Aan de leden van
de gemeenteraad
van Hengelo

O P R O E P I N G
voor de op woensdag 18 december 2024 vanaf 19.30 uur
te houden vergadering
van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

			zaak-nummer	port. houder
A	**Algemeen**			
	A01	Opening		
	A02	Vaststellen agenda		
	A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)		
	A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)		
B	**Hamerstukken**			
	B01	Aanpassing Prins Bernhardplantsoen	3824517	Gerrits
	B02	Aankoop aandelen Twence Holding B.V.	3824850	Gerrits
	B03	Parameters herzieningen grondexploitaties 2025	3831547	Steen
	B04	Rekenkameronderzoek Hengeloos woonbeleid	3825540	Gerrits
C	**Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt**			
	C01	Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025	3826663	Luttikholt
	C02	Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025	3826664	Bruggink
	C03	Nota van Uitgangspunten herontwikkeling locatie Gietart	3790562	Gerrits
D	**Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt**			
	D01	6e Verzamelwijziging Beleidsbegroting 2024-2027	3826725	Steen
	D02	Subsidieplafond inwonersfonds leefbare wijken	3835160	Luttikholt
	D03	Controleprotocol 2024	3827480	Schelberg
	D04	Aanpak afvaldump en verlenging service verhogende maatregelen	3832664	Schelberg / Bruggink
	D05	Gewijzigd bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg	3688365	Gerrits

Hengelo, 2 december 2024

De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op woensdag 15 januari 2025,
Aanvang 19.30 uur

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Aanpassing Prins Bernhardplantsoen**		
Zaaknummer	3824517	**Portefeuillehouder**	Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	1. Kennis te nemen van de uitbreiding en aanpassingen van het paviljoen in het Prins Bernhardplantsoen 2. Voor de resterende kosten van het plantsoen een krediet beschikbaar te stellen van € 600.000 en dit te dekken uit de investeringsmiddelen vitale binnenstad. 3. Een uitvoeringskrediet ter beschikking te stellen van € 1.100.000 voor het aanpassen en uitbreiden van het horecapaviljoen in het Prins Bernhardplantsoen en dit te dekken uit: • Een bijdrage uit de reserve Vastgoed van € 625.000 • Het resterende bedrag van €475.000 te activeren en te dekken uit de huuropbrengsten van het paviljoen. 4. Bijbehorende begrotingswijziging 24007 vast te stellen		
Historie	Tijdens de politieke markt op 21 november 2023 is geconstateerd dat het project Prins Bernhardplantsoen niet besluitrijp was voor de raadsvergadering van december 2023. Het afgelopen jaar is gebruikt om het ontwerp van het paviljoen aan te passen in overleg met de omwonenden. Daartoe is met omwonenden opnieuw het participatietraject doorlopen. Het ontwerp voor het plantsoen is aangepast op het nieuwe ontwerp van het paviljoen.		

Politieke Markt	**3 december 2024**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Daals	Eeftink	Raadszaal	Fysiek	19.30 – 20.30 uur
Doel van de sessie	Oordeelsvormende politieke markt			
Behandeladvies	Korte toelichting op het afgelopen proces met aandacht voor de gehouden participatie en de inhoudelijke aanpassingen en op de wijze van financiering van het project. Daarna wordt de raad gevraagd hun oordeel te geven over het voorstel.			
Spreekrecht publiek	Ja		duur: 5 minuten per inspreker	

Raad	**18 december 2024**	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Na bespreking in de politieke markt kan dit onderwerp als hamerstuk worden geagendeerd voor behandeling in de raadsvergadering van 18 december 2024.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3824517	vos, esther	SO-PVG	Gerard Gerrits

ONDERWERP
3824517 – Aanpassing Prins Bernhardplantsoen

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van de uitbreiding en aanpassingen van het paviljoen in het Prins Bernhardplantsoen
2. Voor de resterende kosten van het plantsoen een krediet beschikbaar te stellen van € 600.000 en dit te dekken uit de investeringsmiddelen vitale binnenstad.
3. Een uitvoeringskrediet ter beschikking te stellen van € 1.100.000 voor het aanpassen en uitbreiden van het horecapaviljoen in het Prins Bernhardplantsoen en dit te dekken uit:
    - Een bijdrage uit de reserve Vastgoed van € 625.000
    - Het resterende bedrag van €475.000 te activeren en te dekken uit de huuropbrengsten van het paviljoen.
4. Bijbehorende begrotingswijziging 24007 vast te stellen.

INLEIDING

Inleiding

Tijdens de politieke markt op 21 november 2023 is geconstateerd dat het project Prins Bernhardplantsoen niet besluitrijp was voor de raadsvergadering van december 2023. Het afgelopen jaar is gebruikt om het ontwerp van het paviljoen aan te passen in overleg met de omwonenden. Het ontwerp voor het plantsoen is aangepast op het nieuwe ontwerp van het paviljoen.

Participatie/communicatie

Het vorige ontwerp was in samenspraak met de toenmalige exploitant gemaakt. Hij heeft ook met de buurt hierover gecommuniceerd. Gebleken is echter dat de omwonenden zich onvoldoende betrokken voelden.

In het afgelopen jaar is het participatietraject opnieuw doorlopen met de omwonenden. In overleg met omwonenden is een programma van eisen opgesteld dat als basis heeft gediend voor de aangepaste ontwerpen van het plantsoen en het paviljoen. Hoewel niet alle wensen van iedereen kunnen worden gehonoreerd is gebleken op de laatste bijeenkomst waar de plannen zijn gepresenteerd dat er breed draagvlak is voor de huidige voorstellen.

Overlast in plantsoen

Door de omwonenden is aangegeven dat zij overlast ervaren in het plantsoen. Hiervoor is ook de wijkagent en de jongerenwerker bij het overleg aangesloten om deze overlast zoveel mogelijk te beperken.

Het plantsoen is een openbaar plantsoen en dat willen we ook graag zo houden.

Het gebruik van cameratoezicht is een zwaar middel en wordt pas ingezet wanneer lichtere maatregelen niet het gewenste effect hebben gehad of zullen hebben.

Door de uitbreiding van het paviljoen is een volwaardige exploitatie mogelijk ook buiten het terrasseizoen waardoor er meer sociale controle is. Naar verwachting zal deze investering een positief effect hebben op het gevoel van veiligheid in het park en de overlast verminderen. Algemene maatregelen tegen mogelijke overlast maken geen deel uit van dit voorstel.

Speelplek

De speelplek komt bij het toekomstige paviljoen. Dit wordt een speelplek voor kinderen van meerdere leeftijden zodat er ook voldoende uitdaging is voor de iets oudere kinderen. Met het aangepaste ontwerp blijft er ook meer dan voldoende ruimte over voor deze speelgelegenheid.

Hoofdgroenstructuur

Het Prins Bernardplantsoen maakt deel uit van de hoodfgroenstructuur. De ecologische functie van het park wordt niet negatief beïnvloed, integendeel. Op basis daarvan heeft het college besloten in te stemmen met deze lichte ingreep.

Er worden wel een aantal bomen gekapt om de bouw van het paviljoen mogelijk te maken. Daarnaast wordt een aantal bomen gekapt om andere bomen in het plantsoen een betere toekomst te geven.

ARGUMENTEN

1.1. *Het Prins Bernhardplantsoen, binnentuin voor de bewoners van de binnenstad.*
Er worden de komende jaren een groot aantal woningen/appartementen toegevoegd aan de binnenstad. De inwoners van de binnenstad kunnen dan gebruik maken van het plantsoen als groene plek voor rust en ontmoeting.

1.2. *Het Prins Bernhardplantsoen moet voor iedereen toegankelijk worden.*
Het plantsoen wordt door het aanpakken van de entrees beter verbonden met de rest van de binnenstad.
Zowel het ontwerp van het paviljoen als het ontwerp van het plantsoen zijn besproken met de gehandicaptenraad. Zij hebben hierin advies gegeven over het verbeteren van de toegankelijkheid van het plantsoen en het paviljoen. Deze adviezen zijn verwerkt in de ontwerpen.

1.*3.* *Evenementen kunnen nog steeds plaatsvinden in het plantsoen.*
Het park wordt voor evenementen gebruikt. Hierbij wordt in het nieuwe ontwerp rekening gehouden dat evenementen en horeca goed naast elkaar kunnen functioneren. Dit is in overleg met de gemeentelijke coördinator van evenementen en organisatoren van evenementen besproken. De aanpassingen hebben geen invloed op de aard en de omvang van de evenementen.

4.1. *We willen een paviljoen dat het hele jaar geopend is.*
Het huidige pand kan door de beperkte oppervlakte niet het hele jaar door worden gebruikt. Door het paviljoen uit te breiden kan de horeca jaarrond worden gebruikt.
Er is een ondernemer geselecteerd die met een nieuw concept het paviljoen zal exploiteren.

4.2. *De sociale veiligheid verbetert door toevoeging van het paviljoen.*
Het nieuwe paviljoen kan 12 maanden per jaar binnen de regels van het bestemmingsplan als een horeca-etablissement gebruikt worden.
Het hele jaar door zal het paviljoen worden gebruikt en daardoor komen er meer mensen in het plantsoen ook ‘s avonds. Dit bevordert de sociale veiligheid in het park. In overleg met omwonenden en de horeca adviseur zijn er openingstijden vastgesteld. De exploitant dient minimaal 5dagen in de week geopend zijn tot maximaal 23.00 uur.

4.3. *De monumentale status van het plantsoen en het paviljoen wordt behouden.*
De werkzaamheden moeten op een hoog kwaliteitsniveau worden uitgevoerd. Dit vergt een forse investering zeker na de stijgingen van de bouwkosten in de afgelopen jaren. Een kwaliteitsimpuls op deze plek wordt onderschreven door de erfgoedcommissie.

4.4. *Duurzaamheid staat hoog in het vaandel.*
Met de nieuwbouw van het paviljoen wordt gewerkt met duurzame materialen. Er komt een ‘groen’ dak en ook worden de elektrotechnische installaties zo energiezuinig als mogelijk is.
Het bestaande paviljoen kan niet op energieneutraal niveau worden gebracht en toepassing van bijvoorbeeld zonnepanelen is niet mogelijk door de grote bomen rondom het paviljoen.

KANTTEKENINGEN

1.1. *Een ingreep in het plantsoen is wenselijk maar niet noodzakelijk.*
Hoewel de staat van onderhoud te wensen overlaat en enkele zaken zoals paden en speelplek echt aangepakt dienen te worden is herinrichting niet acuut noodzakelijk. Om te voorkomen dat in de toekomst nog grotere ingrepen nodig zijn en aanpak van het paviljoen wel noodzakelijk is, wordt geadviseerd om nu door te pakken anders zal het uiteindelijk veel duurder worden dan nu werk met werk te maken.

1.2. *Er moeten een aantal bomen worden gekapt.*
Om de toekomst van een aantal bomen te vergroten worden er een aantal bomen gekapt zodat er meer ruimte ontstaat voor bestaande bomen. Voor de uitbouw van het paviljoen moet ook een boom worden gekapt omdat anders de bouw niet mogelijk is.
Het betreft een kleine ingreep in de hoofdgroenstructuur. Het is zelfs zo dat er meer groen wordt toegevoegd in het plantsoen.

VERVOLG

Financiën

Plantsoen
Op basis van de SSK (Standaardsystematiek voor Kostenramingen) die is gemaakt op basis van het definitieve ontwerp (bijlage) zien de kosten en de dekkingsbronnen er voor het plantsoen als volgt uit:

Bouwkosten, toezicht en directie, engineering, bijkomende kosten	597.000
Objectoverstijgende risico's	30.000
Plankosten (incl. interne uren)	50.000
Totaal	677.000

Vitale binnenstad Prins Bernhardplantsoen	600.000
Vervangingsinvesteringen kapitaalgoederen openbaar groen	77.000
Totaal	677.000

Binnen de vastgestelde investeringsmiddelen voor de vitale binnenstad (zomerbrief 2023-2027, 23-NB-8.3) is een bedrag van € 600.000 beschikbaar voor het Prins Bernhardplantsoen. Deze investering leidt tot jaarlijkse kapitaallasten van maximaal € 30.600. Daarnaast is er een bedrag van € 77.000 beschikbaar vanuit groen. Boven op het krediet van € 677.000 zal er € 9.000 worden geïnvesteerd in het nieuwe speelelement, dit wordt rechtstreeks uit de middelen voor spelen betaald. De onderhoudskosten van de nieuwe inrichting van het plantsoen zullen naar verwachting gelijk blijven ten opzichte van de huidige beheerkosten.

Paviljoen
Op basis van een kostenraming die is gemaakt op basis van het ontwerp zien de kosten en de dekkingsbronnen voor het paviljoen er als volgt uit:

Bouwkosten	797.000
Architect- en advieskosten, leges	55.000
Onvoorzien	79.000
Plankosten (incl. interne uren)	55.000
Totaal krediet	986.000
Boekwaarde paviljoen 1-7-2025	114.000
Totaal te dekken	1.100.000

Reserve vastgoed	625.000
Te activeren in 25 jaar met dekking uit huuropbrengsten	475.000
Totaal	1.100.000

Op basis van financiële regelgeving (BBV) mag de boekwaarde van een pand niet hoger zijn dan de marktwaarde. De waardebepaling van het nieuwe paviljoen na verbouwing is geraamd op € 475.000. Dit betekent dat de investering + oude boekwaarde van € 1.100.000 hoger is dan de nieuwe marktwaarde (€ 475.000); waardoor een bedrag van € 625.000 ineens moet worden afgewaardeerd. Dit wordt ten laste gebracht van de reserve vastgoed.
De investering betreft een raming, de werkelijke kosten worden uiteindelijk verrekend met de reserve Vastgoed. In het verloopoverzicht van deze reserve is er rekening gehouden met deze onttrekking. Het saldo van deze reserve is per 1-1-2024 € 2.408.762. Er is daarmee voldoende saldo om deze onttrekking te doen

Na uitbreiding van het paviljoen zijn er hogere vastgoedlasten, maar ook hogere huuropbrengsten. Per saldo blijft dit nagenoeg gelijk met de huidige situatie, Op de exploitatie van het paviljoen wordt jaarlijks ca. € 4.000 verlies gedraaid.

Daarnaast wordt een ingroeimodel gehanteerd voor de huur om zo tijdens de opstartfase geen te zware belasting op de bedrijfsvoering te leggen. Binnen deze kaders wordt in de komende periode een huurovereenkomst opgesteld die kan worden getekend zodra er zekerheid is over de realisatietermijn.

Communicatie
De toekomstige exploitant is in juli 2024 geselecteerd. De plannen voor de uitbreiding van het paviljoen zijn met haar besproken en waar mogelijk aangepast op haar wensen.

De omwonenden van het Prins Bernhardplantsoen zijn in meerdere sessies betrokken bij het ontwerp van het paviljoen en het plantsoen.
Er is draagvlak voor de aanpassingen van het plantsoen en de uitbreiding van het paviljoen. We kunnen echter niet aan alle wensen van de omwonenden voldoen.
Ook zijn er kanttekeningen gemaakt over de overlast dit wordt ervaren van de evenementen die worden georganiseerd in het plantsoen. Hierover is goed contact met de evenementen coördinator en de diverse organisatoren van evenementen. Er worden geen extra evenementen toegevoegd in het programma voor het Prins Bernhardplantsoen.
Daarnaast wordt er ook overlast ervaren door omwonenden van hangjongeren. Hiervoor is ook de wijkagent en de jongerenwerker bij het overleg aangesloten om deze overlast zoveel mogelijk te beperken.
In het ontwerp voor het paviljoen is rekening gehouden zodat er zo min mogelijk plekken zijn waar hangjongeren zich kunnen ophouden. Ook de toekomstige exploitant zal hierin een grote rol kunnen spelen.

Juridische zaken
In juli 2024 is de nieuwe exploitant van het paviljoen geselecteerd. Met haar wordt de huurovereenkomst aangegaan die start zodra het paviljoen is opgeleverd.

Vergunning
De vergunning voor de bouw van het paviljoen wordt na goedkeuring van de Raad aangevraagd. Tegen deze vergunning kan bezwaar worden gemaakt.
De kapvergunning voor een aantal bomen wordt aangevraagd.

Uitvoering
De start van de werkzaamheden voor het paviljoen is gepland in het eerste kwartaal van 2025. De bouw van het paviljoen zal ongeveer een half jaar in beslag nemen. Het paviljoen kan dus op zijn vroegst in het najaar van 2025 gebruikt worden.
De werkzaamheden aan het plantsoen zullen in het najaar van 2025 plaatsvinden. De evenementen die in het plantsoen worden georganiseerd kunnen gewoon doorgaan. Door in het najaar te starten kan het werk in één keer worden uitgevoerd.

Vervolg
Als de raad akkoord gaat met het voorstel dan kunnen alle vervolgprocedures rondom vergunningverlening en gunning van de werkzaamheden worden uitgevoerd.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Ontwerp Park
Bijlage 2: Ontwerp paviljoen
Bijlage 3: Begrotingswijziging 24007

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3824517	nijenhuis, joop	SO-PVG	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3824517 - aanpassing Prins Bernhardplantsoen

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van de uitbreiding en aanpassingen van het paviljoen in het Prins Bernhardplantsoen
2. Voor de resterende kosten van het plantsoen een krediet beschikbaar te stellen van € 600.000 en dit te dekken uit de investeringsmiddelen vitale binnenstad.
3. Een uitvoeringskrediet ter beschikking te stellen van € 1.100.000 voor het aanpassen en uitbreiden van het horecapaviljoen in het Prins Bernhardplantsoen en dit te dekken uit:
   - Een bijdrage uit de reserve Vastgoed van € 625.000
   - Het resterende bedrag van €475.000 te activeren en te dekken uit de huuropbrengsten van het paviljoen.
4. Bijbehorende begrotingswijziging 24007 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Door uitbreiding van het huidige paviljoen is het hele jaar de horeca te gebruiken, dit zal de sociale veiligheid in het park bevorderen.
De aanpassingen van de entrees zorgen voor een betere verbinding met de rest van de binnenstad.
Bestaande evenementen in het Prins Bernhardplantsoen kunnen daar georganiseerd worden.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

definitief ontwerp
Prins Bernhardplantsoen

22 oktober 2024

toegangspoort
Beursstraat
en Velourstunnel

02002-REO-DSO-0001

mas
ARCHITECTUUR

Bedrijfskode	Grootboekrekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	71006291	320041	U	N	477926	77000				Uitvoeringskrediet Prins Bernhardplantsoen
1	71006291	110890	U	N	17621					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen uren
1	71006291	750890	U	N	10470					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen overhead
1	71006291	110870	U	N	53754					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen uren
1	71006291	750870	U	N	31941					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen overhead
1	71006291	110880	U	N	207					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen uren
1	71006291	750880	U	N	123					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen overhead
1	71006291	110840	U	N	3588					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen uren
1	71006291	750840	U	N	2132					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen overhead
1	71006291	110260	U	N	990					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen uren
1	71006291	750260	U	N	738					Uitvoering Prins Bernhardplantsoen overhead
1	70000000	110890	U	N	-17621					Stelpost uren Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	750890	U	N	-10470					Stelpost overhead Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	110870	U	N	-53754					Stelpost uren Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	750870	U	N	-31941					Stelpost overhead Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	110880	U	N	-207					Stelpost uren Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	750880	U	N	-123					Stelpost overhead Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	110840	U	N	-3588					Stelpost uren Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	750840	U	N	-2132					Stelpost overhead Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	110260	U	N	-990					Stelpost uren Prins Bernhardplantsoen
1	70000000	750260	U	N	-738					Stelpost overhead Prins Bernhardplantsoen
1	71006291	351890	U	N	510					Externe inhuur Prins Bernhardplantsoen
1	71006291	750010	I	N		77000				Interne bijdrage openbaar groen
1	76560032	750010	U	N		77000				Prins Bernhardplantsoen bijdr op groen
1	76560018	320000	U	N		-77000				Prins Bernhardplantsoen bijdr op groen
1	79999999	900000	I	N	478436					Uitvoeringskrediet Prins Bernhardplantsoen
1	68302001	740010	U	J	0	300	600	570	540	Rente Prins Bernhardplantsoen
1	68302001	730020	U	J	0	0	30000	30000	30000	Afschrijving Prins Bernhardplantoen
1	68302001	380999	U	J	0	-300	-30600	-30570	-30540	Stelpost vitale binnenstad prins bernhardplants
1	60500000	510002	U	J	0	300	600	570	540	Treasury
1	60500000	740010	U	J	0	-300	-600	-570	-540	Treasury
1	2431	730020	I	J	0	0	30000	30000	30000	Balans Prins Bernhardplantsoen
1	7700	900000	I	J	0	0	-30000	-30000	-30000	Balans Prins Bernhardplantsoen
1	76830037	320000	U	N	931000					Uitvoeringskrediet Paviljoen de Ontmoeting
1	76830037	110890	U	N	32076					Uitvoeringskrediet Paviljoen de Ontmoeting
1	76830037	750890	U	N	19060					Uitvoeringskrediet Paviljoen de Ontmoeting
1	70000000	110890	U	N	-32076					Stelpost uren Paviljoen de ontmoeting
1	70000000	750890	U	N	-19060					Stelpost overhead Paviljoen de ontmoeting
1	76830037	351890	U	N	3075					Uitvoeringskrediet Paviljoen de Ontmoeting
1	79999999	900000	I	N	934075					Sluitrekening rubriek 7 pav de ontmoeting
1	61203001	730020	U	N		113657				Afboeking huidige boekwaarde pav ontmoeting
1	60301010	730020	U	N		510211				Afboeking lagere marktwaarde pav ontmoeting
1	69809327	710100	I	N		623868				Onttrekking res vastgoed pav ontmoeting
1	80000327	710101	U	N		623868				Onttrekking res vastgoed pav ontmoeting
1	89999999	900000	I	N		623868				Onttrekking res vastgoed pav ontmoeting
1	2121	730020	I	N		623868				Balans Paviljoen de Ontmoeting
1	7700	900000	I	N		-623868				Balans Paviljoen de Ontmoeting
1	61203001	210000	U	J	0	-357	-713	-713	-713	Belastingen paviljoen de ontmoeting
1	61203001	380401	U	J	0	-133	-266	-266	-266	Verzekeren paviljoen de ontmoeting
1	61203001	380501	U	J	0	-79	-158	-158	-158	Onderhoud paviljoen de ontmoeting
1	61203001	380511	U	J	0	-325	-649	-649	-649	Onderhoud klachten pav de ontmoeting
1	61203001	720500	U	J	0	-1470	-2940	-2940	-2940	Dotatie voorziening pav de ontmoeting
1	61203001	360006	I	J	0	-600	-1200	-1200	-1200	Huuropbrengsten paviljoen de ontmoeting
1	60301010	210000	U	J	0	1078	2156	2156	2156	Belastingen paviljoen de ontmoeting
1	60301010	380401	U	J	0	500	1000	1000	1000	Verzekeren paviljoen de ontmoeting
1	60301010	380501	U	J	0	409	818	818	818	Onderhoud paviljoen de ontmoeting
1	60301010	380511	U	J	0	318	636	636	636	Klachtenonderhoud paviljoen de ontmoeting
1	60301010	740010	U	J	0	238	475	475	475	Rente Paviljoen de Ontmoeting
1	60301010	720500	U	J	0	4236	8471	8471	8471	Groot onderhoud paviljoen de ontmoeting
1	60301010	730020	U	J	0	9500	19000	19000	19000	Afschrijving paviljoen de ontmoeting
1	60301010	360005	I	J	0	14251	28502	28502	28502	Huuropbrengsten paviljoen de ontmoeting
1	69901001	380999	U	J	0	-264	-528	-528	-528	Positief exploitatiesaldo pav ontmoeting
1	60500000	510002	U	J	0	238	475	475	475	Treasury pav. De ontmoeting
1	60500000	740010	U	J	0	-238	-475	-475	-475	Treasury pav. De ontmoeting
1	2121	730020	I	J	0	9500	19000	19000	19000	Balansboeking pav. De ontmoeting.
1	7700	900000	I	J	0	-9500	-19000	-19000	-19000	Balansboeking pav. De ontmoeting.
1	85000533	720500	I	J	0	2766	5531	5531	5531	Voorziening pav de ontmoeting
1	89999999	900000	I	J	0	-2766	-5531	-5531	-5531	Voorziening pav de ontmoeting

Prins Bernhardplantsoen
Politieke markt

Gemeente Hengelo

3 december 2024

Aanleiding

- Het Prins Bernhardplantsoen draagt in belangrijke mate bij aan de vitaliteit en aantrekkelijkheid van onze binnenstad (Actieplan)
- Park toe aan groot onderhoud
- Paviljoen alleen in zomer exploiteerbaar dankzij terras. Geen avondopenstelling
- Voormalig exploitant wilde vergroting paviljoen om jaarrond te kunnen exploiteren, ook om bruiloften e.d. te accommoderen
- Jaarrond exploitatie betekent ook jaarrond toezicht, ook in de avonduren

Gemeente Hengelo

Proces na politieke markt nov 23

- Overleg met direct omwonenden over situatie en wensen/bedenkingen
- In overleg met bewoners Programma van Eisen opgesteld
- Programma van eisen vertaald in ontwerp in schetssessie met direct omwonenden
- Informatieavonden voor alle omwonenden en belangstellenden
- Tijdelijke voorzieningen in park door kraampjes
- Exploitant gezocht op basis aangepast programma van eisen

Gemeente Hengelo

Programma van eisen

- Rekening houden met monumentale status paviljoen
- Openingstijden 23.00 uur
- Geen aanleiding overlast/geen hangplek creëren
- Speelplek houden
- Jaarrond exploiteerbaar (ca. 60 zitplekken binnen) met aansluitend terras
- Oever vijver vrijhouden voor reguliere parkbezoekers
- Maximale bijdrage aan toezicht
- Geen open gangetjes en fietsen en opslag zoveel mogelijk richting gymzaal
- Geen thuisbezorgd/afhaal formule

Gemeente Hengelo

Ontwerp 2023

Gemeente Hengelo

Ontwerp 2024

Gemeente Hengelo

Impressie paviljoen

Gemeente Hengelo

Gemeente Hengelo

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Aankoop aandelen Twence Holding BV**		
Zaaknummer	3824850	**Portefeuillehouder**	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	1. in te stemmen met het kopen van 40.000 aandelen Twence Holding B.V. voor € 197,15 per aandeel; 2. in te stemmen met een investering van € 7.886.000 als gevolg van de aankoop aandelen; 3. de structurele baten en lasten van deze investering op te nemen in de Zomernota 2025		
Historie	Hengelo is samen met Gemeente Enschede en gemeente Losser potentiële koper van aandelen in Twence Holding B.V. Aandelen die Almelo, Oldenzaal en Twenterand willen verkopen. Een langdurig en zorgvuldig voorbereidingsproces moet leiden tot besluiten in de Bijzondere Vergadering van Aandeelhouders (BAvA) van Twence op 19 december 2024. De transactie is de wens van zowel de verkopende gemeenten als de kopende gemeenten. Als kopende gemeente kunnen we structureel meer inkomsten uit dividend verkrijgen, wat onze structurele begroting verruimt.		

Politieke Markt	**3 december 2024**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Mooijman	Eeftink	Vergaderkamer 5	Fysiek	20.45- 22.30 uur
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Een korte toelichting en presentatie door de portefeuillehouder (10 minuten). Daarna is het woord aan de fracties om het voorstel met elkaar en het college te bespreken en tot een oordeel over het voorstel te komen.			
Spreekrecht publiek	Ja		duur: 5 minuten.	

Raad	**19 december 2024**	
Doel van de sessie	Besluitvorming – Hamerstuk (met afzonderlijke stemming)	
Behandeladvies	Na bespreking in de politieke markt kan deze zaak worden geagendeerd als hamerstuk (met afzonderlijke stemming) voor de raadsvergadering van 18 december 2024.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3824850	lankheet, bert	FAC-FIN	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3824850 - Aankoop aandelen Twence Holding B.V.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met het kopen van 40.000 aandelen Twence Holding B.V. voor € 197,15 per aandeel;
2. in te stemmen met een investering van € 7.886.000 als gevolg van de aankoop aandelen;
3. de structurele baten en lasten van deze investering op te nemen in de Zomernota 2025.

De gemeenteraad stemt in met de volgende collegebesluiten, die een gevolg zijn van de besluitpunten 1 t/m 3:

4. het instemmen met het aangaan van de “Koopovereenkomst tussen gemeente Enschede, gemeente Hengelo, gemeente Losser en Twence holding B.V. als de kopers en gemeente Almelo, gemeente Oldenzaal en gemeente Twenterand als de verkopers en Twence holding B.V. als de vennootschap”;
5. in te stemmen met het besluit van het bestuur van Twence Holding B.V. tot het inkopen van 50.723 aandelen;
6. in te stemmen met het besluit tot het uitgeven van certificaten zonder vergaderrechten aan de kopende gemeenten;
7. in te stemmen met de overdracht van aandelen Twence en af te zien van het recht de transactie te blokkeren;
8. af te zien van het meeverkooprecht, het recht om zelf aandelen te willen verkopen;
9. in te stemmen met de voorgestelde wijziging van de statuten van Twence Holding B.V.;
10. in te stemmen met de voorgestelde wijziging van de aandeelhoudersovereenkomst van Twence Holding B.V;
11. in te stemmen met de bij de transactie behorende kwijting- en regresovereenkomst.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Gemeente Hengelo is samen met Gemeente Enschede en gemeente Losser potentiële koper van aandelen in Twence Holding B.V. Aandelen die Almelo, Oldenzaal en Twenterand willen verkopen. Een langdurig en zorgvuldig voorbereidingsproces moet leiden tot besluiten in de Bijzondere Vergadering van Aandeelhouders (BAvA) van Twence op 19 december 2024.
De transactie is de wens van zowel de verkopende gemeenten als de kopende gemeenten. Als kopende gemeente kunnen we structureel meer inkomsten uit dividend verkrijgen, wat onze structurele begroting verruimt. Een voordeel is bovendien, dat Twence met de gemeenten die achter het strategisch beleidsplan van Twence staan - en dan met name de duurzaamheidsbevorderende taak - weer kan werken aan een duurzame regio. Een ander voordeel voor onze gemeente is dat we meer duurzaamheidscredits op onze naam krijgen, waardoor we beter aan onze duurzaamheidsdoelstelling kunnen voldoen. Ook verwachten we dat gemeenten in het Euregiogebied eerder zullen besluiten om te willen toetreden tot Twence als alle aandeelhouders weer achter het vastgestelde strategisch beleidsplan staan.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3824850	Bert Lankheet	FAC-FIN	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3824850 - Aankoop aandelen Twence Holding B.V.

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. *In te stemmen met het kopen van 40.000 aandelen Twence Holding B.V. voor € 197,15 per aandeel;*
2. *in te stemmen met een investering van € 7.886.000 als gevolg van de aankoop aandelen en begrotingswijziging nummer 24098 vast te stellen;*
3. *de structurele baten en lasten van deze investering op te nemen in de Zomernota 2025.*

De gemeenteraad stemt in met de volgende collegebesluiten, die een gevolg zijn van de besluitpunten 1 t/m 3:

4. *het instemmen met het aangaan van de "Koopovereenkomst tussen gemeente Enschede, gemeente Hengelo, gemeente Losser en Twence holding B.V. als de kopers en gemeente Almelo, gemeente Oldenzaal en gemeente Twenterand als de verkopers en Twence holding B.V. als de vennootschap";*
5. *in te stemmen met het besluit van het bestuur van Twence Holding B.V. tot het inkopen van 50.723 aandelen;*
6. *in te stemmen met het besluit tot het uitgeven van certificaten zonder vergaderrechten aan de kopende gemeenten;*
7. *in te stemmen met de overdracht van aandelen Twence en af te zien van het recht de transactie te blokkeren;*
8. *af te zien van het meeverkooprecht, het recht om zelf aandelen te willen verkopen;*
9. *in te stemmen met de voorgestelde wijziging van de statuten van Twence Holding B.V.;*
10. *in te stemmen met de voorgestelde wijziging van de aandeelhoudersovereenkomst van Twence Holding B.V;*
11. *in te stemmen met de bij de transactie behorende kwijting- en regresovereenkomst.*

INLEIDING

Aanleiding

Sinds een aantal jaren wensen de gemeenten Almelo, Oldenzaal en Twenterand (hierna: AOT-gemeenten) uit Twence Holding B.V. (hierna: Twence) te treden. Deze gemeenten ondersteunen niet de strategische ontwikkeling van Twence tot regionaal duurzaamheidsbevorderaar.
De overige aandeelhouders hechten aan het inzetten van Twence om niet alleen ons afval te verwerken maar ook onze duurzaamheidsambities te realiseren. Om dit te bekrachtigen hebben de gemeenten ingestemd met het Strategisch Beleidsplan 2020-2023 en de opvolger daarvan voor de periode 2024-2027 met de titel "Samen naar een duurzame regio". Door uittreding van AOT mogelijk te maken, kan het bedrijf zich volledig richten op de bijdrage die het levert aan de beleidsdoelstellingen van de aandeelhoudende gemeenten. Twence wordt weer aantrekkelijker voor toetreding van nieuwe aandeelhouders.

Mogelijkheden creëren voor een eigendomsoverdracht

In 2022 is gestart met een verkenning van eigendomsoverdracht. Onder voorzitterschap van de Raad van Commissarissen is een commissie gevormd, de Commissie aan- en verkoop aandelen Twence, waarin 4 leden, de vicevoorzitter van de RvC, de directeur van Twence en twee burgemeesters (van Haaksbergen en Almelo) zitting hebben. Aan de Commissaris van de Koning van Overijssel is gevraagd te bemiddelen. Voormalig Commissaris van de Koning, de heer Boele Staal, heeft de rol van procesbegeleider op zich genomen. Er is een zeer zorgvuldig proces doorlopen.

Een goede bedrijfswaardering is de basis voor een goede transactieprijs

Aan de basis van de onderhandelingen staat een waarderingsonderzoek van een gerenommeerd bedrijf, de Valuation & Modeling Services tak van Deloitte. Deloitte is door de Commissie aan- en verkoop aandelen geselecteerd uit meerdere aanbieders. Alle partijen hebben deze keuze gevalideerd. De (algemeen aanvaarde) gekozen methodiek is een waardering op basis van de contante waarde op 1-1-2023 van de financiële effecten van de bedrijfsactiviteiten van Twence in de toekomst. Hierbij is uitgegaan van het actuele Strategisch Beleidsplan Twence en het actuele aantal aandeelhouders. Met inachtneming van risicoanalyses is een bandbreedte gevonden in de waarde van het bedrijf Twence. Deze bandbreedte is uitgedrukt in een bandbreedte voor de waarde per aandeel. Met inachtneming van deze bandbreedte

hebben de onderhandelingen zich afgespeeld. De onderhandelaars van de partijen zijn het uiteindelijk eens geworden over de prijs en andere transactievoorwaarden.
Omdat de peildatum van het rapport 1-1-2023 is hebben partijen ingezet op een effectieve (ver)koopdatum 1-1-2023. Dat betekent, dat de eigendom per deze datum overgaat op de kopers. Dit resulteert erin dat er verrekeningen moeten plaatsvinden, omdat de leveringsdatum eind 2024 zal zijn.

Het waarderingsrapport van Deloitte bevat zeer concurrentiegevoelige informatie. Bestuurders van de aandeelhoudende gemeenten en een zeer beperkt aantal ambtelijke ondersteuners hebben, na ondertekening van geheimhouding, in een beveiligde omgeving digitaal kennis kunnen nemen van een uitgebreide samenvatting van het rapport. Het document is niet uit de beveiligde omgeving te onttrekken en daarom ook niet in gemeentelijk bezit. Het document kan niet worden overlegd.

Toetreden van Hengelo tot de onderhandelingen
Gemeente Hengelo heeft per brief op 4 juli 2023 aan de procesbegeleider aangegeven alleen een rol te willen spelen als een transactie een onevenwichtige aandelenverhouding tot gevolg zou hebben.
In november 2023 meldde de heer Staal, dat de transactie zou kunnen leiden tot een onevenwichtige aandelenverhouding. Wij hebben ons geheel vrijblijvend aan de onderhandelingstafel gemeld.
Op 14 februari 2024 hebben we de gemeenteraad in een besloten bijeenkomst geïnformeerd over de status van de onderhandelingen. Het heeft nog tot september 2024 geduurd, voordat een akkoord op de onderhandelingstafel kon worden gemeld. Op 11 september hebben we u per brief (niet openbaar, ter inzage) gemeld, dat we de gemeenteraad in beslotenheid wilden informeren. Op 19 september kwam via een persbericht naar buiten dat er een onderhandelaarsakkoord was bereikt. Op 8 oktober heeft de besloten informatieve sessie met uw raad plaatsgevonden.

Onderhandelingsresultaat
Het resultaat van onderhandelingen is een transactieprijs en afspraken over relevante rechten en plichten. De prijs per aandeel is tot stand gekomen na een proces, waarin deskundige onafhankelijke onderhandelaars de argumenten van de betrokken gemeenten en Twence ten aanzien van prijsbepalende onderwerpen (zie hierna) hebben uitgewisseld.
Het geheel van gemaakte afspraken is een resultaat waar alle partijen tevreden mee zijn.
De partijen hebben ingestemd met een prijs van € 197,15 per aandeel. De koopprijs is samengesteld uit een basisprijs van € 197,00 en verrekeningen van vermeerderingen en verminderingen op de basisprijs van per saldo € 0,15. De kopende partijen zijn de gemeenten Enschede (77.300 aandelen) Hengelo (40.000 aandelen) en Losser (12.690 aandelen), samen 129.990 aandelen van de totaal door de AOT-gemeenten aangeboden 180.713 aandelen. Wij hebben ingezet op 40.000 aandelen, omdat daarmee ons aandelenbezit naar rato evenveel zou toenemen als dat van Enschede. Twence heeft het voornemen de overige 50.723 aandelen in te kopen. Dit is nodig omdat zich voor dit aantal aandelen geen koper heeft gemeld.
Omdat kopers eigenaar van de gekochte aandelen worden per 1-1-2023 zijn afspraken gemaakt over een rendementsvergoeding/(rente)kosten over de periode van 1-1-2023 tot eind 2024. Een gevolg van de eigendom per 1-1-2023 is, dat kopers alsnog recht hebben op het aan de verkopers uitbetaalde dividend in 2023 en 2024. Per saldo heffen te betalen en te ontvangen bedragen elkaar nagenoeg op.

Overige afspraken
Naast de prijsgebonden afspraken over rentevergoeding over 2023 en 2024 is onder andere onderhandeld over:

- De duur van de overgangsperiode (zie toelichting)
- Het al dan niet uitdienen van de lopende afval leveringsovereenkomsten (zie toelichting)
- Tarieven voor afvalverwerking in de overgangsperiode (blijven zoals afgesproken)
- De leveringsdatum (streven eigendomsoverdracht voor eind 2024)
- De certificeringsvoorwaarden (hoe behoudt AOT stemrecht en kan dividend naar kopers)
- Een non-concurrentiebeding (hoe lang mag AOT niet een bedrijf in afvalverwerking starten)
- Evt. nabetalingen aan AOT als Twence in zijn geheel verkocht gaat worden (komen er niet)
- Wie draagt eventuele gevolgen van juridische procedures (in regresovereenkomst geregeld)
- Aanpassing stemverhoudingen op de nieuwe situatie (aanpassing statuten)

Ter nadere toelichting:

AOT-gemeenten stappen per 1-7-2027 uit
De AOT-gemeenten dienen hun lopende afval leveringscontract uit tot 1-7-2027 (de overgangsperiode). Deze afspraak voorkomt dat er binnen de publieke entiteiten AVI-Twente B.V. (restafval) en Twence Bioconversie B.V. (GFT) een onderbezetting van de verwerkingslijnen optreedt, wat een negatieve impact zou hebben op het resultaat van Twence. Omdat gebruik van de publieke lijnen door de AOT-gemeenten

cruciaal is blijven ze in de overgangsperiode aandeelhouder in de betekenis die in de aandeelhoudersovereenkomst is weergegeven. zijn. Hierbij hoort 1% stemrecht voor elk van de AOT-gemeenten. Volgens jurisprudentie is dit iets meer dan minimaal nodig is om te voldoen aan het toezicht criterium, dat bepaalt dat je toezicht moet kunnen uitvoeren om aandeelhouder te zijn. Voor deze 1% gaat het economisch eigendom (lees: dividendrecht) wel meteen per 1-1-2023 over naar de kopers, die hiervoor certificaten ontvangen. Daarom is er tot 1-7-2027 percentueel een verschil tussen stemrecht en dividendrecht.

Inkoop van aandelen door Twence geeft tijdelijk extra dividend en stemrecht
Twence kan geen dividend incasseren op ingekochte aandelen en hiervoor ook geen stemrecht uitoefenen. Die rechten komen naar rato van aandelenbezit bij alle kopende en zitten blijvende aandeelhouders terecht.

Herstel van onevenwichtige aandelenverhouding na transactie
Er ontstaan 2 onwenselijke situaties als :

1. Enschede en Hengelo samen kunnen bij de huidige meerderheidsdefinitie (50%) alle besluiten nemen zonder een andere gemeente hierbij nodig te hebben[1].
2. Enschede kan voorstellen, die 3/4^{e} of 2/3^{e} meerderheid van stemmen vereisen (gekwalificeerde meerderheid) blokkeren[2].

Er is afgesproken om een wijziging in de statuten door te voeren om het evenwicht te herstellen. Hierbij worden de percentages aangepast voor de stemverhoudingen na 1-7-2027. Ze hebben direct ook voor de overgangsperiode het bedoelde effect.

De stemrechten voor en na transactie zien er als volgt uit:

---

[1] Enschede en Hengelo gaan samen 53,67% van de stemmen bezitten. Dit betekent, dat elk besluit dat een normale (50%) meerderheid in de AvA verlangt het alsnog haalt als alle andere gemeenten, behalve Enschede en Hengelo, tegen het voorstel zijn. Dit zet andere aandeelhouders in een afhankelijke positie t.o.v. de 2 nabije Twence gemeenten. Dat ondergraaft het solidariteitsprincipe en het belang dat we op Twents niveau de juiste besluiten willen nemen. Hier vindt een reparatie via de statuten plaats.
Het voorstel is om het benodigd aantal stemmen te verhogen tot 60,00%. Er zijn dan altijd minimaal nog twee extra gemeenten nodig om een voorstel akkoord te verklaren. Als de 3 gemeenten met de meeste aandelen voor stemmen (Enschede 35,42%, Hengelo 18,25%, Hellendoorn 5,86%, samen 59,63%) is nog een extra gemeente nodig om de drempel van 60% te halen. Dit is geregeld in art. 29.2 van de gewijzigde statuten.

[2] Enschede gaat 35,42% van de stemmen krijgen. Dat is meer dan 1/3^{e} deel. Dit geeft Enschede de mogelijkheid om, zonder enige andere aandeelhouder aan haar zijde te hebben, besluiten die een 2/3^{e} meerderheid vereisen tegen te houden.
Dit wordt opgelost door voor te stellen, dat 64% van de stemmen nodig is om met een gekwalificeerd voorstel in te stemmen. Of anders gezegd: 36% nodig is om te blokkeren.
Praktisch: Enschede heeft altijd 1 andere gemeente nodig om te blokkeren. Dit is geregeld in art. 33.1 van de gewijzigde statuten.

Aandeelhouder	Aantal aandelen nu	Percentage van de stemmen nu	% stemrecht na transactie	% stemrecht na 1-7-2027	Mutatie stemrecht 1-1-2025	Mutatie stemrecht 1-7-2027 t.o.v. nu
Almelo	95.000	11,19%	1,00%	0,00%	-10,19%	-11,19%
Berkelland	45.251	5,33%	5,67%	5,67%	0,34%	0,34%
Borne	27.897	3,29%	3,49%	3,49%	0,20%	0,20%
Dinkelland	34.056	4,01%	4,27%	4,27%	0,26%	0,26%
Enschede	205.467	24,19%	33,63%	35,42%	9,44%	11,23%
Haaksbergen	32.021	3,77%	4,01%	4,01%	0,24%	0,24%
Hellendoorn	46.795	5,51%	5,86%	5,86%	0,35%	0,35%
Hengelo	105.681	12,44%	17,32%	18,25%	4,88%	5,81%
Hof van Twente	46.359	5,46%	5,81%	5,81%	0,35%	0,35%
Losser	29.607	3,49%	5,00%	5,30%	1,51%	1,81%
Oldenzaal	41.804	4,92%	1,00%	0,00%	-3,92%	-4,92%
Rijssen-Holten	36.992	4,36%	4,63%	4,63%	0,27%	0,27%
Tubbergen	27.643	3,26%	3,46%	3,46%	0,20%	0,20%
Twenterand	43.909	5,17%	1,00%	0,00%	-4,17%	-5,17%
Wierden	30.668	3,61%	3,84%	3,84%	0,23%	0,23%
Totaal uitgegeven	**849.150**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**0,00%**	**0,00%**

Twence gaat zelf 50.723 aandelen inkopen. Dit aspect van de transactie heeft geen invloed op de stemrechtverdeling, omdat Twence voor deze aandelen niet stemgerechtigd is. Dit is daarom niet in bovenstaande tabel opgenomen.

ARGUMENTEN

1.1 Na het uittreden van de AOT-gemeenten kan Twence zich weer volledig richten op het leveren van een bijdrage aan de beleidsdoelstellingen van de aandeelhouders.
Zonder de AOT-gemeenten is het weer mogelijk voor Twence om zich als duurzaamheidsbevorderaar verder te ontwikkelen ten behoeve van de duurzaamheidsopgaven van de aandeelhouders, de verduurzaming van de regio.
En er ontstaat een betere voedingsbodem voor nieuwe samenwerkingsverbanden. Twence is met diverse overheden in het Euregiogebied in gesprek over strategische samenwerkingen. Münster levert inmiddels al afval op de publieke lijn van AVI-Twente. Om deze gevoelige processen niet te verstoren kunnen geen concrete namen worden genoemd. Het perspectief is dat meerdere overheden serieus geïnteresseerd zijn en dat nieuwe samenwerkingen daadwerkelijk geëffectueerd kunnen worden. Meningsverschillen tussen de aandeelhouders kunnen invloed hebben op de motivatie voor nieuwe toetreders. De zittende aandeelhouders kunnen een actieve rol spelen in het aangaan van nieuwe samenwerkingen.

1.2 De aandelen worden gekocht tegen een prijs die onder het gemiddelde ligt van de waardebepaling.
De aandelen worden aangekocht tegen een basisprijs van € 197 per aandeel met een vermeerdering van € 0,15, dus per saldo voor € 197,15. Het verschil van € 0,15 is het saldo van een rendementsvergoeding (verhoogt de prijs) en dividendaftrek (verlaagt de prijs). Beide elementen waren op € 0,15 na gelijk aan elkaar. Beide verrekeningen zijn het gevolg van het overdragen van de eigendom per 1-1-2023, terwijl de levering van de aandelen per 31-12-2024 zal plaatsvinden.

De aandelen worden aangekocht tegen een waarde die onder het gemiddelde ligt dat uit de uitgebreide waardebepaling van Deloitte komt. Dit is ten dele verklaarbaar doordat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn en omdat slechts een deel van de aandelen in de transactie is betrokken.
Het waarderingsrapport heeft als waarde peildatum 31-12-2022. De afgesproken prijs van de aandelen heeft daarom als peildatum 1-1-2023 (economisch zijn de aandelen vanaf die datum voor rekening en risico van de kopers), maar de eigendomsoverdracht is beoogd op 31-12-2024. Ten aanzien van dit tijdvak van 2 jaren willen de verkopers een rendementsvergoeding zien voor het feit dat de koopsom niet op de peildatum, maar op een latere datum wordt ontvangen. Tegelijkertijd geldt dat de kopers recht hebben op de opbrengsten van de aandelen (dividend) in de periode vanaf de peildatum.

1.3 Wij gaan structureel een hoger dividend ontvangen
Een vergroting van de portefeuille met 40.000 aandelen levert structureel extra dividend op. Daar

bovenop wordt de uitkering per aandeel (zowel over bestaand als nieuwe aandelen) hoger, omdat Twence zelf aandelen inkoopt. Twence is niet gerechtigd tot dividend over eigen aandelen. Het volledige dividend (het dividenduitgangspunt is € 7 miljoen) wordt daarom onder de uitstaande, niet door Twence zelf gehouden, aandelen uitgekeerd. Dat betekent dat alle aandeelhouders met economische rechten een hoger dividend ontvangen totdat Twence deze aandelen weer overdraagt. Dit zal het geval kunnen zijn als nieuwe aandeelhouders toetreden.

Twence bereidt de nieuwe meerjarige prognose voor. Deze wordt in de AvA van december 2024 gepresenteerd. We hechten veel waarde aan die prognose en streven ernaar om voor de behandeling in de politieke markt hiervan op de hoogte te zijn. Twence heeft laten weten, dat ze nu al kan melden, dat voor alle jaren van de meerjarige prognose voldoende resultaat wordt verwacht om de dividendtoezegging van € 7 miljoen te kunnen nakomen. Daarbij is rekening gehouden met scenario van vertrek van de AOT-gemeenten. Deze actuele prognose geeft enig comfort ten aanzien van de dividendzekerheid.

De transactie verhoogt onze verwachte dividendbaten tot het moment dat nieuwe aandeelhouders toetreden met ca. € 406.000. Nadat de ingekochte aandelen weer aan nieuwe aandeelhouders zijn uitgereikt, vervalt het tijdelijke dividendvoordeel van € 75.000 en ontvangen we alsnog € 331.000 dividend structureel meer dan zonder aankoop aandelen.

1.4 Bij een groter aandelenbezit neemt ook de toerekening van de duurzaamheidsprestaties toe.

In 2017 hebben de aandeelhoudende gemeenten de toekomstvisie van Twence in een aandeelhoudersstrategie vastgelegd. De aandeelhouders zien in Twence een uniek platform om de duurzaamheidsagenda van de deelnemende gemeenten in te vullen. Twence heeft sindsdien een belangrijk regionale faciliterende functie om de duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders op het terrein van circulaire economie en klimaat te helpen realiseren.
De aandeelhouders van Twence hebben afgesproken de duurzaamheidsprestaties van Twence onderling te verdelen. Deze afspraak is overgenomen door Rijkswaterstaat, die de resultaten verwerkt in de Klimaatmonitor. Door het verwerven van extra aandelen stijgt niet alleen de zeggenschap van de gemeente Hengelo maar neemt ook de toerekening van de door Twence geproduceerde duurzame energie aan de gemeente Hengelo toe.
Zo kan de warmte van Twence een belangrijke bijdrage leveren om woningen en gebouwen van duurzame warmte te voorzien. Ook draagt de aandelentransactie bij aan het behalen van de doelstelling voor duurzame elektriciteit opwek voor 2030.
In het omgevingsprogramma Nieuwe Energie Hengelo 2021-2030 dat in 2022 is vastgesteld door de raad is de doelstelling opgenomen om 156 GWh in 2030 aan duurzame elektriciteit op te wekken.
In 2022 was reeds 56 GWh van de opgave ingevuld, waarvan 35 GWh door Twence werd opgewekt en moest Hengelo nog 100 GWh duurzame elektriciteit opwekken voor 2030.
Na de aandelentransactie blijft met het aandeel dat Twence bijdraagt aan de doelstellingen nog het volgende over aan restopgave voor de opwek van duurzame elektriciteit.

Doelstelling Hgl 2030 in GWh	Bijdrage Twence 2023 bij 12,44% aandelen	Bijdrage Twence 2023 bij 18,25% aandelen	Bijdrage Twence 2023 bij 17,32% aandelen
156 GWh	44,72 GWh	65,55 GWh	62,22 GWh
Restopgave voor 2030	90,28 GWh	69,45 GWh	72,78 GWh

Naast de toerekening van de door Twence geproduceerde duurzame energie, neemt ook het aandeel toe te rekenen “vermeden CO2 uitstoot” toe van afgerond 27.800 ton CO2 tot ongeveer 40.800 ton. Dit neemt na toetreding nieuwe aandeelhouders weer af tot ongeveer 38.300 ton CO2.

1.5 Twence zal nog vele jaren afval verwerken ondanks het streven naar minder afval

Het nationale VANG-programma (Van Afval Naar Grondstoffen) is onder meer gericht op de vermindering van de hoeveelheid brandbaar restafval en in de regio zijn doelen vastgesteld die moeten leiden tot een afvalloos Twente. Voorlopig zijn er nog onvoldoende mogelijkheden om product- en materiaalketens gesloten te krijgen en zijn afvalstromen te complex en de verwerkingsmogelijkheden (technisch) te beperkt om alle afvalstromen op te werken tot grondstoffen voor hoogwaardige toepassingen.
Zelfs als we op het gebied van de circulaire economie grote stappen zetten, dan nog zal er naar verwachting altijd een bepaald percentage restafval blijven bestaan.

1.6 We zien het risico van juridische procedures die al lopen met vertrouwen tegemoet

Op dit moment speelt nog het hoger beroep dat afvalverwerker AVR heeft aangespannen tegen

Twence en de aandeelhoudende gemeente inzake de inbesteding van de afvalverwerking.
AVR vordert dat de Twentse gemeenten de afvalverwerking openbaar aanbesteden. In eerste aanleg is de inbesteding juridisch getoetst en door de Rechtbank Overijssel als rechtmatig beoordeeld. AVR is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. Het Hof behandelt het beroep en heeft aangegeven eerst Europese rechtspraak af te wachten voordat ze de behandeling voortzet. Een uitspraak van het Hof kan nog erg lang duren. Het college vertrouwt er op, eerdere uitspraken wegend, dat we inbesteding blijvend mogen toepassen.

1.7 Als wij geen aandelen kopen komt er geen overeenkomst.
Als wij niet kopen kan dit aandeel niet door anderen overgenomen worden. Enschede heeft al zoveel aandelen gekocht, dat overige aandeelhouders een nog verdere verhoging van het aandeel van Enschede niet zullen accepteren. Als Twence deze aandelen extra zou moeten inkopen vergt dit een onacceptabel hoge extra investering voor Twence, naast de al ingekochte 50.723 aandelen.

2.1 Het besluit tot het doen van een investering is een raadsbevoegdheid waarvoor we nog in 2024 toestemming nodig hebben.
De beoogde datum van het passeren van de eigendomsoverdracht is eind dit jaar. Als de eigendom van de aandelen in 2024 overgaat wordt de transactie nog in 2024 verwerkt.

2.2 We beschikken over een banktegoed, gestald in de schatkist bij het Rijk, dat ruimte biedt om aan betalingsverplichtingen te voldoen.
Betaling uit banksaldi voorkomt dat we een schuld moeten aangaan om de transactie te betalen. In een normale financieringsstructuur is dit gunstig. Dan wordt een hoger percentage betaalt voor een lening, dan betaald of ontvangen wordt op kort aangetrokken geld. Zie ook de kanttekening hierbij.

2.3 Onze financiële regelgeving, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) laat geen ruimte om de aankoop anders te verwerken dan een activering op de balans.
Het BBV rangschikt aandelenverwerving onder de rubriek Financiële vaste activa, subgroep deelnemingen. Een verwerving van aandelen moet daarom op de balans als langdurig bezit worden verantwoord. Het genereert over langere termijn inkomsten en kan -in principe- weer verkocht worden. Het is daarom niet toegestaan om het resultaat van de transactie in de exploitatie te verwerken. Het BBV verplicht ook om aanvullende “inkoopkosten” mee te nemen in de activering. Doordat in de overeenkomst de te betalen rente en te ontvangen dividend als onderdeel van de koop zijn geformuleerd, moeten beide meegenomen worden in het te activeren bedrag. Deze verantwoordingswijze is met PWC, onze huisaccountant, afgestemd.

3.1 De structurele begrotingseffecten treden pas op in 2025 en verder
De incidentele investering in 2024 is een verschuiving binnen de balans. Bankgeld (lopende activa) wordt omgezet in deelnemingskapitaal (financiële vaste activa).
De te betalen vergoeding en nog te ontvangen dividendbedragen tot 1-1-2025 maken onderdeel uit van de koopsom. Er ontstaat geen exploitatieresultaat in 2024. Wel in 2025. We ontvangen het dividend over 2024 in 2025. De kapitaallasten starten in 2025 als de formele overdracht van de aandelen nog in 2024 kan plaatsvinden.

3.2 Als we instemmen met het voorstel kunnen we in de eerstvolgende Zomernota de baten structureel verwerken en daarmee ruimte scheppen in ons structurele resultaat.
De structurele toename van de baten is het gevolg van een investering in een deelneming. Deelnemingen wordt verantwoord in programma 9. De extra baten zijn daarmee een algemeen dekkingsmiddel. Hierdoor kan de extra bate meegenomen worden in de integrale overwegingen in de Zomernota. Er is in dit geval geen relatie met lasten in het taakveld afval.

4.1 Het college is bevoegd, echter kan pas worden ingestemd nadat de raad instemt met de aankoop van de aandelen en krediet voor de investering beschikbaar heeft gesteld.
Het college heeft in de beslispunten 1 tot en met 3 een voorwaardelijk besluit genomen. Namelijk onder de voorwaarde dat de gemeenteraad instemt met de aankoop van de aandelen, het bedrag van de investering en het in de Zomernota 2025 verwerken van de structurele effecten.
De overige beslispunten kan het college nemen omdat ze hiertoe bevoegd is. Als de gemeenteraad instemt met de koop zijn de vervolghandelingen noodzakelijk om tot eigendomsoverdracht te komen en om onze positie ten opzichte van de overige gemeenten en Twence vast te leggen. Het zijn beslispunten die formeel genomen moeten worden om besluiten te kunnen nemen in de aandeelhoudersvergadering van Twence op 19-12-2024. Het innemen van een standpunt in een aandeelhoudersvergadering valt binnen de bevoegdheden die de wetgever in artikel 160 van de Gemeentewet bij het college van burgemeester en wethouders heeft neergelegd.

Toelichting op de te nemen collegebesluiten

4.2 Naast een prijsafspraak moeten we andere zaken verrekenen en goede afspraken maken omtrent duur van de overgangsperiode.
De overeenkomst is opgesteld door de advocaten en juristen van de betrokken partijen. Volledigheidshalve is op verzoek van de kopende gemeenten nog een aanvullende second opinion op deze overeenkomst uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de definitieve overeenkomst. De overeenkomst bevat de exacte beschrijving van kopers en verkopers en hun aandeel in de transactie. Deze beschrijft de aanvullend te betalen bedragen, die opgenomen zijn omdat de AOT-gemeenten pas eind 2024 de beschikking krijgen over de koopsom, terwijl de effectieve transactiedatum 1-1-2023 is. Omgekeerd krijgen de kopende gemeenten dan recht op het dividend, dat in die periode aan de AOT-gemeenten is uitgekeerd. Wij betalen 7% voor 2023 en 6,8% voor 2024. Dit is niet een marktrente, maar weerspiegelt het rendement dat de AOT-gemeenten mislopen door met terugwerkende kracht te verkopen.
In de koopovereenkomst is geregeld hoe het dividend na transactie zal worden uitgekeerd en hoe het stemrecht in de overgangsperiode verloopt. Daarvoor is ook geregeld hoe de certificatenuitgifte plaatsvindt, op grond waarvan kopers aanspraak krijgen op dividend van de aandelen die de AOT-gemeenten nog aanhouden in de overgangsperiode. Ook het einde van de certificaten, per 1-7-2027 is vastgelegd.

5.1 Het inkopen van aandelen door Twence heeft effecten voor de bedrijfsvoering en moet daarom door alle aandeelhouders goedgekeurd worden.
Twence gaat deelnemen aan de transactie door inkoop van 50.723 aandelen. Deze aandelen koopt en betaalt ze tegen de onderhandelde prijs. Dit legt een beslag op middelen van ca. € 10 miljoen. Twence is in gesprek met een bank om hiervoor een lineaire lening aan te trekken met een gewenste looptijd van 6 jaren. De structurele rentekosten bedragen ca. 4% = ca. € 400.000 in het 1e jaar. Dit betekent een resultaatvermindering in jaar 1 na belasting van € 300.000. Door de korte looptijd zal de rente snel dalen en het resultaat niet lang drukken. Twence heeft in haar meerjarige prognose een winst voorspeld op basis waarvan de minimale toegezegde dividenduitkering van € 7 miljoen de komende jaren geldt. Twence geeft aan geen cruciale investeringen te hoeven afstellen of uitstellen vanwege de investering in aandelen. De bedrijfsvoering wordt hierdoor in geringe mate beïnvloed.

6.1 Certificaten van aandelen zijn nodig om de economische eigendom van de 3% aandelen die de zeggenschap geven aan de AOT-gemeenten bij de kopers terecht te laten komen.
In de overgangsfase van 1-1-2025 tot 1-7-2027 hebben alle 3 verkopende gemeenten nog 1% stemrecht. Zonder certificaten zouden ze ook het dividend van deze aandelen verkrijgen. Om dit te voorkomen is afgesproken, dat de kopers certificaten, met dividendrecht, op naam krijgen. De statuten vereisen dat alle aandeelhouders hiertoe besluiten.

7.1 Alle aandeelhouders moeten in de AvA besluiten tot de overdracht van de aandelen en afzien van het blokkeren van de uitvoering van de overeenkomst.
Dit formele besluitpunt is nodig omdat de statuten dit recht geven aan elke aandeelhouder. Als slechts één gemeente de transactie blokkeert, dan gaat de overeenkomst niet door. Bij de uitvraag aan alle aandeelhouders in najaar 2023 is aangegeven dat bij niet kopen of verkopen, geen gebruik zou worden gemaakt van de blokkeringsregeling. Door te tekenen voor afzien van blokkering ligt dit vast. Zo kan in de AvA de juiste beslissing genomen worden. Het spreekt voor zich, dat Hengelo als koper, mits de gemeenteraad conform besluit, akkoord is met de overdracht van de aandelen en de transactie niet meer wil blokkeren.

8.1 Alle aandeelhouders moeten in de AvA besluiten tot het afzien van het meeverkooprecht.
Dit formele besluitpunt is nodig om in de AvA de juiste beslissingen te kunnen nemen. Het spreekt voor zich, dat Hengelo als koper niet tevens wil verkopen. Het meekooprecht en meeverkooprecht hadden de niet betrokken gemeenten kunnen uitoefenen in de eerste fase van dit proces. De heer Staal, de procesbegeleider, heeft zeer zorgvuldig alle gemeenten benaderd in zomer 2023 om zoveel mogelijk kopers te vinden voor de ter beschikking komende aandelen.

9.1 Er treden veranderingen op in de stemmenverhouding, waarvoor een reparatie middels de statuten wordt voorgesteld.
De statuten kennen een meerderheidsbesluit voor alle reguliere voorstellen en een 2/3e of 3/4e meerderheid voor voorstellen, die van de normale besluitvorming afwijken, de “gekwalificeerde” voorstellen. Voorstellen die volgens de statuten een meer dan normale meerderheid vereisen worden aangeduid als gekwalificeerde voorstellen.

Twee ongewenste situaties worden opgelost:

- Hengelo en Enschede zouden samen alle besluiten kunnen nemen, omdat ze meer dan 50% van de aandelen bezitten. Dit schrikt de overige aandeelhouders af en ondergraaft het solidariteitsprincipe en het belang dat we op Twents niveau de juiste besluiten willen nemen. Dit percentage is op 60% gebracht, waardoor altijd minimaal 4 gemeenten nodig zijn om een voorstel als aangenomen te verklaren.
- Bij voorstellen die conform de statuten een hoger stempercentage verlangen, bijvoorbeeld de wijziging van statuten, zou Enschede alleen met 35,42% van de aandelen een besluit kunnen blokkeren, waar alle andere aandeelhouders vóór zijn. Het percentage voor gekwalificeerde besluiten is op 64% gesteld. Blokkade van zo'n besluit vergt dan 36% van de stemmen, waardoor altijd minimaal 1 andere gemeente nodig is om een besluit tegen te houden.

10.1 Zonder wijziging van de aandeelhoudersovereenkomst kunnen de AOT-gemeenten niet uittreden.

In artikel 2 is geregeld dat de verkopers na het passeren van de Akte van levering gedeeltelijk uittreden maar in de overgangsperiode tot 1-7-2027 nog wel geen plichten hebben jegens Twence en de overige aandeelhouders. Hierbij is tevens geregeld, dat de AOT-gemeenten na de overgangsperiode finaal uittreden. Tevens is de vermelding van Regio Twente, die oorspronkelijk aandeelhouder was maar nu geen rol meer speelt, hersteld. Garantstellingen op al terugbetaalde leningen waren overbodig geworden en zijn komen te vervallen.

11.1 Met een kwijting- en regresovereenkomst wordt voorkomen, dat een eventuele claim in lopende juridische procedures tegen Twence en de aandeelhouders niet naar evenredigheid van aandeelhouderschap wordt gedragen

Met een kwijting- en regresovereenkomst wordt voorkomen, dat een eventuele claim in lopende juridische procedures tegen Twence en de aandeelhouders niet naar evenredigheid van aandeelhouderschap wordt gedragen.

In deze overeenkomst hebben de aandeelhouders en Twence afspraken gemaakt voor het geval dat AVR onverhoopt in (één van) de juridische procedures (deels) in het gelijk wordt gesteld. In de overeenkomst is het basisprincipe opgenomen dat iedere aandeelhouder, kopers, verkopers en blijvende gemeenten en Twence aansprakelijk zijn voor haar eigen schade of kosten. Er is een verdeelsleutel opgenomen voor de eventuele afwikkeling van schade die voortvloeit uit de AVR-procedures. Dit is wenselijk, omdat AVR zich ook tot 1 gemeente zou kunnen wenden voor de volledige claim. Deze gemeente krijgt dan een regresrecht op de overige gemeenten in deze overeenkomst. Tot slot is in de overeenkomst een gebruikelijke kwijtingsbepaling opgenomen voor ieder van de aandeelhouders en Twence Holding (met inbegrip van bestuurders, werknemers en ambtenaren).

KANTTEKENINGEN

1.1 *Enige zeggenschap (1% stemrecht per gemeente) voor AOT is nodig om aan de aandeelhoudersovereenkomst te blijven voldoen*
De zeggenschap van AOT daalt van 21,28% naar 3%. Voor inbesteding[3] is het toezichtcriterium[4] van wezenlijk belang. Bij 1% aandeelhouderschap wordt nog aan dit criterium voldaan. Dit betekent dat AOT-gemeenten nog tot 1-7-2027 aan de AvA mogen deelnemen, stemrecht mogen uitoefenen en ook zelf agendapunten kunnen aandragen. Daarmee is hun invloed nog steeds aanwezig. We zien dit behoud van een minimaal aantal aandelen als een noodzakelijke tussenstap om te komen tot volledige uittreding van de AOT-gemeenten op 1-7-2027. Dan gaat de 3% zeggenschap over naar de kopende gemeenten.

1.3.1 Het dividendvoordeel door inkoop aandelen door Twence vervalt als deze aandelen weer uitgegeven kunnen worden
Het extra dividend als gevolg van de transactie bevat een tijdelijk voordeel doordat Twence aandelen inkoopt. De winst die tot heden naar de bezittende aandeelhouders ging, wordt na transactie over de aandeelhouders (met dividendrecht) verdeeld. Als Twence nieuwe aandeelhouders kan verwelkomen geeft ze de aandelen weer uit en gaat dit deel van het dividend naar de nieuwe toetreders. Dit betekent, dat de extra 40.000 aandelen dan ca. € 0,50 minder gaan opbrengen, afgerond € 22.000. Dit tijdelijke voordeel werkt ook door in de bestaande 105.681 aandelen, die dan ook bijna € 53.000 weer minder opleveren. Hier staat tegenover, dat door de nieuwe toetreders de resultaten ook zullen toenemen. Het is nog niet in te schatten hoe dit netto uit gaat pakken.

1.3.2 Winsten in het verleden zijn geen garantie voor winsten in de toekomst
Twence heeft een goed track-record als het gaat om resultaten. Op basis daarvan heeft Twence in april 2021 een dividenduitgangspunt gepresenteerd, dat uit gaat van € 7 miljoen winstuitkering voor de aandeelhouders. Echter moet hiervoor wel minimaal dit bedrag aan winst gemaakt worden. Liefst meer, zodat ook de eigen vermogenspositie van Twence versterkt kan worden.
Twence heeft de meerjarige prognose geactualiseerd. Het bestuur en de RvC van Twence hebben daarbij aangegeven dat in de periode 2025-2029 - met de kennis van dit moment – blijvend, in alle jaren, kan worden voldaan aan het dividenduitgangspunt om € 7 miljoen uit te keren. Ook bij vertrek van de AOT-gemeenten kan dit worden toegezegd, wat in de prognose 2023 nog niet het geval was. De meerjarige prognose waar voorgaande op gebaseerd is wordt in de reguliere Algemene vergadering van Aandeelhouders van 12 december a.s. gepresenteerd. Die prognose kan vanwege de concurrentiegevoeligheid (later) niet bij de openbare stukken gevoegd worden.

1.3.3 Een hogere dividenduitkering moet verminderd worden met de kapitaallasten van de investering
Wij behandelen deze investering als elke andere investering. Dat betekent dat we de kapitaallasten van de investering als lasten moeten beschouwen. Het netto effect op de exploitatie neemt dan af met de rentelasten op basis van omslagrente[i] van momenteel 0,1%. Op aandelen wordt niet afgeschreven, omdat er na verwerving in de loop van de tijd geen waardedaling optreedt.

1.3.4 De omslagrente wijzigt jaarlijks
De omslagrente wordt jaarlijks in de begroting bijgesteld. Deze zal naar verwachting niet snel stijgen, omdat we veel geld stallen in de schatkist en nog enige tijd niet hoeven te lenen om nieuwe investeringen te financieren. We zijn nog niet toe aan het omslagrente verhogende effect, dat ontstaat als we tegen een hogere rente moeten gaan lenen. Als we sneller financiering nodig hebben voor onze ambities zal de omslagrente wel gaan stijgen en neemt het exploitatievoordeel af.
We rekenen nu met 0,1%. Dat geeft een (omslag)rentelast van € 8.000. Dit is de lastentegenhanger van de dividendbate in de begroting.

---

[3] Inbesteding of in-house-aanbesteding is een opdracht gunnen aan een partij waar je zelf, samen met andere gemeenten, volledig zeggenschap over hebt. Dit is een uitzondering op de aanbestedingsregels, wat deelnemers ontslaat van de verplichting om een aanbesteding uit te schrijven. Voor de partij zelf, Twence in dit geval, geldt de verplichting om 80% van de dienstverlening of productie voor de aandeelhouders te verrichten. Maximaal 20% mag aangevuld worden met diensten of productie voor derden. Bij Twence geldt deze verplichting op de publieke lijnen van AVI-Twente BV (restafval) en Twence Bioconversie BV (gft).

[4] Het toezichtscriterium is een criterium waar de rechter op toetst als er sprake moet zijn van aandeelhouderschap in een situatie van inbesteding. Een aandeelhouder die voldoende toezicht kan blijven uitoefenen op het bedrijf (Twence) mag ook afval leveren als aandeelhouder in het kader van inbesteding. In het geval van de AOT-gemeenten betekent dit dat zij toegelaten blijven op de publieke verwerkingslijnen.

1.3.5 We moeten rente-effecten die optreden, maar niet structureel zijn, wel benoemen.

Het afnemen van het saldo van de schatkist raakt de rentebaten. Omdat we over het bedrag van de aankoop geen rente meer gaan ontvangen kan dit als een gederfde bate gezien worden. Het huidige schatkistpercentage is 3,16% (06-11-2024). Dit zou een actuele gederfde rentebate van € 249.000 betekenen. Hierbij moet de opmerking gemaakt worden, dat we vanaf de start van het schatkistbankieren geen rente hebben ontvangen tot september 2022.

De ECB (Europese Centrale Bank) heeft al meerdere renteverlagingen doorgevoerd in 2024. Analisten verwachten in 2025 een verdere daling naar 2,25%. Hierdoor zal ook de schatkistrente gaan dalen. Wij beschouwen de schatkistrente van dit moment dan ook als incidenteel van aard.

Ook onze gemeentelijke ambities zullen er toe leiden, dat we het saldo in de schatkist weer gaan afbouwen. Ook hierdoor zal de rentebate gaan afnemen. Wij vinden het niet juist om de piek in rentederving in 2024, die gezien de historie ook zeer uniek is, bepalend te laten zijn voor een investeringsbeslissing met zo'n langetermijneffect.

1.3.6 Mogelijk duurt het aantrekken van nieuwe aandeelhouders langer dan verwacht.

AOT dienen het huidige afvalverwerkingscontract uit tot 1 juli 2027. Tot die datum telt dit huishoudelijk afval mee in de zogenaamde inbesteding. Bij voorkeur treden binnen afzienbare tijd na 1 juli 2027 nieuwe aandeelhouders toe tot Twence om het wegvallende afval mee op te vangen. Te weinig 'pubiek' afval leidt mogelijk tot een lager resultaat op de publieke verwerkingslijn. Het is ook mogelijk om de communale samenwerking uit te breiden naar andere Duitse overheden uit het grensgebied.

1.3.7 Kleine kans op afwaardering van de deelneming als de waarde van Twence afneemt

De aandelen worden aangekocht tegen een waarde die door deskundige partijen via professioneel onderhandelen tot stand is gekomen. Desalniettemin kan een toekomstig risico zijn dat de boekwaarde op de gemeentebalans afgeboekt moet worden als de financiële positie van Twence verslechtert. Deze kans is echter bijna nihil, omdat het huidige aandeel in Twence voor € 1 is verkregen. Tezamen met de extra aandelen leidt dit tot een boekwaarde van € 55 per aandeel. Er zal pas sprake zijn van een verlaging van de boekwaarde als de marktwaarde van het aandeel lager is dan dit bedrag. Dit is zelfs onder verslechterende marktomstandigheden voor de afvalmarkt niet te verwachten.

1.6 Een volgende uitspraak in het hoger beroep in de rechtszaak van AVR tegen Twence kan in het nadeel van de aandeelhouders uitpakken.

Vanuit een risicoperspectief moeten we ook de situatie benoemen, dat er een negatieve uitspraak voor gemeenten uitkomt. Dan kunnen wij extra aandelen hebben gekocht en de gevolgen van die uitspraak moeten ondergaan. Dat kan zijn, dat we niet meer mogen inbesteden bij Twence. In die situatie valt het construct weg van aandeelhouderschap gebonden aan afval levering.

Het gevolg hoeft niet te zijn, dat Twence dan minder waard wordt. Een nieuwe marktsituatie kan ook positief uitpakken voor de aandeelhouders. We moeten dan de verwerking van ons afval mogelijk aanbesteden, maar kunnen dan evenzo goed bij Twence uitkomen. Hoe deze situatie voor Twence en ons aandeelhouderschap in Twence gaat uitpakken kunnen we nog niet voorspellen.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Als de gemeenteraad instemt kan de transactie wat Hengelo betreft doorgaan. Daarnaast moeten alle andere wel of niet (ver)kopende gemeenten dit zelfde besluit nemen. Elke gemeente heeft twee rechten, het recht om de transactie te blokkeren en het recht om mee te kopen. Het standpunt m.b.t. beide rechten is in het voortraject gepeild door de procesbegeleider, de heer Staal. Er is in een "gentlemans agreement" afgesproken, dat gemeenten hier vanaf zien. Dit moet nog wel bij de besluitvorming in de colleges geformaliseerd worden.

Vervolgens vindt op 19 december de Bijzondere AvA van Twence plaats. Daarin moet de AvA de noodzakelijke besluiten nemen die de aandelentransactie finaliseren. Elke niet in de transactie betrokken gemeente tekent voor het niet mee kopen en afzien van blokkering van de transactie. Over de statutenaanpassing om de besluitvorming in evenwicht te houden moet besloten worden.

De beoogde leveringsdatum is 31-12-2024 (met als effectieve ingangsdatum 1-1-2023).

Financiën

De te betalen prijs, gelijk aan de incidentele investering, is opgebouwd uit de koopsom, vermeerderd met de rentevergoeding 2023 en 2024 en verminderd met de dividendopbrengsten 2023 en 2024. Dit maakt een bedrag per aandeel van €197,15 en een totaal bedrag van de transactie van € 7.886.000.

Structureel dividend
Naast deze eenmalige investering zijn er jaarlijkse financiële effecten vanaf 2025. In de komende meerjarenbegroting gaan we uit van een dividendverhoging van € 406.000. Dit bedrag wijzigt als nieuwe aandeelhouders toetreden. Nadat de ingekochte aandelen weer aan nieuwe aandeelhouders zijn uitgereikt, vervalt het tijdelijke dividendvoordeel van € 75.000 en ontvangen we alsnog € 331.000 dividend structureel meer dan zonder aankoop aandelen. Extra structurele baten geven structureel ruimte om uitgaven te doen (of van andere baten af te zien).

Structurele kapitaallasten
De investering zorgt voor rentelasten. Afschrijving is niet aan de orde (geen waardevermindering). Zoals gebruikelijk bij investeringen hanteren we de omslagrente, op dit moment 0,1%. Dat levert een kapitaallast op van € 7.886 per jaar. Dit percentage wordt jaarlijks bijgesteld, waardoor de rentelast kan stijgen. Een sterke stijging is niet voorzien, omdat we ook de komende jaren uitgaan van een laag gemiddeld rentepercentage op onze geldleningen (die al zijn afgesloten en op korte termijn niet worden uitgebreid).

Communicatie
Proactieve communicatie wordt gecentraliseerd via de voorzitter van de Commissie aan- en verkoop aandelen Twence, mevr. I. van Oldeniel.

Juridische zaken
De juridische inbreng van Houthoff als advocatenkantoor van Twence borgt een juridisch juiste overgang van de aandelen en een juridisch juiste overeenkomst. Onze eigen jurist beoordeelt mee.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Begrotingswijziging 2024.
Bijlage 2: Statutenwijziging_Twence_HoldingBV_concept171024
Bijlage 3: Q&A aan- en verkoop aandelen Twence
Bijlage 4: NIET OPENBAAR_ Koopovereenkomst tussen gemeente Enschede, gemeente Hengelo, gemeente Losser en Twence holding B.V. als de kopers en gemeente Almelo, gemeente Oldenzaal en gemeente Twenterand als de verkopers en Twence holding B.V. als de vennootschap
Bijlage 5: NIET OPENBAAR_Gedeeltelijke_beëindiging_aandeelhoudersovereenkomst_Twence
Bijlage 6: NIET OPENBAAR_Regresovereenkomst_aandelentransactieTwence

[i] De omslagrente is de gemiddelde rente van investeringen van onze gemeente. Het percentage is de weergave van de rentelasten van onze leningen en schulden, verrekend met de ontvangen rentes op tegoeden en vorderingen. Dit percentage wordt jaarlijks opnieuw berekend en bedraagt momenteel 0,1%. Dit lage percentage is het gevolg van een zeer gunstige leningenportefeuille en meer rentebaten dan in het verleden.

Begrotingswijziging 2024, nummer 24098, aankoop aandelen Twence Holding B.V

Grootboek rekening	Taak (omschrijving grbrek)	Kosten soort	Ink.-Uitg (I - U)	Struc-tureel	Bedrag 2024	Pro gram ma	Voor of nadeel of balans	effect exploitatie 2024
76913002	Aankoop aandelen Twence 2024	610001	U	N	7.886.000	n.v.t.	Balans	0
79999060	Kapitaalverstrekk.aan Deelnemingen	900000	I	N	7.886.000	n.v.t.	Balans	0
4100	Kapitaalverstrekking aan Deelnemingen			N	7.886.000	n.v.t.	Balans	0
200	285003798 BNG algemeen			N	-7.886.000	n.v.t.	Balans	0
	Saldo exploitatie							**0**

DOORLOPENDE TEKST VAN DE STATUTEN VAN TWENCE HOLDING B.V.
(NA VOORGESTELDE WIJZIGINGEN)
Concept 17 oktober 2024

Artikel 1. Definities

1.1. In de statuten wordt, tenzij het tegendeel blijkt, verstaan onder:

a. aandeel:
een aandeel, ongeacht de soort, in het kapitaal van de vennootschap;

b. afvalstoffen A:
groente-, fruit- en tuinafval, restafval uit particuliere huishoudens en andere afvalstoffen die ten tijde van het van kracht worden deze statuten aan de vennootschap en/of groepsmaatschappij(en) worden geleverd op grond van de op dat moment bestaande contractuele regeling of daarvoor in de plaats komende regeling met instemming van de vennootschap;

c. afvalstoffen B:
restafval uit particuliere huishoudens en andere afvalstoffen die ten tijde van het van kracht worden van deze statuten aan de vennootschap en/of groepsmaatschappij(en) worden geleverd op grond van de op dat moment bestaande contractuele regeling of daarvoor in de plaats komende regeling met instemming van de vennootschap;

d. algemene vergadering:
- het orgaan van de vennootschap dat bestaat uit de aandeelhouders, alsmede
- de bijeenkomst waarin de aandeelhouders vergaderen;

e. bestuur:
het orgaan van de vennootschap belast met het besturen van de vennootschap bestaande uit één of meer bestuurders;

f. bestuursverslag:
het bestuursverslag als bedoeld in artikel 2:391 BW;

g. BW:
het Burgerlijk Wetboek;

h. deelneming:
een deelneming als bedoeld in artikel 2:24c BW;

i. dochtermaatschappij:
een dochtermaatschappij als bedoeld in artikel 2:24a BW;

j. gewoon aandeel:
een gewoon aandeel in het kapitaal van de vennootschap;

k. groep(smaatschappii):
een groep(smaatschappij) als bedoeld in artikel 2:24b BW;

l. jaarrekening:

de jaarrekening als bedoeld in artikel 2:361 BW;

m. jaarstukken:
de jaarrekening, en indien van toepassing, het bestuursverslag alsmede de overige gegevens als bedoeld in artikel 2:392 BW;

n. jaarvergadering:
de algemene vergadering waarin de jaarstukken worden behandeld;

o. cumulatief preferent aandeel:
een cumulatief preferent aandeel in het kapitaal van de vennootschap;

p. soort:
een categorie van aandelen waarin het kapitaal van de vennootschap is verdeeld;

q. vennootschap:
de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid waarvan de organisatie wordt geregeld in deze statuten;

r. vergaderrecht:
het recht om de algemene vergadering, in persoon of bij schriftelijk of elektronisch gevolmachtigde, bij te wonen en daar het woord te voeren

1.2. De in dit artikel genoemde definities hebben dezelfde betekenis in vrouwelijke, mannelijke of onzijdige vorm en wanneer deze in enkel- of meervoud worden gebruikt.

Artikel 2. Naam en zetel

2.1. De naam van de vennootschap is:
Twence Holding B.V.

2.2. De vennootschap heeft haar zetel te Enschede.

Artikel 3. Doel

3.1. Het doel van de vennootschap is:

a. het vanuit de zorgtaak van deelnemende overheden beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen en het verlenen van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen en het bewerken en verwerken van huishoudelijk afval en bedrijfsafval in het bijzonder;

b. het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen;

c. het deelnemen in, het voeren van beheer over, het verlenen van diensten aan en het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen, alsmede al hetgeen met een en ander verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.

De vennootschap beoogt haar onderneming in hoofdzaak ten behoeve van publiekrechtelijke rechtspersonen die direct of indirect in haar kapitaal deelnemen uit te oefenen.

3.2. De vennootschap kan in het kader van deze doelstelling alle handelingen

verrichten en werkzaamheden of diensten (doen) uitvoeren die met het bovenstaande verband houden of daartoe bevorderlijk zijn, daar uitdrukkelijk onder begrepen: het deelnemen in casu quo het aangaan van een samenwerkingsverband met gelijksoortige organisaties, het deelnemen in, het op andere wijze een belang nemen in, het voeren van beheer over en het financieren en doen financieren van dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en deelnemingen van de vennootschap, alsmede het verstrekken van zekerheden en garanties voor eigen schulden alsmede voor schulden van de hiervoor genoemde dochtermaatschappijen, groepsmaatschappijen en deelnemingen.

3.3. De vennootschap oefent haar doelstelling zodanig uit dat zij voorziet in behoeften van algemeen belang, niet zijnde van industriële of commerciële aard. De vennootschap laat zich niet leiden door enkel economische overwegingen. De vennootschap tracht de in lid 1 van dit artikel omschreven doelstelling zoveel mogelijk met inachtneming van het maatschappelijk belang te behartigen.
De vennootschap zal in dat kader er tevens voor zorgdragen dat binnen de met haar verbonden onderneming de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk op milieuverantwoorde wijze wordt verricht.

3.4. De vennootschap beoogt niet het maken van winst anders dan ten behoeve van de doelstellingen als voorzien door haar aandeelhouders en geoorloofd is in verband met het in lid 5 bepaalde.

3.5. Bij de verwezenlijking van de doelstelling houdt de vennootschap op zodanige wijze rekening dat zij blijvend kwalificeert als aanbestedende dienst in de zin van de Richtlijn 2004/18/EG en/of het Bao (Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten) zoals deze op enig moment luiden of daarvoor in de plaats tredende regels, zonder directe of indirecte participatie van privaat kapitaal.

Artikel 4. Aandelen

4.1. De vennootschap heeft een kapitaal verdeeld in aandelen, elk nominaal groot een euro (€ 1,=). De aandelen zijn verdeeld in twee (2) soorten, te weten gewone aandelen, elk groot een euro (€ 1,=) en cumulatief preferente aandelen, elk groot een euro (€ 1,=).
De gewone aandelen zijn - in verband met het bepaalde in artikel 5- verdeeld in gewone aandelen van de serie A en gewone aandelen van de serie B.

4.2. De aandelen luiden op naam en zijn per soort en serie doorlopend genummerd. Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven.
Aan elk aandeel zijn stemrecht, recht op winst en vergaderrecht overeenkomstig het in de statuten bepaalde verbonden.
Op elk aandeel wordt ten minste de nominale waarde gestort.

4.3. Onder aandelen en aandeelhouders worden verstaan de onderscheidene soorten aandelen, respectievelijk de houders van de onderscheidene soorten

aandelen, tenzij het tegendeel blijkt.

Artikel 5. Kwaliteitseis

5.1. Aandeelhouders kunnen slechts zijn:

a. publiekrechtelijke lichamen zoals gemeenten, waterschappen, provincies alsmede gemeenschappelijke regelingen in de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen indien en zolang van die gemeenschappelijke regelingen uitsluitend openbare lichamen deel uitmaken;

b. de vennootschap;

c. besloten vennootschappen, naamloze vennootschappen of vergelijkbare rechtspersonen met een in aandelen verdeeld kapitaal mits de aandelen van deze besloten vennootschappen, naamloze vennootschappen en andere vergelijkbare rechtspersonen volledig worden gehouden door één of meer van - de onder a bedoelde lichamen. De betrokken besloten vennootschappen, naamloze vennootschappen of vergelijkbare rechtspersonen met een in aandelen verdeeld kapitaal dienen te kwalificeren als een aanbestedende dienst in de zin van de Richtlijnen 2004-18/EG en/of het Bao (Besluit aanbestedingsregeling voor overheidsopdrachten).

5.2. Voor houders van gewone aandelen A geldt, naast de in lid 1 bedoelde eis, voorts de aanvullende eis dat deze aandeelhouders met de vennootschap of een groepsmaatschappij van de vennootschap een overeenkomst zijn aangegaan strekkende tot de verwerking van afvalstoffen A die van die aandeelhouder afkomstig zijn, op exclusieve basis (al dan niet voor een gedeelte van het ressort van die aandeelhouder-rechtspersoon) en deze in stand houden. Met de hiervoor gestelde voorwaarde wordt gelijkgesteld de situatie dat een gemeenschappelijke regeling een overeenkomst strekkende tot de verwerking van afvalstoffen A namens of ten behoeve van de aandeelhouder met de vennootschap of een groepsmaatschappij is aangegaan en deze overeenkomst namens of ten behoeve van die aandeelhouder(s) in stand blijft zodat een feitelijke situatie bestaat als in de eerste volzin is verwoord. Voormelde eis geldt niet ten aanzien van de vennootschap.

5.3. Voor houders van gewone aandelen B geldt, naast de in lid 1 bedoelde eis, voorts de aanvullende eis dat deze aandeelhouders met de vennootschap of een groepsmaatschappij van de vennootschap een overeenkomst zijn aangegaan strekkende tot de verwerking van afvalstoffen B die van die aandeelhouder afkomstig zijn voor een met die aandeelhouder vastgelegde hoeveelheid en deze in stand houden. Voormelde eis geldt niet ten aanzien van de vennootschap. Een houder van aandelen A voldoet aan de kwaliteitseis die voor aandelen B is opgenomen, zolang die aandeelhouder voldoet aan de houders van aandelen A geldende kwaliteitseis.

Artikel 6. Uitgifte, voorkeursrecht en conversie

6.1. Uitgifte van aandelen kan slechts geschieden ingevolge een besluit van de algemene vergadering of ingevolge het in artikel 6, lid 7 bepaalde. Het besluit van de algemene vergadering behoeft een meerderheid van ten minste vierenzestig procent (64%) van de uitgebrachte stemmen. Voor de uitgifte is vereist een daartoe bestemde notariële akte.

6.2. Bij het besluit tot uitgifte worden de koers en de verdere voorwaarden van uitgifte bepaald.

6.3. Onverminderd het bepaalde in artikel 25 kan bij agiostorting op aandelen van een bepaalde soort dit agio worden geboekt als agioreserve uitsluitend behorende bij aandelen van die soort

6.4. Uitgifte van aandelen geschiedt zodanig dat de onderlinge verhouding tussen de soorten geplaatste aandelen na uitgifte niet wijzigt, tenzij de algemene vergadering - telkens voor een enkele uitgifte anders besluit met een meerderheid van ten minste vierenzestig procent (64%) van de uitgebrachte stemmen of zulks volgt uit het in artikel 6, lid 7 bepaalde.

6.5. Iedere aandeelhouder heeft bij uitgifte van aandelen een voorkeursrecht naar evenredigheid van het gezamenlijk bedrag van zijn aandelen, met inachtneming van de beperkingen volgens de wet, met dien verstande dat houders van een bepaalde soort aandelen geen voorkeursrecht hebben ten aanzien van aandelen van een andere soort.

Een gelijk voorkeursrecht hebben de aandeelhouders bij het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen.

6.6. Het voorkeursrecht kan, telkens voor een enkele uitgifte, worden beperkt of uitgesloten door de algemene vergadering bij besluit genomen met een meerderheid van ten minste vierenzestig procent (64%) van de uitgebrachte stemmen en geldt evenmin ten aanzien van de aandelen die op grond van het in artikel 6, lid 7 bepaalde worden uitgegeven.

6.7. Het bestuur is, met instemming van de raad van commissarissen en tot herroep door de algemene vergadering, bevoegd tot het uitgeven en plaatsen van cumulatief preferente aandelen, evenwel, maximaal in enig kalenderjaar tot beloop van tien procent (10 %) van het alsdan geplaatste kapitaal. Uitgifte van de cumulatief preferente aandelen is slechts mogelijk aan een rechtspersoon die voldoet aan de kwaliteitseis als opgenomen in artikel 5 en tevens met de vennootschap of een groepsmaatschappij daarvan een overeenkomst als bedoeld in artikel 5 in dat kalenderjaar is aangegaan.

6.8. Met algemene stemmen kan de algemene vergadering besluiten aandelen van de serie B om te zetten in aandelen van de serie A en omgekeerd.

Artikel 7. Register van aandeelhouders

7.1. Het bestuur houdt een register, waarin de namen en adressen van de aandeelhouders zijn opgenomen, met vermelding van de soort, de datum waarop zij

de aandelen hebben verkregen en de datum van erkenning of betekening.

7.2. In het register worden tevens de namen en adressen opgenomen van houders van een recht van vruchtgebruik op de aandelen, met vermelding van de datum waarop zij het recht hebben verkregen en de datum van erkenning of betekening.

7.3. Voor het geval een aandeelhouder niet is gebonden aan een statutaire verplichting of eis, zoals nader uitgewerkt in deze statuten, wordt dit in het register vermeld.

7.4. Aandeelhouders en anderen van wie de gegevens in het register moeten worden opgenomen op grond van het in lid 2 van dit artikel bepaalde, zijn verplicht ervoor te zorgen dat hun adres bij de vennootschap bekend is.

7.5. Indien tevens een elektronisch adres wordt opgegeven ter opneming in het aandeelhoudersregister, kunnen kennisgevingen, mededelingen en oproepingen voor een vergadering aan aandeelhouders ook elektronisch aan dit adres worden verzonden. De opgave van dit elektronisch adres aan de vennootschap geldt als instemming voor oproepingen via een elektronisch bericht aan dit adres.

7.6. Het register wordt regelmatig bijgehouden. Alle inschrijvingen en aantekeningen in het register worden getekend door het bestuur.

7.7. Het bestuur verstrekt aan aandeelhouders en de in lid 2 van dit artikel genoemden, desgevraagd kosteloos een uittreksel uit het register met betrekking tot zijn recht op een aandeel.

7.8. Het bestuur legt het register ten kantore van de vennootschap ter inzage voor aandeelhouders.

Artikel 8. Recht van vruchtgebruik, pandrecht, certificering

8.1. Op een aandeel kan recht van vruchtgebruik worden gevestigd.
De aandeelhouder heeft het stemrecht op aandelen waarop een recht van vruchtgebruik rust. De vruchtgebruiker heeft geen vergaderrecht.

8.2. Op aandelen kan geen recht van pand worden gevestigd.

8.3. Aan houders van certificaten van aandelen kan geen vergaderrecht worden toegekend.

Artikel 9. Blokkeringsregeling

Afdeling A. Goedkeuring bij overdracht van aandelen.

9.1. Een ander dan de houder van één of meer gewone aandelen van de serie A, kan gewone aandelen van de serie B, gedurende zeven (7) dagen na ondertekening van deze akte van statutenwijziging verleden voor een waarnemer van mr. B.F. Wesseling, notaris te Enschede op een mei tweeduizend twintig, vrijelijk overdragen aan een houder van gewone aandelen van de serie A; het hierna bepaalde is op voormelde overdracht niet van toepassing.
Een aandeelhouder kan overigens een of meer van zijn aandelen slechts

181776001/15661013.6

overdragen nadat de algemene vergadering die overdracht heeft goedgekeurd zoals hierna in dit artikel is bepaald. In afwijking van het hiervoor bepaalde geldt ten aanzien van gewone aandelen dat deze vrijelijk overgedragen kunnen worden aan de overige houders van gewone aandelen mits wordt voldaan aan het in dit artikel gestelde en de verkrijger kwalificeert overeenkomstig de kwaliteitseisen.

9.2. Goedkeuring is niet vereist indien de overdracht geschiedt binnen drie maanden na schriftelijke toestemming van alle medeaandeelhouders of conform het in lid 4 bepaalde.

9.3. De aandeelhouder die een of meer gewone aandelen wil overdragen - hierna in dit artikel aangeduid met "de aanbieder" doet een kennisgeving aan het bestuur tevens inhoudende een verzoek tot goedkeuring, onder opgaaf van de rechtspersoon of rechtspersonen aan wie, de prijs waarvoor en het aantal gewone aandelen dat de aanbieder voornemens is over te dragen. Het bestuur brengt deze kennisgeving terstond ter kennis van alle andere houders van gewone aandelen. Ten gevolge van die kennisgeving hebben de andere houders van gewone aandelen het recht de aangeboden gewone aandelen te kopen tegen de prijs waarin de bijzondere (latente) financiële aanspraken van de onderscheidene soorten aandelen wordt verdisconteerd. De prijs zal worden vastgesteld zoals hierna wordt bepaald.

9.4. Tenzij de aanbieder en de andere houders van gewone aandelen anders overeenkomen wordt de prijs waarvoor de gewone aandelen kunnen worden gekocht vastgesteld door een commissie van drie onafhankelijke deskundigen, te benoemen door de voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), op verzoek van de meest gerede partij.

Indien een andere houder van gewone aandelen niet binnen vier weken na ontvangst van de door de aanbieder genoemde prijs heeft verklaard met die prijs in te stemmen wordt die andere houder van gewone aandelen geacht met die prijs niet in te stemmen.

De deskundigen hebben jegens de vennootschap recht op alle door hen gewenste inlichtingen.

De commissie van deskundigen geeft de vastgestelde prijs op aan het bestuur, die deze terstond meedeelt aan de houders van gewone aandelen.

De kosten van de prijsvaststelling zijn voor rekening van de vennootschap, tenzij de deskundigen anders bepalen.

De andere houders van gewone aandelen die de aangeboden aandelen willen kopen, geven daarvan kennis aan het bestuur binnen twee weken nadat de prijs in onderling overleg is vastgesteld, of, indien de prijs door deskundigen is vastgesteld, binnen twee weken nadat het bestuur daarvan overeenkomstig lid 6 mededeling heeft gedaan.

181776001/15661013.6

De vennootschap zelf kan slechts met instemming van de aanbieder als gegadigde gelden.

9.5. Indien andere houders van gewone aandelen tezamen op meer aandelen reflecteren dan zijn aangeboden, verdeelt het bestuur de gewone aandelen onder de gegadigden zoveel mogelijk in verhouding tot de aantallen gewone aandelen die zij reeds bezitten.

9.6. Het bestuur deelt het resultaat van het aanbod aan de aandeelhouders mee binnen vier weken nadat de mededeling van de prijs aan de aandeelhouders is gedaan.

9.7. Indien vaststaat dat niet alle aangeboden gewone aandelen tegen contante betaling worden gekocht, zal het bestuur een algemene vergadering bijeenroepen. Die oproep heeft tevens plaats nadat vaststaat dat het aanbod niet of niet volledig wordt aanvaard alsmede ten aanzien van andere soorten aandelen dan gewone. De oproep voor een algemene vergadering wordt gedaan binnen twee weken nadat de situatie als hiervoor bedoeld tot een vergadering noopt op een tijdstip door het bestuur te bepalen, maximaal vier weken later.

9.8. Indien de goedkeuring niet wordt verleend, dient de algemene vergadering gelijktijdig met de weigering een of meer gegadigde(n) op te geven, die bereid is (zijn) al de aandelen waarop het verzoek betrekking heeft tegen contante betaling te kopen.

De vennootschap zelf kan slechts met instemming van de verzoeker als gegadigde gelden.

9.9. Tenzij de aanbieder en de door hem aanvaarde gegadigden anders besluiten wordt de prijs waarvoor deze aandelen door de gegadigden kunnen worden gekocht vastgesteld met inachtneming van de bijzondere financiële aanspraken van de onderscheidene soorten aandelen. De prijs wordt vastgesteld door drie onafhankelijke deskundigen, te benoemen door de voorzitter van het Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA), op verzoek van de meest gerede partij.

De deskundigen hebben jegens de vennootschap recht op alle door hen gewenste inlichtingen.

De deskundigen geven de vastgestelde prijs op aan het bestuur, die deze terstond meedeelt aan de aanbieder en de gegadigde(n).

De kosten van de prijsvaststelling zijn voor rekening van de vennootschap, tenzij de deskundigen anders bepalen. Indien evenwel de waardering conform het bepaalde in lid 4 heeft plaatsgevonden, wordt die prijs in aanmerking genomen.

9.10. De aanbieder is bevoegd zijn verzoek in te trekken gedurende een maand nadat hem definitief bekend is, aan wie en tegen welke prijs hij al de aandelen die hij wil overdragen kan verkopen.

9.11. De goedkeuring wordt geacht te zijn verleend:
   a. indien de algemene vergadering de goedkeuring heeft geweigerd, zonder gelijktijdig daarbij te voldoen aan het bepaalde in lid 8 van dit artikel;
   b. indien de algemene vergadering niet binnen zes maanden nadat het verzoek is gedaan, heeft beslist.

9.12. De overdracht dient plaats te hebben binnen drie maanden na de in lid 6 bedoelde kennisgeving respectievelijk binnen drie maanden na de datum waarop de goedkeuring is verleend, of binnen drie maanden na de datum waarop vaststaat, dat de goedkeuring geacht wordt te zijn verleend.

9.13. Alle kennisgevingen en mededelingen ingevolge dit artikel geschieden bij aangetekende brief met bericht van ontvangst.

9.14. Het in deze Afdeling A bepaalde blijft buiten toepassing indien de aandeelhouder krachtens de wet tot overdracht van zijn aandeel aan een eerdere houder verplicht is.

<u>Afdeling B. Goedkeuring in andere gevallen.</u>

9.15. Indien een aandeelhouder niet meer voldoet aan de in deze statuten opgenomen kwaliteitseis of indien een aandeelhouder-rechtspersoon wordt ontbonden, bij fusie verdwijnt of bij splitsing verdwijnt en in dat geval de aandelen ten gevolge van die splitsing worden verkregen door een rechtspersoon met andere aandeelhouders of leden dan die van de verdwenen aandeelhouder-rechtspersoon alsmede bij faillissement van een aandeelhouder, moeten alle aandelen van de betreffende aandeelhouder worden overgedragen, tenzij de algemene vergadering anders besluit met algemene stemmen.

9.16. Zodra vaststaat, dat aandelen op grond van het bepaalde in lid 1 van deze Afdeling B moeten worden overgedragen, dienen zij die tot die overdracht verplicht zijn, daarvan binnen een maand mededeling te doen aan het bestuur, onder opgaaf van het aantal en de soort aandelen.

9.17. De algemene vergadering dient dan een of meer gegadigde(n) op te geven, die bereid is (zijn) al de betreffende aandelen tegen contante betaling te kopen. Het bepaalde in afdeling A is hierbij zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, behoudens dat geen bevoegdheid bestaat tot terugtrekking.
De verplichting tot overdracht vervalt, zodra vaststaat dat niet alle aandelen tegen contante betaling worden gekocht.

9.18. Zolang een aandeelhouder zijn verplichting tot overdracht van aandelen volgens deze Afdeling B niet nakomt, is zijn stemrecht, zijn vergaderrecht en zijn recht op uitkeringen opgeschort.

9.19. Indien een aandeelhouder niet binnen een termijn van zes maanden zijn verplichting tot overdracht van zijn aandelen is nagekomen, is de vennootschap onherroepelijk gevolmachtigd die aandelen met inachtneming van het bepaalde in dit artikel over te dragen. Het bestuur kan ten aanzien van iedere

181776001/15661013.6

verplichting afzonderlijk besluiten de termijn te verlengen met ten hoogste zes maanden.

9.20. Wanneer er geen gegadigden zijn aan wie alle aandelen van de aandeelhouder met inachtneming van het bepaalde in dit artikel kunnen worden overgedragen, is de aandeelhouder onherroepelijk van zijn verplichting tot overdracht ontheven en ontbreekt de volmacht.

Artikel 10. Levering van aandelen en van beperkte rechten op aandelen

10.1. Voor de levering van een aandeel en voor de levering van een recht van vruchtgebruik daarop is vereist een daartoe bestemde notariële akte.

10.2. Na de levering overeenkomstig lid 1 van dit artikel kunnen de aan het aandeel verbonden rechten eerst worden uitgeoefend nadat de vennootschap die levering heeft erkend of de akte aan haar is betekend.

Erkenning geschiedt in de akte of op grond van overlegging van een notarieel afschrift of uittreksel van de akte; op het overgelegde stuk wordt een gedagtekende verklaring geplaatst.

Artikel 11. Eigen aandelen

11.1. Het bestuur beslist over de verkrijging van aandelen in het kapitaal van de vennootschap en neemt daarbij in acht de uit de wet en deze statuten volgende beperkingen. Zodanig bestuursbesluit is onderworpen aan de goedkeuring van de algemene vergadering.

11.2. Onder aandelen zijn in dit artikel certificaten daarvan begrepen.

Artikel 12. Vermindering geplaatst kapitaal

12.1. De algemene vergadering kan met inachtneming van het dienaangaande in de wet bepaalde besluiten tot vermindering van het geplaatste kapitaal door intrekking van aandelen of door vermindering van het bedrag van aandelen bij statutenwijziging.

12.2. Een besluit tot intrekking kan slechts betreffen aandelen die de vennootschap zelf houdt of waarvan zij de certificaten houdt danwel met instemming van alle aandeelhouders.

Kapitaalvermindering kan ook geschieden ten aanzien van aandelen van een bepaalde soort.

Een besluit tot kapitaalvermindering ten aanzien van aandelen van een bepaalde soort kan slechts worden genomen op voorstel van de vergadering van houders van aandelen van die soort, met inachtneming van het hierna in dit lid bepaalde.

12.3. Vermindering van het bedrag van aandelen zonder terugbetaling moet naar evenredigheid op alle aandelen geschieden. Van het vereiste van evenredigheid mag worden afgeweken met instemming van alle betrokken aandeelhouders.

12.4. Voor het geval een besluit tot vermindering van het geplaatste kapitaal inhoudt

een terugbetaling op aandelen heeft dit geen gevolgen zolang het bestuur geen goedkeuring aan zodanig besluit heeft verleend. Het bestuur weigert de goedkeuring op de gronden die de wet aangeeft.

Artikel 13. Bestuur

13.1. De bestuurders richten zich bij het vervullen van hun taak naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.

13.2. Het bestuur bestaat uit een of meer bestuurders.
De algemene vergadering stelt het aantal bestuurders vast.

13.3. Bij ontstentenis of belet van een bestuurder is de overblijvende bestuurder of zijn de overblijvende bestuurders tijdelijk met het besturen van de vennootschap belast.
Bij ontstentenis of belet van alle bestuurders of de enige bestuurder is de persoon of zijn de personen, daartoe door de raad van commissarissen al dan niet uit zijn midden te benoemen, tijdelijk met het besturen van de vennootschap belast.
Van belet is sprake bij vermissing of gebleken onbereikbaarheid gedurende ten minste een week alsmede indien de bestuurder door ziekte, ongeval of welke oorzaak ook duurzaam in een lichamelijke en/of geestelijke toestand bevindt waardoor hij zich op grond van onvoldoende bewustzijn of onvermogen niet kan uiten.

13.4. De bestuurders worden benoemd door de raad van commissarissen. De raad van commissarissen geeft de algemene vergadering kennis van een voorgenomen benoeming van een bestuurder.

13.5. Bestuurders kunnen niet zijn personen die niet voldoen aan de eisen die op grond van het BW gelden voor de benoembaarheid van bestuurders.

13.6. De bezoldiging en verdere arbeidsvoorwaarden van iedere bestuurder worden vastgesteld door de raad van commissarissen.

13.7. Iedere bestuurder kan te allen tijde door de raad van commissarissen worden ontslagen. De raad van commissarissen ontslaat een bestuurder niet dan nadat de algemene vergadering over het voorgenomen besluit is gehoord.

13.8. Iedere bestuurder kan te allen tíjde door de raad van commissarissen worden geschorst. Elke schorsing kan een of meer malen worden verlengd maar in totaal niet langer duren dan drie maanden.

13.9. Is na verloop van die tijd geen beslissing genomen omtrent opheffing van de schorsing of ontslag, dan eindigt de schorsing.

13.10. Indien er twee of meer bestuurders zijn stelt de raad van commissarissen een taakverdeling vast.

Artikel 14. Strategisch meerjarenbeleidsplan

Het bestuur stelt, gehoord het advies van de raad van commissarissen, voor de duur die de algemene vergadering vaststelt periodiek een strategisch meerjarenbeleidsplan

181776001/15661013.6

op en legt dit plan ter vaststelling aan de algemene vergadering voor, met dien verstande dat het bestuur bevoegd is, aspecten ten aanzien van de vennootschap die niet naar buiten zouden treden op vertrouwelijke wijze met aandeelhouders te communiceren. De algemene vergadering stelt het strategisch meerjarenbeleidsplan vast binnen vier (4) maand na ontvangst.

Artikel 15. Besluitvorming bestuur

15.1. Besluiten van het bestuur worden genomen met volstrekte meerderheid van stemmen in een bestuursvergadering waarvoor het besluit is geagendeerd. Indien binnen het bestuur de stemmen staken kan iedere bestuurder het voorgenomen besluit ter beslissing opdragen aan de raad van commissarissen.

15.2. Een bestuurder die een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat mogelijk tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming doet daarvan onverwijld mededeling aan het bestuur, de raad van commissarissen en de algemene vergadering.

Een bestuurder neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming over een onderwerp waarbij hij mogelijk een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, wordt het besluit genomen door de algemene vergadering.

15.3. Onverminderd het overigens in de statuten bepaalde zijn aan de goedkeuring van de raad van commissarissen onderworpen de besluiten van het bestuur omtrent:

a. uitgifte en verkrijging van aandelen in en schuldbrieven ten laste van de vennootschap of van schuldbrieven ten laste van een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma waarvan de vennootschap volledig aansprakelijke vennote is;
b. medewerking aan de uitgifte van certificaten op naam van aandelen;
c. aanvraag van notering of van intrekking van de notering van de onder a en b bedoelde stukken in de prijscourant van enige beurs;
d. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de vennootschap of een afhankelijke maatschappij met een andere rechtspersoon of vennootschap dan wel als volledig aansprakelijke vennote in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de vennootschap;
e. het nemen van een deelneming ter waarde van ten minste een/vierde van het bedrag van het geplaatste kapitaal met de reserves volgens de balans met toelichting van de vennootschap, door haar of een afhankelijke maatschappij in het kapitaal van een andere vennootschap, alsmede het ingrijpend vergroten of verminderen van zulk een deelneming;

181776001/15661013.6

f. investeringen, welke een bedrag gelijk aan ten minste een/vierde gedeelte van het geplaatste kapitaal met de reserves van de vennootschap volgens haar balans met toelichting vereisen alsmede investeringen groter dan vijf miljoen euro (€ 5.000.000,=) indien sprake is:
   - van een daaraan verbonden financiële garantstelling door aandeelhouders van de vennootschap of
   - van investeringen die een publiek belang beogen te dienen en welke tot gevolg hebben dat de rentabiliteit van de vennootschap vermindert, welke laatste categorie van investering worden aangeduid met "maatwerkprojecten".

   In dit kader zal het bestuur ten aanzien van investeringen die een groter bedrag vereisen dan vijf miljoen euro (€ 5.000.000,=) en waarvoor één van voormelde overwegingen geldt, of zou kunnen gelden, ter gelegenheid van de gevraagde goedkeuring een cijfermatige onderbouwing verstrekken van de financiële effecten van de voorgenomen investering. Voormelde goedkeuring is niet vereist indien uit het relevante strategisch meerjarenbeleidsplan dat is goedgekeurd door de algemene vergadering genoegzaam van investeringen als hiervoor bedoeld blijkt of zulks blijkt uit een investeringsvoorstel dat is goedgekeurd door de algemene vergadering als voorzien in artikel 22 lid 5.
g. een voorstel tot wijziging van de statuten;
h. een voorstel tot ontbinding van de vennootschap;
i. aangifte van faillissement van de vennootschap en aanvraag van surséance van betaling van de vennootschap;
j. beëindiging van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal werknemers van de vennootschap of van een afhankelijke maatschappij tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek;
k. ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers van de vennootschap of van een afhankelijke maatschappij;
l. een voorstel tot vermindering van het geplaatste kapitaal.

15.4. Aan de goedkeuring van de raad van commissarissen zijn voorts onderworpen besluiten van het bestuur die betreffen:
a. het verkrijgen en vervreemden van deelnemingen in andere ondernemingen door de vennootschap of door een afhankelijke maatschappij;
b. het verkrijgen en vervreemden van eigen aandelen of certificaten daarvan;
c. het verkrijgen, vervreemden, bezwaren, huren, verhuren en op andere wijze in gebruik of genot verkrijgen en geven van registergoederen door de vennootschap of dooreen afhankelijke maatschappij;
d. het aangaan van overeenkomsten, waarbij aan de vennootschap of aan

een afhankelijk maatschappij een bankkrediet wordt verleend alsmede het ter leen verstrekken van gelden en het ter leen opnemen van gelden, waaronder niet is begrepen het aangaan van leningsovereenkomsten binnen de groep, voorzover met zodanige transacties, eventueel in samenhang met reeds afgesloten transacties, een belang is gemoeid van ten minste tweemiljoen vijfhonderdduizend euro (€ 2.500.000,=);

e. investeringen - andere dan vervangingsinvesteringen - die niet zijn opgenomen in een door de raad van commissarissen goedgekeurd investeringsplan;
vervangingsinvesteringen die niet zijn opgenomen in een door de raad van commissarissen goedgekeurd investeringsplan, indien daarbij per vervangingsinvestering een belang is gemoeid van meer dan twee miljoen vijfhonderdduizend euro (€ 2.500.000,=);

f. het hoofdelijk of anderszins naast of voor anderen verbinden van de vennootschap of stellen van zekerheid voor zover zulks geldt voor een onbepaald bedrag of een bedrag groter dan tweehonderdvijftigduizend euro (€ 250.000,=); onder "anderen" zijn hier dochtermaatschappijen niet begrepen;

g. het optreden in rechte, waaronder begrepen het voeren van arbitrale procedures, doch met uitzondering van:
- invorderingsmaatregelen;
- rechtsmaatregelen die geen uitstel kunnen lijden;
- rechtsmaatregelen, procedures en geschillen van zodanige aard of omvang als de raad van commissarissen bepaalt en schriftelijk aan het bestuur opgeeft.

h. het sluiten en wijzigen van arbeidsovereenkomsten waarvan de arbeidsbeloning meer bedraagt dan de som van eenhonderd twintigduizend euro (€ 120.000,=) te corrigeren overeenkomstig het prijsindexcijfer gezinsconsumptie waarbij een mei tweeduizend elf = honderd (100)= eenhonderd twintigduizend euro (€ 120.000,=);

i. het treffen van algemene pensioenregelingen met het toekennen van pensioenrechten boven die, welke uit bestaande regelingen voortvloeien;

j. het vaststellen van de voor de werkzaamheden van de vennootschap voor na te melden opdrachtgevers geldende tarieven voor verwerking van huishoudelijk afval en biomassastromen. Onder "opdrachtgevers" in voormelde zin worden bedoeld degenen die tevens aandeelhouder zijn en gemeenschappelijke regelingen waarin aandeelhouders zijn verbonden;

k. het vaststellen van de voor de werkzaamheden van de vennootschap voor na te melden opdrachtgevers geldende tarieven voor verwerking van (biogene) afvalstoffen en biomassastromen. Onder "opdrachtgevers" in

181776001/15661013.6

voormelde zin worden bedoeld degenen die tevens aandeelhouder zijn en gemeenschappelijke regelingen waarin aandeelhouders zijn verbonden.

15.5. De algemene vergadering kan besluiten dat een in lid 4 genoemd besluit niet aan de goedkeuring van de raad van commissarissen is onderworpen wanneer het daarmee gemoeide belang een door de algemene vergadering te bepalen en schriftelijk aan het bestuur op te geven waarde niet te boven gaat; de algemene vergadering kan besluiten de in lid 4 genoemde bedragen te wijzigen.

15.6. De algemene vergadering kan een bestuursreglement vaststellen, waarbij nog andere dan de in lid 4 genoemde duidelijk omschreven bestuursbesluiten aan de goedkeuring van de raad van commissarissen worden onderworpen.

15.7. De besluiten van het bestuur genoemd in lid 3 zijn eveneens aan de goedkeuring van de algemene vergadering onderworpen. De goedkeuring ten aanzien van de in lid 3 onder f genoemde maatwerkprojecten die het resultaat van de vennootschap negatief beïnvloeden (direct of indirect) kunnen slechts worden genomen doordat in de desbetreffende algemene vergadering zowel de meerderheid van de aandeelhouders als de meerderheid van stemmen in die algemene vergadering zich - ten gunste van het voorstel hebben verklaard, terwijl tevens een meerderheid van ten minste vierenzestig procent (64%) van de uitgebrachte stemmen van houders van gewone aandelen voor het voorstel hun stem hebben uitgebracht. De besluiten genoemd in lid 4 letter j en letter k zijn eveneens onderworpen aan de goedkeuring van de algemene vergadering. De algemene vergadering kan een of meer van de besluiten van het bestuur die overigens ingevolge dit artikel aan de goedkeuring van raad van commissarissen zijn onderworpen eveneens aan de goedkeuring van de algemene vergadering onderwerpen. De algemene vergadering kan besluiten - met een meerderheid van ten minste vierenzestig procent (64%) van de uitgebrachte stemmen - dat ook andere besluiten van het bestuur aan de goedkeuring van de algemene vergadering of de vergadering van houders van gewone aandelen zijn onderworpen. Van deze besluiten geeft de algemene vergadering schriftelijk kennis aan het bestuur en aan de raad van commissarissen.

15.8. Besluiten van het bestuur die strekken tot de uitoefening van het stemrecht ten aanzien van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Avi-Twente B.V. zijn onderworpen aan de goedkeuring van de algemene vergadering indien en voor zover sprake is van besluitvorming ten aanzien van onderwerpen die bij de vennootschap aan de goedkeuring van de raad van commissarissen zijn onderworpen of ten aanzien van onderwerpen waartoe bij de vennootschap door de algemene vergadering wordt besloten.

15.9. Besluiten van het bestuur die strekken tot de uitoefening van het stemrecht ten aanzien van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Twence Bioconversie B.V. (voorheen genaamd Twence Compost B.V.) zijn

onderworpen aan de goedkeuring van de algemene vergadering indien en voor zover sprake is van besluitvorming ten aanzien van onderwerpen die bij de vennootschap aan de goedkeuring van de raad van commissarissen zijn onderworpen of ten aanzien van onderwerpen waartoe bij de vennootschap door de algemene vergadering wordt besloten.

15.10. Het ontbreken van goedkeuring als bedoeld in dit artikel tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van het bestuur en van bestuurders niet aan.

Artikel 16. Vertegenwoordiging

Het bestuur vertegenwoordigt de vennootschap voor zover uit de wet niet anders voortvloeit.

De bevoegdheid tot vertegenwoordiging komt mede aan iedere bestuurder toe.

Artikel 17. Raad van commissarissen

17.1. De vennootschap heeft een raad van commissarissen.

17.2. De raad van commissarissen bestaat uit vijf leden.

17.3. Indien de raad van commissarissen uit minder dan vijf leden bestaat neemt de raad van commissarissen onverwijld maatregelen tot aanvulling van zijn ledental.

17.4. De raad van commissarissen stelt een profielschets voor zijn omvang en samenstelling vast, rekening houdend met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de commissarissen. De raad van commissarissen bespreekt de profielschets voor het eerst bij de vaststelling en vervolgens bij iedere wijziging in de algemene vergadering en met de ondernemingsraad.

17.5. De commissarissen worden, behoudens het bepaalde in lid 9, op voordracht van de raad van commissarissen benoemd door de algemene vergadering. De voordracht is met redenen omkleed.

Commissarissen kunnen niet zijn personen die niet voldoen aan de eisen die op grond van het BW gelden voor de benoembaarheid van commissarissen.

17.6. De algemene vergadering en de ondernemingsraad kunnen aan de raad van commissarissen personen aanbevelen om als commissaris te worden voorgedragen.

De raad van commissarissen deelt hen daartoe tijdig mede wanneer, ten gevolge waarvan en overeenkomstig welk profiel in zijn midden een plaats moet worden vervuld.

Indien voor die plaats het in lid 7 bedoelde versterkte recht van aanbeveling geldt, doet de raad van commissarissen daarvan eveneens mededeling.

De raad van commissarissen maakt de voordracht gelijktijdig bekend aan de algemene vergadering en aan de ondernemingsraad. De voordracht wordt met redenen omkleed.

17.7. Ten aanzien van een derde deel van de leden van de raad van commissarissen

geldt dat de raad van commissarissen een door de ondernemingsraad aanbevolen persoon op de voordracht plaatst, tenzij de raad van commissarissen bezwaar maakt tegen de aanbeveling van de ondernemingsraad op grond van de verwachting dat de aanbevolen persoon ongeschikt zal zijn voor de taak van commissaris of dat de raad van commissarissen bij benoeming overeenkomstig de aanbeveling niet naar behoren zal zijn samengesteld. Indien het getal der leden van de raad van commissarissen niet door drie deelbaar is, wordt het naastgelegen lagere getal dat wel door drie deelbaar is in aanmerking genomen voor de vaststelling van het aantal leden waarvoor dit verstrekte recht van aanbeveling geldt.

17.8. Indien de raad van commissarissen bezwaar maakt, deelt hij de ondernemingsraad het bezwaar onder opgave van redenen mede. De raad van commissarissen treedt onverwijld in overleg met de ondernemingsraad met het oog op het bereiken van overeenstemming over de voordracht.

Indien de raad van commissarissen constateert dat geen overeenstemming kan worden bereikt, verzoekt een daartoe aangewezen vertegenwoordiger van de raad van commissarissen aan de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam het bezwaar gegrond te verklaren. Het verzoek wordt niet eerder ingediend dan nadat vier weken zijn verstreken na aanvang van het overleg met de ondernemingsraad. De raad van commissarissen plaatst de aanbevolen persoon op de voordracht indien de ondernemingskamer het bezwaar ongegrond verklaart.

Verklaart de ondernemingskamer het bezwaar gegrond, dan kan de ondernemingsraad een nieuwe aanbeveling doen overeenkomstig het bepaalde in lid 7.

17.9. De algemene vergadering kan bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen vertegenwoordigend ten minste een/derde van het geplaatste kapitaal de voordracht van de raad van commissarissen afwijzen. Indien niet ten minste een/derde van het geplaatste kapitaal ter vergadering vertegenwoordigd was, kan een nieuwe vergadering worden bijeengeroepen waarin de voordracht kan worden - afgewezen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Alsdan maakt de raad van commissarissen een nieuwe voordracht op. Ten aanzien van die nieuwe voordracht zijn de leden 6 tot en met 8 van toepassing. Indien de algemene vergadering de voorgedragen persoon niet benoemt en niet besluit tot afwijzing van de voordracht benoemt de raad van commissarissen de voorgedragen persoon.

17.10. De algemene vergadering kan de bevoegdheid die haar volgens lid 6 toekomt voor een door haar te bepalen duur van telkens ten hoogste twee achtereenvolgende járen, overdragen aan een commissie van aandeelhouders waarvan zij de leden aanwijst; in dat geval doet de raad van commissarissen aan de

commissie de kennisgeving van lid 6.

17.11. Voor de toepassing van deze statuten wordt onder de ondernemingsraad verstaan de ondernemingsraad van de onderneming van de vennootschap of van de onderneming van een afhankelijke maatschappij.
Indien er meer dan één ondernemingsraad is, worden de bevoegdheden van de statuten door deze raden afzonderlijk uitgeoefend. Is voor de betrokken onderneming of ondernemingen een centrale ondernemingsraad ingesteld, dan

17.12. komen de bevoegdheden van de ondernemingsraad volgens deze statuten toe aan de centrale ondernemingsraad.

Artikel 18. Onverenigbaarheid van functies

18.1. Commissaris kunnen niet zijn:
a. personen die in dienst zijn van de vennootschap;
b. personen die in dienst zijn van een afhankelijke maatschappij;
c. bestuurders en personen in dienst van een werknemersorganisatie welke pleegt betrokken te zijn bij de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden van de onder a en b bedoelde personen.

Artikel 19. Aftreden, schorsing en ontslag van commissarissen

19.1. Een commissaris treedt uiterlijk af op de dag volgend op de dag van de eerstvolgende algemene vergadering, gehouden nadat vier járen na zijn benoeming zijn verstreken.
Het hiervoor bepaalde is ook van toepassing op een commissaris die is benoemd ter vervulling van een tussentijdse vacature.
Een aftredende commissaris kan ten hoogste eenmaal terstond worden herbenoemd.
De raad van commissarissen maakt een rooster van aftreden op. Wijziging van het rooster van aftreden kan niet meebrengen, dat een zittende commissaris tegen zijn wil defungeert voor het verstrijken van de termijn waarvoor hij is benoemd.

19.2. De Ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam kan op een desbetreffend verzoek een commissaris ontslaan wegens verwaarlozing van zijn taak, wegens andere gewichtige redenen of wegens ingrijpende wijziging van de omstandigheden, op grond waarvan handhaving als commissaris redelijkerwijze niet van de vennootschap kan worden verlangd.
Het verzoek kan worden ingediend door de vennootschap, te dezen vertegenwoordigd door de raad van commissarissen, alsmede door een daartoe aangewezen vertegenwoordiger van de algemene vergadering of van de ondernemingsraad.

19.3. Een commissaris kan worden geschorst door de raad van commissarissen; de schorsing vervalt van rechtswege, indien de vennootschap niet binnen een maand na de aanvang van de schorsing een verzoek als bedoeld in het vorige

lid bij de Ondernemingskamer heeft ingediend.

19.4. De algemene vergadering kan bij volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen, vertegenwoordigend ten minste een derde van het geplaatst kapitaal, het vertrouwen in de raad van commissarissen opzeggen. Het besluit is met redenen omkleed. Het besluit kan niet worden genomen ten aanzien van commissarissen die zijn aangesteld door de Ondernemingskamer overeenkomstig lid 6.

19.5. Het besluit bedoeld in lid 4 wordt niet genomen dan nadat het bestuur de ondernemingsraad van het voorstel voor het besluit en de gronden daartoe in kennis heeft gesteld. De kennisgeving geschiedt ten minste dertig dagen voor de algemene vergadering waarin het voorstel wordt behandeld. Indien de ondernemingsraad een standpunt over het voorstel bepaalt, stelt het bestuur de raad van commissarissen en de algemene vergadering van dit standpunt op de hoogte. De ondernemingsraad kan zijn standpunt in de algemene vergadering doen toelichten.

19.6. Het besluit bedoeld in lid 4 heeft het onmiddellijk ontslag van de leden van de raad van commissarissen tot gevolg. Alsdan verzoekt het bestuur onverwijld aan de Ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam tijdelijk een of meer commissarissen aan te stellen.

19.7. De raad van commissarissen bevordert dat binnen een door de ondernemingskamer vastgestelde termijn een nieuwe raad wordt samengesteld met inachtneming van artikel 268 Boek 2 van het BW.

Artikel 20. Taak, bevoegdheden, besluitvorming en bezoldiging van de raad van commissarissen

20.1. De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Hij staat het bestuur met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten commissarissen zich naar het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming.

20.2. Het bestuur stelt ten minste een keer per jaar de raad van commissarissen schriftelijk op de hoogte van de hoofdlijnen van het strategisch beleid, de algemene en financiële risico's en het beheers- en controlesysteem van de vennootschap.

20.3. De raad van commissarissen benoemt uit zijn midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter en is bevoegd een commissaris te benoemen tot gedelegeerd commissaris. De gedelegeerd commissaris onderhoudt meer regelmatig contact met het bestuur en kan door de raad van commissarissen, onverminderd diens verantwoordelijkheid, worden belast met het meer regelmatig toezicht op de handelingen van het bestuur.

20.4. De raad van commissarissen heeft te allen tijde toegang tot de kantoren, de

fabrieken, magazijnen, boeken, bescheiden en de kas van de vennootschap en is bevoegd van het bestuur alle inlichtingen te vorderen, welke hij nodig acht. Hij kan deze bevoegdheden delegeren aan één of meer van zijn leden.

20.5. Bij ontstentenis of belet van een commissaris is de overblijvende commissaris of zijn de overblijvende commissarissen tijdelijk met het de taken van de raad van commissarissen belast.
Bij ontstentenis of belet van alle commissarissen of de enige commissaris komen de bevoegdheden die in deze statuten aan de raad van commissarissen zijn toegekend zoveel mogelijk aan de algemene vergadering toe.
Van belet is sprake bij vermissing of gebleken onbereikbaarheid gedurende ten minste een week alsmede indien de commissaris door ziekte, ongeval of welke oorzaak ook duurzaam in een lichamelijke en/of geestelijke toestand bevindt waardoor hij zich op grond van onvoldoende bewustzijn of onvermogen niet kan uiten.

20.6. De raad van commissarissen vergadert zo dikwijls als hij dit nodig acht en voorts telkens als de voorzitter, twee andere leden van de raad van commissarissen of het bestuur het nodig oordelen.

20.7. Een lid van de raad van commissarissen kan zich ter vergadering door een ander lid van de raad van commissarissen doen vertegenwoordigen krachtens schriftelijke volmacht. Onder schriftelijke volmacht wordt mede verstaan elke via gangbare communicatiekanalen overgebrachte en op schrift ontvangen volmacht.

20.8. De raad van commissarissen kan besluiten nemen in een vergadering, waarin ten minste de helft van de in functie zijnde leden van de raad van commissarissen aanwezig of vertegenwoordigd is en alsdan bij volstrekte meerderheid van stemmen, met dien verstande dat bij het staken van stemmen de voorzitter van de raad van commissarissen beslist.

20.9. Tevens is schriftelijke besluitvorming mogelijk, doch slechts in gevallen welke, naar het oordeel van de voorzitter een spoedeisend karakter dragen. Alsdan komt een besluit tot stand, indien alle leden van de raad van commissarissen zich omtrent het- voorstel hebben verklaard en geen van hen tegen deze wijze van besluitvorming bezwaar maakt. Onder schriftelijke besluitvorming wordt mede begrepen besluitvorming welke geschiedt via gangbare communicatiekanalen overgebrachte en op schrift ontvangen stukken.

20.10. Vergaderingen van de raad van commissarissen kunnen worden gehouden door het bijeenkomen van commissarissen of door middel van telefoongesprekken, "videoconference" of via andere communicatiemiddelen, waarbij alle deelnemende commissarissen in staat zijn gelijktijdig met elkaar te communiceren. Deelname aan een op deze wijze gehouden vergadering geldt als het ter vergadering aanwezig zijn.

20.11. Een commissaris neemt niet deel aan de beraadslaging en besluitvorming indien deze commissaris daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer de raad van commissarissen hierdoor geen besluit kan nemen, wordt het besluit genomen door de algemene vergadering.

20.12. Van het verhandelde in de vergadering worden notulen opgemaakt.

20.13. De commissarissen ontvangen voor hun werkzaamheden een bezoldiging.
De bezoldiging wordt door de algemene vergadering vastgesteld; de algemene vergadering kan aan de voorzitter van de raad van commissarissen een extra bezoldiging toekennen.

Artikel 21. Structuurregime

Het bepaalde in afdeling 6 van Titel 5 van Boek 2 van het BW is op de vennootschap van toepassing.

Artikel 22. Boekjaar en jaarstukken. Investeringsplan en begroting

22.1. Het boekjaar van de vennootschap is gelijk aan het kalenderjaar.

22.2. Binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn met ten hoogste zes maanden door de algemene vergadering op grond van bijzondere omstandigheden, maakt het bestuur de jaarrekening op. De opgemaakte jaarrekening wordt ondertekend door de bestuurders en de commissarissen. Indien een ondertekening ontbreekt, wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt.

22.3. Binnen de in lid 2 bedoelde termijn wordt de opgemaakte jaarrekening met het bestuursverslag en de krachtens de wet toe te voegen gegevens aan de algemene vergadering overgelegd. Het bestuur zendt de jaarrekening ook toe aan de in artikel 17 lid 11 bedoelde ondernemingsraad.

22.4. Uiterlijk vanaf de laatste dag van de termijn bedoeld in lid 2 van dit artikel liggen de jaarstukken ten kantore van de vennootschap ter inzage voor de aandeelhouders.
leder van hen kan kosteloos afschriften daarvan verkrijgen.

22.5. In het derde kalenderkwartaal stelt het bestuur - rekening houdend met het relevante strategisch meerjarenbeleidsplan een investeringsplan en een begroting op voor het komende boekjaar. Deze stukken worden vóór een oktober ter goedkeuring aan de raad van commissarissen voorgelegd. Voor het geval naar het redelijk oordeel van het bestuur en/of raad van commissarissen een voorgelegd investeringsvoorstel strijdig is met het strategisch meerjarenbeleidsplan of investeringen omvat als opgenomen in artikel 15 lid 12 letter f draagt dit overigens ervoor zorg dat dit wordt voorgelegd ter goedkeuring aan de algemene vergadering onder uiteenzetting van de financiële gevolgen.

Artikel 23. Deskundigenonderzoek

23.1. De vennootschap verleent aan een registeraccountant de opdracht tot

onderzoek van de jaarrekening.
Tot het verlenen van die opdracht is de algemene vergadering bevoegd. Gaat deze daartoe niet over dan is de raad van commissarissen bevoegd of, zo deze ontbreekt of in gebreke blijft, het bestuur.
De algemene vergadering is bevoegd een vennootschapsorgaan te machtigen tot het verlenen van voormelde opdracht.
De aanwijzing van een registeraccountant wordt door generlei voordracht beperkt. De opdracht kan te allen tijde worden ingetrokken door de algemene vergadering en door degene die haar heeft verleend; de door het bestuur verleende opdracht kan bovendien door de raad van commissarissen worden ingetrokken.

23.2. De registeraccountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van commissarissen en aan het bestuur.

23.3. De registeraccountant geeft de uitslag van zijn onderzoek in een verklaring weer.

Artikel 24. Vaststelling jaarrekening

24.1. De algemene vergadering stelt de jaarrekening vast.

24.2. De jaarrekening kan niet worden vastgesteld indien de algemene vergadering geen kennis heeft kunnen nemen van de verklaring van de registeraccountant als bedoeld in artikel 23 lid 3, tenzij onder de aan de jaarrekening toe te voegen overige gegevens een wettige grond wordt meegedeeld waarom die verklaring ontbreekt.

24.3. Vaststelling van de jaarrekening strekt niet tot kwijting aan een bestuurder onderscheidenlijk commissaris.

Artikel 25. Winst en uitkeringen

25.1. Per soort kan een reserverekening worden aangehouden. Ten gunste van de reserverekening worden bedragen gevoegd indien bij uitgifte van aandelen op die aandelen van een bepaalde soort meer wordt gestort dan het nominale bedrag van de aandelen, mits de algemene vergadering de toevoeging aan die reserverekening met een meerderheid van ten minste vierenzestig procent (64%) van de uitgebrachte stemmen goedkeurt. Aan een reserverekening kunnen overigens toevoegingen worden gedaan en onttrekkingen plaatsvinden indien en voorzover uit deze statuten volgt.

25.2. Bij de berekening van de verdeling van een uitkering tellen aandelen die de vennootschap houdt niet mee, tenzij op die aandelen een recht van vruchtgebruik rust ten behoeve van een ander dan de vennootschap.

25.3. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen, voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die de vennootschap moet aanhouden. In het kader van deze statuten dient het eigen

vermogen ten minste te belopen vijfentwintig procent (25%) van het vermogen volgens de vast te stellen jaarrekening (nadat de winstuitkering is verwerkt). Voorts - geldt dat voor het geval het eigen vermogen groter is dan vijfentwintig procent (25%) doch kleiner is dan achtentwintig procent (28%) van het totale vermogen volgens de vast te stellen jaarrekening slechts uitkeringen mogelijk zijn indien de algemene vergadering daartoe op voorstel van het bestuur een besluit heeft genomen, met een meerderheid van ten minste vierenzestig procent (64%) van de uitgebrachte stemmen.

25.4. Uit de winst wordt allereerst, zo mogelijk, op de cumulatief preferente aandelen uitgekeerd vier vijf/tiende procent (4,5%) van hetgeen (inclusief agio) op die aandelen is gestort. Het cumulatief preferent dividend wordt berekend naar tijdsgelang indien de betrokken preferente aandelen in de loop van een boekjaar zijn uitgegeven. Indien en voorzover de winst niet voldoende is voor volledige uitkering als hiervoor bedoeld, zal het tekort, voorzover mogelijk worden uitgekeerd ten laste van de uitkeerbare reserves. Indien en voorzover ook de uitkeerbare reserves niet voldoende zijn voor volledige uitkering zal in volgende járen geen uitkering plaatsvinden op de gewone aandelen, zolang het tekort niet volledig is aangezuiverd.

25.5. Na de in lid 4 beschreven uitkering delen de cumulatief preferente aandelen niet in de winst van vennootschap en wordt aan die houders van aandelen geen verdere uitkering gedaan en heeft evenmin een toevoeging aan de reserverekening die hoort bij deze aandelensoort plaats. De na de in lid 4 beschreven uitkering resterende winst van de vennootschap wordt hier aangeduid met "overwinst".

Tot deze overwinst zijn, indien en voorzover deze overwinst uitkeerbaar is, gerechtigd door middel van uitkering indien en voorzover hierna hierin wordt voorzien respectievelijk voor zover daarin niet wordt voorzien door toevoeging van de reserverekening van de houders van gewone aandelen.

25.6. De algemene vergadering kan slechts op voorstel van de vergadering van die houders van aandelen besluiten een reserverekening ten behoeve van die aandeelhouders door uitkering geheel of gedeeltelijk op te heffen, indien aan het vereiste van lid 3 is voldaan.

In dit geval wordt het bedrag waarop de opheffing betrekking heeft, uitgekeerd aan de houders van de aandelen in verhouding tot het gezamenlijke nominale bedrag van hun aandelen van die soort.

25.7. De algemene vergadering kan zolang jaarlijks op de cumulatief preferente aandelen het daarmee corresponderende bedrag is uitgekeerd toevoegingen doen aan de winstreserve van de gewone aandelen ten laste van de uitkeerbare reserves.

25.8. Indien een reserverekening gedurende een jaar verschillende bedragen kent,

wordt de vergoeding naar het tijdsevenredige gemiddelde vastgesteld. Indien aandelen gedurende de loop van een jaar zijn ingekocht of uitgegeven delen deze naar rato van het deel van het jaar dat zij waren geplaatst bij anderen dan de vennootschap mee in de winst.

25.9. Een besluit tot uitkering door de algemene vergadering heeft geen gevolgen tot het bestuur daarvoor goedkeuring heeft verleend. Het bestuur weigert de goedkeuring op de gronden die de wet aangeeft.

Artikel 26. Jaarvergadering. Andere algemene vergaderingen

26.1. De jaarvergadering wordt gehouden binnen zes maanden na afloop van het (voorgaande) boekjaar, tenzij overeenkomstig artikel 30 van deze statuten buiten vergadering besloten wordt.

De jaarvergadering wordt opgeroepen door het bestuur of de raad van commissarissen.

De agenda voor de jaarvergadering vermeldt onder meer:

a. het behandelen van de in artikel 25 gemelde goedkeuring van het bestuur;
b. het behandelen van het bestuursverslag (indien van toepassing);
c. het vaststellen van de jaarrekening;
d. het vaststellen van de winstbestemming;
e. het verlenen van kwijting aan bestuurders en aan commissarissen voor het gevoerde bestuur onderscheidenlijk het gehouden toezicht.

26.2. Een andere algemene vergadering dan de jaarvergadering wordt gehouden zo dikwijls het bestuur of de raad van commissarissen dit nodig acht of door aandeelhouders tezamen vertegenwoordigende ten minste nul komma vijf procent (0,5%) van het geplaatste kapitaal schriftelijk en onder nauwkeurige opgaaf van de te behandelen onderwerpen aan het bestuur een verzoek daartoe wordt gericht.

26.3. Tot het oproepen van een andere algemene vergadering dan de jaarvergadering zijn bevoegd het bestuur dan wel één of meer bestuurders afzonderlijk. Indien zij niet binnen vier weken tot oproeping zijn overgegaan zodanig dat de vergadering kan worden gehouden binnen zes weken nadat een verzoek daartoe is ontvangen, zijn de verzoekers zelf tot bijeenroeping bevoegd.

26.4. Aan de eis van een schriftelijk verzoek wordt voor de toepassing van dit artikel voldaan indien het verzoek elektronisch is vastgelegd.

26.5. Het bestuur is bevoegd tot vaststelling en wijziging van de elektronische communicatiemiddelen als bedoeld in deze statuten en deelt deze tijdig aan de aandeelhouders mede.

Artikel 27. Plaats van vergadering

27.1. Een algemene vergadering wordt gehouden in de gemeente waar de vennootschap haar zetel heeft of in Hengelo (Overijssel).

27.2. Een algemene vergadering kan elders worden gehouden indien alle

aandeelhouders met de plaats van vergadering hebben ingestemd en de bestuurders voorafgaand aan de besluitvorming in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen.

Artikel 28. Oproeping/agenderingsrecht aandeelhouders

28.1. De aandeelhouders, bestuurders en commissarissen worden ten minste acht dagen tevoren schriftelijk opgeroepen, onder opgaaf van de te behandelen onderwerpen. De oproeping wordt gezonden aan de adressen van de aandeelhouders, zoals deze zijn vermeld in het register van aandeelhouders.
De oproeping kan plaatsvinden dooreen elektronisch toegezonden leesbaar en reproduceerbaar bericht aan het adres dat voor dit doel door de aandeelhouders aan de vennootschap kenbaar is gemaakt.

28.2. Een onderwerp waarvan de behandeling schriftelijk is verzocht door een of meer aandeelhouders die alleen of tezamen ten minste nul komma vijf procent (0,5%) van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigt, respectievelijk vertegenwoordigen, wordt opgenomen in de oproeping of op dezelfde wijze aangekondigd indien de vennootschap het verzoek niet later dan op de dertigste dag voor die van de vergadering heeft ontvangen en mits geen zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.

28.3. Indien de oproeping niet of niet tijdig heeft plaats gehad kunnen niettemin over alle aan de orde komende onderwerpen geldige besluiten worden genomen met de daarvoor geldende meerderheid, indien alle aandeelhouders met besluitvorming over die onderwerpen hebben ingestemd en de bestuurders voorafgaand aan de besluitvorming in de gelegenheid zijn gesteld om advies uit te brengen.

28.4. Indien aan de algemene vergadering kan worden deelgenomen en gestemd door middel van een elektronisch communicatiemiddel, wordt dit bij de oproeping vermeld.

Artikel 29. Besluitvorming algemene vergadering

29.1. De algemene vergadering wordt voorgezeten door de voorzitter van de raad van commissarissen of, zo deze ontbreekt, door een van de commissarissen aan te wijzen door de raad van commissarissen, tenzij de vergadering anders beslist.
Van het verhandelde in de algemene vergadering en van de aldaar genomen besluiten worden notulen gehouden.
De vergadering wijst een notulist aan. De notulen worden door de voorzitter en de notulist vastgesteld en ten blijke daarvan door hen getekend.

29.2. Voor zover de wet of de statuten geen andere meerderheid voorschrijven besluit de algemene vergadering bij een meerderheid van ten minste zestig procent (60%) van de stemmen.

29.3. Een aandeelhouder is bevoegd door middel van een elektronisch

communicatiemiddel aan de algemene vergadering deel te nemen mits dit bij de oproeping is vermeld en de aandeelhouder via het elektronisch communicatiemiddel kan worden geïdentificeerd, rechtstreeks kan kennisnemen van de vergadering en kan deelnemen aan de beraadslagingen.

29.4. Elk aandeel geeft recht op één stem.

29.5. Vertegenwoordiging van aandeelhouders, ten aanzien van zowel de uitoefening van het vergaderrecht als het stemrecht, is uitsluitend krachtens schriftelijke volmacht toegestaan. Onder schriftelijke volmacht wordt mede verstaan een elektronisch vastgelegde volmacht.

29.6. Bestuurders en commissarissen hebben als zodanig in de algemene vergadering een raadgevende stem.

29.7. Voor een aandeel dat toebehoort aan de vennootschap of aan een dochtermaatschappij daarvan kan geen stem worden uitgebracht; evenmin voor een aandeel waarvan een van hen de certificaten houdt. Vruchtgebruikers van aandelen die aan de vennootschap en haar dochtermaatschappijen toebehoren zijn - evenwel niet van hun stemrecht uitgesloten, indien het vruchtgebruik was gevestigd voordat het aandeel aan de vennootschap of een dochtermaatschappij daarvan toebehoorde.

De vennootschap of een dochtermaatschappij daarvan kan geen stem uitbrengen voor een aandeel waarop zij een recht van vruchtgebruik heeft.

29.8. Bij de vaststelling in hoeverre aandeelhouders stemmen, aanwezig of vertegenwoordigd zijn of in hoeverre het aandelenkapitaal vertegenwoordigd is, wordt geen rekening gehouden met aandelen waarvoor overeenkomstig het bepaalde in lid 7 geen stem kan worden uitgebracht Indien het bestuur bij de oproep voor de algemene vergadering daartoe de mogelijkheid heeft geopend, kunnen stemmen die voorafgaand aan de algemene vergadering via een elektronisch communicatiemiddel worden uitgebracht, na de oproeping maar niet eerder dan dertig (30) dagen voor de dag van de vergadering worden gelijkgesteld met stemmen die ter vergadering zijn uitgebracht.

Artikel 30. Besluitvorming buiten vergadering

Aandeelhouders kunnen alle besluiten die zij in vergadering kunnen nemen buiten vergadering nemen. De bestuurders en commissarissen worden in de gelegenheid gesteld voorafgaand aan de besluitvorming over het voorstel advies uit te brengen.

Een besluit buiten vergadering is slechts geldig indien alle aandeelhouders met deze wijze van besluitvorming hebben ingestemd en voorts schriftelijk of op reproduceerbare wijze langs elektronische weg een zodanig aantal stemmen ten gunste van het desbetreffende voorstel is uitgebracht als wordt voorgeschreven door de wet en/of deze statuten. Aan het vereiste van schriftelijkheid van stemmen wordt tevens voldaan indien het besluit onder vermelding van de wijze waarop ieder der aandeelhouders heeft gestemd schriftelijk of elektronisch is vastgelegd.

Het schriftelijke besluit buiten vergadering wordt onverwijld aan het bestuur verstrekt

Artikel 31. Vergaderingen van houders van aandelen van een bepaalde soort

Vergaderingen van houders van aandelen van een bepaalde soort worden gehouden, zo dikwijls het bestuur of een houder van een aandeel van die soort dit nodig acht.

Op deze vergaderingen zijn de artikelen 27, 28, 29 en 30 zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat aan bestuurders en commissarissen terzake uitsluitend een raadgevende stem toekomt indien zij tot het uitbrengen daarvan zijn uitgenodigd.

Artikel 32. Aantekening besluiten

Het bestuur bewaart de in de vorige artikelen genoemde notulen en schriftelijke besluiten en legt deze ten kantore van de vennootschap ter inzage van de aandeelhouders.

Het bestuur verstrekt hiervan aan hen desgevraagd een afschrift of uittreksel tegen ten hoogste de kostprijs.

Artikel 33. Statutenwijziging en ontbinding

33.1. De algemene vergadering is bevoegd de statuten te wijzigen en de vennootschap te ontbinden. Een besluit tot statutenwijziging of ontbinding van de vennootschap kan slechts worden genomen met een meerderheid van ten minste vierenzestig procent (64%) van de uitgebrachte stemmen.

33.2. Wanneer aan de algemene vergadering een voorstel tot statutenwijziging wordt gedaan moet zulks steeds bij de oproeping tot die vergadering worden vermeld. Een voorstel tot statutenwijziging, waarin de voorgestelde wijzigingen woordelijk zijn opgenomen, moet van de dag van oproep tot aan het einde van de vergadering ten kantore van de vennootschap ter inzage liggen voor allen die tot de vergadering moeten worden opgeroepen.

Zolang het voorstel ter inzage ligt, dienen zij kosteloos afschriften daarvan te kunnen verkrijgen.

Artikel 34. Vereffening

34.1. Na ontbinding van de vennootschap geschiedt de vereffening door het bestuur, tenzij de algemene vergadering daartoe andere vereffenaars benoemt.

34.2. Hetgeen na de voldoening van de schulden aan vermogen overblijft wordt aan aandeelhouders overgedragen, in verhouding van de nominale bedragen van hun aandelen, met inachtneming van het volgende:

a. Allereerst wordt, voor zover moge lijk, aan de houders van cumulatief preferente aandelen uitgekeerd het nominaal bedrag van hun cumulatief preferente aandelen, vermeerderd met het saldo van de reserverekening.

Vervolgens wordt, voor zover mogelijk, aan de houders van cumulatief preferente aandelen uitgekeerd hetgeen op hun cumulatief preferente aandelen minder is uitgekeerd dan in artikel 25 lid 4 is bepaald, teneinde het tekort volledig aan te zuiveren.

Voorts wordt, voor zover moge lijk, aan de houders van cumulatief preferente aandelen uitgekeerd vier vijf/tiende procent (4,5%) over het bedrag waarover ingevolge artikel 25 lid 4 de uitkering wordt berekend, welke uitkering wordt berekend over het bij ontbinding lopende boekjaar tot de datum van uitkering; op laatstbedoelde uitkering is de maximering volgens artikel 25 lid 4 van toepassing.

b. Voor het geval na de hiervoor onder b genoemde uitkering nog een saldo resteert komt dit ten gunste van de houders van gewone aandelen naar rato van ieders bezit aan gewone aandelen.

***

181776001/15661013.6

Overzicht vraag en antwoord aan- en verkoop aandelen Twence Holding B.V.

Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Inhoud transactie	Welke aandelen worden in de transactie gekocht en verkocht?	De gemeenten die wensen te verkopen zijn Almelo (90.000), Oldenzaal (41.804) en Twenterand (43.909), de potentiële kopers zijn de gemeenten Enschede (77.300), Hengelo (40.000) en Losser (12.690). Twence koopt 50.723 aandelen in.
2	Inhoud transactie	Welke prijs wordt voor de aandelen betaald?	De koopprijs bedraagt € 197 per aandeel, per 1 januari 2023. Kopers betalen een rendementsvergoeding (in de vorm van rente vanaf de peildatum tot aan de datum van overdracht). De in 2023 en 2024 door verkopers ontvangen dividenden worden in mindering gebracht op de koopprijs.
3	Inhoud transactie	Hoe weten we dat de prijs van € 197 een goede prijs is?	De basis voor de onderhandelingen over de prijs is een waarderingsonderzoek naar de waarde van het bedrijf Twence uitgevoerd door Deloitte. Uit de waarschijnlijkheidsanalyse volgde een bandbreedte waarbinnen de waarde zich bevond. Deze bandbreedte uitgedrukt per aandeel was het uitgangspunt van de onderhandelingen over de prijs. Verkopers startten hoog in de bandbreedte, kopers startten laag. Door tevens te onderhandelen over bijkomende rechten en plichten kwamen kopers en verkopers in de onderhandelingen dichter bij elkaar. Ze hebben elkaar gevonden bij deze prijs. Daarom is de prijs de juiste prijs.
4	Inhoud transactie	Waarom kon Berkelland in 2019 nog aandelen kopen voor € 142,50?	Ook in 2019 heeft een waarderingsonderzoek plaatsgevonden. Deze heeft op basis van de toen verwachte toekomstige opbrengsten, dus eenzelfde systematiek, een waarde voor Twence bepaald. Deze waarde kan lager zijn geweest, dan eind 2022 berekend is. Daarnaast was Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen de aanbieder van slechts 3,7% van de aandelen en Berkelland was de enig overgebleven bieder.
5	Inhoud transactie	Waarom vinden er naast de basisprijs verrekeningen plaats?	Het waarderingsrapport heeft als waarde peildatum 31-12-2022. De afgesproken prijs van de aandelen heeft daarom ook als peildatum 1-1-2023 (economisch zijn de aandelen vanaf die datum voor rekening en risico van de kopers), maar de eigendomsoverdracht is beoogd op 31-12-2024. Ten aanzien van dit tijdvak van 2 jaren willen de verkopers een rendementsvergoeding zien voor het feit dat de koopsom niet op de peildatum, maar op een latere datum wordt ontvangen. Tegelijkertijd geldt dat de kopers recht hebben op de opbrengsten van de aandelen (dividend) in de periode vanaf de peildatum. De door verkopers ontvangen dividenden over die periode worden daarom in mindering gebracht op de koopsom.

Overzicht vraag en antwoord aan- en verkoop aandelen Twence Holding B.V.

6	Inhoud transactie	Stel een niet-kopende gemeente wil nu alsnog kopen. Kan deze zich dan melden voor (een deel van) de 50.723 aandelen, die Twence nu inkoopt? En kan dat dan tegen dezelfde prijs?	Iedere aandeelhouder heeft een zogenaamd meekooprecht (zie punt 21). Dit recht ziet niet alleen toe op de aandelen die Twence nu inkoopt maar op alle aandelen die worden aangeboden. Echter, in nauwe afstemming met alle aandeelhouders is in het voorjaar 2023 het huidige aan- en verkoopproces gestart waarbij alle aandeelhouders / gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld zich aan te melden voor de koop van aandelen. Vanuit dit gevolgde proces is de uitkomst dat sprake is van 3 kopers: Enschede, Hengelo en Losser. Daarbij heeft het gehele proces - van waarderingsonderzoek tot en met onderhandelaarsakkoord - ruim twee jaar geduurd en hebben gemeenten derhalve ruim de gelegenheid gehad zich te melden voor de koop van aandelen. Het zou gelet op het gevolgde proces dan ook bijzonder zijn indien zich op dit moment alsnog een gemeente meldt met interesse in de koop van aandelen. Mocht dit toch het geval zijn, dan is dat uiteindelijk aan de betrokken partijen, maar ligt het voor de hand dat dit gaat tegen de door kopers en verkopers afgesproken prijs per aandeel (ook Twence volgt deze overeengekomen prijs bij de inkoop van aandelen).
7	Secundaire afspraken	Waarom behouden Almelo, Oldenzaal en Twenterand alsnog elk 0,95% van de aandelen (hetgeen neerkomt op 1% stemrecht) in Twence?	Als de verkopers per 1-1-2025 zouden mogen vertrekken en geen aandeel meer zouden bezitten kan hun afval per 1-1-2025 niet meer op de publieke afvallijnen van AVI Twente en Twence Bioconversie worden verwerkt. Omdat deze terugval vanwege het merendeelcriterium niet kan worden gecompenseerd met afval van derden betekent dit dat de verwerkingscapaciteit niet optimaal benut wordt. Dat heeft een negatief effect op de resultaten van de publieke entiteiten. Om ervoor te zorgen dat AOT tot 1 juli 2027 hun afval via inbesteding mogen blijven aanleveren, houden zij 0,95% van de aandelen en 1% stemrecht.
8	Secundaire afspraken	Gaan de AOT-gemeenten vanaf de overdrachtsdatum ook nog dividend ontvangen?	Nee, ze gaan geen dividend meer ontvangen. De afspraak is dat de economische gerechtigdheid tot de 3% aandelen van de AOT-gemeenten met terugwerkende kracht per 1-1-2023 over gaat naar de kopers. Daarom hebben de kopers vanaf 1-1-2023 ook recht op het dividend van deze 3% aandelen. Het in 2023 en 2024 betaalde dividend is in de koopprijs verrekend. Om dividend voor kopers per 2025 mogelijk te maken ontvangen de kopers certificaten van (deze 3%) aandelen. Certificaten geven recht op (alleen) de economische voordelen van de aandelen, dus dividend. De certificaten vervallen op 1-7-2027 als de AOT-gemeenten er geheel uit stappen. Dan gaat de 3% aandelen van de AOT-gemeenten naar de kopers.

9	Achtergrond en motivatie	Hoe kan het dat het voor enkele gemeenten blijkbaar wenselijk is om te verkopen en andere gemeenten oordelen dat het verstandig is om te kopen?	Kopers en verkopers hanteren verschillende uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op het beleid dat de gemeenten voeren en de financiële mogelijkheden die gemeenten hebben. De AOT-gemeenten vinden dat Twence alleen afval moet verwerken en zich niet moet richten op het ontplooien van duurzaamheidsactiviteiten. Omdat ze zich niet kunnen vinden in de door de AvA vastgestelde strategie willen ze hun aandelen verkopen. De kopende gemeenten hebben met elkaar gemeen, dat ze de financiële mogelijkheid hebben om te investeren in aandelen, zonder dat dit teveel ten koste gaat van andere bestedingen. Kopers vinden het vergroten van structurele inkomsten belangrijk. Dit kan helpen om de pijn van de financieel moeilijke "ravijnjaren" te verlichten. Daarnaast staan kopers volmondig achter de strategie van Twence om de regio te helpen verduurzamen.
10	Achtergrond en motivatie	Heeft de transactie effect op het stemrecht van de overige aandeelhouders?	De 9 overige aandeelhouders krijgen ieder een klein deel stemrecht erbij omdat Twence aandelen inkoopt. Deze aandelen van de vennootschap hebben geen stemrecht. Het stemrecht van de ingekochte aandelen wordt naar aandelenbezit over de aandeelhouders verdeeld. De toename van aandelen bij kopers leidt tot een verschuiving van stemverhoudingen. Het stemrecht dat Enschede kan uitoefenen na aankoop (na 1-7-2027 35,42%) heeft wel effect op de invloed die Enschede kan uitoefenen en daarmee ook op de overige aandeelhouders. Dit geldt ook voor de opgetelde stemrechten van Enschede en Hengelo (na 1-7-2027 samen 53,67%). Kopers (inclusief Twence, die inkoopt) zijn zich bewust van de gevolgen van deze verschuiving in de stemverhoudingen. Daarom wordt een voorstel tot statutenwijziging gedaan die de positie van de blijvende aandeelhouders beschermt. Deze bestaat uit het aanpassen van de percentages die in de statuten zijn opgenomen. Met de uitbreiding van de aandelen van Enschede is zij in staat om voorstellen te blokkeren die met 2/3^{e} of 3/4^{e} deel van de stemmen moeten worden genomen. Door het percentage in de statuten voor een dergelijk besluit op 64% te stellen is eenzijdig blokkeren door Enschede niet meer mogelijk. Na wijziging is 36% van de stemmen (> 35,42% van Enschede) benodigd voor een blokkade en moet altijd een andere gemeente mee stemmen met Enschede. Na de uitbreiding van de aandelen van Enschede en Hengelo (samen 53,67%) kunnen zij samen voorstellen goedkeuren die met een meerderheid (50%) van de stemmen moeten worden genomen. Dit is niet meer mogelijk na wijziging van de statuten. Het percentage voor een dergelijk besluit wordt voorgesteld op 60% te stellen. Ook als de grootste aandeelhoudende gemeente na Hengelo en Enschede meedoet (ze hebben dan samen 59,52%) is altijd een 4^{e} gemeente benodigd voor een het aannemen van een voorstel. Dit komt overeen met de huidige situatie.

Overzicht vraag en antwoord aan- en verkoop aandelen Twence Holding B.V.

11	Achtergrond en motivatie	Heeft de transactie effect op het dividend van de overige aandeelhouders?	Partijen gaan er vanuit dat het Twence lukt om nieuwe overheden aan zich te binden en daarmee het, op termijn, wegvallen van de afvalvolumes van de AOT-gemeenten op te kunnen vangen. Op basis van deze aanname wordt verwacht dat de transactie geen invloed heeft op het door de 9 overige aandeelhouders te ontvangen dividend op de lange termijn. Er is wel sprake van een voordeel op de korte termijn. De aandelen die Twence inkoopt (50.723) geven geen stemrecht en recht op dividend. Het volledige dividend (het dividenduitgangspunt is € 7 miljoen) wordt daarom enkel onder de uitstaande (niet door Twence zelf gehouden) aandelen uitgekeerd. Dat betekent dat alle aandeelhouders met economische rechten een hoger dividend ontvangen totdat Twence deze aandelen weer overdraagt. Dit zal het geval kunnen zijn als nieuwe aandeelhouders toetreden.
12	Achtergrond en motivatie	Is het een groot risico om te investeren in aandelen Twence, terwijl afvalverbranding op den duur sterk zal verminderen door het streven om in 2050 tot een volledig circulaire economie te komen zonder afvalstoffen?	Het nationale VANG-programma (Van Afval Naar Grondstoffen) is onder meer gericht op de vermindering van de hoeveelheid brandbaar restafval en in de regio zijn doelen vastgesteld die moeten leiden tot een afvalloos Twente. Daarnaast zal ook de in te voeren CO2-heffing ervoor zorgen dat recycling meer gaat lonen. Voor- en nascheiding van afvalstromen en nieuwe technieken voor be- en opwerking van afvalstromen zullen gaan helpen. Maar dit is wel een proces van tientallen jaren. Voorlopig zijn er nog onvoldoende mogelijkheden om product- en materiaalketens gesloten te krijgen en zijn afvalstromen te complex en de verwerkingsmogelijkheden (technisch) te beperkt om alle afvalstromen op te werken tot grondstoffen voor hoogwaardige toepassingen. Er zullen de komende decennia nog veel restafvalstromen beschikbaar blijven voor energieopwekking. Zeker wanneer in ogenschouw wordt genomen dat er in veel Europese lidstaten nog veel afval van o.a. huishoudens wordt gestort. Zelfs als we op het gebied van de circulaire economie grote stappen zetten, dan nog zal er naar verwachting altijd een bepaald percentage afval blijven bestaan. Dit deel kan - in combinatie met CO2-afvang - worden verbrand en kan worden ingezet om duurzame elektriciteit, stoom en warmte te produceren.
13	Effecten voor de bedrijfsvoering van Twence	Is het financieren van de inkoop van aandelen door Twence een nadeel voor de aandeelhouders?	Zonder inkoop van aandelen door Twence zou er geen overeenkomst zijn. Het is daarmee voor alle aandeelhouders een gegeven, dat de inkoop van Twence noodzakelijk is om deze aandelentransactie te kunnen realiseren. Het bestuur en de RvC van Twence hebben daarbij aangegeven dat in de periode 2025-2029 - met de kennis van dit moment en rekening houdend met de financieringslasten die horen bij de inkoop - blijvend kan worden voldaan aan het dividenduitgangspunt om € 7 miljoen uit te keren. In directe zin ondervinden de aandeelhouders hier geen financieel nadeel van.

Overzicht vraag en antwoord aan- en verkoop aandelen Twence Holding B.V.

14	Effecten voor de bedrijfsvoering van Twence	Is het financieren van de inkoop aandelen een nadeel voor Twence?	Twence gaat de inkoop extern financieren. Dit betekent dat Twence rentekosten gaat betalen. Twence lost leningen snel af. De rentekosten zullen hierdoor ook snel afnemen. Er is een resultaat drukkend effect in een zeer beperkte omvang te verwachten. Twence geeft aan dat de inkoop van aandelen niet leidt tot een herprioritering van investeringskeuzes. Ook gewenste uitbreidingsinvesteringen hoeven niet te wijken. Daarmee kan de inkoop van aandelen goed ingepast worden.
15	Effecten voor de bedrijfsvoering van Twence	De onderbezetting op de publieke afvallijnen wordt toch gewoon verschoven van 2025 naar 2028? Dit risico blijft de aandeelhouders boven het hoofd hangen?	Het blijven leveren van afval door de AOT-gemeenten kon in de onderhandelingen betrokken worden, omdat alle gemeenten een leveringscontract hebben dat per 1-7-2027 opgezegd kan worden. Daarna kan, zonder toetreding van nieuwe aandeelhouders, alsnog een onderbezetting optreden. Daarmee bestaat nog steeds een risico op een lager resultaat bij de publieke entiteiten AVI Twente B.V. en Twence Bioconversie B.V. Doordat de verkopers echter nog 2,5 jaar hun afvalstoffen blijven afleveren heeft Twence meer tijd om nieuwe aandeelhouders aan te trekken. Twence is in gesprek met potentiële kandidaten voor afvallevering en aandeelhouderschap. Het is niet met zekerheid te zeggen of er op 1-7-2027 nieuw afval voor de publieke lijnen is gecontracteerd.
16	Juridische gevolgen	Waardoor ontstaat het verschil van 0,95% van de aandelen (die AOT behoudt) en het 1% stemrecht dat deze aandelen vertegenwoordigen?	Onderdeel van de transactie is dat Twence aandelen inkoopt. Op eigen aandelen kan echter geen stemrecht worden uitgeoefend. Het gevolg is dat het percentage stemrechten van de aandeelhoudende gemeenten iets hoger ligt dan het percentage aandelen dat ze houden.
17	Juridische gevolgen	Moet er naast de statutenaanpassing ook een aanpassing van de aandeelhoudersovereenkomst komen?	Ja, dat is nodig. De aandeelhoudersovereenkomst wordt per datum van levering van de aandelen gedeeltelijk beëindigd ten aanzien van de drie verkopende gemeenten. Er is ook nu al geregeld dat na overdracht van de laatste 0,95% aandelen van de AOT-gemeenten in 2027 finale beëindiging van deelname aan de aandeelhoudersovereenkomst optreedt. Daarnaast is de rechtsopvolger van Regio Twente (SamenTwente) sinds 31 januari 2019 geen aandeelhouder meer maar was de aandeelhoudersovereenkomst voor deze partij nog niet beëindigd. Dat wordt nu ook geregeld. Overigens blijft de aandeelhoudersovereenkomst gewoon in stand en geldend voor de overige aandeelhouders. Tot slot verwijst de aandeelhoudersovereenkomst nog naar garantstellingen die zijn gegeven in het kader van inmiddels terugbetaalde bankleningen. In de nieuwe overeenkomst bevestigen partijen dat deze garantstellingen (en de daaruit voortvloeiende rechten en verplichtingen) zijn komen te vervallen.

18	Juridische gevolgen	Wordt er nog iets afgesproken over de gevolgen van de lopende procedure van AVR tegen Twence en de aandeelhoudende gemeenten?	Ja, dit is geregeld in de zogenaamde kwijting- en regresovereenkomst. In deze overeenkomst hebben de aandeelhouders en Twence afspraken gemaakt voor het geval dat AVR onverhoopt in (één van) de juridische procedures (deels) in het gelijk wordt gesteld. Vooralsnog heeft de rechtbank Twence en de aandeelhouders volledig in het gelijk gesteld; het hoger beroep loopt nog steeds. In de overeenkomst is het basisprincipe opgenomen dat iedere aandeelhouder en Twence aansprakelijk is voor haar eigen schade of kosten en is een verdeelsleutel opgenomen voor de eventuele afwikkeling van schade die voortvloeit uit de AVR-procedures. Tot slot is in de overeenkomst een gebruikelijke kwijtingsbepaling opgenomen voor ieder van de aandeelhouders en Twence Holding (met inbegrip van bestuurders, werknemers en ambtenaren).
19	Juridische gevolgen	Wat zijn de gevolgen wanneer AVR met succes de lopende hoger beroepsprocedure voert bij het Hof Arnhem-Leeuwarden tegen de uitspraak d.d. 1 februari 2023 van de Rechtbank Overijssel?	AVR vordert – in kort – dat de aandeelhoudende gemeenten de overheidsopdrachten aangaande het verwerken van huishoudelijk restafval niet via quasi-inbesteden (oftewel quasi-inhouse) aan Twence Bioconversie en AVI Twente mogen gunnen. Het is een juridisch complexe zaak en het is lastig om nu al vooruit te lopen op eventuele consequenties in het geval AVR geheel of gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld.
20	Juridische gevolgen	Wat is een kwijting en regresovereenkomst? En waarom is dat hier nodig? Waarvoor kun je dan hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld?	Wettelijk gezien kan elke gemeente hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden voor eventuele claims. In de kwijting- en regresovereenkomst wordt onder meer geregeld dat iedere aandeelhouder enkel aansprakelijk zal zijn voor de schade die is toe te rekenen aan die aandeelhouder en dat partijen elkaar over en weer schadeloos stellen indien een aandeelhouder voor het meerdere wordt aangesproken. In de kwijting- en regresovereenkomst wordt ook geregeld dat iedere aandeelhouder in zijn onderlinge verhouding tot de andere aandeelhouders draagplichtig is naar rato van het aandelenbezit ten tijde van het aangaan van de transactie. Als één gemeente dus hoofdelijk aansprakelijk wordt gesteld, krijgt deze uit hoofde van de kwijting- en regresovereenkomst een regresrecht op de andere gemeenten naar aandeelverhouding. Verder verlenen de partijen bij de regres-en kwijtingsovereenkomst (waaronder in ieder geval de verkopers, kopers en Twence) elkaar over en weer volledige en finale kwijting van al hetgeen zij uit welke hoofde dan ook van elkaar te vorderen hebben of zullen krijgen. De kwijting die wordt verleend uit hoofde van de kwijting- en regresovereenkomst strekt zich ook uit over de directie, commissarissen, burgemeesters, wethouders, ambtenaren en overige werknemers van de aandeelhouders, Twence en de dochtervennootschappen van Twence (voor zover van toepassing). Gelet op het voorgaande ligt het in de rede dat de overige aandeelhouders bereid zijn de kwijting- en regresovereenkomst te ondertekenen. Zeker ook nu iedere partij het recht voorbehoudt om volledig regres te nemen op aandeelhouders die niet partij zijn geworden bij de kwijting- en regresovereenkomst (zie artikel 5.3). Voor de duidelijkheid: de

			toetreding tot de kwijting- en regresovereenkomst is enkel een besluit van de individuele aandeelhouder en komt dus niet terug in de besluitvorming in de AvA.
21	Indien geen overeenkomst	Wat zijn de gevolgen als het bestuur van één van de kopende gemeenten besluit dat de gemeente niet wil kopen?	Als Hengelo of Enschede niet zouden besluiten om te kopen is er geen deal omdat de overige aandeelhouders dit aantal aandelen naar verwachting niet willen of kunnen kopen. Als Losser niet koopt ontstaat een situatie die wellicht wel tot een overname van het aandeel van Losser door andere kopers kan leiden.
22	Besluitvorming in de AvA	Hoe werkt het blokkeringsrecht en meeverkooprecht voor niet-kopende gemeente nu exact?	De blokkeringsregeling volgt uit de statuten (artikel 9A) en het meeverkooprecht volgt uit artikel 8 van de aandeelhoudersovereenkomst. Iedere Aandeelhouder dient daarom i) afstand te doen van zijn rechten te reflecteren op de aandelen die door Verkopers worden aangeboden en ii) erkent en stemt ermee in dat de betreffende aandelen in worden geleverd aan de Kopers. Beide 'rechten' zijn dus een individueel recht van iedere aandeelhouder. Wordt hiervan gebruik gemaakt dan gaat de transactie in ieder geval niet door in de vorm zoals die is voorgelegd.
23	Besluitvorming in de AvA	Waarom moet deze transactie per se voor het eind van het jaar worden afgerond? En wat zijn de gevolgen als dat niet lukt?	Het onafhankelijke waarderingsonderzoek over Twence heeft als peildatum 31-12-2022. Dit waarderingsonderzoek is een belangrijke basis geweest voor de onderhandelingen. De transactie is een complexe uitwisseling van aandelen en daarmee samenhangende rechten en plichten, die sterk jaargebonden zijn. We zitten eind 2024 al 2 jaar na de peildatum van de waardebepaling van Deloitte. Nog langer uitstel zou niet het fundament, maar wel het goede gevoel bij de waardeopinie, doen afnemen, omdat recente ontwikkelingen daar niet in meegenomen zijn. Om de krappe planning te halen moet de besluitvorming bij kopers, verkopers en de overige aandeelhoudende gemeenten in hetzelfde tijdvak plaatsvinden.

Aankoop aandelen Twence

informatie in aanvulling op het raadsvoorstel

Gemeente Hengelo

3 december 2024

Meerjarige prognose 2025-2029

- Twence presenteert MJP 2025 in de AvA van 12-12-2024
- Op verzoek ontvingen we de resultaten:

resultaat na belastingen Twence Holding (miljoen €)

MJP	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Gemiddeld
MJP 2025	12,5	13,8	8,2	8,7	7,1	10,5	10,1

- Uitgangspunten:
  - Rekening gehouden met vertrek AOT
  - Vollast publieke verbrandingslijn door nieuwe gebruikers (publieke toetreders of deelnemers communale samenwerking)

Gemeente Hengelo

Kern van het voorstel

- Aankoop 40.000 aandelen Twence
- Investering van € 7.886.000
- Continuïteit van bedrijf Twence
- Structureel positief effect door hoger dividend
- Realisatie duurzaamheidsdoelen

Gemeente Hengelo

Proces

- Politieke markt 3-12
- Gemeenteraad 18-12
- Bava 19-12
- Levering aandelen 20-12 (zsm na 19/12)

- Voorwaarde: alle betrokken gemeenten moeten instemmen!

Gemeente Hengelo

Gemeente Hengelo

Inspreken Eddy van Essen bij Politieke Markt 'Aankoop aandelen Twence'
d.d. 3-12-2024

Waarom willen Almelo, Oldenzaal en Twenterand hun aandelen Twence verkopen en willen Hengelo, Enschede en Losser deze aandelen overnemen? Zijn de kopers diegene die zo slim zijn, of zijn de verkopers nu zo dom?

Volgens Hengelo ondersteunen de AOT-gemeenten niet de strategische ontwikkeling van Twence tot regionaal duurzaamheidsbevorderaar. Wat is een DUURZAAMHEIDSBEVORDERAAR? Het is naar mijn bescheiden mening een marketingkreet van Twence om de suggestie te wekken dat je met het verbranden van ongesorteerd afval duurzaamheid bevordert, oftewel vooruithelpt.

We horen bijna dagelijks dat afval grondstof is. Dus Twence is geen afvalverbrander maar een grondstoffen verbrander? Puur afval bestaat uit stoffen die met de huidige stand van de techniek niet herbruikbaar of recyclebaar zijn. En daar gaat het mis bij Twence. Het is primair een elektriciteitscentrale met als brandstof recyclebaar en niet recyclebaar afval. Weliswaar halen ze er na verbranding nog nuttige stoffen uit maar deze werkwijze is volledig in strijd met de strategie van circulariteit, de zogenaamde R-ladder zoals gepubliceerd op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Materialen verbranden voor energieterugwinning, de Corebusiness van Twence, is de laagste trede op deze R-ladder. Er is volgens Twence nog decennia afvalbrandstof beschikbaar, Don't Worry. Desnoods wordt het van heinde en ver opgehaald zoals AEB in Amsterdam doet die 1.800 ton per week ongescheiden afval uit Rome verbrand want dat is in Europees verband gezien heel erg duurzaam.

Twence was een vooruitstrevende afvalverwerker die al in 2012 het 10-jarige bestaan van de Twentse Afvalscheidingsintallatie (TAS) vierde met een minisymposium. De toenmalige directeur was ervan overtuigd dat er meer afval moest worden gescheiden en om vollast te behouden meer afval moest worden geïmporteerd. Twence zou de focus leggen op grondstoffenproductie en hun sorteerinstallatie uitbreiden. Daar is helaas niets van terechtgekomen.
Waarbij de bouw en sloopbedrijven nog steeds met behulp van de TAS worden ontzorgd is nascheiding van het Twentse huishoudelijk afval niet aan de orde. Wel gaat Twence de mogelijkheid van sortering van bedrijfsafval onderzoeken.

Alle grote Nederlandse afvalenergiecentrales AVR, AEB, HVC, Omrin, Attero en binnenkort EEW beschikken over geavanceerde nascheidingsinstallaties. Binnenkort opent Attero een nieuwe lijn met een scheidingsrendement van 75-80%. Omrin en Attero produceren, als alternatief voor aardgas, een enorme hoeveelheid biogas.

De verwerking van het huishoudelijk afval van de Twentse huishoudens hoeft met een 'slimme truc' niet te worden aanbesteed. De klanten van afvalinzamelaar Circulus, waaronder Apeldoorn, Deventer en Zutphen betalen nu bijna de helft van het tarief dat

de aandeelhouders van Twence moeten betalen. Bovendien wordt bij de verbranding van dit afval het CO2 afgevangen en dat van de aandeelhouders niet.

De drie gemeenten die hun aandelen van de hand doen slaan voor haar inwoners 3 vliegen in één klap. Ze kunnen hun afval veel duurzamer laten verwerken op basis van nascheiding, tegen een concurrerende prijs en extra miljoenen investeren in hun gemeente.

VVD Hengelo heeft in hun verkiezingsprogramma 2022-2026 opgenomen: “Twence kan verzelfstandigd worden door de verkoop van de aandelen, die de gemeente Hengelo samen met andere gemeenten in dit goedlopende particuliere bedrijf heeft. Hiermee kan er ook eenvoudiger worden onderhandeld met andere afvalverwerkers.”
Het is dat ik in 2022 op mezelf moest stemmen anders had ik zeker VVD gestemd, mede om hun standpunt m.b.t. nascheiding. Citaat: “We zetten ons in voor een systeem waar afval achteraf wordt gescheiden (nascheiden)”. De VVD heeft iets uit te leggen aan haar kiezers.

De gemeenteraad wordt nu gevraagd in te stemmen met de aankoop van 40.000 aandelen Twence en hiermee een investering te doen van bijna 8 miljoen Euro zonder eerst een fundamentele discussie gevoerd te hebben over het nut en de noodzaak om aandeelhouder te blijven van Twence? (vraagteken) Of heeft deze discussie achter gesloten deuren plaats gevonden? Het is mij niet duidelijk hoe de partijen hier instaan of zal dit vanavond blijken?

Twence is al lang niet meer het bedrijf waarvoor het is opgericht. Verkopen van de aandelen brengt voor Hengelo geen enkel risico met zich mee. Het behouden van de aandelen en extra aankoop echter wel.
De invloed die de aandeelhouders hebben op het beleid is in de praktijk marginaal.
Duurzaamheidsdoelstellingen kunnen ook op een andere manier worden bereikt.
De oprichting van een circulair ambachtscentrum werd afgeblazen omdat het te duur zou zijn. Hiermee had Hengelo de hoeveelheid te verbranden afval kunnen beperken en een echt duurzame stap kunnen maken.

Heeft de gemeenteraad zich afgevraagd wat de Hengelose inwoners ervan vinden? Zouden zij ook niet liever het voorbeeld van Almelo, Oldenzaal en Twenterand volgen en hierbij de mogelijkheid creëren over te gaan op nascheiding? Een mooi onderwerp voor een door de gemeenteraad te initiëren referendum.

Zijn er vragen?

3 december 2024, Afval Informatie en Advies Hengelo, Eddy van Essen, adviseur circulaire economie.

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Parameters herzieningen grondexploitaties 2025**		
Zaaknummer	3831547	**Portefeuillehouder**	Hanneke Steen-Klok
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om *onder meer* voor de herziening van de grondexploitaties per 1 januari 2025 de volgende parameters vast te stellen: - Voor de opbrengsten van woningbouwkavels voor 2026 t/m 2034 met een opbrengstenstijging van 2%. - Voor de opbrengsten van bedrijventerreinen voor 2026 t/m 2034 te rekenen met een opbrengstenstijging van 2%. - Wanneer uitgifte van bouwgrond voor winkels aan de orde is, op basis van een onafhankelijke taxatie de grondwaarde te bepalen. - Voor de kosten van grond-, weg- en waterbouw vanaf 2025 te rekenen met een kostenstijging van 2%.		
Historie	Jaarlijks stelt de raad, voorafgaand aan de herzieningen van de grondexploitaties, de parameters vast waarmee de grondexploitaties worden doorgerekend. Het gaat daarbij om de rekenkundige uitgangspunten voor berekening van opbrengsten-stijging, kostenstijging en rente. Deze uitgangspunten gelden, tenzij er project-specifiek expliciet anders is besloten, voor alle grondexploitaties. Daarmee wordt vergelijkbaarheid en transparantie gewaarborgd. De grondexploitaties worden middels de herzieningen elk jaar, conform de BBV-regelgeving, ter vaststelling aangeboden aan de Raad. Een aantal onderdelen worden separaat van de herzieningen vastgesteld. Dat zijn de woningbouw programmering, de grondprijzennotitie en de parameters. De parameters moeten vóór de start van de herzieningen vastgesteld zijn, zodat deze daarna verwerkt kunnen worden in de grondexploitaties. Met dit voorstel adviseert het college de raad over de parameters die toegepast worden bij de herzieningen 2025.		

Politieke Markt	**3 december 2024**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Morskieft	Hartendorp	Vergaderkamer 5	Bestuur	60 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	De politieke markt start met een korte inleidende presentatie. Verduidelijkende vragen over de presentatie zijn daarna toegestaan. De fracties wordt daarna een oordeel gevraagd over het voorliggende voorstel. Na afloop van het politieke oordeel uit de fracties is het college in de gelegenheid om te reageren op deze inbreng. **Technische vragen** over de voorliggende stukken dienen voorafgaand aan de politieke markt te worden gesteld via de Raadsgriffie. Tijdens de politieke markt is er geen ruimte voor technische vragen.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐	duur: maximaal 5 minuten		

Raad	**18 december**	
Doel van de sessie	Besluitvorming – Hamerstuk	
Behandeladvies	Na bespreking in de politieke markt wordt dit onderwerp als hamerstuk geagendeerd voor behandeling in de raadsvergadering van 18 december 2024.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3831547	Szymanski, Janneke	SO-PVG	Hanneke Steen

ONDERWERP

3831547 - Parameters herzieningen grondexploitaties 2025

BESLUIT

Om voor de herziening van de grondexploitaties per 1 januari 2025 de volgende parameters vast te stellen:

1. Voor de opbrengsten van woningbouwkavels voor 2026 t/m 2034 met een opbrengstenstijging van 2%.
2. Voor de opbrengsten van bedrijventerreinen voor 2026 t/m 2034 te rekenen met een opbrengstenstijging van 2%.
3. Voor de opbrengsten van de bedrijventerreinen Campus Westermaat en Gezondheidspark voor 2026 en verder te rekenen met een opbrengstenstijging van 0%.
4. Voor de opbrengsten van kantoren voor 2026 en verder te rekenen met een opbrengstenstijging van 0%.
5. Wanneer uitgifte van bouwgrond voor winkels aan de orde is, op basis van een onafhankelijke taxatie de grondwaarde te bepalen.
6. Voor de kosten van grond-, weg- en waterbouw (gww) vanaf 2025 te rekenen met een kostenstijging van 2%.
7. Voor de plankosten voor 2025 te rekenen met een kostenstijging van 4,2% en vanaf 2026 t/m 2028 met 3%. Vanaf 2029 wordt ook een kostenstijging van 2% voorgesteld.
8. De rente vast te stellen op 0,1% bij gemeentelijke grondexploitaties.
9. Om vanaf 2035, conform wetgeving, voor de opbrengsten van woningbouwkavels, bedrijventerreinen en kantoren een opbrengstenstijging van 0% aan te houden.

INLEIDING

Inleiding

De parameters herzieningen grondexploitaties 2025 is een openbaar, door de Raad vast te stellen onderdeel in een door het college vast te stellen document en voorziet in een transparante verantwoording van de verandering van de parameters voor 2025. Door de gemeente Hengelo worden verschillende grondexploitaties gevoerd. Deze behoren tot de ruimtelijke projecten die in de stad worden gerealiseerd. Jaarlijks stelt de raad, voorafgaand aan de herzieningen van de grondexploitaties, de parameters vast waarmee de grondexploitaties worden doorgerekend. Het gaat daarbij om de rekenkundige uitgangspunten voor berekeningen van opbrengstenstijging, kostenstijging en rente. Deze uitgangspunten gelden, tenzij er project-specifiek expliciet anders is besloten, voor alle grondexploitaties. Daarmee wordt vergelijkbaarheid en transparantie gewaarborgd.

Omdat een grondexploitatie doorgaans een lange looptijd kent, bestaat uit al gerealiseerde, en nog te realiseren kosten en opbrengsten, is het van belang om de aannames ten aanzien van de ontwikkelingen van in de toekomst te realiseren kosten en opbrengsten zo goed mogelijk te onderbouwen. We proberen met de kennis van nu de ontwikkelingen in de verschillende deelmarkten zo goed mogelijk te voorspellen, zodat de grondexploitaties juist worden gewaardeerd. Op deze manier wordt de kans verkleind dat de gemeente zich op langere termijn (te) rijk of arm rekent met de verschillende projecten en grondexploitaties.

De parameters en grondprijzen worden verwerkt in de verschillende grondexploitaties. Bij het sturen op grondexploitaties gaat het in de kern om:

- Programmering (vraag en aanbod woningbouw, kantoren, bedrijventerreinen);
- Planning (looptijd en voortgang);
- Grondprijzen;
- Kosten (voor de locatie te ontwikkelen zoals bouw- en woonrijp maken, plankosten);
- Parameters (verwachte rente, kosten- en opbrengstenstijging);
- Risico’s.

Al deze zaken tezamen bepalen het uiteindelijke financiële resultaat van de grondexploitaties. De grondexploitaties worden middels de herzieningen elk jaar, conform de BBV-regelgeving, ter vaststelling aangeboden aan de Raad. Een aantal onderdelen worden separaat van de herzieningen vastgesteld. Dat zijn de woningbouw programmering, de grondprijzennotitie en de parameters. De parameters moeten vóór de start van de herzieningen vastgesteld zijn, zodat deze daarna verwerkt kunnen worden in de grondexploitaties.

ARGUMENTEN

Argumenten

1.1 We stellen voor om voorzichtigheidshalve de voorspelde prijsontwikkeling op 2% te handhaven. We zien dat de woningbouwmarkt op dit moment overspannen is en wellicht wat meer ruimte biedt. Tegelijkertijd zien we dat er de afgelopen jaren meerdere fluctuaties zijn geweest waardoor we deze mogelijke voordelen voorzichtig inschatten.

1.2 De verwachting is dat de ECB een renteverlaging blijft doorvoeren
In 2022 en 2023 heeft de ECB de rente flink verhoogd. De ECB-depositorente is op 12 september 2024 voor de tweede keer dit jaar met 0,25 procentpunt verlaagd. De huidige rente is nu 3,25%. Een verlaging van de rente wordt ook voor 2025 verwacht. Een lagere rente betekent meer leencapaciteit en een betere betaalbaarheid.

1.3 De verwachting is dat op middellange termijn de nieuwbouwproductie weer toe zal nemen
De markt voor nieuwbouwwoningen begint voorzichtig weer aan te trekken. Het aantal transacties neemt toe, de prijzen stabiliseren, de rente daalt en het aanbod sluit beter aan op de markt. Daarbij stabiliseren de bouwkosten. Vanaf 2026 gaan wij daarom uit dat de nieuwbouwproductie zich weer heeft opgepakt en voeren wij vanaf 2026 een voorzichtige prijsstijging door.

2.1 De schaarste in de markt duwt de prijzen omhoog
De vraag naar bedrijfsruimte blijft onverminderd hoog, ook in Hengelo. Door deze toegenomen vraag, wordt verwacht dat binnen afzienbare periode de laatste kavels op de bedrijventerreinen 't Oosterveld en de Veldkamp worden uitgegeven. Verwacht wordt dat de laatste kavels in 2025 al zijn vergeven, maar zekerheidshalve wordt toch een opbrengstenstijging gerekend van 2% voor het geval enkele kavels nog niet zijn verkocht.

3.1 Deze bedrijventerreinen blijven qua uitgifte achter
Deze twee bedrijventerreinen hebben te maken met een specifiek profiel waarbij de focus op kantoren en zorg gerelateerde functies ligt. Bij Campus Westermaat gelden strenge eisen ten aanzien van beeldkwaliteit en bebouwingspercentages en bij Gezondheidspark zien we steeds vaker dat zorg gerelateerde bedrijven (ook vanwege de hoge bouwkosten) toch gaan voor bestaande bouw/renovatie/transformatie. Daarom is het voorstel de opbrengstenstijging voor deze twee bedrijventerreinen op 0% te zetten.

4.1 De vraag naar kwalitatief hoogwaardige en energiezuinige kantoorpanden neemt toe
De vraag op de kantorenmarkt spitst zich toe naar kwalitatief hoogwaardige en energiezuinige kantoorpanden voor binnenstedelijke locaties. De verplichting van het energielabel C lijkt ook invloed te hebben op de focus hierop. Dit werkt ook door op de prijzen: de gemiddelde verkoopprijs tussen kantoorgebouwen met energielabel C of hoger of kantoren onder de energielabel C grens is met 20% toegenomen. We hebben één binnenstedelijke locatie met kantoren. Hier zijn de parameters contractueel vastgelegd. We stellen voor om de overige kantoorlocaties voorzichtigheidshalve op 0% te houden.

5.1 Op dit moment hebben wij geen grondexploitaties waar winkelvastgoed in zit
Er zijn dus ook geen bedragen waarover geïndexeerd kan worden en dit hebben we in 2025 ook niet op de planning.

6.1 Er wordt verwacht dat de prijzen licht blijven stijgen en de werkvoorraad stabiliseert
De stijging voor grond-, weg- en waterbouw (GWW) zet voorzichtig door in 2024, maar een belangrijk verschil is wel dat de stijging is afgevlakt in vergelijking tot voorgaande jaren. Wat betreft de werkvoorraad is hier sprake van een stabilisatie. Het EIB stelt dat in 2025 de GWW-productie stabiliseert. Dit heeft te maken met de nieuwbouwmarkt die ook stabiliseert.

6.2 Dit ligt in lijn met de verwachtingen rondom de inflatie
Voor 2025 voorspellen de ECB en de DNB een inflatiepercentage die iets boven de 2% ligt. Loonkosten maken onderdeel uit van dit percentage. Wij maken echter onderscheid tussen plankosten en civiele kosten. De plankosten schatten we in ruim boven de 2%. Daarom stellen we voor om de kostenstijging voor gww op 2% te zetten.
Voor 2026 zijn er slechts twee partijen die een voorspelling voor de inflatie doen: de ECB en DNB. Beide partijen voorspellen ongeveer 2% inflatie voor 2026.

7.1 Dit komt overeen met de verwachte stijging van de loonkosten
De gemeenten moeten weer een nieuwe CAO gaan afsluiten voor 2025. De verwachting van het Centraal Plan Bureau is dat de loonkosten in 2025 met 4,18% gaan stijgen. Het Centraal Planbureau geeft aan dat de loonkosten voor de sector overheid rond de 3% zullen stijgen.

8.1 We verwachten dat de gemeentelijke omslagrente gaat stijgen
De gemeentelijke omslagrente is het gemiddelde rentepercentage van de gemeentelijke leningenportefeuille en houdt rekening met onze verhouding van vreemd vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten mag de rekenrente in de grondexploitaties daarvan afwijken met maximaal een halve procentpunt. We stellen voor om het gewogen gemiddelde rentepercentage van de totale leningenportefeuille aan te houden (0,1%)

9.1 Dit is conform de BBV
Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft als richtlijn dat de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar mag bedragen. Deze begrenzing is bedoeld om de financiële risico's van zeer lang lopende projecten te beperken. Binnen de grondexploitaties wordt daarom na 2035 geen opbrengststijging meer toegerekend.

KANTTEKENINGEN

1.1 Het is nog onduidelijk wat deze grondprijzen zullen zijn
De grondprijzennotitie wordt pas in december door het college van B&W wordt vastgesteld. Op het moment van besluitvorming is het nog niet precies duidelijk wat deze parameter dus zal zijn. In 2025 hebben we dan het nieuwe uitgangspunt vastgesteld. De markt kan dan uiteraard weer wijzigen.

1.2 De woningmarkt is grillig en kan snel omslaan
De woningmarkt heeft een grillig karakter wat ervoor zorgt dat het ook zeer gevoelig is voor veranderingen in rente, meer dan andere economische activiteiten. Het blijft lastig om de korte- en middellange termijnontwikkelingen exact te voorspellen vanwege de huidige grilligheid van de markt. Economische ontwikkelingen kunnen tegenvallen en direct invloed hebben op de huizenprijzen. De woningmarkt kan snel omslaan, in positieve, maar dus ook in negatieve zin. Daarom stellen we voor (voorzichtigheidshalve) om in 2026 2% opbrengstenstijging te hanteren.

2.1 Landelijke problemen zoals netcongestie, stikstof en wateraansluitingen kunnen de markt frustreren.
De druk op het stroomnetwerk is voor veel bedrijven een onzekere factor. Tevens zorgt de regelgeving op het gebied van bouw en milieu voor nieuwbouw belemmerende factoren vanwege de inzet van emissiebeperkende apparatuur. Daarnaast moeten drinkwaterbedrijven soms nee verkopen als bedrijven willen aansluiten. Op dit moment hebben we nog maar enkele kavels te koop en spelen deze problemen niet. Met de opstart van nieuwe projecten moeten we rekening gaan houden met de beperkingen die er nu spelen.

4.1 Er is weinig vraag naar bestaande kantoorruimte
Dat kan overslaan naar nieuwbouwmarkt voor kantoren. Als de vraag afneemt dalen vaak ook de prijzen. Op dit moment zien we een tegengestelde beweging. Een toename van de vraag naar nieuwe kantoorruimte.

8.1 De grondexploitaties die extern gevoerd worden (BXL, Hemmelhorst en Veldkamp) worden extern vastgesteld
Wij hebben een drietal grondexploitaties die tezamen met één of meerdere andere gemeenten worden gevoerd. Hiervoor wordt een afwijkend rentepercentage gehanteerd, omdat de gemeente Hengelo hierover niet alleen het zeggenschap heeft.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg
De vast te stellen parameters worden gebruikt voor de herzieningen van 2025.

Financiën
In het geval dat er in bestaande contracten zaken zijn opgenomen over hoe om te gaan met opbrengsten- en/of kostenstijgingen (of dalingen) gelden deze afspraken en worden de parameters buiten beschouwing gelaten. Wanneer de exploitaties worden doorgerekend met de hiervóór vermelde parameters wijzigt het saldo van de lopende grondexploitaties.. Hierdoor neemt het vrij besteedbare bedrag van de reserve grondexploitaties af met € 0,5 miljoen.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Onderbouwing parameters herzieningen 2025

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3831547	Szymanski, Janneke	SO-PVG	Hanneke Steen-Klok

ONDERWERP

3831547 - Parameters herzieningen grondexploitaties 2025

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

Voor de herziening van de grondexploitaties per 1 januari 2025 de volgende parameters vast te stellen:

1. Voor de opbrengsten van woningbouwkavels voor 2026 t/m 2034 met een opbrengstenstijging van 2%.
2. Voor de opbrengsten van bedrijventerreinen voor 2026 t/m 2034 te rekenen met een opbrengstenstijging van 2%.
3. Voor de opbrengsten van de bedrijventerreinen Campus Westermaat en Gezondheidspark voor 2026 en verder te rekenen met een opbrengstenstijging van 0%.
4. Voor de opbrengsten van kantoren voor 2026 en verder te rekenen met een opbrengstenstijging van 0%.
5. Wanneer uitgifte van bouwgrond voor winkels aan de orde is, op basis van een onafhankelijke taxatie de grondwaarde te bepalen.
6. Voor de kosten van grond-, weg- en waterbouw (gww) vanaf 2025 te rekenen met een kostenstijging van 2%.
7. Voor de plankosten voor 2025 te rekenen met een kostenstijging van 4,2% en vanaf 2026 t/m 2028 met 3%. Vanaf 2029 wordt ook een kostenstijging van 2% voorgesteld.
8. De rente vast te stellen op 0,1% bij gemeentelijke grondexploitaties.
9. Om vanaf 2035, conform wetgeving, voor de opbrengsten van woningbouwkavels, bedrijventerreinen en kantoren een opbrengstenstijging van 0% aan te houden.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Door de gemeente Hengelo wordt een aantal grondexploitaties gevoerd. Deze behoren tot de verschillende ruimtelijke projecten die in de stad worden gerealiseerd. Jaarlijks stelt de raad, voorafgaand aan de herzieningen van de grondexploitaties, de parameters vast waarmee de grondexploitaties worden doorgerekend. Het gaat daarbij om de rekenkundige uitgangspunten voor berekening van opbrengstenstijging, kostenstijging en rente. Deze uitgangspunten gelden, tenzij er project-specifiek expliciet anders is besloten, voor alle grondexploitaties. Daarmee wordt vergelijkbaarheid en transparantie gewaarborgd De parameters moeten voor de start van de herzieningen vastgesteld zijn, zodat deze daarna verwerkt kunnen worden in de grondexploitaties. Met dit voorstel wordt gemeenteraad verzocht om de parameters voor de herziening van 2024 vast te stellen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

Parameters Herzieningen Grondexploitaties 2025

Onderbouwing

Oktober 2024
Afdeling Stedelijke Ontwikkeling
Team Projecten, Vastgoed en Grondzaken

1. Inleiding

Jaarlijks stelt de raad, voorafgaand aan de herzieningen van de grondexploitaties, de parameters vast waarmee de grondexploitaties worden doorgerekend. Het gaat daarbij om de rekenkundige uitgangspunten voor berekening van opbrengstenstijging, kostenstijging en rente. Deze uitgangspunten gelden, tenzij er project-specifiek expliciet anders is besloten, voor alle grondexploitaties. Daarmee wordt vergelijkbaarheid en transparantie gewaarborgd. Omdat een grondexploitatie doorgaans een lange looptijd kent en bestaat uit al gerealiseerde en nog te realiseren kosten en opbrengsten, is het van belang om de aannames ten aanzien van de ontwikkelingen van in de toekomst te realiseren kosten en opbrengsten zo goed mogelijk te onderbouwen. We proberen met de kennis van nu de ontwikkelingen voor de prijzen van grond (voor woningbouw, bedrijventerreinen en kantoren) zo goed mogelijk te voorspellen, zodat de grondexploitaties juist worden gewaardeerd. Op deze manier wordt de kans verkleind dat de gemeente zich op langere termijn (te) rijk of arm rekent met de verschillende projecten en grondexploitaties. In deze onderbouwing wordt in een kort bestek de ontwikkeling van opbrengsten en kosten gedurende het afgelopen jaar geschetst, afgesloten met een voorstel voor de bijbehorende parameters voor de komende jaren.

2. Woningmarkt

"Blik op de woningmarkt in 2024: ontwikkeling van de prijzen en prognose"

Bestaande koopwoningen: opgaande lijn in aantal woningverkopen

Volgens de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM) is het aantal verkochte woningen in het tweede kwartaal van 2024 gestegen met 18,4% ten opzichte van een kwartaal eerder. Dit is een flinke stijging op de woningmarkt. Wanneer we naar de prijsontwikkelingen kijken, is te zien dat de gemiddelde transactieprijs van bestaande woningen ten opzichte van een jaar eerder met ruim 12% is gestegen. In het tweede kwartaal van 2024 heeft een stijging plaatsgevonden van ruim 8% ten opzichte van het eerste kwartaal van het jaar. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Kadaster laten op landelijk niveau een stijging van de prijzen zien rond de 6%. Ook hier ligt de kwartaalstijging van het tweede kwartaal ten opzichte van het eerste kwartaal van 2024 lager dan de stijging van het jaarcijfer. Dit is de landelijke informatie en dit geldt niet specifiek voor Twente en/of Hengelo.

Voor de omgeving Twente is ook een stijging te zien in de transactieprijzen ten opzichte van een jaar eerder. Het gaat hier om een stijging van ruim 4%. Het tweede kwartaal van 2024 stijgt minder hard ten opzichte van het eerste kwartaal van 2024. Hier bedraagt de stijging ruim 2%. Wanneer wordt gekeken naar de prijsontwikkelingen in Overijssel wordt gekeken, laat het CBS/Kadaster op jaarbasis (Q2 2024 – Q2 2023) een stijging zien van 6,48% zien en op kwartaalbasis een stijging van 3,17%.

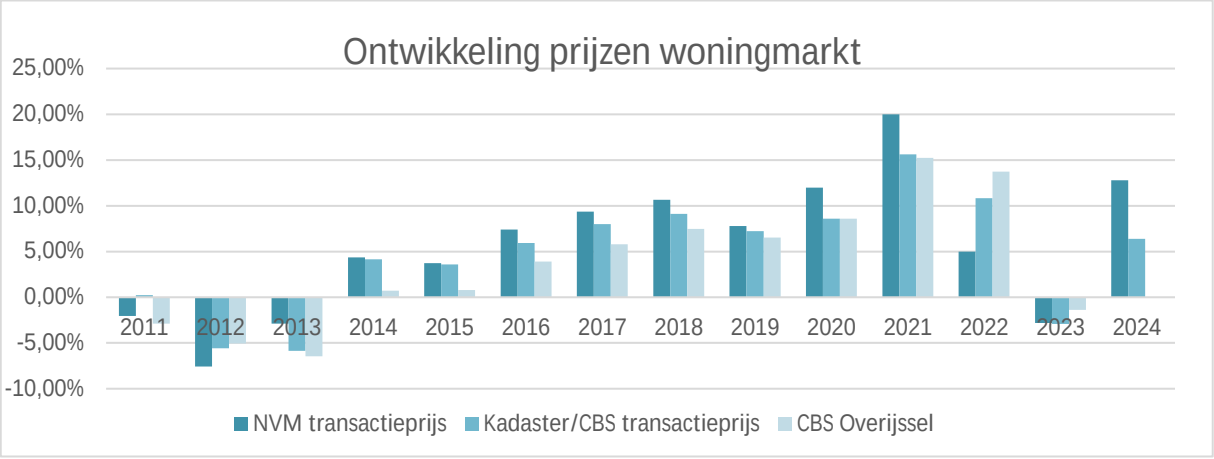

De verschillen tussen de cijfers van enerzijds de NVM en anderzijds het CBS/Kadaster komt doordat de cijfers van het CBS en het Kadaster achter lopen op de cijfers van de NVM (de NVM beschikt namelijk gelijk na tekenen van de koopovereenkomst over data, terwijl het CBS en het Kadaster pas de data kunnen verwerken na passering bij de notaris). Daarmee is het te verwachten dat de prijzen van het CBS en het Kadaster ook zullen verbeteren in de derde kwartaal van 2024.

Dat de prijzen en transacties weer flink in de lift zitten, laat zich verklaren door de snel aantrekkende vraag: veel woningzoekenden hebben dankzij gestegen inkomens weer meer financiële mogelijkheden om een huis te kopen. In het tweede kwartaal van dit jaar bedroeg de cao-loonstijging 6,4%. Naast de verbetering van de lonen speelt de stabilisatie of zelfs daling van de hypotheekrente ook een belangrijke rol. De hypotheekrentes zijn de laatste maanden gedaald en zijn op het laagste percentage sinds begin 2023. De lagere hypotheekrentes verlagen niet alleen de maandlasten bij een gelijk hypotheekbedrag, maar zorgen er ook voor dat mensen iets meer kunnen lenen. Hierdoor kan er ook wat meer geboden worden op een huis. NVM Makelaars geeft aan dat naast bovengenoemde oorzaken ook het gestegen consumentenvertrouwen en de overwaarde van doorstromers ervoor zorgen dat de prijzen historisch hard stijgen. Kopen zonder dat er wordt overboden is in veel gebieden bijna onmogelijk geworden. Opmerkelijk is dat er vooral veel meer tussenwoningen en hoekwoningen te koop staan. Het aanbod aan deze woningen is gestegen met

30% tot 35%. Dit zijn deels kopers van een vrijstaande woning die zorgen voor doorstroming op de woningmarkt.

Prognose

Vooruitkijkend verwacht ING Real Estate dat de huizenprijzen eind 2024 tussen de 7% en 9% hoger zullen liggen dan eind vorig jaar. Voor 2025 zal deze stijging doorzetten en wordt een verdere huizenprijsstijging van minimaal 4% verwacht. De hypotheekrente zal ook verder gaan dalen. Ook zijn maatregelen genomen om starters te simuleren om 'gemakkelijker' een huis te kopen. De NHG-kostengrens is verhoogd.

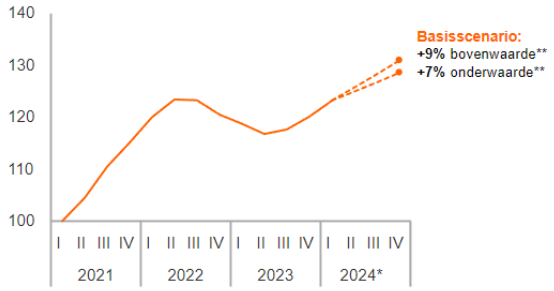

*Raming ING Research
** t.o.v. Q4 2023
Bron: CBS

Sinds de stijging van de energieprijzen letten kopers beter op het energielabel van een woning bij de zoektocht naar een nieuw huis. Potentiële kopers zochten vooral veel naar woningen met energielabel A, B en C en woningen die na 2011 zijn gebouwd. Ondanks dat de prijzen van deze woningen behoorlijk hoger liggen dan de woningen met een zwak energielabel, worden de woningen met een goed energielabel beter en sneller verkocht. Dit zal voor komend jaar ook gelden.

Nieuwbouwwoningen: positieve signalen op de nieuwbouwmarkt

Sinds de tweede helft van 2021 is de verkoop van nieuwbouwwoningen sterk gedaald. Echter begint de nieuwbouwmarkt volgens de NVM weer voorzichtig aan te trekken. De nieuwbouw laat positieve ontwikkelingen zien. NVM verkocht in het tweede kwartaal van 2024 ruim 7300 nieuwbouwwoningen. Dit aantal is vergelijkbaal als het eerste kwartaal van 2024. Woningzoekers die niet slagen in het bestaande segment, verruimen hun blik naar de nieuwbouwmarkt. In alle prijsklassen is de dynamiek dan ook aangetrokken. De verkoopdynamiek is het sterkst gestegen in prijsklassen rondom de betaalbaarheidsgrens. Dit geldt voor zowel appartementen als voor grondgebonden woningen.

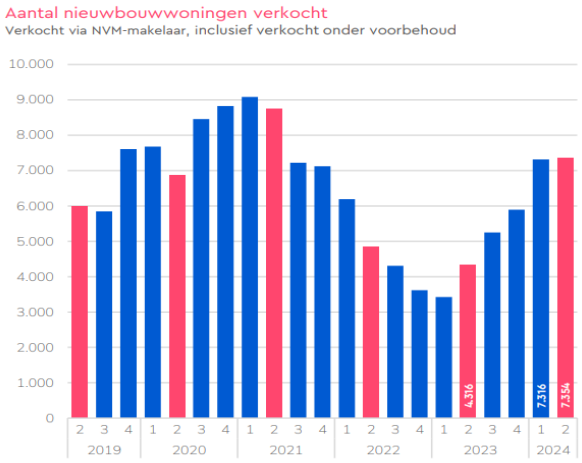

Bron: NVM / brainbay

Ondanks de toenemende dynamiek op de nieuwbouwmarkt blijven de prijzen van de nieuw gebouwde woningen al ruim anderhalf jaar stabiel. De stabiliteit heeft te maken met meerdere factoren. De politieke focus op betaalbare nieuwbouw levert meer aanbod in lagere prijsklassen op. Ook heeft de dip in de nieuwbouwmarkt van 2022, waarbij vooral duurdere projecten minder verkochten, waarschijnlijk geleid tot terughoudendheid in de prijsbijstelling.

In de hiernaast weergegeven grafiek is de stabilisatie van de transactieprijs van nieuwbouwwoningen goed te zien. In 2024 is dit vrijwel gelijk gebleven en ligt dit bedrag rond de €475.000,-. Dit geldt mede voor de transactieprijs per vierkante meter die rond de €4400,- ligt.

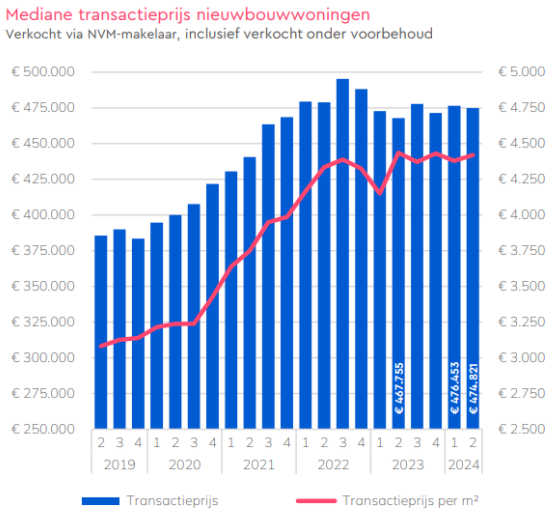

Bron: NVM / brainbay

Het nieuwe kabinet heeft aangegeven ook in te zetten op de realisatie van woningen. Ze wil aanzienlijk meer investeren in nieuwbouw en de gronden beter benutten. Economisch is dit een goed idee. Echter zijn er ook belemmeringen zoals de netcongestie en personeelstekorten die de uitvoering van de plannen kunnen belemmeren en/of vertragen.

In mei 2024 werden 6.753 bouwvergunningen afgegeven. Dit is een toename van 23% ten opzichte van dezelfde maand in 2023 schrijft ING Real Estate. In februari en maart werden er door het CBS al flinke stijgingen gemeld. Voor de nieuwe woningbouw zijn dit positieve berichten. Echter kan de invoering van de nieuwe Omgevingswet een vertekend beeld geven. Aannemers en projectontwikkelaars kunnen nog net voor 2024 een aanvraag hebben ingediend zodat zij nog net onder de oude wetgeving vielen. De extra toename in de vergunningverlening kan daardoor later weer afnemen.

In Hengelo is er een onderbouwde behoefte voor de bouw van 3000 tot 4500 woningen in tien jaar (Woonagenda 2021-2030). De afgelopen jaren heeft de focus op nieuwbouwproductie gelegen in de gebieden Hart van Zuid en de Binnenstad. Vanwege deze binnenstedelijke ontwikkeling, de vraag naar betaalbaarheid en de stedelijke ontwikkeling van Hengelo zitten er relatief veel appartementen in het woningbouwprogramma. Echter, in vergelijk met andere middelgrote steden in Nederland is het aandeel appartementen relatief beperkt. Met de doelstelling om te groeien als top technologische regio worden er nieuwe doelgroepen naar Hengelo getrokken die perfect kunnen landen in de Binnenstad, maar met name in Hart van Zuid.

Hoe zit het met de verkoop van onze gemeentelijke kavels?

Bij de gemeentelijke kavels herkennen we het landelijke beeld. Er is veel belangstelling voor de nieuwe kavels die vrijkomen. Bij de uitgifte van Meander Noord in Dalmeden zijn bijna alle kavels in optie uitgegeven. De prijs van de woningen die hier gebouwd gaan worden liggen echter wel in het hogere segment.

De grondmarkt onder de loep

Het Kadaster houdt ook specifiek de kavelprijzen bij. Een kavel kost in 2024 in Nederland per vierkante meter gemiddeld in het tweede kwartaal €733,- (excl. btw). De grondprijzen in Hengelo liggen wel lager dan het landelijk gemiddelde. De prijzen variëren van € 330 tot € 500 per vierkante meter.

De grondmarkt is een bijzondere markt: het aanbod is gelimiteerd waardoor iedere toename in vraag zich vertaalt in een prijsstijging. De afgelopen jaren is de prijs voor bouwgrond zo hard gestegen, dat dit als een van de oorzaken wordt aangegeven voor de dalende nieuwbouwmarkt.

De waarde van de bouwgrond volgt de ontwikkeling van de waarde van de bestemming

De waarde van de bouwgrond is altijd afhankelijk van de bestemming en bebouwing die er op mag worden gerealiseerd. Is het eindproduct (bijvoorbeeld een villa) veel waard, dan is ook de grond veel waard. Is het eindproduct relatief weinig waard, dan kan voor de grond ook niet veel worden betaald. Deze berekeningswijze van de marktwaarde van bouwgrond wordt ook wel “residueel rekenen” genoemd: er moet vanuit het eindproduct worden teruggerekend. De residuele grondwaarde vormt het bedrag dat een kopende partij kan betalen om tot een sluitende exploitatie te komen. In het onderstaande plaatje wordt dit gevisualiseerd.

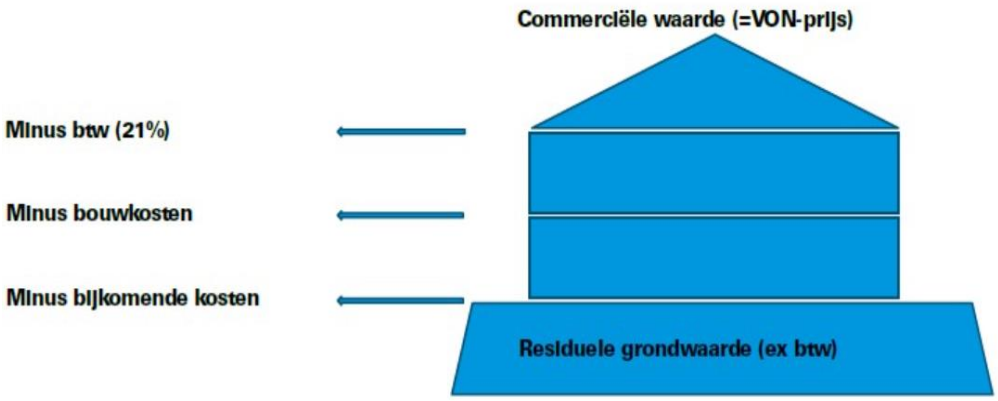

Als we als gemeente de waarde van bouwkavels gaan bepalen, beginnen we altijd met de commerciële waarde van het betreffende onroerend goed. Dit is de marktprijs in het economisch verkeer. Van deze waarde trekken we allereerst de btw af. Daarna worden de bouwkosten (aannemer) en bijkomende kosten (bijv. architect, constructeur, winst en risico) in mindering gebracht. Wat overblijft, het residu, is de marktwaarde van de bouwgrond. De op deze manier berekende grondprijzen zijn marktconform en volgen de prijsontwikkeling op de vastgoedmarkt.
De grondkosten kunnen daarmee de prijs van woningen niet verhogen; een kostenverhoging van bouw- en bijkomende kosten gaat daarentegen bij gelijkblijvende commerciële waarde wel ten koste van de waarde van de grond.

Bouwkosten woningbouw stabiliseren

De bouwkosten van nieuwbouwwoningen zijn de afgelopen jaren flink gestegen. Echter is dit nu niet meer het geval. De stijging ten opzichte van 2023 is net iets boven de 1%. Voorgaande blijkt ook uit onderstaande tabel waarin te zien is dat de bouwkosten van zowel woningbouw als utiliteitsbouw terugdringen naar respectievelijk 1,12% (Bouwkostenkompas). Dit ligt in lijn met wat het CBS publiceert voor de woningbouw: een stijging van bijna 2% tot en met juli 2024. Ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar is de stijging wat groter: 5,58%.

De afgelopen jaren heeft de coronacrisis en de crisis in Oekraïne de prijs opgedreven. De stabilisatie die in 2024 meer zichtbaar wordt, is te verklaren door de huidige marktsituatie in Nederland. Er is een stabilisatie te zien bij de prijzen van de nieuwbouwprojecten, wat resulteert in dat de vraag niet langer de prijs omhoog drijft. Echter blijven de productiekosten nog wel hoog door de energieprijs en zijn ook de arbeidskosten gestegen in 2024 door een stijging van de cao-lonen. Ondanks dat een stabilisatie van de prijzen zichtbaar is, lopen de bouwkostenindexen minder hoog op dan in voorgaande jaren. (ABN Amro en Cobouw).

Intrede van de Wet kwaliteitsborging (Wkb)

Per 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging in werking getreden. Dit houdt in dat de toetsing van bouwkwaliteit en het bouwtoezicht worden geprivatiseerd (van de gemeente naar een onafhankelijke partij). De aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid van de aannemer wordt dus verruimd. Dit vraagt een andere manier van werken voor aannemers, zij moeten namelijk extra werkzaamheden uitvoeren om te laten zien dat de bouwactiviteit aan de regels voldoet. Daartegenover staat dat de kosten voor de leges op dit gebied voor aannemers komt te vervallen. In een Kamerbrief heeft Hugo de Jonge aangegeven dat de daling van de leges voldoende zal zijn om de (extra) kosten voor kwaliteitsborging te dekken. Echter blijkt uit onderzoek dat bij kleinschalige bouwactiviteiten de meerkosten niet volledig gecompenseerd kunnen worden door de daling van de leges. Dit onderzoek is echter uitgevoerd in 2021: toen de bouwkosten nog niet op het hedendaags niveau zijn. Al met al kan de invoering van de Wet kwaliteitsborging mogelijk leiden tot hogere bouwkosten (Bouwend Nederland, Tweede Kamer, Omgevingsweb).

Prognose voor het gemeentelijk grond(prijzen)beleid

De grondprijsontwikkeling voor de kavels van woningbouw voor 2025 worden separaat (grondprijzennotitie) vastgesteld door het college en ter informatie aan de Raad aangeboden. Deze grondprijzen worden voor het eind van het jaar vastgesteld.

Voorstel

Grondprijsontwikkeling woningbouw 2026 t/m 2032: 2%. We verwachten dat de inflatie langjarig op 2% ligt. We zien dat de woningbouwmarkt overspannen is en wellicht wat meer ruimte biedt, maar we zien de afgelopen jaren ook grote fluctuaties. We stellen voor om voorzichtigheidshalve de voorspelde prijsontwikkeling op 2% te handhaven.

3. Bedrijfsmatig vastgoed

"Ontwikkelingen in de markt, prijzen en prognose"

Stijging opname van bedrijfsruimten

Volgens de NVM blijft de vraag naar bedrijfsruimten hoog. In het tweede kwartaal van 2024 is landelijk 1,28 miljoen vierkante meter aan bedrijfsruimte opgenomen, wat 9 procent hoger is dan in het eerste kwartaal en wat zelfs 20 procent hoger is dan dezelfde periode vorig jaar. Het aantal transacties is in het tweede kwartaal van 2024 heel licht gedaald ten opzichte van het eerste kwartaal van het jaar.

De stijging in de opnames heeft voornamelijk te maken door doe toename van grotere objecten. Het gaat hierbij om bedrijfsruimte van 2.000 vierkante meter of hoger. Bedrijven met uitbreidingsplannen of die al een langdurige periode behoefte hebben aan bedrijfsruimte lijken nu door te zetten.

Naast de stijging in de opname is in het afgelopen kwartaal het aanbod van bedrijfsruimte met 9 procent gegroeid tot 8,44 miljoen vierkante meter. De aanbodstijging lijkt op het moment groot, maar is in de krappe bedrijfsruimtemarkt wel nodig. Het percentage aanbod in de voorraad is licht gestegen. Hierdoor is er meer ruimte voor ondernemers die beter bij hun specifieke behoeften en wensen. De huurprijzen als de koopprijzen van bedrijfsruimten tonen tekenen van stabilisatie doordat op sommige plekken sprake is van een maximum. De mediane huurprijs is licht gestegen en is de mediane koopprijs licht gedaald. Voor gewilde locaties geldt dit echter niet.

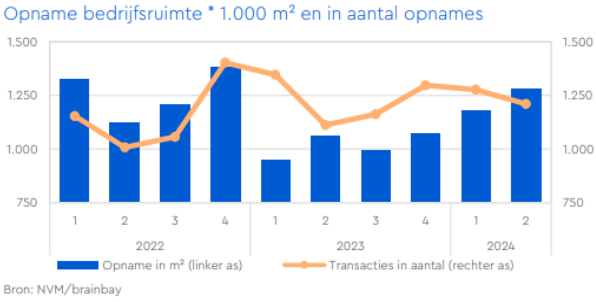

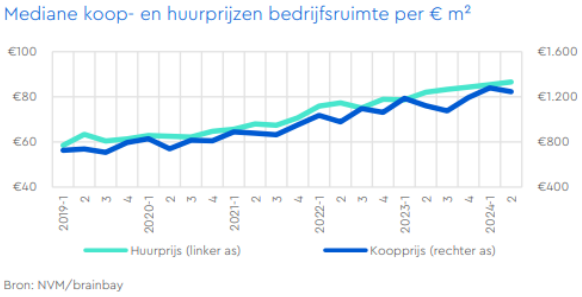

Ingezoomd op de provincie Overijssel is zichtbaar dat vergeleken met vorig jaar de opname in de bedrijfsruimtemarkt fors is gestegen. De stijging van het aanbod is ook gestegen voor de provincie Overijssel maar deze ligt rond de 4 procent. Wanneer ingezoomd wordt op de regio Twente ligt de opname en het aanbod vrijwel gelijk.

Positie van Hengelo: verkochte bouwkavels in 2024

De vraag van bedrijven naar bouwgrond voor nieuwbouw is de laatste jaren in Hengelo toegenomen en deze vraag blijft onverminderd hoog. De vraag komt met name hier uit de regio van bedrijven die hier al gevestigd zijn, maar een volgende stap willen zetten. Echter is de vraag vele malen hoger dan het aanbod dat Hengelo heeft. Door deze toegenomen vraag, zijn binnen afzienbare periode de laatste kavels op reguliere bedrijventerreinen uitgegeven.

Prognose

De grondprijsontwikkeling voor de kavels van bedrijven voor 2025 worden separaat (grondprijzennotitie) vastgesteld door het college en ter informatie aan de Raad aangeboden. Deze grondprijzen worden voor het eind van het jaar vastgesteld.

Voorstel

<u>Grondprijsontwikkeling bedrijfskavels 2026 t/m 2032</u>:

- Voor de bouwgrond voor bedrijfskavels wordt uitgegaan van 2% opbrengststijging vanaf 2026.
- Voor de bouwgrond op Campus Westermaat en voor het Gezondheidspark vaststellen: 0% opbrengststijging vanaf 2025. Dit betreffen specifieke kavels waar de vraag minder groot naar is.

Kantoren

Ontwikkeling van de kantorenmarkt in Nederland

In de kantorenmarkt heerst op dit moment een gemengd sentiment. De opname van kantoorruimten is in het tweede kwartaal van 2024 gestegen. Wat veel wordt gezien is dat verborgen leegstand in kantoorgebouwen steeds vaker voorkomt. Dit heeft voornamelijk te maken met de impact van het thuiswerken. De vraag naar kwalitatieve kantoren wordt gezien als de belangrijkste trend. De gebouwkwaliteiten alsmede de locatie zijn belangrijker dan ooit. Dit heeft er mee te maken dat werkgevers aantrekkelijk willen blijven voor hun medewerkers. Wat ook een belangrijke rol speelt in de keuze van de juiste kantoren is de toename van duurzaamheid en energiebesparing. De beschikbaarheid van energie neutrale of energiezuinige kantoren is beperkt. Dit geldt voor zowel binnenstedelijke gebieden als buiten stedelijke gebieden.

In het tweede kwartaal van 2024 is ongeveer 290.000m2 kantoorruimte opgenomen. Dit is een stijging van maar liefst 69 procent vergeleken met hetzelfde kwartaal in 2023. Destijds was de markt wel op een historisch laag niveau. Ten opzichte van het eerste kwartaal in 2024 is ook sprake van een forse stijging.

De huurprijs zwakt wel iets af. De mediane huurprijs is in het tweede kwartaal van 2024 iets afgevlakt. Deze komt nu neer op een bedrag van €130,- per vierkante meter. Dit is een hele lichte daling ten opzichte van het eerste kwartaal van dit jaar. Voor moderne kantoren in de grote steden en op veel stationslocaties in het land is huurgroei veelvoorkomend. Voor oudere kantoren en op minder optimale locaties staan de gerealiseerde huurinkomens onder druk en spelen incentives een belangrijke rol. De verplichting van het energielabel C lijkt ook invloed te hebben op de focus hierop. Dit werkt ook door op de prijzen: de gemiddelde verkoopprijs tussen kantoorgebouwen met energielabel C of hoger of kantoren onder de energielabel C grens is met 20% toegenomen (ESB).

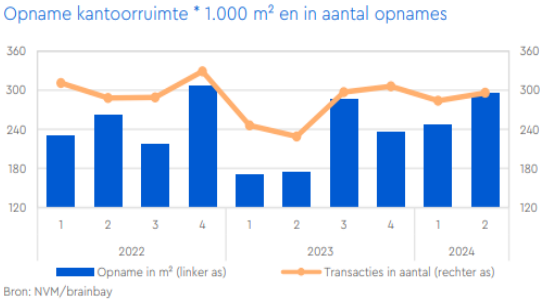

Bron: NVM/brainbay

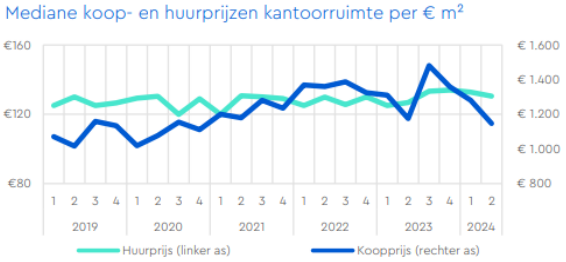

Bron: NVM/brainbay

Prognose

De grondprijsontwikkeling voor de kavels van kantoren voor 2025 worden separaat (grondprijzennotitie) vastgesteld door het college en ter informatie aan de Raad aangeboden. Deze grondprijzen worden voor het eind van het jaar vastgesteld.

Voorstel:

<u>Grondprijsontwikkeling kantoren 2026 t/m 2032</u>: voor de bouwgrond voor kantoren in Hart van Zuid (De Koppeling) uit te gaan van de contractueel overeengekomen opbrengststijging gebaseerd op de consumentenprijsindex, de cpi, vanaf 2026. Voor de bouwgrond voor kantoren op Campus Westermaat uit te gaan van 0% opbrengststijging vanaf 2026.

Winkelvastgoed

De markt voor winkelvastgoed blijft uitdagend. Hoewel winkelstraten iets drukker worden, komen er nog weinig nieuwe retailers bij. Hoge kosten, zoals inkoop en energie, samen met de huidige personeelstekorten, worden gezien als de belangrijkste trends in de winkelmarkt.

In het tweede kwartaal van 2024 is de opname van het aantal winkels met 10 procent gedaald ten opzichte van het vorige kwartaal. Op basis van de hoeveelheid opgenomen vierkante meters zien we een stijging van 4 procent, wat het resultaat is van een verdubbeling van opnames boven de 1000 vierkante meter. Het aanbod van winkelruimte is een kwartaal tijd met ongeveer 10.000 vierkante meter toegenomen tot 1,35 miljoen vierkante meter. Het winkelaanbod stijgt in volume.

Dit kwartaal zijn meer winkels met een hogere huurprijs verhuurd in vergelijking met het vorige kwartaal. Dit heeft te maken met de hoge toename van de verhuur in de grote steden van het land. Hierdoor is ook de mediane huurprijs gestegen tot €200,-. Dit was in het eerste kwartaal van 2024 nog een bedrag van €186,-.

Voorstel:

Wanneer uitgifte van bouwgrond voor winkels aan de orde is, wordt op basis van een onafhankelijke taxatie de grondwaarde bepaald.

4. GWW kosten

Prijzen GWW stijgen licht.

De stijging voor grond-, weg- en waterbouw (GWW) zet voorzichtig door in 2024, maar een belangrijk verschil is wel dat de stijging is afgevlakt in vergelijking tot voorgaande jaren. Dit is te zien in onderstaande grafiek.

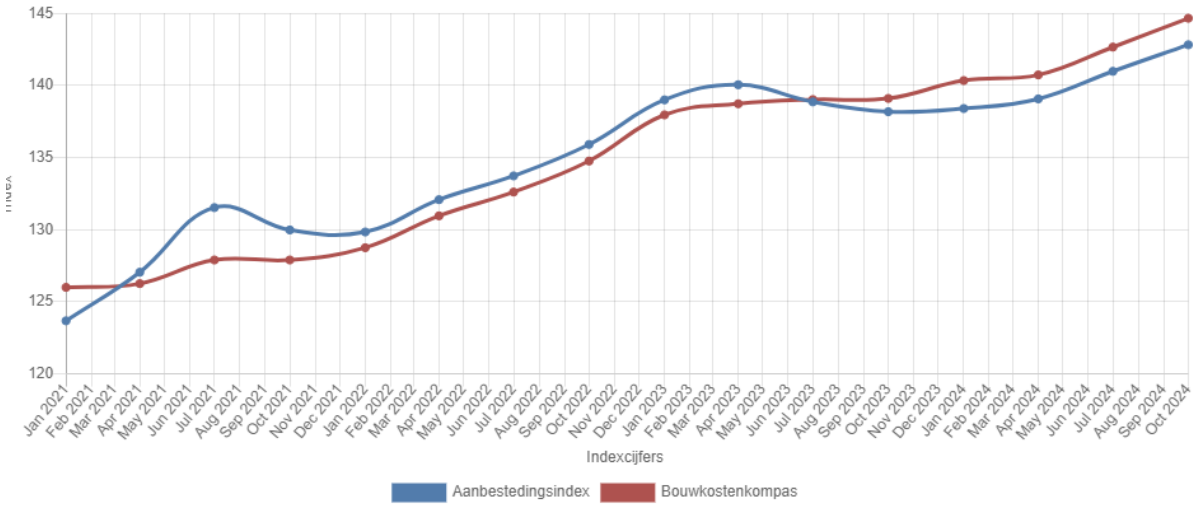

Het CBS geeft voor nu een stijging van de GWW-kosten aan van 4,1 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar (juli 2024 – juli 2023). Ook de kwartaalcijfers laten een stijging zien in de GWW-kosten. De lichte stijging van de prijzen voor de GWW is met name zichtbaar vanaf het tweede kwartaal van 2024.

Wat betreft de werkvoorraad is hier sprake van een stabilisatie. Het EIB stelt dat in 2025 de GWW-productie stabiliseert. Dit heeft te maken met de nieuwbouwmarkt die ook stabiliseert. Het EIB stelt dat op middellange termijn sprake is van een groei van de GWW-productie.

Prognose

Volgens de Nederlandse Bank (DNB) koelt de economie in 2024 af en blijft daar in 2025. Na een recordhoogte van 11,6% in 2022, is de inflatie in 2023 gedaald naar 4,1%. We verwachten dat deze in 2024 verder daalt naar 2,8%,en daarna geleidelijk verder omlaag gaat tot iets onder 2% in 2026. De lagere energieprijzen en de renteverhogingen van de centrale banken zijn hier de belangrijkste oorzaken van.

Voorstel

Vanaf 2025 rekenen we voor de herzieningen van de civiele kostenramingen met een kostenstijging van 2%.

5. Plankosten

Ambtelijk personeel dat wordt ingezet binnen de projecten is een belangrijke kostenpost voor de grondexploitaties. De gemeenten moeten weer een nieuwe cao gaan afsluiten voor 2025. Het is onduidelijk wat daar de uitkomsten van gaan zijn. De verwachting van het Centraal Plan Bureau is dat de loonkosten in 2025 met 4,18% gaan stijgen.

Prognose

De verwachting van het Centraal Plan Bureau is dat de loonkosten in 2025 met 4,18% gaan stijgen. Het CPB geeft voor de middellange termijn (2025 – 2028) aan dat de loonkosten voor de sector overheid rond de 3 procent zal stijgen.

Voorstel

In 2025 rekenen we voor de herzieningen van de plankostenramingen met een kostenstijging van 4,2%. Vanaf 2026 tot 2028 wordt gerekend met 3,0%. Vanaf 2029 wordt uitgegaan van de inflatie van 2,0%

6. Rente

De gemeentelijke leningenportefeuille bestaat uit vele leningen met een lange looptijd. Ook voor grondexploitaties leent de gemeente geld waarvoor rente wordt betaald. Grondexploitaties worden daarvoor belast met het gewogen gemiddelde rentepercentage van de totale leningenportefeuille dat wordt gecorrigeerd met de verhouding tussen vreemd vermogen en totaal vermogen. Voor 2025 komt dat overeen met 0,1% rente. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten mag de rekenrente in de grondexploitaties daarvan afwijken met maximaal een halve procentpunt. Omdat wij voorlopig geen renteverhoging verwachten, stellen wij voor geen gebruik te maken van deze mogelijkheid.

Voorstel: op basis van de gemeentelijke omslagrente de rentetoerekening op de grondexploitaties te bepalen op 0,1%.

7. Samenvatting voorstel parameters grondexploitaties

Omschrijving	2025	2026 - 2028	2029 - 2034	2035 en verder
Kostenstijging GWW*	2%	2%	2%	2%
Kostenstijging Plankosten*	4,2%	3%	2%	2%
Opbrengstenstijging woningbouwkavels	grondprijzennotitie	2%	2%	0% (BBV)
Opbrengstenstijging bedrijventerreinen	grondprijzennotitie	2% (0% Campus Westermaat en Gezondheidspark)	2% (0% Campus Westermaat en Gezondheidspark)	0% (BBV)
Opbrengstenstijging kantorenkavels	grondprijzennotitie	0%	0%	0% (BBV)
Opbrengstenstijging kavels voor winkels en overige functies	nvt	nvt	nvt	nvt
Rente	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

**De voor 2025 voorgestelde indexering van de kosten wordt verwerkt in de geactualiseerde raming van de kosten per 1.1.2025.*

De opbrengstenstijging voor 2025 voor woningbouwprojecten en bedrijventerreinen worden per project apart vastgesteld in de grondprijzennotitie. Hierover moet door B&W nog een besluit worden genomen. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft als richtlijn dat de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar mag bedragen. Deze begrenzing is bedoeld om de financiële risico's van zeer lang lopende projecten te beperken. Binnen de per 01-

01-2025 geactualiseerde grondexploitaties wordt daarom na 2035 geen opbrengststijging meer toegerekend.

8. Financiële gevolgen

Bij de zomernota is al rekening gehouden met de rentedaling naar 0,1%. Daarboven op komt nu de nieuwe inschatting van de parameters. Wanneer de exploitaties worden doorgerekend met de hiervóór onder 7 vermelde parameters wijzigt het saldo van de lopende grondexploitaties. Hierdoor neemt het vrij besteedbare bedrag van de reserve grondexploitaties af met € 0,5 miljoen ten opzichte van de begroting. Gezien de ruimte die we hebben in de reserve € 26,3 miljoen is dit een aanvaardbare verslechtering.

9. Scenario's

We proberen in deze memo het meest reële scenario weer te geven voor de parameters van de komende jaren. Daarvoor doen we veel onderzoek. Tegelijkertijd is de invulling van de parameters subjectief. Waar de één de inschatting als reëel zal aangeven, zal de ander redeneren dat het nogal voorzichtig is ingeschat. En pas achteraf kan je vaststellen of de inschatting de juiste is geweest. Om toch wat meer duiding te geven aan de cijfers, kiezen we ervoor om enkele scenario's uit te werken.

Werkwijze

Er zijn vier (twee gunstige en twee ongunstige) scenario's uitgewerkt en doorgerekend. Wanneer contractueel afwijkende afspraken gemaakt zijn met derden, dan worden die afspraken gerespecteerd (en zijn deze dus niet doorgerekend). De scenario's hebben financiële gevolgen voor de grondexploitaties, maar ook voor de reserve. Deze gevolgen verschillen van elkaar, omdat bijvoorbeeld een verslechtering van de grondexploitatie BXL niet volledig ten laste van de reserve grondexploitaties komt, maar voor het aandeel van de gemeente *(23%)*.

Gunstige scenario's

- De grondprijzen voor woningbouwkavels stijgen in de periode vanaf 2025 met 25%. De besluitvorming voor de prijzen van 2025 ligt overigens bij de nog vast te stellen grondprijzennotitie 2025.
- Projectontwikkelaars willen de markt van betaalbare woningen betreden. Dit is voor de gemeente een gunstig scenario, hier is veel vraag naar. Dit gaat echter alleen lukken als de gemeente financieel gaat participeren. Dit zal beslag leggen op de beschikbare financiële middelen. 100 betaalbare woningen die € 20.000 aan tekort met zich mee brengen.

Ongunstig scenario's

- De kavels van de bedrijfsruimte kunnen niet uitgegeven worden doordat er geen capaciteit meer beschikbaar is op het elektriciteitsnetwerk. Hierdoor verwachten we dat een aantal kavels niet uitgegeven kan worden bij campus.
- Er moeten meer voorzieningen worden getroffen om wateroverlast te voorkomen. Dit gaat ten laste van de uitgeefbare meters waardoor naar verwachting 10% minder uitgeefbaar zal zijn in de gemeentelijke projecten.

In de hiernavolgende tabel worden de verschillende uitkomsten van de scenario's gepresenteerd

Scenario	Omschrijving	Gevolg grondexploitaties	Gevolg reserve
Gunstig	* Grondprijzen stijgen	€ 15.000.000	€ 8.700.000
	* Nieuwe projecten	- € 2.000.000	€ -2.000.000
Ongunstig	* Netcongestie	- € 5.200.000	- € 4.200.000
	* Water	- € 10.800.000	- € 4.500.000

Parameters herzieningen grondexploitaties 2025

Gemeente Hengelo

Janneke Szymanski

03-12-2024

Parameters

- Wat zijn parameters? Waar gebruiken we deze parameters voor?
- Input grondexploitatie zijn de kosten (grondaankopen, civiele kosten, plankosten, saneringskosten) en opbrengsten (prijzen kavels) zoals we deze nu inschatten.
- Daarover rekenen we de verwachte rente, opbrengsten- en kostenstijging. De output is de grondexploitatie.

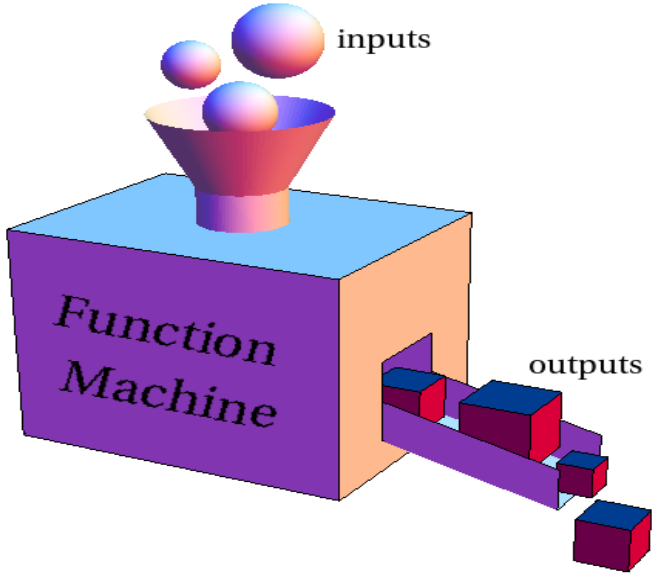

Gemeente Hengelo

De parameters binnen het grondbeleid

Grondprijzennotitie

Grondprijzen voor het betreffende jaar

Opbrengsten 2025

Parameters

Rekenkundige uitgangspunten gebaseerd op de langjarige inschatting van de economie

Opbrengstenstijging (excl. 2025), kostenstijging en rente 2025 t/m 2035 e.v.

- Meest recente rekeningcijfers
- Fasering
- Kosten
- Opbrengsten
- Omvang
- Etc.

Herzieningen

Geactualiseerde grondexploitaties + reserve

Financiële situatie van het grondbedrijf per 1-1-2025

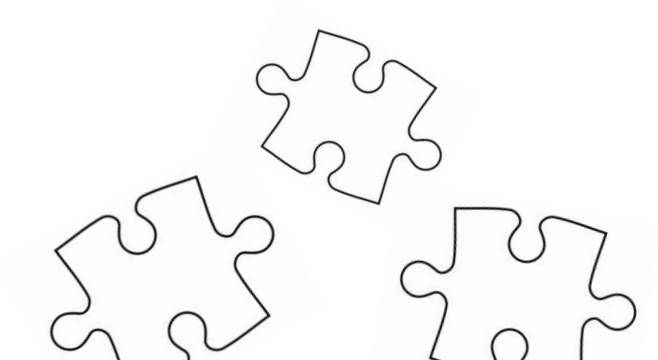

Gemeente Hengelo

Vragen?

Gemeente Hengelo

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Rekenkameronderzoek Hengeloos Woonbeleid**		
Zaaknummer	3825540	**Portefeuillehouder**	Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: 1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport 'Hengeloos woonbeleid – Niet in beton gegoten;' 2. De conclusies en aanbevelingen, zoals genoemd op pagina 11 en 12 van de bestuurssamenvatting, over te nemen; 3. Het college opdracht te geven uitvoering te geven aan de aanbevelingen 1 tot en met 3; 4. Het college opdracht te geven om binnen zes maanden te rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen.		
Historie	De Rekenkamer Hengelo heeft het resultaat van het onderzoek 'Hengeloos woonbeleid - Niet in beton gegoten' aangeboden aan de gemeenteraad. Een onderzoek dat als doel heeft de leden van de gemeenteraad te ondersteunen in hun controlerende rol bij het uitvoeren van de vigerende woonvisie en in de kaderstellende rol bij de nieuw op te stellen visie op wonen. Conform het onderzoeksprotocol is de conceptrapportage aangeboden voor een (ambtelijke) feitencheck. Dit betreft een check op de feitelijke juistheid van de bevindingen van het onderzoek. De reactie op de ambtelijke feitencheck, ontvangen op 16 oktober 2024, heeft de rekenkamer aanleiding gegeven om in het rapport van bevindingen een aantal passages aan te passen of te verduidelijken. Het rekenkamerrapport is op 30 oktober 2024 aangeboden aan de gemeenteraad. Tegelijkertijd is het ook aangeboden aan het college van B&W en zijn zij uitgenodigd voor het geven van een bestuurlijke reactie voorafgaand aan de behandeling van dit voorstel. Deze reactie is ontvangen en toegevoegd aan de stukken. Het voorliggende raadsvoorstel is door de raadsgriffie opgesteld op basis van de ontvangen stukken vanuit de Rekenkamer. Bespreking van dit voorstel in de politieke markt kan tot gevolg hebben dat het cpt-raadsbesluit wordt aangepast tussen politieke markt en de raadsvergadering. Op 5 november 2024 hebt u in de politieke markt gesproken over het Programma Volkshuisvesting. U hebt bij het college punten kunnen inbrengen die u graag terugziet in het Programma Volkshuisvesting. Het rekenkamerrapport kan aanleiding geven dat u het college aanvullende punten wenst mee te geven over het Programma Volkshuisvesting.		

Politieke Markt	**11 december 2024**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Janssen	Hartendorp	Raadzaal	Fysiek	60 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Het programma van de politieke markt is als volgt: - Inleidende presentatie vanuit de Rekenkamer - Mogelijkheid voor fracties om een verduidelijkende vraag aan de Rekenkamer te stellen. - Reactie college op het Rekenkameronderzoek - Ronde langs de fractie waarin de fracties gevraagd wordt hun oordeel te geven over het voorliggende voorstel. Hierbij wordt de fracties gevraagd			

	om in hun bijdrage in te gaan òf en op de wijze waarop de conclusies en aanbevelingen worden overgenomen. Daarnaast hebben de fracties de mogelijkheid om in hun bijdrage het college aanvullende punten mee te geven voor het toekomstige Programma Volkshuisvesting.	
Spreekrecht publiek	Ja ☒	duur: maximaal 5 minuten

Raad	**18 december 2024**	
Doel van de sessie	Besluitvorming - Hamerstuk	
Behandeladvies	De raad heeft kennis genomen van het Rekenkameronderzoek en neemt de conclusies en aanbevelingen over. Het college krijgt de opdracht uitvoering te geven aan deze aanbevelingen. Hierbij wordt het college gevraagd om binnen zes maanden te rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen. De wethouder heeft toegezegd deze rapportage te koppelen aan de jaarlijkse voortgangsrapportage over Wonen. Hiermee kan deze zaak als hamerstuk worden geagendeerd voor behandeling in de eerst volgende raadsvergadering.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3825540	GRI – Hartendorp	GRI	Gerrits

ONDERWERP
3825540 - Rekenkameronderzoek Hengeloos woonbeleid

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport ‘Hengeloos woonbeleid – Niet in beton gegoten;’
2. De conclusies en aanbevelingen, zoals genoemd op pagina 11 en 12 van de bestuurssamenvatting, over te nemen;
3. Het college opdracht te geven uitvoering te geven aan de aanbevelingen 1 tot en met 3;
4. Het college opdracht te geven om binnen zes maanden te rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Rekenkamer Hengelo heeft het resultaat van het onderzoek 'Hengeloos woonbeleid - Niet in beton gegoten' aangeboden aan de gemeenteraad. Een onderzoek dat als doel heeft de leden van de gemeenteraad te ondersteunen in hun controlerende rol bij het uitvoeren van de vigerende woonvisie en in de kaderstellende rol bij de nieuw op te stellen visie op wonen.

Het onderzoek is uitgevoerd door dr. M.J. Oude Vrielink, onderzoekster van de rekenkamer Hengelo. Het rekenkamerrapport is op 30 oktober 2024 aangeboden aan de gemeenteraad.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3825540	GRI – Hartendorp	GRI	Gerrits

ONDERWERP
3825540 - Rekenkameronderzoek Hengeloos woonbeleid

BESLUIT

De gemeenteraad wordt voorgesteld om:

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport 'Hengeloos woonbeleid – Niet in beton gegoten;'
2. De conclusies en aanbevelingen, zoals genoemd op pagina 11 en 12 van de bestuurssamenvatting, over te nemen;
3. Het college opdracht te geven uitvoering te geven aan de aanbevelingen 1 tot en met 3;
4. Het college opdracht te geven om binnen zes maanden te rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen

INLEIDING

De Rekenkamer Hengelo heeft het resultaat van het onderzoek 'Hengeloos woonbeleid – Niet in beton gegoten' aangeboden aan de gemeenteraad (bijlage 1). Een onderzoek dat als doel heeft de leden van de gemeenteraad te ondersteunen in hun controlerende rol bij het uitvoeren van de vigerende woonvisie en in de kaderstellende rol bij de nieuw op te stellen visie op wonen. Het onderzoek is uitgevoerd door dr. M.J. Oude Vrielink, onderzoekster van de rekenkamer Hengelo.

Het rekenkamerrapport is op 30 oktober 2024 aangeboden aan de gemeenteraad. Tegelijkertijd is het ook aangeboden aan het college van B&W en zijn zij uitgenodigd voor het geven van een bestuurlijke reactie voorafgaand of tijdens aan de behandeling van dit voorstel. Zodra de gemeenteraad deze reactie heeft ontvangen, wordt deze toegevoegd aan de stukken van deze raadzaak.

Dit voorliggende raadsvoorstel is door de raadsgriffie opgesteld op basis van de ontvangen stukken vanuit de Rekenkamer.

ARGUMENTEN

1.2 Wanneer de conclusies en aanbevelingen niet worden overgenomen, worden er kansen voor verbetering gemist.

1.3 Het uitvoeren van de aanbevelingen kan leiden tot verbeteringen in het op te stellen programma Volkshuisvesting en in de Omgevingsvisie Hengelo. Hierbij is niet alleen een rol voor het college weggelegd. Ook de raad is zelf aan zet om het gesprek met elkaar en college aan te blijven gaan over de bescherming van de lokale woonwensen en -normen.

1.4 De opvolging van aanbevelingen is belangrijk. Door het college te verzoeken over dit onderwerp te rapporteren blijft de raad in positie en betrokken bij het onderwerp. Het is hierbij ook mogelijk om de rapportage over de opvolging van de aanbevelingen te betrekken bij de te organiseren dialoog in de politieke markt

OVERIG

Ambtelijke feitencheck
Conform het onderzoeksprotocol is de conceptrapportage aangeboden voor een (ambtelijke) feitencheck. Dit betreft een check op de feitelijke juistheid van de bevindingen van het onderzoek, exclusief de conclusies en de aanbevelingen. De reactie op de ambtelijke feitencheck, ontvangen op 16 oktober 2024, geeft de rekenkamer aanleiding om in het rapport van bevindingen een aantal passages aan te passen of te verduidelijken.

Bestuurlijk vervolg
De rekenkamer stelt uw raad voor om dit onderzoek via een politieke markt te agenderen voor behandeling in de gemeenteraad. De Rekenkamer zal in de politieke markt – de totstandkoming van – het rapport toe lichten.

Ten aanzien van het besluit over dit onderzoeksrapport heeft de Rekenkamer u het volgende voorstel gedaan:
- Neem middels een raadsbesluit kennis van het opgestelde rapport ‘Hengeloos woonbeleid – Niet in beton gegoten’
- Bespreek tijdens een politieke markt de gepresenteerde aanbevelingen en besluit middels een raadsbesluit of en hoe hier opvolging aangegeven dient te worden.

Dit voorliggende raadsvoorstel is door de raadsgriffie opgesteld op basis van de ontvangen stukken vanuit de Rekenkamer.

Financiën
Dit raadsvoorstel heeft geen financiële consequenties. Het onderzoek is uitgevoerd door de onderzoekster van de Rekenkamer Hengelo. De kosten hiervoor vallen binnen het budget dat voor de Rekenkamer beschikbaar is.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Rekenkamer_Aanbeidingsbrief Woononderzoek
Bijlage 2: Rekenkamer_Bestuurssamenvatting Woonbeleid Hengelo – Niet in beton gegoten
Bijlage 3: Rekenkamerrapport Woonbeleid Hengelo – Niet in beton gegoten

Rekenkamer

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Aan de gemeenteraad van Hengelo

Onderwerp	Kenmerk	Datum
Aanbieding onderzoek ‘Hengeloos woonbeleid – Niet in beton gegoten’	2024_V003	30 oktober 2024

Geachte leden van de raad,

De Rekenkamer Hengelo biedt u hierbij het resultaat aan van het onderzoek ‘Hengeloos woonbeleid – Niet in beton gegoten.’ Het onderzoek is uitgevoerd door dr. M.J. Oude Vrielink, onderzoekster van de rekenkamer Hengelo. Het onderzoeksrapport alsook bestuurssamenvatting met daarin de conclusies en aanbevelingen treft u aan als bijlage bij deze brief.

Aanleiding en doel

De Woonvisie 2016 - 2026 nadert het einde van haar looptijd. Een actuele woonvisie, vast te stellen door de gemeenteraad, geldt sinds 2022 als verplichting op basis van de Woningwet. Dit komt te vervallen als de aankomende Wet versterking regie volkshuisvesting inwerking treedt. Hiervoor in de plaats komt dan vanaf 2026 een verplicht volkshuisvestingprogramma. Op basis van de Omgevingswet stelt de raad een omgevingsvisie vast, met daarin opgenomen beleid voor de volkshuisvesting, waaraan het college in het volkshuisvestingsprogramma verdere uitwerking geeft. De Rekenkamer Hengelo wil met dit onderzoek de leden van de gemeenteraad voorzien van inzicht in de het gevoerde woonbeleid en behaalde resultaten en de raad zo in positie brengen om zijn rol te nemen in het vervolg op de huidige woonvisie.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt:
In hoeverre zijn de doelen en ambities voor wonen, zoals vastgelegd in de Woonvisie 2016-2026, met het gevoerde woonbeleid gerealiseerd en benut de gemeente mogelijkheden om door (bij)sturing aansluiting te houden bij trends en ontwikkelingen op de woningmarkt?

Het onderzoek is voornamelijk door middel van een documentanalyse uitgevoerd, dat is gestart en afgesloten met verdiepende interviews.

Ambtelijke feitencheck

Conform ons onderzoeksprotocol is de conceptrapportage aangeboden voor een (ambtelijke) feitencheck. Dit betreft een check op de feitelijke juistheid van de bevindingen van het onderzoek, exclusief de conclusies en de aanbevelingen.
De reactie op de ambtelijke feitencheck, ontvangen op 16 oktober 2024 heeft de rekenkamer aanleiding gegeven om in het rapport van bevindingen een aantal passages aan te passen of te verduidelijken.

Behandelvoorstel

De rekenkamer stelt uw raad voor om dit onderzoek via een politieke markt te agenderen voor behandeling in de gemeenteraad. Vanzelfsprekend is de rekenkamer bereid om – de totstandkoming van – dit rapport toe te lichten tijdens de behandeling in een politieke markt.

Behandeld door
C.H. Hartendorp

Ten aanzien van uw besluit over dit onderzoeksrapport doen wij u het volgende voorstel:

- *Neem middels een raadsbesluit kennis van het opgestelde rapport 'Hengeloos woonbeleid – Niet in beton gegoten'*
- *Bespreek tijdens een politieke markt de gepresenteerde aanbevelingen en besluit middels een raadsbesluit of en hoe hier opvolging aan gegeven dient te worden.*

Alhoewel dit onderzoek niet ter bespreking staat, kunt u de inhoud van dit onderzoek gebruiken ter voorbereiding op de Politieke Markt over het Programma Volkshuisvesting, welke geagendeerd staat op dinsdagavond 5 november aanstaande.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens de Rekenkamer gemeente Hengelo,
de voorzitter,

A.F. Rings

Woonbeleid Hengelo - Niet in beton gegoten

Bestuurssamenvatting

De Rekenkamer is eind 2023 een onderzoek gestart naar het woonbeleid van de gemeente Hengelo. Het resultaat hiervan is de Nota van bevindingen 'Hengeloos woonbeleid. Niet in beton gegoten'. In de nota geeft de Rekenkamer een gedetailleerde beschrijving van de inhoud en context van dit beleid, de gebruikte instrumenten, behaalde resultaten en ervaren uitdagingen. In deze bestuurssamenvatting geeft de Rekenkamer beknopte antwoorden op de hoofdvragen. Daarnaast bevat deze samenvatting conclusies en aanbevelingen. De bestuurssamenvatting volgt de indeling van de Nota van bevindingen.

Inleiding

In artikel 22 van de Grondwet staat dat de overheid moet zorgen voor woningen: *Bevordering van voldoende woongelegenheid is voorwerp van zorg der overheid".* Voor de gemeente Hengelo houdt dit de verantwoordelijkheid in om te zorgen voor voldoende woongelegenheid binnen de gemeentegrenzen en de huisvesting van doelgroepen. Daarbij kan de gemeente eigen keuzes maken in woonbeleid en de instrumenten die zij daarvoor wil inzetten, als dat past binnen de kaders van het Rijk en de provincie en de regionale woonafspraken.

In de Woonvisie 2016-2026 geeft de gemeente Hengelo richting aan het lokale woonbeleid. De ambities en beleidskeuzes in deze woonvisie zijn met diverse beleidsdocumenten en -instrumenten uitgewerkt en uitgevoerd. Ook is de Woonvisie in 2020 op onderdelen geactualiseerd, waarbij beleid voor de betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale woningbouw gedeeltelijk is aangepast en het beleid voor de woningbouwprogrammering is vervangen door de Woonagenda 2021-2030.

Met dit onderzoek willen we de raad inzicht te bieden in de ambities en keuzes in de Woonvisie (inclusief Woonagenda) en de documenten en instrumenten waarmee de gemeente uitwerking en uitvoering geeft aan het Hengelose woonbeleid. Daarmee willen we de raad ondersteunen in zijn controlerende rol bij het woonbeleid en in zijn kaderstellende rol in het traject naar een vervolg op de huidige woonvisie 2016 - 2026. De hoofdvraag van het onderzoek is:

In hoeverre zijn de doelen en ambities voor wonen, zoals vastgelegd in de Woonvisie 2016-2026, met het gevoerde woonbeleid gerealiseerd en benut de gemeente mogelijkheden om door (bij)sturing aansluiting te houden bij trends en ontwikkelingen op de woningmarkt?

Deze hoofdvraag is uitgewerkt in deelvragen, verdeeld over 3 thema's:

- Kaders en beleid
- Uitvoering en doelrealisatie
- De rol van de gemeenteraad

Kaders en beleid

Beleidsomgeving en bovenlokale kaders

De woningmarkt is complex en bestaat uit meerdere actoren, waaronder de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, woningcorporaties, huurdersorganisaties en marktpartijen (zie figuur 2-1). Binnen deze beleidsomgeving functioneert het Hengelose woonbeleid.

Figuur 2-1 Actoren woningmarkt

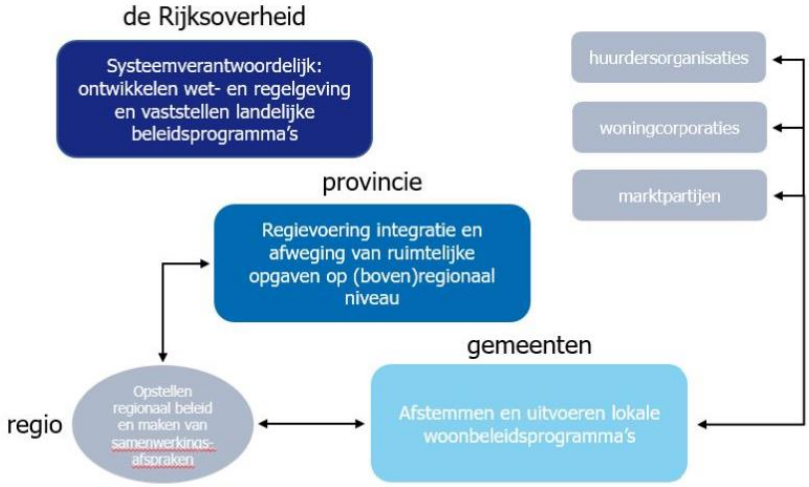

De verantwoordelijkheid voor het woonbeleid is in Nederland gedecentraliseerd en verdeeld over meerdere bestuurslagen. De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor het systeem en stelt wet- en regelgeving vast. Daarin wordt bepaald welke bevoegdheden en instrumenten andere actoren op de woningmarkt kunnen inzetten. Voor de huisvesting van doelgroepen zijn vooral Woningwet en Huisvestingswet belangrijk. Voor woningbouw was dat de Wet ruimtelijke ordening. In 2024 is daarvoor de Omgevingswet in de plaats gekomen. Het Rijk oefent ook met landelijke beleidsprogramma's invloed uit op het woonbeleid. In de Nationale Woon- en Bouwagenda (2022) zijn doelen en actielijnen vastgelegd. Voor de uitvoering daarvan zijn onder meer regionale woondeals gesloten, zoals de Woondeal Twente (2022).

De provincies zijn verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening en zien toe op de afstemming van woningbouwprogramma's en de uitvoering hiervan. De provincie Overijssel heeft daarvoor kaders vastgelegd in de Omgevingsvisie Overijssel (2017) en bijbehorende Omgevingsverordening. Provincies kunnen woningmarktregio's aanwijzen om afstemming tussen gemeenten te stimuleren. De gemeente Hengelo maakt deel uit van de woningmarktregio Twente, waarin gemeenten intensief samenwerken aan het woonbeleid. Op basis van de eigen gemeentelijke plannen worden regionale woonafspraken gemaakt. Dit gebeurde voor het laatst in 2021 in de Woonagenda Twente 2021-2025. Deze afspraken zijn de basis van de hiervoor genoemde Woondeal Twente die in plaats treedt van de regionale woonagenda.

De gemeente is verantwoordelijk voor de lokale woningbouw en de huisvesting van doelgroepen. Gemeenten sturen op de bestaande woningvoorraad en de bouw van (nieuwbouw)woningen door onder meer het vaststellen van een woonvisie, omgevingsvisie, bestemmingsplannen/omgevingsplannen en grondbeleid.

In de aantallen te bouwen woningen, zoals die in de plannen van de verschillende bestuurslagen worden genoemd, komen de verantwoordelijkheden als volgt naar voren:

Bestuursniveau	Ambitie aantal woningen	Minimum aantal woningen per 2030
Rijk	100.000 / jaar	
Provincie Overijssel	60.000 in 2030	43.200
Woningregio Twente	20.000 - 22.000 in 2030	14.100 in 2030
Hengelo	3000 - 4500 in 2030	2.800

In de uitvoering van het woonbeleid zijn woningcorporaties, huurdersorganisaties en marktpartijen belangrijke actoren. De kerntaak van woningcorporaties, vastgelegd in de Woningwet 2015, is zorgen voor betaalbare woningen voor mensen met lage inkomens. In de praktijk betekent dit dat woningcorporaties en gemeenten samenwerken en onder meer prestatieafspraken maken over de voorraad en (nieuw)bouw van sociale huurwoningen. Over de bijdrage van de woningcorporaties aan het ingezette woonbeleid zijn afspraken gemaakt in Nationale prestatieafspraken (2022), die via lokale prestatieafspraken doorwerking krijgen. Marktpartijen, zoals projectontwikkelaars, spelen een belangrijke rol, omdat zij de bouwprojecten uitvoeren.

In maart 2024 is het Wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting bij de Tweede Kamer ingediend. Hierin wordt het in gang gezette woonbeleid wettelijk verankerd. Het wetsvoorstel verandert diverse wetten en regels, waardoor vanuit de overheid meer regie mogelijk is:
- op aantallen woningen en locaties;
- op betaalbare woningen en verdelingen van woningen;
- op het verstevigen van de lokale prestatieafspraken.

Als het wetvoorstel wordt aangenomen, verandert onder meer de bepaling in de Woningwet dat de gemeenteraad een woonvisie vaststelt als basis voor prestatieafspraken met de woningcorporatie(s). De raad legt in de Omgevingsvisie ambities voor de fysieke leefomgeving vast, onder meer op het gebied van wonen. Daaraan geeft het college uitwerking en uitvoering via omgevingsprogramma's, waaronder een verplicht programma Volkshuisvesting dat ook de basis vormt voor het maken van prestatieafspraken met de woningcorporatie(s). In Hengelo wordt de Omgevingsvisie gefaseerd ontwikkeld en is het opstellen van het volkshuisvestelijke programma gestart.

Het Hengelose woonbeleid

Aan de basis van het Hengelose woonbeleid ligt de Woonvisie 2016-2026. Deze bestaat uit vier delen, die publiek toegankelijk zijn gemaakt via de gemeentelijke website:
- Deel 1: Het woonbeleid 'Goed wonen in het hart van Twente'
- Deel 2: Kwaliteitskader voor nieuwe wooninitiatieven versie 2024
- Deel 3: Woonagenda 2021 - 2030 (vastgesteld op 14 april 2021)
- Deel 4: Woningbouwprogramma 2023 – 2032.

In het visiedocument 'Goed wonen in het hart van Twente' zijn voor vier thema's de ambities en keuzes voor een periode van tien jaar vastgelegd. Deze thema's zijn:
- Betaalbaarheid en beschikbaarheid
- Wonen, zorg en welzijn
- Leefbaarheid en kwaliteit
- Kwalitatief programmeren.

Toen de regionale woonafspraken voor 2016-2020 werden opgesteld werd een beperkte huishoudensgroei verwacht. Hierdoor was nauwelijks ruimte voor nieuwbouw, waardoor de Hengelose woonvisie vooral gericht was op het versterken van de stad. De kwaliteit van de woonomgeving was daarin een van de onderdelen van beleid.

Om te sturen op de kwaliteit van nieuwbouwplannen is het kwalitatief afwegingskader ontwikkeld. Door het visiedocument en het kwalitatief afwegingskader als structuurvisie vast te stellen, maken ze deel uit van het ruimtelijke toetsingskader voor nieuwe woningbouwinitiatieven. Bij een aanvraag voor een bouwvergunning wordt beoordeeld "of het plan complementair is aan het Woningbouwprogramma, het bijdraagt aan het woonmilieu dat wij willen creëren op een bepaalde locatie en of woonproduct (en uitwerking hiervan) aansluit bij de beoogde doelgroep". De uitgangspunten en criteria zijn afgeleid van door de raad vastgestelde kaders. Het college kan daarbinnen via wegingsfactoren een nuance aanbrengen.

De raad heeft op 14 april 2021 de Woonagenda 2021-2030 vastgesteld. De Hengelose Woonagenda vervangt het hoofdstuk over kwalitatief programmeren uit de Woonvisie. Aanleiding voor deze actualisatie van de woonvisie is de omslag in de provinciale sturing op de woningbouwprogrammering. Na jarenlange sturing op aantallen (bouwplafond), heeft de provincie een woningbouwambitie geformuleerd om een substantiële bijdrage te leveren aan het inlopen van het woningtekort in de regio en elders in het land. Vanuit de Koers richting 2040, via de Kadernota 2021 door de raad vastgesteld, wil Hengelo in inwonertal groeien door het binden van talent. De Woonagenda legt een doel en ambitie voor woningbouw vast, benoemt prioritaire gebieden en gaat in op gewenste doelgroepen en woonmilieus. Met de vaststelling van de Woonagenda zet de gemeente in op de bouw van 3.000-4.500 woningen in de periode 2021-2030. In het woningbouwprogramma 2020-2029 was dat aantal 1.495 woningen (het regionaal vastgesteld plafond voor de plancapaciteit).

Het woningbouwprogramma kijkt steeds tien jaar vooruit en maakt inzichtelijk aan welke locaties en/of projecten binnen de gemeente gewerkt wordt/gaat worden. Het is een lokaal document, dat periodiek wordt bijgesteld. Het college stelt het document vast. Dat is voor het laatst gedaan voor het woningbouwprogramma 2023-2032.

Beleidsdoelen en ambities

De Woonvisie 2016-2026 bevat bij elk van de vier thema's ambities. De kern daarvan is:

- Betaalbaarheid en beschikbaarheid: door integrale aanpak voorkomen dat inwoners in de knel komen. Voldoende woningen en passend wonen voor iedereen met focus op de sociale doelgroep en de (lage) middeninkomens.
- Wonen, zorg en welzijn: bevorderen dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen.
- Kwaliteit en leefbaarheid: een toekomstbestendige, kwalitatieve woningvoorraad
- Kwalitatief programmeren: goed evenwicht tussen vraag en aanbod in ons woningmarktgebied met ruimte voor gewenste nieuwe woningbouwontwikkelingen.

De algemene formulering van deze ambities past bij de keuze voor een woonvisie op hoofdlijnen met een horizon van tien jaar. De ambities worden specifieker in strategische keuzes, maar zijn niet vertaald naar concrete doelstellingen voor de uitvoering. De strategische keuzes richten zich tot de actualisatie in 2021 onder meer op:

- in stand houden van de (goedkoopste) sociale voorraad door minimaal noodzakelijke investeringen bij renovatie;
- faciliteren langer zelfstandig wonen en inzetten op woonzorgconcepten dichtbij voorzieningenclusters, gebiedsgericht samenwerken en levensloopbestendigheid;

- duurzaam wonen door verbinden van initiatieven en maatwerkaanpak, prioriteit voor binnenstedelijk wonen, ruimte voor initiatief en flexibiliteit;
- uitvoering geven aan regionale kaders voor woningbouwprogrammering.

In 2021 is de woonvisie gedeeltelijk herzien:

- Het uitgangspunt voor de lokale woningbouwprogrammering is bouwen voor aantoonbare behoefte en woonwensen. Daarbij gelden de binnenstad en Hart van Zuid als belangrijkste gebieden. Door in Hart van Zuid een stedelijk woonmilieu te ontwikkelen om talent aan de stad en regio te verbinden wordt ingezet op een schaalsprong.
- Om woningen voor de sociale doelgroep betaalbaar te houden wordt gestuurd op woonlasten. Door nieuwbouw in alle segmenten wordt ingezet op het beschikbaar maken van woningen voor de sociale doelgroep

In de Woonagenda 2021-2030 zet de gemeente in op het realiseren van minimaal 3.000 woningen tot en met 2030, met een ambitie voor 4.500 woningen als stip op de horizon. Via moties en amendementen geeft de raad aan welke woningmarktontwikkeling hem voor ogen staat en hoe hij daarop wil sturen:

- een kwart van alle nieuwbouw zal moeten worden gerealiseerd als sociale huurwoning;
- oog hebben voor verschillende woonconcepten voor jongeren en voor ouderen.

Bij het opstellen van de woonvisie in 2015/2016 is ingespeeld op trends en ontwikkelingen op woongebied. In de woonvisie gaat het dan vooral om beleidsontwikkelingen. In het startdocument voor de woonvisie zijn feiten en cijfers over ontwikkelingen op de woningmarkt opgenomen om met maatschappelijke partners en de raad oplossingsrichtingen te bepalen. In de woonvisie wordt de ontwikkeling in vraag en aanbod globaal geduid. Maar er mist een duidelijke (cijfermatige) onderbouwing van de verhouding tussen vraag en aanbod in verschillende segmenten. Ook missen de opgaven die daaruit voortkomen voor de woningbouw op basis van de ambitie dat iedereen betaalbaar en passend woont.

Voor de actualisering van de woningbouwprogrammering heeft de gemeente onderzocht welke doelgroepen kansrijk zijn voor woningbouw in Hart van Zuid en de binnenstad en welke eisen die dit aan het woonmilieu stelt. In de Woonagenda 2021-2030 wil de gemeente daarom naast de verwachte vraagontwikkeling (3.000 tot 4.500 woningen) jaarlijks 100 ‘urban creators ’aantrekken. Voor deze groep bouwen is een voorwaarde voor de regionale verstedelijkingsambitie.

De gemeente Hengelo benoemt in de Woonagenda dat de aantallen voor woningbouw worden bijgesteld, als daar aanleiding toe is: “Het doel is een gezonde woningmarkt, met voldoende aanbod voor de Hengeloërs en diegenen die graag in Hengelo willen wonen. We gaan voor kwaliteit, waarbij het aanbod moet zijn afgestemd op de vraag. Dat is een continu proces.” De werkwijze om met onzekerheden in de woningbouwprogrammering om te kunnen gaan is adaptief programmeren. Deze programmeringsstrategie gaat niet uit van een vast toekomstbeeld, maar van een procesaanpak op basis van de omstandigheden.

Uitwerking en inbedding van beleidskeuzes

Een aantal van de keuzes in de Woonvisie hebben in andere beleidsdocumenten en door bestuurlijke opdrachten verdere uitwerking gekregen. De gemeente Hengelo heeft van hieruit verschillende opgaven geformuleerd voor het woonbeleid om aan de woonbehoefte van specifieke doelgroepen te voldoen, zoals:

- Notitie Wonen en Zorg. Opgaven 2019-2025 (2019):
  - Realisatie van geclusterde woonvormen en zorggeschikte woningen;
- Bestuurlijke Opdracht Flexwonen/Uitvoeringsplan tijdelijke woningen (2022)
  - Tijdelijke woningen voor urgente woningzoekenden: Het inzetten van flexibele woonoplossingen, zoals tijdelijke woningen;
  - Het bieden van passende huisvesting voor statushouders en andere nieuwkomers in de gemeente.

Beleidskeuzes in de woonvisie krijgen ook gebiedsgericht uitwerking in:

- Actieplannen voor ambities voor een vitale stad/ technologische topregio
  - Actieplan aantrekkelijke binnenstad 2017-2022 en 2022-2026
  - Actieplan programma Hart van Zuid om een uniek woonmilieu te ontwikkelen waar 'talent' zich wil vestigen
  - Ontwikkeling van de Spoorzone Hengelo-Enschede (vanuit de Omgevingsagenda Oost-Nederland).
- De strategische agenda in de programmabegrotingen. In de beleidsbegrotingen vanaf 2021 is uitwerking gegeven in het programma 'Hengelo in verbinding: onze koers, de strategische agenda en talentopgave'.

Daarnaast worden in gebiedsvisies kaders gesteld voor nieuwe wooninitiatieven, zoals de binnenstad, Hart van Zuid, Campus Driene en Beckum. Deze kaders zijn belangrijk voor het behalen van de woningbouwdoelen en het bevorderen van een evenwichtige stadsontwikkeling.

Vertaling naar de uitvoering

In de begrotingsopzet wordt in het programma 'Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing' aandacht besteed aan woningbouwopgave. Via het programma 'sociaal domein' worden keuzes voor langer thuis wonen en een maatwerkaanpak vanuit het armoede- en schuldenbeleid uitgewerkt. Overkoepelend aan deze programma's is de strategische agenda 'Hengelo in verbinding'.

Voor het plannen en realiseren van nieuwbouwwoningen op verschillende locaties in de gemeente op basis van de Woonvisie is het vastgestelde kwaliteitskader van belang. Het Kwaliteitskader is het instrument waarmee de gemeente uitvoering geeft aan uitgangspunten van de Woonvisie. Het Kwaliteitskader is de basis voor gesprek met ontwikkelende partijen over de precieze invulling van initiatieven op woongebied. Doordat het Kwaliteitskader als structuurvisie is vastgesteld, vormt het onderdeel van het planologisch kader waaraan plannen na het indienen van een aanvraag worden getoetst.

Voor de realisatie van het woonbeleid werkt de gemeente nauw samen met woningcorporaties, marktpartijen en maatschappelijke organisaties. De ambities voor wonen en bouwen krijgen een vertaling naar de uitvoering via:

- de woningbouwprogrammering: het plannen en realiseren van nieuwbouwwoningen op verschillende locaties in de gemeente.
- (prestatie)afspraken: afspraken met woningcorporatie Welbions op het gebied van bouwen en wonen en afspraken met andere partners over het realiseren van de gewenste woonmilieus en woningvoorraad.

Het betreft een samenwerking op basis van gelijkwaardigheid. Het maken van prestatieafspraken tussen de gemeente, Welbions en Ookbions is wettelijk gereguleerd. Prestatieafspraken kennen verschillende vormen. Over het algemeen zien we vooral intentieafspraken en afspraken om handelingsopties te onderzoeken. Hierin is de keuze voor 'adaptief programmeren 'herkenbaar.

Afspraken met (markt)partijen komen op vrijwillige basis tot stand in privaatrechtelijke overeenkomsten. De gemeente en marktpartijen in de Markttafel Hart van Zuid hebben bijvoorbeeld ambities voor de ontwikkeling van Hart van Zuid vastgelegd in het Handelingsperspectief Hart van Zuid (2019). De betrokken partijen hebben afgesproken over de woningbouwprogrammering dat er een gevarieerd programma komt, zowel naar woningtype als naar prijsklasse. De afspraken over het woningbouwprogramma voor Hart van Zuid zijn specifiek en meetbaar geformuleerd en zijn voor de betrokken partijen en de raad aanvaardbaar. Het uitgangspunt in de Woonagenda dat 25% van alle nieuwbouw als sociale huurwoningen wordt gerealiseerd, wordt door de afgesproken bandbreedte van 25-40% in Hart van Zuid geleverd.

Organisatie van de samenwerking

De gemeente Hengelo werkt samen met Welbions en Ookbions aan de uitvoering van het (sociale) woonbeleid. Bij het opstellen van de Woonvisie in 2016 werkten de gemeente Hengelo en corporatie Welbions samen met prestatieafspraken op basis van een convenant. Met de komst van de Woningwet in 2015 is het proces voor het maken van prestatieafspraken wettelijk gereguleerd. De Woonvisie, die gemeenten sinds 2022 verplicht moeten opstellen, vormt daarvoor de basis. De gemeente Hengelo, Welbions en Ookbions maken afspraken voor twee jaren, meest recent voor de periode 2024-2025. Twee keer per jaar vindt er overleg plaats tussen Welbions, de Gemeente Hengelo (ambtelijk) en Ookbions. Tijdens dit overleg wordt de voortgang van de prestatieafspraken besproken en geëvalueerd en waar nodig wordt bijgestuurd.

De samenwerking tussen de gemeente en marktpartijen krijgt vorm rond concrete projecten. Er is per project een gemeentelijke accountmanager die contact onderhoudt met de initiatiefnemer(s) in het projectgebied. In de binnenstad en Hart van Zuid maken de woningbouwprojecten deel uit van programma's voor de ontwikkeling van deze gebieden. Vanwege de omvangrijke schaal zijn daarvoor specifieke samenwerkings- en overlegstructuren ingericht, bijvoorbeeld het binnenstadsteamoverleg. Daarnaast vindt er op programmaniveau en op bestuurlijk niveau periodiek overleg plaats met alle partijen. Ook in andere woningbouwprojecten wordt overleg gevoerd met de ontwikkelaars.

Inzet van instrumenten in Hengelose woonbeleid

In de Woonvisie benoemt de gemeente keuzes en maatregelen die ze daarvoor wil nemen. De beschrijving van deze maatregelen gaat op onderdelen ook in op de instrumenten die de gemeente daarvoor wil inzetten. Het nemen van deze maatregelen vraagt om de inzet van formele instrumenten op basis van de Woningwet 2015 en het ruimtelijke instrumentarium. De gemeente benoemt de instrumenten niet expliciet in de beleidsvisie, met uitzondering van het maken van prestatieafspraken en het mogelijk maken van wooninitiatieven via bestemmingsplannen.

Voor de uitvoering van hun kerntaken op woongebied beschikt de gemeente over publiekrechtelijke instrumenten, deels met een verplicht karakter:

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsplannen (verplicht op basis van de Wet ruimtelijke ordening/ Omgevingswet).
- Grondbeleid: Het strategisch inzetten van gemeentelijke gronden voor woningbouwprojecten.
- Woonvisie (vanaf 2022 verplicht op basis van de Woningwet).
- Prestatieafspraken (vanaf 2015 verplicht op basis van de Woningwet): Voor de bouw en het beheer van sociale huurwoningen.
- Huisvestingsverordening: Regels voor de verdeling van schaarse huurwoningen en het aanpakken van leegstand.

De gemeente kan daarnaast gebruik maken van privaatrechtelijke instrumenten en informele instrumenten om de woningmarkt te beïnvloeden, bijvoorbeeld:

- Onderhandelen met ontwikkelaars en corporaties over voorwaarden die verder gaan dan het Bouwbesluit.
- Lobbyen, al dan niet in regionaal verband, om besluiten van provincie en Rijk te beïnvloeden
- Meten en monitoren via eigen systemen om huishoudens- en bevolkingsprognoses te maken en/of de woningbouwproductie te monitoren.
- Lokale instrumenten, zoals een eigen toetsingskader voor ontwikkelinitiatieven.

Daarnaast maakt de gemeente gebruik van subsidies van de Rijksoverheid om woningbouw te stimuleren, zoals de Woningbouwimpuls en de regeling voor flexwoningen.

Uitvoering en doelrealisatie

Monitoring en evaluatie

Het is belangrijk om het woonbeleid voortdurend te monitoren en te evalueren. Er zijn bij de gemeente Hengelo, de provincie Overijssel en het Rijk veel dashboards beschikbaar. De gegevens in de Hengelose dashboards richt zich op verschillende doelgroepen en op nieuwbouwproductie. De focus ligt op doelgroepen van wonen en zorg. Maar ook gezond wonen, aandachtsgroepen en urgentiecategorieën, komen aan bod.

De eigen Woonmonitor Hengelo is het belangrijkst. Die wordt momenteel geactualiseerd en bij Kennispunt Twente ondergebracht, waar de nieuwe monitor wordt ingericht. De Woonmonitor Hengelo omvat demografische kenmerken, kenmerken van nieuwbouw in Hengelo, kenmerken van bestaande bouw in Hengelo (samenstelling en woningvoorraad). Verder zit er in de Woonmonitor Hengelo belangrijke sociaaleconomische informatie op buurtniveau.

Van belang is uiteraard het Woningbouwprogramma. Dat geeft een overzicht over alle projecten voor de eerstvolgende tien jaar. Het geeft zicht op de projecten die naar verwachting in ontwikkeling gaan, de prijscategorieën daarvan, koop of huur, grondgebonden of gestapelde bouw. Deze gegevens worden gebruikt om waar nodig bij te sturen en de effectiviteit van het beleid te verbeteren. Er wordt ook gekeken naar de ervaringen van bewoners en samenwerkingspartners om het beleid verder te optimaliseren.

Gemeente, Welbions en Ookbions bespreken twee keer per jaar de voortgang van de prestatieafspraken in het Periodiek Overleg. Als onderdeel van het Periodiek Overleg monitoren de gemeente, Welbions en Ookbions de ontwikkelingen van de beschikbaarheid van de woningen.

Voor de ontwikkeling in Hart van Zuid is in 2023 aan een specifieke monitor gewerkt met gebiedsoverstijgende thema's, waaronder de monitoring van de woningbouwprogrammering.

Inzicht in doelbereik

Eerder is al toegelicht dat er buiten de doelstelling voor de woningbouwprogrammering geen concrete doelstellingen voor de uitvoering zijn geformuleerd. De Woningbouwprogrammering en het Kwaliteitskader zijn de belangrijke instrumenten om in het aanbod aansluiting te houden bij de ontwikkeling van de vraag. In 2023 is het Kwaliteitskader op diverse onderdelen aangepast om in te spelen op trends in het woningbouwprogramma. Uit de trendanalyse en informatie over de voortgang van het woonbeleid, komt naar voren dat de gemeente handelt vanuit de aansluiting tussen de vraagontwikkeling en het aanbod in de woningbouwprogrammering. De gemeente streeft ernaar om de woningvoorraad beter af te stemmen op de behoeften van de bevolking. Er zijn nog wel uitdagingen voor de gemeente, zoals het versnellen van de woningbouw en het verbeteren van de betaalbaarheid van woningen.

In het woningbouwprogramma 2023-2032 dat het college op 4 april 2023 heeft vastgesteld zijn 4.696 woningen geprogrammeerd. Ruim de helft van het programma ligt vast in 'harde plannen. Bij harde plancapaciteit zijn de procedures doorlopen en bestemmingsplannen gewijzigd waardoor woningbouw vlot van start kan. Bij zachte plancapaciteit gaat het om gebied dat geschikt is voor woningbouw maar waar procedures nog niet zijn gestart. In ruim twee jaar tijd is het woningbouwprogramma in aantallen verdubbeld, terwijl er in deze tijd ruim 700 woningen zijn gerealiseerd. In een raadsbrief van 26 september 2023 over ontwikkelingen op de woningmarkt, geeft het college aan dat het zwaartepunt van de programmering in de binnenstad (zo'n 1000 woningen) en Hart van Zuid (zo'n 1500 woningen) ligt.

Met de vaststelling van het Uitvoeringsplan tijdelijke woningen stelt het college zich ten doel om 565 flexwoningen te realiseren in 2023-2024, telkens afgestemd op de actuele behoefte. De gemeente heeft daarvoor vijf locaties bepaald en stelt daarvoor om niet grond ter beschikking voor een periode van 15 jaar.

Aan de Sportlaan Driene zijn 200 containerwoningen gerealiseerd. Aan de Stadionlaan Heraklesstraat en Bandoengstraat zijn/worden in totaal 72 tijdelijk modulaire woningen gerealiseerd en op het Hazemeijercomplex 48 flexwoningen. Opgeteld brengt dit het aantal op 320 tijdelijke woningen. Daarmee is de doelstelling voor bijna twee derde ingevuld.

Rol van de gemeenteraad

De totstandkoming van het woonbeleid is in de loop van de jaren diverse keren aan bod geweest in de gemeenteraad. Naast de formele vaststelling van de Woonvisie en het Kwaliteitskader in 2016, zijn later ook de gedeeltelijke herzieningen en de Woonagenda door de raad vastgesteld.

Bij de gesprekken hierover in de politieke markten zijn door de raad ook amendementen ingediend en zijn moties aangenomen over de kaders die de gemeente in de woonvisie en in de woonagenda moet opnemen. De meest in het oog springende is de opdracht dat 25% van de nieuwbouw (over heel Hengelo bezien) uit sociale woningbouw moet bestaan.

Het college bericht de raad op verschillende momenten en naar verschillende aanleidingen over het woonbeleid, woningbouwplannen en de Woonvisie. Meestal gebeurt dit door raadsbrieven. In de reguliere P&C-cyclus is woningbouw (Woonvisie en Woonagenda) een vast onderdeel van de begroting en de jaarrekening in het beleidsprogramma ‘Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke vernieuwing’. Er is geen integrale rapportage over de voortgang en doelrealisatie van het woonbeleid.

Naast de kaderstellende rol in het beleid nam de raad in de afgelopen jaren ook de controlerende rol op zich. Er zijn bij diverse gelegenheden schriftelijke vragen gesteld aan het college over de Woonvisie, het woningbouwprogramma en over individuele woningbouwprojecten.

Kwantitatieve overzichten

Uit de verschillende plannen en gegevens van monitoren zijn het volgende kwantitatieve overzichten samengesteld om enig cijfermatig inzicht te verschaffen in de voortgang van het beleid.

Jaar/ beleidsdocument	Periode	Ambitie woningen Hengelo	Bijzonderheden/ achtergrond	Realisatie nieuwbouw (+ of - : andere realisatie (provincie monitor)	Aantal sociale huur (%)
2014 'Regionale Woonvisie Twente'		vrijwel geen mogelijkheden		2015: 157 + 33 2016: 189 - 17 2017: 144 + 138 2018: 134 + 147 2019: 354 - 22	
2020 'Woningbouwprogramma 2020-2029'	2020 - 2029	1.495		2020: 141 + 69 2021: 343 + 42	- 38 (10%)
2021 'Woonagenda 2021-2030'	2021 - 2030	3.000 - 4.500	Verwachte groei in 2030 tussen 1.600 en ruim 2.100 huishoudens (Tellers & Benoemers, 2020)	2022: 227 + 51 2023: 410 + 75 2024:	43 (15,5%) 256 (52,5%)
2021 'Koers richting 2040'	2022 - 2040	nb	+ 19.000 inwoners (gemiddelde woningbezetting van 2,11 (CBS))		

Jaar	Aantal inwoners	Aantal woningen	Nieuwbouw
2016	81.075	37.388	189
2017	80.802	37.908	144
2018	80.593	38.169	134
2019	80.633	38.373	354
2020	81.140	38.701	141
2021	81.049	38.903	343
2022	81.476	39.263	227
2023	82.311	39.523	410
2024	83.058	39.985	43

Bron: CBS Statline

Conclusies

In hoeverre zijn de doelen en ambities voor wonen, zoals vastgelegd in de Woonvisie 2016-2026, met het gevoerde woonbeleid gerealiseerd en benut de gemeente mogelijkheden om door (bij)sturing aansluiting te houden bij trends en ontwikkelingen op de woningmarkt?

Het Hengelose woonbeleid is in 2016 in de Woonvisie beschreven. Deze visie is erop gericht om flexibel in te spelen op de dynamiek van de woningmarkt en de veranderende behoeften van diverse doelgroepen. Er is sprake van een vraaggestuurd beleid voor woningbouw, dat ruimte biedt om in te spelen op nieuwe trends en ontwikkelingen. Deze visie is nog steeds actueel.

In het bestaande woonbeleid heeft de gemeente aandacht voor de omgeving van het wonen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de doelgroepen voor het woonbeleid. Met deze integrale aanpak liep de gemeente voor op de Omgevingswet, waarbij dit een verplichting is geworden en het volkshuisvestingsprogramma een onderdeel is van een integraal plan.

In het beleid ontbreken vrijwel geheel concrete cijfermatige doelstellingen voor de uitvoering. De uitzonderingen zijn de ambitie voor de bouw van 3000 tot 4.500 woningen tot 2030 en de 25%-norm voor sociale woningbouw. Voor de aanwezige kwalitatieve doelstellingen is alleen kwalitatief te beschrijven hoe de ondernomen acties moeten bijdragen aan de doelrealisatie. Voor zover cijfers voorhanden zijn lijkt het dat de gemeente met de realisatie van de nieuwbouw op kers ligt.

Het adaptief programmeren maakt snel schakelen voor de gemeente mogelijk. De gemeente kan hierdoor inspelen op de veranderende trends en ontwikkelingen binnen de doelgroepen en op de woningmarkt.

De gemeente maakt op het uitvoeringsniveau afspraken met de uitvoerende partijen. Voor de sociale woningbouw zijn dit prestatieafspraken met Welbions, voor andere nieuwbouw afspraken met de projectontwikkelaars. De prestatieafspraken zijn wettelijke verplicht. De basis voor de afspraken met projectontwikkelaars zijn de Woonvisie en met name het Kwaliteitskader. De afspraken worden na overeenstemming opgenomen in de gebiedsvisies en daarop gebaseerde stedenbouwkundige plannen.

Het Kwaliteitskader beschrijft de gewenste woningtypen voor de doelgroepen en is een belangrijk sturingsinstrument voor de afspraken met de projectontwikkelaars voor de verdeling van de woningtypen binnen een project en in Hengelo als stad.

De gemeente geeft op het gebied van de woningbouw door de flexibele opzet van de woonvisie en de gesprekken met de andere actoren op gelijkwaardige niveau sturing aan de lokale woningmark zonder daarbij dwingende regie te hebben.

De recente wijzigingen in de (landelijke) visie op woningbouw, veranderende wetgeving ,de meer betrokken opstelling van de provincie en de wens van de gemeente om “woonmilieus’ te creëren, betekent dat de gemeenteraad ook integraler naar woningbouw zal moeten kijken.

De raad wordt op verschillende momenten en naar aanleiding van verschillende onderwerpen geïnformeerd over de uitvoering van het woonbeleid, maar een integrale periodieke rapportage over hetgeen is bereikt ontbreekt, hoewel de gegevens bij de gemeente wel aanwezig zijn.

Aanbevelingen

1. Meer aanbodgestuurd woonbeleid
   De huidige vraaggestuurde aanpak past niet altijd bij de ambities om specifieke doelgroepen binnen te halen in Hengelo (of beter te bedienen). Voor sommige delen van het woonbeleid zou een aanbodgerichte aanpak beter zijn, waarbij de gemeente niet alleen voorwaarden schept maar ook een actievere rol inneemt. Dit betekent dat de gemeente mogelijk risicodragend gaat deelnemen aan de woningmarkt. Dit kan bijvoorbeeld door zelf te investeren in randvoorwaarden voor de realisatie bepaalde woningtypes of woonmilieus die aansluiten bij de behoeften van specifieke doelgroepen, zoals starters, senioren, 'urban creators' of mensen met een lager inkomen. Op die manier kan de gemeente ervoor zorgen dat er voldoende aanbod is, ook in segmenten waar de markt niet vanzelf in voorziet.

2. Zorg voor behoud van specifieke wooneisen in integrale gebiedsvisies
   Bij de opstelling van de uiteindelijke Omgevingsvisie Hengelo en toekomstige gebiedsgerichte uitwerkingen is het essentieel dat de specifieke eisen en wensen rondom wonen voldoende aandacht blijven krijgen. Door de integrale aanpak kunnen woonbehoeften soms ondersneeuwen in het bredere kader van bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, milieu en infrastructuur. De gemeenteraad speelt hierin een belangrijke rol en zou er scherp op moeten toezien dat woonwensen en -normen, zoals de bouw van sociale huurwoningen en woningen voor bepaalde doelgroepen, stevig verankerd blijven in deze documenten. Dit vraagt om duidelijke kaders en prioriteiten, zodat het woningbouwprogramma niet slechts een onderdeel wordt maar echt leidend blijft voor de gemeentelijke bouwdoelen.

3. Regelmatige en integrale voortgangsrapportage aan de gemeenteraad
   Momenteel ontvangt de raad informatie over het woonbeleid op verschillende momenten en over verschillende specifieke onderwerpen, maar een periodieke en integrale voortgangsrapportage ontbreekt. Een vaste rapportage, bijvoorbeeld gekoppeld aan de voorjaarsbrief, zou de raad een compleet beeld geven van de resultaten en uitdagingen in de uitvoering van het woonbeleid. Deze integrale rapportage zou niet alleen kwantitatieve informatie moeten bevatten, zoals het aantal gerealiseerde woningen, maar ook een kwalitatieve analyse van in hoeverre de doelstellingen voor de verschillende doelgroepen worden gehaald. Dit helpt de raad om beter te controleren, zo nodig bij te sturen en beslissingen te nemen die aansluiten bij de ambities en behoeften in de gemeente.

Hengeloos woonbeleid

Niet in beton gegoten

Rekenkamer Hengelo
Oktober 2024

INHOUDSOPGAVE

HENGELOOS WOONBELEID 1
1 INLEIDING 4
1.1 AANLEIDING VOOR HET ONDERZOEK 4
1.2 DOEL EN VRAAGSTELLING VAN HET ONDERZOEK 5
1.3 ONDERZOEKSVERANTWOORDING 6
1.4 LEESWIJZER 7
2 BELEIDSOMGEVING EN BOVENLOKALE KADERS 10
2.1 INLEIDING 10
2.2 EEN SPEELVELD IN BEWEGING 10
2.2.1 ACTOREN OP DE WONINGMARKT EN BESTUURLIJKE ROLVERDELING 10
2.2.2 VAN DECENTRALISATIE NAAR HERNEMEN VAN REGIE 12
2.3 WETTELIJKE KADERS VOOR GEMEENTELIJK WOONBELEID 12
2.3.1 WONINGWET, HUISVESTINGSWET EN WET RUIMTELIJKE ORDENING 12
2.3.2 DE NIEUWE OMGEVINGSWET 14
2.4 KADERS VOOR VERSTEDELIJKINGSOPGAVE 15
2.5 PROVINCIALE EN REGIONALE KADERS VOOR WOONBELEID 16
2.6 DE NATIONALE WOON- EN BOUWAGENDA 18
2.6.1 DOEL EN UITWERKING VIA PROGRAMMA'S 18
2.6.2 DOORVERTALING VIA BESTUURLIJKE AFSPRAKEN 20
2.6.3 SUBSIDIEREGELINGEN 21
2.6.4 WETSVOORSTEL VOOR VERSTERKEN VAN REGIE OP VOLKSHUISVESTING 21
3 HET HENGELOSE WOONBELEID 23
3.1 INLEIDING 23
3.2 WOONVISIE 2016-2026 24
3.3 ACTUALISATIE VAN DE WOONVISIE 26
4 BELEIDSDOELEN EN AMBITIES 28
4.1 INLEIDING 28
4.2 AMBITIES EN STRATEGISCHE KEUZES IN DE WOONVISIE 29
4.2.1 AMBITIES PER THEMA 29
4.2.2 STRATEGISCHE KEUZES IN DE WOONVISIE EN WOONAGENDA 29
4.3 AANSLUITING OP ACTUELE ONTWIKKELINGEN EN TOEKOMSTIGE VRAAG 31
4.3.1 ONDERBOUWING VAN KEUZES VANUIT ACTUELE (BELEIDS)ONTWIKKELINGEN 31
4.3.2 INSPELEN OP LANGETERMIJN PROGNOSES VOOR DE WONINGBEHOEFTE 33
4.3.3 ADAPTIEF PROGRAMMEREN 33
5 UITWERKING EN INBEDDING VAN BELEIDSKEUZES 36
5.1 INLEIDING 36
5.2 UITWERKING VAN BELEIDSKEUZES NAAR OPGAVEN 36
5.2.1 OPGAVEN VOOR DOELGROEPEN MET WOONGERELATEERDE ZORG-/ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE 36
5.2.2 OPGAVE EN DOELSTELLING VOOR TIJDELIJKE WONINGEN VOOR URGENTE WONINGZOEKENDEN 38
5.2.3 OPGAVEN VOOR HUISVESTING VAN NIEUWKOMERS 39
5.3 GEBIEDSGERICHTE KADERS VOOR WOONINITIATIEVEN 41
6 VERTALING NAAR DE UITVOERING 43
6.1 INLEIDING 43

6.2 ACTIES IN DE WOONAGENDA 43
6.3 WONINGBOUWPROGRAMMERING 44
6.4 DOORWERKING IN AFSPRAKEN MET SAMENWERKINGSPARTNERS 45
6.4.1 DOORWERKING IN PRESTATIEAFSPRAKEN MET WELBIONS 45
6.4.2 AFSPRAKEN MARKTTAFEL HART VAN ZUID 48
7 ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING 50
7.1 INLEIDING 50
7.2 ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING ROND HET WOONBELEID 50
7.2.1 GEMEENTE HENGELO, WELBIONS EN OOKBIONS 50
7.2.2 GEMEENTE EN MARKTPARTIJEN 51
7.2.3 INTERNE OVERLEGSTRUCTUREN 51
8 INZET VAN INSTRUMENTEN IN HENGELOSE WOONBELEID 53
8.1 INLEIDING 53
8.2 VOORGENOMEN MAATREGELEN IN WOONVISIE 53
8.3 INZET VAN MOGELIJKE MAATREGELEN EN INSTRUMENTEN 54
9 MONITORING EN EVALUATIE 56
9.1 INLEIDING 56
9.2 MONITORS IN GEBRUIK BIJ DE GEMEENTE HENGELO 56
10 INZICHT IN DOELBEREIK 60
10.1 INLEIDING 60
10.2 VOORTGANG EN REALISATIE VAN HET WOONBELEID 60
10.2.1 GEMEENTE HANDELT VANUIT INZICHT IN DE WONINGBOUWPROGRAMMERING 61
10.2.2 INZICHT IN BEHALEN PRESTATIEAFSPRAKEN 65
10.2.3 GEMEENTE HANDELT VANUIT INZICHT IN BELEMMERENDE EN BEVORDERENDE FACTOREN 66
11 ROL VAN DE GEMEENTERAAD 67
11.1 INLEIDING 67
11.2 BETROKKENHEID VAN DE RAAD BIJ DE TOTSTANDKOMING VAN DE WOONVISIE 68
11.3 INFORMATIE EN ROL IN DE UITVOERING VAN HET WOONBELEID 69
11.3.1 INFORMATIE EN VERANTWOORDING DOOR HET COLLEGE 69
11.3.2 INZET VAN RAADSINSTRUMENTEN OM OP DE UITVOERING TE STUREN 70
BRONNENLIJST 72
BIJLAGE 1 NORMENKADER 85
BIJLAGE 2 INFOGRAPHIC WOONVISIE 86
BIJLAGE 3 BELEIDSKEUZES EN MAATREGELEN GEKOPPELD AAN ACTIES 87
BIJLAGE 4 UITVOERING VAN ACTIES IN WOONVISIE 91
BIJLAGE 5 DOORWERKING VAN WOONVISIE IN PRESTATIEAFSPRAKEN 2017 EN 2018-2019 100
BIJLAGE 6 DOORWERKING VAN WOONVISIE IN MEEST RECENTE PRESTATIEAFSPRAKEN 104
BIJLAGE 7 IN DE WOONVISIE BENOEMDE MAATREGELEN EN INSTRUMENTEN 107
BIJLAGE 8 TOEPASSING VAN MOGELIJKE MAATREGELEN EN INSTRUMENTEN IN DE HENGELOSE SITUATIE 111
BIJLAGE 9 VERWERKING AMBTELIJK WEDERHOOR/ FEITENCHECK 123

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Zoals in veel gemeenten staat de Hengelose woningmarkt onder druk. De maatschappelijke, politieke en bestuurlijke aandacht voor dit vraagstuk is groot. En net als in andere gemeenten, is wonen in Hengelo een thema in het huidige coalitieakkoord.[1] Tegen die achtergrond heeft de Rekenkamer in haar onderzoeksplan voor 2023 wonen op de shortlist voor een onderzoek gezet. Eind 2023 is een concept-startnotitie met de Werkgroep Accountancy van de gemeenteraad van Hengelo besproken. De werkgroep vindt een onderzoek naar het Hengelose woonbeleid waardevol voor de raad en benadrukt het belang van inzicht in de betekenis van de jongste ontwikkelingen voor de gemeente(raad).

De Grondwet bepaalt dat de bevordering van voldoende woongelegenheid voorwerp van zorg der overheid is (artikel 22). De gemeente Hengelo bouwt zelf geen woningen. Ze heeft wel een wettelijke verantwoordelijkheid voor voldoende woningen binnen de gemeentegrenzen en de huisvesting van doelgroepen. Dit woonbeleid moet zij met buurgemeenten en andere overheden afstemmen. Voor het bouwen, verbouwen, slopen, kopen, huren en verhuren van woningen zijn andere partijen aan zet. Ontwikkelingen op de woonmarkt komen tot stand in een samenspel tussen mensen die in Hengelo (willen gaan) wonen, woningcorporatie Welbions, particuliere verhuurders, projectontwikkelaars, beleggers en investeerders.

In de Woonvisie 2016-2026 formuleert de gemeente Hengelo haar ambities en beleidskeuzes voor het woonbeleid. De gemeente kan voor de realisatie van deze ambities diverse instrumenten inzetten.[2] In de woonvisie noemt de gemeente een aantal maatregelen waarmee zij de woningmarkt in de door haar gewenste richting wil sturen. In het collegeprogramma 'Hengelo in verbinding' (2022-2026) zet het huidige college, ter nadere inkleuring, lijnen uit voor een concrete aanpak voor 'betaalbaar en gevarieerd wonen'. Via de beleidsbegroting wordt aan deze aanpak verder uitwerking gegeven.

In 2021 is de Woonvisie 2016-2026 gedeeltelijk geactualiseerd. In de Woonagenda 2021-2030, die het beleid voor de woningbouwprogrammering vervangt, is de ambitie vastgelegd om in tien jaar 3.000 tot 4.500 woningen toe te voegen. Bij raadsamendement is besloten dat 25% van deze nieuwbouw in het sociale huursegment wordt gebouwd.[3]

De Woonvisie 2016-2026 nadert het einde van haar looptijd. Het college neemt zich in het collegeprogramma voor om in deze bestuursperiode samen met de raad te werken aan een woonvisie met meer ambitie.[4] Door een wijziging van de Woningwet in 2022 is het hebben van een woonvisie een verplichting geworden.[5] De nieuw op te stellen woonvisie moet aan diverse landelijke en provinciale, deels nieuwe, regels en afspraken voldoen. De komende Wet versterking regie volkshuisvesting heeft bijvoorbeeld gevolgen voor de inhoud van het woonbeleid en de verbinding van wonen en zorg[6]. Ook

[1] Companen (2023c).

[2] De Rekenkamer Metropool Amsterdam (2017) komt tot een inventarisatie van 65 beschikbare en denkbare maatregelen en instrumenten die ingezet kunnen worden in het kader van het Woonbeleid.

[3] Amendement 'Woonagenda' (3231377).

[4] Hengelo in verbinding. Collegeprogramma 2022-2026, p. 9.

[5] Artikel 42 Woningwet.

[6] Ministerie VROM, Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting in consultatie, 16 februari 2023.

bepaalt dit wetsvoorstel dat de visie op wonen als een verplicht volkshuisvestingsprogramma onder de Omgevingswet wordt opgenomen. Ook andere nieuwe wetten en regels geven kaders voor het gemeentelijke woonbeleid.[7] Verder vloeien verplichtingen en afspraken voort uit landelijk en provinciaal woonbeleid. Denk hierbij aan de Nationale Woon- en Bouwagenda, de Woonagenda Twente 2021-2025/ Woondeal Twente en rijkssubsidies voor meer en versnelde woningbouw. De samenhang tussen nationale, provinciale en gemeentelijke (beleids)kaders is in een tijdlijn weergegeven aan het slot van dit hoofdstuk (p. 9).

Tegen deze achtergrond wil de rekenkamer onderzoek doen naar het gevoerde woonbeleid in Hengelo. De focus ligt daarbij op de periode vanaf 2020, waarin met een horizon naar 2040 doelstellingen en ambities voor de korte en lange termijn zijn geformuleerd. Door deze afbakening van de onderzoeksperiode gaat de aandacht uit naar de geldende kaders voor het woonbeleid.

1.2 Doel en vraagstelling van het onderzoek

Doel

Het doel van het onderzoek is om de leden van de gemeenteraad te ondersteunen in hun controlerende rol bij het uitvoeren van de vigerende woonvisie en in de kaderstellende rol bij de nieuw op te stellen visie op wonen.

Met het oog op de op te stellen nieuwe woonvisie wil de rekenkamer lessen trekken die de raad in positie brengen om te sturen op de korte termijn en de kaders te bepalen voor de langere termijn. Vanuit die wens zal het onderzoek de raad inzicht moeten geven in:

- De beleidskaders en doelen van het woonbeleid
- De onderbouwing van beleid(skeuzes)
- De keuze van maatregelen en instrumenten
- De werking daarvan in de praktijk
- De (vormgeving van) relaties met stakeholders
- De aansluiting bij bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen
- De betrokkenheid van de raad (monitoring en informatie).

Onderzoeksvragen

De hoofdvraag van het onderzoek is:
In hoeverre zijn de doelen en ambities voor wonen, zoals vastgelegd in de Woonvisie 2016-2026, met het gevoerde woonbeleid gerealiseerd en benut de gemeente mogelijkheden om door (bij)sturing aansluiting te houden bij trends en ontwikkelingen op de woningmarkt?

Deze hoofdvraag is uitgewerkt in verscheidene deelvragen. Deze deelvragen zijn gerangschikt in drie clusters.

Kaders en beleid

1. Wat zijn/waren de (boven)lokale kaders waarbinnen het Hengelose woonbeleid tot stand komt? *(hoofdstuk 2 en 3)*
2. Wat zijn de door de gemeente gestelde beleidsdoelen en ambities op het gebied van wonen? *(hoofdstuk 4)*

[7] Rijksoverheid, *Wijzigingen wet- en regelgeving Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening per 1 januari 2024*, 28 december 2023.

3. Hoe verhouden deze beleidsdoelen en ambities zich tot belangrijke maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen (met een doorkijk naar de komende wetgeving)? *(hoofdstuk 4)*
4. Is er een systematische doorvertaling gemaakt naar uitvoeringsprogramma's en (prestatie)afspraken met de woningcorporatie en eventuele andere derden? *(hoofdstuk 6)*
5. Welke instrumenten zet de gemeente Hengelo in om doelstellingen op het gebied van wonen te realiseren? *(hoofdstuk 8)*
6. Met welke partijen wordt rondom het woonbeleid samengewerkt? *(hoofdstuk 7)*

Uitvoering en doelrealisatie

7. In hoeverre worden de prestatieafspraken gehaald? *(hoofdstuk 10)*
8. Hoe verloopt de monitoring en evaluatie van het Hengelose woonbeleid? *(hoofdstuk 9)*
9. Waar staat de gemeente in het realiseren van doelen en ambities op het gebied van wonen? *(hoofdstuk 10)*
10. Welke knelpunten doen zich voor of succesfactoren openbaren zich in de uitvoering van het woonbeleid? Wat zijn de ervaringen van de gemeente met de ingezette instrumenten? *(hoofdstuk 10)*

De rol van de gemeenteraad

11. Welke afspraken hebben raad en college gemaakt over de informatievoorziening aan de raad omtrent Wonen? *(hoofdstuk 11)*
12. Op welke wijze is de raad geïnformeerd over het opstellen, de uitvoering en de voortgang van het woonbeleid? *(hoofdstuk 11)*
13. Heeft de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol kunnen vervullen waar het gaat om woonvraagstukken? *(hoofdstuk 11)*

In het onderzoek worden bevindingen beoordeeld aan de hand van een aantal criteria gebaseerd op de doeltreffendheid van beleid en de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Het normenkader dat de rekenkamer daarvoor gebruikt, is opgenomen in bijlage 1.

1.3 Onderzoeksverantwoording

De vragen zijn grotendeels feitelijk van aard, waarmee het onderzoek vooral een beschrijvend karakter heeft. Het rapport van bevindingen is voornamelijk gebaseerd op de bestudering van diverse beleidsdocumenten en schriftelijke vragen en moties van de raad die zich op het woonbeleid richten. Eind juni heeft de Rekenkamer kennisgenomen van de raadsbrief, waarin het college de raad verzoekt om in oktober 2024 een beeldvormende politieke markt te organiseren over het thema volkshuisvesting. Het college wil de raad in die bijeenkomst onder meer de stappen richting het aanstaande Programma Volkshuisvesting bespreken. Dit programma geldt als een verplichting onder de aankomende (nog niet vastgestelde) Wet versterking regie volkshuisvesting, waarbij het programma Volkshuisvesting in de plaats treedt van de wettelijk verplichte woonvisie.[8] Bij de Rekenkamer bestond de sterke wens om de raad voorafgaand aan de genoemde politieke markt dit onderzoeksrapport te kunnen aanbieden. Om dat mogelijk te maken, zijn in afwijking van de oorspronkelijke onderzoeksopzet verdiepende gesprekken over de bevindingen uit de documentanalyse achterwege gelaten. Daarin heeft de rekenkamer meegewogen dat de raad tijdens

[8] Raadsbrief 3763984.

de genoemde politieke markt zal worden meegenomen in de data-analyse en andere voorbereidingen die het college al heeft getroffen.[9]

Na de aankondiging van dit onderzoek bij de raad, heeft een startgesprek plaatsgevonden, waarin belangrijke ontwikkelingen in het landelijke, regionale en gemeentelijke woonbeleid ambtelijk zijn toegelicht.[10] Aan de hand daarvan heeft de Rekenkamer documenten voor de documentanalyse verzameld. De documentanalyse richt zich op de periode 2020-2024 en is afgesloten in september 2024.

Aan de hand van landelijke en regionale beleidsdocumenten is de beleidscontext van het Hengelose woonbeleid onderzocht. Voor de beschrijving van de opzet en inhoud van het Hengelose woonbeleid zijn de Woonvisie 2016-2026 en Woonagenda 2021-2030 als startpunt genomen. Aan de hand van een groot aantal andere documenten is de verdere uitwerking van het woonbeleid en de vertaling naar de uitvoering onderzocht. Daarbij is vanwege de breedte van het woondossier de focus gelegd op aspecten van wonen en bouwen, waarmee verwante onderwerpen zoals het duurzaamheidsbeleid en grondbeleid buiten het bestek van dit onderzoek vallen. De gemeente Hengelo doorloopt sinds 2016 een traject om gefaseerd een omgevingsvisie voor Hengelo tot stand te brengen. We belichten hoe daarin uitwerking is gegeven aan keuzes in de Woonvisie en Woonagenda. Omwille van een tijdige oplevering van dit rapport zijn omgevingsprogramma's en gebiedsvisies niet in de diepte onderzocht.

Om overzicht te krijgen van instrumenten die de gemeente inzet, is gebruik gemaakt van een uitgebreide inventarisatie van de Rekenkamer Metropool Amsterdam (2017; 2021). Aan de hand van een lijst van mogelijke maatregelen en instrumenten hebben ambtelijk medewerkers inzichtelijk gemaakt welke de gemeente Hengelo toepast dan wel bewust niet inzet. In de slotfase van het onderzoek heeft hierover een verdiepend vraaggesprek plaatsgevonden.

1.4 Leeswijzer

Na dit eerste hoofdstuk gaan we in *hoofdstuk 2* verder met een beschrijving van de verschillende spelers op de woningmarkt en kaders voor het gemeentelijke woonbeleid vanuit wet- en regelgeving en bestuurlijke afspraken op provinciaal en regionaal niveau.

In *hoofdstuk 3* bespreken we de opzet en inhoud van de Woonvisie 2016-2026 en de gedeeltelijk actualisatie daarvan in de Woonagenda 2021-2030 (deelvraag 1).

Hoofdstuk 4 gaat eerst in op de ambities en strategische keuzes in oorspronkelijke en geactualiseerde woonvisie (deelvraag 2). Daarna bespreken we de onderbouwing van strategische keuzes vanuit ontwikkelingen in de beleidsomgeving en op de woningmarkt en de aandacht die de gemeente daarbij heeft voor (regionale) prognoses van de woningbehoefte (deelvraag 3).

Hoofdstuk 5 geeft geen antwoord op een deelvraag, maar slaat een brug naar het volgende hoofdstuk. Het beschrijft hoe een aantal keuzes in de woonvisie nadien voor bepaalde doelgroepen of gebieden in andere beleidsdocumenten zijn uitgewerkt en geconcretiseerd.

In *hoofdstuk 6* staat de doorvertaling naar de uitvoering centraal (deelvraag 4). Het behandelt eerst welke uitvoering is gegeven aan acties die de gemeente zich in de woonvisie voorneemt. Het

[9] Raadsbrief 3763984.

[10] Startgesprek 13 februari 2024.

hoofdstuk gaat verder met de doorwerking die de woonvisie krijgt via de woningbouwprogrammering en (prestatie)afspraken met (markt)partijen in de uitvoering.

In *hoofdstuk 7* bespreken we de samenwerkings- en overlegstructuren voor de interne en externe samenwerking rond het woonbeleid (deelvraag 6).

Hoofdstuk 8 beschrijft de maatregelen die de gemeente zich in de woonvisie voorneemt en maatregelen en instrumenten die zij in de beleidspraktijk toepast (deelvraag 5).

Hoofdstuk 9 brengt in beeld hoe de gemeente gebruik maakt van sturings- en monitoringsinformatie en welke monitors en dashboards ze daarvoor inzet (deelvraag 8).
Hoofdstuk 10 staat in het teken van de mate waarin de gemeente vanuit inzicht handelt bij de woningbouwprogrammering (deelvraag 9) en het maken van prestatieafspraken (deelvraag 7) en welk inzicht zij heeft in factoren die voor 'tegenwind' of 'wind in de rug' zorgen (deelvraag 10).

In *hoofdstuk 11* staat de rol van de raad centraal. We beschrijven de afgesproken (deelvraag 11) en feitelijke informatievoorziening (deelvraag 12) en manieren waarop de raad op de beleidsuitvoering heeft bijgestuurd (deelvraag 13).

Figuur 1-1 Tijdlijn nationale, provinciale en gemeentelijke kaders voor het Hengelose woonbeleid

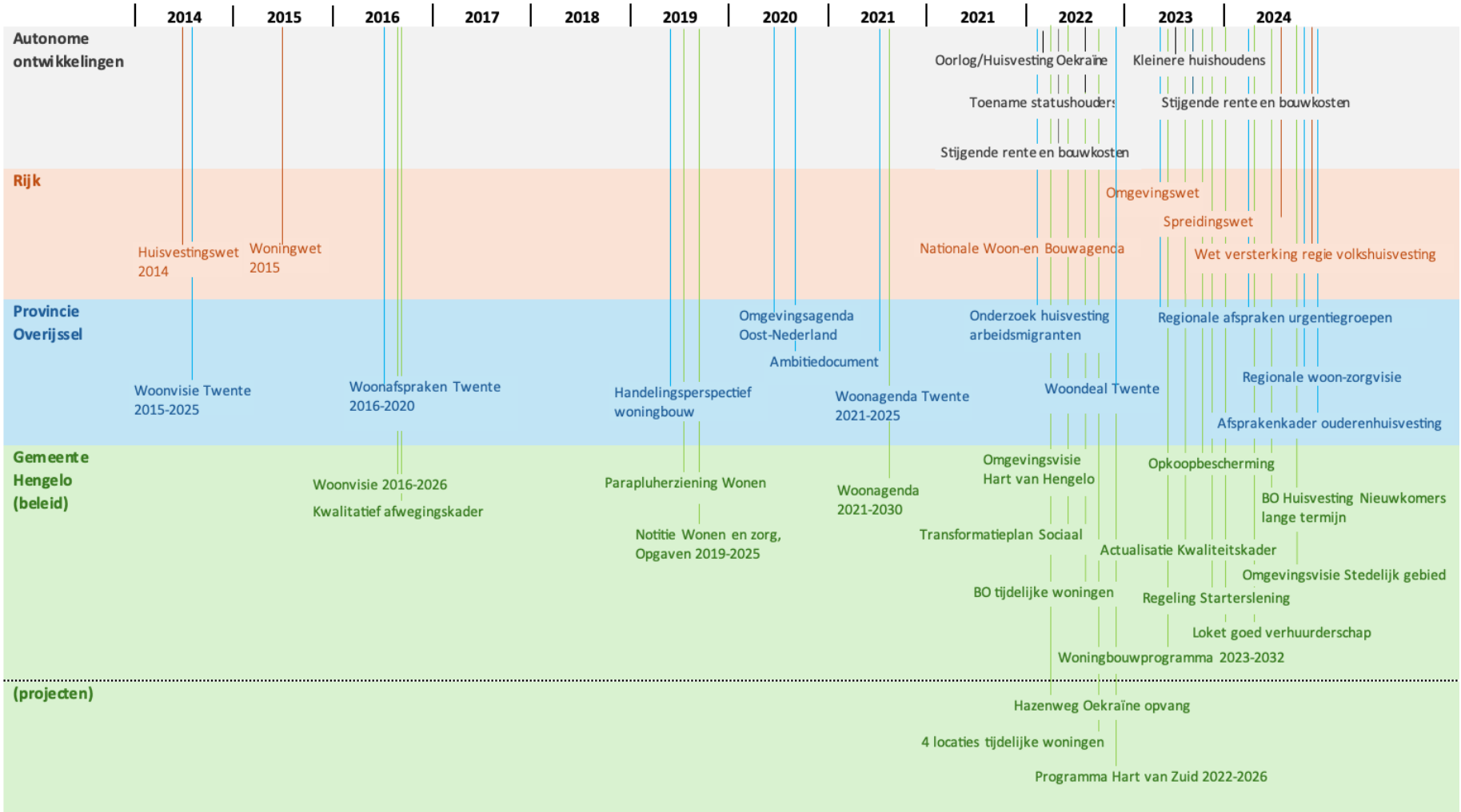

2 Beleidsomgeving en bovenlokale kaders

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk plaatst het gemeentelijke woonbeleid binnen de context van de woningmarkt en de bestuurlijke verhoudingen zoals bij wet bepaald. We beginnen met een kenschets van de actoren en hun rollen en taken op de woningmarkt. Daarmee is inzichtelijk met welke partijen de gemeente Hengelo in haar woonbeleid te maken heeft. Daarna beschrijven we welke kaders door en met andere overheden zijn opgesteld, die van invloed zijn op het gemeentelijke woonbeleid. In het volgende hoofdstuk bespreken we welke kaders de gemeente Hengelo zelf op woongebied heeft geformuleerd.

De belangrijkste nationale, regionale en lokale kaders zijn in figuur 1-1 in een tijdlijn weergegeven (zie p. 9). Daarin staan ook enkele invloedrijke autonome ontwikkelingen genoemd en een aantal projecten, waarmee de gemeente op die ontwikkelingen heeft ingespeeld.[11] De figuur is opgesteld aan de hand van een overzicht dat voor dit onderzoek is opgesteld en tijdens het startgesprek is toegelicht.[12]

2.2 Een speelveld in beweging

2.2.1 Actoren op de woningmarkt en bestuurlijke rolverdeling

In de Nederlandse Grondwet staat dat het bevorderen van voldoende woongelegenheid ‘voorwerp van zorg’ voor de overheid is (artikel 22). Hierbij hebben het Rijk, de provincie en gemeenten een rol. Dit onderzoek belicht de verantwoordelijkheid van de gemeente. Omdat deze samenhangt met de verantwoordelijkheden van het Rijk en de provincie, besteden we aandacht aan de bestuurlijke rolverdeling en daaruit voortvloeiende kaders voor het lokale woonbeleid. Naast de overheid zijn woningcorporaties, marktpartijen en huurdersorganisaties belangrijke actoren op de woningmarkt. Ontwikkelingen op de woningmarkt komen daarmee tot stand in een complex, deels gereguleerd, samenspel tussen een verschillende actoren op de woningmarkt (zie figuur 2-1).

[11] Bij het ambtelijk wederhoor is ter verduidelijking opgemerkt, dat de projecten een greep zijn uit vele projecten in onder andere Hart van Zuid, de Binnenstad, Dalmeden, het Brouwerijterrein, het Bataafse kamp etc.

[12] In het startgesprek is aangegeven dat het overzicht niet uitputtend is.

Figuur 2-1 Actoren woningmarkt

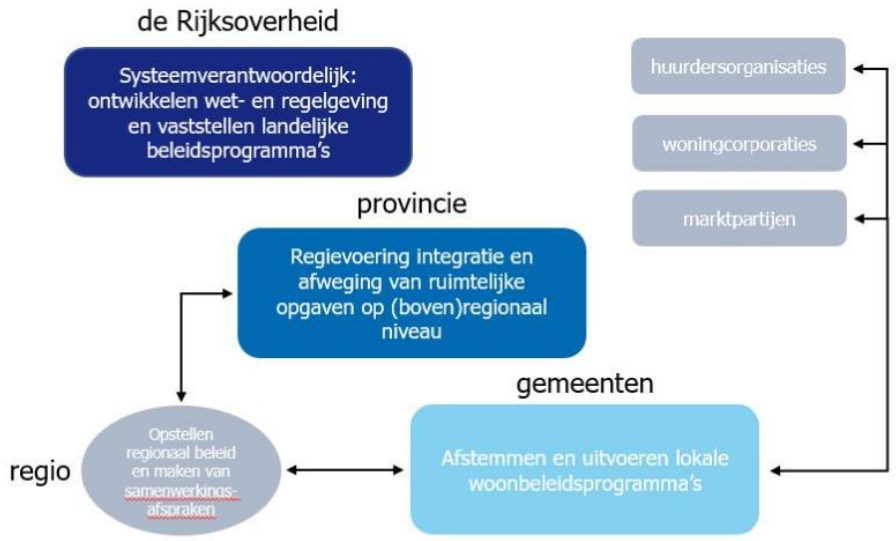

Bron: Syntheserapport Huizen in de regio, augustus 2023

De rijksoverheid is systeemverantwoordelijk en stelt wet- en regelgeving vast. Naast de toedeling van verantwoordelijkheden, wordt daarin bepaald welke bevoegdheden en instrumenten andere actoren op de woningmarkt kunnen inzetten. Daarnaast stelt het rijk landelijke beleidsprogramma's op waarmee zij invloed uitoefent op het woonbeleid.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de ruimtelijke ordening en zien toe op de (boven)lokale afstemming van woningbouwprogramma's en de uitvoering hiervan. Op basis van de Huisvestingswet 2014 heeft de provincie Overijssel woningmarktregio's aangewezen om afstemming binnen regio's te stimuleren. De gemeente Hengelo maakt deel uit van de woningmarktregio Twente.[13] Deze regio is geen formele bestuurslaag, maar in het woonbeleid werken gemeenten op regionaal niveau intensief samen.

Binnen het woonveld zijn gemeenten verantwoordelijk voor de lokale woningbouw en de huisvesting van doelgroepen. Gemeenten sturen op de bestaande woningvoorraad en de bouw van (nieuwbouw)woningen door onder meer het vaststellen van woonbeleid, bestemmingsplannen en grondbeleid.

De kerntaak van woningcorporaties, zoals vastgelegd in de Woningwet 2015, is zorgen voor betaalbare woningen voor mensen met lage inkomens. Woningcorporaties bouwen, verhuren en beheren sociale huurwoningen. Huurdersorganisaties brengen belangen van huurders in en bieden inzicht in woonwensen. Marktpartijen, zoals projectontwikkelaars, spelen een belangrijke rol in het woonveld omdat zij nieuwbouw-, transformatie- en herstructureringsprojecten uitvoeren.[14]

[13] Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden.

[14] Bij herstructurering gaat het om toevoegingen in gebieden of gebouwen in bestaande (verouderde) buurten en bij transformatie gaat het om het omzetten van een bedrijfsmatige functie naar wonen.

2.2.2 Van decentralisatie naar hernemen van regie

Vanaf de jaren ’90 is de rol van rijksoverheid op het gebied van wonen steeds kleiner geworden. Het woonbeleid werd gedecentraliseerd en het bouwen van voldoende woningen werd gezien als een taak voor gemeenten. Bij het aantreden van het kabinet-Rutte III in 2017 verdween een aparte minister voor Wonen en werd de minister van BZK verantwoordelijk voor het begrotingsartikel Woningmarkt. Er werden in eerste instantie van Rijkswege geen publieke middelen ingezet om woningbouw te stimuleren. In de jaren daarna zijn burgers grote problemen op de woningmarkt gaan ervaren. De problemen op de woningmarkt zijn complex en hebben diverse oorzaken die samenhangen met economische, sociaaleconomische en demografische ontwikkelingen. Hierbij gaat het onder andere om weinig aanbod van woningen, hoge huur- en koopprijzen, en een beperkte doorstroming en een te lage woningproductie.[15] Sinds het aantreden van het vierde kabinet Rutte in 2022 ziet de rijksoverheid het bevorderen van woongelegenheid weer als een kerntaak. De constatering was dat de Rijksoverheid jarenlang een te kleine rol heeft gespeeld in het woonveld. Er werd weer een minister voor Volkshuisvesting & Ruimtelijke Ordening ingesteld.

De maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen lieten ook in de gemeente Hengelo hun sporen na. In de nasleep van de bankencrisis in 2008 koos de gemeente ervoor om grondposities af te staan. Bij een gemiddelde doorlooptijd van tien jaar deden de effecten in de woningbouwproductie zich voelen in de periode dat het Rijk de regie uit handen gaf. Bij het opstellen van de woonvisie in 2016 was er een voorzichtig herstel op de woningmarkt. Tegelijkertijd verminderde de verhuurderheffing de financiële armslag van de woningcorporaties. De behoefte aan woningbouw op de korte termijn botste met strategische keuzes vanuit de prognose van een afnemende behoefte op de langere termijn (bevolkingskrimp), zowel bij de corporatie als in regionale afspraken.

De initiatieven in landelijk beleid voor het hernemen van regie op de woningmarkt sedertdien heeft Hengelo benut, onder meer door in korte tijd het aantal bouwplannen in haar woningbouwprogramma te verdubbelen en de woningproductie te versnellen met gebruik van Rijkssubsidies.[16]

2.3 Wettelijke kaders voor gemeentelijk woonbeleid

Deze paragraaf behandelt de wettelijke kader voor gemeentelijk woonbeleid in het algemeen. Het Hengelose woonbeleid wordt inhoudelijk in de volgende hoofdstukken besproken.

2.3.1 Woningwet, Huisvestingswet en Wet ruimtelijke ordening

Het woonbeleid van gemeenten is wettelijk ingekaderd. Belangrijke wetten voor de volkshuisvesting zijn de Woningwet en de Huisvestingswet. Daarnaast maakt wetgeving in het sociaal domein de gemeente verantwoordelijk wonen met zorg. In het omgevingsrecht nam de Wet ruimtelijke ordening (Wro) een belangrijke plaats in. Deze wet is recent opgegaan in de Omgevingswet die met ingang van 2024 is ingevoerd.

[15] Algemene Rekenkamer (2022, p. 8, 9).

[16] Gesprek 3 september 2024.

Op basis van de genoemde wetten laten de gemeentelijk taken op woongebied zich als volgt samenvatten:[17]

1. Zorgen voor voldoende woningen om de lokale bevolking te huisvesten.
2. Zorgen voor de juiste samenstelling van de woningvoorraad naar prijsniveau en woningtype.
3. Zorgen voor voldoende kwaliteit van woningen.
4. Zorgen dat in geval van schaarste de woningen op een rechtvaardige manier worden verdeeld.

Binnen deze vier kerntaken zijn veel beleidskeuzes mogelijk. Welke keuzes de gemeente Hengelo maakt, komt in hoofdstuk 3 aan bod.

Gemeenten hebben verschillende formele instrumenten tot hun beschikking om op de lokale woningbouw en de huisvesting van doelgroepen te sturen. Schematisch is dit weergegeven in onderstaand deel van de infographic van Rekenkamer Oost-Nederland (figuur 2-2).

Figuur 2.2 Formele rol gemeenten op de woningmarkt met bijbehorend instrumentarium

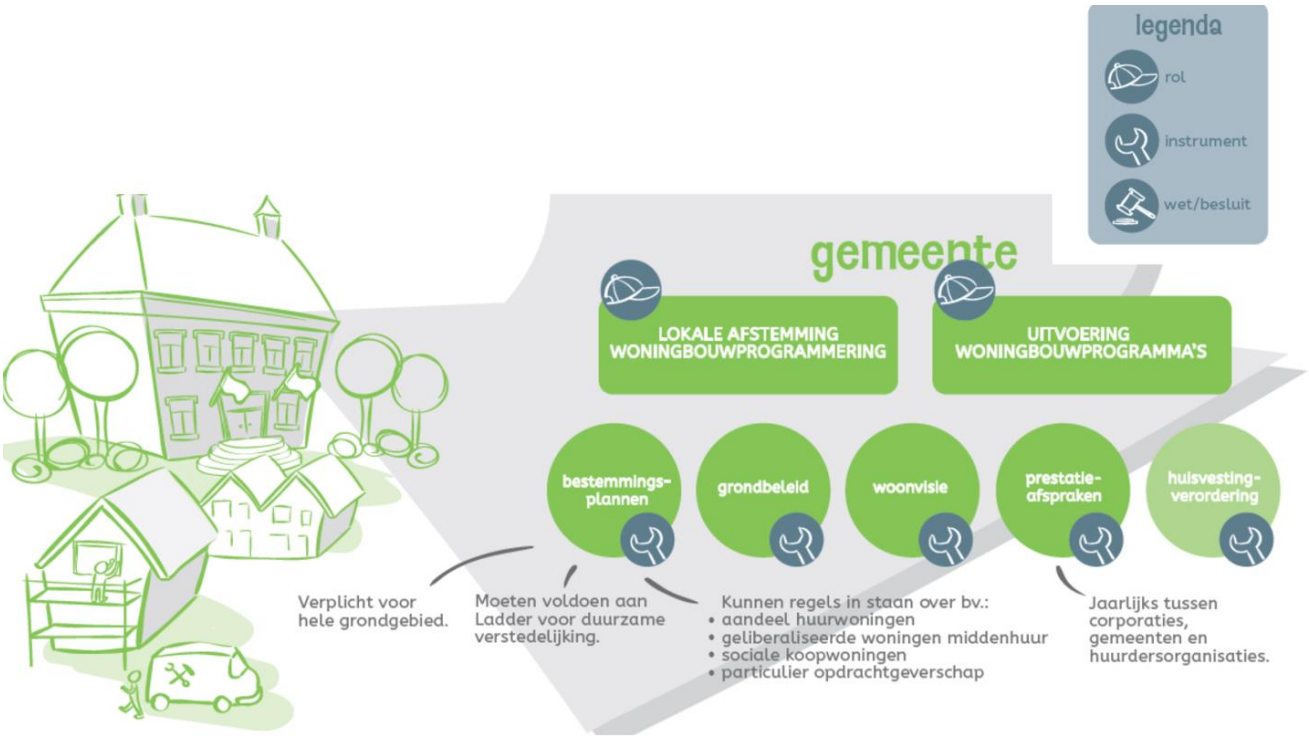

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland (2019): Infographic Bestuurlijke rolverdeling op de woningmarkt. Bewerking door I&O (2020)

Gemeenten maken lokaal beleid op het gebied van wonen en ruimtelijke ordening. Zij hebben hiervoor instrumenten uit de Wro (nu: Omgevingswet). In de Structuurvisie (nu: Omgevingsvisie) kijkt de gemeente een langere periode (zo'n 20 jaar) vooruit op het gebied van ruimtelijke ordening (nu: fysieke leefomgeving). Op basis hiervan stellen gemeenten ruimtelijke plannen, woningbouwprogramma's en een woonvisie vast. Een woonvisie is het instrument van gemeenten om sturing te geven aan de inzet en prestaties van woningcorporaties.[18] De woonvisie is vormvrij.

[17] Companen (2016a).

[18] I & O Research (2020, p. 42).

Gemeenten maken met bestemmingsplannen (nu: Omgevingsplan) gewenste ontwikkelingen mogelijk. In deze bestemmingsplannen kunnen ze aspecten uit het woonbeleid opnemen, zoals het aandeel (sociale) huurwoningen, aardgasvrij bouwen, klimaatadaptatie, parkeernormen et cetera. De ruimtelijke plannen zijn de basis voor corporaties en marktpartijen om woningen te realiseren in door de gemeente aangewezen gebieden, in de door de gemeente gewenste soort en kwaliteit. Gemeenten geven dus aan corporaties en ontwikkelaars een ontwikkelkader mee en toetsen daaraan bij de vergunningaanvraag.[19]

Bij woningbouw in de sociale huursector hebben gemeenten en corporaties als ontwikkelende partij te maken met kaders uit de Woningwet. Het werkveld en het werkgebied van corporaties is wettelijk begrensd. Marktactiviteiten zoals het bouwen van duurdere huurwoningen (´niet-DAEB-activiteiten´ in jargon) zijn beperkt toegestaan voor een corporatie, omdat dit niet behoort tot hun kerntaak.[20]

Gemeenten beschikken ook over instrumenten om te sturen op de verdeling van woonruimte en samenstelling van de woningvoorraad. Dat kan met een huisvestingsverordening (voorwaarden voor de toewijzing van schaarse huurwoningen, regels voor splitsing/samenvoeging, bewoningsplicht, doorverkoopbeperkingen, maximale grens koopwoningen) en urgentieverordening (wie kan in aanmerking komen voor voorrang bij de toewijzing van schaarse huurwoningen). De urgentieverordening wordt een verplicht instrument in het wetsvoorstel voor Wet versterking regie volkshuisvesting.[21]

2.3.2 De nieuwe Omgevingswet

In 2024 is de Omgevingswet ingegaan. De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving.

Nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet

De Omgevingswet introduceert nieuwe instrumenten voor alle bestuurslagen. Op basis van de Omgevingswet stellen het Rijk, de provincies en gemeenten elk één omgevingsvisie voor het eigen grondgebied vast. In de omgevingsvisie leggen zij de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vast voor de lange termijn. De omgevingsvisie is vormvrij. Via vrijwillige en verplichte omgevingsprogramma's wordt aan de omgevingsvisie een verdere uitwerking gegeven (thematisch of gebiedsgericht). Overheden kunnen ook gezamenlijk een vrijwillig programma opstellen en vaststellen.

De omgevingsvisie en omgevingsprogramma's zijn instrumenten voor beleidsontwikkeling. Ze zijn bindend voor de overheid die de visie of het programma vaststelt. Er is geen automatische doorwerking naar andere bestuursniveaus. Het beleid uit de omgevingsvisie en omgevingsprogramma's krijgt een doorwerking in algemene regels. Die legt de overheid vast in:

- Omgevingswet, AMvB's, Omgevingsregeling (Rijk)
- Omgevingsverordening (provincie)
- Omgevingsplan (gemeente).

[19] I & O Research (2020, p. 42).

[20] Tot eind 2020 vereiste dit een door de gemeente uitgevoerde markttoets. Deze is na een opschorting van drie jaar in het najaar van 2023 geheel komen te vervallen.

[21] I & O Research (2020, p. 42).

Figuur 2-3 geeft de instrumenten voor gemeenten weer, waarbij ook de rolverdeling tussen de raad en het college is aangegeven.

Figuur 2-3 Gemeentelijke instrumenten en bevoegdheidsverdeling onder de Omgevingswet

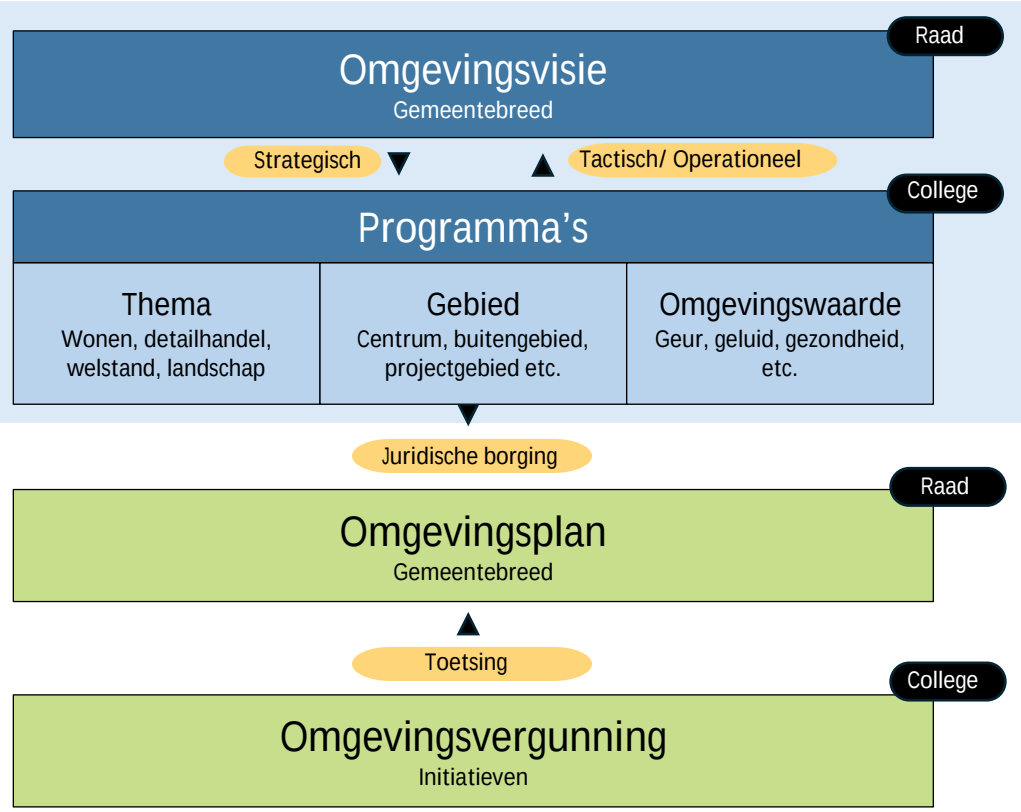

Bron: PONT Omgeving, Rol van de raad bij vaststellen programma's (licht bewerkt)

Het is aan de raad om binnen drie jaar na de invoering van de Omgevingswet voor het hele gemeentelijke grondgebied één Omgevingsvisie vast te stellen. Daarin schetst de raad een toekomstvisie en maakt hij keuzes onder meer keuzes voor het thema wonen. Bij de invoering van de Omgevingswet heeft elke gemeente automatisch één omgevingsplan gekregen: een omgevingsplan van rechtswege. Dit omgevingsplan heeft een tijdelijk deel, waarin onder andere alle bestaande bestemmingsplannen zijn opgenomen. Het tijdelijke deel vullen gemeenten voor eind 2031 in met regels voor de fysieke leefomgeving.[22] De raad stelt de regels in het Omgevingsplan vast. De gemeente Hengelo heeft een plan van aanpak voor de invoering van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan dat al in uitvoering is.[23]

2.4 Kaders voor verstedelijkingsopgave

In 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Met de NOVI geeft het Rijk richting aan de grote opgaven, waaronder het bouwen van rond de 100.000 nieuwe woningen per jaar (ca. 980.000 nieuwe woningen tot 2030). Sterke en gezonde steden en regio's gelden als een van de vier prioriteiten.

[22] Informatiepunt Leefomgeving (z.d.).

[23] Zie voor het tijdspad: raadsbrief 3248263; Politieke Markt, presentatie Plan van Aanpak omgevingsplan Hengelo. Inhoudelijke uitgangspunten voor het omgevingsplan, 5 oktober 2021.

In de Omgevingsagenda Oost-Nederland staat een gebiedsgerichte uitwerking voor het oostelijke deel van Nederland. In deze omgevingsagenda zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over samenwerking rond onder meer de 'Omgevingsopgave Internationale en bereikbare technologische topregio Twente'.[24] Een van de doelen daarvan is "Versterken van het vestigingsklimaat en de daarbij behorende aanpak voor duurzame verstedelijking voor wonen, werken en bereikbaarheid, aantrekkelijk voor hoogopgeleide technologische (internationale) kenniswerkers en expats."[25] Specifiek gaat het om het ontwikkelen van een (hoog)stedelijk vestigingsmilieu rond de stations Hengelo, Kennispark en Enschede, in relatie tot de bereikbaarheid van de topwerklocaties. Daaraan is lokaal verdere uitwerking gegeven via de Koers naar 2040, door de raad vastgesteld via de Kadernota 2021, het collegeprogramma 2022-2026, de Omgevingsvisie Hart van Hengelo (2022) en kaders voor de Spoorzone Hengelo Enschede (SHE). Hengelo heeft in deze beleidsdocumenten een ambitie om te groeien van 81.000 naar 100.000 inwoners als middel om Hengelo verder te ontwikkelen als groene technologische topregio. Om talent te binden aan Hengelo en de regio, zet Hengelo in de Woonagenda 2021-2030 in op een nieuwe doelgroep van 'urban creators'.

2.5 Provinciale en regionale kaders voor woonbeleid

In de Omgevingsvisie Overijssel (2017) is de woonomgeving als provinciaal belang benoemd. De provincie heeft als ambitie voor het aanbod van woonmilieus: 'Passend en flexibel aanbod van woonmilieus (typen woningen en woonomgeving) die voorzien in de vraag (kwantitatief en kwalitatief)'. Het gaat hierbij om de balans tussen vraag en aanbod op regionaal niveau. In de Omgevingsverordening 2017 beschrijft de provincie haar instrumentarium en sturingsfilosofie. Het uitgangspunt is het provinciale beleid door samenwerking, overleg en afspraken realiseren ('voorkantsturing'). De provinciale ruimtelijke verordening vormt een juridisch 'vangnet' voor de bestuurlijke afspraken en een waarborg dat de opgetelde gemeentelijke plannen passen binnen de regionale afspraken.

De Twentse Woonagenda 2021-2025

In 2021 zijn nieuwe regionale woonafspraken gemaakt in de Woonagenda Twente 2021-2025.[26] Daaraan voorafgaand zijn in een Ambitiedocument (2020) provinciale ambities vastgelegd, die als bestanddelen in de Woonagenda terugkeren. De provincie Overijssel heeft als doelstelling om 60.000 woningen te realiseren tot 2030, waarvan 20.000 tot 22.000 woningen in regio Twente. Op basis van de prognoses van de huishoudensgroei tussen 2020 en 2030 en een ruimere programmering wordt de lokale behoefte voor de regio Twente op 15.000 woningen geschat. Daarbovenop formuleert de provincie een extra woningbouwambitie/- opgave[27] van 5.000 tot 7.000 woningen. In het kader van de verstedelijkingsopgaven moet daarvan het grootste deel in Enschede en, in het verlengde van de stedelijke samenhang, in Hengelo worden gerealiseerd.[28]

Een belangrijke trendbreuk met de Woonafspraken Twente 2021-2020 is dat het sturen op aantallen/ bandbreedte voor de lokale programmering is losgelaten (zie kader 2-1).

---

[24] Omgevingsagenda Oost-Nederland (2020, p. 9).

[25] Omgevingsagenda Oost-Nederland (2020, p. 22).

[26] College-/burgemeestersbesluit 3213135.

[27] Gebaseerd op onder andere de (gedeeltelijke) inloop van het huidige woningtekort (ca. 3%), de krapte op de woningmarkt, de verstedelijkingsopgaven en de toenemende migratiestromen vanuit de Randstad en andere landsdelen.

[28] Companen (2021, p. 20-21).

Kader 2-1 Korte terugblik: regionale Woonafspraken 2016-2020

Als opmaat voor het opstellen van regionale woonafspraken is in 2014 de Regionale Woonvisie Twente 2015-2025 vastgesteld. Hierin staat hoe provincie en regiogemeenten willen omgaan met toekomstige vraagstukken op woongebied. Met de ondertekening van de Bestuursovereenkomst woonafspraken Twente 2016-2020 zijn woonafspraken vastgelegd over vijf thema's. De meeste afspraken richtten zicht op de woningbouwprogrammering met een focus op het terugdringen van overcapaciteit. Deze zijn nader uitgewerkt in een Regionale Woningbouw Programmering (RWP), die tweejaarlijks is geactualiseerd. Het aantal toegestane woningen in de bestuursovereenkomst is daarbij afgeleid van de een langjarig gemiddeld van Primos prognoses voor regio Twente.[29] Voor Hengelo betekenden de woonafspraken dat er nauwelijks tot geen ruimte voor woningbouw was. Bij het opstellen van de Hengelose Woonvisie is daarom ingezet op ambities voor de kwaliteit van woningbouw en verbetering van de bestaande voorraad.[30] De aantallen/bandbreedte in de RWP's vormden het plafond voor de woningbouwprogrammering.

Van de gemeenten wordt verwacht dat zij lokale prognoses en woonwensen kwalitatief onderbouwen en opnemen in hun woonvisie/ woonagenda (uitgesplitst naar prijssegmenten, typologie en woonmilieu). De gemeente Hengelo heeft daaraan gevolg gegeven met de vaststelling van de Woonagenda 2021-2030 in april 2021 (zie § 3.3).

In de regionale Woonagenda zijn sleutelprojecten en sleutelgebieden opgenomen. Deze kunnen gericht zijn op versnelling van de woningbouw (minimaal 200 woningen) of op het vitaal houden van kernen/ centra (geen minimumaantal). In Hengelo zijn twee sleutelprojecten aangewezen: de binnenstad en Hart van Zuid.[31] Deze sleutelprojecten dragen bij aan de versnelling van woningbouw.

De Woonagenda Twente zet in op verschillende woonmilieus gekoppeld aan drie woonstrategieën: stedelijk wonen, wonen langs de radialen en buiten wonen. Dit geeft een ontwikkelrichting, maar dient niet als dwingend kader.[32] Voor Hengelo geldt de strategie 'stedelijk wonen' met als woonmilieus: centrum, stedelijk-compact en groen-stedelijk.[33]

In de regionale Woonagenda wordt het op gang brengen van doorstroming in de huidige woningvoorraad als een gezamenlijke opgave tussen provincie, gemeenten en partners in het woonveld gezien. Naast strategische nieuwbouw, zijn hier interventies en samenwerking nodig gericht op 'passend wonen' (betaalbaar en levensloopgeschikt), de huisvesting van bijzondere doelgroepen en aandachtsgroepen en flexwonen.[34] Daaraan wordt met woningcorporaties en andere partijen verdere uitwerking gegeven. Over huisvesting voor bijzondere doelgroepen en aandachtgroepen worden in regionaal verband afspraken gemaakt.

In de Woonagenda Twente is een verduurzamingsopgave opgenomen in relatie tot nieuwbouw en een kwaliteitsimpuls voor de bestaande woningvoorraad. Gemeenten zijn zelf aan zet om aan landelijke en

[29] B & W Memo Annotatie bestuurlijk overleg wonen, 1 december 2016.
[30] Startgesprek 13 februari 2024.
[31] Companen (2021, p. 15).
[32] Companen (2021, p. 14).
[33] Companen (2021, p. 31).
[34] Companen (2021, p. 23-24).

regionale doelen op het gebied van duurzaamheid te werken. Afspraak is om in planvorming 100% energie- en klimaatneutrale nieuwbouwwoningen in 2050 als uitgangspunt te nemen. In het besef dat dat op kortere termijn niet overal mogelijk is en prijsopdrijvend werkt, zijn voor het goedkopere segment voorlopig de lagere eisen op basis van geldende wet- en regelgeving (per 1 januari 2021 BENG) leidend.

Regionale woonzorgvisie 2024-2026

In 2024 is een Regionale woonzorgvisie Twente met een bijbehorend Afsprakenkader ouderenhuisvesting Twente opgesteld. De belangrijkste doelstellingen zijn:

Ouderen:

- Meer nultredenwoningen, geclusterde woonvormen en zorggeschikte woningen;
- Seniorenwoningen realiseren in woonzorgcirkels (dicht bij verpleeghuizen/ zorgaanbieders);

Urgentiecategorieën:

- Meedoen, voldoende woningen, evenwichtige verdeling (fair share via harmonisatie lokale urgentieregelingen)

Wonen en zorg/welzijn:

- Bevorderen eigen kracht en sociale netwerk
- Ontwikkeling van woonleefconcepten
- Zorgen voor spreiding en goed aarden in de wijk

De regionale woonzorgvisie Twente vormt de basis voor de lokale woonzorgvisie die onderdeel wordt van het programma Volkshuisvesting (zie § 2.6.4).

Als bijlage bij de regionale woonvisie is een afsprakenkader ouderenhuisvesting opgenomen. Daarin is het Rijksbeleid voor voldoende geschikte ouderenwoningen (onderverdeeld in drie woonvormen) vertaald naar aantallen voor de regio Twente. De richtinggevende opgave in de Hengelose nieuwbouw t/m 2030 uit het 'Afsprakenkader ouderenhuisvesting Twente' is uitgewerkt in twee scenario's (zie tabel 2-1). De beide scenario's worden gezien als een bandbreedte met een ondergrens als basisinspanning en een bovengrens als ambitie. De scenario's vormen het cijfermatige vertrekpunt voor verdere uitwerking in de lokale volkshuisvestingsprogramma's en planontwikkelingen.[35]

Tabel 2-1 Richtinggevende opgave voor ouderenhuisvesting in Hengelose nieuwbouw

Opgave t/m 2030 Woonvorm	Basisopgave		Trendscenario	
	Regio	Hengelo	Regio	Hengelo
Nultredenwoningen	4.500	645	2.710	235
Geclusterde woningen	2.000	415	5.310	740
Zorggeschikte woningen	1.560	125	1.100	70
Totaal	8.060	1.185	9.120	1.045

2.6 De Nationale woon- en bouwagenda

2.6.1 Doel en uitwerking via programma's

In het voorjaar van 2022 heeft de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de Nationale Woon- en Bouwagenda gepresenteerd. Hierin worden de oorzaken van de wooncrisis, de doelstellingen

[35] Companen (2024a, Bijlage 1, p. 2).

en de programmatische aanpak voor de komende jaren geschetst. Het doel van de Nationale Woon- en Bouwagenda is het bevorderen van de beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van het woningaanbod in Nederland. De doelstellingen en programmatische aanpak hebben uitwerking gekregen in zes deelprogramma's (zie tabel 2-2). Het Rijk geeft hieraan uitvoering via afspraken in regionale woondeals, wet- en regelgeving[36] en financiële regelingen.

Tabel 2-2 Doelen en actielijnen programma's

Programma	Doelen
Woningbouw	• Realisatie van 981.000 woningen van 2022 tot en met 2030 • Een groei van de bouwproductie naar 100.000 woningen per jaar (inclusief flex- en transformatiewoningen en woningsplitsing) • Het streven dat ten minste twee derde van de nieuwbouwwoningen betaalbare huur- en koopwoningen zijn
Betaalbaar wonen	• Meer betaalbare woningen voor mensen met een middeninkomen • Te hoge woonlasten aanpakken voor mensen met laag inkomen • Huurders en kopers beter beschermen
Een thuis voor iedereen	• Voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen, met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding
Wonen en zorg voor ouderen	• 170.000 nultredenwoningen, 80.000 geclusterde woningen en 40.000 zorggeschikte woningen • Doorstroming van ouderen aantrekkelijker maken • Verbeteren van de inrichting van de leefomgeving zodanig dat deze uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.
Nationaal programma Leefbaarheid en Veiligheid	• Verbeteren van de fysieke leefomgeving • Bieden van een beter perspectief voor bewoners van kwetsbare wijken • Vergroten van de veiligheid
Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving	• Isoleren van 2,5 miljoen woningen met nadruk op het uitfaseren van 1,5 miljoen slechte labels (E, F en G) • Uitfaseren van 120.000 slechte labels (F en G) in de utiliteitsbouw • 1.000.000 (hybride) warmtepompen en 500.000 extra aansluitingen op warmtenetten • Grotere inzet duurzame bronnen: bijmengen 1,6 miljard m3 groen gas

Bron: Staat van de volkshuisvesting Voortgang van de Nationale Woon- en Bouwagenda 2023, p. 13.

Regie op aantallen woningen en evenredige verdeling

Het streven in het nationale programma Woningbouw is dat twee derde van alle nieuw te bouwen woningen tot en met 2030 als betaalbare huur- en koopwoningen worden gerealiseerd. Hieronder vallen: sociale huurwoningen, middenhuurwoningen (vanaf de sociale huurgrens tot € 1000 per maand) en koopwoningen tot de NHG grens (onder de € 355.000). Het Rijk zet in op de volgende verdeling:

- 250.000 sociale huur door corporaties
- 50.000 middenhuur door corporaties
- 300.000 middenhuur en betaalbare koop door marktpartijen
- 300.000 overig.

[36] Het wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting (in maart 2024 ingediend bij de Tweede Kamer), de wet Betaalbare huur (per 1 juli 2024) en de wet Goed verhuurderschap (per 1 juli 2023).

In het beleidsprogramma ‘betaalbaar wonen’ is opgenomen dat 40% van de nieuwbouw dient plaats te vinden in het middensegment (middenhuurwoningen onder € 1000 euro huur per maand en koopwoningen onder de € 355.000 euro).

In het programma ‘Een thuis voor iedereen’ is meer balans in de woningvoorraad en een evenwichtige verdeling van de opgave als streven opgenomen. Dit streven houdt in dat wordt toegewerkt naar 30% sociale huurwoningen in regionaal verband en per gemeente.

2.6.2 Doorvertaling via bestuurlijke afspraken

Regionale woondeal

De Nationale Woon- en Bouwagenda (NWBA) is uitgewerkt in regionale Woondeals. Overijssel was in 2022 de eerste provincie waar toenmalig minister De Jonge woondeals ondertekende voor de regio’s West-Overijssel en Twente. De gemeente Hengelo heeft zich gecommitteerd aan de Woondeal Twente.

Met de Woondeal Twente heeft de regio Twente zich onder andere gecommitteerd aan de bouw van 14.100 woningen tot en met 2030. De hogere ambitie van circa 20.000 woningen uit de Woonagenda Twente blijft daarbij als ambitie in stand.

In de woondeal Twente is de woningbouwopgave vertaald naar concrete locaties. Daarvoor is aangesloten bij de in de Woonagenda Twente (2021) aangewezen sleutelprojecten. Voor deze projecten stelt het Rijk ondersteuning beschikbaar in de vorm van geld en expertise. Voor Hengelo is in de woondeal, naast de gebiedsontwikkelingen in de binnenstad en Hart van Zuid, een derde sleutelproject opgenomen: Campus Driene. In deze drie gebieden zijn op dat moment plannen voor de bouw van 2800 woningen.

De woondeal bevat naast de kwantitatieve doelstelling ook kwalitatieve doelstellingen voor de betaalbaarheid. In de Woondeal Twente is voor nieuwe woningbouwplannen[37] opgenomen te streven naar een verdeling van 30% sociale huur, 40% middenhuur en betaalbare koop en 30% dure woningen. Het betreft een inspanningsverplichting, waarbij het streven is om deze verdeling op regionaal en gemeentelijk niveau te zien (dus niet per afzonderlijk plan).

In de woondeal is verder een kwalitatieve doelstelling voor duurzame en toekomstbestendige bouw opgenomen. De afspraak is dat de regio er naar streeft om in 2030 minimaal de helft van het aantal woningen circulair te laten bouwen.

De aantallen die in de Nationale Woon- en Bouwagenda worden genoemd voor verschillende woonvormen voor ouderen maken nog geen deel uit van de Woondeal Twente. Vanuit de Woonagenda Twente 2021-2025 lag er al de afspraak om in regionaal verband een woonzorgvisie op te stellen. Daaraan is in 2024 invulling gegeven met de Regionale Woonzorgvisie Twente en het bijbehorende Afsprakenkader ouderenhuisvesting Twente (zie § 2.5).[38]

De provincie Overijssel hanteert de Overijsselse aanpak (via netwerksturing werken aan het realiseren van woonopgaven) om met de gemeenten, corporaties en marktpartijen de woningbouwopgave in het kader van de regionale woondeals vorm te geven. Er is vier keer per jaar een ambtelijk overleg en drie keer per

[37] Plannen waarvan de ruimtelijke procedure nog moet starten op het moment van het sluiten van de woondeal (december 2022).
[38] Companen (2024a).

jaar een bestuurlijk overleg. De provincie Overijssel houdt in de uitvoering de vinger aan de pols en komt twee keer per jaar bij elke gemeente langs voor een één-op-één-gesprek. Daarbij gaat zij voor alle sleutelprojecten de stand van zaken langs (onder andere cijfers over de fase van woningbouwplannen, woningtypen, geplande oplevermoment).[39]

De regionale woondeals hebben een looptijd van twee jaar. In 2024 wordt de Woondeal Twente herijkt. Daarbij wordt het woningbouwprogramma opgeschroefd en de ambitie seniorenhuisvesting toegevoegd.[40]

Nationale/lokale prestatieafspraken

In de Woondeals committeren gemeenten in een woonregio zich onder meer aan aantallen sociale huur, waarvoor overwegend woningcorporaties aan de lat staan. In 2022 ondertekenden het Rijk, Aedes, Woonbond en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de Nationale Prestatieafspraken. De afspraken gaan over prestaties op het gebied van woningbouw, huurmatiging, verduurzaming en leefbaarheid. Het zijn bindende afspraken, die via lokale prestatieafspraken doorwerking krijgen. Gemeente Hengelo, woningbouwcorporatie Welbions en huurdersorganisatie Ookbions sluiten iedere twee jaar prestatieafspraken. Deze komen in hoofdstuk 6 inhoudelijk aan bod (§ 6.4.1).

2.6.3 Subsidieregelingen

De Rijksoverheid heeft meerdere subsidieregeling opengesteld ter bevordering van de woningbouwopgave. De gemeente Hengelo heeft bijdragen toegekend gekregen voor versnelling van de woningbouw, een goede bereikbaarheid en ontsluiting van nieuwe woningen en het realiseren van huisvesting voor aandachtsgroepen. Het gaat om bijdragen in het kader van de:

- Woningbouwimpuls (2e, 4e en 6e tranche)
- Startbouwbouwimpuls
- MIRT-subsidie voor mobiliteit (Hart van Zuid en Lange Wemen).
- Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen voor tijdelijke (modulaire) woningen
- Regeling huisvesting aandachtgroepen voor huisvesten statushouders en andere aandachtsgroepen.

De subsidieverlening gaat gepaard met voorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld voor de WBI-subsidie dat het project ten minste 500 woningen aan de bestaande woningvoorraad moet toevoegen, waarvan 50% betaalbare woningen. Ook zijn er afspraken over de startbouw en oplevertermijn.

2.6.4 Wetsvoorstel voor versterken van regie op volkshuisvesting

Om uitvoering te geven aan de Nationale woon- en bouwagenda zijn diverse nieuwe initiatieven voor wet- en regelgeving genomen. Een van de belangrijkste wetten is de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv), die in maart 2024 bij de Tweede Kamer is ingediend. Het wetsvoorstel zorgt voor de wettelijke verankering van alles wat op het gebied van volkshuisvesting in gang is gezet.

Instrumenten vanuit de Wet versterking regie volkshuisvesting

De Wvrv wijzigt een aantal wetten (zie tabel 2-3). Hiermee komen wettelijke instrumenten beschikbaar voor regie vanuit de overheid:

- op aantallen woningen en locaties,

[39] Gesprek 3 september 2024.

[40] Informatie afkomstig uit overzicht van maatregelen en instrumenten (zie bijlage 8).

- op betaalbare woningen en een evenredige verdeling daarvan, en
- op het verstevigen van lokale prestatieafspraken over woningbouw.

In het wetsvoorstel gaat de meeste aandacht uit naar de eerste twee opgaven. Samengevat krijgt volkshuisvesting een centrale plek in het overheidsbeleid, zijn er snel meer woningen nodig, en dan vooral betaalbare. Dit aanbod moet evenredig verdeeld zijn over gemeenten en mensen in de kwetsbaarste posities op de woningmarkt meer kansen bieden, inclusief (domeinoverstijgende) ondersteuning.[41]

Tabel 2-3 Wetswijzigingen in het Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting

Bestaande wetgeving	Enkele belangrijke wijzigingen hierop in het nieuwe wetvoorstel
Omgevingswet	- Doelstelling is ook: 'de volkshuisvesting' en 'een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad' - Introductie van volkshuisvestingsprogramma, inclusief instructiemogelijkheden hogere overheden - Ruimte voor flexwonen en versnelling planprocedures - Evenredige regionale verdeling van opgave sociale huur, middenhuur en aandachtsgroepen
Wet maatschappelijke ondersteuning	- Expliciete koppeling met volkshuisvestingsprogramma
Woningwet	- Prestatieafspraken op basis van volkshuisvestingsprogramma, met uitnodiging richting zorg- en welzijnspartners om te participeren - Geschilbeslechting bij prestatieafspraken in meer situaties mogelijk - Werkgebieden corporaties gelijk aan huidige provincies waarin zij (al) hun werkgebied hebben
Huisvestingswet	- Verplichte urgentieverordening, met urgentiecategorieën en monitoring
Algemene bestuursrecht	- Versnelling planprocedures

Bron: Companen (2023a)

Wettelijke sturing op samenstelling woningvoorraad

Met de voorgestelde wetswijziging krijgt de systematiek van 30% sociale huur, 40% middenhuur en betaalbare koop en 30% dure woningen een wettelijke grondslag. Daarbij gaan voor gemeenten specifieke regels gelden voor de precieze verdeling op basis van de huidige samenstelling. Gemeenten met een percentage sociale huur ruim boven de 30%, zoals Hengelo, worden verplicht om 40% in het middensegment te bouwen.[42]

Verplicht volkshuisvestingsprogramma vervangt woonvisie

Het wetsvoorstel introduceert een verplicht volkshuisvestingsprogramma voor alle overheden. Binnen de gemeente stelt het college van B&W het volkshuisvestingsprogramma vast. Deze verplichting geldt volgens het wetsvoorstel vanaf 2026.[43] Het Rijk en de provincie kunnen instructies meegeven voor dit programma, en (terughoudend) interveniëren.[44] De voorbereiding van een volkshuisvestingsprogramma

[41] Companen (2023a).

[42] Bij het ambtelijk wederhoor is ter aanvulling opgemerkt, dat in de aankomende Wet versterking regie Volkshuisvesting meer duiding over de exacte invulling van de 30-40-30 regel komt. De verantwoordelijk minister overweegt deze regel minder hard op te nemen en niet per gemeente maar op niveau van de woondealregio te benaderen.

[43] Companen (2023b).

[44] Companen (2024c).

is in de gemeente Hengelo al gestart. Via twee raadsbrieven is de raad over de achtergrond, het proces en de rol van de raad geïnformeerd.[45]

Volgens de huidige inzichten zal de Wvrv een aantal eisen stellen aan de onderbouwing van het woningbouwprogramma en onderwerpen die in de uitwerking van de woonvisie aan bod moeten komen.[46]

Het volkshuisvestingsprogramma beschrijft:

- omvang en samenstelling van de woningvoorraad
- actuele en verwachte woonbehoefte
- woonbehoefte van aandachtsgroepen en ouderen

Het volkshuisvestingsprogramma bevat beleid voor:

- plannen en locaties voor nieuwbouw
- aantallen te realiseren woningen (waarvan 36% middenhuur, 30% sociaal en ouderen)
- maatregelen om in de woonbehoefte te voorzien
- ontwikkeling van bestaande voorraad
- leefbaarheid, sociale samenhang, kwaliteit van de ruimte en bereikbaarheid
- woongerelateerde zorg- en ondersteuningsbehoefte.

Huisvestingswet: verplichte urgentieverordening

Het wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting schrijft voor dat gemeenten in ieder geval een verplichte Huisvestingsverordening maken waarin bepaalde urgentiecategorieën zijn beschreven en die daarmee voorrang krijgen bij een zoektocht naar een sociale huurwoning. De gemeente Hengelo stemt dit in regionaal verband af, als onderdeel van de regionale woonzorgvisie, vanwege de gemeenteoverstijgende situatie van een aantal doelgroepen.[47]

3 Het Hengelose woonbeleid

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat het Hengelose woonbeleid centraal. We bespreken eerst de opzet en inhoud van de Woonvisie (§ 3.2) en vervolgens bijstellingen in het beleid bij actualisaties in 2021 (§ 3.3).

Deelvragen kaders en beleid	Normen
1 Wat zijn/waren de lokale beleidskaders ten aanzien het woonbeleid?	• Er is als basis voor het woonbeleid een door de raad vastgesteld beleidskader aanwezig. • De gemeente houdt het beleidskader voor wonen actueel.

- De gemeente Hengelo beschikt over een beleidskader voor het woonbeleid. Dit bestaat uit: de woonvisie 2016-2026, het kwalitatief afwegingskader en het woningbouwprogramma.

[45] Raadsbrief 3703962; Politieke Markt Volkshuisvesting (3763984).
[46] Companen (2024b).
[47] Raadsbrief 3703962.

- In aansluiting op de regionale Woonagenda Twente 2021-2025 heeft de gemeente Hengelo in haar Woonagenda 2021-2030 geactualiseerd beleid voor de lokale woningbouwprogrammering vastgelegd.
- In het verlengde van de Woonagenda en naar aanleiding van afspraken met woningcorporatie Welbions is in de Woonvisie het hoofdstuk 'Beschikbaarheid en betaalbaarheid' gedeeltelijk herzien.
- De raad heeft de Woonvisie, het Kwalitatief afwegingskader en de Woonagenda vastgesteld. Het herziene hoofdstuk 'Betaalbaarheid en beschikbaarheid' is door het college vastgesteld, maar (nog) niet door de raad.
- Er is een proces gestart om in 2024 een Programma Volkshuisvesting op te stellen, waarover in 2025 besluitvorming plaatsvindt. De Woonvisie, Woonagenda en notitie Wonen en Zorg worden geëvalueerd en vanuit de visie en strategie voor Hengelo op onderdelen in het programma opgenomen. Door onderzoek wordt de vraag naar woningen (type, prijsklasse en doelgroepen) bepaald.

3.2 Woonvisie 2016-2026

In Hengelo ligt de Woonvisie 2016-2026 aan de basis van het lokale woonbeleid. Het visiedocument is door de raad vastgesteld op 22 november 2016 en heeft een looptijd van 10 jaar. De thema's en beleidskeuzen in de woonvisie zijn ingegeven door een brede consultatie in de organisatie en daarbuiten.[48] In de woonvisie zijn politieke keuzen en wensen vanuit raad verwerkt.[49] In de Hengelose Omgevingsvisie, die gefaseerd tot stand komt en de Woonvisie op termijn vervangt, zijn beleidskeuzes uitgewerkt en aangevuld. In § 5.3 wordt dit verder toegelicht voor keuzes rond het wonen in de binnenstad en in Beckum.

Norm: Er is als basis voor het woonbeleid een door de raad vastgesteld beleidskader aanwezig
De Woonvisie bestaat uit vier delen en is te raadplegen via de gemeentelijke website:[50]

- Deel 1: Het woonbeleid 'Goed wonen in het hart van Twente' (vastgesteld als structuurvisie)
- Deel 2: Kwaliteitskader voor nieuwe wooninitiatieven versie 2024
- Deel 3: Woonagenda 2021 - 2030 (vastgesteld op 14 april 2021)
- Deel 4: Woningbouwprogramma 2023 - 2032

Deel1: Visiedocument Goed wonen in het hart van Twente

Het visiedocument 'Goed wonen in het hart van Twente' beschrijft de koers en keuzes die de gemeente nodig acht om, met de beperkte huishoudensgroei die zij op dat moment nog zag, de stad te versterken. De gemeente kiest bewust voor een woonvisie op hoofdlijnen. Zij wil "beleid niet tot achter de komma te formuleren", om ruimte te bieden voor de creativiteit van inwoners en maatwerkoplossingen.[51]

[48] Bestuurlijke opdrachtformulering nieuwe woonvisie Hengelo Borne, september 2015.
[49] Raadsbrief 2031921, bijlage: Politieke markt van 12 mei jl.
[50] https://www.hengelo.nl/Inwoners/Wonen/Woonvisie-Hengelo-2016-2026.html (geraadpleegd op 20 juni 2024).
[51] Woonvisie Goed wonen in het hart van Twente (2060288), p. 3.

In een infographic staan 'zes pijlers onder de woonvisie' (zie bijlage 2), maar die spelen in de verdere beschrijving van het woonbeleid als zodanig geen rol meer. Het beleid in het visiedocument is opgebouwd rond vier thema's:

1. Betaalbaarheid en beschikbaarheid
2. Wonen, zorg en welzijn
3. Leefbaarheid en kwaliteit
4. Kwalitatief programmeren.

De thema's zijn bij het opstellen van de Woonvisie in samenspraak met woningcorporatie Welbions en huurdersorganisatie Ookbions bepaald[52] en sluiten goed aan op wat destijds (en ook nu nog) als belangrijke maatschappelijke opgaven werden gezien.[53] In de Woonvisie zijn bij elk thema een ambitie, strategische keuzes en acties voor de eerste twee jaren geformuleerd. In hoofdstuk 4 gaan we daar dieper op in.

Deel 2: Kwalitatief afwegingskader/ Kwaliteitskader

Het Kwalitatief afwegingskader (nu: Kwaliteitskader) is onderdeel van de gemeentelijke woonvisie. Het Kwaliteitskader is een leidend instrument om de kwaliteit van een plan voor woningbouw te beoordelen en indien nodig te bevorderen.[54] Het afwegingskader geeft aan welke criteria van belang zijn bij de toetsing van woningbouwinitiatieven. Het college vult deze afweging nader in door wegingsfactoren toe te kennen. De raad heeft de documenten in 2016 gelijktijdig vastgesteld, beide als structuurvisie. Het afwegingskader heeft in 2016 als concept ter inzage gelegen. Naar aanleiding daarvan en de behandeling in de raad zijn geen wijzigingen doorgevoerd.[55]

Deel 3: Woonagenda 2021-2030

De raad heeft in april 2021 de Woonagenda 2021-2030 vastgesteld. In de Woonagenda formuleert de gemeente doelen en keuzes voor de lokale woningbouwprogrammering. Hoofdstuk 4 gaat hier inhoudelijk op in (§ 4.2.2).

Deel 4: Woningbouwprogrammering

In het woningbouwprogramma legt de gemeente vast op welke locaties en/of aan welke projecten binnen de gemeente gewerkt wordt/gaat worden. Het Woningbouwprogramma 2015-2025 heeft samen met de woonvisie en het Kwalitatief afwegingskader als concept ter inzage gelegen. Naar aanleiding daarvan is het woningbouwprogramma bijgesteld onder meer met een contingent voor de binnenstad en Beckum.[56]

Het woningbouwprogramma is een dynamische lijst. Het college stelt periodiek de woningbouwprogrammering vast, er zijn geen afspraken met welke frequentie dat gebeurt. Als daartoe

---

[52] Bestuurlijke opdrachtformulering nieuwe woonvisie Hengelo Borne (1086417), p. 4; College-/burgemeestersadvies 2016824.

[53] De thema's in de Woonvisie hebben bijvoorbeeld een grote gelijkenis met wat in de *Handreiking prestatieafspraken* (Companen, 2016) als belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen worden genoemd.

[54] Bij het ambtelijk wederhoor is opgemerkt dat buiten het stedelijk gebied de omgevingsvisie Hengeloos buiten geldt, die ook als afwegingskader dient voor (woon)initiatieven in buitengebied.

[55] College-/burgemeestersadvies 2072037.

[56] College-/burgemeestersadvies 2072037.

aanleiding is, kan het college een nieuw of gewijzigd programma vaststellen.[57] Meest recent is het woningbouwprogramma 2023-2032 vastgesteld.[58] Dit woningbouwprogramma is via de gemeentelijke website openbaar gemaakt.

3.3 Actualisatie van de woonvisie

Norm: De gemeente houdt het beleidskader voor wonen actueel.

In 2021 zijn twee hoofdstukken in de Woonvisie geactualiseerd. Het gaat om nieuw beleid voor de lokale woningbouwprogrammering en een gedeeltelijke herziening van het beleid voor de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen in het sociale segment.

Woonagenda vervangt het hoofdstuk 'Kwalitatief programmeren' (thema 4)

De raad heeft op 14 april 2021 de Woonagenda 2021-2030 vastgesteld. Deze woonagenda vervangt in de woonvisie het hoofdstuk 'Kwalitatief programmeren' (thema 4). Deze bijstelling van het woonbeleid is ingegeven door een koerswijziging in regionale woonafspraken en een aanscherping van de koers voor de stad richting 2040. Onderdeel van de nieuwe regionale afspraken is dat gemeenten in de regio Twente lokale prognoses en woonwensen kwalitatief onderbouwen en opnemen in hun woonvisie/ woonagenda. Vanuit de koers richting 2040, via de Kadernota 2021 door de raad vastgesteld, wil Hengelo door het binden van talent in inwonertal groeien. De Woonagenda legt een doel en ambitie voor woningbouw vast, benoemt prioritaire gebieden en gaat in op gewenste doelgroepen en woonmilieus. Met de vaststelling van de Woonagenda zet de gemeente in op de bouw van 3.000-4.500 woningen tot 2030. Ter vergelijk: in het woningbouwprogramma 2020-2029 is dat aantal 1.495 woningen (regionaal vastgesteld plafond voor de plancapaciteit).[59] Bij raadsamendement heeft de raad zich ten doel gesteld om 25% van de nieuwbouwopgave als sociale woningen te realiseren.

Gedeeltelijke herziening het hoofdstuk Betaalbaarheid en beschikbaarheid (thema 1)

De nieuwbouwambitie in de Woonagenda is mede aanleiding geweest voor de gedeeltelijke herziening van het hoofdstuk 'Betaalbaarheid en beschikbaarheid'. Een andere aanleiding betrof de beleidskeuze in de Woonvisie om de (goedkope) sociale voorraad voor tien jaar in omvang gelijk te houden. Over deze afspraak is discussie met woningcorporatie Welbions ontstaan. De gemeente heeft aanvankelijk de prestatieafspraken voor 2020-2021 aanvankelijk niet getekend. Om uit de impasse te raken heeft ondertekening in 2020 alsnog onder toevoeging van een addendum. Daarin is onder meer vastgelegd de actualisatie van de woonvisie voor het onderdeel betaalbaarheid en beschikbaarheid afgesproken. De raad is daarover via een raadsbrief geïnformeerd.[60] Het lag in de bedoeling om de woonvisie op het punt van de omvang van de sociale voorraad te redigeren, maar de vaststelling van de Woonagenda gaf reden tot een herziening in de volle breedte. Bij de herziening zijn twee belangrijke aanpassingen gedaan. De gemeente stuurt niet meer op absolute aantallen in de (goedkope) sociale voorraad, maar op beschikbaarheid van voldoende woningen in alle segmenten. Zo moeten er door bijbouwen én een betere

[57] College-/burgemeestersadvies 3032748.

[58] College-/burgemeestersbesluit 3529152.

[59] Bij het ambtelijk wederhoor is aanvullend opgemerkt dat de woningprogrammering vanaf 2021 via de Woonagenda Twente en daarna in de Woondeal Twente (2022) ook regionaal is vastgesteld. Daarbij geldt als inspanningsverplichting dat de woningen worden gerealiseerd binnen de betaalbaarheidsgrenzen: 30% sociale huur, 40% middendure huur of koop (tot NHG) en 30% duur.

[60] Raadsbrief 3115935.

doorstroming sociale woningen voor de doelgroep beschikbaar komen. Een andere belangrijke herziening is dat op de totale woonlasten in plaats van de huurprijs wordt gestuurd. De verhoging van de huurprijs en lagere energiekosten na verduurzaming van de woning moeten met elkaar in balans zijn. De raad is in diverse politieke markten bij de herziening betrokken.[61] In 2021 is de gedeeltelijke herziening van het hoofdstuk Betaalbaarheid en beschikbaarheid door het college vastgesteld.[62] Het voornemen bestond om de herziening na de verkiezingen in 2022 met een raadsbesluit te bekrachtigen[63], maar dit heeft (nog) niet plaatsgevonden.

Woonbeleid en woonzorgbeleid geactualiseerd samenvoegen in volkshuisvestingsprogramma

De looptijd van de Woonvisie 2016-2026 nadert zijn einde. In 2024 is een proces voor een vervolg op de woonvisie gestart. De Woonvisie 2016-2026, de Woonagenda 2021-2030, de notitie Wonen en Zorg (2019) en het Kwaliteitskader worden geëvalueerd en doorontwikkeld tot één programma Volkshuisvesting. Bepaalde onderdelen worden meegenomen naar het nieuwe programma. Dit zijn onderdelen die passen in de visie en strategie voor Hengelo, en zijn uitgewerkt in de Koers 2040 en de omgevingsvisie (1e t/m 3e fase). Door middel van onderzoek worden de vraag naar woningen voor de verschillende typologieën, betaalbaarheidscategorieën en doelgroepen in beeld gebracht voor de komende jaren.

Omdat het programma een uitwerking is van de omgevingsvisie, is het college van B&W bestuurlijk verantwoordelijk voor de vaststelling. De raad is per brief op de hoogte gebracht van het Plan van Aanpak voor het opstellen van het Programma Volkshuisvesting.[64] Het college wil 2024 gebruiken voor onderzoek naar de toekomst van de woningmarkt in Hengelo, participatiesessies (met stakeholders en de raad) en het tot stand brengen van het programma Volkshuisvesting. In 2025 vindt de besluitvorming plaats. Daarmee beschikt de gemeente over een volkshuisvestingsprogramma ruim voor 2026, het moment waarop de aankomende (nog niet aangenomen) Wet regie volkshuisvesting dit verplicht zal stellen.

[61] Eind 2021 is er een politieke markt geweest om draagvlak bij raadsleden te peilen voor de prestatieafspraken 2022-2023 met Welbions. Hierin stond o.a. de woonlastenbenadering centraal in plaats van de huurlastenbenadering. Bij de politieke markt Wonen in april 2023 is aangegeven dat de Woonvisie wordt/is doorontwikkeld in de omgevingsvisies en het programma Volkshuisvesting. Bij de politieke markt op 7 juni 2023 over de prestatieafspraken 2024-2025 zijn bovenstaande punten herhaald.

[62] College-/burgemeestersbesluit 3326180.

[63] Raadsbrief 3326180.

[64] Raadsbrief 3703962.

4 Beleidsdoelen en ambities

4.1 Inleiding

Het eerste deel van dit hoofdstuk richt zich op de doelen en ambities die de gemeente Hengelo in haar woonvisie en woonagenda heeft vastgesteld (§ 4.2). Het tweede deel gaat in op de aansluiting van het woonbeleid op actuele (beleids)ontwikkelingen en de (toekomstige) woningbehoefte (§ 4.3).

Deelvraag	Normen
2 Wat zijn de door de gemeente gestelde beleidsdoelen en ambities op het gebied van wonen?	• De gemeentelijke doelen en ambities geven een helder beeld van de woningmarktontwikkeling die raad en college met het te voeren beleid voor ogen staat. • Het woonbeleid is uitgewerkt in SMART doelstellingen voor de uitvoering.
3 Hoe verhouden deze beleidsdoelen en ambities zich tot belangrijke maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen (met een doorkijk naar de komende wetgeving)?	• In haar beleidsdoelen houdt de gemeente rekening met de relevante (regionale) toekomstscenario's voor de woningbehoefte • De gemeente speelt in op veranderende (woningmarkt)omstandigheden

- De woonvisie formuleert algemene ambities voor het woonbeleid. Deze zijn niet vertaald naar doelstellingen voor de uitvoering. In de Woonagenda zet de gemeente in op de bouw van 3.000 tot 4.500 woningen tot en met 2030. Bij raadsamendement is als doelstelling opgenomen dat 25% van alle nieuwbouw als sociale huurwoningen wordt gerealiseerd.
- De ambities in de woonvisie krijgen een zekere concretisering in keuzes voor het woonbeleid en de maatregelen die de gemeente daarvoor wil nemen. Daarmee ontstaat een beeld van de ontwikkelingen die de gemeente op woongebied voor ogen heeft. De keuzes geven aan wat de gemeente met partners wil gaan doen, maar niet tot welke resultaten dit moet leiden.
- De thema's waarop de woonvisie zich richt sluiten goed aan op ontwikkelingen in beleid en wetgeving die zich voordeden tijdens het opstellen van de woonvisie. Deze thema's zijn onverminderd actueel. Keuzes in de woonvisie worden vanuit deze ontwikkelingen gemotiveerd. Ook trends en ontwikkelingen op de woningmarkt worden benoemd, maar keuzes worden daarmee niet navolgbaar (cijfermatig) onderbouwd.
- In de Woonagenda worden heldere en onderbouwde keuzes gemaakt over het aantal te realiseren woningen, de geprioriteerde gebieden, de doelgroep, het woonmilieu en de prijsklasse.
- De lokale woningbouwprogrammering heeft een basis in regionaal en lokaal onderzoek dat inzicht geeft in de toekomstscenario's voor de woningbehoefte. Keuzes voor de omvang van de sociale woningvoorraad zijn voor een deel ingegeven door bestuurlijk-politieke overwegingen.
- De gemeente hanteert de strategie van adaptief programmering om vraag en aanbod met elkaar in balans te brengen. Belangrijke instrumenten om daarop te sturen zijn het Kwaliteitskader en de Hengelose woonmonitor.

4.2 Ambities en strategische keuzes in de woonvisie

4.2.1 Ambities per thema

De hoofdstukken over de vier thema's starten met een ambitie per thema. In tabel 4-1 zijn de ambities integraal opgenomen. We geven hier de kern weer:

- *We willen vanuit een integrale aanpak voorkomen dat inwoners in de knel komen.*
- *We willen toe naar voldoende woningen en passend wonen voor iedereen met focus op de sociale doelgroep en de (lage) middeninkomens.*
- *Onze ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen.*
- *We werken naar een toekomstbestendige, kwalitatieve woningvoorraad voor onze inwoners*
- *We willen komen tot een goed evenwicht tussen vraag en aanbod in ons woningmarktgebied en daarbij ruimte creëren voor gewenste nieuwe woningbouwontwikkelingen die passen in het kader van de Ladder van Duurzame Verstedelijking*

Norm: Het woonbeleid is uitgewerkt in SMART doelstellingen voor de uitvoering.
De ambities in de woonvisie geven in algemene termen aan wat de gemeente op woongebied wil bewerkstelligen. De algemene formulering past bij de keuze voor een woonvisie op hoofdlijnen met een horizon van tien jaar. De ambities krijgen een zekere concretisering in strategische keuzes voor het woonbeleid, die in de volgende paragraaf aan bod komen. De woonvisie bevat geen nadere uitwerking van de ambities in concrete doelstellingen voor de uitvoering. Een uitzondering daarop is de in de Woonagenda (2021) opgenomen doelstelling om van alle nieuw te realiseren woningen in de gemeente minimaal 25% uit sociale huurwoningen te laten bestaan. Dit geldt voor het totaal van de nieuwbouw in Hengelo (dus niet per project) en wordt over de gehele looptijd van de Woonagenda 2021-2030 gemeten.

4.2.2 Strategische keuzes in de woonvisie en woonagenda

Norm: De gemeentelijke doelen en ambities geven een helder beeld van de woningmarktontwikkeling die raad en college met het te voeren beleid voor ogen staat.

Keuzes in de woonvisie

De woonvisie formuleert per thema een aantal strategische keuzes. Die zijn in tabel 4-1 weergeven, waarbij cursief is aangegeven wat er bij de bij actualisatie van de woonvisie in 2021 is veranderd.[65]
Met de geformuleerde keuzes geeft de gemeente een invulling aan de ambities. De toelichting op de keuzes geven een beeld van wat de gemeente als opgaven en oplossingsrichtingen ziet en wie ze daarbij op het oog heeft.

Voor het realiseren van de keuzes is vooral woningcorporatie Welbions een belangrijke partner. Andere partijen die de woonvisie noemt zijn onder andere marktpartijen, bij wonen en zorg betrokken partijen en particuliere woningeigenaren. Verspreid over de woonvisie worden diverse doelgroepen met een woonbehoefte onderscheiden. Dan gaat het om inwoners met een bepaald inkomen (sociale doelgroep

[65] Het gedeeltelijk herziene hoofdstuk Betaalbaarheid en beschikbaarheid en de Woonagenda bevatten geen opsomming van de strategische keuzes zoals in de woonvisie. De wijzigingen zijn door de rekenkamer uit de tekst van de documenten afgeleid.

Tabel 4-1 In Woonvisie geformuleerde ambities en strategische keuzes

Thema	Ambitie	Strategische keuzes[66]
Betaalbaarheid en beschikbaarheid	De betaalbaarheid en beschikbaarheid van het wonen staat onder druk. Daarvoor zijn diverse redenen. We willen vanuit een integrale aanpak voorkomen dat inwoners in de knel komen. De Woonvisie richt zich op maatregelen om de betaalbaarheid en de beschikbaarheid van het wonen te bevorderen. Ook het armoedebeleid maakt deel uit van de integrale aanpak. We willen toe naar voldoende woningen en passend wonen voor iedereen met focus op de sociale doelgroep en de (lage) middeninkomens.	- Sociale woningvoorraad in omvang gelijk houden met aandacht voor het goedkope deel. *Na actualisatie in 2021 gewijzigd in:* door nieuwbouw beschikbaarheid van sociale huurwoningen verbeteren (bijbouwen en doorstroming) - Betaalbare woonlasten voor de laagste inkomensgroepen door de goedkope huurwoningen in levensduur te verlengen met een minimale noodzakelijke investering. *Na actualisatie in 2021 gewijzigd in:* Uitgaan van woonlastenbenadering - In beginsel geen oplopende zoektijden. - Een focus op maatwerk waarbij iedereen zijn verantwoordelijkheid pakt. - Scheiding daeb en niet-daeb: rol Welbions bij huisvesting lagere inkomens. *Na actualisatie in 2021 vervallen (betreft eenmalige keuze)* - Aanpak voor (tijdelijk) extra goedkope en betaalbare huur/ koopwoningen op korte termijn. - Huisvesting en integratie statushouders. *Na actualisatie in 2021 niet meer benoemd*
Wonen, zorg en welzijn	Onze ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Het is een ambitie, die verder reikt dan de woonvisie alleen. Dat vraagt zowel in het huur- als koopsegment om geschikte (passende en betaalbare) woningen of woningen die geschikt kunnen worden gemaakt aan de zorgbehoefte (levensloopbestendig wonen). Daarnaast betekent dit een behoefte aan voorzieningen, ontmoeting, welzijn en zorg in de directe nabijheid van woningen.	- Faciliterende rol gemeente bij langer zelfstandig wonen. - Zorgwoningen in de buurt van voorzieningenclusters. - Het stimuleren van gebiedsgericht samenwerken. - Een openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting. - Levensloopbestendigheid in bestaande voorraad en nieuw te bouwen woningen. - Beleid voor het toewijzen van beschikbare zorgwoningen.
Leefbaarheid en kwaliteit	We werken naar een toekomstbestendige, kwalitatieve woningvoorraad voor onze inwoners. We durven verder te kijken dan de dag van morgen. Het beleid is erop gericht met name de bestaande woningvoorraad en woonomgeving klaar te maken voor de toekomst. Hiervoor geven we ruimte aan inwoners om hun woning en woonomgeving zelf in te richten en waar nodig aan te passen. Leefbaarheid zit in alle thema's van deze woonvisie. Hier richten we ons met name op de kwaliteit van de woning en de woonomgeving. Duurzaam wonen, wonen in de binnenstad en ruimte voor initiatief hebben hierbij een centrale positie.	- Duurzaam wonen: verbinden van initiatieven. - Duurzaam wonen: bestaande middelen en gesprekken beter benutten. - Duurzaam wonen: maatwerkaanpak. - Wonen in de binnenstad: binnenstedelijk wonen krijgt prioriteit. - Vitale wijken met ruimte voor initiatief. - Kleinschalig woningbouwinitiatief voor doelgroep starters in Beckum - Flexibiliteit en experimenteerruimte.
Kwalitatief programmeren	We willen komen tot een goed evenwicht tussen vraag en aanbod in ons woningmarktgebied en daarbij ruimte creëren voor gewenste nieuwe woningbouwontwikkelingen die passen in het kader van de Ladder van Duurzame Verstedelijking.	Uitvoering geven aan regionale woonafspraken over woningbouwprogrammering. *Na vaststelling van Woonagenda in 2021:* - Bouwen naar aantoonbare behoefte en woonwensen: inzet op realiseren van 3.000-4.500 woningen tot 2030 - Focus op binnenstad en Hart van Zuid - Inzet op betaalbare nieuwbouwwoningen in de huur- en koopsector - Nieuw woonmilieu ontwikkelen om talent aan de stad en regio te verbinden

[66] De strategische keuzes zijn letterlijk overgenomen uit de Woonvisie. De strategische keuzes in de Woonagenda zijn gereconstrueerd door de Rekenkamer.

en middeninkomens), bepaalde leeftijd (ouderen, jongeren), bepaalde positie op de woningmarkt (starters, scheefwoners) of bepaalde zorg- of ondersteuningsbehoefte (ouderen, GGZ, LVB) en inwoners met een initiatief tot zelfbouw. Richting al deze partijen en doelgroepen geeft de Woonvisie een globaal idee van wat de gemeente voor hen wil doen of waar ze hen bij wil betrekken, maar zonder doelstellingen voor de uitvoering is niet helder wat zij voor of met hen wil bereiken. Daarmee geeft de woonvisie vooral richting en weinig sturing aan de uitvoering. Al zijn er enkele keuzes, die sterk sturend zijn richting de corporatie:

- De sociale woningvoorraad in omvang gelijk houden met aandacht voor het goedkope deel.
- Betaalbare woonlasten voor de laagste inkomensgroepen door de goedkope huurwoningen in levensduur te verlengen met een minimale noodzakelijke investering.

Hier treedt een spanningsveld op met de vrijheid van corporaties om te bepalen hoe ze aan ambities en doelstellingen van het gemeentelijke woonbeleid willen bijdragen.[67]

Keuzes in de woonagenda

Met het vaststellen van de Woonagenda 2021-2030 zijn keuzes voor de woningbouwprogrammering vastgelegd. De gemeente zet in op het realiseren van minimaal 3.000 woningen tot en met 2030, met een ambitie voor 4.500 woningen als stip op de horizon. Via moties en amendementen ontstaat een duidelijk beeld van welke woningmarktontwikkeling de raad voor ogen staat en hoe hij daarop wil sturen. Bij raadsamendement is in de Woonagenda opgenomen "*dat van alle nieuw te realiseren woningen in de gemeente een kwart zal moeten worden gerealiseerd in de betaalbare sociale huursector*." In een ander amendement vraagt de raad om "*oog [te] hebben voor verschillende woonconcepten voor jongeren en voor ouderen (waaronder kleinschalige en beschermende woonvormen voor ouderen bij voorkeur in de nabijheid van voorzieningen)*.

In lijn met de regionale woonafspraken gelden de binnenstad en Hart van Zuid als prioritaire gebieden voor de realisatie van nieuwbouw. Op basis van onderzoek zijn kansrijke doelgroepen voor deze gebieden bepaald (Tellers en Benoemers 2020). De woonagenda bouwt daarop voort. Aan de randen van de binnenstad wil de gemeente door herontwikkeling woonproducten voor onder meer "vitale senioren" realiseren.[68] In Hart van Zuid wil de gemeente een nieuwe doelgroep van "urban creators"[69] bedienen met betaalbare woningen en een divers aanbod van voorzieningen (retail, horeca, openbare ruimte, werkgelegenheid, mobiliteit).[70] De inzet op deze doelgroepen is ingegeven door de ambitie om de stad verder te ontwikkelen als onderdeel van de groene technologische topregio. Het beeld dat de gemeente daarbij voor ogen staat is uitgewerkt in diverse kaders voor de herontwikkeling van de binnenstad en gebiedsontwikkeling in Hart van Zuid.

4.3 Aansluiting op actuele ontwikkelingen en toekomstige vraag

4.3.1 Onderbouwing van keuzes vanuit actuele (beleids)ontwikkelingen

Norm: De gemeente speelt in op veranderende (woningmarkt)omstandigheden

Uit diverse documenten blijkt dat dat de gemeente ontwikkelingen op woongebied goed volgt. Vanaf 2019 bevat de Kaderbrief/Kadernota naast een financieel afwegingskader ook een inhoudelijk

[67] Companen (2016a).

[68] Woonagenda Hengelo 2021-2030 (3157181), p. 5.

[69] Urban creators zijn net afgestudeerd, hoog opgeleid, alleenstaand of met partner, zonder kinderen en wonend in een hoogstedelijke omgeving met veel voorzieningen (Tellers en Benoemers, 2020, p. 5).

[70] Woonagenda 2021-2030 (3157181), p. 5.

afwegingskader, waarin de gemeente onder meer aandacht heeft voor maatschappelijke trends en daaruit voortvloeiende opgaven op woongebied.

In de Woonvisie is een apart hoofdstuk gewijd aan trends en ontwikkelingen met een verdiepende paragraaf in verschillende hoofdstukken. Veel aandacht gaat uit naar (gevolgen van) ontwikkelingen in wetgeving en beleid, zoals de toewijzingsregels in de Woningwet, beleid voor langer thuis wonen en wettelijk vereiste energieprestaties. De thema's waar het woonbeleid zich op richt sluiten goed aan op ontwikkelingen in beleid en wetgeving die speelden ten tijde van de het opstellen en vaststellen van de woonvisie. Deze thema's zijn nog steeds actueel.

In de woonvisie wordt uit de bespreking van trends en ontwikkelingen op de woningmarkt duidelijk dat het aantal huishoudens tot 2030 blijft groeien, maar dat dit destijds (2016) vanwege en overaanbod aan bouwplannen in Twente niet tot een uitbreidingsbehoefte leidt. Over de sociale woningvoorraad wordt opgemerkt dat die voor het moment voldoende is, maar dat er voor de korte termijn een tijdelijke piek in de vraag wordt verwacht en op de lange termijn (2025 en verder) een afname van de vraag. De ontwikkelingen op de woningmarkt worden in de woonvisie niet met figuren of tabellen cijfermatig in beeld gebracht.

In de toelichting op de beleidskeuzes worden de ontwikkelingen in beleid en op de woningmarkt als aanleiding of reden aangehaald. Maar van een navolgbare onderbouwing op basis van deze ontwikkelingen is geen sprake. Over de gehele linie worden de beleidskeuzes niet vanuit een heldere beschrijving van de opgaven onderbouwd. Er mist een duidelijke (cijfermatige) onderbouwing van de verhouding tussen vraag en aanbod in verschillende segmenten en de opgaven daaruit voortkomen gegeven de ambitie dat iedereen betaalbaar en passend woont. In de voorbereiding van de woonvisie zijn daarover overigens wel feiten en cijfers met de raad gedeeld, onder meer bij de beantwoording van de motie 'Woningnood stoppen en voorkomen' en in het Startdocument voor de woonvisie[71]. Maar zonder die duiding in de woonvisie is het lastig om te bepalen of en hoe opgaven en prioriteiten die de gemeente stelt, aansluiten op problemen op de woningmarkt. En daarmee om de beleidskeuzes als oplossingsrichting op waarde te schatten. De (nog niet aangenomen) Wet versterking regie volkshuisvesting stelt daaromtrent eisen bij het opstellen van het volkshuisvestelijk programma (zie § 2.6).

De in april 2021 vastgestelde Woonagenda vervangt in de woonvisie het hoofdstuk 'Kwalitatief programmeren'. Daarmee speelt de gemeente snel in op de gewijzigde regionale koers voor de lokale woningbouwprogrammering in de Woonagenda Twente 2021-2025. De onderbouwing van keuzes in de woonagenda waren al gemaakt naar aanleiding van tweezijdige afspraken met de provincie over een handelingsperspectief voor Hart van Zuid.[72]

Sinds 2022 is het speelveld voor de gemeenten sterk in beweging door de beleid en regels in het kader van de Nationale Woon en Bouwagenda. In bijlage 8 (deel II) is aangegeven wat recente wet- en regelgeving aan nieuwe instrumenten introduceert en welk gebruik de gemeente Hengelo daarvan maakt. Zo is bijvoorbeeld het (verplichte) meldpunt 'goed verhuurderschap' ingeregeld. Daarnaast maakt de gemeente gebruik van subsidieregelingen van het Rijk om de woningbouw te versnellen, tijdelijke (modulaire) woningen te realiseren, aandachtsgroepen te huisvesten en in mobiliteitsvoorzieningen te investeren.

[71] Startdocument voor de Woonvisie 2016-2026 (2016824); Raadsbrief 2016824.

[72] Jaarstukken 2019 Gemeente Hengelo, p. 112.

Norm: In haar beleidsdoelen houdt de gemeente rekening met de relevante (regionale) toekomstscenario's voor de woningbehoefte

4.3.2 Inspelen op langetermijn prognoses voor de woningbehoefte

Er zijn geen doelstellingen voor de uitvoering, anders dan de politieke keus om 25% van alle nieuwbouw als sociale huurwoningen wordt gebouwd. Daarmee is niet te zeggen of de gemeente in haar beleidsdoelstellingen rekening houdt met relevante (regionale) toekomstscenario's voor de woningbehoefte. We kijken daarom naar de wijze waarop de gemeente met prognoses uit recente onderzoeken is omgegaan bij het opstellen de woonvisie en de woonagenda.

In 2015 heeft Stec in regionaal verband de woningbehoefte onderzocht. Dat heeft geleid tot een Regionale Woon programmering als onderdeel van de regionale woonafspraken. In de Hengelose woonvisie worden de regionale woonafspraken aangehaald als kader voor de kwantitatieve programmering van woningbouw in Hengelo. Op lokaal niveau heeft Rigo in 2015 onderzoek gedaan naar de betaalbaarheid en beschikbaarheid van de sociale voorraad in Hengelo en Borne. Daarin is ook gekeken naar de toekomstige behoefte aan sociale huurwoningen. Er werd een toename in de woningbehoefte verwacht van 580 sociale woningen[73], terwijl de corporatie met het oog op de kwaliteitsverbetering van de bestaande voorraad een verkoopdoelstelling had van rond de 150 woningen per jaar. Het college heeft in een beeldvormende politieke markt mogelijke oplossingsrichtingen met de raad besproken.[74] Uiteindelijk heeft dit geleid tot de keuzen in de woonvisie om de sociale voorraad voor tien jaar in omvang gelijk te houden en om de woonlasten voor de laagste inkomensgroepen betaalbaar te houden door goedkope huurwoningen met een minimale noodzakelijk investering in levensduur te verlengen.

In 2020 heeft Tellers & Benoemers voor de binnenstad en Hart van Zuid onderzocht wat kansrijke doelgroepen zijn en welke eisen dit aan het woonmilieu stelt. Hierin is de verwachte huishoudensgroei in 2030 tussen de ruim 1600 en ruim 2100 huishoudens. In de woonagenda bouwt de gemeente voort op het aantal van 2100 huishoudens. In dit scenario is in de verwachte groei rekening gehouden met het aantrekken 100 'instromers' per jaar in de leeftijdscategorieën van 'urban creators'. Voor deze groep bouwen is een voorwaarde voor de regionale verstedelijkingsambitie.

4.3.3 Adaptief programmeren

De gemeente Hengelo benoemt in de Woonagenda expliciet dat de aantallen voor woningbouw worden bijgesteld, als daar aanleiding toe is. "*Het doel is een gezonde woningmarkt, met voldoende aanbod voor de Hengeloërs en diegenen die graag in Hengelo willen wonen. We gaan voor kwaliteit, waarbij het aanbod moet zijn afgestemd op de vraag. Dat is een continu proces*."[75]

Een strategie om met onzekerheden in de woningbouwprogrammering om te kunnen gaan is adaptief programmeren. Deze programmeringsstrategie biedt een werkwijze om het proces te beheersen in plaats van een toekomstbeeld in een programmering vast te leggen (zie figuur 4-1).

[73] De ophoging van de taakstelling voor de huisvesting van statushouders door de grote toestroom van vluchtelingen is bij de berekeningen niet meegenomen.

[74] Politieke Markt Woonvisie Hengelo – Borne (1103011).

[75] Woonagenda 2021-2030 (3157181), p. 2.

Figuur 4-1 Adaptief programmeren

1. Creëer een **gezamenlijke visie, ambitie en opgave**.
2. Gebruik een **afwegingskader** om te besluiten of plannen mogen worden gerealiseerd. Gebruik daarvoor de visie als basis.

3a. Zorg dat bestaande plannen de planruimte niet blijven bezetten. Blijf als gemeenten **monitoren** en blijf in gesprek met marktpartijen over de realisatie van de plannen.

3b. Creëer **samenhang** tussen plannen.
3c. Creëer **reservecapaciteit**.
3d. Koppel **termijnen** aan plannen. En blijf in gesprek over realisatie.
3e. **Faseer de plannen:** maak slechts een deel van het plan juridisch hard.

4. **Bestuurlijke commitment**.
5. **Monitoring**.

Het Kwaliteitskader en de Hengelose woningmarktmonitor zijn belangrijke instrumenten voor het adaptief programmeren. Met behulp van het kwaliteitskader kijkt de gemeente bij een wooninitiatief "of het plan complementair is aan het Woningbouwprogramma, het bijdraagt aan het woonmilieu dat wij willen creëren op een bepaalde locatie en of woonproduct (en uitwerking hiervan) aansluit bij de beoogde doelgroep."[76] Het Kwaliteitskader wordt in samenhang met het woningbouwprogramma tweejaarlijks geactualiseerd en, indien nodig, bijgesteld.[77] De gemeente monitort de marktsituatie om te kijken of het Kwaliteitskader hier goed op aansluit. Als de vraag op woningmarkt significant verandert, dan kan daaruit een bijstellen van het kader volgen.[78]

Het Kwalitatief afwegingskader is in 2021 bijgesteld in aansluiting op de Woonagenda 2021-2030. Daarbij is in de toelichting een passage toegevoegd, waarin is aangegeven dat met behulp van een woningbouwmonitor wordt getoetst of een plan voorziet in een actuele behoefte. Ontwikkelingen op de woningmarkt, de Woondeal Twente (2022) en de Omgevingsvisie Hart van Hengelo (2022) vormden aanleiding voor om wijzigingen aan te brengen in de uitgangspunten (geen begrenzing in aantallen meer) en wegingsfactoren (afwaardering prioritaire gebieden, uitbreiding doelgroepen voor wonen met zorg en meer ruimte voor (grondgebonden) betaalbare/middeldure woningen). Ook zijn bijlagen toegevoegd voor de borging van de kwaliteit van wonen bij initiatieven voor tijdelijk wonen, woningsplitsing en wonen met zorg.[79] Het Kwaliteitskader wordt in de organisatie als een effectief

[76] Het Kwaliteitskader voor nieuwe woningbouw initiatieven, versie 2023 (3529152), p. 1.
[77] Kwalitatief afwegingskader (2016; 2018; 2021)/ Kwaliteitskader (2023; 2024).
[78] College-/burgemeestersadvies 3529152.
[79] Dit neemt de vorm aan van: verlagen wegingsfactor van de prioritaire gebieden/ringen en radialen; verhogen wegingsfactor grondgebonden betaalbare/middeldure woningen; verhogen wegingsfactor voor transformatie met bredere uitleg van dit begrip, verhogen van wegingsfactor voor wonen en zorg met uitbreiding van doelgroepen.

instrument ervaren om op gewenste ontwikkelingen te sturen.[80] Meest recent zijn in 2024 kleine aanpassingen gedaan in het Kwaliteitskader (uitgangspunten pilot projecten huisvesting arbeidsmigranten, wonen in het kernhorecagebied en Hengelose prijscategorieën).[81]

[80] Gesprek 3 september 2024.

[81] College-/burgemeestersbesluit 3529152.

5 Uitwerking en inbedding van beleidskeuzes

5.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk is besproken welke keuzes de gemeente in de woonvisie maakt voor het aanpakken van woonopgaven. Een aantal daarvan zijn nadien beleidsmatig uitgewerkt voor bepaalde doelgroepen of gebieden. We besteden daar in dit hoofdstuk aandacht aan als brug naar het volgende hoofdstuk over de doorvertaling van de woonvisie naar de uitvoering.[82] Dit hoofdstuk beschrijft eerst welke uitwerking is gegeven aan keuzes in de woonvisie voor de huisvesting van doelgroepen van wonen met zorg en 'spoedzoekers' (§ 5.2). Daarna bespreken we hoe gebiedsgerichte keuzes in de woonvisie (binnenstad en Beckum) nadien zijn ingebed en onderdeel zijn gaan vormen van visies en programma's onder de Omgevingswet (§ 5.3).

5.2 Uitwerking van beleidskeuzes naar opgaven

5.2.1 Opgaven voor doelgroepen met woongerelateerde zorg-/ondersteuningsbehoefte

De gemeente heeft in 2019 initiatief genomen om met partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn opgaven voor de periode 2019-2025 te verkennen. Dit naar aanleiding van veranderingen in wet- en regelgeving, financieringsstromen, landelijk beleid, vergrijzing en veranderende woonwensen van de huidige generatie ouderen. De uitkomsten van de verkenning zijn vastgelegd in de notitie 'Wonen en Zorg. Opgaven voor 2019-2025'. Via een beeldvormende Politieke Markt heeft de raad zijn zienswijze op de conceptnotitie kunnen geven. De raad is via een raadsbrief en in de bijlage een memo over de verwerking van de inbreng geïnformeerd.[83] De notitie is eind 2019 in een bestuurlijk overleg met alle stakeholders definitief vastgesteld.

De notitie 'Wonen en Zorg. Opgaven voor 2019-2025' onderscheidt een aantal doelgroepen, die (extra) aandacht vragen op het gebied van wonen en zorg. Dit zijn:

- Kwetsbare ouderen (en in het bijzonder: ouderen met een interculturele achtergrond)
- Inwoners met GGZ-problematiek
- Inwoners met een (licht) verstandelijke beperking
- Kwetsbare jongeren (overgang 18-/18+)

De notitie geeft beschrijft trends en ontwikkelingen in de vraag en de capaciteit in het bestaande aanbod. Daaruit volgen geen concrete doelstellingen voor het aantal en type te realiseren woningen. Het oogmerk van de notie is een andere, namelijk het verkennen van opgaven. Voor de genoemde doelgroepen zijn tien opgaven geformuleerd, ingedeeld rond drie thema's:

- Wonen. Binnen dit thema wordt aandacht gevraagd voor voldoende en betaalbare huisvesting voor kwetsbare doelgroepen.
- Ondersteuningen zorg thuis. Kern van dit thema is een samenhangend ondersteunings- en zorgaanbod.
- Ruimte voor innovatie. Dit thema omvat opgaven om taken op het gebied van wonen en zorg met innovatieve maatregelen binnen beschikbare budgetten te kunnen blijven uitvoeren.[84]

---

[82] Om die reden kent dit hoofdstuk geen deelvraag en normen, zoals in de inleiding op de andere hoofdstukken het geval is.
[83] Memo Politieke Markt Wonen en zorg (2449106).
[84] College-/burgemeestersadvies 2248070.

Voor de opgaven binnen elk thema is per opgave een aanpak vanuit de gemeente beschreven. Deze aanpak beschrijft hoe de gemeente, binnen de kaders van de Woonvisie en het sociaal beleid, met woon- en zorgpartners uitvoering wil geven aan de ambitie dat de Hengelose inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. In tabel 4-2 heeft de Rekenkamer een koppeling gelegd tussen de Woonvisie en de notitie Wonen en Zorg voor zover het wonen betreft.

Tabel 4-2 Opgaven en aanpak voor wonen en zorg in relatie tot beleidskeuzes in de Woonvisie

Woonvisie	Notitie wonen en zorg. Opgaven voor 2019-2025		
Beleidskeuzen in hoofdstuk 'Wonen, zorg en welzijn'	Thema	Opgaven	Aanpak (voor zover relatie met wonen)
- Faciliterende rol gemeente bij langer zelfstandig wonen	- Wonen	- Voldoende geschikte en betaalbare huisvesting kwetsbare groepen (opgave 1)	- Verdere uitwerking van de opgave met partners vanuit een vraaggerichte benadering en zoveel mogelijk in aansluiting op het traject rond prestatieafspraken met Welbions
- Het stimuleren van gebiedsgericht samenwerken	- Ondersteuning en zorg thuis	- Adequate zorg en ondersteuning kwetsbare inwoners (opgave 3) - Leveren van afgestemde zorg op maat in geval van acute problematiek (opgave 4) - Zorg voor jongeren met een zorgvraag (opgave 5)	- Voorbereiden op decentralisatie van Beschermd Wonen/ Maatschappelijke Ondersteuning (opgave 3) - Casuïstiekoverleg met Welbions in geval van acute problematiek (bijv. huisuitzetting, dakloosheid) - Vanuit het project toekomstplannen naar concrete woonmogelijkheden voor jongeren zoeken (opgave 5)
- Zorgwoningen in de buurt van voorzieningenclusters - Een openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting - Levensloopbestendigheid in bestaande voorraad en nieuw te bouwen woningen	- Ruimte voor innovatie	- Nadenken over innovatieve woonconcepten (opgave 8) - Zorgen voor een gezonde leefomgeving (opgave 7)	- Overleg om te komen tot vernieuwende woonconcepten en vertaling daarvan in Uitvoeringsplan (opgave 8) - In kaart brengen wat in de gebouwde omgeving nodig is voor langer zelfstandig wonen en functioneren. Dit maakt integraal onderdeel uit van de omgevingsvisie en plannen (opgave 7).

Onderdeel van het thema 'ruimte voor innovatie' in de notitie Wonen en Zorg is ook om een afwegingskader te ontwikkelen waarmee de ambtelijke organisatie nieuwe initiatieven op het gebied van wonen en zorg kan beoordelen (opgave 6). Dit afwegingskader moet de kwaliteit van woonzorginitiatieven borgen en is in 2020 vastgesteld en in gebruik genomen.[85] Bij de actualisatie van het Kwaliteitskader in 2023 is het afwegingskader als bijlage opgenomen.

De opgaven en aanpak in de notitie Wonen en Zorg vormden de start van een proces waarin via jaarplannen aan de opgaven wordt gewerkt. Een belangrijk vertrekpunt voor de lokale huisvestingsopgave is het evenwicht (per doelgroep) tussen het huidige aanbod en de (toekomstige) vraag naar wonen en zorg. Het jaarplan vormt input voor lokale prestatieafspraken met Welbions.[86] De raad is in 2021 per brief over de stand van zaken geïnformeerd, waarbij is aangegeven dat de informatievoorziening in het vervolg via de P&C-cyclus verloopt.[87]

[85] College-/burgemeestersadvies 3008352; College-/burgemeestersadvies 3088506.
[86] Raadsbrief 3091048.
[87] Raadsbrief 3091048.

De looptijd van de notitie nadert zijn einde. De gemeente gaat in samenwerking met Welbions en andere stakeholders de opgaven waar nodig herijken. Daarbij worden de opgaven uit de regionale woonzorgvisie meegenomen.[88] De raad wordt via het proces voor het opstellen van het volkshuisvestelijke programma betrokken (zie § 3.3).

Het Transformatieplan sociaal domein (2022) beschrijft de inrichting van ondersteuning volgens het Nieuw Hengelo's Model. Onderdeel daarvan is het verminderen van maatwerkondersteuning. Daarbij richt de gemeente zich in het domein van jeugdhulp op zo lang mogelijk thuis wonen. In geval van verblijf of langdurig wonen bij een jeugdhulporganisatie stuurt de gemeente op de instroom en uitstroom, met inzet van toekomstplannen en de doorbraakmethode. Waar uitstroom uit verblijf geen haalbare optie is, is er een tendens richting kleinschalige voorzieningen. In het domein van de Wmo zet de gemeente er op in dat inwoners zich tijdig voorbereiden op volgende levensfasen en wat daarvoor nodig is zelf betalen. Voor wonen en verblijf zijn regionale afspraken over Beschermd wonen leidend.[89] Vanwege de ruimtelijke uitwerking van deze en andere opgaven in het Transformatieplan, trekt de gemeente in de uitwerking gelijk op met de ontwikkeling van de Omgevingsvisie.[90]

5.2.2 Opgave en doelstelling voor tijdelijke woningen voor urgente woningzoekenden

Naar aanleiding van ontwikkelingen op de woningmarkt die 'spoedzoekers' extra hard treffen heeft het college in april 2022 de 'Bestuurlijke Opdracht flexwonen vastgesteld.[91] Spoedzoekers zijn mensen die op korte termijn een woning zoeken en vaak niet veel te besteden hebben. Dan gaat het om doelgroepen als studenten, doorstromers vanuit beschermd wonen en mensen in scheiding, arbeidsmigranten, maar ook nieuwkomers als statushouders, asielzoekers en ontheemde Oekraïners. Om deze doelgroepen te faciliteren, zet de gemeente, naast de realisatie van het woningbouwprogramma, in op de realisatie van tijdelijke woningen.[92] Gedacht wordt aan gebouwen die tijdelijk getransformeerd worden of aan grond waar tijdelijke woningbouw gerealiseerd wordt, het zogenaamde flexwonen.[93] De tijdelijke (modulaire) woningen zijn een kortetermijnoplossing om de druk op de woningmarkt te verminderen. In het reguliere woningbouwprogramma zijn 3.000-4.500 permanente woningen voorzien, mede bedoeld voor de huisvesting van de genoemde doelgroepen.[94]

In de uitwerking van de bestuurlijke opdracht zijn urgent woningzoekenden onderverdeeld in verschillende doelgroepen. De huisvestingsbehoefte is per doelgroep kwantitatief (in aantallen) en kwalitatief (kenmerken van de woning en/of woonomgeving, passend bij de doelgroep) uitgewerkt. In tabel 4-3 van de rekenkamer is dit in beeld gebracht.

[88] Bod 2024 - 2028 Welbions op de Woonvisie (3617324), p. 9.
[89] Transformatieplan voor een toekomstbestendig Sociaal Domein voor Hengelo (3462621), p. 31.
[90] Notitie concept verhaallijnen en omgevingsvisie Stedelijk gebied, C-stuk college (3503978).
[91] College-/burgemeestersbesluit 3417580.
[92] College-/burgemeestersadvies 3547163.
[93] Bestuurlijke Opdracht flexwonen voor urgente woningzoekers (spoedzoekers) (3417580), p. 1.
[94] Uitvoeringsplan tijdelijke woningen (3547163), p. 12.

Tabel 4-3 Opgave en doelstelling voor huisvesting van urgente woningzoekenden in 2023/2024

Doelgroepen	Type woonruimte	Afmeting	Prijsklasse	Verblijftijd (gemiddeld)	Overige kenmerken	Doelstelling woningen 2023-2024
Eenpersoons huishoudens wegens scheiding	Zelfstandige woonruimte voor één persoon	25-40 m²	€ 400 - € 808 per maand	5 jaar	Snel beschikbaar, gemeubileerd	25 woningen
Jongeren en studenten	Woonruimte voor één persoon	15-30m²	€ 250 - € 452 per maand[95]	2 jaar	Flexibele huurovereenkomst, snel beschikbaar	250 woningen
Arbeidsmigranten	Zelfstandige woonruimte voor één persoon	20-80m²	€ 400 - € 1000 per maand	0,75 jaar	Gemeubileerd, flexibel huurcontract inclusief services, nabij OV en binnenstad	100 woningen
Expats	Zelfstandige woonruimte voor één persoon tot een klein gezin.	60-100m²	€ 700 - € 1200 per maand	--	Gemeubileerd, flexibel huurcontract inclusief services, nabij OV en binnenstad	50 woningen
Uitstroom beschermd wonen	--	--	--	2,5 jaar	--	40 woningen in 2 jaar
Statushouders	Zelfstandige woonruimte voor één-/ meer-persoons huishouden	ca. 100m²	Sociale huur < € 808 per maand	1,5 jaar	Omgeving is belangrijk	100 woningen
Asielzoekers	--	--	--	--	--	Geen aanvullende doelstelling op korte termijn
Oekraïense ontheemden	Richtlijnen voor de huisvesting van Oekraïners in de 'Handreiking gemeentelijke opvang Oekraïners'. Er hoeft geen sprake te zijn van een zelfstandige woonruimte.					Instandhouding 450 slaapplaatsen t/m april 2024 [96]
Totaal						565 flexwoningen 450 slaapplaatsen Oekraïners

Met de vaststelling van het Uitvoeringsplan tijdelijke woningen stelt het college zich ten doel om:[97]

- 565 tijdelijke woningen in 2023 en 2024 te realiseren, telkens afgestemd op de actuele behoefte
- 450 slaapplekken voor ontheemde Oekraïners in stand te houden tot ten minste april 2024

De raad is via een raadsbrief van het collegebesluit op de hoogte gesteld.[98] Daarin is de raad ook geïnformeerd over de stappen die zijn en worden gezet om de tijdelijke woningen te realiseren. In hoofdstuk 10 komt aan de orde met welke projecten uitvoering is gegeven aan de opgave voor tijdelijk wonen (§ 10.2.1).

5.2.3 Opgaven voor huisvesting van nieuwkomers

De Bestuurlijke Opdracht Flexwonen werd mede ingegeven door een oplopende taakstelling voor de huisvesting van statushouders.[99] Met het vaststellen van het Uitvoeringplan tijdelijk wonen heeft het college ook besloten om een Bestuurlijke Opdracht Nieuwkomers op te stellen. De vaststelling van deze opdracht[100] heeft geleid tot de Beleidsagenda nieuwkomers. Het college heeft deze

[95] Kwaliteitskortingsgrens bij zelfstandige woonruimte.

[96] Bij het ambtelijk wederhoor is opgemerkt dat de gemeentelijke opgave Oekraïners momenteel hoger is (ca. 600). Andere huisvesting voor deze groep is nu nog niet aan de orden, omdat de Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor vluchtelingen tot in 2026 loopt.

[97] College-/burgemeestersbesluit 3547163.

[98] Raadsbrief 3547163.

[99] Bestuurlijke Opdracht flexwonen voor urgente woningzoekers (spoedzoekers), (3417580), Bijlage 1.

[100] College-/burgemeestersbesluit 3651977.

Beleidsagenda in 21 mei 2024 vastgesteld.[101] De raad is daarover met een raadsbrief geïnformeerd en uitgenodigd voor een werkbezoek aan de gemeentelijke opvanglocatie aan de Hazenweg om in gesprek te gaan over de beleidsagenda.[102]

Jaarlijkse komen er, afhankelijk van de landelijke instroom, tussen de 150 en 175 statushouders naar Hengelo. De gemeente ziet de opvang van nieuwkomers als een structurele opgave die de komende 5 jaar gemiddeld op hetzelfde niveau zal blijven. Met de Beleidsagenda nieuwkomers geeft de gemeente nieuwkomers (Asielzoekers, Statushouders, Oekraïners) een structurele plek in het beleid van de betrokken beleidsvelden en legt zij de basis voor de afstemming hierover tussen de beleidsvelden en de betrokken partijen in het veld. De uitvoering van deze agenda wordt grotendeels opgepakt door de betrokken beleidsvelden binnen de eigen beleidscyclus of het nieuwe beleid dat wordt ontwikkeld. Hieronder is in tabel 4-4 de beleidsagenda voor het beleidsveld wonen integraal weergegeven. De uitvoering van de agenda wordt gemonitord. Tweejaarlijks wordt bezien of nieuwe prognoses en de actualiteit aanleiding zijn om bij te stellen.[103]

Tabel 4-4 Beleidsagenda voor beleidsveld wonen/opvang

	Asielzoekers	Oekraïners	Statushouders
Situatie	COA AZC 250 plekken aan de Havezatelaan onder tijdelijk contract. 150 crisis noodopvang (CNO) door gemeente aan Hazenweg. 120 CNO bij Van der Valk.	470 Oekraïense vluchtelingen (Q1 2024), grotendeels op de Hazenweg in kamers met gemeenschappelijk sanitair en catering. Gemeente verantwoordelijk voor de opvang (onder RTB, die loopt tot april 2025).	Huisvesting taakstelling ligt naar verwachting rond 250 per jaar. Afspraken met Welbions voor 150 per jaar in reguliere sociale huur. Daar bovenop huisvesten in tijdelijke woningen (flexibele schil).
Veranderopgave	Het COA zet in op de structurele AZC plekken voor een periode van tenminste 5 jaar. De huidige plekken in Hengelo zijn niet structureel. De asielopgave voor Hengelo is 415 plekken, waarvan 35 geschikt voor minderjarige asielzoekers (Spreidingswet).	Rekening houden met het langjarig verblijf in Hengelo (van een deel) van de Oekraïners* Voorbereiden op langdurige huisvesting voor deze groep. *nog geen duidelijkheid hoe vervolg RTB-regeling eruit ziet, maar met zekerheid grote rol gemeente.	Jaarlijks uitbreiden flexibele schil van (tijdelijke) woningen voor meerdere groepen waaronder statushouders.
Programma aanpak	Structurele invulling ca 400 plekken door COA: gemeente ondersteunt dit proces (locatieverkenning en communicatie). Aansturen op combinaties (flexibiliteit) met andere doelgroepen om flexibel te kunnen op- en afschalen.	- Verkenning meerjarig benutten huidige locatie Hazenweg en verkenning alternatieve locaties voor deze opvang. -Verkennen haalbaarheid en noodzaak (deels) gefaseerde uitstroom van Oekraïners naar alternatieve (tijdelijke) woonruimte: meenemen in de meerjarenplanning voor de opvang van statushouders. - Overwegen van strategische aankoop panden om voor de structurele gemeentelijke huisvestingsopgave minder afhankelijk te zijn van particuliere verhuurders.	Meerjarenplanning maken voor toevoegen nieuwe tijdelijke woningen. In combinatie met inzet reguliere woningen en nieuwbouw reguliere woningen, gespreid over de wijken.
Knelpunt aanpak		- onduidelijkheid over locatie gemeentelijke opvang	In 2023 zijn onvoldoende tijdelijke woonruimtes voor statushouders toegevoegd. Tweede helft 2024 is een inhaalslag. Afstemmen met huisvesting in reguliere huurwoningen i.v.m. continuïteit inburgering.

[101] College-/burgemeestersbesluit 3741482.

[102] Raadsbrief 3741482.

[103] College-/burgemeestersadvies 37411482.

Bekostiging	Financiering door het COA.	De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne loopt tot april 2025, de Rijksbijdrage daarna is nog niet bekend. Voor het opvangen van tekorten kan de reserve Nieuwkomers Vluchtelingen worden ingezet.	Inzet Rijkssubsidies voor tijdelijke woningen: - Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen (SFT) - Regeling huisvesting aandachtsgroepen (RHA) - Inzet opbrengst FelxSH deal met COA

Bron: Beleidsagenda nieuwkomers Hengelo, concept 3 mei 2024, p. 12

5.3 Gebiedsgerichte kaders voor wooninitiatieven

De woonvisie bevat strategische keuzes voor woningbouw in bepaalde gebieden: starterswoningen in Beckum en wonen in de binnenstad. Deze keuze vinden hun oorsprong in eerder ingezet beleid, en zijn onderdeel gemaakt van de woonvisie binnen het thema Leefbaarheid en kwaliteit (thema 3).

Het initiatief voor starterswoningen in Beckum komt voort uit een dorpsplan voor het vitaal houden van Beckum en Oele uit 2012. De gemeente heeft zich via een convenant gecommitteerd aan een initiatief van de dorpsbewoners om mede door kleinschalige woningbouw voor starters het dorp op termijn leefbaar te houden. Daarop is een langjarig traject gevolgd waarbij het woningbouwinitiatief inmiddels als omgevingsprogramma is opgenomen bij de Omgevingsvisie Buitengebied.

De keuze om wonen in de binnenstad prioriteit te geven komt voort uit de wens om de binnenstad weer vitaal en aantrekkelijk te maken. Het wonen boven winkels en transformeren van leegstaande winkelpanden zijn onderdeel van de oplossingsrichting. Dit vormt een thema binnen het Coalitieakkoord 2014-2028.[104] In het Integraal actieplan voor een vitale binnenstad 2017-2021 zijn daarvoor opgaven en acties benoemd. In het Handboek Aantrekkelijke Binnenstad wordt aangegeven welke functies bij voorkeur waar in de binnenstad zijn gevestigd, welke gebieden in aanmerking komen voor transformatie en hoe de openbare ruimte daar ondersteunend aan kan zijn.[105] Het Integraal actieplan voor een vitale binnenstad 2022-2026 geeft aan welke nieuwe acties wenselijk zijn om de ontwikkeling van de binnenstad verder te ondersteunen. Daarbij ligt het zwaartepunt van fysieke ingrepen in de transformatiegebieden en in de verbinding met station en Hart van Zuid. Het actieplan is een uitvoeringsprogramma dat invulling geeft door de gemeenteraad vastgestelde kaders voor de herontwikkeling van de binnenstad. Deze kaders maken deel uit van het planologisch toetsingskader voor wooninitiatieven in dit gebied.

Onder invloed van de Omgevingsagenda Oost-Nederland, de Koers richting 2040 (vastgesteld via de Kadernota 2021), en kaders voor de Spoorzone Hengelo Enschede (SHE) worden de binnenstad en Hart van Zuid steeds meer als één gebied benaderd. In de Omgevingsagenda Hart van Hengelo is een samenhangende visie op wonen in deze gebieden opgenomen. Deze omgevingsvisie geeft richting aan de doelstelling en ambitie voor woningbouw, zoals vastgelegd in de Woonagenda 2021-2030. Wonen is daarbij een middel om ambities voor de verdere ontwikkeling naar een groene technologische topregio mogelijk te helpen maken.

Het belangrijkste gebied waarin de stedelijke ontwikkeling de komende jaren vorm, krijgt is de Spoorzone Hengelo Enschede. In dit gebied vallen de door provincie aangewezen sleutelprojecten Binnenstad, Hart van Zuid en Sportlaan Driene. Binnen deze gebieden wordt in de komende jaren gewerkt aan de versnelling van de integrale stedelijke ontwikkeling en de woningbouwopgave. Deze

[104] Samen aan de slag voor een energiek en aangenaam Hengelo. Coalitieakkoord 2014-2018, p. 10.
[105] Dit handboek is unaniem door de raad vastgesteld (Jaarstukken 2020).

gebieden en zeker rondom het station worden zowel woningbouw als voorzieningen gerealiseerd die Hengelo als stad aantrekkelijker maken als vestigingsstad voor het talent dat we nodig hebben. Ook de stedelijke voorzieningen die daar bij horen worden hier gerealiseerd. Daarnaast blijft de gemeente inzetten op kleinere ontwikkelingen in wijken en de uitgifte van bijvoorbeeld Dalmeden. In deze ontwikkelingen worden veelal andere typen woningen gerealiseerd dan binnen de spoorzone waarmee de woningmarkt evenwichtig kan worden bediend.[106]

[106] Zomernota 2024-2028 Gemeente Hengelo, p. 22.

6 Vertaling naar de uitvoering

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bespreekt hoe keuzes in de woonvisie een vertaling naar de uitvoering hebben gekregen. Daarbij kijken we eerst naar acties voor de uitvoering in we woonvisie (§ 6.2). Vervolgens richten we ons op de programmering van woningbouw (§ 6.3). Daarna komen prestatieafspraken met Welbions en marktpartijen aan bod (§ 6.4).

Deelvraag	Normen
4 Is er een systematische doorvertaling gemaakt naar uitvoeringsprogramma's en (prestatie)afspraken met de woningcorporatie en eventuele andere derden?	• De gemeentelijke doelstellingen en taakstellingen uit het woonbeleid zijn systematisch doorvertaald naar uitvoeringsprogramma's (en andere afspraken) om de doelrealisatie te borgen. • Eventuele prestatieafspraken zijn (SMART-)geformuleerd

- De gemeente heeft geen uitvoeringsprogramma opgesteld, maar formuleert in de woonvisie acties voor twee jaar. De voorgenomen actualisatie heeft niet plaatsgevonden. Daarmee brengt de gemeente geen prioriteiten meer aan in wat zij van de woningcorporatie en andere partners in de bijdrage aan het gemeentelijke woonbeleid verwacht.
- De gemeente maakt prestatieafspraken met Welbions en Ookbions volgens het wettelijk bepaalde proces. De afspraken sluiten nauw aan bij de insteek van de woonvisie. Ook in de meest recente prestatieafspraken is de doorwerking nog zichtbaar. Daarnaast krijgen de prestatieafspraken in belangrijke mate een lokale invulling van afspraken in de Woondeal Twente en Nationale Prestatieafspraken.
- De prestatieafspraken zijn gedeeltelijk SMART geformuleerd. Niet alle afspraken lenen zich daarvoor. Voor het bepalen van de doeltreffendheid is het wenselijk de afspraken zo te formuleren dat de bijdrage aan het gemeentelijke woonbeleid inzichtelijk kan worden gemaakt. De keuze om aan de prestatieafspraken heldere acties en een rolverdeling te verbinden, maakt het mogelijk om elkaar beter op verantwoordelijkheden aan te spreken.
- Partijen in de Markttafel Hart van Zuid hebben een dynamische woningbouwprogrammering afgesproken en daarbij bandbreedtes bepaald voor de verdeling van de nieuwbouw over prijsklasse en woningtype in aansluiting op de gewenste doelgroepen voor dit gebied. De afspraken zijn SMART geformuleerd. De segmentering geldt als doelstelling en is indicatief.

6.2 Acties in de woonagenda

In het startdocument voor de woonvisie[107] en een raadsbrief over het proces[108] werd een uitvoeringsprogramma in het vooruitzicht gesteld. Dit is er niet gekomen. In de woonvisie zijn wel, op aangeven van de raad, concrete acties voor de eerste twee jaren opgenomen.[109] De gemeente neemt zich een tweejaarlijkse actualisatie van de acties voor, maar daar is geen opvolging aan gegeven.[110]

[107] Startdocument voor de Woonvisie 2016-2026 (2016824).

[108] Raadsbrief 2016824.

[109] Raadsbrief 2031921, bijlage: Politieke markt van 12 mei jl.

[110] Woonvisie Goed wonen in het hart van Twente 2016-2026 (2060288), p. 6.

De acties in de woonvisie geven uiting aan wat de gemeente als de prioriteiten van dat moment beschouwt. Door het ontbreken van concrete doelstellingen voor de uitvoering, wordt niet duidelijk hoe de acties bijdragen aan de doelrealisatie. De acties zijn niet navolgbaar gekoppeld aan een bepaalde beleidskeuze of maatregelen die de gemeente daarvoor wil nemen. In bijlage 3 hebben we zelf de beleidskeuzes, maatregelen en acties met elkaar in verband gebracht.

De acties in de woonvisie krijgen uitvoering via de reguliere beleidscyclus. Via verschillende beleidsprogramma's wordt aan beleidskeuzes uit de woningvisie gewerkt. We hebben aan de hand van de jaarstukken 2017 en 2018 de uitvoering van de acties in woonvisie in kaart gebracht (zie bijlage 4). Het overkoepelende beeld is dat er veel is ondernomen om de woningbouwprogrammering in lijn te brengen met de regionale afspraken (thema 4). Ook is veel aandacht uitgegaan naar wonen in de binnenstad, transformatieprojecten, en betaalbaarheid van wonen. Acties gericht op langer thuis wonen richten zich woonservicegebieden en het organiseren van samenwerking tussen zorg- en welzijnspartners en ontmoetingsplekken in de wijk. Het accent ligt hiermee op de woonomgeving en minder op wooninitiatieven.

Na 2018 zijn geen nieuwe acties voor de uitvoering van de woonvisie meer geformuleerd. In de huidige begrotingsopzet wordt via het programma ‘Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing’ gewerkt aan het realiseren van de woningbouwopgaven. Via het programma ‘sociaal domein’ krijgen keuzen voor langer thuis wonen en een maatwerkaanpak vanuit het armoede- en schuldenbeleid hun beslag. Overkoepelend aan deze programma’s is de strategische agenda 'Hengelo in verbinding'.

6.3 Woningbouwprogrammering

In de Woonvisie 2016-2026 stelt de gemeente zich uitnodigend op om met woningbouwplannen in het stedelijk gebied te komen. Het gaat dan om (tijdelijke) koop- en huurwoningen in het goedkope en betaalbare segment, vernieuwende woon(zorg)vormen, starterswoningen in Beckum, transformatie van panden in de binnenstad en particulier initiatief tot zelfbouw. Ten aanzien van aspirant (goede) plannen wordt initiatiefnemers in een vroeg stadium gemeld dat deze plannen alleen aan het woningbouwprogramma toegevoegd en tot ontwikkeling gebracht kunnen worden als de woningbouwbehoefte is aangetoond.[111]

Het Kwaliteitskader is het instrument waarmee de gemeente uitvoering geeft aan uitgangspunten van de woonvisie. Het Kwaliteitskader is de basis voor gesprekken met ontwikkelende partijen over de precieze invulling van initiatieven op woongebied. Aan de hand van het kader wordt een initiatief in relatie tot de locatie, het gewenste woonmilieu en de doelgroep beoordeeld. Doordat het Kwaliteitskader als structuurvisie is vastgesteld, vormt het onderdeel van het planologisch kader waaraan plannen na het indienen van een aanvraag worden getoetst. Als gevolg van het bestemmingsplan Parapluherziening Wonen, dat de raad in 2019 heeft vastgesteld, is voor het toevoegen van een woning een bestemmingsplanwijziging nodig.[112]

Met gebruik van het Kwaliteitskader wordt een wooninitiatief eerst beoordeeld op kwantitatieve[113] en kwalitatieve uitgangspunten. Deze gelden als harde eis. Voldoet een plan hieraan, dan volgt een toetsing aan zachte eisen. Initiatieven die daaraan voldoen worden in een volgende slag beoordeeld op criteria over locatie en/of woning. Per criterium worden punten toegekend, waarbij door het

[111] Raadsadvies (3157181).

[112] Raadsbesluit (2367600).

[113] Bij de actualisatie van het Kwaliteitskader in 2023 zijn de kwantitatieve uitgangspunten geschrapt.

gebruik van wegingsfactoren bepaalde criteria wegen zwaarder meewegen. De kwalitatieve wegingsfactoren worden jaarlijks vastgesteld.[114] Vanaf een bepaald minimumaantal punten verleent de gemeente haar medewerking. Het Kwaliteitskader is daarmee leidend beleid bij het opnemen van nieuwe woningbouwplannen in het bestaande woningbouwprogramma. Het Kwaliteitskader is alleen van toepassing wanneer er sprake is het permanent toevoegen van één of meerdere wooneenheden (ook onzelfstandige wooneenheden: kamers). Voor tijdelijke woonvormen of logies gelden voorwaarden, die de gemeente in bijlagen bij de woonvisie heeft opgenomen. De woningen binnen een plan worden aan het programma toegevoegd wanneer er een grondexploitatie is vastgesteld waarbinnen de woningen gerealiseerd kunnen worden of, in geval van particuliere plannen, wanneer er een bestemmingsplan is vastgesteld op basis waarvan de woningen gerealiseerd kunnen worden.

6.4 Doorwerking in afspraken met samenwerkingspartners

Voor de uitvoering van het woonbeleid maakt de gemeente afspraken met andere partijen, zoals de woningcorporatie en ontwikkelaars. Het is belangrijk om in gedachten te houden dat de gemeente geen volledige sturing op de prestatieafspraken heeft. Het betreft een samenwerking op basis van gelijkwaardigheid. Het maken van prestatieafspraken tussen de gemeente, Welbions en Ookbions is wettelijk gereguleerd. Afspraken met (markt) partijen komen op vrijwillige basis tot stand in het kader van privaatrechtelijke overeenkomsten.

6.4.1 Doorwerking in prestatieafspraken met Welbions

De woonvisie vormt de basis voor het maken van prestatieafspraken tussen de gemeente, Welbions en Ookbions. We hebben gekeken welke keuzes en maatregelen in de woonvisie het werkdomein van de corporatie betreffen en welke acties voor de eerste twee jaren staan genoemd. Aan de hand van de prestatieafspraken voor 2017 en 2018-2019 hebben we de doorwerking van de woonvisie in prestatieafspraken onderzocht (zie bijlage 5).

Alle keuzes in de woonvisie die Welbions betreffen, hebben doorwerking gekregen in prestatieafspraken. De afspraken komen inhoudelijk goed overeen de insteek van de woonvisie (zie kader 6-1). Op onderdelen zijn de prestatieafspraken breder ingevuld, bijvoorbeeld door niet alleen bij individuele betalingsproblemen maatwerk te bieden, maar daarvoor een specifiek instrument te ontwikkelen (’t Knelpunt). Op één punt kent de invulling een andere insteek dan de woonvisie. Anders dan de keuze om de (goedkope) sociale woningvoorraad tien jaar in omvang gelijk te houden, stemt Welbions de strategische portefeuille af op de toenmalige prognose dat de vraag naar (goedkope) sociale huurwoningen vanaf 2030 daalt.

[114] Jaarverslag en jaarrekening 2018 gemeente Hengelo, p. 54; Vraaggesprek 3 september 2024.

Kader 6-1 Doorwerking van woonvisie in eerste twee jaren

Uit de kerntaak van woningcorporaties – zorgen voor betaalbare woningen voor mensen met lage inkomens – volgt dat de meeste afspraken zich hierop richten. De keuze 'in beginsel geen oplopende zoektijden' kent een uitwerking in een norm voor de slaagkans (niet onder de 20% op jaarbasis). Ook over het gemiddelde jaarlijkse aantal te verkopen woningen en toe te voegen sociale woningen zijn er afspraken: 70 nieuwbouw (waarvan 60 in Hengelo) tegen 70 verkoop (hele werkgebied). Over de jaren heen wordt een balans tussen nieuwbouw en verkoop nagestreefd. De afspraak over jaarlijkse verkoop betekent een ruime halvering van het aantal in de jaren daarvoor, toen dit aantal op 150 was bepaald. In 2018-2019 is er ook de afspraak om ook het particuliere aanbod in de sturing op de sociale voorraad te betrekken. Er zijn afspraken over de huisvesting van statushouders. In 2017 is het aantal bepaald op 140 en is de afspraak om kansen voor transformatie van leegstaande gebouwen te onderzoeken. Dit blijkt een jaar later niet meer nodig als het aantal te huisvesten statushouders is gedaald naar 58. Op het thema 'wonen, zorg en welzijn' zijn er afspraken over een project Langer zelfstandig wonen. Welbions zet bij groot onderhoudsprojecten een woonconsulent in voor persoonlijke begeleiding van ouderen. Op het thema 'Leefbaarheid en kwaliteit' zijn er afspraken over het onderzoeken van wonen en bedrijvigheid in de units aan de Marskant.

Door het uitblijven van een actualisatie van de acties in de woonvisie, geeft de gemeente geen focus meer mee voor de te maken prestatieafspraken. Daarmee heeft Welbions de ruimte om in het 'bod' op de woonvisie zelf accenten te leggen in waar ze haar bijdrage aan de woonvisie op wil richten.

We hebben het meest recente 'bod 'op de woonvisie en daaruit voortgekomen prestatieafspraken geanalyseerd (zie bijlage 6). Daaruit komt naar voren dat een belangrijk deel van de prestatieafspraken een toepassing of doorvertaling zijn van wat is vastgelegd in (aankomende) wet- en regelgeving en bovenlokale bestuurlijke afspraken.[115] De Nationale prestatieafspraken[116] zijn duidelijk herkenbaar verwerkt in de prestatieafspraken 2024-2025. Dat geldt ook voor verplichtingen vanuit de aankomende (nog niet vastgestelde) Wet versterking regie volkshuisvesting. Zo wordt het beleidsdoel aangehaald om 30% van het woningaanbod in de sociale huursector te laten vallen en het vaststellen van een woonzorgvisie als afspraak opgenomen.[117] Ook regionale afspraken over ouderenhuisvesting zijn in de prestatieafspraken verwerkt, zoals de afspraak om woon(zorg)cirkels te verkennen en kleinschalige woon(zorg)concepten voor ouderen te onderzoeken.[118]

Naast bovenstaande ontwikkelingen houden de prestatieafspraken ook een lokale inslag. Hierbij kan worden gedacht aan prestatieafspraken over het continueren van de regietafel (voor mensen 'tussen wal en schip') en 't Knelpunt (maatwerkoplossingen bij individuele betalingsproblemen). En aan de blijvende afspraak dat Welbions bereid is om te investeren transformatie van vastgoed in de binnenstad en de nieuwe afspraak over ondersteuning van sociale woningbouw in Beckum (gestart als bewonersinitiatief). Alle genoemde afspraken zijn terug te voeren op beleidskeuzes in de Woonvisie.

Inhoudelijk belangrijke afspraken zijn dat Welbions voor de korte termijn flink aantal woningen bijbouwt. Daartoe worden de sociale grondprijzen in de sociale grondprijsnotitie herzien. Ook krijgt de keuze voor starterswoningen in Beckum nu een verankering in de prestatieafspraken. Een nieuwe

[115] Doelen en afspraken uit de Nationale prestatieafspraken en de regionale Woondeals zijn opgenomen in de nieuwe volkshuisvestelijke prioriteiten die de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op 16 juni 2023 via een brief aan de Tweede Kamer heeft vastgesteld. Woningcorporaties moeten hiermee verplicht rekening houden bij het uitbrengen van hun bod op de gemeentelijke woonvisie.

[116] Zie voor een infographic: https://www.volkshuisvestingnederland.nl/documenten/publicaties/2022/06/30/nationale-prestatieafspraken-voor-de-volkshuisvesting.

[117] Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2024 en 2025 (3676260).

[118] Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2024 en 2025 (3676260), p. 9.

ontwikkeling is dat er afspraken zijn om in vergrijzende wijken in te zetten op de doorstroming van ouderen naar een passende woning. Ook over de huisvesting van kwetsbare doelgroepen zijn afspraken gemaakt, waarbij de regionale woonzorgvisie duidelijk zijn schaduw vooruitwerpt. Een verandering met de voorgaande periode is ook de verantwoordelijkheid die Welbions neemt in de gemeentelijke taakstelling voor de huisvesting van statushouders.

Norm: Eventuele prestatieafspraken zijn (SMART-)geformuleerd
Het 'bod' dat woningcorporaties op de gemeentelijke woonvisie uitbrengen, moet uitmonden in "duidelijke, zo mogelijk resultaatgerichte en gekwantificeerde (meerjarige) prestatieafspraken".[119] De Prestatieafspraken 2024-2025 zijn maar beperkt SMART geformuleerd (zie kader 6-2). Deels past dat bij het oogmerk van sommige afspraken. Prestatieafspraken kennen verschillende verschijningsvormen. Tabel 6-1 geeft hiervan overzicht met uitleg en concrete voorbeelden uit de gemaakte Prestatieafspraken 2024-2025. Daar waar afspraken zich ertoe lenen om SMART geformuleerd te worden, is dat wel wenselijk om de doeltreffendheid te kunnen bepalen.

Tabel 6-1 Verschijningsvormen van prestatieafspraken

Type	Uitleg [120]	Voorbeeld uit prestatieafspraken 2024-2025
Procesafspraken	Manier van samenwerking, overleg, planning, monitoring, evaluatie en besluitvorming	We monitoren de slaagkans en de effecten van woninghuren.nl. Het monitoren vindt twee keer per jaar plaats.
Beschrijvende uitspraken	Vastleggen of bevestigen uitgangspunten, posities, financiële afspraken	Welbions heeft de mogelijkheid een inkomensafhankelijke (hogere) huurverhoging toe te passen. De extra inkomsten moeten worden ingezet voor investeringen in nieuwbouw en verduurzaming
Intentieafspraken	Uitspreken van een streven waarvan haalbaarheid niet vaststaat	We spannen ons in om nieuwe gemeentelijke locaties te vinden voor realisatie tijdelijke modulaire woningen om de sociale voorraad te vergroten.
	Eventueel handelen (als dit, dan dat)	Gemeente vraagt in overleg met Welbions relevante subsidies aan. Waar het kan en passend is, worden deze ter beschikking gesteld aan Welbions.
Handelingsafspraken	Activiteiten plannen	De gemeente en Welbions maken vooraf afspraken over de inzet van Wijkracht bij het project Hazenweg
	Activiteiten afstemmen	Gezamenlijk onderhoud openbaar groen organiseren daar waar dat wenselijk is voor de gebieden De Noork en de Airey flats (beginnend met een pilot)
Garantieafspraken	Waarborgen: de afspraak in principe te allen tijde nakomen	Welbions brengt isolerende maatregelen niet in rekening bij haar huurders. De vergoedingentabel wordt niet meer gebruikt.
Transactieafspraken	Ruilen of handelen tussen partijen en bijdragen om dit te realiseren	We maken afspraken over de aantallen sociale huurwoningen met daarbij passende sociale grondprijzen.

Over de gehele linie zien we vooral intentieafspraken en afspraken om handelingsopties te onderzoeken. Hierin is de keuze voor 'adaptief programmeren' herkenbaar. Maar ook de toenemende regie op het lokale beleid via wet- en regelgeving en bovenlokale bestuurlijke afspraken. In combinatie met onzekerheden op de woningmarkt, wordt het voor de gemeente, Welbions en Ookbions lastiger om zich te committeren aan resultaatgerichte en gekwantificeerde prestatieafspraken.

Prestatieafspraken zijn gebaseerd op vrijwilligheid, maar deze zijn niet vrijblijvend. Na ondertekening zijn de partijen verplicht om zich voor de realisatie in te spannen en hierover met elkaar in gesprek te blijven. Belangrijk is om de afspraken aan concrete acties te verbinden, zodat deze acties in de betreffende twee jaar gerealiseerd kunnen worden.[121] In de vormgeving zien we dat de

[119] Kamerstukken II 2010/2011, 32 769 nr. 3, pag. 14-15.
[120] Platform31 (2022); Rekenkamer Voorst (2015).
[121] Raadsbrief 3586372.

prestatieafspraken 2024-2025 zijn teruggebracht tot de gemaakte afspraken. Ook wordt nu duidelijk aangegeven bij welke partij(en) het initiatief ligt en wie de andere betrokkenen zijn en in (welk kwartaal van) welk jaar de afspraken tot resultaat moeten zijn gekomen. Daarmee krijgen de afspraken meer het karakter van een uitvoeringsagenda op volkshuisvestelijk gebied.

Kader 6-2 Typering van de Prestatieafspraken 2024-2025

Beschikbaarheid
Uit de analyse van de prestatieafspraken 2024-2025 blijkt dat afspraken gericht op de toevoeging van (tijdelijke) woningen de vorm aannemen van intentieafspraken. Afspraken gericht op het (versnellen van) doorstroming, in het bijzonder onder de doelgroep ouderen, nemen de vorm aan van handelingsafspraken en dan specifiek op het onderzoeken van locaties, woon(zorg)concepten en instrumenten/werkwijzen om ouderen te begeleiden of te verleiden om door te stromen naar een passende woning.

Betaalbaarheid
Prestatieafspraken over de betaalbaarheid hebben vooral het karakter van beschrijvende en garantieafspraken. De beschrijvende afspraken gaan voornamelijk over de continuering van beproefde instrumenten en werkwijzen, zoals de regietafel, 't Knelpunt, het Convenant schuldhulpverlening en (iets recenter) het project Vroegsignalering. De garantieafspraken gaan over de lokale toepassing van landelijke afgesproken huurmaatregelen.

Huisvesten van doelgroepen wonen en zorg
Prestatieafspraken over de huisvesting van doelgroepen van wonen en zorg hebben deels het karakter van beschrijvende afspraken. Deze afspraken gaan over de continuering van beproefde instrumenten en werkwijzen, zoals de inzet van wijkcoaches en sociaal wijkbeheerders, samenwerking met maatschappelijke organisaties rond de huisvesting van bijzondere doelgroepen. Naast de beschrijvende zijn er intentieafspraken over de huisvesting van statushouders en woonwagenbewoners en handelingsafspraken gericht op het onderzoeken van diverse denkrichtingen voor ouderenhuisvesting, woningen voor mensen met niet-aangepast gedrag en een vangnet voor mensen die uit hun woning worden gezet.

Kwaliteit en duurzaamheid van woningen
De afspraken gericht op duurzaamheid van woningen betreffen vooral intentieafspraken op het gebied van het realiseren van aardgasvrije wijken, circulair bouwen en klimaatadaptatie. Afspraken over herstructurering van De Noork hebben vooral het karakter van handelingsafspraken.

Leefbaarheid en maatschappelijk vastgoed
Prestatieafspraken over de leefbaarheid hebben het karakter van beschrijvende afspraken over de continuering van beproefde instrumenten, zoals het gebruik van Wijkvisies, buurtbemiddeling en het Woonplan. De afspraak over maatschappelijk vastgoed is een beschrijvende afspraak in de vorm van een stellingname: Welbions vindt het belangrijk dat het (toekomstige) aanbod van welzijns- en zorgdiensten dicht bij de huurders wordt georganiseerd.

6.4.2 Afspraken Markttafel Hart van Zuid

De gemeente en marktpartijen in de Markttafel Hart van Zuid hebben ambities voor de ontwikkeling van Hart van Zuid vastgelegd in het Handelingsperspectief Hart van Zuid (2019). Dit is beeldvormend besproken in een politieke markt.[122] Betrokken partijen spreken over de woningbouwprogrammering af dat er een gedifferentieerd programma komt, zowel naar woningtype als naar prijsklasse.[123] In vervolg daarop hebben zij binnen de kaders van de Woonagenda afspraken gemaakt over een dynamische woningbouwprogrammering om een nieuw stedelijk milieu in Hart van Zuid te realiseren.

[122] Politieke Markt (2433002).
[123] Handelingsperspectief Hart van Zuid (2433002).

In aansluiting op de ambities voor het gebied en de gewenste doelgroepen, hebben ze gezamenlijk een verdeling over de prijscategorieën afgesproken. Het dynamische zit er in, dat de betrokken partijen de afgesproken verdeling onderling in hun projecten te zullen waarborgen.[124] In het licht van de besluitvorming over de Woonagenda hebben de marktpartijen in de Markttafel in een brief aan de Hengelose raad geschetst hoe zij invulling willen geven aan een betaal programma voor Hart van Zuid.[125] In eerste instantie is dit als raadsvoorstel/-besluit door het college aangeboden, maar uiteindelijk is het op initiatief van het presidium in een beeldvormend Politieke Markt besproken.[126]

Er worden totaal rond de 800 woningen toegevoegd.[127] De Markttafel ziet de verdeling als volgt:[128]

Segmentering woningbouwprogramma Hart van Zuid – voorstel Markttafel				
		Goedkoop	Midden	Duur
Huur		< 752	752 - 1000	> 1000
Koop	app	< 250.000	251.000 – 375.000	> 376.000
	ggb	< 300.000	301.000 – 450.000	> 450.000
Doelgroep		Urban Creator	Young Potential	Stedelijke entrepreneur
Aandeel in HvZ		25 – 40%	45 – 55%	10 – 20%

Prijspeil 2020

Toelichting bij tabel:
- *Programma op basis van huidige stand van de diverse ontwikkelingen in Hart van Zuid.*
- *Genoemde huur- en verkoopprijzen zijn op basis van de huidige marktinzichten en kunnen wijzigen.*
- *De aangegeven segmentering geeft een doelstelling aan en is indicatief.*

De afspraken over het woningbouwprogramma voor Hart van Zuid zijn specifiek en meetbaar geformuleerd en zijn voor de betrokken partijen en de raad aanvaardbaar. De afspraken worden op dat moment realistisch ingeschat, waarbij de huur- en verkoopprijzen onder voorbehoud worden geformuleerd. De afspraken zijn niet tijdgebonden, wat past bij de lange doorlooptijd van gebiedsontwikkeling. De onderscheiden doelgroepen – urban creator, young potential en stedelijke entrepreneur – zijn nader uitgewerkt in het Identiteitsdocument Hart van Zuid.[129] De genoemde prijsklassen komen (vrijwel) overeen met hoe betaalbaar in de Woonagenda is gedefinieerd in aansluiting bij de situatie voor Hengelo. Bij een huur van € 737,- per maand (prijspeil 2020) kunnen worden woningen aangemerkt als sociale huurwoning.[130] Het uitgangspunt in de Woonagenda dat 25% van alle nieuwbouw als sociale huurwoningen wordt gerealiseerd geldt voor Hengelo als geheel. Door de afgesproken bandbreedte van 25-40% wordt hieraan in Hart van Zuid een (meer dan) evenredige bijdrage geleverd.

[124] Raadsadvies (3221399).
[125] Raadsadvies (3221399).
[126] Raadsadvies (2433002).
[127] Raadsadvies (2433002).
[128] Markttafel Hart van Zuid, Voorstel woningbouwsegmentering Hart van Zuid (brief aan de gemeenteraad van Hengelo), 30 maart 2021, p. 1.
[129] Identiteitsdocument Hart van Zuid - brandboek final – v2 (3221399), p. 6-7.
[130] Woningen die tot de liberalisatiegrens worden verhuurd worden aangemerkt als sociale huurwoning en bewoners kunnen (afhankelijk van leeftijd en inkomen) nog in aanmerking komen voor huurtoeslag. Het maakt daarbij niet uit of deze woning wordt verhuurd door een woningcorporatie of een particuliere verhuurder.

7 Organisatie van de samenwerking

7.1 Inleiding

Bij samenwerking rondom het woonbeleid gaat het om samenwerking op verschillende niveaus. We bespreken welke samenwerkings- en overlegstructuren zijn ingericht voor de samenwerking rond het woonbeleid. We richten ons eerst op de samenwerking tussen de gemeente, Welbions en Ookbions. Daarna gaan we in op de samenwerking tussen de gemeente en (markt)partijen rond concrete projecten en in de context van grootschalige ontwikkelopgaven in de binnenstad en Hart van Zuid.[131]

Deelvraag	Normen
6 Met welke partijen wordt rondom het woonbeleid samengewerkt?	• Er sprake is van een georganiseerde afstemming en samenwerking binnen de gemeente en met externe partners/belanghebbenden.

- Er is een wettelijk voorgeschreven proces voor het maken van prestatieafspraken. De gemeente Hengelo, Welbions en Ookbions hebben binnen deze kaders een ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuur ingeregeld.
- In de samenwerking tussen de gemeente en (markt)partijen is een accounthouder de 'scharnier' in de samenwerking. Projecten in de binnenstad en Hart van Zuid zijn ingebed in de projectorganisatie die voor deze gebieden is ingericht. De overleg- en samenwerkingsstructuren zijn daarvan onderdeel.

7.2 Organisatie van de samenwerking rond het woonbeleid

7.2.1 Gemeente Hengelo, Welbions en Ookbions

Bij het opstellen van de woonvisie werkten de gemeente Hengelo en corporatie Welbions als met prestatieafspraken op basis van een convenant. Met de komst van de Woningwet in 2015 is het proces voor het maken van prestatieafspraken wettelijk gereguleerd. De woonvisie vormt daarvoor de basis, die gemeenten sinds 2022 verplicht moeten opstellen.

De Woningwet schetst een stapsgewijs proces van samenwerking. Uiterlijk op 1 april vindt op basis van de Woningwet overleg plaats tussen gemeente, corporaties en huurdersorganisaties. Tijdens dit overleg bespreken partijen het proces en de prioriteiten voor de aankomende prestatieafspraken. De woningcorporatie stelt voor 1 juli een overzicht op van voorgenomen werkzaamheden. Dit wordt ook wel 'het bod' genoemd. Hierin gaat de corporatie in op de voorgenomen werkzaamheden in een gemeente voor de aankomende periode. Ook beschrijft de corporatie hoe deze werkzaamheden aansluiten bij de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Op basis van dit bod gaan Welbions, Ookbions en de gemeente in gesprek om tot prestatieafspraken te komen. Deze prestatieafspraken moeten zijn ondertekend door het college voor 15 december. De afspraken tussen de gemeente Hengelo,

[131] Bij het ambtelijk wederhoor is in dit verband opgemerkt dat er naast de Markttafel Hart van Zuid diverse gebiedsteams zijn, waaronder het Transformatieteams Binnenstad, en projectteams waarbinnen woningbouwontwikkeling wordt afgestemd met beleid.

woningcorporatie Welbions en huurdersorganisatie Ookbions worden conform dit wettelijke proces gemaakt.[132]

Het is wettelijk toegestaan om meerjarige prestatieafspraken te maken. De gemeente Hengelo, Welbions en Ookbions maken afspraken voor twee jaren, meest recent voor de periode 2024-2025. De overlegpartners mogen het voorgeschreven proces inrichten op een voor hen passende manier.[133] Twee keer per jaar (mei en oktober) vindt er overleg plaats tussen Ookbions, de Gemeente Hengelo (ambtelijk) en Welbions. Tijdens dit overleg wordt de voortgang van de prestatieafspraken besproken en geëvalueerd en waar nodig wordt bijgestuurd. In het periodiek overleg wordt besloten welke punten worden toegevoegd aan de bestaande agenda voor het Ambtelijk Overleg (AO) (3 keer per jaar) en het Bestuurlijk Overleg (BO) (3 keer per jaar).[134]

Binnen de Agenda Wonen en Zorg is er een structureel strategisch overleg (gemiddeld 3 keer per jaar) waarin de ontwikkelingen worden besproken en de samenhang van de acties met de beleidsdoelen worden getoetst. Gemeente, Welbions en enkele zorgpartijen maken onderdeel uit van het strategisch overleg.[135]

7.2.2 Gemeente en marktpartijen

De samenwerking tussen de gemeente en marktpartijen krijgt vorm rond concrete projecten. Er is per project een gemeentelijke accountmanager die contact onderhoudt met de initiatiefnemer(s) in het projectgebied. Deze gemeentelijke vertegenwoordiger is 'het gezicht naar buiten' en intern het coördinatie- en aanspreekpunt voor de betrokken disciplines binnen de gemeentelijke organisatie.

In de binnenstad en Hart van Zuid maken woningbouwprojecten deel uit van programma's voor de ontwikkeling van deze gebieden. Vanwege de omvangrijke schaal zijn daarvoor samenwerkings- en overlegstructuren ingericht.

7.2.3 Interne overlegstructuren

Voor overleg en afstemming binnen de gemeente zijn overlegstructuren ingericht. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen kleine wooninitiatieven en woningbouwprojecten. Kleine wooninitiatieven worden besproken aan de Ruimtelijke Tafel. Daar worden wekelijks kleinschalige ontwikkelingen in de stad besproken. Als een wooninitiatief op de agenda staat, is de afdeling Wonen in het overleg vertegenwoordigd. Bij grootschalige ontwikkelingen is een gemeentelijke projectleider daarvan de 'trekker'. De relevante beleidsafdelingen nemen aan projectoverleg deel om ambities en doelstellingen vanuit verschillende beleidsdomeinen in te brengen en onderling af te stemmen. Om het woonbeleid en het woonzorgbeleid te integreren is in een werkgroep een plan van aanpak gemaakt, waarin ook een medewerker van sociaal volledig deelneemt.[136]

Programmaorganisatie binnenstad en Hart van Zuid

Voor de ontwikkeling van de binnenstad is een gemeentelijke programmaorganisatie ingesteld. De opdrachtgever Stedelijke Ontwikkeling fungeert als programmamanager voor de integrale aanpak van

[132] Alleen de ondertekening van de prestatieafspraken 2020-2021 kent een ander verloop als gevolg van onenigheid over een van de voorgenomen werkzaamheden van de werkzaamheden. Deze afspraken zijn in 2020 onder toevoeging van een addendum met aanvullende afspraken alsnog getekend.

[133] Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, *Regelgeving prestatieafspraken*.

[134] Concept Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2022 – 2023 (3338901), p. 17.

[135] Concept Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2022 – 2023 (3338901), p. 11.

[136] Startgesprek 13 februari 2024.

de transformatie van de binnenstad en als opdrachtgever voor de projecten die onder het programma vallen. Bestuurlijk is de wethouder binnenstad integraal verantwoordelijk voor alle projecten.[137]

Het programmateam Hart van Zuid draagt zorg voor de integrale ontwikkeling en realisatie van Hart van Zuid. De programmaorganisatie werkt in nauwe samenwerking met de lijnorganisatie aan de deelprojecten en de verschillende overkoepelende thema's. Het programmateam vergadert een keer in de vier weken. Tijdens het Portefeuillehouders Overleg Hart van Zuid vindt eens in de twee weken afstemming plaats met de verantwoordelijk wethouder.[138]

In het portefeuillehoudersoverleg 'grote projecten' (in huidige collegeperiode: 'stedelijke strategie') vindt afstemming plaats tussen het programma binnenstad, programma Hart van Zuid en andere aanverwante projecten en strategische opgaven.[139]

[137] Concept Aanvraagdocument Woningbouwimpuls Vierde tranche 2022 (3477127), p. 4.
[138] Programma Hart van Zuid 2022 – 2026. Deel II Verdieping (3405220), p. 7.
[139] Programma Hart van Zuid 2022 – 2026. Deel II Verdieping (3405220), p. 7.

8 Inzet van instrumenten in Hengelose woonbeleid

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk bespreken we eerst wat de gemeente zich in de woonvisie aan maatregelen voorneemt en welke instrumenten ze daarvoor op het oog heeft (§8.2). Daarna bespreken we welke maatregelen en instrumenten zij in de beleidspraktijk toepast (§8.3).

Deelvraag	Normen
5 Welke instrumenten zet de gemeente Hengelo in om doelstellingen op het gebied van wonen te realiseren?	• Het woonbeleid benoemt de instrumenten die de gemeente inzet om tot doelrealisatie te komen.

- De gemeente formuleert in de woonvisie keuzes en maatregelen die ze daarvoor wil inzetten. Op onderdelen benoemt ze ook daarvoor in te zetten instrumenten (zie bijlage 7). De maatregelen en instrumenten richten zich in hoofdzaak op de betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen. De gemeente maakt gebruik van de beperkte mogelijkheden die ze heeft om daarop te sturen.
- Onder invloed van het beleid van het Rijk kan het gemeentelijke instrumentarium breder worden benut en is het ook met nieuw instrumenten uitgebreid. De provinciale koers laat bovendien meer ruimte om instrumenten gericht op bouwen in te zetten. De gemeente Hengelo is bekend met de nieuwe mogelijkheden en maakt daarvan gebruik of ziet daar weloverwogen van af (zie bijlage 8). Binnenstedelijke verdichting en anterieure overeenkomsten zijn inmiddels gemeengoed. Maatregelen gericht op het benutten en creëren van levensloopbestendige woningen beginnen op te komen.

8.2 Voorgenomen maatregelen in woonvisie

Norm: Het woonbeleid benoemt de instrumenten die de gemeente inzet om tot doelrealisatie te komen.
In de woonvisie benoemt de gemeente keuzes en maatregelen die ze daarvoor wil nemen. De beschrijving van deze maatregelen gaat op onderdelen ook in op de instrumenten die de gemeente daarvoor wil inzetten. In bijlage 7 geven we de benoemde maatregelen en instrumenten in tabelvorm weer.

De geformuleerde maatregelen richten zich voornamelijk op de samenstelling van de woningvoorraad, de woonruimteverdeling, de huurprijs en maatregelen voor tijdelijke woningen/woonruimte. De gemeente geeft aan daarover prestatieafspraken te willen maken. Voor individuele betalingsproblemen wordt een maatwerkoplossing gezocht vanuit het armoedebeleid. De gemeente noemt ook maatregelen gericht op bouwen, waarvoor ze ruimte wil maken in het woonprogramma of bestemmingsplannen, maar wordt daarin beperkt door regionale afspraken. Genoemde maatregelen richten zich op kleinschalige initiatieven in het middensegment en voor starters in Beckum, woonzorgvormen, transformatie van panden in de binnenstad en initiatieven tot zelfbouw. De gemeente wil dit faciliteren met het onderzoeken van locaties en maatwerkoplossingen.

De gemeente heeft maar beperkt mogelijkheden om te sturen op de huurprijs[140] en het gewenste gebruik van woonruimte. Als het gaat om de woonruimteverdeling heeft de meer mogelijkheden, maar alleen als schaarste kan worden aangetoond. Daarvan is geen sprake op het moment van het opstellen van de woonvisie, waardoor maatregelen met inzet van de Huisvestingsverordening buiten het bereik liggen. Om het verwachte tekort aan sociale huurwoningen op de korte termijn het hoofd te kunnen bieden, maakt de gemeente gebruik van de beperkte mogelijkheden die er wel zijn. Afspraken over de omvang van de sociale woningvoorraad en het onderzoeken van mogelijkheden van tijdelijke woningen/woonruimte. Op het vlak van bouwen heeft de gemeente meer mogelijkheden om te sturen, maar wordt zij tot en met 2020 beperkt door regionale afspraken over de plancapaciteit. Met de vaststelling van de Woonagenda 2021-2030 zet de gemeente in op een forse uitbreiding van de planvoorraad. De gemeente geeft aan een monitor in te richten om op het evenwicht tussen vraag en aanbod te sturen en het Kwaliteitskader actueel te houden om te sturen op kwaliteit ("de juiste woning op de juiste plek").

8.3 Inzet van mogelijke maatregelen en instrumenten

Gemeenten beschikken voor de uitvoering van het woonbeleid over publiekrechtelijke instrumenten. Deze kwamen in hoofdstuk 2 al aan de orde bij de bespreking van de bestuurlijke rolverdeling en wettelijke taken en verantwoordelijkheden van gemeenten. Daarnaast kunnen zij privaatrechtelijke en informele instrumenten inzetten. De Rekenkamer Amsterdam heeft een uitgebreide lijst opgesteld van mogelijke maatregelen die gemeenten met inzet van het beschikbare instrumentarium kunnen nemen.[141] Deze lijst valt uiteen in maatregelen gericht op het bouwen van woningen en maatregelen om te sturen op de prijs en bewoning van bestaande woningen.

Op verzoek van de Rekenkamer Hengelo heeft de ambtelijke organisatie aan de hand van de genoemde lijst van mogelijke maatregelen en instrumenten aangegeven welke zij (niet) toepast en wat daarbij overwegingen en eventuele knelpunten zijn. Bijlage 8 geeft de uitkomst hiervan. Het overzicht noemt 70 mogelijke maatregelen die een gemeente kan nemen met instrumenten die haar ter beschikking staan. De helft bestaat uit maatregelen die een gemeente kan nemen om de nieuwe woningen in de stad te realiseren (bouwen), de andere helft uit maatregelen die kunnen worden ingezet om invloed uit te oefenen op de prijs en bewoning van de bestaande woningvoorraad (wonen). De gemeente Hengelo past 48 maatregelen toe: 19 in de categorie bouwen en 29 in de categorie wonen (zie tabel 8-1).

De gemeente is gevraagd om in de lijst van mogelijke maatregelen toe te lichten wat de overwegingen zijn om maatregelen en instrumenten (niet) toe te passen. De Rekenkamer constateert op basis daarvan dat de gemeente beargumenteerd vijf maatregelen (nog) niet toepast. Op hoofdlijnen zijn daarvoor twee redenen: er is geen aanleiding/ grondslag voor de maatregel of er zijn inhoudelijke argumenten om de maatregel niet toe te passen.

---

[140] Bij het ambtelijk wederhoor wordt hierover opgemerkt dat met de inwerkingtreding van de Wet betaalbare huur meer van rechtswege op de betaalbaarheid wordt gestuurd. De gemeente Hengelo stuurt in voorkomende gevallen op woningbouw met beperkte omvang/ WOZ-waarde. Daaraan wordt de huurprijs gekoppeld in de Wet betaalbare huur.

[141] Het overzicht is opgesteld door de rekenkamer Amsterdam en op onderdelen aangepast in rekenkameronderzoeken van Zaanstad en Maastricht. De Rekenkamer Hengelo heeft de maatregelen gericht op lobby uit het overzicht verwijderd, die recent door beleid en regels van het Rijk zijn ingehaald.

Tabel 8-1 Overzicht van beschikbare en daadwerkelijk ingezette aantal instrumenten

Aandachtsveld	Aantal beschikbaar	Ingezet door Hengelo
BOUWEN		
Ruimtelijk instrumentarium	10	7
Grondbeleid	10	5
Locaties	4	3
Samenwerken	4	3
Financieel	4	1
WONEN		
Huurprijs/ toeslag	6	5
Woningvoorraad	8	5
Woonruimteverdeling	17	13
Huurbescherming	4	4
Financieel	3	2
TOTAAL	70	48

De gemeente maakt van een aantal instrumenten intensief gebruik, zoals binnenstedelijke verdichting. Die mogelijkheid wordt wel begrenst door parkeernormen en andere ruimtelijke ambities, waaronder berging hemelwater en groen. Ook maakt de gemeente veel gebruik van anterieure overeenkomsten om afspraken vast te leggen.[142] Via het Kwaliteitskader 'stuurt' de gemeente daarbij op toevoeging van woningen in segmenten waaraan aantoonbaar behoefte is.[143]

Voor sturing op de bestaande voorraad wordt in de wijken waar sprake is van schaarste de verordening Opkoopbescherming ingezet. Er is nog (te) beperkt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om levensloopbestendige woningen specifiek te labelen voor senioren. Die mogelijkheid is wel steeds onderkend, maar nu in de meest recente prestatieafspraken ook als afspraak opgenomen (naast het realiseren van woonzorgcirkels en nieuwbouw van seniorenwoningen).[144] Daarbij start ook een pilot om ouderen die een gezinswoning achterlaten, bij verhuizingen naar levensloopbestendige woningen voorrang te geven. De gemeente stuurt ook met eigen instrumenten op een efficiënte benutting van de bestaande voorraad. Zo heeft zij beleid gemaakt voor pre-mantelzorgwoningen en in het Kwaliteitskader meer ruimte gecreëerd voor woningsplitsing onder bepaalde voorwaarden (prijssegment en kwaliteitseisen).[145]

Een deel van de woningvoorraad waar de gemeente weinig op kan sturen is het eigen woningbezit. In Hengelo ligt dit rond de 60%. Het gemeentelijke beleid is gericht op een grotere eigen verantwoordelijkheid om voorzieningen te treffen om de woningen toekomstbestendig te maken, maar onduidelijk is welk aandeel van de woningen zich daarvoor leent.[146]

[142] In anterieure overeenkomsten worden afspraken gemaakt over kosten en verantwoordelijkheden bij een wijziging omgevingsplan of omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Hieronder vallen onder andere afspraken over de woningbouwprogrammering (doelgroep, prijssegment, huur/koop, aandeel sociaal).

[143] Gesprek 3 september 2024.

[144] Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2024 en 2025 (3676260).

[145] Gesprek 3 september 2024.

[146] Bij het ambtelijk wederhoor wordt gesteld dat het toekomstbestendig maken van woningen met het oog op een optimale woonruimteverdeling niet handig is. Doorstroming is beter voor een passend woningaanbod.

9 Monitoring en evaluatie[147]

9.1 Inleiding

Dit hoofdstuk richt zich op de sturings- en monitoringsinformatie waarvan de gemeente Hengelo op het gebied van wonen gebruik maakt.

Deelvraag	Normen
8 Hoe verlopen de monitoring en evaluatie van de resultaten?	• De gemeente heeft een proces ingericht voor periodieke monitoring en evaluatie.

- De gemeente Hengelo gebruikt landelijk, regionale en lokale dasboards en monitors. De Hengelose woonmonitor en het woningbouwprogramma (dynamische lijst) zijn daarvan de belangrijkste.
- De gegevens uit de monitors en dashboards worden gebruikt om keuzes te maken bij de woningbouwprogrammering. Informatie wordt gebruikt om initiatiefnemers 'aan de voorkant' over kansrijke woonproducten te informeren en uitgangspunten mee te geven voor ontwikkelplannen.
- Bij de toetsing van een nieuw wooninitiatief worden de Hengelose monitor en het Kwaliteitskader in combinatie gebruikt om te beoordelen of het plan complementair is aan het woningbouwprogramma, of het bijdraagt aan het woonmilieu dat de gemeente op een bepaalde locatie wil creëren en of het woonproduct (en de uitwerking hiervan) aansluit bij de beoogde doelgroep.

9.2 Monitors in gebruik bij de gemeente Hengelo

De gemeente gebruikt een groot aantal monitors en dashboards om de ontwikkeling van vraag en aanbod op de woningmarkt te volgen en daarop in de uitvoering van het woonbeleid bij te sturen. In het startgesprek is een overzicht van de meest relevante sturings- en monitoringsinformatie gegeven, waarop een toelichting is gegeven. Het overzicht is hieronder in tabel 9-1 opgenomen. Via de links in het overzicht zijn enkele daarvan te raadplegen.

Tabel 9-1 Overzicht van monitors op woongebied in gebruik bij de gemeente Hengelo

Naam	Gegevens	link
Dashboard wonen provincie Overijssel	Nieuwbouwproductie Woningbouwprogrammering Woningvoorraad Economische/ financiële ontwikkeling Migratie	Workbook: Dashboard Wonen 2.0 (tableau.com)
Woonmonitor Hengelo (tot 2024)	Demografie Sociaaleconomische gegevens Nieuwbouwproductie Woningbouwprogrammering Woningvoorraad Economische/ financiële ontwikkeling Migratie	Monitor Hengelo | Tableau Public

[147] Dit hoofdstuk is opgesteld op basis van het startgesprek met de woningbouwregisseur en Teammanager Advies en Regie, 13 februari 2024.

Kennispunt: Staat van de stad	o.a. Demografie en woningvoorraad Jeugdhulp doelgroepen	Kennispunt Twente
Adaptief programmeren (v.a. 2024)	Basis-doelgroepen, gelijk met Enschede en Almelo Prognoses Woningmarktgegevens	
Woningbouwprogramma Hengelo		
Woonzorgwijzer	o.a. Dementie Verstandelijke beperkingen Psychiatrische problematiek Jeugdhulpverlening	MapGallery WoonZorgwijzer
Monitor gezond wonen	Ouderenhuisvesting Gehandicaptenzorg kwetsbare jongeren MO-BW Voorzieningen zorg locaties	Monitor Gezond Wonen
Dashboard aandachtsgroepen (provincie)	Aandachtsgroepen Urgentiecategorieën Ouderen	Dashboard aandachtsgroepen
Waarstaatjegemeente.nl	Wonen en bouwen	Dashboard - Bouwen en wonen - Hengelo (waarstaatjegemeente.nl)
CBS Statline		StatLine - Voorraad woningen en niet-woningen; mutaties, gebruiksfunctie, regio (cbs.nl)
Wijk- en buurtmonitor Hengelo		WBM_Hengelo | Tableau Public
Monitor Aandachtsgroepen (VNG)	Volgt in 2024	wordt onderdeel van www.waarstaatjegemeente.nl

Bron: overzicht opgesteld vanuit ambtelijke organisatie t.b.v. startgesprek

De monitors en dashboard bevatten gegevens over de regionale en lokale woningbouwprogrammering en nieuwbouwproductie en gegevens over verschillende doelgroepen. Bij de doelgroepen ligt de focus op gegevens over de doelgroep van wonen en zorg. Maar de monitors en dashboards bevatten ook gegevens over momenteel zeer actuele onderwerpen zoals gezond wonen, aandachtsgroepen en urgentiecategorieën. Sommige informatie gaat al richting prognosticeren op basis van data-analyse, bijvoorbeeld de Woonzorgwijzer. Hoe zaken zich werkelijk ontwikkelen, moet nog blijken. Maar dergelijke informatie is behulpzaam bij het maken van keuzes, bijvoorbeeld als het om doorstroming van ouderen gaat. Waar het beleid van Hengelo is dat mensen in hun wijk moeten kunnen doorstromen, kan dergelijke informatie worden gebruikt bij de woningbouwprogrammering. Wanneer zich een project in zo'n wijk aandient, kan de gemeente aangeven dat seniorenwoningen daar goed zouden passen. Daarnaast zijn er veel monitors die informatie over de huidige stand van zaken geven, zoals de oplevering van het aantal woningen. Met die informatie kan worden gevolgd hoe Hengelo presteert en of ze voldoet aan afspraken en regels over een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad en een evenredige verdeling over woonsegmenten.[148] Kader 9-1 illustreert dit met een concreet voorbeeld.

[148] Startgesprek 13 februari 2024.

Kader 9-1 Adaptief programmeren: een voorbeeld in Hengelo[149]

De gemeente Hengelo wil een bijdrage uit de Startbouwimpuls aanvragen voor het project Trijpstraat (fase 1 van De Koppeling in Hart van Zuid). Een subsidievoorwaarde is dat gemeente en ontwikkelaar er alles aan hebben gedaan om het project haalbaar te maken. Zo moeten rendementseisen laag zijn en wordt van gemeente gevraagd om mee te denken in een aanpassing van het programma. Er is een overeenkomst met de ontwikkelaar om hier rond de 50 sociale huurappartementen te realiseren. De ontwikkelaar geeft aan dat vanwege de gewijzigde marktomstandigheden geen belegger te vinden is die deze appartementen wil afnemen. De vraag ligt voor of het programma kan worden aangepast naar betaalbare/goedkope koopappartementen. De gemeente onderzoekt wat het aanbod in dit segment is en of zij met het aangepaste programma blijft voldoen aan het uitgangspunt van 25% sociale huur in alle nieuwbouw (Woonagenda 2021-2030) en 30% sociale huur in het huidig aanbod (Woondeal Twente 2022). De uitkomst is dat het programma wordt aangepast van sociale huurappartementen naar goedkope koopappartementen. Deze aanpassing kan, afhankelijk van de vraagontwikkeling, om een bijstelling van plannen binnen Hart van Zuid vragen om te blijven voldoen aan afspraken over de segmentering binnen de Markttafel Hart van Zuid.

Van alle sturings- en monitoringsinformatie is de Woonmonitor Hengelo het belangrijkst. Deze monitor is ontwikkeld om de vraag- en aanbodzijde van de woningmarkt in Hengelo goed te kunnen monitoren. De monitor is opgebouwd met data over de woningmarkt in Hengelo van het Kadaster, Nieuwbouw Nederland, Kennispunt Twente, het Centraal Bureau voor de Statistiek en de gemeente Hengelo.[150] De monitor is zeer breed: het omvat gegevens over demografie sociaaleconomische gegevens, nieuwbouwproductie, woningbouwprogrammering, woningvoorraad, economische/financiële ontwikkeling en migratie. De Hengelose woonmonitor bevat indicatoren op gemeenteniveau en op wijk-/buurtniveau. Dit geeft de gemeente inzicht in de actuele ontwikkelingen van de koop- en nieuwbouwmarkt binnen de verschillende buurten van Hengelo. Door op buurtniveau te monitoren kan de lokale woningmarkt worden gevolgd en ontstaat er per buurt een beeld van het overschot of tekort per woningtype en prijsklasse. Gekoppeld aan de demografische prognoses heeft de gemeente inzicht in de woningbehoefte op langere termijn. Met behulp van de monitor kan de gemeente de woningbehoefte en woonwensen aantoonbaar onderbouwen, in lijn met de regionale woonafspraken over de lokale woningbouwprogrammering. De lokale woonmonitor wordt vanaf 2024 in aangepaste vorm bij Kennispunt Twente ondergebracht.[151]

Een andere voor de gemeente Hengelo belangrijke monitor is het Woningbouwprogramma. Dat geeft een overzicht over alle projecten voor de eerstvolgende tien jaar. Het geeft zicht op de projecten die naar verwachting in ontwikkeling gaan, de prijscategorieën daarvan, koop of huur, grondgebonden of gestapelde bouw. Die gegevens houdt de gemeente actueel om te volgen of wat in het woningbouwprogramma is opgenomen nog aansluit bij de huidige vraag en of er aanleiding is om hierop te gaan bijsturen.[152]

[149] Bron: Raadsbrief 3646163.

[150] Jaarstukken 2021 Gemeente Hengelo, p. 127.

[151] Startgesprek 13 februari 2024.

[152] Startgesprek 13 februari 2024.

Norm: De gemeente heeft een proces ingericht voor periodieke monitoring en evaluatie.
Het monitoren van vraag en aanbod in Hengelo is ingebed in het proces voor de toetsing van wooninitiatieven. Dit is verweven met de toepassing van het Kwaliteitskader. Daarbij kijkt de gemeente specifiek naar de vraag op wijk- of buurtniveau. Het kan zijn dat er op stedelijk niveau sprake is van overaanbod in een bepaald segment, maar dat er in een wijk of buurt behoefte aan is. De gemeente wil die behoefte – die dan ook is aangetoond – kunnen faciliteren. Daarnaast is sociale differentiatie binnen wijken en buurten een van de criteria waarop de gemeente een initiatief beoordeelt. De gemeente bepaalt met informatie uit de monitor woningbouw en/of de woonzorgwijzer of iets in sociaal zwakkere wijken 'meer van hetzelfde' is of de wijk versterkt.[153]

De woonmonitor wordt niet alleen ingezet in de beoordeling van concrete initiatieven, maar ook om bij grotere ontwikkelingen een nota van uitgangspunten op te stellen. Daarmee geeft de gemeente vanaf de start richting aan ontwikkelplannen, waarmee de gemeente vooruitloopt op later te maken afspraken in anterieure overeenkomsten.[154]

De sociaaleconomische informatie in de Hengelose woonmonitor wordt ook gebruikt om te zien waar kansen liggen om de leefbaarheid van wijken te versterken. Bijvoorbeeld om te zien waar nieuwe werkgelegenheid kan helpen om een gebied sociaaleconomisch niet (verder) te laten afglijden. Met de sociaaleconomische informatie kijkt de gemeente ook terug naar de doeltreffendheid van eerdere ingrepen. Zo blijkt dat wijken in de Hengelose Es na de grote herstructurering er sociaal weer sterker voorstaan.[155]

Monitoring en evaluatie prestatieafspraken

Gemeente, Welbions en Ookbions bespreken twee keer per jaar de voortgang van de prestatieafspraken in het Periodiek Overleg. De resultaten daarvan worden vervolgens besproken in het Ambtelijk Overleg en het Bestuurlijk Overleg. Als onderdeel van het Periodiek Overleg monitoren de gemeente, Welbions en Ookbions de ontwikkelingen van de beschikbaarheid van de woningen. Daarbij wordt gekeken naar de slaagkans in combinatie met inschrijftijd en de zoektijd. Hiervoor werd het dashboard van Woningnet gebruikt.[156] In 2023 is Welbions overgegaan naar een regionaal woonruimteverdeelsysteem (WoningHuren), waaraan een regiomonitor gekoppeld is.[157]

Voor de ontwikkeling in Hart van Zuid is in 2023 gewerkt aan gebiedsoverstijgende thema's, waaronder de monitoring van de gebiedsgerichte woningbouwprogrammering.[158]

---

[153] Het Kwaliteitskader voor nieuwe woningbouw initiatieven (versie 2024), zaaknummer 3716078.
[154] Gesprek 3 september 2024.
[155] Startgesprek 13 februari 2024.
[156] Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2020 en 2021 (3166081), p. 8.
[157] Welbions, jaarverslag 2023, p. 19.
[158] Jaarstukken 2023 gemeente Hengelo, p. 94.

10 Inzicht in doelbereik

10.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beantwoorden we vragen over de realisatie van doelstellingen van het gemeentelijke woonbeleid. We bespreken achtereenvolgens of de gemeente op koers ligt bij het realiseren doelstellingen voor woningbouw (§ 10.2), in hoeverre prestatieafspraken met Welbions/Ookbions zijn behaald (§ 10.3) en welke belemmerende en bevorderende factoren de gemeente ziet of ervaart in het realiseren van haar woonbeleid (§ 10.4).

Deelvraag	Normen
7 In hoeverre worden de prestatieafspraken gehaald?	• De gemeente heeft inzicht in de mate waarin (prestatie)afspraken worden gehaald
9 Waar staat de gemeente in het realiseren haar doelen en ambities op het gebied van wonen?	• De gemeente heeft inzicht in de mate waarin gemeentelijke doelen zijn gerealiseerd dan wel op koers liggen. • De gemeente heeft inzicht in de redenen van afwijken van het (eventueel) niet realiseren van de doelstellingen en de implicatie daarvan.
10. Welke knelpunten doen zich voor of succesfactoren openbaren zich in de uitvoering van het woonbeleid? Wat zijn de ervaringen van de gemeente met de ingezette instrumenten?	• De gemeente weet uit ervaring welke omstandigheden, bovenlokale ontwikkelingen, en/of maatregelen en afspraken belangrijk zijn voor het al dan niet realiseren van de doelstellingen en lokale resultaten.

- Zoals eerder geconstateerd, bevat alleen de Woonagenda 2021-2030 concrete doelstellingen voor de uitvoering. Deze richten zich op de periode tot en met 2030. Op basis van documentanalyse is in beeld gebracht hoe de programmering en productie van woningbouw zich tot nu toe hebben ontwikkeld.
- Uit de analyse blijkt dat de gemeente handelt vanuit inzicht in de ontwikkeling van de vraag en het aanbod in het woningbouwprogramma. Er zijn voldoende woningen geprogrammeerd om de doelstelling voor woningbouw te kunnen realiseren. Ongeveer de helft daarvan ligt vast in 'harde' plannen. De woningbouwproductie is in 2023 toegenomen ten opzichte van het gemiddelde in daaraan voorafgaande jaren. Die stijging houdt mede verband met de oplevering van tijdelijke woningen (200 flexwoningen in Campus Driene).
- Ambities en keuzes in de woonvisie krijgen doorwerking via prestatieafspraken tussen de gemeente, Welbions en Ookbions. In de onderzochte periode blijkt uit een visitatierapport over de periode 2017-2020 dat de prestatieafspraken in die periode vrijwel geheel zijn gerealiseerd. De gemeente, Welbions en Ookbions hebben de prestatieafspraken 2022-2023 geëvalueerd. Daarbij is gedeeltelijk benoemd welke prestatieafspraken (niet) zijn behaald.
- De gemeente heeft inzicht in factoren die belemmerend werken voor de realisatie van doelstellingen op het gebied van woningbouw. Zij communiceert daarover naar de raad en geeft daarbij welke maatregelen zij neemt om de negatieve gevolgen daarvan zo veel mogelijk te beperken.

10.2 Voortgang en realisatie van het woonbeleid

In hoofdstuk 4 is al geconstateerd dat de Woonvisie niet naar doelstellingen voor de uitvoering is vertaald, met uitzondering van de doelen die in de Woonagenda zijn opgenomen. Deze gaan, zoals

vaker benoemd, over het te realiseren aandeel sociale huurwoningen bij nieuwbouw en de opdracht om oog te hebben voor woonconcepten voor jongeren en ouderen. In de uitwerking van beleidskeuzes is bovendien een concreet doel gesteld voor het aantal te realiseren tijdelijke woningen voor de huisvesting van inwoners die met spoed een woning zoeken. Dit is een doel voor de korte termijn (2023/2024), de andere doelen betreffen woningbouw tot en met 2030.

10.2.1 Gemeente handelt vanuit inzicht in de woningbouwprogrammering

Norm: De gemeente heeft inzicht in de mate waarin gemeentelijke doelen zijn gerealiseerd dan wel op koers liggen.

De gemeente zet in op de realisatie van minimaal 3.000 woningen, met 4.500 woningen als stip op de horizon. Voor de vraag of de gemeente op koers ligt, is inzicht nodig in de omvang van de planvoorraad. Vanuit regionale afspraken dienen plannen voor woningbouw bovendien niet alleen aan te sluiten bij de ontwikkeling in de woningbehoefte, maar ook bij de woonwensen (prijssegmenten, typologie en woonmilieu). De gemeente Hengelo hanteert de strategie van adaptief programmeren om in aantallen en woonwensen aansluiting te behouden bij de ontwikkeling van de woningbehoefte. Door bijstellingen in het Kwaliteitskader stuurt de gemeente op gewenste ontwikkelingen in de woningbouw. Enkele opvallende trends in het woningbouwprogramma waren in 2023 aanleiding om het Kwaliteitskader op diverse onderdelen bij te stellen. Uit analyse van deze trends en raadsbrieven over de voortgang van het woonbeleid, komt naar voren dat de gemeente handelt vanuit inzicht in de aansluiting tussen de vraagontwikkeling en het aanbod in de woningbouwprogrammering. We brengen dit hieronder in beeld voor doelstellingen en keuzen in het Hengelose woonbeleid en wat er in regionaal verband is afgesproken. Het geheel geeft een beeld van hoe het woonbeleid zich ontwikkelt. Het biedt geen basis om een precies antwoord te kunnen formuleren op de vraag waar de gemeente op dit moment staat in het realiseren van de doelen en ambities op het gebied van wonen. Het was binnen de oplevertermijn van dit onderzoek niet meer mogelijk om daarover aanvullend gegevens in de organisatie uit te vragen.

Ambitie woningbouwproductie

In het woningbouwprogramma 2023-2032 dat het college op 4 april 2023 heeft vastgesteld zijn 4.696 woningen geprogrammeerd. Ruim de helft van het programma ligt vast in ‘harde’ plannen.[159] In ruim twee jaar tijd is het woningbouwprogramma in aantallen verdubbeld, terwijl er in deze tijd ruim 700 woningen zijn gerealiseerd en dus van het programma af zijn gegaan.[160] In een raadsbrief van 26 september 2023 over ontwikkelingen op de woningmarkt, geeft het college aan dat het zwaartepunt van de programmering in de binnenstad (zo’n 1000 woningen) en Hart van Zuid (zo’n 1500 woningen) ligt. Dat is in lijn met de Woonagenda 2021-2030. Het college geeft verder aan dat de woningbouwproductie in 2023 fors hoger ligt dan gemiddeld (zie grafiek 10-1). In de voorgaande vijf jaren zijn gemiddeld bruto (exclusief sloop) 339 woningen toegevoegd in Hengelo. In september 2023 zijn er bijna 350 nieuwbouwwoningen opgeleverd en bijna 800 woningen in aanbouw. Voor 155 woningen is de bouwvergunning verleend.[161]

[159] College-/burgemeestersadvies 3529152, Bijlage 2: Woningbouwprogramma 2023-2032 t.b.v. college.
[160] College-/burgemeestersadvies 3529152.
[161] Raadsbrief 3646163.

Grafiek 10-1 Woningbouwprogramma 2023-2032 versus realisatie

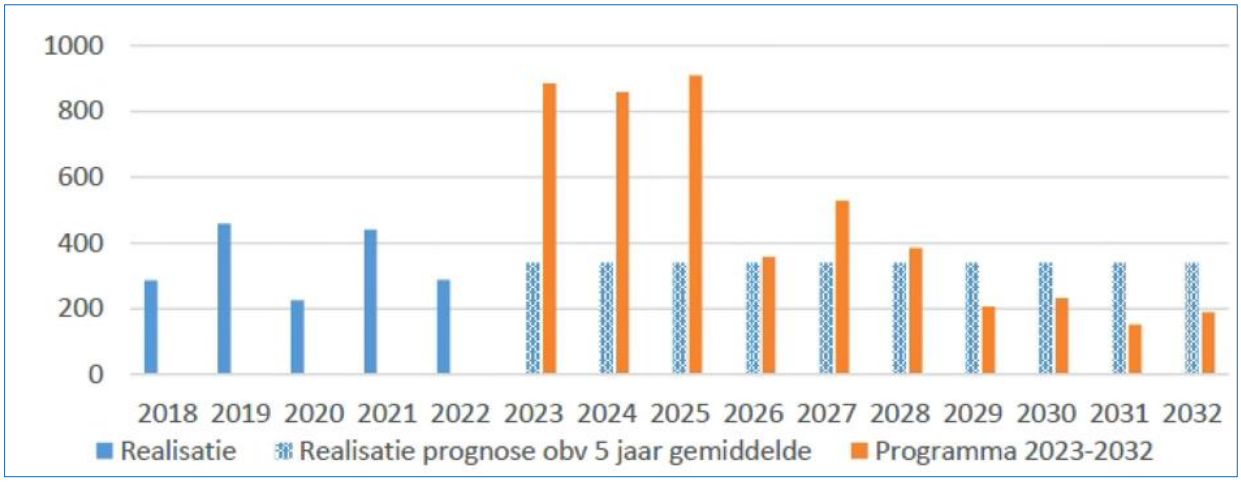

Bron: Woningbouwprogramma 2023-2032[162]

In het Woningbouwprogramma 2023-2030 wordt over de pieken die gepland staan voor 2023 t/m 2025 opgemerkt dat deze in de praktijk zullen afvlakken en naar achteren verschuiven in de tijd. Dit doet zich ook daadwerkelijk voor[163] en is ook landelijk het beeld door optimisme in de planvorming. Vertraging ontstaat doordat er meer tijd nodig is om plannen te tekenen en door te rekenen en door bezwaar- en beroepsprocedures. Dat de woningbouwproductie in 2023 desondanks hoog uitpakt, houdt verband met de relatief snelle realisatie van tijdelijke woningen. Ook subsidievoorwaarden over start en oplevering van de woningbouw dragen er deels aan bij. In 2024 is de start van het project aan de Lange Wemen daarvan een voorbeeld.[164]

Realisatie tijdelijke woningen en slaapplekken

Met de vaststelling van het Uitvoeringsplan tijdelijke woningen stelt het college zich ten doel om 565 flexwoningen te realiseren in 2023-2024, telkens afgestemd op de actuele behoefte. De gemeente heeft daarvoor vijf locaties bepaald (tabel 10-1). Aan de Sportlaan Driene zijn 200 containerwoningen gerealiseerd. Aan de Stadionlaan Heraklesstraat en Bandoengstraat zijn/worden in totaal 72 tijdelijk modulaire woningen gerealiseerd en op het Hazemeijercomplex 48 flexwoningen. Opgeteld brengt dit het aantal tot nu toe op 320 tijdelijke woningen. Daarmee is de doelstelling voor bijna twee derde ingevuld. Voor het resterende deel is de gemeente aan overdenken welk deel ze tijdelijk of juist permanent wil bouwen. Daarin weegt mee dat het aantal geschikte locaties voor tijdelijk wonen afneemt en bepaalde vormen van flexwonen maar beperkt sneller te realiseren is.[165]

[162] College-/burgemeestersadvies 3529152, Bijlage 2: Woningbouwprogramma 2023-2032 t.b.v. college.
[163] Gesprek 3 september 2024.
[164] Gesprek 3 september 2024.
[165] Gesprek 3 september 2024.

Tabel 10-1 Realisatie tijdelijke woningen

	Afgesproken aantal[166]	In aanbouw/ gereed [167]	Type tijdelijk woning	Doelgroep
Campus Driene	200	200	Containerwoningen	Studenten, spoedzoekers en statushouders
Bandoengstraat	40	42	Flexwoningen	Jongeren, spoedzoekers en diverse arbeidsmigranten
Heraklesstraat	20	20	Grondgebonden woningen	Eenpersoonshuishoudens
Stadionlaan	12	13	Grondgebonden modulaire woningen (4 gezinswoningen en 9 woningen voor starters)	Gezinnen Starters
Tuindorpstraat (Hazemeijercomplex)	48	In voorbereiding	Flexwoningen (24 geoormerkt voor statushouders)	Statushouders Reguliere sociale huurders

De vaststelling van het Uitvoeringsplan tijdelijke woningen houdt ook het doel in om 450 slaapplekken voor ontheemde Oekraïners in stand te houden tot ten minste april 2024. Voor de huisvesting zijn het kantoorpand aan de Hazenweg en sloopwoningen van Welbions in de Nijverheid ingezet (Mariastraat-Geerdinksweg).[168] De gemeente heeft na een verlening van het contract recent het kantoorpand aan de Hazenweg aangekocht en in beheer genomen als locatie voor de opvang van nieuwkomers.[169]

25% van alle nieuwbouw als sociale woning

Het aandeel sociale huur in het programma sinds 2020 sterk gestegen. In 2020 voorzag het woningbouwprogramma 2020-2029 nog in de bouw van 1495 woningen in tien jaar, zo'n 5% van dat woningbouwprogramma was voorzien in de sociale huur.[170] Het aandeel sociale huur in het woningbouwprogramma 2023-2032 is dit gestegen naar 31%, mede door de toevoeging van flexwoningen.[171]

Samenstelling woningvoorraad en regionaal evenredige verdeling

In de Woondeal Twente (december 2022) is de afspraak dat de woningmarkt in iedere gemeente moet bewegen naar een segmentering van:

- 30% sociale huurwoningen (huur tot de liberalisatiegrens van € 808)
- 40% betaalbaar (huur tot +/- € 1000 per maand en koop tot € 355.000)
- 30% in het dure segment (koop en huur).

Het college geeft in een raadsbrief aan dat de woningmarkt in Hengelo in 2022 38% huurwoningen onder de liberalisatiegrens bevatte, waarvan bijna 32% in corporatiebezit.

In de (nog niet aangenomen) Wet inzake versterking regie volkshuisvesting gaat de 30-40-30 verdeling als algemene regel gelden. Daarnaast gelden specifieke regels om te zorgen dat gemeenten met een lager aandeel sociale huur dan het landelijke gemiddelde (27%) naar 30% in dit segment moeten groeien, en gemeenten die (ruim) boven het landelijke gemiddelde zitten moeten toegroeien naar 40% middeldure huur of betaalbare koop (volgens de door het Rijk bepaalde definitie).[172]

---

166 Raadsbief 3560165; Raadsbesluit 3749706.

167 Tabel samengesteld op basis van informatie uit jaarstukken van Welbions over 2022 en 2023.

168 Welbions heeft in 2022 de leegstaande woningen uit het project Mariastraat/Geerdinksweg ter beschikking gesteld aan de gemeente Hengelo voor de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne. De start van de sloop en nieuwbouw is hiervoor uitgesteld tot mei 2024.

169 Raadsbesluit 3765982.

170 Raadsbrief 3382277.

171 College-/burgemeestersadvies 3529152.

172 Hengelo hanteert op basis van het onderzoek van Tellers & Benoemers (2020) andere grenzen voor betaalbare koop. Zie voor een verdere toelichting: Raadsbrief 3315521.

De kans voor instromers/starters op een koopwoning zeer klein. Daarom is het aanbod van voldoende middenhuur een aandachtspunt. In het woningbouwprogramma 2023-2032 is het aandeel van dit segment ronde de 22% goed. De realisatie ervan is een aandachtspunt gezien de aanstaande wet op regulering middenhuur.[173]

Binden van talent

Voor woningbouw in Hart van Zuid hebben de gemeente en partijen in de Markttafel het streven om nieuwe doelgroepen te trekken (binden van talent). De nieuwe doelgroepen zijn op zoek naar betaalbare woningen in een hoogstedelijk gebied. Dat leidt tot gestapelde bouw. In het woningbouwprogramma 2023-2032 is het aandeel appartementen met 70% hoog.

Wonen en zorg/ ouderenhuisvesting

In de woonvisie formuleert de gemeente de ambitie dat ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. In de notitie Wonen en Zorg (2019) krijgt dit op volkshuisvestelijk vlak uitwerking in de opgaven om te zorgen voor voldoende geschikte en betaalbare huisvesting voor kwetsbare groepen en na te denken over innovatieve woonconcepten. De huisvestingsopgave is niet gekwantificeerd en krijgt via prestatieafspraken met Welbions een vertaling naar de uitvoering. Er zijn afspraken over het realiseren/onderzoeken van woon(zorg)vormen voor verschillende doelgroepen (beschermd wonen, verstandelijk beperkt, kwetsbare jongeren, ouderen met een migratieachtergrond, onaangepast gedrag), statushouders en initiatieven voor ouderenhuisvesting in vergrijzende wijken.

De raad heeft de Woonagenda in 2021 geamendeerd vastgesteld met de opdracht om bij de nieuwbouwopgave oog te hebben voor huisvesting voor jongen en ouderen (bij voorkeur in de nabijheid van voorzieningen). In de prestatieafspraken 2024-2025 is afgesproken om kleinschalige woon(zorg)concepten in vergrijzende wijken (Groot Driene en Hasseler Es) te onderzoeken. Om te voorkomen dat de aandacht door de groeiende vraag naar ouderenhuisvesting eenzijdig uitgaat naar nieuwbouw, zijn er afspraken om door transformatie van bestaand vastgoed ouderenhuisvesting te creëren en de mogelijkheden voor woonzorgcirkels te verkennen. Ook gaat Welbions onderzoeken waar het gewenst is om levensloopgeschikte woningen meer te labelen voor de doelgroep ouderen.[174] De gemeente en Welbions spreken verder af om te onderzoeken hoe doorstroming in Hengelo versneld kan worden, en specifiek hoe doorstroming binnen vergrijzende wijken met het bouwen van (sociale) woningen voor senioren en met inzet van (financiële) instrumenten te bevorderen is.[175]

Huisvesting statushouders

De Bestuurlijke Opdracht Flexwonen die het college in 2022 heeft vastgesteld is mede ingegeven door de oplopende taakstelling voor de huisvesting van statushouders. De gemeente heeft inzicht in de opgave en realiseert mede met subsidieregelingen voor deze aandachtsgroep flexwoningen. De gemeente handelt vanuit een langetermijn perspectief om statushouders verspreid over de stad en gespreid in de tijd te kunnen huisvesten. Het huisvesten van statushouders is een wettelijke taak waarop de provincie toezicht houdt. Vanuit de provincie is er druk om meer statushouders te huisvesten. De gemeente maakt daarover afspraken met Welbions en beide spannen zich voor de huisvesting van statushouders in.[176]

---

[173] College-/burgemeestersadvies 3529152.

[174] Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2024 en 2025 (3676260), p. 9.

[175] Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2024 en 2025 (3676260), p. 4-5.

[176] Gesprek 3 september 2024.

10.2.2 Inzicht in behalen prestatieafspraken

Norm: De gemeente heeft inzicht in de mate waarin (prestatie)afspraken worden gehaald

In hoofdstuk 6 is ingegaan op de doorvertaling van de woonvisie naar de uitvoering. Daarbij is besproken hoe keuzes in de woonvisie doorwerking hebben gekregen naar prestatieafspraken met Welbions. In een visitatierapport over de periode 2017-2020[177] is geconstateerd dat gemaakte afspraken in deze periode op drie uitzonderingen na zijn gerealiseerd.[178] Welbions heeft het rapport ter kennisname college toegezonden.[179]

De gemeente en Welbions hebben in het najaar van 2023 de prestatieafspraken 2022-2023 geëvalueerd. De raad is over de uitkomsten geïnformeerd in het kader van de raadsbrief over de prestatieafspraken 2024-2025. Als belangrijkste elementen van de evaluatie staan genoemd:[180]

- Er zijn in toenemende mate maatregelen genomen om de beschikbaarheid te vergroten. Enerzijds via nieuwbouw, door bijvoorbeeld transformatie in de Binnenstad, realisatie van tijdelijke modulaire woningen aan de Sportlaan Driene en het voorbereiden van drie andere locaties. Anderzijds is de sociale voorraad vergroot door de verkoop van sociale huurwoningen te halveren.
- Bewoners met betalingsproblematiek worden via 't Knelpunt geholpen en er wordt nadrukkelijker gestuurd op woonlasten, waarbij er ook wordt gekeken naar de energielasten in plaats van alleen naar de huurprijzen.
- Via de regionale regietafel worden voor urgente woningzoekenden passende huisvesting gevonden.
- En er is onderzoek gedaan naar de ontwikkelmogelijkheden van de Aeryflats in de Sterrenbuurt en De woningen in de Noork.
- Het project Nijverheid aardgasvrij is in gezamenlijkheid verder uitgewerkt.

Op enkele onderdelen zijn de afspraken uit de prestatieafspraken 2022-2023 ingehaald door de tijd of niet toereikend gebleken:

- Welbions heeft haar woningbezit aan de Mariastraat-Geerdinksweg ingezet voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Deze woningen worden momenteel gesloopt voor nieuwbouw.
- Vanwege een fors toegenomen taakstelling statushouders heeft Welbions meer statushouders huisvesting geboden. Dit is nog niet voldoende gebleken om de taakstelling op korte termijn in te vullen. Wel zijn er projecten gestart die bijdragen aan de huisvesting van statushouders vanaf 2024.

Succesfactoren en aandachtspunten zijn doorontwikkeld en verwerkt in de totstandkoming van de prestatieafspraken 2024 – 2025.

Het valt de rekenkamer op dat de raadsbrief over de evaluatie niet ingaat op de ouderenhuisvesting, terwijl hier vanuit de raad in de Woonagenda aandacht voor is gevraagd. In de prestatieafspraken 2022-2023 wordt constaterend opgemerkt dat het woningaanbod voor ouderen divers en voldoende is, met daarbij de afspraak dat het labelen van woningen voor ouderen mogelijk is als meer beschikbaarheid gewenst is.[181] Die optie is er ook in eerdere prestatieafspraken. In de lopende prestatieafspraken is meer labelen van woningen voor ouderen wel als afspraak opgenomen. Verder

[177] Cognitum, Visitatierapport Welbions 2017-2020, 28 juli 2021.

[178] In 2017 zijn niet zoals afgesproken 24 nieuwbouwwoningen gerealiseerd, in 2019 zijn niet 65, maar 51 statushouders gehuisvest en eind 2020 is de gemiddelde energieprestatie index nog net niet label B.

[179] Welbions, *brief Visitatierapport*, 3 september 2021, zaaknummer 3301580.

[180] Raadsbrief 3676260.

[181] Concept Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2022 – 2023 (3338901), p. 10.

valt het de rekenkamer op dat er niet wordt ingegaan op eventuele (mogelijke) gevolgen van de overgang naar een regionaal woonruimteverdeelsysteem: WoningHuren.

10.2.3 Gemeente handelt vanuit inzicht in belemmerende en bevorderende factoren

Norm: De gemeente heeft inzicht in de redenen van afwijken van het (eventueel) niet realiseren van de doelstellingen en de implicatie daarvan

Het college heeft de raad bij meerdere gelegenheden geïnformeerd over ontwikkelingen, waardoor projecten die nog niet in ontwikkeling zijn dreigen te stagneren. Genoemd zijn stijgende loonkosten, stijgende energieprijzen, (daardoor) stijgende bouwkosten, de hogere overdrachtsbelasting voor investeerders, en rentestijging. Deze ontwikkelingen maken investeren in woningbouw fors duurder/ onaantrekkelijker. De gemeente noemt als mogelijk implicatie daarvan: het teruglopen van de woningbouwproductie, inkrimpen van de bouwsector en langer wachten op een woning. Om dit te voorkomen neemt de gemeente meerdere maatregelen:

- Inzetten op tijdelijke modulaire woningen
- Invoeren van een starterslening
- Inrichten van het verplichte meldpunt tegen uitwassen in de verhuurmarkt
- Aanvragen van subsidies om de woningbouw te stimuleren (WBI, SBI).[182]

Inzicht in factoren die positief bijdragen aan het woonbeleid

Ondanks de ‘economische tegenwind’ is de woningproductie op peil gebleven. Factoren die daaraan hebben bijdragen zijn de forse toename van de woningbouwprogrammering, het snel en met succes aanvragen van verschillende subsidies (WBI, MIRT, SBI) die het gewenste effect hebben (versnellen van woningbouw) en snel inspelen op flexwonen om op de korte termijn de druk op de woningmarkt te verminderen. Daarin heeft Welbions ook een belangrijke rol gespeeld, die net als de gemeente snel capaciteit heeft ingezet om kansen die regelingen boden snel te benutten.[183]

In de samenwerking in de Markttafel gaat een positieve impuls uit van gezamenlijke belangen, zoals een mobiliteitshub om in de projecten de parkeernormen te verlagen. Daarnaast lijken (lokale) ontwikkelaars met een ‘bouwtak’ dikwijls sneller tot realisatie van projecten over te gaan vanwege hun banden met en binnen het gebied. Maar dit is niet zonder meer het geval.[184]

[182] Raadsbrief 3646163.

[183] Gesprek 3 september 2024.

[184] Gesprek 3 september 2024 met nuancering in ambtelijk wederhoor.

11 Rol van de gemeenteraad

11.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de betrokkenheid van de raad bij de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van het woonbeleid. Dit onderzoek richt zich op de periode vanaf 2020. We beschrijven eerst hoe de raad in deze periode over actualisaties van de woonvisie is geïnformeerd en zijn kaderstellende rol heeft ingevuld (§ 11.2). Waar relevant worden daaraan voorafgaande ontwikkelingen in de beschrijving meegenomen. Vervolgens beschrijven we op welke manieren de raad over de beleidsvoering en –resultaten is geïnformeerd en hoe de raad op de beleidsuitvoering heeft bijgestuurd (§ 11.3).

Deelvragen	Normen
1. Welke afspraken hebben raad en college gemaakt over de informatievoorziening aan de raad omtrent Wonen?	• De raad heeft (vooraf) heldere eisen aan de informatievoorziening gesteld.
2. Op welke wijze is de raad geïnformeerd over het opstellen, de uitvoering en de voortgang van het woonbeleid?	• De raad is voldoende betrokken in de voorbereidingsfase. • De raad ontvangt tijdig en ter zake doende informatie over de realisatie van doelstellingen.
3. Heeft de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol kunnen vervullen waar het gaat om woonvraagstukken?	• De gemeenteraad heeft op de daarvoor geëigende momenten zijn sturingsmogelijkheden benut, en zo invulling gegeven aan zijn kaderstellende en controlerende rol.

- Er zijn geen afspraken over de wijze en frequentie waarmee de raad wordt geïnformeerd over de voortgang en resultaten van het gevoerde woonbeleid.
- De raad is tijdig betrokken bij de actualisatie van twee hoofdstukken in de woonvisie. Voor de beraadslaging zijn concrete vragen aan de raad voorgelegd. De raad heeft bij het vaststellen van de Woonagenda 2021-2030 door middel van raadsamendementen inhoudelijk kaders gesteld aan het woningbouwprogramma en procesmatig kaders gesteld om voortgang voor de raad inzichtelijk te maken. De raad heeft tot op heden de actualisatie het hoofdstuk 'Betaalbaarheid en beschikbaarheid' nog niet met een raadsbesluit kunnen bekrachtigen.
- De raad ontvangt op diverse manieren en verschillende momenten informatie over de uitvoering van het woonbeleid. Er is geen integraal beeld in de vorm van bijvoorbeeld een jaarlijkse rapportage over de voortgang en doelrealisatie.
- De raad wordt structureel betrokken in het proces van prestatieafspraken tussen de gemeente, Welbions en Ookbions.
- De raad benut zijn sturingsmogelijkheden. De raad geeft met een groot aantal schriftelijke vragen actief invulling aan zijn controlerende rol. De vragen raken alle thema's in de woonvisie, met een focus op betaalbaarheid en beschikbaarheid van (sociale) woningen. Ook onderwerpen op het vlak van duurzaam wonen krijgen ruim aandacht. In het kader van de begrotingscyclus stuurt de raad actief op de uitvoering van het woonbeleid, met ook hier een focus op maatregelen gericht op de betaalbaarheid en beschikbaarheid van (sociale) woningen.

11.2 Betrokkenheid van de raad bij de totstandkoming van de woonvisie

Norm: De raad is voldoende betrokken in de voorbereidingsfase
Norm: De raad heeft op de daarvoor geëigende momenten zijn sturingsmogelijkheden benut, en zo invulling gegeven aan zijn kaderstellende en controlerende rol.

In de voorbereiding van de Woonvisie 2016-2026 is de raad op verschillende momenten betrokken.[185] De inbreng vanuit de raad is herkenbaar in de (concept) woonvisie verwerkt met een terugkoppeling hierover aan de raad.[186]
Een van de kaders in de woonvisie – de omvang van de (goedkoopste) sociale voorraad in aantallen gelijk houden – leidt in 2019 tot een zodanige discussie tussen de gemeente en Welbions dat de gemeente de prestatieafspraken niet tekent. Dit spanningsveld werd bij de uitvoering van de motie 'Geen (voorgenomen) sloop woningen Mariastraat e.o.' al onderkend.[187] Bestuurlijke overleggen om uit de ontstane impasse te raken, hebben geresulteerd in een aantal afspraken tussen de gemeente en Welbions. Eén van de afspraken is: "De gemeente start in september [2020] met een actualisatie van de van de woonvisie. Dit doen wij en de gemeenteraad op onderdelen samen met Welbions."[188] Het college streeft ernaar om voor 15 maart 2021 een concept van de geactualiseerde woonvisie gereed te hebben. De raad is hierover in oktober 2020 per brief op de hoogte is gebracht.[189] Input voor de actualisatie is een in gezamenlijk opdracht van Hengelo en Borne uitgevoerd onderzoek naar de betaalbaarheid en beschikbaarheid van de sociale voorraad beide gemeenten. Het onderzoeksrapport is eind oktober 2020 opgeleverd. De raad is daarover in november 2020 per brief geïnformeerd.[190] In de brief stelt het college de raad voor om in een Politieke Markt over het belang van het onderzoek voor de volkshuisvesting van Hengelo van gedachten te wisselen en geeft een voorafgaand technisch beraad in overweging. Dit technisch beraad heeft op 7 december 2020 plaatsgevonden.[191] In maart 2021 is naar aanleiding van een toezegging van de wethouder het integrale Rigo-rapport aan de raad toegezonden.[192]

In een parallel proces zet het college stappen om het hoofdstuk 'Kwalitatief programmeren' in de woonvisie door een lokale woonagenda te vervangen. In november 2020 stuur het college een informerende brief over de aanleiding voor een lokale woonagenda, relevante regionale en lokale kaders en het vrijgeven van de woonagenda voor inzage als onderdeel van de procedure om de woonagenda als structuurvisie vast te stellen. Het voorstel aan de raad is om parallel daaraan in een Politieke Markt over de woonagenda in gesprek te gaan.[193] Op 15 december 2020 is na een presentatie beeldvormend met de raad gesproken over de vraag wanneer voor de raad het nieuwbouwprogramma

[185] In een beeldvormende Politieke Markt in november 2015 is de raad over het proces geïnformeerd en heeft hij input kunnen leveren op het thema 'betaalbaarheid en beschikbaarheid'. In mei 2016 is in een beeldvormende Politieke Markt met de raad van gedachten gewisseld over mogelijke oplossingsrichtingen op dit thema en de thema's 'wonen, zorg en welzijn' en 'kwaliteit en leefbaarheid'.
[186] Raadsbrief 2016824; Raadsbrief 2031921, bijlage: 'Politieke Markt 12 mei jl'.
[187] Raadsbrief 2241620.
[188] Raadsbrief 3115935.
[189] Raadsbrief 3115935.
[190] Raadsbrief 3153585.
[191] Behandelvoorstel Politieke Markt Lokale Woonagenda (3153863).
[192] Raadsbrief 3210205.
[193] Woonagenda Hengelo 2021-2030 (3157181).

in Hengelo geslaagd is.[194] De Woonagenda is op 14 april 2021 door de raad geamendeerd vastgesteld. De raad heeft daarmee inhoudelijke en procesmatige kaders meegegeven voor de woningbouwprogrammering. Inhoudelijk is bepaald dat 25% van alle nieuwbouw als sociale huurwoning wordt gerealiseerd. Ook vraagt de raad om in de woningbouwopgave oog te hebben voor verschillende woonconcepten voor jongeren en voor ouderen. Procesmatig is bepaald dat er regelmatig inzichtelijk zal moeten worden gemaakt hoe realisatie en plannen zich verhouden tot de opdracht om in heel Hengelo in de komende jaren van alle nieuw te realiseren woningen minimaal 25% te laten bestaan uit sociale huurwoningen. Met een raadsbrief is de raad nader geïnformeerd over de wijze waarop het woningbouwprogramma wordt vormgegeven naar aanleiding van de vragen hierover tijdens de Politieke Markt over de lokale woonagenda (d.d. 15 december 2020).[195]

In mei 2021 wordt de raad weer betrokken bij de actualisatie van het hoofdstuk 'Betaalbaarheid en beschikbaarheid'. Het streven was om voor 15 maart 2021 een concept van de geactualiseerde woonvisie met de raad te delen. Het college is tot de conclusie gekomen dat als gevolg van de vaststelling van de woonagenda een actualisatie in de volle breedte nodig is. Hij licht dit in een raadsbrief toe en wil hierover in een beeldvormende Politieke Markt met de raad in gesprek.[196] In de Politieke Markt van 8 juni 2021 heeft een gedachtewisseling plaatsgevonden. In een volgende raadsbrief geeft het college aan dat de input vanuit de raad is gebruikt voor het aanpassen van het hoofdstuk Betaalbaarheid en beschikbaarheid. Het geactualiseerde hoofdstuk wordt ter inzage gelegd[197], waarna in februari 2022 de zienswijzen met de raad worden gedeeld. De definitieve vaststelling zal zo snel mogelijk na de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 plaatsvinden, eventueel voorafgegaan door een politieke markt.[198] Uit navraag in de organisatie blijkt dat aan deze planning geen opvolging is gegeven. De 'Partiële herziening woonvisie' wordt al wel genoemd als een van de documenten waarvan gebruik is gemaakt bij het opstellen van de Prestatieafspraken 2022-2023.[199] De raad heeft hiervan kennis kunnen nemen tijdens een politieke markt eind 2021.

11.3 Informatie en rol in de uitvoering van het woonbeleid

11.3.1 Informatie en verantwoording door het college

Norm: De raad heeft (vooraf) heldere eisen aan de informatievoorziening gesteld

Er zijn geen afspraken gemaakt hoe de gemeenteraad gedurende de uitvoering van de woonvisie zal worden geïnformeerd over de voortgang en de doelrealisatie. Bij de vaststelling van de woonagenda (april 2021) is wel door de raad gevraagd om regelmatig op de hoogte te worden gehouden. Het college voorziet de raad op verschillende manieren en op verschillende momenten van informatie. Als gevolg daarvan is de informatievoorziening aan de raad gefragmenteerd en complex.

Norm: De raad ontvangt tijdig en ter zake doende informatie over de realisatie van doelstellingen.

Het college informeert de raad via raadsbrieven van belangrijke beleidsvoornemens- en beslissing. Dit gaat vaak gepaard met een uitnodiging om over het onderwerp een beeldvormende politieke markt te organiseren, eventueel voorafgegaan door een technisch beraad. De raad ontvangt ook tijdig

[194] Behandelvoorstel Politieke Markt Lokale Woonagenda (3153863).
[195] Raadsbrief 3185033.
[196] Raadsbrief 3247373.
[197] College-/burgemeestersbesluit 3326180; Openbare besluitenlijst, dinsdag 21 december 2021, A02, zaaknummer 3326180.
[198] Raadsbrief 3326180.
[199] Concept Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2022 – 2023 (3338901), p.4.

informatie over beleidsinitiatieven die het budgetrecht van de raad raken, zoals bij subsidieaanvragen waarvoor cofinanciering een voorwaarde is.

De raad heeft geen betrokkenheid bij de tweejaarlijkse actualisatie van het afwegingskader en woningbouwprogramma, zoals bij de vaststelling van de woonvisie het voornemen was.[200]

De raad wordt structureel betrokken in het proces van prestatieafspraken tussen de gemeente, Welbions en Ookbions. In een beeldvormende Politieke Markt kan de raad zijn wensen en bedenkingen meegeven over de denkrichtingen voor het 'bod' op de woonvisie. Accenten die fracties in de lopende afspraken hebben gelegd zijn onder meer: sociale differentiatie, betaalbaarheid, leefbaarheid, beschikbaarheid, voldoende woonwagenstandplaatsen, energiearmoede en meer energiecoaches.[201] Deze elementen komen terug in het bod. De raad ontvangt incidenteel een evaluatie van de prestatieafspraken.

Het college heeft op 18 april 2023 in een Politieke Markt Wonen de raad aan de hand van een presentatie meegenomen in het woondossier. Daarbij is ingegaan op de Hengelose woningmarkt (stand van zaken en trends en ontwikkelingen), instrumenten waarmee Rijk en provincie op gemeentelijk beleid sturen en instrumenten die de gemeente Hengelo zelf inzet. Ook is een vooruitblik gegeven van onderwerpen waarover de raad zich in deze raadstermijn zal kunnen uitspreken.

Het college rapporteert via de reguliere P&C-cyclus over voornemens en resultaten van het woonbeleid. Daarbij werkt de raad in de huidige begrotingsopzet met doelstellingen en indicatoren om de voortgang te monitoren. De woonvisie en de woonagenda worden als kaders genoemd in het beleidsprogramma 'Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke vernieuwing'. Dit beleidsprogramma heeft als doelstellingen op woongebied:

- Hengelo kent een groter aanbod van koop- en huurwoningen
- Inwoners kunnen langer zelfstandig blijven wonen in een geschikte woning
- Meer woningzoekenden vinden een passende woning in Hengelo
- Er wonen meer mensen in de binnenstad.
- Er wonen, werken en leren meer mensen in Hart van Zuid.

Deze doelstellingen zijn te herleiden naar beleidskeuzes in de woonagenda. Via de prestatie- en effectindicatoren kan de raad op deze onderdelen zicht houden op de voortgang.

Zoals uit het voorgaande blijkt wordt de raad op diverse momenten over bepaalde onderdelen van de uitvoering van het woonbeleid geïnformeerd. De raad ontvangt geen integrale rapportage over de voortgang en doelrealisatie van het woonbeleid.

11.3.2 Inzet van raadsinstrumenten om op de uitvoering te sturen

Norm: De gemeenteraad heeft op de daarvoor geëigende momenten zijn sturingsmogelijkheden benut, en zo invulling gegeven aan zijn kaderstellende en controlerende rol.

Schriftelijke vragen

De Hengelose raad heeft in de onderzochte periode veelvuldig schriftelijke vragen op het gebied van wonen gesteld. We hebben hiervan een overzicht samengesteld en in tabelvorm opgenomen in de lijst van geraadpleegde bronnen (zie p. 74 e.v.). We bespreken hier in overkoepelende zin waarop de

[200] Behandelvoorstel Politieke Markt 'Vaststelling Woonvisie Hengelo 2016-2026' (2060288).
[201] College-/burgemeestersadvies 3617324.

schriftelijke vragen zich richten. We doen dit door voor de verschillende thema's in de woonvisie aan te geven over welke onderwerpen de raad vragen heeft gesteld.

Betaalbaarheid en beschikbaarheid

- voldoende betaalbare woningen voor de sociale doelgroep
- rechtmatig/ efficiënt gebruik van bestaande woningen
- de opvang/huisvesting van vluchtelingen/ arbeidsmigranten
- lokale energietoeslag voor bepaalde doelgroepen
- opkoopbescherming/ zelfbewoningsplicht
- tiny houses

Wonen, zorg en welzijn

- proces notitie Wonen en zorg
- concrete initiatieven/concepten voor huisvesting bijzondere doelgroepen

Leefbaarheid en kwaliteit

- beleid/subsidies voor duurzaam wonen
- bouwkwaliteit
- transformatie van bestaand vastgoed
- participatie bij ruimtelijke initiatieven

Kwalitatief programmeren/ Woonagenda

- woningbouwproductie
- concrete projecten in binnenstad en Hart van Zuid

Moties

De raad heeft bij de behandeling van de zomernota/begroting met diverse moties sturing gegeven aan het woonbeleid. De inhoud van de moties richt zich op het thema 'beschikbaarheid en betaalbaarheid':

- Motie starterslening[202]
- Motie sociale woningbouw Hart van Zuid [203]
- Motie bij alle nieuwbouw kwart sociale betaalbare huurwoningen.[204]
- Motie Starterslening uitwerken naar nieuw beleid[205]
- Motie Opkoopbescherming zo snel mogelijk[206]
- Motie herinvoering startersleningen woningmarkt.[207]
- Motie aanjagen realisatie betaalbare bouw[208]

[202] Begrotingsbehandeling 5 november 2019.
[203] Raadsvergadering 1 juli 2020.
[204] Begrotingsbehandeling 4 november 2020.
[205] Begrotingsbehandeling 4 november 2020.
[206] Begrotingsbehandeling 10 november 2021.
[207] Begrotingsbehandeling 9 november 2022.
[208] Raadvergadering zomernota 17 juli 2024.

Bronnenlijst

Geraadpleegde documenten

Onderzoeksrapporten en vakpublicaties over wonen en bouwen

Algemene Rekenkamer, *Aanpak woningtekort*, Den Haag, juni 2022.

Binnenlands Bestuur, *Nieuwe coalitie wil verder met wat Hugo de Jonge begon*, 16 mei 2024. https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuwe-coalitie-wil-verder-met-wat-minster-de-jonge-begon

Binnenlands Bestuur, *Wonen, zorg en klimaat zowel landelijk als lokaal belangrijk thema*, 6 december 2023. https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/rekenkamers-doen-weinig-onderzoek-naar-klimaat

Companen, *Couleur locale binnen strakke(re) regels volkshuisvestingsprogramma*, 11 april 2024b. https://www.companen.nl/wijkgerichte-aanpak-volkshuisvesting/#:~:text=Het%20volkshuisvestingsprogramma%20bevat%20beleid%20voor,in%20de%20woonbehoefte%20te%20voorzien.

Companen, *Handreiking Prestatieafspraken. Samenwerken volgens de Woningwet 2015. Herziene versie*, i.o.v. Ministerie BZK, Aedes, VNG, Woonbond, 12 september 2016b.

Companen, *Volkshuisvestingsprogramma is echt nieuwe wijn*, 26 augustus 2024c. https://www.companen.nl/volkshuisvestingsprogramma-is-echt-nieuwe-wijn/#:~:text=Met%20de%20Wet%20versterking%20regie,oude%20wijn%20in%20nieuwe%20zakkenhttps://www.companen.nl/volkshuisvestingsprogramma-is-echt-nieuwe-wijn/#:~:text=Met%20de%20Wet%20versterking%20regie,oude%20wijn%20in%20nieuwe%20zakken

Companen, *Wet versterking regie volkshuisvesting: het volkshuisvestingsprogramma*, 2 maart 2023b. https://www.companen.nl/wet-versterking-regie-volkshuisvesting-het-volkshuisvestingsprogramma/

Companen, *Woonprogramma en woonzorgvisie: de beoogde ordening*, 6 december 2023c. https://www.actiumwonen.nl/media/1143/brochure-aedes-handreiking-prestatieafspraken.pdf

Companen, Woonprogramma en woonzorgvisie: de beoogde ordening, in: *Binnenlands Bestuur*, 16 december 2022.

Companen, *Woonvisies in het vizier, een aandachtspuntenlijst voor de gemeenteraden*, i.o.v. Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest, Leidschendam-Voorburg, 2016a.

Companen. *Wet versterking regie volkshuisvesting: het voorstel*, 28 februari 2023a. https://www.companen.nl/wet-versterking-regie-volkshuisvesting-het-voorstel/

I & O Research, *Verkenning rollen op de woningmarkt. Rolverdeling tussen Rijk, provincies, regio's en gemeenten*, i.o.v. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2020.

Informatiepunt Leefomgeving (IPLO), *Omgevingsplan van rechtswege: tijdelijk en nieuw deel* (z.d.) https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsplan/omgevingsplan-rechtswege/

Platform31, *Handreiking woonzorgopgave: van visie naar uitvoering*, i.o.v. het ministerie van VWS, 2022. https://www.platform31.nl/wp-content/uploads/2023/01/Handreiking-woonzorgopgave-van-visie-naar-uitvoering.pdf

PONT Omgeving, *Rol van de raad bij vaststellen programma's, 23 april 2024*. *https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/rol-van-de-raad-bij-vaststellen-programmas*

Rekenkamer Metropool Amsterdam, *Evenwichtig woningaanbod*, 2017.

Rekenkamer Metropool Amsterdam, *Woonbeleid in Zaanstad*, 2020.

Rekenkamer Oost-Nederland, *Wonen Overijssel. Nota van bevindingen*, Deventer, 2018.

Rekenkamercommissie Voorst, *Bouwen is meer dan stenen stapelen*, 16 juni 2015.

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), *Position paper Wonen en bouwen in Nederland*, april 2024. Https://vng.nl/sites/default/files/2024-04/20240416-vng-position-paper-wonen-en-bouwen-in-nederland-april-2024.pdf

Rijk/provincie/regio

Ambitiedocument Regionale Woonagenda's Overijssel 2021 – 2024, 10 september 2020.
Companen, *Regionale woonagenda Twente 2021-2025*, i.o.v. provincie Overijssel, 18 februari 2021.
Companen, Regionale Woonzorgvisie Twente 2024-2026, i.o.v. provincie Overijssel, 2 maart 2024a. Bijlage 1: *Afsprakenkader ouderenhuisvesting Twente*.
Kamerstukken II 2010/2011, *Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting. Memorie van Toelichting*, vergaderjaar, 32 769, nr. 3.
Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, *Kamerbrief Financiële haalbaarheid investeringen corporaties en lokale prestatieafspraken 2023*, 16 juni 2023.
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*, Nationale omgevingsvisie: Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving*, Den Haag, 2020.
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Staat van de Volkshuisvesting 2023*, Den Haag, november 2023.
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Toekenning Woningbouwimpuls zesde tranche gemeente Hengelo, 5 april 2024, zaaknummer 3748357.
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Uitvoeringsagenda Nationale Omgevingsvisie 2021-2024*, Den Haag, 2020.
Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, *Nationale prestatieafspraken overzicht juni 2022*, 30 juni 2022. https://www.volkshuisvestingnederland.nl/documenten/publicaties/2022/06/30/nationale-prestatieafspraken-voor-de-volkshuisvesting
Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, *Regelgeving prestatieafspraken*. https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/lokale-driehoek/regelgeving-prestatieafspraken
Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, *Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting in consultatie*, 16 februari 2023.
Omgevingsagenda Oost-Nederland, juni 2020.
Provincie Overijssel, *Omgevingsverordening Overijssel 2017*, Zwolle, 12 april 2017.
Provincie Overijssel, *Omgevingsvisie Overijssel 2017. Beken kleur*, Zwolle, 12 april 2017.
Rijkoverheid, *Wijzigingen wet- en regelgeving Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening per 1 januari 2024*, 28 december 2023.
Staatsblad, Wet Betaalbare huur, jaargang 2024, nr. 193, 26 juni 2024.
Staatsblad, Wet Goed verhuurderschap, jaargang 2023, nr. 103, 24 maart 2023.
Woondeal Twente. Wonen met kwaliteit, 2 december 2022.
Woonvisie Twente 2015-2025. Natuurlijk… wonen in Twente!, 17 november 2014.

Gemeente Hengelo

Amendement 'Woonagenda', 14 april 2021, zaaknummer 3231377.
Behandelvoorstel Politieke Markt 'Lokale Woonagenda', zaaknummer 3153863.
Behandelvoorstel Politieke Markt 'Vaststelling Woonvisie Hengelo 2016-2026', zaaknummer 2060288.
Beleidsbegroting 2020-2023, zaaknummer 2424641, 5 november 2019.
Beleidsbegroting 2021-2024, zaaknummer 3121605, 4 november 2020.

Beleidsbegroting 2022-2025, zaaknummer 3301539, 10 november 2021.
Beleidsbegroting 2023-2026, zaaknummer 3481596, 9 november 2022.
Bestuurlijke Opdracht 'Flexwonen voor urgente woningzoekers (spoedzoekers)', zaaknummer 3417580, april 2022. Bijlage 1: 'College van B&W, 1 maart 2022'.
Bestuurlijke opdrachtformulering 'Nieuwe woonvisie Hengelo Borne', zaaknummer 1086417, september 2015.
College-/burgemeestersadvies 'Aanvraag WBI Lange Wemen', zaaknummer 3477127. Bijlage: Brief aan minister De Jonge.
College-/burgemeestersadvies 'Aanvraag Woningbouwimpuls tweede tranche, Hart van Zuid', zaaknummer 3154980, Bijlage: Werkdocument aanvraag Woningbouwimpuls.
College-/burgemeestersadvies 'Actualiseren van het Kwaliteitskader voor nieuwe wooninitiatieven en Verordening', zaaknummer 3716078. Bijlage 1: Kwaliteitskader voor nieuwe wooninitiatieven (versie 2024). Bijlage 2: Beleidskader voor wooninitiatieven in het kernhorecagebied.
College-/burgemeestersadvies 'Afwegingskader "Initiatieven wonen en zorg" als instrument', zaaknummer 3008352. Bijlage: Afwegingskader initiatieven Wonen en Zorg 2019-2025.
College-/burgemeestersadvies 'Beleidsagenda Nieuwkomers', zaaknummer 37411482.
College-/burgemeestersadvies 'Bestuurlijke opdracht flexwonen', zaaknummer 3417580. Bijlage: Bestuurlijke opdracht flexwonen.
College-/burgemeestersadvies 'Bod 2024-2028 van Welbions in het kader van de Prestatieafspraken 2024-2025', zaaknummer 3617324.
College-/burgemeestersadvies 'Concept meerjarenplan Wonen en Zorg in Hengelo', zaaknummer 2248070.
College-/burgemeestersadvies 'Evaluatie afwegingskader nieuwe initiatieven wonen en zorg', zaaknummer 3088506.
College-/burgemeestersadvies 'Kwalitatief afwegingskader nieuwe woningbouw initiatieven en woningbouwprogramma', zaaknummer 2072037.
College-/burgemeestersadvies 'Kwaliteitskader wonen actualisatie 2023', zaaknummer 3529152. Bijlage 1: Kwaliteitskader voor nieuwe woningbouw initiatieven (2023)
College-/burgemeestersadvies 'Kwaliteitskader wonen actualisatie 2023', zaaknummer 3529152, Bijlage 2: 'Woningbouwprogramma 2023-2032 t.b.v. college'.
College-/burgemeestersadvies 'Ondertekenen Prestatieafspraken Welbions Ookbions 2020 – 2021', zaaknummer 3032250.
College-/burgemeestersadvies 'Ontwerp parapluherziening Wonen', zaaknummer 2353729. Bijlage: Ontwerp Parapluherziening Wonen.
College-/burgemeestersadvies 'Startdocument woonvisie 2016-2026', zaaknummer 2016824.
College-/burgemeestersadvies 'Uitwerking bestuurlijke opdracht flexwonen', zaaknummer 3547163.
College-/burgemeestersadvies 'Woningbouwprogramma 2018-2027', zaaknummer 2196577. Bijlage 1: Woningbouwprogramma 2018-2027. Bijlage 2: Afwegingskader woningbouwinitiatieven. Bijlage 3: Voorstel nieuwe woningbouwlocatie.
College-/burgemeestersadvies 'Woningbouwprogramma 2020-2029', zaaknummer 3032748. Bijlage: Woningbouwprogramma 2020-2029.
College-/burgemeestersbesluit 'Aanvraag WBI Lange Wemen', zaaknummer 3477127.
College-/burgemeestersbesluit 'Actualisatie van het hoofdstuk Betaalbaarheid beschikbaarheid uit de in 2016 vastgestelde woonvisie', zaaknummer 3326180, 12 december 2021.

College-/burgemeestersbesluit ‘Actualiseren Kwaliteitskader Wonen 2024’, zaaknummer 3716078, 4 juni 2024.
College-/burgemeestersbesluit ‘Afwegingskader "Initiatieven wonen en zorg" als instrument’, zaaknummer 3008352, 4 februari 2020.
College-/burgemeestersbesluit ‘Bestuurlijke opdracht flexwonen’, zaaknummer 3417580, 17 mei 2022.
College-/burgemeestersbesluit ‘Bestuursopdracht Nieuwkomers voor het opstellen van beleid en sturing op de groepen nieuwkomers Oekraïners, Asielzoekers en vluchtelingen met een status’, zaaknummer 3651977, 31 oktober 2023.
College-/burgemeestersbesluit ‘Collegeadvies over beleidsagenda voor de opvang van Nieuwkomers’, zaaknummer 3741482, 21 mei 2024.
College-/burgemeestersbesluit ‘Kwalitatief afwegingskader nieuwe woningbouw initiatieven en woningbouwprogramma’ zaaknummer 2072037, 29 november 2016.
College-/burgemeestersbesluit ‘Kwaliteitskader wonen actualisatie 2023’, zaaknummer 3529152, 4 april 2023.
College-/burgemeestersbesluit ‘Lokale woonagenda Hengelo’, zaaknummer 3137918, 10 november 2020.
College-/burgemeestersbesluit ‘Ontwerp parapluherziening Wonen’, zaaknummer 2353729, 23 april 2019.
College-/burgemeestersbesluit ‘Prestatieafspraken 2017 gemeente, Welbions en Ookbions’, zaaknummer 2071908, 29 november 2016.
College-/burgemeestersbesluit ‘Prestatieafspraken Welbions en Ookbions 2024 – 2025’, zaaknummer 3676260, 5 december 2023.
College-/burgemeestersbesluit ‘Prestatieafspraken Welbions, Ookbions gemeente 2022-2023’, zaaknummer 3338901, 30 november 2021.
College-/burgemeestersbesluit ‘Prestatieafspraken Wonen 2018-2019’’, zaaknummer 2183447, 5 december 2017.
College-/burgemeestersbesluit ‘Regionale woonagenda Twente’, zaaknummer 3213135, 23 maart 2021.
College-/burgemeestersbesluit ‘Uitwerking bestuurlijke opdracht flexwonen’, zaaknummer 3547163, 7 februari 2023.
College-/burgemeestersbesluit ‘Woningbouwprogramma 2018-2027’, zaaknummer 2196577, 30 januari 2018.
College-/burgemeestersbesluit ‘Woningbouwprogramma 2020-2029’, zaaknummer 3032748, 30 juni 2020.
College-/burgemeestersbesluit, ‘Ondertekenen prestatieafspraken Welbions, Ookbions gemeente Hengelo’, zaaknummer 3135279, 27 oktober 2020.
Concept Aanvraagdocument Woningbouwimpuls Vierde tranche 2022, p. 4, zaaknummer 3477127.
Handelingsperspectief Hart van Zuid, concept d.d. 17 september 2019.
Hengelo in verbinding. Collegeprogramma 2022-2026, mei 2022.
https://www.volkshuisvestingnederland.nl/actueel/nieuws/2023/02/16/wetsvoorstel-versterking-regie-volkshuisvesting-in-consultatie
Jaarstukken 2019 Gemeente Hengelo, zaaknummer 3042641, 1 juli 2020.
Jaarstukken 2020 Gemeente Hengelo, zaaknummer 3251742, 7 juli 2021.
Jaarstukken 2021 Gemeente Hengelo, zaaknummer 3401712, 13 juli 2022.

Jaarstukken 2023 gemeente Hengelo, zaaknummer 3725245, 3 juli 2024.
Jaarverslag en jaarrekening 2018 gemeente Hengelo, zaaknummer 2389021, 25 juni 2019.
Kadernota 2021-2024, zaaknummer 3080557, 1 juli 2020.
Kwalitatief programmeren: het Kwalitatief afwegingskader voor nieuwe woningbouw initiatieven, zaaknummer 2072037.
Kwalitatief programmeren: het Kwalitatief afwegingskader voor nieuwe woningbouw initiatieven (versie 2018), zaaknummer 2196577.
Kwalitatief programmeren: het Kwalitatief afwegingskader voor nieuwe woningbouw initiatieven (versie 2021), zaaknummer 3186513.
Kwaliteitskader voor nieuwe woningbouw initiatieven (versie 2023), zaaknummer 3529152.
Kwaliteitskader voor nieuwe woningbouw initiatieven (versie 2024), zaaknummer 3716078.
Markttafel Hart van Zuid, Voorstel woningbouwsegmentering Hart van Zuid (brief aan de gemeenteraad van Hengelo), 30 maart 2021.
Memo 'Annotatie bestuurlijk overleg wonen', 1 december 2016.
Memo Politieke markt wonen en zorg, 25 september 2019, zaaknummer 2449106, 29 januari 2024.
Notitie concept verhaallijnen en omgevingsvisie Stedelijk gebied, C-stuk college 1 november 2022, zaaknummer 3503978.
Omgevingsvisie Hengeloos Buiten, zaaknummer 3098376, 2020.
Openbare besluitenlijst, dinsdag 21 december 2021, A02, zaaknummer 3326180.
Parapluherziening Wonen, Staatscourant 2019, nr. 67112, 10 december 2019.
Politieke Markt 'Presentatie Plan van Aanpak omgevingsplan Hengelo. Inhoudelijke uitgangspunten voor het omgevingsplan', 5 oktober 2021.
Politieke Markt 'Prestatieafspraken 2017 gemeente, Welbions en Ookbions', 7 december 2016, zaaknummer 2075595.
Politieke Markt 'Prestatieafspraken met Welbions en Ookbions 2018-2019', 22 november 2017, zaaknummer 2169299.
Politieke Markt 'Prestatieafspraken Welbions Ookbions en gemeente 2020-2021', 4 december 2019, zaaknummer 2461035.
Politieke Markt 'Prestatieafspraken Welbions Ookbions Gemeente 2022-2023', 21 december 2021, zaaknummer 3345632.
Politieke Markt 7 juni 2023 Prestatieafspraken 2024-2025.
Politieke Markt Handelingsperspectief Hart van Zuid, 16 oktober 2019, zaaknummer 2433002.
Politieke Markt Volkshuisvesting 25 juni 2024, zaaknummer 3763984.
Politieke Markt Wonen 18 april 2023.
Politieke Markt Woonvisie Hengelo – Borne, d.d. 17 november 2015, zaaknummer 1103011.
Politieke Markt, Presentatie 'Denkrichtingen prestatieafspraken 2024-2025 Welbions – Ookbions, 7 juni 2023, zaaknummer 3594232.
Programma Hart van Zuid 2022 – 2026. Deel II Verdieping, zaaknummer 3405220.
Raadsadvies 'Gewijzigd vaststellen omgevingsvisie Hengeloos Buiten', zaaknummer 3098376. Bijlage 1: Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
Raadsadvies 'Handelingsperspectief Hart van Zuid', zaaknummer 2433002. Bijlage: Handelingsperspectief Hart van Zuid.
Raadsadvies 'Kaderstelling gebiedsontwikkeling Hart van Zuid', zaaknummer 3221399.
Raadsadvies 'Kaderstelling gebiedsontwikkeling Hart van Zuid', zaaknummer 3221399, bijlage 'Identiteitsdocument Hart van Zuid - brandboek final – v2'.

Raadsadvies ‘Transformatieplan sociaal domein’, zaaknummer 3462621, Bijlage: Transformatieplan, voor een toekomstbestendig Sociaal Domein voor Hengelo.
Raadsadvies ‘Vaststelling woonagenda 2021-2030’, zaaknummer 3157181. Bijlage: Woonagenda 2021-2030.
Raadsadvies ‘Vaststelling Woonvisie Hengelo 2016-2026’, zaaknummer 2060288. Bijlage: Woonvisie Hengelo 2016-2026. Bijlage: Kwalitatief afwegingskader.
Raadsbesluit ‘Afwijken van het omgevingsplan inzake realiseren van 48 tijdelijke woningen Hazemeijerterrein–Tuindorpstraat’, zaaknummer 3749706, 19 juni 2024.
Raadsbesluit ‘Beschikbaar stellen financiële middelen voor de aankoop van het pand Hazenweg 121’, zaaknummer 3765982, 3 juli 2024.
Raadsbesluit ‘Gewijzigd vaststellen omgevingsvisie Hengeloos Buiten’, zaaknummer 3098376, 7 oktober 2020.
Raadsbesluit ‘omgevingsvisie binnenstad en hart van zuid: plan van aanpak’, zaaknummer 3164848, 10 februari 2021.
Raadsbesluit ‘Onherroepelijk/vaststellen bestemmingsplan parapluherziening Wonen’, zaaknummer 2367600, 3 september 2019.
Raadsbesluit ‘Vaststelling woonagenda 2021-2030’, zaaknummer 3157181, 7 april 2021.
Raadsbesluit ‘Vaststelling Woonvisie Hengelo 2016-2026’, zaaknummer 2060288, 22 november 2016.
Raadsbrief ‘Actualisatie Woonvisie’, zaaknummer 3247373, 25 mei 2021.
Raadsbrief ‘Beleidsagenda nieuwkomers’, zaaknummer 3741482, 21 mei 2024.
Raadsbrief ‘Concept prestatieafspraken 2017’, zaaknummer 2071908, 2 december 2016.
Raadsbrief ‘Informatiebrief modulaire woningen op drie locaties’, zaaknummer 3560165, 10 maart 2023.
Raadsbrief ‘Informatiebrief Programma Volkshuisvesting’, zaaknummer 3703962, 13 februari 2024.
Raadsbrief ‘Informerende raadsbrief voortgang prestatieafspraken Welbions’, zaaknummer 3115935, 30 oktober 2020.
Raadsbrief ‘Input gemeenteraad op bod Welbions in het kader van de prestatieafspraken 2024 en 2025’, zaaknummer 3586372, 9 mei 2023.
Raadsbrief ‘Onderzoek naar betaalbaarheid en beschikbaarheid Hengelo-Borne, zaaknummer 3153585’, 17 november 2020.
Raadsbrief ‘Ontwikkelingen woningmarkt’, zaaknummer 3646163, 26 september 2023.
Raadsbrief ‘Openstaande vragen naar aanleiding van Politieke Markt over Woonagenda’, zaaknummer 3185033, 26 januari 2021.
Raadsbrief ‘Partiële herziening Woonvisie, hoofdstuk Betaalbaarheid beschikbaarheid’, zaaknummer 3326180, 20 december 2021.
Raadsbrief ‘Politieke markt volkshuisvesting’, zaaknummer 3763984, 25 juni 2024.
Raadsbrief ‘prestatieafspraken 2017’, zaaknummer 2076988, 15 december 2016, Bijlage: Prestatieafspraken 2017.
Raadsbrief ‘Prestatieafspraken 2018-2019’, zaaknummer 2168136, 15 november 2017, Bijlage: concept Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2018 en 2019.
Raadsbrief ‘Prestatieafspraken 2024 – 2025’, zaaknummer 3676260, 5 december 2023. Bijlage: Prestatieafspraken 2024-2025.
Raadsbrief ‘prestatieafspraken met Welbions en Ookbions’, zaaknummer 2165233, 17 oktober 2017. Bijlage: Kennispunt Twente, *Woonbehoefteonderzoek Hengelo 2017. Beschikbaarheid, betaalbaarheid en tevredenheid onder de loep*, 2017.

Raadsbrief ‘Prestatieafspraken Welbions, Ookbions en gemeente 2020-2021’, zaaknummer 2456478, 12 november 2019. Bijlage: concept Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2020-2021’.
Raadsbrief ‘Prestatieafspraken Welbions, Ookbions en gemeente Hengelo 2022-2023’, zaaknummer 3338901, 2 december 2021. Bijlage: Concept Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2022 – 2023.
Raadsbrief ‘Prestatieafspraken Welbions, Ookbions, gemeente Hengelo 2020-2021’, zaaknummer 2471178, 17 december 2019.
Raadsbrief ‘Proces woonvisie’, zaaknummer 2016824, 20 april 2016.
Raadsbrief ‘Raadsvragen over te bouwen betaalbare woningen in Hengelo’, zaaknummer 3315521.
Raadsbrief ‘Realisatie tijdelijke woningen’, zaaknummer 3547163, 14 februari 2023.
Raadsbrief ‘Regionale woonvisie Twente’, zaaknummer 1045472, 23 december 2014. Bijlage: *Woonvisie Twente 2015-2025. Natuurlijk… wonen in Twente!*, 17 november 2014.
Raadsbrief ‘Stand van zaken ontwikkelingen notitie wonen en zorg in Hengelo, zaaknummer 3091048, 2 februari 2021.
Raadsbrief ‘Stand van Zaken woningbouwprogramma 2022-2031, zaaknummer 3382277, 1 maart 2022.
Raadsbrief ‘Toezenden onderzoek betaalbaarheid en beschikbaarheid’, zaaknummer 3210205, 9 maart 2021.
Raadsbrief ‘Uitvoering motie geen (voorgenomen) sloop woningen Mariastraat e.o.’, zaaknummer 2241620, 14 mei 2019.
Raadsbrief ‘Voortgang implementatie Omgevingswet’, zaaknummer 3248263, 15 juni 2021.
Raadsbrief ‘Woonagenda Hengelo 2021-2030’, zaaknummer 3137918, 10 november 2020. Bijlage: Woonagenda Hengelo 2021-2030.
Raadsbrief ‘Woonbehoefte onderzoek’, zaaknummer 2158635, 3 oktober 2017.
Raadsbrief ‘Woonvisie Hengelo’, zaaknummer 2031921, 29 juni 2016, Bijlage: ‘Politieke markt van 12 mei jl’
Samen aan de slag voor een energiek en aangenaam Hengelo. Coalitieakkoord 2014-2018, april 2014.
Startdocument voor de Woonvisie 2016-2026, 5 april 2016, zaaknummer 2016824.
Tellers & Benoemers, Managementsamenvatting: Ontwikkelingsperspectief Hart van Zuid & Hart van de Stad Hengelo, i.o.v. gemeente Hengelo, 21 augustus 2020, zaaknummer 3121275.
Transformatieplan voor een toekomstbestendig Sociaal Domein voor Hengelo, zaaknummer 3462621, 2022.
Uitvoeringsplan tijdelijke woningen, zaaknummer 3547163.
Woonagenda Hengelo 2021-2030, zaaknummer 3157181, 14 april 2021.
Woonvisie Goed wonen in het hart van Twente 2016-2026, zaaknummer 2060288.
Zomernota 2024-2028, zaaknummer 3765407, 17 juli 2024.

Welbions/Ookbions

Cognitum, *Visitatierapport Welbions 2017-2020*, 28 juli 2021.
Welbions jaarstukken 2022.
Welbions jaarstukken 2023.
Welbions, brief Visitatierapport, 3 september 2021, zaaknummer 3301580.
Welbions, Ookbions en Gemeente Hengelo, Prestatieafspraken 2017, Hengelo, 14 december 2016, zaaknummer 2076988.
Welbions, Ookbions en Gemeente Hengelo, Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2018 en 2019, Hengelo, 11 december 2017, zaaknummer 2188846.

Welbions, Ookbions en Gemeente Hengelo, Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2020 en 2021, Hengelo, 20 november 2020, zaaknummer 3166081.
Welbions, gemeente Hengelo en Ookbions, Concept Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2022 – 2023, zaaknummer 3338901.
Welbions, Bod 2024 - 2028 Welbions op de Woonvisie, 29 juni 2023, zaaknummer 3617324.
Welbions, Ookbions en Gemeente Hengelo, Prestatieafspraken gemeente Hengelo 2024 en 2025, Hengelo, 11 december 2023, zaaknummer 3676260.

Gesprekspartners (Team Advies en Regie, Afdeling Stedelijke Ontwikkeling)

- Teammanager Advies en Regie
- Woningbouwregisseur
- Beleidsadviseur Wonen
- Beleidsadviseur ruimte, economie en wonen
- Stagiair sector Fysiek

SCHRIFTELIJKE VRAGEN VAN DE RAAD IN DE PERIODE 2020-2024 EN BEANTWOORDING DAARVAN (peildatum 21 september 2024)

datum	Schriftelijke vragen	Datum	Beantwoording	zaaknr
2024				
2024-08-01	Vragen SP over (ver)koop 't Swafert	2024-09-10	Antwoord College op vragen SP over (ver)koop appartementen 't Swafert	3789555
2024-04-24	Vragen PvdA over friends houses	2024-05-28	Antwoord College op vragen PvdA over friends houses	3756711
2024-03-01	Vragen Forum voor Democratie over Plaatsing modulaire woningen Hazemeijerterrein	2024-03-19	Antwoord College op vragen Forum voor Democratie over Plaatsing modulaire woningen Hazemeijerterrein	3722660
2024-02-29	Vragen LokaalHengelo over parkeerbeleid Hart van Zuid	2024-03-26	Antwoord College op vragen LokaalHengelo over parkeerbeleid Hart van Zuid	3722728
2024-02-02	Vragen Forum voor Democratie over vakantievierende Oekraïeners	2024-03-06	Antwoord College op vragen Forum voor Democratie over vakantievierende Oekraïeners	3711097
2024-01-31	Vragen PvdA over het meldpunt wonen	2024-02-27	Antwoord College op vragen PvdA over het meldpunt wonen	3709050
2023				
2024-01-04	Vragen PVV over Arbeidsmigranten	2024-01-23	Antwoord College op vragen PVV over Arbeidsmigranten	3697364
2023-12-29	Vragen LokaalHengelo over Spookwoningen in Hengelo vaak wietplantage drugslab of bordeel	2024-01-30	Antwoord College op vragen LokaalHengelo over Spookwoningen in Hengelo vaak wietplantage drugslab of bordeel	3695174
2023-12-29	Vragen BurgerBelangen over Spookwoningen in Hengelo	2024-01-30	Antwoord College op vragen BurgerBelangen over Spookwoningen in Hengelo	3695129
2023-12-18	Vragen PVV over Economisch daklozen	2024-01-16	Antwoord College op vragen PVV over Economisch daklozen	3692589
2023-10-03	Vragen SP over VNG advies belasting op leegstand	2023-11-07	Antwoord College op vragen SP over VNG advies belasting op leegstand	3655428
2023-07-18	Aanvullende vragen SP over sloop 144 woningen Sterrenbuurt	2023-07-27	Antwoord college op aanvullende vragen SP over sloop 144 woningen Sterrenbuurt	3623793
2023-07-12	Vragen PVV over warmtenet	2023-07-27	Antwoord Colllege op vragen PVV over warmtenet	3621673
2023-07-12	Vragen SP over sloop 144 woningen in de Sterrenbuurt	2023-07-18	Antwoord College op vragen SP over sloop 144 woningen in de Sterrenbuurt	3620825
2023-06-13	Vragen PVV over "Geen nieuwe aansluitingen meer"	2023-06-27	Antwoord College op vragen PVV over "Geen nieuwe aansluitingen meer"	3608888
2023-06-05	Vragen SP over renovatie Theresiastraat invoegen in prestatieafspraken Welbions	2023-06-20	Antwoord College op vragen SP over renovatie Theresiastraat invoegen in prestatieafspraken Welbions	3605470
2023-05-19	Vragen SP over Spoorzone en Omgevingsvisie	2023-06-12	Antwoord College op vragen SP over Spoorzone en Omgevingsvisie	3598259
2023-03-13	Vragen D66 over Slecht energielabel woningen vrije sector	2023-04-11	Antwoord College op vragen D66 over Slecht energielabel woningen vrije sector	3569330
2023-01-19	Vragen SP over vroegsignalering	2023-02-14	Antwoord College op vragen SP over vroegsignalering Armoede en Schulden	3543428

datum	Schriftelijke vragen	Datum	Beantwoording	zaaknr
2023-01-19	Vragen Hengelose Burgers over Horecawand en Lange Wemen	2023-02-07	Antwoord College op Vragen Hengelose Burgers over Horecawand en Lange Wemen	3543679
2023-01-18	Vragen SP over aanpak huisjesmelkers en illegale bewoning	2023-02-16	Antwoord college op vragen SP over aanpak huisjesmelkers en illegale bewoning.	3543775
2023-01-18	Vragen Hengelose Burgers over erfgoedcommissie, gemeentelijk monumentenregister en grondprijzen De Veldkamp	2023-02-14	Antwoord College op vragen Hengelose Burgers over erfgoedcommissie, gemeentelijk monumentenregister en grondprijzen De Veldkamp	3542648
2023-01-13	Vragen SP over leegstand Nijverheid	2023-01-31	Antwoord College op vragen SP over leegstand Nijverheid	3541440
2023-01-10	Vragen SP over schaalsprong	2023-01-25	Antwoord College op vragen SP over schaalsprong	3539547
2022				
2022-12-10	Vragen PvdA Hengelose energieregeling bereikt niet iedereen	2023-01-31	Antwoord College op vragen PvdA Hengelose energieregeling bereikt niet iedereen	3526772
2022-11-24	Vragen Groenlinks over afhaken belegger voormalig V&D pand en inzet subsidie	2022-12-06	Antwoord College op vragen GroenLinks over afhaken belegger voormalig V&D pand en inzet subsidie	3519069
2022-11-15	Vragen Lokaal Hengelo over openstaande vragen Energietoeslag studenten		Antwoord College op vragen Lokaal Hengelo over openstaande vragen Energietoeslag studenten	3480754
2022-10-07	Vragen LokaalHengelo over openbaarheid oude Stork-bieb Vondelstraat	2022-11-01	Antwoord College op vragen LokaalHengelo over openbaarheid oude Stork-bieb Vondelstraat	3494611
2022-10-03	Vragen Lokaal Hengelo subsidiemogelijkheid en advies wateropslag nieuwbouw	2022-10-25	Antwoord College op vragen Lokaal Hengelo subsidiemogelijkheid en advies wateropslag nieuwbouw	3491777
2022-09-09	Vragen Lokaal Hengelo over uitruil appartementen en hotelkamers in Lange Wemen	2022-10-11	Antwoord College op vragen Lokaal Hengelo over uitruil appartementen en hotelkamers in Lange Wemen	3480776
2022-08-30	Vragen Hengelose Burgers over Tiny Houses	2022-09-20	Antwoord College op vragen Hengelose Burgers over Tiny Houses	3475083
2022-08-30	Vragen D66 over opvang vluchtelingen	2022-09-15	Antwoord College op vragen D66 over opvang vluchtelingen	3476749
2022-08-11	Vragen PVV over opvang vluchtelingen	2022-09-15	Antwoord College op vragen PVV over opvang vluchtelingen	3467752
2022-07-29	Vragen Pro Hengelo over pand Paul Krugerstraat	2022-08-31	Antwoord College op vragen Pro Hengelo over pand Paul Krugerstraat	3462463
2022-07-04	Vragen GroenLinks over subsidie versnelling woningbouw	2022-07-12	Antwoord College op vragen GroenLinks over subsidie versnelling woningbouw	3449815
2022-07-01	Vragen PvdA over ontsluiten woningmarkt	2022-09-20	Antwoord College op vragen PvdA over ontsluiten woningmarkt	3448440
2022-06-24	Vragen SP over Energietoeslag	2022-09-02	Antwoord college op vragen SP over Energietoeslag	3445067
2022-06-14	Vragen PVV over uitkering energietoeslagen	2022-09-02	Antwoord College op vragen PVV over uitkering energietoeslagen	3439353

datum	Schriftelijke vragen	Datum	Beantwoording	zaaknr
2022-05-20	Vragen Lokaal Hengelo over leegstand antikraakwoningen Nijverheid	2022-06-15	Antwoord College op vragen Lokaal Hengelo over leegstand antikraakwoningen Nijverheid	3427747
2022-05-11	Vragen Burgerbelangen over woonsituatie arbeidsmigranten	2022-06-22	Antwoord College op vragen Burgerbelangen over woonsituatie arbeidsmigranten	3422880
2022-05-06	Vragen PvdA energietoeslag	2022-06-20	Antwoord College op vragen PvdA energietoeslag	3420075
2022-04-19	Vragen Forum voor Democratie over Sociale onrust als gevolg van plaatsing vluchtelingen	2022-05-17	Antwoord College op vragen Forum voor Democratie over Sociale onrust als gevolg van plaatsing vluchtelingen	3411837
2022-03-28	Vragen SP over situatie bewoners Mariastraat en omgeving tav vluchtelingenopvang	2022-04-05	Antwoord College op vragen SP over situatie bewoners Mariastraat en omgeving tav vluchtelingenopvang	3401057
2022-03-20	Vragen PvdA businessdistrict Hart van Zuid	2022-04-05	Antwoord College op vragen PvdA over businessdistrict Hart van Zuid	3397229
2022-03-13	Vragen SP optreden tegen huisjesmelkers	2022-04-12	Antwoord College op vragen SP over optreden tegen huisjesmelkers	3394009
2022-03-11	Vragen lid Huis in't Veld over Zorgbuurthuis	2022-04-05	Antwoord College op vragen lid Huis in 't Veld over Zorgbuurthuis	3393427
2022-02-17	Vragen SP over instorten gevel huurwoningen Berflo Es Zuid	2022-03-15	Antwoord College op vragen SP over instorten gevel huurwoningen Berflo Es Zuid	3381303
2022-02-07	Vragen Lid Janssen over verplaatsing Tiny Houses naar Veldwijk Zuid	2022-03-01	Antwoord College op vragen Lid Janssen over verplaatsing Tiny Houses naar Veldwijk Zuid	3376538
2022-02-02	Vragen SP over situatie van huisvesting arbeidsmigranten in Groot Driene en zelfwoonplicht	2022-03-01	Antwoord college op vragen SP over situatie van huisvesting arbeidsmigranten in Groot Driene en zelfwoonplicht	3374212
2021-12-07	Vragen PVV over Gemeentes krijgen miljoenen voor woningen statushouders	2022-03-09	Antwoord College op vragen PVV over Gemeentes krijgen miljoenen voor woningen statushouders	3348712
2021				
2021-12-28	Vragen Lokaal Hengelo over onduidelijke antwoorden	2022-01-25	Antwoord College op vragen Lokaal Hengelo over onduidelijke antwoorden	3358121
2021-12-27	Vragen PVV over stijgende warmtetarieven	2022-01-25	Antwoord College op vragen PVV over stijgende warmtetarieven	3358134
2021-12-22	Vragen GroenLinks over uitvoering motie groene daken	2022-02-22	Antwoord College op vragen GroenLinks over uitvoering motie groene daken	3356016
2021-12-09	Vragen LokaalHengelo over transitievisie Warmte	2022-01-18	Antwoord College op vragen LokaalHengelo over transitievisie Warmte	3349726
2021-10-21	Vragen PvdA 'Wij willen gewoon antwoorden!'	2022-09-02	Aanvullend Antwoord College op vragen PvdA over Businessdistrict Hart van Zuid	3314921
2021-10-20	Vragen PVV over opvang vluchtelingen in voormalig Stadskantoor	2021-11-30	Antwoord college op vragen PVV over opvang vluchtelingen in voormalig Stadskantoor	3323393

datum	Schriftelijke vragen	Datum	Beantwoording	zaaknr
2021-10-07	Vragen Burgerbelangen over stijgende energiekosten	2021-11-10	Antwoord College op vragen Burgerbelangen over stijgende energiekosten	3317062
2021-10-04	Vragen PvdA te bouwen betaalbare woningen in Hengelo	2021-10-19	Antwoord College op vragen PvdA over te bouwen betaalbare woningen in Hengelo	3315521
2021-10-01	Vragen PvdA 'Belazerd door gemeente'	2021-11-02	Antwoord College op vragen PvdA over Businessdistrict Hart van Zuid	3323684
2021-09-16	Vragen lid Janssen mbt ergenis en onduidelijkheid nav vragenkwartier	2021-10-12	Antwoord College op vragen Janssen mbt ergenis en onduidelijkheid nav vragenkwartier	3307102
2021-08-16	Vragen LokaalHengelo over De Wetplein	2021-09-07	Antwoord College op vragen LokaalHengelo over De Wetplein	3290441
2021-07-29	Vervolgvragen Lid Janssen over procedure verkoop oude Stork Bieb	2021-09-01	Antwoord College op vragen Janssen over procedure verkoop oude Stork Bieb	3283339
2021-07-05	Vragen SP zelfwoonplicht	2021-09-01	Antwoord College op vragen SP over zelfwoonplicht	3270308
2021-06-29	Vragen Lid Janssen over de verkoopprocedure voormalige oude Stork-Bieb	2021-07-13	Antwoord college op vragen Lid Janssen over de verkoopprocedure voormalige oude Stork-Bieb	3267239
2021-06-22	Vragen PVV Storkbieb	2021-07-13	Antwoord college op vragen PVV Storkbieb	3262951
2021-05-07	Vragen Lokaal Hengelo ontwikkeling Hart van Zuid	2022-09-02	Antwoord College op Vragen Lokaal Hengelo ontwikkeling Hart van Zuid	3269581
2021-04-26	Vragen LokaalHengelo over participatiebeleid bij ruimtelijke initiatieven	2021-05-18	Antwoord College op vragen LokaalHengelo over participatie bij ruimtelijke initiatieven	3236331
2021-02-04	Vragen PvdA over huurders corporatiewoningen met meerdere woningen	2021-03-02	Antwoord College op vragen PvdA over huurders corporatiewoningen met meerdere woningen	3195328
2021-01-26	Vragen SP over zelfwoonplicht	2021-03-11	Antwoord College op vragen SP over zelfwoonplicht	3189915
2021-01-26	Vragen LokaalHengelo over Omgevingsvisie Binnenstad en Hart van Zuid - Plan van aanpak	2021-02-23	Antwoord college op vragen LokaalHengelo over Omgevingsvisie Binnenstad en Hart van Zuid - Plan van aanpak	3190850
2021-01-19	Vragen Lid Janssen over Situatie Groot Driene	2021-03-23	Antwoord College op vragen Lid Janssen over Situatie Groot Driene	3202583
2021-01-19	Vragen D66 over verduurzamen woningen	2021-02-16	Antwoord college op vragen D66 over verduurzamen woningen	3196536
2021-01-13	Vragen Lid Janssen over situatie huisvesting betaalbare woningen	2021-01-26	Antwoord college op vragen Lid Janssen over situatie huisvesting betaalbare woningen	3184640
2021-01-11	Vragen ChristenUnie over dak- en thuisloosheid	2021-02-09	Antwoord College op vragen ChristenUnie over dak- en thuisloosheid	3183195
2020				
2020-12-03	Vragen PVV over Steenmeijerstraat	2021-01-19	Antwoord college op vragen PVV over Steenmeijerstraat	3165396

datum	Schriftelijke vragen	Datum	Beantwoording	zaaknr
2020-09-10	Vragen PvdA over subsidie betaalbare woningen in Hengelo	2020-10-06	Antwoord college op vragen PvdA over subsidie betaalbare woningen in Hengelo	3124445
2020-02-24	Vragen SP over proces Notitie wonen en zorg	2020-03-10	Antwoord college op vragen SP over proces Notitie wonen en zorg	3031203
2020-01-30	Vragen SP over prestatieafspraken en toezeggingen college	2020-10-30	Antwoord college op vragen SP over prestatieafspraken en toezeggingen college	3115935
2019-12-27	Vragen SP over Prestatieafspraken Hengelo	2020-01-21	Antwoord college op vragen SP over Prestatieafspraken Hengelo	3005822

VANAF 2020 BIJ DE RAADBEHANDELING VAN DE ZOMERNOTA/BELEIDSBEGROTING AANGENOMEN (peildatum: 21 september 2024)

- Motie Starterslening, Begrotingsbehandeling 5 november 2019.
- Motie Sociale woningbouw Hart van Zuid, Raadsvergadering 1 juli 2020.
- Motie Bij alle nieuwbouw kwart sociale betaalbare huurwoningen, Begrotingsbehandeling 4 november 2020.
- Motie Starterslening uitwerken naar nieuw beleid, Begrotingsbehandeling 4 november 2020.
- Motie Opkoopbescherming zo snel mogelijk, Begrotingsbehandeling november 2021
- Motie Herinvoering startersleningen woningmarkt, Begrotingsbehandeling 9 november 2022.
- Motie Aanjagen realisatie betaalbare bouw, Raadvergadering zomernota 17 juli 2024
- Motie Voucher voor regentonnen, Begrotingsbehandeling 9 november 2022.

Bijlage 1 Normenkader

Deelvragen kaders en beleid	Aan de orde in:	Normen[209]
1. Wat zijn/waren de (boven)lokale beleidskaders ten aanzien het woonbeleid?	H2 + H3	• Er is als basis voor het woonbeleid een door de raad vastgesteld beleidskader aanwezig. • De gemeente houdt het beleidskader voor wonen actueel.
2. Wat zijn de door de gemeente gestelde beleidsdoelen en ambities op het gebied van wonen?	H4	• De gemeentelijke doelen en ambities geven een helder beeld van de woningmarktontwikkeling die raad en college met het te voeren beleid voor ogen staat. • Het woonbeleid is uitgewerkt in SMART doelstellingen voor de uitvoering.
3. Hoe verhouden deze beleidsdoelen en ambities zich tot belangrijke maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen (met een doorkijk naar de komende wetgeving)?	H4	• In haar beleidsdoelen houdt de gemeente rekening met de relevante (regionale) toekomstscenario's voor de woningbehoefte • De gemeente speelt in op veranderende (woningmarkt)omstandigheden
4. Is er een systematische doorvertaling gemaakt naar uitvoeringsprogramma's en (prestatie)afspraken met de woningcorporatie en eventuele andere derden?	H6	• De gemeentelijke doelstellingen en taakstellingen uit het woonbeleid zijn systematisch doorvertaald naar uitvoeringsprogramma's (en andere afspraken) om de doelrealisatie te borgen. • Eventuele prestatieafspraken zijn (SMART) geformuleerd.
5. Welke instrumenten zet de gemeente Hengelo in om doelstellingen op het gebied van wonen te realiseren?	H8	• Het woonbeleid benoemt de instrumenten die de gemeente inzet om tot doelrealisatie te komen.
6. Met welke partijen wordt rondom het woonbeleid samengewerkt?	H7	• Er sprake is van een georganiseerde afstemming en samenwerking binnen de gemeente en met externe partners/belanghebbenden.
Deelvragen Uitvoering en doelrealisatie		
7. In hoeverre worden de prestatieafspraken gehaald?	H10	• De gemeente heeft inzicht in de mate waarin (prestatie)afspraken worden gehaald.
8. Hoe verlopen de monitoring en evaluatie van de resultaten?	H9	• De gemeente heeft een proces ingericht voor periodieke monitoring en evaluatie.
9. Waar staat de gemeente in het realiseren van haar doelen en ambities op het gebied van wonen?	H10	• De gemeente heeft inzicht in de mate waarin gemeentelijke doelen zijn gerealiseerd dan wel op koers liggen. • De gemeente heeft inzicht in de redenen van afwijken van het (eventueel) niet realiseren van de doelstellingen en de implicatie daarvan.
10. Welke knelpunten doen zich voor of succesfactoren openbaren zich in de uitvoering van het woonbeleid? Wat zijn de ervaringen van de gemeente met de ingezette instrumenten?	H10	• De gemeente weet uit ervaring welke omstandigheden, bovenlokale ontwikkelingen, en/of maatregelen en afspraken belangrijk zijn voor het al dan niet realiseren van de doelstellingen en lokale resultaten.
Deelvragen Rol van de gemeenteraad		
11. Welke afspraken hebben raad en college gemaakt over de informatievoorziening aan de raad omtrent Wonen?	H11	• De raad heeft (vooraf) heldere eisen aan de informatievoorziening gesteld.
12. Op welke wijze is de raad geïnformeerd over het opstellen, de uitvoering en de voortgang van het woonbeleid?	H11	• De raad is voldoende betrokken in de voorbereidingsfase. • De raad ontvangt tijdig en ter zake doende informatie over de realisatie van doelstellingen.
13. Heeft de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol kunnen vervullen waar het gaat om woonvraagstukken?	H11	• De gemeenteraad heeft op de daarvoor geëigende momenten zijn sturingsmogelijkheden benut, en zo invulling gegeven aan zijn kaderstellende en controlerende rol.

[209] Bij het opstellen van het normenkader hebben vooral de onderzoeken van de rekenkamer(commissies) van Ommen; Lochem; Ede; en Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest, Leidschendam-Voorburg als inspiratiebron gediend.

Bijlage 2 Infographic Woonvisie

Pijlers onder de Woonvisie 2016-2026

Samenwerken met partners in de stad

Verbinding met en tussen inwoners

Goed wonen in het hart van Twente

Op hoofdlijnen, met ruimte voor creativiteit

Betaalbaar wonen, nu en in de toekomst
De sociale woningvoorraad blijft op peil. Dit betekent dat Welbions verkoop en nieuwbouw meer in balans moet brengen. Daarbij hebben we speciaal oog voor de huishoudens met laagste inkomens. We houden de woningen in het laagste huursegment in stand door voor dit segment bij levensduurverlenging te kiezen voor de minimaal noodzakelijke maatregelen.

Dynamiek in de woningvoorraad
De sociale woningvoorraad is er voor inwoners met een klein inkomen. Bijna een kwart van de huurders heeft echter een te hoog inkomen voor de sociale huurwoning en woont volgens de landelijke normen "scheef". We willen deze groep aanmoedigen om door te stromen naar een woning in de vrije sector huur of de goedkope koop. Het aanbod aan woningen in dit segment is beperkt. We onderzoeken of er naast Welbions andere partijen in de markt zijn die zich op dit segment willen richten.

Zorgwoningen in de buurt van voorzieningen
Mensen blijven langer zelfstandig wonen. Daarom zorgen we ervoor dat woningen op slimme plekken makkelijk aanpasbaar worden. In gebieden vlakbij voorzieningen geven we prioriteit om woningen levensloopbestendig te maken en stemmen we nieuwbouw af op zorgdragende doelgroepen. Waar nodig passen we de bereikbaarheid aan aan deze doelgroep.

Anders samenwonen, anders samenleven
Er ontstaat een nieuwe vraag naar nieuwe manieren van samenleven en samenwonen. We bieden in het woonprogramma ruimte aan kleinschalige vernieuwende wooninitiatieven. Daarbij stimuleren we diversiteit in verschijningsvormen, verschillende zorg- en samenlevingsverbanden en beschutte woonvormen, zoals woonhofjes en knooperven.

Werk maken van duurzaam wonen
Met Duurzaam (t)huis Twente helpen we huiseigenaren bij de verduurzaming van hun woningen in Twente. Ook in de sociale woningvoorraad werken we aan verduurzaming. De Twentse woningcorporaties hebben met de provincie Overijssel afgesproken dat in 2020 45% van de bestaande woningvoorraad energielabel B heeft. Duurzaam wonen is ook een woning klaarmaken voor de toekomst. Daarin volgen we de aanpak 'Lang zult u wonen'. Dit is een bewustwordingscampagne die erop is gericht inwoners vroegtijdig aan te zetten tot het aanpassen van hun woning.

Wonen in de binnenstad
Hengelo is een stedelijk centrum voor de omgeving, maar het aantal gevraagde winkelmeters loopt snel terug. Transformatie van detailhandel naar wonen kan voor bepaalde straten een oplossing voor leegstand zijn, houdt de binnenstad na sluitingstijd levendiger en zorgt voor meer sociale controle en cohesie in de binnenstad. We stimuleren die transformatie actief. Vanwege de belangrijke rol van de binnenstad krijgt binnenstedelijk wonen prioriteit boven de uitbreiding van andere woonlocaties

Ruim baan voor initiatief

In deze woonvisie maken we ruim baan voor initiatieven uit de samenleving. Dat geldt op verschillende terreinen:

- We maken regelvrije ruimte in bestemmingsplannen;
- We stimuleren en faciliteren particulier opdrachtgeverschap (PO), collectief-particulier opdrachtgeverschap (CPO) en mede-opdrachtgeverschap (MO);
- We nemen belemmerende regels die initiatieven dwarszitten weg;
- We stimuleren participatie en inspraak van bewoners;
- We stemmen de openbare ruimte af met onze inwoners. We bepalen samen welk werk wordt gedaan in de wijk.

	Aantal inwoners	Aantal koopwoningen	Aantal huurwoningen (soc. huur)*	Aantal onzelfstandige eenheden	Totaal aantal woningen	Percentage koopwoningen	Percentage huurwoningen (soc. huur)	Percentage onzelfstandige eenheden
Hengelo	81.058	20.070	16.030 (11.308)	500	36.600	55%	44% (31%)	1%

Bron: Rigo "Betaalbaarheid en beschikbaarheid in Hengelo en Borne (2015)
**Cijfers sociale huurvoorraad Peildatum 2015 Wonen in Hengelo*

Factoren van invloed

- Tijd van grote groei is voorbij, maar geen krimpgebied
- Veranderende bevolkingssamenstelling (vergrijzing, ontgroening en huishoudingsverdunning)
- Van verzorgingsstaat naar burgerkracht
- Van uitbreiding naar inbreiding
- Voorzichtig herstel na de crisis
- Minder investeringsvermogen corporaties en gemeenten

Bron: Woonvisie Goed wonen in het hart van Twente, 2016, p. 3.

Bijlage 3 Beleidskeuzes en maatregelen gekoppeld aan acties

De Woonvisie 2016-2026 benoemt strategische keuzes voor het woonbeleid. Uit de toelichting op de keuzes heeft de Rekenkamer afgeleid welke maatregelen de gemeente daarvoor wil nemen. De keuzes en maatregelen heeft de rekenkamer in verband gebracht met de acties die de gemeente formuleert voor de uitvoering van de woonvisie in de eerste twee jaren.

Woonvisie Te realiseren beleidskeuze	Woonvisie Voorgenomen maatregel	Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren
Thema 1 Betaalbaarheid en beschikbaarheid *"We willen vanuit een integrale aanpak voorkomen dat inwoners in de knel komen. De Woonvisie richt zich op maatregelen om de betaalbaarheid en de beschikbaarheid van het wonen te bevorderen. Ook het armoedebeleid maakt deel uit van de integrale aanpak. We willen toe naar voldoende woningen en passend wonen voor iedereen met focus op de sociale doelgroep en de (lage) middeninkomens.*		
Sociale woningvoorraad in omvang gelijk houden met aandacht voor het goedkope deel.	Bij prestatieafspraak met Welbions inzet op het minimaal gelijk houden van de omvang van de sociale woningvoorraad voor de komende tien jaar (aantallen op basis van woningbezit van Welbions op 31-12-2015: in totaal 11.907 sociale huurwoningen en specifiek 3.200 met huurprijs tot eerste aftoppingsgrens).	1. In 2016 gaan we prestatieafspraken maken met Welbions en Ookbions om de betaalbaarheid en beschikbaarheid te borgen. (...) Voor de periode 2017-2018 maken we met Welbions concrete afspraken over: - Aantallen verkopen - Aantallen onttrekkingen - Aantallen nieuwbouw sociale huur - Aantallen te verbeteren energielabels bestaande woningvoorraad
Betaalbare woonlasten voor de laagste inkomensgroepen door de goedkope huurwoningen in levensduur te verlengen met een minimale noodzakelijke investering.	- Bij levensduurverlening inzetten op gemiddeld energielabel B in combinatie met maatwerk om de betaalbaarheid te borgen.	
In beginsel geen oplopende zoektijden.	- Slaagkansen, zoektijden en inschrijftijd jaarlijks monitoren en analyseren.	
Een focus op maatwerk waarbij iedereen zijn verantwoordelijkheid pakt.	- Effecten van passend toewijzen op de betaalbaarheid voor met name de laagste inkomensgroep en voor de doelgroep met een inkomen net boven de huurtoeslaggrens jaarlijks monitoren en analyseren in een gezamenlijk bestuurlijk overleg met Ookbions en Welbions - Maatwerkoplossing als blijkt dat mensen bijvoorbeeld ondanks huurtoeslag de woonlasten niet kunnen betalen - Specifieke voorlichting en preventie door Wijkracht en Budget Alert.	2. Wij zetten in op specifieke voorlichting over schuldhulpverlening. Deze taak zetten we weg bij Wijkracht en Budget Alert.
Scheiding daeb en niet-daeb: rol Welbions bij huisvesting lagere inkomens.	- Meenemen bij de scheiding/splitsing daeb en niet-daeb dat gemeente belang hecht aan de rol van Welbions in de huisvesting van lage middeninkomens met woningen met een huurprijs tot € 800. - In een markttoets de behoefte, kansrijke locaties en woonproducten in het middeldure segment bepalen. Marktpartijen uitnodigen om deze opgave op te pakken en afhankelijk van de uitkomsten bepalen of er aanvullende verantwoordelijkheid voor Welbions ligt in het middeldure segment.	3. We bepalen de behoefte, de kansrijke locaties, de woonproducten voor middeldure huurwoningen voor de doelgroep met een middeninkomen. In het woningbouwprogramma nemen we voldoende ruimte op voor dit marktsegment.
Huisvesting en integratie statushouders.	Inzetten op tijdelijke maatregelen om de goedkope woningvoorraad uit te breiden met zelfstandige en onzelfstandige woonruimte (afhankelijk van de huishoudenssamenstelling).	4. Om te voorzien in de tijdelijke behoefte aan goedkope huurwoningen onderzoeken we de mogelijkheden van transformatie van bestaand vastgoed of toevoeging van tijdelijke woonruimte.

Woonvisie Te realiseren beleidskeuze	Woonvisie Voorgenomen maatregel	Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren
Aanpak voor (tijdelijk) extra goedkope en betaalbare huur/ koopwoningen op korte termijn.	- Voorzien in tijdelijke vraag naar goedkope huurwoningen, langs twee sporen. 1. Mogelijkheden van transformatie van bestaand vastgoed of toevoegingen van tijdelijke woonruimte (prefab woningen) onderzoeken. Hiervoor locaties benoemen en naar mogelijkheden van gemeentelijk vastgoed kijken.	Hiervoor zullen we locaties benoemen. Tijdelijke huurcontracten kunnen hierbij een oplossing bieden. We kijken daarbij ook naar de mogelijkheden van gemeentelijk vastgoed. We trekken hierin samen op met Welbions.
	2. Inzetten op doorstroming van scheefwoners naar middeldure huur en naar goedkope koopwoningen (sociale koop). Op kleine schaal ruimte geven aan vernieuwende woonconcepten voor 1-persoonshuishoudens (koop of huur).	5. We willen ruimte geven in het woningbouwprogramma aan vernieuwende woonconcepten die uitgaan van een compacte en flexibele indeling, zeer duurzaam en heel betaalbaar voor 1-persoonshuishoudens. Dit kan zowel in de koop- als huurklasse.
		6. Binnen de looptijd van deze woonvisie peilen we tweejaarlijks de behoefte en stemmen onze woningbouwprogrammering daar op af.
Thema 2 Wonen, zorg en welzijn Ambitie *Onze ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Het is een ambitie, die verder reikt dan de woonvisie alleen. Dat vraagt zowel in het huur- als koopsegment om geschikte (passende en betaalbare) woningen of woningen die geschikt kunnen worden gemaakt aan de zorgbehoefte (levensloopbestendig wonen). Daarnaast betekent dit een behoefte aan voorzieningen, ontmoeting, welzijn en zorg in de directe nabijheid van woningen.*		
Faciliterende rol gemeente bij langer zelfstandig wonen	Gemeente maakt ruimte voor wonen met zorg en is maximaal flexibel als het gaat om toekomstbestendig wonen.	
Meer ruimte in het woonprogramma voor nieuwe initiatieven	Locaties aanwijzen als experimenteerruimte	1. We benoemen locaties waar ruimte is voor nieuwe of andere vormen van wonen.
Een openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting	De openbare ruimte inrichten voor ontmoeten en blijven bewegen Ontmoetingsomgeving vraaggericht vormgeven (niet gebouw, maar wens inwoners centraal)	2. We hebben specifieke aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte afgestemd op veranderende wensen van doelgroepen.
Het stimuleren van gebiedsgericht samenwerken	Met betrokken partijen kijken wat ieder vanuit zijn rol kan bijdragen om bestaande voorzieningen clusters per wijk te versterken	
Zorgwoningen in de buurt van voorzieningenclusters	Zorgvoorzieningen concentreren in gebieden met goed voorzieningenniveau	3. We maken levensloopbestendig wonen eerst mogelijk dichtbij voorzieningen.
Levensloopbestendigheid in bestaande voorraad en nieuw te bouwen woningen	Geen maatregel benoemd.	4. We onderzoeken de mogelijkheden van de inzet van een blijverslening. Met de blijverslening van SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) kunnen gemeenten een aantrekkelijk financieel instrument inzetten om eigenaren-bewoners te faciliteren bij het levensloopbestendig maken van hun woning.
		5. We maken prestatieafspraken met Welbions over de bijdrage die de corporatie aan de opgave aan levensloopbestendig levert.
Beleid voor het toewijzen van beschikbare zorgwoningen	Voor zorg geschikte of aangepaste woningen eerst aanbieden aan huishoudens met een zorgbehoefte	
		6. We gaan de effecten van extramuralisering op de woningvraag in beeld brengen.
Thema 3 Leefbaarheid en kwaliteit		

Woonvisie Te realiseren beleidskeuze	Woonvisie Voorgenomen maatregel	Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren
Ambitie *We werken naar een toekomstbestendige, kwalitatieve woningvoorraad voor onze inwoners. We durven verder te kijken dan de dag van morgen. Het beleid is erop gericht met name de bestaande woningvoorraad en woonomgeving klaar te maken voor de toekomst. Hiervoor geven we ruimte aan inwoners om hun woning en woonomgeving zelf in te richten en waar nodig aan te passen. Leefbaarheid zit in alle thema's van deze woonvisie. Hier richten we ons met name op de kwaliteit van de woning en de woonomgeving. Duurzaam wonen, wonen in de binnenstad en ruimte voor initiatief hebben hierbij een centrale positie.*		
Flexibiliteit en experimenteerruimte	- De woningcorporatie zet zich in voor leefbaarheid in wijken waar huurders wonen. Welbions en de gemeente kunnen bij sociale problematiek een signalerings-, een faciliterende, een verbindende en een regisserende functie hebben	1. We maken Prestatieafspraken met de woningcorporatie met als doel gezamenlijk de leefbaarheid en kwaliteit te borgen.
Duurzaam wonen: verbinden van initiatieven	- Goede voorlichting geven met gebruik kamen van regionale aanpak Duurzaam (t)huis in Twente en provinciale aanpak 'Lang zult u wonen'	2. We zetten provinciale en regionale instrumenten in om de particuliere woningenvoorraad te verbeteren. Tevens onderzoeken we of en in hoeverre er aanvullende maatwerkafspraken nodig zijn op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing.
Duurzaam wonen: bestaande middelen en gesprekken beter benutten	- Duurzaamheid, energiebesparing en toekomstbestendig wonen kunnen prominentere rol krijgen in gesprekken vanuit de Wmo	
Duurzaam wonen: maatwerkaanpak	- Onderzoeken of extra maatwerkaanpak nodig is op het gebied van bijvoorbeeld isolatie, luchtkwaliteit en regenwater	
Kleinschalig woningbouwinitiatief voor doelgroep starters in Beckum	- Geen concrete maatregel benoemd	3. Samen met de woningcorporatie en andere maatschappelijke partners ondersteunen we initiatieven uit de samenleving en leggen we verbindingen met andere partijen. Het faciliteren en adviseren op het gebied van bestaande regionale trajecten speelt daarbij een belangrijke rol.
	- Bewoners laten meedenken en meebeslissen over hun leefomgeving	4. We bieden ruimte aan bewoners om invloed uit te oefenen op hun eigen woonomgeving. Met bijvoorbeeld buurtbonnen, budget voor bewonersorganisaties, Lang zult u wonen, Wijkracht en wijkwelzijnsvoorzieningen stimuleren we participatie en wijken waarin iedereen meedoet en meetelt.
Flexibiliteit en experimenteerruimte	- We werken in alle geledingen van de gemeentelijke organisatie aan een aanpak om belemmerende regels weg te nemen	5. Er zal worden onderzocht of en in hoeverre belemmerende regels op het gebied van de volkshuisvesting en de ruimtelijke ordening kunnen worden opgeruimd, dan wel minder stringent kunnen worden toegepast.
	- Initiatieven tot zelfbouw stimuleren en faciliteren	6. Er zal ruimte worden geboden voor nieuwe concepten om in de woonvraag te kunnen voorzien.
Wonen in de binnenstad: binnenstedelijk wonen krijgt prioriteit	- Stimuleren en faciliteren van transformatie van detailhandel naar wonen - Prioriteit geven aan binnenstedelijk wonen boven de uitbreiding van andere locaties	7. Er wordt prioriteit gegeven aan het transformeren van bestaande panden naar een woonfunctie boven nieuwbouw. In dat verband zullen de mogelijkheden worden onderzocht voor het opkopen van bestaand vastgoed en het opzetten van een vereveningsfonds met als doel middelen te genereren voor het transformeren van leegstaand vastgoed.

Woonvisie Te realiseren beleidskeuze	Woonvisie Voorgenomen maatregel	Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren
		8. We monitoren intensief of genoemde maatregelen bijdragen aan een betere wijk. Daarbij maakt de gemeente Hengelo gebruik van het systeem van buurtsignalering. Buurtsignalering is een samenwerkingsprogramma van de gemeente Hengelo, Wijkracht, Welbions, Ookbions, de politie en Carint.
Thema 4 Kwalitatief programmeren Ambitie *We willen komen tot een goed evenwicht tussen vraag en aanbod in ons woningmarktgebied en daarbij ruimte creëren voor gewenste nieuwe woningbouwontwikkelingen die passen in het kader van de Ladder van Duurzame Verstedelijking.*		
2016-2020: Geen eigen beleidskeuzes	Kwalitatieve uitwerking van het regionale kwantitatieve kader.	1. We verwerken de uitkomsten van het regionale proces (over de regionale woonprogrammering) in de lokale woonprogrammering. 2. We geven een nadere invulling aan het kwalitatieve afwegingskader voor het faciliteren van nieuwe woningbouwinitiatieven. 3. We stellen een woningbouwprogrammering op waarin we het woningbouwprogramma toelichten en dit toedelen naar locaties. 4. Eens per twee jaar monitoren we in regionaal verband de woningbehoefte op basis van de meest recente prognose en het aanbod aan harde plannen. Dit kan aanleiding geven om het woningbouwprogramma en het afwegingskader hierop aan te passen.

Bijlage 4 Uitvoering van acties in Woonvisie

In de Woonvisie 2016-2026 zijn acties voor de eerste twee jaren opgenomen. Onderstaande tabel maakt zichtbaar welke opvolging daaraan in de P&C-cyclus is gegeven.

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
Thema 1 Betaalbaarheid en beschikbaarheid *"We willen vanuit een integrale aanpak voorkomen dat inwoners in de knel komen. De Woonvisie richt zich op maatregelen om de betaalbaarheid en de beschikbaarheid van het wonen te bevorderen. Ook het armoedebeleid maakt deel uit van de integrale aanpak. We willen toe naar voldoende woningen en passend wonen voor iedereen met focus op de sociale doelgroep en de (lage) middeninkomens.*				
1. In 2016 gaan we prestatieafspraken maken met Welbions en Ookbions om de betaalbaarheid en beschikbaarheid te borgen. (...)	Er worden afspraken gemaakt met de woningcorporatie over de betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen. (p. 54)	Prestatieafspraken Welbions: Er zijn in het kader van de prestatieafspraken met Welbions o.a. afspraken gemaakt over de betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen. Daarnaast is met Welbions en de gemeente Borne afgesproken om in 2018 een verdiepend onderzoek te doen naar de betaalbaarheid en beschikbaarheid. (p. 41)	Er worden afspraken gemaakt met de woningcorporatie over de betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen. (p. 55)	p. 54: We hebben samen met de gemeente Borne en Welbions een onderzoek naar betaalbaarheid/ beschikbaarheid sociale woningvoorraad uitgevoerd. In de prestatieafspraken met Welbions zijn afspraken gemaakt over de betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen (p. 54).
2. Wij zetten in op specifieke voorlichting over schuldhulpverlening. Deze taak zetten we weg bij Wijkracht en BudgetAlert.	Op het gebied van vroegsignalering worden signalen van betalingsachterstanden bij Welbions (huur) (...) opgepakt door Wijkracht, in samenwerking met BudgetAlert. Dit wordt eerst in een pilot voorbereid en bij succes ingevoerd in de hele stad. (p. 31)	Vroegsignalering: Op het gebied van vroegsignalering is het Convenant Huurschulden geëvalueerd samen met de partners Welbions en Stadsbank Oost Nederland. De samenwerking verloopt goed. Het aantal huisuitzettingen blijft dalen, net als het aantal problematische huurachterstanden. Welbions heeft besloten de eigen dienstverlening uit te breiden met extra ondersteuning van mensen met financiële problemen, zoals inzet van de voorzieningenwijzer. (p. 21)	Verder willen we op het terrein van het armoedebeleid in 2018 en verder onder meer de volgende doelen realiseren: - samenwerking met Wijkracht verder uitwerken op het gebied van armoedebestrijding (...) (p. 35) Op het gebied van vroegsignalering worden signalen van betalingsachterstanden bij Welbions (huur) (...) opgepakt door Wijkracht, in samenwerking met BudgetAlert. Dit wordt eerst in een pilot binnen het project Gezonde Toekomst Dichterbij voorbereid en bij succes ingevoerd in de hele stad. (p. 35)	Op het terrein van het armoedebeleid is in 2018 de samenwerking met Wijkracht verder uitgewerkt d.m.v. scholing en voorlichtingsactiviteiten over signalering van armoede en kennis van de juiste doorverwijzingsmogelijkheden. (p. 30) Op het terrein van de schuldhulpverlening is gestart met nazorg na schuldhulpverlening. Ook vinden steeds meer bijstandsgerechtigden met schulden de weg naar BudgetAlert. Dit gebeurt weliswaar op verwijzing van de klantmanager, maar altijd op vrijwillige basis. Voor de koppeling van schuldhulpverlening met werk wordt aangesloten bij diverse projecten zoals Perspectiefjaar en Toekomstplan voor jongvolwassenen. (p. 31)
3. We bepalen de behoefte, de kansrijke locaties, de	(zie thema 4: Kwalitatief programmeren)	(zie thema 4: Kwalitatief programmeren)	(zie thema 4: Kwalitatief programmeren)	(zie thema 4: Kwalitatief programmeren)

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
woonproducten voor middeldure huurwoningen voor de doelgroep met een middeninkomen. In het woningbouwprogramma nemen we voldoende ruimte op voor dit marktsegment.				
4. Om te voorzien in de tijdelijke behoefte aan goedkope huurwoningen onderzoeken we de mogelijkheden van transformatie van bestaand vastgoed of toevoeging van tijdelijke woonruimte. Hiervoor zullen we locaties benoemen. Tijdelijke huurcontracten kunnen hierbij een oplossing bieden. We kijken daarbij ook naar de mogelijkheden van gemeentelijk vastgoed. We trekken hierin samen op met Welbions.	Ook doet de gemeente onderzoek en wijst locaties of panden aan om voor tijdelijkheid of transformatie goedkope en betaalbare huurwoningen te realiseren. (p. 54)	Verder is ingezet op de realisering van tijdelijk aanbod. Hiervoor heeft Welbions aan de Marskant woonruimte voor ZZP'ers gerealiseerd. Verder zijn een groot aantal transformatieprojecten opgeleverd, o.a. Waarbeekschool, 22 appartementen Enschedesestraat, Tuindorpstraat, Geerdinksweg (p. 42).		
5. We willen ruimte geven in het woningbouwprogramma aan vernieuwende woonconcepten die uitgaan van een compacte en flexibele indeling, zeer duurzaam en heel betaalbaar voor 1-persoonshuishoudens. Dit kan zowel in de koop- als huurklasse.	Er wordt ingezet op doorstroming van scheefwoners naar onder andere middeldure huurwoningen. Hiervoor worden kansrijke locaties aangewezen.	Er wordt ingezet aan de aanbodkant op de realisering van woningen ter bevordering van de doorstroming. (p. 42)		
6. Binnen de looptijd van deze woonvisie peilen we tweejaarlijks de behoefte en stemmen onze woningbouwprogrammering daar op af.				
Thema 2 Wonen, zorg en welzijn Ambitie *Onze ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Het is een ambitie, die verder reikt dan de woonvisie alleen. Dat vraagt zowel in het huur- als koopsegment om geschikte (passende en betaalbare) woningen of woningen die geschikt kunnen worden gemaakt aan de zorgbehoefte (levensloopbestendig wonen). Daarnaast betekent dit een behoefte aan voorzieningen, ontmoeting, welzijn en zorg in de directe nabijheid van woningen.*				
1. We benoemen locaties waar ruimte is voor nieuwe of andere vormen van wonen.	(zie thema 4: Kwalitatief programmeren)	(zie thema 4: Kwalitatief programmeren)	(zie thema 4: Kwalitatief programmeren)	(zie thema 4: Kwalitatief programmeren)

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
2. We hebben specifieke aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte afgestemd op veranderende wensen van doelgroepen.	Bestuursopdracht Maatschappelijk vastgoed: via de bestuurlijke opdrachten 'Programmeren en accommoderen welzijn en zorg' en 'Dag- en vrijetijdsbesteding in de wijken' heeft de gemeente in 2016 in beeld gebracht voor welke doelgroepen voorliggend welke algemene voorziening nodig is en waar dit mogelijk is. Ook is in beeld gebracht welke maatwerkvoorzieningen meer in de wijken geaccommodeerd kunnen worden.		In navolging van het lef-project 'Dag en vrijetijdsbesteding' wordt verder gewerkt aan het initiëren van pilots en samenwerkingsvormen om in het voorliggende veld meer algemene voorzieningen te realiseren, zodat inwoners dichter bij huis lichte vormen van dag- en vrijetijdsbesteding en ondersteuning kunnen krijgen. Al dan niet in combinatie met een maatwerkvoorziening. (p. 46)	
3. We maken levensloopbestendig wonen eerst mogelijk dichtbij voorzieningen.	Arrangementen voor wonen, zorg en welzijn (woonservicegebieden) ontwikkelen in Klein Driene, Berflo Es en vanaf 2017 ook binnenstad. (p. 54)	Woonservicegebieden: Arrangementen voor wonen, zorg en welzijn zijn ontwikkeld in Klein Driene, Berflo Es en vanaf 2017 ook binnenstad. (p. 41)		Vanuit de samenwerking in het netwerk zijn meerdere samenwerkingsprojecten ontstaan. Met TMZ en Carintreggeland rond ontmoeten plus en met Mediant rond de GGZ problematiek (Geestelijke gezondheidszorg). Ook zijn gesprekken gevoerd met Estinea en Avelijn om tot een ontmoeten plus optie te komen voor de LVB doelgroep (Licht verstandelijk beperkt). Dit is helaas nog niet gelukt. Doelgroepen centraal, zoals bv. GGZ, LVB en jeugd: Er is per doelgroep een projectteam gestart met interne en externe deelnemers. Er is voor de GGZ doelgroep per stadsdeel een casuïstiek overleg gestart waarbij ook Mediant, Tactus, Welbions, RIBW en Ixta Noa aansluiten. Samen hebben wij in Klein Driene het zogenaamde 'Glazen huis' geopend, waar een inloop is georganiseerd voor de GGZ en LVB doelgroep. Verder heeft Wijkracht samen met Welbions voor alle inwoners in Klein Driene de inloopplek 'Kom Driene' gerealiseerd. (p. 42)

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
				Het project 'Toekomstplan' is van start gegaan. Voor een aantal jongeren wordt er een pilot met een integraal toekomstplan gedaan. Dit gebeurt in samenwerking met de relevante partijen die op de verschillende levensdomeinen van jongeren ondersteuning of voorzieningen bieden. (p. 38)
4. We onderzoeken de mogelijkheden van de inzet van een blijverslening. Met de blijverslening van SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) kunnen gemeenten een aantrekkelijk financieel instrument inzetten om eigenaren-bewoners te faciliteren bij het levensloopbestendig maken van hun woning.				
5. We maken prestatieafspraken met Welbions over de bijdrage die de corporatie aan de opgave aan levensloopbestendig levert.				
6. We gaan de effecten van extramuralisering op de woningvraag in beeld brengen.				
Thema 3 Leefbaarheid en kwaliteit Ambitie *We werken naar een toekomstbestendige, kwalitatieve woningvoorraad voor onze inwoners. We durven verder te kijken dan de dag van morgen. Het beleid is erop gericht met name de bestaande woningvoorraad en woonomgeving klaar te maken voor de toekomst. Hiervoor geven we ruimte aan inwoners om hun woning en woonomgeving zelf in te richten en waar nodig aan te passen. Leefbaarheid zit in alle thema's van deze woonvisie. Hier richten we ons met name op de kwaliteit van de woning en de woonomgeving. Duurzaam wonen, wonen in de binnenstad en ruimte voor initiatief hebben hierbij een centrale positie.*				
1. We maken Prestatieafspraken met de woningcorporatie met als doel gezamenlijk de leefbaarheid en kwaliteit te borgen.				In de prestatieafspraken, die wij met Webions hebben gemaakt voor het jaar 2018 en 2019 heeft duurzaamheid een meer urgente plek gekregen. Welbions maakt in haar meerjarenbegroting 5 miljoen euro per jaar extra vrijgemaakt voor duurzaamheidsingrepen. Samen met Welbions hebben we in 2018 een warmteplan uitgewerkt voor de pilotwijk de Nijverheid. Dit heeft geresulteerd in

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
				het toekennen van een subsidie voor de Nijverheid in het kader van de regeling Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Een knelpunt waarop wij ook samenwerken met Welbions is het voorziene tekort aan technisch personeel. De samenwerking met Welbions is intensief en verloopt prettig. Er is vertrouwen en er wordt gewerkt vanuit ieders verantwoordelijkheid.
2. We zetten provinciale en regionale instrumenten in om de particuliere woningenvoorraad te verbeteren. Tevens onderzoeken we of en in hoeverre er aanvullende maatwerkafspraken nodig zijn op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing.	De ontwikkeling van een stimuleringsregeling Lang zult u wonen. De gemeente richt zich op preventie en subsidiemogelijkheden voor woningeigenaren. (p. 43) Verduurzaming woningvoorraad (green deal over energie en toegankelijkheid): gemeente gaat door met het energieloket en sluit zich aan bij het regionale programma duurzaam thuis Twente. Hierbij wordt gebruik gemaakt van vrijwillige wooncoaches. (p. 54)	In 2017 is een nieuwe stimuleringsregeling Lang Zult u Wonen vastgesteld door het college en is hiervoor structureel geld beschikbaar gesteld (wat een verschuiving binnen de bestaande begroting in hield). (p. 32) Verduurzaming woningvoorraad (green deal over energie en toegankelijkheid): Het energieloket is voortgezet en heeft uitvoering gegeven aan het regionale programma duurzaam thuis Twente. Hierbij is gebruik gemaakt van vrijwillige wooncoaches die ingezet kunnen worden bij vragen van inwoners over de inzet van subsidies en duurzaamheidsmaatregelen. (p. 41)	Voortzetting stimuleringsregeling “Lang zult u wonen”. (p. 46) Verduurzaming woningvoorraad (green deal over energie en toegankelijkheid): gemeente gaat door met het energieloket en het regionale programma duurzaam thuis Twente. Hierbij wordt gebruik gemaakt van vrijwillige wooncoaches. (p. 55)	In 2018 is de stimuleringsregeling “lang zult u wonen” opnieuw uitgevoerd. Hier hebben 82 inwoners gebruik van gemaakt. (p. 43)
3. Samen met de woningcorporatie en andere maatschappelijke partners ondersteunen we initiatieven uit de samenleving en leggen we verbindingen met andere partijen. Het faciliteren en adviseren op het gebied van bestaande regionale trajecten speelt daarbij een belangrijke rol.				

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
4. We bieden ruimte aan bewoners om invloed uit te oefenen op hun eigen woonomgeving. Met bijvoorbeeld buurtbonnen, budget voor bewonersorganisaties, Lang zult u wonen, Wijkracht en wijkwelzijnsvoorzieningen stimuleren we participatie en wijken waarin iedereen meedoet en meetelt.	Uitvoering geven aan de motie 'Gebruik innovatiebudget' waarbij mogelijk een platform geboden wordt waar Hengelose inwoners laagdrempelig de kans krijgen om innovatieve ideeën (voor zorg en welzijn) te delen en deze, indien geschikt en mogelijk, uit te voeren. (p. 44)	De motie 'Gebruik innovatiebudget' is uitgewerkt in de notitie Omgaan met ideeën en initiatieven van zorgvragers en hun omgeving. Een aantal aanbevelingen zijn in 2017 nader uitgewerkt, zoals het opstellen van een subsidieregeling. (p. 32)		
5. Er zal worden onderzocht of en in hoeverre belemmerende regels op het gebied van de volkshuisvesting en de ruimtelijke ordening kunnen worden opgeruimd, dan wel minder stringent kunnen worden toegepast.	Flexibele bestemmingsplannen en experimenteergebieden: daar waar mogelijk werken wij met flexibele bestemmingsplan. (p. 54)			
6. Er zal ruimte worden geboden voor nieuwe concepten om in de woonvraag te kunnen voorzien.			We volgen de ontwikkelingen in de markt rond mogelijkheden voor nieuwe initiatieven als tiny houses, tijdelijke woonvormen, experimentele woonoplossingen. Waar wenselijk pakt de gemeente een faciliterende rol. (p. 55)	
7. Er wordt prioriteit gegeven aan het transformeren van bestaande panden naar een woonfunctie boven nieuwbouw. In dat verband zullen de mogelijkheden worden onderzocht voor het opkopen van bestaand vastgoed en het opzetten van een vereveningsfonds met als doel middelen te genereren voor het transformeren van leegstaand vastgoed.	In 2017 zetten we in de binnenstad onder andere in op het herinrichten van het kernwinkelgebied Enschedesestraat – Lange Wemen – Pastoriestraat en het zorgen voor voldoende woningaanbod. Om Hengelo als aantrekkelijke woonstad op de kaart te houden is het belangrijk dat de beleving van de binnenstad verbetert. Hierbij moet worden ingespeeld op de ontwikkeling dat binnensteden een minder dominante winkelfunctie hebben maar veel meer gemengde functies. Om die reden wordt samen met eigenaren in de binnenstad ingezet op een toename van het woningaanbod door	Na een moeizame periode hebben de verschillende partijen in de binnenstad (Stichting Centrummanagement Hengelo, Stichting Vastgoed Hengelo, Hengelo Promotie en de gemeente) de handen ineen geslagen. Gezamenlijk hebben zij een integraal actieplan voor een vitale Hengelose Binnenstad opgesteld. Dit plan is eind 2017 vastgesteld in de gemeenteraad. Inmiddels is met de uitvoering van dit plan al begonnen. Hiermee wordt een koers uitgezet voor een brede aanpak van de binnenstad die moet leiden tot meer bezoekers, minder	Om Hengelo als aantrekkelijke woonstad op de kaart te houden is het belangrijk dat de beleving van de binnenstad verbetert. Hierbij moet worden ingespeeld op de ontwikkeling dat binnensteden een minder dominante winkelfunctie hebben maar veel meer gemengde functies. Om die reden wordt samen met eigenaren in de binnenstad ingezet op een toename van het woningaanbod door transformatie van bestaande panden zoals de Telgenflat. (p. 20)	In 2018 is begonnen met de uitvoering van de maatregelen zoals die in het Integraal Actieplan Plan zijn opgenomen. De belangrijkste maatregelen die in 2018 zijn uitgevoerd zijn: [o.a.] versterking woonfunctie. In 2018 is de Telgenflat opgeleverd met in totaal 83 appartementen en zijn 12 studio's gerealiseerd boven een winkel aan de Wemenstraat. Tevens heeft Welbions het project omwonen afgerond aan de Marskant. Dit is zodanig succesvol dat dit een vervolg krijgt in de Nieuwstraat waar Welbions 3 panden heeft gekocht die deels leeg staan. Naast de plannen die zijn opgeleverd is het bestemmingsplan voor het Badhuis vastgesteld, wordt samen met de

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
	transformatie van bestaande panden zoals de Telgenflat. (p. 19)	leegstand en een hogere waardering. (p. 18)		eigenaar van het V&Dpand gewerkt aan een plan om dit om te vormen tot een appartementengebouw met winkelfunctie in de plint en wordt op individuele schaal meegewerkt aan het omzetten van winkelpanden naar een woonfunctie in de gebieden die niet tot het kernwinkelgebied horen. Tevens is het project Marskant opgestart om daar tot realisatie van woningen te komen en is de verkoop van het Bataafse Kamp ten behoeve van luxe appartementen opgestart. In de komende jaren zal dit naar verwachting leiden tot circa 400 tot 500 extra woningen in en nabij de binnenstad.
8. We monitoren intensief of genoemde maatregelen bijdragen aan een betere wijk. Daarbij maakt de gemeente Hengelo gebruik van het systeem van buurtsignalering. Buurtsignalering is een samenwerkingsprogramma van de gemeente Hengelo, Wijkracht, Welbions, Ookbions, de politie en Carint.				
Thema 4 Kwalitatief programmeren Ambitie *We willen komen tot een goed evenwicht tussen vraag en aanbod in ons woningmarktgebied en daarbij ruimte creëren voor gewenste nieuwe woningbouwontwikkelingen die passen in het kader van de Ladder van Duurzame Verstedelijking.*				
1. We verwerken de uitkomsten van het regionale proces (over de regionale woonprogrammering) in de lokale woonprogrammering. 2. We geven een nadere invulling aan het kwalitatieve afwegingskader voor het faciliteren van nieuwe woningbouwinitiatieven. 3. We stellen een woningbouwprogrammering op waarin we het	Strategisch programmeren wonen: conform de woonvisie wordt toegewerkt naar minder harde bestemmingsplannen waardoor ruimte in de programmering ontstaat voor nieuwe initiatieven gericht op het versterken van de kwaliteit van de bestaande stad (transformatie, herstructurering). Hiervoor worden in 2017 volgende acties opgepakt:	Strategisch programmeren wonen: conform de woonvisie is toegewerkt naar minder woningbouwcapaciteit in harde bestemmingsplannen waardoor ruimte in de programmering is ontstaan voor nieuwe initiatieven. De nieuwe initiatieven zijn gericht op het versterken van de kwaliteit van de bestaande stad (transformatie, herstructurering). Hiervoor zijn in 2017 de volgende acties opgepakt:	Strategisch programmeren wonen: conform de woonvisie wordt toegewerkt naar minder harde bestemmingsplannen waardoor ruimte in de programmering ontstaat voor nieuwe initiatieven gericht op het versterken van de kwaliteit van de bestaande stad (transformatie, herstructurering). Hiervoor worden in 2018 de volgende acties opgepakt: - Actief intrekkingenbeleid (vergunning en bestemming) ontwikkelen voor projecten die niet van de grond komen	Strategisch programmeren wonen Conform de woonvisie hebben we toegewerkt naar minder harde bestemmingsplannen waardoor ruimte in de programmering ontstaat voor nieuwe initiatieven gericht op het versterken van de kwaliteit van de bestaande stad (transformatie, herstructurering). Hiervoor zijn in 2018 de volgende acties opgepakt: Projecten, die niet van de grond komen en projecten die niet meer aansluiten bij

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
woningbouwprogramma toelichten en dit toedelen naar locaties. 4. Eens per twee jaar monitoren we in regionaal verband de woningbehoefte op basis van de meest recente prognose en het aanbod aan harde plannen. Dit kan aanleiding geven om het woningbouwprogramma en het afwegingskader hierop aan te passen.	- Actief intrekkingenbeleid (vergunning en bestemming) ontwikkelen voor projecten die niet van de grond komen en projecten die niet meer aansluiten bij de behoefte. - Regionale Planmonitor ontwikkelen waarbij periodiek zicht is op de beschikbare plancapaciteit conform de ladder voor duurzame verstedelijking. - Actualisering uitgangspunten Regionale Woon Programmering (RWP) en nieuwe inzichten verwerken in het gemeentelijk woningbouwprogramma. - Toepassen van een kwalitatief afwegingskader voor nieuwe initiatieven en jaarlijks vaststellen van de kwalitatieve wegingsfactoren. - Onderzoek kwaliteit suburbane woonmilieus verwerken in de programmering. (p. 53)	- De regionale woonafspraken zijn geactualiseerd. In het RWP (regionale woonprogrammering) is de woningbouwbehoefte geactualiseerd. De behoefte bestaat uit de geactualiseerde huishoudensprognose aangevuld met aantoonbare sloopopgave. Omdat prognoses gepaard gaan met enige onzekerheid hebben de gemeenten in Twente de afspraak gemaakt te werken met een bandbreedte. - De harde plancapaciteit (inclusief uitwerkingsplichten en wijzigingsbevoegdheden) zijn per gemeente geactualiseerd. Alle gemeenten in Twente hebben hun harde plannen grondig geïnventariseerd en ingevuld in de Overijsselse planmonitor. - De nieuwe inzichten uit het RWP zijn verwerkt in de gemeentelijke woonprogrammering welke vastgelegd zijn in een geactualiseerde lijst met woningbouwprojecten voor de komende 10 jaar. - Het kwalitatief afwegingskader uit de woonvisie is actief toegepast op nieuwe initiatieven. Naar aanleiding van de ervaringen opgedaan bij de toepassing wordt het kader begin 2018 op een aantal punten aangepast. - Er is in 2017 niet gewerkt aan een actief intrekkingenbeleid (vergunning en bestemming) voor projecten die niet van de grond komen en projecten die niet meer aansluiten bij de behoefte. (p. 41, 42)	en projecten die niet meer aansluiten bij de behoefte. - Regionale Planmonitor ontwikkelen waarbij periodiek zicht is op de beschikbare plancapaciteit conform de ladder voor duurzame verstedelijking. - Actualisering uitgangspunten Regionale Woon Programmering (RWP) en nieuwe inzichten verwerken in het gemeentelijk woningbouwprogramma. - Toepassen van een kwalitatief afwegingskader voor nieuwe initiatieven en jaarlijks vaststellen van de kwalitatieve wegingsfactoren. - Onderzoek kwaliteit suburbane woonmilieus verwerken in de programmering. - Front office wonen: begeleiden initiatieven, gesprekken met marktpartijen, koppelen van vraag en aanbod. - Onderzoek naar betaalbaarheid/beschikbaarheid sociale woningvoorraad. (p. 54) Gebleken is dat de zorg-gerelateerde belangstelling voor het Gezondheidspark achterblijft bij de verwachtingen. De belangstelling voor woningen in dit gebied is echter groot. De door de raad recent vastgestelde woonvisie geeft geen ruimte om het bestemmingsplan op dat aspect aan te passen. In de woonvisie is prioritering gegeven aan andere woonlocaties. Inmiddels is wél een heroriëntatie in gang gezet op het aspect wonen gekoppeld aan specifieke zorg. (p. 21)	de behoefte, hebben we uit de markt genomen of het programma inhoudelijk van verandert. Hiervoor hebben we twee keer per jaar een gesprek met marktpartijen over de voortgang van de projecten. Voor het gezondheidspark, Aletta Jacobslaan is een bestemmingsplan opgesteld. Dit plan haalt de woonbestemming van een aantal percelen in het Gezondheidspark af. In actualisatieplannen is onbenutte plancapaciteit geschrapt. Een aantal omgevingsvergunningen waarvan geen gebruik is gemaakt zijn ingetrokken. Samen met de Provincie Overijssel hebben we een Regionale Planmonitor ontwikkeld. Aan het begin van het jaar wordt deze door alle 14 Twentse gemeenten ingevuld, zodat er periodiek zicht is op de beschikbare plancapaciteit conform de ladder voor duurzame verstedelijking. De uitgangspunten van de Regionale Woon Programmering (RWP) hebben we verwerkt in ons woningbouwprogramma. In de woonvisie is een kwalitatief afwegingskader opgenomen. Hiervoor worden elk jaar de kwalitatieve wegingsfactoren vastgesteld. Het kwalitatief afwegingskader hebben we gebruikt bij de beoordeling van nieuwe initiatieven. Het in 2017 afgeronde onderzoek naar de kwaliteit van suburbane woonmilieus dat we samen met de Netwerkstadpartners en de Provincie Overijssel hebben gedaan, is verwerkt in de programmering. Het front office wonen heeft initiatieven begeleid, heeft gesprekken met

Woonvisie Voorgenomen acties voor twee jaren	Beleidsbegroting 2017 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2017 Gerapporteerd resultaat	Beleidsbegroting 2018 Voorgenomen actie	Jaarstukken 2018 Gerapporteerd resultaat
				marktpartijen gevoerd, en heeft vraag en aanbod aan elkaar gekoppeld. We hebben samen met de gemeente Borne en Welbions een onderzoek naar betaalbaarheid/ beschikbaarheid sociale woningvoorraad uitgevoerd. In de prestatieafspraken met Welbions zijn afspraken gemaakt over de betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen. We hebben de ontwikkelingen in de markt rond mogelijkheden voor nieuwe initiatieven als Tiny houses, tijdelijke woonvormen, experimentele woonoplossingen gevolgd. Waar mogelijk faciliteren we deze initiatieven. Voor Tiny houses is een projectgestart op het Brouwerijterrein. (p. 54)

Bijlage 5 Doorwerking van woonvisie in prestatieafspraken 2017 en 2018-2019

De Woonvisie 2016-2026 vormt de basis voor het maken van prestatieafspraken. Onderstaande tabel geeft de beleidskeuzes en maatregelen weer, die zich op het werkveld van Welbions richten. Deze zijn gekoppeld aan acties voor de eerste twee jaren die de woonvisie benoemt. Aan de hand van de prestatieafspraken 2017 en 2018-2019 is in beeld gebracht of de acties zijn uitgevoerd en wat de inhoud van gemaakte afspraken is.

Beleidskeuzes in Woonvisie	Voorgenomen maatregelen in Woonvisie	Acties in woonvisie voor eerste twee jaren	Prestatieafspraken 2017	Prestatieafspraken 2018/2019
Thema 1 Betaalbaarheid en beschikbaarheid *"We willen vanuit een integrale aanpak voorkomen dat inwoners in de knel komen. De Woonvisie richt zich op maatregelen om de betaalbaarheid en de beschikbaarheid van het wonen te bevorderen. Ook het armoedebeleid maakt deel uit van de integrale aanpak. We willen toe naar voldoende woningen en passend wonen voor iedereen met focus op de sociale doelgroep en de (lage) middeninkomens."*				
Sociale woningvoorraad in omvang gelijk houden met aandacht voor het goedkope deel.	- Bij prestatieafspraak met Welbions inzet op het minimaal gelijk houden van de omvang van de sociale woningvoorraad voor de komende tien jaar (aantallen op basis van woningbezit van Welbions op 31-12-2015: in totaal 11.907 sociale huurwoningen en specifiek 3.200 met huurprijs tot eerste aftoppingsgrens).	Voor de periode 2017 en 2018 maken we met Welbions concrete afspraken over: - Aantallen verkopen. - Aantallen onttrekkingen. - Aantallen nieuwbouw sociale huur, onderverdeeld naar gemeente en locatie.	- Uitgangspunt is een balans tussen verkoop en nieuwbouw van sociale huurwoningen over meerdere jaren heen. - Voor 2017 is uitgangspunt dat 70 woningen worden verkocht (hele werkgebied). - In de begroting houdt Welbions rekening met een gemiddelde jaarlijkse toevoeging van 70 sociale huurwoningen (60 in Hengelo, 10 in Borne) door nieuwbouw (in eigen projecten of door afname in projecten van marktpartijen) - In 2017-2018 is gerekend met een beperkte sloop in Bloemenbuurt (geen aantallen genoemd)	- Uitgangspunt is sturing op de omvang van de totale sociale voorraad op de woningmarkt, inclusief het aanbod van (markt)partijen. - Voor 2017 is uitgangspunt dat 70 woningen worden verkocht (hele werkgebied). - In de begroting houdt Welbions rekening met een gemiddelde jaarlijkse toevoeging van 70 sociale huurwoningen (60 in Hengelo, 10 in Borne) door nieuwbouw (in eigen projecten of door afname in projecten van marktpartijen)
Betaalbare woonlasten voor de laagste inkomensgroepen door de goedkope huurwoningen in levensduur te verlengen met een minimale noodzakelijke investering.	- Bij levensduurverlening inzetten op gemiddeld energielabel B in combinatie met maatwerk om de betaalbaarheid te borgen.	- Aantallen te verbeteren energielabels bestaande woningvoorraad.	- In 2017 voert Welbions bij 350 woningen levensduurverlengende ingrepen uit. Daarbij wordt uitgegaan van gemiddeld label B en minimaal label C. Bij nieuwbouw gaat Welbions uit van label A. - Huursombenadering hanteren - Mogelijkheid tot inkomensafhankelijke huurverhoging	- In 2018 en 2019 voert Welbions bij 700 woningen levensduurverlengende ingrepen uit. Daarbij wordt uitgegaan van minimaal label B. Bij nieuwbouw gaat Welbions uit van label A en m.i.v. 2019 minimaal BENG voor eengezinswoningen en gestapelde nieuwbouw - Huursombenadering hanteren - Mogelijkheid tot inkomensafhankelijke huurverhoging
In beginsel geen oplopende zoektijden.	- Slaagkansen, zoektijden en inschrijftijd jaarlijks monitoren en analyseren.		- In beginsel geen verlaging van slagingskans (niet onder de 20% op jaarbasis). - Aandacht voor de doelgroep < 23 jaar/ doelgroep bijstand	- In beginsel geen verlaging van slagingskans (niet onder de 20% op jaarbasis). - Aandacht voor de doelgroep < 23 jaar/ doelgroep bijstand

Beleidskeuzes in Woonvisie	Voorgenomen maatregelen in Woonvisie	Acties in woonvisie voor eerste twee jaren	Prestatieafspraken 2017	Prestatieafspraken 2018/2019
Een focus op maatwerk waarbij iedereen zijn verantwoordelijkheid pakt.	- Effecten van passend toewijzen op de betaalbaarheid voor met name de laagste inkomensgroep en voor de doelgroep met een inkomen net boven de huurtoeslaggrens jaarlijks monitoren en analyseren in een gezamenlijk bestuurlijk overleg met Ookbions en Welbions - Maatwerkoplossing als blijkt dat mensen bijvoorbeeld ondanks huurtoeslag de woonlasten niet kunnen betalen		- 2 keer per jaar resultaten van woonruimteverdeling/ Woningwet bespreken in ambtelijk overleg (AO) en het periodiek overleg - Gemeente, Welbions en Ookbions formuleren gezamenlijk advies voor intensiveren banden met wijkteams. - Welbions en Ookbions onderzoeken een coulancefonds. - Convenant schuldhulpverlening met andere partners uitbouwen	- 2 keer per jaar resultaten van woonruimteverdeling/ Woningwet bespreken in ambtelijk overleg (AO) en/of bestuurlijk overleg (BO) - Evalueren van project Knelpunt van Welbions voor maatwerkoplossingen (bijv. begeleiden naar goedkopere woning, huurschuld bevriezen)
Scheiding daeb en niet-daeb: rol Welbions bij huisvesting lagere inkomens.	- Meenemen bij de scheiding/splitsing DAEB en niet-DAEB dat gemeente belang hecht aan de rol van Welbions in de huisvesting van lage middeninkomens met woningen met een huurprijs tot € 800.		- Als Welbions woningen van DEAB aan niet-DAEB verkoopt, worden gemeente en Ookbions vooraf betrokken bij de afwegingen en bandbreedte van het aantal te verkopen (over te hevelen) woningen	
Aanpak voor (tijdelijk) extra goedkope en betaalbare huur/ koopwoningen op korte termijn.	- Voorzien in tijdelijke vraag naar goedkope huurwoningen, langs twee sporen. 1. Mogelijkheden van transformatie van bestaand vastgoed of toevoegingen van tijdelijke woonruimte (prefab woningen) onderzoeken. Hiervoor locaties benoemen en naar mogelijkheden van gemeentelijk vastgoed kijken.	Om te voorzien in de tijdelijke behoefte aan goedkope huurwoningen onderzoeken we de mogelijkheden van transformatie van bestaand vastgoed of toevoeging van tijdelijke woonruimte. Hiervoor zullen we locaties benoemen. Tijdelijke huurcontracten kunnen hierbij een oplossing bieden. We kijken daarbij ook naar de mogelijkheden van gemeentelijk vastgoed. We trekken hierin samen op met Welbions.	- Gemeente, Hart van Zuid en Welbions verkennen de mogelijkheden voor transformatie van bestaand vastgoed voor tijdelijke woonvormen ten behoeve van brede doelgroep: 1- en 2-persoonshuishoudens, statushouders, expats en komen met een gezamenlijk voorstel. - Welbions wenst gebruik te maken van inkomsensafhankelijke huurverhoging gezien de lage huurquote van huishoudens met een hoog inkomen in een sociale huurwoning	
	2. Inzetten op doorstroming van scheefwoners naar middeldure huur en naar goedkope koopwoningen (sociale koop). Op kleine schaal ruimte geven aan vernieuwende woonconcepten voor 1-persoonshuishoudens (koop of huur).			- Welbions wenst gebruik te maken van inkomsensafhankelijke huurverhoging gezien de lage huurquote van huishoudens met een hoog inkomen in een sociale huurwoning

Beleidskeuzes in Woonvisie	Voorgenomen maatregelen in Woonvisie	Acties in woonvisie voor eerste twee jaren	Prestatieafspraken 2017	Prestatieafspraken 2018/2019
Huisvesting en integratie statushouders.	- Inzetten op tijdelijke maatregelen om de goedkope woningvoorraad uit te breiden met zelfstandige en onzelfstandige woonruimte (afhankelijk van de huishoudenssamenstelling).		- In 2017 zal Welbions 140 statushouders huisvesten binnen de reguliere sociale woningvoorraad. Gemeente en Welbions onderzoeken samen de kansen voor transformatie van leegstaande gebouwen waar mogelijk ook statushouders kunnen worden gehuisvest.	- De taakstelling in 2018 is gesteld op 58 statushouders. Welbions is bereid deze te huisvesten binnen de reguliere sociale woningvoorraad.
Thema 2 Wonen, zorg en welzijn Ambitie *Onze ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Het is een ambitie, die verder reikt dan de woonvisie alleen. Dat vraagt zowel in het huur- als koopsegment om geschikte (passende en betaalbare) woningen of woningen die geschikt kunnen worden gemaakt aan de zorgbehoefte (levensloopbestendig wonen). Daarnaast betekent dit een behoefte aan voorzieningen, ontmoeting, welzijn en zorg in de directe nabijheid van woningen.*				
Levensloopbestendigheid in bestaande voorraad en nieuw te bouwen woningen.	- Er is beleid ontwikkeld voor toewijzing van beschikbare zorgwoningen - Bij levensloopbestendig maken van de woningvoorraad gaat prioriteit uit naar woningen in de nabijheid van voorzieningenclusters	We maken prestatieafspraken met Welbions over de bijdrage die de corporatie aan de opgave van levensloopbestendig levert.	- Project Langer zelfstandig wonen om ouderen bewust te laten nadenken over levensloopbestendigheid. In 2017 met inzet van een woonconsulent bij groot onderhoudsprojecten voor persoonlijke begeleiding van ouderen.	Continueren project Langer zelfstandig wonen met inzet van een woonconsulent bij groot onderhoudsprojecten voor persoonlijke begeleiding van ouderen.
Thema 3 Leefbaarheid en kwaliteit Ambitie *We werken naar een toekomstbestendige, kwalitatieve woningvoorraad voor onze inwoners. We durven verder te kijken dan de dag van morgen. Het beleid is erop gericht met name de bestaande woningvoorraad en woonomgeving klaar te maken voor de toekomst. Hiervoor geven we ruimte aan inwoners om hun woning en woonomgeving zelf in te richten en waar nodig aan te passen. Leefbaarheid zit in alle thema's van deze woonvisie. Hier richten we ons met name op de kwaliteit van de woning en de woonomgeving. Duurzaam wonen, wonen in de binnenstad en ruimte voor initiatief hebben hierbij een centrale positie.*				
Flexibiliteit en experimenteerruimte	- De woningcorporatie zet zich in voor leefbaarheid in wijken waar huurders wonen. Welbions en de gemeente kunnen bij sociale problematiek een signalerings-, een faciliterende, een verbindende en een regisserende functie hebben	We maken Prestatieafspraken met de woningcorporatie met als doel gezamenlijk de leefbaarheid en kwaliteit te borgen.		
Wonen in de binnenstad: binnenstedelijk wonen krijgt prioriteit	- Stimuleren en faciliteren van transformatie van detailhandel naar wonen - Prioriteit geven aan binnenstedelijk wonen boven de uitbreiding van andere locaties		- Gemeente en Welbions doen in 2017 een voorstel voor wijze waarop middelen vanuit Wonen boven Winkels in de binnenstad kunnen worden ingezet - Onderzoeken concept wonen en bedrijvigheid in units aan de Marskant	
Kleinschalig woningbouwinitiatief voor doelgroep starters in Beckum	Kleinschalig bijbouwen voor starters in Beckum/Oele	Samen met de woningcorporatie en andere maatschappelijke partners ondersteunen we initiatieven uit de samenleving (...).		
Thema 4 Kwalitatief programmeren				

Beleidskeuzes in Woonvisie	Voorgenomen maatregelen in Woonvisie	Acties in woonvisie voor eerste twee jaren	Prestatieafspraken 2017	Prestatieafspraken 2018/2019
Ambitie *We willen komen tot een goed evenwicht tussen vraag en aanbod in ons woningmarktgebied en daarbij ruimte creëren voor gewenste nieuwe woningbouwontwikkelingen die passen in het kader van de Ladder van Duurzame Verstedelijking.*				
2016-2020: Geen eigen beleidskeuzes	Kwalitatief afwegingskader en woningbouwprogrammering	Geen acties direct ten aanzien van Welbions		

Bijlage 6 Doorwerking van woonvisie in meest recente prestatieafspraken

De ambities in de Woonvisie 2016-2026 zijn niet in concrete doelstellingen voor de uitvoering vertaald. Wel bevat de woonvisie richtinggevende keuzes en maatregelen die de gemeente daarvoor wil nemen. Op basis van een globale analyse maakt de rekenkamer in onderstaande tabel inzichtelijk aan welke beleidskeuzes de prestatieafspraken voor 2024-2025 een bijdrage leveren.

Beleidskeuzes	Maatregelen vanuit gemeente (afgeleid uit de beleidsbeschrijving)[210]	Prestatieafspraken (niet uitputtend en deels samengevat)
Thema 1 Betaalbaarheid en beschikbaarheid Ambitie *"We willen vanuit een integrale aanpak voorkomen dat inwoners in de knel komen. De Woonvisie richt zich op maatregelen om de betaalbaarheid en de beschikbaarheid van het wonen te bevorderen. Ook het armoedebeleid maakt deel uit van de integrale aanpak. We willen toe naar voldoende woningen en passend wonen voor iedereen met focus op de sociale doelgroep en de (lage) middeninkomens."*		
Geactualiseerd: Bouwen naar behoefte in alle segmenten, streven om 25% van alle nieuwbouw te realiseren in sociale segment	- Bouwen naar behoefte in alle segmenten (sociale huur, middeldure huur, sociale koop, dure huur en koop)	- Gemiddelde jaarlijkse toevoeging van sociale nieuwbouw verhoogd van 75 naar 125 woningen (hele werkgebied, in Hengelo van 60 naar 100 woningen). Continuering van (tijdelijke) verlaging van verkoop naar 35 woningen per jaar (hele werkgebied) - Voor periode 2023, 2024 en 2025 (met uitloop naar 2026) toevoeging van 700 woningen aan sociale voorraad (hele werkgebied, inclusief gemiddelde jaarlijkse toevoeging van 125 sociale woningen) - Onderzoeken hoe de doorstroming versneld kan worden. - In twee vergrijzende wijken (Groot Driene en Hengelose Es) onderzoeken hoe doorstroming voor de doelgroep ouderen door kansrijke locaties voor woningbouw te stimuleren is en/of met (financiële) instrumenten te versnellen is - Om ouderen passend te laten doorstromen biest Welbions persoonlijke begeleiding door wooncoach
Geactualiseerd: Sturen op betaalbaarheid vanuit een woonlastenbenadering.	- Huurprijsstijging, maar door lagere energielasten blijven woonlasten gelijk of nemen	- Isolerende maatregelen worden niet in rekening gebracht bij huurders - Individuele huurders kunnen zonnepanelen aanvragen - Inzet van energiecoaches om te sturen op gedragsverandering
In beginsel geen oplopende zoektijden.	- Slaagkansen, zoektijden en inschrijftijd jaarlijks monitoren en analyseren.	- Monitoren van de slaagkans en de effecten van woninghuren.nl[211]
Een focus op maatwerk waarbij iedereen zijn verantwoordelijkheid pakt.	- Maatwerkoplossing als blijkt dat mensen bijvoorbeeld ondanks huurtoeslag de woonlasten niet kunnen betalen - Specifieke voorlichting en preventie door Wijkracht en Budget Alert.	- Continueren 't Knelpunt (voor maatwerkoplossing bij individuele betalingsproblemen) - Continueren werkwijze regietafel (voor personen die 'tussen wal en schip vallen') - Continueren Convenant Schuldverlening - Evalueren project Vroegsignalering
Scheiding daeb en niet-daeb: rol Welbions bij huisvesting lagere inkomens.	- In een markttoets de behoefte, kansrijke locaties en woonproducten in het middeldure segment bepalen. Marktpartijen uitnodigen om deze opgave op te pakken en	- Sinds november 2023 zijn de regels rondom middenhuur versoepeld voor corporaties. De markt investeert minder in middenhuur. Welbions onderzoekt de mogelijkheden om de investering in middenhuur te vergroten

[210] Voor de leesbaarheid zijn in dit overzicht alleen de maatregelen opgenomen, die via de prestatieafspraken een concrete invulling krijgen. Bijlage 7 geeft een compleet overzicht van de maatregelen.

[211] In maart 2023 lanceerden dertien bij WoON Twente aangesloten woningcorporaties gezamenlijk WoningHuren.nl; woningzoekenden kunnen met één inschrijving op hun volledige Twentse aanbod reageren.

Beleidskeuzes	Maatregelen vanuit gemeente (afgeleid uit de beleidsbeschrijving) [210]	Prestatieafspraken (niet uitputtend en deels samengevat)
	afhankelijk van de uitkomsten bepalen of er aanvullende verantwoordelijkheid voor Welbions ligt in het middeldure segment.	- Vrije beleidsruimte van 7,5% naar 10% verhogen voor de toewijzing van leegkomende woningen aan middeninkomens en overige urgenten met een inkomen boven de inkomensgrens voor sociale huurwoningen
Aanpak voor (tijdelijk) extra goedkope en betaalbare huur/ koopwoningen op korte termijn.	- Voorzien in tijdelijke vraag naar goedkope huurwoningen, langs twee sporen. 1. Mogelijkheden van transformatie van bestaand vastgoed of toevoegingen van tijdelijke woonruimte (prefab woningen) onderzoeken. Hiervoor locaties benoemen en naar mogelijkheden van gemeentelijk vastgoed kijken. 2. Inzetten op doorstroming van scheefwoners naar middeldure huur en naar goedkope koopwoningen (sociale koop). Op kleine schaal ruimte geven aan vernieuwende woonconcepten voor 1-persoonshuishoudens (koop of huur).	- Inspannen om op drie locaties tijdelijke modulaire woningen te realiseren (Bandoengstraat, Heraklesstraat en Stadionlaan) en om nieuwe gemeentelijke locaties te vinden voor vergroten sociale voorraad (en specifiek voor 48 woningen van het Rijksvastgoedbedrijf). - Inventariseren gebouwen in eigendom van gemeente die kansrijk zijn voor transformatie en/of sloop-nieuwbouw ten behoeve van de sociale woningvoorraad - Welbions heeft de mogelijkheid een inkomensafhankelijke (hogere) huurverhoging toe te passen. De extra inkomsten hiervan moeten worden ingezet voor investeringen in nieuwbouw en verduurzaming.
Huisvesting en integratie statushouders.	- Inzetten op tijdelijke maatregelen om de goedkope woningvoorraad uit te breiden met zelfstandige en onzelfstandige woonruimte (afhankelijk van de huishoudenssamenstelling).	- Voor 2024 (en deel taakstelling 2023) huisvest Welbions circa 300 statushouders in permanente woningen. Onderdeel daarvan is de doorstroming van statushouders aan de Mariastraat/ Geerdinksweg.
Thema 2 Wonen, zorg en welzijn Ambitie *Onze ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Het is een ambitie, die verder reikt dan de woonvisie alleen. Dat vraagt zowel in het huur- als koopsegment om geschikte (passende en betaalbare) woningen of woningen die geschikt kunnen worden gemaakt aan de zorgbehoefte (levensloopbestendig wonen). Daarnaast betekent dit een behoefte aan voorzieningen, ontmoeting, welzijn en zorg in de directe nabijheid van woningen.*		
Zorgwoningen in de buurt van voorzieningenclusters.	- Gemeente concentreert zorgvoorzieningen in gebieden met al een goed voorzieningenniveau	- Verkennen ontwikkelen woon(zorg)cirkels verkennen.
Het stimuleren van gebiedsgericht samenwerken.	- Met alle betrokken partijen om tafel kijken wat ieder vanuit zijn rol kan bijdragen	- Gemeente stelt een woonzorgvisie vast conform de wet Versterking regie volkshuisvesting. Hierin wordt meer en duidelijker de relatie gelegd vanuit zorg- en ondersteuningsbehoefte en wonen.
Een openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting	- De openbare ruimte inrichten voor ontmoeten en blijven bewegen	-
Levensloopbestendigheid in bestaande voorraad en nieuw te bouwen woningen.	- Er is beleid ontwikkeld voor toewijzing van beschikbare zorgwoningen - Bij levensloopbestendig maken van de woningvoorraad gaat prioriteit uit naar woningen in de nabijheid van voorzieningenclusters	- Onderzoeken kleinschalige woonzorgconcepten in verijzende wijken Groot Driene/Hasseler Es - Transformatie/aanpassen bestaande complexen voor ouderen met een ondersteunings- en/of zorgvraag.
Beleid voor het toewijzen van beschikbare zorgwoningen.	- Op basis van beleid beschikbare zorgwoningen toewijzen	- Onderzoeken waar het gewenst is woningen te labelen voor doelgroep ouderen - Voor de doelgroep jongeren < 30 jaar met een Toekomstplan stelt Welbions woningen beschikbaar in het complex Korenbloem en 20 woningen in het complex UNIT074 aan Sportlaan Driene - Onderzoekouderen met migratieachtergrond continueren en indien wenselijk resultaten verwerken in Volkshuisvestingsprogramma - Als (toekomstige) woonwagenbewoners tot de primaire doelgroep behoren dan spant Welbions zich in om een passende woonvorm te vinden - Onderzoek naar woningen voor mensen met niet-aangepast gedrag

Beleidskeuzes	Maatregelen vanuit gemeente (afgeleid uit de beleidsbeschrijving) [210]	Prestatieafspraken (niet uitputtend en deels samengevat)
Thema 3 Leefbaarheid en kwaliteit Ambitie *We werken naar een toekomstbestendige, kwalitatieve woningvoorraad voor onze inwoners. We durven verder te kijken dan de dag van morgen. Het beleid is erop gericht met name de bestaande woningvoorraad en woonomgeving klaar te maken voor de toekomst. Hiervoor geven we ruimte aan inwoners om hun woning en woonomgeving zelf in te richten en waar nodig aan te passen. Leefbaarheid zit in alle thema's van deze woonvisie. Hier richten we ons met name op de kwaliteit van de woning en de woonomgeving. Duurzaam wonen, wonen in de binnenstad en ruimte voor initiatief hebben hierbij een centrale positie.*		
Duurzaam wonen: verbinden van initiatieven.	Zorgen voor goede voorlichting	- Gezamenlijke inspanning voor aardgasvrije wijken in urgentie- en startbuurten, zoals opgenomen in warmteprogramma - Gezamenlijke inspanning voor bijdrage aan Rijksbrede programma Nederland circulair in 2050 - Gezamenlijke inspanning voor klimaatadaptatie (ontkoppelen; vergroening)
Duurzaam wonen: bestaande middelen en gesprekken beter benutten.	In Wmo-gesprekken duurzaamheid, energiebesparing en toekomstbestendig wonen een prominentere rol geven	
Duurzaam wonen: maatwerkaanpak.	Onderzoeken of extra maatwerkaanpak nodig is op het gebied van bijvoorbeeld isolatie, luchtkwaliteit en regenwater	
Wonen in de binnenstad: binnenstedelijk wonen krijgt prioriteit.	- Stimuleren en faciliteren van transformatie van detailhandel naar wonen - Prioriteit geven aan binnenstedelijk wonen boven de uitbreiding van andere locaties	- Vanuit visie aantrekkelijke binnenstad is Welbions bereid vastgoed aan te kopen voor transformatie naar wonen/ wonen met andere functies
Vitale wijken met ruimte voor initiatief.	Ruimte bieden voor meebeslissen over inrichting van leefomgeving	
Kleinschalig woningbouwinitiatief voor doelgroep starters in Beckum	Kleinschalig bijbouwen voor starters in Beckum/Oele	- Afspraken maken over inzet Welbions voor realiseren sociale woningbouw in Beckum
Flexibiliteit en experimenteerruimte.	- Initiatieven tot zelfbouw stimuleren en faciliteren - De woningcorporatie zet zich in voor leefbaarheid in wijken waar huurders wonen. Welbions en de gemeente kunnen bij sociale problematiek een signalerings-, een faciliterende, een verbindende en een regisserende functie hebben	- Welbions zet in alle wijken wijkcoaches en sociaal wijkbeheerders in die met maatschappelijke partners samenwerking zoeken - Wijkvisies Welbions en gemeentelijke buurtmonitor (in ontwikkeling) om tot een gezamenlijke wijkaanpak te komen - Buurtbemiddeling continueren - Scoren in de wijk continueren - Samenwerkingsafspraken maken voor (buurt)ontmoetingsruimten
Thema 4 Kwalitatief programmeren Ambitie *We willen komen tot een goed evenwicht tussen vraag en aanbod in ons woningmarktgebied en daarbij ruimte creëren voor gewenste nieuwe woningbouwontwikkelingen die passen in het kader van de Ladder van Duurzame Verstedelijking.*		
3.000-4.500 woningen realiseren in tien jaar, waarvan 25% in sociale segment	- Kwalitatief afwegingskader en woningbouwprogrammering	- Extra inzet op nieuwbouw door: verhoging van de gemiddelde jaarlijkse nieuwbouwproductie, extra toevoeging van (tijdelijke) sociale woningen en transformatie van vastgoed naar wonen. - Afspraken maken over aantallen sociale huurwoningen met daarbij passende grondprijzen.

Bijlage 7 In de Woonvisie benoemde maatregelen en instrumenten

In de Woonvisie 2016-2026 staan vier thema's centraal: 1. Betaalbaarheid en beschikbaarheid, 2. Wonen, zorg en welzijn, 3. Leefbaarheid en kwaliteit, en 4. Kwalitatief programmeren. Op al deze thema's formuleert de gemeente beleidskeuzes (kolom 1 in onderstaande tabel). In de toelichting op de beleidskeuzes staat aangegeven welke maatregelen de gemeente daarvoor wil nemen (kolom 2 in onderstaande tabel). Daarbij wordt op onderdelen ook benoemd welke instrumenten de gemeente wil inzetten om de maatregel tot uitvoering te brengen (kolom 3).

Beleidskeuzes	Maatregelen die gemeente daarvoor wil nemen	Benoemde instrumenten
Thema 1 Betaalbaarheid en beschikbaarheid		
Sociale woningvoorraad in omvang gelijk houden met aandacht voor het goedkope deel. *Na actualisatie in 2021:* - Toename sociale woningvoorraad	Vastleggen van minimale omvang van de sociale voorraad in het corporatiebezit voor tien jaar (peildatum 31-12-2015). *Na actualisatie in 2021:* - Indien het niet mogelijk is dat de corporatie alle te realiseren sociale huurwoningen (25% van de nieuwbouwopgave) in beheer neemt, wordt gezocht naar andere partijen. - Onderzoeken of en onder welke voorwaarden Welbions bereid is meer te doen dan zij kan/wil doen op grond van de financiële mogelijkheden en langetermijnstrategie.	Prestatieafspraken
Betaalbare woonlasten voor de laagste inkomensgroepen door de goedkope huurwoningen in levensduur te verlengen met een minimale noodzakelijke investering. *Na actualisatie in 2021:* Betaalbare woonlasten	Bij levensduurverlening inzetten op gemiddeld energielabel B in combinatie met maatwerk om de betaalbaarheid te borgen. *Na actualisatie in 2021:* Sturen op totale woonlasten, waarbij huurders na verduurzaming van hun woning meer huur en tegelijkertijd minder energielasten betalen.	Prestatieafspraken
In beginsel geen oplopende zoektijden.	Slaagkansen, zoektijden en inschrijftijd jaarlijks monitoren en analyseren.	Prestatieafspraken (over ontwikkelen monitor) Monitor/ Dashboard van Woningnet
Een focus op maatwerk waarbij iedereen zijn verantwoordelijkheid pakt.	- Maatwerkoplossing als blijkt dat mensen bijvoorbeeld ondanks huurtoeslag de woonlasten niet kunnen betalen - Specifieke voorlichting en preventie door Wijkracht en Budget Alert. - Effecten van passend toewijzen op de betaalbaarheid voor met name de laagste inkomensgroep en voor de doelgroep met een inkomen net boven	Armoedebeleid Voorlichting en preventiemaatregelen Monitor/ Overleg

Beleidskeuzes	Maatregelen die gemeente daarvoor wil nemen	Benoemde instrumenten
	de huurtoeslaggrens jaarlijks monitoren en analyseren in een gezamenlijk bestuurlijk overleg met Ookbions en Welbions	
Scheiding daeb en niet-daeb: rol Welbions bij huisvesting lagere inkomens. *Na actualisatie in 2021:* Vervallen (scheiding/splitsing is eenmalige keuze)	- Meenemen bij de scheiding/splitsing daeb en niet-daeb dat gemeente belang hecht aan de rol van Welbions in de huisvesting van lage middeninkomens met woningen met een huurprijs tot € 800. - In een markttoets de behoefte, kansrijke locaties en woonproducten in het middeldure segment bepalen. Marktpartijen uitnodigen om deze opgave op te pakken en afhankelijk van de uitkomsten bepalen of er aanvullende verantwoordelijkheid voor Welbions ligt in het middeldure segment.	Zienswijze Markttoets
Aanpak voor (tijdelijk) extra goedkope en betaalbare huur/ koopwoningen op korte termijn. *Na actualisatie in 2021:* Tijdelijk bouwen Transformatie leegstaand vastgoed	- Voorzien in tijdelijke vraag naar goedkope huurwoningen, langs twee sporen. 1. Mogelijkheden van transformatie van bestaand vastgoed of toevoegingen van tijdelijke woonruimte (prefab woningen) onderzoeken. Hiervoor locaties benoemen en naar mogelijkheden van gemeentelijk vastgoed kijken. 2. Inzetten op doorstroming van scheefwoners naar middeldure huur en naar goedkope koopwoningen (sociale koop). Op kleine schaal ruimte geven aan vernieuwende woonconcepten voor 1-persoonshuishoudens (koop of huur). *Na actualisatie in 2021:* - Met Welbions en andere partijen de mogelijkheden voor tijdelijk bouwen te onderzoeken - Blijven inzetten op transformatie in leegstaande winkelstrips en kantoren	Onderzoek
Huisvesting en integratie statushouders. *Na actualisatie in 2021:* Niet meer apart benoemd	Inzetten op tijdelijke maatregelen om de goedkope woningvoorraad uit te breiden met zelfstandige en onzelfstandige woonruimte (afhankelijk van de huishoudenssamenstelling).	
Nieuw geformuleerde keuzes na actualisatie in 2021: - Meer betaalbare woningen in de nieuwbouw	- Onderzoeken van de mogelijkheid tot het opnemen van een zelfbewoningsplicht bij realisatie van betaalbare koopwoningen.	

Beleidskeuzes	Maatregelen die gemeente daarvoor wil nemen	Benoemde instrumenten
- Inzet op doorstroming	- Doorstroomketen op gang brengen door nieuwbouwwoningen in het middensegment toe te voegen, zowel koop als huur, en door op specifieke producten voor ouderen in te zetten.	
Thema 2 Wonen, zorg en welzijn		
Faciliterende rol gemeente bij langer zelfstandig wonen.	Gemeente maakt ruimte voor wonen met zorg en is maximaal flexibel als het gaat om toekomstbestendig wonen.	
Zorgwoningen in de buurt van voorzieningenclusters.	Zorgvoorzieningen concentreren in gebieden met goed voorzieningenniveau	
Het stimuleren van gebiedsgericht samenwerken.	Met betrokken partijen kijken wat ieder vanuit zijn rol kan bijdragen om bestaande voorzieningen clusters per wijk te versterken	Overleg
Een openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting	De openbare ruimte inrichten voor ontmoeten en blijven bewegen. Bij vormgeven van ontmoetingsomgeving vraag centraal stellen. Vanuit de Afdeling Maatschappelijke Ontwikkelingen aan een Integrale visie op maatschappelijke vastgoed werken.	Visie op maatschappelijk vastgoed
Meer ruimte in het woonprogramma voor nieuwe initiatieven	In het woonprogramma ruimte bieden aan kleinschalige wooninitiatieven gericht op een nieuwe vorm van Noaberschap of andere innovatieve woonvormen om woonomgevingen waarbij informele netwerken makkelijker worden aangesproken. Locaties aanwijzen als experimenteerruimte. In bestemmingsplannen 'woonvlekken' creëren waar nog geen stedenbouwkundig plan voor is.	Woonprogramma Bestemmingsplan
Levensloopbestendigheid in bestaande voorraad en nieuw te bouwen woningen.	Geen maatregel benoemd.	
Beleid voor het toewijzen van beschikbare zorgwoningen.	Zorggeschikte of aangepaste woningen eerst aanbieden aan huishoudens met een zorgbehoefte	Beleid voor toewijzen beschikbare zorgwoningen
Thema 3 Leefbaarheid en kwaliteit		
Duurzaam wonen: verbinden van initiatieven.	Gebruik maken van regionale aanpak Duurzaam (t)huis in Twente en provinciale aanpak 'Lang zult u wonen'	Voorlichting
Duurzaam wonen: bestaande middelen en gesprekken beter benutten.	In Wmo-gesprekken duurzaamheid, energiebesparing en toekomstbestendig prominentere rol geven	Voorlichting
Duurzaam wonen: maatwerkaanpak.	Onderzoeken of extra maatwerkaanpak nodig is op het gebied van bijvoorbeeld isolatie, luchtkwaliteit en regenwater	Onderzoek
Wonen in de binnenstad: binnenstedelijk wonen krijgt prioriteit.	Stimuleren en faciliteren van transformatie van detailhandel naar wonen. Binnenstedelijk wonen prioriteit geven boven de uitbreiding van andere locaties. Wonen boven winkels en in voormalige winkelpanden actief stimuleren.	

Beleidskeuzes	Maatregelen die gemeente daarvoor wil nemen	Benoemde instrumenten
Vitale wijken met ruimte voor initiatief.	Bewoners laten meedenken en meebeslissen over plannen voor de wijk.	
Kleinschalig woningbouwinitiatief voor doelgroep starters in Beckum	Toevoegen van woningen voor starters in Beckum	
Flexibiliteit en experimenteerruimte.	Particulier opdrachtgeverschap, collectief particulier opdrachtgeverschap en mede-opdrachtgeverschap stimuleren en faciliteren. In de huursector participatie op diverse onderdelen stimuleren. In alle geledingen van de gemeentelijke organisatie werken aan een aanpak om belemmerende regels weg te nemen De woningcorporatie zet zich in voor leefbaarheid in wijken waar huurders wonen. Welbions en de gemeente kunnen bij sociale problematiek een signalerings-, een faciliterende, een verbindende en een regisserende functie hebben	
Thema 4 Kwalitatief programmeren		
Geen lokale beleidskeuzen, regionale kaders zijn leidend *Na actualisatie in 2021:* Woningbouwprogramma van 3.000-4.500 woningen, waarvan 25% realiseren als sociale huurwoning.	Kwalitatieve uitwerking van het regionale kwantitatieve kader. *Na actualisatie in 2021:* Bouwen naar aantoonbare woningbehoefte en woonwensen. Vergroten van aanbod van woningen in betaalbare segment en net daarboven teneinde de doorstroming op gang te houden. Sturen op kwaliteit. Focus op binnenstad en Hart van Zuid. Aansluiten op opgaven en kaders in Handboek aantrekkelijke binnenstad en Handelingsperspectief Hart van Zuid. Ontwikkelen van aanbod voor jongeren ten behoeve van het binden van talent. De door Tellers en Benoemers in beeld gebracht behoefte aan verschillende woonproducten (woningtype, prijsklasse) monitoren.	Kwalitatief afwegingskader Woningbouwprogrammering *Na actualisatie in 2021:* Kwalitatief afwegingskader Woningbouwprogrammering Handboek aantrekkelijke binnenstad Handelingsperspectief Hart van Zuid Monitor

Bijlage 8 Toepassing van mogelijke maatregelen en instrumenten in de Hengelose situatie

Het onderstaande overzicht bevat mogelijke maatregelen en instrumenten om op de woningmarkt te sturen. De rekenkamer Amsterdam heeft de lijst opgesteld.[212] *Voor dit onderzoek hebben we op basis van recente wetgeving enkele sturingsmogelijkheden toegevoegd.*[213]

De Rekenkamer heeft de ambtelijke organisatie verzocht om aan te geven in hoeverre de gemeente Hengelo hiervan gebruik heeft gemaakt in de periode 2020 tot 2024 en een toelichting te geven op de toepassing/ overweging om niet toe te passen (voor zover aan de orde: welk alternatief instrument de gemeente inzet).

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
BOUWEN				
Ruimtelijk instrumentarium				
Gebruik doelgroepenverordening om sociale woningbouw af te dwingen	Doelgroepenverordening	nee	Het aandeel sociale huur of middenhuur wordt doorgaans via de anterieure overeenkomst met de ontwikkelende partij vastgelegd. Vervolgens wordt dit ruimtelijk vertaald in het bestemmingsplan/omgevingsplan. We werken niet met een aparte doelgroepenverordening. Wel geldt voor statushouders een wettelijke taak en komt er vanwege de 'wet versterking regie op de volkshuisvesting'(wvrv) een huisvestingsverordening met urgentieregeling voor sociaal en medisch urgenten.	
Gebruik parkeernormen om de te realiseren woningen te sturen	Contracten	ja	Betaalbare woningen hebben een lagere parkeernorm. Daarmee kan een ontwikkelaar niet plots grotere woningen realiseren. Parkeerbeleid is aangepast waardoor het in sommige gevallen makkelijker wordt om betaalbare woningbouw te realiseren; Binnenstad en Hart van Zuid.	

[212] Een toelichting op de maatregelen/instrumenten is te vinden in het rekenkamerrapport van de Rekenkamer Amsterdam (p. 41-69): https://publicaties.rekenkamer.amsterdam.nl/woonbeleid-in-zaanstadonderzoeksrapport/woonbeleid-in-zaanstadonderzoeksrapport.pdf

[213] Toevoegingen op basis van: Https://vng.nl/sites/default/files/2024-04/20240416-vng-position-paper-wonen-en-bouwen-in-nederland-april-2024.pdf

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
Investeer in de bereikbaarheid van de periferie en de regio	Investeringen infrastructuur	ja	Via regionale samenwerking in de SHE en RSIA en de aanvraag van Mirt-subsidies wordt geïnvesteerd in de regionale bereikbaarheid.	
Leg afspraken vast in anterieure overeenkomsten	Anterieure overeenkomst	ja	Samen met ontwikkelaars en opdrachtgevers.	
Maak functieverandering meer mogelijk in bestemmingsplannen	Bestemmingsplan	ja	In 2023 is het parapluplan afwijkingsregels vastgesteld. Hiermee kan je afwijken en sturen op kwaliteit.	Gemengde bestemmingen zijn soms mogelijk
Pas verdichting vaker toe	Stedenbouwkundig plan/ Bestemmingsplan	ja	Wordt volop benut	Parkeernorm en andere ruimtelijke ambities, waaronder berging hemelwater en groen
Sta bouwen in buiten- of groengebied toe	Stedenbouwkundig plan/ Bestemmingsplan	ja		Uitgangspunt is in het buitengebied niet verder verdichten. Mogelijkheden voor bouwen in het buitengebied zijn er via VAB of rood-voor-rood of tijdelijke wooninitiatieven.
Stel specifieke locatie eisen via het exploitatieplan	Exploitatieplan	nee	Exploitatieplan bestaat niet meer sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar is ook nooit toegepast.	
Stuur op woningsegmenten en bouwwensen via bestemmingsplan	Bestemmingsplan	ja	Kan nog meer ingezet worden dan op dit moment gebeurt. Vanuit het omgevingsplan.	Een strak voorgeschreven bestemmingsplan/omgevingsplan geeft weinig flexibiliteit bij de aanvraag van een omgevingsvergunning, waardoor er bij een kleine wijziging een wijzigen van het bestemmingsplan/omgevingsplan nodig is. Dat kan behoorlijk vertragend werken.
Verminder de eisen in het Bouwbesluit	Lobby	nee	Door vermindering van de eisen van het Bouwbesluit komt de bouwkwaliteit onder druk te staan.	
Grondbeleid				
Gebruik een gedifferentieerde grondprijs	Grondbeleid	ja	Residueel rekenen en voor sociale woningbouw hebben we een vaste prijsafspraak. Met name ten aanzien van de sociale woningbouw is er in overleg	

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
			met Welbions in 2023 een nieuwe systematiek en prijs vastgesteld voor 2024.	
Herzie bestaande afspraken	Erfpachtcontract	nee	Zie hierboven	
Maak gebruik van grondruil	Grondruil	ja	Maar niet primair ingezet om woningbouw mogelijk te maken. Dit komt voor bij infrastructurele werken. Niet actief mee bezig voor woningbouw.	
Pas actief grondbeleid toe	Grondbeleid	ja	We passen situationeel grondbeleid toe. Na de crisis tussen 2008 en 2013 werd meer ingezet op facilitair grondbeleid. De laatste jaren wordt actief grondbeleid meer ingezet. De gemeente zou actiever gronden kunnen verwerven, om ongewenste aankopen door ontwikkelaars te voorkomen.	Het afzetrisico in tijden van crisis komt voor rekening van de gemeente
Pas actief grondbeleid toe via Wet voorkeursrecht en onteigening	Onteigening	nee	Behoort tot het instrumentarium, maar wordt niet/nauwelijks toegepast. De Wet voorkeursrecht wordt met name ingezet om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. Onteigening is een optie, maar wordt in de praktijk nauwelijks toegepast vanwege de duur van de procedure en de kosten.	De woningbouwopgave wordt hierdoor niet versneld omdat de marktomstandigheden niet wijzigen. Het leidt wel tot meer duidelijkheid in het proces.
Pas passief faciliterend grondbeleid toe	Grondbeleid	ja	We passen situationeel grondbeleid toe. Na de crisis lag de nadruk op de toepassing van het facilitaire grondbeleid.	De voorwaarden waaronder gerealiseerd wordt (programmatisch, planning, kwaliteit) zijn minder ‘afdwingbaar’.
Rek de uitpondtermijn op	Erfpachtcontract	nee	Zie hierboven	
Stel specifieke voorwaarden in erfpachtcontracten	Erfpachtcontract	nee	Gemeentelijke erfpacht bij woningbouw wordt nauwelijks toegepast in Hengelo.	De administratieve last is hoog. De woonlasten dalen bij erfpacht alleen als de gemeentelijke rente lager is dan de marktrente. Daarnaast is de wens van kopers sterk om op eigen grond te wonen.
Stimuleer publiek private samenwerking bij ontwikkeling van een bouwlocatie	PPS	ja	Dit wordt veel toegepast	Partijen kunnen elkaar verlammen in een PPS. Een PPS zal alleen succesvol zijn als er voldoende ‘vet op de botten’ zit om financiële tegenvallers op te vangen.

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
Stuur op kavelontwikkeling via tenders	Tenders	nee	Dit is niet toegepast, mede omdat in het verleden vanwege bouwclaims of naastgelegen privaat grondeigendom de grond meestal niet volledig vrij is om via een tender aan te bieden.	
Locaties				
Breid de planvoorraad uit	Planvoorraad	ja	In navolging van de Woonagenda en de Woondealambities en het afschaffen van het provinciale woningcontingent, is de planvoorraad de laatste jaren fors verhoogd.	
Stel vrije kavels beschikbaar voor zelfbouw	Aanbieden locaties	ja	Dalmeden, Marskant, Broek Noord	Loopt niet altijd even goed. De marktontwikkelingen leiden ertoe dat het hierbij overwegend gaat om dure koopwoningen. Ook draagt de gemeente het risico.
Stimuleer het realiseren van wooncoöperaties	Aanbieden locaties	ja	Is in het verleden gedaan. Onderzoeken of dit ook weer toegepast kan worden in Beckum.	Vergt goede coördinatie, leidt geregeld tot vertraging of uitval. Kennisintensief, lange looptijd. Vooral bij CPO. Bouwkosten stijgen en leiden tot afhaken. Sommige gemeenten bieden een professionele CPO ondersteuning om dit te stroomlijnen.
Versnel de bouwproductie	Procedures versnellen	Ja/nee?	Dit knelt wel met rechtszekerheid, bezwaar en beroep. Dat komt de snelheid niet ten goede. Door Yimby of door de bewonerscommissie de toekomstige bewoners een stem te geven kunnen bezwaarprocedures wellicht verminderd worden.	Hier is nog iets te winnen in de aanvraagprocedure. Vooraf meer helderheid geven in de geldende wet- en regelgeving. Neemt onduidelijkheid bij de aanvrager weg om onnodige vertraging te voorkomen.
Samenwerken				
Maak gebruik van de samenwerkingstafel	Samenwerkingstafel	ja	Onbekend of dit nog bestaat als bedoeld in het voorbeeld van Zaanstad.	
Neem barrières en belemmeringen weg voor investeerders en beleggers	Overleg	ja	Voorbeelden zijn: Parkeerhubs, verlagen parkeernorm, Subsidieaanvraag SBI, WBI, aanpassingen welstandsnota, aanpassingen kwaliteitskader wonen.	Ongeoorloofde staatssteun ligt op de loer. Daarnaast is de vraag over snelheid versus kwaliteit legitiem. Wat is de ambitie voor je stad, je bouwt voor de lange termijn.

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
Stel zwarte lijst van ontwikkelaars op	Lijst	nee	Hier is geen reden voor. Hiervoor heeft de gemeente geen richtlijnen of kaders voor vastgesteld. Voor zorgpartijen hebben we in het afwegingskader staan dat partijen met ondermaatse prestaties of fraude vanuit het verleden worden geweerd.	Partijen kunnen gaan procederen als ze zich buitengesloten voelen.
Voer overleg met marktpartijen en corporaties	Overleg	ja	Gesprekken vinden doorlopend plaats met de corporaties en marktpartijen.	Wensen en verwachtingen lopen soms uiteen. Maatschappelijke en volkshuisvestelijke ambities van overheden stroken niet altijd met mogelijkheden en rendementseisen van marktpartijen.
Financieel				
Creëer mogelijkheden voor een middensegment hypotheek	Lening	nee		Financiering is een primaire taak van banken en niet van overheden (wet markt en overheid). Financiering van woningbouw vraagt om extra ambtelijke inzet en brengt risico's met zich mee.
Maak gebruik van objectsubsidies	Objectsubsidies	ja	SBI, stimuleringsregelingen flexibele huisvesting en transformatie.	Ongeoorloofde staatssteun ligt op de loer.
Ontwikkel een financieringsfaciliteit voor zelfbouw	Lening	nee		Financiering is een primaire taak van banken en niet van overheden (wet markt en overheid). Financiering van woningbouw vraagt om extra ambtelijke inzet en brengt risico's met zich mee.
Stel fondsen in voor (sociale) woningbouw	Reserve	nee	Via grondprijzen of DAEB stimulans naar Welbions.	
WONEN				
Huurprijs				
Geef minima korting op de huurprijs	Prestatieafspraken/ Armoedebeleid	ja	Ook ingegeven door Nationale prestatieafspraken	
Maak huurstijgingen inkomensafhankelijk	Prestatieafspraken	ja	Ook ingegeven door Nationale prestatieafspraken	

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
Pas een gedifferentieerd huurprijsbeleid toe	Prestatieafspraken	ja	Voor jongeren worden huren afgetopt, als de prijs iets boven de kwaliteitskortingsgrens ligt. Huurgewenning wordt incidenteel toegepast om doorstroming te bevorderen.	
Wijs de vrijkomende woningen passend toe	Prestatieafspraken	ja	Passend toewijzen is een wettelijke verplichting van corporaties	
Zet je in om regionale verschillen in het huurbeleid toe te staan	Lobby		WOZ-waarde leidt al tot differentiatie in de huidige WWS systematiek.	
Zet je in voor een goede verhouding tussen prijs en kwaliteit van een huurwoning	Instrumenten op grond van de Wet betaalbare huur	ja	Wet betaalbare huur zorgt voor oprekking van de WWS systematiek naar het middenhuur segment.	
Woningvoorraad				
Creëer meer ruimte voor corporaties om middensegment huur te realiseren	Prestatieafspraken/ Markttoets	ja	In de prestatieafspraken is benoemd dat partijen meer inzetten op middenhuur. Markttoets is niet meer nodig sinds 2023	
Leg de minimale omvang sociale huurvoorraad vast	Prestatieafspraken	ja	Motie 25% sociale huur was onderdeel van de Woonagenda 2021-2030. Daarnaast zijn er de 30-40-30 in de regiewet (wvrv) en de Woonagenda Twente.	
Maak afspraken met corporaties over de toewijzing van de vrije sector huur	Prestatieafspraken	ja	Meer mogelijkheden onderzoeken in vrije sector. Midden segment.	Is fors onrendabel, ook vanwege niet-geborgde leningen
Maak afspraken met woningcorporaties over welke wooncomplexen levensloopbestendig worden gemaakt	Prestatieafspraken	ja	Veel corporatiebezit is levensloopbestendig, maar niet specifiek gelabeld voor senioren. In de prestatieafspraken is vastgelegd dat we inzetten op drie onderdelen: 1) realiseren van woonzorgcirkels, 2) nieuwbouw van seniorenwoningen en 3) het opnieuw labelen van seniorenwoningen. Daarbij starten we een pilot om ouderen voorrang te geven	

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
			bij verhuizingen naar levensloopbestendige woningen, die een gezinswoning achterlaten.	
Maak afspraken over het aantal te verkopen of te liberaliseren corporatiewoningen	Prestatieafspraken	ja	Verkopen zijn gehalveerd sinds 2022.	Dit heeft een negatief effect op de investeringscapaciteit van de woningcorporatie. Ook remt het de mogelijkheden voor 'scheefhuurders' om de woning te kopen van de corporatie.
Ontwikkel als gemeente een eigen organisatie die woningen verhuurt	Eigen bedrijf/ organisatie	nee	We hebben wel een opvanglocatie (Hazenweg) voor tijdelijk verblijf, die beheerd wordt door de gemeente.	
Plaats alle potentiële middensegment huurwoningen in de niet-DAEB portefeuille	Zienswijze	nee	Corporatie mocht tot voorkort zeer beperkt actief zijn in het niet-DAEB deel. Daarnaast is het voor corporaties onder de huidige omstandigheden net zo onrendabel om actief te zijn in het niet-DAEB segment als voor marktpartijen.	
Stimuleer wonen in impopulaire gebieden	Marketing	nee	Er zijn geen aanwijsbare impopulaire gebieden in Hengelo, maar er wordt wel ingezet op citymarketing.	
Woonruimteverdeling				
Benoem locaties en stel een businesscase op voor tijdelijke huisvesting	Crisis- en herstelwet	ja	5 projecten voor ruim 300 flexwoningen zijn/worden gerealiseerd.	
Experimenteer met het verlenen van een intentie tot urgentie of het meegeven van een extra inschrijfduur	Prestatieafspraken	ja	Nu wordt via CIMOT en Transferpunt urgentie geregeld voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Er wordt een pilot gestart met voorrang voor ouderen die een gezinswoning achterlaten.	
Maak afspraken met buurgemeenten over sociale woningvoorraad	Afspraken	ja	Woondeal Twente	
Maak afspraken met woningcorporaties over de	Prestatieafspraken	ja	Statushouders, BW, MO etc. doen we nu via Cimot en prestatieafspraken en regietafel lokaal. Dit	

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
huisvesting van kwetsbare en specifieke groepen			maakt onderdeel uit van de woonzorgvisie die wordt ontwikkeld.	
Opkoopbescherming	Huisvestingsverordening	ja	De opkoopbescherming is van kracht in de wijken Groot Driene, Woolde en delen van de binnenstad.	
Pak illegaal woninggebruik aan	Huisvestingsverordening/ Handhaving	ja	Door middel van handhaving (VTH)	
Pas de huisvestingsverordening aan op basis van schaarste	Huisvestingsverordening	Ja	Voor urgentie categorieën	
Regelen van huisvesting van arbeidsmigranten	Instrumenten Omgevingswet en Huisvestingswet	ja	Er wordt gehandhaafd op illegale situaties in woningen. Er is een plan van aanpak opgesteld om huisvesting van arbeidsmigranten te verbeteren.	
Regelen van toeristische verhuur	Instrumenten op grond van de Wet toeristische verhuur	nee	Het uitgangspunt is dat eenieder zijn of haar woning mag verhuren aan toeristen, tenzij dit tot grote overlast leidt. Er zijn geen signalen dat woningverhuur aan toeristen grote problemen geeft.	
Stel regels op voor het bewonen van gekochte woningen	Ruimtelijk instrumentarium	ja	Er is een Opkoopbescherming van kracht in delen van Hengelo. Bij particuliere kavelverkoop maken we altijd gebruik van het Kettingbeding en Anti-speculatiebeding.	
Stel regels vast om 50% van de vrijkomende woningen toe te wijzen aan mensen met een lokale binding	Huisvestingsverordening	nee		Dit vraagt om een vergunningstelsel. Voor sociale huur is lokale toewijzing georganiseerd via de corporatie. Voor de koopsector is dit ingewikkeld. Dit leidt tot speculatie over het moment van verkoop. Daarbij gaat het overgrote deel van de vrijkomende woningen al naar mensen met een lokale binding.
Stel regels vast voor het onttrekken en samenvoegen van woningen	Huisvestingsverordening	ja	Is geregeld het Paraplu bestemmingsplan wonen en het Kwaliteitskader wonen.	

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
Stel regels vast voor het splitsen van woningen	Huisvestingsverordening	ja	Is geregeld in het Kwaliteitskader wonen.	
Stel regels vast voor toewijzen op grond grootte huishoudens	Huisvestingsverordening	nee		
Stimuleer woningdelen	Huisvestingsverordening		Hospitaverhuur en “onder de pannen” zijn initiatieven die mogelijk worden opgestart.	
Verruim de toegang tot de sociale huurwoningmarkt naar andere regio’s	Huisvestingsverordening	ja	Dit gebeurt via woninghuren.nl. Hierin werken de Twentse woningcorporaties samen om hun woningen aan te bieden aan alle Twentse woningzoekenden in de sociale huur.	
Zet de huisvestingsverordening in om de woningvoorraad voor doelgroep te beschermen	Huisvestingsverordening	ja	Voor urgentie categorieën	
Huurbescherming				
Bestrijd intimidatie en discriminatie op de woningmarkt	Instrumenten op grond van Wet goed verhuurderschap	ja	Er is een Meldpunt goed verhuurderschap ingeregeld.	
Pas de mogelijkheid voor tijdelijke huurcontracten toe	Woningwet	ja	Wet vaste huurcontracten vanaf 1 juli 2024 van kracht. Vaste huurcontracten zijn per 1 juli 2024 weer de norm	Probleem met hypotheekverstrekker?
Stimuleer doorstroming met behoud van huurprijs	Prestatieafspraken	ja	Wordt toegepast, huurgewenning	
Zet je in voor de ontwikkeling van een nieuwe vorm van huurbescherming	Lobby	ja	Wet goed verhuurderschap en Wet betaalbare huur zijn ondersteund via de VNG	
Financieel				

Maatregel	Instrument	Toegepast in Hengelo?	Toelichting op de (gedeeltelijke) toepassing/ overweging om niet toe te passen	Eventuele knelpunten voor/bij de inzet van de instrumenten
Geef middeninkomens huursubsidie	Subsidie	nee		In het verleden had dit een prijsopdrijvend effect kunnen veroorzaken. Nu wordt dit gereguleerd via de Wet betaalbare huur.
Stel een starterslening in	Lening	ja	Er wordt goed gebruikt gemaakt van de regeling.	
Zet je in om de regeling rondom de verhuurderheffing aan te passen	Lobby	ja	Verhuurderheffing is afgeschaft.	Leidt niet tot grote investeringscapaciteit bij de corporatie vanwege de Vennootschapsbelasting, verduurzamingsverplichtingen en huurverlaging.

II Aanvulling op basis van recente maatregelen in beleid en wetgeving van de Rijksoverheid

Vanuit het landelijke beleid zijn diverse nieuwe wettelijke instrumenten voor gemeenten beschikbaar gekomen. De Rekenkamer heeft gevraagd naar ontwikkelingen op dit vlak in Hengelo. De ambtelijke organisatie heeft dit in de vorm van onderstaand overzicht aangegeven.

Maatregel/instrument	Toegepast in Hengelo	Op welke manier toegepast	Knelpunten
Wet versterking regie op de volkshuisvesting(wvrv): Misschien wel de belangrijkste wijziging is de invoering van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting. De wet zorgt voor de wettelijke verankering van alles wat op het gebied van volkshuisvesting in gang is gezet. Overheden krijgen hiermee de wettelijke instrumenten in handen om met meer regie – en meer tempo – meer betaalbare woningen te bouwen.	ja	De gemeente Hengelo is bezig met het opstellen met een Programma volkshuisvesting. Onderdeel hiervan is een lokale woonzorgvisie met een Huisvestingsverordening voor urgentieverlening voor sociaal en medisch urgenten.	
Omgevingswet: De Omgevingswet gaat over de ruimte waarin mensen wonen, werken en ontspannen. Deze wet voegt oude wetten samen en bevat regels voor wat er buiten te zien, horen en ruiken is. De Omgevingswet is na veel uitstel op 1 januari 2024 ingegaan.	ja	- Omgevingsvisie, deel 1 en 2 zijn gereed. Deel 3 is in ontwikkeling. - Crisis-en Herstelwet, deze wet kon ingezet worden voor grote maatschappelijke opgaven zoals woningbouw. De Crisis-en Herstelwet kan gezien worden als voorloper van de Omgevingswet. - Het kostenverhaal wordt breder ingezet bij de gebiedsontwikkeling - Wet Kwaliteits Borging (WKB) verplaatst de toetsing aan de bouwtechnische eisen van een bouwwerk van de gemeente naar een onafhankelijke partij.	

Huisvestingsverordening: Opkoopbescherming. Door de wet opkoopbescherming worden betaalbare koopwoningen beschermd tegen verhuur voor investeerder voor verhuur. Het zorgt ervoor dat in populaire wijken betaalbare koopwoningen niet zomaar kunnen worden opgekocht voor de verhuur.	ja	In Hengelo geldt opkoopbescherming voor de wijken Groot Driene, Woolde en delen van de binnenstad.	
Huisvestingsverordening: 50% met voorrang toewijzen aan mensen met een lokale binding.	nee	Voor sociale huurwoningen valt dit onder de werkwijze van de corporatie. Voor koop wordt dit instrument niet toegepast in Hengelo. Volgens de STEC groep heeft de overgrote meerderheid van de kopers op landelijk niveau al een lokale binding.	Het invoeren van een dergelijke huisvestingsverordening voor de koopsector is ingrijpend. Naast de administratieve last die het invoeren van een vergunningstelsel meebrengt, is dit een maatregel die speculerend werkt. Verkopende partijen kunnen strategisch de verkoop uitstellen. Mogelijk geeft dit ook problemen met een hypotheekverstrekker, omdat de woning niet meer in de vrije markt kan worden aangeboden.
Woondeals Twente (2022) en herijking Woondeal (2024). Overijssel was in 2022 de eerste provincie waar toenmalig minister De Jonge de twee woondeals ondertekende. Met de woondeal heeft regio Twente zich gecommitteerd aan de bouw van 14.100 woningen tot en met 2030. In 2024 wordt de woondeal herijkt en wordt het woningbouwprogramma opgeschroefd. Ook wordt de ambitie seniorenhuisvesting toegevoegd.	ja	De gemeente Hengelo heeft zich gecommitteerd aan de Woondeal Twente.	
Opstellen woonzorgvisie: De woonzorgvisie vormt de basis voor gemeenten om afspraken te maken met woningcorporaties, verhuurders, zorgaanbieders en zorgkantoren over wat mensen uit de aandachtsgroepen en ouderen, naast huisvesting, nodig hebben aan zorg en ondersteuning. Hierbij wordt ook gekeken naar het stimuleren van de bouw van ouderenwoningen, stimuleren woonzorgcirkels en subsidies voor woonzorg initiatieven.	ja	De regionale woonzorgvisie Twente vormt de basis voor de lokale woonzorgvisie die onderdeel wordt van het programma Volkshuisvesting.	

Nationale/lokale prestatieafspraken: Aedes, Woonbond, VNG en de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening hebben afspraken gemaakt over de volkshuisvestelijke opgaven tot en met 2030. Deze afspraken gaan onder andere over nieuwbouw, verduurzaming, huurmatiging etc.	ja	Gemeente Hengelo sluit iedere twee jaar prestatieafspraken met woningbouwcorporatie Welbions en huurdersorganisatie Ookbions.	
Wet goed verhuurderschap: de wet is op 1 juli 2023 ingegaan en geeft duidelijkheid aan verhuurders en verhuurbemiddelaars en biedt huurder bescherming, wat mag en wat mag niet.	ja	De gemeente Hengelo heeft conform wetgeving een loket goed verhuurderschap ingericht.	
Wet betaalbare huur: Onder de Wet betaalbare huur krijgen gemeenten meer bevoegdheden om op te treden tegen huurprijzen die hoger liggen dan het puntenstelsel voor huurwoningen toelaat. Ze kunnen ingrijpen na meldingen van huurders, maar mogen ook op eigen initiatief handhaven.	ja	De gemeente Hengelo kan conform wetgeving vanaf 1 januari 2025 handhavend optreden als verhuurders zich niet houden aan de huurprijsbescherming.	
Subsidies. De Rijksoverheid heeft meerdere subsidieregeling opengesteld ter bevordering van de woningbouwopgave.	ja	Gemeente Hengelo heeft gebruik gemaakt van meerdere Rijkssubsidies om de woningbouwopgave te versnellen. Denk hierbij aan de WBI, SBI, Mirt en Flexibele huisvestingsgelden.	
Monitoringssysteem planvoorraad	ja	Via de provincie en het rijk geeft de gemeente inzicht in de planvoorraad	
Verhoging overdrachtsbelasting en Box 3 en opkoopbescherming remt prikkels investeerders in buy-to-let	ja	Vanwege deze maatregelen en de rentestijging is het aandeel beleggers/investeerders in huurwoningen kleiner.	

Bijlage 9 Verwerking ambtelijk wederhoor/ feitencheck

	INBRENG VANUIT AMBTELIJK WEDERHOOR/ FEITENCHECK				REACTIE REKENKAMER
	Pagina concept nota	Paragraaf/ onderwerp	Opmerking over onjuistheid in weergave in conceptnota van bevindingen	Feitelijkheid, wijzigingsvoorstel of aanvulling	Wijze van verwerking
1	p. 5		De Woonagenda 2021-2025 is vervangen door de Woondeal Twente (2022)	De Woonagenda 2021-2025 is vervangen door de Woondeal Twente (2022)	Zin aangepast.
2	p. 6		De wens was om dit onderzoek aan te bieden voor de pm volkshuisvesting. Aanbieden lukt, maar de behandeling niet. (afstemming met Coen Hartendorp; politieke markt wonen is waarschijnlijk op 5 november politieke markt rekenkameronderzoek is waarschijnlijk op 19 november.)	De wens was om dit onderzoek aan te bieden voor de pm volkshuisvesting. Aanbieden lukt, maar de behandeling niet.	Raad wordt langs andere weg geïnformeerd over het latere moment van behandeling.
3	p. 9	Figuur 1.1	Veel beleidsuitgangspunten en onderbouwingen rond het woonbeleid zijn verwerkt in gebiedsvisies cq. omgevingsprogramma's zoals het omgevingsprogramma Beckum, het omgevingsprogramma KMS en de gebiedsvisie Campus Driene. Daarin staat beschreven hoe ambities uit de woonagenda/ woondeal of uit aanvullend woononderzoek wordt vertaald naar gebieden, zodat integraal rekening gehouden wordt met andere aspecten zoals stedenbouw, groen en water etc. Dit vormt de basis voor de verdere uitwerking in het betreffende omgevingsplan. Dat mist in deze figuur en in het onderzoek.		Voor het opstellen van de tijdlijn is, zoals aangegeven op p. 10, gebruik gemaakt van door de ambtelijke organisatie aangereikte informatie. In het startgesprek is hierover opgemerkt, dat het overzicht niet uitputtend is. Dit is met een voetnoot verduidelijkt. In § 1.3 over de onderzoeksverantwoording is de reikwijdte van het onderzoek nader toegelicht.
4	p. 9	Figuur 1.1.	Er staan 'slechts' vier woningbouwprojecten beschreven, terwijl er in werkelijkheid tientallen projecten liepen en lopen in de genoemde periode. Misschien is het goed dit aan te vullen met diverse projecten in o.a. Hart van Zuid, Binnenstad, Dalmeden, Brouwerijterrein etc.	Projecten: o.a. diverse projecten in Hart van Zuid, de Binnenstad, Dalmeden het Brouwerijterrein de Bataafse Kamp etc.	In de tekst en met een voetnoot is verduidelijkt dat de projecten een selectie zijn en belichten hoe de gemeente in/met projecten op externe ontwikkelingen heeft ingespeeld.
5	p. 13	§ 2.3	De goedkeuringsplicht voor investeringen in de niet-DAEB-tak is definitief afgeschaft. De wijziging van de Woningwet, waarbij artikel 44c vervalt, is in het najaar van 2023 door de Tweede Kamer aangenomen.	Marktactiviteiten zoals het bouwen van duurdere huurwoningen (´niet-DAEB-activiteiten´ in jargon) zijn beperkt toegestaan voor een corporatie, omdat dit niet behoort tot hun kerntaak.	Wijzigingsvoorstel doorgevoerd.

	INBRENG VANUIT AMBTELIJK WEDERHOOR/ FEITENCHECK				REACTIE REKENKAMER
	Pagina concept nota	Paragraaf/ onderwerp	Opmerking over onjuistheid in weergave in conceptnota van bevindingen	Feitelijkheid, wijzigingsvoorstel of aanvulling	Wijze van verwerking
			Onderdeel van de goedkeuringsplicht was de zogenaamde markttoets, die 3 jaar geleden is opgeschort en nu dus geheel komt te vervallen.		
6	p. 17	Kader 2-1		Laatste zin: *vormen* moet zijn vormden.	Wijzigingsvoorstel doorgevoerd.
7	p. 21		De gemeente heeft geen 5e tranche WBI aangevraagd en ontvangen, wel een 6e. Daarbij is de drempel voor het minimaal aantal woningen verlaagd van 500 naar 200.	WBI 6e tranche ipv 5e tranche	Wijzigingsvoorstel doorgevoerd.
8	p. 21		Overijsselse aanpak door de provincie is niet alleen met gemeenten, ook met corporaties en marktpartijen.	Met gemeenten, corporaties en marktpartijen.	Wijzigingsvoorstel doorgevoerd.
9	p. 23	§ 2.6.4	30%-40%-30% is (nog) geen keiharde verplichting. In de Woondeal Twente is afgesproken dat gemeenten hier naar streven, onder toezicht van de provincie. Het ministerie denkt er momenteel over dit minder hard in het wetsvoorstel op te nemen, en het op woondealniveau te benaderen in plaats van op gemeentelijk niveau.	In de Woondeal Twente is afgesproken dat gemeenten hier naar streven, onder toezicht van de provincie. In de aanstaande regiewet komt meer duiding over de exacte invulling van deze 30/40/30 regel.	In § 2.6.2 is het streven benoemd. In § 2.6.4 is voetnoot over de huidige ontwikkeling opgenomen.
10	p. 24		*'In Hengelo vormt de Woonvisie 2016-2026 de kern van het lokale woonbeleid'* Inmiddels vormen ook de omgevingsvisies de kern van het woonbeleid.	In Hengelo vormt de Woonvisie 2016-2026 de kern van het lokale woonbeleid', aangevuld en op termijn vervangen door de omgevingsvisie(s).	Tekst aangevuld met zin van deze strekking.
11	p. 24	H3 Hengelose woonbeleid	Het woonbeleid heeft ook invloed woningbouwinitiatieven buiten het stedelijk gebied. Via bijvoorbeeld VAB en Rood-Voor – Rood. Zie ook omgevingsvisie Hengeloos Buiten.	Buiten het stedelijk gebied geldt de omgevingsvisie Hengeloos buiten. Deze dient ook als afwegingskader voor (woon)initiatieven in het buitengebied.	Hierover voetnoot opgenomen.
12	p. 24		De omgevingsvisie Hart van Hengelo (en straks omgevingsvisie stedelijk gebied) is ook van stevige invloed op het woonbeleid.		De Rekenkamer herkent zich in de naast genoemde uitspraak. De Woonvisie en Woonagenda vormen in dit onderzoek het startpunt voor de beleidsanalyse. Bij de reconstructie van het woonbeleid is aandacht voor de bredere beleidscontext, waarin ook de uitwerking van beleidskeuzes via omgevingsvisies is betrokken.

	INBRENG VANUIT AMBTELIJK WEDERHOOR/ FEITENCHECK				REACTIE REKENKAMER
	Pagina concept nota	Paragraaf/ onderwerp	Opmerking over onjuistheid in weergave in conceptnota van bevindingen	Feitelijkheid, wijzigingsvoorstel of aanvulling	Wijze van verwerking
13	p. 26	§ 3.3 actualisatie woonvisie	De woningbouwprogrammering is vanaf 2021 via de Woonagenda Twente en de Woondeal Twente 2022 ook regionaal vastgesteld. Daarin is een woningbouwambitie onderverdeeld per gemeente, ook met betaalbaarheidsgrenzen.	De woningbouwprogrammering is vanaf 2021 via de Woonagenda Twente en daarna in de Woondeal Twente 2022 ook regionaal vastgesteld. Daarin is een woningbouwambitie onderverdeeld per gemeente, ook met betaalbaarheidsgrenzen.	Aanvulling overgenomen middels een voetnoot.
14	p. 27	Woonbeleid en woonzorg-beleid etc.		Toevoeging van het document: het kwaliteitskader wonen.	Aan opsomming van documenten toegevoegd.
15	p. 38	§ 5.2.2.	De zin: “In het reguliere [...] zijn 300-450 permanente woningen voorzien”	Dit zal moeten zijn 3000 – 4500 permanente woningen.	Verschrijving gecorrigeerd.
16	p. 40	Tabel	Inmiddels zijn een aantal zaken anders: de gemeentelijke opgave Oekraïners is hoger (ca 600) en de RTB loopt tot in 2026, dus andere huisvesting is voor deze groep nu nog niet aan de orde. Het klopt met de beleidsagenda, maar de situatie is nu anders.		Voetnoot over opgenomen.
17	p. 50	§ 7.1	Naast Markttafel HvZ zijn er diverse gebiedsteams waaronder het Transformatieteams Binnenstad, en projectteams waarbinnen woningbouwontwikkeling wordt afgestemd met beleid.		Voetnoot over opgenomen.
18	p. 52	§ 7.2.3 Interne overleg-structuren		Het PHO grote projecten is in de huidige collegeperiode vervangen door het PHO stedelijke strategie	In tekst verwerkt.
19	p. 53	§ 8.1	In anterieure overeenkomsten worden afspraken gemaakt over kosten en verantwoordelijkheden bij een wijziging omgevingsplan of omgevingsvergunning BOPA. Hier vallen onder andere afspraken onder over de woningbouwprogrammering (doelgroep, prijssegment, huur/koop, aandeel sociaal). Dit dus		In § 8.1 laatste zin bij 2e bullet ‘opgeknipt’ om een verkeerde lezing te voorkomen. In § 8.3 de opmerking in een voetnoot als nadere toelichting inhoudelijk verwerkt.

	INBRENG VANUIT AMBTELIJK WEDERHOOR/ FEITENCHECK				REACTIE REKENKAMER
	Pagina concept nota	Paragraaf/ onderwerp	Opmerking over onjuistheid in weergave in conceptnota van bevindingen	Feitelijkheid, wijzigingsvoorstel of aanvulling	Wijze van verwerking
			breder dan afspraken over levensloopbestendige woningen.		
20	p. 53	§ 8.1	Vanwege de wet betaalbare huur wordt meer vanuit rechtswege gestuurd op betaalbaarheid. Als gemeente sturen we in voorkomende gevallen op woningbouw met beperkte omvang/ woz-waarde. Daaraan wordt de huurprijs gekoppeld in de wet betaalbare huur.		In voetnoot als nadere toelichting verwerkt.
21	p. 55	§ 8.3	Eigen koopwoning toekomstbestendig maken is niet handig met het oog op een optimale woonruimteverdeling. Doorstroming is beter voor een passend woningaanbod.		Hierover een voetnoot opgenomen.
22	p. 63	§ 10.2.1		De zin '*voornamelijk vanwege de toevoeging van flexwoningen'* wekt de indruk dat het merendeel van de sociale huur in het totale woningbouwprogramma bestaat uit flexwoningen. Dat is niet het geval. Grofweg 1/5e deel alle sociale woningbouw in het woningbouwprogramma bestond uit flexwoningen. Beter zou zijn '*mede door de toevoeging van flexwoningen'*.	Zin aangepast om verkeerde lezing te voorkomen.
23	p. 64			40% Betaalbare nieuwbouw vervangen door 40% middeldure huur of betaalbare koop. Aanvulling is dat de striktheid van deze definitie en de controle erop nog onderwerp van gesprek is in Den Haag.	Voorgestelde wijziging doorgevoerd. De aanvulling is al onder de aandacht gebracht naar aanleiding van de opmerking bij § 2.6.4.
24	p. 66	§ 10.2.1	Gezegd wordt: Gemeente heeft geen heldere doelstelling, dus het is onduidelijk wat Welbions bijdraagt. De woonagenda heeft als doelstelling onder meer: 3000-4500 woningen waarvan 25% sociaal. Daarmee is de nieuwbouwopgave binnen de sociale huur m.i. niet onduidelijk.		De tekst is hierop aangepast.

	INBRENG VANUIT AMBTELIJK WEDERHOOR/ FEITENCHECK				REACTIE REKENKAMER
	Pagina concept nota	Paragraaf/ onderwerp	Opmerking over onjuistheid in weergave in conceptnota van bevindingen	Feitelijkheid, wijzigingsvoorstel of aanvulling	Wijze van verwerking
25	p. 66			‘projecten van lokale ontwikkelaars komen beter van de grond’ Is bij nader inzien te stellig geformuleerd. Een betere formulering is: (Lokale) ontwikkelaars met een bouwtak lijken dikwijls sneller tot realisatie over te gaan. Maar dat is niet zonder meer het geval.	Tekst hierop aangepast.
26	p. 67	§ 11.1		Aanvulling: De raad is telkens betrokken geweest bij de totstandkoming van prestatieafspraken met de woningcorporatie.	Aan de bevindingen toegevoegd.

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Onderwerp	**Zaaknummer**	**Uw kenmerk**	**Datum**
Reactie op rekenkameronderzoek naar het Hengelose woonbeleid	3835292		26 november 2024

Geachte leden van de raad,

Het college van burgemeester en wethouders heeft kennisgenomen van het onderzoeksrapport van de Rekenkamer over het Hengelose woonbeleid, getiteld *"Niet in beton gegoten"*. Wij danken de Rekenkamer voor haar inzet om inzicht te bieden in de uitdagingen en mogelijkheden binnen ons woonbeleid en voor de analyse die zij heeft gepresenteerd.

Op hoofdlijnen onderschrijft het college de conclusies van het rapport. Wij zien deze conclusies als een bevestiging van onze inzet voor een flexibel en vraaggericht woonbeleid dat inspeelt op de veranderende behoeften van onze inwoners. Tegelijkertijd hechten wij waarde aan de aanbevelingen van de Rekenkamer om ons beleid verder te versterken. Wij nemen deze aanbevelingen ter harte en beschouwen het rapport als een bijdrage voor de doorontwikkeling van het woonbeleid in de volle breedte en specifiek voor de totstandkoming van ons (omgevings)programma Volkshuisvesting en aankomende gebiedsvisies.

Hieronder gaan wij nader in op de belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

Conclusies

Het onderzoek legt de focus op de Woonvisie 2016-2026 en de Woonagenda 2020-2030. Uit het onderzoek blijkt dat de Woonvisie 2016-2026 een solide basis biedt om in te spelen op de dynamische ontwikkelingen in de woningmarkt. Het college herkent zich in de bevinding dat ons woonbeleid, met een vraaggestuurde benadering en flexibele opzet, ruimte biedt voor aanpassing aan trends en behoeften. De flexibiliteit van dit beleid heeft ons geholpen om snel te schakelen en in samenwerking met partners, zoals Welbions en projectontwikkelaars, een evenwichtige woningmarkt in Hengelo na te streven.

Wij onderschrijven dat de Woonvisie 2016-2026 vooral inzet op de kwaliteit van de woningvoorraad en minder op kwantitatieve ambities. Dit kwam voort uit het destijds geldende regionale woningbouwplafond. In 2020 heeft de raad afstand genomen van deze restrictieve koers en dit bekrachtigd in de Woonagenda 2021-2030. Zo is de woningbouwprogrammering in enkele jaren fors verhoogd van 1.495 woningen in 2020 naar ruim 4.900 woningen in 2024. De woningbouwproductie is structureel verhoogd; ook hebben we snel kunnen inspelen op de opvang van ontheemde Oekraïners en in korte tijd een significant aantal flexwoningen gerealiseerd. Dit alles is in samenwerking met de corporaties, projectontwikkelaars en uw raad in korte tijd tot stand gebracht.

Bezoekadres
Burgemeester van der Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Dit onderzoek biedt ons waardevolle input voor het aanstaande (omgevings)programma Volkshuisvesting, dat kwantitatieve doelstellingen zal bevatten rondom de woningbouw in diverse segmenten. Ook nemen wij doelstellingen op met betrekking tot wonen voor welzijn en zorg, en duurzaamheid, zodat de voortgang en realisatie van onze volkshuisvestelijke doelstellingen beter meetbaar worden.

Wij benadrukken tot slot dat de gemeente zelf geen woningen bouwt. Door goede afstemming met ontwikkelaars en corporaties en het inzetten van diverse beleidsinstrumenten sturen wij zo goed mogelijk op het behalen van de doelstellingen. Tegelijkertijd dienen deze doelstellingen altijd te worden bezien in relatie tot de marktomstandigheden.

Reactie op de aanbevelingen

Meer aanbodgestuurd woonbeleid
Het college deelt de conclusie dat een meer aanbodgerichte aanpak noodzakelijk is om tegemoet te komen aan de behoeften van specifieke segmenten in de betaalbare woningbouw en voor doelgroepen zoals starters, senioren en andere groepen waarvoor de markt niet automatisch voorziet. Het Rekenkameronderzoek blikt terug op de periode vanaf 2016, waarin we ons oprichtten uit een economische crisis en waarin het provinciale woningbouwbeleid slechts een beperkte nieuwbouwproductie toeliet. Tegen die achtergrond zijn wij van mening dat een aanbodgerichte aanpak van groot belang is. Deze beleidswijziging hebben wij in de afgelopen jaren al ingezet, onder andere door de aankoop van winkelcentrum Thiemsbrug, als onderdeel van de herontwikkeling van Lange Wemen, de deelneming in de ontwikkeling van KMS, en de aankoop van de bioscoop en het omliggende gebied achter de V&D ten behoeve van herontwikkeling. Uit deze voorbeelden blijkt dat het college al proactief als risicodragende partij participeert om betaalbare woningbouw te realiseren. In lijn met de aanbevelingen blijven wij alert op verdere mogelijkheden voor een aanbodgestuurd woonbeleid.

Behoud van specifieke wooneisen in integrale gebiedsvisies
Wij delen de zorg dat woonbehoeften, en daarmee het volkshuisvestelijk belang, ondergesneeuwd kunnen raken binnen bredere ruimtelijke afwegingen. Het college blijft daarom zorgen dat de in de Omgevingsvisie gestelde ambities en de doelen uit het programma Volkshuisvesting stevig verankerd blijven en ruimtelijk worden uitgewerkt in diverse gebiedsprogramma's en in de Omgevingsvisie Deel 4. De eerste voorbeelden van deze integrale gebiedsvisies zijn omgevingsprogramma's voor KMS, Campus Driene en Beckum, waarin nieuwe wooninitiatieven een belangrijk onderwerp vormen. Dit betekent dat wij specifieke eisen en wensen rondom wonen, zoals de woningbouwprogrammering, huisvesting van doelgroepen en realisatie van diverse woonmilieus, blijven prioriteren.

Regelmatige en integrale voortgangsrapportage aan de gemeenteraad
Het college ondersteunt de aanbeveling voor een regelmatige en integrale rapportage. Om het overzicht en de betrokkenheid van de raad te versterken, willen wij een vast moment inbouwen waarop wij de raad informeren over de voortgang van het woonbeleid, bijvoorbeeld via een politieke markt. De afgelopen twee jaar hebben wij uw raad op deze manier op de hoogte gebracht van de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar en de komende periode op volkshuisvestelijk gebied. Wat ons betreft, is dit een effectieve werkwijze. Deze politieke markt zal zowel programmatische als beleidsmatige inzichten bevatten, waardoor de raad beter in staat zal zijn om bij te sturen en weloverwogen besluiten te nemen.

Bezoekadres
Burgemeester van der Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Tot slot

Het college beschouwt de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie als nuttige handvatten om het woonbeleid in Hengelo verder te versterken. Wij danken de commissie voor het onderzoek en de adviezen. De komende periode zullen wij de aanbevelingen - blijven - integreren in ons beleid.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

niet in
beton
gegoten

Politieke Markt Woonbeleid

Rekenkamer Hengelo, 11 december 2024

Agenda:

- Centrale vraag
- Kenschets woonbeleid
- Conclusies (samengevat)
- Aanbevelingen (integraal)

Centrale vraag

“In hoeverre zijn de doelen en ambities voor wonen, zoals vastgelegd in de Woonvisie 2016-2026, met het gevoerde woonbeleid gerealiseerd en benut de gemeente mogelijkheden om door (bij)sturing aansluiting te houden bij trends en ontwikkelingen op de woningmarkt?”

Hengeloos woonbeleid

- Aan de basis van het woonbeleid in Hengelo liggen:
  - de woonvisie 2016 -2026
  - het kwaliteitskader (versie 2024)
  - de woonagenda 2021 – 2030
  - het woningbouwprogramma 2023 -2032

- Binnen dit woonbeleid is de gemeente flexibel hoe tegemoet wordt gekomen aan de veranderende vraag naar woningen.

- Vanaf 2021 is het uitgangspunt om te bouwen voor aantoonbare behoefte en woonwensen.

Ambities en doelen

- De Woonvisie 2016-2026 bevat ambities op vier thema's:
  - Betaalbaarheid en beschikbaarheid: door integrale aanpak voorkomen dat inwoners in de knel komen. Voldoende woningen en passend wonen voor iedereen met focus op de sociale doelgroep en de (lage) middeninkomens.
  - Wonen, zorg en welzijn: bevorderen dat de inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen.
  - Kwaliteit en leefbaarheid: een toekomstbestendige, kwalitatieve woningvoorraad
  - Kwalitatief programmeren: goed evenwicht tussen vraag en aanbod in ons woningmarktgebied met ruimte voor gewenste nieuwe woningbouwontwikkelingen.

- Ambities in woonagenda 2021-2030:
  - 3.000 tot 4.500 nieuwbouwwoningen in 10 jaar tijd
  - 25% van alle nieuwbouw in de sociale huur realiseren (raadsamendement)

- Buiten de doelstelling voor (sociale) nieuwbouw, kent de woonvisie geen uitwerking van ambities naar SMART doelstellingen voor de uitvoering.

Uitvoering

- De gemeente bouwt niet zelf, dit doen de woningcorporatie Welbions en marktpartijen particulieren / projectontwikkelaars.

- De gemeente voert regie door middel van:
  - prestatieafspraken met de corporatie over de voorraad en (nieuw)bouw van sociale huurwoningen
  - afspraken met marktpartijen in privaatrechtelijke overeenkomsten, die worden verankerd in gebiedsvisies en bestemmingsplannen

- Het kwaliteitskader is een belangrijk instrument om bij de (prestatie)afspraken op gewenste ontwikkelingen te sturen.

Conclusies

- Het Hengelose woonbeleid staat in de Woonvisie 2016 beschreven. Deze visie is flexibel en nog steeds actueel.
- In het woonbeleid is integrale aandacht voor de omgeving van het wonen en de verschillen tussen de doelgroepen voor het beleid.
- In het beleid staan vooral kwalitatieve doelstellingen en weinig kwantitatieve doelstellingen. Voor zover cijfers voorhanden zijn lijkt de gemeente met de realisatie van de nieuwbouw op koers.
- Het adaptief programmeren maakt snel schakelen en inspelen op de veranderende trends en ontwikkelingen binnen de doelgroepen en op de woningmarkt mogelijk.
- De gemeente maakt op het uitvoeringsniveau voor de sociale woningbouw prestatieafspraken met Welbions, voor andere nieuwbouw privaatrechtelijke afspraken met projectontwikkelaars. De afspraken worden verankerd in de gebiedsvisies en daarop gebaseerde stedenbouwkundige plannen.

Conclusies (2)

- Het Kwaliteitskader is een belangrijk sturingsinstrument voor het maken van afspraken over nieuwbouw.
- De gemeente geeft door de flexibele opzet van de woonvisie gelijkwaardige niveau sturing aan de lokale woningmark zonder dwingende regie.
- De recente wijzigingen in de (landelijke) visie op woningbouw en veranderende wetgeving betekent dat de gemeenteraad ook integraler naar woningbouw zal moeten kijken.
- De raad wordt op verschillende momenten en naar aanleiding van verschillende onderwerpen geïnformeerd over de uitvoering van het woonbeleid, maar een integrale periodieke rapportage ontbreekt.

Aanbevelingen

1. Meer aanbodgestuurd woonbeleid

De huidige vraaggestuurde aanpak past niet altijd bij de ambities om specifieke doelgroepen binnen te halen in Hengelo (of beter te bedienen). Voor sommige delen van het woonbeleid zou een aanbodgerichte aanpak beter zijn, waarbij de gemeente niet alleen voorwaarden schept maar ook een actievere rol inneemt. Dit betekent dat de gemeente mogelijk risicodragend gaat deelnemen aan de woningmarkt. Dit kan bijvoorbeeld door zelf te investeren in randvoorwaarden voor de realisatie bepaalde woningtypes of woonmilieus die aansluiten bij de behoeften van specifieke doelgroepen, zoals starters, senioren, ‘urban creators’ of mensen met een lager inkomen. Op die manier kan de gemeente ervoor zorgen dat er voldoende aanbod is, ook in segmenten waar de markt niet vanzelf in voorziet.

2. Zorg voor behoud van specifieke wooneisen in integrale gebiedsvisies

Bij de opstelling van de uiteindelijke Omgevingsvisie Hengelo en toekomstige gebiedsgerichte uitwerkingen is het essentieel dat de specifieke eisen en wensen rondom wonen voldoende aandacht blijven krijgen. Door de integrale aanpak kunnen woonbehoeften soms ondersneeuwen in het bredere kader van bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, milieu en infrastructuur. De gemeenteraad speelt hierin een belangrijke rol en zou er scherp op moeten toezien dat woonwensen en -normen, zoals de bouw van sociale huurwoningen en woningen voor bepaalde doelgroepen, stevig verankerd blijven in deze documenten. Dit vraagt om duidelijke kaders en prioriteiten, zodat het woningbouwprogramma niet slechts een onderdeel wordt maar echt leidend blijft voor de gemeentelijke bouwdoelen.

Aanbevelingen (2)

3. Regelmatige en integrale voortgangsrapportage aan de gemeenteraad

Momenteel ontvangt de raad informatie over het woonbeleid op verschillende momenten en over verschillende specifieke onderwerpen, maar een periodieke en integrale voortgangsrapportage ontbreekt. Een vaste rapportage, bijvoorbeeld gekoppeld aan de voorjaarsbrief, zou de raad een compleet beeld geven van de resultaten en uitdagingen in de uitvoering van het woonbeleid. Deze integrale rapportage zou niet alleen kwantitatieve informatie moeten bevatten, zoals het aantal gerealiseerde woningen, maar ook een kwalitatieve analyse van in hoeverre de doelstellingen voor de verschillende doelgroepen worden gehaald. Dit helpt de raad om beter te controleren, zo nodig bij te sturen en beslissingen te nemen die aansluiten bij de ambities en behoeften in de gemeente.

Behandelvoorstel

Onderwerp	**A. Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025** **B. Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025**		
Zaaknummer	3826663	**Portefeuillehouder**	Marie-José Luttikholt / Claudio Bruggink
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: **A.** De Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025 definitief vast te stellen. **B.** De Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 vast te stellen.		
Historie	De gemeente Hengelo streeft ernaar de zorg en ondersteuning vanuit de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet dichter bij de inwoner te organiseren. Hiertoe heeft uw gemeenteraad op 26 oktober 2022 ingestemd met het Transformatieplan Sociaal Domein. Vanaf 2025 organiseren we de ondersteuning in Hengelo anders. Dit om de zorg voor inwoners die het nodig hebben ook in de toekomst te kunnen waarborgen. Om aan te sluiten op ambitie en doelen uit dit Transformatieplan, is het nodig om de huidige verordeningen aan te passen. Het college heeft beide concept verordeningen vastgesteld op 17 september jl. Na deze vaststelling hebben deze 6 weken ter inzage gelegen. Hierop zijn geen reacties binnengekomen. Bij het aanpassen van een verordening wordt normaliter de Adviesraad Sociaal Domein om advies gevraagd. Echter, de Adviesraad heeft besloten een tijdelijke pauze te hanteren in het uitvoeren van hun taken en activiteiten omtrent gevraagd en ongevraagd advies over het huidige beleid van het Sociaal Domein. De Adviesraad stelt dat zij hun capaciteit nodig hebben om uitvoering te kunnen geven aan de herijking Adviesraad 2.0. Om deze reden kon er geen advies gevraagd worden bij de Adviesraad Sociaal Domein voor deze Verordeningen. De raadsleden wordt gevraagd om eventuele technische vragen over deze voorstellen, voorafgaand aan de politieke markt via de raadsgriffie te stellen.		

Politieke Markt	**3 december 2024**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Van der Pal	Coen Hartendorp	Raadzaal	Sociaal	75 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Beide zaken worden gezamenlijk behandeld in één politieke markt. De sessie wordt geopend met een korte inleidende presentatie vanuit het college. Hierna is er de gelegenheid voor eventuele insprekers om de raad hun input mee te geven bij de behandeling van deze twee onderwerpen. Per inspreker is er de mogelijkheid vanuit de raad om een vraag aan de inspreker te stellen. Vervolgens is het woord aan de fracties waarin de fracties in hun termijn wordt gevraagd om een oordeel te geven over de voorliggende verordeningen. Afsluitend krijgt het college de gelegenheid om te reageren op de inbreng vanuit de fracties. Één woordvoerder per fractie.			
Spreekrecht publiek	ja ☒	duur: maximaal 5 minuten		

Raad	**18 december 2024**	
Doel van de sessie	Besluitvorming - bespreekstuk	
Behandeladvies	Tijdens de politieke markt hebben insprekers hun zorgen kenbaar gemaakt ten aanzien van de transformatie in het sociaal domein en de wijziging in de wijze van organiseren van ondersteuning. Vanuit de raad en college is hier op gereageerd. De raad heeft uitvoerig in eerste termijn gedebatteerd over deze inbreng en de voorliggende verordeningen. Beide zaken gaan als Bespreekstuk door naar de raadsvergadering van 18 december. De bespreking moet zich in tweede termijn dan richten op de besluitvorming over de voorliggende verordeningen, waarbij er ruimte is te reageren op de eerste termijn van het college uit de politieke markt. Hierbij is het nadrukkelijk niet de bedoeling de eerste termijn uit de politieke markt over te doen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3826663	kanbier, madelief	MSO-SD	Marie-José Luttikholt

ONDERWERP

3826663 - Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De Gemeenteraad besluit:
1. De Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025 definitief vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeenteraad wordt voorgesteld om de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025 vast te stellen. Deze gaat vanaf 1 januari 2025 in. De Verordening is aangepast om beter aan te sluiten landelijke, lokale en juridische ontwikkelingen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

RAADADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3826663	Kanbier, Madelief	MSO-SD	Marie-José Luttikholt

Gemeente Hengelo

ONDERWERP

3826663 – Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025

BESLUIT

De Gemeenteraad besluit:

1. De Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025 definitief vast te stellen.

INLEIDING

Gemeenten hebben vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) de verantwoordelijkheid om hun inwoners te ondersteunen bij het zelfstandig te blijven wonen en meedoen in de samenleving. De gemeente Hengelo streeft ernaar de zorg en ondersteuning vanuit de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet dichter bij de inwoner te organiseren. Hiertoe heeft uw gemeenteraad op 26 oktober 2022 ingestemd met het Transformatieplan Sociaal Domein (hierna: Transformatieplan). Het Transformatieplan geeft kaders en richting voor de veranderingen in het Sociaal Domein. De gemeente Hengelo investeert in een stevige basis met passende voorzieningen in de wijk, dichter bij de Hengeloërs. Vanaf 2025 organiseren we de ondersteuning in Hengelo anders. Dit om de zorg voor inwoners die het nodig hebben ook in de toekomst te kunnen waarborgen. Om aan te sluiten op ambitie en doelen uit dit Transformatieplan, is het nodig om de huidige Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Hengelo 2020 aan te passen.

Daarnaast is de huidige Verordening maatschappelijke ondersteuning niet meer in lijn met de ontwikkelingen op het gebied van de Wmo. En zijn er sinds 2020 verschillende publicaties en uitspraken verschenen die van invloed zijn op de verordening maatschappelijke ondersteuning. Zoals de uitspraken rond het pgb en het nieuwe contract omtrent vervoer met de regiotaxi. Deze ontwikkelingen, samen met het Transformatieplan, vragen om een aanpassing van de huidige verordening.

Op 17 september 2024 heeft het college de Verordening in concept vastgesteld, waarna deze 6 weken ter inzage heeft gelegen. Hierop zijn geen reacties binnengekomen. Vervolgend heeft het college op 12 november 2024 heeft het college ingestemd met de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025 en deze aan uw raad ter vaststelling aan te bieden.

ARGUMENTEN

1.1 Het vaststellen van verordeningen is een bevoegdheid van de gemeenteraad

De Wet maatschappelijke ondersteuning schrijft dwingend voor dat de gemeenteraad verordeningen op de verschillende beleidsterreinen uit deze wet vaststelt. Daarom wordt uw raad nu gevraagd om de verordening, na de vaststelling van de conceptverordening en de periode van terinzagelegging, definitief vast te stellen.

1.2 *Door de lokale verordening aan te passen is deze in lijn met de landelijke wet- en regelgeving en de actuele jurisprudentie op het gebied van de Wet maatschappelijke ondersteuning.*

Het wijzigen van de Verordening hangt samen met de landelijke aanpassingen die sinds 2020 voortvloeien uit de jurisprudentie op het gebied van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Door deze door te voeren, is de Verordening in lijn met deze veranderingen en wordt het juridische risico op bezwaar en beroep verkleint.

1.3 Gezien de nieuwe werkwijze volgens het Transformatieplan, is nu het juiste moment om de verordening aan te passen.

Vanaf 2025 organiseren we de ondersteuning in Hengelo anders. Dit vraagt om een aanpassing van de verordening. Op het gebied van de Wmo is het bijvoorbeeld van belang om in de verordening te verwerken hoe wij per 2025 invulling geven aan de Wmo 2015. De Verordening moet het College voorzien in de benodigdheden om uitvoering te geven aan de nieuwe werkwijze. Daarnaast is het van belang de oude verordening te vernieuwen, zodat hierin jurisprudentie en wettelijke wijzigingen zijn vastgelegd.

1.4 Er zijn verschillende wenselijke en noodzakelijke wijzigingen doorgevoerd.

Samen met de uitvoering, juridische zaken, beleid, kwaliteit en toezicht is gekeken naar de wenselijke en noodzakelijke veranderingen. Tekstuele wijzigingen zijn doorgevoerd ter verduidelijking of vanwege het aanpassen van de terminologie aan de bepaling in de Wet maatschappelijke ondersteuning of huidige werkwijze in Hengelo. Onderstaand wordt puntsgewijs de inhoudelijke wijzigingen besproken.

Inleiding

- Verwijzing naar artikel 2.1.4a van de wet toegevoegd.

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

- Aanscherping van een aantal begripsbepalingen in artikel 1.1. zodat ze duidelijker geformuleerd zijn
  De formulering van een aantal begrippen, zoals ‘Centrale Intake Maatschappelijke Opvang Twente (CIMOT)’ en ‘vertegenwoordiger’ is aangepast zodat deze duidelijker geformuleerd zijn. Het begrip voor 'CVV' is aangepast zodat deze aansluit bij de nieuw ingegane contracten (per 01-08-2024) voor de Regiotaxi.
- Er zijn een aantal begripsbepalingen toegevoegd aan artikel 1.1.
  In het kader van het Transformatieplan en de doorgevoerde wijzigingen in de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo is het begrip ‘Algemeen gebruikelijke voorziening’ aangepast en zijn de begrippen ‘gebruikelijke hulp’ en 'fraude' toegevoegd.
- ‘Artikel 1.3 Nadere regels’ is weggehaald
  Artikel 1.3 stelde dat het college nadere regels kan stellen ter uitvoering van de Verordening. Dit kan echter wanneer de taak hiervoor gedelegeerd is aan het college en niet al blanco delegatiebepaling. Om deze reden is dit artikel weggehaald.

Hoofdstuk 2: Procedurele bepalingen

In dit hoofdstuk zijn een aantal procedurele bepalingen met betrekking tot het onderzoek aangescherpt of verwijderd om beter aan te sluiten op de huidige en/of nieuwe werkwijze per 2025. Daarnaast is de formulering van een aantal artikelen aangepast om de duidelijkheid en leesbaarheid te bevorderen.

- Artikel 2.5. over het Gesprek dat plaatsvindt (onderdeel van het onderzoek) aangescherpt
  In artikel 2.5. worden de verschillende elementen benoemd die het college, mogelijk in een gesprek, onderzoekt om een beeld te krijgen van de situatie van de cliënt en zijn/haar mogelijke hulpvraag. Sub a-j onder het eerste lid zijn qua volgorde en formulering aangescherpt om beter aan te sluiten op de nieuwe werkwijze per 2025.
- Artikel 2.6. over Eigen kracht en sociaal netwerk toegevoegd
  Recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (ECLI:NL:CRVB:2024:1095, 1096 en 1097) wijzen op de nadere uitwerking van wat wordt verstaan onder ‘eigen kracht’ en ‘gebruikelijke hulp’ in de gemeentelijke verordening. Deze uitspraken zijn gedaan in het kader van de Jeugdwet. Voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is het, in tegenstelling tot de Jeugdwet, nog niet verplicht om ‘eigen kracht’ en ‘gebruikelijke hulp’ op te nemen in de gemeentelijke verordening. Echter, op termijn wordt verwacht dat de Centrale Raad van Beroep (hierna: CRvB) een vergelijkbare lijn zal volgen. Het aanpassen van de Verordening biedt gelegenheid om hierop vooruit te lopen en eenzelfde lijn te trekken met de Verordening Jeugdhulp 2025 van Hengelo.

  Daarnaast sluiten de uitgangspunten van eigen kracht en gebruikelijke hulp aan bij het gedachtegoed van het ‘normaliseren’, zoals beschreven als een van de pijlers uit het Transformatieplan Sociaal Domein Hengelo (2022). In de bepaling, zoals nu opgenomen in de Verordening, wordt uitgegaan van de eigen kracht van de client en huisgenoten (en waar mogelijk het sociale netwerk) om problemen op te lossen. Als personen uit het huishouden van de cliënt kunnen bijdragen aan het verminderen of oplossen van de problematiek, wordt dit ook gezien als het aanspreken van eigen kracht.

  Gebruikelijke hulp kan volgens de wet enkel worden geboden door huisgenoten. Van huisgenoten kan worden verwacht dat zij deze hulp bieden; hierop kan verdere ondersteuning vanuit de gemeente ook worden toegekend of afgewezen. Van het sociale netwerk en van mantelzorgers mag deze hulp wel gevraagd worden, maar dit mag niet worden meegenomen in de afweging of verdere ondersteuning vanuit de Wmo wordt toegekend of afgewezen. Gebruikelijke hulp valt niet onder mantelzorg. Gebruikelijke hulp of zorg is de dagelijkse zorg die huidgenoten elkaar bieden omdat zij een huishouden delen. Zij zijn dan samen verantwoordelijk voor bijvoorbeeld de boodschappen en het huis schoon houden.

Hoofdstuk 3: Algemene voorzieningen

- In artikel 3.1. zijn extra leden toegevoegd om de algemene voorzieningen nader te duiden
  De gemeente Hengelo zet in op een nieuwe basisondersteuning. Deze basisondersteuning is een algemene voorziening die in beginsel voor alle Hengeloërs beschikbaar is. Deze is toegankelijk zonder of op basis van een beperkte toegangsbeoordeling (lichte toets). Voor de omschrijving van de algemene voorziening is goed gekeken naar de documenten in het kader van het Transformatieplan, zoals het inkoopplan, Programma van Eisen en het Plan van Aanpak Sociale Alliantie Hengelo (d.d. 19 juni 2024). In het derde artikel is het begrip basisondersteuning uitgelegd, gelijklopend met de Verordening Jeugdhulp 2025. Naast deze uitleg is een opsomming toegevoegd welke diensten vallen onder de basisondersteuning. Op basis hiervan is het vierde lid, met betrekking tot de heffing van het zogenaamde gebruikstarief, of een eigen bijdrage in de kosten voor het gebruik van algemene voorzieningen toegevoegd. Verdere uitwerking hiervan in toegevoegd aan artikel 4.4.1. lid 8 en wordt hieronder verder toegelicht.

Hoofdstuk 4: Maatwerkvoorziening

- In Artikel 4.1.3. lid 4 is sub c weggehaald
  In sub c was opgenomen dat een maatwerkvoorziening niet wordt toegekend wanneer er aan de zijde van de cliënt geen sprake is van aantoonbare extra kosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperking. Dit was een oude bepaling die niet van toepassing is voor de Wmo 2015.

- In artikel 4.2.1. zijn de voorwaarden voor een persoonsgebonden budget (Pgb) verder aangescherpt
  Dit betreft een verdere uitwerking van de voorwaarden waaraan zowel een ondersteunings- en budgetplan als de beoogde budgethouder aan moet voldoen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de tien punten pgb-vaardigheid zoals landelijk uitgedragen. Deze wijzigingen zijn doorgevoerd op basis van een regionaal model en de Twentse Pgb-handreiking (van IVZ) voor verordeningen Jeugdwet en Wmo (hierna: Twentse Pgb-handreiking). Deze publicaties zijn een uitbreiding van de bestaande bepalingen en zien toe op een betere aansluiting bij kwalitatief goede zorg, het tegengaan van fraude, het waarborgen van de integriteit van de zorgaanbieder, het waarborgen van de vaardigheid van de pgb-beheerder en het inzetten op zorg in natura (ZIN).
- Artikel 4.2.2. lid 3 over informele ondersteuning toegevoegd
  Lid 3 onder artikel 4.2.2 is toegevoegd om nader te duiden wat verstaan wordt onder 'professionele ondersteuning' (zoals beschreven in 4.2.2 lid a en b) en 'informele ondersteuning'. Deze toevoeging is gemaakt na uitspraken van het CRvB (ECLI:NL:RBMNE:2021:6528) waarin het belang van verschil in professionele en informele ondersteuning wordt benadrukt. Door deze toevoegingen kan onderscheid worden gemaakt tussen tarief (80% van de kostprijs bij informeel en 100% van de kostprijs bij organisaties, verdere toelichting hierover wordt gegeven onder de wijzigingen van Artikel 4.2.3.) en de geldende kwaliteitseisen.
- Artikel 4.2.3. over de hoogte van een pgb is geactualiseerd en aangepast naar de werkwijze per 1 januari 2025
  In dit artikel is expliciet opgenomen wat de hoogte van een pgb voor dienstverlening bij professionele ondersteuning bedraagt. Hierbij is ook onderscheid gemaakt tussen de hoogte van een pgb voor een zzp'er (80%) en voor een organisatie (100%) ten aanzien van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate te verstekken voorziening in natura. Of de goedkoopste adequate oplossing via de leverancier of de aanbieder waarmee de gemeente een contract heeft gesloten. Ook is in dit artikel expliciet benoemd dat er bij inzet van huishoudelijke ondersteuning in dit kader aangesloten wordt bij de geldende CAO.
- Artikel 4.4.1. over de eigen bijdrage voor het gebruik van maatwerkvoorzieningen aangepast naar de werkwijze per 1 januari 2025
  Lid 8 van dit artikel is toegevoegd om het heffen van een eigen bijdrage binnen de basisondersteuning mogelijk te maken. Hiervoor geldt de voorwaarde dat deze eigen bijdragen geheven mag worden, enkel voor de diensten uit de basisondersteuning welke voortkomen uit de Wmo en wanneer er sprake is van een duurzame ondersteuningsrelatie. Hieronder wordt ten minste verstaan dat een (zorg)verlener/medewerker voor een langere periode met dezelfde cliënt werkt, en dat het gaat om een relatie waar het persoonlijke aspect van belang is.
- Artikel 4.4.3. over de ritbijdrage CVV is aangepast zodat deze aansluiten op de nieuwe contracten
  Per 1 augustus 2024 zijn de nieuwe contracten voor de regiotaxi ingegaan en wordt er een nieuw registratiesysteem gebruikt. De tarieven die ingegaan zijn op 1 januari 2024 worden niet aangepast per ingang van het nieuwe contract. Echter is het vanaf de ingang van het nieuwe contract per (1 augustus 2024) niet meer mogelijk om een enkele rit langer dan 25 kilometer met de regiotaxi te reizen. Langere ritten moeten met de Valys worden geboekt.

Hoofdstuk 5: Kwaliteit, klachten en inspraak

- De gestelde kwaliteitseisen voor aanbieders, zoals beschreven in artikel 5.1.1, zijn verder aangescherpt op basis van regionale- en lokale (aanbestedings)voorwaarden
  In dit artikel is verder uitgewerkt welke kwalificaties een professional moet hebben om de ondersteuning te kunnen leveren. Dit betreft een expliciete vermelding van wat wordt verstaan onder het gewenste type relevante opleiding(en) en welke registraties (in beroepenregisters) vereist zijn. Het uitgangspunt hierbij is dat dit passend dient te zijn bij de te verrichten activiteiten en bij de persoonlijke kenmerken en omstandigheden, complexiteit en aard van de problematiek van de inwoner en het gezin en/of systeem. Daarnaast is in dit artikel verder uitgewerkt wat verstaan wordt onder een 'actueel VOG' (Verklaring Omtrent Gedrag). Hiermee wordt aangesloten bij de lokale aanbestedingsvoorwaarden.
- In artikel 5.1.1. zijn extra bepalingen toegevoegd om aanvullende voorwaarden te stellen aan professionals en/of aanbieders van formele ondersteuning.
  In de toegevoegde bepalingen wordt onder andere expliciet benoemd dat de zorgaanbieder adequaat verzekerd dient te zijn tegen beroeps- en/of bedrijfsaansprakelijkheid. En dat de zorgaanbieder financieel gezond dient te zijn en er aan de financiële verplichtingen voldaan moet worden. Hiertoe kan het college aanvullende documenten, zoals een jaarrekening, opvragen bij de professionals en/of aanbieders van formele ondersteuning. Deze bepalingen zijn toegevoegd om de zorgcontinuïteit te kunnen borgen. Aanvullend is een vierde lid toegevoegd waarin expliciet vermeld wordt dat er een beroep gedaan moet kunnen worden op een onafhankelijke klachtencommissie en vertrouwenspersoon. Hiermee sluiten we aan bij de regionale en lokale aanbestedingsvoorwaarden.

Hoofdstuk 6: Bestrijding, misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet

- Geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd.

Hoofdstuk 7: Overige bepalingen

- Geen inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd.

KANTTEKENING

1.1 Op het gebied van de Wmo spelen er landelijk nog een aantal ontwikkelingen die (op den duur) doorgevoerd moeten worden in de verordeningen

In het kader van de Wmo zijn er een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op de verordeningen. Zo zijn er een aantal richtlijnen en handreikingen die nog niet definitief zijn vastgesteld. Ook is de gemeente Hengelo nog in afwachting van het houdbaarheidsonderzoek naar de Wmo (Oplevering Q3 2025). Daarnaast heeft het Rijk een wetwijziging aangekondigd waarbij het abonnementstarief voor de eigen bijdrage Wmo afgeschaft wordt. Zodra deze wet in werking treedt, moeten er nieuwe afspraken gemaakt worden over een passende eigen bijdrage die aansluit bij de nieuwe wetgeving. Op basis van deze ontwikkelingen en wetswijziging volgen er in 2025 of later aanvullingen of aanpassingen op de verordening van de gemeente Hengelo.

1.2 Momenteel kan er geen advies gevraagd worden bij de Adviesraad Sociaal Domein

Bij het aanpassen van een verordening wordt normaliter de Adviesraad Sociaal Domein om advies gevraagd. Echter, de Adviesraad heeft besloten een tijdelijke pauze te hanteren in het uitvoeren van hun taken en activiteiten omtrent gevraagd en ongevraagd advies over het huidige beleid van het Sociaal Domein. De Adviesraad stelt dat zij hun capaciteit nodig hebben om uitvoering te kunnen geven aan de herijking Adviesraad 2.0. Om deze reden kon geen advies gevraagd worden bij de Adviesraad Sociaal Domein voor deze Verordening.

VERVOLG

De Verordening wordt na vaststelling gepubliceerd in het Gemeenteblad.

BIJLAGEN

1. Verordening maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025
2. Toelichting op Verordening maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025

Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 12 november 2024; gelet op:
de artikelen 2.1.3, 2.1.4, 2.1.4a, 2.1.5, 2.1.6, 2.3.6, 2.6.6, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 149 gemeentewet;
het Transformatieplan Sociaal Domein Hengelo; Overwegende dat burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven; dat van burgers verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan; dat burgers die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen; dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelf- redzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en maatschappelijke- en vrouwenopvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

Besluit
vast te stellen de
Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2025

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. **Algemeen gebruikelijke voorziening**: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar en daadwerkelijk beschikbaar is, een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de inwoner tot zelfredzaamheid of participatie in staat is en deze financieel gedragen kan worden door mensen met een inkomen op minimumniveau.
b. **Algemene voorziening**: Algemene voorziening als bedoeld in artikel 1.1.1. van de wet.
c. **Andere voorziening**: voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
d. **Beschermd wonen**: aangesloten wordt bij de begripsbepaling zoals bedoeld in artikel 1.1.1 eerste lid van de Wet.
e. **Bijdrage**: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4.a eerste lid, van de wet.
f. **Bijdrageperiode**: periode zoals bedoeld in artikel 2.1.4.a lid 4 van de wet
g. **Centrale Intake Maatschappelijke Opvang Twente (CIMOT)**: het loket waar men het onderzoek als bedoeld in artikel 2.4 van de Verordening naar de noodzaak voor maatschappelijke ondersteuning voor opvang en beschermd wonen uitvoert.
h. **CVV**: Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (regiotaxi) bedoeld voor ondersteuning bij het verplaatsen in de woon- en leefomgeving tot maximaal 25 kilometer rond het woonadres.
i. **College**: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo.
j. **Dienstverlening**: ondersteuning op grond van een maatwerkvoorziening in het kader van de wet die een persoon, instantie of onderneming biedt aan een ingezetene, met uitzondering van ondersteuning in de vorm van vervoer, woonvoorzieningen of hulpmiddelen.
k. **Fraude**: het opzettelijk misleiden om onrechtmatig voordeel te verkrijgen.
l. **Gebruikelijke hulp**: de hulp en zorg bedoeld waarvan naar algemeen aanvaardbare maatstaven gangbaar wordt geacht dat huisgenoten die aan de cliënt bieden. Het college sluit daarbij aan bij de richtlijn gebruikelijke zorg van ouders aan kinderen uit de Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2023.
m. **Gesprek**: gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.
n. **Hulpvraag**: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.
o. **Inrichtingskosten**: onder inrichtingskosten kan worden verstaan:
    i. eenmalige kosten van materiaal voor het witten, schilderen en het behangen van een woning;
    ii. eenmalige kosten voor stoffering van een woning. Onder stoffering valt het aankleden van een ruimte met vloerbedekking, laminaatvloeren en raamdecoratie.
p. **Melding**: melding aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet.
q. **Pgb**: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet.
r. **Sociaal netwerk**: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt.
s. **Verordening centrumgemeente Enschede:** de vigerende Verordening Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Enschede.
t. **Vertegenwoordiger**: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt.
u. **Voorzieningen (met onderscheid in soort):**
    i. maatwerkvoorziening: aangesloten wordt bij de begripsbepaling zoals vermeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de wet;

ii. algemene voorziening: aangesloten wordt bij de begripsbepaling zoals vermeld in artikel 1.1.1, eerste lid, van de wet;
iii. wettelijk voorliggende voorziening: een voorziening op grond van een wettelijke bepaling anders dan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 waarmee aan de hulpvraag tegemoet wordt gekomen;
iv. niet-wettelijk voorliggende voorziening: een voorziening waarop aanspraak kan worden gemaakt anders dan op grond van een wettelijke regeling en waarmee aan de hulpvraag tegemoet wordt gekomen.

v. **Wet**: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Artikel 1.2. Vertegenwoordiger cliënt
Waar in deze verordening gesproken wordt over cliënt, kan in voorkomende gevallen ook worden bedoeld de vertegenwoordiger van cliënt.

Hoofdstuk 2 Procedurele bepalingen

Artikel 2.1. Melding

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld.
2. Een melding kan schriftelijk, elektronisch of mondeling – al dan niet telefonisch – worden gedaan.
3. Een melding wordt door het college geregistreerd zodra cliënt zijn hulpvraag helder heeft gemaakt, met in achtneming van lid 4.
4. Niet als melding wordt aangemerkt de hulpvraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft.
5. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk.
6. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 2.2. Legitimatie

Het college kan cliënt alsmede zijn gemachtigde of vertegenwoordiger verplichten zich te legitimeren door middel van een identiteitsbewijs als bedoeld in de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.3. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen een beroep kunnen doen op kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.
3. Het college waarborgt de onafhankelijkheid van de cliëntondersteuning.

Artikel 2.4. Onderzoek

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de cliënt en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met cliënt een afspraak voor een gesprek.
2. De cliënt verstrekt het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
3. Als de cliënt genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de cliënt afzien van een onderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Als een melding bij het CIMOT is gedaan, voert het CIMOT-onderzoek uit conform artikel 2.3.2. en 2.3.3. van de wet.

Artikel 2.5. Gesprek

1. Voor zover noodzakelijk onderzoekt het college zo spoedig mogelijk in een gesprek, bedoeld in artikel 2.4. eerste lid, met de cliënt, zijn vertegenwoordiger en waar mogelijk de mantelzorger(s), deskundigen en desgewenst sociaal netwerk:
    a. wat de hulpvraag van de cliënt is;
    b. de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de cliënt;
    c. de problemen die de cliënt ondervindt bij de zelfredzaamheid en participatie of het zich kunnen handhave in de samenleving;
    d. welke ondersteuning naar aard en (bruto) omvang nodig is om een passende bijdrage te kunnen leveren aan de zelfredzaamheid, participatie of het zich kunnen handhaven in de samenleving;
    e. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn/haar zelfredzaamheid of zijn/haar participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
    f. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid, zijn participatie of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
    g. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid, zijn participatie of de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
    h. de benodigdheden om cliënt van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
    i. indien van toepassing hoe de toekenning van een maatwerkvoorziening zo goed mogelijk kan worden afgestemd op andere voorzieningen op de leefgebieden omschreven in artikel 1.1.1. van de wet;
    j. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van artikel 2.1.4. van de wet verschuldigd zal zijn.
2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de Wet aan het college heeft overhandigd, betrekt het college dat plan bij het onderzoek, als bedoeld in het eerste lid van dit artikel.

3. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure en vraagt indien daartoe aanleiding bestaat de cliënt toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken.
4. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de cliënt afzien van een gesprek.

Artikel 2.6. Eigen kracht en sociaal netwerk

1. Het college onderzoekt welke hulp naar aard en omvang nodig is en/of die hulpverleend kan worden middels eigen kracht, het sociaal netwerk, een algemene voorziening, als bedoeld in artikel 3.1., of een andere voorziening, als bedoeld in artikel 1.1. lid c.
    a. Onder het sociale netwerk wordt verstaan deze personen met wie cliënt regelmatig contacten onderhoudt, zoals bijvoorbeeld familieleden, huidgenoten, mantelzorgers, buren en medeleden van een vereniging. Als personen uit het sociaal netwerk van de cliënt kunnen bijdragen aan het verminderen of oplossen van de problematiek, wordt dit ook gezien als het aanspreken van eigen kracht.
2. Het college gaat uit van eigen kracht van de cliënt, huisgenoten en waar kan het sociale netwerk om problemen op te lossen. Huisgenoten en waar kan het sociale netwerk dragen onderling zorg voor normale, dagelijkse hulp.
3. Het college onderzoekt of er bij de eigen kracht sprake is van gebruikelijke hulp door huisgenoten, zoals bedoeld in artikel 1.1. lid m. Wanneer de hulp die wordt geboden substantieel intensiever is dan gemiddeld gebruikelijk is bij gezonde cliënten van dezelfde leeftijd, is er sprake van bovengebruikelijke hulp.
4. Het college kent alleen individuele voorzieningen toe voor hulp die zich beperkt tot het bovengebruikelijke deel van de benodigde hulp. Het college kan bovengebruikelijke hulp onder eigen kracht laten vallen, als het college de volgende vragen heeft beantwoord:
    a. Zijn de huisgenoten in staat de noodzakelijke hulp te bieden?
    b. Zijn de huidgenoten beschikbaar om de noodzakelijke hulp te bieden?
    c. Levert het bieden van de noodzakelijke hulp geen overbelasting op?
    d. Blijven de huisgenoten de hulp zonder vergoeding bieden? Zo ja, komen de huisgenoten daardoor niet in de problemen?
5. Onder eigen kracht valt ook het door de cliënt aanspreken van een afgesloten aanvullende verzekering.

Artikel 2.7. Verslag

1. Het onderzoek, als bedoeld in artikel 2.4., wordt afgerond binnen zes weken na registratie van de melding, tenzij cliënt heeft ingestemd met verlenging van deze termijn.
2. Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek en stuurt dit verslag aan cliënt.
3. De cliënt tekent het verslag en geeft aan wel of niet met de inhoud akkoord te gaan. Wanneer de cliënt niet akkoord is, dient de reden hiervoor te worden bijgevoegd. Het getekende exemplaar dient binnen tien werkdagen te worden geretourneerd aan het college.

Artikel 2.8. Aanvraag

1. Een cliënt of zijn vertegenwoordiger kan een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk indienen bij het college.
2. Het college merkt een ondertekend verslag van het gesprek aan als aanvraag indien de cliënt dat op het verslag heeft aangegeven.

Artikel 2.9. Extern deskundigenonderzoek

1. Het college is bevoegd om ten behoeve van het onderzoek, als bedoeld in artikel 2.4., de cliënt op een aangegeven plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en onderzoeken.
2. Het college vraagt de door haar aangewezen adviesinstantie om advies indien:
    a. er onvoldoende duidelijkheid bestaat over de beperkingen dan wel de oorzaak hiervan;
    b. het college dat om een andere reden gewenst vindt.

Artikel 2.10. Beslistermijn

De termijn waarbinnen na ontvangst van de aanvraag een besluit wordt genomen bedraagt twee weken.

Artikel 2.11. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
    a. welke/wat de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
    b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
    c. hoe de voorziening wordt verstrekt; en, indien van toepassing,
    d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.

3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
    a. voor welk resultaat het pgb wordt aangewend;
    b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
    c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
    d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en
    e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Als sprake is van een te betalen bijdrage wordt de cliënt daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 2.12. Informeren afloop indicatie
Het college informeert de cliënt tijdig over het aflopen van de indicatie.

Hoofdstuk 3 Algemene voorzieningen

Artikel 3.1. Voorliggend op maatwerkvoorziening

1. Een algemene voorziening is voorliggend op een maatwerkvoorziening voor zover de cliënt zijn of haar beperking in de zelfredzaamheid of participatie – naar oordeel van het college – met deze voorziening kan verminderen of wegnemen.
2. Een algemene voorziening is gericht op alle inwoners of voor een specifieke doelgroep. Deze is toegankelijk zonder of op basis van een beperkte toegangsbeoordeling.
3. De basisondersteuning is een algemene voorziening voor inwoners die niet (volledig) op eigen kracht kunnen meedoen aan de maatschappij én er geen of een beperkt netwerk is om te helpen. De basisondersteuning is daarmee voorliggend op individuele- of maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo. Basisondersteuning is groepsgewijs waar het kan en individueel waar nodig (of in combinatie). Ook de basisondersteuning is toegankelijk zonder of op basis van een beperkte toegangsbeoordeling. De volgende diensten vallen in ieder geval onder de basisondersteuning:
    a. Toegang en toeleiding van inwoners;
    b. Preventie op alle leefgebieden;
    c. Informatie en advies;
    d. Inloop;
    e. Buurtbemiddeling;
    f. Versterken regie, netwerk en zelfredzaamheid van de inwoner;
    g. Individuele- of groepsondersteuning/begeleiding;
        i. Structureren van de dag;
        ii. Praktische ondersteuning;
        iii. Bevorderen zelfredzaamheid;
        iv. Dagbesteding.
    h. Gemengd en geclusterd wonen;
        i. Niet planbare ondersteuning organiseren;
        ii. Ondersteuning buiten kantoortijden;
        iii. Begrenzing in gedrag;
        iv. Ondersteuning met een voordeur achter de voordeur.
    i. Uitstroom maatschappelijke opvang en beschermd wonen;
        i. Nazorg zoals vormgegeven vanuit het transferpunt;
        ii. Een jaar (verplichte) ambulante begeleiding.
    j. Ondersteuning en uitvoering rol casuscoördinator bij tijdelijk huisverbod;
    k. Mantelzorgondersteuning;
    l. Vrijwilligerswerk en -ondersteuning
    m. Versterken van de sociale basis;
    n. Ondersteuning bij het kunnen aangaan en onderhouden van sociale relaties en/of maatschappelijk participeren;
    o. Ondersteuning bij het zelfstandig leven het zo lang mogelijk zelfredzaam zijn in en om het huis;
    p. Activiteiten gericht op ontmoeten, ook cultuursensitief;
    q. Ondersteuning bij financiële huishouding;
    r. Vervoer van en naar o.a. dagbestedingslocaties, door middel van bijvoorbeeld OV-ambassadeurs, GO-OV, Smart Cab of Automaatje.
    s. Toekomstplannen voor jongvolwassenen (16-27 jaar)
4. De gemeente kan voor het gebruik van algemene voorzieningen een zogenaamd gebruikstarief of een bijdrage in de kosten vragen.

Hoofdstuk 4 Maatwerkvoorzieningen

Paragraaf 4.1. Voorwaarden maatwerkvoorzieningen

Artikel 4.1.1. Voorwaarden maatwerkvoorzieningen beperking zelfredzaamheid of participatie

1. Het college neemt het verslag van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.4 en 2.7 als uitgangspunt voor de beoordeling van een aanvraag om een maatwerkvoorziening.
2. Een cliënt komt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking ter compensatie van de beperkingen in zelfredzaamheid of participatie, voor zover de cliënt deze beperkingen - naar het oordeel van het college - niet kan wegnemen of verminderen:
    a. op eigen kracht;
    b. met gebruikelijke hulp;
    c. met mantelzorg;
    d. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk;
    e. met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen;
    f. met gebruikmaking van algemene voorzieningen.

   De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het onderzoek, als bedoeld in artikel 2.4, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.
3. Als het college van oordeel is dat een cliënt zijn hulpvraag redelijkerwijs van tevoren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, kan het college besluiten dat de cliënt niet in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening met betrekking tot de zelfredzaamheid of participatie.

Artikel 4.1.2. Voorwaarden maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

1. Een cliënt met psychische of psychosociale problemen, een lichtverstandelijke beperking en een cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, komt voor een maatwerkvoorziening in aanmerking ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving, voor zover de cliënt deze problemen - naar het oordeel van het college - niet kan wegnemen of verminderen:
    a. op eigen kracht;
    b. met gebruikelijke hulp;
    c. met mantelzorg;
    d. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk;
    e. met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen;
    f. Met gebruikmaking van algemene voorzieningen.
2. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het door het CIMOT uitgevoerde onderzoek, gebaseerd op de bepalingen van de Verordening van de centrumgemeente Enschede, een passende bijdrage aan het voorzien in de behoefte van de cliënt aan beschermd wonen of opvang en aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zo zich snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Artikel 4.1.3. Aanvullende voorwaarden

1. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte voorziening technisch is afgeschreven:
    a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen;
    b. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning en dit niet te voorzien was.
2. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate voorziening.
3. Nadat is vastgesteld dat een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, kan de cliënt vrij kiezen uit de gecontracteerde zorgaanbieders of leveranciers die de betreffende voorziening leveren.
4. Een maatwerkvoorziening wordt niet toegekend:
    a. voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten voor middelen of diensten die cliënt voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de ingekochte voorziening of dienst noodzakelijk was en als goedkoopst adequate voorziening aan te merken valt;
    b. indien cliënt niet de medewerking heeft verleend die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet;
    c. indien de maatwerkvoorziening onveilig is.

Paragraaf 4.2. Persoonsgebonden budget (pgb)

Artikel 4.2.1. Voorwaarden voor een pgb

1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, maar de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een door het college te verstrekken pgb, dient de cliënt daartoe volgens een

door het college ter beschikking gesteld format een gemotiveerde aanvraag in, samen met een ondersteuning- en budgetplan, waarbij de cliënt aangeeft:

a. de motivatie waarom het natura-aanbod van de gemeente volgens de cliënt niet passend is en een pgb gewenst is;
b. op welke wijze de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning is gewaarborgd;
c. welke ondersteuning de cliënt in wil kopen met een pgb, wat het beoogde resultaat is en wanneer en hoe wordt geëvalueerd;
d. de voorgenomen uitvoerder van de individuele voorziening en de wijze waarop de ondersteuning georganiseerd wordt;
e. de kosten van de uitvoering, uitgedrukt in aantal eenheden en tarief;
f. indien van toepassing, welke ondersteuning de cliënt wil betrekken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk;
g. en de motivatie aan de hand van de tien punten pgb-vaardigheid, als bedoeld in lid 2 van dit artikel, waarom de budgethouder of budgetbeheerder in staat is de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren.

2. Om aan de voorwaarden voor pgb-vaardigheid te voldoen dient de beoogd budgethouder, al dan niet met hulp vanuit het sociaal netwerk of, indien van toepassing, een budgetbeheerder in ieder geval:
    a. een duidelijk beeld te hebben van de hulpvraag;
    b. op de hoogte te zijn van de regels en verplichtingen die horen bij het pgb of deze zelf (online) weten te vinden;
    c. in staat te zijn om een overzichtelijke pgb-administratie bij te houden;
    d. voldoende vaardig te zijn om te communiceren met de gemeente, de SVB en de zorgverleners;
    e. in staat te zijn zelfstandig te handelen en onafhankelijk voor een zorgverlener te kiezen;
    f. in staat te zijn om afspraken te maken en vast te leggen en om dit te verantwoorden aan het college;
    g. in staat te zijn om te beoordelen en te beargumenteren of de geleverde zorg passend en kwalitatief goed is;
    h. in staat te zijn de inzet van zorgverleners te coördineren, waardoor de zorg door kan gaan ook bij verlof en ziekte;
    i. in staat te zijn om als werk- of opdrachtgever de zorgverleners aan te sturen en aan te spreken op hun functioneren;
    j. voldoende kennis te hebben over het werk- of opdrachtgeverschap of deze kennis weten te vinden.
3. Een pgb wordt verstrekt in overeenstemming met artikel 2.3.6. van de wet.
    a. Het college gebruikt het door de cliënt, eventueel met behulp van zijn of haar budgetbeheerder, ingevulde ondersteuning- en budgetplan om te beoordelen of de ondersteuning van voldoende kwaliteit en dus veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht is.
4. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet,, verstrekt het college geen pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de belanghebbende voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de ingekochte voorziening of dienst noodzakelijk was.
5. Het college kan een pgb weigeren te verstrekken:
    a. voor zover de kosten van het betrekken van de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen van derden hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening in natura of;
    b. indien het college voorafgaand aan de aanvraag van de cliënt een beslissing ten aanzien van die cliënt heeft herzien of ingetrokken, omdat:
        i. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
        ii. de cliënt niet heeft voldaan aan de aan de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden;
        iii. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel heeft gebruikt.
6. Een pgb kan niet worden verstrekt:
    a. als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet;
    b. voor zover het pgb is bestemd voor besteding in het buitenland, tenzij hiervoor expliciet vooraf toestemming is gegeven door het college, al dan niet op basis van het in het eerste lid bedoelde ondersteuning- en budgetplan;
    c. voor zover deze is bedoeld voor begeleidings- of administratiekosten in verband met het pgb.
    d. als er sprake is van ondersteuning van een pgb-aanbieder die fraude heeft gepleegd;
    e. indien er twijfels zijn over de integriteit van de zorgverlener en/of pgb-aanbieder, wat zich in ieder geval voordoet indien de zorgverlener en/of pgb-aanbieder:
        i. betrokken is geweest bij strafbare feiten of overtredingen heeft begaan die de veiligheid en de kwaliteit van de ondersteuning in gevaar brengen;
        ii. verdacht is geweest van strafbare feiten dan wel daarvoor veroordeeld is geweest;

iii. bestuursrechtelijke en/of fiscaalrechtelijke boetes opgelegd heeft gekregen;
iv. bestuursrechtelijke handhavingsmaatregelen opgelegd heeft gekregen in de vorm van een last onder bestuursdwang en/of dwangsom;
v. er sprake is van feiten en omstandigheden die erop wijzen of redelijkerwijs doen vermoeden dat de pgb-aanbieder en/of zijn directie en/of de aan hen gelieerde vennootschappen een zakelijk samenwerkingsverband onderhouden met derden die in relatie staan tot strafbare feiten of daarvan verdacht worden;
vi. zich niet professioneel gedraagt. Hiervan is onder andere sprake indien de pgb-aanbieder zich intimiderend opstelt, geen voorbeeldfunctie toont of incidenten hebben plaatsgevonden binnen de uitvoering van zijn functie.

7. Een pgb-beheerder wordt alleen geacht cliënt te kunnen helpen bij het beheer van het pgb, als:
    a. hij/zij niet ook de uitvoerder is van de ondersteuning die met het pgb wordt ingekocht of geen (financiële) relatie heeft met de uitvoerder van de ondersteuning. Tenzij het college dit gezien de situatie van de cliënt, de aard van de ingekochte ondersteuning en de waarborgen waarmee een verantwoorde besteding en verantwoording van het pgb is omgeven, wel passend vindt;
    b. er geen belangenverstrengeling is tussen de pgb-beheerder en de pgb-aanbieder;
    c. hij/zij de belangen van de cliënt voldoende kan behartigen;
    d. hij/zij aan een pgb verbonden taken kan uitvoeren.
8. Het pgb mag niet worden besteed aan:
    a. kosten voor bemiddeling, tussenpersonen of belangenbehartigers;
    b. kosten voor het voeren van een pgb-administratie;
    c. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een Pgb;
    d. kosten voor een feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering.
9. Het pgb bevat geen vrij besteedbaar deel.

Artikel 4.2.2. Professionele ondersteuning
Er is sprake van professionele ondersteuning als er sprake is van één van de in dit artikel genoemde situaties en de hulpverlener beschikt over een Verklaring omtrent gedrag (VOG) die na of kort voor indiensttreding bij zijn werkgever of de start van de ondersteuning is afgegeven, als bepaald in artikel 5.1.1. lid 2 sub d:

1. De organisatie die de ondersteuning levert voldoet aan alle volgende, cumulatieve, voorwaarden:
    a. staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en waarvan de activiteiten blijkens deze inschrijving bestaan uit het verlenen van ondersteuning die past binnen de kaders van de resultaatgebieden ondersteuning bij het huishouden, ondersteuning bij algemeen dagelijkse handelingen en vaardigheden, ondersteuning wonen en ondersteuning gericht op woningaanpassingen, ondersteuning gericht op het zich verplaatsen binnen de leefomgeving, ondersteuning in de vorm van beschermd wonen en ondersteuning in de vorm van (maatschappelijke) opvang;
    b. biedt een dienstverband aan minimaal twee medewerkers;
    c. de organisatie en de medewerkers voldoen aan de kwaliteitseisen die voor de betreffende ondersteuning worden gesteld aan de aanbieders van zorg in natura en de medewerkers ontvangen een salaris dat daarmee overeenkomstig is;
    d. beschikt voor de ondersteuning die groepsgericht wordt ingezet, ondersteuning wonen en verblijf en beschermd wonen over een locatie waar meerdere cliënten tegelijk ondersteund kunnen worden dan wel kunnen verblijven.
2. Een zelfstandig werkende hulpverlener voldoet aan alle volgende, cumulatieve voorwaarden:
    a. staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en waarvan de activiteiten blijkens deze inschrijving bestaan uit het verlenen van ondersteuning die past binnen de kaders van de resultaatgebieden ondersteuning bij het huishouden, ondersteuning bij algemeen dagelijkse handelingen en vaardigheden, ondersteuning wonen en verblijf, ondersteuning gericht op woningaanpassing en ondersteuning gericht op het zich verplaatsen binnen de leefomgeving;
    b. de belastingdienst beschouwt de hulpverlener in het kader van de hulpverlening aan de cliënt als ondernemer;
    c. de medewerker voldoet aan de kwaliteitseisen die aan een hulpverlener van een aanbieder worden gesteld en berekent een tarief dat marktconform is;
    d. beschikt voor de resultaatsgebieden ondersteuning die groepsgericht wordt ingezet en ondersteuning wonen en verblijf over een locatie waar meerdere cliënten tegelijk kunnen verblijven.
3. Er is in ieder geval sprake van informele ondersteuning wanneer wordt voldaan aan één van de volgende voorwaarden:
    a. de ondersteuning geboden wordt door personen die niet voldoen aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 4.2.2. lid 1 en 2;
    b. de ondersteuning wordt geboden door personen die tot het sociaal netwerk van de aanvrager behoren;
    c. de ondersteuning gericht is op praktische zaken. Hierbij kan gedacht worden aan overname van taken van de cliënt in de wetenschap dat die taken niet meer door de cliënt aangeleerd kunnen worden. Deze voorwaarde is enkel van toepassing wanneer sub a en/of sub b aan de orde zijn.

Artikel 4.2.3. Tarief Pgb

1. De hoogte van een pgb:
    a. wordt bepaald aan de hand van het onder 4.2.1 lid 1 bedoelde ondersteuning- en budgetplan voor zover dit het maximale tarief niet overschrijdt als bedoeld in het lid 4 van dit artikel;
    b. is toereikend om veilige, doeltreffende en kwalitatief goede diensten, hulpmiddelen, woning-aanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering, en
    c. bedraagt niet meer dan de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate voorziening in natura.
2. Het college houdt bij de vaststelling van de hoogte van het pgb rekening met het feit of er sprake is van professionele ondersteuning of ondersteuning uit het sociale of informele netwerk.
3. Voor zover de cliënt door de verstrekking van een pgb kosten bespaart voor een in zijn situatie algemeen gebruikelijk te achten product, kan het college besluiten die kosten in mindering te brengen op het pgb.
4. De hoogte van een pgb voor:
    a. een hulpmiddel wordt bepaald op ten hoogste de kostprijs van de zaak die de aanvrager op dat moment zou hebben ontvangen als het hulpmiddel in natura zou zijn verstrekt. Als de naturaverstrekking een tweedehands voorziening zou betreffen, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, met een looptijd gelijk aan de verkorte termijn waarop de zaak technisch is afgeschreven, rekening houdend met onderhoud en verzekering. Als de naturaverstrekking een nieuwe voorziening zou betreffen, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, rekening houdend met een eventueel door de gemeente te ontvangen korting;
    b. bij huishoudelijke hulp: het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij hulp bij het huishouden van de voor de betreffende periode geldende cao VVT (Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg), te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.
    c. bij begeleiding: het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij de Functie Waardering Gezondheidszorg (FWG 30) van de voor de betreffende periode geldende cao VVT, te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.
    d. dienstverlening bedraagt bij:
        i. professionele ondersteuning ten hoogste 80% voor een zzp'er en ten hoogste 100% voor een organisatie van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate te verstrekken voorziening in natura, of de goedkoopste adequate oplossing via de leverancier of de aanbieder waarmee de gemeente een contract heeft gesloten. Hiervoor wordt bij de geldende CAO aangesloten.
        ii. ondersteuning door het sociale netwerk, met uitzondering van ondersteuning bij het huishouden;
        iii. maximaal € 20,- per uur en minimaal het wettelijk minimumloon;
        iv. de maximale tegemoetkoming per kalendermaand voor een hulp uit het sociaal netwerk zoals opgenomen in artikel 2ab van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt kan worden volstaan met een lagere tegemoetkoming. De tegemoetkoming wordt berekend aan de hand van het tarief zoals opgenomen in bijlage 1 onderdeel A van deze verordening.
        v. ondersteuning door het sociale netwerk bij ondersteuning bij het huishouden ten hoogste 80% van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate te verstrekken voorziening in natura, of de goedkoopst adequate oplossing via de leverancier of de aanbieder waarmee de gemeente een contract heeft gesloten.
    e. Het tarief is een all-in tarief. Dat wil zeggen dat alle kosten zoals salaris, vervanging tijdens vakantie, verzekering(en) en reiskosten zijn opgenomen in dit tarief.

Paragraaf 4.3. Financiële tegemoetkoming

Artikel 4.3.1. Hoogte financiële tegemoetkoming

1. Ter realisatie van een passende bijdrage zoals genoemd in artikel 4.1.1. lid 2 kan het college aan een cliënt een financiële tegemoetkoming verstrekken.
2. Het college kan een tegemoetkoming verstrekken in geval van:
    a. verhuis- en inrichtingskosten;
    b. vergoeding van woningaanpassing in de vorm van een uitbreiding;
    c. aanpassingen van woonwagens en woonschepen;
    d. woningsanering;
    e. vervoersvoorzieningen;
    f. sportvoorzieningen;
    g. bezoekbaar maken van de woning.
3. De hoogte van de financiële tegemoetkoming wordt bepaald aan de hand van het tarief zoals opgenomen in bijlage I onderdeel B van deze verordening.

Paragraaf 4.4. Bijdrage voor gebruik maatwerkvoorzieningen

Artikel 4.4.1. Eigen bijdrage

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel in de vorm van een pgb, zolang hij van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt. Het bedrag per maand is gelijk aan die genoemd in artikel 2.1.4a lid 4 van de wet, waarbij het de bedoeling is dat de maximale bijdrage wordt geheven die de wetgever beoogd heeft.
2. Als de bijdrage voor een maatwerkvoorziening ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt is verschuldigd, is de bijdrage verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is toegewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.
3. Op grond van artikel 3.8. lid 4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo is voor bepaalde categorieën geen eigen bijdrage verschuldigd. Dit geldt onder andere voor:
    a. rolstoelen;
    b. voorzieningen ten behoeve van cliënten onder de 18 jaar, met uitzondering van woningaanpassingen.
4. De cliënt is geen eigen bijdrage in de kosten verschuldigd in het geval het college een financiële tegemoetkoming als bedoeld in artikel 4.3.1. verstrekt.
5. Het college brengt de eigen bijdrage in rekening:
    a. voor dienstverlening: zolang de toekenning voor de dienstverlening niet is ingetrokken en er in de bijdrageperiode enige ondersteuning is gegeven;
    b. voor een voorziening in natura, anders dan onder a: zolang de cliënt gebruik maakt van of in het bezit is van de voorziening, en indien van toepassing: tot maximaal de kostprijs van een eenmalig verstrekte voorziening;
    c. bij een periodieke verstrekking van een persoonsgebonden budget: over iedere bijdrageperiode waarover een persoonsgebonden budget is verstrekt;
    d. voor een eenmalig verstrekte voorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget: tot de hoogte van het verstrekte persoonsgebonden budget is voldaan.
6. De kostprijs van een maatwerkvoorziening is gelijk aan de prijs waarvoor de gemeente de maatwerkvoorziening afneemt of aanschaft van (gecontracteerde) aanbieder, inclusief de bijkomende kosten.
7. De kostprijs van een pgb is gelijk aan het bedrag van het pgb.
8. Binnen de basisondersteuning, als bedoeld in artikel 3.1. lid 3, wordt voor de diensten waarvoor anders naar de Wmo verwezen wordt een eigen bijdrage geheven wanneer er sprake is ven een duurzame ondersteuningsrelatie (mits er geen sprake is van een Wmo-indicatie waarvoor al een eigen bijdrage wordt geheven).
    a. Bij een duurzame ondersteuningsrelatie heeft de cliënt in ieder geval een relatie met een (vaste) (zorg)medewerker voor een langere periode, waarbij het persoonlijke aspect een rol speelt. Er is dus geen sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie wanneer u tijdelijk hulp krijgt na bijvoorbeeld een ziekenhuisopname.
    b. De aanbieder van de basisondersteuning levert de benodigde gegevens bij de gemeente aan, zodat de gemeente de informatie kan aanleveren bij het CAK.
9. De eigen bijdrage wordt vastgesteld en geïnd door het CAK.

Artikel 4.4.2. Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

1. Een cliënt is een eigen bijdrage verschuldigd in de kosten voor verblijf in een maatschappelijke- en vrouwenopvang of beschermd wonen. De bedragen per maand, de inkomensbedragen en de percentages die gelden voor de berekening van de eigen bijdrage zijn gelijk aan die genoemd in artikel 3.11 tot en met 3.20 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, waarbij het de bedoeling is dat de maximale bijdrage wordt geheven die de wetgever beoogd heeft.
2. Als de cliënt afwezig is uit de maatschappelijke- en vrouwenopvang of beschermd wonen, anders dan in verband met beëindiging van de opvang of beschermd wonen, wordt de eigen bijdrage wel in rekening gebracht.
3. De eigen bijdrage wordt vastgesteld en geïnd door het CAK.

Artikel 4.4.3. Ritbijdrage CVV

1. Het gebruik van het collectief vervoer is enkel voor de inwoner aan wie een beschikking hiervoor is afgegeven. De afgegeven beschikking voor collectief vervoer is
2. Voor het gebruik van het collectief vervoer wordt een ritbijdrage gevraagd die bestaat uit een opstaptarief en een kilometertarief.
3. De tarieven zijn:
    a. opstaptarief (starttarief): € 1,083
    b. tarief per afgelegde kilometer: € 0,223
4. De bedragen die vermeld staan onder lid 2, worden met ingang van 1 januari 2025 jaarlijks aan- gepast, gelijk aan de tariefwijziging van het openbaar vervoer, zoals die door de Provincie Overijssel wordt vastgesteld.

5. Enkel ritten tot maximaal 25 kilometer (enkele rit) met de regiotaxi worden gereisd. Langere ritten dienen geboekt te worden met de Valys.

Paragraaf 4.5. Jaarlijkse waardering mantelzorgers
Artikel 4.5.1. Waardering mantelzorgers

1. De ondersteuning en waardering van mantelzorgers wordt vormgegeven door middel van maatwerk. Samen met de mantelzorger wordt gekeken welke ondersteuning nodig is en hoe dit bijdraagt tot ontlasting van de mantelzorger.
2. Het college voorziet niet in een vaste financiële tegemoetkoming of standaard waardering voor alle mantelzorgers.

Hoofdstuk 5. Kwaliteit, klachten en inspraak

Paragraaf 5.1. Kwaliteitseisen

Artikel 5.1.1. Kwaliteitseisen

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen conform artikel 3.1. van de wet, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
    a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
    b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg;
    c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard.
2. Om na te gaan of de kwaliteit van de ondersteuning voldoende geborgd is, wordt onder meer gekeken naar de volgende punten:
    a. de professional beschikt over de juiste kwalificaties om de ondersteuning te kunnen leveren, d.w.z. relevante opleiding, kennis en ervaring. Indien van toepassing registratie in een relevant beroepsregister;
    b. het type zorg sluit aan bij de ondersteuningsbehoefte;
    c. de professional die cliëntgebonden hulp levert, dient een door de overheid erkende, afgeronde zorg-gerelateerde opleiding (gericht op mensen) te hebben afgerond. Dit, naar uitsluitend oordeel van de gemeente.
        i. De opleiding dient passend zijn bij de te verrichten activiteiten en bij de persoonlijke kenmerken en omstandigheden, complexiteit en aard van de problematiek van de inwoner en het gezin en/of systeem.
        ii. Professionals op hbo of hoger niveau zijn BIG geregistreerd en/of ingeschreven in het Registerplein.
    d. Bij indiensttreding dient de professional die de ondersteuning levert en de bestuurder(s) van een zorgorganisatie te beschikken over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) met screeningsprofiel 45 'gezondheidszorg en welzijn van mens en dier'. De VOG dient specifiek voor de betreffende functie die door de medewerker wordt uitgevoerd te zijn afgegeven. De VOG mag niet eerder zijn afgegeven dan drie maanden voor het tijdstip waarop betrokkene bij de aanbieder in dienst is getreden en niet ouder te zijn dan drie jaar. Na indiensttreding zorgt de aanbieder ervoor dat er voor de medewerker per drie jaar een nieuwe VOG wordt aangevraagd en verkregen. Een VOG is niet nodig bij zorg door familie (eerste of tweedegraads) of partner.
    e. De zorgaanbieder dient adequaat verzekerd te zijn tegen beroeps- en/of bedrijfsaansprakelijkheid en de verzekering biedt in voldoende mate dekking tegen schade, die kan ontstaan bij of als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden.
    f. Een verklaring van de Belastingdienst inzake betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen (VOFG) waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de verplichtingen tot het betalen van belasting en sociale zekerheidspremies kan worden uitgevraagd;
    g. De zorgaanbieder dient financieel gezond te zijn en er dient aan financiële verplichtingen voldaan te worden, zodat de continuïteit van de zorg voor de cliënt voldoende gewaarborgd is. De zorgaanbieder kan worden gevraagd de meest recente jaarrekening over te leggen. In het geval van een organisatie zonder rechtspersoonlijkheid kan om een balans en resultatenrekening gevraagd worden, waaruit in ieder geval de gerealiseerde omzet en kosten gesplitst naar personele kosten en materiële kosten is opgenomen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en een periodiek cliëntervaringsonderzoek en het zo nodig met de cliënt controleren van de geleverde voorzieningen.
4. De aanbieder beschikt over een onafhankelijke klachtencommissie en een vertrouwenspersoon. Cliënten dienen dor de aanbieder actief geïnformeerd te worden over de klachtenregeling. De klachtenregeling dient eveneens terug te vinden zijn op de website van de aanbieder.

Artikel 5.1.2. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast:
    a. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan van een overeenkomst met een derde; of
    b. een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
        i. een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde, en
        ii. de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a.
2. Het college stelt de prijzen, bedoeld in het eerste lid, vast:
    a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet, en;
    b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.

3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijselementen:
    a. de kosten van de beroepskracht;
    b. redelijke overheadkosten;
    c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg;
    d. reis en opleidingskosten;
    e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst; en
    f. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.
4. Het college kan het eerste lid, onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een prijs voor de dienst te hanteren die gebaseerd is op hetgeen gesteld is in het tweede en derde lid. Daarover legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.
5. Het college bepaalt met welke derde als bedoeld in lid 1 hij een overeenkomst aangaat.

Paragraaf 5.2. Klachten, medezeggenschap en meldingen
Artikel 5.2.1. Klachtregeling en medezeggenschapsregeling

1. Het college behandelt klachten van cliënten - dan wel hun gemachtigden, vertegenwoordigers of mantelzorgers - die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van hulpvragen en aanvragen als bedoeld in deze verordening, overeenkomstig de bepalingen van de Procedureregeling Klachtbehandeling gemeente Hengelo.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een periodiek cliëntervaringsonderzoeken.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een periodiek cliëntervaringsonderzoeken.

Artikel 5.2.2. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De zorgaanbieder dient een onderzoek te doen naar de calamiteiten en geweldsincidenten en dit te melden bij de gemeente. De toezichthoudend ambtenaar onderzoekt en/of controleert of aan deze verplicht is voldaan.
4. Het college kan bij nadere regels bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Paragraaf 5.3. Betrekken ingezetenen bij beleid
Artikel 5.3.1. Inspraak en medezeggenschap

1. Het college stelt ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, vroegtijdig gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
2. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.
3. Het uitvoering geven aan de lokale medezeggenschap wordt in handen gelegd van de adviesraad en cliëntenraad.
4. De inspraak en medezeggenschap vindt plaats in overeenstemming met de bepalingen van de Verordening Adviesraad Sociaal Domein en de Cliëntenraad Minima en Wmo.

Artikel 5.3.2. Recht op uitdagen

1. Het college wijst de ingezetenen op de mogelijkheid initiatieven te ontplooien die het uitvoeren van taken van het college op grond van de wet betreffen, zoals vastgelegd in artikel 2.6.7 van de wet.
2. Het college kan nadere regels stellen omtrent de in lid 1 beschreven mogelijkheid om initiatieven te ontplooien.

Hoofdstuk 6 Bestrijding, misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet

Artikel 6.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.

Artikel 6.2. Herziening of intrekking

1. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing betreffende een maatwerkvoorziening of pgb intrekken dan wel herzien als het college vaststelt dat:
    a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
    b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het pgb is aangewezen;
    c. de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het pgb verbonden voorwaarden;
    d. de cliënt langer dan 8 weken verblijft in een instelling als bedoeld in de Zorgverzekeringswet;
    e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het pgb niet of voor een ander doel gebruikt, of
    f. de maatwerkvoorziening of het pgb niet meer toereikend is te achten;
    g. een indicatie voor een langdurig verblijf vallend onder de Wet Langdurige Zorg (Wlz afgegeven is. Hierbij is de ingangsdatum van deze Wlz indicatie leidend.
2. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen drie maanden na uitbetaling nog niet is aangewend voor bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 6.3. Terugvordering

1. Als het college een beslissing op grond van artikel 6.2., eerste lid 1, onder a, heeft ingetrokken dan wel herzien en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens opzettelijk door de cliënt heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
2. Als het college heeft vastgesteld dat de zorg die de aanbieder levert niet voldoet aan de kwaliteitseisen volgend uit de wet en/of de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in de verordening en het college op basis daarvan een beslissing heeft ingetrokken dan wel herzien, kan het college van de cliënt en of de aanbieder, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
3. Het college kan het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel invorderen.
4. Ingeval het recht op een in eigendom of in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd dan wel teruggehaald.

Artikel 6.4. Onderzoek naar besteding van pgb

Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.

Hoofdstuk 7 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 7.1. Intrekking oude verordening
De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2020 wordt ingetrokken.

Artikel 7.2. Overgangsbepalingen

1. Besluiten op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2020 worden aangemerkt als besluiten op grond van deze Verordening.
2. Aanvragen, die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2020 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze verordening.
3. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2020 wordt beslist met inachtneming van deze Verordening.

Artikel 7.3. Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking de dag na de bekendmaking.

Artikel 7.4. Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hengelo 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van [datum],

De griffier, *De voorzitter,*

BIJLAGE I

Onderdeel A.

I. ***Tegemoetkoming voor hulp uit het sociaal netwerk op grond van artikel 2ab van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015***

1.1	De hoogte voor een vergoeding voor ondersteuning maatschappelijke deelname OB 1 en OB 2 groepsgericht bedraagt per dagdeel;	€ 20,-	Per dagdeel
1.2	De hoogte van een vergoeding voor ondersteuning wonen en verblijf bedraagt per etmaal	€ 30,-.	Per etmaal

Onderdeel B.

I. ***Verhuis- en inrichtingskosten en primaat verhuizen***

1.1	De hoogte van een vergoeding voor verhuis- en inrichtingskosten bedraagt maximaal	€ 2.500,-	Maximaal
1.2	De hoogte van een vergoeding voor verhuiskosten voor het vrijmaken van een woning bedraagt maximaal	€ 5.265,-.	Maximaal

II. ***Woningaanpassing in de vorm van uitbreiding***

2.1. Wanneer de aanpassing van een woning bestaat uit het aanbouwen bij een bestaande woning of groter bouwen van een nieuwe woning dan wanneer er geen aanpassingen nodig zouden zijn geweest, is de vergoeding maximaal gelijk aan het bedrag voor het aantal meters zoals is aangegeven in de tabel onder 2.2 en een gedeelte van de buitenruimte bij een woning zoals vermeld onder 2.3.

2.2. Aantal m² waarvoor een vergoeding kan worden verleend, aangegeven per vertrek

Soort vertrek	Aantal m² waarvoor ten hoogste een vergoeding wordt verleend in het geval van aanbouw van een vertrek	Aantal m² waarvoor ten hoogste een vergoeding wordt verleend in geval van uitbreiding
Woonkamer	30	6
Keuken	10	4
Eenpersoons slaapkamer	10	4
Tweepersoons slaapkamer	18	4
Toiletruimte	2	1
Baderkamer		
- Wastafelruimte	2	1
- Doucheruimte	3	2
Entree/gang/hal	5	2
Berging	6	4

2.3 Het aantal m² verhard pad tussen de openbare weg en de hoofdingang tot een woonruimte, dan wel tussen een tweede ingang en een berging en/of tuinpoort dat bij het nieuw aanleggen van paden, dan wel bij het aanpassen van bestaande paden ten hoogste voor een vergoeding in aanmerking komt bedraagt 20 m².

2.4 Een vergoeding gericht op extra te verwerven grond wordt verleend voor de aankoop van ten hoogste het aantal vierkante meters dat gelijk is aan de vloeroppervlakte van de op te richten aanbouw of bijgebouw of de extra meters in verband met de aanpassingen bij een nieuw te bouwen woning.

2.4.1 De hoogte van de vergoeding bedraagt maximaal €400,- per m^3

2.4.2 De hoogte van de vergoeding voor bergingen bedraagt maximaal €300,- per m^3

III. ***Aanpassingen woonwagens en woonschepen***

3.1	De maximale vergoeding voor aanpassingen van woonwagens en woonschepen bedraagt	€ 2.500,-.	Maximaal

IV. ***Woningsanering***

4.1. Wanneer de aanpassing van de woning bij het saneren van vloerbedekking en vervanging van de gordijnen betreft, bedraagt de vergoeding maximaal:

4.1.1.	Voor vervanging van de vloerbedekking in de slaapkamer	€ 265,-.	Maximaal
4.1.2.	Voor vervanging van de gordijnen in de slaapkamer	€105,-	Maximaal

4.2. Indien er in het gezin kinderen zijn jonger dan vier jaar, kan tevens een vergoeding worden verstrekt in de kosten van sanering als bedoeld in 4.1 voor de woonkamer. De hoogte hiervan bedraag maximaal:

4.2.1.	Voor vervanging van de vloerbedekking in de woonkamer	€ 525,-.	Maximaal
4.2.2.	Voor vervanging van de gordijnen in de woonkamer	€ 210,-	Maximaal

4.3. De hoogte van de vergoeding is mede afhankelijk van de leeftijd van de te vervangen middelen. Als een voorziening is afgeschreven (termijn: 8 jaar) wordt geen vergoeding verleend.

V. ***Vervoersvoorziening***

5.1 5.1. De hoogte van een vergoeding voor een maatwerkvoorziening gericht op het verplaatsen in de leefomgeving bedraag ten hoogste per jaar voor:

5.1.1.	Gebruik van eigen auto	€ 955,-.	Maximaal per jaar
5.1.2.	Gebruik van een bruikleenauto voor vervoer	€ 330,-	Maximaal per jaar
5.1.3.	Bij combinatie van een aanvullende vervoersvoorziening en een vergoeding voor de kosten voor vervoer wordt een korting van 25% op de hoogte van de vergoeding toegepast.		

5.2 De hoogte van een voergoeding voor het gebruik van het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) bedraagt per jaar maximaal:

5.2.1.	Voor gebruik individuele taxi voor vervoer	€ 2.100,-.	Maximaal per jaar
5.2.2.	Voor gebruik individuele rolstoeltaxi voor vervoer	€ 2.500,-	Maximaal per jaar

5.3 De hoogte van een vergoeding voor het aanpassen van een auto wordt vastgesteld op basis van de leeftijd van de auto en de werkelijk kosten van de autoaanpassingen bedraagt maximaal €4.000,-. Hierbij wordt uitgegaan van een levensduur van de auto van 10 jaar.

5.4 Een uitzondering op 5.3 geldt voor autostoelen die overplaatsbaar zijn . De berekening van deze vergoeding wordt niet gebaseerd op de leeftijd van de auto. De aanpassing (autostoel en andere autoaanpassingen samen) wordt volledig vergoed tot een maximum van €4.000,-. De kosten van overplaatsing van de autostoel in een nieuwe auto zijn voor kosten van de cliënt.

5.5 De hoogte van een vergoeding voor vervoer van en naar de dagbesteing bedraag maximaal per kilometer: €0,19 per kilometer. De afstand van woning-dagbesteding wordt bepaald via de ANWB routeplanner volgens de kortste route met de auto. De afstand wordt berekend in kilometers afgerond op 1 cijfers achter de komma (100 meter).

VI. ***Sportvoorziening***

6.1. De hoogte van de vergoeding voor de aanschaf en het onderhoud van een sportvoorziening bedraagt maximaal €2.800,-.

6.2. Het is 6.1. genoemde bedrag wordt niet vaker dan eens in de drie jaar verstrekt.

VII. ***Bezoekbaar maken van een woning***

7.1. De hoogte van een vergoeding voor het bezoekbaar maken van een woning bedraagt maximaal €1.500,-

TOELICHTING VERORDENING MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING GEMEENTE HENGELO 2025

Artikelsgewijs – waar nodig wordt per lid verdere toelichting gegeven

Artikel 1. Begripsbepalingen
Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- **Aanbieder**: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
- **Algemene voorziening**: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
- **Begeleiding**: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;
- **Cliënt**: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet;
- **Cliëntondersteuning**: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- **Maatschappelijke ondersteuning**:
    - bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
    - ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving;
    - bieden van beschermd wonen en opvang.
- **Maatwerkvoorziening**: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
    - ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen;
    - ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen;
    - ten behoeve van beschermd wonen en opvang.
- **Mantelzorg**: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- **Participatie**: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
- **Persoonsgebonden budget (pgb)**: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- **Voorziening**: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;
- **Zelfredzaamheid**: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals:

- **Aanvraag** (artikel 1:3, derde lid Awb): een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen;
- **Beschikking** (artikel 1:3 tweede lid Awb): een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan.

Het gesprek is het mondeling contact na een melding waarin het college met degene die maatschappelijke ondersteuning vraagt zijn gehele situatie inventariseert. Tijdens het gesprek wordt geïnventariseerd wat de mogelijkheden zijn van een cliënt om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van voorliggende voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen om zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te voorkomen dat hij gebruik moet maken van beschermd wonen of opvang. Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening.

Artikel 1.2. Vertegenwoordiger cliënt
In de wet (artikel 1.1.1) is de vertegenwoordiger gedefinieerd als “persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake”.

Als een cliënt niet zelfstandig in staat is tot het behartigen van zijn belangen, bijvoorbeeld als gevolg van een verstandelijke of psycho-geriatrische beperking, of omdat het om een kind gaat, kan deze vertegenwoordiger zijn plaats innemen bij het doen van de melding en het indienen van de aanvraag. Het college zal erop toezien dat de vertegenwoordiger ook werkelijk de belangen van de cliënt vertegenwoordigt. Op grond van artikel 2:2 Awb kan het college een gemachtigde (waarmee de vertegenwoordiger feitelijk gelijkgesteld kan worden) weigeren als tegen die gemachtigde ernstige bezwaren bestaan.

Artikel 1.3. Nadere regels
Het college kan nadere regels vaststellen ter uitvoering van deze Verordening.

Artikel 2.1 Melding
In artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet wordt al bepaald dat indien bij het college melding wordt gedaan van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, het college deze melding onderzoekt. Deze bepaling verankert ook in de verordening dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. In artikel 2.3.2, negende lid, van de wet is bepaald dat een aanvraag niet kan worden gedaan dan nadat (naar aanleiding van de melding) onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen de termijn van zes weken.

De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college worden gedaan. In artikel 2:15 van de Awb is bepaald dat een aanvraag elektronisch (bijvoorbeeld per email) kan worden gedaan indien het bestuursorgaan kenbaar heeft gemaakt dat deze weg geopend is. De melding kan 'door of namens de cliënt' worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan een lid uit het sociale netwerk van de cliënt de melding doen, bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere.

Lid 1
Met de term 'hulpvraag' is een afbakeningsbepaling gegeven. Een persoon met een hulpvraag die op grond van een andere wet kan worden beantwoord, kan direct en gericht worden doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet, de Wet werk en bijstand en de Leerplichtwet. Zie ook de toelichting van artikel 8, tweede lid.

Lid 3
Het derde lid geeft aan dat het college de melding registreert zodra de cliënt zijn hulpvraag helder heeft gemaakt. Onder zorgvraag wordt verstaan: door de cliënt zelf of door zijn omgeving geuite behoefte aan maatschappelijke ondersteuning.

Lid 4
In het vierde lid staat aangegeven dat niet als melding wordt aangemerkt de hulpvraag die meteen kan worden beantwoord en geen nader onderzoek behoeft. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan dat uit het eerste contact kan blijken dat de burger eenvoudig kan worden verwezen naar een andere instantie, of dat de burger een voorlichting wenst over het gevoerde beleid.

Lid 5
In het vijfde lid is de verplichte ontvangstbevestiging verankerd (artikel 2.3.2., eerste lid, slotzin, van de wet). Conform artikel 4:3a van de Awb is het bestuursorgaan gehouden een elektronisch ingediende aanvraag te bevestigen. Dat kan dan ook elektronisch. Indien de melding mondeling of telefonisch is gedaan, zou dit ook kunnen worden afgesproken. Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang.

Lid 6
In het zesde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3. van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Artikel 2.2. Legitimatie
In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4. van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven. Bij de gegevensverzameling op grond van artikel 2.4. eerste en tweede lid zullen de grenzen van de Wet bescherming persoonsgegevens in acht genomen moeten worden.

Artikel 2.3. Cliëntondersteuning
Het eerste lid is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, eerste lid, onder a, en tweede lid, van de wet. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar burgers informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan kunnen krijgen.

In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, derde lid, van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning. Met de waarborg geformuleerd in lid 3 kunnen cliënten vertrouwen op de onafhankelijkheid van de cliëntondersteuning.

Artikel 2.4. Onderzoek
Deze bepaling is hier opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen.

Lid 1
Het eerste lid dient ter ambtelijke voorbereiding van het onderzoek op basis van de melding waarbij in samenspraak met de cliënt bekende gegevens in kaart worden gebracht en cliënten niet worden belast met vragen over zaken die bij de gemeente al bekend zijn.

Lid 2
De verplichting tot het overleggen van stukken, zoals vermeld in het tweede lid, is opgenomen overeenkomstig artikel 2.3.2, zevende lid, van de wet.

Lid 3
Op grond van het derde lid kan worden afgezien van het onderzoek indien dat een onnodige herhaling van reeds gebeurde zaken zou betekenen.

Lid 4
In het vierde lid is opgenomen dat het CIMOT het onderzoek uitvoert in het kader van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Voor beschermd wonen wordt gewerkt met een centrumgemeente constructie. Voor de gemeente Hengelo is de gemeente Enschede de centrumgemeente. Centrumgemeente Enschede heeft samen met de regiogemeenten (waaronder) gekozen voor een centraal meld- en intakepunt (het CIMOT). Het CIMOT draagt zorg voor beoordelen van een melding beschermd wonen en maatschappelijke opvang en het onderzoek dat daar eventueel uit voortvloeit.

Artikel 2.5. Gesprek
Deze bepaling is opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen en kan worden gezien als een uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij onder meer is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval regels vaststelt die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het in artikel 2.1.2 bedoelde plan en de door het college te nemen besluiten of te verrichten handelingen.

Lid 1
De onderdelen van het eerste lid zijn overeenkomstig de opsomming in artikel 2.3.2 van de wet opgenomen. In artikel 2.3.2, eerste lid van de wet, wordt niet de aanduiding “het gesprek” gebruikt maar “een onderzoek in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers dan wel diens vertegenwoordiger”. De memorie van toelichting op deze bepaling (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 143) verduidelijkt dat voor een zorgvuldig onderzoek veelal sprake zal zijn van enige vorm van persoonlijk contact met betrokkene of een vertegenwoordiger van betrokkene, aangezien daardoor een adequaat totaalbeeld van de betrokkene en zijn situatie verkregen kan worden. Het eerste lid bepaalt daarom dat het onderzoek moet plaatsvinden in samenspraak met betrokkene. Met betrokkene wordt in ieder geval bedoeld de cliënt of zijn vertegenwoordiger, waar mogelijk de mantelzorger(s) en desgewenst familie. De vorm van het onderzoek is vrij.

Algemene voorzieningen zijn voorzieningen die voor de inwoners vrij toegankelijk zijn, eventueel met een lichte toegangstoets. Dat wil zeggen dat ze geen toestemming van de gemeente nodig hebben om er gebruik van te maken. Algemene voorzieningen kunnen collectief (soms doelgroep gericht) en individueel zijn en zijn voorliggend dan wel aanvullend. Voorbeelden van collectieve algemene voorzieningen die door de gemeente worden gefinancierd zijn voorzieningen voor ontmoeting, voorlichting, taallessen en sociale vaardigheidstrainingen

Lid 2
In het tweede lid is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet verankerd dat het college een door of namens de cliënt ingediend persoonlijk plan betrekt bij het onderzoek.

Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Indien woningaanpassingen nodig zijn, is dat zeker essentieel om de thuissituatie goed te kunnen beoordelen en doeltreffende oplossingen te vinden.

Lid 4
Het gesprek is hoofdregel en hoeft uiteraard niet plaats te vinden als dit niet nodig is. Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige ‘vervolgvraag’ heeft.

Artikel 2.6 Eigen kracht en sociaal netwerk

Eigen kracht en het sociale netwerk rondom iedere inwoner speelt voor het college een belangrijke rol is het bepalen welke hulp naar aard en omvang nodig is.

Lid 1
In het eerste lid wordt bepaald dat dat eigen kracht, het sociale netwerk, algemene voorzieningen of andere voorzieningen meespelen in het onderzoek van het College naar welke hulp en naar welke omvang hulp wordt ingezet. In sub a wordt de betekenis van 'sociaal netwerk' uiteengezet.

Lid 2
In het tweede lid wordt bepaald dat het College uitgaat van eigen kracht en het sociale netwerk voor het onderlinge zorg dragen voor de gebruikelijke hulp.

Lid 3
In het derde lid van er onderscheid gemaakt tussen gebruikelijke hulp en bovengebruikelijke hulp. Gebruikelijke hulp, zoals omschreven in het tweede lid, kan normaliter geleverd worden door het sociale netwerk of via eigen kracht. Wanneer de hulp die nodig is intensiever is dat gemiddeld gebruikelijk in vergelijking met een gezond persoon van dezelfde leeftijd, wordt gesproken van bovengebruikelijk hulp.

Lid 4
In het vierde lid wordt bepaald dat bovengebruikelijke hulp kan leiden tot de inzet van een individuele voorziening. Echter kan aan de hand van vier vragen door het College worden bepaald dat bovengebruikelijk hulp onder eigen kracht valt. Dit kan ertoe leiden dat er voor de bovengebruikelijke hulp geen individuele voorziening wordt toegekend.

Lid 5
In het vijfde lid wordt bepaald dat het aanspreken van voor/door de cliënt afgesloten aanvullende voorziening valt onder eigen kracht.

Artikel 2.7. Verslag
Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, achtste lid, van de wet opgenomen. Het verslag kan worden gezien als een onderdeel van het ondersteuningsplan.

Lid 2
Het tweede lid borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt.

Artikel 2.8. Aanvraag
Ook deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.3, eerste lid, en tweede lid, onder a, van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag de beschikking moet geven (artikel 2.3.5, tweede lid). In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

In artikel 2.8. van deze verordening is bepaald dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigd persoon of een vertegenwoordiger (zie voor een definitie van vertegenwoordiger de toelichting onder artikel 1 lid t) een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld.

Lid 2
Ter voorkoming van onnodige administratieve lasten is in het tweede lid de mogelijkheid opgenomen om een door de cliënt ondertekend verslag als aanvraag aan te merken.

Artikel 2.9. Extern deskundigenonderzoek
In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet.

Lid 1
In lid 1 is bepaald het college bevoegd is om de cliënt op te roepen in persoon te verschijnen op een door het College te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of ondervragen door een of meer daartoe

aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van het onderzoek. Het college mag dus geen gegevens (doen) opvragen waarin hij uit anderen hoofde geïnteresseerd is. Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de cliënt en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

Artikel 2.10. Beslistermijnen
Het gaat hier om een wettelijke termijn. In artikel 2.3.5 tweede lid van de wet staat vermeld dat het college de beschikking geeft binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag.

Artikel 2.11. Inhoud beschikking
Uitgangspunt van de wet is dat de cliënt een maatwerkvoorziening in 'natura' krijgt. Indien gewenst door de cliënt bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een budget.

Lid 2 en Lid 3
Onder het tweede lid, sub a, en derde lid, sub a geld dat het beoogde resultaat bijvoorbeeld 'mobiliteit' is en niet 'een scootmobiel'.

Onder het tweede lid, sub b, en derde lid, sub d valt onder de term 'duur' valt ook de termijn waarop een voorziening technisch is afgeschreven.

Lid 4
Het vierde lid dient uitsluitend ter informatie aan de cliënt. Het college neemt niet de hoogte van de bijdrage in de kosten in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. Zie artikel 12 en artikel 2.14, zesde lid, van de wet, waarin is bepaald dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK.

Artikel 3.1 Voorliggend op maatwerkvoorziening
Een algemene voorziening kan in de daarvoor geschikte situaties een voorliggend en volwaardig alternatief zijn voor een maatwerkvoorziening. Of dit in een individueel geval ook zo is, onderzoekt de gemeente indien door of namens een betrokkene een melding is gedaan bij de gemeente dat deze maatschappelijke ondersteuning nodig heeft. Een cliënt die naar het oordeel van het college voor een specifieke vorm van ondersteuning gebruik kan maken van een algemene voorziening waarbij deze ondersteuning als een passende ondersteuning wordt aangemerkt, komt dus niet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening voor die ondersteuning.

Artikel 4.1.1. Voorwaarden maatwerkvoorzieningen beperking zelfredzaamheid of participatie
Het verstrekken van een maatwerkvoorziening heeft als doel een beperking in de zelfredzaamheid en participatie te compenseren, zodanig dat de cliënt in de eigen leefomgeving kan blijven. Omdat de behoeften en passende oplossingen kunnen verschillen is het niet wenselijk en mogelijk een limitatieve opsomming in de verordening op te nemen.

Lid 3
Het derde lid betreft een 'kan'-bepaling en weet eveneens zijn grondslag in artikel 2.1.3, (eerste lid en) tweede lid, aanhef en onder a, van de wet. In de memorie van toelichting is bij artikel 2.3.5, derde lid, van de wet (Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 3, p. 148) opgemerkt dat de maatwerkvoorziening nadrukkelijk een hekkensluiter is:

"Alleen wanneer iemand echt niet zelf of met hulp van zijn omgeving in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en ook een algemene voorziening geen uitkomst biedt, is er een rol voor het college. Dat is niet het geval wanneer het gaat om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard gebruikelijk zijn (fiets, schoonmaakmiddelen, wandelstok, eenvoudige rollator). Wanneer iemand beschikt over algemeen gebruikelijke zaken, maar deze in verband met zijn beperking of problemen niet meer afdoende zijn, kan aanleiding bestaan om een voorziening te treffen. Dat is ook niet het geval als de aanvrager zijn hulpvraag redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, bijvoorbeeld: indien iemand is aangewezen op een rolstoel en een huis koopt waarin veel dure aanpassingen moeten worden aangebracht, had het in de rede gelegen dat de aanvrager in een al aangepast huis zou zijn gaan wonen."

Deze passage in het bijzonder – maar gelezen in samenhang met de verdere parlementaire geschiedenis – biedt een onderbouwing om het begrip 'voorzienbaarheid' in individuele gevallen een rol te laten spelen bij de afwijzing van een maatwerkvoorziening. Zoveel volgt ook uit de passages in de parlementaire geschiedenis waaruit blijkt dat de wetgever aan heeft willen sluiten bij de huidige rechtspraak op dit punt (zie in het bijzonder de nadere memorie van antwoord, Kamerstukken I 2013-14, 33841, nr. J, p. 18). Hieruit volgt verder dat met artikel 4.1.1., tweede lid, nadrukkelijk geen (verkapte) inkomenstoets is – of kan worden – beoogd. Ook op grond van de wettekst en blijkens de parlementaire geschiedenis is hiervoor namelijk uitdrukkelijk geen ruimte gelaten (zie verder de nota naar aanleiding van het verslag, Kamerstukken II 2013-14, 33 841, nr. 34, p. 24). Gelet op artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, aanhef en onder a, van de wet, de genoemde wetsgeschiedenis en de

huidige jurisprudentie is het van belang een expliciete grondslag te hebben voor afwijzing van een maatwerkvoorziening waarbij de 'voorzienbaarheid' een rol speelt. Het derde lid voorziet in een dergelijke grondslag. Gelet op de noodzaak tot een individuele beoordeling is de weigeringsgrond als 'kan'-bepaling vormgegeven; het college van burgemeester en wethouders is daarmee altijd gegeven een inhoudelijke afweging te maken bij iedere individuele aanvraag.

Artikel 4.1.2. Voorwaarden maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
Het verstrekken van een maatwerkvoorziening beschermd wonen of maatschappelijke opvang heeft als doel een beperking in de zelfredzaamheid en participatie te compenseren, zodanig dat de cliënt in de eigen leefomgeving kan blijven. Omdat de behoeften en passende oplossingen kunnen verschillen is het niet wenselijk en mogelijk een limitatieve opsomming in de verordening op te nemen.

Gezien de centrumgemeente constructie is ervoor gekozen om de gemeente Enschede mandaat te verlenen betreffende de toekenning van een maatwerkvoorziening. Bij de afweging wordt gebruik gemaakt van de bepalingen van de Verordening Wet Maatschappelijke Ondersteuning van de centrumgemeente Enschede. Er vindt periodiek overleg plaats tussen de gemeente Hengelo en de centrumgemeente Enschede waarbij de samenwerking en afspraken worden geëvalueerd.

Artikel 4.1.3. Aanvullende voorwaarden
Lid 1
Als er al eerder een maatwerkvoorziening is verstrekt en deze voorziening biedt nog voldoende ondersteuning en is nog niet technisch afgeschreven, dan komt de cliënt niet opnieuw in aanmerking voor een maatwerkvoorziening. De noodzaak is dan niet aanwezig:

- tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan cliënt zijn toe te rekenen;
- als de eerder verstrekte voorziening niet langer de oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning en dit niet te voorzien was.

Lid 2
Als het college vaststelt dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, zal het college kiezen voor de goedkoopst doelmatige voorziening in natura die zij ingekocht heeft. Voorop staat dat de voorziening adequaat (doelmatig) is om bij te dragen aan de ondersteuningsbehoefte. Als er echter meerdere varianten mogelijk zijn, kiest het college voor de goedkoopste variant in natura. Als de individuele situatie daar om vraagt kan onder voorwaarden ook een Pgb verstrekt worden.

Lid 3
Als een cliënt op grond van de voorwaarden zoals genoemd in artikel 4.1.1. van de Verordening in aanmerking komt voor een bepaalde maatwerkvoorziening, kan de cliënt zelf kiezen bij welke, door de gemeente voor die voorziening gecontracteerde zorgaanbieder, hij zijn zorg af wil nemen. Hierbij wordt de notitie gemaakt dat deze gecontracteerde zorgaanbieder plek moet hebben voor de cliënt. Anders kan het voorkomen dat de cliënt langere periode moet wachten tot hij/zij bij de gewenste aanbieder terecht kan, of moet de cliënt uitwijken naar een andere zorgaanbieder.

Lid 4
In het vierde lid is vastgesteld wanneer een maatwerkvoorziening niet wordt toegekend:

- Sub a: Het is voor het college belangrijk dat het objectief kan vaststellen of de voorziening noodzakelijk is. Als een cliënt zich op een zodanig moment meldt dat dit niet meer mogelijk is, dan komt dat voor rekening en risico van de cliënt. Bovendien blijkt hier dan ook uit dat de cliënt in staat is gebleken zelf met oplossingen te komen voor zijn probleem, zodat ondersteuning door het college niet aan de orde is.
- Sub b: De inzet van maatwerkvoorzieningen kan onderdeel uitmaken van een ondersteuningsplan, waar behalve de maatwerkvoorziening ook inzet van de cliënt wordt verwacht, gebruik van algemene voorzieningen of deelname aan bepaalde activiteiten. Als een cliënt weigert om aan een dergelijk ondersteuningsplan mee te werken die het college noodzakelijk vindt voor het bereiken van de resultaatgebieden, of niet meewerkt aan de uitvoering daarvan, kan dit tot gevolg hebben dat ook de maatwerkvoorziening wordt geweigerd.
- Sub c: In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren door hen zelf bekostigde voorzieningen en melden zich voor een aanspraak op een maatwerkvoorziening na het optreden van een beperking. In voorkomende gevallen kan dat leiden tot de conclusie dat het optreden van die beperking geen meerkosten met zich meebrengt.
- Sub d: Een voorziening moet veilig zijn en geen gezondheidsrisico's met zich meebrengen voor hemzelf of een ander. Zo zal bijvoorbeeld iemand die geen verkeersinzicht heeft niet in aanmerking kunnen komen voor een aangepaste auto of een snelle scootmobiel.

Artikel 4.2.1. Voorwaarden voor Pgb
Lid 1

Op grond van artikel 2.3.6 van de wet moet de cliënt voldoen aan een aantal voorwaarden om in aanmerking te kunnen komen voor een Pgb. Deze zijn:

- hij moet, al dan niet met ondersteuning, in staat zijn om een Pgb te beheren. Dat wil zeggen dat hij de administratieve verantwoordelijkheden aankan, maar ook kan bepalen wat hij nodig heeft en door hem ingeschakelde personen kan aansturen;
- hij kan motiveren waarom hij de maatwerkvoorziening in de vorm van een Pgb wenst te ontvangen;
- de diensten, hulpmiddelen e.d. die hij met het Pgb wenst in te kopen worden veilig, doeltreffend en cliëntgericht verstrekt en dragen bij aan het behalen van het beoogde resultaat.

Om te kunnen vaststellen of de cliënt aan deze voorwaarden voldoet, wordt van de cliënt verwacht dat hij een gemotiveerd verzoek indient als hij voor een Pgb in aanmerking wil komen. Aan dit verzoek wordt een aantal eisen verbonden, dat is opgenomen in het eerste lid.

Lid 2
In het tweede lid zijn de tien punten Pgb-vaardigheid vastgelegd, overeenkomend met de tien punten Pgb-vaardigheid zoals uitgedragen door de Rijksoverheid.
Voor het verkrijgen van een Pgb moet de cliënt Pgb-vaardig zijn. Dit betekent bijvoorbeeld dat de cliënt weet welke zorg hij of zij nodig heeft. En hoe de cliënt goede afspraken maakt met een zorgverlener. De gemeente controleert aan de hand van de 10 punten Pgb-vaardigheid of de cliënt Pgb-vaardig is.

Lid 3
Het tweede lid geeft aan dat het college op grond van artikel 2.3.6 van de wet een Pgb kan verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken.

Lid 4
Het vierde lid bepaalt dat het in beginsel niet mogelijk is om achteraf kosten te declareren.

Lid 5
Een aanvraag voor een Pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het Pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het Pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het Pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoopt met een Pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.

In het vijfde lid is ook bepaald dat het college een Pgb kan weigeren indien het college eerder een beslissing voor het verstrekken van een maatwerkvoorziening of Pgb heeft herzien in verband met het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens, het niet voldoen aan de voorwaarden die verbonden zijn aan de maatwerkvoorziening of Pgb of een onjuiste besteding van een Pgb.

Lid 6
In het zes lid is bepaald dat een Pgb niet mogelijk is bij de volgende situaties:

- Als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet is er nog geen sprake van geïndiceerde ondersteuning. In zo'n geval is de ondersteuning niet mogelijk via een Pgb. Zodra het reguliere onderzoek is afgerond en een maatwerkvoorziening blijkt aan de orde, dan kan de cliënt uiteraard wel een verzoek indienen voor een Pgb.
- Besteding van een Pgb in het buitenland is alleen mogelijk als hiervoor expliciet vooraf toestemming is gegeven. Het college zal hierbij toetsen of de besteding van het Pgb past binnen het ondersteuningsplan en de te behalen resultaatgebieden.
- Een Pgb is niet mogelijk voor de betaling van een persoon die hem begeleidt met het beheer van het Pgb. Ook mogen er van het Pgb geen administratiekosten worden betaald.
- Wanneer er twijfels zijn over de integriteit van de zorgverlener, waarvoor in lid e van dit artikel is beschreven wanneer dit zich in ieder geval voordoet.

Lid 7
In het zevende lid is bepaald dat een Pgb-beheerder alleen kan worden aangesteld wanneer:

- De Pgb-beheerder niet ook de uitvoerder is van de ondersteuning. Hierop kan, naar oordeel van het college, een uitzondering worden gemaakt. Dit gebeurt enkel wanneer het college dit passend vindt, bijvoorbeeld gezien de situatie van de cliënt.
- De Pgb-beheerder geen belangenverstrengeling heeft met de Pgb-aanbieder;
- De Pgb-beheerder de belangen van de cliënt voldoende kan behartigen;
- De Pgb-beheerder de aan het Pgb verbonden taken kan uitvoeren; hiervoor gelden ook de tien punten Pgb-vaardigheid, zoals omschreven in lid 2 van dit artikel in de Verordening.

Lid 8
In het achtste lid is vastgesteld dat het Pgb niet besteed dient te worden. De punten omschreven zoals dit lid vallen niet onder de te bekostigen zaken, zoals is vastgelegd in artikel 2.3.6. lid 1 tot en met 4.

Lid 9
Het Pgb is in zijn geheel niet vrij besteedbaar en dient volledig te worden gebruikt voor de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen waarvoor het Pgb is afgegeven door de gemeente.

Artikel 4.2.2. Professionele ondersteuning
In de Verordening is opgenomen dat voor de vaststelling van de hoogte van het Pgb ook bepalend is of de ondersteuning wordt geleverd op professionele basis of in het sociaal netwerk. In dit artikel is uitgewerkt wat onder professionele ondersteuning wordt verstaan. Ook is in dit artikel opgenomen wanneer er sprake is van informele ondersteuning.

Lid 1
In het eerste lid gaat het om een aanbieder die niet gecontracteerd is door de gemeente. Deze organisatie kan desondanks als professionele organisatie worden aangemerkt als deze aan de onder lid 1 genoemde cumulatieve voorwaarden voldoet. Onder de kwaliteitseisen vallen bijvoorbeeld:

- inzet van voldoende gekwalificeerd personeel;
- een adequate klachtenregeling;
- beschikt over een agressieprotocol;
- het kunnen continueren van zorg, door het hebben van genoeg medewerkers om achtervang te waarborgen;
- ingeschreven in BIG-register, als dat voor de betreffende dienstverlening vereist is.

Lid 2
In het tweede lid gaat het om zelfstandig werkende hulpverlener (zelfstandige zonder personeel of freelancer). Deze moet ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel voor de betreffende werkzaamheden en ook door de belastingdienst worden aangemerkt als ondernemer. Daarnaast is een aantal, cumulatieve kwaliteitseisen genoemd, die vergelijkbaar zijn met de kwaliteitseisen die aan een organisatie worden gesteld. Er mag geen sprake zijn van eerste- of tweedegraads bloed- of aanverwantschap met de cliënt en er moeten marktconforme tarieven in rekening worden gebracht. Hier is aansluiting gezocht bij de regelgeving voor de Wet langdurige zorg en de zorgverzekeringswet. Voor het resultaatgebied, beschermd wonen en maatschappelijke opvang is in dat geval geen professioneel tarief mogelijk, omdat het als zelfstandige zonder personeel/freelancer niet mogelijk is dit resultaatgebied te bieden. Om aan te tonen dat een freelancer of zelfstandige zonder personeel (ZZP-er) door de belastingdienst wordt aangemerkt als ondernemer, kan hij een zogenaamde VAR-wuo-verklaring bij de belastingdienst aanvragen. Hij is dit echter niet verplicht, maar dit brengt zowel voor de cliënt als voor de hulpverlener risico's met zich mee.

Lid 3
In het derde lid is uitgewerkt wanneer er sprake is van informele ondersteuning. Dit is het geval wanneer niet wordt voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in het eerste en het tweede lid, of wanneer de ondersteuning wordt geboden door een persoon die tot het sociale netwerk van de aanvraag behoort. Daarnaast kan er ook sprake zijn van informele hulp wanneer er taken worden overgenomen die door de aanvrager niet meer aangeleerd kunnen worden. Er is hier alleen sprake van informele hulp wanneer ook aan minstens één van de twee andere voorwaarden wordt voldaan.

Artikel 4.2.3. Tarief Pgb
In artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een Pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. De maximale hoogte van een Pgb is in de verordening begrensd op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte maatwerkvoorziening in natura.

Lid 1
De hoogte van het Pgb wordt bepaald aan de hand van het ingediende ondersteunings- en budgetplan en aan de hand van vastgestelde maximale Pgb-tarieven. Sub b is gebaseerd op artikel 2.1.3. lid 2 onder b van de wet. Hierin staat dat het Pgb toereikend moet zijn.

Lid 2
Voor de hoogte van het Pgb is ook bepalend of de ondersteuning wordt ingekocht bij een professionele hulpverlener/zorgorganisatie (professionele ondersteuning) of bij iemand uit de eigen familie of sociale netwerk (informele ondersteuning).

Lid 3

Als door de verstrekking van een Pgb geen algemeen gebruikelijke voorziening meer hoeft te worden gekocht of gebruikt, dan treedt een financiële besparing op voor de cliënt. De hoogte van die besparing kan in mindering worden gebracht op het Pgb.

Lid 4
Het vierde geeft regels voor de wijze van berekening van de hoogte van de bedragen voor Pgb's voor afzonderlijke maatwerkvoorzieningen. Het maximum budget voor professionele dienstverlening is afgeleid van de kostprijs voor de voorziening in natura, die het college is verschuldigd voor de maatwerkvoorziening. Het budget is hieraan niet gelijk, omdat aan gecontracteerde aanbieders zware eisen worden gesteld onder andere met betrekking tot zorgcontinuïteit, regeling klachtrecht en medezeggenschap en inzet competent personeel die kostprijsverhogend werken. De hoogte voor het Pgb bij huishoudelijke hulp en begeleiding wordt bepaald aan de hand van de hoogste periodiek van de geldende CAO, geldend op basis van de functievoorwaarden. Dit dient vermeerderd te worden met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.

Daarnaast zijn de overheadkosten van kleine aanbieders en ZZP'ers in het algemeen lager dan die van gecontracteerde aanbieders, omdat deze aanbieders aan allerlei eisen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een contract. Om deze reden is er verschil in het percentage van de kostprijs waaraan de dienstverlener bijdraagt, zoals vermeld in sub d van dit lid. Hiervoor wordt aangesloten bij de geldende CAO.

Bij ondersteuning door het sociale netwerk wordt uitgegaan van lagere tarieven, omdat in dat geval sprake is van het ontbreken van kosten die professionele dienstverleners wel hebben. Te denken valt aan overheadkosten, verzekeringen en pensioenvoorzieningen. Hierbij is aansluiting gezocht bij de Regeling Langdurige zorg, artikel 5.22 lid 1. Hier wordt ook uitgegaan van een tarief van € 20,- per uur. Daarnaast kan een financiële tegemoetkoming worden verstrekt op grond van artikel 2, sub a en b van de Uitvoeringsregeling Wmo. De cliënt die een dergelijke tegemoetkoming ontvangt, sluit geen zorgovereenkomst met de Pgb-zorgverlener, maar dient hiervoor een verklaring in bij de SVB. In de bijlage wordt verder uitgewerkt hoe de financiële tegemoetkoming berekend wordt. De hoogte van een Pgb voor dienstverlening is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten, zoals salaris, vervanging tijdens vakantie, verzekeringen en reiskosten.

Artikel 4.3.1. hoogte financiële tegemoetkoming
In dit artikel is uitgewerkt dat het college in bepaalde situaties een financiële tegemoetkoming kan verstrekken om te komen tot een passende bijdrage voor cliënt. In de bijlage wordt de hoogte van deze tegemoetkomingen nader uitgewerkt.

Artikel 4.4.1. eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen
De gemeente mag van cliënten een bijdrage in de kosten vragen voor maatwerkvoorzieningen in natura alsmede voor algemene voorzieningen. In dit artikel wordt de bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening geregeld. De bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen zijn gelimiteerd tot een bedrag gelijk aan de kostprijs van de voorziening. Het bedrag per bijdrageperiode per maand is gelijk aan die genoemd in artikel 3.8, eerste lid, van het Uitvoeringsbesluit 2.1.4a lid 4 van de wet, waarbij het de bedoeling is dat de maximale bijdrage wordt geheven die de wetgever beoogd heeft.

Lid 2
In het tweede lid is de mogelijkheid van artikel 2.1.5, om de bijdrage ook aan de ouders van minderjarige cliënten op te leggen, benut.

Lid 3
In het Uitvoeringsbesluit is bepaald dat voor rolstoelen geen eigen bijdrage is verschuldigd. Voor een maatwerkvoorziening ten behoeve van de cliënt die jonger is dan 18 jaar mag het college geen bijdrage in de kosten opleggen. Er is een uitzondering in geval een woningaanpassing wordt verleend.

Lid 4
Over een financiële tegemoetkoming wordt niet alsnog een eigen bijdrage betaald.

Lid 5
Bij dienstverlening geldt dat de eigen bijdrage verschuldigd is over iedere periode waarin dienstverlening is geboden. Ook als bijvoorbeeld een week geen dienstverlening is geboden, maar de andere weken wel, is een cliënt een eigen bijdrage verschuldigd. In hoeverre de kostprijs van de dienstverlening hierdoor wijzigt, is afhankelijk van het contract dat de gemeente met de dienstverlener heeft afgesloten. Zodra de indicatie voor de dienstverlening wordt ingetrokken, vervalt ook de verschuldigdheid van de eigen bijdrage. Er is een bijdrage verschuldigd zolang de maatwerkvoorziening wordt gebruikt of kan worden gebruikt. Als cliënt de beschikking heeft over een maatwerkvoorziening in natura, maar deze niet daadwerkelijk gebruikt, moet hij dus wel een eigen bijdrage betalen. Hierbij geldt dat de eigen bijdrage nooit hoger kan zijn dan de kostprijs van de voorziening. In het vijfde lid is bepaald wat onder de kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura en een Pgb wordt verstaan. De bijdrage in kosten voor een maatwerkvoorziening mag niet hoger zijn dan de kostprijs. De cliënt betaalt dus niet meer dan de gemeente zelf verschuldigd is voor de maatwerkvoorziening.

Lid 6
Indien aan een cliënt een Pgb verstrekt is, is de kostprijs gelijk aan de hoogte van dat budget.

Lid 7
Het Pgb dat wordt uitgekeerd zal gelijk zijn aan de kosten die met de Pgb gemaakt dienen te worden.

Lid 8
Binnen de basisondersteuning wordt voor de Wmo een Eigen Bijdrage geheven wanneer er sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie. Er is bijvoorbeeld sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie:

- Wanneer de cliënt een hulpverlener heeft die arbeid verricht. Dit kan iemand zijn die de cliënt helpt met de administratie;
- wanneer een cliënt een vaste begeleider of hulp heeft;
- Wanneer de hulpverlener voor een langere periode bij de cliënt komt. Het is dus geen tijdelijke oplossing na bijvoorbeeld een ziekenhuisopname.

In dit lid is ook opgenomen voor welke onderdelen van de Basisondersteuning dit lid geldt. Dit betekent dat niet voor alle diensten in de Basisondersteuning een Eigen Bijdrage geheven wordt.

Lid 9
De bijdrage in de kosten wordt opgelegd en geïnd door het CAK volgens de regels van het Uitvoeringsbesluit.

Artikel 4.4.2. Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
Lid 1
De bijdrage voor verblijf in de opvang of beschermd wonen wordt vastgesteld op het toegestane maximumbedrag in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, met dien verstande dat de bijdrage niet meer bedraagt dan de kostprijs.

Lid 2
In het tweede lid is geregeld dat de eigen bijdrage voor de opvang met verblijf of beschermd wonen ook blijft doorlopen bij tijdelijke afwezigheid van de cliënt. Immers, de cliënt houdt de beschikking over de plek/woonruimte binnen de opvang en ook de overige kosten voor de opvang blijven gewoon doorlopen, al maakt de cliënt er feitelijk geen gebruik van. Dit is vergelijkbaar met de situatie waarin een persoon een huis huurt: ook dan zal hij de huur door moeten blijven betalen als hij op vakantie gaat of in een ziekenhuis wordt opgenomen.

Lid 3
De vaststelling en inning van eigen bijdragen voor maatwerkvoorzieningen is centraal belegd bij het CAK. Met één organisatie bestaat zicht op de eigen bijdragen die een cliënt of één huishouden moet betalen en wordt het mogelijk om die, waar nodig, te beperken en kan cumulatie worden voorkomen.

Artikel 4.4.3. Ritbijdrage CVV
Voor het gebruik van het collectief vervoer wordt een ritbijdrage gevraagd die aansluit bij het regulier openbaar vervoer. Iemand moet, met het totaal aan Wmo vervoersvoorzieningen, in aanvaardbare mate kunnen deelnemen aan het leven van alle dag.

Lid 3
De bedragen die vermeld staan onder het tweede lid, worden met ingang van 1 januari 2025 jaarlijks aangepast, gelijk aan de tariefwijziging van het openbaar vervoer, zoals die door de Provincie Overijssel wordt vastgesteld.

Lid 4
De reikwijdte van het CVV is maximaal 25 kilometer rond het woonadres voor een enkele rit. Langere ritten dienen met de Valys geboekt te worden.

Artikel 4.5.1. Waardering mantelzorgers
Artikel 2.1.6 van de wet stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of Pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Lid 1
De gemeente Hengelo houdt de waardering voor mantelzorgers in stand, maar dan wel in de vorm van ondersteuning op maat. Dit houdt in dat ook de mantelzorger bij het onderzoek aan de “keukentafel” betrokken dient te worden. Niet alleen om te horen wat die mantelzorger bijdraagt aan de zorg, maar ook wat die daarbij zelf aan ondersteuning nodig heeft om die rol te (kunnen) blijven vervullen. Hiermee worden de mantelzorgers beter ondersteund en wordt voorkomen dat zij uitvallen.

Lid 2
Het college ziet daarom af van een vaste financiële tegemoetkoming of standaard waardering voor alle mantelzorgers.

Artikel 5.1.1. Kwaliteitseisen
Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

Lid 1
In het eerste lid zijn een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt.

Lid 2
In het tweede lid is bepaald welke verdere eisen er zijn gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen. Ook wordt in dit lid als eis gesteld dat de aanbieder adequaat verzekerd dient te zijn, dat er een VOFG kan worden uitgevraagd en dat de aanbieder fiscaal gezond dient te zijn.

Lid 3
Het in het derde lid genoemde periodieke cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Lid 4
In het vierde lid is opgenomen dat de aanbieder dient te beschikken over een onafhankelijke klachtencommissie, een vertrouwenspersoon en een klachtenregeling. Over de klachtenregeling dient actief geïnformeerd te worden richting de cliënt.

Artikel 5.1.2. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden
Algemeen Op 1 juni 2017 is het gewijzigde uitvoeringsbesluit Wmo 2015 in werking getreden. Er is een nieuw artikel 5.4 toegevoegd aan het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dat tot doel heeft dat een gemeente een reële prijs betaalt voor een Wmo dienst, waarmee de aanbieder kan voldoen aan de gemeentelijke eisen van kwaliteit en continuïteit van deze dienst en de arbeidsrechtelijke verplichtingen aan de beroepskracht die deze dienst verleent aan de cliënt.

Lid 1
In dit artikel is geregeld dat het college voor het leveren van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4. van de wet, of een vaste prijs vaststelt of een reële prijs vaststelt die geldt als ondergrens voor een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde of die geldt als ondergrens voor de vaste prijs. In het geval het college een reële prijs vaststelt, is het mogelijk dat inschrijvers een hoger tarief dan de reële prijs neerleggen. Het is niet mogelijk een lagere prijs neer te leggen. Indien het college een vaste prijs vaststelt, dan zal het tarief voor de inschrijvers gelijk zijn aan de vaste prijs.

Lid 2
Bij het vaststellen van de prijs dient het college rekening te houden met de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet en met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. De invulling van de continuïteit van de hulpverleningsrelatie in financiële zin is nieuw voor de gemeenten. De aanbieder die de opdracht gegund krijgt moet overleggen met de aanbieder die de opdracht tot dan toe had uitgevoerd over de overname van personeel. De gedachte is dat overname van personeel gemakkelijker verloopt indien de gemeente een reële prijs betaalt voor de opdracht.

Lid 3
Het college moet de vaste prijs of de reële prijs minimaal baseren op de in dit artikel genoemde kostprijselementen. De opsomming in dit lid is niet uitputtend. De gemeente kan er elementen aan toevoegen.

Lid 4 en 5

Deze leden zijn niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en zijn hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel 5.1.2. Het vierde lid biedt het college de mogelijkheid om geen vaste of reële prijs te bepalen op basis van de genoemde kostprijselementen maar de bepaling van de hoogte van een reële prijs over te laten aan de inschrijvende partijen. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad. Het college bepaalt met welke derde hij een overeenkomst aangaat (vijfde lid). Hieronder wordt verstaan een aanbieder, te weten een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die jegens het college gehouden is een voorziening te leveren (zie artikel 1.1.1 van de wet en artikel 1 van de toelichting bij deze verordening). Het overeenkomen van contracten is het primaat van het college. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 treedt dan ook niet in de contractvrijheid van het gemeentebestuur. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Artikel 5.2.1. Klachtregeling en medezeggenschapsregeling
De gemeente is op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. In het eerste lid is een bepaling opgenomen over het gemeentelijke klachtrecht. Deze bepaling is niet verplicht op grond van deze wet en is hier opgenomen in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met de eenvoudige bepaling van het eerste lid worden volstaan. In het tweede lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).

In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder). Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

Lid 2
In het tweede lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot de afhandeling van klachten door aanbieders goed wordt uitgevoerd

Lid 3
In het derde lid zijn instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 5.2.2. Meldingsregeling calamiteiten en geweld
In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet. In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 5.2.2. dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld. Overeenkomstig het vierde lid kan het college bij nadere regels bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

Artikel 5.3.1. Inspraak en medezeggenschap
Lid 1 en 2
De eerste twee leden van dit artikel geven uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet.

Lid 3
Het college betrekt een adviesraad en een Cliëntenraad bij de uitvoering van het beleid maatschappelijke ondersteuning.

Lid 4

In de Verordening Adviesraad Sociaal Domein en de Cliëntenraad Minima en Wmo is de inspraak en medezeggenschap geregeld.

Artikel 5.3.2. recht op uitdagen
Artikel 2.6.7 lid 1 Wmo 2015 maakt het mogelijk dat ingezetenen en maatschappelijke initiatieven in aanmerking komen voor het uitvoeren van taken op grond van de Wmo 2015. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald welke eisen gelden voor het door ingezetenen en maatschappelijke initiatieven laten uitvoeren van taken van het college en op welke wijze en aan de hand van welke voorwaarden de effecten worden geëvalueerd. Hiermee wordt het, naar Brits voorbeeld, mogelijk dat een 'right to challenge' wordt toegepast. Het College hecht veel waarde aan initiatieven van inwoners en wil graag dat deze initiatieven ook tot uiting komen. Daarom moeten inwoners de gemeente kunnen uitdagen om (een deel van) de maatschappelijke ondersteuning, beter uit te voeren dan de gemeente dat doet. of de door de gemeente gecontracteerde maatschappelijke partners. Door deze mogelijkheid ook in de verordening om te nemen onderstreept het College het belang van inwoners die initiatief nemen.

Artikel 6.1. Nieuwe feiten en omstandigheden
Dit artikel is een herhaling van hetgeen vermeld staat in artikel 2.3.8 van de wet.

Artikel 6.2. Herziening of intrekking

Lid 1
Het eerste lid is een herhaling van hetgeen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.10).

Lid 2
Het tweede lid is een 'kan' bepaling. Een Pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als binnen zes maanden na de beslissing tot het verstrekken van het Pgb nog geen voorziening is getroffen, heeft het college de bevoegdheid om de beslissing geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in het lid 1, onder d (dat tevens op maatwerkvoorzieningen (in natura) ziet).

Artikel 6.3. Terugvordering
In artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de wet zijn regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening of Pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; 'omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.'

De artikelen 6.1., 6.2. en 6.3. betreffen een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, vierde lid, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een Pgb, alsmede misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Met opname van de wettekst in de artikelen 6.1., 6.2. en 6.3. van de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een Pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Lid 2
In het tweede lid is een bepaling opgenomen waardoor het college de mogelijkheid heeft een maatwerkvoorziening of een Pgb terug te vorderen als vastgesteld is dat de kwaliteit van de geleverde zorg niet voldoet aan de kwaliteitseisen van de wet en /of de verordening. De kwaliteitseisen staan vermeld in artikel 5.1.1. van de Verordening en zijn verder uitgewerkt in artikelen 2.4.5. en 3.3 van de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning. Zo kan er bijvoorbeeld teruggevorderd worden als blijkt dat de professional niet beschikt over de juiste kwalificaties (erkend diploma), het type zorg niet aansluit bij de ondersteuningsbehoefte (niet cliëntgericht), enzovoort.

Lid 3
In het derde lid is dan ook een bepaling opgenomen die het college de bevoegdheid geeft tot terugvordering van in eigendom en in bruikleen verstrekte voorzieningen.

Artikel 6.4. Onderzoek naar besteding van Pgb
Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van de Pgb's.

Artikel 7.1. Intrekking oude verordening
In dit artikel wordt de oude verordening ingetrokken.

Artikel 7.2. Overgangsbepalingen

Lid 1
In het eerste lid is bepaald dat besluiten die berusten op bepaalde artikelen van de in te trekken verordening, voortaan berusten op de overeenkomstige artikelen van de nieuwe verordening. Dit wordt omhangen genoemd. De besluiten hangen voortaan aan de nieuwe verordening.

Lid 2
In het tweede lid is bepaald dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden afgedaan op grond van de nieuwe verordening.

Lid 3
In het derde lid is voor lopende bezwaarschriften bepaald dat deze volgens de nieuwe verordening worden afgedaan.

Artikel 7.3. Inwerkingtreding
Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 7.4. Citeertitel
Dit artikel legt vast hoe de verordening moet worden aangehaald

Verordeningen gemeente Hengelo 2025

Gemeente Hengelo

Presentatie

Verordening Maatschappelijke Ondersteuning
Verordening Jeugdhulp

3 december 2024

Aanleiding

Waarom zijn er nieuwe verordeningen opgesteld?

- De huidige verordeningen zijn verouderd
  - Verordening Jeugdhulp Gemeente Hengelo 2018 (na 2e wijzing)
  - Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Hengelo 2020

- Aanpassingen zijn nodig vanuit wet- en regelgeving en actuele jurisprudentie

- Vanaf 2025 wordt de ondersteuning en zorg, volgens het Transformatieplan, anders georganiseerd in Hengelo

- Nieuwe inkoop jeugdhulp Twente

Gemeente Hengelo

Proces

Hoe zijn we tot de nieuwe verordeningen gekomen?

Aanpassingen	Concept versie	Ter inzage-legging	Definitieve versie	Vaststelling
Mei – september	*September*	*September – oktober*	*November*	*December*

Parallel hieraan loopt het proces om de beleidsregels aan te passen.

Vraag aan de gemeenteraad:

Vast te stellen:

- Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Hengelo 2025
- Verordening Jeugdhulp Gemeente Hengelo 2025

Gemeente Hengelo

Wijzigingen in beide Verordeningen

Jeugdhulp & Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025

1. **Procedurele bepalingen aangescherpt om beter aan te sluiten op de huidige- en nieuwe werkwijze per 2025**
2. **Omschrijving van 'de Basisondersteuning' als algemene/ overige voorziening toegevoegd**
3. **Uitwerking van 'Eigen kracht', 'Sociaal Netwerk' en '(boven)gebruikelijke hulp' toegevoegd**
   - Wat kan er redelijkerwijs van de 'eigen kracht' van inwoners zelf, ouder(s), jeugdige(n), huisgenoten (en waar mogelijk het sociale netwerk) verwacht kan worden bij het oplossen van problemen?
4. **De voorwaarden voor een Persoonsgebonden budget (Pgb) zijn aangescherpt**
5. **Onderscheid tussen formele en informele ondersteuning wordt duidelijk gemaakt**
   - M.b.t. inzet van deze ondersteuning en bijbehorende tarieven

Gemeente Hengelo

Verordening

Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025

1. **De verschillende vormen van jeugdhulp zijn zo volledig mogelijk uitgewerkt**
   - Uitwerking beschikbare overige- en individuele voorzieningen in de verordening i.p.v. beleidsregels.
   - Hierdoor is de omvang van de verordening 2025 groter dan de voorgaande versie.
   - Door de uitwerking jeugdhulpproducten weten inwoners waar ze aanspraak op kunnen maken.

2. **De omschrijving van de verschillende jeugdhulpproducten is afgestemd met de gemeenten in de regio Twente**
   - Om zoveel als mogelijk eenduidige teksten in de lokale verordeningen op te nemen.

3. **De kwaliteitseisen voor aanbieders zijn verder aangescherpt op basis van regionale- en lokale (aanbestedings)voorwaarden**

4. **Het onderzoek naar de noodzaak voor de inzet van jeugdhulp is aangepast om beter aan te sluiten op het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep (CRvB)**

Gemeente Hengelo

Verordening

Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025

1. **Er wordt ook een bijdrage geheven voor het gebruik van de algemene voorziening 'Basisondersteuning'**
   - Enkel voor de diensten uit de basisondersteuning die voortkomen uit de Wmo
   - Mits er geen sprake is van een Wmo-indicatie waarvoor al een eigen bijdrage wordt geheven
   - En wanneer er sprake is van een duurzame ondersteuningsrelatie
     - Een (zorg)verlener/medewerker die voor een langere periode met dezelfde cliënt werkt;
     - Er is sprake van een relatie waarbij het persoonlijke aspect van belang is en loon de belangrijkste kostencomponent is

Gemeente Hengelo

Zijn er nog vragen?

Gemeente Hengelo

Behandelvoorstel

Onderwerp	**A. Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025** **B. Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025**		
Zaaknummer	3826663	**Portefeuillehouder**	Marie-José Luttikholt / Claudio Bruggink
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: **A.** De Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025 definitief vast te stellen. **B.** De Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 vast te stellen.		
Historie	De gemeente Hengelo streeft ernaar de zorg en ondersteuning vanuit de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet dichter bij de inwoner te organiseren. Hiertoe heeft uw gemeenteraad op 26 oktober 2022 ingestemd met het Transformatieplan Sociaal Domein. Vanaf 2025 organiseren we de ondersteuning in Hengelo anders. Dit om de zorg voor inwoners die het nodig hebben ook in de toekomst te kunnen waarborgen. Om aan te sluiten op ambitie en doelen uit dit Transformatieplan, is het nodig om de huidige verordeningen aan te passen. Het college heeft beide concept verordeningen vastgesteld op 17 september jl. Na deze vaststelling hebben deze 6 weken ter inzage gelegen. Hierop zijn geen reacties binnengekomen. Bij het aanpassen van een verordening wordt normaliter de Adviesraad Sociaal Domein om advies gevraagd. Echter, de Adviesraad heeft besloten een tijdelijke pauze te hanteren in het uitvoeren van hun taken en activiteiten omtrent gevraagd en ongevraagd advies over het huidige beleid van het Sociaal Domein. De Adviesraad stelt dat zij hun capaciteit nodig hebben om uitvoering te kunnen geven aan de herijking Adviesraad 2.0. Om deze reden kon er geen advies gevraagd worden bij de Adviesraad Sociaal Domein voor deze Verordeningen. De raadsleden wordt gevraagd om eventuele technische vragen over deze voorstellen, voorafgaand aan de politieke markt via de raadsgriffie te stellen.		

Politieke Markt	**3 december 2024**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Van der Pal	Coen Hartendorp	Raadzaal	Sociaal	75 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Beide zaken worden gezamenlijk behandeld in één politieke markt. De sessie wordt geopend met een korte inleidende presentatie vanuit het college. Hierna is er de gelegenheid voor eventuele insprekers om de raad hun input mee te geven bij de behandeling van deze twee onderwerpen. Per inspreker is er de mogelijkheid vanuit de raad om een vraag aan de inspreker te stellen. Vervolgens is het woord aan de fracties waarin de fracties in hun termijn wordt gevraagd om een oordeel te geven over de voorliggende verordeningen. Afsluitend krijgt het college de gelegenheid om te reageren op de inbreng vanuit de fracties. Één woordvoerder per fractie.			
Spreekrecht publiek	ja ☒	duur: maximaal 5 minuten		

Raad	18 december	
Doel van de sessie	Besluitvorming – bespreekstuk	
Behandeladvies	Tijdens de politieke markt hebben insprekers hun zorgen kenbaar gemaakt ten aanzien van de transformatie in het sociaal domein en de wijziging in de wijze van organiseren van ondersteuning. Vanuit de raad en college is hier op gereageerd. De raad heeft uitvoerig in eerste termijn gedebatteerd over deze inbreng en de voorliggende verordeningen. Beide zaken gaan als Bespreekstuk door naar de raadsvergadering van 18 december. De bespreking moet zich in tweede termijn dan richten op de besluitvorming over de voorliggende verordeningen, waarbij er ruimte is te reageren op de eerste termijn van het college uit de politieke markt. Hierbij is het nadrukkelijk niet de bedoeling de eerste termijn uit de politieke markt over te doen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3826664	boelen, kirsten	MSO-SD	Claudio Bruggink

ONDERWERP

3826664 - Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. De Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Gemeenten hebben vanuit de Jeugdwet de verantwoordelijkheid om jeugdhulp en ondersteuning te bieden. De gemeente Hengelo streeft ernaar de zorg en ondersteuning vanuit de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet dichter bij de inwoner te organiseren. Hiertoe heeft de gemeenteraad van Hengelo op 26 oktober 2022 ingestemd met het Transformatieplan Sociaal Domein. Om aan te sluiten op ambitie en doelen uit dit Transformatieplan, is het nodig om de huidige Verordening Jeugdhulp Gemeente Hengelo 2018 (na 2e wijziging) aan te passen.
Daarnaast geven de in 2022 vastgestelde Regiovisie Jeugdhulp Twente en het bijbehorende nieuwe inkoopmodel aanleiding tot het aanpassen van de Verordening.
Verder is de huidige Verordening Jeugdhulp niet meer in lijn met de actuele jurisprudentie op het gebied van de Jeugdwet.
De wijzigingen die ten opzichte van de vorige Verordening (2018) zijn doorgevoerd, waarborgen dat de Verordening aansluit bij landelijke ontwikkelingen en jurisprudentie. Ook waarborgen deze wijzigingen een goede aansluiting bij de regionale inkoop en lokale basisondersteuning, die per 1 januari 2025 van start gaan.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3826664	Boelen, Kirsten	MSO-SD	Claudio Bruggink

ONDERWERP
3826664- Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:
1. De Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 vast te stellen.

INLEIDING

Gemeenten hebben vanuit de Jeugdwet de verantwoordelijkheid om jeugdhulp en ondersteuning te bieden. De gemeente Hengelo streeft ernaar de zorg en ondersteuning vanuit de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet dichter bij de inwoner te organiseren. Hiertoe heeft de gemeenteraad van Hengelo op 26 oktober 2022 ingestemd met het Transformatieplan Sociaal Domein (hierna: Transformatieplan). Het Transformatieplan geeft kaders en richting voor de veranderingen in het Sociaal domein. De gemeente Hengelo investeert in een stevige basis met passende voorzieningen in de wijk, dichter bij de Hengeloërs. Vanaf 2025 organiseren we de ondersteuning in Hengelo anders. Dit om de zorg voor inwoners die het nodig hebben ook in de toekomst te kunnen waarborgen. Om aan te sluiten op ambitie en doelen uit dit Transformatieplan, is het nodig om de huidige Verordening Jeugdhulp Gemeente Hengelo 2018 (na 2e wijziging) aan te passen.

Daarnaast geven de in 2022 vastgestelde Regiovisie Jeugdhulp Twente en het bijbehorende nieuwe inkoopmodel aanleiding tot het aanpassen van de Verordening. In de regiovisie wordt er gestreefd naar een verbetering van hulp voor alle jeugdigen in Twente, middels acht leidende principes. De jeugdige zal dit ondervinden doordat er gestreefd wordt naar zo licht en zo nabij mogelijke ondersteuning. Met de nieuwe inkoop (2025) wordt gestreefd naar een effectief, duurzaam, betaalbaar en beheersbaar jeugdzorglandschap. De nieuwe inkoop en daarmee ook de Verordening zorgen daarmee voor een verbetering van jeugdhulp voor de Twentse jeugdigen.

Verder is de huidige Verordening Jeugdhulp niet meer in lijn met de actuele jurisprudentie op het gebied van de Jeugdwet. En zijn er sinds 2018 verschillende publicaties, uitspraken en modelverordeningen verschenen die van invloed zijn op de Verordening Jeugdhulp. Zoals het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) voor het jeugdhulponderzoek, de uitspraken van de CRvB over eigen kracht, en de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) 'Reële prijzen Jeugdwet'. Deze ontwikkelingen, samen met het Transformatieplan, vragen om een aanpassing van de huidige verordening en beleidsregels.

Het college heeft de concept Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 vastgesteld op 17 september jl. Na deze vaststelling heeft de concept Verordening 6 weken ter inzage gelegen. Hierop zijn geen reacties binnengekomen.
Op 12 november jl. heeft het College op 12 november jl. besloten in te stemmen met de Verordening Jeugdhulp en deze aan uw Raad ter vaststelling aan te bieden.

ARGUMENTEN

1.1 Het vaststellen van verordeningen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.
De Jeugdwet schrijft dwingend voor dat de gemeenteraad verordeningen op de verschillende beleidsterreinen uit deze wet vaststelt. Daarom wordt uw Raad nu gevraagd om de Verordening, na de vaststelling van de conceptverordening en de periode van terinzagelegging, definitief vast te stellen.

1.2 Door de lokale verordening aan te passen is deze in lijn met de landelijke wet- en regelgeving en de actuele jurisprudentie op het gebied van de Jeugdwet.
Het wijzigen van de verordening hangt samen met de landelijke aanpassingen die sinds 2018 voortvloeien uit de jurisprudentie op het gebied van de Jeugdwet.

1.3 Gezien de nieuwe werkwijze volgens het Transformatieplan, is nu het juiste moment om de verordening aan te passen.
Vanaf 2025 organiseren we de ondersteuning in Hengelo anders. Dit vraagt om een aanpassing van de

verordening. Op het gebied van de Jeugdwet is het bijvoorbeeld van belang om in de verordening te verwerken welke vormen van jeugdhulp (overige- en individuele voorzieningen) er per 2025 beschikbaar zijn. De Verordening moet het College voorzien in de benodigdheden om uitvoering te geven aan de nieuwe werkwijze.

1.4. De nieuwe inkoop jeugdhulp Twente is in de conceptverordening verwerkt.
In het voorjaar van 2022 hebben de Twentse gemeenten gezamenlijk de regiovisie vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe wij in Twente samen met aanbieders, professionals en gemeenten jeugdhulp naar een hoger plan gaan tillen. De strategische inkoop jeugdhulp 2025 richt zich op het beëindigen van de huidige mogelijkheid van doorlopende inschrijving, het realiseren van een dekkend zorglandschap met een beheersbaar aantal zorgaanbieders en het waarborgen van voldoende aanbod voor keuzemogelijkheid voor de inwoner. Verder wordt er ingezet op het bieden van goede kwaliteit en hoge betrouwbaarheid en het uitvoeren van een marktanalyse. Op basis van deze uitgangspunten zijn keuzes voorgelegd over toegangsmanagement, bekostiging en contractvormen. Deze keuzes hebben geleid tot een verandering in de wijze van inkopen. Om een dekkend en beheersbaar zorglandschap te krijgen met goede kwaliteit en hoge betrouwbaarheid, is het van belang dat er meer zicht is op de vele individuele voorzieningen die het landschap heeft. In de huidige situatie worden veel diverse individuele voorzieningen onder één productnaam genoemd. Hierdoor is er minder zicht op dekkendheid van het zorglandschap, beheersbaarheid, kwaliteit en betrouwbaarheid. Om de leidende principes te kunnen nastreven, worden diverse individuele voorzieningen specifieker ingekocht. Om de individuele voorzieningen te kunnen toekennen, is het nodig dat ze worden beschreven in de Verordening.

1.5. Er zijn verschillende wenselijke en noodzakelijke (tekstuele) wijzigingen doorgevoerd.
Samen met de uitvoering, juridische zaken, beleid, kwaliteit en toezicht is gekeken naar de wenselijke en noodzakelijke veranderingen. Tekstuele wijzigingen zijn doorgevoerd ter verduidelijking of vanwege het aanpassen van de terminologie aan de bepaling in de Jeugdwet of huidige werkwijze in Hengelo. In bijlage 3 bij dit raadsvoorstel wordt per artikel de wijzigingen inhoudelijk besproken.

De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen zijn:

- <u>Algemeen</u>
  - De omvang van de Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 is aanzienlijk groter dan de vorige versie.
  - In de regio Twente is er ambtelijk afgesproken om zoveel als mogelijk eenduidige teksten in de lokale verordeningen op te nemen.

- <u>Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen</u>
  - Aanscherping en toevoeging van begripsbepalingen zodat ze beter aansluiten bij bepalingen Jeugdwet en Algemene wet bestuursrecht.
  - Verwijderen van begripsbepalingen die overbodig zijn geworden (door aanscherping, aanpassing in structuur en inhoud.
  - Verduidelijking van begrip ‘overige’- en ‘individuele voorzieningen’.
  - Aanscherping van bepalingen met betrekking tot toegang Jeugdhulp.
  - In artikel 1.2. zijn de beschikbare vormen van jeugdhulp zo volledig mogelijk uitgewerkt.
    De grootste wijziging is dat alle individuele voorzieningen zijn uitgewerkt in de Verordening in plaats van in de beleidsregels, zoals in de huidige versies (2018) van deze stukken.
  - Het eerste lid van artikel 1.2 geeft een omschrijving van de Basisondersteuning als beschikbare overige voorzieningen in Hengelo.
  - Artikelen 1.3 t/m 1.9 zijn toegevoegd om verschillende beschikbare voorzieningen te omschrijven.
  - Artikelen 1.10 en 1.11 zijn toegevoegd ter verduidelijking van de toegang tot de jeugdhulp.

- <u>Hoofdstuk 2: Procedurele bepalingen</u>
  In dit hoofdstuk zijn een aantal procedurele bepalingen met betrekking tot het onderzoek aangescherpt of verwijderd om beter aan te sluiten op de huidige en/of nieuwe werkwijze per 2025. Daarnaast is de formulering van een aantal artikelen aangepast om de duidelijkheid en leesbaarheid te bevorderen.
  - Het artikel over het indienen van een (aan)melding is verwijderd.
  - Artikel 2.2. over het onderzoek is aangepast om beter aan te sluiten op het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep (CRvB).
  - Artikel 2.3. over Eigen kracht, sociaal netwerk algemene voorziening en andere voorziening is toegevoegd.
    De uitwerking van de eigen kracht en eigen mogelijkheden van de jeugdige en zijn ouders maakt inzichtelijk wanneer het college een individuele voorziening dient in te zetten en wanneer niet.

- <u>Hoofdstuk 3: Afweging en voorwaarden individuele voorzieningen</u>
  - In artikel 3.3. zijn de voorwaarden voor een persoonsgebonden budget (pgb) verder aangescherpt.
  - Artikel 3.4. en 3.5 over het onderscheid tussen formele en informele hulp zijn toegevoegd.
  - In artikel 3.4. zijn extra bepalingen toegevoegd om aanvullende voorwaarden te stellen aan de

kwalificaties van personen die formele hulp verlenen.
- o Artikel 3.6. over het tarief van een pgb is geactualiseerd en aangepast naar de werkwijze per 1 januari 2025.

- <u>Hoofdstuk 4: Bestrijding, misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet</u>
- In artikel 4.2. is een extra lid toegevoegd ter verduidelijking van de herziening of intrekking van een beslissing aangaande een individuele voorziening.

- <u>Hoofdstuk 5: Kwaliteit, klachten en inspraak</u>
  - o De gestelde kwaliteitseisen voor aanbieders, zoals beschreven in artikel 5.1.1, zijn verder aangescherpt op basis van regionale- en lokale (aanbestedings)voorwaarden.
  - o In artikel 5.1.1. zijn extra bepalingen toegevoegd om aanvullende voorwaarden te stellen aan professionals en/of aanbieders van formele ondersteuning.
  - o Artikel 5.1.2. is aangepast om beter aan te sluiten op de Algemene Maatregel van Bestuur 'Reële prijzen Jeugdwet'.
  - o Het artikel over de vertrouwenspersoon is verwijderd.

- <u>Hoofdstuk 6: Overige bepalingen</u>
  - o Het artikel over Privacy is verwijderd.
  - o Hardheidsclausule (artikel 6.2) toegevoegd.

KANTTEKENINGEN

1.1 Op het gebied van de Jeugdwet moeten er landelijk nog een aantal aanpassingen doorgevoerd worden in de verordeningen

In het kader van de Jeugdwet zijn er een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op de verordeningen. Zo zijn er een aantal richtlijnen en handreikingen (zoals de 'Handreiking afbakening Jeugdhulpplicht' en de VNG Modelverordening Jeugdhulp die nog niet definitief zijn vastgesteld). De kans bestaat dat er op basis hiervan in 2025 nog een aanvulling of aanpassing volgt op de verordening van de gemeente Hengelo.

1.2 Er is gekozen voor een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen in plaats van een was-wordt tabel

Omdat de inhoud van de individuele voorzieningen is gewijzigd door de regionale inkoop, en de individuele voorzieningen nu zijn uitgewerkt in de verordening, is ervoor gekozen geen was-wordt-tabel te maken. Een was-wordt-tabel zou zeer onleesbaar worden en daarom is gekozen voor een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen (zie bijlage 3).

1.3 Momenteel kan er geen advies gevraagd worden bij de Adviesraad Sociaal Domein

Bij het aanpassen van een verordening wordt normaliter de Adviesraad Sociaal Domein om advies gevraagd. Echter, de Adviesraad heeft besloten een tijdelijke pauze te hanteren in het uitvoeren van hun taken en activiteiten omtrent gevraagd en ongevraagd advies over het huidige beleid van het Sociaal Domein. De Adviesraad stelt dat zij hun capaciteit nodig hebben om uitvoering te kunnen geven aan de herijking Adviesraad 2.0. Om deze reden kon er geen advies gevraagd worden bij de Adviesraad Sociaal Domein voor deze Verordening.

VERVOLG

De Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 wordt na vaststelling gepubliceerd in het Gemeenteblad.

BIJLAGEN

1. Verordening Jeugdhulp Gemeente Hengelo 2025
2. Toelichting op Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2025
3. Overzicht inhoudelijke wijzigingen per gewijzigd artikel per hoofdstuk

Verordening Jeugdhulp Gemeente Hengelo 2025

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 12 november 2024; gelet op de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 en 8.1.1. vierde lid van de Jeugdwet;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;
gelet op de doelstellingen zoals verwoord in het Transformatieplan Sociaal Domein Hengelo;
overwegende dat:

- de Jeugdwet de verantwoordelijkheid voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp bij de gemeente heeft belegd, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt;
- het noodzakelijk is om regels vast te stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, de wijze van afstemming met andere voorzieningen, de wijze waarop het persoonsgebonden budget wordt vastgesteld, de bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet en regels ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor levering van jeugdhulp en de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan; en
- het wenselijk is te bepalen onder welke voorwaarden degene aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot diens sociale netwerk.

besluit:
vast te stellen de
Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025

Hoofdstuk 1 Algemene Bepalingen

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
    a. **algemene voorziening**: jeugdhulpvoorziening op grond van de Jeugdwet die rechtstreeks toegankelijk is zonder voorafgaand diepgaand onderzoek naar de behoeften en persoonskenmerken van de jeugdige en/of zijn gezinssysteem;
    b. **andere voorziening:** voorziening anders dan in het kader van de Jeugdwet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen;
    c. **BIG:** Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg;
    d. **budgethouder:** de persoon die een pgb ontvangt op grond van de Jeugdwet;
    e. **budgetplan:** een door de jeugdige en/of de ouder opgesteld plan, waarin opgenomen is welke individuele voorziening met welk te bereiken resultaat de jeugdige en/of de ouder inkoopt met een persoonsgebonden budget, mogelijk door het college aangevuld met voorwaarden die daaraan verbonden zijn;
    f. **formele hulp:** een zorgverlener die hulpverleent volgens de kwaliteitseisen zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de Jeugdwet en bijlage 3 bij deze verordening;
    g. **gezinshuisouder:** een professional die in zijn of haar eigen huis professionele zorg en begeleiding biedt aan jeugdigen die tijdelijk of langdurig niet bij hun ouders kunnen wonen;
    h. **gezinssysteem:** een leefverband van één of meer volwassenen die verantwoordelijkheid dragen voor de verzorging en opvoeding van één of meer jeugdigen. Hieronder vallen bijvoorbeeld: een traditioneel gezin, een éénoudergezin, samengesteld gezin, een pleeggezin en/of een adoptiegezin;
    i. **GGZ:** Geestelijke Gezondheidszorg die zich richt op het voorkomen en behandelen van psychische aandoeningen;
    j. **hulpvraag:** behoefte van een jeugdige en/of de ouder aan jeugdhulp in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en/of stoornissen;
    k. **individuele voorziening:** op de jeugdige en zijn ouder toegesneden voorziening die door het college in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt verstrekt;
    l. **informele hulp**: personen uit het sociale netwerk van de jeugdige die hulpverlenen volgens de kwaliteitseisen zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de Jeugdwet en bijlage 3 bij deze verordening;
    m. **LvB:** Licht verstandelijke beperking;
    n. **NIP:** Nederlands Instituut van Psychologen;
    o. **NVO:** Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen;
    p. **ondersteuningsplan:** hierin staat de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en/of de ouder, de doelen (beoogde resultaten) en hoe deze te bereiken. Evenals de bijdragen die zowel het college als de hulpvrager en zijn sociale netwerk hieraan kunnen leveren;

q. **outreachend werken:** een werkmethode waarbij actief wordt ingezet op het leggen van contact met de doelgroep, het onderzoeken van de vragen en het motiveren en verwijzen van de doelgroep naar vormen van hulpverlening of anderszins;
r. **overige voorziening:** een algemene voorziening en/of een andere voorziening;
s. **pgb:** persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 van de Jeugdwet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een jeugdige en zijn ouder, dat hen in staat stelt de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken;
t. **SKJ:** Stichting Kwaliteitsregister Jeugd;
u. **sociaal netwerk:** een familielid, huisgenoot, (voormalig) echtgenoot of andere personen met wie de jeugdige of het gezinssysteem een sociale relatie onderhoudt;
v. **systeemproblematiek**: interactie- en/ of relatieproblemen rondom de jeugdige en/of zijn ouder;
w. **wet:** Jeugdwet;
x. **zorgverlener:** een persoon die hulpverleent op basis van pgb.

2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet, het Besluit Jeugdwet, de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 1.2. Vormen van jeugdhulp

1. De volgende overige voorzieningen zijn beschikbaar:
   Basisondersteuning, ondersteuning voor inwoners die niet (volledig) op eigen kracht kunnen meedoen aan de maatschappij én er geen of beperkt netwerk is om te helpen. Basisondersteuning is groepsgewijs waar het kan en individueel waar nodig (of in combinatie). Bereikbaar via een lichte toets waar passend, en een bredere vraagverheldering waar nodig.
   a. Informatie- en advies: informatie en adviezen geven over het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en ten aanzien van normale levensvraagstukken;
   b. (preventieve) Opvoed- en opgroeiondersteuning individueel en groepsgewijs: cursussen en trainingen voor jeugdigen en/of het gezinssysteem over het opvoeden en opgroeien van jeugdigen;
   c. Begeleiding van jeugdigen en/of het gezinssysteem (ambulant) die geboden wordt en die gericht is op de jeugdige of het gezinssysteem. Deze ondersteuning kan bestaan uit:
      - Het stimuleren van zelfredzaamheid op alle levensgebieden en het aanvullen van tekorten daarin;
      - Het verbeteren, verminderen of voorkomen van verergering van de problematiek;
      - Het oplossen of hanteer maken van de problematiek en/of beperking;
      - Het aanleren van nieuwe vaardigheden of gedrag (bij jeugdige of gezinssysteem);
      - Het wegnemen van klachten;
      - Het op gang brengen van een gestagneerde ontwikkeling;
      - Borging van veiligheid voor de jeugdige en/of het gezinssysteem, bijvoorbeeld in gedrag zorgbehoefte of in het gezin of netwerk;
      - Omgangsbegeleiding.
   d. Groepsgerichte ondersteuning en/of activiteiten gericht op:
      - Het stimuleren van zelfredzaamheid op alle levensgebieden en het aanvullen van tekorten daarin;
      - Het aanleren en zich eigen maken van praktische en sociale vaardigheden;
      - Het behoud van aangeleerde vaardigheden;
      - De deelname aan het maatschappelijke leven;
      - Het voorkomen van behandeling, het verkorten van de trajectduur van behandeling of ter ondersteuning van behandeling.
   e. (Tijdelijke) steun ter ontlasting van of ter voorkoming van een overbelast gezinssysteem.

2. De volgende individuele voorzieningen zijn beschikbaar:
   a. Ambulante jeugdhulp in de vorm van:
      1. Vaktherapie;
      2. Behandeling Individueel;
      3. Forensische jeugdhulp - behandeling;
      4. Medicatiecontrole exclusief medische comorbiditeit;
      5. Medicatiecontrole inclusief medische comorbiditeit;
      6. Begeleiding Groep Intensief;
      7. Behandeling Groep Basis;
      8. Behandeling Groep Intensief;
      9. Kinderdagcentrum (KDC)/Orthopedagogisch dagcentrum (ODC) Basis;
      10. Kinderdagcentrum (KDC)/Orthopedagogische dagcentrum (ODC) Intensief;
      11. Ernstige Dyslexiezorg (ED);
      12. Screening;
   b. Ambulante alternatieven voor verblijf in de vorm van:

1. Zeer Intensieve Traumabehandeling (ZIT);
2. Flexible Assertive Community Treatment (FACT);
3. Multisysteem Therapie (MST);
4. Crisis Systeem Interventie (CSI);

c. Wonen in de vorm van:
1. Pleegzorg;
2. Gezinshuis;
3. Woongroep;
4. Hoogspecialistische kleinschalige woonvoorziening;

d. Verblijf in de vorm van:
1. Kamertraining;
2. Ouder-kind Groep;
3. Behandelgroep;
4. Driemilieuvoorziening;
5. Jeugd GGZ verblijf;
6. JeugdzorgPlus;
7. Deeltijd verblijf/logeren;
8. Extra Verblijfsbegeleiding;

e. Crisiszorg in de vorm van:
1. Crisisdienst GGZ-Jeugd;
2. Ambulante crisiszorg:
   i. Families First;
   ii. Ambulante spoedhulp (ASH);
3. Crisisverblijf:
   i. Crisisverblijf Licht verstandelijke beperkt (LvB);
   ii. Crisisverblijf Jeugd- en Opvoedhulp (J&O);
   iii. Crisisverblijf Jeugd GGZ;
   iv. Crisispleegzorg;

f. Advies en Expertise;

g. Jeugdhulpvervoer.

3. In de artikelen 1.3 tot en met 1.9 zijn de beschikbare individuele voorzieningen beschreven. De uitwerking van deze individuele voorzieningen is opgenomen in bijlage 1 bij deze verordening.
   1. Individuele voorzieningen worden ingezet met als doel om de jeugdige in staat te stellen om:
      a. gezond en veilig op te groeien;
      b. te groeien naar zelfstandigheid en;
      c. voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren.
   2. Het college kan bij nadere regels aanvullingen op en verdere invulling van de overige en individuele voorzieningen vast- stellen die op basis van het eerste en tweede lid beschikbaar zijn.

Artikel 1.3. Ambulante jeugdhulp

1. In dit artikel wordt de individuele voorziening Ambulante jeugdhulp beschreven. Ambulante jeugdhulp bestaat uit de volgende vormen:
   a. Vaktherapie;
   b. Behandeling Individueel;
   c. Forensische jeugdhulp - behandeling;
   d. Medicatiecontrole exclusief medische comorbiditeit;
   e. Medicatiecontrole inclusief medische comorbiditeit;
   f. Begeleiding Groep Intensief;
   g. Behandeling Groep Basis;
   h. Behandeling Groep Intensief;
   i. Kinderdagcentrum (KDC)/Orthopedagogisch dagcentrum (ODC) Basis;
   j. Kinderdagcentrum (KDC)/Orthopedagogische dagcentrum (ODC) Intensief;
   k. Ernstige Dyslexiezorg (ED);
   l. Screening.

2. **Vaktherapie:** is voor de jeugdige. Vaktherapie is de overkoepelende naam voor de vaktherapeutische disciplines: beeldende therapie, danstherapie, dramatherapie, muziektherapie, psychomotorische kindertherapie en speltherapie. Vaktherapie is een behandelvorm die uitgaat van doen en ervaren. Vaktherapie kan ook systemisch worden ingezet. De doelen van Vaktherapie zijn:
   - dat de jeugdige uiting kan geven aan zijn problemen of over zijn problemen wil praten;
   - klachtgericht, namelijk om de jeugdige te ondersteunen om lichamelijke, verstandelijke, psychische, psychosomatische, psychosociale of psychiatrische problematiek te verhelpen, te verminderen of te accepteren en om terugval en hernieuwde klachten zoveel mogelijk te voorkomen;

- persoonsgericht, namelijk om het welbevinden en de kwaliteit van leven en de persoonlijke ontwikkeling van de jeugdige te bevorderen.

3. **Behandeling Individueel:** is gericht op de jeugdige en/of het gezinssysteem en betreft milde en ernstige enkelvoudige (opvoed) problematiek, milde meervoudige (opvoed)problematiek of ernstige meervoudige problematiek, veiligheid en onderzoek en diagnostiek. De doelen van Behandeling Individueel zijn:
   - het oplossen of hanteerbaar maken van de problematiek en/of beperking;
   - het verbeteren, verminderen of voorkomen van verergering van de problematiek;
   - het aanleren van nieuwe vaardigheden of gedrag (bij jeugdige of gezinssysteem);
   - het wegnemen van klachten;
   - het op gang brengen van een gestagneerde ontwikkeling;
   - veiligheid voor de jeugdige en/of het gezinssysteem, bijvoorbeeld in gedrag, zorgbehoefte of in het gezin of netwerk.

   Binnen Behandeling Individueel zijn er modules te zetten, die ook wel ambulante alternatieven genoemd worden. De ambulante alternatieven die binnen Behandeling Individueel vallen zijn:
   a. Kind In Gezond Systeem (KINGS);
   b. Intensive Home Treatment (IHT);
   c. Zeer Intensieve Gezinsbehandeling (ZIG);
   d. Multi Dimensionale Familie Therapie (MDFT);
   e. Intensieve Psychiatrische Gezinsbehandeling (IPG);
   f. Crisis Systeem Interventie (CSI) voor wat betreft behandeling thuis;
   g. Intensieve Ambulante Gezinsbehandeling (IAG).

4. **Forensische jeugdhulp - behandeling:** is voor de jeugdige die:
   - een strafbaar feit heeft gepleegd of;
   - risico loopt om een strafbaar feit te plegen of;
   - grensoverschrijdend gedrag heeft gepleegd en/of;
   - gediagnosticeerd is met een gedragsstoornis, vaak in combinatie met andere stoornissen of een licht verstandelijke beperking. De stoornis die mogelijk ten grondslag ligt aan de zorg is geen in- of exclusiecriterium voor de inzet van jeugdhulp in het strafrechtelijk kader.

   Forensische jeugdhulp - behandeling is (hoog)specialistische zorg die zich richt op de veiligheid van de samenleving. Het gaat om diagnostiek, risicotaxatie en/of ambulante behandeling van de jeugdige met (dreigend) ernstig grensoverschrijdend gedrag en/of (dreigend) delict gedrag. Het gevaarscriterium van (dreigend) ernstig grensoverschrijdend gedrag en/of delictgedrag is leidend in de bepaling of Forensische jeugdhulp - behandeling nodig is. De doelen van Forensische jeugdhulp - behandeling zijn:
   - het terugdringen van recidive en de kans verkleinen dat een jeugdige (opnieuw) een strafbaar feit pleegt en (weer) in aanraking met justitie komt;
   - het voorkomen van delicten en/of grensoverschrijdend gedrag;
   - dat de jeugdige weer perspectief op een goede toekomst wordt geboden.

5. **Medicatiecontrole exclusief medische comorbiditeit:** is voor de jeugdige die tijdens of na de behandeling op basis van de wet afzonderlijke medicatiecontrole krijgt. De doelen zijn bijvoorbeeld:
   - Medicatiecontrole bij gedragsproblemen;
   - Medicatiecontrole bij psychische problemen.

6. **Medicatiecontrole inclusief comorbiditeit:** is gericht op de jeugdige die tijdens of na de behandeling op basis van de wet afzonderlijke medicatiecontrole krijgt, waarbij sprake is van medische comorbiditeit. De jeugdige is in behandeling bij een ziekenhuis wegens een medische diagnose en daarnaast is sprake van ADHD en/of gedragsproblemen waar medicatiecontrole voor nodig is.

7. **Begeleiding Groep Intensief:** richt zich op de jeugdige met ernstige enkelvoudige of ernstige meervoudige problematiek en er kunnen veiligheidsrisico's zijn vanwege onvoorspelbaarheid in gedrag en zorgbehoefte. De hulp wordt op locatie en in groepsverband geboden. De doelen van Begeleiding Groep Intensief zijn:
   - het stimuleren van zelfredzaamheid op alle levensgebieden en het aanvullen van tekorten daarin;
   - het aanleren en zich eigen maken van praktische en sociale vaardigheden;
   - het behoud van aangeleerde vaardigheden;
   - de deelname aan het maatschappelijke leven.

8. **Behandeling Groep Basis:** biedt de jeugdige behandeling van milde enkelvoudige of meervoudige problematiek. Deze problematiek kan van pedagogische en/of psychologische aard zijn zoals gedragsproblemen, een ontwikkelingsachterstand en/of sociaal emotionele problemen. De

behandeling is in groepsverband en wordt op locatie geboden. De doelen van Behandeling Groep Basis zijn:

- het verminderen van (gedrags-) problemen in de omgang met andere mensen en/of het vinden van een effectieve manier van omgang met het probleem/ de beperking;
- herstel, ontwikkeling, stabiliseren en/of hanteerbaar maken van het probleem of de beperking;
- het verbeteren van de opvoedsituatie waarin de jeugdige opgroeit door het versterken van opvoedvaardigheden van het gezinssysteem;
- het stimuleren van de normale en gezonde ontwikkeling van de jeugdige;
- het verhelpen of verminderen van probleemgedrag en het vergroten van de zelfredzaamheid van de jeugdige en het gezinssysteem.

9. **Behandeling Groep intensief:** biedt de jeugdige behandeling van ernstige enkelvoudige of meervoudige problematiek. Deze problematiek kan van pedagogische en/of psychologische aard zijn zoals gedragsproblemen, een ontwikkelingsachterstand en/of sociaal emotionele problemen. Situaties zijn crisisgevoelig (lastig planbaar) en er is een hoge mate van regie. De behandeling is in groepsverband en wordt op locatie geboden. De doelen van Behandeling Groep Intensief zijn:
    - het verminderen van (gedrags-) problemen in omgang met andere mensen en/of het vinden van een effectieve manier van omgang met het probleem/de beperking;
    - herstel, ontwikkeling, stabiliseren en/of hanteerbaar maken van het probleem of de beperking;
    - het stabiliseren van een gezonde en/of veilige (tijdelijke) opvoedsituatie;
    - het verbeteren van de opvoedsituatie waarin de jeugdige opgroeit door het versterken van opvoedvaardigheden van het gezinssysteem;
    - het stimuleren van de normale en gezonde ontwikkeling van de jeugdige;
    - het verhelpen van of verminderen van probleemgedrag en het vergroten van de zelfredzaamheid van de jeugdige en het gezinssysteem.

10. **Kinderdagcentrum (KDC)/Orthopedagogisch dagcentrum (ODC) Basis:** biedt de jeugdige van 0 – 18 jaar met een (ernstige) verstandelijke of meervoudige beperking hulp. De jeugdige (vroegere MDC, infantgroepen) van 0-6 jaar heeft ontwikkelingsproblematiek en/of gedragsproblematiek of de jeugdige ouder dan 5 jaar die niet naar het onderwijs door kan stromen vanwege een forse handicap en/of externaliserend gedrag (snel boos worden, geïrriteerd raken, moeilijk met anderen in een ander groepje kunnen zitten). In het centrum zijn diverse soorten hulpverleners aanwezig die verschillende therapieën aanbieden om de ontwikkeling van de jeugdige te stimuleren. Zo is er bijvoorbeeld logopedie, speltherapie, muziektherapie, ergotherapie, fysiotherapie. Doelen van het Kinderdagcentrum / Orthopedagogisch dagcentrum Basis zijn:
    - de jeugdige, indien mogelijk, door te laten stromen naar (speciaal) onderwijs;
    - een zo'n optimaal mogelijk ontwikkelperspectief te bieden.

11. **Kinderdagcentrum (KDC)/Orthopedagogische dagcentrum (ODC) Intensief:** biedt de jeugdige van 0-18 jaar met een (ernstige) verstandelijke of meervoudige beperking hulp met zware ondersteuningsbehoeften. In het centrum zijn diverse soorten hulpverleners aanwezig die verschillende therapieën aanbieden om de ontwikkeling van de jeugdige te stimuleren. Zo is er bijvoorbeeld logopedie, speltherapie, muziektherapie, ergotherapie, fysiotherapie. Het doel van het Kinderdagcentrum (KDC)/ Orthopedagogische Dagcentrum (ODC) Intensief is:
    - de jeugdige een zo'n optimaal mogelijk ontwikkelperspectief te bieden.

12. **Ernstige dyslexiezorg (ED):** is gericht op de jeugdige van 7 tot 13 jaar (die de basisschool bezoekt). Dyslexie is een specifieke en hardnekkige lees- en spellingstoornis met een basis in de neurobiologische ontwikkeling, die niet verklaard kan worden door een algemeen leerprobleem, inadequaat onderwijs of sensorische beperkingen. Ernstige Dyslexiezorg (ED) richt zich op:
    - diagnose;
    - behandeling.

    De primaire doelen van het diagnostisch onderzoek zijn:
    - inzicht te geven in de aard van de klachten van de jeugdige en in de factoren die een rol spelen in het ontstaan of in stand houden hiervan;
    - antwoord te geven op de hulpvraag en te komen tot op het individu toegesneden handelingsadviezen.

    Het doel van de dyslexiebehandeling is:
    - het bereiken van een voldoende niveau van technisch lezen en spellen, uitgedrukt in gangbare eisen en criteria passend bij de leeftijd, schoolniveau en/of beroepsperspectief van de jeugdige en een voor de jeugdige acceptabel niveau van zelfredzaamheid.

13. **Screening:** is gericht op de jeugdige in situaties waarbij de verwijzer niet zeker weet of een jeugdige bij een aanbieder past (bijvoorbeeld qua doelgroep, expertise). Screening is de optionele

beoordeling of de jeugdige in zorg kan worden genomen bij een jeugdhulpaanbieder. Screening vindt plaats wanneer niet duidelijk is welke aanbieder het meest passend is. Het doel van Screening is:

- het vinden van een passende aanbieder.

Artikel 1.4 Ambulante alternatieven voor verblijf

1. In dit artikel wordt de individuele voorziening Ambulante alternatieven voor verblijf beschreven. Ambulante alternatieven voor verblijf zijn interventies die worden ingezet om te voorkomen dat een jeugdige uit huis geplaatst wordt, binnen een woonvoorziening kan blijven wonen en om te bevorderen dat de jeugdige uitstroomt uit verblijf. De Ambulante alternatieven omvatten intensieve begeleiding, behandeling, oudertraining en andere ondersteunende programma's om het gezinssysteem te versterken, veiligheid te waarborgen en de noodzaak van uithuisplaatsing te verminderen. Ambulante alternatieven zijn gericht op:
   - complexe/ ernstige problemen op meerdere domeinen (psychiatrische problematiek en/of licht verstandelijke beperking, gedragsproblemen, delinquentie, alcohol- of drugsmisbruik, ernstig antisociaal en/of grensoverschrijdend gedrag, ernstige opvoed- en opgroeiproblemen);
   - (acute) onveiligheid binnen het gezinssysteem.

   Ambulante alternatieven voor verblijf bestaat uit de volgende vormen:
   a. Ambulant alternatief Zeer Intensieve Traumabehandeling (ZIT);
   b. Ambulant alternatief Flexibel Assertive Community Treatment (FACT Jeugd/ GezinsFACT);
   c. Ambulant alternatief Multisysteem Therapie (MST);
   d. Ambulant alternatief Crisis Systeem Interventie (CSI) voor wat betreft de gezinsopname.

2. **Ambulant alternatief Zeer Intensieve Traumabehandeling (ZIT):** is gericht op de jeugdige en betreft een kortdurende klinische opname waarin intensief en doelgericht gewerkt wordt aan vermindering van trauma gerelateerde klachten. De behandeling omvat individuele behandeling (EMDR-therapie, Imaginaire Exposure, EMDR-activatie, een traumasensitief pedagogisch klimaat) en lichamelijke activiteiten. De jeugdige verblijft twee weken achter elkaar van maandag tot en met donderdag op de behandellocatie van de ZIT. Daarna gaat de jeugdige weer naar huis of naar de locatie waar de jeugdige verblijft/woont.

3. **Ambulant alternatief Flexibel Assertive Community Treatment (FACT Jeugd/ GezinsFACT):** is gericht op de jeugdige die vaak al verschillende vormen van hulpverlening heeft gehad. Tegelijkertijd is er sprake of een vermoeden van psychiatrische problematiek. Ook is er sprake van zorgwekkend en/of zorgmijdend gedrag. FACT Jeugd/ GezinsFACT is flexibel in tijd en intensiteit en richt zich op het weerbaar maken van de jeugdige en zijn gezinssysteem in en mét de maatschappij. FACT Jeugd/ GezinsFACT biedt multidisciplinaire behandeling, begeleiding en ondersteuning op maat, voornamelijk in de eigen omgeving van de jeugdige. De begeleiding en behandeling is outreachend en de inzet is gericht op wat de jeugdige en het gezinssysteem nodig hebben.

4. **Ambulant alternatief Multisysteem Therapie (MST):** is gericht op de jeugdige tussen de 10 en 18 jaar met gedragsproblemen. MST is bedoeld voor het gezinssysteem met één of meerdere jeugdigen die ernstige gedragsproblemen hebben (bijvoorbeeld fysieke agressie, verbale agressie, het plegen van delicten, weglopen, intimideren, middelenmisbruik of omgang met verkeerde vrienden). Het grensoverschrijdende probleemgedrag komt voor op meerdere levensgebieden van de jeugdige, zoals thuis, op school of op straat. Soms mondt het uit in criminaliteit, zoals diefstal en vandalisme. De toekomst van de jeugdige staat op het spel en opname in een open of gesloten setting dreigt. De behandeling vindt plaats in de thuissituatie.

5. **Ambulant alternatief Crisis Systeem Interventie (CSI):** is gericht op het gezinssysteem met tenminste één jeugdige tot 18 jaar, die meervoudige en ernstige problemen heeft en een lange hulpverleningsgeschiedenis. Minimaal één van de gezinsleden heeft een licht verstandelijke beperking. CSI is bedoeld voor een gezinssysteem in crisis waar een uithuisplaatsing dreigt. Er wordt gewerkt vanuit verschillende methodieken, die passend zijn bij de jeugdige en het gezinssysteem. De behandelduur betreft gemiddeld 16 weken. De behandeling vindt in principe thuis plaats. Indien nodig verblijven de jeugdige(n) en het gezinssysteem tijdelijk bij de aanbieder op locatie (het hele gezinssysteem woont dan tijdelijk in een woning van de aanbieder). Het doel van CSI is:
   - dat de jeugdige thuis kan blijven wonen en een uithuisplaatsing wordt voorkomen.

Artikel 1.5 Wonen

1. In dit artikel wordt de individuele voorziening Wonen beschreven. Wonen kenmerkt zich doordat het perspectief biedend is op een thuis, waardoor het langdurig ingezet kan worden. Wonen bestaat uit de volgende vormen:
   a. Pleegzorg;
   b. Gezinshuis;
   c. Woongroep;
   d. Hoogspecialistische (kleinschalige) woonvoorziening.

2. **Pleegzorg:** is een gezinsvervangende of gezinsondersteunende voorziening waarbij de jeugdige door één of meerdere pleegouders tijdelijk of structureel opgevoed en verzorgd wordt. De jeugdige kan door omstandigheden een korte of langere tijd niet thuis wonen en er is sprake van laag complexe factoren bij de jeugdige op moment van plaatsing. Pleegzorg bestaat uit de volgende vormen:
   a. Hulpverleningspleegzorg: is een vorm van tijdelijke pleegzorg, met de verwachting dat de jeugdige weer terug naar huis kan;
   b. Opvoedingspleegzorg: is een vorm van pleegzorg voor langere tijd, als de jeugdige niet terug naar huis kan. De doelen van Opvoedingspleegzorg zijn: continuïteit, opvoedzekerheid en optimale kansen voor de jeugdige creëren;
   c. Deeltijdpleegzorg: is een variant van pleegzorg waarin een jeugdige een aantal dagen wordt opgevangen door pleegouders. Deeltijdpleegzorg wordt ingezet om het gezinssysteem te ontlasten, om een uithuisplaatsing of doorstroom naar een zwaardere vorm van hulp te voorkomen. De inzet van deeltijdpleegzorg varieert van een enkele dag tot maximaal drie dagen per week.

3. **Gezinshuis:** is een kleinschalige woonvorm van jeugdhulp waar gezinshuisouders (zijn professionals) de vaste basis vormen voor de jeugdige. Een gezinshuis is gericht op de jeugdige die ondanks eigen beperkingen en/of doorgemaakte gebeurtenissen in staat wordt geacht om in een gezinsstructuur te kunnen functioneren en de nabijheid van gezinshuisouders te verdragen. Binnen een gezinshuis wordt de jeugdige geplaatst die als gevolg van beschadigde ervaringen en/of complexe problematiek (tijdelijk) niet bij het gezinssysteem of zelfstandig kan wonen. De jeugdige is onderdeel van de gezinsstructuur, cultuur en het bredere netwerk van het gezinshuis. Doelen van het Gezinshuis zijn:
   - de jeugdige een veilige plek te bieden waar aandacht, ondersteuning en begeleiding/zorg continu geboden worden en positieve omgangsvormen worden gestimuleerd;
   - werken aan het onderhouden of verbeteren van het contact met het gezinssysteem en/of sociaal netwerk.

4. **Woongroep:** gericht op de jeugdige veelal in de leeftijd tussen de 12 en 18 jaar met een licht tot zwaar opgroeiprobleem die vanwege eigen problematiek niet in een pleeggezin of gezinshuis kan wonen. Voor de jeugdige ligt de nadruk op opgroeien en ontwikkelen en niet op behandeling. Binnen een woongroep wordt een pedagogisch leefklimaat geboden waarbinnen een vaste groep jeugdigen 24 uur per dag wordt begeleid door een beperkt aantal jeugdprofessionals. Het doel van de Woongroep is:
   - duurzaam wonen totdat zelfstandig (begeleid) wonen of terugkeer naar een gezinssysteem mogelijk is.

5. **Hoogspecialistische kleinschalige woonvoorziening:** is gericht op de jeugdige van wie de problemen complex zijn, zoals ernstige gedrags- en ontwikkelingsproblemen of suïcidaliteit of er is sprake van een (licht) verstandelijke beperking. De zorg in een pleeggezin, gezinshuis of woongroep is voor de jeugdige niet voldoende of er is sprake van meerdere mislukte hulppogingen. Een hoogspecialistische kleinschalige woonvoorziening is een 24/7-voorziening binnen een open residentiële jeugdzorginstelling, op een instellingsterrein of in een woonwijk. Daarbij wordt een intensieve, individuele behandeling en/of begeleiding op maat – en zolang als nodig – gegeven. Het doel van de Hoogspecialistische kleinschalige woonvoorziening is:
   - perspectief op wonen, zorg en onderwijs/arbeid tijdens verblijf en/of daarna.

Artikel 1.6 Verblijf

1. In dit artikel wordt de individuele voorziening Verblijf beschreven. Verblijf bestaat uit de volgende vormen:
   a. Kamertraining;
   b. Ouder-kind Groep;
   c. Behandelgroep;
   d. Driemilieuvoorziening;
   e. Jeugd GGZ verblijf;
   f. JeugdzorgPlus;
   g. Deeltijd verblijf/logeren;
   h. Extra Verblijfsbegeleiding.

2. **Kamertraining:** is gericht op de jeugdige met psychosociale- en/of gedragsproblemen, veelal in de leeftijd vanaf 16 jaar, die niet langer bij het gezinssysteem of binnen een gezinshuis, andere vormen van de individuele voorziening Wonen of Verblijf kan verblijven, maar nog niet over de benodigde vaardigheden beschikt om zelfstandig te wonen. Bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid is ondersteuning nog nodig. Kamertraining is een vorm van zelfstandigheidstraining. De jeugdige kan 24/7 binnen deze verblijfvorm verblijven. Het doel van Kamertraining is:

- het bieden van hulp en begeleiding bij het ontwikkelen van vaardigheden om zelfstandig te kunnen wonen.

3. **Ouder-kind Groep:** is gericht op ouder(s) met jeugdige(n) tot circa 4 jaar en/of met een ongeboren kind. De 24- uurszorg is noodzakelijk om de veiligheid van de jeugdige te kunnen waarborgen. De ouder-kind groep is tijdelijk. De ondersteuning is daarnaast vaak gericht op meerdere domeinen en passend bij de leeftijd- en ontwikkelingsfase waarin de jeugdige zich bevindt. Indien nodig wordt nauw samengewerkt met ketenpartners, bijvoorbeeld het consultatiebureau en de kinderopvang. De doelen van de Ouder-kind Groep zijn:
    - gericht op zelfstandig wonen van ouder(s) en de jeugdige(n) buiten de instelling;
    - werken aan het leren omgaan met de eigen problematiek of beperking van ouder(s) ten behoeve van de eigen opvoedvaardigheden.

4. **Behandelgroep:** is gericht op de jeugdige die behoefte heeft aan een gestructureerde en ondersteunende omgeving om aan de ontwikkelingsbehoeften en gedragsverandering te werken. Deze jeugdige kan te maken hebben met complexe uitdagingen, zoals gedragsproblemen, emotionele moeilijkheden of crisissituaties, waarbij intensieve multidisciplinaire behandeling essentieel is. Een behandelgroep biedt een leefklimaat aan dat bestaat uit een stabiele ontwikkelings- en behandelsituatie. De behandeling is altijd multidisciplinair ingebed. De behandeling gaat altijd samen met intensieve ondersteuning in de thuissituatie. De jeugdige kan 24/7 op een behandelgroep verblijven. De doelen van Behandelgroep zijn:
    - het bieden van herstel;
    - het voorkomen van verdere escalatie van problemen;
    - het creëren van een perspectief voor de toekomst, altijd in combinatie met ondersteuning in de thuissituatie om uiteindelijk terugkeer naar het gezinssysteem of het netwerk mogelijk te maken.

5. **Driemilieuvoorziening:** is gericht op de jeugdige met LvB-problematiek en met (zeer) ernstige meervoudige gedrags- en vaak gecombineerd met psychische/psychiatrische problematiek die niet thuis kan verblijven. Er is continue sturing, regulering, behandeling, ondersteuning en toezicht nodig. Er is sprake van verbaal agressief, destructief, manipulatief, ongecontroleerd en/of ongeremd gedrag en vaak ook grensoverschrijdend seksueel gedrag waardoor er sprake is van een groot veiligheidsrisico; de jeugdige die een gevaar voor zichzelf of anderen is en/of gevaar voor zichzelf onvoldoende herkent, dan wel wordt bedreigd door derden. De jeugdige heeft een sterke neiging zich aan begeleiding te onttrekken. Dit toont zich in complexe problematiek en vaak al meerdere mislukte hulppogingen. Veelal zijn de problemen sterk verweven met die in het gezin/netwerk en is eerder ingezette specialistische hulp (met verblijf) niet in staat (gebleken) om die belemmeringen weg te nemen. Bij de Driemilieuvoorziening wordt behandeling binnen verblijf, onderwijs en vrijetijdsbesteding gecombineerd aangeboden. De Driemilieuvoorziening wordt ingezet voor de jeugdige die 24-uurs actief toezicht nodig heeft. De Driemilieuvoorziening bestaat uit een samenhang van ten minste de volgende onderdelen: verblijf, onderwijs (op het terrein of een school in de buurt waar samenwerkingsafspraken mee zijn) en vrijetijd/dagbesteding in een open setting. Er is sprake van een orthopedagogisch behandel- en leefklimaat. De doelen van de Driemilieuvoorziening zijn:
    - het reguleren van gedrag, ondersteuning en behandeling;
    - gericht op de terugkeer van de jeugdige naar het gezinssysteem of naar het netwerk.

6. **Jeugd GGZ verblijf:** is gericht op de jeugdige met (zeer ernstige) psychiatrische problematiek, waarbij een intensieve behandeling (in een open of gesloten setting) noodzakelijk is. Een (tijdelijke) opname is noodzakelijk. Ondersteuning is gericht op de jeugdige en de ouders. Het betreft een (korte) klinische opname voor de jeugdige en eventueel het gezinssysteem als onderdeel van de GGZ-behandeling. In het algemeen is sprake van intensieve dagelijkse begeleiding en dagstructurering met continu individueel (opvoedkundig) toezicht. Verpleegkundig, opvoedkundig, verzorgend (VOV) personeel is permanent beschikbaar. De zelfredzaamheid van de jeugdige is laag. Een gedeeltelijke overname van zorg en permanent (opvoedkundig) toezicht door VOV-personeel is noodzakelijk. De doelen van Jeugd GGZ verblijf zijn:
    - gevaar voor de jeugdige of de omgeving te voorkomen;
    - de jeugdige te behandelen of stabiliseren.

7. **JeugdzorgPlus:** is gericht op de jeugdige tot 18 jaar, met gedragsproblemen die zo ernstig zijn dat de jeugdige een gevaar is voor zichzelf, of voor anderen. Jeugdhulp is noodzakelijk in verband met ernstige opgroei- of opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van de jeugdige naar volwassenheid ernstig belemmeren. JeugdzorgPlus betreft verblijf dat zich onderscheidt doordat er beperkende maatregelen kunnen worden toegepast. JeugdzorgPlus is er voor de jeugdige met een ernstige ontwikkelingsbedreiging waarin een behandeling onontkoombaar is. Dat betekent dus dat er vrijheidsbeperkende en controlerende maatregelen ingezet kunnen worden tegen de wil in van de jeugdige (en wettelijk vertegenwoordigers). Maatregelen kunnen worden ingezet op basis van een

machtiging van de rechter. Het leefklimaat is erop gericht om de impact van de beperkende maatregelen zo passend mogelijk te maken. De doelen van JeugdzorgPlus zijn:

- het voorkomen dat de jeugdige zich aan deze jeugdhulp onttrekt of daaraan door anderen wordt onttrokken;
- de jeugdige voor te bereiden op een tijd waarin er geen noodzaak meer is voor beperkende maatregelen;
- de jeugdige te leren functioneren in de maatschappij.

8. **Deeltijd verblijf/logeren:** is gericht op de jeugdige:
    - waarvan de (pleeg) ouders of verzorgers ontlast dienen te worden, zodat de jeugdige thuis of in de gezinsvervangende situatie kan blijven wonen en/of jeugdige waarbij ontlasting niet geboden kan worden door middel van inzet vanuit het netwerk of reguliere dagopvang;
    - die als gevolg van zijn beperking en/of stoornis in meer of mindere mate directe nabijheid van een begeleider nodig heeft en/of;
    - waarvan de ontwikkeling gestimuleerd kan worden door deeltijd elders te verblijven en gericht op activiteiten om de ontwikkeling te stimuleren.
    - Doelen van Deeltijd verblijf/logeren zijn:
    - ouders of verzorgers vanwege overbelasting tijdelijk te ontlasten en/of
    - de ontwikkeling van de jeugdige te stimuleren.

9. **Extra Verblijfsbegeleiding:** gericht op de jeugdige met zeer ernstig externaliserende gedragsproblemen of internaliserende gedragsproblemen. De jeugdige is een gevaar voor zichzelf en voor de groep. Hierbij kan gedacht worden aan een zeer hoog risico op suïcide, zeer ernstige fysieke agressie of zeer ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag (lijst is niet limitatief). Extra Verblijfsbegeleiding wordt kortdurend ingezet wanneer de begeleiding of behandeling die valt binnen het pedagogisch leefklimaat onvoldoende de veiligheid van de jeugdige en/of de groep kan waarborgen. Het gaat hierbij om onvoorspelbaar gedrag en waar geen planbare begeleiding op gezet kan worden. Het doel van Extra Verblijfbegeleiding is:
    - de veiligheid van de jeugdige en/of groep te waarborgen.

Artikel 1.7 Crisiszorg

1. In dit artikel wordt de individuele voorziening Crisiszorg beschreven. Crisiszorg bestaat uit crisistriage en crisisinterventies. De verschillende vormen worden beschreven als individuele voorzieningen en deze zijn:
    a. Crisisdienst GGZ-Jeugd;
    b. Ambulante crisiszorg Families First (FF);
    c. Ambulante Spoed Hulp (ASH);
    d. Crisisverblijf Licht verstandelijk beperkt;
    e. Crisisverblijf Jeugd- en Opvoedhulp;
    f. Crisisverblijf Jeugd GGZ;
    g. Crisispleegzorg.

2. **Crisisdienst GGZ-jeugd:** is gericht op de jeugdige waarbij sprake kan zijn van direct gevaar voor de jeugdige en/of de omgeving. Crisisdienst GGZ-jeugd bestaat uit een psychiatrische beoordeling en/of eerste interventie bij acute en psychiatrische klachten bij de jeugdige. De jeugdhulpaanbieder realiseert een 24 uurs Crisisdienst GGZ-Jeugd die 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar is voor wettelijke verwijzers. Op basis van de crisismeldingen vindt er bij de jeugdhulpaanbieder een triage plaats. Zo nodig komt de ambulante voorwacht voor de beoordeling ter plekke, indien nodig samen met een arts of psychiater. De doelen van Crisisdienst GGZ-jeugd zijn:
    - het bieden van een eerste kortdurende actieve interventie om acute problemen op te lossen;
    - het richten op het stabiliseren en veilig maken van de situatie voor de jeugdige en/of de omgeving.

3. **Ambulante crisiszorg Families First (FF):** is gericht op de jeugdige en de ouder(s) die intensieve crisishulp nodig hebben. De veiligheid van de jeugdige staat voorop. De hulp duurt vier tot maximaal zes weken (zoals beschreven in de methodiek), sluit aan bij de behoeften van het gezin en is gericht op het vergroten van de competentie van gezinsleden door middel van het versterken van datgene wat goed gaat en het aanleren van nieuwe vaardigheden. De doelen van FF zijn:
    - de uithuisplaatsing van één of meerdere jeugdigen te voorkomen;
    - het gezinssysteem bij elkaar te houden;
    - de aanwezige crisis op te lossen;
    - de veiligheid in het gezinssysteem te vergroten;
    - de gedragsproblemen van de jeugdige te verminderen;
    - de competenties van de gezinsleden te vergroten;
    - de ervaren opvoedingsbelasting bij de ouder(s) te verminderen;
    - de opvoedingsvaardigheden van de ouder(s) te verbeteren;
    - de gezinsleden meer gebruik van hun sociale netwerk te laten maken;

- de veiligheid en basisroutines (eten, slapen, naar school/werk gaan) van de jeugdige en ouder(s) voldoende te herstellen en te werken aan urgente korte termijn doelen en indien van toepassing een veiligheidsplan op te stellen en te volgen.

4. **Ambulante crisiszorg Ambulante Spoedhulp (ASH):** is gericht op de jeugdige en/of het gezinssysteem. ASH is een kortdurende, intensieve, activerende hulpverleningsvorm. De hulp wordt in de woonsituatie ingezet bij crisis en spoedeisende situaties in de opvoedingssituatie. De hulpverlener kan vaak al binnen een paar uur bij het gezinssysteem zijn. Soms kan het gezinssysteem na een dag weer zelf verder, regelmatig is het ook nodig om nadat het ASH-traject is afgerond vervolghulp in te zetten. Kenmerkend voor ASH is dat jeugdhulpaanbieders binnen 24 uur en dag en nacht de ondersteuning kunnen starten en geven. De doelen van ASH zijn:
    - de veiligheid en basisroutines (eten, slapen, naar school/werk gaan) van de jeugdige en ouder(s) te herstellen;
    - te werken aan urgente korte termijndoelen;
    - indien van toepassing een veiligheidsplan op te stellen en te volgen.

5. **Crisisverblijf Licht verstandelijk beperkt (LvB):** is gericht op de jeugdige met een (licht)verstandelijke beperking, eventueel in samenhang met psychosociale- en/of psychiatrische- en/of systeemproblematiek, waarbij een dusdanige (onveilige) crisissituatie is ontstaan dat thuisblijven geen optie is. Tijdelijk verblijf van de jeugdige bij iemand uit het sociaal netwerk of crisispleegzorg is niet mogelijk en acuut interveniëren met het oog op de veiligheid van de jeugdige en/of het gezinssysteem is noodzakelijk. Het crisisverblijf wordt ingezet als er sprake is van een zodanige balansverstoring dat het handhaven van de natuurlijke gezinssituatie (en soms ook school, vrije tijd) (tijdelijk) niet mogelijk is en voor de jeugdige als gevolg van ontwikkelings- en of gedragsproblemen een gestructureerde opvoedingsomgeving noodzakelijk is. Tijdens het verblijf wordt voor zover dat mogelijk is, gestimuleerd dat de jeugdige onderwijs continueert op de eigen school dan wel gebruik blijft maken van reeds lopende dagbesteding en/of vrijetijdsbesteding. Crisisverblijf Licht verstandelijk beperkt (LvB) biedt een veilige en stabiele plek met structuur en een pedagogisch klimaat. De doelen van Crisisverblijf Licht verstandelijk beperkt (LvB) zijn:
    - te zorgen voor stabilisatie en rust;
    - zo snel mogelijk terug te keren naar de omgeving van de jeugdige, wanneer de veiligheid voldoende gewaarborgd is.

6. **Crisisverblijf Jeugd- en Opvoedhulp:** is gericht is op de jeugdige met gedrags- en/of gezinsproblematiek eventueel in samenhang met psychosociale en/of licht verstandelijke problematiek en op het gezinssysteem en de omgeving. Het gaat om de jeugdige waarbij als gevolg van gedrags- en/of systeemproblematiek een dusdanig onveilige, crisissituatie is ontstaan dat thuisblijven geen optie is. Tijdelijk verblijf van de jeugdige bij iemand uit het sociaal netwerk of crisispleegzorg is niet mogelijk gebleken en acuut interveniëren met het oog op de veiligheid van de jeugdige en/of het gezinssysteem is noodzakelijk. Crisisverblijf Jeugd- en Opvoedhulp biedt een veilige en stabiele plek met structuur en een pedagogisch klimaat. Doelen van Crisisverblijf Jeugd- en Opvoedhulp zijn:
    - te zorgen voor stabilisatie en rust;
    - het gewone leven, inclusief school (of dagbesteding) en vrijetijdsbesteding zoveel mogelijk door te laten gaan;
    - zo snel mogelijk terug te keren naar de omgeving van de jeugdige, wanneer de veiligheid voldoende gewaarborgd is.

7. **Crisisverblijf Jeugd GGZ:** is het noodzakelijke crisisverblijf voor een jeugdige met psychische of psychiatrische problematiek eventueel in samenhang met licht verstandelijke- of gezinsproblematiek. Het gaat om de jeugdige met acute psychiatrische problematiek waarbij een dusdanig onveilige, crisissituatie is ontstaan dat thuisblijven geen optie is. Tijdelijk verblijf van de jeugdige bij iemand uit het sociaal netwerk of crisispleegzorg is niet mogelijk gebleken en acuut interveniëren met het oog op de veiligheid van de jeugdige en/of het gezinssysteem is noodzakelijk. Doelen van Crisisverblijf Jeugd GGZ zijn:
    - te zorgen voor stabilisatie en een zekere mate van rust, zowel voor de jeugdige als de andere leden in het gezinssysteem;
    - het realiseren van een snelle terugkeer naar huis.

8. **Crisispleegzorg:** is gericht op de jeugdige en/of het gezinssysteem. Wanneer in verband met een ernstige bedreiging van de veiligheid van de jeugdige en/of ouders besloten is (in vrijwillig of justitieel kader) tot directe plaatsing in een crisispleeggezin, wordt de zorg voor de jeugdige vooral gericht op stabilisatie, veiligheid en rust. Het verblijf in het crisispleeggezin is ondersteunend aan het proces dat met het gezinssysteem wordt doorlopen om voor de jeugdige weer een veilige gezinssituatie te realiseren. Bij Crisispleegzorg is er sprake van spoedeisende problematiek of een crisissituatie. De doelen van Crisispleegzorg zijn:
    - stabilisatie van de crisissituatie;

- het realiseren van een veilige gezinssituatie;
- het ontwikkelen van een perspectief voor de jeugdige en de ouder(s);
- er komt duidelijkheid voor de jeugdige en het gezinssysteem vastgelegd in een plan.

Artikel 1.8 Advies en Expertise
Advies en Expertise betreft het inzetten van specifieke expertise van een gespecialiseerde aanbieder als noodzakelijke aanvulling op de expertise en het onderzoek van de wettelijke verwijzer. Advies en Expertise is voor een brede vraagverheldering om tot het besluit te komen over het best passende hulptraject in complexe casuïstiek. Onder complexe casuïstiek wordt verstaan hulpvragen/problemen op minstens twee levensgebieden. De doelen van Advies en Expertise zijn:

- de jeugdige en het gezinssysteem benutten voldoende zelfoplossend vermogen om met fysieke, mentale en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Zij voeren daarbij zo veel als mogelijk eigen regie;
- er is een volledig en beheersbaar landschap van jeugdhulp dat de jeugdigen en het gezinssysteem met een (tijdelijke) hulpvraag ondersteunt bij het hervinden en versterken van hun zelf oplossend vermogen;
- het aanbod van jeugdhulp is effectief en efficiënt en sluit optimaal aan op de bestaanscondities: een veilige en vertrouwde leef- en leeromgeving.

Artikel 1.9 Jeugdhulpvervoer

1. Jeugdhulpvervoer is structureel route gebonden vervoer van de jeugdige van en naar jeugdhulplocaties. Dit is gecombineerd vervoer. Het Jeugdhulpvervoer dient plaats te vinden tussen de woning van de jeugdige of de locatie waar de jeugdige onderwijs geniet en de locatie waar de jeugdige de individuele voorziening ontvangt. Een individuele voorziening Jeugdhulpvervoer is tijdelijk. Het Jeugdhulpvervoer wordt beëindigd op het moment dat de medische noodzaak of beperking in de zelfredzaamheid van het gezinssysteem of de jeugdige is opgeheven.
2. Het college onderzoekt de eigen kracht van de jeugdige, de ouder en het sociaal netwerk. In artikel 2.3 is het onderzoek naar eigen kracht en het probleemoplossend vermogen nader uitgewerkt. Als de jeugdige is aangewezen op jeugdhulp zorgen de jeugdige en/of ouder in beginsel voor het vervoer van en naar de locatie van de jeugdhulpaanbieder. Het college kent geen individuele voorziening Jeugdhulpvervoer toe als:
    a. de jeugdige zelf de jeugdhulplocatie kan bereiken of;
    b. het gezinssysteem de jeugdige zelf kan vervoeren of;
    c. er geen speciaal (medisch) vervoer nodig is of;
    d. het probleem wijst op een probleem op het werk van het gezinssysteem en niet op het probleem bij het vervoeren van de jeugdige.
3. Onder het aanwenden van eigen kracht wordt onder andere verstaan:
    - het meewerken aan het opstellen van persoonlijke vervoersontwikkeldoelen voor de jeugdige;
    - het aanpassen van werktijden van het gezinssysteem om de jeugdige naar en van de jeugdhulplocatie te vervoeren.

Artikel 1.10. Toegang jeugdhulp via gemeente, indiening hulpvraag

1. Jeugdigen en ouders met een hulpvraag kunnen het college verzoeken om toekenning van een door het college bij besluit te verlenen individuele voorziening.
2. Het eerste contact over de hulpvraag kan worden aangemerkt als een aanvraag in de zin van de Algemene wet bestuursrecht indien is voldaan aan de vormvoorschriften bedoeld in artikel 4:1 en 4:2 van de Awb en dit contact aanleiding geeft tot een onderzoek als bedoeld in artikel 2.2.
3. Het college zorgt voor inzet van de jeugdhulp die de rechter of de gecertificeerde instelling nodig acht bij de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel en de uitvoering van jeugdreclassering.
4. In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk een passende tijdelijke maatregel of vraagt het college een machtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 van de wet.
5. Het college legt de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking als bedoeld in artikel 3.2.
6. Jeugdigen en ouders kunnen zich rechtstreeks wenden tot een overige voorziening.

Artikel 1.11. Toegang jeugdhulp via huisarts, jeugdarts of medisch specialist

1. Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp na een verwijzing door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar een gecontracteerde jeugdhulpaanbieder voor een individuele voorziening.
2. Jeugdhulp die na verwijzing door de huisarts, jeugdarts of medisch specialist aan een jeugdige of zijn ouder is verleend door een aanbieder van jeugdhulp die geen contract of subsidierelatie met de gemeente heeft, komt, behalve als er een pgb kan worden aangevraagd, niet voor vergoeding door de gemeente in aanmerking indien het college soortgelijke jeugdhulp kan laten leveren door een jeugdhulpaanbieder waarmee de gemeente wel een contract of subsidierelatie heeft.
3. De huisarts, medisch specialist en jeugdarts die een jeugdige of zijn ouders behandelen, stellen het college in kennis van hun verwijzing naar een individuele voorziening.

4. De gecontracteerde jeugdhulpaanbieder maakt een behandelplan op basis van de overeengekomen contractafspraken voor een individuele voorziening en dient dit plan in bij het college ter beoordeling en bekostiging.
5. Het college beslist over de verlenging en/of aanpassing van de inzet en bekostiging van een individuele voorziening op basis van het verkregen behandelplan, waar nodig met in achtneming van de artikelen 2.1 t/m 2.5 van deze verordening.

Hoofdstuk 2 Procedurele bepalingen toegang via Gemeente

Artikel 2.1. Legitimatie
Het college kan de jeugdige en/of zijn ouders verplichten zich te legitimeren door middel van een identiteitsbewijs als bedoeld in de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.2. Onderzoek en opstellen ondersteuningsplan (stappenplan)
1. Het college onderzoekt in een gesprek met de jeugdige en/of zijn ouder zo spoedig mogelijk de noodzaak voor het treffen van een voorziening op het gebied van jeugdhulp. Het college doet dit middels het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep:
   a. stap 1: het college stelt vast wat de hulpvraag is van de jeugdige en/of zijn ouder;
   b. stap 2: het college stelt vast of er sprake is van opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en/of stoornissen en zo ja, welke problemen en stoornissen dat zijn;
   c. stap 3: wanneer het college de problemen en stoornissen heeft vastgesteld, kan worden bepaald welke hulp naar aard en omvang nodig is voor de jeugdige om, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau, gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid en voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren;
   d. stap 4: nadat de noodzakelijke hulp in kaart is gebracht, wordt onderzocht of en in hoeverre de eigen kracht en het probleemoplossend vermogen van de ouder en van het sociale netwerk toereikend zijn om zelf de nodige hulp en ondersteuning te kunnen bieden. In artikel 2.3 is het onderzoek naar eigen kracht en het probleemoplossend vermogen nader uitgewerkt;
   e. stap 5: slechts voor zover die mogelijkheden ontoereikend zijn, verleent het college een voorziening van jeugdhulp.
2. Voor zover het onderzoek naar de nodige hulp, dan wel jeugdhulp specifieke deskundigheid vereist zal een specifiek deskundig oordeel en advies niet mogen ontbreken. De hiervoor bedoelde verschillende stadia van onderzoek vragen op die stadia aangepaste deskundigheid. Het college zorgt ervoor dat die deskundigheid gewaarborgd is en dat deze naar discipline van deskundigheid concreet kenbaar is voor de hulpvrager.
3. Het college kan in overleg met de jeugdige en/of zijn ouder afzien van het gesprek.
4. Het college legt de zaken genoemd in het eerste lid vast in het ondersteuningsplan.
5. Het college kan de ingezette individuele voorziening (tussentijds) evalueren met de jeugdige, zijn gezinssysteem en/of de jeugdhulpaanbieder of zorgverlener. Dit kan mogelijk leiden tot aanpassing van de indicatie en/of een wijziging in het plan van aanpak.
6. Het college kan in beleidsregels het onderzoek nader uitwerken.

Artikel 2.3. Eigen kracht, sociaal netwerk, algemene voorziening en andere voorziening
1. Het college brengt in kaart welke hulp naar aard en omvang nodig is en/of die hulpverleend kan worden middels **eigen (financiële) mogelijkheden** (hierna: eigen kracht), het sociaal netwerk, een algemene voorziening of een andere voorziening. In de volgende leden worden de termen eigen kracht, sociaal netwerk, algemene voorziening en andere voorziening beschreven.
2. Het college gaat uit van de **eigen kracht** van de ouder en de jeugdige om problemen op te lossen. Ouders of andere huisgenoten dragen onderling zorg voor normale, dagelijkse hulp. Ouders zijn verplicht de tot hun gezin behorende minderjarige jeugdige(n) te verzorgen, op te voeden en toezicht op hen te houden. Dit geldt ook als sprake is van een minderjarige jeugdige met een ziekte, aandoening of beperking. Voor zover het van toepassing is en tot de mogelijkheden behoort dat de ouders de jeugdige zelf hulp op het gebied van persoonlijke verzorging, begeleiding en verblijf bieden, kent het college geen individuele voorziening jeugdhulp toe.
   a. Het college maakt bij het onderzoek naar de eigen kracht gebruik van het onderscheid tussen gebruikelijke hulp en bovengebruikelijke hulp.
   b. Met **gebruikelijke hulp** wordt de hulp en zorg bedoeld waarvan naar algemeen aanvaardbare maatstaven gangbaar wordt geacht dat ouders of andere huisgenoten die aan de jeugdige bieden en het college sluit daarbij aan bij de richtlijn gebruikelijke zorg uit de Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2023. De uitgangspunten voor gebruikelijke hulp zijn in de bijlage 2 bij deze verordening opgenomen. Als uit onderzoek blijkt dat de gebruikelijke hulp niet geboden kan worden door de ouder(s) of andere huisgenoten, kan het college een individuele voorziening toekennen. Het college beantwoordt tijdens het onderzoek de vragen die zijn opgenomen in onderdeel d van dit lid.
   c. Met **bovengebruikelijke hulp** wordt bedoeld hulp en zorg die substantieel intensiever is dan wat gemiddeld gebruikelijk is bij gezonde jeugdigen van dezelfde leeftijd en die niet valt onder de gebruikelijke hulp.

d. Het college kent alleen een individuele voorziening toe voor hulp die zich beperkt tot het bovengebruikelijke deel van de benodigde zorg. Het college kan bovengebruikelijke hulp onder eigen kracht laten vallen, als het college de volgende vragen heeft beantwoord:
   1. Is de ouder in staat de noodzakelijke hulp te bieden?
   2. Is de ouder beschikbaar om de noodzakelijke hulp te bieden?
   3. Levert het bieden van de hulp door de ouder geen overbelasting op?
   4. Blijft de ouder de hulp zonder vergoeding bieden? En zo ja, komt de ouder daardoor niet in de problemen?

   Als deze vragen positief beantwoord worden, betekent dit dat de ouder de benodigde hulp kan bieden zonder dat dit tot problemen leidt op één van deze terreinen en dan kan het college concluderen dat sprake is van voldoende eigen kracht.
e. Bij overbelasting onderzoekt het college of er een verband is tussen de overbelasting en de zorg aan de jeugdige. Als de overbelasting gerelateerd is aan factoren buiten de zorg van de jeugdige om, dient de ouder eerst een oplossing te zoeken voor de oorzaak van de overbelasting.
f. Onder eigen kracht valt ook het door de jeugdige en/of zijn ouder aanspreken van een afgesloten aanvullende verzekering.

3. **Sociaal netwerk:** personen met wie de jeugdige regelmatig contacten onderhoudt, zoals bijvoorbeeld familieleden, huisgenoten, mantelzorgers, buren en medeleden van een vereniging. Als personen uit het sociaal netwerk van de jeugdige en/of zijn ouder kunnen bijdragen aan het verminderen of oplossen van de problematiek, wordt dit ook gezien als het aanspreken van 'eigen kracht'.
4. **Algemene voorziening:** als vaststaat welke hulp de jeugdige nodig heeft en dat de ouder en/of het sociaal netwerk hier niet (geheel) in kunnen voorzien, onderzoekt het college of de jeugdige een algemene voorziening kan gebruiken. Als er een algemene voorziening beschikbaar is, kent het college geen individuele voorziening toe.
5. **Andere voorziening:** als vaststaat welke hulp de jeugdige nodig heeft en dat de ouder en/of het sociaal netwerk hier niet (geheel) in kunnen voorzien, onderzoekt het college of de jeugdige aanspraak maakt op een andere (wettelijke) voorziening. Als er een andere voorziening beschikbaar is, kent het college geen individuele voorziening toe.

Artikel 2.4. Rapportage
Het college zorgt voor schriftelijke verslaglegging van het onderzoek en stuurt deze rapportage ter kennisname aan de jeugdige en/of zijn ouders.

Artikel 2.5. Extern deskundigenonderzoek
1. Het college is bevoegd om de jeugdige op een aangegeven plaats en tijdstip door één of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en onderzoeken.
2. Het college wint een specifiek deskundig oordeel en advies in, als het onderzoek of de beoordeling van een aanvraag dat vereist.

Hoofdstuk 3 Afweging en voorwaarden individuele voorzieningen

Artikel 3.1. Toekenning individuele voorzieningen
1. Het college kent een individuele voorziening toe voor zover in de rapportage bedoeld in artikel 2.4 wordt vastgesteld dat de jeugdige:
   a. op eigen kracht of met zijn ouders of andere personen uit zijn naaste omgeving geen oplossing voor zijn hulpvraag kan vinden;
   b. geen oplossing kan vinden voor zijn hulpvraag door, al dan niet gedeeltelijk, gebruik te maken van een overige voorziening als bedoeld in artikel 1.2. lid 1, of
   c. geen oplossing kan vinden voor zijn hulpvraag door, al dan niet gedeeltelijk, gebruik te maken van een andere voorziening als bedoeld in artikel 1.1. sub b.
2. Het college kent eveneens een individuele voorziening toe voor zover met betrekking tot de jeugdige een verwijzing zoals bedoeld in artikel 1.11 is afgegeven.

Artikel 3.2. Inhoud beschikking
1. In de beschikking tot verstrekking van een individuele voorziening wordt in ieder geval aangegeven of de voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een voorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
   b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
   c. hoe de voorziening wordt verstrekt; en indien van toepassing
   d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een voorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking tevens in ieder geval vastgelegd:
   a. voor welk resultaat het pgb kan worden aangewend;
   b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;

c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en
e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.

Artikel 3.3. Criteria voor een pgb

1. Als een jeugdige of zijn ouders in aanmerking komen voor een individuele voorziening, maar de voorziening zelf wenst in te kopen door middel van een door het college te verstrekken pgb, dient de jeugdige of zijn ouders daartoe volgens een door het college ter beschikking gesteld format budgetplan in, waarin is opgenomen:
   a. de motivatie waarom het natura-aanbod van de gemeente volgens de jeugdige of zijn ouders niet passend is en een pgb gewenst is;
   b. op welke wijze de kwaliteit van de jeugdhulp is gewaarborgd;
   c. welke jeugdhulp de jeugdige of zijn ouders willen inkopen met een pgb, wat het beoogde resultaat is en wanneer en hoe wordt geëvalueerd;
   d. de voorgenomen uitvoerder van de individuele voorziening en de wijze waarop de jeugdhulp georganiseerd wordt;
   e. de kosten van de uitvoering, uitgedrukt in aantal eenheden en tarief;
   f. indien van toepassing, welke jeugdhulp de jeugdige of zijn ouder willen betrekken van een persoon die behoort tot het sociaal netwerk; en
   g. de motivatie aan de hand van de tien punten benoemd in het tweede lid van dit artikel waarom de budgethouder of budgetbeheerder in staat is de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren.

2. Om aan de voorwaarden voor pgb-vaardigheid te voldoen dient de beoogd budgethouder, al dan niet met hulp vanuit het sociaal netwerk of, indien van toepassing, een budgetbeheerder in ieder geval:
   a. een duidelijk beeld te hebben van de hulpvraag;
   b. op de hoogte te zijn van de regels en verplichtingen die horen bij het pgb of deze zelf (online) weten te vinden;
   c. in staat te zijn om een overzichtelijke pgb-administratie bij te houden;
   d. voldoende vaardig te zijn om te communiceren met de gemeente, de SVB en de zorgverleners;
   e. in staat te zijn zelfstandig te handelen en onafhankelijk voor een zorgverlener te kiezen;
   f. in staat te zijn om afspraken te maken en vast te leggen en om dit te verantwoorden aan het college;
   g. in staat te zijn om te beoordelen en te beargumenteren of de geleverde zorg passend en kwalitatief goed is;
   h. in staat te zijn de inzet van zorgverleners te coördineren, waardoor de zorg door kan gaan ook bij verlof en ziekte;
   i. in staat te zijn om als werk- of opdrachtgever de zorgverleners aan te sturen en aan te spreken op hun functioneren;
   j. voldoende kennis te hebben over het werk- of opdrachtgeverschap of deze kennis weten te vinden.

3. Het college kan een pgb weigeren te verstrekken:
   a. voor zover de kosten van het betrekken van de jeugdhulp van derden hoger zijn dan de kosten van de individuele voorziening tenzij de jeugdige of zijn ouders de kosten van het pgb, die uitstijgen boven de kostprijs van de naar het oordeel van het college adequate individuele voorziening in natura, zelf willen bekostigen;
   b. indien het college eerder een beslissing heeft herzien of ingetrokken omdat:
      i. de jeugdige en/of zijn ouders onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
      ii. de jeugdige en/of zijn ouders niet heeft voldaan aan de aan de individuele voorziening of het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden;
      iii. de jeugdige en/of zijn ouders de individuele voorziening of het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel heeft gebruikt;
   c. Indien er sprake is van spoedeisende hulp;

4. De volgende kosten zijn uitgesloten van vergoeding vanuit een pgb;
   a. kosten voor bemiddeling;
   b. kosten voor tussenpersonen of belangenbehartigers;
   c. kosten voor het voeren van een pgb-administratie;
   d. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb;
   e. kosten die worden gemaakt voor zover het pgb is bestemd voor besteding in het buitenland, tenzij hiervoor expliciet toestemming is gegeven door het college.

Artikel 3.4. Onderscheid formele en informele hulp

1. Van formele hulp is sprake als de jeugdhulp verleend wordt door onderstaande personen:

a. personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staat in het Handelsregister conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007, en die beschikken over de relevante diploma's (zoals beschreven in artikel 5.1.1. lid 2 sub c) die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken, of;
b. personen die aangemerkt zijn als zelfstandige zonder personeel. Daarnaast moeten ze ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007 en beschikken over de relevante diploma's (zoals beschreven in artikel 5.1.1. lid 2 sub c) die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken.

2. Formele hulp wordt altijd geleverd door personen die ingeschreven staan in het register, bedoeld in artikel 3 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en/of artikel 5.2.1 van het Besluit Jeugdwet, voor het uitoefenen van een beroep voor het verlenen van jeugdhulp.
3. Indien de jeugdhulp geboden wordt door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad van de budgethouder, is altijd sprake van informele hulp.
4. Indien de hulp wordt verleend door een andere persoon dan beschreven in lid 1 onder a, b of lid 2, is sprake van informele hulp.
5. Het college kan nadere regels stellen om te bepalen of er sprake is van formele hulp.

Artikel 3.5 Informele hulp

1. Het college kent een pgb voor informele hulp alleen toe als:
   a. wordt gemotiveerd waarom de inzet van informele hulp leidt tot een gelijk of beter resultaat dan de inzet van formele hulp;
   b. de persoon die de informele hulp verleent voldoet aan de minimale kwaliteitseisen die zijn opgenomen in bijlage 3 van deze verordening;
   c. de persoon die de informele hulp verleent beschikt over de voor de hulpvraag benodigde competenties, kennis en vaardigheden om verantwoorde hulp te bieden;
   d. de persoon die de informele hulp verleent geen deel uitmaakt van de complexe problematiek waarvoor de jeugdhulp ingezet wordt;
   e. er gewerkt wordt op basis van een budgetplan; en
   f. de ondersteuning aan de jeugdige en/of zijn ouder niet leidt tot overbelasting bij de persoon die de informele hulp verleent.
2. Het college weigert een pgb voor iemand uit het sociaal netwerk als de hulp op grond van het afwegingskader in het door het SKJ vastgestelde Kwaliteitskader Jeugd, geboden moet worden door een geregistreerde professional.
3. Het college weigert een pgb voor behandeling door een persoon die geschaard kan worden onder informele hulp. Onder behandeling wordt verstaan: diagnostiek of een aanpak van een stoornis en bijbehorende problemen op verschillende levensgebieden.

Artikel 3.6. Tarief pgb

1. De hoogte van een pgb:
   a. wordt bepaald aan de hand van het onder 3.3. lid 1 bedoelde budgetplan voor zover dit het maximale tarief niet overschrijdt zoals genoemd in lid 3;
   b. is toereikend om veilige, doeltreffende en kwalitatief goede jeugdhulp in te kopen, en
   c. wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate individuele voorziening in natura.
2. Het college houdt bij de vaststelling van de hoogte van het pgb rekening met het feit of er sprake is van professionele ondersteuning of informele ondersteuning.
3. De hoogte van het pgb voor jeugdhulp bedraagt:
   a. voor formele jeugdhulp door een instelling 100 % van het laagste adequate gecontracteerde tarief voor jeugdhulp in natura;
   b. voor formele jeugdhulp door zzp-ers 80% van het tarief voor gecontracteerde hulp in natura
   c. informele ondersteuning bedraagt:
      - voor ondersteuning die per uur berekend wordt maximaal € 20,- per uur
      - voor ondersteuning die per dagdeel berekend wordt maximaal € 20,- per dagdeel
      - voor ondersteuning die per etmaal berekend wordt maximaal € 30,- per etmaal
4. Het tarief zoals vermeld in lid 3 is een all-in tarief. Dat wil zeggen dat alle kosten zoals salaris, vervanging tijdens vakantie, verzekering(en) en reiskosten zijn opgenomen in dit tarief.

Hoofdstuk 4 Bestrijding, misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet

Artikel 4.1. Nieuwe feiten en omstandigheden

Onverminderd artikel 8.1.2 van de wet doen een jeugdige of zijn ouders op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hun redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing aan- gaande een individuele voorziening.

Artikel 4.2. Herziening of intrekking

1. Onverminderd artikel 8.1.4 van de wet kan het college een beslissing aangaande een individuele voorziening herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
   a. de jeugdige of zijn ouders onjuiste of onvolledige gegevens hebben verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
   b. de jeugdige of zijn ouders niet langer op de individuele voorziening of op het pgb zijn aangewezen;
   c. de individuele voorziening meer toereikend is te achten;
   d. de jeugdige langer dan 8 weken verblijft in een (residentiele)jeugdhulp instelling of een instelling als bedoeld in de Wet langdurige zorg of de Zorgverzekeringswet;
   e. de jeugdige of zijn ouders niet voldoen aan de voorwaarden van de individuele voorziening, of
   f. de jeugdige of zijn ouders de individuele voorziening niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het is bestemd.
2. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen 6 maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.
3. Een beslissing tot toekenning van een voorziening in natura kan worden ingetrokken als blijkt dat de jeugdige of zijn ouders zich niet binnen 6 maanden na de datum van het besluit hebben gemeld bij een jeugdhulpaanbieder.

Artikel 4.3. Opschorting betaling uit het pgb
1. Het college kan de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken te beslissen tot een gehele of gedeeltelijke opschorting voor ten hoogste dertien weken van betalingen uit het pgb als er ten aanzien van een cliënt een ernstig vermoeden is gerezen dat er sprake is van een omstandigheid als bedoeld in artikel 8.1.4. eerste lid, onder a, d en e van de wet.
2. Het college kan de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken te beslissen tot een gehele of gedeeltelijke opschorting van betalingen uit het pgb voor de duur van de opname als sprake is van een omstandigheid als bedoeld in artikel 4.2. lid 1, onder d.
3. Het college stelt de pgb-houder schriftelijk op de hoogte van het verzoek op grond van het eerste lid.

Artikel 4.4. Terugvordering
1. Als het college een beslissing op grond van artikel 4.2., eerste lid, onder a, heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens heeft plaatsgevonden, kan het college van degene die onjuiste of onvolledige gegevens heeft verschaft geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten individuele voorziening of het ten onrechte genoten pgb.
2. Het college kan het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel invorderen.

Artikel 4.5. Onderzoek naar besteding pgb
Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, de bestedingen van pgb's.

Artikel 4.6 Toezichthouder
Het college wijst op grond van artikel 2.9 lid d Jeugdwet juncto de artikelen 5:11 tot en met 5:20 van de Awb personen aan die belast zijn met het houden van toezicht op de rechtmatigheid van de besteding van individuele voorzieningen.

Hoofdstuk 5 Kwaliteit, klachten en inspraak

Paragraaf 5.1. Kwaliteitseisen

Artikel 5.1.1. Kwaliteitseisen
1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen conform artikel 4.1.1. van de wet, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
   a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
   b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg;
   c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard.
2. Om na te gaan of de kwaliteit van de ondersteuning voldoende geborgd is, wordt onder meer gekeken naar de volgende punten:
   a. de professional beschikt over de juiste kwalificaties om de ondersteuning te kunnen leveren, d.w.z. relevante opleiding, kennis en ervaring. Indien van toepassing registratie in het Kwaliteitsregister Jeugd dan wel een ander relevant beroepsregister;
   b. het type zorg sluit aan bij de ondersteuningsbehoefte;
   c. de professional die cliëntgebonden hulp levert, dient een door de overheid erkende, afgeronde zorg-gerelateerde opleiding (gericht op mensen) te hebben afgerond. Dit, naar uitsluitend oordeel van de gemeente.

i. De opleiding dient passend zijn bij de te verrichten activiteiten en bij de persoonlijke kenmerken en omstandigheden, complexiteit en aard van de problematiek van de inwoner en het gezin en/of systeem.
ii. Professionals op hbo of hoger niveau zijn BIG geregistreerd en/of ingeschreven in het Registerplein. Een vaktherapeut hoeft niet SKJ-geregistreerd te zijn. Wel dient de vaktherapeut dan te zijn geregistreerd in het Register Vaktherapie;

d. Bij indiensttreding dient de professional die de ondersteuning levert en de bestuurder(s) van een zorgorganisatie te beschikken over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) met screeningsprofiel 45 'gezondheidszorg en welzijn van mens en dier'. De VOG dient specifiek voor de betreffende functie die door de medewerker wordt uitgevoerd te zijn afgegeven. De VOG mag niet eerder zijn afgegeven dan drie maanden voor het tijdstip waarop betrokkene bij de aanbieder in dienst is getreden en niet ouder te zijn dan drie jaar. Na indiensttreding zorgt de aanbieder ervoor dat er voor de medewerker per drie jaar een nieuwe VOG wordt aangevraagd en verkregen. Een VOG is niet nodig bij zorg door familie (eerste of tweedegraads) of partner.
e. De zorgaanbieder dient adequaat verzekerd te zijn tegen beroeps- en/of bedrijfsaansprakelijkheid en de verzekering biedt in voldoende mate dekking tegen schade, die kan ontstaan bij of als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden.
f. Een verklaring van de Belastingdienst inzake betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen (VOFG) waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de verplichtingen tot het betalen van belasting en sociale zekerheidspremies kan worden uitgevraagd;
g. De zorgaanbieder dient financieel gezond te zijn en er dient aan financiële verplichtingen voldaan te worden, zodat de continuïteit van de zorg voor de cliënt voldoende gewaarborgd is. De zorgaanbieder kan worden gevraagd de meest recente jaarrekening over te leggen. In het geval van een organisatie zonder rechtspersoonlijkheid kan om een balans en resultatenrekening gevraagd worden, waaruit in ieder geval de gerealiseerde omzet en kosten gesplitst naar personele kosten en materiële kosten is opgenomen.

3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en een periodiek cliëntervaringsonderzoek en het zo nodig met de cliënt controleren van de geleverde voorzieningen.
4. De aanbieder beschikt over een onafhankelijke klachtencommissie en een vertrouwenspersoon. Cliënten dienen door de aanbieder actief geïnformeerd te worden over de klachtenregeling. De klachtenregeling dient eveneens terug te vinden zijn op de website van de aanbieder.

Artikel 5.1.2. Verhouding prijs en kwaliteit

1. Het college baseert in het belang van een goede prijs-kwaliteitsverhouding de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren jeugdhulp of uit te voeren kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, op ten minste de volgende kostprijselementen:
   a. kosten van beroepskrachten (cliëntgebonden en niet-cliëntgebonden);
   b. cliëntgebonden kosten anders dan van beroepskrachten;
   c. overheadkosten; en
   d. kosten voor indexering
2. Het college bedingt bij de door hem gecontracteerde of gesubsidieerde aanbieders van preventie, jeugdhulpaanbieders of gecertificeerde instellingen dat zij het verlenen van preventie, jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering alleen aan derden uitbesteden indien zij die derden daarvoor een reële prijs betalen, die tot stand is gekomen met gebruikmaking van de kostprijselementen in het eerste lid.
3. Het eerste en het tweede lid gelden voor subsidies slechts voor zover zij worden verstrekt voor de daadwerkelijke verlening van preventie, jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering aan jeugdigen of hun ouders en de omvang van de subsidie direct of indirect wordt gebaseerd op de hoeveelheid verrichte diensten.

Paragraaf 5.2. Klachten en vertrouwenspersoon

Artikel 5.2.1. Klachtregeling

Het college behandelt klachten van jeugdigen of ouders die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van hulpvragen en aanvragen als bedoeld in deze verordening, overeenkomstig de bepalingen van de Procedureregeling Klachtbehandeling gemeente Hengelo.

Paragraaf 5.3. Betrekken ingezetenen bij beleid

Artikel 5.3.1. Inspraak en medezeggenschap

1. Het college stelt ingezetenen, waaronder in ieder geval de jeugdige of hun vertegenwoordigers vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende jeugdhulp te doen, vroegtijdig gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende jeugdhulp en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.

2. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen, waaronder in ieder geval jeugdigen of hun vertegenwoordigers, kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.
3. Het uitvoering geven aan de lokale medezeggenschap wordt in handen gelegd van een adviesraad.
4. De adviesraad adviseert over alle drie de beleidsvelden (jeugd, Wmo en werk en inkomen).
5. Het doel van de adviesraad is om, vanuit een onafhankelijke positie, een optimale betrokkenheid te bewerkstelligen van burgers bij het voorbereiden, vaststellen, uitvoeren en evalueren van het beleid ten aanzien van alle drie de beleidsvelden.

Hoofdstuk 6 Overige bepalingen

Artikel 6.1. Nadere regels
Het college kan nadere regels vaststellen ter uitvoering van deze verordening.

Artikel 6.2. Hardheidsclausule
Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de jeugdige of zijn ouder(s) afwijken van de bepalingen in deze verordening, wanneer toepassing van deze verordening of van de hieruit voortvloeiende nadere regels, wanneer toepassing ervan, leidt tot onbillijkheden van zwaarwegende aard.

Artikel 6.3. Intrekking oude verordening
De Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2018 2e wijziging wordt ingetrokken.

Artikel 6.4. Overgangsbepalingen
1. Op de besluiten genomen vóór inwerkingtreding van deze verordening blijft de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2018 2e wijziging van toepassing, met dien verstande dat de toepasselijkheid voor die besluiten uiterlijk 1 januari 2026 eindigt dan wel zoveel eerder als dat er een nieuw besluit ter zake genomen is.
2. Aanvragen, die zijn ingediend onder de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2018 2e wijziging en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze Verordening.
3. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2018 2e wijziging wordt beslist met inachtneming van deze Verordening.

Artikel 6.5. Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2025.

Artikel 6.6. Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025.

Vastgesteld door de Raad van de gemeente Hengelo in zijn openbare vergadering van 18 december 2024.

De griffier,

De voorzitter,

Bijlage 1 Uitwerking individuele voorzieningen

Vormen van Ambulante jeugdhulp

Vaktherapie (artikel 1.3, lid 2)
Vereisten/uitgangspunten
Systeemtherapeutisch werkers vallen ook onder vaktherapie.
Kwaliteit
Een vaktherapeut/systemisch werker heeft een erkende opleiding op minimaal hbo niveau. Een erkende opleiding is een door de NVAO geaccrediteerde opleiding, een door de verenigingen erkende bachelor of masteropleiding in één van de vaktherapeutische beroepen of een door de beroepsverenigingen erkende buitenlandse bachelor of masteropleiding.
Een vaktherapeut/systemisch werker staat geregistreerd in het Register Vaktherapie en is aangesloten bij een beroepsvereniging (FVB of NVRG).

Behandeling Individueel (artikel 1.3, lid 3)
Vereisten/uitgangspunten
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling. De methode is systeemgericht.
Situaties kunnen zowel stabiel (planbaar) als crisisgevoelig (niet planbaar) zijn.
Inzet kan zowel kortdurend als langdurig zijn.
Inzet kan zowel laag frequent als hoog frequent plaatsvinden.
Er kan zowel een lage mate als hoge mate van regie noodzakelijk zijn.
Een deel van de individuele behandeling kan in een groep worden ingezet. Hier is sprake van als een behandelaar gelijktijdig meerdere jeugdigen behandelt en er geen sprake is van een pedagogisch leefklimaat.
Doorlooptijd
De behandelduur is maximaal 2 jaar.
Voor een aantal ambulante alternatieven geldt een afwijkende behandelduur: • ZIG: 4 maanden, 30 uur per week; • MDFT: 6 maanden, 2 tot 3 sessies per week; • IPG: 6 maanden, start met 2 sessies per week en wordt daarna afgebouwd; • CSI: 16 weken.
Kwaliteit
De medewerker behandeling individueel is: • hbo SKJ of BIG geregistreerd of vaktherapeut/systeemtherapeut (NVAO/FVB/NVRG) onder verantwoording van een gedragswetenschapper (wo SKJ); • Wo hulpverlener onder verantwoording van een regiebehandelaar (BIG/ NIP/ NVO);
Als regiebehandelaar zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG) • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-Generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Wanneer de gedragswetenschapper/basis psycholoog verantwoordelijk is, wordt deze betrokken bij tenminste, het opstellen van het hulpverleningsplan en tussentijdse evaluatiemomenten. Onder betrokken wordt verstaan dat de jeugdhulpverlener afstemt met de gedragswetenschapper of basis psycholoog over de in te zetten methode van de behandeling.
Wanneer de regiebehandelaar verantwoordelijk is dan is er altijd 1 op 1 contact (geweest) tussen regiebehandelaar en jeugdige. Er mogen mede behandelaren/jeugdhulpverleners worden ingezet, maar deze werken altijd onder verantwoordelijkheid van de regiebehandelaar.

Forensische jeugdhulp - behandeling (artikel 1.3, lid 4)
Vereisten/uitgangspunten
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling. De methode is systeemgericht.
Kwaliteit
De hulpverleners voldoen aan de volgende minimale opleidingsniveaus: • Hbo SKJ of BIG geregistreerd of wo onder verantwoording van een regiebehandelaar (BIG/NIP/NVO). • Medewerkers hebben aanvullende opleidingen afgerond op het gebied van forensische zorg, bijvoorbeeld de forensische leerlijn. Om het specialisme forensische zorg te onderhouden worden medewerkers regelmatig getraind en opgeleid.
De forensische jeugdhulpinstelling beschikt over een behandelteam bestaande uit minimaal: • Een ervaren kinder- en jeugdpsychiater (BIG) en/of; • Een GZ-psycholoog (BIG) en/of; • Een orthopedagoog-generalist (BIG) en systeemtherapeut (hbo+/wo SKJ).

Medicatiecontrole exclusief medische comorbiditeit (artikel 1.3, lid 5)
Vereisten/uitgangspunten
Als sprake is van een stabiele situatie, dan gaat de aanbieder in overleg met de huisarts of deze de medicatiecontrole over wil nemen. Indien wenselijk kan de betrokken aanbieder een consultatiefunctie voor de huisarts vervullen.
Als voorliggende mogelijkheden ontstaan om medicatiecontrole uit te voeren voor de jeugdige, dan kan dit effect hebben op de inzet van medicatiecontrole. Bij voorliggende mogelijkheden kan worden gedacht aan het overdragen van langdurige medicatiecontrole naar de betrokken huisarts.
Medicatiecontrole kan maximaal 10 uur per jeugdige per jaar worden ingezet. Als er meer uren nodig zijn, kunnen extra uren worden toegewezen met een goede onderbouwing en in overleg met het college.
Kwaliteit
De medicatiecontrole wordt uitgevoerd door een van de volgende professionals: arts, psychiater of verpleegkundig specialist met een relevante BIG-registratie.
De (coördinerend) verpleegkundige met een relevante BIG-registratie is (beperkt) bevoegd om controles uit te voeren (bijvoorbeeld gewicht, bloeddruk etc).

Medicatiecontrole inclusief medische comorbiditeit (artikel 1.3, lid 6)
Vereisten/uitgangspunten
Deze medicatiecontrole gebeurt door het ziekenhuis.

Begeleiding Groep Intensief (artikel 1.3, lid 7)
Vereisten/uitgangspunten
Begeleiding groep intensief voorziet in een pedagogisch leefklimaat dat bestaat uit een stabiele ontwikkelings- en begeleidingsomgeving.
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de begeleiding. De methode is systeemgericht.
Resultaten worden behaald in de setting van de groep en/of in korte individuele leermomenten binnen de groep.
De begeleiding groep vindt plaats op locatie bij de betreffende aanbieder. De begeleiding vindt niet plaats in de thuissituatie.
Er geldt een medewerker – jeugdige ratio van 1 begeleider op maximaal 4 jeugdigen.
Kwaliteit
De jeugdhulpverlener heeft een door de overheid erkende, afgeronde zorggerelateerde opleiding of Vakbekwaamheidsbewijs (via EVC traject) behaald op minimaal mbo niveau 4. De medewerkers staat onder supervisie, en daarmee eindverantwoordelijkheid, van een hbo'er (SKJ) of een gedragswetenschapper (wo, SKJ).
De hbo’er (SKJ)/ gedragswetenschapper (wo, SKJ) is betrokken bij tenminste intake, in te zetten methode van behandeling, opstellen van het hulpverleningsplan en tussentijdse evaluatiemomenten. Onder betrokken wordt verstaan dat de jeugdhulpverlener afstemt met de gedragswetenschapper.

Behandeling Groep Basis (artikel 1.3, lid 8)

Vereisten/uitgangspunten
Behandeling groep basis voorziet in een pedagogisch leefklimaat dat bestaat uit een stabiele en stimulerende ontwikkelings- en behandelomgeving.
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling. De methode is systeemgericht.
Resultaten worden behaald in de setting van de groep en/of in korte individuele leermomenten binnen de groep.
De behandeling groep vindt plaats op locatie bij de betreffende aanbieder. De behandeling vindt niet plaats in de thuissituatie.
De sociale interactie in een groep, leren van elkaar en ook steun ervaren en tips krijgen van lotgenoten wordt in de groepsbehandeling als instrument gebruikt
Er geldt een medewerker – jeugdige ratio van 1 begeleider op maximaal 4 jeugdigen.
Kwaliteit
De jeugdhulpverlener heeft een door een overheid erkende, afgeronde zorggerelateerde opleiding afgerond of een Vakbekwaamheidsbewijs (via EVC traject) behaald op minimaal hbo niveau.
Hulpverlening wordt geleverd onder supervisie, en daarmee eindverantwoordelijkheid, van een gedragswetenschapper (wo, SKJ) of regiebehandelaar.
Als regiebehandelaren zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Wanneer de gedragswetenschapper/basis psycholoog verantwoordelijk is dient deze tenminste betrokken te zijn bij de intake, opstellen van het hulpverleningsplan en tussentijdse evaluatiemomenten. Onder betrokken wordt verstaan dat de jeugdhulpverlener afstemt met de gedragswetenschapper of basis psycholoog over de in te zetten methode van de behandeling.
Wanneer de regiebehandelaar verantwoordelijk is, dan is er altijd 1 op 1 contact (geweest) tussen de regiebehandelaar en de jeugdige. Er mogen mede behandelaren/jeugdhulpverleners worden ingezet, maar deze werken altijd onder verantwoordelijkheid van de regiebehandelaar.

Behandeling Groep Intensief (artikel 1.3, lid 9)
Vereisten/uitgangspunten
Behandeling groep intensief voorziet in een pedagogisch leefklimaat dat bestaat uit een stabiele en stimulerende ontwikkelings- en behandelomgeving.
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling. De methode is systeemgericht.
Resultaten worden behaald in de setting van de groep en/of in korte individuele leermomenten binnen de groep.
De behandeling groep vindt plaats op locatie bij de betreffende aanbieder. De behandeling vindt niet plaats in de thuissituatie.
De sociale interactie in een groep, het leren van elkaar en ook steun ervaren en tips krijgen van lotgenoten wordt in de groepsbehandeling als instrument gebruikt.
Per begeleider zijn er 2 tot 3 jeugdigen.
Kwaliteit
De jeugdhulpverlener heeft een door de overheid erkende, afgeronde zorggerelateerde opleiding of een Vakbekwaamheidsbewijs (via EVC traject) behaald op minimaal hbo niveau.
Een vaktherapeut staat geregistreerd in het Register Vaktherapie en is aangesloten bij een beroepsvereniging (bijv. FVB)
Hulpverlening wordt geleverd onder supervisie, en daarmee eindverantwoordelijkheid, van een gedragswetenschapper (wo, SKJ) of regiebehandelaar.
Als regiebehandelaren zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG);

• Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
De verantwoordelijk gedragswetenschapper/basis psycholoog is tenminste betrokken bij de intake, de in te zetten methode van de behandeling, het opstellen van het hulpverleningsplan en tussentijdse evaluatiemomenten.
Wanneer de regiebehandelaar verantwoordelijk is, dan is er altijd 1 op 1 contact (geweest) tussen de regiebehandelaar en de jeugdige. Er mogen mede behandelaren/jeugdhulpverleners worden ingezet, maar deze werken altijd onder verantwoordelijkheid van de regiebehandelaar.

Kinderdagcentrum (KDC)/Orthopedagogisch dagcentrum (ODC) Basis (artikel 1.3, lid 10)
Vereisten/uitgangspunten
De begeleiding/behandeling is gericht op ontwikkeling.
De behandelingsfuncties zijn in de nabijheid.
Er wordt waar mogelijk en nodig nauw samengewerkt met het onderwijs.
De setting, locatie van het KDC/ODC, is ontwikkelingsgericht, uitdagend en prikkelend.
Op de locatie is (individuele) behandeling en proces- en basis diagnostiek beschikbaar. Aanvullend zijn paramedici zoals logopedie, ergotherapie en fysiotherapie op locatie beschikbaar.
KDC/ODC Basis voorziet in een pedagogisch leefklimaat dat bestaat uit een stabiele en stimulerende ontwikkelings- en behandelomgeving.
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling. De methode is systeemgericht.
Er worden resultaten opgesteld, die aansluiten bij het overkoepelende doel van behandeling.
Het KDC/ODC is gevestigd op locatie bij de betreffende aanbieder.
Er geldt een medewerker – jeugdige ratio van 1 op 4.
Kwaliteit
Op de groepen worden begeleiders ingezet met een afgeronde relevante zorggerelateerde opleiding op mbo niveau 4 of hbo niveau of die een Vakbekwaamheidsbewijs (via EVC traject) hebben behaald op mbo niveau 4 respectievelijk hbo niveau.
De medewerkers die op hbo niveau werkzaam zijn, zijn SKJ of BIG geregistreerd. Eén geregistreerde hbo-er begeleidt maximaal 4 niet-geregistreerden.
Gedragswetenschappers en paramedici/ vaktherapeuten worden ingezet, afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige.
Een gedragswetenschapper (wo, SKJ) of regiebehandelaar heeft de verantwoordelijkheid voor het hulpverleningsplan van een jeugdige.
Als regiebehandelaren zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Een vaktherapeut/systeemtherapeut heeft een erkende opleiding op minimaal hbo niveau. Een erkende opleiding is een door de NVAO geaccrediteerde opleiding, een door de verenigingen erkende bachelor of masteropleiding in één van de vaktherapeutische beroepen of een door de beroepsverenigingen erkende buitenlandse bachelor of masteropleiding.

Kinderdagcentrum (KDC)/ Orthopedagogisch dagcentrum (ODC) Intensief (artikel 1.3, lid 11)
Vereisten/uitgangspunten

De begeleiding/behandeling is gericht op ontwikkeling.
De behandelingsfuncties zijn in de nabijheid.
Er wordt waar mogelijk en nodig nauw samengewerkt met het onderwijs.
De setting, locatie van het KDC/ODC, is ontwikkelingsgericht, uitdagend en prikkelend.
Op de locatie is (individuele) behandeling en proces- en basis diagnostiek beschikbaar. Aanvullend zijn paramedici zoals logopedie, ergotherapie en fysiotherapie op locatie beschikbaar.
KDC/ODC Intensief voorziet in een pedagogisch leefklimaat dat bestaat uit een stabiele en stimulerende ontwikkelings-en behandelomgeving.
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling. De methode is systeemgericht.
Er worden resultaten opgesteld, die aansluiten bij het overkoepelende doel van behandeling.
Het KDC/ODC is gevestigd op locatie bij de betreffende aanbieder.
Per begeleider zijn er 2 tot 3 jeugdigen.
Kwaliteit
Op de groepen hebben begeleiders een afgeronde relevante zorggerelateerde opleiding op mbo 4 niveau of hbo niveau of die een Vakbekwaamheidsbewijs (via EVC traject) behaald op mbo 4 niveau respectievelijk hbo niveau.
De medewerkers die op hbo niveau werkzaam zijn, zijn SKJ of BIG geregistreerd. Eén geregistreerde hbo-er begeleidt maximaal 4 niet-geregistreerden. Gedragswetenschappers en paramedici/ vaktherapeuten worden ingezet, afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige.
Een gedragswetenschapper (wo, SKJ) of regiebehandelaar heeft de verantwoordelijkheid voor het hulpverleningsplan van een jeugdige.
Als regiebehandelaren zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG) • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Een vaktherapeut/systeemtherapeut heeft een erkende opleiding op minimaal hbo niveau. Een erkende opleiding is een door de NVAO geaccrediteerde opleiding, een door de verenigingen erkende bachelor of masteropleiding in één van de vaktherapeutische beroepen of een door de beroepsverenigingen erkende buitenlandse bachelor of masteropleiding.

Ernstige Dyslexiezorg (ED) (artikel 1.3, lid 12)
Vereisten/uitgangspunten
Het diagnostisch onderzoek (dus niet de aanmelding) start voordat de leerling 13 jaar wordt en kan alleen plaatsvinden als de leerling nog op de basisschool zit.
Dyslexiezorg start na het 7de jaar en voor het bereiken van de 13-jarige leeftijd. Een ED-traject duurt, vanaf de start van de diagnostiek tot einde behandeling, maximaal 2,5 jaar.
Diagnostiek ernstige dyslexie duurt maximaal 15 uur per jeugdige (inclusief 3 uur poortwachtersfunctie en inclusief cliëntgebonden indirecte/reistijd). De poortwachtersfunctie houdt in dat er een beoordeling wordt gemaakt van de volledigheid van de aanmelding. Als de aanbieder de poortwachtersfunctie vervult dan duurt deze maximaal 3 uur per jeugdige.
De duur van behandeling is cliënt-afhankelijk. De duur voor het merendeel van de jeugdigen zal tussen de 45 en 65 uur liggen. Hier wordt uitgegaan van een behandelfrequentie van 1 sessie van 45 à 50 minuten per week (exclusief bijkomende indirecte cliëntgebonden tijd van 10-15 minuten per sessie). Dit is conform het "Protocol Dyslexie Diagnostiek & Behandeling, 3.0, versie 1.0. Behandeling ernstige dyslexie duurt maximaal 65 uur per jeugdige (inclusief cliëntgebonden indirecte/reistijd).
Als diagnostisch onderzoek uitwijst dat de jeugdige ernstige dyslexie heeft, dan voorziet dezelfde aanbieder tevens in de behandeling.

De diagnostiek en eventuele behandeling wordt pas ingezet als de begeleiding vanuit het onderwijs (ondersteuningsniveau 1 t/m 3) aantoonbaar tot onvoldoende resultaat heeft geleid. De Ernstige Dyslexie ondersteuning is aanvullend op de onderwijsondersteuning die gelijktijdig blijft plaatsvinden.
De aanbieder draagt zorg voor een goede samenwerking met de professionals in het onderwijs. Onder goede samenwerking wordt in ieder geval verstaan onderlinge afstemming tussen eigen personeel van de aanbieder en de professionals in het onderwijs.
Kwaliteit
Aanbieder volgt de richtlijnen en standaarden van het Nederland Kwaliteitsinstituut Dyslexie, specifiek het Protocol Dyslexie Diagnose & Behandeling 3.0, versie 1.0 (of meest actuele versie).
Het protocol (PDDB 3.0) richt zich op jeugdigen in de basisschoolleeftijd, zodat een dreigende opeenhoping van problematiek voorkomen kan worden. Het is daarbij geldend voor jeugdigen in de leeftijd van de basisschool (groep 3 t/m 8).
De aanbieder is aangesloten bij het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie (NKD) en handelt in overeenstemming met de meest recente richtlijnen en protocollen van dit instituut en voldoet aan de kwaliteitseisen die door het NKD zijn gesteld op onder andere de volgende gebieden: • kwaliteitseisen voor een dyslexie behandelaar; • eisen met betrekking tot de kwaliteit van de diagnostiek en de behandeling; • kwaliteitseisen ten aanzien van de behandellocatie.

Screening (artikel 1.3, lid 13)
Vereisten/uitgangspunten
Screening kan worden toegewezen door de gemeentelijke verwijzer. Wanneer screening noodzakelijk is vanuit een externe verwijzer, dan kan de aanbieder hiervoor een verzoek tot toewijzing indienen bij het college.
De aanbieder betrekt bij de beoordeling de door de verwijzer aangeleverde informatie (onderzoeks- en gespreksverslag en overige relevante informatie).
Aanbieder heeft, indien nodig en/of de aangeleverde informatie niet volstaat, in het kader van de beoordeling contact met de jeugdige en/of diens gezin of, als dat niet mogelijk is, de verwijzer.
De aanbieder brengt altijd advies uit over passende hulp en passende aanbieder, ook als de aanbieder zelf niet in staat is deze hulp aan te bieden.
Screening betreft niet de vraagverheldering van de wettelijk verwijzer.
Korte afstemming tussen verwijzer en aanbieder over een jeugdige/casus valt niet onder Screening.
Screening betreft niet een intake door een aanbieder in de zin van een eerste afspraak met een jeugdige als start van de behandeling.
Kwaliteit
De screening wordt uitgevoerd door een gedragswetenschapper (wo NVO/NIP) of een regiebehandelaar.
Als regiebehandelaar zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-Generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).

<u>Vormen van Ambulante alternatieven voor verblijf</u>

Ambulant alternatief Zeer Intensieve Traumabehandeling (ZIT) (artikel 1.4, lid 2)
Vereisten/uitgangspunten
ZIT wordt veelal ingezet bij jeugdigen met een licht verstandelijke beperking (LvB).
Jeugdigen krijgen individuele behandeling, maar verblijven gezamenlijk op de groep.
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling.
De behandeling vindt plaats op locatie bij de betreffende aanbieder. De behandeling vindt niet plaats in de thuissituatie.

Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de verblijfsgroep, met een minimum ratio van 1 begeleider op 4 jeugdigen.
Kwaliteit
Begeleiders hebben een afgeronde relevante zorggerelateerde opleiding op hbo-niveau. De medewerkers die op hbo niveau werkzaam zijn, zijn SKJ of BIG geregistreerd.
Hulpverlening wordt geleverd onder supervisie, en daarmee eindverantwoordelijkheid, van een regiebehandelaar. Er is altijd 1 op 1 contact (geweest) tussen regiebehandelaar en jeugdige. De regiebehandelaar is betrokken bij (tenminste) intake, afstemming over de in te zetten methode, het opstellen van het hulpverleningsplan en tussentijdse evaluatiemomenten.
Als regie behandelaren zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Er is sprake van een slapende nachtdienst per locatie met minimaal een hbo niveau zorggerelateerde opleiding. Aanbieder is zelf verantwoordelijk om afhankelijk van de doelgroep de nachtdienst vorm te geven.
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een zo klein mogelijk en vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten. De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming.

Ambulant alternatief Flexible Assertive Community Treatment (FACT Jeugd / GezinsFact) (artikel 1.4, lid 3)
Vereisten/uitgangspunten
Ambulant alternatief FACT Jeugd / GezinsFACT biedt multidisciplinaire behandeling, begeleiding en ondersteuning op maat.
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling. De methode is systeemgericht.
De zwaarte en duur van FACT kan variëren van ca. een half jaar tot meerdere jaren, afhankelijk van de casus.
Het FACT team is binnen kantooruren indien noodzakelijk binnen 2 uur beschikbaar. Er zijn in geval van crisis buiten kantooruren goede (geprotocolleerde) afspraken met de acute/crisisdienst.
Jeugdigen kunnen 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de aanbieder. Het crisis- /signaleringsplan is beschikbaar bij de crisisdienst
Kwaliteit
De medewerker die wordt ingezet voldoet aan de volgende minimale opleidingsniveaus: • hbo SKJ of BIG onder verantwoording van een gedragswetenschapper (wo, SKJ); • Gedragswetenschapper (wo, SKJ); • De verantwoordelijkheid ligt bij een regiebehandelaar.
Als regie behandelaren zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Er is altijd 1 op 1 contact (geweest) tussen de regiebehandelaar en de jeugdige. De regiebehandelaar is betrokken bij (tenminste) intake, afstemming over de in te zetten methode, het opstellen van het hulpverleningsplan en tussentijdse evaluatiemomenten.
Er wordt gewerkt volgens de methode Flexibele Assertive Community Treatment en de multidisciplinaire richtlijnen GGZ. De aanbieder is gecertificeerd door het CCAF.

Ambulant alternatief Multisysteem Therapie (MST) (artikel 1.4, lid 4)
Vereisten/uitgangspunten
Het MST-team biedt gedurende 4 tot 5 maanden ondersteuning aan het gezin. Het MST-team is daarnaast het hele traject 24/7 beschikbaar, zodat ook hulp geboden kan worden in avonden en weekenden.
Kwaliteit
De aanbieder is MST gecertificeerd, volgens MST Nederland/België en heeft een MST Team met licentie binnen de organisatie. De aanbieder hanteert het MST-kwaliteitssysteem en monitoring zoals afgesproken bij de verkregen licentie.
De medewerker die wordt ingezet voldoet aan de volgende minimale opleidingsniveaus: • Hbo SKJ of BIG onder verantwoording van een gedragswetenschapper (wo, SKJ). Aangevuld met de officiële MST-opleiding gevolgd bij MST Nederland/België. • Wo opgeleid professional (NIP/NVO en SKJ) of regiebehandelaar. Aangevuld met de officiële MST-opleiding gevolgd bij MST Nederland/België.
Als regie behandelaren zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Wanneer de gedragswetenschapper verantwoordelijk is, is deze betrokken bij tenminste de intake, de in te zetten methode van behandeling, het opstellen hulpverleningsplan van het en tussentijdse evaluatiemomenten. Onder betrokken wordt verstaan dat de jeugdhulpverlener afstemt met de gedragswetenschapper.
Wanneer de regie behandelaar verantwoordelijk is dan is er altijd 1 op 1 contact (geweest) tussen regiebehandelaar en jeugdige. Er mogen mede behandelaren/jeugdhulpverleners worden ingezet, maar deze werken altijd onder verantwoordelijkheid van de regiebehandelaar

Ambulant alternatief Crisis Systeem Interventie (CSI) (artikel 1.4, lid 5)
Vereisten/uitgangspunten
Er wordt vanuit een methode gewerkt met een duidelijk beschreven doel van de behandeling. De methode is systeemgericht.
Bij een opname moet er sprake zijn van dusdanige onveiligheid in het gezin dat een ambulante behandeling van CSI niet voldoende veiligheid biedt.
Kwaliteit
Op de groepen worden begeleiders ingezet met een afgeronde relevante zorggerelateerde opleiding op mbo4 of hbo- niveau. De medewerkers die op hbo niveau werkzaam zijn, zijn SKJ of BIG geregistreerd.
Hulpverlening wordt geleverd onder supervisie, en daarmee-verantwoordelijkheid, van een regiebehandelaar. Er is altijd 1 op 1 contact (geweest) tussen regiebehandelaar en jeugdige. De regiebehandelaar is betrokken bij (tenminste) intake, afstemming over de in te zetten methode, het opstellen van het hulpverleningsplan en tussentijdse evaluatiemomenten.
Als regie behandelaren zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Er is sprake van een slapende nachtdienst per locatie.
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een zo klein mogelijk en vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten.
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming.

Vormen van Wonen

Pleegzorg (artikel 1.5, lid 2)
Vereisten/uitgangspunten
Pleegzorgaanbieder biedt begeleiding aan pleegouders. De frequentie van de begeleiding is gemiddeld 1 x per 6 weken een huisbezoek met waar nodig tussentijds telefonisch of schriftelijk contact.
Kwaliteit
De pleegouders zijn opgeleid door de pleegzorgaanbieder. Daarnaast zorgt de pleegzorgaanbieder voor deskundigheidsbevordering van de pleegouders.
De pleegzorgbegeleider is minimaal hbo SKJ geregistreerd en werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gedragswetenschapper (minimaal wo SKJ NVO/NIP geregistreerd).

Gezinshuis (artikel 1.5, lid 3)
Vereisten/uitgangspunten
Gezinshuisouders wonen in hetzelfde huis als de jeugdige.
Gezinshuisouders (minimaal 1 fte en maximaal 2 fte) vormen de vaste basis (24/7 beschikbaar) en bieden professionele begeleiding. De jeugdigen binnen een gezinshuis doen naast verzorging en alledaagse opvoeding, structureel een beroep op specifieke opvoedingsvaardigheden van de gezinshuisouders. De gezinshuisouders ondersteunen de jeugdige bij de hulpvragen en/of bieden ondersteuning bij het aanleren van vaardigheden. Daarnaast betreft het ook het ondersteunen binnen de gezinshuissituatie en de reguliere ondersteuning aan de jeugdige in het dagelijks leven (zoals school en sporten).
Het is uitgesloten dat de gezinshuisouder(s) en/of pedagogisch medewerker(s) betrokken bij het gezinshuis zelf behandeling biedt aan jeugdigen binnen het gezinshuis.
Per gezinshuis worden maximaal zes jeugdigen gelijktijdig opgevangen. Wanneer er ook eigen kinderen in huis wonen is het totale aantal jeugdigen doorgaans niet groter dan acht.
Kwaliteit
De gezinshuisouder, die het grootste deel van de opvoeding en begeleiding van de gezinshuiskinderen op zich neemt: • is hbo SKJ geregistreerd en/of BIG geregistreerd professional gericht op hulpverlening in het kader van de jeugdwet, bijvoorbeeld een GZ-psycholoog of Orthopedagoog of; • bezit een Vakbekwaamheidsbewijs (via EVC-traject) voor jeugd- en gezinsprofessionals en een SKJ-registratie of; • heeft minimaal hbo werk/denkniveau en een passende zorg gerelateerde (gericht op mensen) mbo niveau 4-opleiding en werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een SKJ geregistreerde professional. Een tweede gezinshuisouder: • heeft minimaal hbo werk-/denkniveau en een minimaal een passende zorg gerelateerde mbo niveau 4 opleiding (gericht op mensen).
Per jeugdige wordt er gebruik gemaakt van een gedragswetenschapper (minimaal wo, SKJ, NVO/NIP geregistreerd) voor gemiddeld 1 uur per week. Deze gedragswetenschapper ziet toe op de ontwikkeling van de jeugdige en de daarbij benodigde hulp en begeleiding. Tevens ziet de gedragswetenschapper toe op draagkracht van de gezinshuisouders om hun werk vol te kunnen houden.
Personen die structureel contact hebben met jeugdige en/of ouders beschikken over een Verklaring Omtrent het Gedrag (zoals partner of inwonende meerderjarige kinderen).

Woongroep (artikel 1.5, lid 4)
Vereisten/uitgangspunten
Het perspectief is dat de jeugdige langdurig en minimaal 16 etmalen per 4 weken woont op de locatie.
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een zo klein mogelijk en vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten.
Ten behoeve van het wonen binnen de woongroep kan geen individuele begeleiding of begeleiding groep worden ingezet.
De woningen hebben een huiselijke inrichting en staan bij voorkeur in een gewone wijk, zodat het een gezinssfeer heeft.
Indien de jeugdige tijdens het wonen scholing volgt of werk heeft wordt dit door de aanbieder gefaciliteerd (bijvoorbeeld op tijd klaar zijn, brood meenemen, boekentas). Indien de jeugdige niet naar school/werk gaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), vangt de aanbieder de jeugdige op de locatie zelf op (dit maakt onderdeel uit van het leefklimaat).
Aanbieder draagt zorg en faciliteert dat jeugdigen gebruik maken van vrijetijdsbesteding.
Er wordt gewerkt aan het onderhouden of verbeteren van het contact met ouders/opvoeders en/of sociaal netwerk.

De begeleiding binnen de woongroep is gericht op de toekomst, met een perspectief op wonen, zorg en onderwijs of werk, zowel tijdens het wonen als daarna.
Het wonen binnen deze voorziening is perspectief biedend tot 18 jaar. Vanaf het 16de levensjaar wordt door aanbieder samen met het jeugdige en netwerk gericht gewerkt aan een toekomstige vervolg-woonsituatie. Er wordt gewerkt met een Toekomstplan voor én met de jeugdige. Hierbij is tenminste aandacht voor volgende leefdomeinen: wonen, werk/school, inkomen, welzijn en support.
Het wonen heeft geen maximale duur en de jeugdige wordt niet doorgeplaatst naar een andere woonplek.
Een groep is of een woongroep of een verblijfsgroep.
Er wonen maximaal 10 jeugdigen per woongroep.
Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep. Aanbieder is zelf verantwoordelijk om afhankelijke van de doelgroep de diensten vorm te geven gedurende de dag. Waarbij wordt uitgegaan van een ratio van 1 begeleider op 6 jeugdigen op de momenten dat de jeugdigen allemaal aanwezig zijn.
De jeugdige heeft de beschikking over een eigen kamer.
Jeugdigen worden opgevoed door meerdere medewerkers (beroepsopvoeders) die in wisselende diensten werken. De begeleiders en opvoeders zijn zelf niet woonachtig in het pand of op het terrein.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 3 en werkt onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ). Als een medewerker een mbo niveau 3 opleiding heeft, is er daarnaast minimaal een mbo niveau 4 opgeleide medewerker met een zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen) aanwezig op dezelfde groep.
Waar nodig wordt de gedragswetenschapper door de pedagogisch medewerker (hbo, SKJ) betrokken in een casus en kan de gedragswetenschapper (wo, SKJ, NVO/NIP) direct contact hebben met de ouder(s) en/of de jeugdige.
Er is sprake van een slapende nachtdienst met minimaal een mbo niveau 4 zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen).
Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep.
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen 'jeugdhulp en jeugdbescherming'.

Hoogspecialistische kleinschalige woonvoorziening (artikel 1.5, lid 5)
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een zo klein mogelijk en vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders.
De woningen hebben een huiselijke inrichting en staan bij voorkeur in een gewone wijk, zodat het een gezinssfeer heeft.
Aanbieder draagt bij aan een doorlopende schoolgang van jeugdige waarbij de meest dichtbij zijnde en passende school het uitgangspunt is. Indien de jeugdige tijdens het wonen school volgt of werk heeft wordt dit door de aanbieder gefaciliteerd (bijvoorbeeld op tijd klaar zijn, brood meenemen, boekentas). Aanbieders zijn niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van vervoer naar school. Wel stemmen aanbieders met jeugdigen/ouders hierover af. Indien de jeugdige niet naar school/werk gaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), vangt de aanbieder de jeugdige op de locatie zelf op (dit maakt onderdeel uit van het leefklimaat)
Aanbieder draagt zorg en faciliteert dat jeugdigen gebruik maken van vrijetijdsbesteding.
Er wordt gewerkt aan het onderhouden of verbeteren van het contact met ouders/opvoeders en/of sociaal netwerk.
Het wonen binnen deze voorziening is perspectief biedend tot 18 jaar. Vanaf het 16de levensjaar wordt door aanbieder samen met het jeugdige en netwerk gericht gewerkt aan een toekomstige vervolg-woonsituatie. Er wordt gewerkt met een Toekomstplan voor én met jeugdigen. Hierbij is tenminste aandacht voor de volgende leefdomeinen: wonen, werk/school, inkomen, welzijn en support.
Het wonen heeft geen maximale duur en jongeren worden in principe niet doorgeplaatst naar een andere woonplek.
Een groep is of een woongroep of een verblijfsgroep.
De kleinschalige woonvoorziening biedt een veilig thuis voor jeugdigen om zich positief te ontwikkelen. Het gewone leven staat hier vooral centraal, waar onderwijs expliciet onderdeel is van het perspectief van de jeugdigen.
Er wonen maximaal zes – en bij voorkeur vier – jeugdigen op de groep.
Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep. Aanbieder is zelf verantwoordelijk om afhankelijk van de doelgroep de diensten vorm te geven gedurende de dag. Waarbij wordt uitgegaan van een ratio van 1 begeleider op 4 jeugdigen op de momenten dat de jeugdigen allemaal aanwezig zijn.
De jeugdige heeft de beschikking over een eigen kamer.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 4 en werkt onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ).

De pedagogisch medewerker (hbo, SKJ) werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gedragswetenschapper (minimaal wo, SKJ, NVO/NIP) gericht op het leefklimaat op de groep.
De regiebehandelaar is procesverantwoordelijk en voert de regie over het traject. De regiebehandelaar zijn aan de locatie verbonden en structureel meerdere uren per week aanwezig.
Als regiebehandelaar zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-Generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
De regiebehandelaar ziet de jeugdige minimaal twee keer per jaar. De regiebehandelaar is verantwoordelijk voor de intake, eventuele bijstelling van het traject en de evaluatie.
Er is sprake van een slapende nachtdienst met minimaal een mbo niveau 4 zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen). Aanbieder is zelf verantwoordelijk om afhankelijk van de doelgroep de nachtdienst vorm te geven.
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming.

<u>Vormen van Verblijf</u>

Kamertraining (artikel 1.6, lid 2)
Vereisten/uitgangspunten
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten.
De woningen hebben een huiselijke inrichting en staan bij voorkeur in een gewone wijk.
Indien de jeugdige tijdens de kamertraining scholing volgt of werk heeft wordt dit door aanbieder gefaciliteerd (bijvoorbeeld op tijd klaar zijn, brood meenemen, boekentas). Aanbieders zijn niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van vervoer naar school/werk. Wel stemmen aanbieders met jeugdigen/ouders hierover af. Indien de jeugdige niet naar school/werk gaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), vangt de aanbieder de jeugdige op de locatie zelf op (dit maakt onderdeel uit van het leefklimaat).
Aanbieder stimuleert dat jeugdigen gebruik maken van vrijetijdsbesteding.
Er wordt gewerkt aan het onderhouden of verbeteren van het contact met ouders/opvoeders en/of sociaal netwerk.
Het wonen binnen deze voorziening is perspectief biedend tot 18 jaar. Vanaf het 16de levensjaar wordt door aanbieder samen met het jeugdige en netwerk gericht gewerkt aan een toekomstige vervolg-woonsituatie. Er wordt gewerkt met een Toekomstplan voor én met jeugdigen. Hierbij is tenminste aandacht voor de volgende leefdomeinen: wonen, werk/school, inkomen, welzijn en support.
Er geldt geen maximaal aantal jeugdigen per groep.
Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep. Aanbieder is zelf verantwoordelijk om afhankelijk van de doelgroep de diensten vorm te geven gedurende de dag. Er wordt uitgegaan van een ratio van 1 begeleider op 8 jeugdigen op de momenten dat de jeugdigen allemaal aanwezig zijn.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 4, en werkt onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ).
De pedagogisch medewerker (hbo, SKJ) werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gedragswetenschapper (minimaal wo, SKJ, NVO/NIP) betrokken bij de kamertraining.
Waar nodig wordt de gedragswetenschapper door de pedagogisch medewerker (hbo SKJ) betrokken in een casus en kan de gedragswetenschapper direct contact hebben met de ouder(s) en/of de jeugdige.
Er is sprake van een bereikbare nachtdienst met minimaal een mbo niveau 4 zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen). Indien nodig is de nachtdienst binnen een half uur aanwezig op de groep.
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen 'jeugdhulp en jeugdbescherming'.

Ouder-kind Groep (artikel 1.6, lid 3)
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is sprake van wisselende diensten.
De woningen hebben een huiselijke inrichting en staan bij voorkeur in een gewone wijk.

Indien een jeugdige tijdens het verblijf op de ouder-kind groep gebruik maakt van de opvang of scholing volgt, wordt dit door aanbieder gefaciliteerd (bijvoorbeeld ouders ondersteunen gericht op tijdig klaar zijn van jeugdige, brood meenemen, tas). Aanbieders zijn niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van vervoer naar de opvang of school. Wel stemmen aanbieders met ouders hierover af. Indien de jeugdige niet naar de opvang of schoolgaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), ondersteunt de aanbieder de ouder bij het opvangen van de jeugdige op de locatie.
Er geldt geen maximaal aantal gezinnen per groep.
Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep.
De ouder(s) en jeugdige(n) beschikken per gezin over een eigen ruimte/kamer.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 4, onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ). De pedagogisch medewerker (hbo, SKJ) werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gedragswetenschapper (wo, SKJ, NVO/NIP).
Waar nodig wordt de gedragswetenschapper door de pedagogisch medewerker (hbo, SKJ) betrokken in een casus en kan de gedragswetenschapper direct contact hebben met de ouder(s) en/of het kind.
Er is sprake van een slapende nachtdienst met minimaal een mbo niveau 4 zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen).
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Behandelgroep (artikel 1.6, lid 4)
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten.
De woningen hebben een huiselijke inrichting en staan bij voorkeur in een gewone wijk, zodat het een gezinssfeer heeft.
Indien de jeugdige tijdens de behandeling scholing volgt of werk heeft wordt dit door de aanbieder gefaciliteerd (bijvoorbeeld op tijd klaar zijn, brood meenemen, boekentas. Aanbieders zijn niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van vervoer naar school. Wel stemmen aanbieders met jeugdigen/ouders hierover af. Indien de jeugdige niet naar school/werk gaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), vangt de aanbieder de jeugdige op de locatie zelf op (dit maakt onderdeel uit van het leefklimaat).
Aanbieder stimuleert waar mogelijk dat jeugdigen gebruik maken van vrijetijdsbesteding.
Er wordt gewerkt aan het onderhouden of verbeteren van het contact met ouders/opvoeders en/of sociaal netwerk.
Het verblijf gaat altijd samen met intensieve ondersteuning in de thuissituatie ten behoeve van en voornamelijk gericht op de terugkeer van de jeugdige naar de ouders/verzorgers of naar het netwerk. De aanbieder is verantwoordelijk voor een goede afstemming met ambulante ondersteuning in de thuissituatie of biedt het zelf.
Een groep is of een woongroep of een verblijfsgroep. Het is niet mogelijk om wonen en verblijf te combineren in eenzelfde groep.
De jeugdige heeft de beschikking over een eigen kamer.
Bij instabiele of onveilige situaties op de groep kan een beroep gedaan worden op een multidisciplinair team, met als doel de situatie op de woongroep te stabiliseren.
Het maximaal aantal jeugdigen op een groep is 8.
Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep. Aanbieder is zelf verantwoordelijk om afhankelijk van de doelgroep de diensten vorm te geven gedurende de dag. Er wordt uitgegaan van een ratio van 1 begeleider op 4 jeugdigen op de momenten dat de jeugdigen allemaal aanwezig zijn.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 4, en werkt onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ).
De pedagogisch medewerker (hbo, SKJ) werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gedragswetenschapper (minimaal wo, SKJ, NVO/NIP) gericht op het leefklimaat op de groep.
Regiebehandelaren zijn eind procesverantwoordelijk en voeren de regie over het traject voor de behandeling aan de jeugdige. Regiebehandelaren zijn aan de locatie verbonden en structureel meerdere uren per week aanwezig.
Als regiebehandelaar zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG);

• VG arts (BIG); • Orthopedagoog-Generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
De regiebehandelaar heeft minimaal twee keer per jaar één op één contact met de jeugdige. De regiebehandelaar is verantwoordelijk voor de intake, eventuele bijstelling van het traject en de evaluatie.
Er is sprake van een slapende nachtdienst met minimaal een mbo niveau 4 zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen).
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming.

Driemilieuvoorziening (artikel 1.6, lid 5)
Vereisten/uitgangspunten
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten.
De woningen hebben een huiselijke inrichting en staan bij voorkeur in een gewone wijk, zodat het een gezinssfeer heeft. De driemilieuvoorziening kan zich ook bevinden op een terrein van een instelling, hierbij dient ook sprake te zijn van een huiselijke inrichting.
Indien de jeugdige tijdens de behandeling scholing volgt of werk heeft wordt dit door aanbieder gefaciliteerd (bijvoorbeeld op tijd klaar zijn, brood meenemen, boekentas). Aanbieders zijn niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van vervoer naar school. Wel stemmen aanbieders met jeugdigen/ouders hierover af. Indien de jeugdige niet naar school/werk gaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), vangt de aanbieder de jeugdige op de locatie zelf op (dit maakt onderdeel uit van het leefklimaat).
Aanbieder stimuleert waar mogelijk dat jeugdigen gebruik maken van vrijetijdsbesteding.
Er wordt gewerkt aan het onderhouden of verbeteren van het contact met ouders/opvoeders en/of sociaal netwerk.
Er is een hoge mate van toezicht, veiligheid en voorspelbaarheid binnen de drie leefsferen (wonen, onderwijs en vrije tijd).
In 2025 en 2026 is het aantal jeugdigen op een groep maximaal 8. Vanaf 2027 is het maximaal aantal jeugdigen op een groep is 6.
Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep. Er wordt uitgegaan van een ratio van 1 begeleider op 4 jeugdigen op de momenten dat de jeugdigen allemaal aanwezig zijn.
De jeugdige heeft de beschikking over een eigen kamer.
Een driemilieuvoorziening is uitsluitend een driemilieuvoorziening en kan niet gelijktijdig een woon- of verblijfsgroep zijn.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 4 en werkt onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ).
De pedagogisch medewerker (hbo, SKJ) werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gedragswetenschapper (wo, SKJ, NVO/NIP) gericht op het leefklimaat op de groep.
De regiebehandelaar is procesverantwoordelijk en voert de regie over het traject. De regiebehandelaar is aan de locatie verbonden en structureel meerdere uren per week aanwezig.
Als regiebehandelaar zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-Generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
De regiebehandelaar ziet de jeugdige minimaal twee keer per jaar. De regiebehandelaar is verantwoordelijk voor de intake, eventuele bijstelling van het traject en de evaluatie.
Er is sprake van een slapende nachtdienst met minimaal een mbo niveau 4 zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen).
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming.
Bij instabiele of onveilige situaties op de groep kan een beroep gedaan worden op een multidisciplinair team, met als doel de situatie op de woongroep te stabiliseren.

Jeugd GGZ verblijf (artikel 1.6, lid 6)
Vereisten/uitgangspunten
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten.
Er geldt geen maximaal aantal jeugdigen op een groep.
Het Jeugd GGZ verblijf kan ook een gesloten setting betreffen, waarbij de jeugdige de setting niet mag verlaten en zich niet aan het toezicht kan onttrekken. Het gaat dan om een zwaarbeveiligde gesloten setting. Vrijheidsbeperkende maatregelen kunnen van toepassing zijn op de jeugdigen. Jeugdigen kunnen voor een deel verblijven in gesloten, beschermende en beveiligde setting. Er kunnen extra beschermde kamers aanwezig zijn.
In principe heeft elke jeugdige een eigen kamer, tenzij de veiligheid van de jeugdige dit niet toelaat.
Er wordt gewerkt aan het onderhouden of verbeteren van het contact met ouders/opvoeders en/of sociaal netwerk.
Indien de jeugdige tijdens de behandeling scholing volgt of werk heeft wordt dit door aanbieder gefaciliteerd (bijvoorbeeld op tijd klaar zijn, brood meenemen, tas). Indien de jeugdige niet naar school/werk gaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), vangt de aanbieder de jeugdige op de locatie zelf op (dit maakt onderdeel uit van het leefklimaat).
Het verblijf op een Jeugd GGZ verblijf is vaak kortdurend.
Kwaliteit
De aanbieder zet personeel in dat over ervaring en kwalificaties/opleiding beschikt die passend zijn de bij te verrichte activiteiten en bij de persoonlijke kenmerken, omstandigheden, complexiteit en aard van de problematiek van de jeugdige. Aanbieder gaat bij het beoordelen van dit aantonen uit van de volgende verwachtingen: • Het VOV – personeel (Verpleegkundig, opvoedkundig en verzorgend) biedt begeleiding op de groep. Er is minimaal een professional aanwezig op de groep met een relevante hbo-opleiding (SKJ of BIG) of wo-opleiding (SKJ of BIG).
De regiebehandelaar is procesverantwoordelijk en voert de regie over het traject.
Als regiebehandelaar zijn aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-Generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
Er is sprake van een wakende nachtdienst (met een afgeronde zorggerelateerde opleiding gericht op mensen)

JeugdzorgPlus (artikel 1.6, lid 7)
Vereisten/uitgangspunten
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een vast team jeugdprofessionals/ beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten.
De JeugdzorgPlus heeft een huiselijke setting is gelegen op een instellingsterrein of in een woonwijk.
De jeugdige ontvangt onderwijs op locatie of faciliteert de doorgang van het reguliere onderwijs. Indien de jeugdige niet naar school gaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), vangt de aanbieder de jeugdige op de locatie zelf op (dit maakt onderdeel uit van het leefklimaat).
Er wordt gewerkt aan het onderhouden of verbeteren van het contact met ouders/opvoeders en/of sociaal netwerk.
De aanbieder draagt zorg voor het (laten) uitvoeren van vervoer dat voldoet aan het Kwaliteitskader Vervoer van jeugdigen met een machtiging in de Jeugdzorg Plus.
Een verzoek tot JeugdzorgPlus kan worden ingediend door een gemeente, de Raad voor de Kinderbescherming, een gecertificeerde instelling of de Officier van Justitie. Bij de aanvraag voor de machtiging moet er een instemmingsverklaring van een gekwalificeerde onafhankelijke gedragswetenschapper worden gevoegd. Deze gedragswetenschapper is niet werkzaam voor de aanvrager of voor de rechtbank, maar werkt onafhankelijk en heeft geen behandelrelatie met de jeugdige die onderzocht wordt. De kinderrechter beslist of een jongere JeugdzorgPlus nodig heeft.
Het maximaal aantal jeugdigen op een groep is 6.

Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep. Aanbieder is zelf verantwoordelijk om afhankelijke van de doelgroep de diensten vorm te geven gedurende de dag. Er wordt uitgegaan van minimaal 2 begeleiders op de groep op de momenten dat de jeugdigen allemaal aanwezig zijn.
De jeugdige heeft de beschikking over een eigen kamer.
De aanbieder dient 24 uur per dag telefonisch bereikbaar te zijn om jeugdigen met een machtiging te kunnen plaatsen.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 4 en werkt onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ).
De pedagogisch medewerker (hbo, SKJ) werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gedragswetenschapper (wo, SKJ, NVO/NIP) gericht op het leefklimaat op de groep.
De regiebehandelaar is procesverantwoordelijk en voert de regie over het traject. De regiebehandelaar is aan de locatie verbonden en structureel meerdere uren per week aanwezig.
Als regiebehandelaar is aan te merken: • Psychiater (BIG); • Klinisch psycholoog (BIG); • Klinisch neuropsycholoog (BIG); • Psychotherapeut (BIG); • Verslavingsarts inschreven in profielregister KNMG (enkel regiebehandelaar binnen de verslavingszorg) (BIG); • Verpleegkundig specialist GGZ (BIG); • GZ-psycholoog (BIG); • VG arts (BIG); • Orthopedagoog-Generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (NIP); • Medisch specialist (BIG).
De regiebehandelaar ziet de jeugdige minimaal twee keer per jaar. De regiebehandelaar is verantwoordelijk voor de intake, eventuele bijstelling van het traject en de evaluatie.
Er is sprake van een slapende nachtdienst met minimaal een mbo niveau 4 zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen).
De aanbieder voldoet aan de laatste versie van het kwaliteitskader JeugdzorgPlus 2.0

Deeltijd verblijf/logeren (artikel 1.6, lid 8)
Vereisten/uitgangspunten
Het dagelijkse leefklimaat wordt geboden door een vast team jeugdprofessionals/beroepsopvoeders. Hierbij is er wel sprake van wisselende diensten.
De woningen hebben een huiselijke inrichting.
Indien de jeugdige tijdens het Deeltijd verblijf/logeren scholing volgt of werk heeft wordt dit door aanbieder gefaciliteerd (bijvoorbeeld op tijd klaar zijn, brood meenemen, boekentas). Aanbieders zijn niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van vervoer naar school. Wel stemmen aanbieders met jeugdigen/ouders hierover af. Indien de jeugdige niet naar school/werk gaat (bijvoorbeeld vanwege ziekte), vangt de aanbieder de jeugdige op de locatie zelf op (dit maakt onderdeel uit van het leefklimaat).
Tijdens logeren/deeltijdverblijf zal jeugdige veelal geen gebruik maken van vrijetijdsbesteding buiten de locatie.
Er wordt gewerkt aan het onderhouden of verbeteren van het contact met ouders/opvoeders en/of sociaal netwerk.
Het deeltijdverblijf/logeren vindt maximaal drie etmalen per week plaats (gemiddeld binnen geldigheidsduur toewijzing). Uitzondering hierop vormt deeltijdverblijf/logeren tijdens (school)vakanties.
Er geldt geen maximaal aantal jeugdigen op een groep.
Er is een vast team van begeleiders verbonden aan de groep. Er wordt uitgegaan van een ratio van 1 begeleider op 6 jeugdigen op de momenten dat de jeugdigen allemaal aanwezig zijn.
De jeugdige heeft bij voorkeur de beschikking over een eigen kamer.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 3 en werkt onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ). Als een medewerker een mbo-niveau 3 opleiding heeft, is er daarnaast minimaal een mbo-niveau 4 opgeleide medewerker met een zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen) aanwezig op dezelfde groep.
Er is sprake van een slapende nachtdienst met minimaal een mbo niveau 4 zorggerelateerde opleiding (gericht op mensen).
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming.

Extra Verblijfsbegeleiding (artikel 1.6, lid 9)
Vereisten/uitgangspunten
Extra verblijfsbegeleiding kan alleen worden ingezet worden bij de voorzieningen: Behandelgroep, Driemilieuvoorziening of JeugdzorgPlus.
Als in verband met veiligheid van de groep of voor de jeugdige 1 op 1 extra verblijfsbegeleiding nodig is (meer dan losse leermomenten) dan kan extra verblijfsbegeleiding worden toegekend.
De inzet van extra verblijfsbegeleiding wordt boven op de reeds aanwezig begeleiding binnen het pedagogisch klimaat ingezet. Er wordt een extra begeleider ingezet, die zich richt op de individuele jeugdige.
De extra verblijfsbegeleiding duurt maximaal 3 maanden.
De extra verblijfsbegeleiding moet onderbouwd worden door de gedragswetenschapper en kan alleen toegekend worden door het college.
Kwaliteit
Het personeel is opgeleid op minimaal mbo niveau 4 en werkt onder supervisie van een pedagogisch medewerker (hbo, SKJ-geregistreerd).
De pedagogisch medewerker (hbo, SKJ-geregistreerd) is betrokken bij (tenminste) de intake, het opstellen van het hulpverleningsplan en tussentijdse evaluatiemomenten. Onder betrokken wordt ook verstaan dat de jeugdhulpverlener afstemt met de pedagogisch medewerker (hbo, SKJ geregistreerd) over de in te zetten methode van begeleiding.

Vormen van Crisiszorg

Crisisdienst GGZ-Jeugd (artikel 1.7, lid 2)
Vereisten/uitgangspunten
De triage van crisis kent twee routes, namelijk via het Coördinatiepunt Spoedhulp en via de Crisisdienst GGZ- Jeugd. Beide routes zijn 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar.
Het gaat niet om een pedagogische crisis of een crisis samenhangend met onveiligheid van de jeugdige vanuit de context door kindermishandeling en huiselijk geweld, in deze situaties is de crisisdienst van Veilig Thuis Twente aan zet.
De 24 uurs Crisisdienst GGZ-Jeugd levert een voor de jeugdige passende eerste interventie. Na deze interventie draagt de 24 uurs Crisisdienst GGZ- Jeugd de ondersteuning over aan de passende vervolgzorg. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de door de gemeenten gecontracteerde aanbieders en ingekochte ondersteuning. Na de eerste interventie heeft de aanbieder afstemming met het college, Coördinatiepunt spoedhulp en indien er sprake is van vervolgzorg met de desbetreffende aanbieder. Gezamenlijk wordt er een advies geformuleerd voor de wettelijke verwijzer inzake de best passende vervolgzorg. In overleg met het college wordt deze zo spoedig mogelijk ingezet. Wanneer de vervolghulp niet tijdig genoeg kan starten, dan wordt gezamenlijk bepaald wat een alternatief passende oplossing is.
Een psychiater is altijd telefonisch bereikbaar als achterwacht en is snel ter plaatse indien dit nodig blijkt uit triage.
Kwaliteit
Aanbieder is in staat om in nauwe samenwerking met de wettelijke verwijzers kennis en inzichten te delen over de aanpak van crisissituaties, triage en crisisplaatsingen, gebaseerd op de nieuwste inzichten en ontwikkelingen in het betreffende expertise veld. Hiervoor wordt verwezen naar de richtlijn Crisisplaatsing alsmede de richtlijn Uithuisplaatsing en terugplaatsing als vakinhoudelijke standaard.
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn crisisplaatsing voor Jeugdhulp en Jeugdbescherming.
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn uithuisplaatsing en terugplaatsing
De crisisdienst heeft een ambulante voorwacht die bemenst wordt met juist gekwalificeerde en ervaren medewerkers (Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundige en/of een Gezondheidszorg-psycholoog).
Professionals op hbo of hoger niveau zijn in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of BIG geregistreerd. Een verkregen SKJ-registratie waarmee is aangetoond dat een jeugd- en gezinsprofessional op hbo-niveau werkzaam is, volstaat als alternatief op een afgeronde hbo-opleiding.
VOV (Verpleegkundig, opvoedkundig en verzorgend) kan begeleiding bieden. Er is minimaal een professional aanwezig met een relevante hbo-opleiding (SKJ of BIG of WO-opleiding) (SKJ of BIG geregistreerd professional)
De aanbieder is aangesloten bij het Coördinatiepunt Spoedhulp (CPSH). Daarnaast komt de aanbieder in samenwerking met het CPSH tot een passend vervolg op de eerste 24-uurs interventie.

Ambulante crisiszorg Families First (FF) (artikel 1.7, lid 3)
Vereisten/uitgangspunten

Na verzoek van het Coördinatiepunt Spoedhulp voor het starten van FF, start de aanbieder binnen 24 uur de FF.
De aanbieder van FF neemt op de eerste werkdag na oppakken van de casus binnen kantoortijd contact op met de gemeentelijke toegang, om af te stemmen over duur en intensiteit van de FF.
De problematiek, risicofactoren, krachten/kansen en wensen en verwachtingen van de jeugdige en zijn ouders zijn verkend en geordend. Samen met de jeugdige en zijn ouders is vastgesteld wat er aan de hand is en wat er nog nodig is, dit vindt plaats middels formulering van een advies aan de verwijzer.
De interventie Families First duurt vier tot maximaal zes weken. Binnen vier tot zes weken draagt de aanbieder in afstemming met de jeugdige en zijn ouders zorg voor de evaluatie en advies over eventuele vervolgondersteuning aan de gemeentelijke toegang.
Vier à vijf keer per week komt een gezinsmedewerker in het gezin en is daarnaast 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar.
De aanpak is ingedeeld in drie fasen. De eerste drie dagen zijn gericht op het opbouwen van een werkrelatie met de gezinsleden, taakverlichting, het verzamelen van informatie en het stellen van doelen. Indien nodig verleent de gezinsmedewerker praktische en materiële hulp. In de veranderingsfase concretiseert de gezinsmedewerker met de gezinsleden de doelen in plan van aanpak, leert nieuwe vaardigheden aan, stabiliseert en vergroot de veiligheid in het gezin, activeert en benut het netwerk en leert de gezinsleden gedachten en emoties die hun gedrag beïnvloeden te onderkennen. Halverwege deze veranderingsfase wordt het plan van aanpak geëvalueerd en eventueel bijgesteld. De afrondingsfase duurt vier dagen. De gezinsmedewerker start dan eventuele vervolghulp op en neemt afscheid.
Kwaliteit
De interventie wordt uitgevoerd conform de landelijke richtlijnen. Dit geldt zowel voor de duur van het traject in dagen als het aantal uren per week.
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn crisisplaatsing voor Jeugdhulp en Jeugdbescherming.
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn uithuisplaatsing en terugplaatsing.
Professionals zijn gecertificeerde hbo+ spoedhulpverleners of aantoonbaar geschoold in ambulante spoedhulp (Families First, ASH of vergelijkbare deskundigheid).
Professionals voldoen aan de kwalificatievereisten en deskundigheidsvereisten voor Families First.
Professionals op hbo of hoger niveau zijn in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of BIG geregistreerd. Een verkregen SKJ registratie waarmee is aangetoond dat een jeugd- en gezinsprofessional op hbo-niveau werkzaam is, volstaat als alternatief op een afgeronde hbo -opleiding.

Ambulante crisiszorg Ambulante spoedhulp (ASH) (artikel 1.7, lid 4)
Vereisten/uitgangspunten
Als er vanuit een acute situatie ondersteuning voor jeugdigen nodig is, wordt dit signaal met de gemeentelijke toegang en/of Veilig Thuis Twente (VTT) gedeeld. Het directe contact en de eerste stap in stabilisatie wordt door de gemeente en/of VTT gelegd. Waar het nodig is wordt medische expertise en/of daarbij politie betrokken. Vanuit dit contact kan geconstateerd worden dat ASH binnen 24 uur ingezet moet worden. Dit wordt door gemeente of VTT gemeld bij het Coördinatiepunt Spoedhulp. Zij zetten de passende spoedhulp in voor de duur en intensiteit die nodig is.
Voor ASH geldt een maximum duur van vier weken.
Na verzoek van het Coördinatiepunt Spoedhulp voor het starten van ASH, start de aanbieder binnen 24 uur de ASH.
De aanbieder van ASH neemt op de eerste werkdag na oppakken van de casus binnen kantoortijd contact op met de gemeentelijke toegang, om af te stemmen over duur en intensiteit van de ASH.
Binnen vier weken draagt de aanbieder in afstemming met de jeugdige en zijn ouders zorg voor de evaluatie en advies over eventuele vervolgondersteuning aan de gemeentelijke toegang.
De problematiek, risicofactoren, krachten/kansen en wensen en verwachtingen van jeugdige en ouders zijn verkend en geordend. Samen de met jeugdige en zijn ouders is vastgesteld wat er aan de hand is en wat er nog nodig is, dit vindt plaats middels formulering van een advies aan de verwijzer. Waar vervolghulp gewenst/nodig is vindt een zorgvuldige overdracht plaats.
Aanbieder is in staat 24 uur per dag, 7 dagen per week de Ambulante Spoedhulp vraag op te pakken en de passende ambulante crisiszorg binnen 24 uur in te zetten.
Kwaliteit
De betreffende jeugdhulpprofessionals zijn deskundig in spoedhulpverlening.
De interventie wordt uitgevoerd conform de landelijke richtlijnen. Dit geldt zowel voor de duur van het traject in dagen als het aantal uren per week.
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn crisisplaatsing voor Jeugdhulp en Jeugdbescherming.
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn uithuisplaatsing en terugplaatsing.

Professionals zijn gecertificeerde hbo+ spoedhulpverleners of aantoonbaar geschoold in ambulante spoedhulp (Families First, ASH of vergelijkbare deskundigheid).
Professionals voldoen aan de kwalificatievereisten en deskundigheidsvereisten voor ASH.
Professionals op hbo of hoger niveau zijn in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of BIG geregistreerd. Een verkregen SKJ registratie waarmee is aangetoond dat een jeugd- en gezinsprofessional op hbo-niveau werkzaam is, volstaat als alternatief op een afgeronde hbo -opleiding.

Crisisverblijf Licht verstandelijke beperkt (LvB) (artikel 1.7, lid 5)
Vereisten/uitgangspunten
Er wordt een veilige omgeving met structuur en een duidelijk pedagogisch klimaat geboden in de 24-uurs crisisopvang in een kleine groep. Er wordt gezorgd voor stabilisatie en een zekere mate van rust, zowel voor de jeugdige als de andere leden in het gezin. De opvoeding van de jeugdige gaat zo gewoon mogelijk door, waarbij gedurende de plaatsing actief met de jeugdige en het gezinssysteem wordt gewerkt aan de mogelijkheden om een snelle terugkeer naar huis te realiseren. Is dit niet mogelijk dan wordt toegewerkt naar een alternatieve situatie. Na 2 weken is in afstemming met de verwijzer, de jeugdige en het gezinssysteem een plan opgesteld voor het vervolgtraject na de crisiszorg.
Crisisverblijf Licht verstandelijke beperkt (LvB) is (kortdurende) opvang op een (crisis)groep met een maximale duur van 28 dagen wanneer het verblijf van de jeugdige buiten het gezin of zijn netwerk noodzakelijk is en crisis pleegzorg niet mogelijk is.
Na beëindiging van de crisisinterventie wordt er een advies geformuleerd voor de wettelijke verwijzer inzake de best passende vervolgzorg. In overleg met het college wordt deze zo spoedig mogelijk ingezet. Wanneer de vervolghulp niet tijdig genoeg kan starten, dan wordt gezamenlijk bepaald wat een alternatief passende oplossing is.
Het (crisis)ondersteuningsteam zorgt ervoor dat een crisisopname, doorplaatsing of plaatsing in de JeugdzorgPlus wordt voorkomen.
Gedurende het Crisisverblijf wordt samen met jeugdige en ouders gewerkt aan een passend en realistisch plan van aanpak waarbij het Crisisverblijf zo spoedig mogelijk gestopt kan worden.
Er is een slapende nachtdienst aanwezig.
Kwaliteit
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn crisisplaatsing voor Jeugdhulp en Jeugdbescherming
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn uithuisplaatsing en terugplaatsing.
Professionals op hbo of hoger niveau zijn in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of BIG geregistreerd. Een verkregen SKJ-registratie waarmee is aangetoond dat een jeugd- en gezinsprofessional op hbo-niveau werkzaam is, volstaat als alternatief op een afgeronde hbo-opleiding.
Een specialistische behandelaar is altijd eindverantwoordelijk. Als specialistisch behandelaren zijn aan te merken: • Psychiater; • Klinisch psycholoog; • Klinisch neuropsycholoog; • Psychotherapeut; • Verslavingsarts; • Verpleegkundig specialist GG; • GZ-psycholoog; • Orthopedagoog regiebehandelaar (geregistreerd bij NVO); • Kinder- en jeugdpsycholoog (geregistreerd bij NIP).
Er mogen mede-behandelaren worden ingezet, maar deze werken altijd onder eindverantwoordelijkheid van de specialistisch behandelaar. De specialistisch behandelaar is in dienst van de aanbieder.
De aanbieder is aangesloten bij het Landelijke kenniscentrum LVB.

Crisisverblijf Jeugd- en Opvoedhulp (J&O) (artikel 1.7, lid 6)
Vereisten/uitgangspunten
Crisisverblijf Jeugd- en Opvoedhulp (J&O) is (kortdurende) opvang op een (crisis)groep met een maximale duur van 28 dagen wanneer het verblijf van de jeugdige buiten het gezin of zijn netwerk noodzakelijk is en crisispleegzorg niet mogelijk is.
Er wordt een veilige omgeving met structuur en een duidelijk pedagogisch klimaat geboden in de 24-uurs crisisopvang in een kleine groep. Er wordt gezorgd voor stabilisatie en een zekere mate van rust, zowel voor de jeugdige als de andere leden in het gezin. De opvoeding van de jeugdige gaat zo gewoon mogelijk door, waarbij gedurende de plaatsing actief met de jeugdige en het gezinssysteem wordt

gewerkt aan de mogelijkheden om een snelle terugkeer naar huis te realiseren. Is dit niet mogelijk dan wordt toegewerkt naar een alternatieve situatie. Na 2 weken is in afstemming met de verwijzer, de jeugdige en het gezinssysteem een plan opgesteld voor het vervolgtraject na de crisiszorg.
Na beëindiging van de crisisinterventie wordt er een advies geformuleerd voor de wettelijke verwijzer inzake de best passende vervolgzorg. In overleg met het college wordt deze zo spoedig mogelijk ingezet. Wanneer de vervolghulp niet tijdig genoeg kan starten, dan wordt gezamenlijk bepaald wat een alternatief passende oplossing is.
Het (crisis)ondersteuningsteam zorgt ervoor dat een crisisopname, doorplaatsing of plaatsing in de JeugdzorgPlus wordt voorkomen.
Gedurende het Crisisverblijf Jeugd- en Opvoedhulp (J&O) wordt samen met jeugdige en ouders gewerkt aan een passend en realistisch plan van aanpak waarbij het Crisisverblijf zo spoedig mogelijk gestopt kan worden.
Er is een slapende nachtdienst aanwezig.
Kwaliteit
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn crisisplaatsing voor Jeugdhulp en Jeugdbescherming.
De aanbieder biedt een pedagogisch leefklimaat gebaseerd op de richtlijn Residentiele jeugdhulp van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn uithuisplaatsing en terugplaatsing.
Professionals op hbo of hoger niveau zijn in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of BIG geregistreerd. Een verkregen SKJ-registratie waarmee is aangetoond dat een jeugd- en gezinsprofessional op hbo-niveau werkzaam is, volstaat als alternatief op een afgeronde hbo -opleiding.
Een specialistische behandelaar is altijd eindverantwoordelijk. Als specialistisch behandelaren zijn aan te merken: • Psychiater; • Klinisch psycholoog; • Klinisch neuropsycholoog; • Psychotherapeut; • Verslavingsarts; • Verpleegkundig specialist GG; • GZ-psycholoog; • Orthopedagoog regiebehandelaar (geregistreerd bij NVO); • Kinder- en jeugdpsycholoog (geregistreerd bij NIP).
Er mogen mede-behandelaren worden ingezet, maar deze werken altijd onder eindverantwoordelijkheid van de specialistisch behandelaar. De specialistisch behandelaar is in dienst van de aanbieder.

Crisisverblijf Jeugd GGZ (artikel 1.7, lid 7)
Vereisten/uitgangspunten
Er wordt een veilige omgeving met structuur en een duidelijk pedagogisch klimaat geboden in de 24-uurs crisisopvang in een kleine groep.
De opvoeding van de jeugdige gaat zo gewoon mogelijk door, waarbij gedurende de plaatsing actief met de jeugdige en het gezinssysteem wordt gewerkt aan de mogelijkheden om een snelle terugkeer naar huis te realiseren. Is dit niet mogelijk dan wordt toegewerkt naar een alternatieve situatie.
Na 2 weken is in afstemming met de verwijzer, de jeugdige en het gezinssysteem een plan opgesteld voor het vervolgtraject na de crisiszorg.
Kwaliteit
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn crisisplaatsing voor Jeugdhulp en Jeugdbescherming.
Medewerkers hebben kennis van en handelen volgens de richtlijn uithuisplaatsing en terugplaatsing.
Medewerkers hebben een SKJ/BIG registratie.
Er is minimaal een Kinder- en Jeugdpsychiater en/of klinisch psycholoog in dienst van de aanbieder.

Crisispleegzorg (artikel 1.7, lid 8)
Vereisten/uitgangspunten
Crisispleegzorg wordt ingezet voor maximaal 28 dagen met een gemiddelde van zeven contacturen per week door de pleegzorginstelling.
Kwaliteit
De pleegouders zijn opgeleid door de pleegzorgaanbieder. Daarnaast zorgt de pleegzorgaanbieder voor deskundigheidsbevordering van de pleegouders.

De pleegzorgbegeleider is minimaal hbo SKJ geregistreerd en werkt onder supervisie en verantwoordelijkheid van een gedragswetenschapper (minimaal wo SKJ NVO/NIP geregistreerd).

Advies en Expertise

Advies en Expertise (artikel 1.8)
Vereisten/uitgangspunten
De inzet van Advies en Expertise is mogelijk in de vorm van het geven van advies en/of het inzetten van diagnostische instrumenten. Beide vormen vallen onder Advies en Expertise.
Het advies leidt niet automatisch tot inzet van hulp door de eigen organisatie. De verwijzer bepaalt na gekregen advies welke aanbieder eventueel wordt ingezet om hulp te verlenen.
Op de inzet van Advies en Expertise is een bandbreedte van 0-15 uur van toepassing, waardoor er dus maximaal 15 uur per casus ingezet kan worden.
De rapportage, zowel mondeling als schriftelijk, geeft een advies over vraagverheldering en geadviseerde (indien nodig) vervolg inzet. Het advies omvat de genomen stappen tot het geformuleerde advies en de betrokken disciplines. Hierin is de afweging voor eventuele vervolgondersteuning helder weergegeven.
Kwaliteit
De Expertise is aanvullend van meerwaarde op de expertise van de wettelijke verwijzer/toegang en biedt een gedifferentieerd palet aan activiteiten en instrumenten. Als leidraad geldt de Richtlijn Samen beslissen met ouders en jeugdige over passende hulp, NJI.
De aanbieder heeft voldoende specialistische deskundigheid op de volgende drie kennisgebieden: *Jeugd-GGZ* De kennis en specialisatie van de Jeugd-GGZ richt zich op alle aspecten binnen de geestelijke gezondheidszorg. Vragen waarbij mogelijk sprake is van psychiatrische en/of psychosociale problematiek, bij zowel de jeugdige als diens systeem kunnen verhelderd worden. *LVB* De kennis en specialisatie LVB richt zich op alle deskundigheid ten behoeve van jeugdigen (of gezins- en/of systeemleden) met een (licht)-verstandelijke beperking. Vragen waarbij mogelijk sprake is van gedrags- en of systeemproblematiek kunnen verhelderd worden. *Specialistische jeugdhulp* Specialistische jeugdhulp beschikt over expertise op pedagogische vraagstukken en/of gedragsproblematiek. Hier vallen tevens de vraagstukken onder waarbij er sprake is van verslavingsproblematiek. De aanbieder beschikt ook over kennis van GGZ, verslaving, pedagogische vraagstukken, systeemvraagstukken, LVB en forensische zorg.
De aanbieder is op de hoogte van de meest recente wetenschappelijke ontwikkelingen en de nieuwste inzichten met betrekking tot complexe problematiek. De aanbieder is in staat om in nauwe samenwerking met de wettelijke verwijzers dit te delen ten behoeve van advisering en vraagverheldering.
Het inzetten van diagnostische instrumenten (indien dit noodzakelijk is ten behoeve van vraagverheldering) wordt overgelaten aan een professional die daarvoor op basis van kennis en ervaring gekwalificeerd is. Hierbij gelden de volgende eisen: • De professional is aangesloten bij een erkende beroepsgroep en voldoet aan alle hierbij geldende eisen (inclusief registratie). • Onderzoekers werken onder verantwoordelijkheid van de regieverantwoordelijke. Onderzoekers zijn: • Psychodiagnostisch medewerker • Hulpverlener observatie diagnostiek
Regieverantwoordelijke zijn: • Psychiater; • Klinisch psycholoog; • Klinisch neuropsycholoog; • Psychotherapeut; • Verslavingsarts; • Verpleegkundig specialist GGZ; • GZ-psycholoog; • Orthopedagoog generalist (BIG) • Kinder- en jeugdpsycholoog (geregistreerd bij NIP); • VG arts (BIG); • Medisch specialist (BIG).
Voor advies (op schrift, telefonisch of aansluiten bij een overleg) gelden de volgende opleidingseisen: • Psychiater;

• Klinisch psycholoog; • Klinisch neuropsycholoog; • Psychotherapeut; • Verslavingsarts; • Verpleegkundig specialist GGZ; • GZ-psycholoog; • Orthopedagoog generalist (BIG); • Kinder- en jeugdpsycholoog (geregistreerd bij NIP) • VG arts (BIG); • Medisch specialist (BIG).
Specifieke eisen voor Advies en Expertise GGZ
Hierbij wordt verwezen naar de eisen van het landelijk kwaliteitsstatuut voor de GGZ. • BIG-, SKJ-, NVRG- registratie en/of register vaktherapie.
De adviserend professional heeft competenties verkregen in: • Een landelijk erkende beroepsopleiding in het domein van de geestelijke gezondheidszorg, met voldoende aandacht voor diagnostiek, probleemanalyse, indicatiestelling en reflectie; of • Een landelijk erkende beroepsopleiding met een substantieel opleidingsonderdeel GGZ, met voldoende aandacht voor diagnostiek, probleemanalyse, indicatiestelling en reflectie. Het minimale niveau van de benodigde beroepsopleiding is afhankelijk van de mate van complexiteit van de situatie.
Bij alle omstandigheden van complexiteit geldt dat de adviserend professional beschikt over competenties op het vlak van de (dominante) problematiek die in de betreffende casus speelt. Uit de naamvoering blijkt welke opleiding de adviserend professional heeft afgerond.
Bij meervoudige problematiek heeft de adviserend professional ruime expertise en werkervaring. De adviserend professional beschikt over ruime ervaring in (multidisciplinaire) samenwerking met diverse hulpverleners.
De adviserend en de (indien nodig) meewerkende professional neemt deel aan interprofessionele nascholing, spiegelinformatiesessies of intervisie van de aanbieder waar hij werkzaam is.
Specifieke eisen Advies en Expertise LVB
Er is specialistische kennis van de doelgroep LVB en eventuele comorbiditeit met andere gebieden.
De adviserend professional beschikt over goede communicatievaardigheden (bijvoorbeeld luisteren, empathie, eigen oordeel uitstellen). De adviserend professional heeft kennis van het werk van aangrenzende specialismen en netwerken in de regio. De adviserend professional onderkent daarbij de grenzen van de professionele rollen en deskundigheid van zichzelf en andere hulpverleners.
Er is sprake van aanvullende scholing, specifiek gericht op het snijvlak van de verschillende sectoren (LVB/GGZ/Forensische zorg/Verslavingszorg).
Specifieke eisen voor Advies en Expertise Jeugd en Opvoedhulp
Er is specialistische kennis van de doelgroep die in aanmerking komt voor Jeugd en Opvoedhulp en eventuele comorbiditeit met andere gebieden. Daarvoor beschikt de aanbieder ook over kennis van verslavingszorg en forensische zorg.
Er is pedagogische kennis zowel op individueel vlak als op systeemgebied. Dit onderdeel is onderscheidend door de benodigde kennis van het gehele gezinssysteem, zowel als geheel als de individuele gezinsleden. Er is sprake van kennis van meerdere leefgebieden.

Jeugdhulpvervoer

Jeugdhulpvervoer (artikel 1.9)
Vereisten/uitgangspunten
De jeugdige wordt zoveel als mogelijk door een vast chauffeur vervoerd.
De jeugdige heeft een vaste zitplaats in het voertuig.
Kwaliteit
De aanbieder (vervoerder) voldoet aan het TX Keurmerk en houdt de code VVR aan.

Bijlage 2 Uitgangspunten voor gebruikelijke zorg uit de Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2023

Een veilige woonomgeving = gebruikelijke zorg
Het door ouders bieden van een veilige thuis omgeving is gebruikelijke zorg. Dit betekent dat:

- De lichamelijke en sociale veiligheid van het kind is gewaarborgd, en
- Er een bij de leeftijd van het kind passend opvoedkundig klimaat is, en
- Het kind de verzorging, begeleiding en stimulans krijgt die nodig is bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Als een kind niet bij (een van) de ouder(s) kan wonen omdat de ouder(s) geen veilige woonomgeving kunnen bieden en/of vanwege opvoedingsonmacht van de ouder(s), is verblijf op grond van de Jeugdwet aan de orde.

Permanent toezicht = geen gebruikelijke zorg
Permanent toezicht in de zin van actieve observatie (zie definities Hoofdstuk 1) valt niet onder gebruikelijke zorg.

24 uur per dag zorg in de nabijheid = gebruikelijke zorg afhankelijk van leeftijd en zorgbehoefte
Kinderen die een blijvende behoefte hebben aan 24 uur per dag zorg in de nabijheid, kunnen nog zijn aangewezen op (gebruikelijke) zorg van ouders, zo nodig ondersteund door zorg vanuit de Jeugdwet of de Zorgverzekeringswet.

Vanaf ***ongeveer 8 jaar*** *spreken* we (bij kinderen die voldoen aan de toegangscriteria van de Wlz) niet meer van gebruikelijke zorg.

Kinderen tot ***ongeveer 8 jaar*** hebben nog zorg in de nabijheid nodig. Daarbij houden we de volgende richtlijnen aan:

- Kinderen van ***5 tot ongeveer 8 jaar*** hebben overdag nog voortdurend begeleiding en aansturing nodig, maar zijn steeds meer zelfstandig in de zelfzorg en motoriek. Overdag hebben zij veelal op geplande momenten hulp of enige overname van zelfzorg nodig.

Er is geen sprake meer van gebruikelijke zorg bij kinderen met een matige, ernstige of zeer ernstige verstandelijke beperking als er bij hen ook:

1. intensief toezicht (maar geen actieve observatie) nodig is in verband met (geobjectiveerde) ernstige gedragsproblemen, of
2. Een blijvende noodzaak is voor (volledige) overname van de algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL), of
3. Sprake is van beperkingen op meerdere terreinen, zoals bewegen en verplaatsen, ADL, gedrag.

- Kinderen van ***3 tot ongeveer 5 jaar*** hebben overdag voortdurend begeleiding, toezicht en overname van zelfzorg nodig. ’s Nachts hebben zij soms nog begeleiding en overname van zelfzorg nodig.

Er is geen sprake meer van gebruikelijke zorg als is vastgesteld dat het gaat om een kind met ernstige meervoudig complexe handicaps (MCG), ook wel genoemd ernstige meervoudige beperkingen (EMB). MCG/EMB kinderen hebben een ernstige verstandelijke beperking met een blijvend zeer laag ontwikkelingsperspectief en een motorische beperking. Meestal is ook sprake van zintuiglijke problemen (waaronder prikkelverwerkingsstoornissen) en/of somatische aandoeningen (zoals epilepsie, reflux, slikproblemen, luchtweginfecties et cetera).

- Kinderen van ***0 tot ongeveer 3 jaar*** hebben voortdurend begeleiding, toezicht en volledige overname van zelfzorg nodig.

Bijlage 3 Kwaliteitseisen zorgverleners

De kwaliteitseisen die gelden voor zorgverleners die individuele voorzieningen in de vorm van pgb leveren, zijn naast de op grond van de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet geldende kwaliteitseisen:

Kwaliteitseisen formele hulp

Kwaliteitseisen m.b.t. de doelmatigheid

- Zorgverlener werkt met bewezen effectieve interventies. De interventies zijn beschreven en onderbouwd.
- Zorgverlener beschikt over de benodigde deskundigheid, gericht op de individuele voorziening. Ook draagt hij er zorg voor dat duidelijk is wíe bevoegd en bekwaam is om wát uit te mogen voeren.
- Zorgverlener draagt zorg voor deskundigheidsbevordering, verantwoorde werktoedeling, een goede werksfeer, aanwezigheid ziekteverzuimbeleid, ontwikkelgesprekken en veilige werkomgeving. De zorgverlener handelt daarin conform de landelijke richtlijnen zoals door brancheorganisaties ontwikkeld.

Kwaliteitseisen m.b.t. veiligheid

- Veiligheid wordt systematisch besproken in teamvergaderingen, met cliënten en hun verwanten.
- Zorgverlener treedt direct op bij acute onveiligheid.
- Zorgverleners bepalen multidisciplinair hoe te handelen bij acute onveiligheid. Zorgverleners zijn toegerust om met acuut onveilige situaties om te gaan.
- Zorgverlener heeft geregeld dat de meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling is geïmplementeerd en gebruikt wordt door de organisatie.
- Zorgverleners schatten de veiligheid in aan de hand van een gestandaardiseerd risicotaxatie-instrument. Zorgverleners bepalen mede op basis van de risico's de in te zetten ondersteuning.
- Zorgverlener zorgt dat afspraken en de wijze van vervoer (indien door de zorgverlener zelf georganiseerd en niet behorend tot een individuele voorziening jeugdhulp) zijn vastgelegd en dat deze duidelijk zijn voor personeel en cliënten, daarbij in acht genomen dat is bepaald hoe en waarmee een cliënt zich verplaatst en de daarbij behorende risico's.
- Zorgverlener maakt gebruik van een veiligheidsmanagementsysteem om continue risico’s te signaleren, verbeteringen door te voeren en beleid vast te leggen.
- Zorgverlener draagt er zorg voor dat afspraken over gebruik van apparaten zijn vastgelegd, en dat er risicotaxaties worden uitgevoerd over omgang en afspraken.

Kwaliteitseisen m.b.t. leefklimaat en fysieke omgeving

- Het leefklimaat en de fysieke omgeving zijn schoon, veilig en passend voor jeugdige en/of zijn ouder. Met passend wordt bedoeld dat het leefklimaat past bij de leeftijd en ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en/of zijn ouder.

Kwaliteitseisen m.b.t. bedrijfsvoering

- Zorgverlener voert een deugdelijke administratie en goede registratie, waarbij in ieder geval inkomsten, uitgaven, verplichtingen, cliëntdossiers en verantwoording te herleiden zijn naar bron en bestemming en geeft hier op verzoek van het college inzage in.

Verklaring omtrent het gedrag (VOG)

- Zorgverlener legt op eerste verzoek van het college een verklaring omtrent het gedrag over als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens voor beroepskrachten en andere personen die beroepsmatig met zijn cliënten in contact kunnen komen. Deze verklaring mag niet eerder zijn afgegeven dan 3 maanden voor het tijdstip waarop betrokkene voor de zorgverlener ging werken. Deze verklaring moet dan binnen 9 weken na verzoek van het college worden overgelegd. De eis van de VOG is van toepassing op natuurlijke personen. Alle beroepskrachten en andere personen die namens zorgverlener direct en indirect cliëntencontact hebben, moeten een geldige VOG kunnen overleggen. Met indirect contact wordt bedoeld ondersteunend personeel dat werkzaam is op de locatie waar de hulp wordt verleend. Dit ondersteunend personeel is niet direct betrokken bij de hulp aan cliënten, echter is wel werkzaam in de omgeving van de cliënten.

Minimum opleidingsniveau personeel

- De zorgverlener zet personeel in dat over ervaring en kwalificaties/opleiding beschikt die overeenkomen met de uitgewerkte individuele voorzieningen in bijlage 1 en toont dit op verzoek van het college aan.
- Zorgverleners op hbo of hoger niveau zijn in het Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of BIG geregistreerd. Een verkregen SKJ registratie waarmee is aangetoond dat een jeugd- en

gezinsprofessional op hbo niveau werkzaam is, volstaat als alternatief op een afgeronde hbo-opleiding.
- Voor vaktherapeuten is registratie bij de Stichting Register Vaktherapeutische Beroepen (hierna: SRVB) verplicht.
- De zorgverlener biedt verantwoorde Jeugdhulp conform de "Norm Verantwoorde Werktoedeling", die is vastgelegd in het Besluit Jeugdwet.

Kwaliteitseis m.b.t. medicatieprotocol
- Zorgverlener heeft vastgelegd wie verantwoordelijk is voor het toedienen van medicijnen en hoe de uitgifte is geregeld.

Kwaliteitseisen informele hulp

Kwaliteitseisen m.b.t. de doelmatigheid
- Zorgverlener beschikt over de benodigde deskundigheid, gericht op de individuele voorziening.

Kwaliteitseisen m.b.t. veiligheid
- Zorgverlener treedt direct op bij acute onveiligheid.
- Zorgverlener neemt contact op met Veilig Thuis Twente als er sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling en/of andere onveilige situaties.
- Zorgverlener maakt duidelijke afspraken over vervoer als zorgverlener zelf het vervoer regelt.
- Zorgverlener draagt er zorg voor dat afspraken over gebruik van apparaten zijn vastgelegd, en dat er risicotaxaties worden uitgevoerd over omgang en afspraken.

Kwaliteitseisen m.b.t. leefklimaat en fysieke omgeving
- Het leefklimaat en de fysieke omgeving zijn schoon, veilig en passend voor jeugdige en/of zijn ouder. Met passend wordt bedoeld dat het leefklimaat past bij de leeftijd en ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en/of zijn ouder.

Kwaliteitseisen m.b.t. bedrijfsvoering
- Zorgverlener voert een deugdelijke administratie en goede registratie, waarbij in ieder geval inkomsten, uitgaven, verplichtingen en verantwoording te herleiden zijn naar bron en bestemming en geeft hier op verzoek van het college inzage in.

Verklaring omtrent het gedrag (VOG)
- Zorgverlener legt op eerste verzoek van het college een verklaring omtrent het gedrag over als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens voor beroepskrachten en andere personen die beroepsmatig met zijn cliënten in contact kunnen komen. Deze verklaring mag niet eerder zijn afgegeven dan 3 maanden voor het tijdstip waarop betrokkene voor de zorgverlener ging werken. Deze verklaring moet dan binnen 9 weken na verzoek van het college worden overgelegd. De eis van de VOG is van toepassing op natuurlijke personen.

Minimum opleidingsniveau personeel
- De zorgverlener bezit vaardigheden voor het doel waar het pgb aan gekoppeld is.

Kwaliteitseis m.b.t. medicatieprotocol
- Zorgverlener is verantwoordelijk voor het toedienen van medicijnen en de uitgifte van medicatie.

Bijlage 4 Pgb vaardigheden

De vaardigheden en kennis die een budgethouder moet bezitten om een pgb te kunnen beheren op een grond van de Jeugdwet, zijn de onderstaande geldende vaardigheden en kennis:

Inzicht in de zorgvraag
- De budgethouder heeft inzicht in de zorgvraag.
- De budgethouder heeft inzicht in de diverse ondersteuningsmogelijkheden.
- De budgethouder kan beargumenteren waarom zorg in natura niet passend is.
- De budgethouder kan beargumenteren waarom de ondersteuning ingekocht moet worden middels pgb.

Inzicht in regels en verplichtingen
- De budgethouder heeft inzicht in de regels en verplichtingen die behoren bij het beheren van een pgb of weet deze bij de desbetreffende instanties te vinden.
- De budgethouder weet welke wijzigingen hij moet doorgeven aan instanties of hij is in staat deze verplichtingen te vinden.

Overzichtelijke administratie bijhouden
- De budgethouder kan het budgetplan correct invullen.
- De budgethouder kan een overzichtelijke pgb -administratie bijhouden.
- De budgethouder kan facturen controleren.
- De budgethouder kan belangrijke documenten vijf jaar archiveren.
- De budgethouder kan de juiste zorgovereenkomst kiezen.
- De budgethouder kan een zorgovereenkomst afsluiten.
- De budgethouder kan een zorgovereenkomst verzenden naar de SVB.

Communicatievaardigheden
- De budgethouder is telefonisch of schriftelijk communicatief voldoende vaardig om te communiceren met de gemeente, zorgverzekeraar, de SVB en de zorgverleners.
- De budgethouder is in staat tijdig te communiceren over veranderingen, schriftelijk dan wel telefonisch.

Zelfstandig handelen
- De budgethouder kan zelfstandig handelen.
- De budgethouder kan onafhankelijk kiezen voor een zorgverlener.
- De budgethouder kan tijdig zelfstandig het pgb verlengen, wijzigen en/of stopzetten.

Afspraken maken en vastleggen
- De budgethouder kan afspraken maken en vastleggen met instanties en zorgverleners.
- De budgethouder maakt op zijn minst afspraken over: uurtarief, (begeleidings-) activiteiten, hoeveel tijd er nodig is voor (begeleidings-) activiteiten, hoe de voortgang van de doelen wordt bijgehouden.
- De budgethouder kan gemaakte afspraken met instanties en zorgverleners verantwoorden aan het college en waar nodig aan de SVB.

Beoordelen passende zorg
- De budgethouder kan beoordelen of de geleverde zorg passend is.
- De budgethouder kan aantonen dat de geleverde zorg voldoet aan de kwaliteitseisen zoals omschreven in bijlagen 1 en 3 van deze verordening.
- De budgethouder kan aantonen dat de ingezette hulp doeltreffend is, door te onderbouwen hoe de (begeleidings-) activiteiten gaan bijdragen aan het behalen van het gestelde resultaat.
- De budgethouder kan de kwaliteit van zorg bewaken en waar nodig bespreken met de zorgverlener.

Coördineren
- De budgethouder kan de inzet van zorgverleners coördineren.
- De budgethouder regelt vervanging bij vakantie, verlof en/of ziekte van de zorgverlener en houdt daarbij rekening met de kwaliteitseisen zoals omschreven in bijlagen 1 en 3 van deze verordening.
- De budgethouder kan garanderen dat er altijd een veilige situatie is met alle nodige zorg.
- De budgethouder draagt zorg dat de zorgverleners en mantelzorgers niet overbelast raken.

Werkgeverschap
- De budgethouder kan als werk- of opdrachtgever de zorgverleners aansturen en hen aanspreken op hun functioneren.

- De budgethouder weet welke verplichtingen horen bij het type zorgovereenkomst dat gebruik wordt.
- De budgethouder is verantwoordelijk voor een veilige vertrouwde werkomgeving. Wanneer dit niet het geval is, kan de budgethouder tijdig op de juiste manier anticiperen op de situatie.

Kennis over werk- of opdrachtgeverschap

- De budgethouder heeft voldoende (juridische) kennis over werk- of opdrachtgeverschap en/of weet deze kennis te vinden.
- De budgethouder is bewust dat juridische en arbeidsrechtelijke zaken behoren tot het pgb-beheer en bij de rol als werk- of opdrachtgever. De budgethouder is dan ook in staat zich (wanneer nodig) te verdiepen in juridische en arbeidsrechtelijke zaken zoals: ontslag en aansprakelijkheidsvraagstukken en/of zich hierover te laten adviseren.

Toelichting op Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2025

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet (hierna: wet). Deze wet maakt onderdeel uit van de in 2015 ingezette bestuurlijke en financiële decentralisatie naar gemeenten van de jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen. Een van de uitgangspunten hierbij was dat een omslag gemaakt zou worden van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (hierna: Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg zijn vervangen door een voorzieningenplicht, waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdzorgstelsel blijft echter onverminderd overeind: jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jongere en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het transformatieplan, dat de raad heeft vastgesteld. In dit transformatieplan is het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot onder andere preventie en jeugdhulp.

Vrij toegankelijk
In de verordening is onderscheid gemaakt tussen overige (vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot betreffende aanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente
Ook kan een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouder binnenkomen bij de gemeente. De beslissing door de gemeente welke zorg een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand op basis van het onderzoek dat namens het college in samenspraak met die jeugdige en zijn ouders wordt uitgevoerd. Veelal zal op basis van één of meerdere gesprekken tussen een door de gemeente ingezette deskundige en de jeugdige en zijn ouders gekeken worden wat de jeugdige en zijn ouders eventueel zelf of met behulp van hun netwerk kunnen doen aan het probleem. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt het college een besluit tot verstrekking van de voorziening en worden de jeugdige en zijn ouders doorverwezen naar een jeugdhulpaanbieder die in staat is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist
De wet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieders bij wie de

gemeente de jeugdhulp heeft ingekocht. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulpaanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin – 1 regisseur – 1 plan, met name bij multiproblematiek, kan worden geborgd. Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is . De bepalingen in de verordening over het onderzoek naar de hulpvraag zijn onverkort op jeugdhulpaanbieders van toepassing, ook bij de toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist.

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist omdat de raad voor de kinderbescherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De raad voor de kinderbescherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De raad voor de kinderbescherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de wet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Afbakening jeugdhulpplicht

De reikwijdte van de jeugdhulpplicht in de Jeugdwet vormt al enkele jaren een belangrijk onderwerp in gesprekken over de jeugdzorg. In de Hervormingsagenda Jeugd is de afspraak gemaakt dat de wetgever de Jeugdwet gaat aanpassen om deze reikwijdte te verduidelijken en af te bakenen c.q. te begrenzen. Dit wetgevingstraject neemt tijd in beslag. Gemeenten, en meer specifiek hun gemeenteraden, moeten in de tussentijd in hun verordeningen met deze afbakening van de jeugdhulpplicht aan de slag.

Met het oog daarop heeft het ministerie van VWS de 'Handreiking afbakening jeugdhulpplicht' beschikbaar gesteld waarin wordt ingegaan op de huidige mogelijkheden om de jeugdhulpplicht in de gemeentelijke verordeningen af te bakenen. De Handreiking werkt de volgende mogelijkheden uit:

- Het bepalen en uitwerken van het voorzieningenpakket;
- De afbakening tussen de Jeugdwet en andere wetgeving;
- Het uitwerken van gebruikelijke en bovengebruikelijke hulp;
- Het stappenplan van de CRvB verplicht stellen voor de medische verwijsroute;
- Het opnemen van een hardheidsclause.

In deze verordening is in belangrijke mate aansluiting gezocht bij de handvatten die deze Handreiking ten aanzien van deze onderwerpen biedt.

Artikelsgewijs
Hier worden enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven nader toegelicht.

Artikel 1. Definities
Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening. Het betreft onder meer definities van centrale begrippen als 'jeugdhulp', 'jeugdige' en 'ouder'. In de verordening gebruiken we de begrippen jeugdige en ouder overeenkomstig de wet.
Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal definitiebepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid, van de Awb) en 'beschikking' (artikel 1:2 van de Awb).

*'Andere voorziening': o*nder het begrip 'andere voorziening' wordt in deze verordening verstaan een voorziening die niet op grond van de wet wordt getroffen, maar in het kader van maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, werk en inkomen of zorg. Zie ook artikel 2.9, onder b, van de wet. De verschillende beschikbare vormen van jeugdhulp zijn opgenomen in 1.2 (individuele voorzieningen en overige voorzieningen). Hoe individuele voorzieningen verkregen kunnen worden, is nader geregeld in artikel 1.10 [*e.v.*].

'Pgb': De definitie van 'pgb' is opgenomen omdat de afkorting pgb in het spraakgebruik inmiddels meer is ingeburgerd dan voluit 'persoonsgebonden budget'.

Artikel 1.2. Vormen van jeugdhulp
Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.9, onder a, van de wet, op grond waarvan de gemeente verplicht is bij verordening regels te stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige jeugdhulpvoorzieningen. Los van deze verplichting vindt de gemeente het belangrijk dat voor iedereen duidelijk is wat het gemeentelijke aanbod aan jeugdhulpvoorzieningen is. Ook vindt de gemeente het belangrijk dat op voorhand duidelijk is welke vormen van voorzieningen alleen toegankelijk zijn na een besluit van de gemeente dan wel op grond van een medische verwijzing (de 'individuele voorzieningen') en welke in beginsel vrij toegankelijk zijn voor iedereen waarvoor ze bedoeld zijn (de 'overige voorzieningen').

Gelet op het voornoemde belang zijn in dit artikel de vormen van jeugdhulp die door de gemeente worden geboden opgesomd. Van verschillende van de hier genoemde vormen van jeugdhulp bestaan diverse varianten. De inzet van een specifieke variant zal steeds afhankelijk zijn van de uitkomst van het onderzoek en de betreffende situatie en de specifieke behoeften van de jeugdige en zijn ouders.

In bijlage 1 worden de volgende elementen per individuele voorziening uitgewerkt:
a. Activiteiten
b. Doorlooptijd
c. Intensiteit
d. Kwaliteit
Deze uitwerking is in lijn met de afspraken die het college heeft gemaakt met de jeugdhulpaanbieders in het kader van de inkooprelatie. Door deze elementen deel uit te laten maken van de beschrijving van de individuele voorzieningen in de verordening, wordt ook naar de burger toe duidelijkheid gecreëerd over de beschikbare individuele voorzieningen.

Artikel 1.3 tot en met 1.9. Varianten jeugdhulp
In deze artikelen worden de verschillende varianten van individuele voorzieningen jeugdhulp beschreven. In bijlage 1 worden deze nog verder uitgewerkt.

Artikel 1.10 Toegang jeugdhulp via de gemeente
Deze en volgende bepalingen regelen de toegang tot jeugdhulp via de gemeente. De CRvB heeft geoordeeld dat de toegang tot jeugdhulp via de gemeente onderverdeeld kan worden in verschillende "stappen" (ECLI:NL:CRVB:2017:1477). Die stappen zijn in artikel 2.2 opgenomen om een zorgvuldige procedure te waarborgen. Het college is daarbij verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van jeugdhulp en bevoegd om de toegang tot jeugdhulp te verlenen op grond van de wet.

<u>Tweede lid</u>
Het eerste contact over de hulpvraag kan onder omstandigheden worden aangemerkt als een aanvraag in de zin van de Awb. Omdat moet worden aangesloten bij de Awb, dient een dergelijke aanvraag wel te voldoen aan de vormvoorschriften in artikel 4:1 en 4:2 van de Awb.

<u>Vierde lid</u>
Deze bepaling regelt de toeleiding naar jeugdhulp in spoedsituaties of crisissituaties. In gevallen waar onmiddellijke start van de hulp nodig is (en het besluit niet kan worden afgewacht) kan het besluit tot inzet van een individuele voorziening genomen worden na de daadwerkelijke start van de hulp.

<u>Vijfde lid</u>
Het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Een individuele voorziening wordt altijd toegekend (of afgewezen) op basis van een beschikking.
<u>Zesde lid</u>
De jeugdige of zijn ouder hoeven geen aanvraag bij het college in te dienen als zij gebruik willen maken van een andere – of algemene voorziening.

Artikel 1.11. Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts

Eerste lid
Naast de gemeentelijk georganiseerde toegang tot jeugdhulp , bestaat ook nog steeds de directe verwijzingsmogelijkheid door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar de jeugdhulp (artikel 2.6, eerste lid, onderdeel g, van de wet). Dit laatste geldt zowel voor de vrij-toegankelijke (overige) voorzieningen als de niet vrij-toegankelijke (individuele) voorzieningen. Met een dergelijke verwijzing kan de jeugdige rechtstreeks aankloppen bij de jeugdhulpaanbieder.

De wetgever heeft het van belang geacht om ook toegang tot individuele jeugdhulpvoorzieningen te laten ontstaan na verwijzing van onder andere de huisarts, zodat in crisissituaties zo snel mogelijk passende jeugdhulp op de juiste plek kan worden ingezet.

Tweede lid
De huisarts, medisch specialist en jeugdarts dient in beginsel te verwijzen naar een door de gemeente gecontracteerde jeugdhulpaanbieder. Indien de jeugdige of zijn ouders na een verwijzing door de huisarts kiezen voor een aanbieder van jeugdhulp die geen contract of subsidierelatie met de gemeente heeft, en de gemeente soortgelijke jeugdhulp wel kan laten leveren door een jeugdhulpaanbieder waarmee zij een contract of subsidierelatie heeft, is de gemeente niet gehouden de andere keuze te vergoeden. De gemeente bepaalt immers niet welke jeugdhulp moet worden geleverd, maar heeft wel de regie over wie de jeugdhulp verleent.

Vierde lid
In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zijn die na de verwijzing (stap 1) beoordeelt welke jeugdhulp precies nodig is. Deze bepaalt in overleg met de jeugdige of ouder daadwerkelijk de concrete inhoud, vorm, omvang en duur van de benodigde jeugdhulp. Deze aanbieder stelt dus feitelijk vast wat naar zijn oordeel de inhoud van de benodigde voorziening dient te zijn en hij zal zijn oordeel mede baseren op de protocollen en richtlijnen die voor een professional de basis van zijn handelen vormen (stap 2). Op grond van het eerste lid van artikel 1.11 zorgt het college voor de inzet van deze jeugdhulp.

Vijfde lid
Na verlenging of bij wijziging van de inzet van jeugdhulp na verwijzing door huisarts, jeugdarts of medisch specialist, beslist het college over de inzet daarvan.

Artikel 2.1. Identificatie
Het college is verplicht de identiteit vast te stellen van de jeugdige en zijn ouders. Dit is noodzakelijk ten behoeve van het vast te stellen van de rechtmatigheid: komt de eventuele inzet van jeugdhulp bij de juiste persoon terecht.

Artikel 2.2. Onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren

Lid 1
Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het van belang dat alle relevante feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders dan wel zijn wettelijke vertegenwoordiger wordt verricht. Voor een zorgvuldig onderzoek is veelal persoonlijk contact nodig om een goed beeld van de jeugdige en zijn ouders en de gezinssituatie te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat er één of meerdere gesprekken gevoerd worden met de jeugdige en zijn ouders dan wel zijn wettelijke vertegenwoordiger.

Mocht tijdens die gesprekken blijken dat het beter is om de aanvraag aan te passen, dan kan dit gedurende het onderzoek gebeuren. Een aanvraag hoeft dus niet afgewezen te worden als tijdens het onderzoek blijkt dat de oorspronkelijke aanvraag en oplossingsrichting bij nader inzien niet (volledig) passend zijn.

Een zorgvuldig onderzoek vereist het in enige volgorde doorlopen van de volgende stappen:

Stap 1 - inventariseer de hulpvraag.
Wat is de jeugdhulpvraag van de jeugdige of zijn ouders?

Stap 2 - breng de onderliggende problematiek minutieus in kaart leg dat vast. Welke opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen zijn er?

Stap 3 - stel de aard en de omvang van de noodzakelijke hulp vast.
Welke hulp is noodzakelijk, en in welke omvang? Deze vraag moet, met inachtneming van de bevindingen uit de eerste twee stappen, worden beantwoord op een wijze die rekening houdt met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de jeugdige, alsmede (zoveel mogelijk) met de godsdienstige gezindheid, levensovertuiging en culturele achtergrond van de jeugdige en zijn ouders, met als doelstelling dat de jeugdige gezond en veilig kan opgroeien, dat hij kan groeien naar zelfstandigheid en dat hij voldoende zelfredzaam kan zijn en maatschappelijk kan participeren.

Stap 4 - kijk wat de discrepantie tussen noodzaak en eigen kracht is
Onderzoek naar de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouder(s) en van het sociale netwerk en of de op basis van de eerste drie stappen als noodzakelijk bepaalde hulp hiermee al dan niet volledig kan worden ondervangen. Anders gezegd: het bepalen van de mate waarin de eigen kracht toereikend is. De stappen 1 tot en met 3 bouwen als het ware de jeugdhulpplicht eerst op tot een bepaald maximum. Stap 4 verkleint deze vervolgens weer, eventueel zelfs tot nul.

Stap 5 - stel vast welke voorziening de geconstateerde discrepantie adequaat oplost
Het is deze discrepantie tussen zorgvuldig geïnventariseerde noodzaak en eigen kracht die uiteindelijk de jeugdhulpplicht concretiseert, welke op het college rust.

Ten aanzien van andere voorzieningen , waarop de in te zetten jeugdhulp wordt afgestemd, valt te denken aan een voorziening die een jeugdige ontvangt op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015), Wet langdurige zorg (hierna: Wlz) of de Zorgverzekeringswet (hierna: Zvw) en een voorziening op het gebied van passend onderwijs.

<u>Tweede lid</u>

Voor iedere stap in artikel 5 geldt dat de gemeente de deskundigheid inzet die nodig is om de stap goed af te kunnen ronden. Ook kan (medisch) advies worden ingezet om bepaalde medische stukken te laten beoordelen. Als dit noodzakelijk is voor het onderzoek, zal de jeugdige en/of ouder(s) hier aan mee moeten werken, omdat anders niet vastgesteld kan worden hoe een hulpvraag opgelost kan worden.

<u>Derde lid</u>

Indien de jeugdige of zijn ouder reeds bekend zijn bij de gemeente en er is niets wezenlijks gewijzigd in de situatie, kan worden afgezien van het gesprek. Overigens alleen wanneer de jeugdige of zijn ouder hiermee instemt.

Artikel 2.3 Eigen kracht, sociaal netwerk, algemene voorziening en andere voorziening
In dit artikel wordt uitgewerkt wat verstaan wordt onder eigen kracht en gebruikelijke hulp. Dit is naar aanleiding van uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (ECLI:NL:CRVB:2024:1095, 1096 en 1097) opgenomen in de verordening. In deze verordening wordt aangesloten bij de richtlijn gebruikelijke hulp uit de Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2023 (zie bijlage 2). Wel stelt het college zich eerst een aantal vragen om te bezien of een en ander (toch) met eigen kracht is in te vullen. Deze vragen zijn opgenomen onder lid 2 sub d. Wanneer deze vragen positief beantwoord kunnen worden, is sprake van voldoende eigen kracht.

Uitgangspunt is dat ouders of andere huisgenoten normale, dagelijkse hulp kunnen bieden aan elkaar. Daarbij geldt dat ouders verplicht zijn de tot hun gezin behorende minderjarig kinderen te verzorgen, op te voeden en toezicht op hen te houden. Een jeugdhulpbehoefte maakt dit niet meteen anders. In deze bepaling wordt geëxpliciteerd dat als de draagkracht van het gezin de draaglast aankan, het college geen voorziening hoeft in te zetten. Dat is dus ook niet het geval als de jeugdhulp is aan te merken als bovengebruikelijke hulp.

Artikel 2.5 Extern deskundigenonderzoek
Indien het college dit noodzakelijk acht kan specifieke deskundigheid, oordeel en advies worden ingewonnen. Ook kan (medisch) advies worden ingezet om bepaalde medische stukken te laten beoordelen. Als dit noodzakelijk is voor het onderzoek, zal de jeugdige en/of ouder(s) hier aan mee moeten werken, omdat anders niet vastgesteld kan worden hoe een hulpvraag opgelost kan worden.

Artikel 3.1 Toekenning individuele voorzieningen

Eerste lid
In artikel 2.9, aanhef en onder a, van de wet is onder meer bepaald dat de raad bij verordening regels moet stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening. Daar is onder andere in dit artikel uitvoering aan gegeven, met de kanttekening dat het bij het verstrekken van een individuele voorziening altijd op maatwerk aankomt.

Artikel 3.2 Inhoud beschikking
De verleningsbeschikking zal gebaseerd zijn op het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige of zijn ouders en de ingediende aanvraag. Dat dient dan ook terug te komen in de inhoud van de beschikking.

Artikel 3.3 Criteria voor een pgb
In de Jeugdwet zijn de pgb-vaardigheid, de motivatie en de kwaliteit randvoorwaardelijk voor het verkrijgen van een pgb. In dit artikel wordt geregeld op welke wijze hieraan uitvoering wordt gegeven.

Eerste lid
Wanneer een jeugdige of zijn ouders naar aanleiding van het onderzoek in aanmerking komt voor een individuele voorziening, en hij vervolgens aangeeft deze in de vorm van een pgb geleverd te willen hebben, zijn er aan dit verzoek een aantal eisen verbonden. Zo stelt het college een format vast voor

een budgetplan dat de jeugdige of zijn ouder(s) met de aanvraag voor een pgb moet indienen. In het eerste lid wordt bepaald wat er in het budgetplan dient te zijn opgenomen.

Uit de motivering in het budgetplan moet duidelijk blijken dat men zelf de regie kan voeren, hoe en waarom men dit gaat doen en waarom men een pgb wil in plaats van gebruik te maken van het aanbod dat de gemeente heeft voor zorg in natura. Van belang is of de motivering doordacht en houdbaar is en verband houdt met de rechten, verplichtingen en vrijheden die een pgb met zich meebrengt.

Tweede lid

Tevens moet de beoogd budgethouder voldoen aan de tien punten van pgb-vaardigheid zoals hier verwoord .

Om in aanmerking te komen voor een pgb moet een budgethouder of budgetbeheerder in staat zijn tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake, en in staat zijn de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren (artikel 8.1.1, tweede lid Jw).

Het gaat daarbij om de vraag of de budgethouder (en/of met een vertegenwoordiger: de budgetbeheerder) voldoende zelfstandig beslissingen kan nemen over de ondersteuning en de financiering daarvan. De bekwaamheid voor het hebben van een pgb wordt in samenspraak met de aanvrager getoetst, het oordeel van het college is
hierin leidend. Mocht de gemeente van oordeel zijn dat de persoon niet bekwaam is voor het houden of beheren van een pgb, dan kan het college een aanvraag voor het pgb weigeren.

Het pgb vraagt de volgende taken:

- Aanvragen van de ondersteuning (inclusief formuleren ondersteunings-, cq. zorgvraag)
- Inkopen van de zorg/aansturen van de zorg (ook als de ondersteuningsvraag wijzigt)
- Goed werkgeverschap
- Coördinatie van zorgverleners en betrokkenheid familie en mantelzorg
- Voeren van een administratie
- Verantwoording afleggen en contact met de gemeente (taalvaardig en ICT vaardig).

Deze taken dienen als basis om op basis van een pgb-plan de benodigde kennis en vaardigheden van de cliënt vast te stellen. Deze taken zijn door VWS uitgewerkt in het document '10 punten pgb-vaardigheid'. In deze bepaling wordt daarbij aangesloten.

Mocht de cliënt, die zelf niet over deze vaardigheden beschikt, alsnog een pgb wensen, dan dient er een vertegenwoordiger te zijn die de aan het pgb verbonden taken kan uitvoeren (de budgetbeheerder). Ook de budgetbeheerder dient te voldoen aan de gestelde eisen en wordt eveneens getoetst op de genoemde aspecten.

Derde lid

In het derde lid wordt geregeld wanneer een pgb niet wordt verstrekt. Hier wordt aangesloten bij artikel 8.1.1, vierde lid van de wet.

Als er sprake is van jeugdhulp in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.5, derde lid, is er nog geen sprake van geïndiceerde jeugdhulp op basis van een onderzoek als bedoeld in artikel 5 van deze

verordening. In zo'n geval is de jeugdhulp voorlopig niet mogelijk via een pgb. Zodra het reguliere onderzoek is afgerond en een individuele voorziening blijkt noodzakelijk, dan kan de jeugdige of zijn ouder uiteraard wel een verzoek indienen voor een pgb.

Vierde lid

Niet alle kosten die worden gemaakt in het kader van de inkoop van jeugdhulp vanuit een pgb komen voor vergoeding vanuit het pgb in aanmerking. Deze kosten worden in het vierde lid opgesomd.

Een pgb is niet mogelijk voor de betaling van een persoon of organisatie die de jeugdige of ouder(s) helpt met het beheer van het pgb. Een vertegenwoordiger wordt derhalve niet betaald vanuit het pgb. Ook kosten als administratiekosten, intakekosten, bemiddelingskosten, worden niet vanuit het pgb betaald. Mochten dergelijke kosten zich voordoen, dan is de jeugdige of zijn ouder hier zelf verantwoordelijk voor aangezien hijzelf ook de keuze heeft gemaakt deze eventuele financiële verplichting aan te gaan.

De jeugdige of zijn ouders heeft een inlichtingenplicht en moet het college vooraf informeren over een buitenlands verblijf. Indien besteding van het pgb in het buitenland gewenst is, is dat alleen mogelijk als hiervoor expliciet vooraf toestemming is gegeven.

Artikel 3.4 Onderscheid formele en informele hulp

Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Voor formele hulp geldt het hogere pgb-tarief en voor informele hulp geldt het lagere tarief op basis van het wettelijk minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet(Zvw) wordt gehanteerd.

Eerste en tweede lid

Van formele hulp is, kortweg, sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep en volgens professionele standaarden. De hulp wordt dan verleend door een jeugdhulpaanbieder of door een zelfstandige jeugdhulpverlener (ZZP-er), die onder toezicht staat van de in de Jeugdwet aangewezen inspecties en ingeschreven staan in de Kamer van Koophandel. Van formele hulp is ook sprake als de hulpverlener een BIG of SKJ-registratie heeft. Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2egraad (o.a. (groot)ouders, broers, zussen en (adoptie)kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die bijvoorbeeld BIG-geregistreerd is en voldoet aan de criteria genoemd in lid 1 van deze bepaling; dan nog wordt hulp van deze bloed- of aanverwant in het kader van deze verordening als informele hulp beschouwd. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief.

Professionals die hulp verlenen – ook vanuit een pgb – moeten geregistreerd zijn in het SKJ of BIG. Dat is een kwaliteitseis voor jeugdhulpverleners. De inspectie controleert de kwaliteit van jeugdhulpverleners. Ook als het gaat om hulpverleners die ingekocht worden met een pgb.

Een voorwaarde voor toekennen van een pgb is dat de hulpverlening die ingekocht wordt van goede kwaliteit is. Hiervoor gelden de kwaliteitseisen uit de Jeugdwet.

In bijzondere situaties kan de hulp verleend worden door een professional die niet geregistreerd is. De gemeente mag de hulp alleen door deze niet-geregistreerde professionals laten uitvoeren, als aannemelijk gemaakt kan worden dat de kwaliteit van de uit te voeren taak daardoor niet nadelig wordt beïnvloed (zie artikel 5.1.1 lid 2 Besluit Jeugdwet). Let op: het gaat hier dan echt om een uitzondering op de hoofdregel dat de professional moet zijn geregistreerd.

Indien een andere persoon dan een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad ondersteuning biedt, moet deze voorts beschikken over een geldig VOG dat niet ouder dan 3 maanden is.

Derde en vierde lid
Informele hulp is derhalve alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig jeugdhulp verlenen. In de praktijk gaat het dan eigenlijk altijd om personen uit het sociale netwerk.

Artikel 3.5 Informele hulp

Eerste lid
Een pgb voor informele hulp wordt door het college alleen toegekend als wordt voldaan aan de voorwaarden zoals hier benoemd.

Tweede lid
Voor bepaalde hulp is een SKJ registratie benodigd. Het college kent geen pgb toe aan iemand uit het sociale netwerk, wanneer dit het geval is.

Derde lid
Het is niet mogelijk een pgb toe te kennen voor behandeling geboden door een ouder of een ander persoon uit het sociaal netwerk. De ouder of die andere persoon uit het sociaal netwerk kan door zijn persoonlijke relatie met de jeugdige niet volledig objectief en onafhankelijk handelen.

Artikel 3.6 Tarief pgb

In de verordening moet in ieder geval worden bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld (artikel 2.9 onderdeel c van de Jeugdwet). Daarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn om de benodigde hulp in te kunnen kopen. Ook als de hulp wordt betrokken van het sociale netwerk.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen een tarief voor formele hulp en een tarief voor informele hulp. Voor formele hulp gelden hogere pgb-tarieven en voor informele hulp geldt het lagere minimumtarief op basis van het wettelijk minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz)en Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gehanteerd. Daarmee wordt rekening gehouden met de aanvullende kosten die formele aanbieders moeten maken om aan de kwaliteitseisen die op hen van toepassing zijn te kunnen voldoen.

De tarieven voor formele hulp zijn afgeleid van de tarieven zorg-in-natura. Voor formele hulp door kleine aanbieders, in elk geval zzp-ers, wordt een lager tarief gehanteerd. Het tarief voor een dergelijke zorgaanbieder is lager vanwege een lager opslagpercentage voor overheadkosten waarmee is gerekend.

In de praktijk hebben deze organisaties vaak lage overheadkosten en een hogere productiviteit als gevolg van minder beleidsmatige activiteiten en of zeer beperkt vast personeel.

In deze verordening is het pgb-tarief voor informele hulp gebaseerd op [minimaal 100] procent van het wettelijk minimumloon. De jeugdige of ouder kan daarmee te allen tijde aan zijn arbeidsrechtelijke verplichtingen voldoen. Omdat het bij informele hulp vrijwel altijd gaat om hulp uit het sociale netwerk, waarbij de hulp op de eerste plaats voortvloeit uit de affectieve relatie, is een tarief op basis van het wettelijk minimumloon passend geacht.

Als uit het budgetplan blijkt dat de hulp voor formele hulp voor een lager tarief ingekocht kan worden dan genoemde tarieven voor formele hulp, dan mag uitgegaan worden van dit lagere tarief. Dit geldt niet voor informele hulp omdat daarbij sprake is van een minimum-tarief.

Hoofdstuk 4. Herziening, intrekking, terugvordering en bestrijding misbruik
Dit hoofdstuk in de verordening betreft grotendeels een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.9, aanhef en onder d, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Artikel 4.1 Nieuwe feiten en omstandigheden

Deze bepaling berust mede op artikel 8.1.2 lid 1 van de Jeugdwet, waarin is vastgelegd dat de jeugdige of zijn ouders het college alle informatie verstrekt die van belang kan zijn voor de verlening van een PGB. In deze verordening wordt de toepassing van deze informatieplicht verbreed naar de voorzieningen in natura. Immers, ook van jeugdigen en/of ouders met jeugdhulp in natura kan verlangd worden dat ze voldoende gegevens en inlichtingen verstrekken om het college in staat te stellen te beoordelen of terecht een beroep op de voorziening wordt of is gedaan.
Artikel 4.2 Herziening of intrekking

<u>Eerste lid:</u>
Deze bepaling regelt in welke gevallen het college een besluit tot verlening van een individuele voorziening kan beëindigen of wijzigen, dan wel intrekken of herzien. Bij ‘wijzigen’ gaat het om het aanpassen van de aanspraak naar de toekomst toe. De tegenhanger is ‘herzien’, wat een wijziging van de aanspraak over het verleden betreft. Intrekking ziet eveneens op het verleden: een aanspraak wordt dan beëindigd vanaf een in het verleden gelegen datum.

De bepaling is afgeleid van artikel 8.1.4 van de Jeugdwet die de herziening en intrekking regelt van verstrekte pgb’s. Verder breidt de bepaling de herzienings/intrekkings-bevoegdheid uit tot de individuele voorziening in natura. Het gaat hier om een 'kan'-bepaling. Het college is dus niet verplicht gebruik te maken van zijn bevoegdheid tot herziening of intrekking.

<u>Tweede en derde lid:</u>
Van een jeugdige en/of zijn ouder(s) wordt verwacht dat ze binnen zes maanden gebruik maken van hun indicatie door zich te melden bij de jeugdhulpaanbieder. Of, als het bijvoorbeeld gaat om hulp uit het sociale netwerk, het pgb binnen zes maanden zullen inzetten voor de aangewezen jeugdhulp. Dit om te voorkomen dat een indicatie is verouderd en de situatie op termijn dusdanig is gewijzigd, dat de

verstrekte voorziening niet langer passend is. Voldoen jeugdigen of ouders niet aan deze voorwaarde, dan kan dat een grond opleveren om de aanspraak op de individuele voorziening in te trekken.

Artikel 4.3 Opschorting betaling uit het pgb

In bepaalde gevallen is (tijdelijke) opschorting van een betaling uit het pgb naar aanleiding van een declaratie een beter instrument dan beëindiging of weigering of zelfs intrekken of herzien van het verleningsbesluit. Middels opschorting kan ruimte geboden worden voor herstelmaatregelen of nader onderzoek. Bijvoorbeeld als het gaat om de overeenkomsten die de budgethouder is aangegaan of bij herziening van de toekenningbeschikking.

Om deze redenen is de mogelijkheid voor het college om de Sociale verzekeringsbank (hierna: SVB) te verzoeken over te gaan tot opschorting aan de verordening toegevoegd. Het college kan een verzoek enkel doen als een gegrond vermoeden is gerezen dat:

1) de jeugdige of zijn ouders onjuiste of onvolledige gegevens hebben verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid (onderdeel a),
2) de jeugdige of zijn ouders niet voldoen aan de voorwaarden van het pgb (onderdeel d), of
3) de jeugdige of zijn ouders pgb niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het bestemd is (onderdeel e).

Van de onder 2 genoemde omstandigheid is ook sprake als de jeugdige of diens ouders niet langer voldoende in staat zijn op eigen kracht, dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk of van een vertegenwoordiger, de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren, en als niet langer is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.

Uiteraard moet het college het verzoek goed motiveren en – met inachtneming van de daarvoor geldende regels – de SVB van voldoende informatie voorzien op grond waarvan de SVB over kan gaan tot deugdelijke besluitvorming ten aanzien van het al dan niet nemen van een besluit tot opschorting. Verder kan er voor ten hoogste dertien weken worden opgeschort. Hierbij is aansluiting gezocht bij de termijn zoals deze ook wordt gehanteerd in artikel 4:56 van de Awb en onder de Wlz.

Op grond van het tweede lid kan het college daarnaast de SVB gemotiveerd verzoeken te beslissen tot een gehele of gedeeltelijke opschorting van betalingen uit het pgb voor de duur van de opname als sprake is van een omstandigheid als bedoeld in artikel 4.2. lid 1, onder d. Deze bepaling is toegevoegd omdat het voor kan komen dat een jeugdige tijdelijk geen gebruik van een individuele voorziening of pgb kan maken door (tijdelijke) opname in een instelling. In dat geval kan het praktischer zijn de individuele voorziening of het pgb tijdelijk op te schorten. Het college stelt de pgb-houder schriftelijk op de hoogte van dit verzoek. Deze bepaling is toegevoegd naar analogie van artikel 5.20, eerste lid, onderdeel b, van de Regeling langdurige zorg.

Artikel 4.4 Terugvordering

In de Jeugdwet is geregeld dat het college een pgb kan invorderen als dit is herzien of ingetrokken in verband met onjuiste of onvolledige informatieverstrekking door de jeugdige/ouder (zie artikel 8.1.4 lid 3 Jeugdwet). Alvorens tot invordering te kunnen overgaan, moet het college het bedrag echter eerst terugvorderen. Terugvordering is niet geregeld in de Jeugdwet. Het is daarom van belang hiervoor een

grondslag op te nemen in de verordening. Net zoals bij herziening en intrekking gaat het bij terugvordering om een bevoegdheid van het college.

Artikel 4.5 Onderzoek naar besteding pgb
Het college moet overeenkomstig artikel 8.1.3 van de wet periodiek, al dan niet steekproefsgewijs onderzoeken of de verstrekte pgb's worden gebruikt, respectievelijk besteed ten behoeve van het doel waarvoor ze zijn verstrekt, of de besteding op een rechtmatige manier gebeurt en of de geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Een onderzoek kan zowel betrekking hebben op het handelen van de jeugdige, de ouders of een pgb-houder, als op de ondersteuningsverlening door een aanbieder. Het onderzoek kan onder meer bestaan uit: dossieronderzoek, bezoek aan de jeugdige of de ouders, bezoek aan de locatie waar de jeugdige of de ouders ondersteuning krijgen en gesprekken met de aanbieder.

Artikel 4.6 Toezichthouder
In de Jeugdwet is geregeld dat de landelijke inspectie toezicht houdt op de kwaliteit van de jeugdhulp. Toezicht op de rechtmatigheid is in de Jeugdwet niet geregeld. In deze bepaling is opgenomen dat het college ook voor de Jeugdwet toezichthouders aanwijst, die specifiek zien op de rechtmatigheid. Daarmee is voor dit toezicht de wettelijke basis gelegd.

HOOFDSTUK 5. Kwaliteit klachten en inspraak

Artikel 5.1.1. Kwaliteitseisen
Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

<u>Lid 1</u>
In het eerste lid zijn een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt.

<u>Lid 2</u>
In het tweede lid is bepaald welke verdere eisen er zijn gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen. Ook wordt in dit lid als eis gesteld dat de aanbieder adequaat verzekerd dient te zijn, dat er een VOFG kan worden uitgevraagd en dat de aanbieder fiscaal gezond dient te zijn.

<u>Lid 3</u>

Het in het derde lid genoemde periodieke cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Lid 4

In het vierde lid is opgenomen dat de aanbieder dient te beschikken over een onafhankelijke klachtencommissie, een vertrouwenspersoon en een klachtenregeling. Over de klachtenregeling dient actief geïnformeerd te worden richting de cliënt.

Artikel 5.1.2 Verhouding prijs en kwaliteit

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de jeugdige of zijn ouders, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.11, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van de continuïteit van de jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering en een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.11, tweede lid van de wet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Het besluit tot wijziging van het Besluit Jeugdwet en het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, houdende regels ter bevordering van een goede verhouding tussen de prijs en de kwaliteit van de door gemeenten te bekostigen preventie, jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering, alsmede enige technische wijzigingen (hierna: AMvB Reële prijzen Jeugdwet) voorziet in nadere criteria, zogenoemde kostprijselementen, voor het bepalen van een reële prijs bij de inkoop van jeugdzorg door gemeenten. De gemeenteraad dient deze kostprijselementen – al dan niet in verder door de raad uitgewerkte vorm - in zijn verordening te op te nemen, en vervolgens dient het college ervoor te zorgen dat de prijzen voor de te betalen zorg met behulp van deze kostprijselementen worden bepaald. Voorts voorziet het ontwerpbesluit in een verplichting tot indexatie.

De AMvB Reële prijzen Jeugdwet geldt voor alle inkoop door colleges en voor door hen verleende subsidies voor zover deze het daadwerkelijk verlenen van jeugdzorg volledig bekostigen. Overeenkomstig dit besluit wordt verplicht gesteld dat in contracten tussen het college en aanbieders, of in de subsidievoorwaarden, wordt opgenomen dat een aanbieder in geval van uitbesteding van zorg aan onderaannemers, een reële, met behulp van de kostprijselementen tot stand gekomen prijs betaalt.

Artikel 5.2.1 Klachtenregeling

Dit artikel regelt het gemeentelijke klachtrecht in het kader van de wet. De gemeente is al op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van bestuursorganen en personen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven, en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met een enkele bepaling worden volstaan.

In de regel zal de aanbieder worden aangesproken bij klachten over de wijze van behandeling. De klachtmogelijkheid tegenover de aanbieder is geregeld in artikel 4.2.1 e.v. van de wet. Pas wanneer dit

klachtrecht niet logisch is, bijvoorbeeld bij gedragingen van gemeenteambtenaren, of wanneer de aanbieder niet adequaat op de klacht reageert of er sprake is van een afhankelijkheidsrelatie tussen aanbieder en klager, komt de gemeentelijke klachtmogelijkheid in zicht.

Artikel 5.3.1 Inspraak en medezeggenscahp
In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over de medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de wet. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.
In deze bepaling wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 6.2 Hardheidsclausule
De hardheidsclausule maakt het mogelijk af te wijken van de verordening als een individueel geval daarom vraagt. Dat kan voorkomen als bijvoorbeeld vaststaat dat een bepaalde dienst die geen onderdeel uitmaakt van het aanbod aan voorzieningen tóch in het individuele geval nodig is om aan de resultaatsverplichting in de Jeugdwet te voldoen.

Artikel 6.4 Overgangsbepalingen
Het is noodzakelijk om duidelijke overgangsbepalingen te stellen voor met name de situatie dat er sprake is van:

- Een verstrekte voorziening op grond van een bepaling die niet meer geldend is; en
- Een bezwaarschrift over een besluit dat betrekking heeft op een periode waar afwijkende regelgeving gold dan op het moment van indiening van het bezwaarschrift.

Dat is met deze bepaling geregeld. Een besluit voor een verstrekte individuele voorziening blijft gehandhaafd totdat het besluit wordt ingetrokken of de looptijd van het besluit is verstreken.
Bij de behandeling van een bezwaarschrift wordt de huidige regelgeving toegepast.

Overzicht inhoudelijke wijzigingen per gewijzigd artikel per hoofdstuk
In Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2025

Inleiding

In dit document presenteren we een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen die zijn aangebracht in de concept Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 ten opzichte van de Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2018 na 2e wijziging. Deze wijzigingen zijn van belang voor de aansluiting bij de actuele wet- en regelgeving, het Transformatieplan Sociaal Domein Hengelo (2022) en de Twentse regionale inkoop jeugdhulp 2025. Naast deze wijzigingen zijn er door de hele concept-Verordening heen aanpassingen gemaakt om de leesbaarheid te verbeteren en de opmaak universeel te maken.

Een toelichting op de Verordening jeugdhulp Hengelo 2025 is te vinden in een separaat document. In de toelichting wordt de Verordening ook artikelsgewijs besproken. Hierin staat dan nadere uitleg over artikelen, of wordt verwezen naar relevante wetsartikelen of kamerstukken.

Belangrijkste inhoudelijke wijzigingen

Onderstaand worden de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen van de Verordening per hoofdstuk toegelicht.

Algemeen

- De omvang van de concept Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025 is aanzienlijk groter dan de vorige versie
  De Verordening jeugdhulp gemeente Hengelo 2018 na 2e wijziging omvatte in totaal 8 pagina's, exclusief bijlagen. De conceptverordening 2025 bestaat daarentegen uit 19 pagina's zonder bijlagen. Dit verschil in omvang is het gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving en jurisprudentie die het noodzakelijk maken om onderwerpen die nu nog in de huidige beleidsregels zijn opgenomen, op te nemen in de nieuwe verordening. Daarnaast zijn er wijzigingen doorgevoerd op basis van de regionale inkoop jeugdhulp 2025, het Transformatieplan en de lokale aanbesteding. Met name de toelichting van de producten zoals deze regionaal zijn ingekocht zorgen voor aanvullende pagina's in de verordening.

- In de regio Twente is er ambtelijk afgesproken om zoveel als mogelijk eenduidige teksten in de lokale verordeningen op te nemen.
  In het kader van de nieuwe regionale inkoop jeugdhulp 2025 is ambtelijk de wens uitgesproken om eenduidige teksten omtrent de regionaal ingekochte producten op te nemen in de verordening. Daarnaast vraagt de gewijzigde wet- en regelgeving en jurisprudentie om een aanpassing van de verordening in veel Nederlandse gemeenten. Ook dit biedt een mogelijkheid om te zorgen voor meer eenduidigheid in de Twentse lokale verordeningen.

  Gemeente Twenterand heeft een opzet gemaakt voor de aangepaste verordening jeugdhulp 2025 en dit concept met de gemeenten uit de regio gedeeld. Waar mogelijk, en passend in lijn met het Transformatieplan en de lokale aanbestedingsvoorwaarden, heeft de gemeente Hengelo de bepalingen uit het concept van Twenterand overgenomen.

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

- Een aantal begripsbepalingen in artikel 1.1. is aangescherpt of verwijderd
  In artikel 1.1. is een aantal begrippen, zoals 'gesprek' en 'rapportage' verwijderd omdat deze definities reeds in de Jeugdwet zijn toegelicht. Derhalve voegt deze definitie in de verordening niets toe. Verder is de formulering van een aantal begrippen aangepast zodat deze duidelijker zijn.

- Er is een aantal begripsbepalingen toegevoegd aan artikel 1.1.
  Er zijn sinds 2018 verschillende publicaties, uitspraken en modelverordeningen verschenen die van invloed zijn op de verordening jeugdhulp. Om hier beter op aan te sluiten zijn verschillende begrippen, zoals 'budgethouder', 'gezinssysteem' en 'gezinshuisouder' toegevoegd. Daarnaast zijn, in het kader van het Transformatieplan en recente jurisprudentie, begrippen zoals 'algemene voorziening', 'formele/informele hulp' en 'outreachend werken' toegevoegd. Verder zijn de begrippen 'BIG', 'NIP', 'NVO' en 'SKJ', gerelateerd aan de beroepsregistraties, toegevoegd.

- In artikel 1.2. zijn vormen van jeugdhulp zo volledig mogelijk uitgewerkt
  In dit artikel is uitgewerkt welke vormen van overige voorzieningen en individuele voorzieningen beschikbaar zijn. Vanuit de regionale inkoop jeugdhulp 2025 en de conceptverordening van de gemeente Twenterand worden deze specifiek uitgewerkt in de Verordening.

- Het eerste lid van artikel 1.2 geeft een omschrijving van de Basisondersteuning als beschikbare overige voorzieningen in Hengelo.
  De gemeente Hengelo zet in op een nieuwe basisondersteuning. Deze basisondersteuning is een algemene/overige voorziening die in beginsel voor alle Hengeloërs beschikbaar is. Deze is toegankelijk zonder of op basis van een beperkte toegangsbeoordeling (lichte toets). Voor de omschrijving van de algemene voorziening is goed gekeken naar de documenten in het kader van het Transformatieplan, zoals het inkoopplan, Programma van Eisen en het Plan van Aanpak Sociale Alliantie Hengelo (d.d. 19 juni 2024). Naast de omschrijving van Basisondersteuning, is een opsomming toegevoegd van welke diensten onder de basisondersteuning vallen.

  Waar wordt afgeweken van Twenterand en de overige Twentse gemeenten, betreft de 'Begeleiding Individueel' en 'Begeleiding Groep Basis' als vormen van Ambulante jeugdhulp. Gezien de Basisondersteuning en nieuwe bijbehorende werkwijze per 2025 zijn deze niet van toepassing op de gemeente Hengelo.

- Artikelen 1.3 t/m 1.9 zijn toegevoegd ter verduidelijking van de individuele voorzieningen
  In deze artikelen worden de volgende individuele voorzieningen omschreven:
  - Ambulante jeugdhulp;
  - Ambulante alternatieven voor verblijf;
  - Wonen;
  - Verblijf;
  - Crisiszorg;
  - Advies en Expertise;
  - Jeugdhulpvervoer;

  Hierbij wordt aangehaakt bij de producten zoals deze regionaal zijn ingekocht.

- In artikel 1.10. is een extra lid toegevoegd ter verduidelijking van de toegang tot jeugdhulp via de gemeente
  Het tweede lid over het eerste contact over de hulpvraag is toegevoegd ter verduidelijking van het indienen van een hulpvraag bij toegang tot jeugdhulp via de gemeente.

- In artikel 1.11. is een extra lid toegevoegd ter verduidelijking van de toegang tot jeugdhulp via de huisarts, jeugdarts of medisch specialist
  Het tweede lid is toegevoegd om te verduidelijken dat jeugdhulp – na verwijzing van huisarts, jeugdarts of medisch specialist – die verleend is door een aanbieder die geen contract of subsidierelatie met de gemeente heeft niet automatisch in aanmerking komt voor vergoeding door de gemeente.

Hoofdstuk 2: Procedurele bepalingen
In dit hoofdstuk zijn een aantal procedurele bepalingen met betrekking tot het onderzoek aangescherpt of verwijderd om beter aan te sluiten op de huidige en/of nieuwe werkwijze per 2025. Daarnaast is de formulering van een aantal artikelen aangepast om de duidelijkheid en leesbaarheid te bevorderen.

- Het artikel over het indienen van een (aan)melding is verwijderd
  Artikel 2.1 in de Verordening jeugdhulp Gemeente Hengelo 2018 na 2e wijziging gaat over het indienen van een (aan)melding bij toegang via de gemeente. In de conceptverordening 2025 is ervoor gekozen om dit artikel weg te laten. Anders dan in de Wet maatschappelijke ondersteuning, kent de Jeugdwet geen (aan)melding. Derhalve is dit artikel dan overbodig in deze verordening.

- Artikel 2.2. over het onderzoek is aangepast om beter aan te sluiten op het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep (CRvB)
  Artikel 2.2. gaat over het onderzoek waarmee het college, in gesprek met de jeugdige en/of zijn ouder, de noodzaak voor het treffen van een voorziening op het gebied van jeugdhulp onderzoekt. Het artikel is aangepast om beter aan te sluiten op het stappenplan dat de CRvB voor de uitvoering van dit onderzoek heeft ontwikkeld.

  De Verordening jeugdhulp Gemeente Hengelo 2018 na 2e wijziging kent een separaat artikel (2.4) dat gaat over het gesprek dat onderdeel uitmaakt van het onderzoek. In de conceptverordening 2025 is dit, gezien het stappenplan van de CRvB zoals beschreven in artikel 2.2, overbodig geworden.

- Artikel 2.3. over Eigen kracht, sociaal netwerk algemene voorziening en andere voorziening is toegevoegd
  In artikel 2.3 wordt uitgewerkt wat verstaan wordt onder eigen kracht en gebruikelijke hulp. Dit is naar aanleiding van uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (ECLI:NL:CRVB:2024:1095, 1096

en 1097) opgenomen in de verordening. In deze verordening wordt aangesloten bij de richtlijn gebruikelijke hulp uit de Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2023, daar waar dit aangewezen is. In dit artikel wordt toegelicht wat wordt verstaan onder 'eigen kracht', '(boven)gebruikelijke hulp', 'sociaal netwerk', 'algemene voorziening' en 'andere voorziening'. Daarnaast zijn een aantal vragen opgenomen waarmee het college kan bezien of een en ander (toch) met eigen kracht in te vullen is.

Daarnaast sluiten de uitgangspunten van eigen kracht en gebruikelijke hulp aan bij het gedachtegoed van het 'normaliseren', zoals beschreven als een van de pijlers uit het Transformatieplan Sociaal Domein Hengelo (2022). In de bepaling, zoals nu opgenomen in de concept-verordening, wordt uitgegaan van de eigen kracht van de cliënt of het sociale netwerk om problemen op te lossen. Als personen uit het sociaal netwerk van de cliënt kunnen bijdragen aan het verminderen of oplossen van de problematiek, wordt dit ook gezien als het aanspreken van eigen kracht. Het sociale netwerk (waaronder huisgenoten) dragen onderling zorg voor normale, dagelijkse hulp.

Hoofdstuk 3: Afweging en voorwaarden individuele voorzieningen

- <u>In artikel 3.3. zijn de voorwaarden voor een persoonsgebonden budget (pgb) verder aangescherpt</u>
  Dit betreft een verdere uitwerking van de criteria waaraan zowel een ondersteunings- en budgetplan als de beoogde budgethouder moet voldoen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de tien punten pgb-vaardigheid zoals landelijk uitgedragen. Ook is een vierde lid toegevoegd, waarin expliciet is opgenomen welke kosten uitgesloten zijn van vergoeding vanuit een pgb.

  Deze wijzigingen zijn doorgevoerd op basis van een regionaal model en de Twentse Pgb-handreiking (van IVZ) voor verordeningen Jeugdwet en Wmo (hierna: Twentse Pgb-handreiking). Deze publicaties zijn een uitbreiding van de bestaande bepalingen en zien toe op een betere aansluiting bij kwalitatief goede zorg, het tegengaan van fraude, het waarborgen van de integriteit van de zorgaanbieder, het waarborgen van de vaardigheid van de Pgb-beheerder en het inzetten op zorg in natura (ZIN).

- <u>Artikel 3.4. en 3.5 over het onderscheid tussen formele en informele hulp zijn toegevoegd</u>
  Deze toevoeging is gemaakt na uitspraken van het CRvB (ECLI:NL:RBMNE:2021:6528) waarin het belang van verschil in professionele en informele ondersteuning wordt benadrukt. Door deze toevoegingen kan onderscheid worden gemaakt tussen tarief van de kostprijs voor formele jeugdhulp bij instellingen en zzp-ers en voor informele ondersteuning. Verdere toelichting hierover wordt gegeven onder de wijzigingen van Artikel 3.6 en de geldende kwaliteitseisen.

- <u>In artikel 3.4. zijn extra bepalingen toegevoegd om aanvullende voorwaarden te stellen aan de kwalificaties van personen die formele hulp verlenen</u>
  Dit betreft een expliciete vermelding van wat wordt verstaan onder het gewenste type relevante opleiding(en) en welke registraties (in beroepenregisters) vereist zijn. Het uitgangspunt hierbij is dat dit passend dient te zijn bij de te verrichten activiteiten en bij de persoonlijke kenmerken en omstandigheden, complexiteit en aard van de problematiek van de inwoner en het gezin en/of systeem.

- <u>Artikel 3.6. over het tarief van een pgb is geactualiseerd en aangepast naar de werkwijze per 1 januari 2025</u>
  In dit artikel is expliciet opgenomen wat de hoogte van het pgb voor jeugdhulp bedraagt. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de hoogte van een pgb voor formele jeugdhulp door een instelling en zzp-ers en de hoogte voor informele ondersteuning. Deze wijzigingen zijn doorgevoerd op basis van een regionaal model, de Twentse Pgb-handreiking en uitspraken van de CRvB (zie toelichting bij 3.4 en 3.5).

Hoofdstuk 4: Bestrijding, misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet

- <u>In artikel 4.2. is een extra lid toegevoegd ter verduidelijking van de herziening of intrekking van een beslissing aangaande een individuele voorziening</u>
  Het derde lid is toegevoegd ter verduidelijking van de mogelijkheid tot herziening of intrekking van een beslissing aangaande een individuele voorziening. In dit lid is bepaald dat de beslissing of toekenning van een voorziening in natura ingetrokken kan worden als blijkt dat de jeugdige of zijn ouder zich niet binnen 6 maanden na datum van het besluit hebben gemeld bij een jeugdhulpaanbieder.

Hoofdstuk 5: Kwaliteit, klachten en inspraak

- <u>De gestelde kwaliteitseisen voor aanbieders, zoals beschreven in artikel 5.1.1, zijn verder aangescherpt op basis van regionale- en lokale (aanbestedings)voorwaarden</u>
  In dit artikel is verder uitgewerkt welke kwalificaties een professional moet hebben om de ondersteuning te kunnen leveren. Daarnaast is in dit artikel verder uitgewerkt wat verstaan wordt

onder een ‘actueel VOG’ (Verklaring Omtrent Gedrag). Hiermee wordt aangesloten bij de lokale en regionale aanbestedingsvoorwaarden.

- In artikel 5.1.1. zijn extra bepalingen toegevoegd om aanvullende voorwaarden te stellen aan professionals en/of aanbieders van formele ondersteuning.
  In de toegevoegde bepalingen wordt onder andere expliciet benoemd dat de zorgaanbieder adequaat verzekerd dient te zijn tegen beroeps- en/of bedrijfsaansprakelijkheid. En dat de zorgaanbieder financieel gezond dient te zijn en er aan de financiële verplichtingen voldaan moet worden. Hiertoe kan het college aanvullende documenten, zoals een jaarrekening, opvragen bij de professionals en/of aanbieders van formele ondersteuning. Deze bepalingen zijn toegevoegd om de zorgcontinuïteit te kunnen borgen.

  Aanvullend is een vierde lid toegevoegd waarin expliciet vermeld wordt dat er een beroep gedaan moet kunnen worden op een onafhankelijke klachtencommissie en vertrouwenspersoon. Hiermee sluiten we aan bij de regionale en lokale aanbestedingsvoorwaarden.

- Artikel 5.1.2. is aangepast om beter aan te sluiten op de Algemene Maatregel van Bestuur ‘Reële prijzen Jeugdwet’
  Op 1 juli 2024 is de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Reële prijzen Jeugdwet van kracht geworden. Deze AMvB regelt dat gemeenten en aanbieders verplicht zijn om hun prijzen op te bouwen met gebruik van in de AMvB bepaalde kostprijselementen. Hiermee wordt verwacht dat gemeenten en aanbieders hierdoor bij het opstellen van een contract zorgvuldiger tot een reële prijs komen.

- Het artikel over de vertrouwenspersoon is verwijderd
  Artikel 5.2.2. in de Verordening jeugdhulp Gemeente Hengelo 2018 na 2e wijziging gaat over de beschikbaarheid van een onafhankelijke vertrouwenspersoon. In de conceptverordening 2025 is ervoor gekozen om dit artikel weg te laten omdat dit reeds volgt uit de Jeugdwet en het Besluit Jeugdwet.

Hoofdstuk 6: Overige bepalingen

- Het artikel over Privacy is verwijderd
  Artikel 6.1 in de Verordening jeugdhulp Gemeente Hengelo 2018 na 2e wijziging gaat over Privacy. Dit artikel is overbodig geworden in de conceptverordening 2025, aangezien de gemeente Hengelo reeds gehouden is aan wet- en regelgeving ziens op privacy.

- Hardheidsclausule (artikel 6.2) toegevoegd
  Er is een hardheidsclausule toegevoegd zodat het onder bijzondere omstandigheden mogelijk is te acteren in gevallen waarin de verordening niet heeft voorzien.

Verordeningen gemeente Hengelo 2025

Gemeente Hengelo

Presentatie

Verordening Maatschappelijke Ondersteuning
Verordening Jeugdhulp

3 december 2024

Aanleiding

Waarom zijn er nieuwe verordeningen opgesteld?

- De huidige verordeningen zijn verouderd
  - Verordening Jeugdhulp Gemeente Hengelo 2018 (na 2e wijzing)
  - Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Hengelo 2020

- Aanpassingen zijn nodig vanuit wet- en regelgeving en actuele jurisprudentie

- Vanaf 2025 wordt de ondersteuning en zorg, volgens het Transformatieplan, anders georganiseerd in Hengelo

- Nieuwe inkoop jeugdhulp Twente

Gemeente Hengelo

Proces

Hoe zijn we tot de nieuwe verordeningen gekomen?

Aanpassingen	Concept versie	Ter inzage-legging	Definitieve versie	Vaststelling
Mei – september	*September*	*September – oktober*	*November*	*December*

Parallel hieraan loopt het proces om de beleidsregels aan te passen.

Vraag aan de gemeenteraad:

Vast te stellen:

- Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Hengelo 2025
- Verordening Jeugdhulp Gemeente Hengelo 2025

Gemeente Hengelo

Wijzigingen in beide Verordeningen

Jeugdhulp & Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025

1. **Procedurele bepalingen aangescherpt om beter aan te sluiten op de huidige- en nieuwe werkwijze per 2025**
2. **Omschrijving van 'de Basisondersteuning' als algemene/ overige voorziening toegevoegd**
3. **Uitwerking van 'Eigen kracht', 'Sociaal Netwerk' en '(boven)gebruikelijke hulp' toegevoegd**
   - Wat kan er redelijkerwijs van de 'eigen kracht' van inwoners zelf, ouder(s), jeugdige(n), huisgenoten (en waar mogelijk het sociale netwerk) verwacht kan worden bij het oplossen van problemen?
4. **De voorwaarden voor een Persoonsgebonden budget (Pgb) zijn aangescherpt**
5. **Onderscheid tussen formele en informele ondersteuning wordt duidelijk gemaakt**
   - M.b.t. inzet van deze ondersteuning en bijbehorende tarieven

Gemeente Hengelo

Verordening

Jeugdhulp gemeente Hengelo 2025

1. **De verschillende vormen van jeugdhulp zijn zo volledig mogelijk uitgewerkt**
   - Uitwerking beschikbare overige- en individuele voorzieningen in de verordening i.p.v. beleidsregels.
   - Hierdoor is de omvang van de verordening 2025 groter dan de voorgaande versie.
   - Door de uitwerking jeugdhulpproducten weten inwoners waar ze aanspraak op kunnen maken.

2. **De omschrijving van de verschillende jeugdhulpproducten is afgestemd met de gemeenten in de regio Twente**
   - Om zoveel als mogelijk eenduidige teksten in de lokale verordeningen op te nemen.

3. **De kwaliteitseisen voor aanbieders zijn verder aangescherpt op basis van regionale- en lokale (aanbestedings)voorwaarden**

4. **Het onderzoek naar de noodzaak voor de inzet van jeugdhulp is aangepast om beter aan te sluiten op het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep (CRvB)**

Gemeente Hengelo

Verordening

Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Hengelo 2025

1. **Er wordt ook een bijdrage geheven voor het gebruik van de algemene voorziening 'Basisondersteuning'**
   - Enkel voor de diensten uit de basisondersteuning die voortkomen uit de Wmo
   - Mits er geen sprake is van een Wmo-indicatie waarvoor al een eigen bijdrage wordt geheven
   - En wanneer er sprake is van een duurzame ondersteuningsrelatie
     - Een (zorg)verlener/medewerker die voor een langere periode met dezelfde cliënt werkt;
     - Er is sprake van een relatie waarbij het persoonlijke aspect van belang is en loon de belangrijkste kostencomponent is

Gemeente Hengelo

Zijn er nog vragen?

Gemeente Hengelo

Behandelvoorstel

Onderwerp	**Nota van Uitgangspunten herontwikkeling locatie Gietart**		
Zaaknummer	3790562	**Portefeuillehouder**	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: In te stemmen met de Nota van Uitgangspunten ten behoeve van de ontwikkeling van de locatie Gietart naar wonen.		
Historie	De firma Kaltenbach, die eigenaar is van het Hengelose bedrijf Gietart, wil het bedrijf verplaatsen naar een andere locatie in de omgeving. De bedrijfslocatie is een geïsoleerde bedrijfslocatie die valt binnen het bestemmingsplan Twentekanaal waar bedrijvigheid tot en met categorie 4.1 is toegestaan. De eigenaar heeft aan de gemeente gevraagd of het mogelijk is om de locatie te herontwikkelen naar woningbouw. Om tot een herontwikkeling naar woningbouw te komen is gezamenlijk door de gemeente en de eigenaar een proces opgestart om tot een Nota van Uitgangspunten (NvU) te komen voor de herontwikkeling. Op basis van deze NvU kan het definitief stedenbouwkundig plan worden gemaakt dat vervolgens als basis dient voor het omgevingsplan. De Nota van Uitgangspunten heeft ter inzage gelegen van 12 juni tot en met 23 juli 2024. Tijdens de termijn van de tervisielegging is op 24 juni 2024 een informatiebijeenkomst gehouden. Verschillende omwonenden hebben op deze avond een reactieformulier ingevuld en afgegeven aan de initiatiefnemer. Deze formulieren worden behandeld als zienswijze. In totaal zijn er tijdens de ter inzage legging 17 zienswijzen ingediend.		

Politieke Markt	**11 december 2024**			
Voorzitter	**Griffiemedewerker**	**Zaal**	**Domein**	**Duur**
Frank Peters	Coen Hartendorp	Raadzaal	Fysiek	75 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	De sessie start met een korte toelichting van het college op het voorliggende voorstel. Hierna is er de gelegenheid voor eventuele insprekers om de raad hun input mee te geven bij de behandeling van dit voorstel. Vervolgens wordt de raad een oordeel gevraagd over de Nota van Uitgangspunten locatie Gietart. Hierover kan de raad met elkaar en het college in debat.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: Maximaal 5 minuten.	

Raad	**18 december 2024**	
Doel van de sessie	Besluitvorming - Bespreekstuk	
Behandeladvies	Na oordeelsvormende behandeling van deze zaak in de politieke markt kan een groot deel van de fracties instemmen met dit voorstel. Alleen de fractie van de SP heeft een amendement aangekondigd voor wat betreft de opname van 25% sociale huurwoningen in dit plan. De bespreking in de raad richt zich op dit amendement.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3790562	nijenhuis, joop	CMT-OM	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3790562 - Nota van Uitgangspunten herontwikkeling locatie Gietart

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:
In te stemmen met de Nota van Uitgangspunten ten behoeve van de ontwikkeling van de locatie Gietart naar wonen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het bedrijf Gietart wil verhuizen en de eigenaar wil het terrein ontwikkelen ten behoeve van woningbouw. De gemeente is bereid om hieraan mee te werken. Om dit te bereiken is gezamenlijk een Nota van Uitgangspunten opgesteld die door het college is vastgesteld en die ter visie heeft gelegen om zienswijzen te vragen aan belanghebbenden. Op basis van deze uitgangspunten kan de ontwikkeling verder ter hand worden genomen door de eigenaar en een omgevingsplan worden opgesteld.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3790562	nijenhuis, joop	CMT-OM	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3790562 - Nota van Uitgangspunten herontwikkeling locatie Gietart

BESLUIT

In te stemmen met de Nota van Uitgangspunten ten behoeve van de ontwikkeling van de locatie Gietart naar wonen.

INLEIDING

De firma Kaltenbach, die eigenaar is van het Hengelose bedrijf Gietart, wil het bedrijf verplaatsen naar een andere locatie in de omgeving. De huidige locatie voldoet niet meer aan de eisen en is te groot en inefficiënt voor de bedrijfsprocessen van Gietart. De bedrijfslocatie is een geïsoleerde bedrijfslocatie die valt binnen het bestemmingsplan Twentekanaal waar bedrijvigheid tot en met categorie 4.1 is toegestaan. De geïsoleerde ligging tussen de spoorlijn die alleen nog in gebruik is als traject voor spoorfietsen en de woonwijk Veldwijk Zuid vraagt om heroverweging van de huidige functie bij het vertrek van het bedrijf. De eigenaar heeft aan de gemeente gevraagd of het mogelijk is om de locatie te herontwikkelen naar woningbouw. De gemeente heeft aangegeven hier voor open te staan.

Om tot een herontwikkeling naar woningbouw te komen is gezamenlijk door de gemeente en de eigenaar een proces opgestart om tot een Nota van Uitgangspunten (NvU) te komen voor de herontwikkeling. Op basis van deze NvU kan het definitief stedenbouwkundig plan worden gemaakt dat vervolgens als basis dient voor het omgevingsplan.

Om invulling te geven aan de participatie van de omgeving is de NvU ter visie gelegd waarbij alle belangstellenden een zienswijze kunnen indienen. De inhoud hiervan kan worden meegenomen in het verdere proces. Tijdens de termijn van de tervisielegging is op 24 juni 2024 een informatiebijeenkomst gehouden in de kantine van Gietart. Alle omwonenden zijn hiervoor uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst is hen gevraagd wat ze van het plan vinden en wat ze goed en minder goed vinden. Verschillende omwonenden hebben op deze avond een reactieformulier ingevuld en afgegeven aan de initiatiefnemer. Deze formulieren worden behandeld als zienswijze.

Reacties

Er zijn 17 zienswijzen ontvangen. Op hoofdlijnen zijn de reacties samen te vatten onder de hieronder genoemde thema's:

- Begrijpelijk dat er woningbouw gaat worden gerealiseerd en het is een mooi plan
- Kunnen we ons al inschrijven voor een woning
- De voorgestelde hoogbouw is wel erg hoog/te hoog
- We hadden nooit overlast van Gietart en vrezen dat wel van 100 woningen
- De Pruisische Veldweg is al erg druk, vooral bij de aansluiting Kuipersdijk. Kan het kruispunt dat extra verkeer wel aan?

De reacties hebben niet geleid tot een duidelijke aanpassing van de Nota van Uitgangspunten, wel zijn er opmerkingen gemaakt die vragen om nog meer aandacht of uitwerking bij het opstellen van de definitieve plannen.

ARGUMENTEN

1.1 Met dit plan wordt Veldwijk Zuid een aantrekkelijker wijk

Door de kans die zich nu voordoet is het mogelijk om een bedrijf te verplaatsen en een potentiële hinderbron die het woongenot kan aantasten te vervangen door een kwaliteitsimpuls voor de hele woonwijk en extra woningen toe te voegen aan de Hengelose woningvoorraad.

1.2 door het vaststellen van een Nota van Uitgangspunten wordt de buurt in een vroegtijdig stadium bij de ontwikkeling betrokken

Doordat de initiatiefnemer nu al een plan heeft gemaakt dat nog niet vastligt is de buurt al in een heel vroegtijdig stadium bij de veranderingen die mogelijk gaan spelen betrokken.

KANTTEKENINGEN

1.1 er verdwijnt een economische functie die elders ruimte moet vinden

Naast wonen is ook ruimte voor economische functies nodig. Met de verplaatsing van Gietart naar een andere locatie wordt de ruimte die nog beschikbaar is voor uitbreiding van economische functies kleiner. Gelet op de locatie weegt het toevoegen van wonen op deze plek hier echter ruimschoots tegen op.

VERVOLG

Vervolg
Na het vaststellen van de Nota van Uitgangspunten wordt een overeenkomst gesloten met de initiatiefnemer om tot verdere uitwerking van dit plan over te gaan en een Omgevingsplan op te stellen om de ontwikkeling planologisch mogelijk te maken. Het plan wordt hiertoe verder uitgewerkt.

Financiën
Het financiële risico ligt bij de initiatiefnemer en de gemeentelijke kosten worden vergoed via de anterieure overeenkomst.

Communicatie
Er is uitgebreid gecommuniceerd over de Nota van Uitgangspunten. Buurtbewoners zijn rechtstreeks benaderd om op de informatiebijeenkomst te komen en via de gebruikelijke gemeentelijke kanalen zijn alle inwoners van Hengelo op de hoogte gebracht.

Juridische zaken
-

Uitvoering
Volgt later onder de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer

BIJLAGEN

Bijlage 1: Nota van Uitgangspunten ontwikkeling locatie Gietart
Bijlage 2: situatiekaart
Bijlage 3: reactienota zienswijzen

Reactienota zienswijzen

Nota van Uitgangspunten Ontwikkeling Locatie Gietart

November 2024

Gemeente Hengelo

1 INLEIDING

De firma Kaltenbach, die eigenaar is van het Hengelose bedrijf Gietart, wil het bedrijf verplaatsen naar een andere locatie in de omgeving. De huidige locatie voldoet niet meer aan de eisen en is te groot en inefficiënt voor de bedrijfsprocessen van Gietart. De bedrijfslocatie is een geïsoleerde bedrijfslocatie die valt binnen het bestemmingsplan Twentekanaal waar bedrijvigheid tot en met categorie 4.1 is toegestaan. De geïsoleerde ligging tussen de spoorlijn die alleen nog in gebruik is als traject voor spoorfietsen en de woonwijk Veldwijk Zuid vraagt om heroverweging van de huidige functie bij het vertrek van het bedrijf. De eigenaar heeft aan de gemeente gevraagd of het mogelijk is om de locatie te herontwikkelen naar woningbouw. De gemeente heeft aangegeven hier voor open te staan.
Om tot een herontwikkeling naar woningbouw te komen is gezamenlijk door de gemeente en de eigenaar een proces opgestart om tot een Nota van Uitgangspunten (NvU) te komen voor de herontwikkeling. Op basis van deze NvU kan het definitief stedenbouwkundig plan worden gemaakt dat vervolgens als basis dient voor het omgevingsplan.
Om invulling te geven aan de participatie van de omgeving is de NvU ter visie gelegd waarbij alle belangstellenden een zienswijze kunnen indienen. De inhoud hiervan kan worden meegenomen in het verdere proces. Tijdens de termijn van de tervisielegging is op 24 juni 2024 een informatiebijeenkomst gehouden in de kantine van Gietart. Alle omwonenden zijn hiervoor uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst is hen gevraagd wat ze van het plan vinden en wat ze goed en minder goed vinden. Verschillende omwonenden hebben op deze avond een reactieformulier ingevuld en afgegeven aan de initiatiefnemer. Deze formulieren worden behandeld als zienswijze.

1.1 Ingediende zienswijzen

In totaal zijn er 17 zienswijzen ingediend. Met het oog op privacyoverwegingen zijn de zienswijzen niet voorzien van NAW-gegevens, maar geanonimiseerd voor zover het natuurlijke personen betreft. De ingediende zienswijzen zijn samengevat en niet als bijlage bij deze nota gevoegd. De zienswijzen worden op volgorde van nummering beantwoord. Bij de beantwoording van iedere zienswijze wordt de indiener van een zienswijze consequent aangeduid als ‘indiener’. Eén zienswijze is ingediend door een bewoners van de Hulststraat mede namens diverse omwonenden die met hun handtekening hun steun aan de zienswijze hebben gegeven.

1.3 Vervolgproces

Deze Reactienota zienswijzen wordt samen met de NvU aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden. Alle indieners van een zienswijze worden op de hoogte gesteld wanneer de behandeling van de stukken in de gemeenteraad plaatsvindt. Tevens ontvangen alle indieners de Reactienota per post.

Nummer zienswijze	Indiener	Ingediend op
01	Indiener	24 juni 2024
02	Indiener	24 juni 2024
03	Indiener	24 juni 2024
04	Indiener	24 juni 2024
05	Indiener.	24 juni 2024
06	Indiener	24 juni 2024
07	Indiener	24 juni 2024
08	Indiener	24 juni 2024
09	Indiener	24 juni 2024
10	Indiener	24 juni 2024
11	Indiener	24 juni 2024
12	Indiener	24 juni 2024
13	Indiener	24 juni 2024
14	Indiener	24 juni 2024
15	Indiener	24 juni 2024
16	Indieners	24 juli 2024
17	Indiener	23 juli 2024

Algemene tendens uit de zienswijzen
In algemene zin zijn de volgende zienswijzen ingediend.

- Begrijpelijk dat er woningbouw gaat worden gerealiseerd en het is een mooi plan
- Kunnen we ons al inschrijven voor een woning
- De voorgestelde hoogbouw is wel erg hoog/te hoog
- We hadden nooit overlast van Gietart en vrezen dat wel van 100 woningen
- De Pruisische Veldweg is al erg druk, vooral bij de aansluiting Kuipersdijk. Kan het kruispunt dat extra verkeer wel aan?

2 REACTIE OP INGEDIENDE ZIENSWIJZEN

Zienswijze 1 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Het wordt druk bij de hoofdontsluiting. Kan een weg worden aangelegd ter plaatse van de spoorbaan.	De spoorbaan is niet in eigendom van de gemeente of initiatiefnemer en kan niet worden gebruikt voor de ontsluiting van de wijk. Bovendien zou deze te dicht op de kruising Pruisische Veldweg/Kuipersdijk uitkomen. Met de huidige bestemming genereert locatie Gietart ook verkeersbewegingen van en naar de locatie. Deze ritten leveren geen problemen op voor de afwikkeling van de kruising van de Pruisische Veldweg – Kuipersdijk. De nieuwe bestemming met ca. 100 woningen levert wel meer autoritten op, maar is naar verwachting niet dusdanig hoog dat dit een verslechtering oplevert voor de bereikbaarheid van de Pruisische Veldweg. Als monitoring uitwijst dat er wel sprake is van een ernstig verslechterde bereikbaarheid, kan een maatregel, bijvoorbeeld verkeerslichten, een hernieuwde afweging zijn.
B	Jammer dat er geen sociale huurwoningen komen	Zoals aangegeven zijn er in Veldwijk Zuid en directe omgeving al veel sociale huurwoningen (ca 67%) en streven wij naar zoveel mogelijk gemengde wijken. Om die reden is het niet gewenst nog meer sociale huur toe te voegen.
C	Weinig open ruimte	Naar onze mening is er in dit plan ruim voldoende open ruimte. Er is royaal rekening gehouden met ruimte voor groen en waterberging en is er ook voldoende ruimte voor spelen. Nog meer open ruimte gaat ten kosten van woningen en dat zou betekenen dat elders ruimte moet worden opgeofferd om die woningen te bouwen.

Zienswijze 2 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2022

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Pruisische Veldweg is al overbelast	Zie 1A

B	Flat is niet mooi	Het uiterlijk van de hoogbouw is nog niet bepaald. Dit volgt in een later stadium. We hebben in Hengelo, net als in de rest van Nederland, een woningbouwopgave die opgelost moet worden. Dit dient bij voorkeur te gebeuren door inbreiding in plaats van uitbreiding. Deze her te ontwikkelen locatie aan de rand van Veldwijk-Zuid is een zeer geschikte plek om een deel van de woningbouwopgave voor Hengelo in te vullen. Belangrijk punt bij inbreiding is om ook aandacht te hebben voor de hoogwaardige kwaliteit van de openbare ruimte tussen de bebouwing, als prettige ruimte om te verblijven, te spelen en te wandelen, als noodzakelijke verkeersruimte en ook als ruimte voor groen t.b.v. het voorkomen van hittestress en als waterretentie. Ook om tot een economisch haalbaar plan te komen, is er een minimum aantal woningen noodzakelijk. Om ook de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen garanderen moet er verdicht en hoger gebouwd worden. Stedenbouwkundig gezien markeert deze plek de entree van de wijk en ligt op een belangrijke en herkenbare plek aan de rondweg, in de bocht waar de Breemarsweg en Kuiperdijk in elkaar overgaan. Om dit op stedenbouwkundige schaal te markeren is juist hier een hoogteaccent in het plan gewenst.

Zienswijze 3
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Woonplan ziet er goed uit maar de toren is te hoog	Zie antwoord 2B
B	Goede woonmix, hopelijk komen er ook seniorenwoningen	In het plan wordt ook voorzien in grondgebonden levensloopbestendige woningen, met een compleet woonprogramma op de begane grond. Daarnaast worden er gelijkvloerse appartementen gerealiseerd in de woontoren.

Zienswijze 4 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Geweldig plan	Dank voor deze reactie

Zienswijze 5 Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Blij met de woonbestemming maar de toren is te hoog. Liever 20m ipv 35 m	Zie antwoord 2B
B	Graag zorgen dat de Pruisische Veldweg geen racebaan meer is	Aanpassingen aan de bestaande wegenstructuur maken geen deel uit van deze NvU.
C	Aandacht voor starterswoningen	Uitgangspunt van de de NvU is dat 50% van de woningen betaalbaar zijn en daarmee ook voor starters bereikbaar.

Zienswijze 6 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Blij met voorgenomen ontwikkeling	Dank voor deze reactie

Zienswijze 7 Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Hopelijk is de woontoren klaar voordat ik daar te oud voor ben	Dat hopen wij ook. Indien alles meezit kan naar verwachting in 2026 worden gestart met de bouw.
B	Ontsluiting liever via zuiden uit angst drukte op Pruisische Veldweg	Zie antwoord 1A. Toegang vanuit het zuiden is niet wenselijk omdat de wegen bij HSV hier niet op zijn berekend. Ook moet dan groen en de beek extra worden gekruist. Dit betekent een ongewenste aantasting van het waardevolle groen.
C	Komen er ook vrije sector huurwoningen	Dat is nog niet met zekerheid te zeggen. Het plan laat dit wel toe.

Zienswijze 8 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Te weining aandacht voor veiligheid kinderen bij rententiegebied	Alle wadi's voldoen aan de reguliere uitgangspunten zoals die overal zonder problemen worden toegepast. Deze zijn ook alleen watervoerend bij en kort na intensieve regen.
B	Voorkeur voor ontsluiting op Twekkelerweg	Dit is niet mogelijk omdat dan verschillende particuliere terreinen moeten worden gepasseerd en bovendien een aanzienlijk hoogteverschil moet worden overwonnen ter plaatse van de spoorbaan.
C	Akzo en Twence zorgen voor luchtvervuiling	Dit is een algemeen onderwerp dat geen invloed heeft op de NvU.
D	Omliggende zand en grindwegen zijn niet aangepakt	idem
E	Grond is vervuild en niet geschikt voor woningbouw	Bij de start van de bouw zal de grond moeten voldoen aan de eisen voor woningbouw en indien dus moeten zijn gesaneerd.

Zienswijze 9 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Goed plan	Dank voor de reactie
B	Aansluiting van plan op Goudenregenstraat leidt tot situatie dat Goudenregenstraat racebaan wordt. Graag drempels	We zullen onderzoeken of de verbinding met de Goudenregenstraat leidt tot ongewenste verkeerssiutaties of te hard rijden en zo nodig maatregelen nemen.
C	Aandacht voor speelplekken in Goudenregenstraat	De speelplekken in de Goudenregenstraat maken geen deel uit van deze NvU.

Zienswijze 10 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Aandacht voor calamiteiten nodig (doorgang hulpdiensten)	In het plan wordt voorzien voor voldoende doorgangen en het plan zal tzt worden getoetst door de hulpdiensten voordat het definitief wordt gemaakt

B	Rust verdwijnt en gebied wordt minder aantrekkelijk	Indien het bedrijf verhuist en de huidige bestemming wordt gehandhaafd kan zich hier een bedrijf vestigen in milieucategorie 4.2. Dit zijn bedrijven met veel verkeeraantrekkende werking en potentieel grote impact op de omgeving. Dat u nu geen overlast ervaart is geen garantie voor de toekomst. Zeker niet met de huidige bestemming.
C	Geen hoge woningen maar wel betaalbare woningen	Zie antwoord 2B
D	Wil graag meerdere plannen zien om te kiezen	Vanuit de Nota van Uitgangspunten wordt door de initiatiefnemer een stedenbouwkundig model ontwikkeld dat voldoet aan de uitgangspunten. Een eerste verbeelding is hiervan al gemaakt. Er wordt geen prijsvraag of variantenstudie gedaan waarbij de omgeving mag kiezen uit verschillende varianten.

Zienswijze 11 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Entree gebied is probleem, wordt te druk op de Pruisische Veldweg	Zie antwoord 1A
B	Moeite met hoogbouw omdat daar sociale huur wordt verwacht terwijl Veldwijk Zuid al een arme wijk is.	Zie antwoord 2B. De hoogbouw is bedoeld voor betaalbare koop of vrije sector huur.
C	Wat is de impact van heien voor een woontoren op de omgeving en het eigen huis dat al 100 jaar oud is	Bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de impact op de omgeving. Indien blijkt dat heien tot schade aan gebouwen in de omgeving kan leiden moeten alternatieve funderingsmethoden worden gebruikt zoals schroefpalen.

Zienswijze 12 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Aandacht nodig voor voldoende parkeerplekken, mag niet worden afgewenteld op bestaande wijk waar al veel parkeerdruk is	Het plan dient te voldoen aan de parkeernormen zoals ook is verwoord. Hiermee wordt voorkomen dat het parkeren wordt afgewenteld op de omgeving en de bestaande wijk.

Zienswijze 13 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024 aangevuld op 9 juli

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Goed idee om woningbouwplan te maken en plek woontoren is de beste plek	Dank voor deze reactie
B	Hoofdontsluiting gaat veel druk veroorzaken op Pruisische Veldweg	Zie antwoord 1A
C	Fijn dat er veel aandacht is voor groen en water	Dank voor de reactie
D	Graag betaalbare en levensloopbestendige woningen	Deze maken onderdeel uit van het voorgenomen woningbouwprogramma. Zie ook antwoord 3B.
E	Hebben nooit overlast ondervonden van het bedrijf en vrezen dat nu wel	Zie antwoord 10B
F	Woningen die grenzen aan achtertuin zijn geen positieve verbetering	Zie antwoord 10B
G	Kornolejepad wordt nu al te druk gebruikt door fietsers en scooters en dat zal alleen maar meer worden	We kunnen niet uitsluiten dat dit pad drukker wordt, maar verwachten niet dat dit grote invloed heeft omdat we niet verwachten dat er veel verkeersbewegingen vanuit het nieuwe deel richting Veldwijk Zuid gaan.
H	Vrees voor parkerende auto's waardoor garage geblokkeerd wordt	Bestaande parkeerplaatsen en garages dienen te worden gerespecteerd en mogen niet worden geblokkeerd door deze ontwikkeling

Zienswijze 14 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Nieuwbouw is prima idee, woontoren niet gepast	Zie antwoord 2B
B	Wordt het niet te druk op de kruising Kuipersdijk-Pruisiche Veldweg	Zie antwoord 1A
C	Graag ook aandacht voor levensloopbestendige woningen	Zie antwoord 13D en 3B
D	Bredere ontsluiting en andere ontsluiting voor fietsers omdat het nu al onoverzichtelijk is	De precies maatvoering en vormgeving van de ontsluitingen dienen nog ontworpen te worden. Deze dienen te voldoen aan de geldende normen en veilig te zijn voor de gebruikers.

Zienswijze 15 – Indiener
Ingediend d.d.: 24 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Tegen hoogbouw omdat die invloed heeft op het zicht voor omwonenden. Verder mooi plan.	Dank voor uw reactie, zie over hoogbouw ook antwoord 2B
B	Meer koopwoningen is belangrijk voor de wijk	Dank voor uw reactie, deze zijn ook voorzien in het plan

Zienswijze 16 – Indieners
Ingediend d.d.: 24 juli 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Tijdens de informatiebijeenkomst is niet aangegeven wie de projectontwikkelaar is	De gemeente heeft een overeenkomst gesloten met Holland Immo BV ten behoeve van de ontwikkeling. Voor de NvU is het echter niet relevant wie de ontwikkelaar is.
B	Brief is slechts bij enkele mensen bezorgd	Door de initiatiefnemer is aan alle omwonenden een brief gestuurd met een uitnodiging voor de informatiebijeenkomst. Tevens is de terinzagelegging en de infomatiebijeenkomst gepubliceerd om de gemeentesite en in het Hengeloos Weekblad.
C	Er lijkt al veel besloten	Er is inderdaad een duidelijk voornemen van initiatiefnemer en gemeente om tot de ontwikkeling van woningbouw te komen na de verhuizing van het bedrijf Gietart. De NvU gaat niet over wel of geen woningbouw.
D	Bewoners flat Hulsstraat zijn tegen omdat er van een situatie waarin nooit overlast is nu dreigt dat er een drukke wijk komt	Zie antwoord 10B
E	Veiligheid bij calamiteiten lijkt niet gewaarborgd	Zie antwoord 10A
F	De capaciteit van de toegangswegen is niet toereikend	Zie antwoord 1A
G	Er is sprake van kapitaalvernietiging door de sloop van bedrijfsgebouwen	De eigenaar is van mening dat de panden niet meer goed genoeg zijn om nog lang in gebruikt te houden. Voor het voornemen om naar woningbouw te gaan is dit voor de gemeente geen relevant aspect maar een beslissing van de eigenaar
H	Overbelasting door verkeer, geluid en milieubelasting van de nieuwe wijk is niet gewenst net als het hoge gebouw	Zie antwoord 1A en 2B
I	Er kan ook beroep worden ingediend bij de rechter als er geen zienswijze is ingediend	Dat is correct, maar heeft geen betrekking op de Nota van Uitgangspunten. Dit is pas relevant bij de procedure om het omgevingsplan vast te stellen. Deze volgt later nog.

Zienswijze 17 – Indiener
Ingediend d.d.: 23 juni 2024

Samenvatting zienswijze en reactie

	Zienswijze	Reactie
A	Oneens met het woningbouwprogramma, er moeten meer betaalbare woningen en sociale huurwoningen in het plan worden gerealiseerd voor starters en lage inkomens	In totaal zijn er in Hengelo voor de komende tien jaar plannen in ontwikkeling voor de bouw van meer dan 5000 woningen. Dit plan voorziet dus maar voor een klein deel in de totale programmering van woningen in Hengelo. Overall voor de hele gemeente is een woningbouwprogrammering vastgesteld die in hoofdzaak voorziet in de bouw van betaalbare woningen en met Welbions zijn afspraken gemaakt over de te realiseren woningen ten behoeve van de sociale huur in het kader van de prestatieafspraken. Zoals aangegeven zijn er in Veldwijk Zuid en directe omgeving al veel sociale huurwoningen (ca 67%) en streven wij naar zoveel mogelijk gemengde wijken. Om die reden is het niet gewenst sociale huur toe te voegen op deze locatie.
B	Wat is de norm voor betaalbare woningen	U gaat uit van de suggestie dat betaalbare woningen allemaal in het appartementengebouw worden gerealiseerd. Dat is niet juist. In totaal worden er naar verwachting minstens 100 woningen gebouwd waarvan de helft betaalbaar dient te zijn. In totaal zijn er circa 30 appartementen voorzien en circa 70 overige woningen. Een deel van de appartementen zal bovendien niet vallen in de categorie betaalbaar, maar duur. Een deel van de grondgebonden woningen zullen dus ook in de categorie betaalbaar vallen. De gemeente hanteert voor betaalbare woningen een vrij op naam prijs van € 300.000 in geval van appartementen en € 355.000 voor grondgebonden woningen prijspeil 2024.
C	Ik ben van mening dat ik als bewoner van de Hulststraat belanghebbende ben	Wij hebben uw zienswijze meegenomen in de beoordeling.

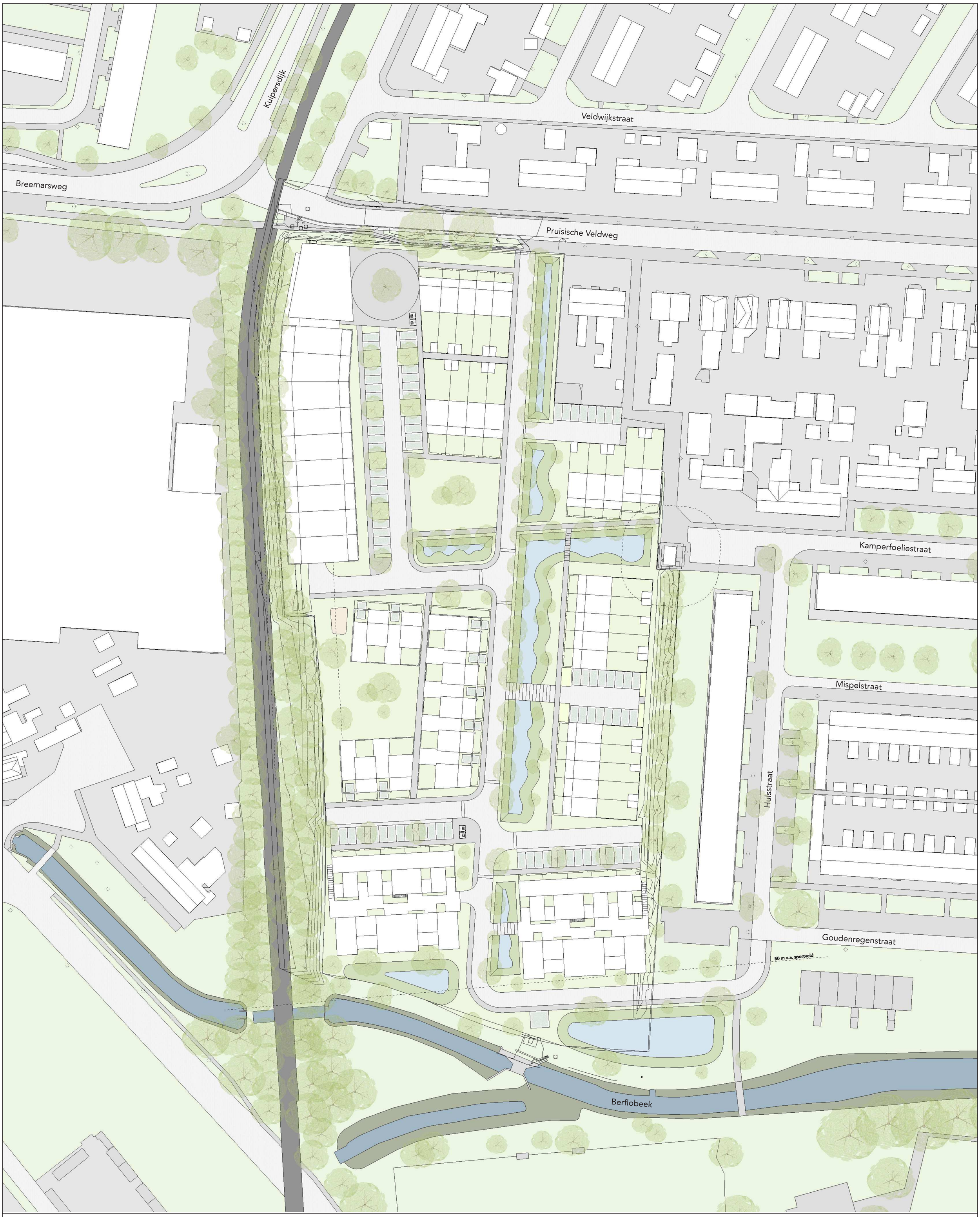

Situatie | 1:500

21014 | 040-001 | 18.04.2024

Hengelo I Herontwikkeling gebied Kaltenbach | Gietart

Stedenbouwkundig structuurplan

mas ARCHITECTUUR

Herontwikkeling Locatie Kaltenbach | Gietart

Nota van uitgangspunten

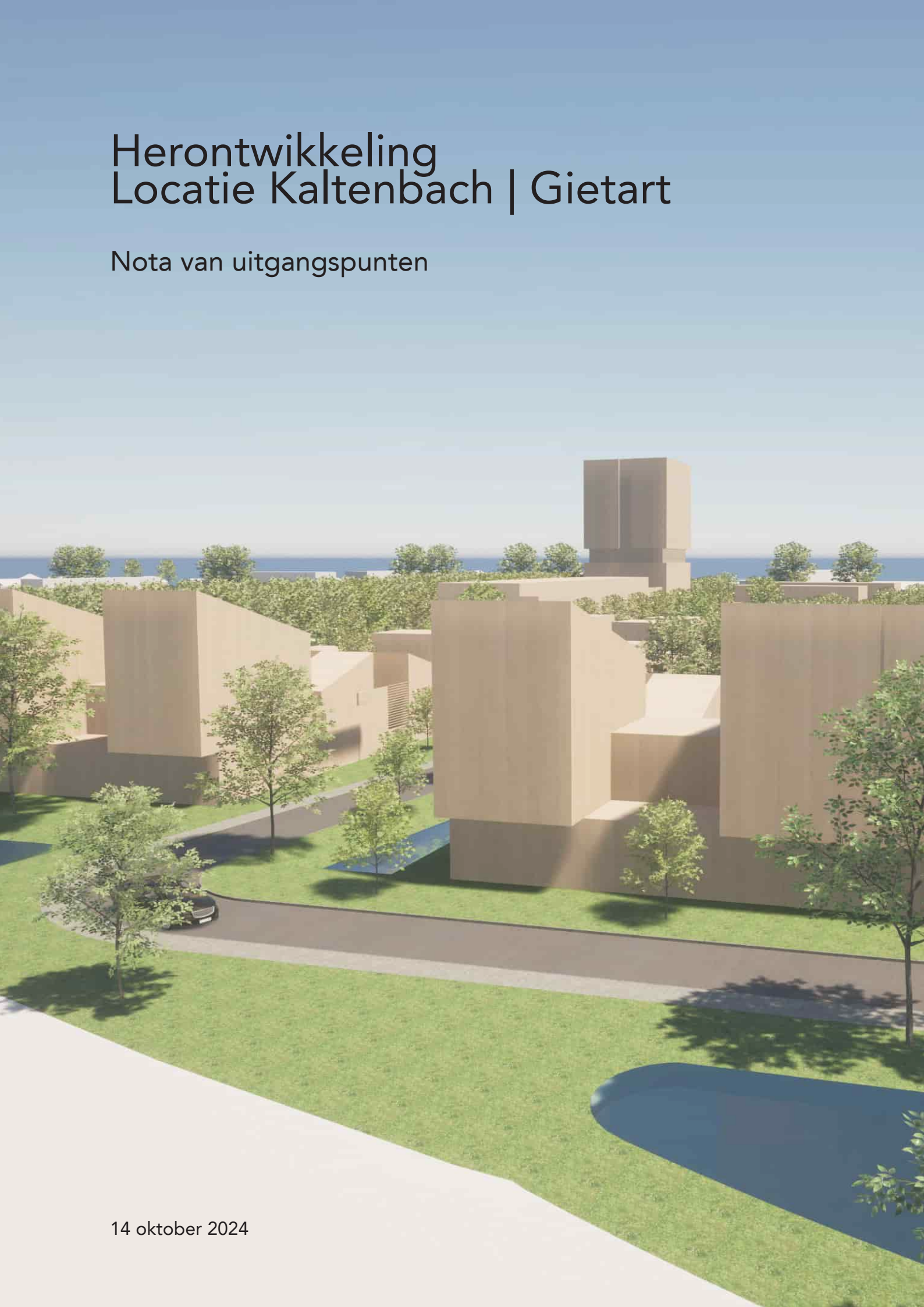

14 oktober 2024

Groen

Inhoud

Inhoudsopgave **3**

Inleiding **4**
Inleiding 4
Doel 7
Proces 7

Geschiedenis **8**
Omgeving 9
Kaltenbach | Gietart 9

Ambitie **10**
Ambitie 11

Wonen | Werken | Verblijven **12**
Wonen 13
Werken 15
Verblijven 15

Stedenbouwkundige visie **16**
Plangebied 17
Stedenbouwkundige visie 17
Stedenbouwkundige kaders 19
Beeldkwaliteit 19
Onsluiting, mobiliteit en parkeren 21
Fasering 21
Duurzaamheid 19
Plankaders 28
Onderzoeken 29
Milieukaders 29
Archeologie 35
Water en hydrologisch 35
Groen 37

Tot slot **38**
Tot slot 39
Bronvermelding 41

Inleiding

Inleiding

Sinds de jaren ’30 van de vorige eeuw is het bedrijf Gietart (nu Kaltenbach | Gietart) gevestigd aan de Pruisische Veldweg in Hengelo. Kaltenbach | Gietart ontwerpt, produceert en levert geavanceerde productielijnen en machines voor het stralen en spuiten van staal, met als doel de kwaliteit van staalproducten te garanderen.

De huidige locatie en de opstallen passen niet meer bij de actuele bedrijfsvoering van het bedrijf. Kaltenbach | Gietart wil daarom de vestiging verplaatsen naar een andere locatie in de regio Twente, bij voorkeur in Hengelo.

Het vigerende bestemmingsplan staat op deze locatie een milieucategorie 4.2 toe. Dit betekent dat er op deze locatie zware industrie, met bijbehorende milieunormen m.b.t. bijvoorbeeld geur, stof, geluid en gevaar, gevestigd mag worden.

Met het verplaatsen van de vestiging van Kaltenbach | Gietart naar een andere, geschiktere locatie ontstaat de mogelijkheid om het gebied te herontwikkelen van een industrie- naar een woonbestemming. Zo kan er ook op natuurlijke wijze bijgedragen worden aan de woonopgave van de gemeente Hengelo, door te verdichten binnen de bestaande stedelijke grenzen.

Ten oosten van het plangebied ligt de woonwijk Veldwijk-Zuid, een wijk die in de afgelopen deccenia gerevitaliseerd is en hoog percentage sociale woningbouw kent. Kaltenbach | Gietart vormt met haar industriefunctie een uitzondering binnen de woonwijk Veldwijk-Zuid als geheel. Met de transformatie van het plangebied naar een woonbestemming wordt zowel de ontsluiting van de bestaande woonwijk alsook de zichtbaarheid en herkenbaarheid van Veldwijk-Zuid als geheel verbetert.

Binnen het plangebied zijn er, in aanvulling op het bestaande aanbod in Veldwijk-Zuid, volop kansen voor een gedifferentieerd woonaanbod, met woningen voor zowel starters, gezinnen als ouderen. Het uitgangspunt is om een levendige wijk te realiseren, die voldoet aan de woonwensen van nu en van de toekomst.

Voor het realiseren van een goede woonkwaliteit is het integraal ontwerpen van een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte cruciaal. Door een integrale ontwerpaanpak kan er optimaal gebruik worden gemaakt van het openbaar gebied, waarbij aspecten zoals o.a. beleving, sociale veiligheid, groen, water, spelen, verkeer, parkeren, als ook klimaatvraagstukken zoals extreme neerslag of droogte, relevant zijn.

Doel

Het doel van deze Nota van Uitgangspunten (NvU) is om richting te geven aan de herontwikkeling van de huidige locatie Kaltenbach | Gietart. De NvU gaat in op verschillende deelaspecten die relevant zijn voor de verdere planvorming voor de herontwikkeling van een industrie- naar een woonbestemming.

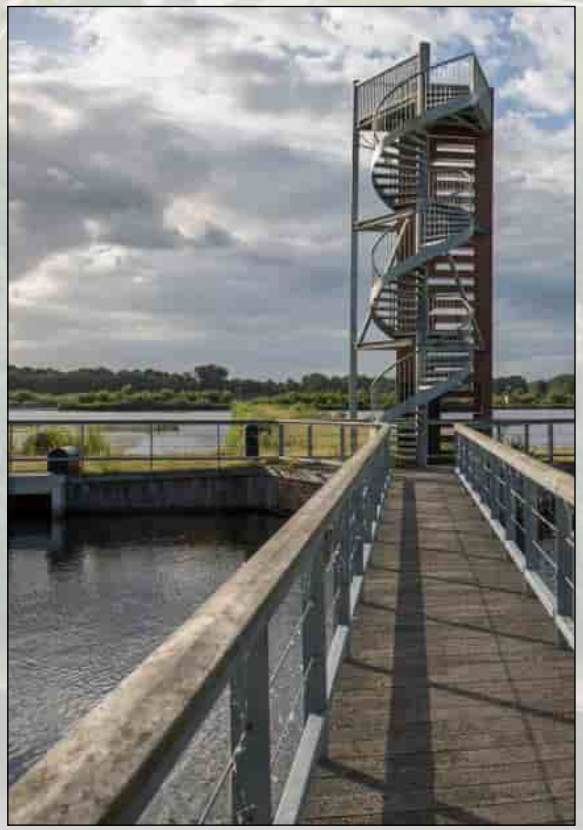

Proces

Deze Nota van Uitgangspunten is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met verschillende actoren en belanghebbenden.

Er is samengewerkt en informatie uitgewisseld tussen o.a.: de initiatiefnemer, architect/stedenbouwkundige, adviseur ruimtelijke ordening, de verschillende disciplines van de gemeente Hengelo (stedenbouw, verkeer, groen, milieu, bodem, wonen, civiel en economische zaken), Waterschap Vechtstromen en de Woningcorporatie Welbions.

Om tot een gedragen plan te komen zijn in verschillende workshops met de intiatiefnemer, architect/stedenbouwkundige en gemeente Hengelo ideeën, kaders en plannen met elkaar besproken en zijn er in overleg uitgangspunten bepaald die in deze nota zijn vastgelegd.

Daarnaast zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd om de planvorming en ruimtelijke onderbouwing te ondersteunen.

Omwonenden en belanghebbenden zullen in een participatiebijeenkomst inhoudelijk worden geinformeerd over de planvorming, voordat de Nota van Uitgangspunten en het structuurplan terinzage worden gelegd. De output uit deze bijeenkomst zal gewogen worden en meegenomen worden in de verdere planvorming.

Geschiedenis

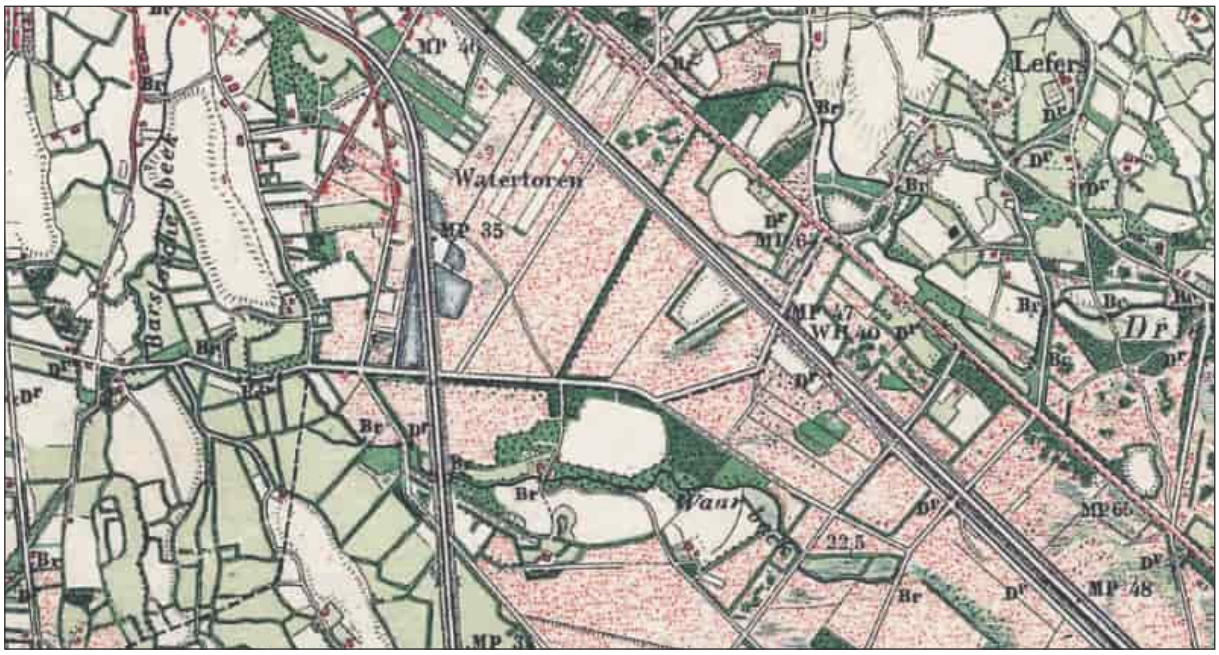

Omgeving

De Pruisische Veldweg is historisch gezien een belangrijke verbindingsweg tussen de stad Hengelo en het buitengebied. Op kaarten uit 1851 komt deze weg al voor. De weg volgt min of meer op gepaste afstand de Waarbeek (tegenwoordig de Berflobeek), die ten zuiden van het plangebied stroomt. Deze beek vormt ook de natuurlijke zuidelijke grens van de woonwijk Veldwijk Zuid.

Tussen de Pruisische Veldweg en de Berflobeek waren de groengronden langs de beek van belang voor de ontwikkeling van de landbouw in het gebied. In de ondergrond is dit terug te vinden doordat er op verschillende plekken kleilagen zijn ontstaan door overstromingen van de beek.

Eén van de in het oog springende elementen in het gebied is de oude spoorlijn. Deze lijn is in 1885 door GOLS (Geldersch-Overijsselsche Lokaalspoorweg-Maatschappij) in gebruik genomen.
Deze spoorwegverbinding was een aanjager voor de industrie in Hengelo. Via deze lijn werden producten richting het Ruhrgebied vervoerd. Ook door Gietart werd hier vroeger gebruikt van gemaakt.

Een ander inrichtingselement dat van groot belang is geweest voor de omgeving is het Twentekanaal. Dit kanaal is rond 1935 aangelegd en fungeerde net als de spoorlijn als een 'boost' voor de Twentse industrie en daarmee ook de stad Hengelo.
Vlak na de Tweede Wereldoorlog is Veldwijk Zuid uitgebreid met o.a zogenaamde 'noodwoningen' ten zuiden van het FBK-stadion. In de jaren zestig van de twintigste eeuw is de wijk nogmaals uitgebreid, met diverse woningtypologiën in een heldere stedenbouwkundige stempelstructuur. De woonfunctie werd daarmee definitief verankerd in de omgeving.

Dit deel van de wijk heeft in 2013, in opdracht van Woningcorporatie Welbions, die een groot deel van de bestaande woningen in haar bezit heeft, een flinke transformatie ondergaan.

Kaltenbach | Gietart

Gietart is in 1922 opgericht als handelsfirma in gieterij-artikelen. Sinds de jaren '30 is het bedrijf gevestigd op de huidige locatie aan de Pruisische Veldweg. In de loop der jaren heeft Gietart haar werkzaamheden uitgebreid met machinebouw. Hiervoor is het perceel destijds ook vergroot. In 2009 heeft Kaltenbach Gietart overgenomen.

Doordat de huidige locatie en de opstallen niet meer passen bij de actuele bedrijfsvoering van Kaltenbach | Gietart wil het bedrijf de vestiging verplaatsen naar een andere locatie in de regio Twente, bij voorkeur in Hengelo.

Ambitie

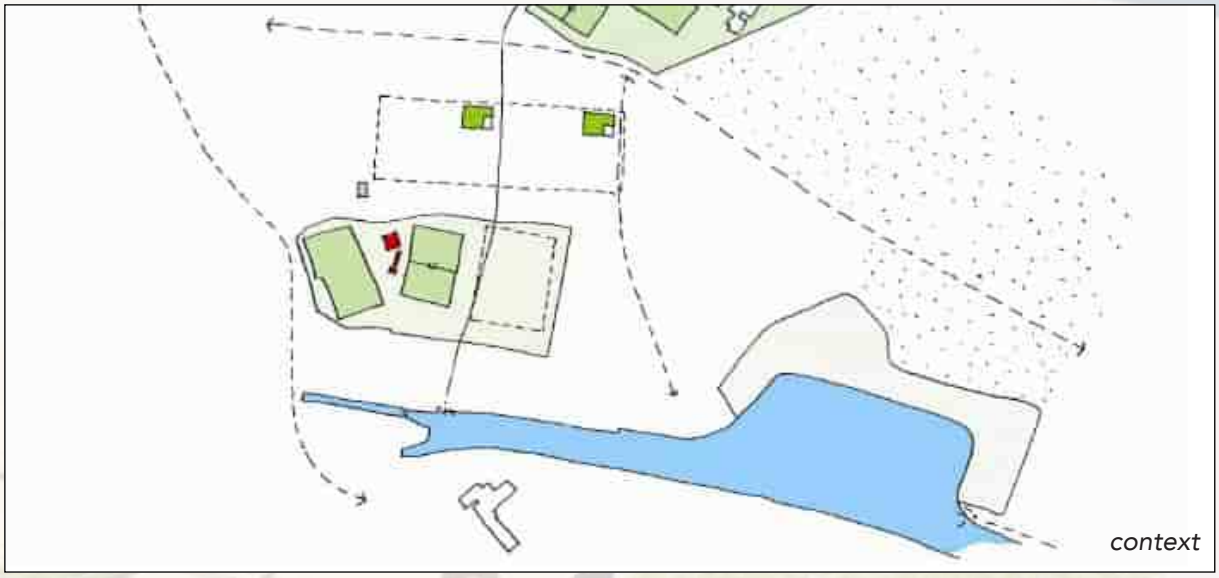

Ambitie

Met het verdwijnen van de industriefunctie op de locatie Kaltenbach | Gietart wordt de locatie onttrokken aan het Omgevingsplan Bedrijventerrein Twentekanaal en krijgt wijk Veldwijk-Zuid als geheel definitief een zuivere woonbestemming.
Met de herontwikkeling van de locatie ontstaat tevens de eenmalige, unieke kans om de woonwijk Veldwijk-Zuid een herkenbaar en eigen 'gezicht' te geven. Niet langer lager gelegen en verstopt achter de spoorlijn en de industrie, maar duidelijk zichtbaar vanaf de Breemarsweg en de Kuipersdijk.

Bij deze unieke kans hoort een heldere en uitgesproken ambitie, die later in de planvorming nader uitgewerkt zal worden in een definitief stedenbouwkundig plan, een inrichtingsplan en een beeldkwaliteitsplan.

De ambitie voor deze unieke, nieuwe woonlocatie is als volgt samen te vatten:

- Een integrale ontwerpaanpak van architectuur, stedenbouw en landschap is cruciaal om de gewenste kwaliteit en cohesie binnen de bebouwde en onbebouwde leefomgeving te realiseren. Dit versterkt de wijk als geheel en heeft een positieve impact op de omgeving.
- Een goed ontwerp voor de openbare ruimte, waarin aspecten zoals o.a. beleving, sociale veiligheid, groen, water, spelen, verkeer, parkeren, als ook actuele klimaatvraagstukken, zoals extreme neerslag of droogte, worden geïntegreerd is hierbij van evident belang.
- Het ontwerp voor het nieuwe plan moet een duidelijk en herkenbaar gezicht vormen voor de woonwijk Veldwijk-Zuid als geheel. De entree van de wijk Veldwijk-Zuid wordt aangeduid door middel van een 'landmark' of hoogteaccent.
- Er dient een gevarieerd aanbod aan woningtypologiën te worden gerealiseerd, dat past bij de huidige marktvraag en een aanvulling is op het huidige woningaanbod binnen Veldwijk-Zuid als geheel.
- Het ontwerp voor de locatie moet op verschillende stedenbouwkundige niveau's (bijv. groen, water, langzaam verkeer, autoverkeer, etc.) aansluiten op het bestaande deel van de wijk, waarbij een afgewogen balans tussen gevoel van continuïteit en een eigen identiteit uitgangspunt moet zijn.
- Groenstructuren dragen bij aan de verbinding tussen de bestaande wijk, de nieuwe wijk, de sportvelden en het buitengebied. Bestaande groenstructuren dienen te worden geborgt en waar nodig te worden versterkt of aangevuld met nieuwe groen- en waterstructuren, om bij te dragen aan een aangename leefomgeving en een klimaatadaptieve wijk, die de klimaatvraagstukken van nu en van de toekomst kan doorstaan.

Wonen | Werken | Verblijven

functiekaart

Wonen

Uitgangspunt voor de herontwikkeling van de locatie Kaltenbach | Gietart is dat er een gevarieerd aanbod aan woningtypologiën dient te worden gerealiseerd, dat past bij de huidige marktvraag en een aanvulling is op het huidige woningaanbod binnen Veldwijk-Zuid als geheel.

In Veldwijk-Zuid wonen momenteel (in 2023) ca. 955 mensen.

De wijk heeft 507 woningen, die qua eigendomssituatie als volgt zijn onder te verdelen:
- ca. 67% sociale huur
- ca. 31% koop
- ca. 2% onbekend

Qua woningtypologie is de volgende onderverdeling te maken:
- ca. 36% appartementen
- ca. 26% tussenwoningen of geschakeld
- ca. 10% hoekwoningen
- ca. 16% twee-onder-één-kap woningen
- ca. 12 % vrijstaande woningen

Uit de cijfers blijkt dat de wijk Veldwijk-Zuid reeds een zeer groot percentage aan sociale woningbouw kent. Woningcorporatie Welbions heeft in de directe omgeving van de planlocatie ca. 500 woningen in hun bezit, waarvan ca. 330 in Veldwijk-Zuid. Voor een goede balans in de wijk is verdere toevoeging van sociale woningen niet wenselijk.

Leverink+Assen resultaatmakelaars hebben in februari 2023 een marktonderzoek uitgevoerd en deze vertaald naar een nieuwbouwadvies.

Kansrijke doelgroepen voor deze planlocatie kunnen volgens de zogenaamde 'Whooz Whize-profielen' als volgt worden gecategoriseerd:
- ca. 24% volks en uitgesproken
- ca. 23% gewoon gemiddeld
- ca. 15% gezellige emptynesters
- ca. 13% plannen en rennen

Het onderzoek wijst verder uit dat de meest kansrijke doelgroepen voor dit plangebied mensen zijn, variërend van 30-60^{+} jaar, met een inkomen van ca. 1x tot 2x modaal.

Door doelgroepen te combineren ontstaat een toekomstbestendige, gemêleerde en levendige wijk. Conform randvoorwaarde vanuit de Gemeente Hengelo dient het plan te voorzien in een woonmix van ca. 50% betaalbare, ca. 40% middeldure en ca. 10% dure woningen.

De trend van de laatste jaren laat zien dat er meer behoefte is aan woningen voor starters en één- en tweepersoons huishoudens. Voor deze categorie zullen bijvoorbeeld kleinschalige appartementen in de woontorens zogenaamde 'stadswoningen' met de mogelijkheid tot kleinschalig werken aan huis, worden gerealiseerd.

Ook vergrijzing speelt een rol in onze maatschappij. Ca. 18% van de huidige bewoners van Veldwijk-Zuid is ouder dan 65 jaar. Voor ouderen zullen in het plan levensloopbestendige, gelijkvloerse woonoplossingen worden voorzien. Dit kan in de vorm van patiowoningen of appartementen, in de woontoren of aan de Berflobeek.

Voor gezinnen worden grondgebonden eengezinswoningen in het plan opgenomen en wordt er tevens rekening gehouden met een speelplek voor jonge kinderen.

Werken

In de markt is vraag naar kleinschalig werken aan huis, bijvoorbeeld voor ZZP-ers. Hiervoor zijn in het plan zogenaamde 'stadswoningen' voorzien.
Op de begane grond bestaat hier, naast de parkeerfunctie, de mogelijkheid voor bijvoorbeeld een kantoorruimte of een atelier te realiseren. De verdiepingen bieden ruimte voor een eigentijds woonprogramma. Deze combinatie van wonen en werken voegt extra kleur en meer gebruiksvariatie aan de wijk toe.

Onderin de woontoren bestaat tevens de mogelijkheid voor het realiseren van bijvoorbeeld een kleine commerciële of maatschappelijke functie voor de wijk.

Verblijven

Belangrijke dragers van de inrichting van de openbare ruimte zijn o.a. de groenstructuur, het water en de voetpaden. De openbare ruimte is hierdoor aantrekkelijk voor o.a. ontmoeten, spelen en wandelen.

De structuren van groen, water en langzaam verkeer dragen bij aan de verbinding tussen de bestaande wijk, de nieuwe wijk, en het buitengebied. In de directe omgeving zijn veel bezochte wandelpaden richting o.a. de sportvelden, het monumentale sluiscomplex, het attractiepark De Waarbeek en het Kristalbad. Het landelijke gebied van Twekkelo kan ook per (spoor-)fiets ontdekt worden.

In het plan wordt vanzelfsprekend ook een speelplek gerealiseerd (categorie A, volgens richtlijn van de gemeente Hengelo) voor kinderen van 0 t/m 12 jaar.

Stedenbouwkundige visie

Plangebied

Het plangebied Kaltenbach | Gietart beslaat circa 1,2 hectare en wordt aan de noordzijde begrensd door de Pruisische Veldweg, aan de oostzijde door de woonwijk Veldwijk Zuid, aan de zuidzijde de Berflobeek en aan de westzijde door de oude spoorlijn.

Het vigerende bestemmingsplan staat op deze locatie een milieucategorie 4.2 toe. Dit betekent dat er op deze locatie momenteel zware industrie, binnen de daarbij behorende milieunormen m.b.t. bijvoorbeeld geur, stof, geluid en gevaar, gevestigd mag worden. De bijpassende industriële aciviteiten kunnen potentieel risico's of overlast opleveren voor de woonomgeving.

Voor de herontwikkeling van het plangebied van een industrie- naar een woonlocatie is een wijziging van het Omgevingsplan noodzakelijk. De gewenste bestemmingen, passend binen de ambities en programma, voor deze locatie zijn:

- Wonen (met kleinschalig werken), met ca. 100 wooneenheden, variërend van ca. 55 m^2 tot ca. 170 m^2 gebruiksoppervlak.
- Verkeer en parkeren, passend bij het programma, gedeeltelijk in de gebouwde voorziening.
- Kleinschalige commerciële of maatschappelijke functies (wijkfunctie).
- Groen.

Stedenbouwkundige visie

Bij aankomst via de Pruisische Veldweg, zowel vanaf de Kuipersdijk als vanaf de Breemarsweg, is op dit moment niet herkenbaar dat er een significante woonwijk van ruim 500 woningen achter de spoordijk ligt. Dit wordt versterkt door de lagere ligging van het gebied en de industriepanden op het perceel van Kaltenbach | Gietart.

Een uitgesproken 'landmark' op deze hoek maakt de wijk Veldwijk-Zuid beter zichtbaar en legt stedenbouwkundig een verbinding met onder andere het FBK-stadion en de Olympus- en Apollo-torens aan de Kuipersdijk. Bovendient markeert dit hoogteaccent de haakse bocht waar de ringweg over gaat van de Breemarsweg naar de Kuipersdijk.

Er is een duidelijk verschil in korrel tussen de lintbebouwing van de Pruisische Veldweg en de stempelbebouwing in het zuiden van de wijk Veldwijk-Zuid. Het continueren van verschil in korrelmaat is één van de uitgangspunten voor de nieuwe planvorming. De rooilijn aan de Pruisische Veldweg zal worden gecontinueerd.

Differentiatie in programma, volumes, typologieën en functies is een stedenbouwkundig en programmatisch uitgangspunt voor de planvorming en zal uiteindelijk leiden tot een gevarieerde, levendige aanvulling op de bestaande wijk. De ontsluiting vanaf de Pruisische Veldweg

Apollotoren (ontwerp: MAS architectuur)

patiowoningen (ontwerp: MAS architectuur)

vormt een directe zichtlijn richting de Berflobeek. De zichtas is een nadrukkelijke drager van de nieuwe wijk en wordt begeleid door een rij bomen totaan de beek. De as fungeert niet alleen als belangrijkste verkeersader en groene as, maar ook als een 'blauwe ader' van wadi's, die naast het infiltreren van regenwater, ook zorgen voor de afvoer van overtollig water richting de Berflobeek. Vanaf de ontsluitingsweg is de hoofdstructuur van de nieuwe wijk direct goed afleesbaar.

De beekzone, langs de Berflobeek, vormt de zuidelijke grens van het plangebied. De zone heeft een groen karakter en vraagt om een bijzondere invulling, een combinatie van grondgebonden woningen met een gezicht naar de wijk en appartementen met zicht op de Berflobeek en de sportvelden. Achtertuinen richting openbaar gebied dienen hierbij te worden vermeden.

De nieuwe buurt kenmerkt zich qua morfologie door hoge en/of semi-hoge bebouwing langs de buitenranden, terwijl de bebouwing meer centraal in de wijk éénlaags is. Dit wordt door het groene karakter van het centrum van het plangebied versterkt.

Stedenbouwkundige kaders

Beeldkwaliteit

Er zal ten behoeve van de verdere uitwerking van het plan een beeldkwaliteitsplan worden opgesteld. Het beeldkwaliteitsplan bevat de spelregels waaraan nieuwe bebouwing en inrichting van het plangebied moet voldoen. Hierbij wordt rekening gehouden met de context en het karakter van het gebied. Hierdoor ontstaat er een betere inpassing van de nieuwbouw en wordt de kwaliteit van het te ontwikkelen gebied gewaarborgd en versterkt.

De eigen identiteit van de nieuwe buurt, waarin eventuele diversiteit binnen het programma afleesbaar mag zijn, en de architectonische samenhang met de bestaande wijk Veldwijk-Zuid, dienen als uitgangspunt voor de uitwerking van het beeldkwaliteitsplan.

De nieuwe bebouwing sluit aan bij de bestaande wijk en vormt een overgang tussen stad en buitengebied. De nieuwe buurt vormt in zichzelf een samenhangend beeld, waarbij extra aandacht dient uit te gaan naar o.a. de vormgeving van de nieuwe 'landmark', die de entree van Veldwijk-Zuid als gehele wijk markeert, en de bijzondere woningtypologieën aan de Berflobeek. De overgangen van privé en openbaar zullen zorgvuldig moeten worden vormgegeven.

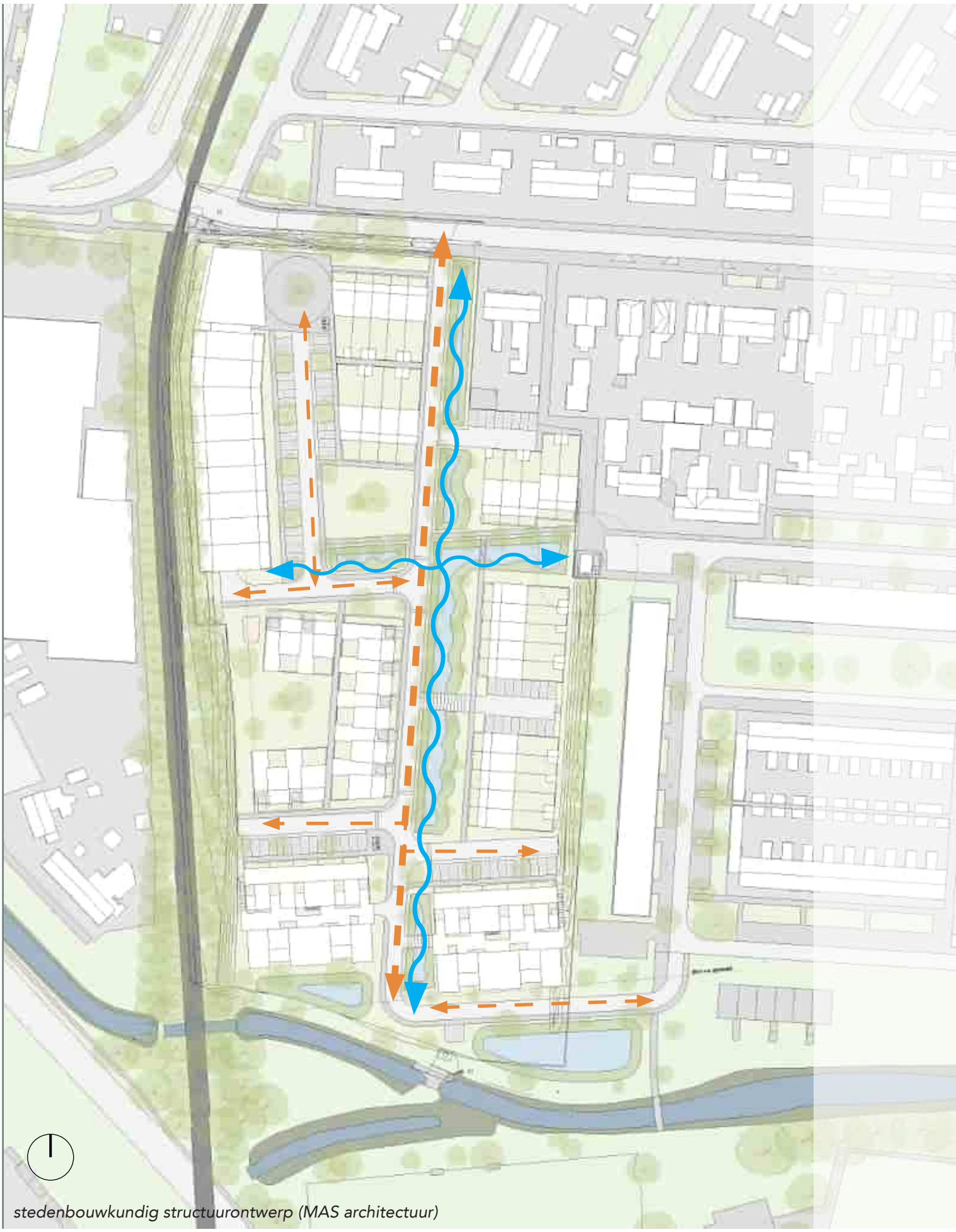

stedenbouwkundig structuurontwerp (MAS architectuur)

Ontsluiting, mobiliteit en parkeren

Vanwege het bestaande hoogteverschil tussen het terrein van het plangebied en de kruising van Breemarsweg, Kuipersdijk en Pruisische Veldweg, zal de hoofdontsluiting van het plangebied nagenoeg op dezelfde positie liggen als de huidige ontsluiting van het perceel Kaltenbach | Gietart. Hierdoor blijft er verkeerskundig gezien voldoende, veilige afstand tot de kruising met de Breemarsweg en Kuiperdijk. Om teveel sluipverkeer vanuit de bestaande wijk Veldwijk-zuid te voorkomen, dient de aansluiting op deze bestaande wegenstructuur zover mogelijk aan de zuidkant van het plangebied, nabij de Berflobeek, plaats te vinden.

Langzaamverkeerroutes worden gescheiden van het gemotoriseerd verkeer en vormen vanuit het plangebied de directe verbinding met de rest van de wijk, de Berflobeek en het buitengebied.

Parkeren mag de kwaliteit van de openbare ruimte niet beperken. Parkeren geschiedt zoveel mogelijk op eigen terrein of inpandig in een stallingsgarage. Eventuele parkeervoorzieningen in openbaar gebied worden zoveel mogelijk geclusterd en omzoomd door groen.

Het parkeren moet voldoen aan de parkeernota van de Gemeente Hengelo. Daarnaast wordt er maximaal ingespeeld op actuele maatschappelijke ontwikkelingen, zoals deelautoconcepten of andere mobiliteitsoplossingen.
In het plangebied dient vanzelfsprekend ook rekening gehouden met bereikbaarheid van o.a. hulp- en vuilophaaldiensten.

Fasering

Afhankelijk van de vraag en het aanbod op de woningmarkt ten tijde van de verkoop- en realisatiefase, dient het nieuwe plan gefaseerd verder ontwikkeld en gerealiseerd te kunnen worden, waarbij zowel flexibiliteit als een aaneensluitende, opeenvolgende bouwstroom zal worden nagestreefd.

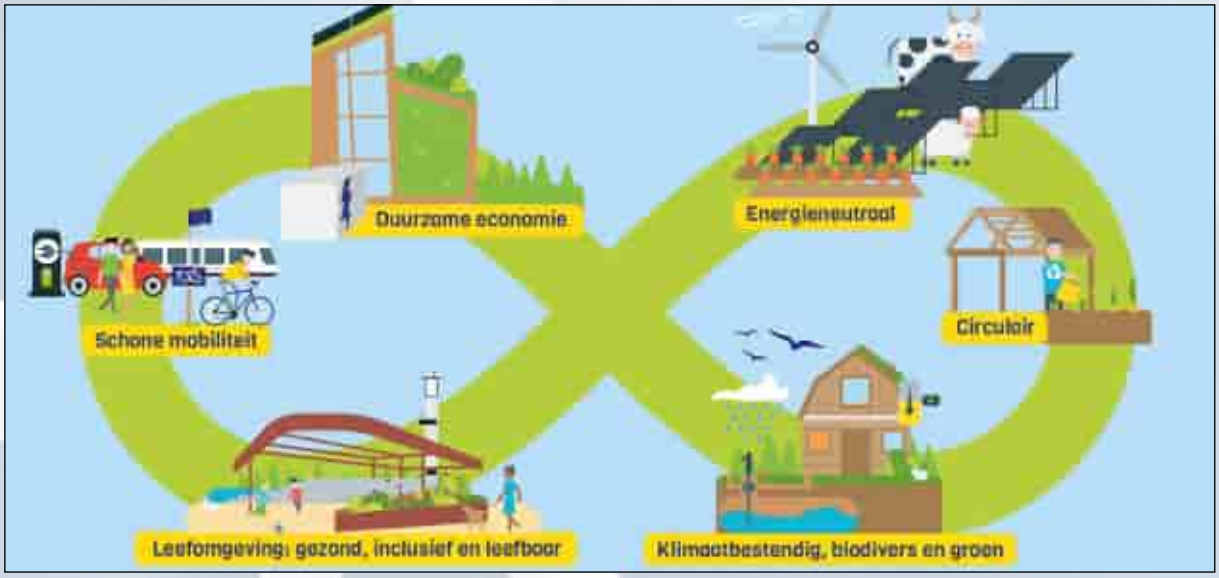

bron: Gemeente Hengelo

Duurzaamheid

"Samenwerken aan een gezond, groen en energieneutraal Hengelo"

Hengelo werkt hard aan de ambitie om een integraal duurzame samenleving te worden, een samenleving die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen. Het doel hierbij is om in 2050 een duurzame stad te zijn. In de route hiernaar toe wordt maximaal ingezet op o.a.:

- De energietransitie, met de focus op energiebesparing en het opwekken en gebruiken van hernieuwbare energie
- Een klimaatbestendige groene stad
- Een circulaire samenleving
- Een gezonde, inclusieve en leefbare leefomgeving
- Schone en stille (deel)mobiliteit
- Een slimme duurzame economie
- Participatie, gedragsverandering en informatievoorziening

(Bron: "Contouren Hengelo, nu en voor de toekomst; duurzaam kompas 2050 en verder" januari 2022.)

Gezien de vele opgaves is een integrale, gebiedsgerichte benadering absoluut noodzakelijk. Ook in het plan voor de herontwikkeling van de locatie Kaltenbach | Gietart is integraal, multifunctioneel en flexibel ruimtegebruik, waarbij de mens en natuurinclusiviteit centraal staan, het uitgangspunt.

Energietransitie
De energieopgave begint volgens de 'trias energetica' met energiebesparing. Vanzelfsprekend moeten de te realiseren nieuwbouwwoningen optimaal geïsoleerd zijn om de energievraag maximaal te reduceren.

Voor het invullen van de resterende energievraag moet worden gestreefd naar het maximaal opwekken en gebruiken van hernieuwbare, fossielvrije energie. Hierbij kan worden gedacht aan het gebruiken van restwarmte, het gebruik van zonne- en windenergie, of een combinatie hiervan.

Het warmtenet van Warmtebedrijf Hengelo (Ennatuurlijk) ligt in de directe omgeving van het plangebied, waardoor het aansluiten op dit netwerk relatief eenvoudig is te realiseren. Het warmtenet wordt duurzaam verwarmd met restwarmte afkomstig van afvalenergiebedrijf Twence en zoutwinningsfabriek Nobian, warmte die anders verloren zou gaan. Voor het verwarmen en eventueel koelen van de woningen wordt uitgegaan van een laagtemperatuur verwarmingssysteem en het gebruik van warmtepompen.

Daarnaast zal maximaal worden ingezet op het gebruik van zonne-energie d.m.v. zonnepanelen. Deze kunnen worden gebruikt voor de gebouwgebonden en eventueel gebruikersgebonden energie of het opladen van elektrische auto's.

oplaadpunt
deelauto
Fijn dat u deze plaats vrijhoudt.

Een klimaatbestendige groene stad.

Klimaatverandering is overal duidelijk waarneembaar, ook in Hengelo. We hebben last van hitte, droogte en extreme regenval. De Klimaatatlas Twente geeft inzicht in de kwetsbaarheid voor deze klimaateffecten.

Om een klimaatbestendige groene stad te realiseren zijn twee pijlers belangrijk: groen en water. Goed aangelegde groen- en blauwstructuren zorgen tevens voor een aangename leefomgeving voor mens en dier, nu en in de toekomst. Groen neemt water op, versterkt de bodem, waardoor bij hevige regenval de straten minder snel onder water staan. Het geeft bovendien schaduw en verkoeling in de steeds warmer wordende zomers. Gezonde ecosystemen en biodiversiteit zorgen voor schone lucht en water, een goede kwaliteit van de bodem en voor stikstof- en fijnstofreductie.

In de openbare ruimte, op de privéterreinen en bij de nieuwbouw (aan de gevels en op de daken) dient in het plan rekening te worden gehouden met een royale aanleg van biodivers en klimaatbestendig groen en een efficiënt robuust watersysteem. Retentie en infiltratie op het terrein is goed mogelijk door de toepassing van wadi's. Daarbij is het belangrijk om verharding zo minimaal mogelijk toe te passen. Ook ondergronds moet er ruimte zijn voor het groen en water bovengronds.

Een gezonde, inclusieve en leefbare leefomgeving.

De woonomgeving moeten uitnodigen tot ervaren / beleven, ontmoeten en bewegen, met aandacht voor wandel- en fietspaden, zowel voor recreatief als woon-werk verkeer. Dit draagt naast de sociale cohesie bij aan de gezondheidsbevordering van de inwoners van de wijk.
Door een gevarieerd aanbod van woningtypologieën voor diverse doelgroepen (jong en oud, gezinnen en 1- of 2-persoonshuishoudens, mensen met of zonder beperking) draagt het nieuwbouwplan bij aan de inclusiviteit van de wijk.

Met het verdwijnen van de fabriek van Kaltenbach | Gietart verdwijnen ook de laad- en los manoeuvres en de daarbij behorende geluidsoverlast.
Een nieuwbouwplan dat zich toespitst op het reduceren van het autogebruik draagt bij aan de reductie van CO2, NOx, fijnstof, stank en geluid. Het autogebruik kan gereduceerd worden door nieuwe mobiliteitsconcepten, zoals bijvoorbeeld het gebruik van (elektrische) deelauto's. Ook het mogelijk maken van kleinschalig werken aan huis reduceert het woon-werk verkeer. De algemene toename van elektrische auto's vraagt om voldoende oplaadmogelijkheden in de wijk.

Circulair & Biobased
Duurzaam en circulair bouwen (en slopen) is de norm, met daar waar het kan hergebruik van materialen of het gebruik van herbruikbare grondstoffen.

Bij het slopen van de bestaande gebouwen en de verharding op het terrein komt veel sloopafval vrij, dat in veel gevallen kan worden gebruikt als grondstof voor een volgende fase. Duurzaam en circulair slopen dient hierbij daarom het uitgangspunt te zijn. In eerste instantie zal moeten worden gekeken naar welke materialen op locatie of elders 1 op 1 hergebruikt kunnen worden. De bestaande gebouwen kunnen immers als donor dienen voor andere bouwprojecten.

Wanneer producten of materialen niet 1 op 1 kunnen worden hergebruikt, moet men overwegen of het materiaal op andere wijze op de locatie kan worden hergebruikt, bijvoorbeeld door het afval in het gebied zelf te vergruizen en her te gebruiken als granulaat onder de nieuw aan te leggen wegen.

Voor de nieuwbouw wordt daar waar mogelijk het (her)gebruik van lokaal gewonnen grondstoffen of lokaal geproduceerde materialen gestimuleerd. Lokale productie draagt bij aan het sluiten van lokale productiekringen, het beperken van uitstoot, de besparing van energie en het bevorderen van lokale werkgelegenheid. Ook voor de nieuwbouw kan men donormaterialen, afkomstig van andere te slopen gebouwen overwegen, die zich bij voorkeur in de directe omgeving van Hengelo bevinden.

De bouw in Nederland is in transitie. Organisch bouwen zoals houtbouw (houtskeletbouw of het gebruik van CLT) wordt steeds belangrijker. Het ontwerpen vanuit de eigenschappen en prestaties van de materialen is hierbij het uitgangspunt, evenals het demontabel verwerken van materialen, zodat deze later weer opnieuw kunnen worden gebruikt.

Er wordt ook meer en meer ingezet op het gebruik van biobased materialen, zowel in de hoofddraagconstructie, als in de overige toe te passen bouwmaterialen. In de verdere uitwerking van dit plan zal, vanuit het streven naar duurzaamheid, circulariteit en verbondenheid met de regio, het gebruik van lokale en regionale materialen en partijen die BioBased materialen produceren en/of verwerken worden gestimuleerd.

bestaande appartementen (Welbions)
grondgebonden woningen
grondgebonden woningen en appartementen beekzone
typologie
woontoren
patiowoningen
stadswoningen met werkruimte

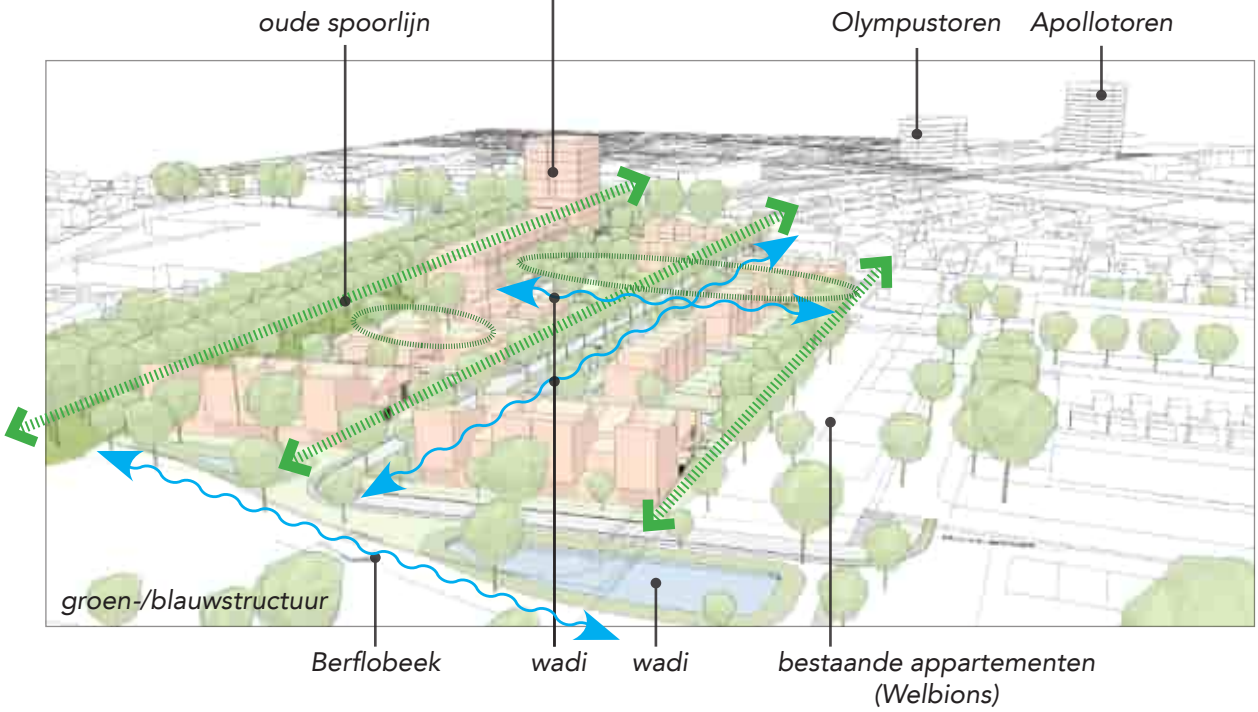
oude spoorlijn
Olympustoren
Apollotoren
groen-/blauwstructuur
Berflobeek
wadi
wadi
bestaande appartementen (Welbions)

morfologie / hoogte-ontwikkeling

Plankaders

De aanleiding voor de herontwikkeling is het verhuizen van het bedrijf Kaltenbach Gietart en de sloop van de huidige kantoren, fabriek en de overige bijbehorende opstallen. Hierdoor komt het bestaande terrein geheel vrij voor nieuwe gebiedsontwikkeling t.b.v. woningbouw.

Onderzoeken

Om de haalbaarheid van het plan in dit stadium te garanderen zijn in overleg met de gemeente Hengelo door BRO verkennende onderzoeken verricht op gebied van o.a.:

- Bodem
- Flora & fauna
- Stikstof
- Geluid (wegverkeer en industrie)
- Mileuzonering
- Archeologie
- Water en geohydrologie

Voor een aantal aspecten is het nodig om later, gedurende de ruimtelijke procedure, nog nader onderzoek te verrichten.
Te denken valt aan: bodem, flora & fauna, stikstof, akoestiek weg, milieuzonering, lichthinder, geur, archeologie, externe veiligheid, water, geohydrologie, verkeer, parkeren, MER, duurzaamheid & groen, bezonning, planschade, ladder duurzame verstedelijking en asbest.

Van een aantal aspecten is duidelijk dat deze geen invloed hebben op de planvorming. Te denken valt aan: akoestiek spoor, akoestiek vliegveld, geur, cultuurhistorie, explosieven, trillingen, luchtkwaliteit en gezondheid.

Milieukaders

Bodem
Uit historisch vooronderzoek blijkt dat er in het verleden lichte tot zware vervuiling is aangetroffen. In 2010 is de aangetoonde sterke verontreiniging gesaneerd. Het is mogelijk dat er nog restvervuiling aanwezig is. Om de actuele bodemkwaliteit vast te kunnen stellen is op basis van onderzoeksstrategie aanvullend bodemonderzoek op deellocaties nodig.

Stikstof
De afgelopen jaren is het onderwerp stikstof in relatie tot beschermde Natura 2000-gebieden actueel en van grote invloed op de haalbaarheid van bouwprojecten. Daarom is een verkennende stikstofberekening voor zowel de gebruiks- als de bouwfase uitgevoerd. Natura 2000-gebieden liggen op circa 3,5 kilometer afstand.
Uit de verkennende berekening volgt dat er geen relevante stikstofdepositie op deze gebieden optreedt. Dit onderdeel vormt daarmee geen belemmering voor de ontwikkeling.

S

Wegverkeerslawaai
De invloed van het wegverkeerslawaai van de Kuipersdijk, Breemarsweg en Pruisische Veldweg is onderzocht. Uit het onderzoek blijkt dat een motivatie op de overschrijding van de standaardwaarde nodig is, omdat niet alle berekende geluidsniveaus, afkomstig van de gezoneerde wegen in de omgeving onder de voorkeursgrenswaarde van 48 dB liggen. De overschrijding van deze standaardwaarde is echter dusdanig gering dat in de nadere uitwerking van het bouwplan, of binnen het actieplan van gemeente Hengelo, hiervoor maatregelen kunnen worden getroffen om een goed woon- en leefklimaat te kunnen garanderen.

Railverkeerslawaai
Het tracé van de spoorlijn heeft de bestemming railverkeer. Dit tracé is afgekoppeld van het hoofdnet en valt niet onder de Spoorwet of de Wet geluidhinder. Op dit moment wordt het tracé recreatief gebruikt door de stichting GOLS. Het wordt gebruikt voor spoorfietsen en een pomplorry. De bijbehorende geluidsproductie is ondergeschikt aan het verkeerslawaai en het industrielawaai.

Industrielawaai
Het naastgelegen industrieterrein, aan de westzijde van de oude spoorlijn, behoudt vooralsnog zijn industriële bestemming, wat potentieel het risico van geluidsoverlast met zich meebrengt. Op dit moment heeft dit terrein een milieucategorie 2 bestemming, waarvoor een richtafstand voor geluid van 30 meter geldt. Slechts een klein gedeelte van het te ontwikkelen plangebied ligt binnen deze richtafstand.

Op de eerstelijns bebouwing aan de westkant van het plangebied zal het geluidniveau door industrielawaai iets hoger zijn. In het wegverkeerslawaaionderzoek is bij de cumulatieve berekening de geluidproductie van het industrielawaai meegewogen voor de totale geluidsbelasting.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat er bij de verdere uitwerking van het plan diverse maatregelen mogelijk zijn, zoals bijvoorbeeld geluidsluwe gevels en geluidsluwe buitenruimten, of een eventuele ontheffing voor industrielawaai op 55 dB(A), om een goed woon- en leefklimaat te kunnen realiseren. D.m.v. akoestisch onderzoek zal in de verdere uitwerking aangetoond moeten worden dat de woningen aan de grenswaarden voldoen.

Mileuzonering
De richtafstanden gelden ten opzichte van een rustige woonwijk en rustig buitengebied. Het plangebied ligt binnen de afstand van een bedrijventerrein aan het westen van het plangebied, een kleinschalig garagebedrijf, een elektriciteitshuisje en sportvelden. De overlappingen met het plangebied zijn beoordeeld.

Voor het naastgelegen industrieterrein, aan de westzijde van de oude spoorlijn, geldt voor de

milieucompartimenten geur, stof en gevaar een richtafstand van 10 meter. Aan de westzijde van het te ontwikkelen plangebied is er sprake van een kleine overlap van deze richtafstand.

Uit nader onderzoek en overleg met de afdeling milieu van de gemeente Hengelo, blijkt dat het oostelijk deel van het naasteglegen industrieterrein en de gebouwdelen gelegen aan de spoorlijn, niet voor industriële doeleinden wordt gebruikt en als zodanig weinig tot geen overlast zal veroorzaken. Daarnaast zal de milieuregelgeving er voor zorgen dat er sprake is van een goed woon- en leefklimaat bij de woningen.

Het is bovendien de wens vanuit de gemeente Hengelo dat het westelijke deel tussen spoor en Twekkelerweg in de toekomst ook naar woningbouw wordt herontwikkeld. Zolang dit nog niet het geval is, is men alsnog gehouden aan de regels van het Activiteitenbesluit. Met de categorie bedrijven die nu toegestaan is dit haalbaar, zonder aanpassing in het Omgevingsplan.

Het garagebedrijf aan de oostzijde van het plangebied heeft een maximale richtafstand overlappend met het plangebied. De richtafstand is 30 meter. Echter wordt het bedrijf al belemmerd door omliggende woningen, met de dichtstbijzijnde woning gelegen op een afstand van 10 meter. Daarnaast is de garage een zeer kleinschalig bedrijf en heeft slechts ruimte voor 1 voertuig in de garage, de totale bedrijvigheid en geluidproductie zal dus waarschijnlijk lager zijn dan bij conventionele autobedrijven. De garagedeur is daarbij ook gericht tegen de oostzijde en niet in de richting van het plangebied. Er zal dan ook geen sprake zijn van geluidoverlast binnen het plangebied. Er is geen geluidsonderzoek nodig, wanneer er rekening wordt gehouden met 10 meter richtafstand rondom het perceel. Er zal sprake zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Indien het garagebedrijf zal verdwijnen, is er geen sprake meer van mogelijke belemmeringen of richtafstanden waar rekening mee moet worden gehouden.

Aan de oostzijde van het plangebied bevindt zich een transformatorhuisje. Dit elektriciteitsgebouw kent een richtafstand van 30 meter, omdat het slechts gaat over een kleine locatie. De dichtstbijzijnde bestaande woning is echter gelegen op een afstand van 12 meter. Het elektriciteitshuis zal dus beperkt worden binnen deze afstand. In werkelijkheid zal een klein elektriciteitshuis ook niet veel geluid produceren en zal er sprake zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Vanuit de sportvelden ten zuiden van het plangebied bestaat het risico op overlast door geluid en licht. Voor het sportveld geldt een richtafstand van 50 meter die overlapt gedeeltelijk met het plangebied. Binnen een afstand van 30 meter zijn echter al bestaande

woningen gelegen, waardoor de gebruiker van de sportvelden al gedeeltelijk wordt belemmerd. De sportvelden zijn bovendien omringd met veel bebossing en water, zodat er verminderd sprake zijn van hinder in vergelijking met een open sportveld.

Binnen het plangebied is rekening gehouden met de gehanteerde richtafstand door de nieuwe woningen op minimaal 50 meter van de rand van de sportvelden te positioneren. Het is niet aannemelijk, gezien de te behouden tussenliggende beekzone, dat de sportvelden op kortere afstand zullen komen. Gezien de onderlinge afstand zal er zeker sprake zijn van een acceptabel woon- en leefklimaat.

Lichthinder
Naast geluidshinder kan er in theorie ook lichthinder ontstaan door de lichtmasten rondom het sportveld. D.m.v. nader onderzoek kan worden onderzocht in hoeverre hier sprake van is, buiten de gehandhaafde richtafstand van 50 meter. Voor zover de richtwaarden worden overschreden, is dit met maatregelen oplosbaar.

Archeologie

Bureauonderzoek wijst uit dat binnen het plangebied aanwijzingen ontbreken voor archeologische resten. In het onderzoeksgebied zijn geen vindplaatsen aangetroffen.
De ingrepen in het plangebied bestaan uit de sloop van de bestaande fabrieksgebouwen en de bouw van nieuwe woningen. De verstoringsdiepte en omvang van de geplande ingrepen is niet bekend. Het plangebied heeft een middelhoge verwachting voor alle perioden op de beleidskaart van de gemeente Hengelo.
Op basis van het bureauonderzoek kan deze middelhoge verwachting naar laag worden bijgesteld ter hoogte van de bestaande en historische bebouwing. Eventuele resten worden direct vanaf het maaiveld verwacht. Aangezien het plangebied grotendeels is bebouwd zullen hier alleen diepere ingegraven sporen als waterputten en beerputten bewaard zijn gebleven. Gezien de historie van het plangebied worden deze echter niet verwacht.

Buiten de bebouwde delen kunnen archeologische resten direct aanwezig zijn onder de verharding. Dit betreft echter een zeer klein deel van het plangebied.

Water en geohydrologie

In het kader van klimaatverandering en de daarmee gepaard gaande extreme weersomstandigheden, zoals hevige neerslag en droogte, is het belangrijk om zoveel mogelijk hemelwater binnen de wijk vast te houden.

Waterdoorlatende zones (wadi's) zijn integraal onderdeel uit van het ontwerp. Naast de landschappelijke waarde hebben wadi's ook

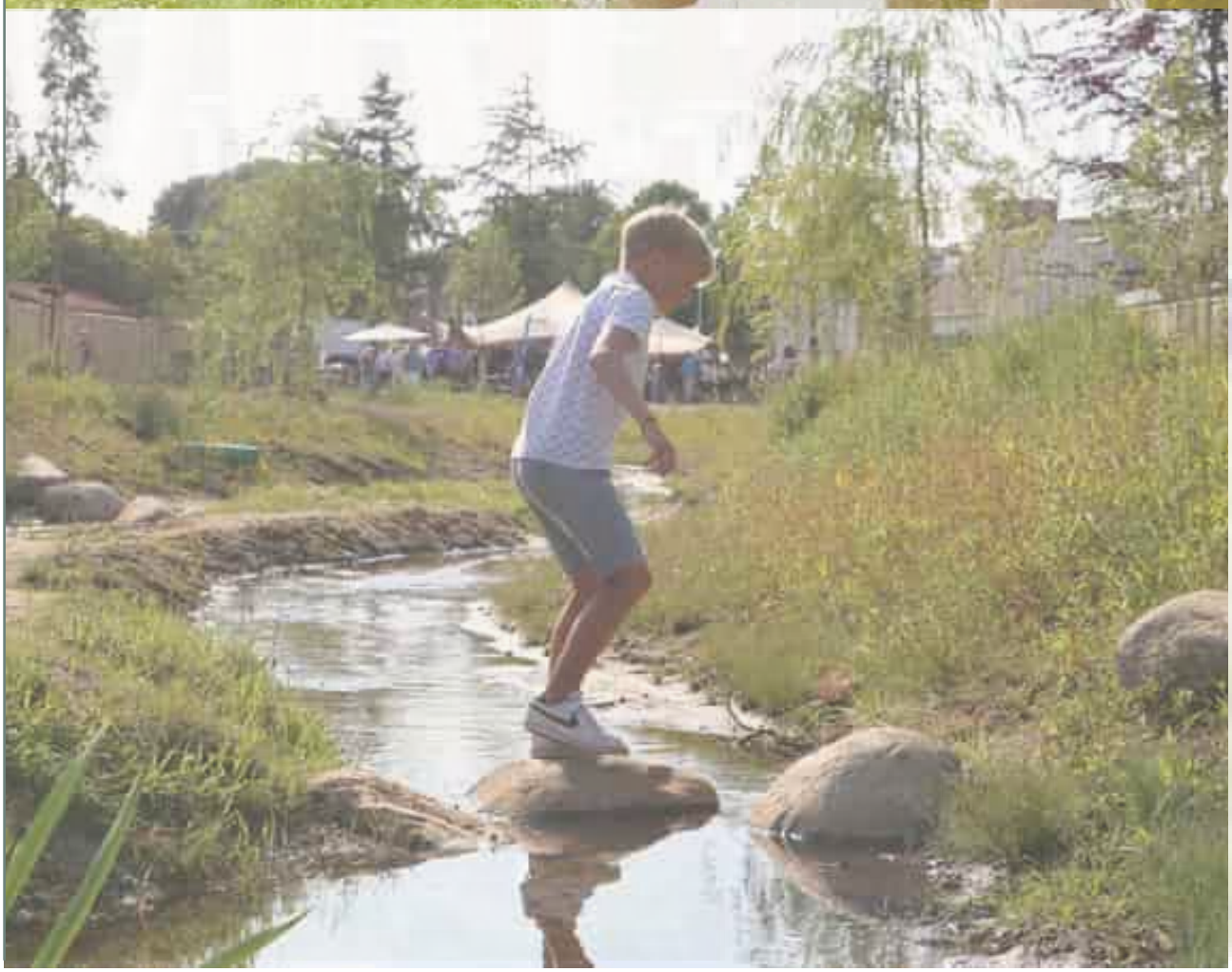

een waterbergende functie tijdens perioden van hevige neerslag. De overgangen van de wadi's hebben een natuurlijk karakter met een zeer flauwe helling.

D.m.v. een verkennend geohydrologisch onderzoek zijn de bodemopbouw en de mogelijkheden tot infiltratie van hemelwater in de bodem onderzocht. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan de bodem geclassificeerd worden als 'goed doorlatend' en kan geconcludeerd worden dat de locatie goed geschikt is voor de infiltratie van hemelwater. Bij de dimensionering van infiltratie-voorzieningen dient wel rekening gehouden te worden met de aanwezige leemlagen in de ondergrond. Deze lagen kunnen een negatieve invloed hebben op de infiltratiecapaciteit.

Er is afstemming met het Waterschap Vechtstromen geweest. Conform het Waterbeheerprogramma van het Waterschap Vechtstromen dient er bij nieuwbouw minimaal 55 mm/m2 waterberging binnen het gebied gerealiseerd te worden. Het voorliggend stedenbouwkundig structuurplan voldoet ruimschoots aan deze norm.

Groen
Naast het water speelt ook het groen een belangrijke rol in het plan. Bestaande groenstructuren zijn door Boomadvies Windemuller nader onderzocht. Het onderzoek wijst uit dat de 2 platanen langs de Pruisische Veldweg en de rij iepen aan de oostzijde van het plangebied, van waarde zijn en zoveel mogelijk behouden zullen blijven. Aan de westzijde naast het plangebied zal de bestaande groenstructuur langs het spoor zoveel mogelijk onaangetast blijven. De Berflobeek met oevers en groen maakt onderdeel uit van de hoofdgroenstructuur van Hengelo. Deze zone zal versterkt worden.

Japanse duizendknoop
Een belemmerende factor is de Japanse duizendknoop. Deze invasieve exoot heeft sterke wortelstokken en stengels die schade kunnen veroorzaken aan gebouwen, leidingen en wegen. De soort komt zowel op het plangebied als op aangrenzende terreinen voor. Een integrale en gezamenlijke aanpak van Waterschap Vechtstromen, de Gemeente Hengelo en de initiatiefnemer is vereist om deze plant uit de omgeving te verwijderen.

Tot slot

Tot slot

In deze Nota van Uitgangspunten voor de herontwikkeling locatie Kaltenbach | Gietart hebben we u meegenomen in de ambities, de uitgangspunten en de kaders die horen bij de eenmalige, unieke kans om het laatste stuk industrieterrein binnen Veldwijk-Zuid te tranformeren naar een fraaie, nieuwe leefomgeving, waarin prettig wonen, werken en verblijven integraal samen gaan.

Deze Nota hoort bij het Stedenbouwkundig Structuurontwerp en vormt het kwalitatieve kader waarbinnen de nadere uitwerking van de herontwikkeling van de locatie zal plaatsvinden. Het stedenbouwkundig structuurontwerp zal op basis van de Nota van Uitgangspunten planologisch verder worden uitgewerkt en vertaald naar een Omgevingsplan, welke uiteindelijk ter vaststelling aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

Wanneer het Omgevingsplan is vastgesteld, en daarna de Omgevingsvergunningen voor de gebouwen zijn afgegegeven, kan de realisatie starten van een nieuwe buurt, die zich als een gevarieerde, levendige woon- en werkomgeving zal voegen in de woonwijk Veldwijk-Zuid als geheel. Met de herontwikkeling van de locatie Kaltenbach Gietart zal Veldwijk-Zuid binnen de stad Hengelo een herkenbaar en eigen 'gezicht' krijgen.

Deze Nota van Uitgangspunten en het stedenbouwkundig structuurontwerp is tot stand gekomen door een publieke-private samenwerking tussen:

IMMO NL

Pruisische Veldweg 20
7552 AC Hengelo

MAS architectuur
Hengelo | Rotterdam | Amsterdam

Beukweg 73
7556 DD Hengelo

BRO
Amsterdam | Boxter | Venlo

Adviseurs in ruimtelijke ordening, economie en milieu

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel

Gemeente Hengelo

Burg. van der Dussenplein 1
7551 EB Hengelo

Bronvermelding

Kaartmateriaal en impressies
stedenbouwkundig structuurontwerp
herontwikkeling locatie Gietart | Kaltenbach:
MAS architectuur

Luchtfoto Veldwijk-Zuid / Kaltenbach | Gietart:
Wouter Borre

Foto Sluis Hengelo:
Bron: www.wikipedia.nl

Foto Kristalbad:
Clifton Buitink

Historische kaart Veldwijk-Zuid:
www.topotijdreis.nl

Kaart context Veldwijk-Zuid:
MUST stedebouw | MAS architectuur

Functiekaart Veldwijk-Zuid:
MAS architectuur

Foto's wadi's pag. 15 en 28-29:
Jonkers Hoveniers

Apollotoren Hengelo:
Ontwerp: MAS architectuur

Patiowoningen Medaillon Hengelo:
Ontwerp: MAS architectuur

Foto: voormalige GOLS-spoorlijn
Bron: www.railtrash.net

Foto Funenpark
Ontwerp: Landlab

Foto Wadi Akkerplas
Bron: gemeente Nederweert

Foto: Bloementuin Appeltern:
Ontwerp: Laura Knoops, Toffe Tuinen

Foto: spelende kinderen in wadi
Bron: Gemeente Lelystad

Foto: groene balkoms voor
zorgappartementen
Ontwerp: Eentien architecten

Foto: meisje met schepnet
Bron: www.vechtstromen.nl

Foto: Bosco Verticale
Ontwerp: Stefano Boeri
Fotograaf: onbekend

Foto's: Biobased Bouwen
Bron: www.rijksoverheid.nl
Bron: www.duurzaamnieuws.nl

Disclaimer
Wij hebben onze uiterste best gedaan om bronnen en rechthebbenden van beeldmateriaal dat is gebruikt te achterhalen. Wanneer desondanks beeldmateriaal wordt getoond waarvan u (mede-)rechthebbende bent en voor het gebruik waarvan u geen toestemming hebt verleend, kunt u contact met ons opnemen.

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3826725	Leferink, Douwe	FAC-FIN	Hanneke Steen-Klok

ONDERWERP

3826725 - 6e Verzamelwijziging Beleidsbegroting 2024-2027

BESLUIT

1. De 6e verzamelwijziging van de Beleidsbegroting 2024 vast te stellen.

INLEIDING

Verzamelwijziging
De Beleidsbegroting 2024 - 2027 is eerder vastgesteld. Dit voorstel bevat de 6e verzamelwijziging van de Beleidsbegroting voor het jaar 2024.

ARGUMENTEN

1.1 *Technische verwerking van voorstellen met financiële gevolgen voor de Beleidsbegroting 2024.*
De 6e wijziging is een verzameling van voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2024. Dit besluit is nodig om budgetten beschikbaar te stellen en de uitgaven aan de rechtmatigheid te kunnen toetsen.

1.2 *Begrotingsrechtmatigheid*
Door de wijzigingen middels een verzamelwijziging aan de raad voor te leggen en vast te laten stellen voldoen wij aan de begrotingsrechtmatigheid.

De belangrijkste mutaties van deze 6e verzamelwijziging betreffen:

- Gebiedsontwikkeling KMS
- Aankoop grond en pand Hazenweg
- Aanpassing grondexploitatie Beekstraat bioscoop
- Toekomstbestendig maken energiebeleid
- SBI subsidiebesluit De Post
- Verkoop pand W. de Clercqstraat 5 en 9

Gezamenlijk zorgen bovenstaande mutaties voor een uitzetting van € 23,8 miljoen. Daarnaast is er nog € 0,8 miljoen aan overige wijzigingen. In totaal een toename van lasten en baten van € 24,6 miljoen. Het overgrote deel van de uitzetting is het gevolg van besluiten die uw raad genomen heeft.

Voor de verdere inhoud wordt verwezen naar onderstaande financiële specificatie en overzichten.

KANTTEKENINGEN

Geen.

VERVOLG

Financiën
De programma's worden conform het onderstaand overzicht "Financiële specificatie 6e Verzamelwijziging 2024" gemuteerd.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzicht 6e Verzamelwijziging 2024 Beleidsbegroting

Begrotingswijzigingen zonder afzonderlijke voorstellen:					
Begrotingswijzigingen die mutaties van inkomsten en uitgaven veroorzaken:					
BW	Omschrijving	Iris nr		Lasten	Baten
24042	SBI Subsidiebesluit Project de Sluis	3721824		108	108
24044	SBI subsidiebesluit Sloetsweg	3722401		115	115
24051	SBI subsidiebesluit De Post	3721933		263	263
24074	Aankoop M.A. de Ruyterstraat	3408432		3	3
24086	Verkoop pand W. de Clercqstraat 5	3780526		220	220
24090	Verkoop pand W. de Clercqstraat 9	3780547		238	238
24093	Anterieure overeenkomst Graskarperstraat	3779020		69	69
24096	Indexatie GALA SPUK 2024			43	43
24099	Correctie kostensoorten uit 2e Berap 2024			85	85
24100	Verrekening uren OR 2024			201	201
24102	Anterieure overeenkomst Gietart	3831324		183	183
24103	Toekomstbestendig maken energiebeleid	3834204		371	371
Begrotingswijzigingen zonder gevolg voor de explotatie					
24062	PWR projecten Zeggersweg Weusthag Beckum	3733844		0	0
24064	Herinrichting bataafse kamp	3726177		0	0
24084	Team migratie en opvang	3774032		0	0
24087	Aanpassing budget Cocernstaf (Netwerkstad)	3781416		0	0
24088	Overh budget auto ROZ			0	0
24094	Verdeling stelpost CAO & thuiswerkverg			0	0
24092	PWR projecten Zeggersweg Weusthag Beckum	3777020		0	0
24101	Rioolrenovatie 4 straten Veldwijk Noord	3809328		0	0

24042 We hebben een subsidie startbouwimpuls ontvangen om de woningbouw in Hengelo te versnellen. Voor het project de Sluis ontvangen wij een bedrag van € 216.000 en dit beschikken we door aan Welbions voor de bouw van 24 woningen.

24044 We hebben een subsidie startbouwimpuls ontvangen om de woningbouw in Hengelo te versnellen. Voor het project Sloetsweg ontvangen wij een bedrag van € 230.000 en dit beschikken we door aan Welbions voor de bouw van 23 woningen.

24051 We hebben een subsidie startbouwimpuls ontvangen om de woningbouw in Hengelo te versnellen. Voor het project de Post ontvangen wij een bedrag van € 526.860 en dit beschikken we door aan Oude Wolbers|Droste projectontwikkeling voor de bouw van 51 woningen.

24074 De gemeente Hengelo koopt de schoolgebouwen van de Stichting Saxion op het scholeneiland tussen de Deurningerstraat, M.A. de Ruyterstraat en de Sloetsweg.

24086 Verkoop van het pand aan de W. de Clercqstraat 5. Het geraamde verkoopresultaat (verkoopopbrengsten minus boekwaarde en verkoopkosten) wordt toegevoegd aan de reserve vastgoedbedrijf.

24090 Verkoop van het pand aan de W. de Clercqstraat 9. Het geraamde verkoopresultaat (verkoopopbrengsten minus boekwaarde en verkoopkosten) wordt toegevoegd aan de reserve vastgoedbedrijf.

24093 De gemeente gaat een anterieure overeenkomst aan met High Garden B.V. voor de ontwikkeling van het perceel aan de Graskarperstraat 12 tot woningbouwlocatie. Het afgesproken bedrag van € 69.070 betreft de kosten van de procedure die door middel van kostenverhaal op de ontwikkelaar worden doorbelast.

24096 Het Ministerie van VWS heeft besloten om de verleende specifieke uitkering GALA /SPUK voor 2024 bij te stellen in verband de vergoeding voor de nominale kostenontwikkeling. De vastgestelde LPO voor het jaar 2024 bedraagt 4,487% over het loongevoelig deel en 2,915% over het prijsgevoelig deel. De budgetten voor 2024, 2025 en 2026 worden verhoogd met het LPO-percentage van 2024.

24099 Bij de verwerking van de 2e Berap 2024 bleken een aantal kostensoorten niet juist te zijn verwerkt. Omdat dit gevolgen heeft voor de uitzetting van de begroting, worden deze correcties bij deze voorgelegd.

24100 Begrotingswijziging voor de vergoeding uren OR 2024. Hier staan de begrote uitgaven inhuur personeel tegenover.

24102 Domain Vastgoed BV heeft het voornemen om het voormalig sportterrein van de Ichtusschool gelegen aan de Dr. Ariënsstraat voor eigen rekening en risico te ontwikkelen tot woningbouwlocatie. Hier zal een appartementengebouw worden opgericht met 29 woningen, waarvan 7 in het sociale segment (huur of koop). Het afgesproken bedrag van € 183.000 betreft de kosten van de procedure die door middel van kostenverhaal op de ontwikkelaar worden doorbelast.

24103 Het ministerie van BZK komt in de decembercirculaire 2024 van het gemeentefonds met een rectificatie op de septembercirculaire 2024. Dit betreft een toevoeging aan het gemeentefonds van € 370.500 voor het toekomstbestendig maken van het energiebeleid. In afwachting van nadere invulling wordt dit bedrag vooralsnog toegevoegd in de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten.

Begrotingswijzigingen zonder gevolgen voor de exploitatie:

24062 Betreft de administratieve verwerking van het op 21-05-2024 beschikbaar gestelde uitvoeringskrediet “PWR projecten Zeggersweg, Weusthag, Beckum”.

24064 In 2019 is er een krediet aangevraagd voor de openbare ruimte van de Bataafse Kamp. Na de verbouwing van het pand worden nu de laatste werkzaamheden uitgevoerd. De raming van 2019 is niet meer actueel door alle prijsstijgingen; dus het krediet moet worden opgehoogd.

24084 Betreft tijdelijke formatie-uitbreiding voor de coördinatie van huisvesting van nieuwkomers. Dekking loopt via het Rijk ten behoeve van de huisvesting van vluchtelingen.

24087 De functie van Strategisch adviseur Netwerkstad Twente (functiecode: BP05) is komen te vervallen. De functie wordt opgeheven en de formatie wordt verdeeld over bestaande functies binnen concernstaf.

24088 De auto van het ROZ was toe aan vervanging. Dit is inmiddels gebeurt door een elektrische exemplaar en ondergebracht binnen de gemeentepoule. Hiervoor is budget van ROZ overgeheveld naar het team van O&S.

24094 De financiële middelen die op een algemene stelpost stonden begroot zijn toegewezen aan de betreffende budgetten.

24092 Betreft de administratieve verwerking van het op 10-09-2024 beschikbaar gestelde uitvoeringskrediet “Herstel lijngoten Stationsplein”.

24101 Betreft de administratieve verwerking van het uitvoeringskrediet “Rioolrenovatie 4 straten Veldwijk Noord”.

Begrotingswijzigingen die reeds eerder in de raad zijn geaccodeerd:

BW	Omschrijving	Iris nr	Raad	Lasten	Baten
24077	Kredietaanvr. uitvoering toegangsbeleid binnenstad	3753825	25-9-2024	0	0
24078	Aankoop grond en pand Hazenweg	3765982	3-7-2024	7950	7950
24091	gebiedsontwikkeling KMS	3768904	23-10-2024	11130	11130
24095	Aanpassing grex Beekstraat bioscoop	3797133	20-11-2024	3608	3608

24077 Er wordt een toegangsbeleid met camera’s ingevoerd in de binnenstad. Hiervoor een krediet beschikbaar gesteld van € 409.000 gedekt uit een subsidie (€ 92.900), reeds beschikbare middelen voor de bereikbare binnenstad (€ 66.100) en de vitale binnenstad (€ 250.000). Naast het krediet zijn er eenmalige implementatiekosten van € 127.740 die voor de helft worden gedekt uit de subsidie en voor de andere helft uit het exploitatiebudget binnenstad. Als laatste zijn er structurele lasten van € 51.000 voor het cameratoezichtsysteem, e-herkenning en functioneel beheer. Deze worden gedekt uit het exploitatiebudget openbaar vervoer (€ 40.000) en binnenstad (€ 11.000).

24078 Dit betreft de aankoop van het pand en grond aan de Hazenweg 121 voor € 8.050.000 (incl. bijkomende kosten). Daarnaast wordt er een krediet aangevraagd voor noodzakelijke verbouwingskosten van € 2.500.000. Het pand wordt gebruikt voor de opvang van vluchtelingen.

24091 Voor de gebiedsontwikkeling van de Koninklijke Machinefabriek Stork wordt in 2024 een bedrag van € 11.130.000 gestort in de nieuw gevormde bestemmingsreserve gebiedsontwikkeling KMS. Daarnaast wordt er voor de jaren 2025 t/m 2028 een programmabudget van in totaal 1.125.000 beschikbaar gesteld voor het mogelijk maken van deze ontwikkeling.

24095 De bioscoop aan de beekstraat wordt gekocht en verwerkt in de bijbehorende grondexploitatie. Daarnaast wordt de subsidie administratief goed in de boeken gezet. Voor het nadeel dat door deze beide ontwikkeling ontstaat wordt een voorziening getroffen die gedekt wordt door de reserve Grondexploitaties.

Financiële toelichting 6e Verzamelwijziging 2024

Programma	BW-nr	Omschrijving	Iris nr.	Lasten *(x 1.000)*	Baten *(x 1.000)*
1		Veiligheid			
				0	0
2		Verkeer, vervoer en waterstaat			
	24077	Kredietaanvr. uitvoering toegangsbeleid binnenstad			
				0	0
3		Economie			
	24095	Aanpassing grex Beekstraat bioscoop		453	453
				453	453
4		Onderwijs			
	24074	Aankoop M.A. de Ruyterstraat		3	3
				3	3
5		Sport, cultuur en Recreatie			
	24096	Indexatie GALA SPUK 2024		9	9
	24100	Verrekening uren OR 2024		14	14
				23	23
6		Sociaal Domein			
	24078	Aankoop grond en pand Hazenweg			
	24084	Team migratie en opvang		-254	
	24088	Overh budget auto ROZ		-2	
	24096	Indexatie GALA SPUK 2024		16	16
	24099	Correctie kostensoorten uit 2e Berap 2024		45	45
				-195	61
7		Volksgezondheid en milieu			
	24096	Indexatie GALA SPUK 2024		18	18
				18	18
8		Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
	24042	SBI Subsidiebesluit Project de Sluis		108	108
	24044	SBI subsidiebesluit Sloetsweg		115	115
	24051	SBI subsidiebesluit De Post		263	263
	24093	Anterieure overeenkomst Graskarperstraat		69	69
	24095	Aanpassing grex Beekstraat bioscoop		3.155	1.432
	24102	Anterieure overeenkomst Gietart		183	183
				3.893	2.170
9		Bestuur en ondersteuning			
	24084	Team migratie en opvang		254	
	24086	Verkoop pand W. de Clercqstraat 5		145	220
	24088	Overh budget auto ROZ		2	
	24090	Verkoop pand W. de Clercqstraat 9		165	238
	24094	Verdeling stelpost CAO & thuiswerkverg		187	187
	24100	Verrekening uren OR 2024			371
	24103	Toekomstbestendig maken energiebeleid		753	1.016

	Verrekeningen met Reserves		
	Algemene reserve		
24091	gebiedsontwikkeling KMS		11.130
	Reserve Grex algemeen		
24095	Aanpassing grex Beekstraat bioscoop		1.723
	Reserve vastgoedbedrijf		
24086	Verkoop pand W. de Clercqstraat 5	75	
24090	Verkoop pand W. de Clercqstraat 9	73	
	Reserve dekking kapitaallasten		
24078	Aankoop grond en pand Hazenweg	7.950	
	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten		
24103	Toekomstbestendig maken energiebeleid	371	
	Reserve vluchtelingen		
24078	Aankoop grond en pand Hazenweg		7.950
	Reserve Gebiedsontwikkeling Koninklijke Machinefabriek Stork		
24091	Gebiedsontwikkeling KMS	11.130	
	Reserve onderhoud buurtcentra		
24099	Correctie kostensoorten uit 2e Berap 2024	40	40
	Mutaties reserves:	19.639	20.843
	Saldo baten en lasten na bestemming		
		0	0
	Totaal Generaal	24.587	24.587

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3826725	Leferink, Douwe	FAC-FIN	Hanneke Steen-Klok

ONDERWERP

3826725 - 6e Verzamelwijziging Beleidsbegroting 2024-2027

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. De 6e verzamelwijziging van de Beleidsbegroting 2024 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De 6e wijziging is een verzameling met voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2024 en collegebesluiten welke niet via een afzonderlijk raadsvoorstel zijn voorgelegd. Dit besluit is nodig om budgetten beschikbaar te stellen en de uitgaven aan de rechtmatigheid te kunnen toetsen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

BIJLAGE I

BETREFT: 6e Verzamelijzigingen van de Beleidsbegroting 2024

Nr	Programma	Lasten per programma				Baten per programma				Resultaat voor bestemming			
		primitief	t/m 2e Berap	6e wijziging	Na wijz.	primitief	t/m 2e Berap	6e wijziging	Na wijz.	primitief	t/m 2e Berap	6e wijziging	Na wijz.
1	Veiligheid	10.944	167	0	11.111	98	-16	0	82	-10.846	-183	0	-11.029
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	13.047	-570	0	12.477	1.118	0	0	1.118	-11.929	570	0	-11.359
3	Economie	4.127	19.236	453	23.816	2.634	20.789	453	23.876	-1.493	1.553	0	60
4	Onderwijs	12.522	1.680	3	14.205	4.265	1.141	3	5.409	-8.257	-539	0	-8.796
5	Sport, cultuur en Recreatie	31.494	1.018	23	32.535	7.772	808	23	8.603	-23.722	-210	0	-23.932
6	Sociaal Domein	175.254	18.864	-195	193.923	49.476	26.520	61	76.057	-125.778	7.656	256	-117.866
7	Volksgezondheid en milieu	30.015	-215	18	29.818	27.103	-217	18	26.904	-2.912	-2	0	-2.914
8	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	23.022	368	3.893	27.283	19.053	2.127	2.170	23.350	-3.969	1.759	-1.723	-3.933
9	Bestuur en ondersteuning	67.914	-567	753	68.100	252.073	15.179	1.016	268.268	184.159	15.746	263	200.168
	Resultaat begroting	471	-470	0	0	0	0	0	0	-471	470	0	0
	Totaal Taakvelden	**368.810**	**39.511**	**4.948**	**413.268**	**363.592**	**66.331**	**3.744**	**433.667**	**-5.218**	**26.820**	**-1.204**	**20.399**
	Mutaties reserves												
980	toevoegingen reserve	10.184	44.708	19.639	74.531				0	10.184	44.708	19.639	74.531
980	Onttrekking reserves				0	15.402	17.889	20.843	54.134	15.402	17.889	20.843	54.134
	Resultaat na bestemming	378.994	84.220	24.587	**487.801**	378.994	84.220	24.587	**487.801**	0	0	0	0

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3835160	Mels, Carlijn de Boer, Sanne	MSO-MP	Marie-José Luttikholt

ONDERWERP

3835160 - Subsidieplafond inwonersfonds leefbare wijken 2025-2026

BESLUIT

1. *Het subsidieplafond van € 100.000 voor regeling 'Inwonersfonds voor leefbare wijken 2025-2026' vast te stellen van 1 maart 2025 tot en met 31 december 2025;*
2. *Het subsidieplafond van 2026 op te nemen in de Beleidsbegroting 2026-2029.*

INLEIDING

De gemeente Hengelo zet met het transformatieplan Sociaal Domein onder andere in op het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis. Een belangrijk onderdeel van de sociale basis zijn de informele netwerken binnen een wijk, dorp, buurtschap en in de stad. Om al bestaande netwerken te versterken en nieuwe netwerken te creëren is het van belang dat inwoners elkaar leren kennen en ontmoeten.

Elke wijk heeft zijn eigen lokale uitdagingen en maatschappelijke problemen. De gemeente wil graag inwoners ondersteunen die zelf een oplossing willen en kunnen bieden voor deze uitdagingen en problemen. De subsidieregeling heeft daarom als doel om nieuwe initiatieven van inwoners te faciliteren. De initiatieven die in aanmerking komen voor deze subsidie zijn gericht op het bieden van eigen oplossingen voor lokale uitdagingen of maatschappelijke problemen en het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis.

Door de uitvoeringsregeling in het college vast te stellen, is er uitvoering gegeven aan de motie 'fonds voor leefbare wijken'. De budgetbevoegdheid ligt conform de ASV bij de gemeenteraad.

Betrokkenheid inwoners bij vormgeving
Het is op dit moment niet mogelijk om advies te vragen van de Adviesraad Sociaal Domein. De Adviesraad heeft namelijk besloten een tijdelijke pauze te hanteren in het uitvoeren van hun taken wegens een capaciteitstekort. Aangezien deze regeling gericht is op inwonersinitiatieven, is de input van inwoners van belang. Om die reden is tijdens het 'leernetwerk gelijkwaardig samenwerken' gesproken met inwoners, vrijwilligers en partners over wat er belangrijk is bij het inrichten van het inwonersfonds. Daaropvolgend is een werksessie georganiseerd om met inwoners en partners die zich hebben aangemeld de conceptregeling en het aanmeldformulier voor het inwonersfonds door te nemen.

ARGUMENTEN

1.1 Door het subsidieplafond vast te stellen wordt het bedrag vastgesteld dat maximaal beschikbaar is voor deze subsidieregeling in 2025.
Vaststellen van het subsidieplafond is noodzakelijk om de regeling uit te voeren en is de verantwoordelijkheid van de raad.

1.2 *Door het subsidieplafond voor 2026 op te nemen in de Beleidsbegroting 2026-2029 kan het worden vastgesteld met de andere financiële kaders voor 2026.*
De subsidieplafonds worden jaarlijks in de Beleidsbegroting vastgesteld voor het komende jaar. In 2026 hoeft niet van deze reguliere werkwijze afgeweken te worden.

KANTTEKENINGEN

1.1 *Als het subsidieplafond is bereikt, dan worden alle aanvragen daarna afgewezen.*
Als het bedrag van € 100.000 voor dat jaar is toegekend dan zullen alle aanvragen daarna worden afgewezen. In de Zomernota 2026-2030 zal een evaluatie worden gegeven van het fonds.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg
Na vaststelling van het subsidieplafond kan de regeling gepubliceerd worden en in werking treden vanaf 1 maart 2025.
Bij de behandeling van de Zomernota 2026-2030 zal een terugkoppeling worden gegeven van deze regeling.

Financiën
De middelen van het inwonersfonds zijn gedekt uit de algemene reserve.

Communicatie
Er wordt een bericht geplaatst in het gemeenteblad wanneer de regeling en subsidieplafond zijn vastgesteld. Het fonds en bijbehorend aanvraagformulier wordt op de website van de gemeente Hengelo geplaatst. Er volgt een communicatietraject om inwoners te informeren over het fonds.

Uitvoering
Binnenkomende aanvraagformulieren voor het fonds 2025 – 2026 beoordelen en opvolgen. De aanvragen worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst.

Evaluatie
Bij de behandeling van de Zomernota 2026-2030 volgt een evaluatie van het fonds, inclusief besluit voor een structureel fonds als onderdeel van de wijkgerichte aanpak.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Uitvoeringsregeling 'Inwonersfonds leefbare wijken 2025 – 2026'
De uitvoeringsregeling is inclusief de bijlagen, het aanvraagformulier en de voorbeeld begroting, voor het inwonersfonds leefbare wijken 2025 – 2026.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3835160	de Boer, Sanne	MSO-MP	Marie-José Luttikholt

ONDERWERP

3835160 - Subsidieplafond inwonersfonds leefbare wijken

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Het subsidieplafond van € 100.000 voor regeling ‘Inwonersfonds voor leefbare wijken 2025-2026’ vast te stellen van 1 maart 2025 tot en met 31 december 2025;
2. Het subsidieplafond van 2026 op te nemen in de Beleidsbegroting 2026-2029.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeente Hengelo zet met het transformatieplan Sociaal Domein onder andere in op het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis. Een belangrijk onderdeel van de sociale basis zijn de informele netwerken binnen een wijk, dorp, buurtschap en in de stad. Om al bestaande netwerken te versterken en nieuwe netwerken te creëren is het van belang dat inwoners elkaar leren kennen en ontmoeten.

Elke wijk heeft zijn eigen lokale uitdagingen en maatschappelijke problemen. De gemeente wil graag inwoners ondersteunen die zelf een oplossing willen en kunnen bieden voor deze uitdagingen en problemen. De subsidieregeling heeft daarom als doel om nieuwe initiatieven van inwoners te faciliteren. De initiatieven die in aanmerking komen voor deze subsidie zijn gericht op het bieden van eigen oplossingen voor lokale uitdagingen of maatschappelijke problemen en het versterken van de gemeenschappelijke sociale basis.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

Uitvoeringsregeling Inwonersfonds leefbare wijken 2025 – 2026

Tekst van de regeling Intitulé
Uitvoeringsregeling Inwonersfonds leefbare wijk en stad 2025 - 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo,

overwegende dat het ter uitvoering van de Algemene subsidieverordening gewenst is nadere regels te stellen inzake het verlenen van subsidies ten behoeve van initiatieven van inwoners voor het versterken van zelfredzaamheid en betrokkenheid van inwoners;
gelet op het bepaalde in:
- artikel 2 lid 2 Algemene subsidieverordening;
- de Algemene Wet Bestuursrecht; besluit vast te stellen de volgende uitvoeringsregeling:

Uitvoeringsregeling Inwonersfonds leefbare wijken 2025 – 2026

Artikel 1 Definities
In deze uitvoeringsregeling wordt verstaan onder:

a. ASV: Algemene subsidieverordening gemeente Hengelo 2022.
b. Sociale basis: het geheel van informele sociale verbanden (buurten, groepen, verenigingen, netwerken, gezinnen), mogelijk aangevuld en ondersteund vanuit de lokale overheid, organisaties, diensten en voorzieningen.
c. Duurzame financiering: een plan hoe activiteiten kunnen blijven bestaan na een subsidie op grond van deze subsidieregeling.
d. Cofinanciering: naast de financiering vanuit de subsidieverstrekker, financiert ook de aanvraag zelf of een derde partij de activiteit mede.
e. Checkgesprek: een vrijblijvend gesprek met een medewerker van gemeente Hengelo over de volledigheid van de subsidieaanvraag en eventueel openstaande vragen vanuit de aanvrager.

Artikel 2 Doel
De sociale basis is het fundament van de Hengelose wijken. Een belangrijk deel van die sociale basis zijn de informele netwerken in een wijk, dorp, buurtschap of stad. Deze subsidie is bedoeld om inwoners te ondersteunen bij het uitvoeren van gezamenlijke oplossingen voor lokale uitdagingen of maatschappelijke problemen.

Artikel 3 Te subsidiëren activiteiten
De nieuwe activiteiten voldoen aan de volgende criteria:

1. *Er wordt een oplossing geboden voor een (lokaal) maatschappelijk probleem*
   De activiteiten richten zich op het aanpakken van maatschappelijke problemen binnen de gemeente Hengelo, zoals bijvoorbeeld armoede of eenzaamheid.
2. *Er wordt een eigen oplossing aangedragen met behulp van het sociale netwerk*
   De activiteiten moedigen bewoners van de gemeente Hengelo aan om met hulp van buren, vrienden of anderen zelf oplossingen te bedenken voor lokale uitdagingen.
3. *Het versterken van de gezamenlijke sociale basis.*
   De activiteiten stimuleren de bewoners om elkaar te ondersteunen, samen te komen en gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor de leefbaarheid in de wijk en de stad.

Artikel 4 Voorwaarden

1. Op een subsidieaanvraag zijn, zover daar bij deze regeling niet van wordt afgeweken, de voorwaarden van de ASV van toepassing.
2. De subsidieaanvraag kan worden ingediend door een natuurlijke persoon, een formele of informele vereniging, of een stichting binnen de gemeente Hengelo.
3. Er kan maximaal voor één activiteit een aanvraag worden ingediend.
4. Er zijn twee subsidie categorieën:
   a. In categorie één kan een inwoner €2.000 t/m €7.500 euro aanvragen.

    b. In categorie twee kan een inwoner €7.501 t/m €25.000 aanvragen.
5. Voor subsidies binnen categorie één geldt:
    a. Dat er een vervolgaanvraag kan worden ingediend in 2026.
    b. Dat, afwijkend van de ASV, er een vormvrije terugkoppeling wordt gegeven aan de inwoners in de wijk.
6. Voor subsidies binnen categorie twee geldt:
    a. Er kan geen vervolgaanvraag worden ingediend in 2026.
    b. Er bij de aanvraag ook de aanvullende criteria voor categorie twee volledig zijn ingevuld, namelijk een plan voor duurzame financiering van het initiatief én cofinanciering voor 25% van de opgestelde begroting (Bijlage II: Voorbeeld begroting).
7. Er is breder draagvlak is voor het initiatief dan alleen de initiatiefnemers.
8. Er wordt samengewerkt met partners in de wijk.
9. Het budget is eenmalig ter beschikking gesteld en kan dus uitsluitend worden aangewend voor activiteiten en projecten die binnen de looptijd van deze regeling gerealiseerd kunnen worden.
10. Er worden geen bestedingen gedaan met een op voorhand structureel/meerjarig karakter, waarvoor geen dekking is na het aflopen van deze subsidie.
11. Het bijdragen in initiatieven die leiden tot meerjarige investeringen (door bijvoorbeeld beheer of onderhoud) is niet mogelijk.
12. Het gevraagde bedrag staat in verhouding tot de omvang en inhoud van het initiatief. Dit blijkt uit de begroting die is bijgevoegd bij de aanvraag.
13. Het idee dient (waar mogelijk binnen de geldende regelgeving en veiligheidsvoorschriften) door de aanvragers zelf te worden uitgevoerd.

Artikel 5 Subsidie aanvraag

1. Voordat de aanvraag wordt ingediend, kan de aanvrager een checkgesprek hebben met een medewerker van de gemeente Hengelo.
2. De aanvraag wordt ingediend door het vastgesteld aanvraagformulier te gebruiken.
3. De aanvraag wordt ingediend in één van de twee rondes:
    a. Ronde 1: 1 maart 2025 tot en met 31 december 2025
    b. Ronde 2: 1 maart 2026 tot en met 31 december 2026
4. De subsidieaanvragen worden in behandeling genomen op volgorde van binnenkomst.
5. Wanneer stukken ontbreken en de aanvrager in de gelegenheid is gesteld de ontbrekende gegevens van de subsidieaanvraag aan te vullen, geldt de dag waarop die aanvraag is aangevuld als datum van ontvangst van de volledig ingediende aanvraag.
6. Indien subsidieaanvragen een gelijke ontvangstdatum hebben en gezamenlijk het subsidieplafond wordt overschreden, wordt per loting beslist.

Artikel 6 Subsidie verantwoording

1. Voor subsidies tot €7.500 wordt geen inhoudelijk en financieel verslag verwacht. Wel wordt verwacht dat er na de activiteit een vormvrije terugkoppeling wordt gegeven aan de inwoners in de wijk.
2. Voor subsidies vanaf €7.501 wordt een inhoudelijk en financieel verslag gevraagd, waaruit blijkt dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend zijn verricht. De aanvraag tot vaststelling dient uiterlijk 1 april in het jaar na aanvraag te worden ingediend bij het college.

Artikel 7 Subsidieplafond

1. Er geldt een subsidieplafond van €100.000 per aanvraagronde.
2. Als het subsidieplafond van de betreffende aanvraagronde is bereikt, worden nieuwe aanvragen afgewezen.

Artikel 8 Weigeringsgronden

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 8 van de Algemene subsidieverordening wordt de subsidieaanvraag geweigerd indien:
    a. Er een aanvraag wordt gedaan voor een al bestaande activiteit.
    b. Een activiteit waar al een andere gemeentelijke bijdrage voor is aangevraagd of toegekend.
    c. Het initiatief strijdig is met gemeentelijk beleid.

d. Het initiatief heeft commerciële doeleinden.
e. Het initiatief vervanging is van welzijnssubsidies dan wel voorzieningen vanuit Jeugdwet en of Wmo.
f. De aanvraag onder de Subsidieregeling Bewonersparticipatie valt (Bewonersbudget en Buurtbonnen).
g. De activiteiten in het subsidiejaar al door de gemeente worden gesubsidieerd in het kader van een andere regeling.
h. Het een wijk-, straat-, of buurtfeest betreft.

2. Een subsidieaanvraag wordt eveneens geweigerd wanneer het subsidieplafond van de betreffende aanvraagperiode is bereikt.

Artikel 9 Inwerkingtreding en looptijd
Deze uitvoeringsregeling treedt in werking op 1 maart 2025 en eindigt op 1 april 2027.

Artikel 10 Citeertitel
Deze uitvoeringsregeling wordt aangehaald als Uitvoeringsregeling Inwonersfonds leefbare wijk en stad 2025 – 2026.

Bijlage I – Aanvraagformulier inwonersfonds leefbare wijken 2025-2026

Subsidie Fonds leefbare wijken
AANVRAAGFORMULIER 2025

U kunt een subsidie aanvragen voor initiatieven in uw wijk. De activiteiten die in aanmerking komen dragen bij aan de oplossing van een lokale uitdaging of een maatschappelijk probleem. De subsidie is erop gericht dat de gemeente eigen initiatieven van inwoners kan ondersteunen. U vraagt via dit formulier de subsidie aan. Op deze regeling is een subsidieplafond van toepassing. Aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst.

1.Gegevens aanvrager

Naam inwoner, vereniging of stichting	
Adres	
Postcode en plaats	
Telefoonnummer	
E-mailadres	
Rekeningnummer	
Ten name van	

2. Het initiatief

Lokale uitdaging of maatschappelijk probleem

- Aan welke lokale uitdaging of maatschappelijk probleem wordt bijgedragen?
- Wat gaat u doen?
- Wat wilt u bereiken met het initiatief? En wanneer het geslaagd?
- Hoe draagt het initiatief bij aan de lokale uitdaging of het maatschappelijk probleem?
- Waarom is het een activiteit die op dit moment wordt gemist?

Draagvlak en samenwerking

- Is er sprake van draagvlak voor dit initiatief? Hoe kun je dit laten zien?
- Met welke partijen wordt samengewerkt voor dit initiatief (bijv. verenigingen, organisaties of vrijwilligers)?
- Hoe wordt er samengewerkt met deze partijen?

Vormgeving initiatief

- Wanneer vindt de activiteit plaats? (startdatum, tussenresultaten, einddatum)
- Voor wie is het initiatief bedoeld?
- Hoe ga je inwoners bereiken die mee kunnen doen aan het initiatief?

Duurzame financiering en co financiering (aanvragen categorie 2)

- Wat zijn de plannen om het initiatief voort te zetten na het ontvangen van de subsidie?
- Welke partij(en) co financieren het initiatief?

3. De begroting

- Inkomsten
- Uitgaven
- Categorie 2: Cofinanciering

Een voorbeeld van een begroting is te vinden op (...)

4. Ondertekening

Dit formulier ondertekenen en mailen naar gemeente@hengelo.nl of per post opsturen naar:

Gemeente Hengelo – t.a.v. subsidieloket
Postbus 18 - 7550 AA HENGELO

_____ *(datum)* _____ *(plaats)* _____ *(handtekening)*

Bijlage II – Voorbeeld begroting

Voorbeeld begroting

Inkomsten	Bedrag (€)	Percentage	Uitgaven	Bedrag (€)	Percentage
Eigen bijdrage	€ 3.000	12 %	Inzet sportcoach	€12.000	48%
Inbreng in natura (ruimte, materialen, vrijwilligersuren)	€ 2.000	8%	Les materiaal	€4.000	16%
Bijdrage van derden (lokale sponsor)	€ 1.250	5%	Promotiemateriaal	€2.000	8%
Subtotaal financiering eigen organisatie	*€6.250*	*25%*	Huur van sportruimte	€5.000	20%
			Consumpties	€2.000	8%
Subsidie inwonersfonds	€18.750	75%			
Totale financiering	*€ 25.000*	*100%*	*Totale financiering*	*€ 25.000*	*100%*

Uitleg cofinanciering

Bij cofinanciering dragen we gezamenlijk zorg voor de financiering van de activiteit waarvoor de subsidie is aangevraagd. Dit betekent dat minimaal 25% van het totaal bedrag afkomstig is van uw organisatie en eventueel samenwerkingspartijen. De overige gelden worden door de gemeente bijgedragen. Er zijn verschillende manieren waarop uw organisatie of samenwerkingspartners kunnen bijdragen:

1) Eigen bijdrage

Uw organisatie (en/of een samenwerkingspartner) draagt financieel bij uit eigen budgetten.

2) Inbreng in natura:

Ruimte: Er kan gratis of tegen een gereduceerd tarief gebruik gemaakt worden van bijv. een lokale kerk of gemeenschapshuis. Het bedrag dat hiermee wordt bespaard kan als inbreng in natura worden gerekend.

Materialen: Er wordt door (lokale) bedrijven een donatie gedaan van materialen.

Vrijwilligersuren: Er zijn vrijwilligers nodig om de activiteit te organiseren. De tijd die zij investeren kan op basis van het maximum uurtarief omgerekend worden naar een bedrag. Voor één vrijwilligersuur mag €30 worden gerekend.

(bijv.: inzet van 2 vrijwilligers voor beide 20 uur = 2 x 20 uur = 40 uur x €30 = €1.200).

3) Bijdrage van derden:

Een lokale sponsor, bijv. een bank of stichting, ondersteunt de activiteit met een financiële bijdrage.

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3827480	Oskam/Eeftink	GRI	Schelberg

ONDERWERP
Controleprotocol 2024

BESLUIT

1. Het controleprotocol voor 2024 vast te stellen, met daarin de kaders voor de accountantscontrole;
2. De verantwoordingsgrens 2024 vast te stellen op 3% in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording.
3. Nadere aanwijzingen aan de accountant mee te geven als opgenomen in het Controleprotocol

INLEIDING

Het controleprotocol met daarin opgenomen de kaders voor de controle van de jaarrekening door de accountant wordt elk jaar vastgesteld door de raad. De accountant gebruikt dit kader voor de jaarrekeningcontrole 2024. Het protocol moet zijn vastgesteld voordat de accountant start met de controle. Deze controle wordt in maart 2025 uitgevoerd.

ARGUMENTEN

1.1
De controleverordening 2023, raadsbesluit 19 april 2023, maakt het mogelijk dat de gemeenteraad de jaarlijks de opdracht voor de accountantscontrole vaststelt. De kaders van de opdracht bepalen de reikwijdte en diepgang van het onderzoek. De kaders voor wat betreft de getrouwheid voor de accountantscontrole zijn gelijk aan afgelopen jaren.

2.1
2023 was het eerste jaar dat de kader voor de rechtmatigheidsverantwoording (RMV) zijn vastgesteld. 2024 hebben we gebruikt om de RMV verder te ontwikkelen. Als uitgangspunt hebben we de verantwoordingsgrens van 3% gehanteerd. Zoals eerder afgesproken met de raad is het streven om deze grens af te bouwen. In 2025 willen we de grens van 2% hanteren. Het college heeft vanaf 1-1-2025 de tijd om hier op te sturen.

3.1
De Controleverordening gemeente Hengelo 2023 maakt het mogelijk dat de gemeenteraad jaarlijks aan de accountant nadere aanwijzingen geeft. Door middel van het controleprotocol worden nadere aanwijzingen aan de accountant gegeven. De werkgroep accountancy adviseert de gemeenteraad om de accountant te vragen extra aandacht te besteden aan de volgende aandachtspunten:

1. Transformatieplan sociaal domein: op welke wijze is het transformatieplan ingeregeld in de interne beheersing (hoe is het geoperationaliseerd)? En waar zitten bij de jaarrekening de belangrijkste verschillen tussen begroting, realisatie 2024 en realisatie 2023 (zijn hier al effecten van het transformatieplan zichtbaar)? De werkgroep overweegt bij dit aandachtspunt dat de accountant in zijn verslag over 2023 op hoofdlijnen concludeerde dat er nog geen direct financieel resultaat zichtbaar was vanuit de maatregelen die zijn ingezet op basis van het transformatieplan, derhalve is er aanleiding om dit aandachtspunt nog eens op te voeren.
2. Externe rente ontwikkeling: Hengelo heeft een toename van bezit (investeringen). Wat zijn de gevolgen hiervan bij eventuele renteontwikkelingen? Wat zijn de gemeente brede gevolgen indien de rente bijv. 1% stijgt of daalt? Heeft de gemeente hiervoor scenario's beschikbaar?

KANTTEKENINGEN

1.1
Er zijn geen kanttekeningen

2.1
Door deze verantwoordingsgrens te kiezen, lijkt het of er minder inzicht en controle is op de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens wordt gebruikt voor de standaard verantwoording van het college in de jaarrekening. We zien dat de verantwoordelijkheden en proces rondom rechtmatigheid anders worden ingevuld dan voorgaande jaren. De diepgang van controles is gelijk gesteld aan die van de accountantscontrole. Ook de rapportagegrens ligt gelijk, dat betekent dat de onrechtmatigheden gerapporteerd worden op hetzelfde niveau als vorige jaren en daarin de informatiepositie van de raad op bevindingen gelijk blijft. Aanvullend zal per boekjaar 2025 de grens worden teruggebracht naar 2%. Dit zal formeel worden bekrachtigd in het controleprotocol 2025. Op deze manier kan het college van B&W zich goed voorbereiden.

3.1
Er zijn geen kanttekeningen

VERVOLG

Na het raadsbesluit:

1. Voert de accountant de controle uit en rapporteert zijn bevindingen, eerst tussentijds d.m.v. de Boardletter (januari 2025) en vervolgens definitief d.m.v. zijn accountantsverslag en –verklaring bij de jaarstukken 2024 aan de raad (juni 2025).
2. Het college voert intern controles uit en rapporteert bevindingen in de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf bedrijfsvoering bij de jaarstukken 2024.
3. Het besluit wordt gepubliceerd

BIJLAGEN

Bijlage 1: Controleprotocol 2024
Bijlage 2: Relevante wet- en regelgeving (Normenkader).

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3827480	Oskam/Eeftink	GRI	Schelberg

ONDERWERP

3827480 - Controleprotocol 2024

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Het controleprotocol voor 2024 vast te stellen, met daarin de kaders voor de accountantscontrole;
2. De verantwoordingsgrens 2024 vast te stellen op 3% in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording.
3. Nadere aanwijzingen aan de accountant mee te geven als opgenomen in het Controleprotocol

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het controleprotocol wordt elk jaar vastgesteld door de raad.
De accountant gebruikt dit protocol voor de jaarrekeningcontrole 2024.
Het protocol moet zijn vastgesteld voordat de accountant start met de controle.
Deze controle wordt in maart 2025 uitgevoerd

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

Bijlage 1: CONTROLEPROTOCOL
Voor de accountantscontrole en gemeentelijke controle op de jaarrekening 2024 van de gemeente Hengelo

1. Definities

a. *Getrouwheid:* Een oordeel van de accountant over of de informatie juist en toereikend/volledig is. En of de gelden wordt gebruikt voor het doel waarvoor deze wordt verstrekt. En ten slotte of het bij de volksvertegenwoordigers en de burger (gebruikers van de verantwoording) geen ander beeld oproept, dan overeenkomt met de feiten.
b. *Rechtmatigheid:* De in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties zijn rechtmatig tot stand gekomen, dat wil zeggen in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen.
c. *Goedkeuringstolerantie*: De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed.
d. *Verantwoordingsgrens:* Grens die het college moet gebruiken bij haar verantwoording over de rechtmatigheid.
e. *Uitvoeringstolerantie*: De uitvoeringstolerantie geeft het bedrag weer vanaf waar de accountant en het college zijn controle uitvoert.
f. *Rapporteringsgrens:* Met de rapportagetolerantie geeft de raad de omvang van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij in ieder geval -middels het accountantsverslag (getrouwheid) of in de paragraaf bedrijfsvoering (rechtmatigheid) - wenst te worden geïnformeerd.
g. *Materialiteit:* informatie is materieel of heeft een materieel belang, als deze informatie invloed kan hebben op de besluitvorming van de gebruiker van die informatie. Gebruikers zijn bijvoorbeeld raadsleden of burgers. Er zijn twee zaken waarvoor de materialiteit wordt gebruikt. Het is allereerst de basis voor de diepgang van door uit te voeren controlewerkzaamheden. Vervolgens is het bepalend voor het oordeel van de accountant over de jaarrekening.

2. Inleiding

De Gemeentewet (Gw), art. 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art 197 Gw bedoelde jaarrekening (JR) en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een accountantsverslag.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 19 april 2023 de verordening art 213 Gemeente Wet regels voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Hengelo vastgesteld.

In het verlengde van deze controleverordening is een controleprotocol opgesteld. In het controleprotocol wordt door de raad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole door de accountant. Daarnaast regelt dit protocol het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee ook het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) van de gemeente Hengelo.

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 3 december 2019 besloten PricewaterhouseCoopers BV (PWC) te benoemen als accountant van de gemeente Hengelo voor de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet uit te voeren. Deze controle-opdracht betreft de jaarrekeningen 2020 t/m 2022 met een ingezette verlenging voor 2023 t/m 2025.

Dit controleprotocol bevat de volgende onderdelen ten aanzien van de opdracht aan de accountant:

1. Met dit controleprotocol bevestigt en specificeert de gemeenteraad de opdracht aan de accountant voor de jaarrekening 2024. Ook de gemeentelijke controles worden in lijn met dit controleprotocol ingericht.

2. Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole op de jaarrekening, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.

3. Daarnaast worden in dit controleprotocol enige specifieke aandachtspunten voor de accountantscontrole 2024 aangegeven, als nadere specificatie van de opdracht door de raad aan de accountant.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met de invoering van de wet versterking decentrale rekenkamers zal vanaf het boekjaar 2023, en dus ook in boekjaar 2024, elke gemeente zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het college aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat de rechtmatigheidsverantwoording in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Grotendeels worden in de uitvoering van de rechtmatigheidsverantwoording dezelfde reikwijdte en normen gebruikt als voor de accountantscontrole.
Ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording bevat dit controleprotocol specifiek het volgende kader:

1. De raad geeft in het controleprotocol de verantwoordingsgrens aan voor de rechtmatigheidsverantwoording door het college.

Tot slot wordt in het bijgevoegde normenkader aangegeven welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van controle zal zijn.

3. Algemene uitgangspunten voor de controle/wettelijk kader

Zoals in artikel 213 Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening uitgevoerd worden door de door de raad benoemde accountant.

Met ingang van 2023 is het college van B&W verantwoordelijk voor een Rechtmatigheids-verantwoording. Zo ook voor het boekjaar 2024.

Voor een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording in relatie tot de (accountants)controle bij gemeenten wordt onder meer verwezen naar het Besluit accountantscontrole decentrale overheid (Bado), Notitie Rechtmatigheidsverantwoording (Bado) en de Kadernota Rechtmatigheid van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) dat “de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen".

In het kader van de rechtmatigheidscontrole van het financiële beheer worden negen rechtmatigheidscriteria onderkend:

• Calculatiecriterium • Valuteringscriterium • Adresseringscriterium • Volledigheidscriterium • Aanvaardbaarheidscriterium • Leveringscriterium	Deze zes criteria zien toe op de getrouwheid en worden afgedekt door de accountantsverklaring.
• Begrotingscriterium • Voorwaardencriterium • Misbruik en oneigenlijk gebruik Criterium	Deze komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording door het college

Het college is primair verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving en moet dus permanent inzicht hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving.

De eerste zes criteria zien toe op de getrouwheid en blijven van toepassing bij het vaststellen van de jaarrekening door het College. Er is dus sprake van overlap. Deze zes criteria blijven wel onderdeel uitmaken van het control-framework van het College. Daarnaast blijven deze criteria onderdeel uitmaken van de reguliere jaarrekeningcontrole en de controleverklaring van de accountant.

Blijven over de laatste drie criteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium, misbruik & oneigenlijk gebruik. Deze komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

De toelichting hierover wordt nader uitgezet in hoofdstuk vijf.

De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening vast, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording – als een onderdeel van de jaarrekening. In de controleverklaring wordt geen afzonderlijk oordeel meer gegeven over het aspect van de rechtmatigheid. Het college neemt de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De accountant zal toetsen of de jaarrekening getrouw is, en toetst daarbij dus ook of de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave geeft.

De controle van de jaarrekening door de accountant is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- de getrouwheid van de door het college afgegeven rechtmatigheidsverantwoording;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (BBV);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening;
- de bijlage bij de jaarrekening met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen, bedoeld in artikel 58a van het BBV.

Bij de controle zijn de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zijn gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet, het besluit Accountantscontrole decentrale overheden, de Kadernota Rechtmatigheid alsmede de uitgangspunten en standpunten van de commissie BBV en de aanwijzingen en beroepsvoorschriften van het NBA, bepalend voor de uit te voeren werkzaamheden.

4. Goedkeurings-, rapportage- en uitvoeringstolerantie, specifieke aandachtpunten

4.1 Goedkeuringstolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2024 geldt de volgende goedkeuringstolerantie

	Strekking accountantsverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaar rekening	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-
Lasten Begroting 2024	€378.524.000,-			

De percentages in de tabel worden genomen van de totale begrote programmalasten – inclusief toevoegingen aan reserves- ná laatste begrotingswijziging. De begrote lasten 2024 dient als indicatie van het te hanteren bedrag.

Toelichting op de goedkeuringstolerantie:
De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. Worden de bedragen van deze fouten en onzekerheden overschreden, dan heeft dat gevolgen voor de strekking van de accountantsverklaring en de rechtmatigheidsverklaring van het college.

Een accountant en het college dienen de controle zodanig in te richten dat wordt gewaarborgd dat alle onrechtmatigheden en onjuistheden die het bedrag van de goedkeuringstolerantie overschrijden, worden gevonden en meegewogen in zijn oordeel.

Bovenstaande goedkeuringstoleranties zijn conform de wettelijke minimumvereisten. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid de goedkeuringstoleranties strenger (dat is: op lagere percentages) vast te stellen dan deze minimumeisen. Niettemin wordt voorgesteld de wettelijke toleranties in acht te nemen, overeenkomstig met voorgaande jaren.

Naast deze kwantitatieve beoordeling vindt door de accountant en het college ook een kwalitatieve weging van fouten en onzekerheden (professional judgement) plaats.

4.2 Rapportagetolerantie
Met de rapportagetolerantie geeft de raad de omvang van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij in ieder geval -middels het accountantsverslag (getrouwheid) of in de paragraaf bedrijfsvoering (rechtmatigheid) - wenst te worden geïnformeerd.
De rapportagetolerantie kan in een percentage van de materialiteit worden uitgedrukt of in een absoluut bedrag. Ook kan voor bepaalde kostensoorten of organisatiedelen een afwijkende rapportagetolerantie vastgesteld.

De rapporteringstolerantie is opgedeeld in 2 verschillende toleranties. Namelijk:

- *Een rapporteringstolerantie met resultaatsimpact.*

Wij nemen als rapportagetolerantie met resultaatsimpact op een percentage van 5% van de materialiteit die geldt voor de jaarrekening 2024. De materialiteit is 1 % van de totale lasten in de jaarrekening. Alle afzonderlijke jaarrekeningposten die groter zijn dan deze 1% worden in ieder geval gecontroleerd, we spreken dan van een materieel proces. Voor 2024 is de rapporteringstolerantie op dit moment €190.000,-

- *En een rapporteringstolerantie voor correcties inzake presentatie en toelichting (reclassificaties voor balansposten zonder resultaatsimpact).*

Sommige reclassificaties geven minder inzicht in de financiële positie van de gemeente en derhalve is het hanteren van een hogere rapporteringstolerantie mogelijk. Voor reclassificaties op balansposten stellen wij voor om de rapporteringstolerantie gelijk te stellen aan de uitvoeringstolerantie waarbij bedragen zijn afgerond naar beneden op duizendtallen. Voor 2024 is dat op dit moment 75% van de goedkeuringstolerantie (€2.840.000)

4.3 Uitvoeringstolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2024 geldt een uitvoeringstolerantie van 75% op de goedkeuringstolerantie. Dit zal voor 2024 ongeveer rond de 2.840.000,- euro bedragen.

De uitvoeringstolerantie geeft het bedrag weer vanaf waar de accountant en het college zijn controle uitvoert. Voor de jaarrekening 2024 zal er een afslag voor onontdekte fouten worden genomen door de accountant. De gemeentelijke controle sluit hierop aan.
Dit betekent dat de uitvoeringstolerantie niet gelijk maar lager ligt dan de goedkeuringstolerantie. Dat doet de accountant omdat er dan meer processen worden gezien en er zo een beter beeld van de gemeente kan worden verkregen.

4.4 Specifieke aandachtpunten in de jaarrekeningcontrole 2024

Onderdeel van het protocol zijn eventueel specifieke aandachtspunten.
De werkgroep accountancy adviseert de gemeenteraad om de accountant te vragen extra aandacht te besteden aan de volgende aandachtspunten:

1. Transformatieplan sociaal domein: op welke wijze is het transformatieplan ingeregeld in de interne beheersing (hoe is het geoperationaliseerd)? En waar zitten bij de jaarrekening de belangrijkste verschillen tussen begroting, realisatie 2024 en realisatie 2023 (zijn hier al effecten van het transformatieplan zichtbaar)? De werkgroep overweegt bij dit aandachtspunt dat de accountant in zijn verslag over 2023 op hoofdlijnen concludeerde dat er nog geen direct financieel resultaat zichtbaar was vanuit de maatregelen die zijn ingezet op basis van het transformatieplan, derhalve is er aanleiding om dit aandachtspunt nog eens op te voeren.
2. Externe rente ontwikkeling: Hengelo heeft een toename van bezit (investeringen). Wat zijn de gevolgen hiervan bij eventuele renteontwikkelingen? Wat zijn de gemeente brede gevolgen indien de rente bijv. 1% stijgt of daalt? Heeft de gemeente hiervoor scenario's beschikbaar?

Aan deze aandachtspunten zal de accountant binnen de controle op de jaarrekening 2024 specifiek aandacht schenken en er over rapporteren. Vanuit de gemeentelijke controle sluiten we aan bij de aandachtspunten van de accountant.

5. Reikwijdte rechtmatigheidscontrole

5.1 Algemeen

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) dat “de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen".

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het normenkader. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. De controle op rechtmatigheid is uitsluitend van toepassing voor zover deze directe financiële beheer handelingen betreffen of kunnen betreffen.

De commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. De standaardtekst zal door gemeente opgenomen worden in de jaarrekening.

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- Begrotingscriterium;
- Voorwaardencriterium;
- Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O).

Bovenstaande criteria komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. Rechtmatigheidscriteria die ook de getrouwheid raken zijn geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Bijvoorbeeld: constatering van een verslaggevingsfout is geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit voorkomt dat de accountant en het college hetzelfde rapporteren.

5.2 Verantwoordingsgrens

Met betrekking tot de rechtmatigheid spreken we van een verantwoording, niet van een goedkeuring. Dat is een wezenlijk verschil met de getrouwheid. Om een rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven moet de raad aangeven welke grens het college moet gebruiken bij haar verantwoording over de rechtmatigheid. De bandbreedte voor de verantwoordingsgrens is minimaal 0% en maximaal 3%. De verantwoordingsgrens is als volgt gedefinieerd:

“De verantwoordingsgrens is een door de gemeenteraad vastgesteld bedrag, waarboven het college van B&W de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves”.

De gemeenteraad is vrij om binnen de eerdergenoemde bandbreedte de grens te bepalen. Hierbij is van belang om op te merken dat voor fouten en onduidelijkheden hetzelfde percentage geldt. Fouten en onduidelijkheden mogen daarbij niet bij elkaar opgeteld te worden.

In 2024 wordt net als in 2023 de verantwoordingsgrens van 3% gehanteerd. Met ingang van 2025 wordt voorgesteld om een verantwoordingsgrens van 2% te hanteren. Het toepassen van een lager percentage voor de verantwoordingsgrens vereist een hogere intensiteit van de verbijzonderde interne controle. Een goed functionerende (V)IC is daarbij rand voorwaardelijk.

5.3 Rapporteringsgrens

De rapporteringsgrens is gelijk aan die van de accountant, namelijk 5% van de materialiteit die geldt voor de jaarrekening 2024.

5.4 Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:
“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn”.

De financiële beheershandelingen moeten tot stand komen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de geraamde bedragen is er sprake van een onrechtmatigheid (begrotingsonrechtmatigheid). Dit omdat de overschrijding een inbreuk vormt op het budgetrecht van de gemeenteraad.

5.5 Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden zijn afkomstig uit de regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid.

Mocht tijdens de toetsing toch blijken dat het normenkader niet juist of compleet is en dit consequenties heeft gehad voor de controles, dan geeft het college in de bedrijfsvoeringsparagraaf in de jaarstukken aan welke regels het betreft. De accountant moet dit in zijn verslag bevestigen.

Tenslotte is de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV van toepassing bij de controle. De commissie BBV heeft de opdracht zwaarwegende adviezen uit te brengen. Afwijking daarvan is in beginsel niet mogelijk, tenzij er doorslaggevende argumenten zijn om af te wijken. De afwijkingen dienen dan door de gemeente te worden gedocumenteerd.

5.6 Misbruik en oneigenlijke gebruik criterium

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen, dan met het doel om voor een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude, om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (de ‘geest van de wet’). De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving. Ook dit kan tot een onrechtmatigheid leiden.

6. Rapportering

Gedurende het jaar zal het college aandacht dienen te schenken aan de rechtmatigheidsvraagstukken en hierover rapporteren. Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant. De opvolging van bevindingen van interne- en externe controle waaronder rechtmatigheidsonderzoeken is een belangrijk onderdeel van de verbetercyclus. Hierna wordt in het kort toegelicht wat dit inhoudt.

6.1 College: Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf boekjaar 2023 rapporteert het college over de uitgevoerde rechtmatigheidscontroles en de gevonden onrechtmatigheden boven de rapportagegrens in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het jaarverslag. Hierbij worden ook verbeteracties opgenomen om een fout of onduidelijkheid in de toekomst te voorkomen of verkleinen.

Daarnaast wordt er een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven in de jaarrekening. Dit is een gestandaardiseerde verklaring zoals wettelijk voorgeschreven.

6.2 Accountant: Interim-controle

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant de interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van de interim-controle wordt na afronden van de interim-controle een managementletter uitgebracht aan het college. Bestuurlijk relevante uitkomsten van de interim-controle worden ter kennisname aan de werkgroep accountancy aangeboden via een boardletter.

6.3 Accountant: Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarstukken een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college van B&W. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

6.4 Accountant: Controleverklaring

In de Controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. De controleverklaring ziet toe op de getrouwheid van de jaarstukken inclusief de rechtmatigheidsverantwoording van het college. De controleverklaring is bestemd voor de raad, zodat de raad de door college van B&W opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

7. Normenkader, reikwijdte accountants- en gemeentecontrole

De accountantscontrole en de controle op rechtmatigheid voor het controlejaar is limitatief gericht op de naleving van:

- wettelijke kaders, zoals die in de kolom “wetgeving” van de “Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole gemeente Hengelo ” is opgenomen (bijlage 1 van dit protocol); dit uitsluitend voor zover het directe financiële beheers handelingen betreft;
- de beleidsbegroting van het controlejaar inclusief door de raad bekrachtigde wijzigingen;
- de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;
- de verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex art 213a Gemeentewet;
- de overige kaders zoals opgenomen in de kolom “Interne regelgeving” in bijlage 1 bij dit protocol, voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover het gaat om bepalingen die zien op recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen. Deze bijlage zal in Q4 van 2021 nog geactualiseerd worden.

Bijlage 2 bevat de relevante regelgeving voor de gemeente Hengelo inclusief regelgeving subsidies van Provincie en Rijk en wetgeving die van toepassing is per SiSa-regeling. Deze regelgeving is ingedeeld naar externe regelgeving (wetgeving) en interne regelgeving.

Gemeente Hengelo, controleprotocol jaarrekening 2024
Relevante wet- en regelgeving in het kader van rechtmatigheidscontrole , ingedeeld naar thema's

Geactualiseerd november 2024
bijlage 2

Thema	wetgeving	interne regelgeving
Milieu		
Afvalstoffenbeheer		Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten gemeente Hengelo Verordening tegemoetkoming onvermijdbaar medisch afval
Rioolbeheer en reiniging		Verordening op de heffing en de invordering van de rioolheffing Verordening op de heffing en de invordering van rioolaanleg- en aansluitgeld
Milieubeheer	Wet belastingen op milieugrondslag Wet Milieubeheer Wet bodembescherming Besluit bodemkwaliteit	Omgevingsplan Gemeente Hengelo Verordening bodemsanering VTH beleid Omgevingswet Gemeente Hengelo
Klimaat en duurzaamheid		Klimaatadaptatiestrategie Hengelo Warmteprogramma Omgevingsprogramma Nieuwe Energie Hengelo 2021-2030
Onderwijs en Cultuur		
Basis- en speciaal onderwijs	Wet primair onderwijs Wet voortgezet onderwijs Wet op de expertise centra	Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Hengelo
Voortgezet onderwijs	Wet educatie- en beroepsonderwijs	Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Hengelo
Cultuur		Algemene subsidieverordening (Asv) Subsidie uitvoeringsregeling
Vreemdelingenzaken , integratie	Wet Inburgering	
Openbare ruimte, ontwikkeling		
Wegenbeheer	Wegenverkeerswet Wegenwet Besluit administratieve bepalingen wegverkeer Wet personenvervoer	

Havenbeheer	Binnenvaartwet	Havengeldenverordening Havenbeheerverordening
Grondexploitatie	Wet ruimtelijke ordening (Wro) Besluit ruimtelijke ordening (Bro)	Omgevingsprogramma Grondbeleid Grondprijzennotitie Herziening grondexploitaties Nota Grondbeleid Parameters herzieningen 2024 Erfgoedverordening
Welzijn, Volksgezondheid		
Publieke gezondheidszorg	Wet publieke gezondheid (Wpg)	Meerjarenplan gezondheid Algemene subsidieverordening (Asv) Subsidie uitvoeringsregeling Accommodatiebeleid Sociaal en Vastgoedkaders
Kinderopvang	Wet kinderopvang	Kwaliteitskader Hengelose Voorschool
Welzijn en Maatschappelijk ondersteuning	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning Verordening maatschappelijke ondersteuning Lokale visie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen na 2021 Nota Handhaving Sociaal Domein Algemene subsidieverordening (Asv) Beleidsprogramma sociaal 2021 - 2025 Subsidie uitvoeringsregeling Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo
Jeugd	Jeugdwet	Verordening Jeugdhulp gemeente Hengelo Actieplan preventie Jeugd Subsidie uitvoeringsregeling Beleidsprogramma sociaal 2021 - 2025 Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo
Sport		Tarieven Sportaccommodaties Uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen Subsidie uitvoeringsregeling Kadernota Sport en Bewegen Lokaal Sportakkoord II
Werk en inkomen		
Sociale inkomensvoorzieningen	Participatiewet IOAW en IOAZ Wet Sociale Werkvoorziening BBZ	Afstemmingsverordening Participatiewet, IAOW en IAOZ Beleidsprogramma sociaal 2021 - 2025 Verordening PGB WSW Verordening tegenprestatie

		Beleidskader Armoede en Schulden Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Verordening maatschappelijke participatie Verordening adviesraad sociaal domein en cliëntenraad minima en WMO Verordening individuele studietoeslag Verordening loonkostensubsidie Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo
Werkgelegenheid		Re-integratie verordening Participatiewet Hengelo Verordening startersleningen Verordening individuele inkomenstoeslag
Schuldhulpverlening	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Beleidskader Armoede en Schulden
Wonen		
Wonen	Leegstandswet Woningwet Uitvoeringsregeling huurprijzen woonruimte Huisvestingswet	Legesverordening Woningbouwprogramma 2022-2031 Woonvisie Afwegingskader
Bouwen	Wet alg. bepalingen omgevingsrecht (Wabo) Wet Ruimtelijke Ordening (Wro) Bouwbesluit Besluit omgevingsrecht (Bor) Besluit ruimtelijke ordening (Bro)	Legesverordening Woningbouwprogramma 2022-2031 Structuurvisie Hengelo 2030 Omgevingsvisie Hengelo's buiten Omgevingsvisie Hart van Hengelo
Overig, Bestuur en Middelen, Verslaglegging , Algemeen		
Burgerlijke stand en basisregistratie personen	Gemeentewet Burgerlijk wetboek Wet Basisregistratie Personen Wet rechten burgerlijke stand	Legesverordening
Openbare orde / veiligheid	Wet Veiligheidsregio's Drank- en Horecawet	Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
Algemeen middelenbeheer	Besluit Begroting en Verantwoording Wet gemeenschappelijke regelingen Wet Omzetbelasting, Wet BTW compensatiefonds ESF, EFRO	Financiële verordening Controleverordening Nota Investerings- en activeringsbeleid Beleidsnota weerstandsvermogen/ risicomanagement Nota reserves en voorzieningen Beleidsregels publieke taak leningen en garanties gemeente Hengelo
Treasury beheer	Wet fin. decentrale overheden (FIDO) Wet Houdbarre overheidsfinanciën (HOF)	Nota verbonden partijen Treasury besluit

	Reg.uitzettingen en derivaten decentr.overheden (RUDDO)	
Arbeidsvoorwaarden, personeelsbeleid	Ambtenarenwet 2017 Fiscale wetgeving Wet normalisering rechtpositie ambtenaren (Wnra) CAO gemeenten 2021 Rechtspositiebesluit Raads- en commissieleden Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers Wet APPA Wet Normering Topinkomens (WNT) Burgerlijk wetboek, boek 7	Personeelshandboek gemeente Hengelo verordening rechtspositie raads- en commissieleden
Inkopen en contractbeheer	Aanbestedingswet (Landelijke wetgeving inkopen) Europese regelgeving inzake aanbesteding, staatsteun, en mededinging ; Wet Markt en Overheid (WMO) Aanbestedingsbesluit	
OZB	Wet waardering Onroerende Zaken	OZB verordening
Parkeerbeheer		Verordening parkeerbelasting Aanwijzingsbesluit betaald parkeren Parkeerverordening Uitwerkingsbesluit parkeerverordening
Toeristenbelasting		Verordening toeristenbelasting
Grafrechten	Wet op de lijkbezorging	Verordening begraafrechten
Hondenbelasting		Verordening hondenbelasting
Baatbelasting		Baatbelastingverordening
Marktgelden		Verordening marktgeld Marktverordening / marktreglement
Reclame en precariorechten		Verordening precariobelasting
Privacy	AVG	
SISA	Regelgeving subsidies van Provincie en Rijk, inclusief de Specifieke regelgeving en wetgeving die van toepassing is per SiSa-regeling	

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3832664	fikken, henkjan	ORO	Claudio Bruggink

ONDERWERP

3832664 - Aanpak afvaldump en verlenging service verhogende maatregelen

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Tijdelijke inzet van maximaal twee fte's ter bestrijding van zwerfafval en bij-plaatsingen waarbij wordt gezet op bewustwording en voorlichting naast het handhavingsaspect op de hotspots
2. De Pilot service verhogende maatregelen met 1 jaar te verlengen.
3. De 1e wijziging Verordening reinigingsheffingen 2025 vast te stellen.
4. De kosten van € 412.500 voor het verlengen van de service verhogende maatregelen en aanvullend inzet op handhaving onttrekken vanuit de beschikbare middelen uit de voorziening afval.
5. Bijbehorende begrotingswijziging met nummer 25024 vast te stellen en mee te nemen in de eerstvolgende verzamelwijziging van de begroting 2025.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De raad heeft besloten tijdelijk extra middelen vrij te maken over de inzet van twee extra Boa's voor de aanpak van de verrommeling van de openbare ruimte door afvaldump en bijplaatsingen en bewustwording en communicatie. Daarnaast is de pilot service verhogende maatregelen met een jaar verlengd.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3832664	Boutkan, Jan-Paul	ORO	Claudio Bruggink/Sander Schelberg

ONDERWERP
3832664 - Impuls aanpak afvaldump

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. Tijdelijke inzet van maximaal twee fte's ter bestrijding van zwerfafval en bij-plaatsingen waarbij wordt gezet op bewustwording en voorlichting naast het handhavingsaspect op de hotspots
2. De Pilot service verhogende maatregelen met 1 jaar te verlengen.
3. De 1e wijziging Verordening reinigingsheffingen 2025 vast te stellen.
4. De kosten van € 412.500 voor het verlengen van de service verhogende maatregelen en aanvullend inzet op handhaving onttrekken vanuit de beschikbare middelen uit de voorziening afval.
5. Bijbehorende begrotingswijziging met nummer 25024 vast te stellen en mee te nemen in de eerstvolgende verzamelwijziging van de begroting 2025.

INLEIDING

Tijdens het begrotingsdebat en in de raadsvergadering van 6 en 20 november jl.is uitgebreid gesproken over de wijze van inzameling van PMD. Tijdens de raadsvergadering van 6 november is een motie ter tafel gebracht voor extra capaciteit voor handhaving. Deze motie is na toezegging van het college uiteindelijk ingetrokken. Tijdens de raadsvergadering van 20 november is een nieuwe motie ter tafel gebracht voor extra capaciteit voor voorlichting en handhaving. Deze is door de raad aanvaard.

Het college monitort de huidige wijze van inzameling continue en door wat we met z'n allen zien en horen in de stad, is een gedeeld beeld ontstaan dat er extra actie nodig is, ook vooruitlopend op de toegezegde evaluatie van het amendement PMD in maart 2025. Over deze tijdelijke extra inzet op bewustwording en voorlichting naast het handhavingsaspect gaat dit voorstel. Daarnaast wordt voorgesteld om de Pilot service verhogende maatregelen met 1 jaar te verlengen.

ARGUMENTEN

1.1 Tijdelijke extra inzet voor een jaar om afvaldump tegen te gaan

Gezien de breed gevoelde urgentie constateren we dat de bestaande formatie van twee groene toezichthoudende functionarissen niet voldoende is. Ook de overige beschikbare capaciteit in de keten is (in deze fase) onvoldoende; het loopt medewerkers die zich bezighouden met deze problematiek 'over de schoenen'. Zonder de illusie te hebben dat alleen de inzet van deze tijdelijke toezichthoudende functie de problematiek volledig kan oplossen, wordt een intensivering van de beschikbare capaciteit, zowel inhoudelijk als vanuit werkgeversperspectief, wenselijk geacht. Daarnaast zal nadrukkelijk worden ingezet op bewustwording en voorlichting. Het budget voor de extra inzet in dit voorstel is gebaseerd op inzet gedurende een volledig jaar, inclusief de benodigde vervoersmiddelen. De extra capaciteit blijft zo in ieder geval beschikbaar, tot ná afronding van de evaluatie van die extra inzet, zodat deze capaciteit bij eventuele bijsturing op basis van de evaluatie betrokken kan worden.
Het college heeft toegezegd dat in maart 2025 de evaluatie Amendement PMD volgt. De evaluatie van de pilot service verhogende maatregelen en de evaluatie extra capaciteit zal voor de behandeling van de zomernota in 2025 beschikbaar zijn.

1.2 Extra capaciteit betreft zowel handhaving als voorlichting

De extra inzet betreft verschillende rollen. Uiteraard is de handhavende rol op afvaldump aan de orde, zeker waar het gaat om excessen, maar de informerende en voorlichtende rol wordt bij deze inzet ook nadrukkelijk betrokken. Het betreft bovendien algemene toezichthoudende functie die (ondergeschikt) ook een oog en oor functie hebben voor andere vormen van overlast in de openbare ruimte. De toezichthoudende functie wordt ook op bepaalde dagen buiten kantoortijden ingezet. Door extra inzet zal

de zichtbaarheid van toezichthoudende functionarissen op straat ook groeien, wat preventief werkt tegen afvaldump. We realiseren ons dat twee fte's niet bij alle hoogbouw in Hengelo toezicht kunnen houden. Daarom wordt de inzet geconcentreerd bij hotspots. Het gaat dus om flexibele inzet voor wat betreft rol, tijd en locatie. Ten slotte kan de extra capaciteit worden ingezet voor een signalerende functie (over afvaldump) richting onze partners Gildebor en Twente Milieu.

1.3 Het college stuurt op voortgang in de evaluatie
Om de urgentie van het vraagstuk te benadrukken, stuurt het college nadrukkelijk op het tempo en de voortgang van de toegezegde evaluatie amendement PMD. Deze betreft, qua te verzamelen data, de periode september tot en met december 2024 en zal in maart 2025 met de raad worden gedeeld.

2.1 Pilot Service verhogende maatregelen lopen door tot eind 2025
In het belang van consistent beleid richting onze inwoners, zal deze pilot verlengd worden voor geheel 2025. De afweging voor 2026 zal onderdeel zijn van het integrale advies dat ter bespreking voor zal liggen bij de gemeenteraad bij de zomernota.

De pilot service verhogende maatregelen, gaat om een viertal afvalstromen, te weten:
- Matrassen
- B-hout
- Autobanden
- Kunststof en tuinstoelen

Daarnaast zit in deze pilot ook het ophalen van grof huis afval op afspraak, waarbij de voorrijkosten jaarlijks eenmalig gratis zijn en het gratis stortquotum van 50 kg kan worden ingezet. Ook voor 2025 geldt een maximaal aantal ritten van 2400 op jaarbasis.
Het college stelt voor deze pilot met 1 jaar te verlengen.

4 De dekking is passend voor deze maatregel
De incidentele dekking uit de voorziening afval is een passende oplossing, aangezien deze voorziening bij uitstek bedoeld is voor demping/egalisatie van de tarieven, en dus voor deze tijdelijke impuls. Dekking via de voorziening afval voorkomt dat de afvalstoffenheffing direct stijgt in 2025.Het gaat om een incidentele onttrekking van beperkte omvang, in verhouding tot de hoogte van deze voorziening afval.

KANTTEKENINGEN

1.1 Voorlichting en handhaving dragen bij, maar zijn geen totaaloplossing
Wij zijn ons er van bewust dat de nu voorgestelde extra inzet niet de totaaloplossing is voor de problematiek van het PMD afval. De toegezegde evaluatie (zie argument 1.4) moet ons helpen meer inzicht te krijgen in de werking van de maatregelen en de eventuele aanpassingen/verbeteringen in het beleid. In de tussentijd verwachten wij dat extra inzet met toezichthoudende functionarissen bijdraagt aan het beheersbaarder maken van de problemen waar we tegenaan lopen, zowel via de "hardere" handhavende kant als in de "zachtere" voorlichtende dimensie. De mate waarin dit bijdraagt moet worden bezien en is ook weer onderdeel van de monitoring. Een aspect waaraan de extra capaciteit van toezichthoudende functie ook kan bijdragen, is zoals al aangegeven de meer kwalitatieve input voor de evaluatie. De meer datagerichte kant hiervan beslaat de periode sep-dec 24; maar daarna, in de periode tot en met de oplevering van evaluatie in maart 2025, kan de toezichthoudende functie ook waardevolle kwalitatieve input voor monitoring en bijsturing opleveren en daarmee de evaluatie verrijken.

4. De kosten van deze pilot zijn afhankelijk van de (wereld) marktprijzen
De ingezamelde afvalstromen in deze pilot worden verder verwerkt door erkende verwerkers. De kosten hiervoor zijn afhankelijk van de geldende (wereld)marktprijzen. Hierdoor kan vooraf alleen een indicatie van de kosten worden gegeven.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg
De evaluaties van de pilot service verhogende maatregelen en de inzet van de extra capaciteit, zullen als onderdeel van een integraal advies worden voorgelegd ter bespreking aan de raad bij de zomernota 2025-2029. Bij deze bespreking zal er besluitvorming plaatsvinden over het verdere vervolg van het integrale afvalbeleid

Financiën
De effecten van deze maatregelen zijn doorgerekend en kunnen worden opgevangen middels een eenmalige onttrekking uit de voorziening afval van € 412.500.

Afvalstoffenheffing
Invoering van de maatregelen leidt zoals aangegeven niet tot een wijziging van de tarieven ten opzichte van de concept begroting zoals die 6 november jl. voorlag.
Dit betekent dat het vaste tarief stijgt van € 194,52 naar € 197,28,. De overige tarieven wijzigen niet.
Deze stijging van het vaste tarief is conform de Beleidsbegroting 2025-2028.

Het financiële effect van de service verhogende maatregelen op milieupark Wegtersweg en extra inzet handhaving leidt per saldo tot een nadeel van € 412.500 op de afvalbegroting in 2025. Hier tegenover staat een eenmalige onttrekking van de voorziening afval om zodoende de begroting kostendekkend te houden en de afvalstoffenheffing niet te wijzigen.

Financieel gevolg:
De service verhogende maatregelen worden per 1 januari 2025 met 1 jaar verlengd en levert een verwachte onderschrijding op van circa € 237.500 aan de inkomstenkant. Daarnaast zorgt de extra inzet op handhaving voor een uitzetting van € 175.000.
Per saldo leidt dit tot een eenmalige onttrekking uit de voorziening afval van € 412.500 in 2025.
De effecten zijn op grond van de BBV berekend over het gehele jaar 2025. De pilot service verhogende maatregelen zullen het gehele jaar 2025 worden ingezet. De extra inzet van de BOA's zal bekeken worden als onderdeel van het integraal advies bij de bespreking van de zomernota, deze kan dus in de loop van 2025 wijzigen.

Juridische zaken
De eerder vastgestelde Verordening reinigingsheffingen dient te worden gewijzigd als gevolg van het verlengen van de pilot service verhogende maatregelen. De raad dient hier voor 1 januari 2025 een besluit over te nemen.
De wijziging betreffen:

- Gratis afleveren Plastic Tuinmeubelen bij afvalbrengpunt
- Gratis afleveren B-hout, Banden en Matrassen bij afvalbrengpunt
- Eenmalig per kalanderjaar gratis laten ophalen grof huishoudelijk restafval

BIJLAGEN

Begrotingswijziging: 25024 Tijdelijke extra inzet voor tegengaan afvaldump
Verordening reinigingsheffingen 2025 (1e wijziging)

Bedrijfskode	Grootboekrekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	67301090	380010	I	N	-237500					Lagere inkomsten afvalstoffenheffing
1	67301092	351830	U	N	175000					extra inzet handhaving
1	67301001	720500	I	N	412500					Onttrekking motie service verhogende maatr.
1	85000511	720500	U	N	412500					Onttrekking motie service verhogende maatr.
1	89999999	900000	I	N	412500					Onttrekking motie service verhogende maatr.

Verordening reinigingsheffingen 2025 1e wijziging

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 1 oktober 2024;
gelet op de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b en 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2025 1e wijziging

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Inleidende bepaling

Krachtens deze verordening worden geheven:

a. afvalstoffenheffing;
b. reinigingsrechten.

Artikel 2 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. **Gebruik maken in hoofdstuk II Afvalstoffenheffing**: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer;
b. **Bioafval**: biologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval, levensmiddelen- en keukenafval van huishoudens;
c. **Huishoudelijk restafval**: afval afkomstig uit particuliere huishoudens, dat overblijft na scheiding in andere deelstromen als bedoeld in artikel 3 eerste onder a t/m r van de Afvalstoffenverordening;
d. **Container**: de vanwege de gemeente uitgezette ophaalbakken, onderverdeeld in de verschillende volumina;
e. **Verzamelcontainer**: de vanwege de gemeente geplaatste verzamelcontainers, die kunnen worden ontsloten door de Milieupas;
f. **Grove huishoudelijke afvalstoffen**: huishoudelijke restafvalstoffen die met enige regelmaat in een huishouden vrij komen, doch die te groot en/of te zwaar zijn om op dezelfde wijze als andere huishoudelijke afvalstoffen aan de inzameldienst te worden aangeboden;

g. **Grof tuinafval**: tuinafval, dat met enige regelmaat in een huishouden vrij komt, doch dat te groot en/of te zwaar is om op dezelfde wijze als bioafval aan de inzameldienst te worden aangeboden;
h. **Milieupas**: de vanwege de gemeente verstrekte pas, met daaraan een bepaald gekoppeld tegoed, ten behoeve van de ontdoening van afvalstoffen.
i. **Zorgcontainer**: inzamelmiddel als bedoeld in artikel 1 lid j van de Afvalstoffenverordening gemeente Hengelo 2022 jo. Artikel 6 lid 2 van het Uitvoeringsbesluit afvalstoffen gemeente Hengelo, die wordt toegekend aan een belastingplichtige die onderdeel is van een huishouden dat niet in staat is huishoudelijke afvalstoffen weg te brengen naar een ondergrondse inzamelvoorziening.
j. **A-hout**: ongeverfd, ongelakt en onbehandeld hout.
k. **B-hout:** geverfd, gelakt en/of verlijmd hout, niet zijnde A- of C-hout.
l. **C-hout**: hout waar stoffen (zoals b.v. koper, chroom, arseen, koolwaterstoffen, fungiciden, insecticiden, boorhoudende verbindingen, ammoniumverbindengen, teer) zijn ingebracht of opgebracht om de gebruiksduur te verlengen (geïmpregneerd hout, gewolmaniseerd hout, gecreosoteerd hout, spoorbielsen etc.)
m. **Huishouden**: samenwonende natuurlijke personen. De identificatie van een huishouden vindt plaats aan de hand van een te overleggen milieupas, die door of namens de gemeente Hengelo is verstrekt.

Artikel 3 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
   a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16, onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
   b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
   c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
   d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren.
   e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Hoofdstuk II Afvalstoffenheffing

Artikel 4 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam ‘afvalstoffenheffing’ wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer (Stb. 1994, 80).
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 5 Belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.
2. De belasting voor het achter laten van afvalstoffen op het Milieupark aan de Wegtersweg wordt geheven van degene die de afvalstoffen achter laat.

Artikel 6 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de hoofdstukken 1 en 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de belasting wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 7 Belastingjaar

Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving.
3. Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 2 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging of een afschrijving op de Milieupas.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1 van de tarieventabel is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.2, van de tarieventabel is verschuldigd na afloop van het belastingjaar of, zo dit eerder is na beëindiging van de belastingplicht.
3. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij aanvang van de dienstverlening.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven. De aanspraak op ontheffing bestaat niet, indien het bedrag van de ontheffing minder dan € 10,-- bedraagt.

6. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
   a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 7.500,--;
   b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

   De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. De in artikel 8 tweede lid bedoelde gedagtekende kennisgevingen moeten worden betaald:
   a. ingeval van uitreiking van de kennisgeving: op het tijdstip van uitreiking;
   b. ingeval van toezending van de kennisgeving: binnen vijf dagen na de dagtekening.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Kwijtschelding van de belasting vindt plaats op basis van de Kwijtscheldingsverordening.

Hoofdstuk III Reinigingsrechten

Artikel 12 Belastbaar feit

Onder de naam ‘reinigingsrechten’ worden rechten geheven zowel voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten als voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn.

Artikel 13 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 14 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 15 Belastingjaar

Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 16 Wijze van heffing

De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 en 4 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslag, gedagtekende bon, nota of andere schriftuur waarop het gevorderde bedrag is vermeld.

Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 4 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging.

Artikel 17 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt zijn de rechten verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 18 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing van de overige rechten

De rechten bedoeld in hoofdstuk 4 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 19 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het reinigingsrecht worden betaald ingeval:
   a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
   b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 8, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 20 Kwijtschelding

Op voet van artikel 26 van de Invorderingswet 1990 wordt geen kwijtschelding van dit recht verleend.

Hoofdstuk IV Aanvullende bepalingen

Artikel 21 Overgangsrecht

1. De ‘Verordening reinigingsheffingen 2024’ van 20 december 2023 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 22, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 22, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 22 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2025.

Artikel 23 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als ‘Verordening reinigingsheffingen 2025 1e wijziging’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 18 december 2024

de griffier, *de voorzitter,*

Tarieventabel 2025 behorende bij de 'Verordening reinigingsheffingen 2025 1e wijziging'.

Algemeen

De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Hoofdstuk 1 Maatstaven en jaarlijkse tarieven afvalstoffenheffing

1.0	De belasting wordt per perceel berekend naar een vast tarief (onderdeel 1.1), verhoogd met één of meer gedifferentieerde tarieven (onderdeel 1.2)	
1.1	**Vast deel**:	
1.1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar voor het periodiek verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen	€ 197,28
1.1.2	Onverminderd het bepaalde in 1.1.1 bedraagt de belasting voor het ter beschikking hebben van een restcontainer, per restcontainer	€ 24,00
1.2	**Variabel deel**:	
	Aanbieding van mini-containers en afvalbakken:	
	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van:	
1.2.1	een container van 240 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 15,50
1.2.2	een container van 140 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 8,70
1.2.3	een zorgcontainer van	
1.2.3.1	240 liter bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 11,95
1.2.3.2	140 liter bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 7,00
1.2.4	een container van 240 liter, bestemd voor bioafval	€ 2,00
1.2.5	een container van 140 liter, bestemd voor bioafval	€ 1,20
	Bij het gebruik van verzamelcontainers:	
1.2.6	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van huishoudelijk restafval:	
1.2.6.1	bij een inwerptrommel van 30 liter	€ 1,30

1.2.6.2	groente-, fruit en etensresten bij een inwerptrommel van 10 liter:	€ 0,08

Hoofdstuk 2 Maatstaven en overige tarieven huishoudelijke afvalstoffen

2.0	**Algemene bepalingen**:	
2.0.1	Onverminderd het bepaalde in Hoofdstuk 1 zijn tevens de in dit hoofdstuk genoemde tarieven van toepassing.	
2.0.2	In het geval dat een bon, nota of ander schriftuur moet worden toegezonden, wordt hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00
2.1	**Achterlaten afvalstoffen op het Milieupark**:	
2.1.1	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van grove huishoudelijke restafvalstoffen waaronder ook wordt begrepen asbesthoudend afval voor zover geen sloopmelding wordt overlegd, en puin op een daartoe van gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt	
	per aanbieding van 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 1,50
	vermeerderd met voor elke 5 kilogram of gedeelte daarvan extra	€ 0,75
2.1.2	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van oud papier, karton, textiel, glas, asbesthoudend afval indien een sloopmelding wordt overlegd, metalen, klein chemisch afval, elektrische - en elektronische apparatuur en **plastic tuinmeubelen**, mits gescheiden en op voorgeschreven wijze aangeboden, op de daartoe aangewezen inzamelplaatsen op een door de gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt per kilogram	nihil
2.1.3	De in onderdeel 2.1.1 vermelde tarieven zijn niet verschuldigd voor zover het aantal achtergelaten kilo's afvalstoffen kunnen worden afgeschreven van het tegoed op de Milieupas ad 50 kg per jaar. Voor zover er geen tegoed op de Milieupas (meer) aanwezig is, zijn de in onderdeel 2.1.1 vermelde tarieven verschuldigd.	
2.1.4	Het tarief bedraagt voor het achterlaten van (grof) tuinafval	
2.1.4.1	de eerste 1.000 kilogram	nihil

2.1.4.2	voor elke 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 0,50
2.1.5	Het tarief bedraagt voor het achterlaten van A-hout, B-hout, banden en matrassen	
2.1.5.1	**de eerste 1.000 kilogram van A-hout, B-hout, banden en matrassen tezamen**	**nihil**
2.1.5.2	voor elke 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 1,50
	vermeerderd met voor elke 5 kilogram of gedeelte daarvan extra	€ 0,75
2.1.6	Het tarief voor het verstrekken van een vervangende Milieupas bij bijvoorbeeld diefstal of verlies bedraagt	€ 10,00
2.2	**Wisseling container-volume**:	
2.2.1	Indien een belastingplichtige van de gemeente wisselt van container-volume, dan bedragen de kosten voor de omwisseling door Twente Milieu van één of twee containers, per keer	€ 28,50
2.2.2	Indien een nieuw ingezetene van de gemeente als belastingplichtige wordt aangemerkt, kan hij gedurende een periode van drie maanden nadat de belastingplicht is ontstaan, kosteloos één maal van container-volume wisselen. Nadien is het onder 2.2.1 vermelde tarief van toepassing.	
2.3	**Op aanvraag inzamelen van afvalstoffen:**	
2.3.1	Het tarief bedraagtvoor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke restafvalstoffen en puin op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren, per keer dat het perceel wordt bezocht:	€ 22,50
2.3.2	Het tarief in artikel 2.3.1 wordt vermeerderd met een bedrag voor elke kilogram of gedeelte daarvan met	€ 0,15
2.3.3	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag inzamelen van metalen en grote elektrische - en elektronische apparatuur op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren per keer dat het perceel wordt bezocht:	€ 22,50

2.3.4	In afwijking van artikel 2.3.1 en 2.3.3 heeft elk huishouden recht op het **eenmaal per kalenderjaar gratis laten ophalen** van: - grove huishoudelijke restafvalstoffen, of - metalen en grote elektrische- en elektronische apparatuur op de door de gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren. Het tarief in artikel 2.3.1 óf 2.3.3 wordt in dat geval eenmalig niet in rekening gebracht.	
2.3.5	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag inzamelen van grof tuinafval op de door de gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren per keer dat het perceel bezocht wordt:	€ 22,50

Hoofdstuk 3 Maatstaven en tarieven jaarlijkse reinigingsrechten

Niet van toepassing

Hoofdstuk 4 Maatstaven en tarieven overige reinigingsrechten

Het recht bedraagt voor:

4.1.a	Het ledigen van beerputten of septic tanks, en het verwijderen van de daarin verzamelde afvalstoffen, per rit van de tankwagen tot een hoeveelheid van 3 kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 156,00
4.1.b	Vermeerderd met een bedrag voor elke volgende kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 67,25
4.2.a	Het ledigen van andere dan beerputten of septic tanks door middel van een kolkenzuiger, inclusief bedienend personeel per kwartier of een gedeelte daarvan een vast bedrag van	€ 34,80
4.2.b	Vermeerderd voor elke halve kubieke meter of gedeelte daarvan (stortrecht) met	€ 88,00
4.3	Het ontsmetten van wespennesten en het verwijderen van overig ongedierte	€ 54,00
4.4	Het wegen van goederen op de weegbrug, per weging	€ 7,20
4.5	Ingeval de bon, nota of andere schriftuur moet worden toegezonden dan worden hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00

Behoort bij raadsbesluit van 18 december 2024

De griffier van de gemeente Hengelo,

Verordening reinigingsheffingen 2025 1e wijziging

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 1 oktober 2024;
gelet op de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b en 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2025 1e wijziging

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Inleidende bepaling

Krachtens deze verordening worden geheven:

a. afvalstoffenheffing;
b. reinigingsrechten.

Artikel 2 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. **Gebruik maken in hoofdstuk II Afvalstoffenheffing**: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer;
b. **Bioafval**: biologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval, levensmiddelen- en keukenafval van huishoudens;
c. **Huishoudelijk restafval**: afval afkomstig uit particuliere huishoudens, dat overblijft na scheiding in andere deelstromen als bedoeld in artikel 3 eerste onder a t/m r van de Afvalstoffenverordening;
d. **Container**: de vanwege de gemeente uitgezette ophaalbakken, onderverdeeld in de verschillende volumina;
e. **Verzamelcontainer**: de vanwege de gemeente geplaatste verzamelcontainers, die kunnen worden ontsloten door de Milieupas;
f. **Grove huishoudelijke afvalstoffen**: huishoudelijke restafvalstoffen die met enige regelmaat in een huishouden vrij komen, doch die te groot en/of te zwaar zijn om op dezelfde wijze als andere huishoudelijke afvalstoffen aan de inzameldienst te worden aangeboden;

g. **Grof tuinafval**: tuinafval, dat met enige regelmaat in een huishouden vrij komt, doch dat te groot en/of te zwaar is om op dezelfde wijze als bioafval aan de inzameldienst te worden aangeboden;
h. **Milieupas**: de vanwege de gemeente verstrekte pas, met daaraan een bepaald gekoppeld tegoed, ten behoeve van de ontdoening van afvalstoffen.
i. **Zorgcontainer**: inzamelmiddel als bedoeld in artikel 1 lid j van de Afvalstoffenverordening gemeente Hengelo 2022 jo. Artikel 6 lid 2 van het Uitvoeringsbesluit afvalstoffen gemeente Hengelo, die wordt toegekend aan een belastingplichtige die onderdeel is van een huishouden dat niet in staat is huishoudelijke afvalstoffen weg te brengen naar een ondergrondse inzamelvoorziening.
j. **A-hout**: ongeverfd, ongelakt en onbehandeld hout.
k. **B-hout:** geverfd, gelakt en/of verlijmd hout, niet zijnde A- of C-hout.
l. **C-hout**: hout waar stoffen (zoals b.v. koper, chroom, arseen, koolwaterstoffen, fungiciden, insecticiden, boorhoudende verbindingen, ammoniumverbindengen, teer) zijn ingebracht of opgebracht om de gebruiksduur te verlengen (geïmpregneerd hout, gewolmaniseerd hout, gecreosoteerd hout, spoorbielsen etc.)
m. **Huishouden**: samenwonende natuurlijke personen. De identificatie van een huishouden vindt plaats aan de hand van een te overleggen milieupas, die door of namens de gemeente Hengelo is verstrekt.

Artikel 3 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
   a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16, onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
   b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
   c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
   d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren.
   e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Hoofdstuk II Afvalstoffenheffing

Artikel 4 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam ‘afvalstoffenheffing’ wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer (Stb. 1994, 80).
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 5 Belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.
2. De belasting voor het achter laten van afvalstoffen op het Milieupark aan de Wegtersweg wordt geheven van degene die de afvalstoffen achter laat.

Artikel 6 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de hoofdstukken 1 en 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de belasting wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 7 Belastingjaar

Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving.
3. Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 2 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging of een afschrijving op de Milieupas.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1 van de tarieventabel is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.2, van de tarieventabel is verschuldigd na afloop van het belastingjaar of, zo dit eerder is na beëindiging van de belastingplicht.
3. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij aanvang van de dienstverlening.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven. De aanspraak op ontheffing bestaat niet, indien het bedrag van de ontheffing minder dan € 10,-- bedraagt.

6. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
   a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 7.500,--;
   b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

   De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. De in artikel 8 tweede lid bedoelde gedagtekende kennisgevingen moeten worden betaald:
   a. ingeval van uitreiking van de kennisgeving: op het tijdstip van uitreiking;
   b. ingeval van toezending van de kennisgeving: binnen vijf dagen na de dagtekening.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Kwijtschelding van de belasting vindt plaats op basis van de Kwijtscheldingsverordening.

Hoofdstuk III Reinigingsrechten

Artikel 12 Belastbaar feit

Onder de naam ‘reinigingsrechten’ worden rechten geheven zowel voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten als voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn.

Artikel 13 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 14 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 15 Belastingjaar

Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 16 Wijze van heffing

De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 en 4 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslag, gedagtekende bon, nota of andere schriftuur waarop het gevorderde bedrag is vermeld.

Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 4 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging.

Artikel 17 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt zijn de rechten verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 18 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing van de overige rechten

De rechten bedoeld in hoofdstuk 4 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 19 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het reinigingsrecht worden betaald ingeval:
   a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
   b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 8, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 20 Kwijtschelding

Op voet van artikel 26 van de Invorderingswet 1990 wordt geen kwijtschelding van dit recht verleend.

Hoofdstuk IV Aanvullende bepalingen

Artikel 21 Overgangsrecht

1. De ‘Verordening reinigingsheffingen 2024’ van 20 december 2023 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 22, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 22, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 22 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2025.

Artikel 23 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als ‘Verordening reinigingsheffingen 2025 1e wijziging’.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 18 december 2024

de griffier, *de voorzitter,*

Tarieventabel 2025 behorende bij de 'Verordening reinigingsheffingen 2025 1e wijziging'.

Algemeen

De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Hoofdstuk 1 Maatstaven en jaarlijkse tarieven afvalstoffenheffing

1.0	De belasting wordt per perceel berekend naar een vast tarief (onderdeel 1.1), verhoogd met één of meer gedifferentieerde tarieven (onderdeel 1.2)	
1.1	**Vast deel**:	
1.1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar voor het periodiek verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen	€ 197,28
1.1.2	Onverminderd het bepaalde in 1.1.1 bedraagt de belasting voor het ter beschikking hebben van een restcontainer, per restcontainer	€ 24,00
1.2	**Variabel deel**:	
	Aanbieding van mini-containers en afvalbakken:	
	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van:	
1.2.1	een container van 240 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 15,50
1.2.2	een container van 140 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 8,70
1.2.3	een zorgcontainer van	
1.2.3.1	240 liter bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 11,95
1.2.3.2	140 liter bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 7,00
1.2.4	een container van 240 liter, bestemd voor bioafval	€ 2,00
1.2.5	een container van 140 liter, bestemd voor bioafval	€ 1,20
	Bij het gebruik van verzamelcontainers:	
1.2.6	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van huishoudelijk restafval:	
1.2.6.1	bij een inwerptrommel van 30 liter	€ 1,30

1.2.6.2	groente-, fruit en etensresten bij een inwerptrommel van 10 liter:	€ 0,08

Hoofdstuk 2 Maatstaven en overige tarieven huishoudelijke afvalstoffen

2.0	**Algemene bepalingen**:	
2.0.1	Onverminderd het bepaalde in Hoofdstuk 1 zijn tevens de in dit hoofdstuk genoemde tarieven van toepassing.	
2.0.2	In het geval dat een bon, nota of ander schriftuur moet worden toegezonden, wordt hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00
2.1	**Achterlaten afvalstoffen op het Milieupark**:	
2.1.1	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van grove huishoudelijke restafvalstoffen waaronder ook wordt begrepen asbesthoudend afval voor zover geen sloopmelding wordt overlegd, en puin op een daartoe van gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt	
	per aanbieding van 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 1,50
	vermeerderd met voor elke 5 kilogram of gedeelte daarvan extra	€ 0,75
2.1.2	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van oud papier, karton, textiel, glas, asbesthoudend afval indien een sloopmelding wordt overlegd, metalen, klein chemisch afval, elektrische - en elektronische apparatuur en plastic tuinmeubelen, mits gescheiden en op voorgeschreven wijze aangeboden, op de daartoe aangewezen inzamelplaatsen op een door de gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt per kilogram	nihil
2.1.3	De in onderdeel 2.1.1 vermelde tarieven zijn niet verschuldigd voor zover het aantal achtergelaten kilo's afvalstoffen kunnen worden afgeschreven van het tegoed op de Milieupas ad 50 kg per jaar. Voor zover er geen tegoed op de Milieupas (meer) aanwezig is, zijn de in onderdeel 2.1.1 vermelde tarieven verschuldigd.	
2.1.4	Het tarief bedraagt voor het achterlaten van (grof) tuinafval	
2.1.4.1	de eerste 1.000 kilogram	nihil

2.1.4.2	voor elke 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 0,50
2.1.5	Het tarief bedraagt voor het achterlaten van A-hout, B-hout, banden en matrassen	
2.1.5.1	de eerste 1.000 kilogram van A-hout, B-hout, banden en matrassen tezamen	nihil
2.1.5.2	voor elke 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 1,50
	vermeerderd met voor elke 5 kilogram of gedeelte daarvan extra	€ 0,75
2.1.6	Het tarief voor het verstrekken van een vervangende Milieupas bij bijvoorbeeld diefstal of verlies bedraagt	€ 10,00
2.2	**Wisseling container-volume**:	
2.2.1	Indien een belastingplichtige van de gemeente wisselt van container-volume, dan bedragen de kosten voor de omwisseling door Twente Milieu van één of twee containers, per keer	€ 28,50
2.2.2	Indien een nieuw ingezetene van de gemeente als belastingplichtige wordt aangemerkt, kan hij gedurende een periode van drie maanden nadat de belastingplicht is ontstaan, kosteloos één maal van container-volume wisselen. Nadien is het onder 2.2.1 vermelde tarief van toepassing.	
2.3	**Op aanvraag inzamelen van afvalstoffen:**	
2.3.1	Het tarief bedraagtvoor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke restafvalstoffen en puin op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren, per keer dat het perceel wordt bezocht:	€ 22,50
2.3.2	Het tarief in artikel 2.3.1 wordt vermeerderd met een bedrag voor elke kilogram of gedeelte daarvan met	€ 0,15
2.3.3	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag inzamelen van metalen en grote elektrische - en elektronische apparatuur op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren per keer dat het perceel wordt bezocht:	€ 22,50

2.3.4	In afwijking van artikel 2.3.1 en 2.3.3 heeft elk huishouden recht op het eenmaal per kalenderjaar gratis laten ophalen van: - grove huishoudelijke restafvalstoffen, of - metalen en grote elektrische- en elektronische apparatuur op de door de gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren. Het tarief in artikel 2.3.1 óf 2.3.3 wordt in dat geval eenmalig niet in rekening gebracht.	
2.3.5	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag inzamelen van grof tuinafval op de door de gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren per keer dat het perceel bezocht wordt:	€ 22,50

Hoofdstuk 3 Maatstaven en tarieven jaarlijkse reinigingsrechten

Niet van toepassing

Hoofdstuk 4 Maatstaven en tarieven overige reinigingsrechten

Het recht bedraagt voor:

4.1.a	Het ledigen van beerputten of septic tanks, en het verwijderen van de daarin verzamelde afvalstoffen, per rit van de tankwagen tot een hoeveelheid van 3 kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 156,00
4.1.b	Vermeerderd met een bedrag voor elke volgende kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 67,25
4.2.a	Het ledigen van andere dan beerputten of septic tanks door middel van een kolkenzuiger, inclusief bedienend personeel per kwartier of een gedeelte daarvan een vast bedrag van	€ 34,80
4.2.b	Vermeerderd voor elke halve kubieke meter of gedeelte daarvan (stortrecht) met	€ 88,00
4.3	Het ontsmetten van wespennesten en het verwijderen van overig ongedierte	€ 54,00
4.4	Het wegen van goederen op de weegbrug, per weging	€ 7,20
4.5	Ingeval de bon, nota of andere schriftuur moet worden toegezonden dan worden hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00

Behoort bij raadsbesluit van 18 december 2024

De griffier van de gemeente Hengelo,

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3688365	Debby Bouwhuis Marije Brummelhuis	RL-RO	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3688365 - Gewijzigd bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg

BESLUIT

1. In te stemmen met de behandeling van de zienswijzen, zoals opgenomen in de “Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg", dat deel uitmaakt van dit besluit;
2. In het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg, de wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen - bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg", dat deel uitmaakt van dit besluit;
3. Het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0170-0301) gewijzigd vast te stellen;
4. Na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken;
5. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg.

INLEIDING

ARGUMENTEN

1.1 de ingediende zienswijze volledig en correct is behandeld.
Het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Er is binnen de termijn 1 zienswijze ingediend. In de "Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg” is de inhoud van de zienswijze samengevat en beantwoord. De zienswijze heeft geen aanleiding gegeven het ontwerp bestemmingsplan te wijzigen.

2.1 in overleg met de provincie aanpassingen in het plan zijn aangebracht.
Na overleg met de provincie is gekozen voor een andere verkaveling, waarbij meer binnen de begrenzing van het huidige agrarisch bouwblok wordt gebleven. Het bestemmingsplan is hierop aangepast. In de Staat van wijzigingen – bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg is een overzicht gegeven van de wijzigingen die zijn aangebracht.

2.2 er een omgevingsvergunning voor de ‘flora en fauna-activiteit’ is afgegeven.
Op 13 november 2024 heeft GS van de provincie Overijssel de “Omgevingsverordening Overijssel 2024 - beschikking voor een Flora- en Fauna-activiteit” afgegeven. De toelichting van het bestemmingsplan is hierop aangevuld met tekst en bijlagen. In de Staat van wijzigingen – bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg is een overzicht gegeven van de wijzigingen die zijn aangebracht.

3.1 het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg de ontwikkeling van 5 woningen op het perceel mogelijk maakt.
Op het perceel aan de Schalmedenweg wordt 2723,6 m2 aan landschap ontsierende bebouwing gesloopt. Daarnaast wordt in de gemeente Hof van Twente 970 m2 aan landschapsontsierende bebouwing gesloopt. Hiervoor zijn door initiatiefnemer twee sloopvouchers aangekocht. De gemeente Hof van Twente heeft aangegeven dat de twee sloopvouchers beschikbaar zijn, niet eerder in een ander project zijn ingezet en mogen worden ingezet in de gemeente Hengelo voor de woningbouwontwikkeling. In totaal wordt er dus 3694 m2 aan landschap ontsierende bebouwing gesloopt. Daarnaast wordt de verleende vergunning voor

de bouw van een vee schuur van 805 m2 op het perceel Schalmedenweg 21 ingetrokken. Ter compensatie voor deze sloop wordt de bouw van 5 woningen mogelijk gemaakt.

3.2 het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg zorgt voor een forse landschappelijke verbetering
Voor deze ontwikkeling is een Ruimtelijk kwaliteitsplan opgesteld. Hierin wordt aandacht besteed aan de landschappelijke inpassing van het rood voor rood project. Dit Ruimtelijk kwaliteitsplan is opgenomen in Bijlage 1 van het bestemmingsplan. De uitvoering van het Ruimtelijk kwaliteitsplan is als voorwaardelijke verplichting in de regels van het bestemmingsplan opgenomen.

3.3 het plan past in het vastgestelde beleid "Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente"
De "Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente" bevat het beleid voor de beoordeling van ontwikkelingen in het buitengebied. Voor de onderbouwing wordt verwezen naar paragraaf 4.3.2.6 van de toelichting van het bestemmingsplan.

4.1 dit is in de Wet ruimtelijke ordening bepaald
Indien de raad het plan gewijzigd vaststelt, zal het vaststellingsbesluit zo snel mogelijk worden voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van Overijssel, zodat GS kan beoordelen of de wijzigingen in het plan consequenties hebben voor het provinciaal belang. Als GS ermee instemt wordt het plan z.s.m. gedurende zes weken ter inzage gelegd.

5.1 het plan economisch uitvoerbaar is
De ontwikkeling van het plangebied betreft een particulier initiatief. De kosten die verband houden met de bestemmingsplanherziening en de uitvoering van het plan, komen voor rekening van de initiatiefnemer. Dit is in een overeenkomst vastgelegd, net als eventuele planschade die ook voor rekening van de initiatiefnemer komt. Aangezien het kostenverhaal op deze manier is verzekerd hoeft de raad geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 Wro vast te stellen.

KANTTEKENINGEN

n.v.t.

VERVOLG

Procedure
Na vaststelling wordt het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze termijn is beroep mogelijk bij de Raad van State. Indien tijdens de beroepstermijn geen verzoek om voorlopige voorziening wordt gedaan, treedt het bestemmingsplan daags na afloop van de beroepstermijn in werking.

Communicatie
De vaststelling van het bestemmingsplan en de terinzagelegging van het vastgestelde bestemmingsplan worden bekendgemaakt in het Hengelo's Weekblad en het Gemeenteblad. Daarin wordt ook vermeld dat het vastgestelde bestemmingsplan zes weken ter inzage ligt en men gedurende die periode beroep kan instellen bij de Raad van State.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg (bestaande uit toelichting, regels, verbeelding en bijlagen)
Bijlage 2: Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg
Bijlage 3: Staat van Wijzigingen - bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3688365	Bouwhuis, Debby	RL-RO	Gerard Gerrits

ONDERWERP

3688365 - Gewijzigd bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. In te stemmen met de behandeling van de zienswijzen, zoals opgenomen in de “Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg", dat deel uitmaakt van dit besluit;
2. In het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg, de wijzigingen aan te brengen, zoals deze zijn opgenomen in de "Staat van wijzigingen - bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg", dat deel uitmaakt van dit besluit;
3. Het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg (met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0170-0301) gewijzigd vast te stellen;
4. Na de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg, Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel te verzoeken het besluit eerder dan zes weken na vaststelling bekend te mogen maken;
5. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het voorliggende bestemmingsplan maakt op het perceel Schalmedenweg 21 een woningbouwontwikkeling mogelijk. Op dit perceel is een intensieve veehouderij gevestigd. De initiatiefnemer is van plan om het intensieve agrarische bedrijf op deze locatie te beëindigen. Het plan is om zijn bedrijf te verplaatsen naar een andere locatie waarbij het wordt omgezet naar een duurzaam (natuurinclusief) bedrijf. Op de vrijgekomen locatie aan de Schalmedenweg 21 worden dan alle agrarische gebouwen, kuilvoerplaten en voersilo's gesloopt en als compensatie hiervoor worden, via de rood-voor-rood-regeling, 5 compensatiewoningen/kavels gerealiseerd. Deze zijn noodzakelijk voor de transformatie van deze locatie en het realiseren van een extensief agrarisch bedrijf elders. De nieuwe woningen worden landschappelijk ingepast waardoor de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse wordt versterkt. Met het beëindigen van het agrarische intensieve bedrijf, vervallen ook alle milieuvergunningen en kan de verleende vergunning voor een veeschuur van 805 m2 die nog niet gebouwd is niet meer worden uitgevoerd.

Het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Er is binnen de termijn 1 zienswijze ingediend. In de "Nota zienswijzen ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg" is de inhoud van de zienswijze samengevat en beantwoord. De zienswijze heeft geen aanleiding gegeven wijzigingen aan te brengen in het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg. Wel is na overleg met de provincie gekozen voor een andere verkaveling, waarbij meer binnen de begrenzing van het huidige agrarisch bouwblok wordt gebleven. Het bestemmingsplan is hierop aangepast. De raad wordt daarom voorgesteld het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg gewijzigd vast te stellen. Een exploitatieplan hoeft voor dit bestemmingsplan niet te worden vastgesteld.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO, DATUM

De griffier De voorzitter

Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**

1.1 Aanleiding tot een nieuw bestemmingsplan 6
1.2 Begrenzing plangebied 6
1.3 Vigerende bestemmingsplannen 7

Hoofdstuk 2 Bestaande situatie **9**

2.1 Ruimtelijke karakteristiek 9

Hoofdstuk 3 Beschrijving van het plan **10**

3.1 Slooplocaties 10
3.2 Nieuwe ruimtelijke invulling locatie Schalmedenweg 10
3.3 Verkeer en infrastructuur 12
3.4 Groen 12
3.5 Water 12
3.6 Nutsvoorzieningen, kabels en leidingen 12

Hoofdstuk 4 Relevant beleid **13**

4.1 Rijksbeleid 13
4.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI) 13
4.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (2011) 13
4.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking 13
4.1.4 Nationaal Waterplan 2016-2021 14
4.2 Provinciaal beleid 14
4.2.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Overijssel 14
4.2.2 Sturingsfilosofie, uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel 15
4.2.3 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie en -verordening Overijssel 15
4.2.4 Conclusie ten aanzien van het provinciaal beleid 18
4.3 Gemeentelijk beleid 18
4.3.1 Omgevingsvisie Hengeloos Buiten 18
4.3.2 Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente 21
4.3.3 Woonvisie Hengelo 2016-2026 22
4.3.4 Nota Archeologie 2010 22
4.3.5 Erfgoedverordening (2018) 23
4.3.6 Mobiliteitsplan 2040 'Heel Hengelo in beweging' (2023) 23
4.3.7 Nota Autoparkeren (2008-2012) 24
4.3.8 Welstandsnota 25
4.3.9 Gemeentelijke Nota Geluid (2015) 25
4.3.10 Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) (2018-2022) 25
4.3.11 Actieplan Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021 26
4.4 Conclusie 27

Hoofdstuk 5 Randvoorwaarden **28**

5.1 Watertoets 28
5.2 Wet natuurbescherming 29
5.2.1 Algemeen 29
5.2.2 Gebiedsbescherming 30
5.2.3 Soortenbescherming 30
5.3 Archeologie en cultuurhistorie 31
5.3.1 Algemeen 31
5.3.2 Archeologische verwachting 31
5.3.3 Archeologie in het plangebied 33
5.3.4 Cultuurhistorische waarden 34
5.3.5 Cultuurhistorie in het plangebied 34
5.4 Milieu 35
5.4.1 Vormvrije MER-beoordeling 35

5.4.2 Bedrijven en milieuzonering 36
5.4.3 Geluid 36
5.4.4 Luchtkwaliteit en stikstofdepositie 37
5.4.5 Externe veiligheid en hoogspanningsleidingen 38
5.4.6 Bodem 38
5.5 Beheer 39
5.6 Economische uitvoerbaarheid 39

Hoofdstuk 6 Het bestemmingsplan 40

6.1 Uitgangspunten 40
6.2 Het digitale bestemmingsplan 40
6.3 Planopzet 40
6.3.1 Inleidende regels 40
6.3.2 Bestemmingsregels 40
6.3.3 Algemene regels 41
6.3.4 Overgangs- en slotregels 41
6.4 Handhaving van het plan 42
6.5 Vooroverleg en verder verloop van de procedure 42
6.5.1 Vooroverleg 42
6.5.2 Zienswijzen 42
6.5.3 Verder verloop van de procedure 42

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot een nieuw bestemmingsplan

Het voorliggende bestemmingsplan maakt op het perceel Schalmedenweg 21 een woningbouwontwikkeling mogelijk. Op dit perceel is een intensieve veehouderij gevestigd. Deze zal hier stoppen en alle agrarische bedrijfsgebouwen worden gesloopt. Ter compensatie worden op de locatie 5 woningen mogelijk gemaakt, die landschappelijk worden ingepast waardoor de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse wordt versterkt. Bovenstaande en andere afspraken zijn op 6 december 2022 vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

Het gaat om een intensieve veehouderij waar vleesvarkens (900), vleesstieren en – kalveren (380) worden gehouden. De locatie ligt in het buitengebied van Hengelo, aan de zuidzijde van de Schalmedenweg en ten noorden van en nabij de in aanbouw zijnde woonwijk Dalmeden. Het agrarische bedrijf, al 30 jaar als zodanig functioneel, ligt op een afstand van 200 meter van de geplande woningbouw in Meander Noord (Dalmeden). De buren (woonbestemming) wonen op circa 45 meter afstand van de dichtstbijgelegen stal.

De initiatiefnemer is voornemens om het agrarische bedrijf op deze locatie te beëindigen. Het plan is om het bedrijf te verplaatsen naar een andere locatie waarbij het wordt omgezet naar een duurzaam (natuurinclusief) bedrijf. Op de vrijgekomen locatie aan de Schalmedenweg 21 worden dan alle agrarische gebouwen, kuilvoerplaten en voersilo's gesloopt en als compensatie hiervoor worden, via de rood-voor-rood-regeling, 5 compensatiewoningen/kavels gerealiseerd. Deze zijn noodzakelijk voor de transformatie van deze locatie en het realiseren van een extensief agrarisch bedrijf elders. Met het beëindigen van het agrarische intensieve bedrijf, vervallen ook alle milieuvergunningen en kan de verleende vergunning voor een veeschuur van 805 m2 die nog niet gebouwd is niet meer worden uitgevoerd.

Het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg bestaat uit een verbeelding en planregels en gaat vergezeld van een toelichting. Op de verbeelding zijn de te onderscheiden bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. De regels bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. De verbeelding en de planregels vormen tezamen het juridische toetsingskader voor ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het plangebied. De toelichting bevat met name de aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

1.2 Begrenzing plangebied

1.2 Begrenzing plangebied

De grens van het plangebied Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg is op de afbeelding aangegeven. Op afbeelding 1 wordt het plangebied globaal weergeven in de roodomlijnde rechthoek

afbeelding 1: plangebied

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Voor de gronden aan de Schalmedenweg die binnen dit plan zijn gelegen vigeert momenteel het bestemmingsplan Buitengebied, dat is vastgesteld door de raad op 21 september 2010. Het perceel heeft de bestemming "Agrarisch", met bouwvlak en functieaanduiding "specifieke vorm van agrarisch - intensieve veehouderij 18" en de dubbelbestemming " Waarde - Archeologie hoog (buiten kom). Op afbeelding 2 is een fragment van de verbeelding opgenomen.

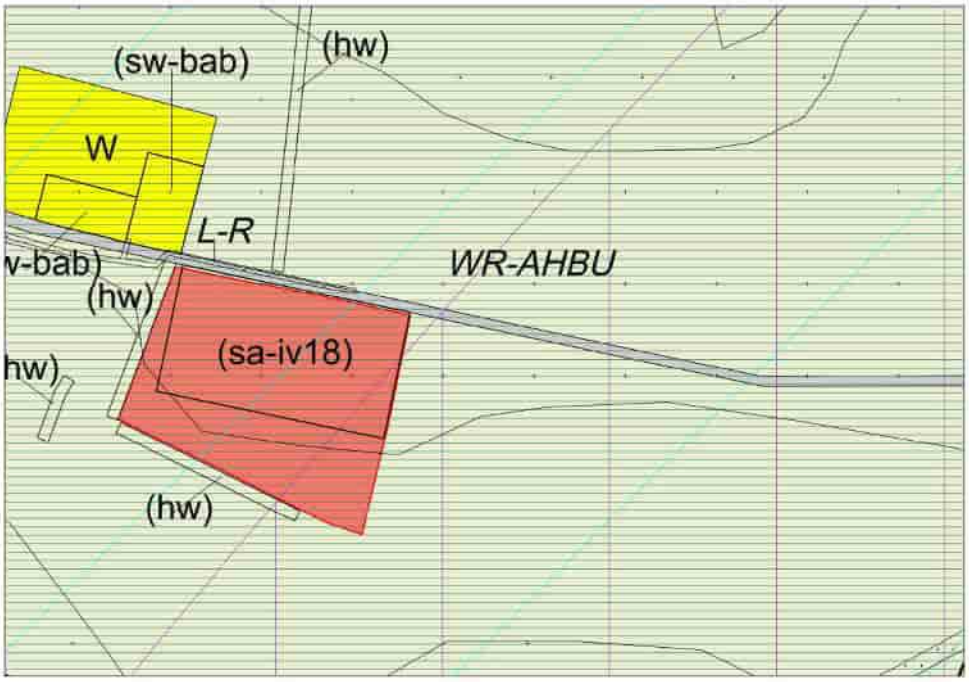

Afbeelding 2: geldende bestemmingsplan plangebied

Hoofdstuk 2 Bestaande situatie

2.1 Ruimtelijke karakteristiek

Het omliggende landschap kenmerkt zich als een relatief rechtlijnig landschap met blauwe en groene structuren zoals de laanbeplanting langs de weg en enkele houtwallen langs perceelsgrenzen. De omliggende gronden bestaan uit landbouwgrond met grote arealen cultuurgrond die wisselend gebruikt worden voor akkerbouw dan wel voor grasland, afgewisseld met agrarische erven, bedrijfspercelen en woonpercelen. De omgeving van het plangebied wordt steeds meer gevuld met woningen. Hierin is de transitie van een werklandschap naar een consumptielandschap te herkennen.

Het perceel waar de woningen op gesitueerd zullen worden ligt tussen de Schalmedenweg en de wijk Dalmeden. Het betreft een intensieve veehouderij ontwikkeld in de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw. Het is een relatief nieuw erf waarbij de beschikbare ruimte praktisch en conform de rechtlijnige grenzen is ingedeeld. Het perceel bevat meerdere inritten naar de diverse schuren en de bedrijfswoning op het erf. Eén inrit zal behouden blijven voor toegang naar de verscheidene woningen.

De huidige beplanting op het erf bestaat hoofdzakelijk uit de omzoming van het bouwperceel van het agrarische bedrijf. Hier zijn reeds forse zomereiken aanwezig met een onregelmatige ondergroei van inheems bosplantsoen. Nabij de Schalbeek aan de zuidzijde, de wat nattere gronden van het plangebied zijn tevens wilgen te vinden. Rondom de woning zijn diverse hagen aanwezig. Ten noorden en aangrenzend aan de weg is een oude boomgaard en een jongere boomgaard aanwezig. Elementen die van waarde zijn voor het landschap en derhalve zo veel mogelijk behouden dienen te worden.

Hoofdstuk 3 Beschrijving van het plan

3.1 Slooplocaties

Op de locatie Schalmedenweg 21 wordt 2723,6 m2 aan landschapsontsierende bedrijfsgebouwen gesloopt.

Afbeelding 3: overzicht sloop Schalmedenweg 21

Daarnaast wordt in de gemeente Hof van Twente 970 m2 aan landschapsontsierende bebouwing gesloopt. Hiervoor is door initiatiefnemer twee sloopvouchers aangekocht. Een sloopvoucher van 605 m2 aan de Bollenweg 5 in Ambt Delden en een sloopvoucher van 365 m2 aan de Stokkumerbroekweg 11 in Markelo.

3.2 Nieuwe ruimtelijke invulling locatie Schalmedenweg

Voor het perceel aan de Schalmedenweg is een ruimtelijk kwaliteitsplan gemaakt, dat als Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan bij de toelichting van dit plan is gevoegd. In onderstaande afbeelding is de nieuwe ruimtelijke invulling van het perceel weergegeven. De transformatie van het erf Schalmedenweg 21 zal ten opzichte van de bestaande situatie een aanzienlijke ruimtelijke verbetering zijn. De bestaande landschap ontsierende schuren worden gesloopt. De nieuwe situatie zal bestaan uit 2 delen. Het ene deel is de bestaande situatie met de uitweg en de bestaande woning. Het andere deel is het voormalige bedrijfsgedeelte. Hier zullen 5 woningen komen in een setting die verwijst naar een twents boerenerf. De voormalige uitweg wordt ingepast in de nieuwe situatie.

Afbeelding 5: ruimtelijke invulling locatie Schalmedenweg

De bestaande beplanting wordt ingepast in de nieuwe situatie. Alleen daar waar het nodig is om privacy te creëren, wordt groen toegevoegd. Een soortgelijk struweel zoals dat momenteel al aanwezig is aan één zijde van de uitweg, wordt aangeplant aan de andere zijde van de uitweg. De uitweg komt uit op een centraal erf waar omheen de woningen zijn gesitueerd. Elke woning heeft voldoende parkeerplaatsen op het eigen erf. Enkele bezoekersparkeerplaatsen zijn nabij de entree toegevoegd. Aan de beekzijde blijft een grote strook gereserveerd ten behoeve van waterberging. Er blijven zichtlijnen bestaan vanaf de Schalmedenweg richting beek en parallel aan de Schalmedenweg. Vanaf de wijk Dalmeden en vanaf de Schalmedenweg heeft de nieuwe situatie geen verstorende werking.

De nieuwe erfinrichting sluit aan bij al bestaande landschapslijnen en beplantingsstructuren. Bij de 5 woningen mogen geen vrijstaande bijgebouwen worden opgericht. Bijgebouwen moeten inpandig worden gerealiseerd om verrommeling van de ruimte te voorkomen. De te bouwen woningen hebben een landschappelijke uitstraling. Ze hebben allemaal een zadeldak en de richting van de voorgevel is vastgelegd om de gewenste verstrooiing te realiseren. De footprint van de te bouwen woningen past binnen een contour van 8x15m en heeft een inhoud van maximaal 750 m3. De toe te voegen beplanting past bij de bestaande beplanting en draagt positief bij aan de kwaliteit van het landschap. Alle investeringen in de ruimtelijke kwaliteit vinden op het eigen erf plaats. Dit is beschreven in het Ruimtelijk kwaliteitsplan.

Kwaliteitsverbetering

Bij nieuwe ontwikkelingen dient eerst te worden onderzocht of er een kwaliteitsverbetering kan plaatsvinden op de ontwikkellocatie zelf. Hierbij hoeft niet enkel gekeken te worden naar de ruimtelijke kwaliteit. Een maatschappelijke en/of sociale meerwaarde kan eveneens zorgen voor de balans die wordt gezocht tussen een ontwikkeling en de investering in de kwaliteit. Hiermee kan immers de sociale kwaliteit en het draagvlak in de omgeving worden vergroot. Op de locatie Schalmedenweg vindt een ruimtelijke kwaliteitsverbetering plaats, een intensief agrarisch bedrijf dichtbij een woonwijk wordt gestaakt. Maar de ontwikkeling heeft ook een enorme maatschappelijke en sociale meerwaarde, doordat een jarenlang slepende situatie wordt opgelost en de familie weer toekomstperspectief krijgt. Om de transformatie van de locatie Schalmedenweg 21 en het realiseren van een extensief agrarisch bedrijf elders mogelijk te maken is in dit specifieke geval het oprichten van 1 extra compensatiewoning mogelijk (5 in plaats van 4).

3.3 Verkeer en infrastructuur

Het bestaande woonhuis wordt door één uitweg ontsloten op de Schalmedenweg. Het bestaande bedrijfsgedeelte heeft twee uitwegen op de Schalmedenweg. Om zichtbaar te maken dat de nieuwe inrichting plaats vindt op het oorspronkelijke bedrijfsgedeelte blijft een van de bestaande uitwegen bestaan en wordt dit de ontsluiting voor alle nieuwe woningen. Er komen dus geen nieuwe uitwegen bij, maar er komt er één te vervallen. De Schalmedenweg is een 60 km-weg. De weg is geschikt voor de ontsluiting van de 5 extra woningen. Het is geen drukke weg, de verwachte verkeersintensiteit in 2040 is ca. 1000 motorvoertuigen per dag. De weg is voorzien van regulier wegdek.Op basis van deze gegevens is een berekening uitgevoerd met het rekenprogramma Geomilieu (V2023.1 rev 2).

3.4 Groen

In het plangebied liggen kansen om een kwaliteitsimpuls te geven aan het ontginningslandschap. De kavel structuur bepaalt de ordening van gebouwen en beplanting op het erf. Met de nieuwe erfinrichting wordt aangesloten bij het rationele en rechtlijnige landschap ter plaatse. De te bouwen woning en bijgebouw(en) dragen bij aan de landelijke uitstraling van het erf. Het toevoegen van gebieds-eigen erfbeplanting rondom het erf draagt positief bij aan de kwaliteit van het landschap. In het Ruimtelijk kwaliteitsplan is aangegeven op welke wijze wordt geïnvesteerd in het landschap/groen.

3.5 Water

In paragraaf 5.1 (Watertoets) worden de wateraspecten beschreven.

3.6 Nutsvoorzieningen, kabels en leidingen

Bij nieuwe ontwikkelingen waar werkzaamheden aan kabels en leidingen nodig zijn, dient een 'aanvraag kabel- en leidingwerkzaamheden' te worden ingediend bij de afdeling Vergunningen. Daarnaast dient bij de betreffende nutsbedrijven een KLIC-melding te worden gedaan.

Hoofdstuk 4 Relevant beleid

Dit hoofdstuk beschrijft het voor dit bestemmingsplan relevante rijks-, provinciale-, en gemeentelijke beleid.

4.1 Rijksbeleid

4.1.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) biedt een duurzaam perspectief voor de Nederlandse leefomgeving. Hiermee kunnen we inspelen op de grote uitdagingen die voor ons liggen. De NOVI biedt een kader, geeft richting en maakt keuzes waar dat kan. Tegelijkertijd is er ruimte voor regionaal maatwerk en gebiedsgerichte uitwerking. Omdat de verantwoordelijkheid voor het omgevingsbeleid voor een groot deel bij provincies, gemeenten en waterschappen ligt, kunnen inhoudelijke keuzes in veel gevallen het beste regionaal worden gemaakt. Met de NOVI zet de Rijksoverheid een proces in gang waarmee keuzes voor onze leefomgeving sneller en beter gemaakt kunnen worden.

Met de NOVI benoemt het Rijk nationale belangen en geeft het richting op de vier prioriteiten; ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie, een duurzaam en (circulair) economisch groeipotentieel, sterke en gezonde steden en regio’s en een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in een toekomstbestendig ontwikkeling in een deel van het landelijk gebied en past daarmee binnen de prioriteiten van de NOVI.

4.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (2011)

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. In 2016 is het Barro aangevuld. In het Barro is een aantal nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisen. Het gaat om Mainport ontwikkeling Rotterdam, Kustfundament, Grote rivieren, Waddenzee en Waddengebied, Defensie, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen, Ecologische hoofdstructuur, Primaire waterkeringen buiten het kustfundament, IJselmeergebied en Duurzame verstedelijking. Het Barro is gericht op doorwerking van deze nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Per onderwerp worden regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen zullen moeten voldoen.

4.1.3 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR is de 'ladder voor duurzame verstedelijking' geïntroduceerd welke als procesvereiste is vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de ladder voor duurzame verstedelijking wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd. Op 1 juli 2017 is de nieuwe ladder voor duurzame verstedelijking in werking getreden, en zijn de zogenaamde "treden"komen te vervallen. Artikel 3.1.6, lid 2 Bro luidt nu als volgt:

De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

Op grond van artikel 1.1.1, lid 1 onder i Bro wordt een stedelijke ontwikkeling als volgt gedefinieerd: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.

Met de toevoeging van maximaal 5 woningen is er geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artijkel 3.1.6, lid 2 Bro. Een nadere motivering in het kader van de Ladder voor duurzame verstedelijking is dan ook niet noodzakelijk.

4.1.4 Nationaal Waterplan 2016-2021

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 (NWP2) geeft het integrale kader voor het waterbeleid van het Rijk voor de komende zes jaar en geeft uitvoering aan de Europese richtlijnen voor waterkwaliteit, de mariene strategie en de overstromingsrisico's. De Stroomgebiedbeheerplannen, het Programma van maatregelen mariene strategie, de Beleidsnota Noordzee en de Overstromingsrisicobeheerplannen maken onderdeel uit van het NWP2. Met het NWP2 zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit, een duurzaam beheer en goede milieutoestand van de Noordzee en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Hierbij wordt gestreefd naar een integrale benadering, door economie (inclusief verdienvermogen), natuur, scheepvaart, landbouw, energie, wonen, recreatie en cultureel erfgoed zo veel mogelijk in samenhang met de wateropgaven te ontwikkelen. Het beleid en de maatregelen in dit Nationaal Waterplan dragen bij aan het vergroten van het waterbewustzijn in Nederland. In paragraaf 5.1 Watertoets wordt nader ingegaan op het aspect water in relatie tot het plangebied.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Overijssel

De Omgevingsvisie Overijssel is de provinciale visie voor de fysieke leefomgeving van Overijssel en heeft een wettelijke basis in het omgevingsrecht. In de omgevingsvisie bekijkt de provincie onderwerpen als ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en vervoer, ondergrond en natuur in samenhang met een duurzame ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Het beleid voor de fysieke leefomgeving staat primair in dienst van de sociaal-economische ontwikkeling van Overijssel. 'Rode draden' bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving in Overijssel zijn duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit.

De 'Omgevingsverordening Overijssel' (hierna 'verordening') is één van de instrumenten die de provincie daarvoor inzet. Deze verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch geborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

4.2.2 Sturingsfilosofie, uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de ambities van de provincie, wordt het 'Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel' gebruikt. In dit uitvoeringsmodel staan de stappen **of**, **waar** en **hoe.**

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

4.2.3 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie en -verordening Overijssel

4.2.3.1 Generieke beleidskeuzes (of)

Bij de afwegingen in de eerste stap 'generieke beleidskeuzes' gaat het om de vraag of er beleidsmatig sprake is van grote belemmeringen. Op de voor dit plan relevante artikelen uit de verordening wordt hierna nader ingegaan.

Zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik (artikel 2.1.3)

De eis van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik is erop gericht om onnodig nieuw ruimtebeslag – zowel ondergronds als bovengronds – te voorkomen. De provincie wil het onderscheid tussen het bestaande bebouwde gebied en de onbebouwde groene omgeving scherp houden.

Met de ontwikkeling wordt op de betreffende locatie 2723,6 m2 en in de gemeente Hof van Twente 970 m2 aan landschapsontsierende agrarische bebouwing gesloopt. Daarnaast is er op het perceel Schalmedenweg 21 nog een vergunning voor de bouw van een stal van 805 m2, die niet meer uitgevoerd gaat worden. Het agrarische bouwvlak met een oppervlakte van ruim 10.000 m2 komt te vervallen. De nieuwe woonpercelen (inclusief de bestaande woning) worden in totaal maximaal 6000 m2, waarop dan 5 woningen (en 1 bestaande woning) van maximaal 750 m3 zonder vrijstaande bijgebouwen gebouwd mogen worden. De nieuwe woningen worden gesitueerd binnnen de begrenzing van het voomalig agrarisch bouwblok. Er wordt dus planologische bouwmogelijkheid teruggegeven aan de groene omgeving. Gelet hierop voldoet dit bestemmingsplan dan ook aan het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik.

Ruimtelijke kwaliteit (artikel 2.1.5)

In het kader van dit artikel moet onderbouwd worden dat de nieuwe ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Tevens moet inzichtelijk worden gemaakt op welke wijze uitvoering is gegeven aan het provinciaal uitvoeringsmodel en of de ontwikkeling past binnen het ontwikkelingsperspectief.

De opbouw van deze paragraaf volgt het provinciaal uitvoeringsmodel, daarnaast wordt hierna nader ingegaan op het ter plaatse geldende ontwikkelingsperspectief en de wijze waarop dit plan past binnen dit perspectief. Voor een nadere toelichting op de bijdrage die dit bestemmingsplan levert aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit wordt verwezen naar Hoofdstuk 3 Beschrijving van het plan . Samengevat bestaat deze bijdrage uit de sloop van in totaal 3.694 m2 aan landschap ontsierende

gebouwen in het buitengebied, het laten vervallen van een intensief agrarisch bedrijf en de landschappelijke inpassing van de totale ontwikkeling aan de hand van het ontwikkelplan. Hier wordt dan ook geconcludeerd dat dit bestemmingsplan in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 2.1.5. van de Omgevingsverordening Overijssel.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (artikel 2.1.6)

De provinciale Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is op gemeentelijk niveau nader uitgewerkt in de Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente, vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo op 15 september 2021. Deze regionale spelregels zijn in lijn met het bepaalde in artikel 2.1.6 van Omgevingsverordening. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.3.2 Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente. Hier wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling die dit bestemmingsplan mogelijk maakt past binnen het bepaalde in artikel 2.1.6. van de Omgevingsverordening.

Realisatie nieuwe woningen (artikel 2.2.2)

In artikel 2.2.2 van de verordening is geregeld dat bestemmingsplannen uitsluitend voorzien in de mogelijkheid tot het realiseren van nieuwe woningen als de behoefte daaraan is aangetoond door middel van actueel onderzoek woningbouw. De behoefte aan woningen wordt geacht te zijn aangetoond als realisatie van de nieuwe woningen past binnen de geldende woonafspraken zoals die zijn gemaakt tussen gemeente en provincie op basis van regionale afstemming. Zoals uit paragraaf 4.3.3 Woonvisie Hengelo 2016-2026 blijkt is het plan in overeenstemming met het gemeentelijk woonbeleid en -programma. Het gemeentelijk woonbeleid en -programma passen binnen de geldende woonafspraken, gelet hierop voldoet dit bestemmingsplan aan het bepaalde in artikel 2.2.2 van de Omgevingsverordening Overijssel.

4.2.3.2 Ontwikkelingsperspectieven (waar)

Het richtinggevende ontwikkelingsperspectief voor het plangebied is hierna in kaart en tekst weergegeven. Het plangebied kent het volgende ontwikkelingsperspectief:

- Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap;

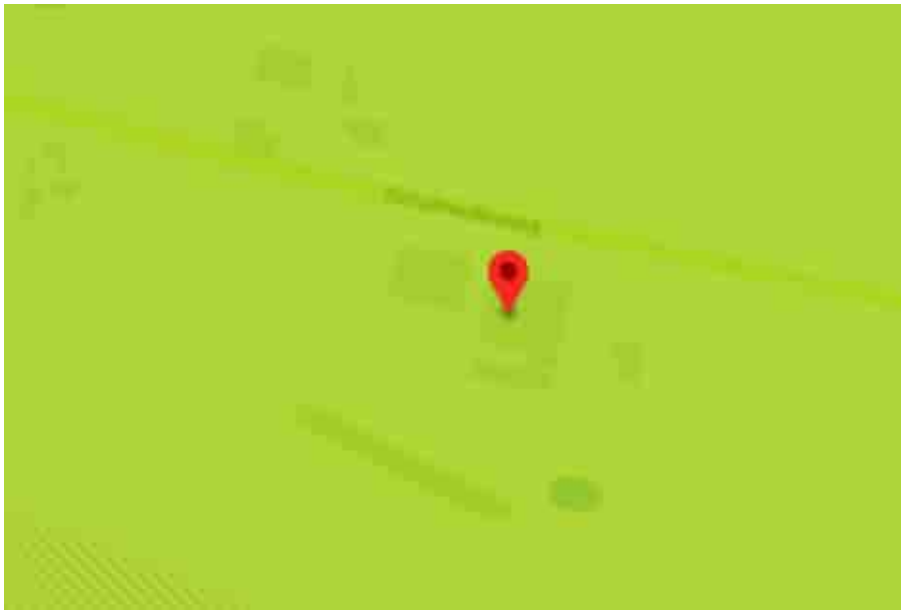

Afbeelding: Uitsnede ontwikkelingsperspectievenkaart

Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap

Het ontwikkelingsperspectief Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap richt zich op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid. De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, maar ook die voor de andere sectoren, willen we in dit ontwikkelingsperspectief nadrukkelijk verbinden met behoud en versterking van cultuurhistorische, natuurlijke en landschapselementen. Het waterbeheer richt zich op optimale condities voor de lokaal aanwezige functies, rekening houdend met de klimaatopgave en de kenmerken van het watersysteem.

Toetsing van het plan aan het ontwikkelingsperspectief

De ontwikkelingsperspectieven zijn richtinggevend. Dit betekent dat er ruimte is voor lokale afweging. Naast ruimte voor een lokale afweging ten aanzien van functies en ruimtegebruik, is er ruimte voor een lokale invulling van de begrenzing: de grenzen van de ontwikkelingsperspectieven zijn signaleringsgrenzen.

De functie wonen is passend binnen het hier geldende ontwikkelingsperspectief. Daarnaast wordt binnen het gebied de ruimtelijke kwaliteit fors verbeterd door de sloop van landschap ontsierende gebouwen en de landschappelijke inpassing in het gebied. In Hoofdstuk 3 Beschrijving van het plan is hier al op ingegaan. Geconcludeerd wordt dan ook dat de ontwikkeling die dit plan mogelijk maakt, passend zijn binnen het ter plaatse geldende ontwikkelingsperspectief.

4.2.3.3 Gebiedskenmerken (hoe)

De Omgevingsvisie werkt met een lagenbenadering om verschillende gebiedskenmerken in beeld te brengen. De gebiedskenmerken stellen de kaders waarbinnen het ontwikkelingsperspectief kan worden uitgevoerd. Er wordt onderscheid gemaakt in:

- een natuurlijke laag;
- een laag van het agrarisch cultuurlandschap;
- een stedelijke laag;
- een laag van de beleving.

Natuurlijke laag

Op basis van de natuurlijke laag is er sprake van het gebiedskenmerk 'dekzandvlakte en ruggen'. Bij de natuurlijke laag, gaat het voornamelijk om grote gebieden waarvoor de provincie ambities en ontwikkelingsrichting heeft verwoord.

Afbeelding: Uitsnede gebiedskenmerkenkaart natuurlijke laag

Voor dit landschapstype schrijft de provincie een norm voor; Dekzandvlakten en ruggen krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van de hoofdlijnen van het huidige reliëf.

Toetsing van het plan aan de natuurlijke laag

De dekzandgronden beslaan een groot gedeelte van de oppervlakte van de provincie. Na de ijstijden bleef er in grote delen een reliëfrijk – door de wind gevormd – zandlandschap achter, dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/ nat gebied. De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met 'natuurlijke' soorten. En door de (strekkings)richting van het landschap te benutten in gebieds ontwerpen. Met de situering van de woningen wordt rekening gehouden met het natuurlijk reliëf. Gelet op de aard van dit bestemmingsplan wordt geconcludeerd dat geen sprake is van strijdigheid met het

gebiedskenmerk van de natuurlijke laag.

Laag van het agrarisch cultuurlandschap

Op basis van de laag van het agrarisch cultuurlandschap is er sprake van 'jonge heide en broekontginningslandschap'. In het agrarisch cultuurlandschap gaat het om het voortbouwen aan de kenmerkende structuren van het agrarisch cultuurlandschap; het palet van agrarische cultuurlandschappen versterken en contrasten tussen de landschappen behouden en ontwikkelen.

Afbeelding: Uitsnede gebiedskenmerkenkaart laag van het agrarisch cultuurlandschap

Ontwikkelingen in het agrarische ontginningslandschap dragen bij aan het behoud en de versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken en waterlopen en ontginningslinten met erven en kenmerkende ruimtematen.

Toetsing van het plan aan de laag van het agrarisch cultuurlandschap

De bebouwing in dit landschap bevindt zich relatief dicht aan de weg. Het toevoegen van de woningen past binnen de karakteristiek van het landschap. Om de lineaire structuur te versterken wordt op de perceelsgrenzen beplanting toegevoegd.

De stedelijke laag en de laag van de beleving zijn niet van toepassing op het plangebied.

4.2.4 Conclusie ten aanzien van het provinciaal beleid

Geconcludeerd kan worden dat het voorliggende bestemmingsplan volledig in overeenstemming is met het in de Omgevingsvisie Overijssel verwoorde en het in de Omgevingsverordening verankerde provinciaal ruimtelijk beleid.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Omgevingsvisie Hengeloos Buiten

De gemeenteraad heeft op 7 oktober 2020 de omgevingsvisie Hengeloos Buiten vastgesteld. De omgevingsvisie Hengelo wordt gefaseerd opgesteld. De omgevingsvisie Hengeloos Buiten vormt de eerste fase. De tweede fase wordt gevormd door het visiegebied Binnnenstad en Hart van Zuid. In de derde en laatste fase wordt een omgevingsvisie opgesteld voor het resterende stedelijke gebied. Voor het opstellen van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten is sprake geweest van een open en transparant participatieproces. De samenleving is op verschillende momenten betrokken. De omgevingsvisie Hengeloos Buiten bestaat uit:

4.3.1.1 De visie op hoofdlijnen:

Voor de toekomstige ontwikkeling van het Hengelose buitengebied worden vier hoofddoelen centraal gesteld om als ontwikkelprincipe te hanteren:

1. Versterken van het echte buitengevoel
2. Meer mogelijkheden voor passende functies

3. De juiste relaties onderling en met de stad
4. Verbonden met ons verleden én met de toekomst

4.3.1.2 Visie op thema's

Op basis van de vraagstukken die met de samenleving zijn bepaald, zijn een zestal integrale thema's benoemd waar een gerichte visie op is ontwikkeld:

- Beleef het land
- Samenleven tussen stad en land
- Productief buitengebied
- Landschappen maken de stedenrij(k)
- Toekomstvast
- Regels voor ruimte

Meest relevant in dit kader is het thema 'Regels voor ruimte', hierna wordt nader op dit thema ingegaan.

4.3.1.3 Regels voor ruimte

Nieuwe functies bieden de kans om het buitengebied levendig en vitaal te houden en bieden nieuwe perspectieven en verdienmodellen. We zien kansen voor extensieve vormen van recreatie, zorg, welzijn, wonen en bedrijvigheid als deze passen bij de aard, schaal en uitstraling van het buitengebied en onze gezamenlijke waarden.

Tegelijkertijd willen we ook dat het buitengebied haar open, landelijke en groene karakter behoudt en niet verder versteent, en dat karakteristieke en waardevolle agrarisch bebouwing dat vrijkomt, voor de toekomst zoveel mogelijk behouden blijft. We willen de functionele mogelijkheden die we bieden dan ook zoveel mogelijk benutten om deze bestaande panden een goed tweede, derde of vierde leven te geven op het moment dat deze vrijkomt.

Bij herbestemming van vrijkomende en vrijgekomen agrarische bebouwing (VAB) maken we onderscheid in karakteristieke bebouwing, waardevolle bebouwing en landschapsontsierende bebouwing. Nieuwe functies en activiteiten kunnen uitsluitend plaats vinden in karakteristieke en waardevolle bebouwing. Er zijn veel nieuwe functies mogelijk mits deze functioneel en ruimtelijk passen bij het buitengebied en de waarden die we hebben bepaald. Landschapsontsierende bebouwing komt in aanmerking voor sloop en kan worden ingezet voor de nieuwbouw van woningen (rood voor rood regeling).

Het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg voorziet in de bouw van 5 woningen, na beeindiging van het intensieve agrarische bedrijf op deze locatie en de sloop van alle landschapsontsierende bebouwing. Een dergelijke ontwikkeling past binnen de ruimtelijke kaders van de Omgevingsvisie.

4.3.1.4 Visie op gebieden:

De visie op hoofdlijnen en visie op thema's zijn generiek en gelden voor het hele plangebied. Wel kan de visie op een bepaald thema in het ene gebied een groter belang hebben dan in het andere gebied. Zo is de visie per gebied ingekleurd en genuanceerd. Samen met de samenleving zijn de uitgangspunten vertaald naar de volgende vijf deelgebieden:

- Hengelo - Noord
- Woolde
- Driene
- Twekkelo
- Oele/Beckum

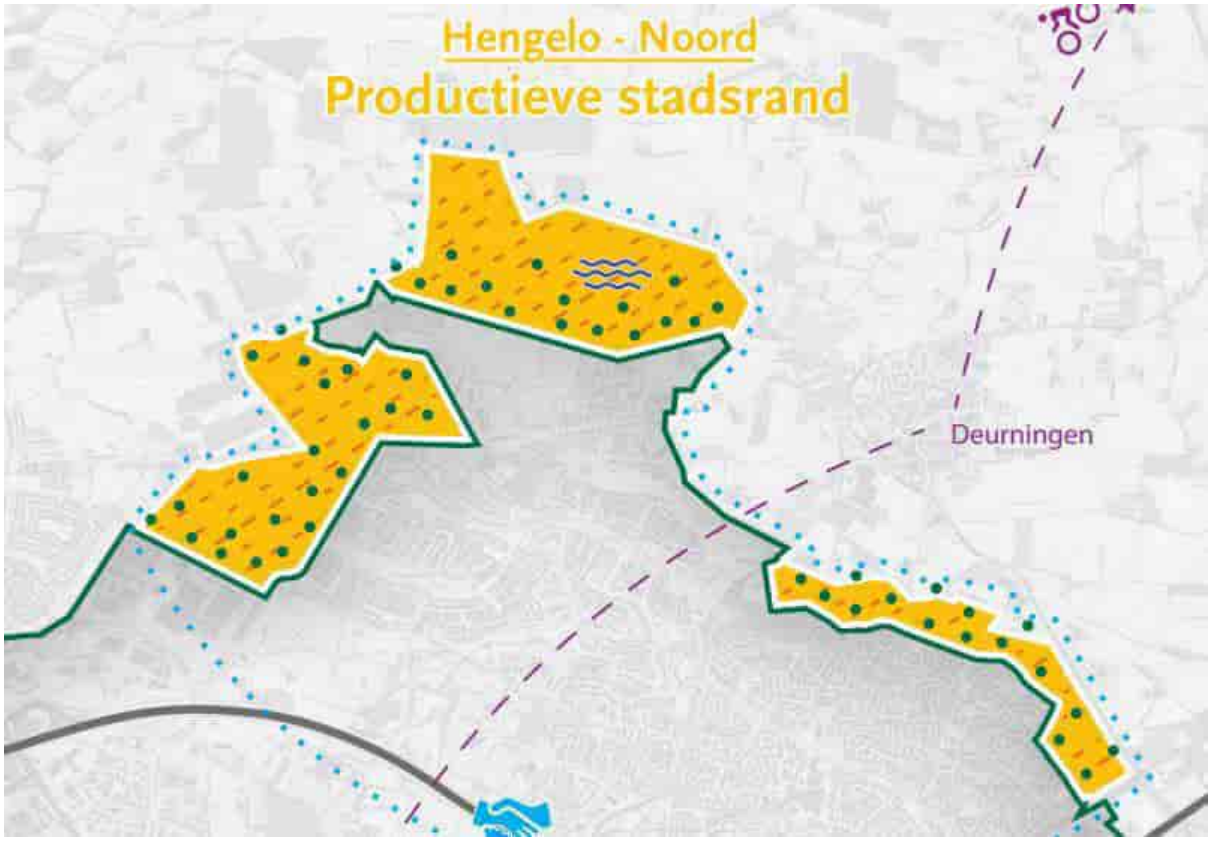

Afbeelding: Uitsnede visiekaart

In de omgevingsvisie Hengeloos Buiten is het perceel Schalmedenweg 21 gelegen in het deelgebied Hengelo-Noord. In de deelgebieden van het buitengebied Hengelo-Noord zijn relatief veel grote ondernemers in de land- en tuinbouw aanwezig. Het aantal agrarische bedrijven neemt wel langzaam af en het aantal woningen neemt toe in het gebied. Het wordt daardoor naast een gebied voor ondernemen, ook steeds meer een landelijk woongebied.

De afgelopen decennia is de stad in dit deel van de gemeente steeds verder uitgebreid. De buitengebieden van Hengelo-Noord liggen direct tegen de woonwijken van de stad aan. Dit biedt een aantrekkelijk contrast tussen stad en land maar soms wordt ook onderling overlast ervaren. Ondernemers in het buitengebied hebben last van recreanten door bijvoorbeeld zwerfaval, terwijl vanuit de bewoners in de stadsrand soms klachten komen over stank of modder op de weg tijdens het oogstseizoen.

In de omgevingsvisie Hengeloos Buiten geldt voor het deelgebied Hengelo-Noord het gebiedsdoel 'landelijk wonen en ondernemen in een productielandschap'. Het accent in Hengelo-Noord ligt op een aantrekkelijk woon- en ondernemersklimaat aan de rand van de stad en in een groen en landelijk decor. In dit gebied zijn veel agrarische bedrijven gevestigd. Daarnaast wordt er steeds meer gewoond op locaties waar agrarische gebouwen vrijkomen. Daarmee wordt het naast een productiegebied ook steeds meer een woongebied in een landelijke omgeving. In de omgevingsvisie Hengeloos Buiten wordt voor dit gebied ingezet op een mix van beide functies waarin boeren voldoende ruimte houden om te ondernemen en waar het mogelijk is ontstaat ruimte voor nieuwe invullingen zoals wonen in een landelijke context.

4.3.1.5 Toetsing van het plan aan de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten

In dit geval is sprake van een vrijgekomen agrarisch erf met landschapontsierende bebouwing. Het toevoegen van woonfuncties binnen het plangebied past binnen het gebiedsdoel zoals geformuleerd in de omgevingsvisie, de nieuwe woonfuncties belemmeren de overige functies niet en zijn in balans met deze en de overige functies in het gebied. Dit plan is in overeenstemming met het bepaalde in de omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

4.3.2 Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente

4.3.2.1 Algemeen

De gemeente Hengelo heeft samen met andere gemeenten in Zuidwest-Twente in regionaal verband de wens uitgesproken om het beleid voor ruimtelijke ontwikkelingen het buitengebied meer te harmoniseren. De mogelijkheden voor het harmoniseren van beleidskaders op regionaal niveau zijn vertaald naar regionale uitgangspunten passend bij de gemeenten in Zuidwest-Twente en vervat in de Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengbied van Zuidwest -Twente, vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo op 15 september 2021 (zie Bijlage 2). Binnen de regionale beleidsuitgangspunten blijft er op gemeentelijk niveau ruimte voor eigen invulling en maatwerk.

4.3.2.2 Kwaliteitsverbetering staat centraal

Elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling moet leiden tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Wanneer nieuwe ontwikkelingen niet direct kunnen leiden tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit, is het mogelijk om maatregelen te nemen die leiden tot een verhoging van de sociale kwaliteit of een meerwaarde hebben binnen het thema duurzaamheid.

Bij alle nieuwe ontwikkelingen dient een ruimtelijk kwaliteitsplan/erfinrichtingsplan aangeleverd te worden. In dit plan worden de kwaliteiten van de ontwikkellocatie beschreven en aanbevelingen gedaan voor de verbetering hiervan.

4.3.2.3 Rood voor Rood

Bij de sloop van minimaal 1.000 m² aan landschapsontsierende (agrarische) bebouwing kan één nieuwe woningbouwkavel worden uitgegeven. De nieuwe woning en bijbehorend bijgebouw mogen respectievelijk maximaal 750 m^3 en 150 m^2 zijn. Een tweede bouwkavel kan worden gerealiseerd, mits er in totaal minimaal 2.500 m^2 wordt gesloopt . Naast de sloop van de genoemde 1.000 m^2 (voor 1 woning) of 2.500 m^2 (voor 2 woningen) is het uitgangspunt dat alle landschapsontsierende bebouwing wordt gesloopt, met uitzondering van de (bedrijfs-) woning of karakteristieke, beeldbepalende of cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Voor de meer te slopen m² geldt dat er een compensatiemogelijkheid is in de vorm van een grotere woning (meer inhoud) en/of een groter bijgebouw, mits passend in de omgeving. Voor de uitbreiding van een woning geldt dat voor iedere m^3 uitbreiding twee m^2 aan landschapsontsierende bebouwing moet worden gesloopt.

Het uitgangspunt voor nieuwe woningen is dat deze worden gerealiseerd op de slooplocatie. Er kunnen omstandigheden zijn dat er wordt gezocht naar een locatie elders in het gebied. Dit is echter wel een uitzonderingssituatie waar terughoudend mee om wordt gegaan. Er dient sprake te zijn van een aantoonbare extra ruimtelijke kwaliteitsslag. Hierbij moeten nieuwe woningen altijd aansluiten op bestaande bebouwing. Hiermee wordt bedoeld dat wordt aangesloten bij een bestaand erf (silhouet), lint of andersoortige bebouwingsconcentratie. Realisatie van een solitaire woning (een nieuw erf) in het buitengebied wordt hiermee uitgesloten.

Uitbreiden van een woning is mogelijk tot een maximum van 2.000 m^3, mits dit architectonisch en landschappelijk is in te passen in het gebied. Voor de uitbreiding van een woning geldt dat voor iedere m³ uitbreiding twee m² aan landschapsontsierende bebouwing moet worden gesloopt.

4.3.2.4 Functieverandering bestaande gebouwen

Het hoofddoel van functieverandering van vrijkomende en/of vrijgekomen agrarische bebouwing (VAB) is sociaaleconomisch. Voormalige, karakteristieke, agrarische bebouwing en agrarische bedrijfswoningen kunnen in principe voor hergebruik als woonruimte in aanmerking komen. Ook kunnen ze worden gesplitst in meerdere woningen. Als voorwaarde geldt wel dat de karakteristieke/ monumentale waarden van de buitenzijde behouden blijven. Splitsing in twee afzonderlijke woningen kan plaatsvinden wanneer de inhoud van de voormalige bedrijfswoning tenminste 1000 m^3 bedraagt. Naast het hoofdgebouw kan het hierbij ook gaan om karakteristieke bedrijfsbebouwing. In het bijzonder karakteristieke stallen en schuren waarvan het niet wenselijk is dat ze gesloopt worden. Ook hier gelden dezelfde inhoudsmaten.

4.3.2.5 Maatwerk

In uitzonderlijke gevallen past een wenselijke ontwikkeling niet binnen de beschreven beleidsregels. Wanneer de beleidsregels niet voldoende ruimte bieden om een gewenste ontwikkeling mogelijk te maken dan kan maatwerk worden toegepast. Afwijken van de beleidsregels gebeurt op basis van kwalitatieve criteria, bijvoorbeeld een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit.

4.3.2.6 Toetsing van het plan aan de Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente

De eerste gesprekken met initiatiefnemer om te komen tot beëindiging van zijn bedrijf op deze locatie dateren al van 2017. De ontwikkeling van het plan is dan in eerste instantie gebaseerd op de uitgangspunten uit het toen geldende Rood voor Rood beleid. Dit betekende dat voor de sloop van 3694 m2 aan landschapsontsierende bebouwing er 4 woningen mogen worden gebouwd. In 2021 is het beleid "regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente" vastgesteld. In dit beleid, dat ook in de gemeente Hof van Twente is vastgesteld, zijn de uitgangspunten voor Rood voor Rood aangepast. Er is onder andere opgenomen dat bij een Rood voor Rood project 60% van de sloopmeters uit de eigen gemeente moet komen en 40% uit een andere deelnemende gemeente zou mogen komen. In het project Schalmedenweg 21 wordt hieraan voldaan. Ook is in het nieuwe beleid de voorwaarde voor het minimale aantal in te zetten sloopmeters per Rood voor Rood woning vergroot. Aangezien er al langlopende gesprekken waren met initiatiefnemer over de inzet van zijn sloopmeters, en het nieuwe beleid over een paragraaf "maatwerk" beschikt, was er geen reden om het plan in zijn geheel met het nieuwe beleid in overeenstemming te laten brengen en in dit geval maatwerk toe te passen.

Op het perceel aan de Schalmedenweg wordt 2723,6 m2 aan landschap ontsierende bebouwing gesloopt. Daarnaast wordt in de gemeente Hof van Twente 970 m2 aan landschapsontsierende bebouwing gesloopt. Hiervoor is door initiatiefnemer twee sloopvouchers aangekocht. Een sloopvoucher van 605 m2 aan de Bollenweg 5 in Ambt Delden en een sloopvoucher van 365 m2 aan de Stokkumerbroekweg 11 in Markelo. De gemeente Hof van Twente heeft in een email laten weten dat twee sloopvouchers beschikbaar zijn, niet eerder in een ander project zijn ingezet en mogen worden ingezet in de gemeente Hengelo voor de woningbouwontwikkeling. In totaal wordt er dus 3694 m2 aan landschap ontsierende bebouwing gesloopt. Daarnaast wordt de verleende vergunning voor de bouw van een vee schuur van 805 m2 op het perceel Schalmedenweg 21 ingetrokken. Deze schuur is nog niet gebouwd.

Op de beoogde bouwlocaties is het daarnaast vanuit stedenbouwkundig en landschappelijk oogpunt niet gewenst om vrijstaande bijgebouwen op te richten. Dit doet namelijk afbreuk aan de landschappelijke kwaliteiten en het bebouwingsbeeld. De bijgebouwen moeten dan ook inpandig in het woonvolume worden ingepast. Door uit te gaan van één volume zonder losse bijgebouwen wordt voorkomen dat er veel verspreide bebouwing en daarmee een verdere verdichting ontstaat in het gebied.

Het agrarische bouwvlak met een oppervlakte van ruim 10.000 m2 komt te vervallen. De nieuwe woonpercelen (inclusief de bestaande woning) worden in totaal maximaal 6000 m2, waarop dan 5 woningen (en 1 bestaande woning) van maximaal 750 m3 zonder vrijstaande bijgebouwen gebouwd mogen worden. Er wordt dus planologische bouwmogelijkheid teruggegeven aan de groene omgeving.

4.3.3 Woonvisie Hengelo 2016-2026

De gemeenteraad van Hengelo heeft op 22 november 2016 de woonvisie Hengelo 2016-2026 vastgesteld. In de woonvisie geeft de gemeente haar visie op de wijze waarop Hengelo zich de komende jaren verder kan ontwikkelen als prettige woonstad. De woonvisie is er niet alleen voor de gemeente. Welbions en huurdersvereniging Ookbions zijn nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de woonvisie. De woonvisie vormt het kader voor de prestatieafspraken met Welbions.

Voor de toetsing van nieuwe initiatieven in bestaand stedelijk gebied is het 'afwegingskader voor nieuwe woningbouwinitiatieven' van toepassing. Het afwegingskader is gericht op het beoordelen van de bijdrage van een plan aan de ruimtelijke en volkshuisvestelijke opgave van de stad. Echter, initiatieven waarop het Rood voor Rood beleid of VAB-beleid van toepassing is, zijn uitgesloten van het doorlopen van het kwalitatieve afwegingskader. Voor dergelijke initiatieven zijn immers de specifieke beleidskaders Rood voor Rood en VAB van toepassing die gericht zijn op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. In het gemeentelijk woningbouwprogramma, dat in overeenstemming is met de woningbouwafspraken zoals gesloten met de provincie, wordt ruimte geboden aan woningbouwontwikkelingen in het kader van Rood voor Rood en VAB.

4.3.4 Nota Archeologie 2010

Ter ondersteuning van het gemeentelijk beleid heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in opdracht van de gemeente Hengelo in 2010 een archeologische verwachtingen en advieskaart vervaardigd. Deze kaart maakt voor het grondgebied van de gemeente inzichtelijk waar archeologische resten zich (kunnen) bevinden. De kaart biedt inzicht in de bestaande archeologische toestand van zowel het landelijke als het bebouwde gebied van de gemeente Hengelo. Dit inzicht is nodig om in de beleidsuitvoering een weloverwogen omgang met archeologie te bereiken.

Op 13 februari 2018 heeft de raad de geactualiseerde beleids- en archeologische verwachtingenkaart vastgesteld. Aan de op de kaart vlakdekkend weergegeven verwachtingszones zijn beleidsadviezen

gekoppeld. Uitgangspunten voor de adviezen zijn de beleidskaders zoals deze op de verschillende overheidsniveaus zijn geformuleerd en het besluitvorming- en archeologisch onderzoekstraject zoals beschreven in het Handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. In deze beleidsnota zijn de aan de verwachtingenkaart gekoppelde beleidsadviezen onverkort overgenomen. De kaart gaat vergezeld van een rapportage (2010), met een methodische en inhoudelijke toelichting op de archeologische verwachtingen en advieskaart van de gemeente Hengelo. Het rapport bevat als bijlage een catalogus van de in de gemeente voorkomende archeologische monumenten alsmede een vindplaatsencatalogus waarmee een zo volledig mogelijk overzicht wordt geboden van archeologische waarnemingen die in het verleden binnen de gemeente zijn gedaan.

Over de wijze waarop in voorliggend bestemmingsplan wordt omgegaan met het aspect archeologie wordt verwezen naar paragraaf 5.3 Archeologie en cultuurhistorie

4.3.5 Erfgoedverordening (2018)

Op 13 februari 2018 heeft de gemeenteraad de 'Erfgoedverordening 2018' Gemeente Hengelo vastgesteld. Met de Erfgoedverordening 2018 kan de gemeente gemeentelijke (archeologische) monumenten, beschermde gezichten en gebieden aanwijzen. In het belang van de archeologische monumentenzorg kan de gemeenteraad bij verordening regels stellen aan onderzoek in het kader van het doen van opgravingen, of vaststellen in welke gevallen afgezien wordt van nader archeologisch onderzoek of het opleggen van de verplichting daartoe.

Indien de verordening betrekking heeft op een gebied waarvoor een bestemmingsplan is vastgesteld blijft die verordening van kracht voor zover zij niet in strijd is met dat bestemmingsplan. De verordening ontslaat de gemeente niet van de plicht om archeologie en bij wijziging Bro (Besluit ruimtelijke ordening) alle cultuurhistorische waarden integraal te betrekken bij vaststelling van een nieuw bestemmingsplan, alsmede een partiële herziening. Gemeenten hebben daarnaast ook de mogelijkheid met een paraplubestemmingsplan aanvullende regeling inzake de gemeentelijke culturele erfgoedwaarden te treffen op bestaande bestemmingsplannen.

De Erfgoedverordening 2018 is ingegaan op 1 maart 2018. Op de wijze waarop met erfgoed wordt omgegaan wordt verwezen naar paragraaf 5.3 Archeologie en cultuurhistorie

4.3.6 Mobiliteitsplan 2040 'Heel Hengelo in beweging' (2023)

Mobiliteitsplan van de toekomst: veilig, bereikbaar, leefbaar én duurzaam

Hengelo is een aantrekkelijke stad om in te wonen en te werken. Hengelo is volop in ontwikkeling. Daarbij staan we voor verschillende uitdagingen. We willen een aantrekkelijke stad en regio blijven. Zonder een actief mobiliteitsbeleid voorzien we een toenemend aantal knelpunten op het gebied van leefbaarheid en verkeersveiligheid. In het Mobiliteitsplan 2040 'Heel Hengelo in Beweging' staat omschreven hoe wordt omgegaan met de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid in Hengelo.

Nieuwe kansen en uitdagingen

De bereikbaarheid van onze stad en economie zijn van belang. We zien nieuwe kansen en uitdagingen op ons afkomen, waar we nieuw beleid voor willen opstellen. Denk bijvoorbeeld aan de opkomst van deelmobiliteit, e-bikes, pakketbezorging en verduurzaming. Om dit in goede banen te leiden en om groei mogelijk te maken, maar ook om de leefbaarheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid in de toekomst goed te houden, moeten er keuzes gemaakt worden.

Stimuleren fietsen en openbaar vervoer in de stad

Hengelo moet bereikbaar blijven voor iedereen. Duurzame vervoerswijzen (fiets, openbaar vervoer of deelmobiliteit) vragen minder ruimte. Daardoor aantrekkelijk om op in te zetten in de ruimte die we hebben. Het verbeteren van de stedelijke én regionale fietsverbindingen, het openbaar vervoer én deelmobiliteit zijn dan ook belangrijke onderdelen in het plan. Zo willen we investeren in onder andere de fietsroutes naar Beckum, Oldenzaal, Delden en Deurningen. Daarnaast zetten we in op mobiliteitshubs, dat zijn plekken waar deelauto's, deelfietsen of andere vormen van vervoer zijn te vinden. Regionaal willen we verder investeren in een snelle en goede verbinding met Enschede en andere regio's zoals Zwolle en Münster.

Verkeersveiligheid belangrijk

In een stad die steeds drukker wordt, is aandacht voor verkeersveiligheid heel belangrijk. Dat doen we door een veilige inrichting van de weg. Doel in het mobiliteitsplan is dat iedereen veilig van A naar B kan komen en zich daar prettig bij voelt. Daarom gaan we uit van: '30 kilometer per uur waar kan, 50 kilometer per uur waar moet'. Wat dit precies per straat betekent is nu nog niet bekend, dat gaan we onderzoeken. Daarnaast zetten we al jaren in op verkeerseducatie op scholen.

Leefbaar wonen in heel Hengelo

Iedere Hengeloër moet mee kunnen doen in de samenleving. Dat zorgt voor een leefbare stad. Vanuit de toegankelijkheid is er dan ook veel aandacht op de meest kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals jonge kinderen, slechtzienden en mensen met een fysieke handicap. We doen dit vanuit het principe van inclusieve bereikbaarheid: maatschappelijke en economische voorzieningen, zoals scholen, ziekenhuizen, wijkcentra, moeten voor iedereen eenvoudig en veilig bereikbaar zijn. En in een aantrekkelijke stad is recreatief groen met een korte wandeling óf op de fiets goed te bereiken. Voor het ontwerpen van een leefbare en bereikbare stad, werken we volgens het STOMP principe.

4.3.7 Nota Autoparkeren (2008-2012)

4.3.7.1 Beleid

In december 2008 heeft de gemeenteraad de Nota Autoparkeren 2008-2012 vastgesteld. Dit is de visie op het parkeerbeleid zoals deze is vastgesteld. Het parkeerbeleid geldt voor heel Hengelo, dus voor het centrum én in de schil- en overige (buiten)gebieden rondom het centrum.

De gemeente Hengelo wil evenwicht te bereiken tussen enerzijds de parkeervraag en anderzijds de optimale combinatie van bereikbaarheid en leefbaarheid. Uitgangspunt hierbij is een leefbare en bereikbare (binnen)stad door middel van sturend (minder blik op straat), vraagvolgend parkeerbeleid (bewoners), locatie beleid en bevorderen van andere (duurzame) vervoerswijzen zoals openbaar vervoer en fiets (verschuiving in de modal split).

De Nota Autoparkeren 2008-2012 heeft de volgende doelen:

- Bewoners, bezoekers van bewoners en ondernemers en werknemers laten parkeren op de gewenste plaatsen;
- Een betaalbare en eerlijke verdeling van de schaarse beschikbare openbare ruimte voor elke categorie parkeerder (in de volgorde: bewoner, bezoeker/klant en werknemer);
- Streven naar geconcentreerde grote parkeerlocaties en dubbel ruimtegebruik waar mogelijk (de juiste plaats voor de juiste prijs voor alle groepen);
- Oplossingen bieden voor huidige en toekomstige parkeer- en bereikbaarheidsproblemen;
- Betere geleiding automobiliteit en parkeerdruk beter spreiden;
- Verminderde groei van de automobiliteit en autogebruik.

<u>Parkeernormering (motorvoertuigen)</u>

Hengelose parkeernormen behoren ook tot het in december 2008 door de gemeenteraad vastgestelde parkeerbeleid. De parkeernormering is gebaseerd op de parkeerkencijfers zoals deze landelijk zijn uitgegeven door het kennis instituut CROW. De parkeerkencijfers zijn gedifferentieerd naar stedelijkheidsgraad/stadsomvang en stedelijke zone. Binnen de beschikbare en relatief grote bandbreedte van deze kencijfers is voor de Hengelose situatie een keuze gemaakt voor parkeernormen per stedelijke zone (centrum, schil of rest kom), functie en aandeel bezoekers. Voor veel functies is binnen die totale bandbreedte de gemiddelde waarde genomen van de CROW parkeerkencijfers en, na de benodigde parkeeronderzoeken, tot Hengelose norm verheven.

De parkeernormering vormt geen onderdeel van de in 2010 door de gemeenteraad vastgestelde nota Evaluatie parkeerbeleid en blijft derhalve gehandhaafd.

Niet alle functies staan vermeld in de Nota Autoparkeren (Bijlage 3, Parkeernormen 2009), alleen de belangrijkste en meest relevante. De lijst voor 'alle functies' zou veel te lang worden en is eigenlijk nooit compleet. Het samenstellen van normen voor specifieke functies en/of bijzondere of afwijkende situaties en/of op bijzondere locaties komt meer voor in Hengelo. Voor de grote en bijzondere functies op bijvoorbeeld meer perifere locaties is een dergelijke maatwerk benadering wenselijk.

4.3.7.2 Evaluatie

Om de hiervoor beschreven doelen te realiseren is destijds aan deze Nota Autoparkeren voor de periode van vijf jaar een groot pakket aan (beleids)maatregelen gekoppeld. Een aantal van die (beleids)maatregelen zijn op verzoek van het college in 2010 reeds (tussentijds) geëvalueerd en op enkele onderdelen beleidsmatig bijgestuurd. In oktober 2010 is de nota Evaluatie parkeerbeleid door de gemeenteraad vastgesteld.

Er is veel discussie geweest over een aantal maatregelen die getroffen zijn uit de in december 2008 door de raad vastgestelde Nota Autoparkeren 2008 - 2012., zoals het betaald avondparkeren en het invoeren van betaald parkeren in de schilwijken. Er is dan ook een evaluatie uitgevoerd naar het parkeerbeleid. Het beleid is met name gewijzigd voor de parkeerregulering in de schilwijken. Uit de evaluatie blijkt dat er weinig draagvlak is voor het invoeren van betaald parkeren in de schilwijken. De verwachting is dat er meer draagvlak is voor blauwe zones als reguleringsvorm in de schil. Een blauwe zone is een reguleringsvorm die redelijk tot goed functioneert in Hengelo en goed zou passen in de schilwijken rondom de binnenstad. In de huidige blauwe zones zijn ontheffingen tegen betaling verkrijgbaar. Met de invoering en het goed laten functioneren van een blauwe zone zijn kosten

gemoeid, zoals handhaving en uitgifte van ontheffingen. Het verstrekken van gratis ontheffingen is dan ook niet meer haalbaar. Hengelo kent een vraagvolgend beleid in de schilwijken. Dit betekent dat bewoners zelf initiatief moeten nemen voor het aanvragen van een blauwe zone in hun wijk waarbij een meerderheid voorstander moet zijn. Daarnaast is het betaald avond parkeren afgeschaft. Hiervoor was nagenoeg geen draagvlak. Ook is het straatparkeren op koopzondagen gratis in Hengelo.

De (nieuwe)erven zijn ruim genoeg op op eigen erf te kunnen parkeren.

4.3.8 Welstandsnota

Op 1 februari 2018 is de aangepaste welstandsnota in de gemeente Hengelo vastgesteld. Deze nota biedt het toetsingskader voor de welstandsbeoordeling van bouwaanvragen met het doel de welstandsaspecten voor de burger inzichtelijker te maken. Het toetsingsniveau is gedifferentieerd, dat wil zeggen: streng waar nodig, soepel waar mogelijk. Waar veel mensen verblijven (bijvoorbeeld de binnenstad) of waar cultureel erfgoed aanwezig is (bijvoorbeeld Tuindorp 't Lansink) daar wordt streng getoetst. In woonwijken en andere delen van de stad waar weinig mensen verblijven wordt soepel of zelfs niet meer getoetst aan de welstandscriteria (sommige industrieterreinen). Om dit te realiseren zijn vier toetsingsniveaus ingevoerd: Behoud door ontwikkeling (voor monumenten), welstandsniveau hoog, welstandsniveau middel en welstandsvrij. De welstandscriteria zijn afgestemd op de stedenbouwkundige typologieën van de bebouwing. Elke bouwstijl heeft zo zijn eigen specifieke karakter en de toetsingsregels zijn hier op afgestemd. De toetsing heeft betrekking op situering hoofdvorm, gevelaanzichten (niveau middel) en materiaal- kleurgebruik en detaillering. Het bestemmingsplan regelt de massa (hoogtes)en de locatie van de massa (rooilijnen). Voor sommige bouwplannen/ locaties worden zogenaamde 'ontwikkelcriteria' vastgesteld (beeldkwaliteitseisen) inclusief toetsingsniveau.

Naast de nota zijn twee verschillende kaarten van toepassing; een met de stedenbouwkundige typologieën en ontwikkelcriteria en een met het toetsingsniveau. Tezijnertijd wordt het (nieuw)bouwplan getoetst aan de van toepassing zijnde welstandscriteria, buitengebied-ambitieniveau middel.

4.3.9 Gemeentelijke Nota Geluid (2015)

De doelstellingen van het gemeentelijke geluidbeleid uit de nota zijn:

- Bijdragen aan het realiseren van een goed woon- en leefklimaat in Hengelo;
- Handvat voor milieuvergunningen, maatwerkvoorschriften, evenementen en APV-vergunningen/ontheffingen;
- Handvat voor geluidambities bij ruimtelijke planvorming en het zonodig vaststellen van hogere geluidgrenswaarden;
- Verantwoording van de inzet van middelen om de geluidsituatie positief te beïnvloeden.

De nota geluid geeft aan hoe de gemeente Hengelo dit gestructureerd, volgens een vaste systematiek, wil aanpakken. Er is een gebiedsgerichte benadering. Hiertoe zijn in Hengelo vijf gebiedstypen onderscheiden; 1) Wonen, 2) Binnenstad en winkelgebieden, 3) Industrie en bedrijven, 4) Buitengebied en stadsparken en 5) Verkeerszones. Per gebiedstype zijn geluidambities (ambitiewaarden) en maximaal toegestane waarden (plafondwaarden) vastgelegd. Geluidsaspecten worden zoveel mogelijk in de initiatieffase van de ruimtelijke planontwikkeling betrokken, waarbij zoveel mogelijk de volgorde wordt aangehouden: eerst bronmaatregelen, dan overdrachtmaatregelen en dan pas maatregelen bij de ontvanger. Dit betekent o.a. dat waar nodig en mogelijk stillere wegdektypen worden toegepast. Als bronmaatregelen en/of overdrachtmaatregelen onvoldoende resultaat hebben, kan geluidbelasting tot maximaal de plafondwaarde voor het betreffende gebiedstype worden toegestaan onder de voorwaarde dat er sprake is van voldoende (akoestische) compensatie.

Het geluidbeleid geeft criteria om te beoordelen welke geluidwerende maatregelen nodig zijn om wel een goed woon- en leefklimaat te waarborgen. In paragraaf 5.4.3 Geluid wordt nader ingegaan op het aspect geluid.

4.3.10 Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) (2018-2022)

Op 21 november 2017 heeft de gemeenteraad het GRP 2018-2022 vastgesteld. Hierin wordt de zorg voor afvalwater, hemelwater en grondwater vastgelegd en is veel aandacht geschonken aan duurzaamheidmaatregelen, zoals beekherstel, afkoppelen van hemelwater van de riolering, vegetatiedaken en klimaatadaptatie (het voorkomen van wateroverlast door hevige regenval). Bij dit laatste aspect moet worden gedacht aan tijdelijke waterberging in de openbare ruimte bv in groenstroken.

In plaats van het vervangen van oude rioolbuizen wordt ook gekeken of de riolering niet van binnenuit kan worden gerepareerd door middel van het aanbrengen van een kunststof kous. Hierdoor hoeft de straat niet meer te worden opgebroken. Ook worden voorstellen gedaan om structurele grondwateroverlast te beperken of te voorkomen. Hiervoor is een gemeentelijk grondwaterplan

gemaakt. Dit grondwaterplan maakt onderdeel uit van het GRP.

Voor alle inbreidingen en uitbreidingen gelden in principe onderstaande beleidsregels.

1. Het afvalwater (het zwarte afvalwater van toilet, het grijze afvalwater van keuken, wasmachine en douche en het eventuele bedrijfsafvalwater) wordt afgevoerd naar de RWZI middels riolering;
2. Het hemelwater wordt zo min mogelijk verontreinigd en komt ten goede aan het lokale water- of grondwatersysteem. Daarbij heeft zichtbare oppervlakkige afvoer de voorkeur boven afvoer door buizen, vanwege het grotere risico op ongewenst lozingsgedrag en foutieve aansluitingen bij buizen.
3. Infiltratie van hemelwater in de bodem via een graspassage is de beste optie, omdat hiermee zuivering, retentie en grondwateraanvulling worden gerealiseerd; Op kleine schaal kan dit goed middels individuele voorzieningen. Op grotere schaal verdient de toepassing van wadi's de voorkeur. De afvoer van het hemelwater vindt dan plaats via de trits: regenpijp - perceelsgootje - straatgoot - wadi.
4. Bij het ontwerp van het bouwwerk een zodanig samenspel van dakvlakken, dakgoten, regenpijpen en perceelsgoten kiezen dat het water niet in riolen onder de grond hoeft. Bij het stedenbouwkundige plan moet hierbij notie worden genomen van het feit dat water van hoog naar laag stroomt, waarmee water dan een ordenend principe voor het plan is.
5. De afvoerpiek uit het plangebied wordt afgevlakt door berging in de wadi's en/of retentievijvers. Het grondwater wordt zoveel mogelijk aangevuld met schoon infiltrerend water. Te hoge grondwaterstanden in natte winterperioden worden beteugeld met drainage in de openbare weg en eventueel op de kavels zelf. De drainage voert af naar een wadi of naar oppervlaktewater; dus niet naar de RWZI.
6. In de bouwwerken wordt vochtoverlast door hoge grondwaterstanden geminimaliseerd door te bouwen zonder kruipruimten en door eventuele kelders waterdicht te maken.
7. Het oppervlaktewater wordt liefst op fraaie wijze geïntegreerd in het stedenbouwkundig plan, zodanig dat het water beleefbaar is en goed te beheren is.
8. Bewoners en bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor de regenwaterriolering of andere hemelwatervorzieningen op het perceel. Als de gemeente voor het hemelwater zorgt dan moeten bewoners en bedrijven er zelf voor zorgen dat het hemelwater op de juiste wijze op de perceelsgrens wordt aangeboden. De manier waarop is afhankelijk van het type riolering in de openbare weg. Bij gescheiden riolering moet het afvalwater en het hemelwater ook gescheiden worden aangeboden (aparte buizen). Als er een bovengronds systeem is, dan moet het regenwater ook bovengronds worden aangeboden (bijvoorbeeld via een goot).
9. Bij de aanleg van nieuwe woningen en bedrijventerreinen en bij het opnieuw inrichten daarvan is de initiatiefnemer of projectontwikkelaar verplicht om duurzame hemelwatervoorzieningen aan te leggen. Er moet tenminste gezorgd worden voor gescheiden hemelwatervoorzieningen en voor berging van hemelwater. Voor berging gelden de volgende eisen: bij in- en uitbreidingen moet de berging een een netto inhoud hebben voor tenminste 40 mm neerslag. Bij herinrichting van bestaand stedelijk gebied kan worden volstaan met een inhoud van tenminste 20 mm neerslag.
10. Per project moet in overleg met de ade gemeente en het waterschap worden gezocht naar maatwerk.

4.3.11 Actieplan Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021

Algemeen

Hengelo werkt aan een gezonde, groene en energieneutrale stad. Het Actieplan 'Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021' staat daarbij centraal. Hengelo vergroent de stad, verduurzaamt de gebouwde omgeving, zet in op hernieuwbare energie, stimuleert duurzame mobiliteit en kiest voor gasloze wijken en warmtenetwerken. We werken samen met onze ondernemers en inwoners aan innovatie en verduurzaming en vergroening. Zo wordt er gezorgd voor minder fijnstof in de stad en wordt een steentje bijgedragen om de klimaatdoelstellingen van Parijs te halen.

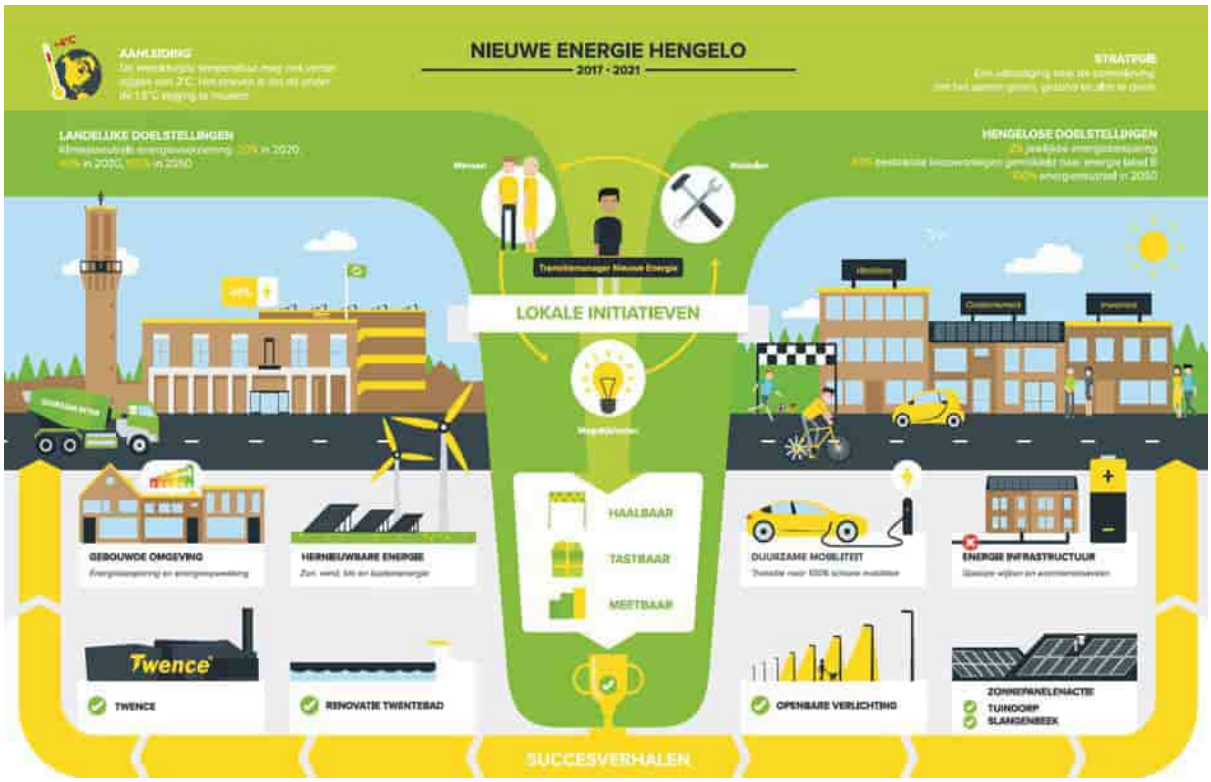

Hengelose doelstellingen

- 2% jaarlijkse energiebesparing;
- 45% bestaande koopwoningen gemiddeld naar energielabel B;
- 100% energieneutraal in 2050.

Klimaatadaptatie

Naast maatregelen voor energiebesparing en -transitie te stimuleren, werken we tegelijkertijd aan klimaatadaptatie. In het 'Gemeentelijke Rioleringsplan' maken we concrete plannen om klimaatverandering het hoofd te bieden. Hevige buien zorgen ervoor dat rioleringen overbelast kunnen raken. Door rioolverzwaringen te combineren met de herinrichting van openbare ruimte en het innovatief benutten van de Hengelose beken, zorgen we ervoor dat Hengelo zo goed mogelijk wordt voorbereid op klimaatverandering. Hengelo stimuleert de aanleg van groene daken, werkt aan maatregelen om regenwater af te koppelen van het riool en betrekt inwoners bij het vergroenen van de stad. Goed tegen wateroverlast én voor een gezondere omgeving.

4.4 Conclusie

Het bestemmingsplan past binnen de vastgestelde beleidskaders.

Hoofdstuk 5 Randvoorwaarden

5.1 Watertoets

Met de ondertekening van de Startovereenkomst 'Waterbeheer in de 21e eeuw' is in februari 2001 de watertoets in het leven geroepen. De watertoets is met ingang van 1 november 2003 wettelijk verplicht voor onder andere bestemmingsplannen. Het Waterschap Vechtstromen streeft ernaar de formele watertoets te vergemakkelijken door al in een vroeg stadium van de planvorming een bijdrage te leveren.

De aanleiding voor het opstellen van waterparagraaf is de herontwikkeling van het plangebied. Op de locatie is een vrijstaande nieuwbouwwoning voorzien. Vanuit het overheidsbeleid wordt gestimuleerd om hemelwater zoveel mogelijk binnen nieuwe projecten te verwerken en/of op nabijgelegen oppervlaktewater te lozen. Doel van de werkzaamheden is na te gaan of en in welke mate de waterhuishoudkundige situatie een belemmering vormt voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Hiervoor dient tenminste inzicht te worden verkregen in de bestaande waterhuishoudkundige situatie, de ruimtelijke ontwikkeling en de waterhuishoudkundige randvoorwaarden en maatregelen. De doelstelling kan verder worden uitgesplitst in de volgende onderdelen:

- het beschrijven van de gevolgen van het inrichtingsplan voor de afvoer/verwerking van hemelwater en voor de grondwaterhuishouding;
- het beschrijven van maatregelen waarmee eventuele negatieve gevolgen van het inrichtingsplan kunnen worden beperkt/voorkomen/gecompenseerd, uitgaande van het vigerende beleid;
- het beschrijven van de gevolgen van het inrichtingsplan voor de afvoer/verwerking van vuilwater;
- het bevoegd gezag in staat stellen om een onderbouwde watertoets te kunnen uitvoeren met als uiteindelijk doel te voorkomen dat er in de toekomst negatieve effecten op de waterhuishouding ontstaan.

Huidig Watersysteem

Het plangebied ligt langs de Schalmedenweg in Hengelo. Langs de Schalmedenweg ligt een sloot bedoelt voor de afwatering van de weg. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt de Schalbeek. Deze beek is in onderhoud van het waterschap. In de huidige situatie is het plangebied in gebruik als agrarisch bedrijf met diverse opstallen en terreinverharding.

Algemeen hydrologisch kader voor werkzaamheden

Initiatiefnemer zorgt bij de uitvoering van de bouw- en inrichtingswerkzaamheden dat deze voldoet aan de op dat moment geldende beleidskader voor water en riolering. De initiatiefnemer brengt zich op de hoogte van de geldende beleidskaders en handelt hier naar. Voorafgaand aan de aanvraag omgevingsvergunning wordt op basis van dit beleidskader een waterhuishoudkundig plan ter toetsing voorgelegd aan de beleidsmedewerker Water van gemeente Hengelo.

Klimaatadaptatie, water en bodem sturend

Vanaf 1 januari 2020 moeten alle handelingen en plannen klimaatbestendig worden uitgevoerd. De nieuwe inrichting moet rekening houden met de gevolgen van klimaatverandering en daarvoor voldoende mitigerende maatregelen nemen om de negatieve gevolgen het hoofd te bieden.

De gemeente heeft in haar klimaatadaptatiestrategie een aantal uitgangspunten opgenomen waar bij nieuwbouw rekening mee moet worden gehouden. Deze uitgangspunten zijn:

- Het vloerpeil ligt, waar dat mogelijk is, 30 cm boven het wegpeil;
- De ontwikkelaar realiseert 55 mm waterberging in inbreidingslocaties en 80 mm waterberging in uitbreidingslocaties;
- Water kan zonder schade worden vastgehouden, geborgen en afgevoerd;
- Droogval bij oppervlaktewater zo veel mogelijk voorkomen. Doorstroming van oppervlaktewater is een ontwerp uitgangspunt.

Het kabinet wil water en bodem sturend laten zijn bij beslissingen over de inrichting van ons land. Om bij de inrichting van Nederland meer rekening te houden met water en bodem heeft het kabinet 33 structurerende keuzes gemaakt. Een aantal keuzen die voor ontwikkelingen in Hengelo relevant zijn:

- Het creëren van ruimte voor het vasthouden, bergen en afvoeren van water in de ruimtelijke inrichting, landgebruik en landbeheer.

- Het toepassen van de Maatlat voor de groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving.
- De bodem tot een minimum te verharden. Minder bodemafdekking zorgt voor een gezondere bodem, minder hitte en een sterke afname van de wateroverlast.

Aanleghoogte van de bebouwing

Om wateroverlast en -schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt het vloerpeil van de woningen 30 centimeter boven het straatpeil aangehouden.

In alle onderstaande situaties is de (particuliere) eigenaar, eigenaren of VVE zelf verantwoordelijk om overlast en schade te voorkomen. De gemeente adviseert:

- voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepteaangehouden van minimaal 70 centimeter ten opzichte van de gemiddelde hoogste grondwaterstand(RHG). Bij een afwijkende maatvoering is de kans op structurele grondwateroverlast groot.
- Bij lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) aandacht besteden aan het voorkomen van wateroverlast.
- Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een geringere ontwateringsdiepte. Kelders dienen waterdicht te zijn.

Grondwater

Het plan is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied. In en om het plangebied is geen grondwateroverlast bekend. Ingrepen voorkomend uit dit plan mogen het functioneren van het grondwatersysteem niet beïnvloeden. Voorafgaand aan de aanvraag omgevingsvergunning wordt een waterhuishoudkundig plan voorgelegd aan de beleidsmedewerker Water van gemeente Hengelo. Een geohydrologisch onderzoek maakt onderdeel uit van dit plan.

Hemelwaterafvoer

Het hemelwater mag niet gekoppeld worden aan het (vuilwater)rioolsysteem. Het regenwater wordt zo veel mogelijk op het eigen particuliere perceel verwerkt. Het regenwater van de particuliere percelen en overige buitenruimte, zoals wegen, parkeerplaatsen, trottoir etc, wordt geborgen en daarna vertraagd afgevoerd naar de Schalbeek. De initiatiefnemer bergt minimaal 80m voor elke vierkante meter verharding binnen het plangebied. Hiervan moet minimaal 55mm worden geborgen in een wadi. Voor de overige 25mm mag een andere bergingsmethode worden aangedragen. Het regenwater moet conform het beleid van de gemeente zichtbaar bovengronds worden verwerkt. Als infiltratie in de bodem niet mogelijk is, is lozing op het oppervlaktewater via een bodempassage gewenst.

Het plangebied biedt voldoende ruimte om het hemelwater te verwerken. Het aanvullen van het grondwater met regenwater voorkomt droogteschades en draagt bij aan een klimaatbestendige inrichting. Voorafgaand aan de aanvraag omgevingsvergunning wordt een waterhuishoudkundig plan voorgelegd aan de beleidsmedewerker Water van gemeente Hengelo. Een geohydrologisch onderzoek maakt onderdeel uit van dit plan.

Riolering

Voor de afvoer van het afvalwater is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor de rioolaansluiting. Aansluitingen op het riool van de gemeente moeten altijd aangevraagd worden. Dit vindt plaats in de vervolgfasen na het vaststellen van het bestemmingsplan.

Wateradvies

De watertoets voor dit plan heeft plaatsgevonden via de Digitale Watertoets van waterschap Vechtstromen. Uit de gegevens die zijn ingevoerd volgt dat er sprake is van een ruimtelijk plan waarvoor de korte watertoetsprocedure gevolgd kan worden. Dit betekent dat er nader hydrologisch overleg met Waterschap Vechtstromen en de gemeente Hengelo niet nodig is.

Conclusie

Het aspect 'waterhuishouding' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

5.2 Wet natuurbescherming

5.2.1 Algemeen

De Wet Natuurbescherming richt zich op behoud en herstel van biodiversiteit en het daarvoor benodigde leefgebied. De wet is sinds 1 januari 2017 van kracht en betreft een samenvoeging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet Natuurbescherming vormt het juridische kader voor natuurbescherming in Nederland, op basis van Europese regelgeving.

De doelstelling van de wet bestaat uit drie onderdelen: 1. behoud en herstel van biodiversiteit, 2. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van natuur, ter vervulling van maatschappelijke functies, en 3. samenhangend beleid gericht op behoud van landschappen, ter vervulling van maatschappelijke functies. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit houdt in dat activiteiten met een (mogelijk) schadelijk effect op beschermde landschappen, gebieden en soorten, in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan alleen onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken.

In de wet Natuurbescherming is, naast verbodsbepalingen, een plicht opgenomen: de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen mag hebben voor alle in het wild levende flora en fauna en hun directe leefomgeving, beschermd of niet. De zorgplicht geldt ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend voor bepaalde activiteiten, of een zogeheten gedragscode wordt toegepast. Behoud en herstel van biodiversiteit is in de wet via twee sporen uitgewerkt: gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Daarin zijn voortaan ook de regels voor het natuurbeschermingsrecht opgenomen. Omdat de bestemmingsplanwijziging vóór de ingangsdatum van de Omgevingswet is ingediend, geldt het overgangsrecht en worden de regels uit de Wet Natuurbescherming getoetst.

5.2.2 Gebiedsbescherming

5.2.2.1 Natura 2000-gebieden

Het beschermde areaal beslaat de in Europees verband aangewezen zogeheten Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Het betreft gebieden die worden beschermd vanuit de Habitat- en de Vogelrichtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden. Voor de Natura 2000-gebieden gelden specifiek omschreven instandhoudingsdoelstellingen.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, het Lonnekermeer, is gelegen op ongeveer 4,0 kilometer afstand van het plangebied.

5.2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming.

Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN denkbaar zijn, is het noodzakelijk een NNN-toetsing uit te voeren.

5.2.2.3 Wettelijke consequenties m.b.t. gebiedsbescherming

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties, omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking kent. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten, en de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000- gebied Lonnekermeer, kan een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten worden.

5.2.3 Soortenbescherming

Dit onderdeel van de Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van dieren en planten. Het betreft beschermde soorten uit de Habitat- en de Vogelrichtlijn en daarnaast soorten die nationaal zijn aangewezen als specifiek beschermde soort. Naast behoud en bescherming van soorten, regelt dit onderdeel het faunabeheer. Dit betreft schadebestrijding, jacht en bestrijding van overlast. Tevens regelt dit onderdeel de bestrijding van invasieve exoten.

De bescherming van bovengenoemde soorten is uitgewerkt in verbodsbepalingen. Deze houden onder andere in dat beschermde planten niet geplukt mogen worden en dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden. Ook de rust- en verblijfplaatsen van de dieren zijn beschermd.

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of de beoogde activiteiten mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor in dat gebied voorkomende vaste rust- en verblijfplaatsen en/of de leefomgeving van beschermde soorten.

In de praktijk kan van de verbodsbepalingen worden afgeweken wanneer een passend instrument wordt ingezet (juridische borging). De Wet Natuurbescherming biedt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting de volgende instrumenten: vrijstelling, WABO omgevingsvergunning mét verklaring van geen bedenking, werken met een goedgekeurde gedragscode, of ontheffing.

- Vrijstelling van de verbodsbepalingen wordt verleend door de minister en door de provincie. Een lijst met vrijgestelde soorten is per provincie in de provinciale verordening opgenomen.
- Een WABO omgevingsvergunning met verklaring van geen bedenking houdt in dat in de aanvraag voor de activiteit het onderdeel natuurwetgeving wordt opgenomen (omgevingsvergunning 'met aanhaking Wet Natuurbescherming'). Het bevoegd gezag (de provincie of Omgevingsdienst) moet een verklaring van geen bedenking afgeven, die wordt verwerkt in de vergunning.
- Een gedragscode flora en fauna beschrijft het proces en de richtlijnen voor zorgvuldig handelen tijdens het verrichten van werkzaamheden op locaties met groeiplaatsen en/of (vaste) rust- en verblijfsplaatsen van beschermde soorten. De gedragscode moet zijn goedgekeurd door het bevoegd gezag.
- Een ontheffing moet worden aangevraagd bij de provincie of bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Sinds 1 januari 2024 geldt dat er een vergunning onder de Omgevingswet nodig is, voor een Flora- en fauna-activiteit.

5.2.3.1 Wettelijke consequenties m.b.t. soortbescherming

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is een Quickscan en nader onderzoek uitgevoerd (Bijlage 3 Quickscan natuurwaardenonderzoek en Bijlage 4 Nader onderzoek huismus) Hieruit komt naar voren dat op het erf sprake is van nesten van huismussen en een nest van een steenuil.

Aangezien deze nesten jaarrond beschermd zijn in de provincie Overijssel en ze (deels) niet behouden kunnen worden, is er in juli 2024 een Omgevingswetvergunning voor een Flora- en Fauna-activiteit aangevraagd. De aanvraag is vergezeld gegaan van een compensatieplan dat voorziet in adequaat leefgebied en nestelmogelijkheden voor beide soorten (Bijlage 5 Activiteitenplan huismus en steenuil). De Beschikking Omgevingsverordening Overijssel 2024 - beschikking voor een Flora- en Faua-activiteit is op 13 november 2024 verleend (Bijlage 6 Beschikking flora- en fauna activiteit).

Daarnaast zullen (in het kader van de zorgplicht) de werkzaamheden afgestemd moeten worden op de voortplantingsperiode van vogels in het algemeen (of broedvogelscan uitvoeren) en zal er zorgvuldig gewerkt moeten worden in verband met mogelijk aanwezige beschermde grondgebonden zoogdieren of amfibieën. Dit kan door de dieren weg te vangen of door het werkterrein natuurvrij te maken zodat de dieren op eigen beweging vertrekken.

Er zijn geen verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van andere beschermde soorten aangetroffen of te verwachten.

5.3 Archeologie en cultuurhistorie

5.3.1 Algemeen

In deze paragraaf wordt aan de hand van inventarisaties ingegaan op de in het plangebied aanwezige archeologische en cultuurhistorische waarden in het bestemmingsplangebied.

5.3.2 Archeologische verwachting

Voor een uitgebreide beschrijving van het archeologisch beleid van de gemeente, wordt verwezen naar paragraaf 4.3.4. Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Hengelo staat aangegeven welke archeologische waarden aanwezig en te verwachten zijn. Een uitsnede van deze kaart is opgenomen in onderstaande afbeelding.

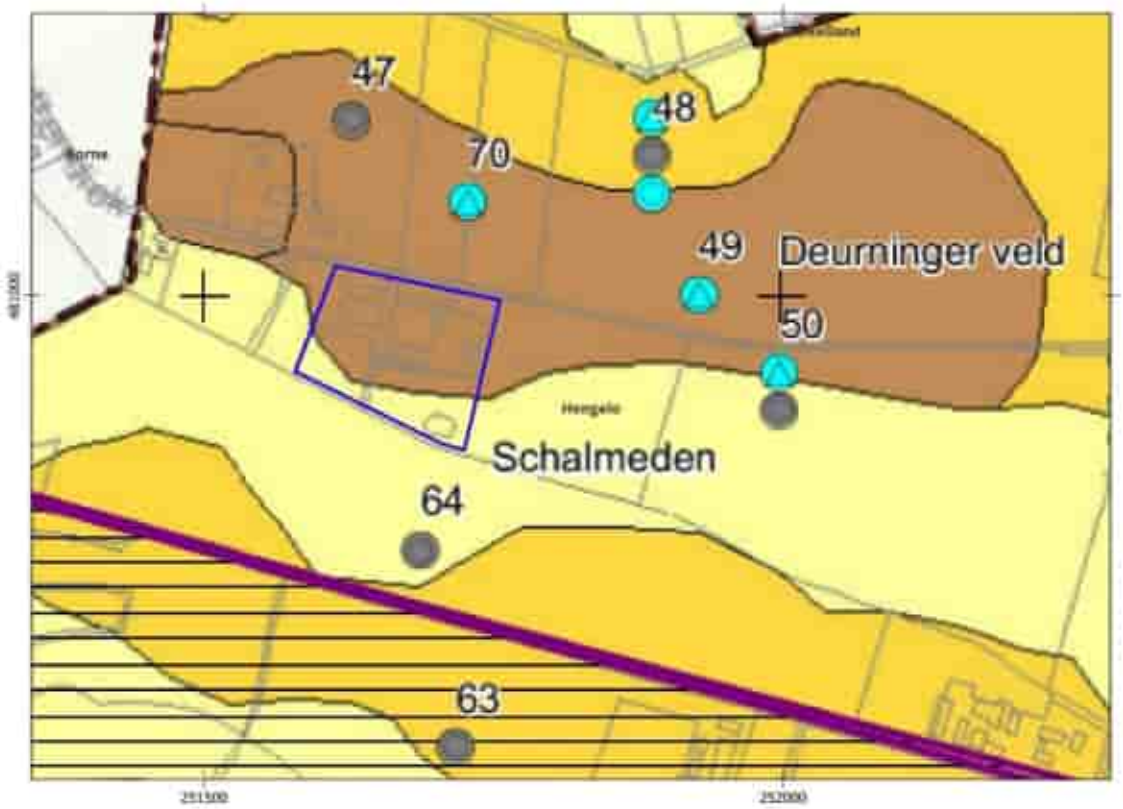

Afbeelding: Uitsnede kaart archeologische verwachtingswaarde. Plangebied blauw omlijnd.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is het veiligstellen van de aanwezige (en aangetoonde) en de te verwachten archeologische waarden. Conform het verdrag van Valletta dient gestreefd te worden naar het behoud van archeologische resten in de archeologische verwachtingszones. Voor Hengelo is door middel van het maken van een archeologische verwachtingskaart inzichtelijk gemaakt waar zich archeologische resten kunnen bevinden. Ingrepen die kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van de archeologische resten binnen de terreinen van archeologische waarde (AMK-terreinen) dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen. In het kader van de Erfgoedwet 2016 moet hiervoor een vergunning worden aangevraagd.

Op basis van de te verwachte dichtheden aan archeologische resten binnen de diverse verwachtingszones én de mogelijkheden die archeologisch onderzoek biedt om deze resten aan te tonen, wordt een onderzoeksplicht geadviseerd voor ingrepen met een omvang groter dan 250 m2 binnen de verwachtingswaarde type erf, voor ingrepen met een omvang groter dan 2500 m2 binnen zones waar een hoge verwachtingswaarde geldt en voor ingrepen groter dan 5000 m2 binnen zones met een middelmatige of lage verwachtingswaarde. Binnen de historische kern van Hengelo wordt een onderzoeksplicht geadviseerd voor ingrepen met een omvang groter dan 100 m2. De minimum onderzoekseis voor een archeologisch onderzoek is een archeologisch bureauonderzoek waarin de ingreep op zijn schadelijkheid wordt beoordeeld en wordt geadviseerd over de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen in de vorm van veldonderzoek.

5.3.3 Archeologie in het plangebied

5.3.3.1 Verwachtingswaarden

Het plangebied Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg heeft in het noorden en midden een hoge verwachtingswaarde en in het zuiden een lage verwachtingswaarde. Deze hoge verwachtingswaarde is gebaseerd op de aanwezigheid van dekzandhoogten en -ruggen afgedekt met een plaggendek van >50 cm dikte. Dit type ondergrond heeft een hoge verwachting voor archeologische resten uit alle perioden. De archeologische resten bevinden zich onder het plaggendek en zijn daardoor minder kwetsbaar voor bodemingrepen, waardoor de kans op goed geconserveerde resten hoog is. De lage verwachtingswaarde in het zuidelijke deel van het plangebied is gebaseerd op de aanwezigheid van beekdalen en andere laagten, specifiek de Schalbeek. De te verwachten resten kunnen uit alle perioden afkomstig zijn en bestaan hoofdzakelijk uit resten die verband houden met beken en water, zoals voorden, watermolens, bruggen en kades, maar ook bijvoorbeeld afvaldumps van hoger gelegen bewoning.

5.3.3.2 Bekende vindplaatsen en monumenten

Binnen het plangebied zijn in het landelijk datasysteem ARCHIS geen terreinen van archeologische waarde geregistreerd. In de directe nabijheid (<250 m) van het plangebied zijn verschillende archeologische waarnemingen bekend. Deze zijn alle gedaan tijdens een archeologische inventarisatie in 1992 waarbij de oppervlakte is geïnspecteerd op aanwezigheid van archeologisch materiaal zoals scherven en bewerkt (vuur)steen. Het gaat hierbij om enkele tientallen scherven uit de ijzertijd en vuursteenfragmenten daterend in de periode paleolithicum tot en met ijzertijd. Daarnaast zijn één ijzerslak (late bronstijd - nieuwe tijd) en vier stukken verbrand natuursteen (ondateerbaar) gevonden.

5.3.3.3 Uitgevoerde onderzoeken

In het plangebied zijn geen archeologische onderzoeken uitgevoerd. Ten zuiden van het plangebied is in 2006-2007 een verkennend en waarderend booronderzoek uitgevoerd; op basis hiervan is het gebied ten zuiden van het plangebied vrijgegeven voor toekomstige ontwikkelingen wat betreft het aspect archeologie.

5.3.3.4 Vertaling naar planregels

Op grond van gemeentelijk beleid bij de Archeologische waarden- en verwachtingskaart en de Erfgoedverordening uit 2018 geldt bij een hoge verwachting een onderzoeksplicht indien bij bodemingrepen dieper dan 40 cm wordt gegraven en over een oppervlakte van meer dan 2.500 m2. De zone met deze hoge archeologische verwachtingswaarde moet in het bestemmingsplan met de medebestemming "archeologische waarde hoog" worden gemarkeerd. Voor deze bestemmingen gelden bestemmingsregels en dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden indien bodemingrepen de vrijstellingsgrenzen overschrijden.

Voor de zone met een lage verwachtingswaarde geldt geen onderzoeksplicht wanneer een plangebied geheel binnen een zone met een lage verwachtingswaarde valt. Wanneer echter ook hoge of middelhoge verwachtingswaarden aanwezig zijn binnen het plangebied dan is archeologisch onderzoek noodzakelijk wanneer de oppervlaktematen die horen bij de respectievelijke hoge of middelhoge verwachtingswaarde door het totale plangebied overschreden worden.

Het kan zijn dat van de onderzoeksverplichting afgeweken mag worden. Aan de hand van historische gegevens en recente activiteiten en bouwgeschiedenis ter plaatse kan blijken dat onderzoek niet nodig is. Daartoe dient de regio-archeoloog geconsulteerd te worden en kan de initiatiefnemer worden gevraagd om relevante gegevens aan te leveren.

Voorschriften en vrijstellingsgrenzen in verband met archeologische waarden en verwachtingen - geldend voor het huidige plangebied:

- Zones met een hoge verwachtingswaarde

In de zones met een hoge verwachtingswaarde dient archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden indien uit plannen blijkt dat de bodem over een oppervlakte van meer dan 2.500 vierkante meter dieper dan 40 cm -mv wordt vergraven. Deze vrijstellingsgrens wordt met de omvang van het huidige (totale) plangebied (circa 17.500 m2) ruim overschreden. Op basis van een QuickScan worden geen ondergrondse bouwhistorische waarden in het plangebied verwacht, maar de kans op aanwezigheid van met name resten uit de ijzertijd (bewoning en landschapsinrichting verband houdend met akkerbouw) is groot.

Voor het aspect archeologie geldt een onderzoeksplicht.

5.3.4 Cultuurhistorische waarden

Vanaf 1 januari 2012 is het verplicht om in ruimtelijke plannen rekening te houden met cultuurhistorische waarden. Om een stabiele en meer structurele basis te geven aan de borging van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening, is per 1 januari 2012 aan artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) toegevoegd dat gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen niet alleen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden onder de grond (archeologische waarden), maar ook met waarden boven de grond. Dat betekent dat gemeenten een analyse moeten maken van de cultuurhistorie in een bestemmingsplangebied, en daar conclusies aan moeten verbinden die in het bestemmingsplan verankerd worden.

Cultuurhistorische waarden omvatten meer dan alleen bouwhistorische objecten en monumenten waarop tot voorheen vaak alleen de aandacht lag in bestemmingsplannen. Door middel van een historisch-geografische inventarisatie dienen ook cultuurlandschappelijke structuren en elementen in beeld gebracht moeten worden, zoals oude infrastructuur, verkavelingsstructuren en elementen daarin zoals houtwallen, beeklopen en essen, en moet ook gedacht worden aan het stedenbouwhistorische karakter van wijken en gebieden. Belangrijk is om na te gaan wat het 'eigene' van een gebied is en om dat met al zijn elementen en structuren in beeld te brengen.

De resultaten van de inventarisatie worden gewogen, om een antwoord te geven op de vraag welke ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied toelaatbaar worden geacht. Dit wordt vervolgens uitgewerkt binnen het instrument dat de burgers bindt: het bestemmingsplan.

De gemeente Hengelo heeft nog geen specifiek beleid dat de aanpassing van de Bro regelt. In dit bestemmingsplan wordt met de inventarisatie van cultuurhistorische waarden echter voorzien in de eisen volgens het Bro.

5.3.5 Cultuurhistorie in het plangebied

5.3.5.1 Historische ontwikkeling van het plangebied

Tot op heden ligt het plangebied buiten de bebouwde kom van Hengelo, ten westen van het dorp Deurningen en ten oosten van Borne. In het verleden maakte het plangebied deel uit van de Marke Deurningen. Marke Deurningen maakte onderdeel uit van de gemeente Weerselo. Deze gemeente ontstond in 1811, toen het richterambt Oldenzaal werd opgesplitst in de gemeenten Weerselo, Losser en Oldenzaal. In afbeelding 8 is de situatie omstreeks het begin van de 19e eeuw aangegeven. Te zien is dat het plangebied zelf hoofdzakelijk in gebruik was als weiland/grasland (licht groen). Op basis van deze kaart en de opeenvolgende topografische kaarten is duidelijk dat het grootste deel van het plangebied in gebruik was als grasland tot in de jaren 1980 wanneer de bebouwing van een agrarisch bedrijf verschijnt.

Afbeelding: Situatie rond eerste kwart van de 19e eeuw. De ligging van het plangebied is in blauw weergegeven (geel=hooiland, licht groen=grasland, paars=heide)(bron: Hisgis)

5.3.5.2 Historisch geografische kenmerken

Er zijn geen historisch-geografische kenmerken en structuren in het plangebied meer aanwezig.

5.3.5.3 Gebouwde objecten en monumenten

Hengelo heeft 80 rijksmonumenten (RM), ca. 130 gemeentelijke monumenten (GM), 35 beschermde gemeentelijk karakteristieke panden (BGKP) en een beschermd dorpsgezicht, Tuindorp 't Lansink. Daarnaast zijn door het rijk in het kader van de wederopbouw twee aandachtsgebieden aangewezen. Dit zijn de binnenstad en Klein Driene/de Noork. Inmiddels zijn in het buitengebied en in het beschermde Tuindorp 't Lansink ca. 500 karakteristieke objecten aangewezen. Tevens heeft de Erfgoedcommissie een lijst van waardevolle panden opgesteld (W). Deze objecten hebben geen juridische status, maar zijn bedoeld om de eigenaren bewust te maken van hun waardevol bezit. Binnen het plangebied Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg zijn geen objecten als beschermd of karakteristiek aangewezen.

5.3.5.4 Beleid en aanbevelingen cultuurhistorie

Wat betreft cultuurhistorische structuren en objecten gelden geen specifieke aanbevelingen.

5.4 Milieu

5.4.1 Vormvrije MER-beoordeling

5.4.1.1 Wettelijk kader

Uit de Wet milieubeheer in samenhang met het Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer) volgt dat voorafgaand aan de vaststelling van een bestemmingsplan dat voorziet in "de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject" (kolom 1 van onderdeel D 11.2 van de bijlage bij het Besluit mer) beoordeeld moet worden of er zodanige belangrijke nadelige milieueffecten zijn te verwachten dat het nodig is om eerst milieueffectrapport (MER) op te stellen. Bij de beoordeling moeten worden betrokken de criteria uit bijlage III van de mer-richtlijn.

5.4.1.2 Beoordeling

Nog afgezien van de vraag of deze ontwikkeling moet worden beschouwd als stedelijk ontwikkelingsproject zoals bedoeld in het Besluit mer, kan uit de toelichting en milieu-aspectenstudie bij dit plan worden afgeleid dat er vanuit archeologie en cultuurhistorie, bodem, ecologie, water, geluid, milieuzonering, luchtkwaliteit, externe veiligheid, parkeren en verkeer en gebruik van natuurlijke hulpbronnen geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten. Het college heeft daarom geconcludeerd dat het plan geen belangrijke gevolgen voor het milieu zal hebben en dat daarom geen volledige m.e.r. procedure voorafgaand aan de vaststelling van het plan hoeft te worden doorlopen.

5.4.2 Bedrijven en milieuzonering

Milieuzonering is een hulpmiddel om ervoor te zorgen dat er zodanige afstand tussen nieuwe bedrijfsactiviteiten en gevoelige bestemmingen wordt aangehouden dat enerzijds bij gevoelige bestemmingen het goede woon- en leefklimaat niet wordt verstoord en anderzijds bedrijven niet onevenredig worden belemmerd in de bedrijfsvoering door de milieunormen die gelden op die gevoelige bestemmingen.

De VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering geeft richtafstanden tot gevoelige bestemmingen vanwege geluid, geur, stof en gevaar voor een scala aan typen bedrijvigheid.

In de directe omgeving bevinden zich alleen woonbestemmingen. De dichtstbijgelegen bedrijfsmatige activiteiten betreffen een bouwbedrijf en melkveehouderijbedrijf beide op ruim 500 meter. Dat is ruim meer dan de 100 meter die in Bedrijven milieuzonering hiervoor wordt geadviseerd en de 50 meter die volgt uit de normstelling voor geur uit het Activiteitenbesluit. De woningbouw vormt dan ook belemmering voor bedrijfsmatige activiteiten in de omgeving en omgekeerd is er geen sprake van verstoring van het woon- en leefklimaat door bedrijfsmatige activiteiten.

5.4.3 Geluid

De Wet geluidhinder stelt (voorkeurs)grenswaarde voor industrielawaai en weg- en railverkeerslawaai bij nieuwe woningen. Onder voorwaarden mag het college hogere grenswaarden vaststellen. Deze voorwaarden heeft het college vastgelegd in de nota geluid van de gemeente Hengelo. Uitgangspunt is dat de geluidbelasting het goede woon-en leefklimaat niet mag verstoren. Dit betekent niet voor alle delen van Hengelo hetzelfde. Bewoners van bijvoorbeeld de binnenstad of bewoners langs een drukke invalsweg zullen andere verwachtingen hebben dan bewoners van specifieke woongebieden. Daarom zijn in Hengelo vijf gebiedstypen onderscheiden:

- Wonen;
- Binnenstad en winkelgebieden;
- Industrie en bedrijven;
- Buitengebied en stadsparken;
- Verkeerszones.

Per gebiedstype zijn ambitie- en plafondwaarden vastgesteld. De ambitiewaarde is het geluidniveau dat wordt nagestreefd. De plafondwaarde is het maximale niveau dat onder voorwaarden kan worden toegestaan. In dit geval zijn industrielawaai en railverkeerslawaai niet aan de orde. Wel moet het geluid afkomstig van de Schalmedenweg beoordeeld.

Het gebiedstype waarin de woningen komen is buitengebied. De wettelijke voorkeurgrenswaarde bedraagt 48 dB. De ambitiewaarde uit het geluidbeleid voor buitengebied is 43 dB, de plafondwaarde is 53 dB. De Schalmedenweg is een 60 km-weg. Het is geen drukke weg, de verwachte verkeersintensiteit in 2040 is ca. 1000 motorvoertuigen per dag; de weg is voorzien van regulier (referentie) wegdek. Op basis van deze gegevens is een berekening uitgevoerd met het rekenprogramma Geomilieu (V2023.1 rev 2). Als ondergrond is gebruikt een luchtfoto van de huidige situatie.

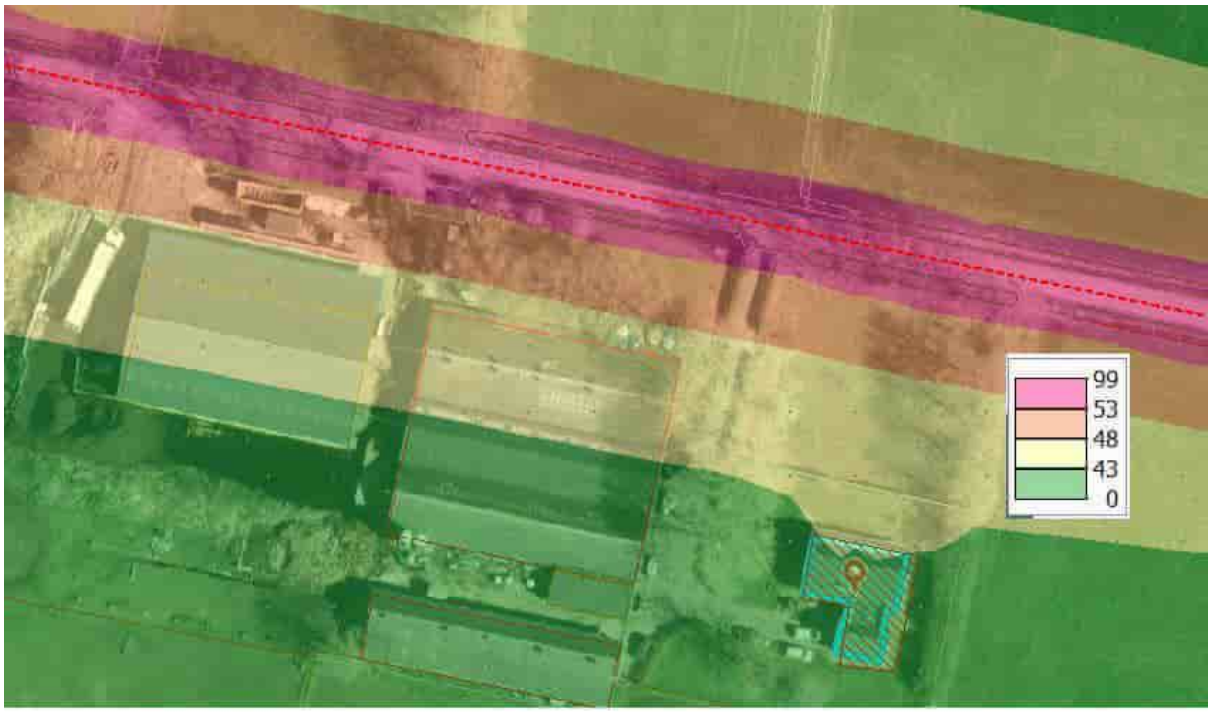

Afbeelding: uitsnede geluidmodel Schalmedenweg 21-23

Bovenstaande afdruk uit het rekenmodel laat zien dat de 48 dB contour voor de bestaande bebouwing (de huidige stallen) ligt. De nieuwbouw gebeurt binnen de contouren van deze bestaande bebouwing. Op de woningen is dan ook geen hogere geluidbelasting dan 48 dB te verwachten; een hogere grenswaarde dan de wettelijke voorkeursgrenswaarde van 48 dB is dan ook niet nodig. Ook zijn geen nadere voorzieningen nodig om te kunnen voldoen aan het wettelijke binnenniveau in de nieuwe woningen van 33 dB.

De geluidbelasting van enkele van op de weg gerichte gevels zal wat hoger zijn dan de ambitiewaarde van 43 dB voor het gebiedstype buitengebied. Gelet op de stedenbouwkundige en landschappelijke uitgangspunten die worden gehanteerd is het niet wenselijk om de woningen verder van de weg, buiten het huidige agrarische bouwblok te projecteren. Bovendien zal aan de stille zijde van de woningen de 43 dB niet worden overschreden.

Voor wat betreft het wegverkeerslawaai is er dan ook sprake van een goed woon- en leefklimaat en zijn er geen belemmeringen voor het plan.

5.4.4 Luchtkwaliteit en stikstofdepositie

5.4.4.1 Luchtkwaliteit

Een aantal stoffen die in de lucht kunnen voorkomen hebben na inademing een schadelijk effect op de gezondheid. Het gezondheidseffect is afhankelijk van de aard van de stof, de concentratie van de stof en de blootstellingsduur. Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door de Wet milieubeheer (Wm). In de Wet milieubeheer zijn grenswaarden opgenomen voor de concentraties fijn stof, stikstofdioxide, benzeen, zwaveldioxide, koolmonoxide en lood in de buitenlucht.

Een woningbouwplan draagt op grond van de ministeriële regeling niet in betekenende mate bij aan de luchtkwaliteit als minder dan 1500 woningen worden gerealiseerd. Het aspect luchtkwaliteit vormt in dit geval dan ook geen belemmering.

5.4.4.2 Stikstofdepositie

De ontwikkeling betreft de bouw van 5 woningen. De Omgevingsdienst Twente heeft in de notitie Advieslijn opvragen onderzoek stikstofdepositie bouwprojecten en bestemmingsplannen op basis van concrete bouwprojecten indicaties gegeven wanneer er sprake kan zijn van significante stikstofdepositie. Één van de projecten die in de notitie wordt opgevoerd waarbij geen sprake was van een significante depositie is de bouw van 5 woningen op 1250 meter van een Natura2000-gebied.

In dit geval zullen er ook sloopwerkzaamheden plaatsvinden. De stikstofemissie zal daarom hoger zijn dan bij alleen de bouw van 5 woningen. De afstand is tot het dichtstbij gelegen Natura2000 gebied Lonnekermeer is met circa 4,5 km aanzienlijk groter dan in bovengenoemd voorbeeld in de notitie van

de ODT. Om die reden kan zonder verder berekening worden aangenomen dat er geen sprake zal zijn van stikstofdepositie op dit Natura2000.

5.4.5 Externe veiligheid en hoogspanningsleidingen

In de omgeving bevinden zich geen risicobronnen met een invloedsgebied tot aan het plangebied. Ook zijn er in de nabijheid van het plangebied geen hoogspanningsleidingen. Deze aspecten vormen dan ook geen belemmering.

5.4.6 Bodem

Ten behoeve van de bestemmingswijziging zijn voor het plangebied Schalmedenweg 21 te Hengelo een bodemonderzoeken uitgevoerd. Het betreft het Verkennend bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo (Bodemvisie; 210699-1; 11-03-2022) (Bijlage 7) en het Nader bodemonderzoek en verkennend asbest onderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo (Bodemvisie; 220155; 26-07-2022) (Bijlage 8) De bodemonderzoek zijn uitgevoerd op de percelen V43 en V44 (deels), gemeente Hengelo. De onderzoekslocatie is in onderstaande afbeelding weergegeven (rode stippellijn).

Op basis van de resultaten van de bodemonderzoek kan de conclusie worden getrokken dat de locatie niet geheel vrij is van bodemverontreiniging. Er is sprake van drie verontreingingsspots (PAK en zink) met een beperkte omvang. Gezien de organisatorische samenhang is er sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Daarnaast wordt het advies om de op locatie aanwezige volledige stort- en puinlagen voorafgaand aan de realisatie van woningbouw te verwijderen en/of af te laten dekken ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling zoals dit in het bovengenoemde Nader bodemonderzoek (26-07-2022) is opgenomen onderschreven. Tevens is er ter plaatse van de drie schuren geen bodemonderzoek uitgevoerd. Voorafgaand aan de ontwikkeling (na uitvoering sloop) zal in relatie tot de toekomstige ontwikkeling (wonen) hier bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd. Vanuit de omgevingsvergunningsaanvraag onderdeel bouwen zal deze dit ook worden vereist. Voorafgaand aan het toekomstige gebruik (wonen) zal de locatie hiervoor geschikt moeten worden gemaakt. Op basis van het uitgevoerde onderzoek en met inachtneming van de onderzoeks- en saneringsverplichting kan worden verwacht dat de bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Voor aanvang van het gewijzigde gebruik zal het bevoegd gezag Wet

bodembescherming moeten instemmen met de uitgevoerde sanering (beschikking op evaluatierapportage).

5.5 Beheer

De ontwikkeling van het bestemmingsplan heeft geen vergroting van het te beheren en te onderhouden openbaar gebied tot gevolg.

5.6 Economische uitvoerbaarheid

De ontwikkeling van het plangebied betreft een particulier initiatief. De kosten die verband houden met de bestemmingsplanwijziging, alsmede de uitvoering van het plan, komen voor rekening van de initiatiefnemer. Dit is in een overeenkomst vastgelegd. In deze overeenkomst is tevens geregeld dat eventuele planschade voor rekening van de initiatiefnemer komt. In verband hiermee kan worden geconcludeerd dat het plan economisch uitvoerbaar is. Aangezien het kostenverhaal anderszins verzekerd is hoeft geen exploitatieplan als bedoeld in 6.12 Wro vast te worden gesteld.

Hoofdstuk 6 Het bestemmingsplan

6.1 Uitgangspunten

6.2 Het digitale bestemmingsplan

Volgens het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) wordt een bestemmingsplan met de daarbij behorende toelichting langs elektronische weg vastgelegd. Het bestemmingsplan wordt in die vorm ook vastgesteld, tegelijk met een volledige analoge verbeelding van het bestemmingsplan op papier. Indien de digitale en de analoge verbeelding tot interpretatieverschillen leiden, is de digitale verbeelding beslissend.

Het Bro laat echter de feitelijke digitale werkwijzevoor een groot gedeelte over aan een ministeriële regeling, de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012, met de daarbij behorende standaarden. Het gaat daarbij om de inrichting, de vormgeving, de verbeelding, de beschikbaarstelling, de authenticiteit, de integriteit, de volledigheid, de vaststelling en de bekendmaking van de digitale ruimtelijke informatie. De regeling bestaat uit een set normen (die verplicht zijn voorgeschreven) en een pakket aan praktijkrichtlijnen die uitleggen hoe de verplichte normen toegepast kunnen worden.

Voorliggend bestemmingsplan voldoet aan alle verplichte onderdelen van de standaarden.

6.3 Planopzet

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en bijbehorend GML-bestand waarin de geometrisch bepaalde planobjecten zijn vervat. Het .GML-bestand en de regels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels;
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels;
4. Overgangs- en slotregels.

In het navolgende worden de regels per hoofdstuk toegelicht.

6.3.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied.

6.3.1.1 Begrippen

Dit artikel bevat de definities van de in de regels gebruikte begrippen, waarmee een eenduidige interpretatie van deze begrippen is vastgelegd.

6.3.1.2 Wijze van meten

De "wijze van meten" geeft onder meer regels waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

6.3.2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de verbeelding is de bestemming aangegeven. In de regels is onder andere aangegeven welk gebruik is toegestaan, wat er gebouwd mag worden en wat verboden is. Hieronder worden de verschillende bestemmingen en dubbelbestemmingen toegelicht.

6.3.2.1 Agrarisch

De gronden met de bestemming Agrarisch zijn ondermeer bedoeld voor agrarische bedrijfsvoering, het uitvoeren en in stand houden van het landschappelijk inrichtingsplan, het hobbymatig houden van dieren en extensief recreatief medegebruik.

6.3.2.2 Groen

De gronden met de bestemming Groen zijn uitsluitend bedoeld voor het uitvoeren en instandhouden van de landschappelijke inpassing ten behoeve van de rood voor rood woningen en voor groenvoorzieningen.

6.3.2.3 Verkeer - Verblijfsdoeleinden

De nieuwe gezamenlijk inrit is bestemd tot Verkeer - Verblijfsgebied.

6.3.2.4 Water

De bestaande waterloop heeft de bestemming Water gekregen.

6.3.2.5 Wonen

Op de gronden met de bestemming Wonen is het toegestaan om te wonen. Op het perceel waar de Rood voor Rood woningen gerealiseerd mogen worden is het bouwvlak voorzien van de functieaanduiding "specifieke vorm van wonen - rood voor rood". De voorgevel van de woningen moet worden gebouwd in de gevellijn. Vrijstaande bijgebouwen zijn niet toegestaan.

6.3.2.6 Waarde - Archeologie hoog

De gronden met de dubbelbestemming Waarde - Archeologie hoog zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

6.3.2.7 Waterstaat - Keur

De keurstrook langs de bestaande waterloop is voorzien van de bestemming Waterstaat - Keur.

6.3.3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze gelden voor het gehele plangebied.

6.3.3.1 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel is opgenomen om ervoor te zorgen dat grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing wordt gelaten.

6.3.3.2 Algemene gebruiksregels

Dit artikel regelt enkele aspecten met betrekking tot het gebruik van gronden.

6.3.3.3 Algemene afwijkingsregels

Door middel van de algemene afwijkingsbevoegdheid kunnen burgemeester en wethouders bij het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bestemmingsplanregels voor onder andere geringe overschrijding van bepaalde bouwvoorschriften, alsmede voor kunstobjecten, bouwwerken van openbaar nut, telecommunicatievoorzieningen enzovoort. Deze bevoegdheid vergroot de flexibiliteit van het plan.

6.3.3.4 Overige regels

Hier zijn aanvullende bepalingen opgenomen met betrekking tot het parkeren, laden en lossen.

6.3.4 Overgangs- en slotregels

Hoofdstuk 4 bevat regels omtrent overgangsrecht en de slotregel. Deze gelden voor het hele plangebied.

6.3.4.1 Overgangsrecht

Dit artikel regelt ten aanzien van gebouwen en van gebruik dat bestaande gebouwen of bestaand gebruik dat afwijkt van het plan, onder voorwaarden mag worden voortgezet.

6.3.4.2 Slotregel

In dit artikel staat de naam van het bestemmingsplan.

6.4 Handhaving van het plan

Het ontwikkelen van beleid en de vertaling hiervan in een bestemmingsplan heeft weinig zin, indien na de vaststelling van het bestemmingsplan de regels van het plan niet gehandhaafd (kunnen) worden. Daarom is het belangrijk al tijdens het opstellen van een bestemmingsplan aandacht te besteden aan de handhaafbaarheid van de opgestelde regels. Hierbij is een aantal punten in het bijzonder van belang:

1. Voldoende kenbaarheid van en draagvlak voor het bestemmingsplan

   Een goed handhavingsbeleid begint bij de kenbaarheid van het bestemmingsplan bij degenen die het moeten naleven. De inhoud van het plan kan slechts gehandhaafd worden, indien het beleid en de regeling in grote kring ondersteund wordt door de gebruikers van het bestemmingsplan. Een algemene positieve benadering van het bestemmingsplan is om die reden wenselijk. Uiteraard zal niet iedereen zich kunnen vinden in elk onderdeel van het plan.

2. Realistische en inzichtelijke regeling

   Een juridische regeling dient inzichtelijk en realistisch te zijn. Dat wil zeggen, dat het plan niet onnodig beperkend of inflexibel dient te zijn. De regels dienen niet meer, maar ook niet minder te regelen dan noodzakelijk is.

3. Actief handhavingsbeleid

   Het sluitstuk van een goed handhavingsbeleid is voldoende controle op de feitelijke situatie in het plangebied. Indien de regels worden overtreden moeten adequate maatregelen worden getroffen. Indien dit wordt nagelaten ontstaat een grote mate van rechtsonzekerheid.

6.5 Vooroverleg en verder verloop van de procedure

6.5.1 Vooroverleg

Ingevolge artikel 3.1.1 van het Besluit op de ruimtelijke ordening plegen burgemeester en wethouders, waar nodig, overleg met de nader in dit artikel genoemde instanties en functionarissen. Van plan tot plan dient te worden beoordeeld met wie dit overleg dient plaats te vinden. Over dit plan heeft geen vooroverleg met instanties plaatsgevonden. Wel heeft er in het voortraject mondeling vooroverleg met de provincie plaatsgevonden.

6.5.2 Zienswijzen

Het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg heeft van 20 december 2023 tot en met 30 januari 2024 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging is één zienswijze ingediend. Deze heeft niet geleid tot aanpassing van het ontwerp bestemmingsplan.

6.5.3 Verder verloop van de procedure

1. het ontwerpbestemmingsplan wordt gezamenlijk met de eventueel ingediende zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze stelt het plan eventueel inclusief wijzigingen vast;
2. 2e ter inzage legging: het vastgestelde bestemmingsplan ligt gedurende 6 weken ter inzage. Gedurende deze termijn is beroep mogelijk bij de Raad van State; indien geen beroep is ingesteld bij de Raad van State treedt de beslissing van de gemeenteraad in werking daags na afloop van de beroepstermijn.

Ruimtelijk kwaliteitsplan Rood voor Rood-regeling

Schalmedenweg 21 Hengelo | Concept d.d. februari 2022

AD FONTEM RUIMTELIJK ADVIES

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

COLOFON

Titel	Landschappelijk inpassingsplan RvR Schalmedenweg 21 Hengelo
Opgesteld	februari 2022
Datum laatst gewijzigd	juli 2024
Status	Concept
Opdrachtgever	Familie - Schalmedenweg 21 7559 RB Hengelo
Auteur	Ad Fontem Ruimtelijk Advies A.Veenendaal MSc, adviseur RO en de groene leefomgeving C. Verkade Stationsstraat 37 7622 LW Borne ad-fontem.nl

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en/of Ad Fontem Juridisch Bouwadvies b.v

INHOUDSOPGAVE

Introductie	5
Beleidsanalyse	6
Gebieds- en landschapsanalyse	8
Landschappelijke inpassing	9

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

INTRODUCTIE

Ad Fontem Ruimtelijk Advies heeft het voorliggende landschappelijk inpassingsplan opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkelingen op het perceel Schalmedenweg 21 te Hengelo. De initiatiefnemer is voornemens om in het kader van het Rood voor Rood-beleid vijf compensatiewoningen te realiseren in ruil voor de sloop van 3585 m2 aan landschapsontsierende bebouwing.

De wijziging kan onder meer worden gerealiseerd op voorwaarde dat de woningen landschappelijk wordt ingepast en dat de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse wordt versterkt. De landschappelijke inpassing wordt uiteengezet door middel van onderhavig ruimtelijk kwaliteitsplan. Het beleid en de uitgangspunten van de actoren relevant voor de landschappelijke inpassing worden in beeld gebracht. Het beleid relevant voor de gehele ontwikkeling zal in het bestemmingsplan worden benoemd en getoetst. Er wordt een beschrijving gegeven van het erf in het omliggende landschap op basis van de landschapsinventarisatie en analyse. Dit vormt de basis voor de beschrijving van de nieuwe situatie, inclusief de landschappelijke inpassing die voldoet aan het beleid opgesteld door de gemeente Hengelo.

Figuur 1 Plangebied vanaf de Schalmedenweg september 2020 (Bron: Streetview Google Maps)

Figuur 2 Huidige situatie vanaf de Dalmedenweg september 2020 (Bron: Streetview Google Maps)

Beleidsanalyse

Provinciaal beleid

De Omgevingsvisie Overijssel geeft de provinciale visie op de fysieke leefomgeving van Overijssel weer. Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn de leidende principes of 'rode draden' bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving in de provincie Overijssel. Bestaande kwaliteiten moeten worden beschermd en er moeten verbindingen worden gelegd tussen deze bestaande kwaliteiten en nieuwe ontwikkelingen. De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving.

Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

- generieke beleidskeuzes;
- ontwikkelingsperspectieven;
- gebiedskenmerken.

Voor het behoud en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit vormen essentiële gebiedskenmerken het uitgangspunt.
Gebiedskenmerken Middels een verdeling in vier lagen zijn de gebiedskenmerken binnen de Omgevingsvisie toegelicht:

- De natuurlijke laag
- De laag van het agrarisch-cultuur landschap
- De stedelijke laag (hier n.v.t.)
- De lust en leisure laag (hier n.v.t.)

Natuurlijke laag: *Dekzandvlakte en ruggen*

De dekzandgronden beslaan een groot gedeelte van de oppervlakte van de provincie. Na de ijstijden bleef er in grote delen een reliëfrijk – door de wind gevormd – zandlandschap achter, dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/ nat gebied. De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met 'natuurlijke' soorten. En door de (strekkings)richting van het landschap te benutten in gebieds ontwerpen.

Uitgangpunten hiervoor zijn: Ontwikkelingen dragen bij aan beter beleefbaar maken van reliëf en watersysteem; Strekkingsrichting van landschap is uitgangspunt bij ontwikkelingen.

Agrarische cultuurlandschap: *Jong heide- en broekontginningslandschap*

Het landschap dat wij nu typeren als jong heide- en broekontginningslandschap bestond vroeger uit uitgestrekte heide velden en natte laagtes. De hoger gelegen drogere delen van deze woeste gronden werden gebruikt voor de beweiding van schapen en het steken van plaggen voor de bemesting van de essen. De grote oppervlakte aan – voormalige – natte en droge heidegronden was dan ook oorspronkelijk functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap.

De structuur van het landschap is ontstaan ten tijde van technische, medische en chemische uitvindingen (zoals kunstmest) in de 18e en 19de eeuw, die de ontginning van moerige gronden en heidevelden rendabel maakten. De heidevelden, vennen en stuifzanden zijn rond 1900 op grote schaal ontgonnen en vervolgens agrarisch in gebruik genomen. Er ontstond een rationeel boerenland met de lange rechte wegen in een schaakbordachtige structuur, de regelmatige, grote landbouw kavels en de regelmatige verspreide boerderijen. De ontginningsboerderijen liggen veelal haaks op de wegen. De erven werden gerangschikt en ingericht naar de bedrijfsvoering en eigen inzicht van de boer. De omgeving van de planlocatie is dan ook een gebruikslandschap. Het is een grootschalig landschap gericht op de landbouw met over het algemeen alleen perceelrandbegroeiingen. De dragende structuren worden gevormd door groene en blauwe raamwerken. Door de schaalvergroting in de landbouw zijn percelen vergroot en veel houtwallen op kavelgrenzen verdwenen.

Het perceel van Schalmedenweg 21 bevindt zich tussen de Schalmedenweg en de nieuwe wijk Dalmeden ten zuiden van het plangebied. De bebouwing in dit landschap bevindt zich relatief dicht aan de weg, waarbij de reeds bestaande woning in de 1979 wat meer naar achteren is gebouwd. De compensatiewoningen worden toegevoegd aan het rationele en rechthoekige landschap. Om de lineaire structuur te versterken wordt op de perceelsgrens beplanting toegevoegd. De bestaande waardevolle bomen op het perceel blijven in de vorm van een erfbosje gehandhaafd.

Gemeentelijk beleid

Rood voor Rood beleid gemeente Hengelo
De laatste jaren beëindigen steeds meer agrariërs hun bedrijfs activiteiten. Hierdoor komt de voormalige bedrijfsbebouwing leeg te staan. Er wordt enerzijds gezocht naar mogelijkheden tot hergebruik van de bebouwing en anderzijds naar maatregelen om de sloop te bevorderen. Om dit laatste te bewerkstelligen heeft de gemeente Hengelo de beleidsregel Rood voor Rood opgesteld. Het doel van de Rood voor Rood regeling is verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied door de sloop van landschapsontsierende bedrijfsgebouwen. Het uitgangspunt is de sloop van minimaal 1000 m2 aan bedrijfsgebouwen, waarvoor ter compensatie een nieuwe woning kan worden gerealiseerd. De maximale inhoud voor de te realiseren woning op het compensatiekavel (1.000 m2) bedraagt 750 m3. Hierbij dient voldaan te worden aan de algemene beeldkwaliteit passend in het buitengebied.

In onderhavige situatie wordt de intensieve veehouderij beperkt door de nieuwe woonwijk ten zuiden van het plangebied. Derhalve zal het bedrijf worden verplaatst en wordt de landschapsontsierende bebouwing (3585m2) ingezet ten behoeve van de rood voor de regeling. Initiatiefnemer heeft het voornemen vijf compensatiewoningen te realiseren waarbij het geheel landschappelijk wordt ingepast.

Figuur 3 Verandering landschap rondom planlocatie rond 1900, 1950, 1970 en 2010 van links boven naar rechts onder (Bron: topotijdreis.nl)

Gebieds- en landschapsanalyse

Het historische landschap
De Schalmedenweg 21 ligt in een landschap dat is opgebouwd uit dekzandvlakten. Door de wisselwerking tussen abiotische (fysische) en biotische factoren en processen is er sprake van waarneembare verschillen in het landschap. Zo zorgden ijs-, wind- en waterstromen in Overijssel voor het ontstaan van een afwisselend landschap van stuwwallen, dekzandgronden, beekdalen en natte laagtes. Afhankelijk van het agrarisch gebruik door de mens is de door abiotische factoren gevormde bodem veranderd. Het plangebied ligt in een landschap waar vrijwel geen sprake meer is van waarneembare hoogteverschillen. Hoogteverschillen zijn grotendeels afgevlakt door grootschalige ontginning en door de moderne landbouw, ten tijde van schaalvergrotingen en landinrichtingen, is het landschap nog eens sterk gerationaliseerd. Afhankelijk van het agrarisch gebruik door de mens is de door abiotische factoren gevormde bodem veranderd.

Het plangebied ligt in het 'Jong heide- en broekontginningslandschap ' welke omschreven kan worden als een rechtlijnig landschap met laanbeplanting langs de wegen en erfbeplanting langs de perceelranden. Op de historische topografische kaart uit 1900 is te zien dat het plangebied nog uit heide en woeste gronden bestond en er in de omgeving reeds ontginning hebben plaatgebonden nabij de beken. De naam Schalmeden verwijst naar de aanwezigheid van deze graslanden (meden of meien). Op de topografische kaart uit 1950 zijn de ontginningsstructuren in en rond het plangebied zichtbaar.

Door de jaren heen zijn de natuurlijke weide afscheidingen, de houtwallen, singels en bosschages deels verdwenen. Andere landbouwmethoden leidden tot ander gebruik van het land. Veel houtwallen zijn bijvoorbeeld geruimd om de percelen aan te passen aan de grotere machines met als gevolg een schaalvergroting van het landschap. Beplanting en bosschages langs de perceelsgrenzen van de voormalige meien langs de Deurningerbeek maakt het landschap nog wat kleinschaliger. Slecht enkele bosschages op de percelen en de houtwallen tussen agrarische percelen zijn behouden gebleven.

Bodem
In het projectgebied komt het bodemtype veldpodzolgrond voor welke gevormd is op een dekzandrug (geomorfologie). Het bodemtype geeft inzicht in de chemische omstandigheden welke sturend is voor de keuze van het plant materiaal. Beplanting die namelijk van nature op deze bodemtypen groeit, heeft namelijk veel minder last van ziektes en plagen. Ze zijn sterker omdat de bodemomstandigheden optimaal zijn voor de soorten. Ook binden inheemse plantensoorten meer insecten, schimmels en mossen aan zich. Op een veldpodzolgrond groeit o.a. de winter- & zomereik, berk, zwarte els (nattere gronden) van nature. Heesters zoals hulst, vuilboom, hazelaar, meidoorn, vlier, kamperfoelie, framboos, hondsroos en haagbeuk groeien hier goed op. Deze soorten, met name de soorten die reeds aanwezig zijn in de omgeving, zullen worden gebruikt in het ontwerp.

Figuur 4 Schalmedenweg met zicht op het plangebied (Bron: Ad Fontem)

Het huidige landschap en het erf
Het omliggende landschap kenmerkt zich als een relatief rechtlijnig landschap met blauwe en groene structuren zoals de laanbeplanting langs de weg en enkele houtwallen langs perceelsgrenzen. De omliggende gronden bestaan uit landbouwgrond met grote arealen cultuurgrond die wisselend gebruikt worden voor akkerbouw dan wel voor grasland, afgewisseld met agrarische erven, bedrijfspercelen en woonpercelen. De omgeving van het plangebied wordt steeds meer gevuld met woningen. Hierin is de transitie van een werklandschap naar een consumptielandschap te herkennen.

Het perceel waar de woningen op gesitueerd zullen worden ligt tussen de Schalmedenweg en de wijk Dalmeden. Het betreft een intensieve veehouderij ontwikkeld in de jaren ‘70 en ‘80 van de vorige eeuw. Het is een relatief nieuw erf waarbij de beschikbare ruimte praktisch en conform de rechtlijnige grenzen is ingedeeld. Het perceel bevat meerdere inritten naar de diverse schuren en de bedrijfswoning op het erf. Eén inrit zal behouden blijven voor toegang naar de verscheidene woningen.

De huidige beplanting op het erf bestaat hoofdzakelijk uit de omzoming van het bouwperceel van het agrarische bedrijf. Hier zijn reeds forse zomereiken aanwezig met een onregelmatige ondergroei van inheems bosplantsoen. Nabij de Schalbeek aan de zuidzijde, de wat nattere gronden van het plangebied zijn tevens wilgen te vinden. Rondom de woning zijn diverse hagen aanwezig. Ten noorden en aangrenzend aan de weg is een oude boomgaard en een jongere boomgaard aanwezig. Elementen die van waarde zijn voor het landschap en derhalve zo veel mogelijk behouden dienen te worden. Rechts is de analyse van de huidige landschappelijke situatie van het erf, de landschappelijke groenelementen, de erfbeplanting en zijn de landschapsontsierende elementen benoemd en weergegeven.

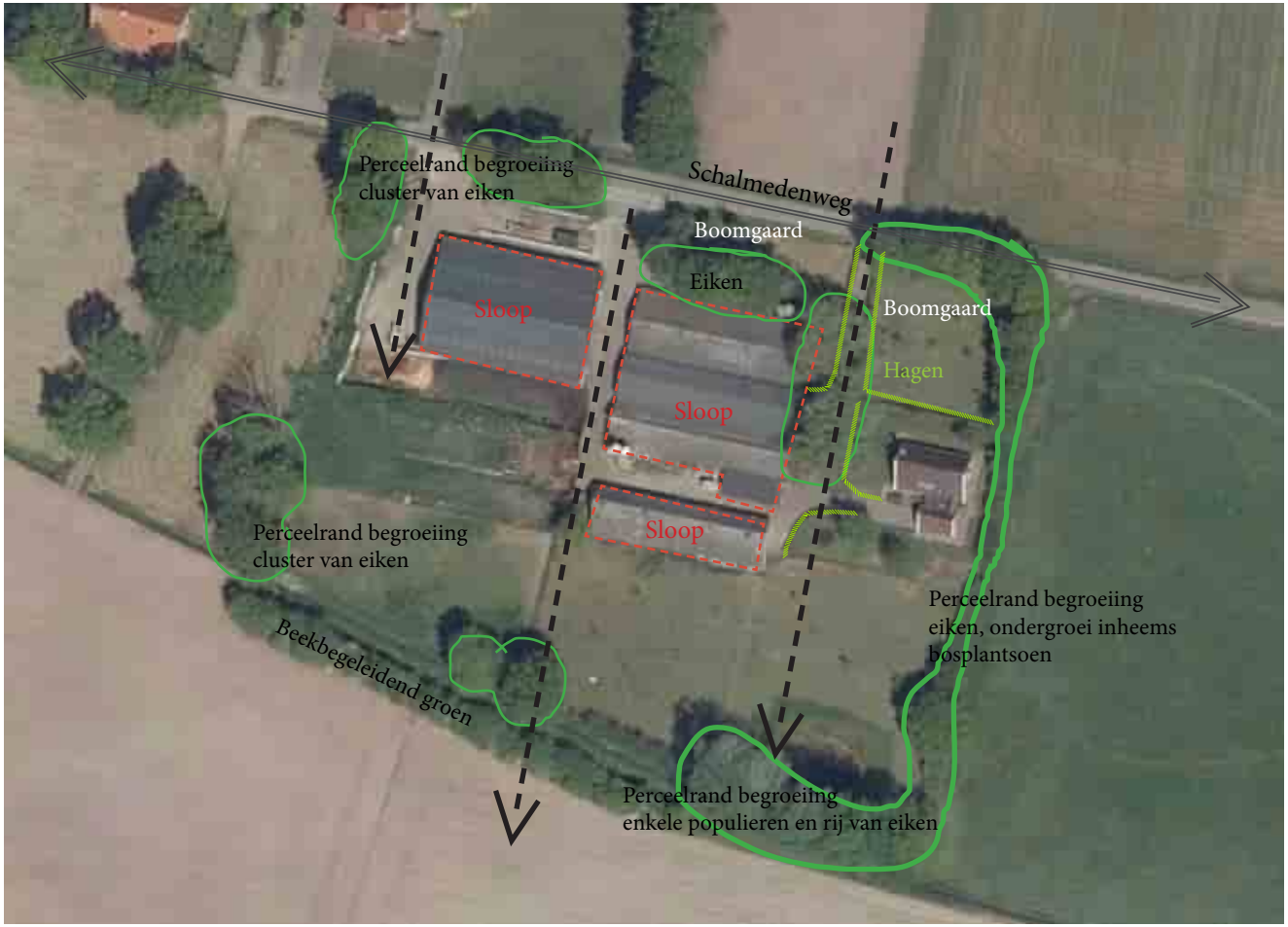

Figuur 5 Luchtfoto met bestaande elementen erf en omgeving (bron: eigen bewerking atlasvanoverijssel.nl)

Figuur 6 Landschapselementen voorzijde erf, met op de voorgrond de meidoornhaag, de jonge boomgaard en op de achtegrond de struweelsingel met reeds forse boomvormers (bron: Ad Fontem)

Figuur 7 Landschapselementen achterzijde erf met struweel en boomvormers van eiken en populieren op de perceels-grenzen van het plangebied (bron: Ad Fontem)

Landschappelijk inrichtingsplan

PROJECT: Rood voor rood
NAAM: Familie -
ADRES: Schalmedenweg 21
POSTCODE: 7559 RB Hengelo

NUMMER: 21AF224
VERSIE: Versie 1.1
DATUM: 11-02-2022
STATUS: Concept

GETEKEND: A.Veenendaal
BIJLAGE: -
FORMAAT: A3
SCHAAL: 1:800

ad fontem

Legenda

Bebouwing en erf
a= Bestaande woning
b= Compensatiewoningen
c= Inrit Schalmedenweg en erfverharding

Bestaande groenelementen
d= Wegbeplanting bestaande uit eiken met een ondergroei van inheems bosplantsoen
e= Erfbomen, solitair, in rij en in clusters
f= Hagen (meidoorn)
g= Houtwal met inheems bosplantsoen en boomvormers (eik)
h= Bestaande eiken (slechte vitaliteit, dan wel dood) in eigendom van de gemeente of derden
i= Boomgaard

Inrichtingsmaatregelen
1= Te slopen schuren (oranje omlijnd)
2= Aanplant haag (meidoorn) op/nabij perceelsgrenzen, lengte totaal ca. 80 meter, aanplant 5 stuks per meter, maatvoering 80-100.
3= Aanplant erfboom (walnoot), maatvoering 16-18
4= Aanplant struweelsingel met boomvormers, dan wel bestaande singel versterken, waarbij de zichtlijnen vanuit de woningen open gehouden mogen worden. Breedte 4 meter, lengte in totaal ca. 170 meter, aanplant in 3 rijen, plantverband 1 x 1 meter, maatvoering 80-100.
5= Aanplant struweel met boomvormers als scheiding tussen de percelen. Breedte 3 meter, totale lengte ca. 1 meter, aanplant in 2 rijen, plantverband 1 x 1 meter, maatvoering 80-100.

Het inheems struweel bestaat uit een gelijke verdeling van de volgende soortenbosplantsoen:
Zwarte els - Alnus glutinosa
Zomereik - Quercus robur
Hazelaar - Corylus avellana
Eenstijlige meidoorn - Crataegus monogyna
Sleedoorn - Prunus spinosa
Gelderse roos - Viburnum opulus
Kardinaalsmuts - Euonymus europaeus
Vuilboom - Frangula alnus

Figuur 8 Inpassingsplan Schalmedenweg 21 (Bron: Ad Fontem)

Ruimtelijk kwaliteitsplan

In het plangebied liggen kansen om een kwaliteitsimpuls te geven aan het ontginningslandschap conform de uitgangs punten van het gemeentelijke en provinciale beleid. De kavel structuur bepaalt de ordening van gebouwen en beplanting op het erf. Middels voorliggende erfinrichting wordt aangesloten bij het rationele en rechtlijnige landschap ter plaatse. De te bouwen woning en bijgebouw(en) dragen bij aan de landelijke uitstraling van het erf. Het toevoegen van gebiedseigen erfbeplanting rondom het erf draagt positief bij aan de kwaliteit van het landschap.

Maatregelen en beplantingsplan

Er worden diverse maatregelen uitgevoerd om het plan landschappelijk in te passen in het kader van de Rood voor Rood regeling van de gemeente Hengelo. De concrete maatregelen en benodigde werkzaamheden worden hieronder uiteengezet. Daarnaast is een beplantingsplan opgenomen waarbij de letters corresponderen met de schets voor de landschappelijke inpassing (figuur 8).

Situering gebouwen

Het gebied kenmerkt zich met een strak en rechtlijnig wegenpatroon die geënt is op de regelmatige en rechthoekige verkavelingstructuur van het gebied. De kavels worden hier op gebasseerd bij de erfindeling. De compensatiewoningen worden zo gesitueerd, dat er samenhang is onderling. Bij de woningen is de voorgevel de gevel die op het erf georiënteerd is. De sloop van de voormalige agrarische bebouwing (1) zal plaatsmaken voor 5 compensatiewoningen. Vanaf een gezamenlijke inrit aan de Schalmedenweg zijn de verscheidene woningen te bereiken. De bestaande woning behoudt een eigen inrit.

1 Sloop schuren

Hagenstructuur en siertuin

De inrit met de toegangsweg naar de bestaande woning worden reeds begeleid door diverse meidoornhagen. Deze structuur zal doorgetrokken worden naar de toe te voegen woningen. De hagen vormen geen strakke afkadering, maar begeleiden de erftoegangsweg en zorgen op een speelse manier voor een afscheiding van de woonpercelen en de centrale erfruimte (verharding). Deze haag bestaat uit de soort meidoorn (Crataegus monogyna) met een aanplant van van 5 stuks in rij, met de maatvoering 80-100 (hoogte in centimeters). De totale lengte van de hagen is ca. 80 meter. De hagen bevorderen de herkenbaarheid van het erf. Bij nieuwe aanplant in de siertuinen behorende bij de woningen bestaat de voorkeur om gebiedsvreemde grote heesters te voorkomen (coniferen, laurierkers) en inheemse, gebiedseigen of passende beplanting als hortensia, rhododendron, vaste planten in de tuin aan te brengen.

2 Aanplant haag (meidoorn) op/nabij perceelsgrenzen

Erfboom

De aanwezigheid van beplanting op het erf was voornamelijk gericht op functionaliteit. Een boomgroep of erfboom is dan ook een kenmerkend beplantingselement op een erf. De vaak oude bomen geven karakter aan het erf. Temidden van de woningen, aangrenzend aan de centrale verharde erfruimte, tevens erftoegangsweg, zal een erfboom van de soort walnoot (Juglans regia) toegevoegd worden, in de maatvoering 16-18.

3 Aanplant erboom (walnoot)

Figuur 9 Meidoornhaag op locatie (Bron: Ad Fontem)

Struweelsingel met boomvormers

De oost, zuid en westelijke perceelsgrenzen worden voorzien van een struweelsingel met boomvormers waarbij de zichtlijnen vanuit de woningen open gehouden mogen worden. De noorzijde van het plangebied is reeds voldoende begroeid met wegbegeleidende beplanting en struweel van voornamelijk eiken met een ondergroei van inheems bosplantsoen. De landschapselementen volgen de richting van het landschap, benadrukken de rechtlijnige rationele structuur en daarnaast wordt de privacy gewaarborgd tussen percelen. De struweel singel heeft een breedte van ca. 4 meter over een lengte van in totaal ca. 170 meter. Het inheemse struweel zal aangeplant worden in drie rijen, in driehoeksverband 1 x 1 met de maatvoering 80-100 cm hoogte. De soorten worden aangeplant in groepen van minstens 5-7 stuks per soort. Op die manier wordt voorkomen dat langzaam groeiende soorten worden overgroeid door snel groeiende soorten.

De struweelsingels worden als hakhout beheerd en tussen de 10-12 jaar afgezet zodat er regelmatig verjonging plaats vindt en er een robuuste struiklaag ontstaat. Enkele boomvormers moeten worden gespaard om diversiteit aan te brengen. De zwarte els en de eik zullen als boomvormers tussen het struweel staan, met een plantafstand van ca. 4-8 meter. Met name een onregelmatig karakter is daarbij belangrijk om het geheel natuurlijker te laten ogen.

4 Aanplant struweelsingel met boomvormers

Het inheems struweel bestaat uit een gelijke verdeling van de volgende soorten bosplantsoen:
Zwarte els - Alnus glutinosa (boomvormer)
Eik - Quercus robur (boomvormer)
Hazelaar - Corylus avellana
Eenstijlige meidoorn - Crataegus monogyna
Sleedoorn - Prunus spinosa
Gelderse roos - Viburnum opulus
Kardinaalsmuts - Euonymus europaeus
Krentenboompje - Amelanchier Lamarckii
Hulst - Ilex aquifolium

Struweel met boomvormers
De onderlinge woonpercelen zullen gedeeltelijk afgescheiden worden met struweel en boomvormers. Het zorgt voor een versterking van de structuur binnen het plangebied en tegelijkertijd voor privacy. Het struweel heeft een breedte van ca. 3 meter over een lengte van in totaal ca. 135 meter. Het inheemse struweel zal aangeplant worden in twee rijen, in driehoeksverband 1 x 1 met de maatvoering 80-100 cm hoogte. De soorten worden aangeplant in groepen van minstens 5-7 stuks per soort. Op die manier wordt voorkomen dat langzaam groeiende soorten worden overgroeid door snel groeiende soorten.

De struweelsingels worden als hakhout beheerd en tussen de 10-12 jaar afgezet zodat er regelmatig verjonging plaats vindt en er een robuuste struiklaag ontstaat. Enkele boomvormers moeten worden gespaard om diversiteit aan te brengen. De zwarte els, de eik en fruitbomen zullen als boomvormers tussen het struweel staan, met een plantafstand van ca. 4-8 meter. Met name een onregelmatig karakter is daarbij belangrijk om het geheel natuurlijker te laten ogen.

5 Aanplant struweel met boomvormers

Het reeds benoemde inheemse struweel kan aangevuld worden met soorten zoals appel- en perenbomen, aalbes, zwarte bes, kruisbes om de diversiteit en tevens de functie van de landschapselementen te vergroten.

Figuur 10 Impressie struweelsingel (Bron: Ad Fontem)

Stationsstraat 37 - 7622 LW Borne - Tel: 074-2557027 - www.ad-fontem.nl

Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente

Leven, wonen, werken en genieten in het buitengebied

GROENE METROPOOL TWENTE

WWW.GROENEMETROPOOLTWENTE.NL

GROENE METROPOOL TWENTE

Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente

© 2021, Groene Metropool Twente, Goor. Auteursrechten voorbehouden. Zonder expliciete toestemming van Groene Metropool Twente is overname van dit rapport (of gedeelten daarvan) niet toegestaan.

Versie Definitief
Auteur Werkgroep Harmoniseren KGO
Opmaak Waanders.studio
Datum 3 maart 2021

Inhoudsopgave

Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente

1 Regionaal beleid biedt kansen 4

1.1 Aanleiding en doelstelling
1.2 Leeswijzer
1.3 Definities en begrippen

2 Harmonisatie en verruiming 10

2.1 Verruiming van regels
2.2 Procedure en kosten
2.3 Tot slot

3 Kwaliteit 12

3.1 Sturen op drie bouwstenen van kwaliteit
· 3.1.1 Ruimtelijke kwaliteit
· 3.1.2 Sociale kwaliteit
· 3.1.3 Duurzaamheid

4 Rood voor Rood 16

4.1 Inleiding
4.2 Woningbouw
4.3 De bouwlocatie
4.4 Realisatie groter bijgebouw
4.5 Uitbreiden bestaande woning/compensatiewoning
4.6 Sloopvouchers (het registreren van sloopmeters)
4.7 Inbrengen van sloopmeters van een andere locatie
4.8 Uitwisselen van sloopmeters met andere gemeenten
4.9 Afschaling agrarische bedrijven

5 Nieuwe landgoederen 20

5.1 Voorwaarden nieuw landgoed
5.2 Wijziging bestemming voor nieuwe landgoederen
5.3 Nieuwe landgoederen en specifieke doelgroepen

6 Functieverandering bestaande gebouwen (VAB) 22

6.1 Vrijkomende agrarische bebouwing
6.2 Aard en omvang functies
6.3 Woonfunctie in karakteristieke bebouwing
6.4 Sloop en vervangende nieuwbouw

7 Ontwikkeling niet-agrarische bedrijvigheid 25

8 Doorontwikkeling agrarische bedrijven 25

9 Maatwerk 25

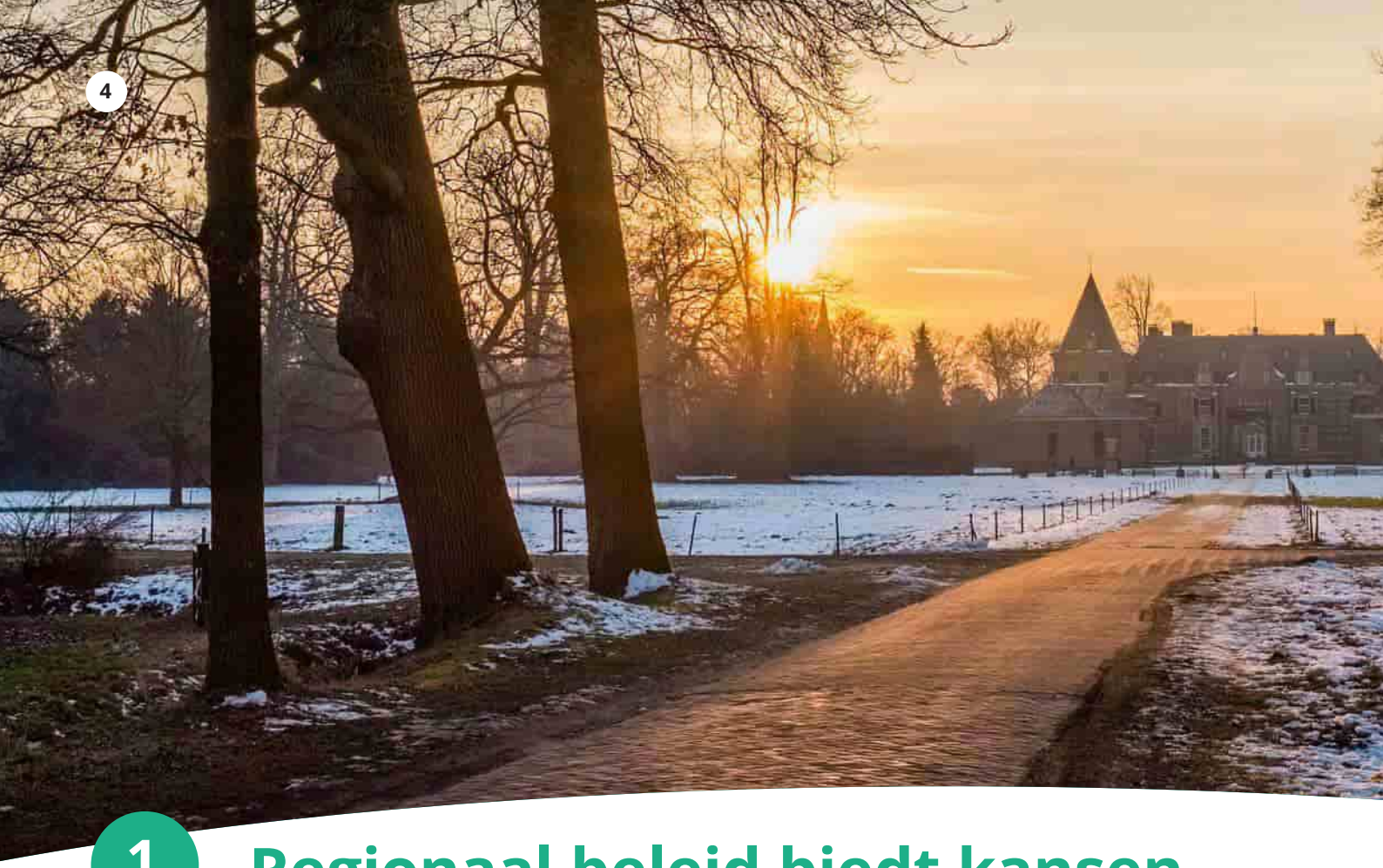

1 Regionaal beleid biedt kansen

1.1 Aanleiding en doelstelling

Het buitengebied is een plek om te leven, wonen, te werken en te genieten. Het is dynamisch, ontwikkelt zich en is voor iedereen belangrijk vanwege het bijzondere karakter. In het buitengebied is echter ook een ware transformatie gaande. Om te kunnen voldoen aan steeds strengere wet- en regelgeving zijn agrarische bedrijven de afgelopen jaren behoorlijk uitgebreid en geïntensiveerd. De grenzen aan de schaalvergroting zijn inmiddels bereikt.

Tevens hebben agrariërs hun handen vol aan de huidige marktomstandigheden met steeds fluctuerende prijzen en mogelijke bedrijfsopvolging. Ook stikstofproblematiek en landelijke saneringsregelingen kunnen aanleiding zijn voor een transitie op het erf. Sommige agrariërs besluiten te stoppen, anderen zoeken nieuwe verdienmodellen door te specialiseren of te verbreden. Eigenaren van vrijkomend agrarisch vastgoed zijn op zoek naar goede her-invullingen.

De vele ontwikkelingen in het buitengebied brengen met zich mee dat erfeigenaren zich oriënteren op hun toekomst en toekomstbeeld. Zo hebben veel erfeigenaren in Twente te maken met (vaak een grote hoeveelheid) asbestdaken op gebouwen, die wachten op een nieuwe functie of sloop. Daarnaast is de energietransitie een opgave die erfeigenaren bezig houdt. Rond dit thema liggen veel kansen in het buitengebied. Wanneer keuzes zijn gemaakt komen eigenaren vaak bij de gemeente terecht om deze een vervolg te geven.

Naast agrarische erven komen er ook diverse vormen van niet-agrarische bedrijvigheid voor in het buitengebied. Ook deze bedrijven kunnen te maken krijgen met vraagstukken op het gebied van uitbreiding.

Provincie Overijssel geeft in de Omgevingsvisie ruimte voor nieuwe functies en grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied onder voorwaarde van toepassing van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO). Voor de toepassing van de KGO zijn samen met gemeenten uitgangspunten en referenties voor de praktijk uitgewerkt (*Werkboek KGO, september 2010*).

In het werkboek wordt het volgende onderscheid gemaakt in ontwikkelingen:

- **Kleinschalige ontwikkelingen: ontwikkelingen met een kleinschalige impact**
  In de gevallen waarbij medewerking kan worden verleend aan een ontwikkeling welke in het bestemmingsplan zijn geregeld, hetzij bij recht, hetzij met toepassing van een binnenplanse procedure, dan geldt deze ontwikkeling in principe als een ontwikkeling met een kleinschalige impact en hoeft er geen kwaliteitsimpuls in de groene omgeving te worden geleverd en kan worden volstaan met de basisinspanning.

- **Grootschalige ontwikkelingen: ontwikkelingen met een grootschalige impact**
  Is er wél een partiële bestemmingsplanprocedure nodig (bijv. ten behoeve van een verruiming van een bestemmingsvlak of bouwmogelijkheden binnen een bestemmingsvlak) dan is er sprake van een ontwikkeling met een grootschalige impact. Dit geldt ook voor een partiële herziening in de vorm van een verandering van de bestemming of een aanduiding. Op dat moment moet er naast de basisinspanning een kwaliteitsimpuls in de groene omgeving plaatsvinden.

Gemeenten hebben het KGO-beleid vertaald naar eigen beleidskaders en ruimtelijke plannen. Het KGO-beleid omvat echter meer onderwerpen dan in dit document worden behandeld. In dit beleidsstuk gaat het met name over Rood voor Rood (RvR), vrijkomende agrarische bebouwing (VAB), nieuwe landgoederen, en de uitbreiding van agrarische of niet-agrarische bedrijven.

De variatie binnen de verschillende Twentse gemeenten op deze thema's bemoeilijkt de uitleg van het beleid aan initiatiefnemers en veroorzaakt dat de kwaliteitsinvesteringen in de verschillende gemeenten niet in evenwicht zijn. Daarom is er bij de gemeenten in Zuidwest-Twente behoefte om het beleid op deze onderwerpen waar mogelijk te harmoniseren. Daarvoor worden in dit document de kaders en spelregels beschreven.

Overige onderwerpen die binnen KGO vallen zijn bijvoorbeeld de uitbreiding niet-agrarisch bedrijf, uitbreiding agrarisch bouwvlak en nieuwe recreatieve verblijven en complexen. De regelgeving rondom deze onderwerpen leent zich minder voor harmonisatie tussen de deelnemende gemeenten.

De mogelijkheden voor het harmoniseren van beleidskaders op regionaal niveau zijn vertaald naar ontwikkelruimte passend bij de gemeenten in Zuidwest-Twente. Binnen deze regionale uitgangspunten blijft er op gemeentelijk niveau ruimte voor eigen invulling en maatwerk, maar gezamenlijk streven de gemeenten in dit gebied de volgende doelstellingen na:

- **Vergroten ontwikkelings-mogelijkheden en ruimtelijke kwaliteit**
- **Duidelijke kaders stellen en helder communiceren**
- **Flexibiliteit binnen uitgangspunten op gemeentelijk niveau**
- **Consistent en consequent beleid met gelijkheid op hoofdlijnen bij de deelnemende gemeenten**
- **Mogelijkheid voor gemeentegrens-overschrijdende projecten**
- **Efficiëntie en slagvaardigheid vergroten**

Hoewel dit document een algemeen beeld tracht te geven van de mogelijkheden binnen de deelnemende gemeenten, is het belangrijk om in acht te nemen dat er per gemeente verschillen kunnen bestaan in de uitvoering van het KGO-beleid.

Deze regionale spelregels kunnen door de deelnemende gemeenten worden toegepast bij de initiatieven die van toepassing zijn op de ontwikkelingen zoals die in hoofdstuk 3 tot en met 8 worden beschreven. Iedere gemeente kan onderdelen uit dit document gebruiken voor het gemeentelijke beleidskader rondom KGO.

Met de doelstellingen die in hoofdstuk 1 zijn benoemd proberen we de kaders voor een ieder gelijk te stellen en daarmee ontwikkeling zo goed mogelijk te faciliteren.

1.2 Leeswijzer

In voorgaande paragraaf is kort geschetst voor welke problemen en uitdagingen zowel overheid als erfeigenaren staan. In de komende paragraaf worden de belangrijkste begrippen uit dit document gedefinieerd. In hoofdstuk 2 wordt verder toegelicht met welk idee en doel dit document is opgesteld.

In hoofdstuk 3 wordt uitgelegd op welke wijze het KGO beleid van kwalitatieve meerwaarde kan zijn. In de hoofdstukken 4 tot en met 8 worden vervolgens enkele instrumenten uit het KGO-beleid beschreven. Dit zijn respectievelijk de Rood voor Rood-regeling, de regeling voor Nieuwe landgoederen, Functieverandering Vrijgekomen Agrarische Bebouwing, de ontwikkeling van niet-agrarische bedrijvigheid en de doorontwikkeling van agrarische bedrijvigheid.

1.3 Definities en begrippen

Hieronder zijn de belangrijkste begrippen gedefinieerd.

Bebouwingsconcentratie
Een concentratie van bebouwing (in de vorm van een cluster, een lint of een kernrandzone) nabij de kern of (doorgaande) weg.

Beeldkwaliteitsplan
Een plan dat aangeeft welke beeldkwaliteit van de bebouwing en inrichting wordt nagestreefd. Hierbij spelen ruimtelijke kenmerken van landschap en bebouwing, landschappelijke structuren en elementen een belangrijke rol.

Deelnemende gemeenten
De gemeenten die de “spelregels voor het buitengebied in Zuidwest-Twente” hebben vastgesteld.

Erfinrichtingsplan
Een plan (zie ook ruimtelijk kwaliteitsplan) waarin wordt aangegeven op welke manier het erf en landschap worden ingericht. Aspecten die hierbij een rol spelen zijn onder andere zichtlijnen, setting van de bebouwing, cultuurhistorie, groene inpassing, aanleg of herstel van landschapselementen, realisatie van bos en natuur en dergelijke. De gebiedskenmerken uit de Omgevingsvisie Overijssel zijn leidend. Een erfinrichtingsplan dient opgesteld te worden door een landschapsdeskundige en/of landschapsarchitect.

Intensieve veehouderij
Een agrarisch bedrijf of deel daarvan met ten minste 250 m² bedrijfsvloeroppervlak, dat wordt gebruikt voor veehouderij volgens de Wet milieubeheer en waar geen melkrundvee, schapen, paarden en waar geen dieren biologisch of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer worden gehouden.

Karakteristieke bebouwing
Voor de term karakteristiek zijn geen objectieve criteria te formuleren. Karakteristiek heeft in hoofdzaak te maken met de cultuurhistorische waarde, de ligging en de mate van streekeigenheid, waarbij zaken als verschijningsvorm, situering, materiaalgebruik, kleurstelling en detaillering een belangrijke rol spelen. Ook de herkenbaarheid van de hoofdvorm is een belangrijk element bij het benoemen van de karakteristieke waarden. Criteria waaraan wordt getoetst zijn de cultuurhistorische waarde, de relatie met het landschap, de erfstructuur/ en erfinrichting en de bebouwing.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving
Instrument van Provincie Overijssel dat van toepassing is op grootschalige ontwikkelingen (nieuw of uitbreiding van bestaand) op gronden die niet vallen onder bestaand bebouwd gebied, waarbij naast een investering in de ontwikkeling zelf tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in de omgevingskwaliteit.

Landschapsontsierend
Als uitgangspunt geldt dat alle niet als karakteristiek, waardevol, beeldbepalend of cultuurhistorisch belangrijke bebouwing als landschapsontsierend kan worden aangemerkt.

Nevenactiviteit
Een niet-agrarische tak in een deel van de agrarische bebouwing terwijl nog steeds sprake is van een agrarische bestemming. Er moet organisatorische binding zijn met de hoofdtak en de activiteit moet binnen het bouwvlak of aansluitend daaraan plaatsvinden.

Ontmenging
Het beëindigen van de intensieve veehouderijtak bij een gemengd bedrijf waarbij de bebouwing die ten dienste stond van deze veehouderijtak wordt gesloopt in het kader van een sloopregeling. De bouwmogelijkheden worden bij ontmenging zodanig ingeperkt dat de grondgebonden veehouderijtak behouden kan blijven, maar in de toekomst niet meer kan uitbreiden.

Rood voor Rood
Een regeling waarbij voor de sloop van een bepaalde oppervlakte aan landschapsontsierende bebouwing en enkele andere voorwaarden als compensatie een woning mag worden gerealiseerd.

Ruimtelijke kwaliteit
Een omgeving of een bouwwerk met een hoge gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.

Ruimtelijk kwaliteitsplan
Een plan (zie ook erfinrichtingsplan) waarin wordt aangegeven op welke manier het erf en landschap worden ingericht. Aspecten die hierbij een rol spelen zijn onder andere zichtlijnen, setting van de bebouwing, cultuurhistorie, groene inpassing, aanleg of herstel van landschapselementen, realisatie van bos en natuur en dergelijke. Hierbij zijn de gebiedskenmerken uit de Omgevingsvisie Overijssel leidend. Een ruimtelijk kwaliteitsplan dient opgesteld te worden door een landschapsdeskundige en/of een landschapsarchitect.

Slooplocatie
Het gehele bestemmingsvlak van het (voormalige) agrarische bedrijf dat deelneemt aan een sloopregeling.

VAB
Vrijkomende en/of vrijgekomen agrarische bebouwing dat minimaal 3 jaar agrarisch in gebruik is geweest.

Veldschuren
Onder een veldschuur wordt een vrijstaand eenvoudig gebouw, gelegen buiten het bouwvlak, zonder verdieping verstaan, die gebruikt wordt of voorheen gebruikt werd als schuilplaats voor vee, opslag van agrarische hulpmaterialen zoals machines of opslag van gewassen zoals stro, hooi en zaagsel.

Verbreding
Alternatieve inkomstenbronnen, waaronder agrarisch natuurbeheer, agrotoerisme, verkoop van streekproducten, aanbieden van zorg en dergelijke die agrarische ondernemers een nieuw toekomstperspectief bieden.

Voorbeeld toepassing KGO. Dierenkliniek gevestigd in vrijgekomen agrarische bebouwing, gemeente Hengelo.

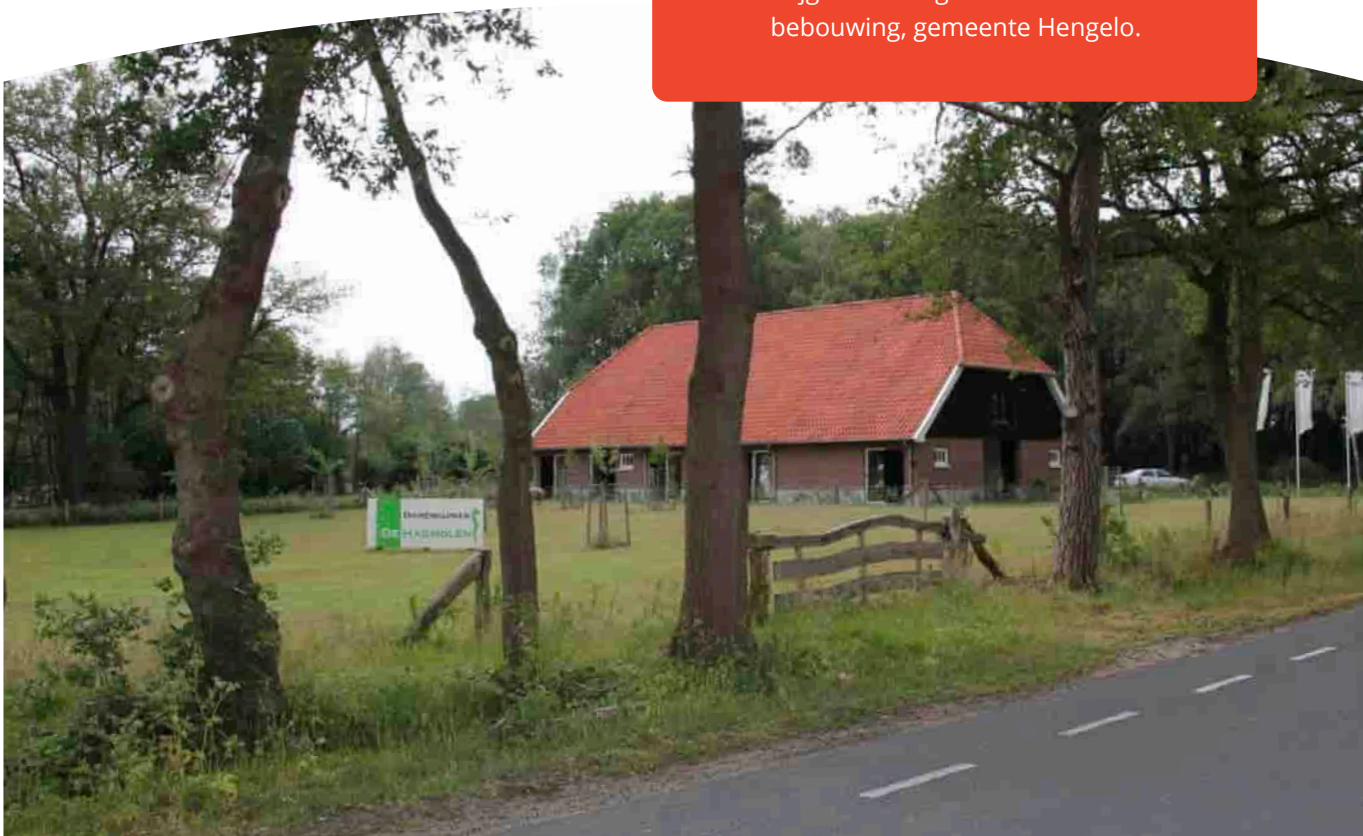

2 Harmonisatie en verruiming

2.1 Verruiming van regels

Het beleid dat in dit document wordt beschreven moet een verbreding en versimpeling zijn van het huidige beleid. Vooruitlopend op de Omgevingswet willen wij burgers en bedrijven in het buitengebied alvast beter faciliteren in ontwikkelingen. Dit betekent dat onder voorwaarden meer mogelijkheden worden geboden dan in de voorgaande beleidskaders van de deelnemende gemeenten. Hierbij is te denken aan onder andere het toestaan van meerdere woningen bij de sloop van grote hoeveelheden landschapsontsierende bebouwing, het vergroten van huidige woningen en of bijgebouwen en het uitwisselen van sloopmeters in de deelnemende gemeenten.

Om het laatstgenoemde te faciliteren wordt het sloopvouchersysteem zoals de gemeente Hof van Twente dat hanteert (bij voorkeur) ook in de overige gemeenten toegepast. Zo worden erfeigenaren die hun landschapsontsierende bebouwing willen slopen eerder gevonden en hebben burgers en bedrijven die willen ontwikkelen snel een beeld van het aanbod in de deelnemende gemeenten.

2.2 Procedure en kosten

Ideeën en plannen voor ontwikkelingen in het buitengebied staan er om bekend tijdrovend en kostbaar te zijn. De deelnemende gemeenten trachten om samen met de initiatiefnemers een zo effectief en efficiënt mogelijk proces te doorlopen. Voortdurend worden nieuwe mogelijkheden onderzocht om initiatiefnemers zo snel en goedkoop mogelijk te kunnen faciliteren. Dit is een lopend proces waar de gemeenten elkaar van op de hoogte houden. De nieuwe Omgevingswet kan hierin een aantal nieuwe mogelijkheden bieden.

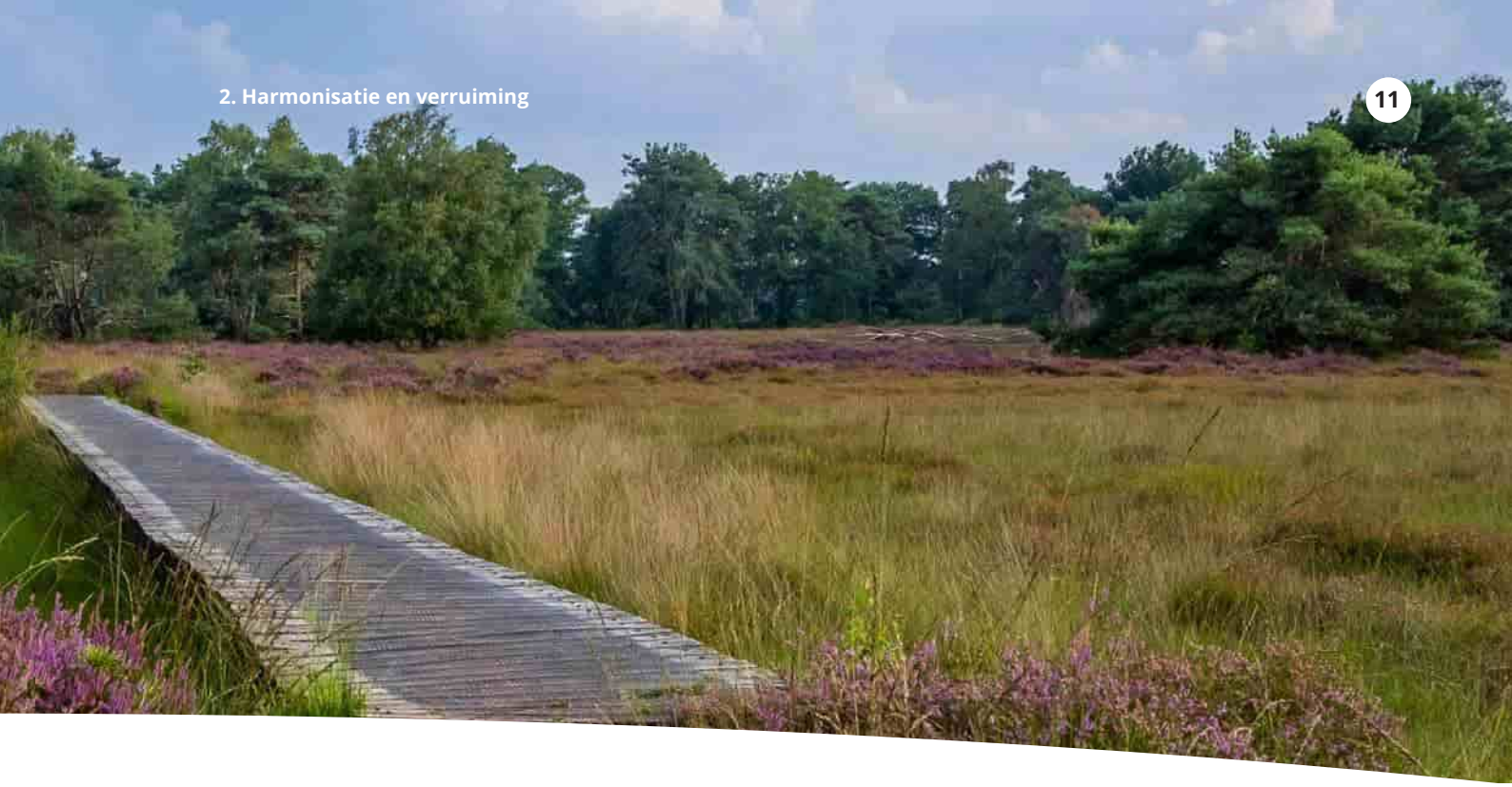

Het werken middels een veegplan-systematiek kan een uitkomst bieden voor gemeenten waarin zich meerdere ontwikkelingen in een kort tijdsbestek voordoen. Deze ontwikkelingen worden dan in één bestemmingsplan of omgevingsplan verzameld. Op die manier kunnen de kosten voor initiatiefnemers laag worden gehouden. Dit wordt een veegplan genoemd, omdat meerdere plannen in 1 procedure worden geveegd. Nadeel hiervan is wel dat ontwikkelingen op elkaar moeten wachten wanneer zienswijzen worden ingediend. Initiatiefnemers kunnen zelf de keuze maken om al dan niet mee te gaan in een veegplan. Voor gemeenten, waarin zich minder vaak ontwikkelingen voordoen, kan het daarentegen logischer zijn om een partiële procedure te doorlopen.

2.3 Tot slot

Belangrijk is dat erfeigenaren zelf hun toekomst bepalen en keuzes maken. Zoals in voorgaande paragrafen is te lezen willen de deelnemende gemeenten erfeigenaren zo breed mogelijk faciliteren om zodoende de erven binnen de betreffende gemeenten toekomstbestendig te maken. Gezamenlijk optrekken en een goede communicatie zijn hierin van belang.

3 Kwaliteit

3.1 Aanleiding en doelstelling

Nieuwe ontwikkelingen moeten leiden tot een verbetering van ruimtelijke kwaliteit. Het instrument KGO stuurt op ruimtelijke kwaliteit en wordt toegepast bij nieuwe functies, functieverandering en (grootschalige) uitbreidingen. Wanneer nieuwe ontwikkelingen echter niet direct kunnen leiden tot een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit, is het mogelijk om maatregelen te nemen die leiden tot een verhoging van de sociale kwaliteit of een meerwaarde hebben binnen het thema duurzaamheid. De kwaliteiten van een initiatief worden afgewogen tegen de impact op de omgeving.

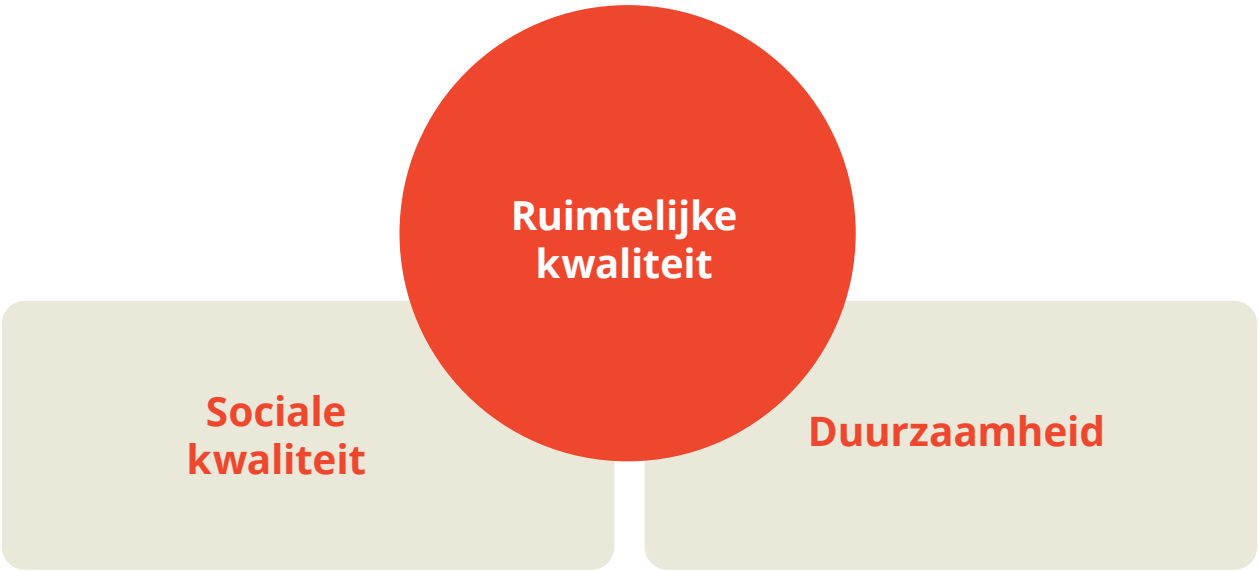

3.1.1. Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit laat zich moeilijk vangen in een definitie. Dit beleidsstuk gaat uit van de volgende definitie: "Een omgeving of een bouwwerk met een hoge gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde". De omgeving of het bouwwerk dient optimaal gebruikt te worden voor het beoogde doel. Bij nieuwe ontwikkelingen dient de ruimtelijke kwaliteit te worden beschreven, waarbij ook wordt aangegeven op welke manier deze kwaliteit wordt verbeterd.

Het beleid voor het buitengebied was altijd primair gericht op behoud en doorontwikkeling van agrarische bedrijvigheid, rekening houdend met de drie kwaliteitsaspecten. Door de steeds verder veranderende agrarische sector zijn er echter de laatste jaren steeds meer nieuwe functies ontstaan in het buitengebied. Het ontstaan van een nevenfunctie bij agrarische bedrijven, het omvormen van agrarische bedrijven naar andersoortige bedrijvigheid of bijvoorbeeld het toepassen van Rood voor Rood, heeft geleid tot een meer divers buitengebied. Deze mix van functies lijkt ook nodig om het gebied vitaal en levendig te houden. Dit beleidsdocument dus niet enkel gericht op het doorontwikkelen van de agrarische sector, maar is bedoeld voor ontwikkelingen in de breedste zin van het woord. Alles passend binnen het gebied en gericht op de kwaliteiten in datzelfde gebied. De kwaliteiten in een gebied kunnen op de volgende manier worden versterkt:

- **Bestaande kwaliteiten behouden en waar mogelijk versterken door deze te verbinden met nieuwe ontwikkelingen.**
- **Samenhang aanbrengen of waar nodig herstellen.**
- **Contrasten opvoeren en afwisseling vergroten.**
- **Versterken van ruimtelijke uitstraling en de beleefbaarheid en toegankelijkheid vergroten.**
- **Landschappelijke versterkingen in het kader van biodiversiteit en natuurwaarden.**

De ontwikkellocatie

Bij alle ontwikkelingen staat de ontwikkellocatie centraal. Bij nieuwe ontwikkelingen dient eerst te worden onderzocht of er een kwaliteitsverbetering kan plaatsvinden op de ontwikkellocatie zelf. Hierbij hoeft niet enkel gekeken te worden naar de ruimtelijke kwaliteit. Een maatschappelijke en/of sociale meerwaarde kan eveneens zorgen voor de balans die wordt gezocht tussen een ontwikkeling en de investering in de kwaliteit. Hiermee kan immers de sociale kwaliteit en het draagvlak in de omgeving worden vergroot.

Naast de ontwikkellocatie dient ook de slooplocatie verbeterd te worden. Ook voor deze locatie kunnen maatregelen worden getroffen die de ruimtelijke kwaliteit verbeteren, van meerwaarde zijn ten aanzien van duurzaamheid of bijdragen aan een betere sociale kwaliteit.

Ruimtelijk kwaliteitsplan

Bij alle ontwikkelingen die in dit beleidsdocument worden beschreven dient te allen tijde een ruimtelijk kwaliteitsplan/erfinrichtingsplan aangeleverd te worden. Een dergelijk plan gaat uit van de gebiedskenmerken zoals genoemd in de Catalogus Gebiedskenmerken Overijssel (en/of de eigen gemeentelijke gebiedsanalyse) en wordt opgesteld door een landschapsdeskundige en/of landschapsarchitect. In het ruimtelijk kwaliteitsplan/erfinrichtingsplan worden de kwaliteiten van de ontwikkellocatie(s) beschreven en aanbevelingen voor verbetering hiervan gedaan.

Een investering in het landschap wordt bij voorkeur bereikt door het toevoegen van robuuste structuren (houtwallen e.d.). Wanneer dit niet op de locatie zelf kan worden bereikt kan dit ook op een locatie elders in de gemeente worden gecompenseerd.

Naast de erfinrichting vormen beeldkwaliteit en architectuur een onderdeel van de ontwerpopgave. De één-erfgedachte gaat uit van eenheid en samenhang op het erf en vraagt om innovatieve ontwerpen, passend in de omgeving. Het is daarom belangrijk om het architectuurbeeld mee te nemen bij het opstellen van het ruimtelijk kwaliteitsplan/erfinrichtingsplan. Een beeldkwaliteitsplan kan noodzakelijk zijn om de gewenste en uitgewerkte beeldkwaliteit en architectuur te waarborgen.

Naast de sloop van landschapsontsierende bebouwing dat als primaire investering in de ruimtelijke kwaliteit wordt aangehouden kunnen erfeigenaren en andere initiatiefnemers onder voorwaarden ook naar andere balansinvesteringen zoeken. Hierbij is te denken aan een investering in groen waaronder de aanleg of het terugbrengen van een houtwal, het aanleggen van een poel of andersoortige investeringen in het groen. Daarnaast kan ook een balans worden gezocht in de sociale sfeer. Een investering in duurzaamheidsmaatregelen kan ook mee worden gewogen in de balans die wordt gezocht bij KGO-ontwikkelingen. Hiermee wordt een breed scala aan mogelijkheden geboden om de juiste balans te vinden bij gewenste ontwikkelingen. Voorwaarde is wel dat de omgeving baat moet hebben bij de duurzaamheidsmaatregelen, zodat niet alleen de initiatiefnemer profiteert.

3.1.2. Sociale kwaliteit

Hoewel het KGO-beleid in eerste instantie gericht is op een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, zijn er situaties denkbaar waarin het niet direct mogelijk is om (alleen) verbetering toe te passen in de fysieke leefomgeving. In dergelijke gevallen kan bekeken worden of een impuls kan worden gegeven aan sociale kwaliteit of duurzaamheid. Net als ruimtelijke kwaliteit laat sociale kwaliteit zich moeilijk vangen in een definitie. De provincie Overijssel heeft het begrip sociale kwaliteit opgedeeld in verschillende prestatielijnen:

- **Delen en leren**
- **Zelfstandig leven**
- **Gezond bewegen**
- **Overijssels Noaberschap**

Deze prestatielijnen kunnen worden vertaald naar onderliggende spelregels door initiatiefnemers van ontwikkelingen te betrekken bij de leefbaarheid van hun eigen omgeving. Bij de invulling van de KGO kan er worden geïnvesteerd in de sociale kwaliteit van een gemeenschap. Hierbij is te denken aan bijvoorbeeld het feitelijk realiseren van een maatschappelijk gedragen project waaronder het aanleggen van een wandelpad of een bijdrage bij de aanleg van verlichting langs een fietspad. Daarnaast kan ook worden gedacht aan andere sociale meerwaarde waaronder het openstellen van een agrarisch bedrijf voor educatieve doeleinden of het opstellen van een plan om de jeugd te bewegen lid te worden van een sportvereniging. Concreet zijn de mogelijkheden voor het vergroten van de sociale kwaliteit divers waarbij kan en moet worden gekeken naar het versterken van lokale gemeenschappen.

3.1.3. Duurzaamheid

Duurzaamheid is een containerbegrip dat, net als de twee voorgaande thema's, breed kan worden gezien. Bij maatregelen die aansluiten bij het thema duurzaamheid wordt snel gedacht aan het aanleggen van zonnepanelen en het gebruik van bepaalde materialen. Daarnaast mag de ontwikkeling geen nadelige invloed hebben op de natuurlijke omgeving.

Het is verder van belang dat, waar er sprake is van (ver)bouw, dat de gebruikte materialen en grondstoffen zoveel mogelijk duurzaam geproduceerd zijn en een lange levensduur hebben. Natuurinclusief bouwen en hergebruik van materialen wordt toegejuicht.

De ontwikkeling mag in principe niet leiden tot een toename in gebruik van energie. De benodigde energie dient zoveel mogelijk lokaal opgewekt te worden waarbij de op dat moment geschikte duurzame energietechnieken toegepast kunnen worden. Daarbij dient verder gekeken te worden dan enkel het gebruik voor eigen energiebehoefte wanneer blijkt dat de aard van de ontwikkeling meer mogelijkheden biedt voor de duurzame opwekking van energie.

Bovenstaande is niet uitputtend bedoeld. De ontwikkelingen in duurzaamheid volgen elkaar snel op, zowel technologisch als wat maatschappelijk geaccepteerd is als duurzaam alternatief. Daarbij is het van belang dat duurzaamheid wordt bekeken in het licht van de op dat moment aanwezige kennis en ervaring ten aanzien van duurzaamheid.

4 Rood voor rood

4.1 Inleiding

Bij Rood voor Rood (RvR) gaat het om de sloop van landschapsontsierende gebouwen in ruil voor een bouwkavel voor één of meer (compensatie-)woningen. Hoofdzaak hierbij is dat het belang van de initiatiefnemer (waarde bouwkavel) en het maatschappelijke belang (betere ruimtelijke kwaliteit) in evenwicht zijn met elkaar.

Sloop is de basisinspanning waarmee in feite al een stuk ruimtelijke kwaliteit wordt bereikt. Gelet echter op de waarde die een bouwkavel vertegenwoordigt, zal er aanvullend geïnvesteerd moeten worden in ruimtelijke kwaliteit. In hoofdstuk 3.1.1 is dan ook omschreven dat een ruimtelijk kwaliteitsplan aan de basis moet staan van ieder initiatief. Daar waar op de locatie onvoldoende kan worden geïnvesteerd in ruimtelijke kwaliteit (landschap en/of architectuur) zal gevraagd worden om aanvullende investeringen die leiden tot een verhoging van de sociale kwaliteit of een meerwaarde hebben binnen het thema duurzaamheid.

4.2 Woningbouw

Bij de sloop van minimaal 1.000 m² aan landschapsontsierende (agrarische) bebouwing kan één nieuwe woningbouwkavel worden uitgegeven, een optie die voortvloeit uit de Rood voor Rood – regeling. De nieuwe woning en bijbehorend bijgebouw mogen respectievelijk maximaal 750 m³ en 150 m² zijn. Een tweede bouwkavel kan worden gerealiseerd, mits er in totaal minimaal 2.500 m² wordt gesloopt . Naast de sloop van de genoemde 1.000 m² (voor 1 woning) of 2.500 m² (voor 2 woningen) is het uitgangspunt dat alle landschapsontsierende bebouwing wordt gesloopt, met uitzondering van de (bedrijfs-) woning of karakteristieke, beeldbepalende of cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Voor de meer te slopen m² (boven de 1.000 m² of de 2.500 m²) geldt dat er een compensatiemogelijkheid is in de vorm van een grotere woning (meer inhoud) en/of een groter bijgebouw, mits passend in de omgeving. Voor deze “restmeters” kan een sloopvoucher worden aangevraagd en worden ingezet voor andere ontwikkelingen. Het is mogelijk om een bestaande (goede) schuur, mits architectonisch en qua erfinrichting passend, te gebruiken of om te vormen tot bijgebouw. De maximale m² blijft hierbij wel een uitgangspunt met inachtneming van het begrip ‘maatwerk’ (zie hoofdstuk 8).

4.3 De bouwlocatie

Het uitgangspunt voor nieuwe woningen is dat deze worden gerealiseerd op de slooplocatie. Er kunnen omstandigheden zijn dat er wordt gezocht naar een locatie elders in het gebied. Het gebied betreft de gronden van alle deelnemende gemeenten. Dit is echter wel een uitzonderingssituatie waar terughoudend mee om wordt gegaan. Er dient sprake te zijn van een aantoonbare extra ruimtelijke kwaliteitsslag. Hierbij moeten nieuwe woningen altijd aansluiten op bestaande bebouwing. Hiermee wordt bedoeld dat wordt aangesloten bij een bestaand erf (silhouet), lint of andersoortige bebouwingsconcentratie. Realisatie van een solitaire woning (een nieuw erf) in het buitengebied wordt hiermee uitgesloten.

4.4 Realisatie groter bijgebouw

Het is mogelijk om de resterende landschapsontsierende vrijkomende agrarische bebouwing te gebruiken voor de realisatie van een groter bijgebouw. Voor bijgebouwen wordt een verdeelsleutel van 1 op 3 gehanteerd, tot een maximaal oppervlak van in totaal 450 m² per woning. Dit betekent dat voor 3 m² gesloopte bebouwing 1 m² bijgebouw kan worden gerealiseerd. Hierbij geldt dat er een landschappelijke inpassing plaatsvindt op zowel de bouw- als slooplocatie. Het is mogelijk om een bestaande schuur, mits architectonisch en qua erfinrichting passend, te gebruiken of om te vormen tot bijgebouw.

4.5 Uitbreiden bestaande woning/compensatiewoning

Uitbreiden van een woning is mogelijk tot een maximum van 2.000 m³, mits dit architectonisch en landschappelijk is in te passen in het gebied. Voor de uitbreiding van een woning geldt dat voor iedere m³ uitbreiding twee m² aan landschapsontsierende bebouwing moet worden gesloopt. Hierbij geldt dat er een landschappelijke inpassing plaatsvindt op zowel de bouw- als slooplocatie.

4.6 Sloopvouchers (het registreren van sloopmeters)

Er zijn eigenaren van erven die graag de (landschapsontsierende) voormalige agrarische bedrijfsbebouwing willen slopen en deze op een later moment willen inbrengen in een project waarvoor sloopcompensatie nodig is. Om dit te stimuleren kan een eigenaar voor dit soort situaties een sloopvoucher ontvangen. In deze sloopvoucher wordt vastgelegd hoeveel oppervlakte te slopen bebouwing in aanmerking komt. Deze voucher is 10 jaar geldig en kan verzilverd worden bij projecten waarvoor sloopcompensatie nodig is. Om gebruik te kunnen maken van de voucher-regeling moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- de oppervlakte te slopen bebouwing kan niet terug worden gebouwd;
- de oppervlakte te slopen bebouwing is afkomstig uit de deelnemende gemeenten;
- uitgangspunt is de sloop van de bebouwing binnen een jaar nadat de sloopvoucher is verstrekt.
- op de slooplocaties blijft maximaal 150 m² aan bijgebouwen gehandhaafd, bij een grotere oppervlakte is de regeling 'herbouw bijgebouw tot 450 m²' van toepassing. Dit met uitzondering van karakteristieke, beeldbepalende of cultuurhistorisch belangrijke bebouwing, deze mag niet worden gesloopt;
- als er minder m² aan bijgebouwen resteren dan 150 m² na sloop en er bij recht teruggebouwd kan worden, dan wordt de terug te bouwen oppervlakte tot en met 150 m² afgetrokken van de m² waarvoor de sloopvoucher wordt verstrekt.
- per erf kunnen de sloopmeters eenmaal worden ingezet ter onderbouwing van het toevoegen van een woning. Als voorbeeld hierbij: Op erf A is 500 m² aan landschapsontsierende agrarische bebouwing aanwezig. Er wordt een sloopvoucher verstrekt voor 500 m², maar 200 m² daarvan wordt verkocht aan een partij die deze 200 m² gebruikt als onderbouwing voor het toevoegen van een woning. De overige 300 m² kunnen in de toekomst niet meer worden ingezet als onderbouwing voor een woning.
- eerdere verplichtingen kunnen niet in de regeling worden ingebracht;
- alle asbest moet worden gesaneerd.
- er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing en erfinrichting door middel van een erfinrichtings- en/of beplantingsplan, bij het opstellen wordt een landschapsdeskundige/ landschapsarchitect geraadpleegd;
- als de bestemming nog Agrarisch is moet deze gewijzigd worden naar een bestemming wonen;
- Als (een deel van) de sloopvoucher wordt verkocht, dan dient dit gemeld te worden bij de gemeente (een meldingsformulier is te downloaden op de website van de betreffende gemeente). Als de sloopvoucher wordt ingezet, dan dient het verzilveringsformulier te worden gebruikt (ook te downloaden op de website).
- Een eigenaar van een sloopvoucher staat met zijn/haar NAW-gegevens op een openbare lijst dat door de betreffende gemeente wordt bijgehouden met inachtneming van de gelden AVG-vereisten.

4.7 Inbrengen sloopmeters van een andere locatie

Erfeigenaren in bezit van landschapsontsierende vrijkomende agrarische bebouwing kunnen deze bebouwing inzetten in ontwikkeltrajecten buiten hun eigen erf. De erfeigenaren kunnen een sloopvoucher aanvragen (zie paragraaf 3.6). Hierbij is het voor initiatiefnemers mogelijk om meerdere locaties te combineren. Belangrijk is het uitgangspunt dat er op elke locatie ten minste 300 m² aan vergunde landschapsontsierende bebouwing wordt gesloopt, met uitzondering van veldschuren. Indien de sloopmeters worden ingezet van een andere locatie dan worden ook planologische mogelijkheden voor de slooplocatie bestemmingsplanmatig gewijzigd. Dit betekent concreet dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de slooplocatie worden beperkt.

Voor enkele rekenvoorbeelden met betrekking tot (het inzetten van) sloopmeters, wordt verwezen naar bijlage 1.

4.8 Uitwisselen sloopmeters met andere gemeenten

Bij de inbreng van sloopmeters van een andere locatie is het mogelijk om sloopmeters uit één van de deelnemende gemeenten aan te wenden. Hierbij geldt dat minimaal 60% van de ingebrachte sloopmeters afkomstig is uit de gemeente waar de ontwikkeling plaatsvindt. Bij Rood voor Rood mogen de sloopmeters niet eerder in een dergelijke regeling zijn ingebracht.

4.9 Afschaling agrarische bedrijven

Gemengde bedrijven in het buitengebied, waarbij de intensieve veehouderijtak wordt beëindigd, kunnen de sloopmeters van de intensieve tak gebruiken voor andere ontwikkelingen in het buitengebied. De bouwmogelijkheden ten aanzien van het agrarische bedrijf worden zodanig ingeperkt dat de grondgebonden veehouderijtak behouden kan blijven maar in de toekomst niet kan uitbreiden.

Grondgebonden agrarische bedrijven in het buitengebied, waarbij een deel wordt beëindigd (bijvoorbeeld van melkvee naar minder jongvee), kunnen deze sloopmeters gebruiken voor andere ontwikkelingen in het buitengebied. De bouwmogelijkheden ten aanzien van het agrarische bedrijf worden zodanig ingeperkt dat de grondgebonden agrarische bedrijfstak behouden blijft, maar in de toekomst niet meer kan uitbreiden.

Voorbeeld toepassing KGO beleid: sanering intensief kippenbedrijf en realisatie woningen, gemeente Haaksbergen.

5 Nieuwe landgoederen

De realisatie van nieuwe landgoederen kan een goede bijdrage leveren aan de (verdere) versterking van de ruimtelijke kwaliteit en het uitbreiden van recreatieve wandel- en fietspaden. Een nieuw landgoed kan worden gebouwd op een leeg perceel maar een vrijkomend agrarisch gebouw kan zich ook goed lenen om hergebruikt te worden als nieuw landhuis. Hieronder wordt de regeling Nieuwe landgoederen kort toegelicht. Tussen de deelnemende gemeenten kunnen er (kleine) verschillen bestaan over de procedures en de voorwaarden.

5.1 Voorwaarden nieuw landgoed

De regeling Nieuwe landgoederen biedt de mogelijkheid om een landhuis te bouwen op een plek waar normaal gesproken niet gebouwd mag worden. De inhoud van dit landhuis is groter dan de reguliere maximale inhoud van 750 m³. Om voor de bouw van een nieuwe landhuis in aanmerking te komen moet voldaan worden aan een aantal voorwaarden. De belangrijkste voorwaarden zijn dat het perceel een minimale oppervlakte van 10 hectare moet hebben, er minimaal 30% nieuw bos moet worden aangeplant en/of er wordt voldaan aan andere natuurwaarden. Ook dient het landgoed voor 90% opengesteld te worden voor publiek. De landgoederen moeten passen binnen de maatvoering, verkaveling en de karakteristiek van het aanwezige landschap. Met het stichten van een nieuw landgoed mag geen totaal nieuw landschap ontstaan, het moet aansluiten bij bestaande landschapstypen.

Wanneer grond wordt gebruikt voor een nieuw op te richten landgoed, wordt deze onttrokken aan de landbouw. Vanwege de eis om minimaal 30% als natuur in te richten, betekent dit dat 70% van het landgoed landbouwkundig in gebruik zou kunnen blijven. Om te voorkomen dat nieuwe landgoederen een te groot beslag leggen op de beschikbare landbouwgrond in Twente kan het zijn dat de gemeente een quotering hanteert. Dit is verschillend per gemeente.

5.2 Voorwaarden nieuw landgoed

Om de samenhang te waarborgen, dienen percelen die onderdeel uitmaken van het landgoed krijgen een dubbelbestemming 'Waarde – Landgoed' te krijgen. Een landgoed kan zowel met als zonder landhuis worden opgericht. Wanneer een landhuis onderdeel uitmaakt van het landgoed, dan is een bestemming 'Wonen' met de specifieke aanduiding 'Landhuis' en dubbelbestemming ' Waarde – Landgoed' de passende bestemming.

Percelen waarop reeds bebouwing van agrarische bedrijven staat kunnen ook zeer geschikt zijn om een nieuw landhuis op te richten. De grond heeft dan de bestemming 'Agrarisch' en zal gewijzigd moeten worden in de hiervoor genoemde bestemmingen. Aan deze bestemmingswijziging kan worden meegewerkt wanneer op locatie geen agrarisch bedrijf meer wordt uitgeoefend en het plan van de aanvrager aan de overige voorwaarden voldoet. Zo moeten alle voormalige agrarische, landschapsontsierende bebouwing worden gesloopt en moet tenminste 1,5 ha aansluitende grond worden ingericht ten behoeve van de versterking van streekeigen landschappelijke waarden. Ook in deze procedure zal de aanvrager een landschapsplan aan moeten leveren, opgesteld door een landschapsdeskundige waaruit het behoud en versterking van de landschappelijke gebiedskenmerken worden aangetoond. Het plan mag de functies en waarden van de omliggende gronden en de belangen van de gebruikers daarvan niet onevenredig schaden.

5.3 Nieuwe landgoederen en specifieke doelgroepen

Naast zelfbewoning van het landgoed kunnen nieuwe landgoederen ook interessant zijn voor het huisvesten van bepaalde doelgroepen of het faciliteren van bepaalde doelgroepen. Te denken valt aan ouderen, gehandicapten, jongeren of vakantiegangers. Zo levert een nieuw landgoed niet alleen een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit maar wordt ook de sociale kwaliteit verhoogd. Onder de regeling worden ook landgoederen met een zorgcomponent of een vorm van verblijfsrecreatie toegestaan. Om deze functies in het landhuis te kunnen realiseren zal het landhuis uit meerdere wooneenheden moeten bestaan. Of een landgoed geschikt is voor een zorg- of verblijfsfunctie hangt onder meer af van de ontsluiting, aanwezigheid van recreatiegebieden en afstand naar de woonkern. Per geval zal de gemeente daarom bekijken of dit een optie is.

6 Functieverandering bestaande gebouwen

Het hoofddoel van functieverandering van vrijkomende en/of vrijgekomen agrarische bebouwing (VAB) is sociaaleconomisch. Functieverandering is erop gericht nieuwe economische dragers in het landelijk gebied te realiseren. Dit houdt in dat de resterende economische waarde van een VAB wordt benut voor nieuwe functies. Er worden, kortom, mogelijkheden geboden om bestaande gebouwen te hergebruiken voor andere activiteiten dan de landbouw. De (inhoudelijke) kaders voor VAB worden gevormd door criteria uit het provinciale beleid en de gemeentelijke beleidsuitgangspunten.

6.1 Vrijkomende agrarische bebouwing

Functieverandering is mogelijk voor	Functieverandering gaat uit van
Vrijkomende en/of vrijgekomen (voormalige) agrarische bebouwing die minstens drie jaar voor de aanvraag tot deelname aan het VAB beleid zijn opgericht en aantoonbaar als zodanig in gebruik zijn geweest;	Het uitoefenen van activiteiten (zie 5.2 en 5.3) binnen de bestaande bebouwing;
Een gedeelte van de gebouwen van een blijvend agrarisch bedrijf (nevenfunctie) waarbij geldt dat dit niet mag leiden tot een groter totaal bouwblok voor het agrarische en niet-agrarische deel van het bedrijf;	Sloop van alle niet waardevolle vrijkomende agrarische bebouwing die niet wordt hergebruikt;
Het beleid geldt **niet** voor bouwwerken die zonder vergunning zijn gerealiseerd.	De combinatie wonen en werken bij voormalige agrarische bedrijven is op basis van de bestaande (bedrijfs-) woning. Er bestaat geen recht op een extra (bedrijfs-)woning, ook niet als de bedrijfsbebouwing wordt vervreemd (verhuur of verkoop);
	Geen buitenopslag;
	Maatwerk voor het bepalen van welke bestemming de woning in relatie tot het bedrijf (bedrijfswoning of niet) moet krijgen.

6.2 Aard en omvang functies

In principe wordt alle bedrijvigheid - die vallen onder categorie 1 of 2 van de VNG Handreiking Bedrijven en Milieuzonering - tot een oppervlakte kleiner dan 25 % tot en met een maximum van 350 m² van de bestaande VAB gezien als nevenactiviteit en is daarmee toegestaan, met uitzondering van:

- **zorgfuncties en kinderopvang (deze vergen een nadere afweging);**
- **horecafunctie (alleen als nevenfunctie en ondergeschikt aan de hoofdfunctie zoals een**
- **theeschenkerij en/of een conferentieruimte/zichtplek in een stal);**
- **detailhandel (alleen als nevenfunctie en ondergeschikt aan de hoofdfunctie);**
- **opslag en/of verwerking van chemische goederen.**

Het realiseren van bedrijvigheid met een oppervlakte boven de 25 % van de bestaande oppervlakte wordt als maatwerk gezien. De vormen van hergebruik die worden toegestaan zijn afhankelijk van de (ruimtelijke) effecten op de omgeving (milieu, verkeer, landschappelijke inpasbaarheid) en de geschiktheid voor de vestiging in het landelijk gebied. De bedrijfscategorie die hierbij worden toegestaan vallen onder 1 en 2 van de VNG Handreiking Bedrijven en Milieuzonering. Voor bedrijvigheid in hogere categorieën, indien het ruimtelijk wenselijk c.q. aanvaardbaar is, moet maatwerk worden toegepast.

Voor alle nieuwe bedrijvigheid geldt dat in principe geen opslag of andere bedrijfsactiviteit buiten de gebouwen mag plaatsvinden.

6.3 Woonfunctie in karakteristieke bebouwing

Een (extra) woonfunctie kan bijdragen aan het behoud van karakteristieke en/of monumentale panden. Voormalige, karakteristieke, agrarische bebouwing en agrarische bedrijfswoningen kunnen in principe voor hergebruik als woonruimte in aanmerking komen. Ook kunnen ze worden gesplitst in meerdere woningen. Als voorwaarde geldt wel dat de karakteristieke/monumentale waarden van de buitenzijde behouden blijven (voor rijks- en gemeentelijk monumenten kunnen er nadere voorwaarden gelden). Splitsing in twee afzonderlijke woningen kan plaatsvinden wanneer de inhoud van de voormalige bedrijfswoning tenminste 1000 m³ bedraagt. Bij een inhoud boven 1500 m³ zijn maximaal 3 woningen toegestaan.

Naast het hoofdgebouw kan het hierbij ook gaan om karakteristieke bedrijfsbebouwing. In het bijzonder karakteristieke stallen en schuren waarvan het niet wenselijk is dat ze gesloopt worden. Ook hier gelden dezelfde inhoudsmaten.

6.3 Sloop en vervangende nieuwbouw

Uitgangspunt is hergebruik binnen bestaande bebouwing. Het is echter denkbaar dat in sommige situaties sloop en nieuwbouw gewenst is:

- **als de ruimtelijke kwaliteit beter gediend is met sloop en nieuwbouw in overeenstemming met kwalitatieve criteria;**
- **als dat noodzakelijk is vanwege functionele en of bouwtechnische redenen.**

De gemeente zal per geval (maatwerk) moeten toetsen of het reëel is dat de bestaande gebouwen geschikt zijn om gebruikt te gaan worden voor de gewenste functie. Bij sloop en nieuwbouw dient gestreefd te worden naar een substantiële afname van het bouwvolume. De maximummaat aan nieuwbouw is echter gelijk aan de omvang van de gesloopte gebouwen. In uitzonderlijke gevallen kan hiervan in overleg met de provincie worden afgeweken en kan een toename van het bouwvolume worden toegestaan. Dit gebeurt op basis van kwalitatieve criteria, bijvoorbeeld de bijdrage aan de toename van ruimtelijke kwaliteit. Dit betreft maatwerk waarbij dezelfde norm geldt als bij de uitbreiding van bijgebouwen bij een woning.

Het is van groot belang om de (maximale) omvang en de inpassing van de nieuwbouw in de omgeving op grond van kwalitatieve criteria al bij de eerste bestemmingswijziging goed te onderbouwen en vast te leggen. Bij sloop en nieuwbouw in het kader van VAB is het niet toegestaan om een nieuwe woning te bouwen. Als de gebouwen ontsierend zijn of niet geschikt zijn voor de gewenste functie in het kader van het VAB beleid, dan kunnen ze mogelijk ingezet worden voor de Rood voor Rood-regeling.

Voorbeeld toepassing KGO beleid, combinatie van Rood-voor-Rood regeling en VAB. Op locatie zijn 2 stallen gesloopt en de overige karakteristieke gebouwen worden hergebruikt als vergaderlocatie en galerie waarbij ondergeschikte horeca is toegestaan. Hondenborg, gemeente Borne.

7 Ontwikkeling niet-agrarische bedrijvigheid

Vanuit het verleden is er niet-agrarische bedrijvigheid ontstaan en bestemd in het buitengebied. De betreffende bedrijven dragen bij aan de leefbaarheid in het buitengebied en omliggende kernen. Bij een uitbreidingsvraag zal er eerst moeten worden afgewogen of een verhuizing naar een bedrijventerrein een mogelijkheid is. Als dit afdoende is onderbouwd en er wordt vastgehouden aan een uitbreiding in het buitengebied, dan kan een gemeente middels maatwerk medewerking verlenen op voorwaarde dat er voldoende wordt geïnvesteerd in de KGO. Sloopcompensatie is onderdeel van de KGO, waarbij iedere gemeente zelf kan bepalen hoeveel sloopcompensatie benodigd is.

8 Doorontwikkeling agrarische bedrijven

Zoals eerder gesteld willen de deelnemende gemeenten ruimte (blijven) bieden voor doorontwikkeling van agrarische bedrijven. Iedere ontwikkeling dient in balans te zijn met de omgeving (ruimtelijke kwaliteit) met aandacht voor duurzaamheid. Er wordt per locatie beoordeeld of de gewenste uitbreiding vanuit gemeentelijk oogpunt wenselijk en mogelijk is, Grootschalige uitbreiding van een agrarisch bedrijf moet daarnaast voldoen aan de provinciale richtlijnen en beleid. Aanvragen worden waar mogelijk met de provincie besproken.

9 Maatwerk

In uitzonderlijke gevallen past een wenselijke ontwikkeling niet binnen de in dit document beschreven beleidsregels. Wanneer de beleidsregels niet voldoende ruimte bieden om een gewenste ontwikkeling, waarbij bijvoorbeeld een milieutechnisch- of ruimtelijk probleem wordt opgelost, mogelijk te maken dan kan maatwerk worden toegepast. Afwijken van de beleidsregels gebeurt op basis van kwalitatieve criteria, bijvoorbeeld een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit.

Dit kan ook betekenen dat er een gebiedsgerichte aanpak komt, met bijvoorbeeld een uitleglocatie voor (Rood voor Rood) woningen rondom kernen. Uitgangspunt bij betreffende ontwikkelingen is dat de kwaliteit aan de hand van voornoemde drie bouwstenen aanzienlijk wordt vergroot.

Bijlage 1 (Reken)voorbeelden sloopcompensatie

Wanneer er op een perceel 1.500 m² wordt gesloopt, kan er 1 woning worden gerealiseerd (1.000 m²) en kunnen de overige 500 m² worden gereserveerd voor een andere ontwikkeling (dan wel worden ingezet voor extra m² woning of bijgebouw).

Wanneer er op een perceel 1.200 m² wordt gesloopt, kan er 1 woning worden gerealiseerd (1.000 m²) en kunnen de overige meters alleen worden ingezet voor extra m² woning of bijgebouw.

De drempelwaarde hiervan ligt bij **300 m²** (met uitzondering van de gemeente Hof van Twente). Oftewel, er wordt geen extra sloopvoucher meer afgegeven wanneer de 'restmeters' minder dan 300 m² bedragen.

De 300 m² als drempelwaarde wordt ook gehanteerd wanneer slooplocaties worden aangedragen in het kader van een Rood voor Rood ontwikkeling. De 300 m² fungeert als drempelwaarde om te kunnen blijven spreken van een ruimtelijke meerwaarde of een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Wanneer er bij een Rood voor Rood ontwikkeling op een locatie 1.250 m² wordt gesloopt, dient de overgebleven 250 m² sloopmeters (na aftrek van 1.000 m² voor de woning) in dezelfde ontwikkeling meegenomen te worden voor extra m³ woning of extra m² bijgebouw. Wanneer dit niet gebeurt, vervallen deze meters. Deze meters kunnen dus niet worden gereserveerd door een sloopvoucher, doordat de drempelwaarde van 300 m² niet wordt behaald.

Bijlage 2 Uitzonderingen gemeenten

Borne

De gemeente Borne gaat onderstaande aanvulling op hoofdstuk 7 hanteren:

Vanuit het verleden is er niet-agrarische bedrijvigheid ontstaan en bestemd in het buitengebied. De betreffende bedrijven dragen bij aan de leefbaarheid in het buitengebied en omliggende kernen. Bij een uitbreidingsvraag zal er eerst moeten worden afgewogen of een verhuizing naar een bedrijventerrein een mogelijkheid is. Als dit afdoende is onderbouwd en er wordt vastgehouden aan een uitbreiding in het buitengebied, dan kan er medewerking worden verleend op voorwaarde dat er voldoende wordt geïnvesteerd in de KGO.

Bij elke ontwikkeling van niet-agrarische bedrijvigheid hoort in ieder geval een basisinspanning in de vorm van een goede ruimtelijke (landschappelijke) inpassing. Deze basisinspanning dient te worden aangetoond door middel van een erfinrichtingsplan.

Zodra er sprake is van een grootschalige ontwikkeling (o.a. nieuw of uitbreiding van het bestaande bestemmingsplan of een partiële herziening) dient er, naast de basisinspanning, aanvullend worden geïnvesteerd in de ruimtelijke omgevingskwaliteit.

Het ruimtelijke kwaliteitsplan zal duidelijk moeten maken hoe deze aanvullende ruimtelijke of landschappelijke kwaliteit wordt gewaarborgd waarbij ook het financiële aspect van de aanvullende investering beeld dient te worden gebracht.

Evenwicht

Voor het bepalen van de hoogte van deze aanvullende investering in ruimtelijke of landschappelijke kwaliteit worden de volgende twee variabelen gehanteerd:

- **is de ontwikkeling gebiedseigen of gebiedsvreemd;**
- **wat is de schaal van de impact op de omgeving;**

Als er sprake is van een niet functioneel aan het buitengebied gebonden grootschalige ontwikkeling, dient 100% van de waardevermeerdering (van de gronden als gevolg van aanpassing van de bestemming) te worden geïnvesteerd (naast de basisinspanning).

Als er sprake is van een functioneel aan het buitengebied gebonden grootschalige ontwikkeling zal er, naast de basisinspanning, 25% van de waardevermeerdering moeten worden geïnvesteerd in ruimtelijke of landschappelijke kwaliteit.

De percentages zijn ingegeven door het feit dat bij een niet aan het buitengebied gebonden activiteit de impact groot is, omdat deze functies feitelijk op industrieterreinen of in de kernen thuishoren. Gelet hierop dient er een volledige tegenprestatie geleverd te worden. Door de waardevermeerdering volledig te compenseren in ruimtelijke/landschappelijk kwaliteit ontstaat er een evenwicht tussen de ontwikkeling en de ruimtelijke kwaliteit.

In geval het gaat om een aan het buitengebied gebonden activiteit, betreft het een activiteit die een duidelijke relatie heeft met het buitengebied (bijv. recreatieve activiteit). De tegenprestatie kan dan ook minder zijn dan de volledige waardevermeerdering. In dat geval is 25% van de waardevermeerdering voldoende om het evenwicht te bereiken. Het ruimtelijke kwaliteitsplan zal dus inzicht moeten geven in de waarde van de aanvullende investering in ruimtelijke of landschappelijke kwaliteit.

Waardering

Bij het bepalen van de hoogte van de aanvullende KGO prestatie wordt uitgegaan van de waardevermeerdering van de gronden die door de planologische verandering zal ontstaan. Er wordt uitgegaan van basisbedragen. Dit zijn normaal geldende, door erkende taxateurs bepaalde, waarden zoals deze in onderstaande tabel zijn weer gegeven. Daar waar de tabel niet in voorziet of daar waar het lastiger is vanwege de invloed van de mogelijkheden binnen een specifieke bestemming (bijvoorbeeld indien veel meer bouwmogelijkheden worden geboden binnen een bestemming), zal er een taxatierapport worden gevraagd.

Bestemming	Naar →	Agrarisch gebied	Wonen (geen nieuwe woning)	Agr. bouwblok	Sierteelt	Paarden-houderij	Niet agrarische bedrijvigheid	Recreatie	Bos/natuur
Van ↓	Waarde /m² ↓→	€6,--		€22,--	€22,--	€22,--	€56,--	*	€2,--
Agrarisch gebied	€6,--	--	Geen KGO	€16,--	€16,--	€16,--	€50,--	*	-€4,--
Wonen		Geen KGO	N.V.T.	Gelijk	Gelijk	Gelijk	Niet mogelijk		Geen KGO
Agr. bouwblok	€22,--	-€16,--	Geen KGO	--	Gelijk	Gelijk	Niet mogelijk	*	-€20,--
Sierteelt	€22,--	-€16,--	Geen KGO	Gelijk	--	Gelijk	Niet mogelijk	*	€20,--
Paarden-houderij	€22,--	-€16,--	Geen KGO	Gelijk	Gelijk	--	Niet mogelijk	*	€20,--
Niet agrarische bedrijvigheid	€56,--	€50,--	Geen KGO	€34,--	€34,--	€34,--	--	*	€54,--
Recreatie		Taxatie	Taxatie	Taxatie	Taxatie	Taxatie	Taxatie	--	Taxatie
Bos/natuur	€2,--	€4,--	Taxatie	€20,--	€20,--	€20,--	€54,--	*	

Opgemerkt wordt dat bij ontwikkelingen waarbij sprake is van een negatieve waardeontwikkeling, geen verrekening plaats vindt.
* = Binnen recreatiebedrijven zijn verschillende ontwikkelingen mogelijk. Afhankelijk van de ontwikkeling hangt er een andere waarde aan. Hierbij is gekomen tot het hanteren van de volgende normbedragen:
m² bestemde grond (waarbij is uitgegaan van een complexgewijze ontwikkeling):

- **per groepsaccommodatie € 20,00**
- **recreatiebungalow € 18,75**
- **chalet € 15,00**
- **kampeerplaats € 9,00**

Opgemerkt wordt hier dat de specifieke inrichting van het terrein ook bijdraagt aan de waarde. Voor recreatiebedrijven geldt in zekere zin dan ook altijd maatwerk, zodat in voorkomende gevallen ook gekozen kan worden voor taxaties.

Aftrekposten

Bij de berekening van de waardevermeerdering die ingezet moet worden als KGO wordt uitgegaan van de bovenstaande tabel (en de genoemde afwijkende normeringen).

Waardevermindering als gevolg van de herziening van het bestemmingsplan, zoals bijvoorbeeld van agrarische grond naar bos en natuur of landschap dan wel van bedrijfsterreingrond naar bos en natuur of landschap, mogen worden meegenomen in de berekening, voor zover het gaat om het veranderen van de bestemming ten behoeve van de basisinspanning. Dit betekent dat het veranderen van de bestemming in een strook van 10 m breed rond het bestemmingsvlak mag worden meegenomen in de waarde berekening als er sprake is van een daadwerkelijk 10 m brede strook waar de landschappelijke inpassing wordt geregeld. Hierbij geldt hetzelfde percentage als het percentage dat toegepast wordt bij het bepalen van de bijdrage in KGO.

Ten aanzien van de investering van de berekende KGO bijdrage, mogen reële, werkelijke kosten voor het opstellen van het erfinrichtingsplan/ruimtelijke kwaliteitsplan tot een percentage van 10 % van het berekende KGO bedrag met een absoluut maximum van. €15.000,-, worden meegenomen, in die zin, dat deze mogen worden toegerekend aan de investering in ruimtelijke kwaliteit (voorwaarde is hierbij wel dat niet op een andere wijze een bijdrage mag zijn ontvangen voor het opstellen van het landschapsplan).

Ingeval er sprake is van een VAB-locatie waar een ontwikkeling wordt voorgestaan welke als passend in het buitengebied kan worden beschouwd en waarbij een uitbreiding van de bebouwing is toegestaan, dan dient de waardevermeerdering bepaald te worden aan de hand van de bouwkosten van die uitbreiding. In deze gevallen moet 25% van de bouwkosten opgevoerd worden als investering in ruimtelijke kwaliteit. Dit geldt ook indien binnen de diverse bestemmingen gebouwd wordt binnen het bestemmingsvlak, boven de toegestane oppervlaktemaat.

Investering in sociale kwaliteit of duurzaamheid.
In Hoofdstuk 3 is naast de ruimtelijke kwaliteit ook sociale kwaliteit en duurzaamheid genoemd als bouwstenen voor kwaliteit.
Indien er geen mogelijkheid is om het gehele bedrag te investeren in ruimtelijke en/of landschappelijke kwaliteit is het mogelijk de berekende bijdrage in te zetten op de twee overige bouwstenen van kwaliteit (sociale kwaliteit of duurzaamheid). Dit dient dan wel concreet te worden gemaakt.

Sloopcompensatie:
Ook sloop van niet gebruikte landschapsontsierende bebouwing kan worden ingezet voor het bereiken van de KGO. De kaders hiervoor zijn uitgewerkt in hoofdstuk 4 alleen geldt voor de ontwikkeling van niet-agrarische bedrijvigheid dat 100% van de in te zetten sloopmeters uit Borne zelf dient te komen. De waardebepaling van de in te zetten sloopmeters zal aangetoond dienen te worden (aankoopwaarde sloopmeters en/of taxatie sloopwaarde).

Hof van Twente

De gemeente Hof van Twente hanteert een aantal uitzonderingen in de volgende paragrafen:

4.2 Woningbouw

Minimaal 2.500 m² sloopmeters voor 2 woningen geldt niet voor de gemeente Hof van Twente. Deze gemeente hanteert het principe dat maximaal 1 woning per erf mag worden gerealiseerd als er minimaal 1.000 m² aan landschapsontsierende vrijkomende agrarische bebouwing wordt gesloopt. De overige sloopmeters van het betreffende erf kunnen in de gemeente Hof van Twente niet worden ingezet om in deze gemeente een woning te realiseren. Deze overige sloopmeters kunnen dan ook niet worden gebruikt bij andere gemeenten als onderbouwing voor de toevoeging van een woning. Maatwerk is mogelijk bij die situaties waarbij de sloopkosten aantoonbaar en aanzienlijk hoger zijn dan de opbrengsten van 1 woningbouwkavel.

4.4 Realisatie groter bijgebouw

De sloop van 3 m² landschapsontsierende bebouwing geldt niet voor de gemeente Hof van Twente. De gemeente Hof van Twente hanteert een sloopverhouding van 1:2 waarbij voor ieder te realiseren m² bebouwing 2 m² landschapsontsierende bebouwing wordt gesloopt.

4.6 Sloopvouchers (het registreren van sloopmeters)

De gemeente Hof van Twente hanteert een systeem van sloopvouchers. Andere gemeenten hebben een soortgelijk systeem maar noemen het onder andere "het registreren van sloopmeters". Het verschil met de gemeente Hof van Twente is onder andere dat er een verschil wordt gemaakt tussen m² sloopmeters die gebruikt kunnen worden voor het realiseren van een woningen (de eerste 1.000 m² op een erf) en de m² sloopmeters die over zijn. Deze mogen in de gemeente Hof van Twente niet worden gebruikt voor de realisatie van een nieuwe woning maar wel om een bestaande woning uit te breiden of een extra of groter bijgebouw te realiseren. In de systematiek van de gemeente Hof van Twente worden m² sloopmeters die in een sloopvoucher worden opgenomen als zogenoemde "woningmeters" en "restmeters" opgenomen. De angst bij andere gemeenten is dat de "restmeters" uit de gemeente Hof van Twente allemaal naar andere gemeenten gaan omdat ze daar voor de realisatie van een woning kunnen worden ingezet.

Afgesproken is dat de gemeente Hof van Twente duidelijk op hun slopvoucher aangeeft om welke soort m² sloopmeters het gaat en gemeenten zelf de keuze hebben of deze meters al dan niet gebruikt mogen worden voor de realisatie van een woning in hun eigen gemeente.
Aangezien andere gemeenten geen "restmeters" registreren hoeft andersom geen regeling te worden getroffen. In de overige gemeenten geldt dat het gehele erf moet worden gesloopt en dus geen restmeters bestaan.

GROENE METROPOOL TWENTE

INFO@GROENEMETROPOOLTWENTE.NL

WWW.GROENEMETROPOOLTWENTE.NL

Quickscan natuurwaardenonderzoek
Schalmedenweg 21 Hengelo

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland
en Natura 2000

NATUURBANK OVERIJSSEL

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Schalmedenweg 21 Hengelo

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0850-509852

Opdrachtgever: Ad Fontem

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Projectnummer en versie: 5479 versie 1.0	Status: definitief
Ligging plangebied: Schalmedenweg 21 Hengelo	Rapportdatum: 22-09-2023
Auteur: M. Mateman	Veldwerk uitgevoerd door: J. Tamminga

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING 3
HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED 6
2.1 Situering 6
2.2 Beschrijving van het plangebied 7
3.1 Algemeen 8
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden 8
3.3 Vaststellen van de invloedsfeer 9
HOOFDSTUK 4 TOETSINGSKADERS 10
4.1 Algemeen 10
4.2 Wet natuurbescherming; Natura 2000 10
4.3 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming 10
4.4 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland 11
4.5 Wet natuurbescherming; Houtopstanden 11
HOOFDSTUK 5 GEBIEDSBESCHERMING 12
5.1 Algemeen 12
5.2 Natuurnetwerk Nederland 12
5.3 Natura 2000 13
5.4 Slotconclusie 15
HOOFDSTUK 6 SOORTENBESCHERMING 16
6.1 Verwachting en bureauonderzoek 16
6.1.1 Algemeen 16
6.1.2 Bronnenonderzoek 16
6.2 Veldonderzoek 16
6.3 Resultaten 17
6.4 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep 20
6.5 Historische gegevens en overige bronnen 22
6.6 Volledigheid van het onderzoek 22
HOOFDSTUK 7 CONCLUSIES 23

SAMENVATTING

Aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo zijn er plannen om alle agrarische opstallen waaronder de varkensstal, drie runderstallen, kuilvoerplaten, erfverharding, voedersilo's en dieseltanks te verwijderen. Daarnaast wordt een deel van de beplanting rondom de stallen gerooid. Op de vrijgekomen plek en de weide op de zuidkant van het erf worden vijf nieuwe woningen gebouwd. Het geheel wordt landschappelijk ingepast door rondom de woningen nieuwe beplanting te realiseren. Voor de woningen op de zuidkant van het terrein wordt de bosschage aan de zuidkant van het terrein opgeschoond. Daarnaast moet er in de zuidoostelijke hoek van het terrein een poel worden gedempt. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het plangebied is op 1 augustus 2023 onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied, zoals Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland.

Resultaten toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde gebieden:
Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland en ligt op ruime afstand van Natura 2000-gebied. Er vinden in het geheel geen ontwikkelingen plaats binnen het NNN. Nadere toetsing van het initiatief aan de beleidsregels voor de bescherming van het NNN is daarom niet aan de orde. Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tussen plangebied en Natura 2000-gebied, kan een negatief effect op Natura 2000-gebied op voorhand niet uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient een stikstofberekening voor zowel de ontwikkel- als gebruiksfase uitgevoerd te worden.

Resultaten toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten:
Het plangebied is geen geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. Het plangebied wordt door beschermde diersoorten hoofdzakelijk benut als foerageergebied, maar er nestelen vogels en beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën bezetten er een vaste (winter)rust- of voortplantingsplaats in de bebouwing en beplanting. Vleermuizen bezetten geen vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied maar gebruiken het wel als foerageergebied.

In de voormalige varkensstal aan de noordkant van het erf is een steenuilennest aangetroffen. Aangezien deze nesten jaarrond beschermd zijn in de provincie Overijssel moet er voor het uitvoeren van de werkzaamheden ontheffing aangevraagd worden.

Als gevolg van het rooien van de beplanting tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet vogelnest verstoord, beschadigd en vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Indien de werkzaamheden toch in de voortplantingsperiode van vogels worden uitgevoerd moet er een broedvogelscan uitgevoerd worden.

Door het onvoorbereid uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet uitgesloten worden dat beschermde grondgebonden zoogdieren of amfibieën gedood worden en dat vaste (winter)rust- en/of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield worden. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën, waarvan mogelijk de vaste rust- en/of voortplantingsplaats negatief beïnvloed worden geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling `beschadigen/vernielen van vaste rust- en voorplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën opzettelijk gedood worden, dienen ze verjaagd of weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Dat kan door het werkterrein te ontdoen van de spullen/materialen buiten de voortplantingsperiode en winterrustperiode. Ook de poel moet buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus) en de winterrustperiode (november tot maart) van amfibieën gedempt worden. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties.

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde grondgebonden zoogdieren gedood en leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

Gevolgen van toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden samengevat:

- Uitvoeren stikstofberekening voor zowel ontwikkel- als gebruiksfase;
- Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels (of broedvogelscan uitvoeren);
- Ontheffing aanvragen voor slopen varkensstal i.v.m. aanwezigheid steenuilennest;
- Geen beschermde grondgebonden zoogdieren of amfibieën doden (zorgvuldig werken, wegvangen of werkterrein natuurvrij maken);

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo zijn er plannen om alle agrarische opstallen waaronder de varkensstal, drie runderstallen, kuilvoerplaten, erfverharding, voedersilo's en dieseltanks te verwijderen. Daarnaast wordt een deel van de beplanting rondom de stallen gerooid. Op het vrijgekomen plek en de weide op de zuidkant van het erf worden vijf nieuwe woningen gebouwd. Het geheel wordt landschappelijk ingepast door rondom de woningen nieuwe beplanting te realiseren. Voor de woningen op de zuidkant van het terrein wordt de bosschage aan de zuidkant van het terrein opgeschoond. Daarnaast moet er in de zuidoostelijke hoek van het terrein een poel worden gedempt. Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten en Natura 2000-gebied) en de Omgevingsverordening Overijssel (Natuurnetwerk Nederland).

Doel van deze rapportage:
De Quickscan natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd als één van de verschillende (milieu)onderzoeken in het kader van besluitvorming binnen de Ruimtelijke Ordening (doorgaans het wijzigen van het bestemmingsplan) of het aanvragen van een Omgevingsvergunning. Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de vraag: is er sprake van een goede ruimtelijke ordening (is de voorgenomen activiteit uitvoerbaar?). Het is nadrukkelijk geen ecologisch werkprotocol dat opgesteld wordt om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. De Wet natuurbescherming is tijdens de uitvoering van voorgenomen activiteiten altijd van toepassing en het is aan de uitvoerende partijen om de noodzakelijke zorgvuldigheid te betrachten tijdens de uitvoering.
Om een goed ecologisch werkprotocol op te kunnen stellen is meer detailinformatie vereist, zoals de planning in uitvoering, in te zetten materieel en informatie over type bebouwing, bouwwijze, materiaalgebruik etc.

HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd op het adres Schalmedenweg 21. Het ligt in de gemeente Hengelo en wordt omgeven door landelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

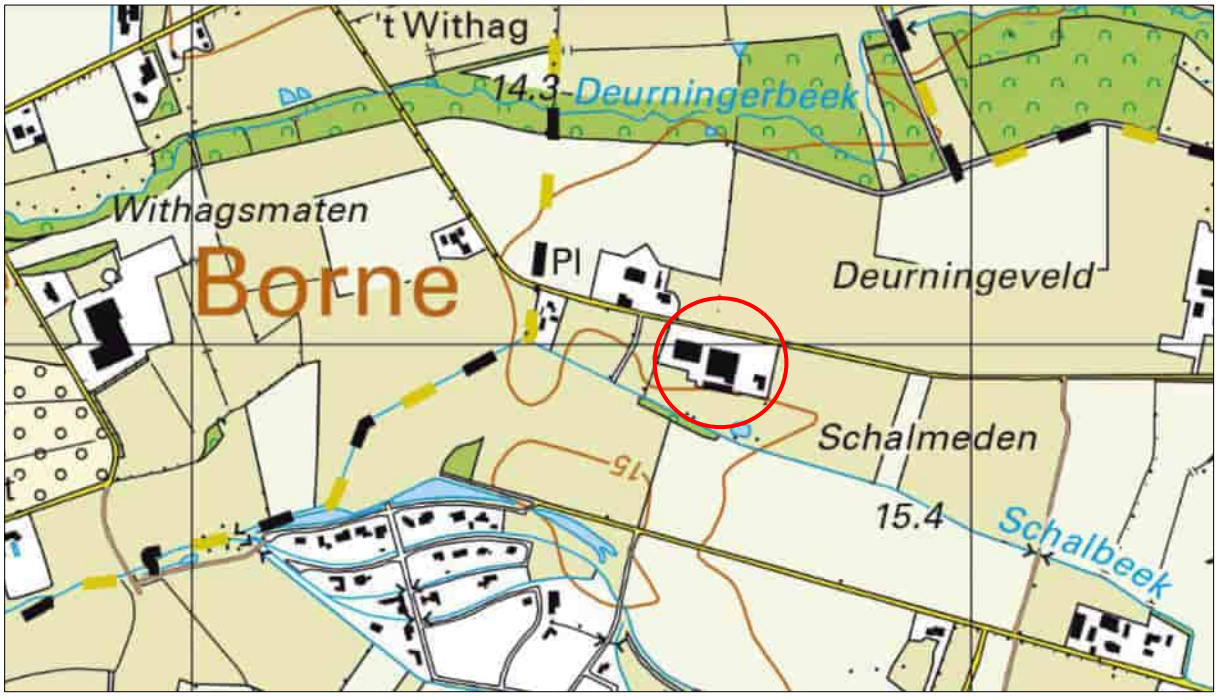

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: topotijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is een erf met aan de oostkant vijf stallen aan de westkant de bijbehorende bedrijfswoning. In de drie grote stallen op het erf worden vleesrunderen gehouden. De kleinere stal op de noordkant van het erf is een varkenstal die momenteel niet meer in gebruik is. Alle stallen op het erf hebben een muur van bakstenen en een golfplaten dak. De varkenstal heeft een spouwmuur waar op sommige plekken gaten in het isolatiemateriaal zitten. De drie grotere stallen hebben geen spouwmuren. De drie stallen zijn verdeeld in boxen met stro en een voerhek waar momenteel op sommige plekken kalveren staan. In deze grotere stallen ligt ook veel materialen opgeslagen zoals machines, stro en bouwmaterialen. Aan de zuidkant van de stal die op de oostkant van het erf staat ligt een grote mestvaalt en een zaagselhoop. Aan de westkant van deze stal liggen bakstenen, stijgerplanken en hooibalen en aan de noordkant ligt een kuilvoerplaat waar op dit moment landbouwwerktuigen staan opgesteld. Rondom de twee grotere stallen bij de bedrijfswoning staan bomen en drie voedersilos. Aan de zuidkant van deze twee stallen staan ook twee voedersilo's, twee dieseltanks en staat een zeecontainer die is omgebouwd tot paardenstal. Het hele terrein rondom de stallen bestaat uit erfverharding waar veel materialen zijn opgeslagen. Aan de zuidkant van het erf is een weide waar koeien grazen in de oostelijke hoek van de wei ligt een vijver/poel.

Luchtfoto en begrenzing van het plangebied (gele lijn) (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

HOOFDSTUK 3 VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

3.1 Algemeen

Aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo zijn er plannen om alle agrarische opstallen waaronder de varkensstal, drie runderstallen, kuilvoerplaten, erfverharding, voedersilo's en dieseltanks te verwijderen. Daarnaast wordt een deel van de beplanting rondom de stallen gerooid. Op de vrijgekomen plek en de weide op de zuidkant van het erf worden vijf nieuwe woningen gebouwd. Het geheel wordt landschappelijk ingepast door rondom de woningen nieuwe beplanting te realiseren. Voor de woningen op de zuidkant van het terrein wordt de bosschage aan de zuidkant van het terrein opgeschoond. Voor de woning in de oostelijke hoek wordt de poel/vijver gedempt. Hieronder staat een plattegrond van het wenselijke eindbeeld.

Plattegrond van het wenselijke eindbeeld (bron: Ad Fontem).

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Slopen stallen;
- Verwijderen erfbeplanting, erfverharding en opgeslagen spullen;
- Saneren kuilvoerplaten;
- Bouwen nieuwe woningen;
- Rooien beplanting;
- Opschonen bosschage op de zuidkant van het erf;
- Aanleggen nieuwe erfbeplanting;
- Bewonen nieuwe woningen;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden, zoals het slopen van de opstallen en bouwwerkzaamheden daarnaast wordt er gekeken naar het bewonen van de nieuwe woningen.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:
Om de effecten van een voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het soms van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval grenst het plangebied aan agrarisch cultuurland en de openbare weg. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten en/of -waarden buiten het plangebied op een dusdanige wijze aangetast worden, dat dit leidt tot wettelijke consequenties.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelijk aan het plangebied.

HOOFDSTUK 4 TOETSINGSKADERS

4.1 Algemeen

In dit Hoofdstuk worden de diverse toetsingskaders toegelicht waaraan het initiatief getoetst wordt.

4.2 Wet natuurbescherming; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

4.3 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

<u>Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):</u>

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

<u>Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.);</u>

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

<u>Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)</u>

lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

- onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing nodig.

4.4 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Overijssel zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel.

4.5 Wet natuurbescherming; Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermd het areaal bos in ons land. Houtopstanden die voldoen aan één van onderstaande criteria vallen onder het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming. Dit geldt voor bossen, houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen en beplanting van bosplantsoen. De opstand moet buiten het erf liggen.

- De houtopstand ligt buiten de bebouwde kom houtopstanden en vormt een zelfstandige eenheid groter dan 10 are (1.000m2);
- De houtopstand ligt buiten de bebouwde kom houtopstanden en vormt een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

(In voorliggend plan worden geen houtopstanden gerooid. Dit aspect wordt verder niet besproken in deze studie.)

HOOFDSTUK 5 GEBIEDSBESCHERMING

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN. Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken). Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: her-begrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Overijssel. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op minimaal 230 meter van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid. Gronden die tot de Natuurnetwerk Natuurnetwerk behoren worden met de groene kleur aangeduid. (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Beschermingsregime
De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland kent geen externe werking.

Toetsing aan provinciaal beleid
Omdat het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland ligt, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciaal beleid t.a.v. Natuurnetwerk Nederland.

5.3 Natura 2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Beschermingsregime
De Wet natuurbescherming regelt in hoofdstuk 2 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan.
Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- de leefgebieden van vogels;
- de natuurlijke habitats of habitats van soorten (art. 2.1 Wet natuurbescherming);

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op (art. 2.3 Wet natuurbescherming). In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend

door provincies of door het ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000
Het plangebied ligt op minimaal 4,29 kilometer afstand van Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is het Lonnekermeer. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

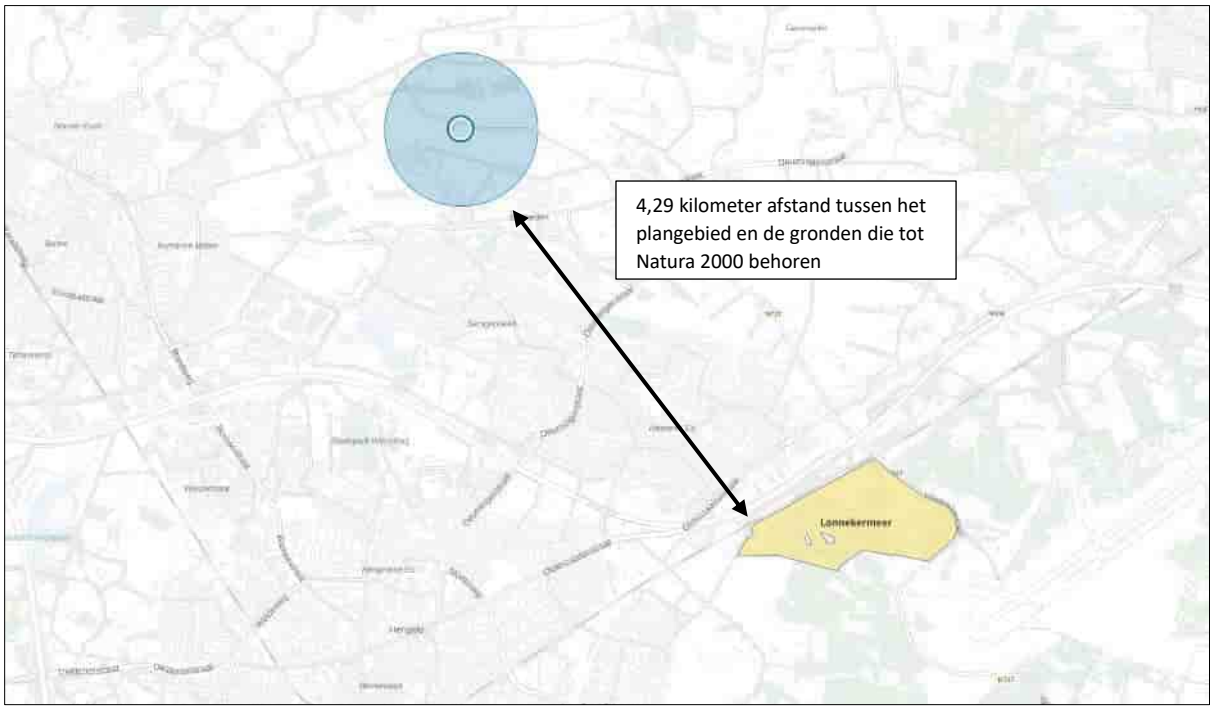

Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de blauwe cirkel aangeduid. Gronden die tot Natura 2000 behoren worden met de okergele kleur aangeduid (bron: calculator.aerius.nl).

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten
Het plangebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Negatieve effecten, zoals geluid, licht en optische verstoring zijn daarom niet aan de orde. Ook zijn in het Natura 2000-gebied geen negatieve effecten, zoals trillingen waarneembaar. Negatieve effecten op Natura 2000-gebied kunnen uitgesloten worden.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)
Ten behoeve van de totale ontwikkeling, wordt materieel met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van de afvoer van sloopmateriaal, de aanvoer van bouwmateriaal en vervoer van materieel en personeel. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen plangebied en Natura-2000 gebied, kan een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied op voorhand niet uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige

habitattypen in Natura 2000-gebied tijdens de ontwikkelfase, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

Beoordeling stikstof (gebruiksfase)
Het aantal verkeersbewegingen van en naar het plangebied neemt door het toevoegen van vijf woningen op het erf toe. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tot Natura 2000-gebied, kan een negatief effect op Natura 2000-gebied, als gevolg van de emissie van stikstofoxiden tijdens de gebruiksfase, op voorhand niet uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied tijdens de gebruiksfase, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden.

5.4 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland en ligt op ruime afstand van Natura 2000-gebied. Er vinden in het geheel geen ontwikkelingen plaats binnen het NNN. Nadere toetsing van het initiatief aan de beleidsregels voor de bescherming van het NNN is daarom niet aan de orde. Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tussen plangebied en Natura 2000-gebied, kan een negatief effect op Natura 2000-gebied op voorhand niet uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient een stikstofberekening voor zowel de ontwikkel- als gebruiksfase uitgevoerd te worden.

HOOFDSTUK 6 SOORTENBESCHERMING

6.1 Verwachting en bureauonderzoek

6.1.1 Algemeen

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Bronnenonderzoek (o.a. internet en de Nationale databank flora en fauna);
- Veldbezoek op 1-08-2023 door ervaren ecoloog;

6.1.2 Bronnenonderzoek

Op 30 juli 2023 is de NDFF geraadpleegd en is gekeken of waarnemingen van beschermde planten en dieren aanwezig zijn in de databank. In de NDFF zijn drie waarnemingen vastgesteld in de directe omgeving van het plangebied. Dit betrof twee torenvalken en een buizerd die op 15 augustus 2020 aan de noordoostkant van het plangebied op de Schalmendeweg zijn ingevoerd. Ten zuidwesten van het plangebied is op 18 oktober 2021 een torenvalk waargenomen. Op de onderstaande afbeelding staat het zoekgebied in de NDFF weergegeven.

Verspreiding van alle bekende flora- en faunawaarnemingen records in het plangebied; deze worden met de groene stip aangeduid. Met de zwarte lijn wordt het zoekgebied weergegeven (bron: NDFF).

6.2 Veldonderzoek

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 1 augustus 2023 tijdens de daglichtperiode (middag) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x50) en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt. De onderzoeker beschikte tevens over een warmtebeeldcamera (Helion Pulsar xq28).

Methode per soortgroep

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels omdat vogels in deze tijd van het jaar weinig territorium-indicerend gedrag (zingen/balts) vertonen en sommige soorten alweer weggetrokken zijn naar de overwinteringsoorden.

In het plangebied is gekeken naar vogels, oude nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijtsporen, braakballen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren
Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek en onderzoek naar voortplantingslocaties. Verschillende grondgebonden zoogdieren kunnen zogende jongen hebben in deze tijd van het jaar. Veel grondgebonden zoogdieren benutten de voortplantingsplaats als vaste rustplaats buiten de voortplantingsperiode.

Er is in het plangebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het plangebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen. De bebouwing is specifiek beoordeeld als verblijfplaats van steenmarter.

Vleermuizen
De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen omdat vleermuizen in deze tijd van het jaar de zomerverblijfplaats bezetten.

Er is in het plangebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen. Het plangebied is bezocht op een moment op de dag dat vleermuizen niet foerageren en geen lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute. De mogelijke betekenis van het plangebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

Amfibieën
De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën. Sommige amfibieën bezetten de voortplantingswateren in deze tijd van het jaar, terwijl sommige andere amfibieënsoorten de voortplantingswateren alweer ingeruild hebben voor landbiotoop.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

6.3 Resultaten
In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het onderzoeksgebied vastgesteld zijn, zeer waarschijnlijk in het onderzoeksgebied voorkomen of soorten waarvan het onderzoeksgebied een (essentieel) onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken.

Vogels
Het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van verschillende vogelsoorten. Vogels benutten het plangebied als foerageergebied en er zijn tijdens het veldbezoek bezette nesten van steenuilen aangetroffen in de varkensstal aan de noordkant van het terrein. De steenuilen nestelen achter in de schuur op de plek waar een gat in het isolatiemateriaal zit.

Foto's van de varkensschuur waarin het nest van de steenuilen is aangetroffen. De steenuilen nestelen achter in de schuur op de plek waar er een gat in het isolatiemateriaal zit.

Daarnaast nestelen er mogelijk vogels in de beplanting en bomen rondom de kapschuur en de bosschage op de zuidkant van het erf. Vogels die mogelijk in het plangebied nestelen zijn merel, vink, zanglijster, winterkoning, holenduif en houtduif. Door het rooien van de beplanting tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet nest beschadigd/vernield met als gevolg dat een (jonge) vogel gedood, eieren beschadigd/vernield worden en de nestplaatsen van verschillende soorten verloren gaan.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Slopen varkensstal aan de noordzijde (hele jaar);
- Rooien beplanting (tijdens de voortplantingsperiode)*;*

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het plangebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar het plangebied behoort vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als bosmuis en huisspitsmuis. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten bosmuizen en huisspitsmuizen er ook een vaste rust- en voortplantingsplaats. Deze soorten kunnen een rust- en voortplantingsplaats bezetten holen en gaten in de grond en onder de spullen/materialen die zijn opgeslagen in en rondom de schuur. Een geschikte plek voor steenmarter om een vaste rust- of voortplantingsplaats ontbreekt in het plangebied. Er zijn geen sporen, zoals prooiresten of uitwerpselen aangetroffen in de bebouwing. Ook zijn er geen geschikte rust- en voortplantingslocaties van egels aangetroffen in het plangebied.

Door het uitvoeren van grondverzet en het verwijderen van opgeslagen goederen wordt mogelijk een grondgebonden zoogdieren gedood en wordt mogelijk een vaste rust- en/of voortplantingsplaats beschadigd en vernield. De betekenis van het plangebied als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren neemt tijdelijk af.

Grondgebonden zoogdieren kunnen een rust- of voortplantingsplaats bezetten onder spullen/materialen in en rondom stallen en bijgebouwen.

Door het verwijderen van strooisel en bladeren en het verwijderen van spullen/materialen rondom de schuur en in de buitenruimte wordt mogelijk een grondgebonden zoogdier gedood en wordt mogelijk een vaste rust- en voortplantingsplaats beschadigd en vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Uitvoeren grondverzet;
- Verwijderen opgeslagen goederen;

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een rust- of voortplantingsplaats in het plangebied bezetten. Er zijn in het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen. De varkensstal op de noordkant van het erf beschikt over bakstenen buitengevels met luchtspouw, maar in de buitengevels zijn geen potentiële invliegopeningen waargenomen, zoals open stootvoegen of andere gaten/kieren. De dakranden sluiten tevens nauw aan op de gevels. Verder zijn er geen andere potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen, zoals een holle ruimte achter een boeiboord, windveer, loodslab, vensterluik, zonnewering of gevelbetimmering. Verschillende gebouwen zijn toegankelijk voor vleermuizen, maar er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen hier een rustplaats bezetten. Vaste rustplaatsen van vleermuizen zijn doorgaans eenvoudig te herkennen aan uitwerpselen en prooiresten onder de hangplek.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord of gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats verstoord, beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

- Foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer wordt het plangebied als geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vermoedelijk foerageren verschillende vleermuissoorten rond de bebouwing en beplanting in het plangebied. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer en de kleine oppervlakte, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen beschouwd.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

- Vliegroute

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij gevels van woningen.

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- Geen;

Amfibieën
Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als functioneel leefgebied voor sommige algemene en weinig kritische amfibieënsoorten beschouwd. Amfibieën als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander benutten het plangebied als foerageergebied en mogelijk bezetten ze er een (winter)rustplaats. Deze soorten kunnen een rust- en voortplantingsplaats bezetten onder spullen/materialen in en rondom de stallen. De poel/vijver op de zuidoostkant van het perceel vormt een geschikte (winter)rust- en voortplantingsbiotoop voor algemene amfibieën als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Door het verwijderen van spullen/materialen in en rondom de stallen en het dempen van de poel in de zuidoostkant van het plangebied wordt mogelijk een amfibie gedood en wordt mogelijk een vaste (winter)rustplaats beschadigd en/of vernield. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten neemt de geschiktheid van het plangebied als foerageergebied van amfibieën af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:
- *Verwijderen spullen/materialen in en rondom de schuur;*
- *Dempen poel op de zuidoostkant van het erf;*

6.4 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels
In de varkensstal is een nest van een steenuil aangetroffen. De nestplaats van een steenuil is jaarrond beschermd. Voor het mogen beschadigen/vernielen van nestplaatsen van steenuilen dient een ontheffing aangevraagd te worden. Van de overige soorten is alleen het bezette nest beschermd (eieren en dieren). Door de beplanting en de bosschage aan de zuidkant van het plangebied te verwijderen buiten de voortplantingsperiode, wordt voorkomen dat bezette nesten negatief beïnvloed worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten. Er kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren, beschadigen of vernielen van een bezet vogelnest.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- Ontheffing aanvragen in verband met beschadigen/vernielen nestplaats van steenuil;
- Beplanting en bosschage rooien buiten voortplantingsperiode (of een broedvogelscan uitvoeren);

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Als gevolg van de voorgenomen activiteit wordt er geen vleermuis gedood en wordt er geen verblijfplaats verstoort, beschadigd of vernield. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:
- *Geen;*

- Essentieel foerageergebied

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen;*

- Essentiële Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes[1] van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- *Geen;*

Grondgebonden zoogdieren

Door het onvoorbereid uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet uitgesloten worden dat beschermde grondgebonden zoogdieren gedood worden en dat vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield worden. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren, waarvan mogelijk de vaste rust- en/of voortplantingsplaats negatief beïnvloed worden geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling `beschadigen/vernielen van vaste rust- en voorplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden opzettelijk gedood worden, dienen ze weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Dat kan door het werkterrein te ontdoen van strooisel en bladeren en de spullen/materialen buiten de voortplantingsperiode. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties.

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde grondgebonden zoogdieren gedood en leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen (mits er zorgvuldig gehandeld wordt);

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet uitgesloten worden dat beschermde amfibieën gedood worden en dat (winter)rust- of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield worden. Voor de beschermde amfibieën, waarvan mogelijk de vaste rust- en/of voortplantingsplaats negatief worden beïnvloed geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling `beschadigen/vernielen van vaste rust- en voorplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde amfibieën geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde amfibieën opzettelijk gedood worden, dienen ze weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Dat kan door de poel buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus) en de winterrustperiode (november tot maart) te dempen en de spullen/materialen rondom de stallen buiten de winterrustperiode te verwijderen. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist.

[1] Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde amfibieën gedood en leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

-
- Geen (mits er zorgvuldig gehandeld wordt);

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen (Wet natuurbescherming)	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Bosmuis en huisspitsmuis	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Bosmuis en huisspitsmuis	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Doden van dieren	Bosmuis en huisspitsmuis	Art 3.10 lid 1a	Geen dieren doden
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 2	Geen bezette nesten negatief beïnvloeden
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Steenuil	Art 3.1 lid 2	Ontheffing aanvragen
Vogels	Doden van dieren	Diverse soorten	Art 3.1 lid 1	Geen vogels doden
Vleermuizen	Verblijfplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Vaste rustplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Voortplantingsplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Doden van dieren	Diverse soorten	Art 3.10 lid 1a	Geen dieren doden
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Vaste rust-plaats	Voortplan-tingsplaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageer-gebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Ontheffing vereist
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee, tenzij dieren gedood worden
Vogels	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Ja
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee, tenzij dieren gedood worden

Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per diergroep.

6.5 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens van het plangebied bekend.

6.6 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

HOOFDSTUK 7 CONCLUSIES

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepaling 'het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaats', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing om ze te mogen verstoren en om opzettelijk de vaste rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen. Voor het doden van beschermde diersoorten geldt geen vrijstelling van de verbodsbepalingen. Afhankelijk van de status van de beschermde soorten, kan soms ook gewerkt worden conform een door de Minister goedgekeurde, en op de situatie toepasbare, gedragscode.[2] In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland en ligt op ruime afstand van Natura 2000-gebied. Er vinden in het geheel geen ontwikkelingen plaats binnen het NNN. Nadere toetsing van het initiatief aan de beleidsregels voor de bescherming van het NNN is daarom niet aan de orde. Gelet op de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tussen plangebied en Natura 2000-gebied, kan een negatief effect op Natura 2000-gebied op voorhand niet uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient een stikstofberekening voor zowel de ontwikkel- als gebruiksfase uitgevoerd te worden.

Het plangebied is geen geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. Het plangebied wordt door beschermde diersoorten hoofdzakelijk benut als foerageergebied, maar er nestelen vogels en beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën bezetten er een vaste (winter)rust- of voortplantingsplaats in de bebouwing en beplanting. Vleermuizen bezetten geen vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied maar gebruiken het wel als foerageergebied.

In de varkensstal aan de noordkant van het erf is een steenuilennest aangetroffen. Aangezien deze nesten jaarrond beschermd zijn in de provincie Overijssel moet er voor het uitvoeren van de werkzaamheden ontheffing aangevraagd worden. Als gevolg van het rooien van de beplanting tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet vogelnest verstoord, beschadigd en vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Indien de werkzaamheden toch in de voortplantingsperiode van vogels worden uitgevoerd moet er een broedvogelscan uitgevoerd worden.

Door het onvoorbereid uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet uitgesloten worden dat beschermde grondgebonden zoogdieren of amfibieën gedood worden en dat vaste (winter)rust- en/of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield worden. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën, waarvan mogelijk de vaste rust- en/of voortplantingsplaats negatief beïnvloed worden geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling `beschadigen/vernielen van vaste rust- en voorplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën opzettelijk gedood worden, dienen ze verjaagd of weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Dat kan door het werkterrein te ontdoen van de spullen/materialen

[2] Voor dit type activiteit is geen toepasbare gedragscode beschikbaar.

buiten de voortplantingsperiode en winterrustperiode. Ook de poel moet buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus) en de winterrustperiode (november tot maart) van amfibieën gedempt worden. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties.

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde grondgebonden zoogdieren gedood en leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

Bijlagen
Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)
Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming
Bijlage 3. Fotobijlage
Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 1 Natuurkalender

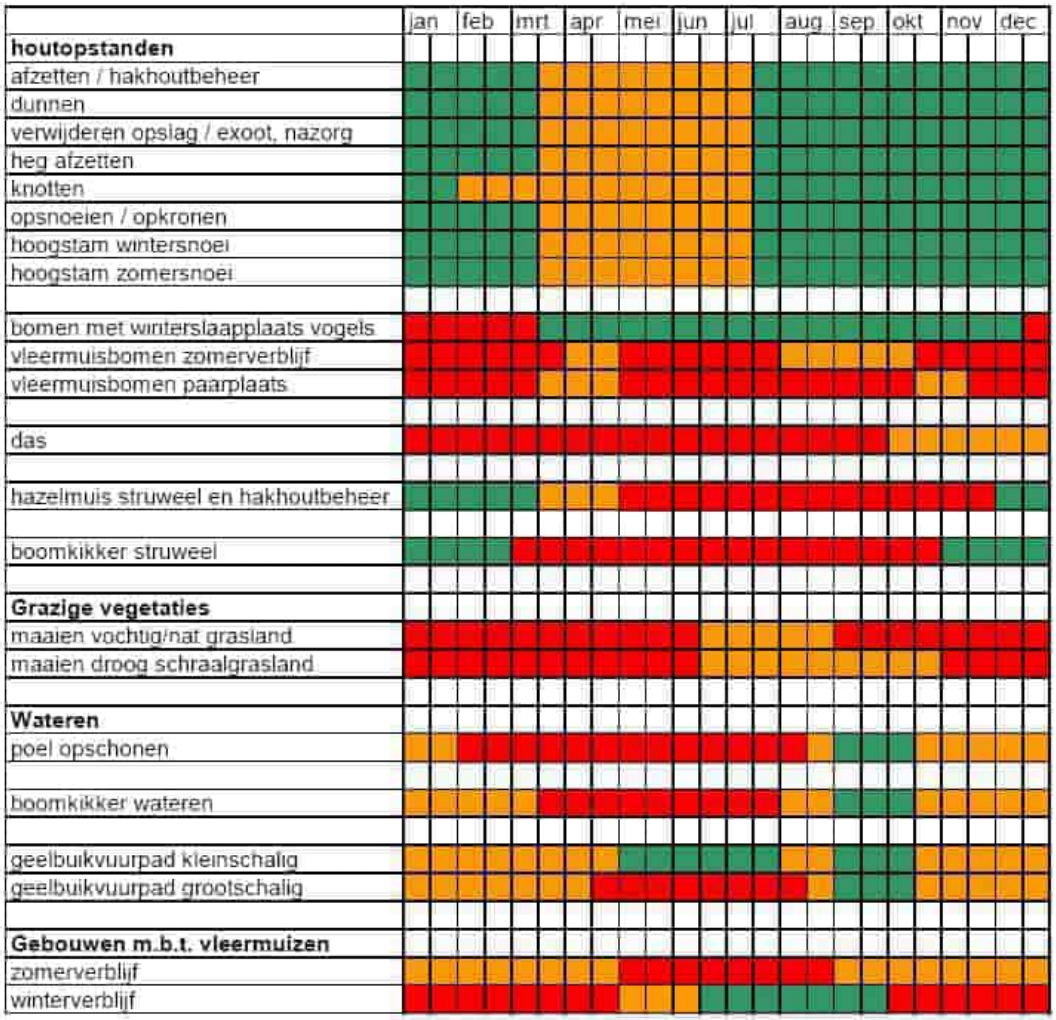

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2
Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes
De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'
De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten
Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving
Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?
De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten
In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan om van de onderstaande soorten de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het opzettelijk 'doden' van onderstaande soorten is in sommige provincies eveneens toegestaan. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie

Op basis van door PE voorgestelde provinciale verordeningen d.d. 25 april 2022

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Minstens 12 (zoals Rib art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	*Microtus agrestis*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bosmuis*	*Apodemus sylvaticus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bunzing	*Mustela putorius*	√		√1			√				√		√	√
Dwergmuis	*Micromys minutus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Dwergspitsmuis	*Sorex minutus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Egel	*Erinaceus europaeus*	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√
Eekhoorn	*Sciurus vulgaris*						√1							
Gewone bosspitsmuis	*Sorex araneus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Haas	*Lepus europaeus*	√	√	√	√		√	√	√	√	√		√	√
Hermelijn	*Mustela erminea*	√		√1			√				√		√	√
Huisspitsmuis*	*Crocidura russula*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Konijn	*Oryctolagus cuniculus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√
Mollemus	*Arvicola scherman*						√							
Ondergrondse woelmuis	*Pitymys subterraneus*	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√		√
Ree	*Capreolus capreolus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Rosse woelmuis	*Clethrionomys glareolus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Steenmarter	*Martes foina*			√			√2							
Tweekleurige bosspitsmuis	*Sorex coronatus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√
Veldmuis*	*Microtus arvalis*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Vos	*Vulpes vulpes*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Wezel	*Mustela nivalis*	√		√1		√	√				√		√	√
Wild zwijn	*Sus scrofa*							√						
Woelrat	*Arvicola terrestris*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	*Rana temporaria*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Gewone pad	*Bufo bufo*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Hazelworm	*Anguis fragilis*						√1							
Kleine watersalamander	*Lissotriton vulgaris*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Levendbarende hagedis	*Zootoca vivipara*						√1							
Meerkikker	*Pelophylax ridibundus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	*Pelophylax klepton esculentus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
[illegible]														
3.10.2.a / Rnb 3.31.d	ikv RO en gebruik van gebieden	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3.10.2.d	voorkomen onnodig lijden		√								√			
3.10.2.e / Rnb 3.31.k	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√	√
3.10.2.f / Rnb 3.31.a	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3.10.2.g	ikv bestendig beheer of onderhoud landsch kwaliteiten bepaald gebied	√	√	√	√		√	√		√	√	√	√	
3.10.2.i / Rnb 3.31.c	bestendig gebruik					√						√		√
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs										√				
[illegible]														
art. 3.10, lid 1, onder a	doden	√**		√**		√**			√		√**	√	√	√
art. 3.10, lid 1, onder a	vangen	√**	√	√**	√**	√**	√**	√	√	√**	√	√	√	√
art. 3.10, lid 1, onder b	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	√	√	√**	√	√	√	√	√	√**	√	√	√	√

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie

Legenda:

√ soort is vrijgesteld
* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid
** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Ga naar de betreffende verordening of rergeling voor meer informatie.

1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november
2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari
3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september
4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober
5 de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

Opmerking bij Friesland: Er gelden allerlei aanvullende voorschrifen aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen. In de stukken wordt ook vrijstelling gegeven voor de mol, maar deze is niet beschermd onder de Wnb. Deze omissie wordt rechtgezet bij de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.|

Legenda 'Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie'.

Bijlage 3. Fotobijlage

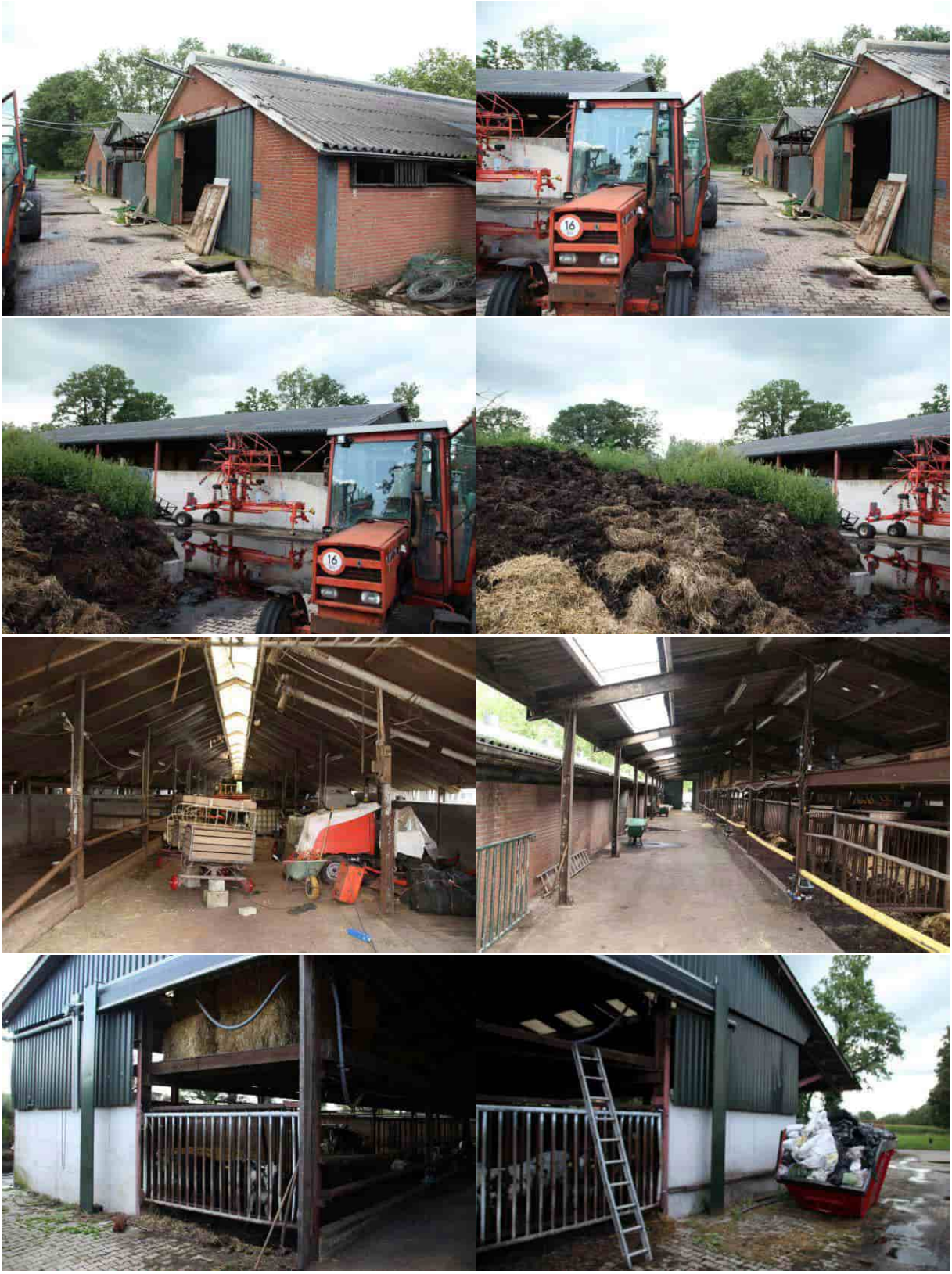

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:

https://www.verspreidingsatlas.nl

https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/

https://calculator.aerius.nl

http://www.ruimtelijkeplannen.nl

https://pdokviewer.pdok.nl/

https://www.ndff.nl/

Bijlage 5. Jaarrond beschermde vogelnesten in Overijssel

#	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Categorie
1	Steenuil	*Athene noctua*	1
2	Gierzwaluw	*Apus apus*	2
3	Huismus	*Passer domesticus*	2
4	Huiszwaluw	*Delichon urbicum*	2
5	Roek	*Corvus frugilegus*	2
6	Boerenzwaluw	*Hirundo rustica*	3
7	Bosuil	*Strix aluco*	3
8	Grote gele kwikstaart	*Motacilla cinerea*	3
9	Kerkuil	*Tyto alba*	3
10	Oehoe	*Bubo bubo*	3
11	Ooievaar	*Ciconia ciconia*	3
12	Slechtvalk	*Falco peregrinus*	3
13	Zwarte specht	*Dryocopus martius*	3
14	Boomvalk	*Falco subbuteo*	4
15	Buizerd	*Buteo buteo*	4
16	Havik	*Accipiter gentilis*	4
17	Raaf	*Corvus corax*	4
18	Ransuil	*Asio otus*	4
19	Sperwer	*Accipiter nisus*	4
20	Torenvalk	*Falco tinnunculus*	4
21	Wespendief	*Pernis apivorus*	4
22	Zeearend	*Haliaeetus albicilla*	4
23	Zwarte wouw	*Milvus migrans*	4
24	Blauwe reiger	*Ardea cinerea*	5
25	Bonte vliegenvanger	*Ficedula hypoleuca*	5
26	Boomklever	*Sitta europaea*	5
27	Boomkruiper	*Certhia brachydactyla*	5
28	Draaihals	*Jynx torquilla*	5
29	Gekraagde roodstaart	*Phoenicurus phoenicurus*	5
30	Glanskop	*Parus palustris*	5
31	Grauwe vliegenvanger	*Muscicapa striata*	5
32	Groene specht	*Picus viridis*	5
33	Grote bonte specht	*Dendrocopos major*	5
34	Grutto	*Limosa limosa*	5
35	Ijsvogel	*Alcedo atthis*	5
36	Kleine bonte specht	*Dryobates minor*	5
37	Korenwelbboomkruiper	*Certhia familiaris macrodactyla*	5
38	Middelste bonte specht	*Dendrocoptes medius*	5
39	Oeverzwaluw	*Riparia riparia*	5
40	Ringmus	*Passer montanus*	5
41	Spreeuw	*Sturnus vulgaris*	5
42	Tapuit	*Oenanthe oenanthe*	5
43	Tureluur	*Tringa totanus*	5
44	Veldleeuwerik	*Alauda arvensis*	5
45	Wulp	*Numenius arquata*	5
46	Zomertortel	*Streptopelia turtur*	5
47	Zwarte mees	*Periparus ater*	5
48	Zwarte roodstaart	*Phoenicurus ochruros*	5

Categorie 1: Nesten die gedurende het broedseizoen in gebruik zijn als nest en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen
Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen

Deze lijst met vogelsoorten maakt onderdeel uit van de beleidsregels Natuur Overijssel 2019. Kijk voor nadere informatie in de handreiking "Soortenbescherming in Overijssel; Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing" op de website http://www.overijssel.nl/loket/vergunning/milieu-natuur/wet-3/

Nader onderzoek huismus
Schalmedenweg 21 Hengelo

NATUURBANK OVERIJSSEL

Nader onderzoek huismus
Schalmedenweg 21 Hengelo

Colofon

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Ad Fontem

Projectnummer en versie: 5479 versie 1.0	Status: Definitief
Auteur: [redacted]	Veldmedewerker(s): [redacted]
Ligging projectgebied: Schalmedenweg 21 Hengelo	Rapportdatum: 2-5-2024

Correspondentieadres:
Nobelstraat 7-5
7131PZ Lichtenvoorde

E: info@natuurbankoverijssel.nl
T: 0850-509852

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Voorgenomen activiteit 3
Hoofdstuk 2 Beschrijving van het onderzoeksgebied 4
2.1 Situering 4
2.2 Beschrijving van het plangebied 5
Hoofdstuk 3 Methode 6
3.1 Methode 6
Hoofdstuk 4 Resultaten 7
4.1 Resultaten 7
4.2 Overige waarnemingen 7
Hoofdstuk 5 Samenvatting en conclusies 8
5.1 Samenvatting 8

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen voor sloop van de agrarische opstallen op een erf aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo.

Uit verkennend onderzoek, uitgevoerd op 1 september 2023 kwam naar voren dat de aanwezigheid van nestplaatsen van huismussen in de agrarische opstallen niet op voorhand uitgesloten kan worden. Omdat huismussen beschermd zijn en hun nestplaats ook jaarrond beschermd is, heeft initiatiefnemer Natuurbank Overijssel opdracht gegeven deze waarden te onderzoeken. Om een volledige effectbeoordeling uit te kunnen voeren dient gericht aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

In het kader van de zorgplicht (Art. 11.27, Bal) moet voorafgaand aan een ingreep, welke mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde diersoorten, een effectbeoordeling plaats vinden. Omdat met een eenmalige visuele inspectie, de functie en betekenis van de aanwezige bebouwing voor huismussen niet (volledig) vastgesteld kan worden, was gericht vervolgonderzoek noodzakelijk.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek naar de functie van de bebouwing voor huismussen gepresenteerd. Dit onderzoek is in 2024 uitgevoerd. De rapportage wordt afgesloten met het vaststellen van de wettelijke consequenties en eventuele vervolgstappen.

1.2 Voorgenomen activiteit

Het voornemen bestaat de bestaande agrarische bebouwing te slopen.

HOOFDSTUK 2 BESCHRIJVING VAN HET ONDERZOEKSGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied ligt aan de Schalmedenweg 21 Hengelo, gemeente Hengelo. Het plangebied ligt ten noorden van de stad Hengelo en wordt hoofdzakelijk omgeven door agrarisch cultuurland. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit vijf agrarische opstallen. Alle stallen bestaan uit metselwerk en een dak van golfplaten. Enkele stallen zijn geïsoleerd. Op onderstaande luchtfoto is de begrenzing van het plangebied aangegeven.

Begrenzing van het plangebied; deze wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: ruimtelijkeplannen.nl).

HOOFDSTUK 3 METHODE

3.1 Methode

Huismus
Voor het in kaart brengen van nestplaatsen van huismussen, is het plangebied zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Er is gelet op tjilpende mannetjes, voervluchten, bedelende jongen vanuit de nestplaats en aanwijzingen die op de aanwezigheid van een nestplaats duiden zoals strootjes welke uit de nestingang steken. Daarbij is gebruik gemaakt van een verrekijker (Zeiss 10x40b).

Bezoeken
Het plangebied is twee maal bezocht in het voorjaar van 2024, te weten op 15 april 2024 en 1 mei 2024. De bezoeken zijn uitgevoerd in de late ochtend en duurden 60-80 minuten per bezoek. De bezoeken zijn uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden (droog, windkracht < 5 Bft).

Onderzoekers
Het onderzoek is uitgevoerd door een ervaren onderzoeker. Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.Leemreise.

HOOFDSTUK 4 RESULTATEN

4.1 Resultaten

Huismus
Er zijn 13 huismusnesten vastgesteld in het plangebied. Deze nesten bevinden zich aan de binnenzijde van de stallen. Daarnaast zijn ook zingende huismussen waargenomen bij de woning. Deze huismussen bezetten mogelijk een nest onder de dakpannen van deze woning. De woning valt echter buiten het plangebied. Hieronder staan de vastgestelde nesten met een ster aangegeven op de kaart.

Kaart met de vastgestelde nesten van de huismus binnen het plangebied. Het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

4.2 Overige waarnemingen

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat andere beschermde dier- of plantensoorten in het onderzoeksgebied een vaste rust- of voortplantingsplaats bezetten.

HOOFDSTUK 5 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

5.1 Samenvatting

In de periode april-mei 2024 is de agrarische bebouwing aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo onderzocht op nestplaatsen van huismussen.

Er zijn 13 nesten van de huismus vastgesteld binnen het onderzoeksgebied. Voor het slopen van de op de kaart hierboven getoonde stallen dient een omgevingsvergunning flora- en fauna activiteit aangevraagd te worden om nestplaatsen van huismussen nadelig te mogen beïnvloeden.

Activiteitenplan
Huismus en steenuil

Schalmedenweg 21 - Hengelo

NATUURBANK OVERIJSSEL

Colofon

Activiteitenplan huismus en steenuil

Schalmedenweg 21 - Hengelo

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 7-5
7131 PZ Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 085-509852

Opdrachtgever: [redacted]

Projectnummer en versie: 6486 versie 1.0	Status: Definitief
Ligging plangebied: Schalmedenweg 21 - Hengelo	Datum: 16-05-2024
Auteur: E. Waalders	Projectnummer en versie: 6486 versie 1.0

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 INLEIDING 3
HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED 4
2.1 Situering 4
2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied 4
HOOFDSTUK 3 WERKZAAMHEDEN EN PLANNING 6
3.1 Algemeen 6
3.2 Planning en duur van werkzaamheden 6
Hoofdstuk 4 Veldbiologisch onderzoek 7
4.1 Inleiding 7
4.2 Doel 7
4.3 Methode 7
4.4 Resultaten 7
Hoofdstuk 5 Toetsing aan wet- en regelgeving 9
5.1 Inleiding 9
5.2 Effecten 9
5.3 Verbodsbepalingen 9
5.4 Wettelijk belang 10
Hoofdstuk 6 Alternatievenafweging 12
6.1 Inleiding 12
6.2 Alternatief tijdpad 12
6.3 Alternatieve methode 12
6.4 Cumulatie 12
Hoofdstuk 7 Gunstige staat van instandhouding 13
7.1 Inleiding 13
7.2 Effect op staat van instandhouding 13
Hoofdstuk 8 Mitigerende en compenserende maatregelen 14
8.1 Inleiding 14
8.2 Huismus 14
8.3 Steenuil 18
Bijlage 1: Ecologisch logboek 23

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Aan de Schalmedenweg 21 zijn er concrete plannen om alle agrarische opstallen, waaronder de varkensstal, drie runderstallen, kuilvoerplaten, erfverharding, voedersilo's en dieseltanks te verwijderen. Daarnaast wordt een deel van de beplanting rondom de stallen gerooid. Op de vrijgekomen plek en op een deel van de weide aan de zuidkant van het erf worden vijf nieuwe woningen gebouwd.

Voorliggend rapport beschrijft alle aspecten die bevoegd gezag nodig heeft om Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te kunnen verlenen voor het beschadigen/vernielen van de rust- en/of voortplantingsplaats van huismus en steenuil.

HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo. Het ligt in het buitengebied ten noorden van Hengelo en wordt omgeven door landelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

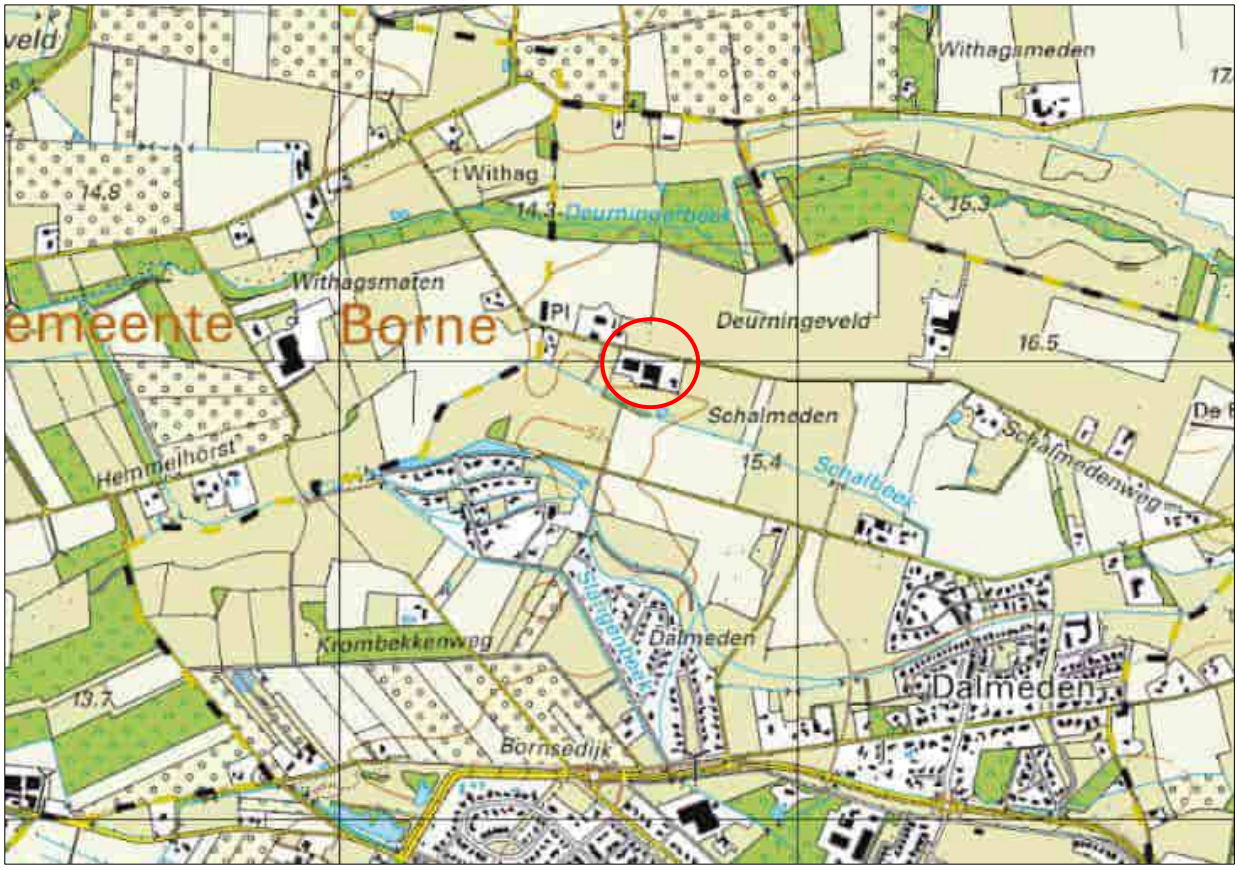

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: toptijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het plangebied is een boerenerf met aan de oostkant vijf stallen aan de westkant de bijbehorende bedrijfswoning. In de drie grote stallen op het erf worden vleesrunderen gehouden. De kleinere stal op de noordkant van het erf is een varkenstal die momenteel niet meer in gebruik is. Alle stallen op het erf hebben een muur van bakstenen en een golfplaten dak. De varkenstal heeft een spouwmuur waar op sommige plekken gaten in het isolatiemateriaal zitten. De drie grotere stallen hebben geen spouwmuren. De drie stallen zijn verdeeld in boxen met stro en een voerhek waar momenteel op sommige plekken kalveren staan. In deze grotere stallen ligt ook veel materialen opgeslagen zoals machines, stro en bouwmaterialen. Aan de zuidkant van de stal die op de oostkant van het erf staat ligt een grote mestvaalt en een zaagselhoop. Aan de westkant van deze stal liggen bakstenen, stijgerplanken en hooibalen en aan de noordkant ligt een kuilvoerplaat waar op dit moment verschillende landbouwwerktuigen staan. Rondom de twee grotere stallen bij de bedrijfswoning staan bomen en drie voedersilos. Aan de zuidkant van deze twee stallen staan ook twee voedersilo's, twee dieseltanks en staat een zeecontainer die is omgebouwd tot paardenstal. Het hele terrein rondom de stallen bestaat uit erfverharding waar veel materialen zijn opgeslagen. Aan de zuidkant van het erf is een weide waar

koeien grazen die wordt omzoomd door een bosschage. In de oostelijke hoek van deze wei ligt een vijver/poel.

Op onderstaande luchtfoto wordt de begrenzing van het plangebied weergegeven

Begrenzing van het plangebied; deze wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: ruimtelijkeplannen.nl).

HOOFDSTUK 3 WERKZAAMHEDEN EN PLANNING

3.1 Algemeen

Aan de Schalmedenweg 21 in Hengelo zijn er plannen om alle agrarische opstallen waaronder de varkensstal, drie runderstallen, kuilvoerplaten, erfverharding, voedersilo's en dieseltanks te verwijderen. Daarnaast wordt een deel van de beplanting rondom de stallen gerooid. Op de vrijgekomen plek en op een deel van de weide aan de zuidkant van het erf worden vijf nieuwe woningen gebouwd. Hieronder staat een plattegrond van het wenselijke eindbeeld.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld (bron: Gemeente Hengelo).

3.2 Planning en duur van werkzaamheden

Er is nog geen definitieve planning

Aangenomen wordt dat er in het voorjaar 2025 gestart wordt met de sloop. De totale doorlooptijd van het project bedraagt twee jaar (2025-2027).

Hoofdstuk 4 Veldbiologisch onderzoek

4.1 Inleiding
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de methode en resultaten van het uitgevoerde veldbiologisch onderzoek, uitgevoerd in 2023.

4.2 Doel
Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden, kan een nestplaats van de steenuil en kunnen nesten van huismussen in de stallen, verstoord en beschadigd en vernield worden. Inzicht in aantallen en verspreiding van vaste rust- en of voortplantingsplaatsen van voorgenoemde soorten is van belang om het effect van de werkzaamheden op voorgenoemde soorten te kunnen bepalen.

In 2023/2024 hebben onderzoekers van Natuurbank Overijssel verspreidingsonderzoek gedaan naar:
- Huismus
- Steenuil (nestplaats vastgesteld tijdens verkennend veldbezoek in 2023)

4.3 Methode

Methode huismussen
Tijdens het eerste veldbezoek wordt er zowel een visuele als auditieve inventarisatie uitgevoerd. Aangezien de bebouwing geschikt geacht werd voor huismussen, werd er een nader onderzoek geadviseerd. Voor het nader onderzoek werd er ook visueel en auditief geïnventariseerd en werd er vooral gelet op tjilpende mannetjes, voervluchten, bedelende jongen vanuit de nestplaats en aanwijzingen die duiden op de aanwezigheid van een nestplaats, zoals uitstekende strootjes. Hiervoor werd gebruik gemaakt van een verrekijker (Zeiss 10x40b).

Tijdens het broedseizoen van 2024 zijn er twee bezoeken afgelegd, de eerste op 15 april 2024 en de tweede op 1 mei 2024. De bezoeken zijn uitgevoerd in de late ochtend en duurden 60-80 minuten per bezoek. De bezoeken zijn uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden (droog, windkracht <5 Bft) en door een ervaren onderzoeker.

4.4 Resultaten

Steenuil
Nestplaats steenuil werd vastgesteld tijdens het eerste veldbezoek. Het nest werd aangetroffen achter in een van de schuren in een gat in het isolatiemateriaal (zie onderstaande afbeelding).

Steenuil nest

Huismussen
Er zijn 13 huismusnesten vastgesteld in het plangebied. Op onderstaande afbeelding wordt de locatie van de vastgestelde huismusnesten weergegeven.

Kaart met de vastgestelde nesten van de huismus binnen het plangebied. Het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Overige soorten
Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat andere beschermde dier- of plantensoorten in het onderzoeksgebied een vaste rust- of voortplantingsplaats bezetten of negatief beïnvloed worden indien de bebouwing gesloopt wordt. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat steenmarters een rust- of voortplantingsplaats bezet in een van de gebouwen in het plangebied. Er zijn geen sporen, zoals prooiresten of uitwerpselen aangetroffen van deze soort. Tevens is er geen geschikte plek voor egels om een rust- of voortplantingsplaats te bezetten, gezien dichte heesters en een goede strooisellaag ontbreken in het plangebied.

Hoofdstuk 5 Toetsing aan wet- en regelgeving

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke verbodsbepalingen overtreden worden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

5.2 Effecten

Huismus
Door het slopen van de stallen gaan er nestplaatsen van de huismus verloren en wordt mogelijk een huismus gedood. Het betreft 13 huismus nestplaatsen.

Effect functioneel leefgebied
Gezien alle agrarische opstallen gesloopt worden op het erf en een deel van de beplanting wordt gerooid, zal dit een negatief effect hebben op het functionele leefgebied van de huismussen.

Vaststelling daadwerkelijke beïnvloeding beschermde waarden
Zonder de voorgenomen werkzaamheden af te stemmen op de ecologie van de desbetreffende soort, kan het uitvoeren van de werkzaamheden een negatief effect hebben op huismussen en hun nestplaats.

Steenuil

Effect functioneel leefgebied
Gezien alle agrarische opstallen gesloopt worden op het erf en een deel van de beplanting wordt gerooid, zal dit een negatief effect hebben op het functionele leefgebied van de steenuil.

Vaststelling daadwerkelijke beïnvloeding beschermde waarden
Zonder de voorgenomen werkzaamheden af te stemmen op de ecologie van de desbetreffende soort, kan het uitvoeren van de werkzaamheden een negatief effect hebben op steenuilen en hun nestplaats.

Er wordt een Omgevingsvergunning aangevraagd voor de volgende aspecten:
- Beschadigen en vernielen van nestplaatsen steenuil en huismussen

5.3 Verbodsbepalingen

In onderstaande tabel wordt aangegeven welke verbodsbepalingen overtreden worden bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten.

soort	Verbodsbepaling		Wanneer aan de orde
Huismus	Art. 11.37 lid 1b	Verboden opzettelijk nesten en eieren te vernielen en te beschadigen	Hele jaar
Steenuil	Art. 11.37 lid 1b	Verboden opzettelijk nesten en eieren te vernielen en te beschadigen	Hele jaar

Overzicht van verbodsbepalingen die mogelijk overtreden worden, zonder afstemming van werkzaamheden op ecologie van de desbetreffende soort.

5.4 Wettelijk belang

In het kader van de uitvoering van de werkzaamheden wordt een Omgevingsvergunning aangevraagd voor het aantasten (vernielen of beschadigen) van de vaste voortplantings- en rustplaatsen van steenuil en huismus.

Zowel de steenuil als de huismus zijn beschermde inheemse soorten en zijn opgenomen in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. Van beide soorten geldt dat de nestplaats jaarrond beschermd is, waarbij in de Omgevingsverordening van Overijssel de steenuil onder categorie 1 valt en huismus onder categorie 2. Categorie 1, die geldt voor de steenuil, houdt in dat deze nesten jaarrond gebruikt worden. Buiten het broedseizoen fungeert de nestplaats dan als vaste rust- en/of verblijfplaats voor deze soort.
Voor categorie 2, waar de huismus onder valt, geldt dat ze zeer honkvaste koloniebroeders zijn of afhankelijk van bebouwing/biotoop.

Gedeputeerde Staten kunnen een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verlenen van verboden ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit wordt uitsluitend verleend indien: er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang.
Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

De Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit wordt in dit geval aangevraagd:
<u>“in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid”;</u>

Onderbouwing
Volksgezondheid
Er is asbest aangetroffen in het plangebied. Gezien de gezondheidsrisico’s die mensen kunnen lopen door het inademen van asbestvezels, is het in het belang van de volksgezondheid dat deze asbest verwijderd wordt. Gezien er op vier stallen verweerde golfplaten liggen en deze stallen dateren uit 1979, is het aannemelijk dat er in de daken van deze stallen ook asbest zit. Daarom is het ook van belang dat de stallen gesloopt worden en hier nieuwe, asbestvrije, woningen voor in de plaats komen, waar mensen kunnen wonen zonder het risico te lopen asbestvezels in te ademen.

Tevens is er geen andere mogelijkheid, gezien de bedrijfsactiviteiten gestopt worden en er door middel van de rood voor rood regeling er nieuwe, duurzame huizen gerealiseerd kunnen worden.

Woningtekort
In Nederland heerst een groot woningtekort. Volgens de Nationale Woon- en Bouwagenda (2022) wordt verwacht dat in 2024 dit tekort zal oplopen tot 317.000 woningen. Er is vraag naar woningen in verschillende segmenten, zowel in de sociale huur, als in middenhuur en betaalbare koopwoningen als in het duurdere segment. Het woningtekort treft vooral jongeren hard, vaak moeten ze noodgedwongen langer thuis blijven wonen waardoor ze niet de kans krijgen zich verder te kunnen ontwikkelen op een eigen plek, met als gevolg dat belangrijke levensfases uitgesteld worden. Het realiseren van nieuwe woningen draagt bij aan het oplossen van het woningtekort. Het geeft namelijk niet alleen starters de mogelijkheid om een nieuwe woning te betrekken, maar bevordert ook de doorstroming waardoor elders weer woningen vrij kunnen komen.

Conclusie:
Door asbest te saneren, wordt een potentieel risico voor de gezondheid als gevolg van het vrijkomen van deeltjes bij bijvoorbeeld een brand, weggenomen.
Met het oog op het grote woningtekort in Nederland is het van belang dat er nieuwe woningen gerealiseerd kunnen worden.

Hoofdstuk 6 Alternatievenafweging

6.1 Inleiding

Eén van de afwegingen die initiatiefnemer moet maken, is afwegen van alternatieven. Dit geldt voor zowel de locatie, als type maatregel en uitvoering in de tijd. In dit hoofdstuk wordt de alternatievenafweging weergegeven voor huismus en steenuil.

6.2 Alternatief tijdpad

Aangezien alle opstallen gesloopt gaan worden en alleen de bestaande woning behouden blijft, zullen de nestplaatsen in de stallen van zowel huismus als steenuil aangetast worden. Er is geen alternatief tijdpad mogelijk waarbij de nest- en verblijfplaats niet aangetast wordt. Wel worden de werkzaamheden afgestemd op de ecologie van de soorten, zodat er geen bezet nest verloren gaat.

6.3 Alternatieve methode

Het slopen van de stallen is de enige bevredigende oplossing, gezien bij het ombouwen van de stallen de nestplaatsen van zowel huismus als steenuil eveneens aangetast zullen worden. Door het slopen van de stallen is er ruimte om vijf nieuwe woningen te realiseren. De stallen dienen gesloopt te worden, er is geen alternatieve werkmethode waarbij de nestplaats behouden blijft.

6.4 Cumulatie

Er wordt een nieuwe woonwijk gerealiseerd ten zuiden van het plangebied, op circa 140 meter afstand. Echter is hier geen sprake van cumulatieve (negatieve) effecten omdat er voldoende afstand tussen zit.

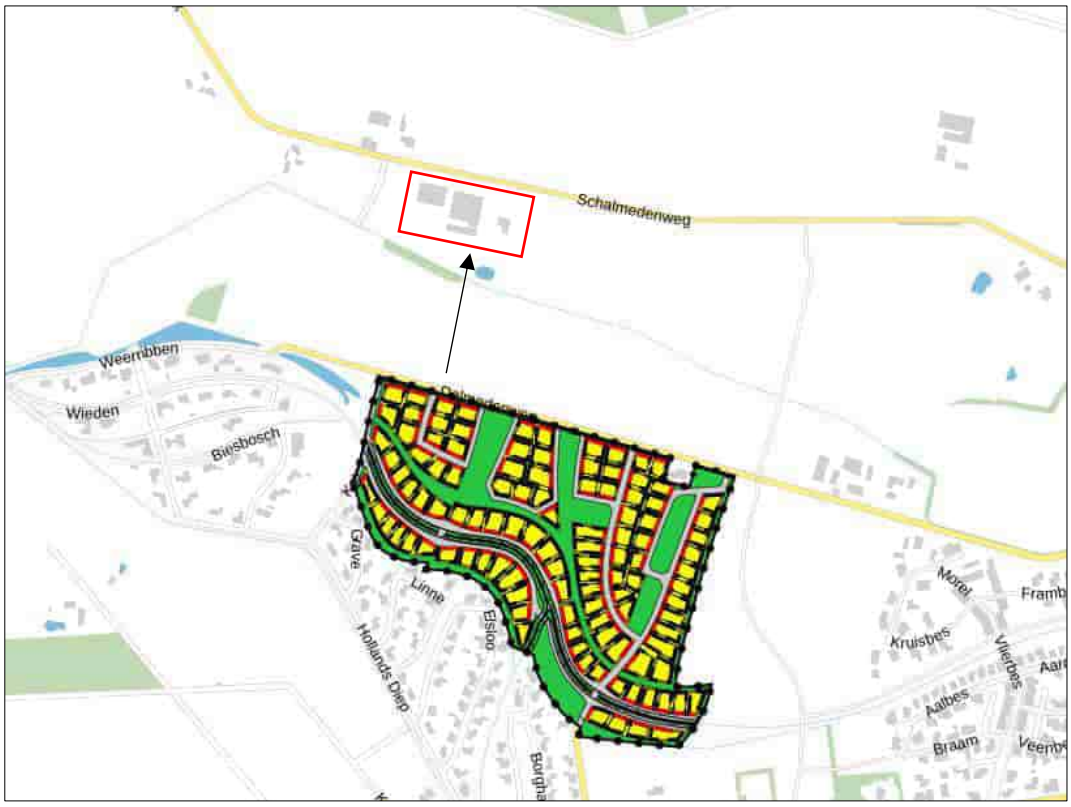

Locatie nieuwe woonwijk t.o.v. plangebied

Hoofdstuk 7 Gunstige staat van instandhouding

7.1 Inleiding

Bevoegd gezag mag alleen een Omgevingsvergunning verlenen, indien de voorgenomen activiteiten niet leiden tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

7.2 Effect op staat van instandhouding

Huismus

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaan er nestplaatsen verloren van huismussen en wordt het functioneel leefgebied van deze soort aangetast. Door het aanbieden van voldoende tijdelijke nestkasten, alternatieve nestplaatsen en het versterken van de kwaliteit van het leefgebied van huismus, wordt omvang en kwaliteit van het leefgebied niet aangetast. Door zorgvuldig te werken, kan voorkomen worden dat er een huismus opzettelijk gedood wordt.

Om deze redenen hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de populatie huismussen. Een beoordeling van het effect van de voorgenomen activiteit op de gunstige staat van instandhouding van de soort is daarom niet noodzakelijk.

Steenuil

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaat er een nest- en rust/verblijfplaats verloren van steenuil en wordt het functioneel leefgebied van deze soort aangetast. Door het aanbieden van voldoende tijdelijke en duurzame, vervangende nestkasten, en versterken van de kwaliteit van het leefgebied van steenuil, wordt omvang en kwaliteit van het leefgebied niet aangetast. Door zorgvuldig te werken, kan voorkomen worden dat er een steenuil opzettelijk gedood wordt.

Om deze redenen hebben de voorgenomen activiteiten geen negatief effect op de populatie steenuilen. Een beoordeling van het effect van de voorgenomen activiteit op de gunstige staat van instandhouding van de soort is daarom niet noodzakelijk.

Hoofdstuk 8 Mitigerende en compenserende maatregelen

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de mitigerende en compenserende maatregelen besproken, die er voor moeten zorgen dat de kwaliteit van het functionele leefgebied van huismus en steenuil niet wordt aangetast.

8.2 Huismus

In deze paragraaf wordt het leefgebied van de huismus nader toegelicht en worden de mitigerende en compenserende maatregelen besproken voor de huismus.

Functioneel leefgebied

Huismussen hebben een sterke binding met mensen, hun voedsel en nest- en verblijfplaatsen bevinden zich dan ook in de buurt van menselijke bebouwing. Gezien huismussen honkvast zijn en het leefgebied relatief klein is, is het van belang dat alle elementen die een huismus nodig heeft ook aanwezig zijn. Dat betekent dat er in het leefgebied voldoende nestgelegenheid, voedsel en dekking is, dat er plekken zijn voor drinkwater en stofbaden en dat deze elementen niet te ver uit elkaar liggen.
Hiervoor wordt een straal van 100 á 200 meter aangehouden rond de nestplaats, maar bij voorkeur zo dicht mogelijk bij het nest[1]. Het voedsel van de huismus bestaat hoofdzakelijk uit zaden en granen, maar ze eten daarnaast ook insecten(larven), bessen en bloemknoppen[1]. Deze zoeken ze bijvoorbeeld op plekken zonder of met korte vegetatie, maar ook in bomen, zolang er in de buurt van de foerageerplek maar voldoende dekking aanwezig is in de vorm van struwelen of hagen (groenblijvende of stekelige struiken, coniferen of klimplanten)[1]. Begroeiing fungeert daarnaast ook als kwetterplek of slaapplek. Een voorbeeld van hoe een leefgebied er uit kan zien is op onderstaande afbeelding weergegeven.

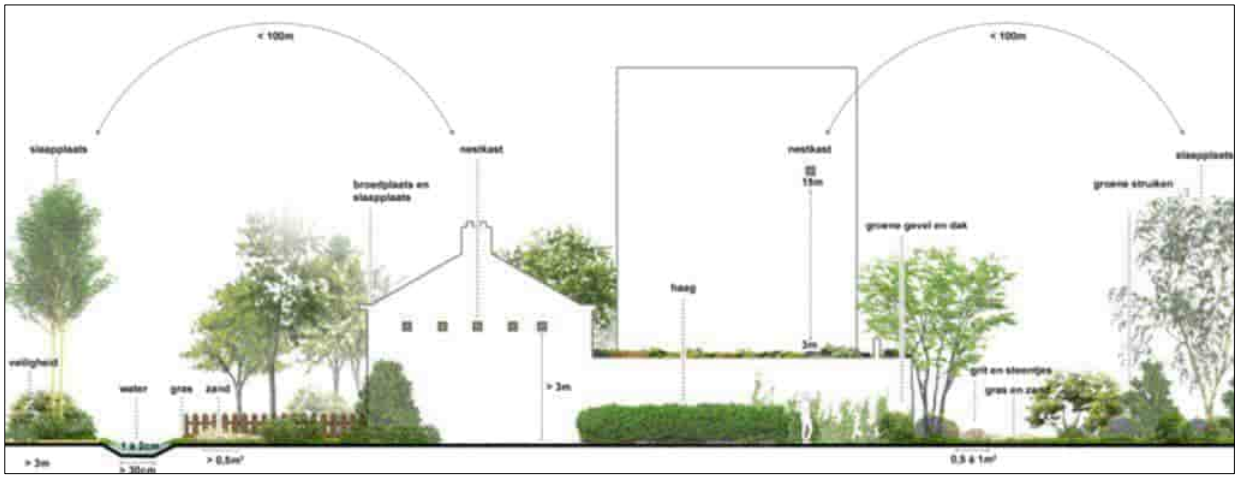

Voorbeeld van geschikt leefgebied voor de huismus (Bron: Nest natuurinclusief)

[1] Kennis document huismus: https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/

Mitigerende maatregelen
Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaan er 13 nestplaatsen van huismussen verloren. Ter compensatie van de nest- en verblijfplaatsen die verloren gaan, worden er tijdelijke nestkasten aangeboden.

Gezien het hier om 13 nestplaatsen gaat, worden er in totaal 26 tijdelijke nestkasten opgehangen. Deze worden aan de bestaande woning gehangen op het erf, aangezien dit is het enige gebouw dat niet gesloopt zal worden. Om de nestplaatsen te realiseren wordt gebruik gemaakt van nestkasten van het type HMT1 van Unitura of een nestkast dat kwalitatief vergelijkbaar is (zie onderstaande afbeelding).

Huismuskast type HMT1 (bron: Unitura)

De nestkast is makkelijk te bevestigen en voldoet aan de eisen genoemd in het kennisdocument Huismus (Bij12). De nestkasten dienen op 50 cm afstand van elkaar geplaatst te worden zowel verticaal als horizontaal en onder een dakgoot of overstek of op minimaal 3 meter hoogte gehangen te worden. In verband met de gewenningsperiode, dienen deze kasten minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de nest- en verblijfplaatsen opgehangen te worden. Op onderstaande afbeelding wordt de locatie weergegeven van de tijdelijke nestkasten.

Locatie tijdelijke nestkasten huismus (nestkast wordt aangegeven met geel vierkant) (bron: Qgis)

Naast het ophangen van de tijdelijke nestkasten, dienen er ook zes takkenbossen aangelegd te worden. Een voorbeeld van een takkenbos is op onderstaande foto weergegeven. Deze takkenbossen dienen als versterking van het leefgebied van de huismus. Huismussen kunnen deze takkenbossen benutten als kwetterplekken en als schuilmogelijkheid.

Voorbeeld takkenbos

Op onderstaande afbeelding staan de locaties weergeven van de takkenbossen, aangegeven met nummer 8. Tevens geeft deze afbeelding weer welk deel van het functioneel leefgebied overblijft en welke elementen geschikt zijn voor huismus. Uit de leefgebied analyse, uitgevoerd door P. Leemreise van Natuurbank Overijssel, blijkt dat tijdens de ontwikkelfase er voldoende geschikt leefgebied overblijft voor de huismus. Zo is er een houtsingel, braakland en afwisselend grasland in de vorm van gazon, weide en hooiland aanwezig op het erf. Deze elementen voorzien huismussen van voldoende foerageergebied tijdens de ontwikkelfase.

Locaties takkenbossen aangegeven met nummer 8 (oranje rechthoeken) (bron: Natuurbank Overijssel)

Ongeschikt maken nest- en verblijfplaatsen
Door de stallen te slopen buiten de broedtijd (na 1 september en voor 1 maart) worden de verblijf- en nestplaatsen, buiten de meest kwetsbare periode, ongeschikt gemaakt voor huismussen. De broedtijd kan ook eerder of later beginnen, dit hangt af van de klimatologische- en meteorologische omstandigheden. Slopen buiten deze periode mag dan alleen plaatsvinden als er geen sprake is van sneeuw, ijzel of vorst, anders geldt dit ook als kwetsbare periode, gezien huismussen in dergelijke weersomstandigheden de nestplaats dan als (slaap)verblijfplaats in gebruik kunnen nemen. Tevens dient er rekening mee gehouden te worden dat huismussen een laat vervolglegsel kunnen hebben, in dat geval wordt september ook gerekend als kwetsbare periode. Een huismus deskundige kan hier advies over geven.

Kwetsbare periode huismus

In onderstaande tabel wordt de kwetsbare periode voor huismus aangeduid.

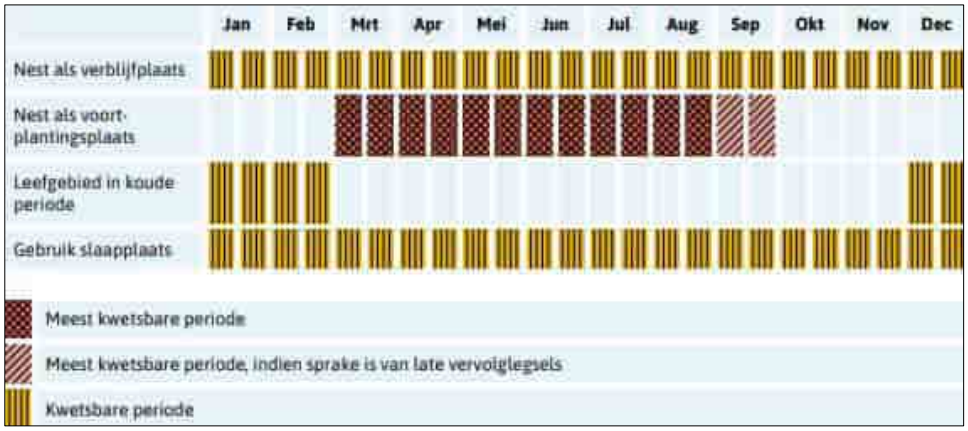

Kwetsbare periode huismus (bron: BIJ12).

<u>Een deskundige op het gebied van huismussen kan de exacte periode van voortplanting aangeven op basis van aanvullend veldonderzoek, al dan niet in combinatie met steekproefsgewijs controle van de nestplaatsen. Hiervoor is geen Omgevingsvergunning vereist, indien dit gebeurt in het kader van het nestkaartenproject van Sovon.</u>

Compenserende maatregelen
Er worden vijf nieuwe woningen gebouwd op de plek van de te slopen stallen. Woningen met een zadeldak van traditionele dakpannen bieden de huismus ruimte om hier een nestplaats te bezetten. Tevens komen er bij deze woningen tuinen, wat ook tot geschikt leefgebied van de huismus behoort. Hierdoor is het leefgebied tijdens de gebruiksfase ook geschikt voor huismussen. Na het realiseren van de woningen is het van belang dat huismussen ook hier kans hebben om te wennen aan de nieuwe woningen (minimaal drie maanden), alvorens de tijdelijke nestkasten verwijderd worden (buiten de kwetsbare periode).

Inrichtingsplan
Om de woningen te realiseren worden er circa 4 bomen weggehaald, de overige beplanting blijft behouden. Gezien de afstand die huismussen doorgaans afleggen naar bijvoorbeeld foerageergebieden (± 200 m), blijft er zowel op het perceel zelf, als in de omgeving (omliggende erven) voldoende foerageergebied over. Nadien wordt het perceel landschappelijk ingepast, hierbij wordt een haag (eenstijlige meidoorn), struweelsingel met boomvormers, erfboom (walnoot) en struweel met boomvormers (scheiding percelen) aangeplant. Opgeteld komt er circa 764m² aan beplanting terug, waardoor het leefgebied van de huismus wordt versterkt.

8.3 Steenuil

In deze paragraaf wordt de steenuil nader toegelicht en worden de mitigerende en compenserende maatregelen besproken voor de steenuil.

Functioneel leefgebied

Net als bij de huismus geldt dat voor steenuil er ook jaarrond voldoende voedsel te vinden moet zijn en er een geschikte nest- en verblijfplaats aanwezig is die veiligheid biedt. Steenuilen zijn sterk verbonden aan het agrarisch cultuurlandschap, ze huizen op zowel boerderijen als particuliere woonerven. Steenuilen blijven het gehele jaar in hetzelfde territorium, dat kan variëren van 5 tot 30 hectare, afhankelijk van de kwaliteit van het leefgebied. De kwaliteit van een leefgebied hangt onder andere af van het prooiaanbod. Een steenuil leeft hoofdzakelijk van muizen (vooral veld- en bosmuizen), maar eet daarnaast ook kleine vogels (mussen, spreeuwen, merels), verscheidene insecten(larven), spinnen, regenwormen, kikkers, salamanders en vleermuizen[2]. Het is daarom van belang dat het leefgebied ook aantrekkelijk is voor zijn prooidieren en dat er een gevarieerd aanbod is. Geschikte plekken om te foerageren zijn bijvoorbeeld schapen- en paardenweiden, erven, moestuinen en tuinen[2]. De kwaliteit van een leefgebied hangt ook af van het aantal geschikte voortplantings- en rustplaatsen en zitplekken. Elementen zoals takkenrillen kunnen gebruikt worden als zitplek voor steenuilen om te jagen of rusten, en wordt door prooidieren ook benut.

Op onderstaande afbeelding wordt een erf weergegeven dat geschikt is voor steenuil, om een idee te geven hoe deze er ongeveer uit ziet.

Geschikt leefgebied voor steenuil (Bron: Elwin van der Kolk)

Mitigerende maatregelen

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten gaat er een nest- en verblijfplaats van de steenuil verloren. Ter compensatie van de nest- en verblijfplaats die verloren gaat, worden er paalkasten geplaatst. Voor elke nestplaats die wordt beïnvloed, dienen er twee nestkasten aangeboden te worden.

[2] Kennis document Steenuil: https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/

Gezien het hier om 1 nestplaats van de steenuil gaat, worden er twee paalkasten neergezet als compensatie. Deze worden op twee verschillende plekken op het erf neergezet en minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats geplaatst.

Op onderstaande afbeeldingen worden voorbeelden van een steenuil paalkast weergegeven.

Voorbeeld steenuil paalkast (Bron: STONE)

Voorbeeld steenuil paalkast (Bron: RTV Drenthe)

Aangeraden wordt om voor de paalkasten een paal van 4 meter te gebruiken, waarvan 2,5 meter boven de grond uitsteekt (Stone, 2024). De paalkasten dienen minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de huidige nest- en verblijfplaats geplaatst te worden op het erf. Op onderstaande afbeelding worden de locaties van de paalkasten weergegeven met nummer 7 (zie gele pijlen).

Locatie paalkasten steenuil (paalkast aangegeven met gele pijl) (bron: Natuurbank Overijssel)

Naast het ophangen van de tijdelijke nestkasten, worden er ook zes takkenbossen aangelegd (deze zelfde maatregel geldt ook voor huismus). Een voorbeeld van een takkenbos is op onderstaande foto weergegeven. Deze takkenbossen dienen als versterking van het leefgebied van de steenuil. Een takkenbos biedt niet alleen onderkomen aan prooidieren, maar de paaltjes die aan de zijkanten staan, geven de steenuil ook de mogelijkheid deze te benutten tijdens het jagen.

Voorbeeld takkenbos

Op onderstaande afbeelding staan de locaties weergeven van de takkenbossen, aangegeven met nummer 8. Tevens geeft deze afbeelding weer welk deel van het functioneel leefgebied overblijft en welke elementen geschikt zijn voor steenuil. Uit de leefgebied analyse, uitgevoerd door P. Leemreise van Natuurbank Overijssel, blijkt dat tijdens de ontwikkelfase er voldoende geschikt leefgebied overblijft voor de steenuil. Steenuilen maken in toenemende mate gebruik van particulier woonerven in het buitengebied. Het omringende cultuurlandschap is geschikt als foerageergebied en door het aanbieden van de paalkasten, heeft de steenuil voldoende mogelijkheid om een nestplaats te bezetten.

Locaties takkenbossen aangegeven met nummer 8 (oranje rechthoeken) (bron: Natuurbank Overijssel)

Ongeschikt maken verblijf- en nestplaatsen
Door de isolatieplaten te verwijderen buiten de broedtijd (na 1 augustus en voor 1 februari) wordt de nest- en verblijfplaats, buiten de meest kwetsbare periode, ongeschikt gemaakt voor steenuilen. Hierbij moet voorkomen worden dat steenuilen opgesloten raken in hun eigen verblijfplaats. Deze werkzaamheden dienen dan ook uitgevoerd te worden onder begeleiding van een ecoloog.

Kwetsbare periode steenuil
In onderstaande tabel wordt de kwetsbare periode voor steenuil aangeduid.

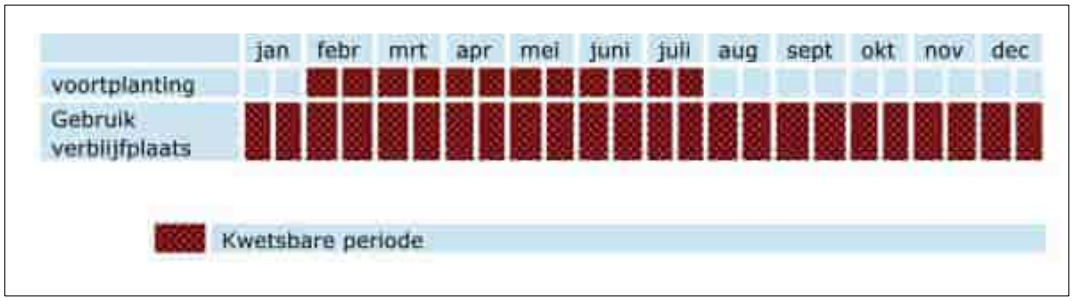

Kwetsbare periode steenuil (bron: BIJ12).

Compenserende maatregelen
De paalkasten die worden geplaatst gelden zowel als een mitigerende als compenserede maatregelen. Het leefgebied is ook in de gebruiksfase nog steeds geschikt voor steenuil.

Inrichtingsplan
Om de woningen te realiseren worden er circa 4 bomen weggehaald, de overige beplanting blijft behouden. Gezien de afstand die steenuilen doorgaans afleggen naar bijvoorbeeld foerageergebieden (± 300 m), blijft er zowel op het perceel zelf, als in de omgeving voldoende foerageergebied over.
Nadien wordt het perceel landschappelijk ingepast, hierbij wordt een haag (eenstijlige meidoorn), struweelsingel met boomvormers, erfboom (walnoot) en struweel met boomvormers (scheiding percelen) aangeplant. Opgeteld komt er circa 764m² aan beplanting terug, waardoor het leefgebied van de steenuil wordt versterkt.

Administratieve voorwaarden

- De Omgevingsvergunning is slechts voor de huismus en steenuil voor de beschreven verboden handelingen geldig.
- De Omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze afwijzing zelf niet anders is aangegeven.
- Omgevingsvergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als benoemd in bovenstaand punt plaatsvinden.
- Deze Omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de houder of in opdracht van de houder handelende (rechts)persoon. De houder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze Omgevingsvergunning.
- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze Omgevingsvergunning en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- Aanspreekpunt in het kader van de Omgevingsvergunning is Provincie Overijssel.
- De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- De genomen maatregelen worden gemonitord.

Algemeen zorgvuldig handelen

Zorgplicht

- Indien nieuwe nestplaatsen gevonden worden, wordt een wijziging van de verleende Omgevingsvergunning aangevraagd.
- De werkzaamheden als geheel moeten een zo beperkt mogelijk effect hebben op flora- en faunasoorten. Dit betekent dat betreden van het terrein tot een minimum beperkt moet blijven. Daarnaast dient met het werkterrein in oppervlakte tot een minimum terug te brengen.
- In onvoorziene situaties met betrekking tot het voorkomen van beschermde planten en diersoorten moeten altijd direct in overleg worden getreden met de toezichthouder en contact opgenomen worden met begeleidend ecoloog.
- Het activiteitenplan moet tijdens de werkzaamheden altijd op de locatie aanwezig zijn en bekend zijn bij de betrokken werknemers.
- Het uitvoerend personeel is naar vermogen alert op de aanwezigheid van niet aangeduide zwaarder beschermde soorten.
- De begeleidend ecoloog heeft de mogelijkheid bij gevaar voor schade aan beschermde soorten, werkzaamheden zo nodig stil te leggen.
- De begeleidend ecoloog controleert in het veld of de aanwijzingen op de juiste wijze opgevolgd worden.
- De begeleidend ecoloog houdt van alle uit te voeren werkzaamheden, in relatie tot ecologie, een logboek bij (bijlage 1). Deze moet aanwezig zijn op locatie.

Bijlage 1: Ecologisch logboek

Logboek

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch deskundige	Bijzonderheden

BESCHIKKING

Omgevingsverordening Overijssel 2024 – beschikking voor een flora- en fauna-activiteit

Aanvrager:	[redacted]
Aangevraagde activiteiten:	Flora- en fauna-activiteit.
Datum ontvangst aanvraag:	30.7.2024
Locatie:	Schalmedenweg 21 in Hengelo
Datum beschikking:	13.11.2024
Kenmerk:	D2024-00043822
Zaaknummer:	Z2024-00005196

provincie Overijssel

BESLUIT VOOR EEN FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

Aanvraag
Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A. BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING.....3

A.1 Aanvraag.....3
A.2 Besluit.....3
A.3 Ondertekening en verzending.....3

B VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT.....5

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag.....5
B.2 Algemeen.....5
B.3 Soortspecifiek: Huismus.....6
B.4 Soortspecifiek: Steenuil.....7
B.5 Overige zaken.....7

C OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT.....8

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER.....8
C.1.1 Bevoegdheid en overeenstemming.....8
C.1.2 Procedure.....8
C.1.3 Toetsingskader soorten.....9
C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN.....10
C.2.1 Omschrijving van het project/ activiteiten.....10
C.2.2 Soorten waarvoor een omgevingsvergunning wordt gevraagd.....10
C.2.3 Periode.....10
C.2.4 Aanvullende gegevens.....10
C.2.5 Onderliggende documenten.....10
C.3 TOETSING AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING SOORTEN.....11
C.3.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek.....11
C.3.2 Effectbeoordeling.....11
C.3.3 Beschrijving noodzaak omgevingsvergunning.....11
C.3.4 Maatregelen.....11
C.3.5 Staat van instandhouding.....12
C.3.6 Wettelijk belang van het project.....12
C.3.7 Geen andere bevredigende oplossing/alternatievenafweging.....12
C.3.8 Toetsing aan overige vereisten.....12
C.3.9 Zorgplicht blijft altijd gelden.....13

D SLOTCONCLUSIE.....13

E BIJLAGEN.....14

E.1 Bijlage voorwaarden bij vervangende nestplaatsen huismus.....14

E.2 Locaties compenserende maatregelen.....15

E.3 Locaties huismusnesten.....16

A. BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De heer Bijen van het adviesbureau JOUW Wonen heeft, namens u, een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet[1] bij ons ingediend. Deze aanvraag hebben wij op 30 juli 2024 ontvangen en geregistreerd onder zaaknummer Z2024-00005196. Op 17 en 26 september 2024 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.
De aanvraag is gedaan vanwege de sloop van agrarische opstallen en de nieuwbouw van vijf woningen op de locatie Schalmedenweg 21 te Hengelo. In dit document geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een omgevingsvergunning[2] te verlenen voor een flora- en fauna-activiteit met betrekking tot twee soorten van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van huismus en steenuil opzettelijk te vernielen of te beschadigen[3]. Deze omgevingsvergunning heeft betrekking op de sloop van agrarische opstallen en de nieuwbouw van vijf woningen op de locatie Schalmedenweg 21 te Hengelo.

Deze omgevingsvergunning treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging en is geldig tot en met 6 januari 2027.

De voorschriften 11, 12, 15 en 16 blijven van kracht na afloop van de periode van de ontheffing. Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de omgevingsvergunning, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in *B. Voorschriften* bij het besluit.

- Activiteitenplan Huismus en steenuil Schalmedenweg 21 + Hengelo (Natuurbank Overijssel, 2024);
- Aanvullende informatie – Schalmedenweg 21 Hengelo (2024);
- Rapportage asbestinventarisatie agrarische opstallen aan de Schalmedenweg 21 te Hengelo (Veltkamp Milieu, 2022);
- Ruimtelijk kwaliteitsplan Rood voor Rood-regeling Schalmedenweg 21 Hengelo (Ad fontem ruimtelijk advies, 2022).

De motivering voor ons besluit is in *C. Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften
Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Hengelo;
- Adviesbureau JOUW Wonen.

---

1 Art. 5.1, tweede lid, onder g van de Ow.
2 Op basis van art. 4.6, eerste lid, onder e van het Omgevingsbesluit
3 Art. 11.37, eerste lid onder b van het Bal.

Heeft u vragen?
Neemt u dan gerust contact op via de contactgegevens vermeld in het briefhoofd onder *Inlichtingen bij*. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z2024-00005196 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Deze brief is voorzien van een elektronische ondertekening.

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken
Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.
De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:
- U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
- U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
- U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
- U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.
1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via: https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Bezwaar_klacht_informatie_schade/Bezwaar_tegen_beslissing_provincie_Overijssel.
3. Via een e-mail naar klachtenenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?
Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Als u een voorlopige voorziening aanvraagt, treedt het besluit pas in werking als de voorzieningenrechter uitspraak heeft gedaan op uw verzoek. Omdat het besluit automatisch vier weken nadat het besluit gepubliceerd is in werking treedt, is het belangrijk dat u voor die tijd een voorlopige voorziening aanvraagt. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (overijsselloket@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2024-00043822). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze omgevingsvergunning is alleen geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze omgevingsvergunning.

2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar overijsselloket@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
   - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
   - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige[4], inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
   - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd.

   Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De vergunninghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van de vergunningplicht niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de vergunninghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van de vergunningplicht te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.

4. Als de vergunninghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar overijsselloket@overijssel.nl.

---

[4] De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:
- Minimaal drie jaar ervaring heeft met het uitvoeren van soortgericht onderzoek, eventueel onder begeleiding van een ervaren ecoloog; én
- Soort specifieke kennis heeft opgedaan door middel van veldwerk, onderzoek, studie of opleiding; én
- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming én is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, EIS Nederland, FLORON, SOVON).

B.3 Soortspecifiek: Huismus

Kwetsbare periode

5. Het ongeschikt maken van nestlocaties vindt plaats buiten de kwetsbare perioden van de huismus. Ongeschikt maken van nestlocaties mag niet plaatsvinden tijdens: de broedperiode van 1 maart tot en met 31 augustus (30 september wanneer er sprake is van late vervolglegsels) en tijdens vorst (dagen met overdag temperaturen <0°C) in de periode van december tot en met februari.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huismus												

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. In de oranje periode is het eventueel mogelijk om verstorende activiteiten uit te voeren als uit beoordeling van een ecologisch deskundige blijkt dat er geen verblijfplaatsen in gebruik zijn in het plangebied.

Ongeschikt maken

6. Uiterlijk vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden controleert een ecologisch deskundige de nesten en verblijfplaatsen. Als deze nog in gebruik zijn, worden de werkzaamheden uitgesteld tot alle huismussen en steenuilen (en andere vogelsoorten) de nesten hebben verlaten.

7. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt door de dakpannen te verwijderen. U doet dit minimaal drie tot vijf dagen vóórafgaand aan de werkzaamheden. Dit doet u buiten de kwetsbare periode (voorschrift 5).

8. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van de ecologisch deskundige en gecontroleerd op hun effectiviteit. In het logboek moet aangetekend worden op welke wijze dit is gebeurd.

Alternatieve verblijfplaatsen

9. U realiseert 26 huismuskasten van het type HMT1 aan de woning binnen het plangebied (deze blijft behouden). U doet dit volgens de voorschriften zoals beschreven onder *E.1 Bijlage voorwaarden bij vervangende nestplaatsen* huismus. In het logboek geeft u aan op welke wijze aan deze vereisten voor plaatsing is voldaan, onder andere door het opnemen van foto's, waarbij een maatlat de relevante maten toont.

10. De tijdelijke kasten uit voorschrift 9 mogen worden verwijderd als:
    - De permanente maatregelen zijn opgeleverd en minimaal drie maanden beschikbaar zijn geweest voor de huismus;
    - Buiten de kwetsbare periodes zoals genoemd in voorschrift 5;
    - Onder begeleiding van een ecologisch deskundige die controleert of de kasten in gebruik zijn door beschermde soorten. Wanneer deze in gebruik zijn worden deze eerst ongeschikt gemaakt;
    - Binnen de looptijd van deze ontheffing. Na de looptijd van de ontheffing moet eerst gecontroleerd worden door een ecologisch deskundige of de huismuskasten in gebruik zijn door de huismus of andere beschermde soorten. Als dat het geval is, is een omgevingsvergunning nodig.

11. U legt zes takkenhopen aan. Deze takkenhopen zijn minimaal drie meter lang, één meter breed en één meter hoog. Elke vijf jaar voegt u nieuwe takken toe aan de takkenhopen om deze in geschikte staat te houden. U doet dit op de locaties zoals weergegeven in figuur 2 onder hoofdstuk *E.2 Locaties compenserende maatregelen*.

12. Permanente voorzieningen voor huismus realiseert u door de daken van de nieuw te bouwen woningen binnen het plangebied geschikt te maken op de volgende wijze:
    - vogelschroot wordt geplaatst na minimaal de derde panlat;

- de toegang tot de ruimte tussen de onderzijde van de dakpannen en de onderliggende panlat is maximaal 35 millimeter;
- aan zowel de voorzijde als de achterzijde van de nieuwe woningen dient er een goot aanwezig te zijn die als entree dienen voor huismussen om de ruimte onder het dak te kunnen betreden.

U maakt in het logboek inzichtelijk hoe aan dit voorschrift is voldaan, onder andere door het opnemen van foto's, waarbij een maatlat de maten toont.

B.4 Soortspecifiek: Steenuil

13. U maakt de verblijfplaats ongeschikt buiten de kwetsbare periode van de steenuil. Ongeschikt maken mag niet plaatsvinden tijdens: de kwetsbare voortplantingsperiode die loopt van 1 februari tot en met 31 juli (rood in onderstaand tabel) en als er een aaneengesloten sneeuwdek ligt.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Steenuil												

14. Minimaal drie tot vijf dagen voorafgaand aan de werkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken voor de steenuil voert u uit door de isolatieplaten te verwijderen.

15. U legt minimaal 764 vierkante meter beplanting aan binnen het plangebied als leefgebied voor de steenuil. U legt de beplanting aan in overeenstemming met het Landschappelijk inpassingsplan.

16. U plaatst minimaal twee paalkasten voor de steenuil. U doet dit op de locaties die zijn weergegeven in figuur 2 onder hoofdstuk *E.2 Locaties compenserende maatregelen*.

B.5 Overige zaken

17. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

18. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid en overeenstemming

De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Omgevingsbesluit[5]. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten. De aangevraagde activiteiten vinden plaats op, en de effecten zijn beperkt tot, het grondgebied van Overijssel. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de omgevingsvergunning is uitgevoerd in overeenstemming met paragraaf 16.5.2 van de Ow. Daarnaast zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben een adviesverzoek naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo gestuurd. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.2 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig kunnen zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert.

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	**Bevoegd bestuursorgaan en adres**
Bouwactiviteiten zoals bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving) of milieubelastende activiteiten zoals bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving	Gemeente Hengelo
Een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle E-Mail: overijsselloket@overijssel.nl

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Lonnekermeer ligt op 4,3 kilometer van het projectgebied. Op deze afstand kunnen directe effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. Eventueel kan er echter sprake zijn van indirecte effecten door stikstofdepositie. Op basis van de voorliggende aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit, kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze omgevingsvergunning kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

C.1.2.3 Uitgestelde inwerkingtreding

Deze omgevingsvergunning treedt vier weken na de bekendmaking of terinzagelegging in werking[6]. Wij hebben dit besloten omdat het verwijderen van nesten of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten onomkeerbare veranderingen kan veroorzaken die niet hersteld kunnen worden. Door deze termijn krijgen belanghebbenden de gelegenheid om binnen deze periode bezwaar te maken en een verzoek om voorlopige voorziening in te dienen bij de rechter, voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd.

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een omgevingsvergunning kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven wij kort aan welke kaders wordt getoetst.

---

5 Art. 4.6, eerste lid onder e in samenhang met art. 4.12 tweede en derde lid van het Omgevingsbesluit.

6 Art. 16.79 lid 2 van de Omgevingswet

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een omgevingsvergunningaanvraag wordt beoordeeld op basis van de regels uit het Besluit kwaliteiten leefomgeving[7] (hierna: Bkl). Bij ons oordeel houden we tevens rekening met artikel 3.56 van het Bkl. Ook de Omgevingsregeling is voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2024. Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2024[8] is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten[9] betrekken bij de afweging tot het verlenen van een omgevingsvergunning op basis van de artikelen uit het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna Bal).

C.1.3.3 Jaarrond beschermde vogelnesten

Veel vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten geen bescherming buiten het broedseizoen. Onder invloed van jurisprudentie zijn lijsten opgesteld van vogelsoorten waarvan het nest, inclusief het ecologisch functionele leefgebied, jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben twee lijsten vastgesteld:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

Het nest is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het grootbrengen van jongen. Vanaf het moment dat een soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal, totdat de jongen zelfstandig zijn is het niet toegestaan het nest te beschadigen.

Onder de vergunningplicht vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden. Activiteiten die het nest niet fysiek aantasten, maar bijvoorbeeld de ecologisch functionele omgeving, vallen ook onder de vergunningplicht. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per soort en betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de vogel te garanderen.

Nesten, inclusief het ecologisch functioneel leefgebied, van de huismus en de steenuil zijn jaarrond beschermd. Voor deze vogels geldt dat de specifieke voorwaarden voor grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied zijn daarom ook buiten het broedseizoen beschermd. Voor het verwijderen van (oude) nesten is daarom altijd een omgevingsvergunning nodig.

---

7 Art. 8.74k, 8.74l en 8.74m van het Bkl.

8 Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2024.

9 Te raadplegen via: https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Omschrijving van het project/ activiteiten

De initiatiefnemer wil de agrarische opstallen op het erf Schalmedenweg 21 te Hengelo slopen. Hiervoor in de plaats wil de initiatiefnemer vijf woningen bouwen. De planning is om hier in het voorjaar van 2025 mee te starten en dat dit een doorlooptijd van twee jaar zal hebben. Het doel van het project is om het aanwezige asbest binnen het plangebied uit de leefomgeving te verwijderen en om door het bouwen van vijf woningen een bijdrage te leveren tegen het woningtekort.

Figuur 1: Ligging van het plangebied (geel omkaderd).

C.2.2 Soorten waarvoor een omgevingsvergunning wordt gevraagd

U vraagt een omgevingsvergunning aan om nesten en rustplaatsen van huismus en steenuil opzettelijk te vernielen of te beschadigen[10,11].

C.2.3 Periode

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode van 2 september 2024 tot en met 6 januari 2027.

C.2.4 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 30 juli 2024 ontvangen. Op 6 september 2024[12] zijn aanvullende gegevens gevraagd. Op 17[13] en 26[14] september 2024 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Activiteitenplan Huismus en steenuil Schalmedenweg 21 + Hengelo (Natuurbank Overijssel, 2024)[15];
- Aanvullende informatie – Schalmedenweg 21 Hengelo (2024)[16];

---

10 Art. 11.37, eerste lid onder b van het Bal.
11 Art 11.54, eerste lid onder b van het Bal.
12 Documentnummer D2024-00040143
13 Documentnummer D2024-00041625 en D2024-00041626
14 Documentnummer D2024-00046768
15 Kenmerk provincie D2024-00035106
16 Kenmerk provincie D2024-00041626

- Rapportage asbestinventarisatie agrarische opstallen aan de Schalmedenweg 21 te Hengelo (Veltkamp Milieu, 2022)[17];
- Quickscan natuurwaardenonderzoek Schalmedenweg 21 Hengelo (Natuurbank Overijssel, 2023)[18];
- Ruimtelijk kwaliteitsplan Rood voor Rood-regeling Schalmedenweg 21 Hengelo (Ad fontem ruimtelijk advies, 2022)[19].

C.3 TOETSING AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING SOORTEN

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de handreiking soortenbescherming[20] en de kennisdocumenten van de huismus (versie 2.1, februari 2023) en de steenuil (versie 1.0, juli 2017) bij onze toetsing.

C.3.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het Activiteitenplan[21] wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Een quickscan met veldbezoek op 1 augustus 2023;
- Een onderzoek naar de huismus op 15 april en 1 mei 2024.

Tijdens het veldbezoek voor de quickscan is er een nest van de steenuil waargenomen in de varkensstal aan de noordkant van het terrein. De steenuil nestelt achter in de schuur, waar een gat in het isolatiemateriaal zit.

Tijdens het onderzoek naar huismussen zijn 13 nesten waargenomen binnen het plangebied. De locatie van deze nesten staat weergegeven in figuur 3 onder *E.3 Locaties huismusnesten*.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek voldoende is uitgevoerd om aan of afwezigheid van verblijfplaatsen vast te stellen.

C.3.2 Effectbeoordeling

Door de werkzaamheden gaan 13 nesten van de huismus en 1 nest van de steenuil verloren. Ook gaat bijbehorend essentieel leefgebied voor beide soorten verloren.

C.3.3 Beschrijving noodzaak omgevingsvergunning

Het slopen van de agrarische opstallen in het plangebied leidt tot vergunningplichtige activiteiten, namelijk het vernielen van 13 nesten van de huismus en 1 nest van de steenuil. Hier heeft u een omgevingsvergunning voor nodig.

---

17 Kenmerk provincie D2024-00041625
18 Kenmerk provincie D2024-00035108
19 Kenmerk provincie D2024-00046769
20 Scholten-Huizendveld, H.T. (2022) Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing soortenbescherming, Provincie Overijssel
21 Hoofdstuk 4

C.3.4 Maatregelen

De voorgestelde maatregelen, zoals beschreven in het activiteitenplan[22], zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus en de steenuil. Met deze maatregelen worden negatieve effecten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- De sloop wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van huismus en steenuil (voorschrift 5 en 13);
- Er worden 26 tijdelijke huismuskasten opgehangen aan het woonhuis binnen het plangebied (voorschrift 9);
- Er worden 6 takkenbossen gerealiseerd voorafgaand aan de sloop die permanent aanwezig blijven (voorschrift 11);
- De nieuwbouw wordt voorzien van daken die geschikt zijn als nestgelegenheid voor de huismus (voorschrift 12);
- In het plangebied wordt 764 vierkante meter beplanting aangelegd die geschikt is als leefgebied voor de steenuil (voorschrift 15);
- Er worden twee paalkasten geplaatst die geschikt zijn voor de steenuil (voorschrift 16).

C.3.5 Staat van instandhouding

Dankzij de te nemen maatregelen wordt het doden en verwonden van individuen voorkomen. Ook blijft er tijdens en na de werkzaamheden voldoende nestgelegenheid en leefgebied aanwezig binnen het plangebied, waardoor de soort aanwezig kan blijven in het plangebied. Daardoor wordt geen afbreuk gedaan aan het streven om de huismus en de steenuil binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Wij oordelen dat een afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding niet aan de orde is.

C.3.6 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Zoals aangetoond in het asbestinventarisatierapport[23] is er asbest aanwezig in het plangebied. Het verwijderen van dit asbest is van belang voor de openbare veiligheid en de volksgezondheid. Daarbij draagt het bouwen van nieuwe woningen door middel van de rood voor rood regeling bij aan het woningtekort in Nederland[24].

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.7 Geen andere bevredigende oplossing/alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken[25]. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Het slopen van een gebouw op een andere locatie zou geen oplossing bieden voor het asbest op deze locatie. Een sanering van het asbest of een verbouwing zou ook leiden tot het verloren gaan van de aanwezige nestplaatsen en is daarmee geen gunstiger alternatief voor de huismus en de steenuil. De werkwijze en de planning zijn aangepast op de ecologie van de huismus en de steenuil.

C.3.8 Toetsing aan overige vereisten

---

22 Hoofdstuk 8
23 Kenmerk provincie D2024-00041625
24 Ad Fontem Ruimtelijk Advies (2022), Landschappelijk inpassingsplan RvR Schalmedenweg 21 Hengelo.
25 Op basis van art. 8.74k, eerste lid onder a van het Bkl.

Op basis van het Bkl[26] houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om op basis hiervan aan de gevraagde omgevingsvergunning extra voorschriften te verbinden of een omgevingsvergunning te weigeren.

C.3.9 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in het Bal[27]. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D SLOTCONCLUSIE

De aangevraagde omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit wordt op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten wordt niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de omgevingsvergunning.

[26] Art. 3.56 van het Bkl.
[27] Art. 11.27 van het Bal

E Bijlagen

E.1 Bijlage voorwaarden bij vervangende nestplaatsen huismus

Voor de vervangende nestplaatsen geldt:

- dat ze minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de oorspronkelijke nestplaats aanwezig zijn, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen;
- dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichter bijeen, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- dat ze zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden liggen;
- dat ze op minimaal 3 meter hoogte gerealiseerd worden;
- dat er een passende broedruimte aangeboden wordt. Een kunstmatige nestruimte (binnenmaten) moet voldoen aan de volgende eisen:
- een bodemmaat van circa 13 B x25 L cm,
- een hoogte van circa 14 cm en
- een invliegopening met meer breedte dan hoogte (diameter max. 3.5 cm);
- dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dak overstek of iets dergelijks. Temperatuurverloop in nestplaatsen van huismus wordt bepaald door de oriëntatie van deze nestplaatsen;
- dat binnen 50 m van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is. Het gaat dan om struiken met een hoogte van 2 á 3 meter hoog. Die zorgen voor voldoende effectiviteit. De effectiviteit wordt verhoogd als het om altijdgroene struiken, dicht vertakte struiken of stekelige struiken gaat;
- dat er altijd (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplaatsen beschikbaar zijn. Met name inheemse planten/struiken en enkele inheemse grote bomen zijn leverancier van eiwitrijk voedsel (kleine zachte insecten, larven, rupsen) voor de jongen. Altijd groenblijvende struiken/bomen, dicht vertakte hagen, gevelbegroeiing of plekken onder daken zijn geschikt als collectieve slaapplek (en tevens voor dekking) voor mannetjes, ongepaarde vrouwtjes en jonge vogels;
- dat er altijd plekken voor stofbaden zijn (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter);
- dat er water om te drinken en om in te baden aanwezig is. Daarbij moet er binnen 1 á 2 meter hogere struiken aanwezig zijn als dekking om op te drogen;
- dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor volwassen vogels of (net uitvliegende) jonge vogels;
- dat ze van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden geïntegreerd, bevestigd of ingemetseld. Of de duurzaamheid voldoende is hangt van meerdere factoren af, bijvoorbeeld van het type materiaal (hout, houtbeton, aardewerk, en dergelijke), van de houtsoort (ceder en robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging, de aangebrachte plek (bijvoorbeeld onder een dakgoot of een andere vorm van overhang of vol in zon en wind), het te verwachten gebouwbeheer (bij schilderwerk verdwijnen regelmatig aangebrachte voorzieningen) en of het beheer en onderhoud van de voorziening (herstel bij gebreken) geregeld is;
- dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen;
- dat het beheer van het gebouw (en de ecologisch functionele omgeving) duurzaam geregeld is. Het gaat om een duurzame maatregel voor de lange termijn. Dit beheer moet gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.

E.2 Locaties compenserende maatregelen

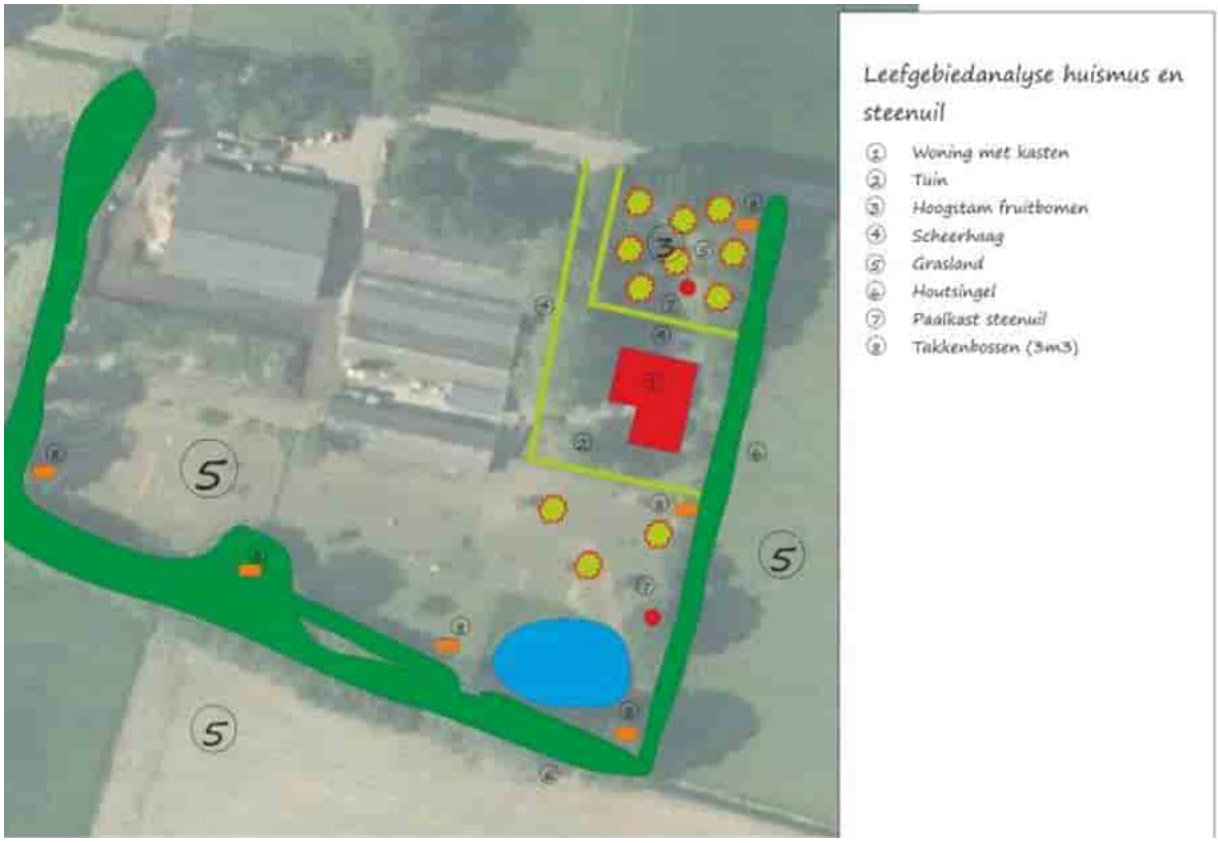

Figuur 2: Locaties takkenbossen, weergegeven met nummer 8 (oranje rechthoeken) en paalkasten, weergegeven met nummer 7 (rode bolletjes)

E.3 Locaties huismusnesten

Figuur 3: Locaties van de vastgestelde huismusnesten binnen het plangebied, weergegeven met een gele ster.

Verkennend bodemonderzoek

Schalmedenweg 21, Hengelo

Opdrachtgever
Veltkamp Milieu
Flierveldsweg 26
7554 SP HENGELO

Projectnummer
210699-1

Autorisatie

Redactie:	paraaf	Datum	status
De heer F. Visser		11-03-2022	Definitief
Eindredactie/kwaliteitscontrole:	paraaf	Datum	status
De heer E. Wagenaar		11-03-2022	Definitief

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Singel 60, 9001 XP GROU
Telefoon: +31 (0) 566-653130 Internet: www.bodemvisie.nl
Rabobank, rekeningnummer NL38 RABO 0118.7529.79
KvK-nummer 58074201, BTW-nummer: NL852861825B01

INHOUD

1	**INLEIDING**	**3**
1.1	Voorwaarden en uitgangspunten	3
1.2	Indeling rapportage	3
2	**VOORONDERZOEK**	**4**
2.1	Algemeen	4
2.2	Bekende gegevens	4
2.3	Conclusies vooronderzoek en onderzoekshypothese	4
3	**UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN**	**6**
3.1	Algemeen	6
3.2	Veldwerkzaamheden	6
3.3	Chemisch-analytisch onderzoek	7
3.4	Toetsingskader	7
4	**RESULTATEN**	**9**
4.1	Zintuiglijke waarnemingen	9
4.2	Analyseresultaten boven- en ondergrond	11
4.3	Analyseresultaten grondwater	11
4.4	Analyseresultaten aanvullend bodemonderzoek	12
4.5	Interpretatie onderzoeksresultaten	12
4.6	Toetsing hypothese	13
5	**CONCLUSIES EN ADVIES**	**14**

BIJLAGEN:

1. *Topografische ligging*
2. *Situatietekening met boorlocaties*
3. *Profielbeschrijvingen*
4. *Analysecertificaten*
5. *Toetsing analyseresultaten*

1 INLEIDING

In opdracht van Veltkamp Milieu is door Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse van de Schalmedenweg 21 te Hengelo.

Aanleiding tot het uitvoeren van het onderzoek betreffen de voorgenomen nieuwbouw op de locatie. Het onderzoek heeft als doel, inzicht te verschaffen in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse. Teneinde vast te kunnen stellen, of deze al dan niet een belemmering vormt voor de beoogde nieuwbouw.

1.1 Voorwaarden en uitgangspunten

Bij een verkennend bodemonderzoek dienen de volgende normen te worden gevolgd:

- Voorafgaand aan het bodemonderzoek dient een vooronderzoek conform de richtlijnen in de Nederlandse Eind Norm (NEN) 5725: “Bodem, leidraad voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, oriënterend en nader onderzoek” te worden verricht;
- Het verkennend bodemonderzoek dient te voldoen aan de richtlijnen in de Nederlandse Eind Norm (NEN) 5740: “Bodem, onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek”.

Volledigheidshalve merken wij op dat Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV een onafhankelijk opererend adviesbureau is, welke op generlei wijze verbonden is met de opdrachtgever voor het onderzoek of de eigenaar van de onderzoekslocatie.

1.2 Indeling rapportage

In het onderhavige rapport wordt eerst ingegaan op de locatiegegevens en het vooronderzoek. Vervolgens komen de veldwerkgegevens, het laboratoriumonderzoek en de analyseresultaten aan bod. De rapportage wordt afgesloten met een bespreking van de analyseresultaten en de bijbehorende conclusies.

2 VOORONDERZOEK

2.1 Algemeen

Het vooronderzoek is gebaseerd op de NEN 5725. In het kader van het vooronderzoek is informatie ingewonnen uit de volgende bronnen:

- informatie van de opdrachtgever;
- informatie van de huidige bewoner;
- interpreteren van topografische en geohydrologische kaarten;
- informatie uit het bodeminformatiesysteem van de provincie Overijssel (omgevingsrapportage);
- een locatie-inspectie.

2.2 Bekende gegevens

De onderzoekslocatie aan de Schalmedenweg 21 bevindt zich in een landelijk gebied, ten noorden van de woonkern van Hengelo. De onderzochte locatie staat kadastraal bekend als: gemeente Hengelo, sectie V, nummers 43 en 44 (deels) en heeft een totaal oppervlak van circa 17.500 m^2.

Op het adres is een veehouderij gevestigd. Het gaat om een intensieve veehouderij waar vleesvarkens (900), vleesstieren en -kalveren (380) worden gehouden. Het voornemen bestaat om de werkzaamheden elders voort te zetten en de stallen en opstallen te laten slopen. De bedrijfswoning op de oostzijde van de locatie zal worden gehandhaafd. De agrarische bestemming voor de locatie zal worden gewijzigd in een woonbestemming. Het voornemen bestaat om ter plaatse van de bedrijfslocatie en de zuidelijk gelegen weide vijf woningen te realiseren. In de toekomst zullen ter plaatse van de weide, ten oosten van de houtwal en de huidige onderzoekslocatie, eveneens woningen worden gerealiseerd.

Uit informatie van het kadaster (bagviewer.nl) blijkt, dat de (eerste) bebouwing op de locatie omstreeks 1979 is gerealiseerd. Hiervoor is het terrein, voor zover bekend, altijd onbebouwd geweest. Uit informatie van de provincie Overijssel (omgevingsrapportage) blijkt, dat voor de locatie, behoudens een sinds 1991 aanwezige brandstoftank, geen relevante bodeminformatie bekend is met betrekking tot milieuverdachte locaties, voorgaand bodemonderzoek en/of uitgevoerde bodemsaneringen.

Tijdens de locatie-inspectie is een bovengrondse brandstoftank waargenomen op het buitenterrein, tussen de stallen, in een lekbak. De stallen zijn voorzien van betonverharding en asbestverdachte dakbeplating (met dakgoten). Tevens is het erf deels verhard met beton. Op de (noord)westzijde van het adres bevindt zich een tweetal gronddepots (circa 75 m^3 en 500 m^3). Deze grond is vermoedelijk vrijgekomen bij graafwerkzaamheden op eigen locatie. Op het depot is een sterke bijmenging met puin waargenomen.

Op basis van informatie van de huidige eigenaar blijkt, dat in de jaren ’70 het terrein voorafgaande aan het realiseren van de panden tot de vaste grond is ontgraven. De panden zijn vervolgens op de vaste grond gebouwd. Het erf is vervolgens aangevuld met slooppuin, afkomstig van een fabriek uit Hengelo. Op basis van het jaartal van toepassing dient het puin als asbestverdacht te worden beschouwd.

2.3 Conclusies vooronderzoek en onderzoekshypothese

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de NEN 5740 'Bodem - Landbodem' - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond. Voor de bedrijfslocatie (deellocatie A) is op basis van het langdurige (bedrijfsmatige) gebruik de onderzoeksstrategie voor een diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde verontreinigende stof op schaal van monsterneming (VED-HE-NL) gehanteerd. Voor het zuidelijke terreindeel, de weide (deellocatie B), is de onderzoeksstrategie voor een onverdachte niet-lijnvormige locatie (ONV-NL) gehanteerd. De bovengrondse brandstoftank (deellocatie C) is separaat onderzocht, conform de onderzoeksstrategie voor een verdachte locatie met een plaatselijke bodembelasting met een duidelijke verontreinigingskern (VEP).

Opmerking: op verzoek van de opdrachtgever is geen inpandig bodemonderzoek verricht. Tevens is, op verzoek van de opdrachtgever, (vooralsnog) geen asbestonderzoek uitgevoerd.

PFAS

Bij grondverzet en het toepassen van grond dient te worden voldaan aan de eisen die het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat stelt aan PFAS en GenX. Voor de aanvraag van een omgevingsvergunning, in het kader van bouw of een bestemmingsplanwijziging, is onderzoek op PFAS verplicht als de locatie door de ligging verdacht is op het voorkomen van hoge gehalten aan PFAS (bijvoorbeeld ter plaatse of nabij bronlocaties). Voorbeelden van bronlocaties zijn bepaalde industrieën, stortlocaties of voormalige brandlocaties. Hoewel PFAS diffuus verspreid in de bodem in Nederland voorkomt, en op veel plaatsen in gehalten boven de detectielimiet wordt aangetroffen, is op basis van het vooronderzoek geen informatie verkregen over de eventuele aanwezigheid van PFAS en GenX op de locatie. Op basis van de mogelijke afvoer van grond zijn, op verzoek van de opdrachtgever, een aantal mengmonsters samengesteld voor analyse op PFAS.

NB: Bij de interpretatie van het totaal aan onderzoeksgegevens dient, gezien de gehanteerde strategie (gebaseerd op de Nederlandse Norm NEN 5740), welke is gericht op een indicatieve beoordeling van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem, rekening gehouden te worden met een zeker restrisico. Tevens wordt erop gewezen, dat onderhavig onderzoek een momentopname

3 UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN

3.1 Algemeen

De werkzaamheden zijn uitgevoerd op basis van de BRL SIKB 2000 protocol 2001: 'Plaatsen van handboringen en peilbuizen en nemen van grondmonsters etc'. en protocol 2002: 'Het nemen van grondwatermonsters'. Voor deze protocollen is Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV in het bezit van een procescertificaat (certificaatnummer: NC-SIK-20350), welke is afgegeven door Normec Certification B.V.

De chemische analyses zijn uitgevoerd door het de door de Raad voor Accreditatie (RvA) geaccrediteerde laboratorium SGS Environmental Analytics B.V. te Rotterdam. Het onderzoeksprogramma is in tabel 3.1 opgesomd.

Tabel 3.1: onderzoeksprogramma

Locatie	Bodemlaag	Onderzoek	Boornr.	Analysepakket
A. Bedrijfslocatie (circa 8.500 m^2)	Bovengrond Ondergrond Grondwater	17 x boring tot 0,5 m -mv 5 x boring tot grondwater 1 x boring met peilbuis*	01 t/m 10, 12 t/m 24	4 x standaardpakket grond 2 x PFAS grond 1 x standaardpakket grondwater
B. Weide (circa 8.750 m^2)	Bovengrond Ondergrond Grondwater	13 x boring tot 0,5 m -mv 4 x boring tot grondwater 2 x boring met peilbuis	25 t/m 43	3 x standaardpakket (boven)grond 2 x standaardpakket (onder)grond 1 x PFAS (grond) 2 x standaardpakket grondwater
C. Bovengrondse dieseltank (< 10 m^2)	Verdachte laag	1 x boring met peilbuis*	11	1 x minerale olie + BTEXN (grond) 1 x standaardpakket grondwater

Toelichting op tabel:
m -mv: meter minus maaiveld;
Standaardpakket grond: metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), PAK (VROM 10), minerale olie, PCB's;
Standaardpakket grondwater: metalen, vluchtige aromaten (BTEXN), vluchtige chloorkoolwaterstoffen (18 verbindingen), minerale olie.
*: Grondwateronderzoek voor deellocaties A en C is gecombineerd uitgevoerd.

3.2 Veldwerkzaamheden

Het veldwerk is uitgevoerd op 21, 24 en 25 januari 2022 (plaatsen boringen en peilbuizen) door de heer D.M. Reitsema en de heer W. Zoer (monsternemer in opleiding). De bemonstering van het grondwater is uitgevoerd op 7 februari 2022, eveneens door de heer D.M. Reitsema. De locaties van de boringen en peilbuizen zijn weergegeven op de situatietekening in bijlage 2.

Het opgeboorde materiaal is beoordeeld op textuur, kleur en zintuiglijk waarneembare verontreinigingen. De gegevens van de monsterpunten zijn verwerkt tot boorprofielen, welke zijn opgenomen als bijlage 3. De globale bodemopbouw en de relevante zintuiglijke waarnemingen zijn beschreven in paragraaf 4.1. Voor het vaststellen van een eventueel aanwezige olieverontreiniging is gebruik gemaakt van de olie-op-water-test.

De grootte en de kleurschakering van de oliefilm op het werkwater geven een indicatie van de mate van verontreiniging. Voor het laboratoriumonderzoek zijn van de bovengrond (0,0-0,5 m-mv) uit iedere boring grondmonsters genomen. Uit de boringen tot 2,0 m-mv is per iedere halve meter een grondmonster genomen. Bodemlagen met afwijkende kenmerken (textuur, kleur, aanwezigheid bodemvreemd materiaal, etc) zijn apart bemonsterd.

3.3 Chemisch-analytisch onderzoek

De samenstelling van de analysepakketten is als volgt:

Standaardpakket grond:

- zware metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink;
- Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK);
- PCB's (Polychloorbifenyl);
- minerale olie (GC);

Aanvullend:

- PFAS (28), Handelingskader;
- vluchtige aromatische koolwaterstoffen (BTEXN);

Standaardpakket grondwater:

- zware metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink;
- vluchtige aromatische koolwaterstoffen (BTEXN);
- vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen;
- minerale olie (GC).

3.4 Toetsingskader

De analyseresultaten zijn getoetst aan het toetsingskader uit de Wet Bodembescherming. Het toetsingskader bestaat uit achtergrond- (voor grond) en streefwaarden (voor grondwater) alsmede interventiewaarden. Het gemiddelde van achtergrondwaarde (voor grond) of streefwaarde (voor grondwater) en de interventiewaarde wordt als tussenwaarde aangeduid.

Een beschrijving van de waarden is hieronder weergegeven:

Achtergrondwaarden (AW) (alleen voor grond)

De achtergrondwaarden geven de milieuhygiënische kwaliteit voor bodem, waarop geen locatie-specifieke bodembelasting is opgetreden. De achtergrondwaarden geven derhalve de gemiddelde gehalten van de parameters in gebieden, waarin geen antropogene beïnvloeding van de bodem heeft plaatsgevonden.

Streefwaarden (S) (alleen voor grondwater)

De streefwaarden geven het uiteindelijk te bereiken kwaliteitsniveau voor de bodem aan. De streefwaarden hebben betrekking op de in de natuur voorkomende achtergrondconcentraties, of detectiegrenzen bij stoffen die niet in natuurlijke milieus voorkomen. Ook is er een risicobenadering in de streefwaarden geïntegreerd.

Tussenwaarden (T)

De tussenwaarde ofwel het criterium voor nader onderzoek (gemiddelde van achtergrond- en interventiewaarde) is vastgesteld om aan te geven dat een nader onderzoek nodig is. Voor stoffen waarvoor geen achtergrondwaarde is vastgesteld, dient ½ (interventiewaarde) gehanteerd te worden.

Interventiewaarden (I)
De interventiewaarden geven het concentratieniveau voor verontreinigende stoffen aan waarboven sprake is van ernstige bodemverontreiniging. Indien de interventiewaarde voor grond een bodemvolume van 25 m³ of voor grondwater een bodemvolume van 100 m³ overschrijdt, is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Voor asbest geldt dit omvangscriterium niet en is er al sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging, als de interventiewaarde in enig bodemvolume wordt overschreden.

In bijzondere situaties kan ook bij concentraties beneden de interventiewaarden sprake zijn van een geval van ernstige verontreiniging. De interventiewaarden zijn gebaseerd op de risico's voor de volksgezondheid en het ecosysteem. De achtergrond- en interventiewaarden in de grond zijn gerelateerd aan het gehalte aan lutum en organische stof (humus) van de bodem.

Wanneer een gehalte tussen de achtergrondwaarde/ streefwaarde en de tussenwaarde ligt, wordt dit in de tekst aangeduid als een licht verhoogd gehalte. Een gehalte tussen de tussenwaarde en de interventiewaarde wordt aangeduid als een matig verhoogd gehalte. Een gehalte boven de interventiewaarde wordt aangeduid als een sterk verhoogd gehalte.

Het toetsingskader bevat een aantal voorschriften voor toetsing in het geval het gehalte/ de concentratie van één parameter of de gehalten/ concentraties van één of meer stoffen behorend bij een somparameter beneden de detectiegrens liggen. In dit geval dient de detectiegrens met een factor 0,7 vermenigvuldigd te worden en vervolgens getoetst. In de onderhavige rapportage zijn overschrijdingen van de achtergrond- of streefwaarden, die uitsluitend het gevolg van dergelijke statistische bewerkingen, genegeerd. Dergelijke toetsingsresultaten hebben ons inziens geen toegevoegde waarde. Uitsluitend, wanneer sprake is van significante overschrijding van de toetsingswaarden door de detectiegrenzen, worden waarden beneden detectiegrenzen behandeld.

Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en baggerspecie
Bij het toepassen van grond of baggerspecie op de landbodem gelden voor PFAS houdende grond de normen uit onderstaande tabel 4.3, mits de toepassing niet is gelegen binnen een grondwaterbeschermingsgebied.

Tabel 4.3: Toepassingsnormen voor het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem (in µg/kg d.s.)

Bodemfunctieklasse	PFOA	Overige PFAS (per individuele stof)
Landbouw/natuur	1,9	1,4
Landbouw/natuur bij achtergrondwaarde groter dan 0,8/0,9	de lokale achtergrondwaarde, ten hoogste 7,0	de lokale achtergrondwaarde, ten hoogste 3,0
Wonen	7,0	3,0
Industrie	7,0	3,0

4 RESULTATEN

4.1 Zintuiglijke waarnemingen

In het veld zijn de fysische bodemeigenschappen per te onderscheiden bodemlaag omschreven. In tabel 4.1 is de globale bodemopbouw weergegeven zoals deze tijdens de veldwerkzaamheden is aangetroffen. Hierbij is de bodemopbouw van peilbuis 07 representatief gesteld. Hierbij wordt opgemerkt dat een groot aantal boringen zijn gestaakt door de aanwezigheid van een (volledige) puinlaag in de ondergrond. Voor een beschrijving van de bodemopbouw, op boorpuntniveau, wordt naar de boorprofielen in bijlage 3 verwezen.

Tabel 4.1: globaal overzicht bodemopbouw

Diepte (m-mv.)	Samenstelling
0,00 - 0,50	Zand, matig fijn, matig siltig
0,50 - 1,50	Leem, sterk zandig
1,50 - 3,00*	Zand, matig grof, sterk siltig, matig humeus

*: maximale boordiepte

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn ter plaatse van enkele boringen bodemvreemde materialen waargenomen, welke zouden kunnen duiden op de aanwezigheid van bodemverontreiniging. In onderhavige tabel 4.2 is hier een overzicht van opgenomen.

Tabel 4.2: overzicht bijmenging in de bodem

Boring	Diepte (m-mv.)	Bijmenging
04	0,57 - 0,90 0, 90 -	Baksteen (sporen) Bitumen (brokken), gestaakt
06	0,70 - 1,00	Baksteen (matig)
07	0,50 -	Puin (volledig), gestaakt
08	0,25 -	Puin (volledig), gestaakt
10	0,40 - 0,50	Puin (sporen)
11	0,08 - 0,50 0,50 - 1,50	Olie/water-reactie (zwak) Olie/water-reactie (matig), diesel (geur, passieve waarneming), puin (matig), rubber (brokken)
12	0,00 - 0,10	Asfalt (brokken)
13	0,00 - 0,50 0,50 - 1,00	Baksteen (resten) Baksteen (resten), bitumen (zwak)
14	0,25 - 1,00 1,00 -	Puin (sterk), asfalt (zwak) Puin (volledig), gestaakt
15	0,08 - 0,90 0,90 - 1,30 1,30 -	Puin (sterk), asfalt (brokken) Puin (matig) Puin (volledig), gestaakt
16	0,08 - 0,50 0,50 -	Puin (sterk), asfalt (brokken) Puin (volledig), gestaakt
17	0,08 - 0,50 0,80 - 1,30	Puin (matig) Puin (matig, plastic (resten)
18	0,15 - 0,50	Puin (brokken)
19	0,00 - 0,50	Puin (sterk)
20	0,08 - 0,50	Puin (sterk)
21	0,08 - 0,50	Puin (sterk)
22	0,25 - 1,00	Puin (matig), textiel (resten)
24	1,50 - 3,00	Puin (zwak), bitumen (resten)
25	0,20 - 0,50	Puin (resten)
26	0,00 - 0,40	Puin (brokken)
27	0,00 - 0,50	Baksteen (resten)
28	0,00 - 0,50 1,15 - 1,50 1,50 -	Puin (resten) Puin (sterk) Puin (volledig), gestaakt
29	0,00 - 0,50 1,15 - 1,50 1,50 -	Baksteen (resten) Puin (sterk) Puin (volledig), gestaakt

Tabel 4.2: overzicht bijmenging in de bodem (vervolg)

Boring	Diepte (m-mv.)	Bijmenging
30	0,00 - 0,50	Baksteen (resten)
36	0,70 - 1,20	Puin (resten)
37	0,00 - 0,50 0,50 -	Baksteen (resten) Puin (volledig), gestaakt
38	0,50 - 0,80 0,80 -	Puin (resten) Puin (volledig), gestaakt
39	0,75 - 1,50 1,50 -	Baksteen (resten) Puin (volledig), gestaakt

Zoals uit tabel 4.1 blijkt, is in het overgrote deel van de boringen een bijmenging met puin waargenomen. Hoewel op het maaiveld en in de opgeboorde grond visueel geen asbestverdacht materiaal is waargenomen, wordt het voorkomen van ondefinieerbaar puin in de bodem als indicator voor de mogelijke aanwezigheid van asbest beschouwd. Vooralsnog is, op verzoek van de opdrachtgever, geen verkennend asbestonderzoek (conform NEN 5707/5897) uitgevoerd. Bij het samenstellen van de (meng)monsters voor analyse, is rekening gehouden met de bodemvreemde materialen en meest verdachte bodemlagen.

Ter plaatse van de bovengrondse dieseltank (boring 11) zijn visueel oliecomponenten waargenomen (met olie-op-water-test) en is een verdachte (brandstof)geur waargenomen (passieve waarneming). Ter plaatse van boring 23 zijn in de ondergrond slibresten aangetroffen, welke op de mogelijke aanwezigheid van een slootdemping zouden kunnen duiden. Er is ter plaatse geen dempingsmateriaal waargenomen.

In tabel 4.3 zijn de resultaten van metingen tijdens de bemonstering van het grondwater weergegeven.

Tabel 4.3: resultaten van metingen aan het grondwater

Peilbuis nr.	Filterdiepte (m-mv)	Grondwaterstand (m-mv)	pH-waarde (-/-)	Troebelheid (NTU)	EC (µS/cm)
11	2,0 - 3,0	1,10	6,78	25,2	984
24	2,0 - 3,0	1,60	6,80	17,5	2.504
31	2,0 - 3,0	1,25	6,86	25,4	1.350
41	1,2 - 2,2	0,70	6,88	19,5	296

De gemeten waarden in het grondwater wijken, met uitzondering van een verhoogde NTU (>10), niet af van de waarden welke onder de natuurlijke omstandigheden verwacht kunnen worden. Een nader onderzoek naar de verhoogde NTU (>10) wordt niet noodzakelijk geacht.

4.2 Analyseresultaten boven- en ondergrond

De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 4. In de tabellen in bijlage 5 zijn de analyseresultaten getoetst aan de achtergrond- en interventiewaarden. De resultaten van de toetsing zijn in tabel 4.4 samengevat.

Tabel 4.4: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Mengmonster traject m -mv)*	Boring(en)	Parameters			Indicatieve toetsing (BBK)
		> achtergrondwaarde =< tussenwaarde (licht verontreinigd)	> tussenwaarde =< interventiewaarde (matig verontreinigd)	> interventiewaarde (sterk verontreinigd)	
Deellocatie A: bedrijfslocatie					
A-M1 *(0,70-1,00)*	06	Lood (82,8), minerale olie (600)	PAK (24,3)	-	Niet toepasbaar
A-MM2 *(0.08-0,58)*	14, 15, 16	Zink (202), PCB (0,09), Minerale olie (1.200)	Lood (296), PAK (24,1)	-	Niet toepasbaar
A-MM3 *(0,08-0,50)*	17, 19, 20, 21	Zink (161), PAK (5,08), PCB (0,0441)	-	-	Klasse Industrie**
A-M4 *(1,50-2,00)*	24	Cadmium (1,19), kwik (0,188), lood (287), zink (311), PAK (12,1), PCB (0,0249)	-	-	Klasse Industrie
Deellocatie B: weide					
B-MM1 *(0,00-0,50)*	26, 27, 28, 29	-	-	-	Altijd Toepasbaar
B-MM2 *(1,15-1,80)*	28, 29	Cadmium (0,742), lood (196), PCB (0,0719), minerale olie (767)	Zink (541)	PAK (115)	Niet toepasbaar**
B-MM3 *(0,00-0,50)*	32, 34, 36, 38, 40, 42	Kobalt (17,8)	-	-	Altijd Toepasbaar**
B-M4 *(0,00-0,50)*	37	-	-	-	Altijd Toepasbaar
B-MM5 *(0,70-1,25)*	36, 39	Cadmium (2,04), kwik (0,276), lood (262), nikkel (57,9), PCB (0,0465)	Koper (119)	Zink (735), PAK (73,5)	Niet toepasbaar
Deellocatie C: bovengrondse dieseltank					
C-M1 *(1,30-1,50)*	11	Minerale olie (1.170)	-	-	Niet toepasbaar

* minimale en maximale bemonsteringsdiepte

** indicatieve toetsing BBK, inclusief PFAS-analyse

4.3 Analyseresultaten grondwater

De analysecertificaten zijn opgenomen als bijlage 4. In de tabellen in bijlage 5 zijn de analyseresultaten getoetst aan de streef- en interventiewaarden. De resultaten van de toetsing zijn in tabel 4.6 samengevat.

Tabel 4.5: Analyseresultaten grondwater (as3000) monsters (gehalten in µg/l, tenzij anders aangegeven)

Monsteromschrijving	Diepte filter (m-mv)	Maximale toetsingswaarde		
		> streefwaarde =< tussenwaarde (licht verontreinigd)	> tussenwaarde =< interventiewaarde (matig verontreinigd)	> interventiewaarde (sterk verontreinigd)
11	2,0 - 3,0	Barium (85), zink (70), benzeen (1,0) xylenen (9,4), naftaleen (0,71), minerale olie (85)	-	-
24	2,0 - 3,0	Zink (120)	Barium (390)	-
31	2,0 - 3,0	-	Barium (520)	-
41	1,2 - 2,2	Barium (52)	-	-

4.4 Analyseresultaten aanvullend bodemonderzoek

Zoals uit tabel 4.4 blijkt, zijn in een drietal mengmonsters (A-MM2; 0,08-0,58 m-mv, B-MM2; 1,15-1,80 m-mv en B-MM5; 0,70-1,25 m-mv) voor lood, zink, koper en/of PAK gehalten boven de tussenwaarde of interventiewaarde gemeten. Om een eerste indruk te verkrijgen van de verspreiding van de verhoogde gehalten ter plaatse van de mengmonsters zijn de monsters separaat op de betreffende parameters geanalyseerd. De resultaten van dit aanvullend bodemonderzoek zijn in tabel 4.6 opgenomen.

Tabel 4.6: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Boring (traject m -mv)	> achtergrondwaarde =< tussenwaarde (licht verontreinigd)	> tussenwaarde =< interventiewaarde (matig verontreinigd)	> interventiewaarde (sterk verontreinigd)
14 *(0,25-0,75)*	PAK (15,3)	lood (409)	-
15 *(0,08-0,58)*	PAK (5,77)	-	-
16 *(0,08-0,50)*	Lood (51,9)	PAK (32,5)	-
28 *(1,15-1,50)*	Zink (389)	-	PAK (113)
29 *(1,30-1,80)*	-	Zink (698)	PAK 41,2)
36 *(0,70-1,20)*	PAK (2,2)	-	-
39 *(0,75-1,25)*	-	Koper (159), PAK (37,2)	Zink (838)

4.5 Interpretatie onderzoeksresultaten

Tijdens de veldwerkzaamheden is ter plaatse van het overgrote deel van de boringen een bijmenging met puin waargenomen. In de ondergrond is op het overgrote deel van de locatie, inclusief de weide, een (volledige) puinlaag aanwezig. Naar verluid betreft dit een in de jaren ’70 aangebrachte laag met slooppuin, afkomstig van een fabriek uit Hengelo.

Ter plaatse van een bovengrondse dieseltank (boring 11) zijn visueel oliecomponenten waargenomen (met olie-op-water-test) en is een verdachte (brandstof)geur waargenomen (passieve waarneming). Ter plaatse van boring 23 zijn in de ondergrond slibresten aangetroffen, welke op de mogelijke aanwezigheid van een slootdemping zouden kunnen duiden. Er is ter plaatse geen dempingsmateriaal waargenomen.

De onderzoeksresultaten van het verkennend bodemonderzoek, inclusief aanvullend bodemonderzoek zijn als volgt samen te vatten:

- in de separaat geanalyseerde monsters van de sterk puinhoudende ondergrond ter plaatse van boring 28 (1,15-1,50 m-mv) en boring 29 (1,30-1,80 m-mv), zijn sterke verontreinigingen met PAK aangetoond. Ter plaatse van boring 29 is tevens voor zink een matige verontreiniging gemeten;
- in het separaat geanalyseerde en zwak puinhoudende monster van de ondergrond, ter plaatse van boring 39 (0,75-1,25 m-mv), is een sterke verontreiniging met zink aangetoond. Voor koper en PAK zijn matige verontreinigingen gemeten;
- naast bovengenoemde sterke verontreinigingen, zijn in de grond ter plaatse van boring 14 (0,25-0,75 m-mv) voor lood en ter plaatse van boring 06 (0,7-1,0 m-mv) en 16 (0,08-0,50 m-mv) voor PAK, matige verontreinigingen aangetoond. De matig verhoogd gemeten gehalten zijn vermoedelijk te relateren aan de bijmenging met asfalt en puin in de geanalyseerde monsters;
- Ter plaatse van een bovengrondse dieseltank is in het separaat geanalyseerd grondmonster van boring 11 (1,3-1,5 m-mv) voor minerale olie een lichte verontreiniging aangetoond. In het grondwater zijn voor barium, zink, minerale olie en vluchtige aromaten lichte verontreinigingen gemeten. De visuele waarnemingen (matige olie/water-reactie) zijn ter plaatse analytisch (deels) bevestigd;

- In de overige geanalyseerde (meng)monsters van de grond zijn voor de geanalyseerde parameters hoogstens lichte verontreinigingen aangetoond. De gemeten gehalten aan PFAS zijn allen lager dan de in het 'tijdelijk handelingskader' vastgestelde achtergrondwaarden;
- In de grondwatermonsters ter plaatse van peilbuis 24 en 31 zijn matig verhoogde concentraties aan barium gemeten. Ter plaatse van peilbuis 41 en de overige geanalyseerde parameters zijn hoogstens lichte verontreinigingen aangetoond. Aangezien barium niet in (sterk) verhoogde gehalten in de grond zijn aangetroffen, hebben de matig verhoogde concentraties aan barium vermoedelijk een natuurlijke oorsprong kunnen hebben. Ook zou sprake kunnen zijn van een (nog) niet volledig hersteld chemisch bodemevenwicht, na plaatsing van de peilbuis. Echter, kan vooralsnog niet worden uitgesloten dat de matig verhoogde concentraties aan barium te relateren zijn aan antropogene invloeden.

4.6 Toetsing hypothese

Op basis van de licht tot sterk verhoogd gemeten gehalten in de grond en de licht tot matig verhoogd gemeten concentraties in het grondwater, dient voor alle onderzochte (deel)locaties de hypothese 'verdacht' te worden aangenomen. Sterke verontreinigingen vereisen extra saneringsmaatregelen en -procedures, indien grondwerkzaamheden in de betreffende bodemlagen worden uitgevoerd (zie hoofdstuk 5).

Heterogeen verspreid zijn in de puinhoudende bodem verontreinigingen aangetoond. Plaatselijk is sprake van sterke verontreinigingen. Vermoedelijk is op de locatie sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging (criterium omvang sterke verontreiniging > 25 m^3). De beschikbare onderzoeksresultaten geven onvoldoende inzicht in de omvang van de aangetroffen verontreinigingen**.** Voor het bepalen van de omvang en verspreiding van de verontreinigingen wordt voorafgaand aan eventuele grondwerkzaamheden een nader bodemonderzoek (conform de NTA 5755) noodzakelijk geacht. Het nader onderzoek dient inzicht te verschaffen in de omvang van de matige en sterke verontreinigingen in de grond en het grondwater. Geadviseerd wordt het nader bodemonderzoek te combineren met een verkennend asbestonderzoek (conform NEN 5707 en NEN5897). Het voorkomen van ondefinieerbaar puin in de bodem geldt namelijk als indicator voor de mogelijke aanwezigheid van asbest.

5 CONCLUSIES EN ADVIES

Tijdens de veldwerkzaamheden is ter plaatse van het overgrote deel van de boringen een bijmenging met puin waargenomen. In de ondergrond is op het overgrote deel van de locatie, inclusief de weide, een (volledige) puinlaag aanwezig. Naar verluid betreft dit een in de jaren ’70 aangebrachte laag met slooppuin, afkomstig van een fabriek uit Hengelo. Ter plaatse van een bovengrondse dieseltank zijn visueel oliecomponenten (met olie-op-water-test) en een verdachte (brandstof)geur waargenomen (passieve waarneming). Bij het samenstellen van de (meng)monsters voor analyse, is rekening gehouden met de bodemvreemde materialen en meest verdachte bodemlagen.

Uit de onderzoeksresultaten blijkt, dat ter plaatse van de westzijde van de weide in een tweetal separaat geanalyseerde en sterk puinhoudende monsters (boring 28 en 29) van de ondergrond, sterke verontreinigingen met PAK zijn aangetoond. Ter plaatse van boring 29 is tevens voor zink een matige verontreiniging gemeten. In een zwak puinhoudend monster van de ondergrond ter plaatse van de oostzijde van de weide (boring 39), is een sterke verontreiniging met zink aangetoond. Voor koper en PAK zijn matige verontreinigingen gemeten.

Naast bovengenoemde sterke verontreinigingen zijn in de grond ter plaatse van het agrarische bedrijfsgedeelte voor lood (boring 14) en PAK (boring 06 en 16) matige verontreinigingen aangetoond. De matige verontreinigingen zijn vermoedelijk te relateren aan de bijmenging met asfalt en puin in de geanalyseerde monsters.

Ter plaatse van een bovengrondse dieseltank is in het meest verdachte bodemtraject van de grond, voor minerale olie, een lichte verontreiniging aangetoond. het grondwater zijn voor zware metalen, minerale olie en vluchtige aromaten lichte verontreinigingen gemeten. De visuele waarnemingen (matige olie/water-reactie) zijn ter plaatse analytisch (deels) bevestigd.

In de overige geanalyseerde (meng)monsters van de grond zijn voor de geanalyseerde parameters hoogstens lichte verontreinigingen aangetoond. De gemeten gehalten aan PFAS zijn allen lager dan de in het ‘tijdelijk handelingskader’ vastgestelde achtergrondwaarden;

In de grondwatermonsters ter plaatse van peilbuis 24 en 31 zijn matig verhoogde concentraties aan barium gemeten. Ter plaatse van peilbuis 41 en de overige geanalyseerde parameters zijn hoogstens lichte verontreinigingen aangetoond.

Algehele conclusie

Op basis van de resultaten van het verkennend bodemonderzoek zijn er vanuit milieuhygiënisch oogpunt aandachtspunten betreffende de voorgenomen herontwikkeling van de locatie. De (kwaliteit van de) bodem wordt grotendeels ongeschikt geacht voor de realisatie van woningbouw. Heterogeen verspreid zijn in de puinhoudende bodem verontreinigingen aangetoond, waarbij plaatselijk sprake is van een sterke verontreinigingsgraad. Vermoedelijk is op de onderzoekslocatie sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging (criterium omvang sterke verontreiniging > 25 m^3). De beschikbare onderzoeksresultaten geven echter vooralsnog onvoldoende inzicht in de omvang van de aangetroffen verontreinigingen. Voor het bepalen van de omvang en verspreiding van de verontreinigingen wordt, voorafgaand aan eventuele grondwerkzaamheden een nader bodemonderzoek (conform de NTA 5755) geadviseerd.

Voor de uitvoering van een eventueel nader bodemonderzoek gelden de volgende adviezen:

- Aanbevolen wordt een nader onderzoek af te stemmen op de toekomstige ontwikkelingsplannen. De kosten als gevolg van de bodemverontreiniging zouden in dit geval inzichtelijk kunnen worden gemaakt, zodat dit in een exploitatiebegroting kan worden geïntegreerd;
- Geadviseerd wordt om tijdens het nader onderzoek gebruik te maken van een hydraulische kraan. Handmatige boringen door de volledige puinlaag zijn niet uitvoerbaar. De aard van het bodemvreemd materiaal en de kwaliteit van de bodem onder de puinlaag zijn derhalve nog niet inzichtelijk. Overwogen kan worden, het nader onderzoek uit te laten voeren nadat er geen bedrijfsactiviteiten meer op de locatie plaatsvinden. Dit in verband met de inzet van groot materiaal. In dit kader kan tevens worden overwogen enkele inpandige boringen uit te laten voeren;
- Naar aanleiding van de matig verhoogde concentraties aan barium in het grondwater ter plaatse van peilbuis 24 en 31 wordt geadviseerd om in eerste instantie een herbemonstering uit te laten voeren. Uit een herbemonstering kan blijken of het chemisch bodemevenwicht zich (grotendeels) hersteld heeft of dat de verhoogde concentraties mogelijkerwijs toch te relateren zijn aan antropogene invloeden;
- Geadviseerd wordt het nader bodemonderzoek te combineren met een verkennend asbestonderzoek (conform NEN 5707 en NEN5897). Het voorkomen van ondefinieerbaar puin in de bodem wordt als indicator beschouwd voor de mogelijke aanwezigheid van asbest. Bovendien is in de ondergrond ter plaatse van overgrote deel van het terrein een volledige puinlaag aanwezig, welke vermoedelijk afkomstig is van een fabriekslocatie. Op basis van het jaartal van toepassing (jaren ’70) dient het puin als asbestverdacht te worden beschouwd;
- Voor het verkrijgen van inzicht in de milieuhygiënische kwaliteit en de afzetmogelijkheden van de gronddepots op de locatie, wordt een partijkeuring grond (conform de BRL SIKB 1000) geadviseerd.

De aanwezigheid van sterke verontreinigingen vereist extra saneringsmaatregelen en -procedures, indien graafwerkzaamheden in de betreffende bodemlagen worden uitgevoerd. Dit houdt onder meer in, dat werkzaamheden bij het bevoegde gezag (provincie Overijssel) gemeld dienen te worden, middels een (deel)saneringsplan. Voorts dienen de werkzaamheden door een BRL 7000 gecertificeerde aannemer, onder toezicht van een BRL 6000 gecertificeerd milieukundig begeleider, te worden uitgevoerd. Eventuele vrijkomende grond dient naar een erkende be-/verwerker te worden afgevoerd.

BIJLAGE 1:

REGIONALE LIGGING ONDERZOEKSLOCATIE

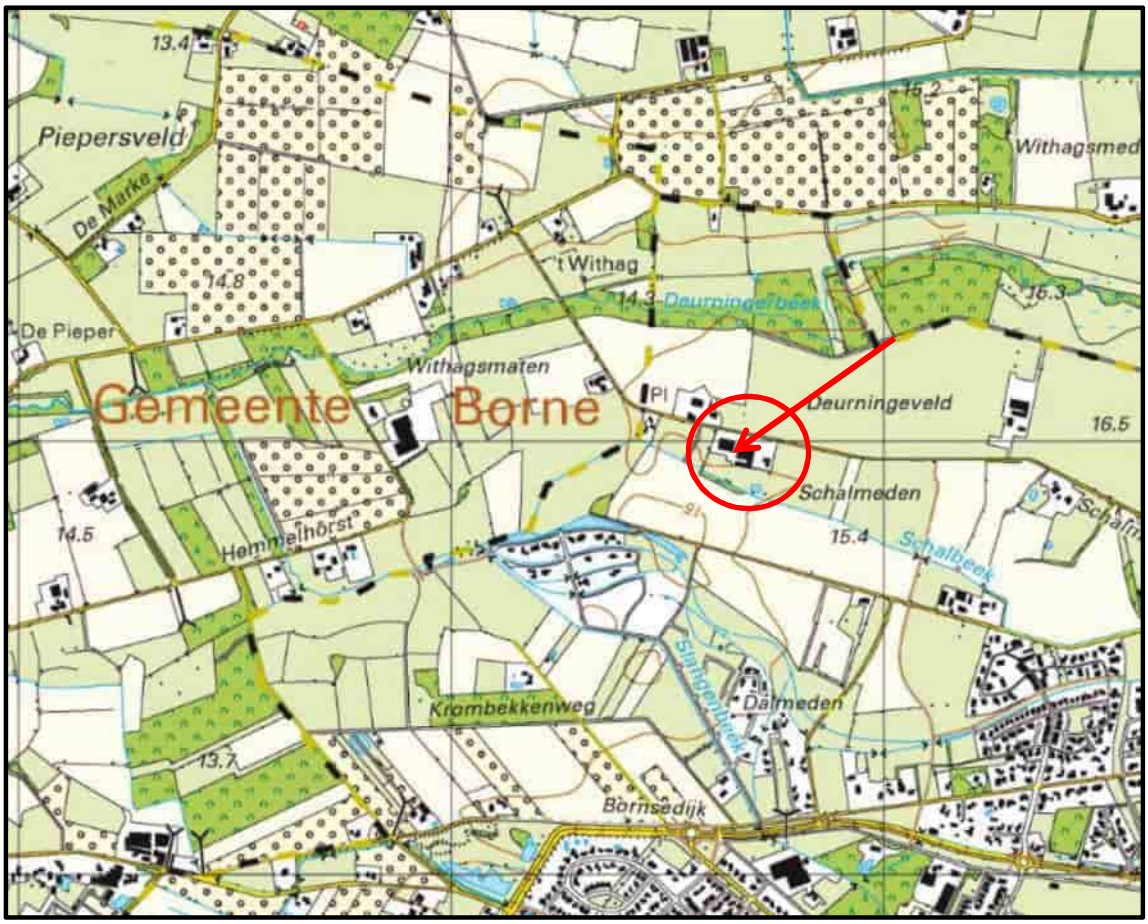

REGIONALE LIGGING ONDERZOEKSLOCATIE	
Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo
Projectnummer	210699-1
Opdrachtgever	Veltkamp Milieu

BIJLAGE 2:

SITUATIE MET MONSTERNAMEPUNTEN

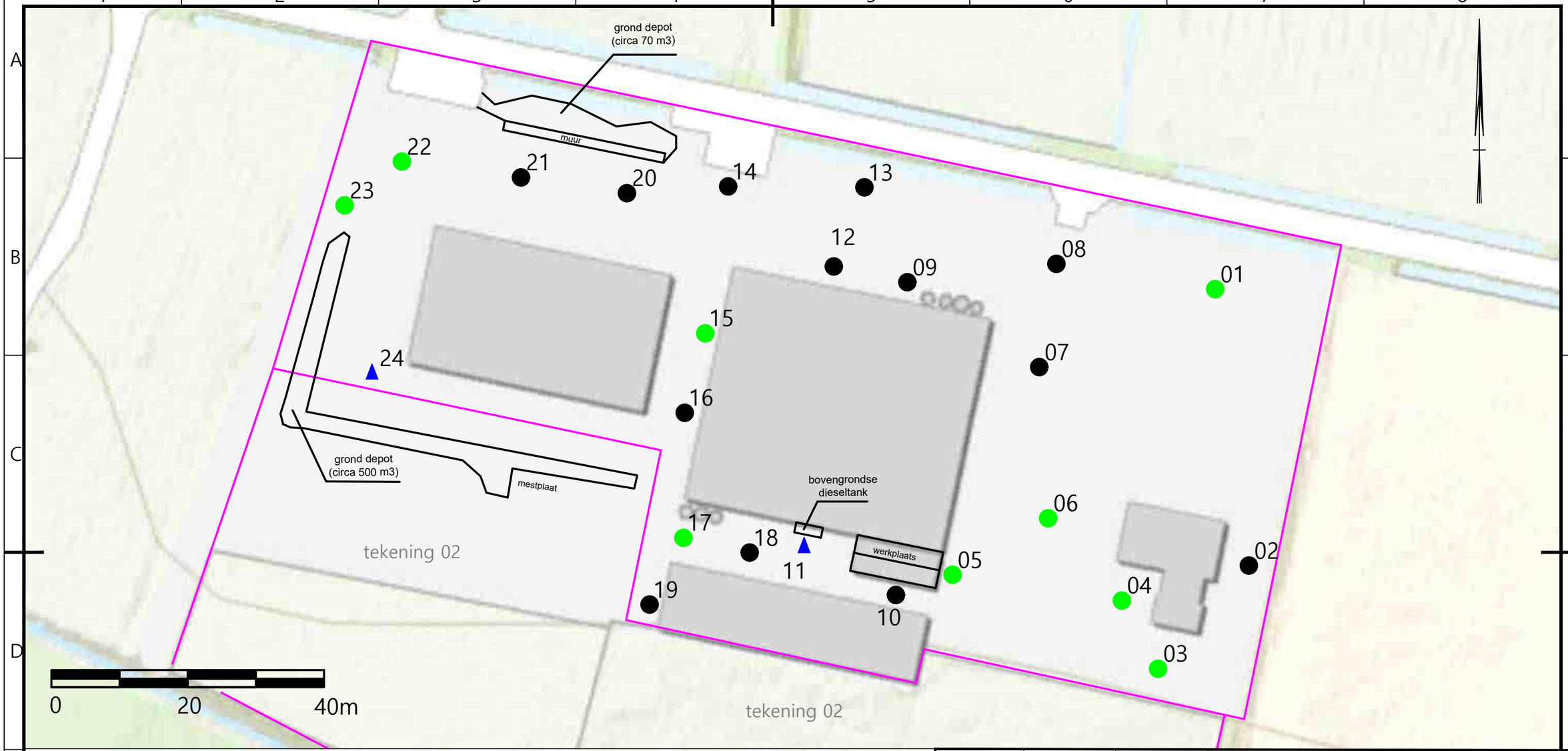

Legenda

- Grens locatie
- 01 Boring tot 1,0 m-mv
- 02 Boring tot 2,0 m-mv
- 03 Boring met peilbuis

Getekend door	Datum getekend	Gecontroleerd		Documentstatus
LT	09-03-2022	FV		DEF
Project nr. 210699-1	Tekeningnummer 1	Schaal 1:600	Formaat A3	

Project
VO Schalmedenweg 21 te Hengelo

Opdrachtgever
Veltkamp Milieu

Onderdeel
Overzicht locatie en situering boringen

BODEMVISIE
milieu en veiligheid
Singel 60, 9001 XP Grou
T: 0566 - 653130
E: info@bodemvisie.nl
I: www.bodemvisie.nl

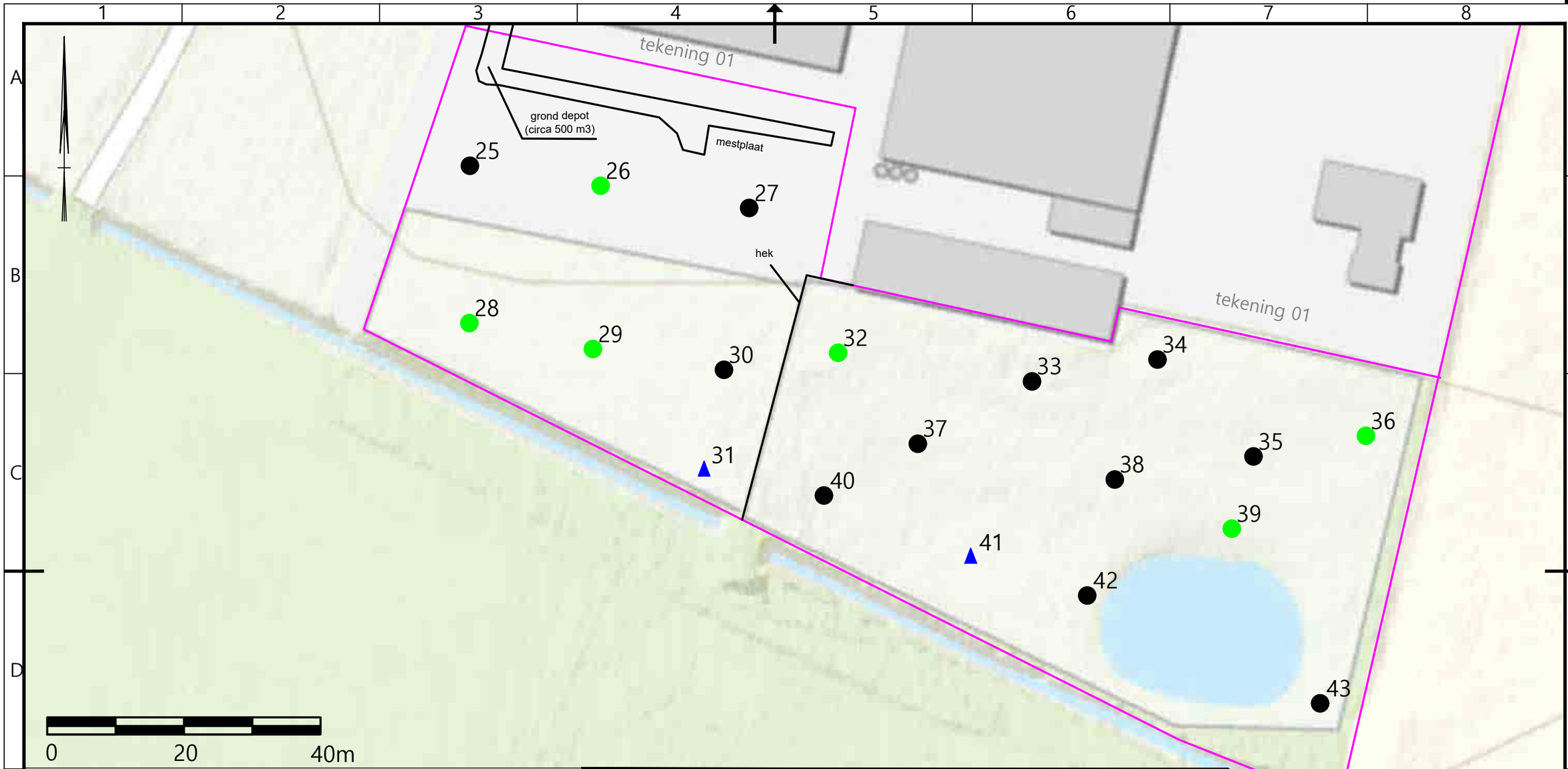

Legenda

- Grens locatie
- 01 Boring tot 1,0 m-mv
- 02 Boring tot 2,0 m-mv
- 03 Boring met peilbuis

Getekend door	Datum getekend	Gecontroleerd		Documentstatus
LT	09-03-2022	FV		DEF
Project nr. 210699-1	Tekeningnummer 2	Schaal 1:600	Formaat A3	

Project
VO Schalmedenweg 21 te Hengelo

Opdrachtgever
Veltkamp Milieu

Onderdeel
Overzicht locatie en situering boringen

BODEMVISIE
milieu en veiligheid
Singel 60, 9001 XP Grou
T: 0566 - 653130
E: info@bodemvisie.nl
I: www.bodemvisie.nl

BIJLAGE 3:

BOORPROFIELEN

01

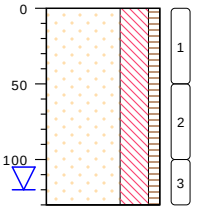

gras / cm tov maaiveld 0

zand, matig fijn, uiterst siltig, zwak humeus, neutraal creme, bruin, resten leem, edelman, gestaakt

-130

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 01
96496728

02

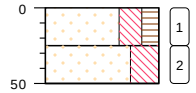

gazon / cm tov maaiveld 0

zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, donker bruin, edelman

-25

zand, matig fijn, uiterst siltig, neutraal creme, grijs, edelman

-50

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 02
96496729

03

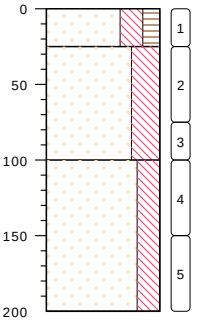

gras / cm tov maaiveld 0

zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, donker bruin, edelman

-25

zand, matig fijn, uiterst siltig, neutraal beige, creme, brokken leem, edelman

-100

zand, matig fijn, sterk siltig, licht grijs, edelman

-200

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 03
96496730

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

04

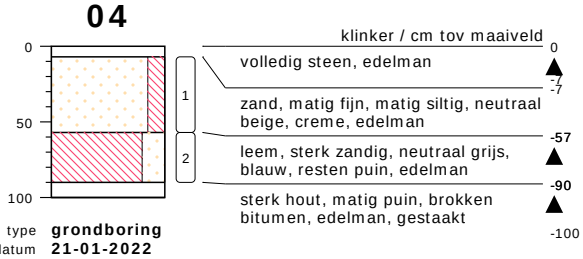

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 04
96496731

05

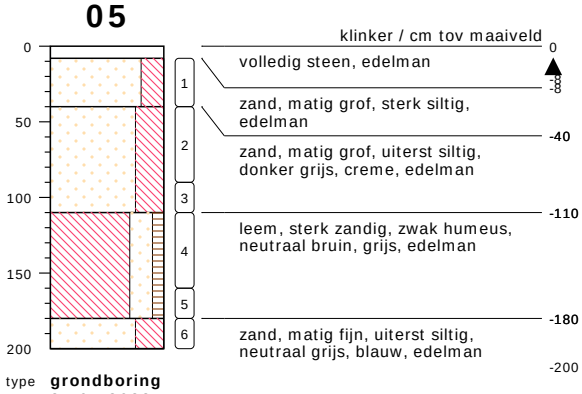

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 05
96496732

meetpunt 05
96496733

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

06

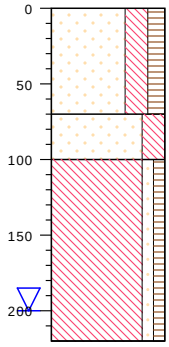

gazon / cm tov maaiveld 0

zand, matig fijn, sterk siltig, matig humeus, donker bruin, edelman

-70

zand, matig grof, sterk siltig, neutraal creme, grijs, matig baksteen, edelman

-100

leem, zwak zandig, zwak humeus, donker beige, edelman

-220

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

07

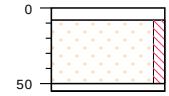

klinker / cm tov maaiveld 0

volledig steen, edelman

-8

zand, matig grof, zwak siltig, donker creme, beige, edelman, gestaakt op puin

-50

uiterst baksteen, edelman

-55

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 07, laag 50-55
96496740

08

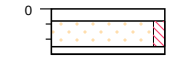

klinker / cm tov maaiveld 0

volledig steen, edelman

-8

zand, matig grof, zwak siltig, neutraal creme, beige, edelman

-25

uiterst puin, edelman, gestaakt

-30

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 08
96496734

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

09

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

10

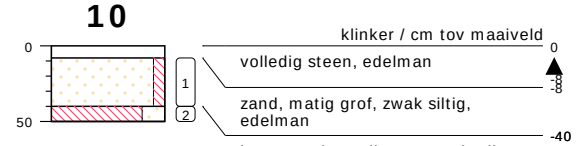

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

11

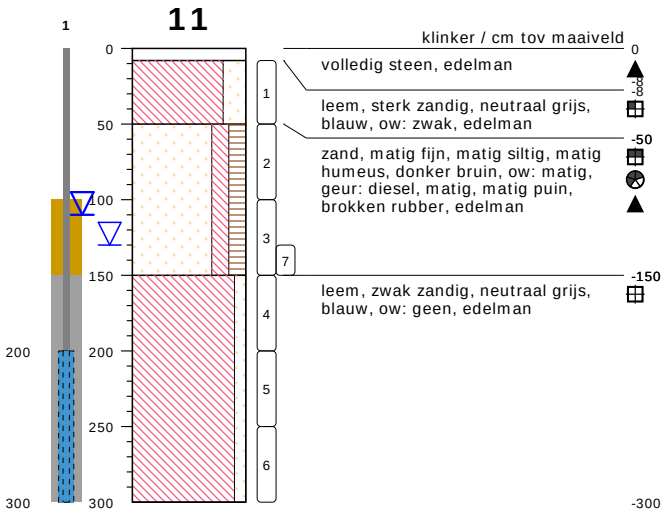

type **peilbuis met 1 filter**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 11
101719694

meetpunt 11
101719695

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

12

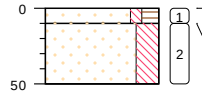

erf / cm tov maaiveld 0

zand, matig fijn, zwak siltig, matig humeus, brokken asfalt, matig grind, edelman

-10

zand, matig fijn, sterk siltig, neutraal beige, creme, edelman

-50

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 12
96496735

meetpunt 12
96496736

13

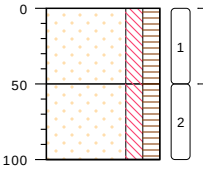

gras / cm tov maaiveld 0

zand, matig grof, matig siltig, matig humeus, resten baksteen, edelman

-50

zand, matig grof, matig siltig, matig humeus, resten baksteen, zwak bitumen, edelman

-100

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 13
96496737

meetpunt 13
96496738

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

meetpunt 13, laag 50-100, bijz. undefined
96496741

14

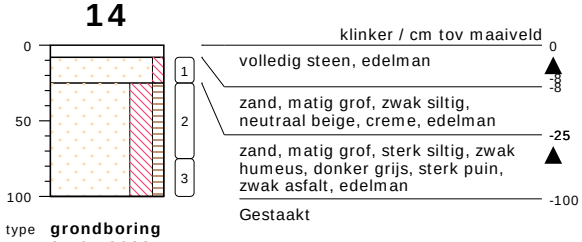

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 14
96496739

15

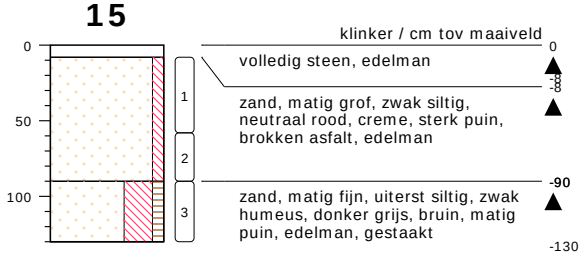

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

16

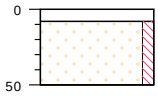

klinker / cm tov maaiveld 0

volledig steen, edelman

-30

zand, matig grof, zwak siltig, neutraal rood, creme, sterk puin, brokken asfalt, edelman

-50

Gestaakt

type **grondboring**
datum **21-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

17

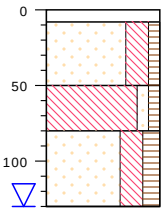

klinker / cm tov maaiveld 0

edelman

-8

zand, matig grof, sterk siltig, zwak humeus, donker bruin, creme, matig puin, edelman

-50

leem, zwak zandig, zwak humeus, neutraal grijs, blauw, edelman

-80

zand, matig grof, sterk siltig, matig humeus, donker bruin, grijs, matig puin, resten plastic, edelman

-130

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 17
101719698

18

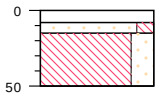

klinker / cm tov maaiveld 0

volledig steen, edelman

-30

zand, matig grof, matig siltig, neutraal creme, grijs, edelman

-15

leem, sterk zandig, neutraal grijs, blauw, brokken puin, edelman

-50

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

19

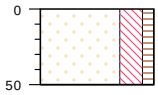

erf / cm tov maaiveld 0

zand, matig fijn,sterk siltig, zwak humeus, neutraal bruin, creme, sterk puin, edelman

-50

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 19
101719696

meetpunt 19
101719697

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

20

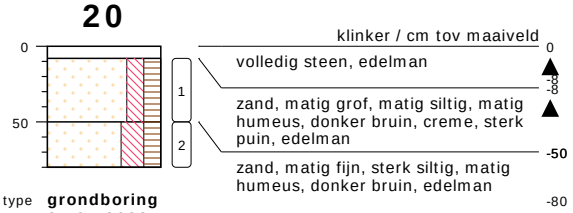

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 20
101719699

21

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

22

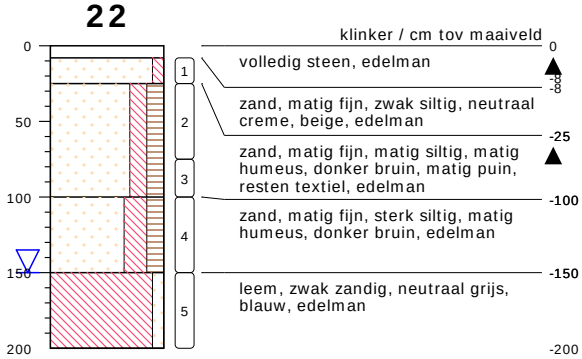

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

23

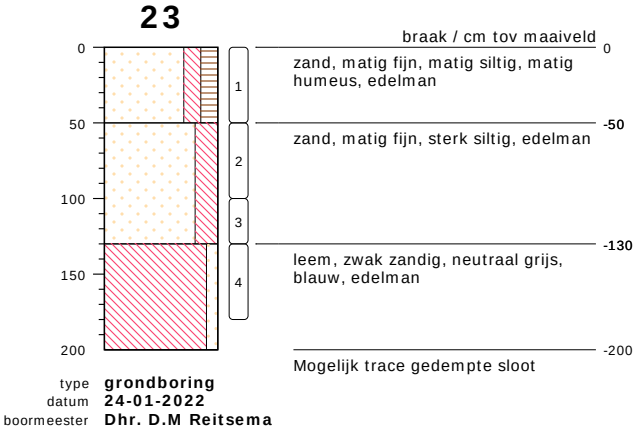

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 23
101719691

meetpunt 23
101719692

24

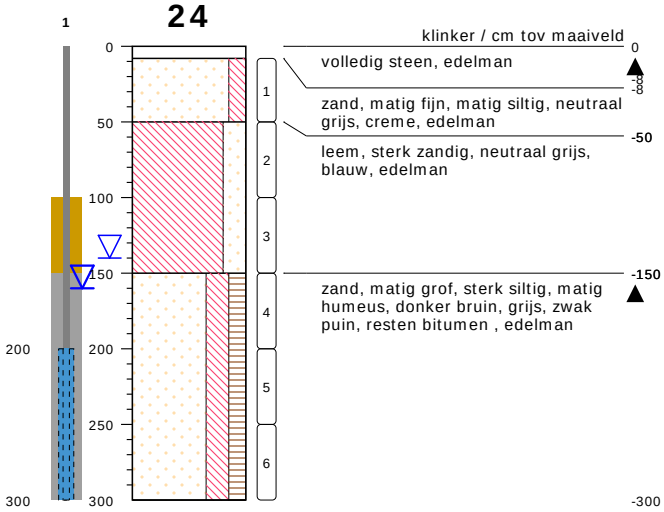

type **peilbuis met 1 filter**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 24
101719693

meetpunt 24, laag 150-300, bijz. undefined
101719705

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

25

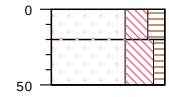

weiland / cm tov maaiveld

1	zand, matig grof, sterk siltig, matig humeus, donker bruin, edelman	0
2	zand, matig grof, uiterst siltig, zwak humeus, neutraal creme, beige, resten puin, edelman	-20
		-50

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 25
101719700

26

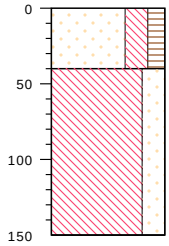

weiland / cm tov maaiveld

1	zand, matig grof, sterk siltig, matig humeus, donker bruin, brokken puin, edelman	0
2	leem, sterk zandig, neutraal creme, beige, sterk roest, laagjes zand, edelman	-40
3		
4		-150

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

27

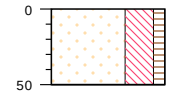

weiland / cm tov maaiveld

1	zand, matig fijn, uiterst siltig, zwak humeus, neutraal creme, beige, matig roest, resten baksteen, edelman	0
		-50

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 27
101719701

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

28

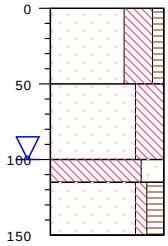

weiland / cm tov maaiveld

1	zand, matig fijn, uiterst siltig, zwak humeus, neutraal creme, beige, matig roest, resten puin, edelman	0 – -50
2	zand, matig fijn, uiterst siltig, neutraal creme, beige, resten roest, edelman	-50 – -100
3	leem, sterk zandig, neutraal grijs, edelman	-100 – -115
4	zand, matig grof, zwak siltig, matig humeus, neutraal zwart, sterk puin, edelman	-115 – -150

Gestaakt

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 28
101719702

meetpunt 28, laag 115-150
101719703

29

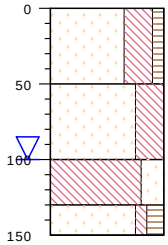

weiland / cm tov maaiveld

1	zand, matig fijn, uiterst siltig, zwak humeus, neutraal creme, beige, matig roest, resten baksteen, edelman	0 – -50
2	zand, matig fijn, uiterst siltig, neutraal creme, beige, edelman	-50 – -100
3	leem, sterk zandig, neutraal grijs, edelman	-100 – -130
4	zand, matig grof, zwak siltig, matig humeus, neutraal bruin, grijs, sterk puin, edelman	-130 – -150

Gestaakt

type **peilbuis met 1 filter**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

30

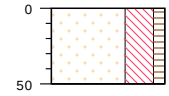

weiland / cm tov maaiveld

0	zand, matig fijn, uiterst siltig, zwak humeus, neutraal creme, beige, matig roest, resten baksteen, edelman
-50	

type **grondboring**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

31

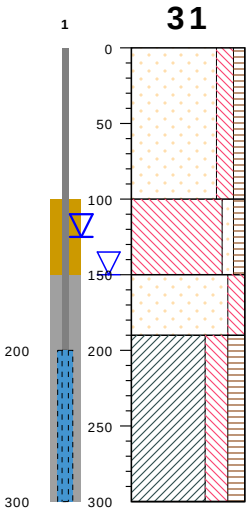

weiland / cm tov maaiveld

0	zand, matig grof, matig siltig, zwak humeus, licht bruin, creme, edelman
-100	leem, zwak zandig, zwak humeus, neutraal roestbruin, edelman
-150	zand, matig grof, matig siltig, neutraal grijs, groen, edelman
-190	klei, sterk siltig, matig humeus, neutraal bruin, grijs, edelman, beek klei ?
-300	

type **peilbuis met 1 filter**
datum **24-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 31, laag 150-190
101719704

32

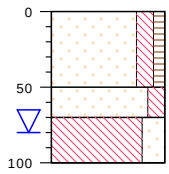

weiland / cm tov maaiveld

0	zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, neutraal beige, grijs, matig roest, edelman
-50	zand, matig grof, matig siltig, neutraal creme, roestbruin, matig roest, edelman
-70	leem, sterk zandig, neutraal grijs, bruin, edelman
-100	2x gestaakt steen/puin

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

33

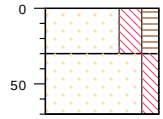

weiland / cm tov maaiveld 0

zand, matig grof, sterk siltig, matig humeus, neutraal beige, grijs, resten roest, edelman

-30

zand, matig grof, matig siltig, licht grijs, resten roest, resten keileem, edelman

-70

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

34

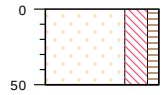

weiland / cm tov maaiveld 0

zand, matig fijn,sterk siltig, zwak humeus, neutraal beige, grijs, edelman, gestaakt op puin

-50

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 34
102052340

35

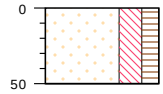

weiland / cm tov maaiveld 0

zand, matig grof, sterk siltig, matig humeus, neutraal beige, grijs, edelman

-50

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

36

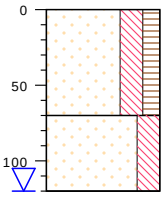

weiland / cm tov maaiveld 0

zand, matig grof, sterk siltig, matig humeus, neutraal beige, grijs, edelman

-70

zand, matig fijn, sterk siltig, licht grijs, zwart, resten puin, edelman

-120

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 36
102052342

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

37

weiland / cm tov maaiveld

1	zand, matig grof, sterk siltig, zwak humeus, neutraal beige, resten baksteen, edelman	0 ▲
	Gestaakt	-50

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 37
102197548

38

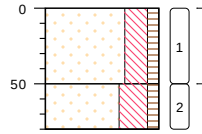

weiland / cm tov maaiveld

1	zand, matig grof, sterk siltig, zwak humeus, neutraal beige, bruin, matig roest, edelman	0 ▲
2	zand, matig fijn, uiterst siltig, zwak humeus, donker creme, grijs, resten puin, edelman, gestaakt	-50 ▲
		-80

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 38
102197547

39

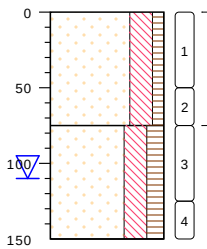

weiland / cm tov maaiveld

1	zand, matig grof, sterk siltig, zwak humeus, neutraal beige, grijs, matig roest, edelman	0 ▲
2		-75
3	zand, matig grof, sterk siltig, matig humeus, neutraal zwart, resten baksteen, edelman	▲
4		
	Gestaakt	-150

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 39
102052341

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

40

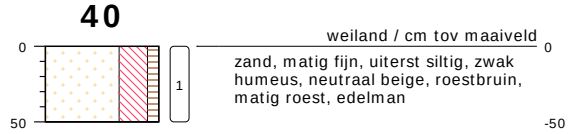

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

41

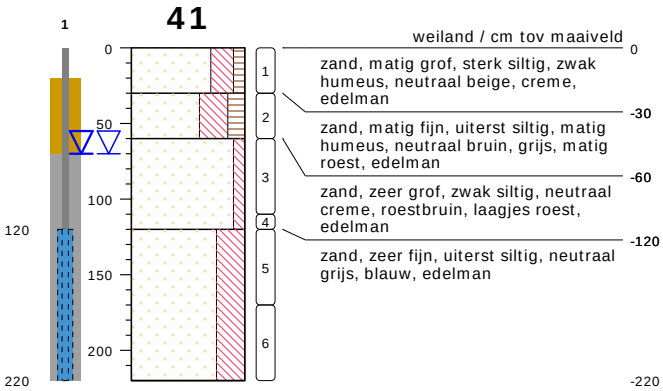

type **peilbuis met 1 filter**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

42

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

meetpunt 42
102052343

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

43

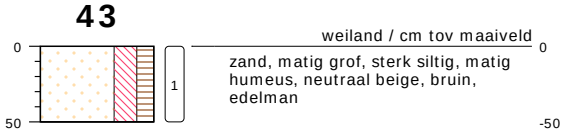

type **grondboring**
datum **26-01-2022**
boormeester **Dhr. D.M Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **VO Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **210699**
getekend conform **NEN 5104**

PEILBUIS

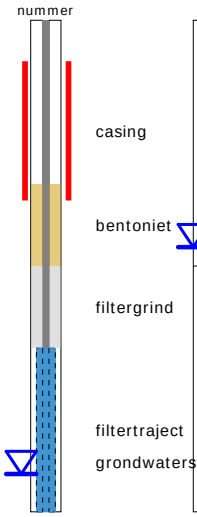

BORING

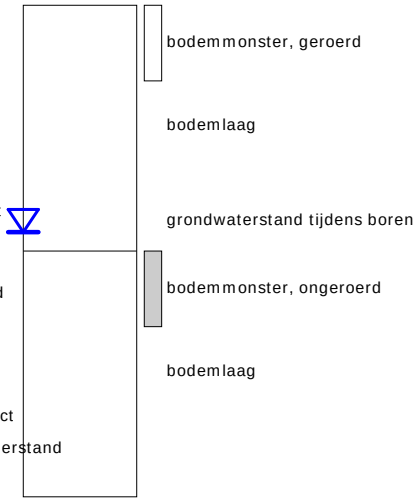

links= cm-maaiveld

rechts= cm+ NAP

OLIE OP WATER REACTIE

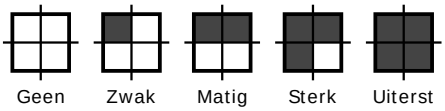

GEUR INTENSITEIT

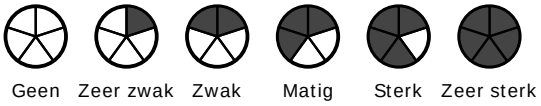

GRONDSOORTEN

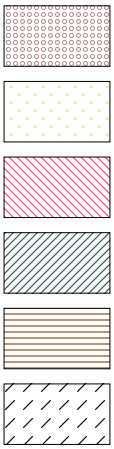

GRIND, grindig (G,g)

ZAND, zandig (Z,z)

LEEM, siltig (L,s)

KLEI, kleiig (K,k)

VEEN, humeus (V,h)

slib

MATE VAN BIJMENGING

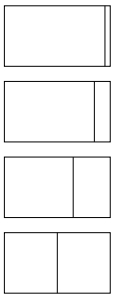

zwak - (0-5%)

matig - (5-15%)

sterk - (15-50%)

uiterst - (> 50%)

VERHARDINGEN

asfalt, beton, klinkers, tegels
stelconplaat, ondoordringbare laag

GRADATIE ZAND

uf = uiterst fijn (63-105 um)
zf = zeer fijn (105-150 um)
mf = matig fijn (150-210 um)
mg = matig grof (210-300 um)
zg = zeer grof (300-420 um)
ug = uiterst grof (420-2000 um)

OVERIG

bodemvreemde bestandsdelen aanwezig

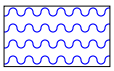

water

GRADATIE GRIND

f = fijn (2-5.6 mm)
mg = matig grof (5.6-16 mm)
zg = zeer grof (16-63 mm)

BESCHRIJVING BODEMLAAG

pid = foto ionisatie detector
bv = bodemvocht
ow = olie op water

BIJLAGE 4:

ANALYSECERTIFICATEN

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Uw projectnummer	: 210699
SGS rapportnummer	: 13608090, versienummer: 1.

Rotterdam, 31-01-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 210699. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SGS laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 19 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	A-M1 A-M1, 06: 70-100
002	Grond (AS3000)	A-MM2 A-MM2, 14: 25-75, 15: 8-58, 16: 8-50
003	Grond (AS3000)	A-MM3 A-MM3, 17: 8-50, 19: 0-50, 20: 8-50, 21: 8-50
004	Grond (AS3000)	A-M4 A-M4, 24: 150-200
005	Grond (AS3000)	B-MM1 B-MM1, 26: 0-40, 27: 0-50, 28: 0-50, 29: 0-50

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	88.6	87.9	86.0	81.9	85.3
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	1.0	2.5	2.7	3.9	2.0
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	6.5	<2	2.6	5.4	9.1
METALEN							
barium	mg/kgds	S	51	180	51	98	37
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2	<0.2	0.79	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	2.1	3.4	2.1	3.1	3.0
koper	mg/kgds	S	10	7.6	14	22	9.2
kwik	mg/kgds	S	<0.05	0.05	0.06	0.14	<0.05
lood	mg/kgds	S	57	190	31	200	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5	0.96	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	6.6	4.4	6.0	8.3	8.8
zink	mg/kgds	S	71	86	71	160	34
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	0.19	0.07	0.02	0.11	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	6.0	4.9	0.65	1.6	0.03
antraceen	mg/kgds	S	2.9	1.5	0.22	0.44	0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	5.6	6.8	1.3	2.6	0.10
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	2.5	3.0	0.63	1.5	0.06
chryseen	mg/kgds	S	1.9	2.3	0.61	1.4	0.04
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.98	1.1	0.31	0.93	0.03
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	2.0	2.1	0.57	1.4	0.05
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	1.2	1.2	0.39	1.1	0.04
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	1.0	1.1	0.38	0.99	0.03
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	24.27 [1)]	24.07 [1)]	5.08 [1)]	12.07 [1)]	0.397 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	3.5	1.0	1.8	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	1.4	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	5.5	2.9	2.1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	6.5	3.0	2.2	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	A-M1 A-M1, 06: 70-100
002	Grond (AS3000)	A-MM2 A-MM2, 14: 25-75, 15: 8-58, 16: 8-50
003	Grond (AS3000)	A-MM3 A-MM3, 17: 8-50, 19: 0-50, 20: 8-50, 21: 8-50
004	Grond (AS3000)	A-M4 A-M4, 24: 150-200
005	Grond (AS3000)	B-MM1 B-MM1, 26: 0-40, 27: 0-50, 28: 0-50, 29: 0-50

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
PCB 180	µg/kgds	S	<1	4.2	2.9	1.5	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	22.5 [1)]	11.9 [1)]	9.7 [1)]	4.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		43	49	8	5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		51	120	24	15	6
fractie C30-C40	mg/kgds		25	130 [2)]	14	9	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	120	300	50	30	<20
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN							
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	Q			0.1 [3)]		
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q			0.1		
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	A-M1 A-M1, 06: 70-100
002	Grond (AS3000)	A-MM2 A-MM2, 14: 25-75, 15: 8-58, 16: 8-50
003	Grond (AS3000)	A-MM3 A-MM3, 17: 8-50, 19: 0-50, 20: 8-50, 21: 8-50
004	Grond (AS3000)	A-M4 A-M4, 24: 150-200
005	Grond (AS3000)	B-MM1 B-MM1, 26: 0-40, 27: 0-50, 28: 0-50, 29: 0-50

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	Q			0.2 [3)]		
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q			<0.1		
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q			<0.1		
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q			<0.1		
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q			<0.1		
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q			<0.1		
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	Q			<0.1		

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Er zijn componenten na C40 aangetroffen. Deze zijn niet van invloed op het gerapporteerde resultaat.
3	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	B-MM2 B-MM2, 28: 115-150, 29: 130-180
007	Grond (AS3000)	C-M1 C-M1, 11: 130-150

Analyse	Eenheid	Q	006	007
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	79.4	84.7
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	3.0	
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S		2.4
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	3.4	
METALEN				
barium	mg/kgds	S	130	
cadmium	mg/kgds	S	0.46	
kobalt	mg/kgds	S	3.2	
koper	mg/kgds	S	19	
kwik	mg/kgds	S	0.10	
lood	mg/kgds	S	130	
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	
nikkel	mg/kgds	S	7.1	
zink	mg/kgds	S	250	
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	mg/kgds	S		<0.05
tolueen	mg/kgds	S		<0.05
ethylbenzeen	mg/kgds	S		<0.05
o-xyleen	mg/kgds	S		<0.05
p- en m-xyleen	mg/kgds	S		<0.05
xylenen (0.7 factor)	mg/kgds	S		0.07 [1)]
totaal BTEX (0.7 factor)	mg/kgds			0.18 [3)]
naftaleen	mg/kgds	S		0.07
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	0.16	
fenantreen	mg/kgds	S	21	
antraceen	mg/kgds	S	9.4	
fluoranteen	mg/kgds	S	35	
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	14	
chryseen	mg/kgds	S	11	
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	5.1	
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	9.2	
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	5.2	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	5.2	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	115.26 [1)]	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	B-MM2 B-MM2, 28: 115-150, 29: 130-180
007	Grond (AS3000)	C-M1 C-M1, 11: 130-150

Analyse	Eenheid	Q	006	007
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	S	<4.5 [4)]	
PCB 52	µg/kgds	S	<5.1 [4)]	
PCB 101	µg/kgds	S	<4.2 [4)]	
PCB 118	µg/kgds	S	<4.8 [4)]	
PCB 138	µg/kgds	S	<4.5 [4)]	
PCB 153	µg/kgds	S	<3.2 [4)]	
PCB 180	µg/kgds	S	<4.5 [4)]	
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	21.56 [1)]	
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	14
fractie C12-C22	mg/kgds		110	200
fractie C22-C30	mg/kgds		75	48
fractie C30-C40	mg/kgds		46	19
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	230	280
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN				
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	Q	0.1 [3)]	
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	B-MM2 B-MM2, 28: 115-150, 29: 130-180
007	Grond (AS3000)	C-M1 C-M1, 11: 130-150

Analyse	Eenheid	Q	006	007
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	Q	0.1 [3)]	
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1	
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q	<0.1	
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q	<0.1	
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q	<0.1	
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q	<0.1	
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	Q	<0.1	

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
3	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000
4	De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. noodzakelijke verdunning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
PFBA (perfluorbutaanzuur)	Grond (AS3000)	Eigen methode
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
som PFOA (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
PFNA (perfluornonaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFDA (perfluordecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
som PFOS (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	Grond (AS3000)	Idem
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	Grond (AS3000)	Idem
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	Grond (AS3000)	Idem
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	Grond (AS3000)	Idem
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	AS3010-3 (org. stof gecorrigeerd voor 5,4 % lutum) en NEN 5754
benzeen	Grond (AS3000)	AS3030-1 en NEN-EN-ISO 22155
tolueen	Grond (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grond (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grond (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal BTEX (0.7 factor)	Grond (AS3000)	eigen methode (headspace GCMS)
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3030-1 en NEN-EN-ISO 22155

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9419308	21-01-2022	21-01-2022	ALC201
002	Y9419312	21-01-2022	21-01-2022	ALC201
002	Y9419299	21-01-2022	21-01-2022	ALC201
002	Y9419300	21-01-2022	21-01-2022	ALC201
003	Y9419381	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
003	Y9419385	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
003	Y9419279	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
003	Y9419297	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
004	Y9418922	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
005	Y9244259	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
005	Y9244129	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
005	Y9419386	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
005	Y9026028	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
006	Y9026035	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
006	Y9026041	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
007	L2299235	24-01-2022	24-01-2022	ALC211

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	A-M1A-M1, 06: 70-100

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

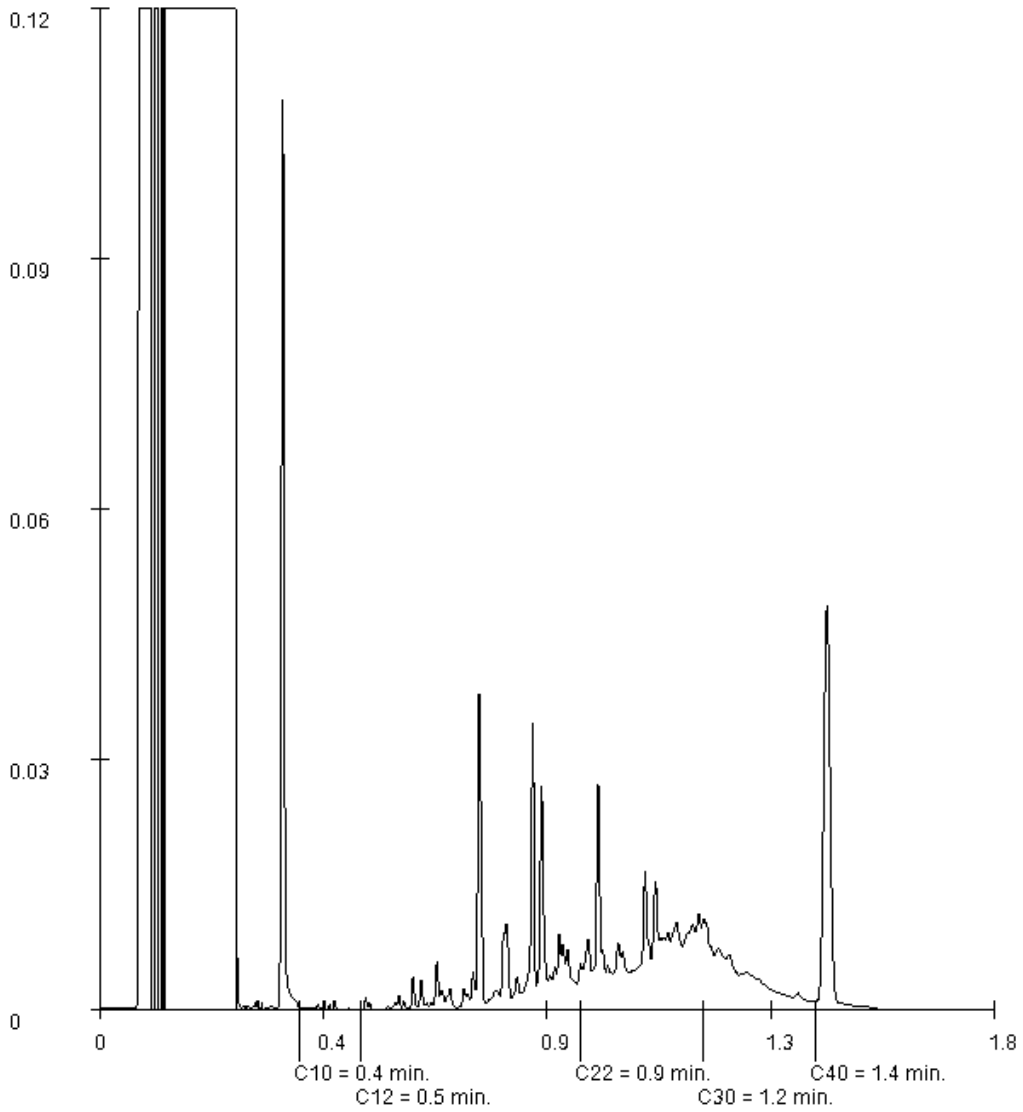

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monsternummer:	002
Monster beschrijvingen	A-MM2A-MM2, 14: 25-75, 15: 8-58, 16: 8-50

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

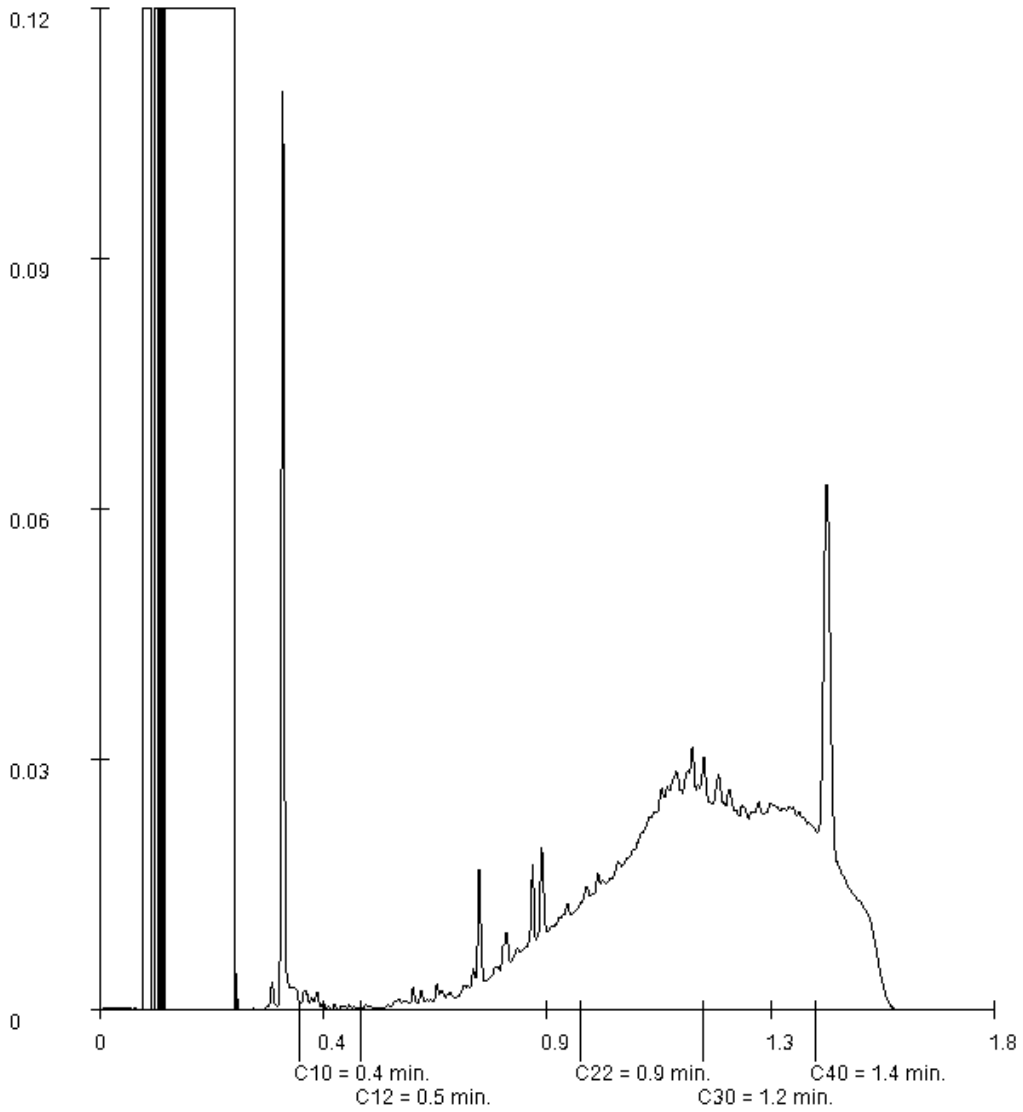

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	A-MM3A-MM3, 17: 8-50, 19: 0-50, 20: 8-50, 21: 8-50

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

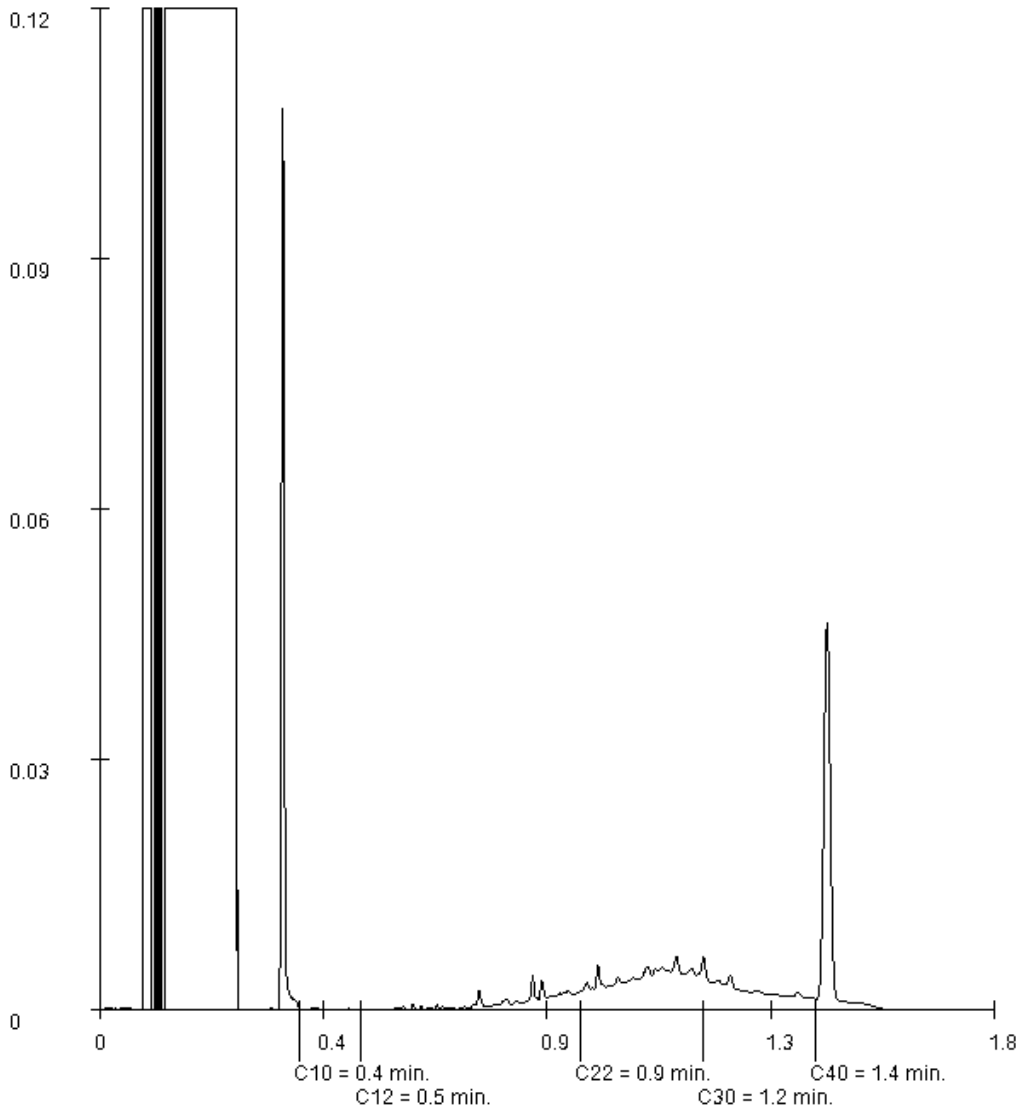

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monsternummer:	004
Monster beschrijvingen	A-M4A-M4, 24: 150-200

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

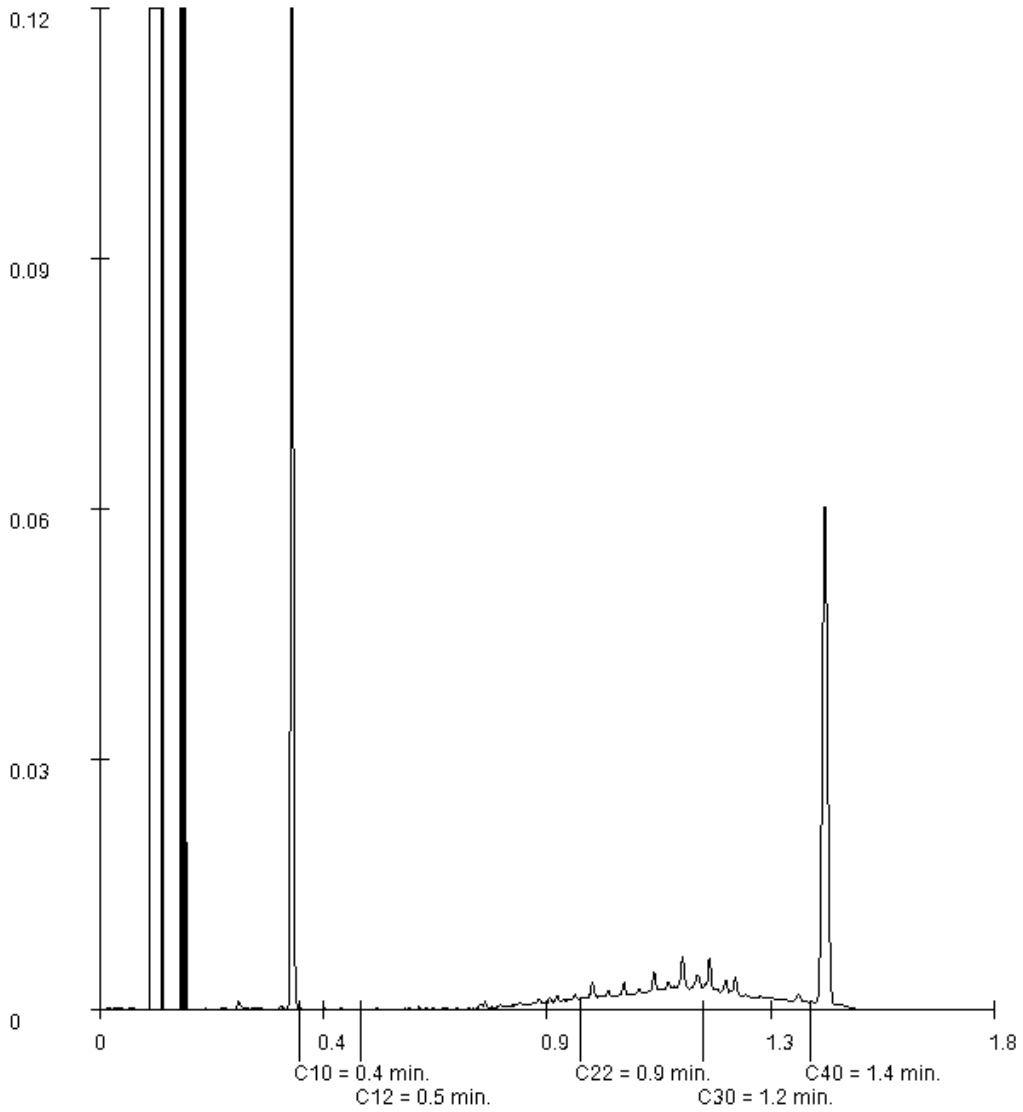

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monsternummer:	005
Monster beschrijvingen	B-MM1B-MM1, 26: 0-40, 27: 0-50, 28: 0-50, 29: 0-50

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

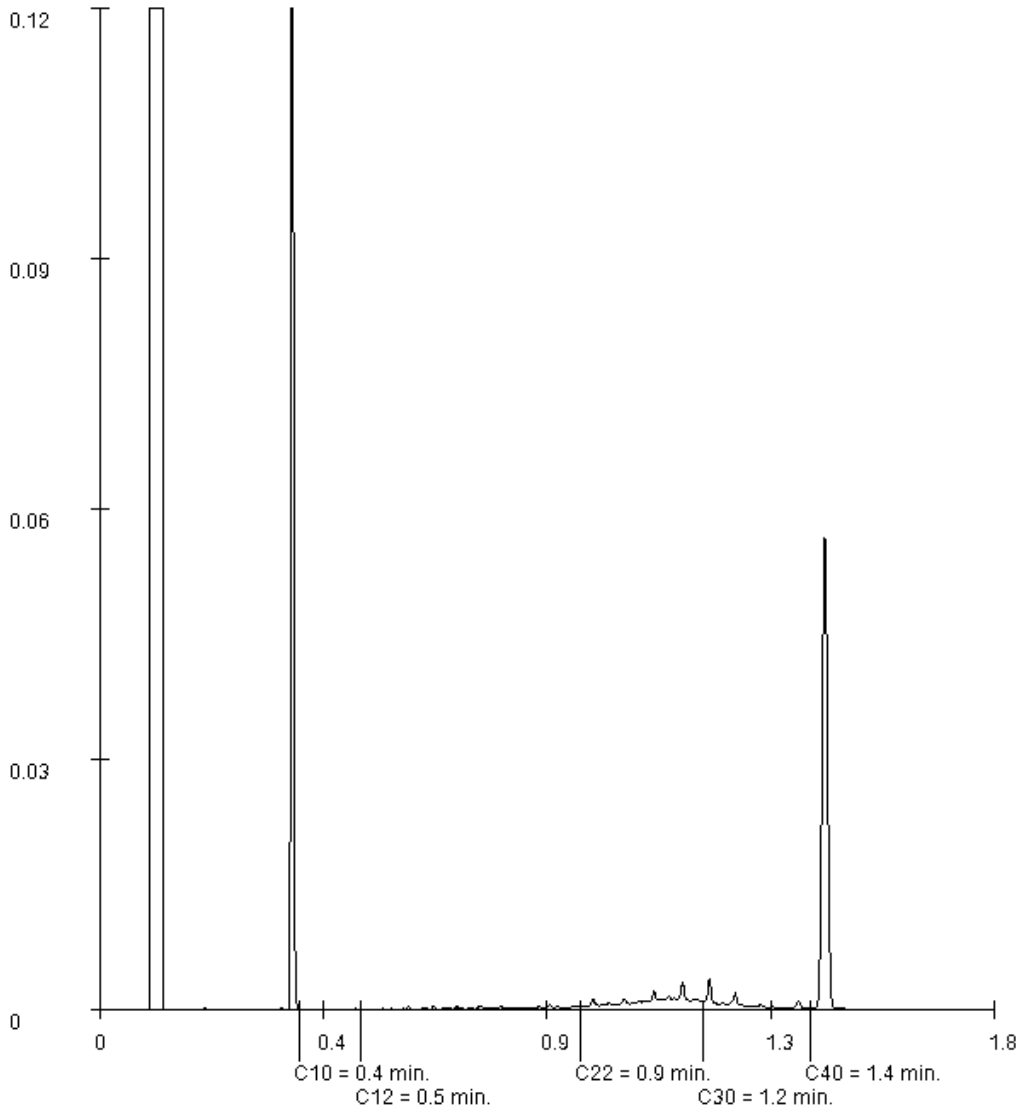

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monsternummer:	006
Monster beschrijvingen	B-MM2B-MM2, 28: 115-150, 29: 130-180

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

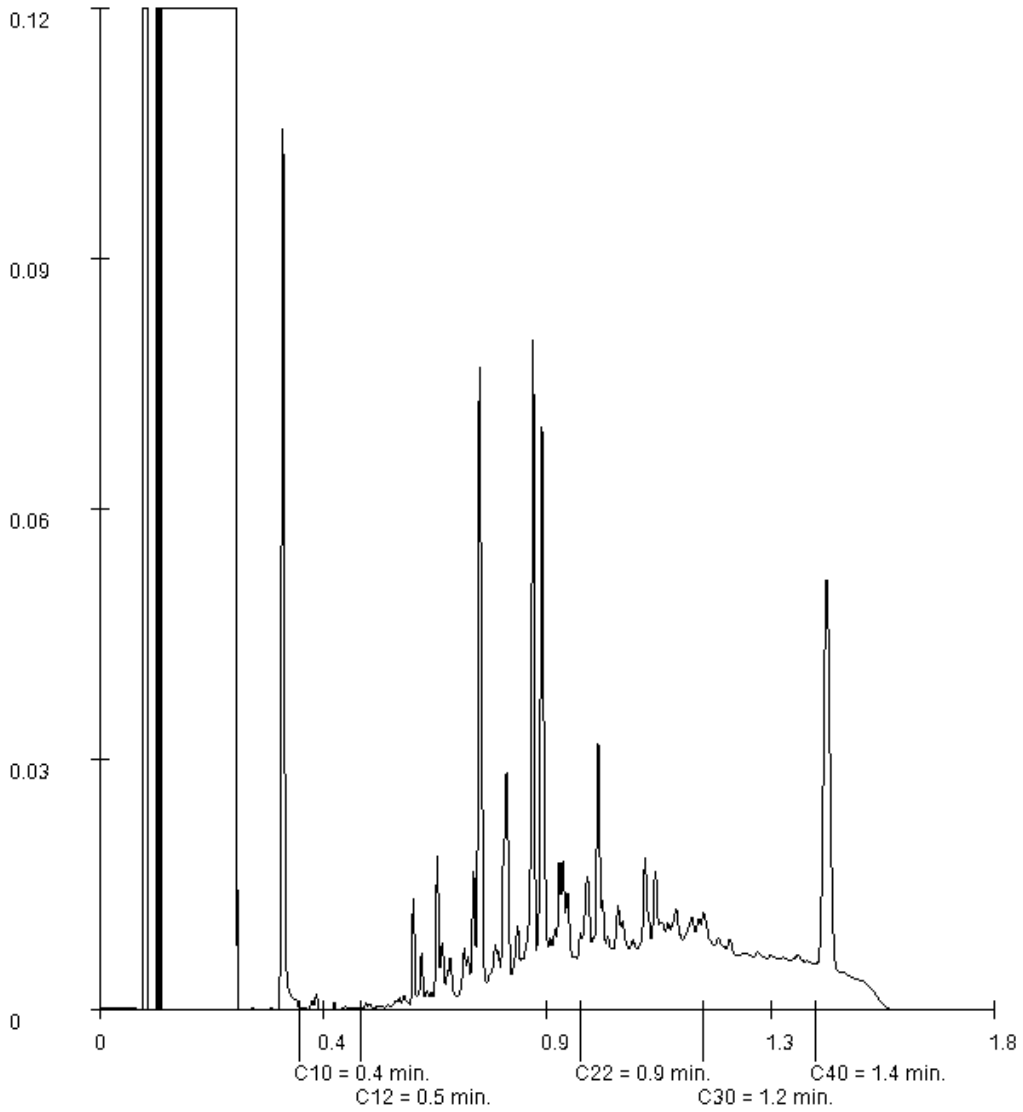

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	24-01-2022
Rapportnummer	13608090 - 1	Rapportagedatum	31-01-2022

Monsternummer:	007
Monster beschrijvingen	C-M1C-M1, 11: 130-150

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

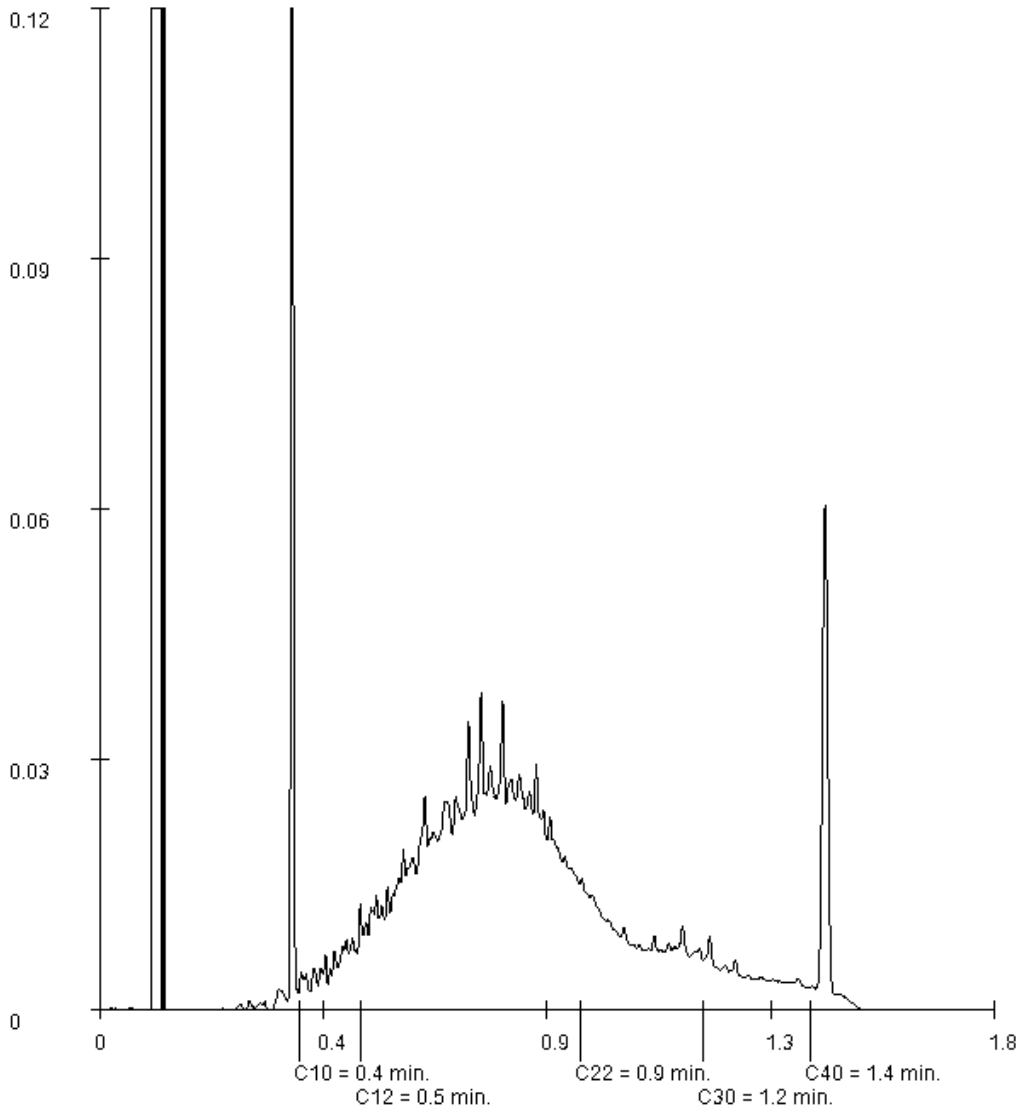

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Uw projectnummer	: 210699
SGS rapportnummer	: 13610107, versienummer: 1.

Rotterdam, 04-02-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 210699. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SGS laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 9 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	27-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	27-01-2022
Rapportnummer	13610107 - 1	Rapportagedatum	04-02-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B-MM3 B-MM3, 32: 0-50, 34: 0-50, 36: 0-50, 38: 0-50, 40: 0-50, 42: 0-50
002	Grond (AS3000)	B-M4 B-M4, 37: 0-50
003	Grond (AS3000)	B-MM5 B-MM5, 36: 70-120, 39: 75-125

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	82.9	84.8	80.2
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.0	1.7	5.7
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	S	7.3	6.6	2.7
METALEN					
barium	mg/kgds	S	68	45	150
cadmium	mg/kgds	S	0.26	<0.2	1.4
kobalt	mg/kgds	S	8.0	2.9	4.3
koper	mg/kgds	S	<5	<5	66
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	0.20
lood	mg/kgds	S	<10	<10	180
molybdeen	mg/kgds	S	0.56	<0.5	1.4
nikkel	mg/kgds	S	8.8	7.5	21
zink	mg/kgds	S	33	23	350
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	0.19
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	14
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	5.6
fluoranteen	mg/kgds	S	0.02	0.03	18
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.01	0.01	9.5
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	7.1
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	3.8
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.01	0.01	6.8
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.01	0.01	4.1
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	4.4
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.092 [1)]	0.114 [1)]	73.49 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	1.3
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	4.3
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	2.7
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	7.0
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	6.4
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	4.1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	26.5 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	27-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	27-01-2022
Rapportnummer	13610107 - 1	Rapportagedatum	04-02-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B-MM3 B-MM3, 32: 0-50, 34: 0-50, 36: 0-50, 38: 0-50, 40: 0-50, 42: 0-50
002	Grond (AS3000)	B-M4 B-M4, 37: 0-50
003	Grond (AS3000)	B-MM5 B-MM5, 36: 70-120, 39: 75-125

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	24
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	39
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	39
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	100
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN					
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q	0.2		
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	Q	0.3 [2)]		
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	0.2		
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	Q	0.2 [2)]		
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	27-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	27-01-2022
Rapportnummer	13610107 - 1	Rapportagedatum	04-02-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B-MM3 B-MM3, 32: 0-50, 34: 0-50, 36: 0-50, 38: 0-50, 40: 0-50, 42: 0-50
002	Grond (AS3000)	B-M4 B-M4, 37: 0-50
003	Grond (AS3000)	B-MM5 B-MM5, 36: 70-120, 39: 75-125

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	Q	<0.1		
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q	<0.1		
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	Q	<0.1		
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q	<0.1		
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	Q	<0.1		
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	Q	<0.1		

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	27-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	27-01-2022
Rapportnummer	13610107 - 1	Rapportagedatum	04-02-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	27-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	27-01-2022
Rapportnummer	13610107 - 1	Rapportagedatum	04-02-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
PFBA (perfluorbutaanzuur)	Grond (AS3000)	Eigen methode
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
som PFOA (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	27-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	27-01-2022
Rapportnummer	13610107 - 1	Rapportagedatum	04-02-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
PFNA (perfluornonaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFDA (perfluordecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
som PFOS (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	Grond (AS3000)	Idem
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	Grond (AS3000)	Idem
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	Grond (AS3000)	Idem
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	Grond (AS3000)	Idem
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	Grond (AS3000)	Idem
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	Grond (AS3000)	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9418985	27-01-2022	26-01-2022	ALC201
001	Y9418731	27-01-2022	26-01-2022	ALC201
001	Y9418704	27-01-2022	26-01-2022	ALC201
001	Y9418993	27-01-2022	26-01-2022	ALC201
001	Y9418738	27-01-2022	26-01-2022	ALC201
001	Y9418720	27-01-2022	26-01-2022	ALC201
002	Y9418725	27-01-2022	26-01-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	27-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	27-01-2022
Rapportnummer	13610107 - 1	Rapportagedatum	04-02-2022

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
003	Y9418727	27-01-2022	26-01-2022	ALC201
003	Y9418589	27-01-2022	26-01-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	27-01-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	27-01-2022
Rapportnummer	13610107 - 1	Rapportagedatum	04-02-2022

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	B-MM5B-MM5, 36: 70-120, 39: 75-125

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

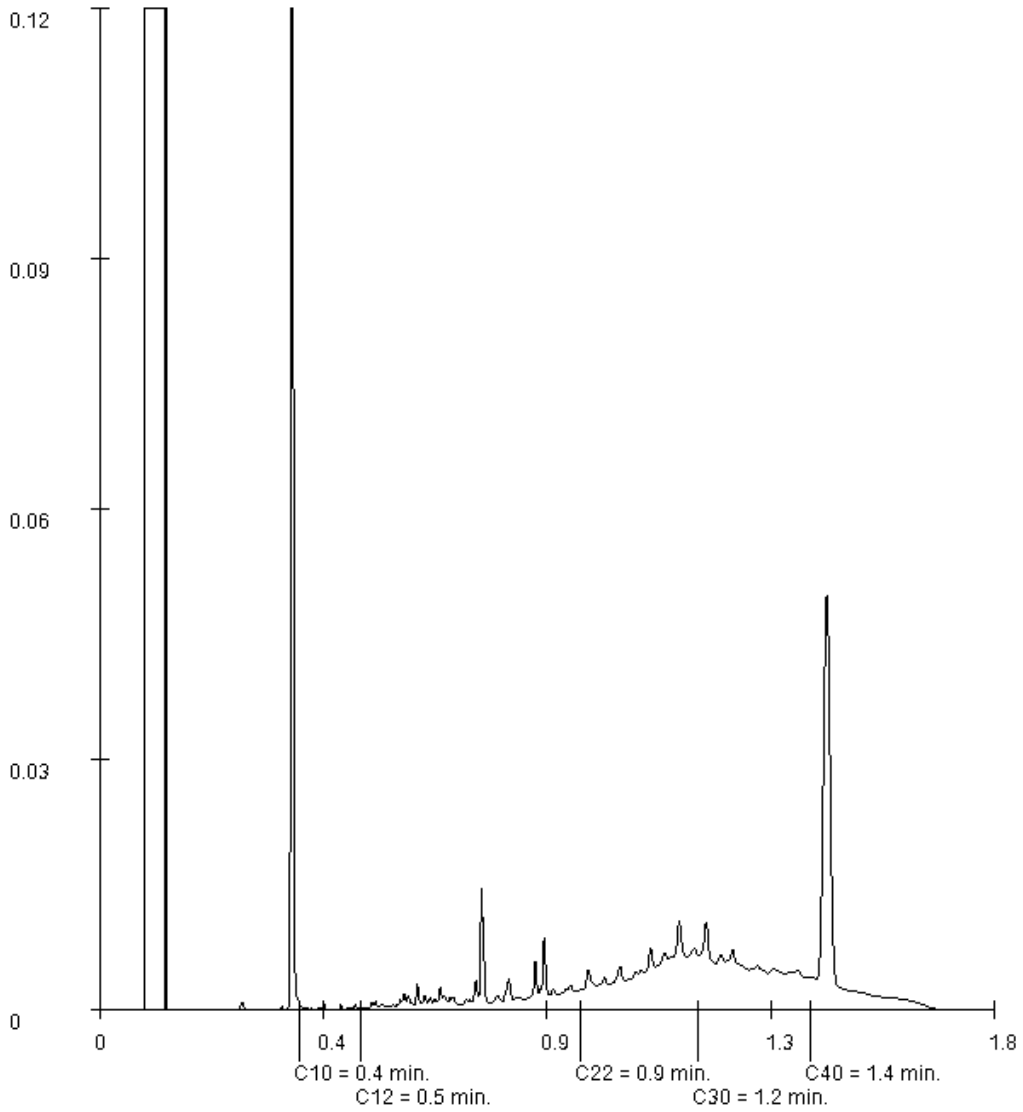

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Uw projectnummer	: 210699
SGS rapportnummer	: 13616010, versienummer: 1.

Rotterdam, 14-02-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 210699. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SGS laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 7 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	07-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	07-02-2022
Rapportnummer	13616010 - 1	Rapportagedatum	14-02-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	1 pb11: 200-300
002	Grondwater (AS3000)	2 pb24: 200-300
003	Grondwater (AS3000)	3 pb31: 200-300
004	Grondwater (AS3000)	4 pb41: 120-220

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
METALEN						
barium	µg/l	S	85	390	520	52
cadmium	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
kobalt	µg/l	S	<2	12	5.5	<2
koper	µg/l	S	<2	<2	<2	<2
kwik	µg/l	S	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05
lood	µg/l	S	<2	<2	<2	<2
molybdeen	µg/l	S	<2	2.2	<2	<2
nikkel	µg/l	S	<3	13	<3	3.1
zink	µg/l	S	70	120	24	<10
VLUCHTIGE AROMATEN						
benzeen	µg/l	S	1.0	<0.2	<0.2	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	1.7	<0.2	<0.2	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	0.60	<0.1	<0.1	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	8.8	<0.2	<0.2	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	9.4 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]
styreen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
naftaleen	µg/l	S	0.71	<0.02	<0.02	<0.02
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN						
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.14 [1)]	0.14 [1)]	0.14 [1)]	0.14 [1)]
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42 [1)]	0.42 [1)]	0.42 [1)]	0.42 [1)]
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	07-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	07-02-2022
Rapportnummer	13616010 - 1	Rapportagedatum	14-02-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	1 pb11: 200-300
002	Grondwater (AS3000)	2 pb24: 200-300
003	Grondwater (AS3000)	3 pb31: 200-300
004	Grondwater (AS3000)	4 pb41: 120-220

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
chloroform	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
vinylchloride	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
MINERALE OLIE						
fractie C10-C12	µg/l		25	<25	<25	<25
fractie C12-C22	µg/l		45	<25	<25	<25
fractie C22-C30	µg/l		<25	<25	<25	<25
fractie C30-C40	µg/l		<25	<25	<25	<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	85	<50	<50	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	07-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	07-02-2022
Rapportnummer	13616010 - 1	Rapportagedatum	14-02-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1 De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	07-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	07-02-2022
Rapportnummer	13616010 - 1	Rapportagedatum	14-02-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
styreen	Grondwater (AS3000)	Idem
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G7036827	07-02-2022	04-02-2022	ALC236
001	B2067191	07-02-2022	04-02-2022	ALC204
002	G7036813	07-02-2022	04-02-2022	ALC236
002	B2067197	07-02-2022	04-02-2022	ALC204
003	G7036839	07-02-2022	04-02-2022	ALC236

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	07-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	07-02-2022
Rapportnummer	13616010 - 1	Rapportagedatum	14-02-2022

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
003	B2067228	07-02-2022	04-02-2022	ALC204
004	B2067182	07-02-2022	04-02-2022	ALC204
004	G7036828	07-02-2022	04-02-2022	ALC236

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	07-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	07-02-2022
Rapportnummer	13616010 - 1	Rapportagedatum	14-02-2022

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	1pb11: 200-300

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

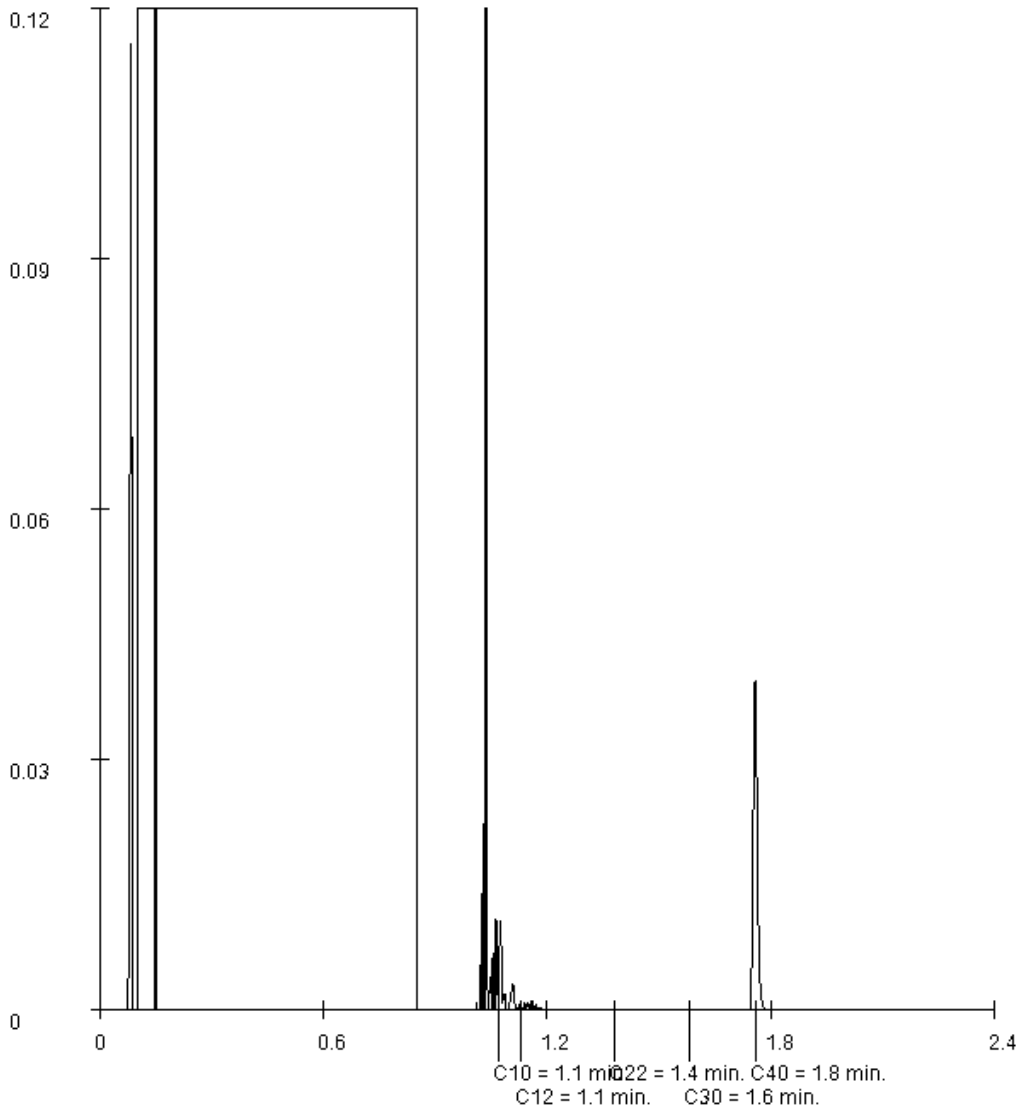

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Uw projectnummer	: 210699
SGS rapportnummer	: 13622993, versienummer: 1.

Rotterdam, 02-03-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 210699. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Per 23 maart 2021 is SYNLAB Analytics & Services B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SGS Environmental Analytics B.V. Alle erkenningen van SYNLAB Analytics & Services B.V blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SGS Environmental Analytics B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	17-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	17-02-2022
Rapportnummer	13622993 - 1	Rapportagedatum	02-03-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1 14: 25-75
002	Grond (AS3000)	2 15: 8-58
003	Grond (AS3000)	3 16: 8-50
004	Grond (AS3000)	4 28: 115-150
005	Grond (AS3000)	5 29: 130-180

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	87.9	88.4	88.6	79.6	79.9
gewicht artefacten	g	S	<1	22	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	stenen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.1	1.5	2.0	3.8	2.8
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	<2	<2	<2	3.0	<2
METALEN							
lood	mg/kgds	S	260	27	33		
zink	mg/kgds	S				180	300
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	0.12 [1)]	0.01 [1)]	0.09 [1)]	0.42 [1)]	0.19 [1)]
fenantreen	mg/kgds	S	2.9 [1)]	0.47 [1)]	6.3 [1)]	22 [1)]	5.5 [1)]
antraceen	mg/kgds	S	0.69 [1)]	0.14 [1)]	2.2 [1)]	10 [1)]	1.3 [1)]
fluoranteen	mg/kgds	S	4.4 [1)]	1.6 [1)]	8.7 [1)]	33 [1)]	9.6 [1)]
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	1.8 [1)]	0.84 [1)]	4.1 [1)]	13 [1)]	5.4 [1)]
chryseen	mg/kgds	S	1.6 [1)]	0.75 [1)]	3.2 [1)]	12 [1)]	5.0 [1)]
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.80 [1)]	0.44 [1)]	1.6 [1)]	4.9 [1)]	2.8 [1)]
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	1.3 [1)]	0.61 [1)]	2.9 [1)]	8.4 [1)]	5.0 [1)]
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.81 [1)]	0.45 [1)]	1.7 [1)]	5.0 [1)]	3.3 [1)]
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.85 [1)]	0.46 [1)]	1.7 [1)]	4.3 [1)]	3.1 [1)]
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	15.27 [1) 2)]	5.77 [1) 2)]	32.49 [1) 2)]	113.02 [1) 2)]	41.19 [1) 2)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	17-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	17-02-2022
Rapportnummer	13622993 - 1	Rapportagedatum	02-03-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De periode tussen monsterneming en het in behandeling nemen in het laboratorium was groter dan de conserveringstermijn. Dit heeft mogelijk de representativiteit van het monster beïnvloed.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	17-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	17-02-2022
Rapportnummer	13622993 - 1	Rapportagedatum	02-03-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	6 36: 70-120
007	Grond (AS3000)	7 39: 75-125

Analyse	Eenheid	Q	006	007
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	73.1	81.3
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	4.9	6.0
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	12	2.6
METALEN				
koper	mg/kgds	S	5.9	89
zink	mg/kgds	S	38	400
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	0.14 [1)]	0.16 [1)]
fenantreen	mg/kgds	S	0.45 [1)]	3.4 [1)]
antraceen	mg/kgds	S	0.08 [1)]	0.93 [1)]
fluoranteen	mg/kgds	S	0.58 [1)]	8.2 [1)]
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.24 [1)]	5.4 [1)]
chryseen	mg/kgds	S	0.18 [1)]	4.9 [1)]
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.12 [1)]	2.9 [1)]
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.17 [1)]	4.7 [1)]
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.12 [1)]	3.3 [1)]
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.12 [1)]	3.3 [1)]
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	2.2 [1) 2)]	37.19 [1) 2)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	17-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	17-02-2022
Rapportnummer	13622993 - 1	Rapportagedatum	02-03-2022

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De periode tussen monsterneming en het in behandeling nemen in het laboratorium was groter dan de conserveringstermijn. Dit heeft mogelijk de representativiteit van het monster beïnvloed.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	17-02-2022
Projectnummer	210699	Startdatum	17-02-2022
Rapportnummer	13622993 - 1	Rapportagedatum	02-03-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: conform NEN-EN 16179. Grond (AS3000): conform NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
lood	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
koper	Grond (AS3000)	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9419312	21-01-2022	21-01-2022	ALC201
002	Y9419299	21-01-2022	21-01-2022	ALC201
003	Y9419300	21-01-2022	21-01-2022	ALC201
004	Y9026041	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
005	Y9026035	24-01-2022	24-01-2022	ALC201
006	Y9418727	27-01-2022	26-01-2022	ALC201
007	Y9418589	27-01-2022	26-01-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

BIJLAGE 5:

TOETSING ANALYSERESULTATEN

Projectnaam VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 210699

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	A-M1[1]			A-MM2[2]			A-MM3[3]		
Bodemtype[bt)]	1			2			3		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	88.6	--	--	87.9	--	--	86.0	--	--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	1.0	--	--	2.5	--	--	2.7	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)(% vd DS)	6.5	--	--	<2	--	--	2.6	--	--
METALEN									
barium[+]	51	126		180	698		51	184	
cadmium	<0.2	0.225		<0.2	0.236		<0.2	0.231	
kobalt	2.1	4.95		3.4	12		2.1	6.93	
koper	10	17.9		7.6	15.5		14	27.7	
kwik°	<0.05	0.0469		0.05	0.0715		0.06	0.0849	
lood	57	82.8	*	190	296	**	31	47.6	
molybdeen	<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	6.6	14		4.4	12.8		6.0	16.7	
zink	71	137		86	202	*	71	161	*
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	0.19	--	--	0.07	--	--	0.02	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	24.27	24.3	**	24.07	24.1	**	5.08	5.08	*
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9	24.5	a	22.5	90	*	11.9	44.1	*
MINERALE OLIE									
totaal olie C10 - C40	120	600	*	300	1200	*	50	185	

Monstercode en monstertraject
[1] *13608090-001 A-M1, 06: 70-100*
[2] *13608090-002 A-MM2, 14: 25-75, 15: 8-58, 16: 8-50*
[3] *13608090-003 A-MM3, 17: 8-50, 19: 0-50, 20: 8-50, 21: 8-50*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).Voor PFAS geldt het Tijdelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (Geactualiseerde versie 2 juli 2020).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
**zp* *Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
¤ *Voor PFAS in grondwaterbeschermingsgebieden blijft de bepalingsgrens de toepassingsnorm voor het toepassen van grond en baggerspecie boven grondwaterniveau. Dit is 0,1 ug/kg d.s.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
1: lutum 6.5% humus 1%
2: lutum 2% humus 2.5%
3: lutum 2.6% humus 2.7%

Projectnaam VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 210699

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	A-M4[1]			B-MM1[2]			B-MM2[3]		
Bodemtype[bt)]	4			5			6		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	81.9	--	--	85.3	--	--	79.4	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	3.9	--	--	2.0	--	--	3.0	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)(% vd DS)	5.4	--	--	9.1	--	--	3.4	--	--
METALEN									
barium[+]	98	266		37	76		130	429	
cadmium	0.79	1.19	*	<0.2	0.217		0.46	0.742	*
kobalt	3.1	7.94		3.0	5.94		3.2	9.76	
koper	22	38.5		9.2	15.3		19	36.3	
kwik°	0.14	0.188	*	<0.05	0.0451		0.10	0.139	
lood	200	287	*	<10	9.74		130	196	*
molybdeen	0.96	0.96		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	8.3	18.9		8.8	16.1		7.1	18.5	
zink	160	311	*	34	59.3		250	541	**
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	0.11	--	--	<0.01	--	--	0.16	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	12.07	12.1	*	0.397	0.397		115.26	115	***
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	9.7	24.9	*	4.9	24.5	[a]	21.56	71.9	*
MINERALE OLIE									
totaal olie C10 - C40	30	76.9		<20	70		230	767	*

Monstercode en monstertraject
[1] *13608090-004 A-M4, 24: 150-200*
[2] *13608090-005 B-MM1, 26: 0-40, 27: 0-50, 28: 0-50, 29: 0-50*
[3] *13608090-006 B-MM2, 28: 115-150, 29: 130-180*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).Voor PFAS geldt het Tijdelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (Geactualiseerde versie 2 juli 2020).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
*zp *Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
¤ *Voor PFAS in grondwaterbeschermingsgebieden blijft de bepalingsgrens de toepassingsnorm voor het toepassen van grond en baggerspecie boven grondwaterniveau. Dit is 0,1 ug/kg d.s.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
4: lutum 5.4% humus 3.9%
5: lutum 9.1% humus 2%
6: lutum 3.4% humus 3%

Projectnaam VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 210699

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	C-M1[1]		
Bodemtype[bt)]	7		
	or	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--
droge stof(gew.-%)	84.7	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	2.4	--	--
VLUCHTIGE AROMATEN			
benzeen	<0.05	0.146	
tolueen	<0.05	0.146	
ethylbenzeen	<0.05	0.146	
xylenen (0.7 factor)	0.07	0.292	
totaal BTEX (0.7 factor)	0.18	--	--
naftaleen	0.07	--	--
MINERALE OLIE			
totaal olie C10 - C40	280	1170	*

Monstercode en monstertraject
[1] *13608090-007 C-M1, 11: 130-150*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
7: lutum 25% humus 2.4%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	RBK eis
METALEN				
barium			920	20
cadmium	0.60	6.8	13	0.20
kobalt	15	102	190	3.0
koper	40	115	190	5.0
kwik	0.15	18	36	0.050
lood	50	290	530	10
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	35	68	100	4.0
zink	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN				
PFBA (perfluorbutaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFPeA (perfluorpentaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFHxA (perfluorhexaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFHpA (perfluorheptaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
som PFOA (0.7 factor)(µg/kgds)	1.9			
PFNA (perfluornonaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFDA (perfluordecaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
som PFOS (0.7 factor)(µg/kgds)	1.4			
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)(µg/kgds)	1.4			
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)(µg/kgds)	1.4			
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)(µg/kgds)	1.4			
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)(µg/kgds)	1.4			
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)(µg/kgds)	1.4			
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)(µg/kgds)	1.4			
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	0.20	0.65	1.1	0.050
tolueen	0.20	16	32	0.050
ethylbenzeen	0.20	55	110	0.050
xylenen (0.7 factor)	0.45	8.7	17	0.10

1) *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het standaard bodem type 10% humus en 25% lutum.

Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater

Grond (AS3000) Humus:1, Lutum:6.5	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
A-M1 A-M1, 06: 70-100	lood(57)totaal olie C10 - C40(120)	pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(24.27)	-

Grond (AS3000) Humus:2.5, Lutum:2	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
A-MM2 A-MM2, 14: 25-75, 15: 8-58, 16: 8-50	zink(86)som PCB (7) (0.7 factor)(22.5 µg/kgds)totaal olie C10 - C40(300)	lood(190) pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(24.07)	-

Grond (AS3000) Humus:2.7, Lutum:2.6	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
A-MM3 A-MM3, 17: 8-50, 19: 0-50, 20: 8-50, 21: 8-50	zink(71)pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(5.08)som PCB (7) (0.7 factor)(11.9 µg/kgds)	-	-

Grond (AS3000) Humus:3.9, Lutum:5.4	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
A-M4 A-M4, 24: 150-200	cadmium(0.79)kwik(0.14)lood(200)zink(160)pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(12.07)som PCB (7) (0.7 factor)(9.7 µg/kgds)	-	-

Grond (AS3000) Humus:2, Lutum:9.1	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
B-MM1 B-MM1, 26: 0-40, 27: 0-50, 28: 0-50, 29: 0-50	-	-	-

Grond (AS3000) Humus:3, Lutum:3.4	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
B-MM2 B-MM2, 28: 115-150, 29: 130-180	cadmium(0.46)lood(130)som PCB (7) (0.7 factor)(21.56 µg/kgds)totaal olie C10 - C40(230)	zink(250)	pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(115.26)

Grond (AS3000) Humus:2.4, Lutum:25	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
C-M1 C-M1, 11: 130-150	totaal olie C10 - C40(280)	-	-

Projectnaam VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 210699

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	B-MM3[1]			B-M4[2]			B-MM5[3]		
Bodemtype[bt)]	1			2			3		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	82.9	--	--	84.8	--	--	80.2	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	2.0	--	--	1.7	--	--	5.7	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)(% vd DS)	7.3	--	--	6.6	--	--	2.7	--	--
METALEN									
barium[+]	68	158		45	111		150	534	
cadmium	0.26	0.414		<0.2	0.225		1.4	2.04	*
kobalt	8.0	17.8	*	2.9	6.78		4.3	14	
koper	<5	6.12		<5	6.25		66	119	**
kwik[°]	<0.05	0.0463		<0.05	0.0468		0.20	0.276	*
lood	<10	10		<10	10.2		180	262	*
molybdeen	0.56	0.56		<0.5	0.35		1.4	1.4	
nikkel	8.8	17.8		7.5	15.8		21	57.9	*
zink	33	61.7		23	44.2		350	735	***
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	<0.01	--	--	<0.01	--	--	0.19	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0.092	0.092		0.114	0.114		73.49	73.5	***
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a	26.5	46.5	*
MINERALE OLIE									
totaal olie C10 - C40	<20	70		<20	70		100	175	

Monstercode en monstertraject
[1] *13610107-001 B-MM3, 32: 0-50, 34: 0-50, 36: 0-50, 38: 0-50, 40: 0-50, 42: 0-50*
[2] *13610107-002 B-M4, 37: 0-50*
[3] *13610107-003 B-MM5, 36: 70-120, 39: 75-125*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).Voor PFAS geldt het Tijdelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (Geactualiseerde versie 2 juli 2020).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
**zp* *Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
1: lutum 7.3% humus 2%
2: lutum 6.6% humus 1.7%
3: lutum 2.7% humus 5.7%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	RBK eis
METALEN				
barium			920	20
cadmium	0.60	6.8	13	0.20
kobalt	15	102	190	3.0
koper	40	115	190	5.0
kwik	0.15	18	36	0.050
lood	50	290	530	10
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	35	68	100	4.0
zink	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	190	2595	5000	35

1) *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het standaard bodem type 10% humus en 25% lutum.

Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater

Grond (AS3000) Humus:2, Lutum:7.3	Achtergrondwaarde overschrijding	Tussenwaarde overschrijding	Interventiewaarde overschrijding
B-MM3 B-MM3, 32: 0-50, 34: 0-50, 36: 0-50, 38: 0-50, 40: 0-50, 42: 0-50	kobalt(8.0)	-	-

Grond (AS3000) Humus:1.7, Lutum:6.6	Achtergrondwaarde overschrijding	Tussenwaarde overschrijding	Interventiewaarde overschrijding
B-M4 B-M4, 37: 0-50	-	-	-

Grond (AS3000) Humus:5.7, Lutum:2.7	Achtergrondwaarde overschrijding	Tussenwaarde overschrijding	Interventiewaarde overschrijding
B-MM5 B-MM5, 36: 70-120, 39: 75-125	cadmium(1.4)kwik(0.20)lood(180)nikkel(21)som PCB (7) (0.7 factor)(26.5 µg/kgds)	koper(66)	zink(350) pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(73.49)

Projectnaam VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 210699

Tabel: Analyseresultaten grondwater (as3000) monsters (gehalten in µg/l, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	1[1]		2[2]	
METALEN				
barium	85	*	390	**
cadmium	<0.2		<0.2	
kobalt	<2		12	
koper	<2		<2	
kwik	<0.05		<0.05	
lood	<2		<2	
molybdeen	<2		2.2	
nikkel	<3		13	
zink	70	*	120	*
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	1.0	*	<0.2	
tolueen	<0.2		<0.2	
ethylbenzeen	1.7		<0.2	
xylenen (0.7 factor)	9.4	*	0.21	a
styreen	<0.2		<0.2	
naftaleen	0.71	*	<0.02	a
interventie factor vluchtige aromaten	0.0101		0.0002	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	<0.2		<0.2	
1,2-dichloorethaan	<0.2		<0.2	
1,1-dichlooretheen	<0.1	a	<0.1	a
trans-1,2-dichlooretheen	<0.1	--	<0.1	--
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	0.14	a	0.14	a
dichloormethaan	<0.2	a	<0.2	a
1,1-dichloorpropaan	<0.2	--	<0.2	--
1,2-dichloorpropaan	<0.2	--	<0.2	--
1,3-dichloorpropaan	<0.2	--	<0.2	--
som dichloorpropanen (0.7 factor)	0.42		0.42	
tetrachlooretheen	<0.1	a	<0.1	a
tetrachloormethaan	<0.1	a	<0.1	a
1,1,1-trichloorethaan	<0.1	a	<0.1	a
1,1,2-trichloorethaan	<0.1	a	<0.1	a
trichlooretheen	<0.2		<0.2	
chloroform	<0.2		<0.2	
vinylchloride	<0.2	a	<0.2	a
tribroommethaan	<0.2		<0.2	
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	85	*	<50	

Monstercode en monstertraject
[1] *13616010-001 1 pb11: 200-300*
[2] *13616010-002 2 pb24: 200-300*

De resultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675.
De gehalten die de betreffende streefwaarden en interventiewaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

- * *het gehalte is groter dan de streefwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde*
- ** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
- *** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
- -- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- \- *niet geanalyseerd*
- \# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
- [a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de streefwaarde te zijn.*
- [b] *gehalte is groter dan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Projectnaam VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 210699

Tabel: Analyseresultaten grondwater (as3000) monsters (gehalten in µg/l, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	3[1]		4[2]	
METALEN				
barium	520	**	52	*
cadmium	<0.2		<0.2	
kobalt	5.5		<2	
koper	<2		<2	
kwik	<0.05		<0.05	
lood	<2		<2	
molybdeen	<2		<2	
nikkel	<3		3.1	
zink	24		<10	
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	<0.2		<0.2	
tolueen	<0.2		<0.2	
ethylbenzeen	<0.2		<0.2	
xylenen (0.7 factor)	0.21	a	0.21	a
styreen	<0.2		<0.2	
naftaleen	<0.02	a	<0.02	a
interventie factor vluchtige aromaten	0.0002		0.0002	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	<0.2		<0.2	
1,2-dichloorethaan	<0.2		<0.2	
1,1-dichlooretheen	<0.1	a	<0.1	a
trans-1,2-dichlooretheen	<0.1	--	<0.1	--
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	0.14	a	0.14	a
dichloormethaan	<0.2	a	<0.2	a
1,1-dichloorpropaan	<0.2	--	<0.2	--
1,2-dichloorpropaan	<0.2	--	<0.2	--
1,3-dichloorpropaan	<0.2	--	<0.2	--
som dichloorpropanen (0.7 factor)	0.42		0.42	
tetrachlooretheen	<0.1	a	<0.1	a
tetrachloormethaan	<0.1	a	<0.1	a
1,1,1-trichloorethaan	<0.1	a	<0.1	a
1,1,2-trichloorethaan	<0.1	a	<0.1	a
trichlooretheen	<0.2		<0.2	
chloroform	<0.2		<0.2	
vinylchloride	<0.2	a	<0.2	a
tribroommethaan	<0.2		<0.2	
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	<50		<50	

Monstercode en monstertraject
[1] *13616010-003 3 pb31: 200-300*
[2] *13616010-004 4 pb41: 120-220*

De resultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675.
De gehalten die de betreffende streefwaarden en interventiewaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

- * *het gehalte is groter dan de streefwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde*
- ** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
- *** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
- -- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
- \- *niet geanalyseerd*
- \# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
- [a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de streefwaarde te zijn.*
- [b] *gehalte is groter dan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Tabel: Toetsingswaarden voor grondwater (as3000)

Toetsingswaarden[1)]	S	1/2(S+I)	I	RBK
METALEN				
barium	50	338	625	20
cadmium	0.40	3.2	6.0	0.20
kobalt	20	60	100	2.0
koper	15	45	75	2.0
kwik	0.050	0.18	0.30	0.050
lood	15	45	75	2.0
molybdeen	5.0	152	300	2.0
nikkel	15	45	75	3.0
zink	65	432	800	10
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	0.20	15	30	0.20
tolueen	7.0	504	1000	0.20
ethylbenzeen	4.0	77	150	0.20
xylenen (0.7 factor)	0.20	35	70	0.21
styreen	6.0	153	300	0.20
naftaleen	0.01	35	70	0.020
vluchtige aromaten			1	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	7.0	454	900	0.20
1,2-dichloorethaan	7.0	204	400	0.20
1,1-dichlooretheen	0.01	5.0	10	0.10
dichloormethaan	0.01	500	1000	0.20
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	0.01	10	20	0.14
som dichloorpropanen (0.7 factor)	0.80	40	80	0.42
tetrachlooretheen	0.01	20	40	0.10
tetrachloormethaan	0.01	5.0	10	0.10
1,1,1-trichloorethaan	0.01	150	300	0.10
1,1,2-trichloorethaan	0.01	65	130	0.10
trichlooretheen	24	262	500	0.20
chloroform	6.0	203	400	0.20
vinylchloride	0.01	2.5	5.0	0.20
tribroommethaan			630	0.20
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	50	325	600	50

[1)] *S* *streefwaarde*
1/2(S+I) *gemiddelde van streef- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater

Grondwater (AS3000)	Streefwaarde overschrijding	Tussenwaarde overschrijding	Interventiewaarde overschrijding
1 pb11: 200-300	barium(85)zink(70)benzeen(1.0)xylenen (0.7 factor)(9.4)naftaleen(0.71)totaal olie C10 - C40(85)	-	-
2 pb24: 200-300	zink(120)	barium(390)	-
3 pb31: 200-300	-	barium(520)	-
4 pb41: 120-220	barium(52)	-	-

Projectnaam VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 210699

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	1[1]			2[2]			3[3]			4[4]		
Bodemtype[bt)]	1			2			3			4		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	87.9	--	--	88.4	--	--	88.6	--	--	79.6	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	22	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Stenen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	2.1	--	--	1.5	--	--	2.0	--	--	3.8	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING												
lutum (bodem)(% vd DS)	<2	--	--	<2	--	--	<2	--	--	3.0	--	--
METALEN												
lood	260	409	**	27	42.5		33	51.9	*	-		
zink	-			-			-			180	389	*
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN												
naftaleen	0.12	--	--	0.01	--	--	0.09	--	--	0.42	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	15.27	15.3	*	5.77	5.77	*	32.49	32.5	**	113.02	113	***

Monstercode en monstertraject
[1] *13622993-001 1 14: 25-75*
[2] *13622993-002 2 15: 8-58*
[3] *13622993-003 3 16: 8-50*
[4] *13622993-004 4 28: 115-150*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
1: lutum 2% humus 2.1%
2: lutum 2% humus 1.5%
3: lutum 2% humus 2%
4: lutum 3% humus 3.8%

Projectnaam VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 210699

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	5[1]			6[2]			7[3]		
Bodemtype[bt)]	5			6			7		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	79.9	--	--	73.1	--	--	81.3	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	2.8	--	--	4.9	--	--	6.0	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)(% vd DS)	<2	--	--	12	--	--	2.6	--	--
METALEN									
koper	-			5.9	8.45		89	159	**
zink	300	698	**	38	57		400	838	***
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	0.19	--	--	0.14	--	--	0.16	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	41.19	41.2	***	2.2	2.2	*	37.19	37.2	**

Monstercode en monstertraject
[1] *13622993-005 5 29: 130-180*
[2] *13622993-006 6 36: 70-120*
[3] *13622993-007 7 39: 75-125*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
5: lutum 2% humus 2.8%
6: lutum 12% humus 4.9%
7: lutum 2.6% humus 6%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	RBK eis
METALEN				
lood	50	290	530	10
zink	140	430	720	20
koper	40	115	190	5.0
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	0.35

1) *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het standaard bodem type 10% humus en 25% lutum.

Overzicht gemeten verontreinigingen in grond en grondwater

Grond (AS3000) Humus:2.1, Lutum:2	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
1 14: 25-75	pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(15.27)	lood(260)	-

Grond (AS3000) Humus:1.5, Lutum:2	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
2 15: 8-58	pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(5.77)	-	-

Grond (AS3000) Humus:2, Lutum:2	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
3 16: 8-50	lood(33)	pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(32.49)	-

Grond (AS3000) Humus:3.8, Lutum:3	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
4 28: 115-150	zink(180)	-	pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(113.02)

Grond (AS3000) Humus:2.8, Lutum:2	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
5 29: 130-180	-	zink(300)	pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(41.19)

Grond (AS3000) Humus:4.9, Lutum:12	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
6 36: 70-120	pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(2.2)	-	-

Grond (AS3000) Humus:6, Lutum:2.6	**Achtergrondwaarde overschrijding**	**Tussenwaarde overschrijding**	**Interventiewaarde overschrijding**
7 39: 75-125	-	koper(89) pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)(37.19)	zink(400)

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 31-01-2022 - 15:32)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	A-M1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Niet Toepasbaar > industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	88.6	**88.6**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.0	**1**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	6.5	**6.5**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	51	**126**	126		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.225**	0.225		<=AW	-0.03	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.1	**4.95**	4.95		<=AW	-0.06	15	102	190	3
koper	mg/kg	10	**17.9**	17.9		<=AW	-0.15	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0469**	0.0469		<=AW	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	57	**82.8**	82.8	*	WO	0.07	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	-0.01	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	6.6	**14**	14		<=AW	-0.32	35	68	100	4
zink	mg/kg	71	**137**	137		<=AW	0.00	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.19	**0.19**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	24.27	**24.3**	24.3	**	IN	0.59	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	120	**600**	600	*	NT	0.09	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13608090-001	*A-M1 A-M1, 06: 70-100*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 31-01-2022 - 15:32)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	A-MM2
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Niet Toepasbaar > industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	87.9	**87.9**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.5	**2.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	<2	**<2**		--						
METALEN											
barium⁺	mg/kg	180	**698**	698		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.236**	0.236		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.4	**12**	12		<=AW-0.02		15	102	190	3
koper	mg/kg	7.6	**15.5**	15.5		<=AW-0.16		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.05	**0.0715**	0.0715		<=AW	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	190	**296**	296	**	IN	0.51	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	4.4	**12.8**	12.8		<=AW-0.34		35	68	100	4
zink	mg/kg	86	**202**	202	*	IN	0.11	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.07	**0.07**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	24.07	**24.1**	24.1	**	IN	0.59	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	22.5	**90**	90	*	IN	0.07	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	300	**1200**	1200	*	NT	0.21	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13608090-002	*A-MM2 A-MM2, 14: 25-75, 15: 8-58, 16: 8-50*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 31-01-2022 - 15:32)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	A-MM3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Klasse industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	86.0	**86**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.7	**2.7**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	2.6	**2.6**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	51	**184**	184		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.231**	0.231		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.1	**6.93**	6.93		<=AW-0.05		15	102	190	3
koper	mg/kg	14	**27.7**	27.7		<=AW-0.08		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.06	**0.0849**	0.0849		<=AW0.00		0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	31	**47.6**	47.6		<=AW0.00		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	6.0	**16.7**	16.7		<=AW-0.28		35	68	100	4
zink	mg/kg	71	**161**	161	*	WO	0.04	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	5.08	**5.08**	5.08	*	WO	0.09	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	11.9	**44.1**	44.1	*	IN	0.02	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	50	**185**	185		<=AW0.00		190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**										
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--			--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-			--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-		1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	0.1	0.1			--			--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-			--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.2	0.2 ¤		0.2 ¤	-		1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13608090-003	*A-MM3 A-MM3, 17: 8-50, 19: 0-50, 20: 8-50, 21: 8-50*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 31-01-2022 - 15:32)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	A-M4
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Klasse industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	81.9	**81.9**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	3.9	**3.9**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.4	**5.4**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	98	**266**	266		--				920	20
cadmium	mg/kg	0.79	**1.19**	1.19	*	WO	0.05	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.1	**7.94**	7.94		<=AW	-0.04	15	102	190	3
koper	mg/kg	22	**38.5**	38.5		<=AW	-0.01	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.14	**0.188**	0.188	*	WO	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	200	**287**	287	*	IN	0.49	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	0.96	**0.96**	0.96		<=AW	0.00	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	8.3	**18.9**	18.9		<=AW	-0.25	35	68	100	4
zink	mg/kg	160	**311**	311	*	IN	0.29	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.11	**0.11**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	12.07	**12.1**	12.1	*	IN	0.27	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	9.7	**24.9**	24.9	*	WO	0.00	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	30	**76.9**	76.9		<=AW	-0.02	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13608090-004	*A-M4 A-M4, 24: 150-200*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 31-01-2022 - 15:32)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	B-MM1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	85.3	**85.3**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.0	**2**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	9.1	**9.1**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	37	**76**	76		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.217**	0.217		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.0	**5.94**	5.94		<=AW-0.05		15	102	190	3
koper	mg/kg	9.2	**15.3**	15.3		<=AW-0.16		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0451**	0.0451		<=AW0.00		0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**9.74**	9.74		<=AW-0.08		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	8.8	**16.1**	16.1		<=AW-0.29		35	68	100	4
zink	mg/kg	34	**59.3**	59.3		<=AW-0.14		140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.397	**0.397**	0.397		<=AW-0.03		1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02		190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13608090-005	*B-MM1 B-MM1, 26: 0-40, 27: 0-50, 28: 0-50, 29: 0-50*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 31-01-2022 - 15:32)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	B-MM2
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Niet Toepasbaar > Interventiewaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	79.4	**79.4**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	3.0	**3**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	3.4	**3.4**		--						
METALEN											
barium⁺	mg/kg	130	**429**	429		--				920	20
cadmium	mg/kg	0.46	**0.742**	0.742	*	WO	0.01	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.2	**9.76**	9.76		<=AW	-0.03	15	102	190	3
koper	mg/kg	19	**36.3**	36.3		<=AW	-0.02	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.10	**0.139**	0.139		<=AW	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	130	**196**	196	*	WO	0.30	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	-0.01	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	7.1	**18.5**	18.5		<=AW	-0.25	35	68	100	4
zink	mg/kg	250	**541**	541	**	IN	0.69	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.16	**0.16**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	115.26	**115**	115	***	NT>I	2.95	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	21.56	**71.9**	71.9	*	IN	0.05	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	230	**767**	767	*	NT	0.12	190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN		**-toetsing uitgevoerd door SGS**									
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--			--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-			--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-		1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			--			--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-			--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.1	0.1		0.1	-		1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13608090-006	*B-MM2 B-MM2, 28: 115-150, 29: 130-180*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 31-01-2022 - 15:32)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	C-M1
Monstersoort en bodemtype	Grond (AS3000)-7
Monster conclusie	**Niet Toepasbaar > industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	84.7	**84.7**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.4	**2.4**		--						
VLUCHTIGE AROMATEN											
benzeen	mg/kg	<0.05	**0.146**	0.146		<=AW	-0.06	0.2	0.65	1.1	0.05
tolueen	mg/kg	<0.05	**0.146**	0.146		<=AW	0.00	0.2	16	32	0.05
ethylbenzeen	mg/kg	<0.05	**0.146**	0.146		<=AW	0.00	0.2	55	110	0.05
xylenen (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.292**	0.292		<=AW	-0.01	0.45	8.7	17	0.105
totaal BTEX (0.7 factor)		0.18			--	-					
naftaleen	mg/kg	0.07	**0.07**		--	-					
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	280	**1170**	1170	*	NT	0.20	190	2595	5000	35

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13608090-007			
som 16 aromatische oplosmiddelen (Bbk, 1-1-2008)	mg/kg	**0.729**	^<=AW
som 10 polyaromatische koolwaterstoffen (VROM)	mg/kg	**0.07**	^<=AW

Monstercode	Monsteromschrijving
13608090-007	*C-M1 C-M1, 11: 130-150*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
ST	*SGS toetsings resultaat (door SGS berekend)*
SC	*SGS toetsings conclusie (door SGS bepaald)*
AW	*Achtergrondwaarde (door SGS beheerd)*
T	*Tussenwaarde (door SGS berekend en beheerd maar niet meer beschreven in de wetgeving)*
I	*Interventie waarde (door SGS beheerd)*
RBK	*Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
BI	*SGS berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
NT	*(Pfas) Niet toepasbaar*
¤	*Indien de gebiedskwaliteit niet bekend is blijft de bepalingsgrens de toepassingsnorm voor het toepassen van grond en baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden.*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing.*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
NT>I	*Niet toepasbaar > interventiewaarde*
NT	*Niet toepasbaar*
***	*Het gehalte is groter dan de streefwaarde/achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
****	*Het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
*****	*Het gehalte is groter dan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
BT/BC gem	*gemiddelde op basis van standaard bodemtype (humus 10% en lutum 25%)*

Kleur informatie

Rood	*overschrijding klasse B / Interventiewaarde, nooit toepasbaar*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1) of groter dan de B waarde (component niveau)*
	Klasse wonen of klasse industrie (monsterniveau)
Blauw	*>= Achtergrond waarde, industrie of wonen op component niveau*

Normenblad
Toetskeuze: T.1: Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN-toetsing uitgevoerd door SGS					
PFBA (perfluorbutaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	ug/kg	--	--	--	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	ug/kg	--	--	--	--
som PFOA (0.7 factor)	ug/kg	1.9	7	7	1100
PFNA (perfluornonaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	ug/kg	--	--	--	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	ug/kg	--	--	--	--
som PFOS (0.7 factor)	ug/kg	1.4	3	3	110
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	ug/kg	1.4	3	3	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	ug/kg	1.4	3	3	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	ug/kg	1.4	3	3	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	ug/kg	1.4	3	3	--
VLUCHTIGE AROMATEN					
benzeen	mg/kg	0.2	0.2	1	1.1
tolueen	mg/kg	0.2	0.2	1.25	32
ethylbenzeen	mg/kg	0.2	0.2	1.25	110
xylenen (0.7 factor)	mg/kg	0.45	0.45	1.25	17

* Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging

Legenda normenblad
AW = Achtergrondwaarden
WO = Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND = Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I = Interventiewaarden
Normen en definities http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 04-02-2022 - 09:22)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	B-MM3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie (excl PFAS)	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	82.9	**82.9**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.0	**2**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	7.3	**7.3**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	68	**158**	158		--				920	20
cadmium	mg/kg	0.26	**0.414**	0.414		<=AW-0.02		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	8.0	**17.8**	17.8	*	WO	0.02	15	102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.12**	6.12		<=AW-0.23		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0463**	0.0463		<=AW0.00		0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10**	10		<=AW-0.08		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	0.56	**0.56**	0.56		<=AW0.00		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	8.8	**17.8**	17.8		<=AW-0.26		35	68	100	4
zink	mg/kg	33	**61.7**	61.7		<=AW-0.14		140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.092	**0.092**	0.092		<=AW-0.04		1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02		190	2595	5000	35
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN	**-toetsing uitgevoerd door SGS**										
PFBA (perfluorbutaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	0.2	0.2			--			--	---	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-			--	---	--
som PFOA (0.7 factor)	µg/kgds	0.3	0.3 ¤		0.3 ¤	-		1.9	--	---	--
PFNA (perfluornonaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	0.2	0.2			--			--	---	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	<0.1			-			--	---	--
som PFOS (0.7 factor)	µg/kgds	0.2	0.2 ¤		0.2 ¤	-		1.4	--	---	--
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	--		1.4	--	---	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	µg/kgds	<0.1	0.07		0.07	-		1.4	--	---	--

Monstercode	Monsteromschrijving
13610107-001	*B-MM3 B-MM3, 32: 0-50, 34: 0-50, 36: 0-50, 38: 0-50, 40: 0-50, 42: 0-50*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 04-02-2022 - 09:22)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	B-M4
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	84.8	**84.8**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.7	**1.7**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	6.6	**6.6**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	45	**111**	111		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.225**	0.225		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.9	**6.78**	6.78		<=AW-0.05		15	102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.25**	6.25		<=AW-0.22		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0468**	0.0468		<=AW0.00		0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.2**	10.2		<=AW-0.08		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	7.5	**15.8**	15.8		<=AW-0.30		35	68	100	4
zink	mg/kg	23	**44.2**	44.2		<=AW-0.17		140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.114	**0.114**	0.114		<=AW-0.04		1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02		190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13610107-002	*B-M4 B-M4, 37: 0-50*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 04-02-2022 - 09:22)

Projectcode	210699
Projectnaam	VO Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	B-MM5
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Niet Toepasbaar > Interventiewaarde**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	80.2	**80.2**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	5.7	**5.7**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	2.7	**2.7**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	150	**534**	534		--				920	20
cadmium	mg/kg	1.4	**2.04**	2.04	*	IN	0.12	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	4.3	**14**	14		<=AW	-0.01	15	102	190	3
koper	mg/kg	66	**119**	119	**	IN	0.52	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.20	**0.276**	0.276	*	WO	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	180	**262**	262	*	IN	0.44	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	1.4	**1.4**	1.4		<=AW	0.00	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	21	**57.9**	57.9	*	IN	0.35	35	68	100	4
zink	mg/kg	350	**735**	735	***	NT>I	1.03	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.19	**0.19**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	73.49	**73.5**	73.5	***	NT>I	1.87	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	26.5	**46.5**	46.5	*	IN	0.03	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	100	**175**	175		<=AW	0.00	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13610107-003	*B-MM5 B-MM5, 36: 70-120, 39: 75-125*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
ST	*SGS toetsings resultaat (door SGS berekend)*
SC	*SGS toetsings conclusie (door SGS bepaald)*
AW	*Achtergrondwaarde (door SGS beheerd)*
T	*Tussenwaarde (door SGS berekend en beheerd maar niet meer beschreven in de wetgeving)*
I	*Interventie waarde (door SGS beheerd)*
RBK	*Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
BI	*SGS berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
NT	*(Pfas) Niet toepasbaar*
¤	*Indien de gebiedskwaliteit niet bekend is blijft de bepalingsgrens de toepassingsnorm voor het toepassen van grond en baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden.*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing.*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
NT>I	*Niet toepasbaar > interventiewaarde*
NT	*Niet toepasbaar*
***	*Het gehalte is groter dan de streefwaarde/achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
****	*Het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
*****	*Het gehalte is groter dan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
BT/BC gem	*gemiddelde op basis van standaard bodemtype (humus 10% en lutum 25%)*

Kleur informatie

Rood	*overschrijding klasse B / Interventiewaarde, nooit toepasbaar*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1) of groter dan de B waarde (component niveau)*
	Klasse wonen of klasse industrie (monsterniveau)
Blauw	*>= Achtergrond waarde, industrie of wonen op component niveau*

Normenblad
Toetskeuze: T.1: Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000
PER- EN POLYFLUORALKYLSTOFFEN-toetsing uitgevoerd door SGS					
PFBA (perfluorbutaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFPeA (perfluorpentaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxA (perfluorhexaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOA lineair (perfluoroctaanzuur)	ug/kg	--	--	--	--
PFOA vertakt (perfluoroctaanzuur)	ug/kg	--	--	--	--
som PFOA (0.7 factor)	ug/kg	1.9	7	7	1100
PFNA (perfluornonaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFDA (perfluordecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFUnDA (perfluorundecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFDoDA (perfluordodecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFTrDA (perfluortridecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFTeDA (perfluortetradecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxDA (perfluorhexadecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFODA (perfluoroctadecaanzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFBS (perfluorbutaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFPeS (perfluorpentaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHxS (perfluorhexaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFHpS (perfluorheptaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOS lineair (perfluoroctaansulfonzuur)	ug/kg	--	--	--	--
PFOS vertakt (perfluoroctaansulfonzuur)	ug/kg	--	--	--	--
som PFOS (0.7 factor)	ug/kg	1.4	3	3	110
PFDS (perfluordecaansulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
4:2 FTS (4:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
6:2 FTS (6:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
8:2 FTS (8:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
10:2 FTS (10:2 fluortelomeer sulfonzuur)	ug/kg	1.4	3	3	--
MeFOSAA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	ug/kg	1.4	3	3	--
EtFOSAA (n-ethyl perfluoroctaansulfonamide acetaat)	ug/kg	1.4	3	3	--
PFOSA (perfluoroctaansulfonamide)	ug/kg	1.4	3	3	--
MeFOSA (n-methyl perfluoroctaansulfonamide)	ug/kg	1.4	3	3	--
8:2 DiPAP (8:2 fluortelomeer fosfaat diester)	ug/kg	1.4	3	3	--

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging
Legenda normenblad	
AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden
Normen en definities	http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Nader bodemonderzoek en verkennend onderzoek asbest

Schalmedenweg 21, Hengelo

Opdrachtgever

Veltkamp Milieu

Flierveldsweg 26

7554 SP HENGELO

Projectnummer

220155

Autorisatie

Redactie:	paraaf	datum	status
De heer F. Visser		26-07-2022	Definitief
Eindredactie/kwaliteitscontrole:	paraaf	Datum	status
De heer E. Wagenaar		26-07-2022	Definitief

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Singel 60, 9001 XP GROU
Telefoon: +31 (0) 566-653130 Internet: www.bodemvisie.nl
Rabobank, rekeningnummer NL38 RABO 0118.7529.79
KvK-nummer 58074201, BTW-nummer: NL852861825B01

INHOUD

1 INLEIDING 3
1.1 Voorwaarden en uitgangspunten 4
1.2 Indeling rapportage 4

2 VOORONDERZOEK 5
2.1 Bekende gegevens 5
2.2 Conclusies vooronderzoek en onderzoekshypothese 6
2.3 Conceptueel model en opzet nader bodemonderzoek 7

3 UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN 8
3.1 Algemeen 8
3.2 Veldwerkzaamheden 8
3.3 Toetsingskader 9

4 RESULTATEN 10
4.1 Zintuiglijke waarnemingen 10
4.2 Analyseresultaten nader asbestonderzoek 12
4.3 Analyseresultaten verkennend asbestonderzoek 13
4.4 Analyseresultaten waterbodemonderzoek 15
4.5 Analyseresultaten indicatief onderzoek stortlaag 15
4.6 Interpretatie onderzoeksresultaten 16

5 CONCLUSIES EN ADVIES 17

BIJLAGEN:

1. Topografische ligging
2. Overzicht locatie en situering monsternamepunten
3. Profielbeschrijvingen
4. Analysecertificaten nader bodemonderzoek
5. Analysecertificaten verkennend asbestonderzoek
6. Analysecertificaat waterbodemonderzoek
7. Analysecertificaat indicatief onderzoek funderingslaag
8. Toetsing analyseresultaten nader bodemonderzoek
9. Toetsing analyseresultaten verkennend asbestonderzoek
10. Toetsing analyseresultaten waterbodemonderzoek
11. Toetsing analyseresultaten indicatief onderzoek funderingslaag

1 INLEIDING

In opdracht van Veltkamp Milieu is door Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV divers bodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse van de Schalmedenweg 21 te Hengelo.

Aanleiding tot het uitvoeren het onderzoek betreft de voorgenomen herontwikkeling van de locatie, in relatie tot de resultaten van een recentelijk door ons bureau uitgevoerd verkennend bodemonderzoek (*dossiernummer: 210699-1, d.d. 11 maart 2022*).

Nader bodemonderzoek

Heterogeen verspreid zijn in de puinhoudende bodem verontreinigingen aangetoond, waarbij plaatselijk sprake is van een matige tot sterke verontreinigingsgraad met zware metalen of PAK. De op basis van het verkennend bodemonderzoek verzamelde onderzoeksresultaten geven onvoldoende inzicht in de omvang van de aangetroffen verontreinigingen. Het nader bodemonderzoek heeft als doel, inzicht te verschaffen in de verspreiding en omvang van de aangetroffen verontreinigingen, teneinde een uitspraak te kunnen doen of al dan niet sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging (criterium > 25 m^3 grond sterk verontreinigd).

Verkennend asbestonderzoek

Het nader bodemonderzoek is gecombineerd met een verkennend asbestonderzoek, in grond en puin. Het voorkomen van ondefinieerbaar puin in de bodem wordt als indicator beschouwd voor de mogelijke aanwezigheid van asbest. Bovendien is in de ondergrond ter plaatse van overgrote deel van het terrein een volledige puinlaag aanwezig, welke vermoedelijk afkomstig is van een fabriekslocatie. Op basis van het jaartal van toepassing (jaren ’70) dient het puin als asbestverdacht te worden beschouwd. Doel van het verkennend asbestonderzoek is het met een relatief geringe onderzoeksinspanning nagaan, of de verdenking op verontreiniging van de bodem en/of puinlaag met asbest terecht is. Tevens wordt een indicatieve uitspraak gedaan over het asbestgehalte in de bodem.

Waterbodemonderzoek (vijver)

Ter plaatse van het zuidoostelijke terreindeel is een vijver aanwezig. Van het aanwezig slib in de vijver is een monster verzameld en ter analyse aan het laboratorium aangeboden. Het waterbodem-onderzoek heeft als doel indicatief inzicht te verschaffen in de milieuhygiënische kwaliteit en afzetmogelijkheden van de waterbodem.

Ex-situ partijkeuring (grondwal)

Op de westzijde van de locatie is een grondwal gesitueerd (circa 700 m^3) en is van het materiaal een ex-situ partijkeuring uitgevoerd. Het doel van de partijkeuring betreft het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit en toepassingsmogelijkheden van de partij in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit. De resultaten van de ex-situ partijkeuring zijn in een separate rapportage vastgelegd *(dossiernummer: 220155-2, d.d. 26-07-2022)*.

1.1 Voorwaarden en uitgangspunten

Tijdens het onderzoek zijn de volgende normen gevolgd:

- Het verkennend onderzoek asbest (asbest in grond) is uitgevoerd conform de Nederlandse Eind Norm (NEN)5707+C2: Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond;
- Het verkennend onderzoek asbest (asbest in puin) is uitgevoerd conform de richtlijnen in de Nederlandse Eind Norm (NEN)5897+C2: Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat;
- Voor het nader onderzoek is NTA 5755 'Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek - Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging' gehanteerd.

Volledigheidshalve merken wij op dat Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV een onafhankelijk opererend adviesbureau is, welke op generlei wijze verbonden is met de opdrachtgever voor het onderzoek of de eigenaar van de onderzoekslocatie.

1.2 Indeling rapportage

In het onderhavige rapport wordt eerst ingegaan op de locatiegegevens en het vooronderzoek. Vervolgens komen de veldwerkgegevens, het laboratoriumonderzoek en de analyseresultaten aan bod. De rapportage wordt afgesloten met een bespreking van de analyseresultaten en de bijbehorende conclusies en aanbevelingen.

2 VOORONDERZOEK

2.1 Bekende gegevens

De onderzoekslocatie aan de Schalmedenweg 21 bevindt zich in een landelijk gebied, ten noorden van de woonkern van Hengelo. De onderzochte locatie staat kadastraal bekend als: gemeente Hengelo, sectie V, nummers 43 en 44 (deels) en heeft een totaal oppervlak van circa 17.500 m^2.

Op het adres is een veehouderij gevestigd. Het gaat om een intensieve veehouderij waar vleesvarkens (900), vleesstieren en -kalveren (380) worden gehouden. Het voornemen bestaat om de werkzaamheden elders voort te zetten en de stallen en opstallen te laten slopen. De bedrijfswoning op de oostzijde van de locatie zal worden gehandhaafd. De agrarische bestemming van de locatie zal worden gewijzigd in een woonbestemming. Het voornemen bestaat om ter plaatse van de bedrijfslocatie en de zuidelijk gelegen weide een vijftal woningen te realiseren. In de toekomst zullen ter plaatse van de weide, ten oosten van de houtwal en de huidige onderzoekslocatie, eveneens woningen worden gerealiseerd.

Uit informatie van het kadaster (bagviewer.nl) blijkt, dat de (eerste) bebouwing op de locatie omstreeks 1979 is gerealiseerd. Hiervoor is het terrein, voor zover bekend, altijd onbebouwd geweest. Op basis van informatie van de huidige eigenaar blijkt, dat in de jaren ’70 het terrein, voorafgaande aan het realiseren van de panden, tot de vaste zandlaag is ontgraven. De panden zijn vervolgens op deze vaste bodemlaag gebouwd. Het erf is vervolgens aangevuld met slooppuin, afkomstig van een fabriek uit Hengelo. Op basis van het jaartal van toepassing dient het puin als asbestverdacht te worden beschouwd.

Voorgaand bodemonderzoek

Recentelijk is door ons bureau een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (*dossiernummer: 210699-1, d.d. 11 maart 2022*). De onderzoeksresultaten van dit bodemonderzoek, inclusief aanvullend bodemonderzoek, zijn als volgt samen te vatten:

- in de separaat geanalyseerde monsters van de sterk puinhoudende ondergrond ter plaatse van boring 28 (1,15-1,50 m-mv) en boring 29 (1,30-1,80 m-mv) zijn sterke verontreinigingen met PAK aangetoond. Ter plaatse van boring 29 is tevens voor zink een matige verontreiniging gemeten;
- in het separaat geanalyseerde en zwak puinhoudende monster van de ondergrond, ter plaatse van boring 39 (0,75-1,25 m-mv), is een sterke verontreiniging met zink aangetoond. Voor koper en PAK zijn matige verontreinigingen gemeten;
- naast bovengenoemde sterke verontreinigingen, zijn in de grond ter plaatse van boring 14 (0,25-0,75 m-mv) voor lood en ter plaatse van boring 06 (0,7-1,0 m-mv) en 16 (0,08-0,50 m-mv) voor PAK, matige verontreinigingen aangetoond. Deze verontreinigingen zijn vermoedelijk te relateren aan de bijmenging met asfalt en puin in de geanalyseerde monsters;
- In de grondwatermonsters ter plaatse van peilbuis 24 en 31 zijn matig verhoogde concentraties aan barium gemeten. Ter plaatse van peilbuis 41 en de overige geanalyseerde parameters zijn hoogstens licht verhoogde concentraties aangetoond. Aangezien barium niet in (sterk) verhoogde gehalten in de grond zijn aangetroffen, hebben de matig verhoogde concentraties aan barium vermoedelijk een natuurlijke oorsprong. Ook zou sprake kunnen zijn van een (nog) niet volledig hersteld chemisch bodemevenwicht, na plaatsing van de peilbuizen.

2.2 Conclusies vooronderzoek en onderzoekshypothese

Nader bodemonderzoek

Naar aanleiding van de matig tot sterk verhoogd gemeten gehalten aan zware metalen en PAK in de grond is een nader bodemonderzoek (conform de NTA 5755) uitgevoerd. Het conceptueel model en de opzet van het nader onderzoek komen in § 2.3 aan de orde.

Verkennend bodemonderzoek asbest

Voor verkennend onderzoek naar asbest in grond is aangesloten bij de "NEN 5707+C2:2017 'Bodem - Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond". Voor de puinhoudende grond is de onderzoeksstrategie gehanteerd voor een "verdachte locatie met diffuse bodembelasting, heterogeen verdeeld (§ 6.4.5).

Het verkennend onderzoek naar asbest in puin is uitgevoerd conform de NEN5897+C2 'Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat'. Hierbij wordt uitgegaan van de onderzoeksstrategie voor halfverhardingslagen (paragraaf 6.5.2).

NB: Bij de interpretatie van het totaal aan onderzoeksgegevens dient, gezien de gehanteerde strategie (gebaseerd op de Nederlandse Norm NEN 5707, 5897 en NTA 5755) welke is gericht op een steekproefsgewijze beoordeling van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem, rekening gehouden te worden met een zeker restrisico.

Opmerkingen:

- Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt met een hydraulische kraan. Dit vanwege het feit, dat op (een groot deel van de) locatie in de bodem een volledige puinlaag aanwezig is. Handmatige boringen bleken vanwege deze volledige puinlaag niet uitvoerbaar en derhalve zijn veelal sleuven gegraven. De aard van het bodemvreemd materiaal en de kwaliteit van de bodem onder de puinlaag zijn eveneens op deze wijze inzichtelijk gemaakt;
- Peilbuis 24 en 31 waren tijdens het nader onderzoek niet meer op de locatie aanwezig. Derhalve is een herbemonstering van het grondwater uit de peilbuizen, inclusief analyse op barium, niet uitvoerbaar gebleken. Echter, wordt aangenomen dat de matig verhoogde concentraties aan barium een natuurlijke oorsprong hebben. Ook zou in eerste instantie sprake kunnen zijn van een (nog) niet volledig hersteld chemisch bodemevenwicht, na plaatsing van de peilbuizen. De situatie is derhalve, ons inziens, voldoende inzichtelijk gemaakt;
- Ter plaatse van het zuidoostelijke terreindeel is een vijver aanwezig. Van het aanwezig slib in de vijver is een monster verzameld en ter analyse aan het laboratorium aangeboden, met als doel indicatief inzicht te verschaffen in de milieuhygiënische kwaliteit en afzetmogelijkheden van de waterbodem;
- Ter plaatse van het noordelijke terreindeel is direct onder de klinkerbestrating en een laag (straat)zand een stortlaag aangetroffen. Voor het verkrijgen van een indicatie met betrekking tot de hergebruiksmogelijkheden van het stortmateriaal is een mengmonster samengesteld. Dit materiaal is aan een onderzoek naar samenstelling- en uitlooggedrag onderworpen.

2.3 Conceptueel model en opzet nader bodemonderzoek

Op basis van de resultaten van het verkennend bodemonderzoek, is een eenvoudig conceptueel model opgesteld, dat in tabel 2.1 is weergegeven.

Tabel 2.1: Conceptueel model

Aanleiding	• Het aantreffen van matig tot sterk verhoogd gemeten gehalten: • ter plaatse van boring 28 (1,15-1,50 m-mv) en boring 29 (1,30-1,80 m-mv) zijn sterke verontreinigingen met PAK aangetoond. Ter plaatse van boring 29 is tevens voor zink een matige verontreiniging gemeten; • ter plaatse van boring 39 (0,75-1,25 m-mv) is een sterke verontreiniging met zink aangetoond. Voor koper en PAK zijn matige verontreinigingen gemeten; • naast bovengenoemde sterke verontreinigingen zijn in de grond ter plaatse van boring 14 (0,25-0,75 m-mv) voor lood en ter plaatse van boring 06 (0,7-1,0 m-mv) en 16 (0,08-0,50 m-mv) voor PAK matige verontreinigingen aangetoond.
Aard van verontreiniging	• Sterk verhoogde gehalten aan zware metalen en/of PAK; • Tevens dient de aard van het bodemvreemd materiaal (puinlaag) en de kwaliteit van de bodem onder de puinlaag te worden vastgesteld.
Oorzaak van verontreiniging	• Verontreinigingen zijn waarschijnlijk te relateren aan de bijmenging met puin.
Ernst van de verontreiniging	• Mogelijk geval van ernstige bodemverontreiniging (criterium omvang sterke verontreiniging > 25 m^3); • Vermoedelijk zijn de verontreinigingen reeds voor 1987 ontstaan. Het erf is aangevuld met slooppuin, afkomstig van een fabriek uit Hengelo in de jaren ‘70.
Omvang van de verontreiniging	• Onbekend. Nader afperken in horizontale en verticale richting.
Spoedeisendheid van de verontreiniging	• Onaanvaardbare humane risico's van de verontreiniging onderzoeken. • Onaanvaardbare ecologische risico's onderzoeken; • Onaanvaardbare verspreidingsrisico's zijn hoogstwaarschijnlijk niet aanwezig; aangezien in het grondwater geen sterke verontreinigingen zijn aangetoond en de betreffende verontreinigingen met zware metalen en PAK een immobiel karakter hebben; • Spoedeisendheid van de sanering onderzoeken/toetsen. • Welke sanerende maatregelen en procedures zijn noodzakelijk, ten aanzien van de voorgenomen herontwikkeling van het perceel

Het conceptueel model is gedurende het veldonderzoek voortdurend beoordeeld en daar waar nodig direct bijgesteld. Op basis van dit model zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat is de omvang van de verontreiniging boven de interventiewaarde in horizontale richting?
- Wat is de omvang van de verontreiniging boven de interventiewaarde in verticale richting?
- Is er sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging?
- Is er sprake van een spoedeisend geval van bodemsanering?
- Wat is de aard van het bodemvreemd materiaal (puinlaag) en de kwaliteit van de bodem onder de puinlaag?
- Welke maatregelen en procedures zijn noodzakelijk ten aanzien van de voorgenomen herontwikkeling van het perceel?

3 UITGEVOERDE WERKZAAMHEDEN

3.1 Algemeen

De werkzaamheden zijn uitgevoerd op basis van de BRL SIKB 2000 protocol 2001: 'Plaatsen van handboringen en peilbuizen en nemen van grondmonsters etc'. en protocol 2018 'Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem' (versie 6.0, 1 februari 2018). Voor deze protocollen is Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV in het bezit een procescertificaat (certificaatnummer NC-SIKB-20350), welke is afgegeven door Normec Certification BV.

De chemische analyses zijn uitgevoerd door het de door de Raad voor Accreditatie (RvA) geaccrediteerde laboratorium SGS Environmental Analytics B.V. te Rotterdam. Het onderzoeksprogramma is in tabel 3.1 opgesomd.

Tabel 3.1: onderzoeksprogramma

Locatie	Verricht onderzoek	Nr.	Analyses
Nader bodemonderzoek			
Ter plaatse en rondom boring 06, 14, 16, 28, 29 en 39	29 x boring, tot max. 3,3 m-mv	100 t/m 128	26 x standaardpakket grond (incl. lutum en o.s.)
Verkennend asbestonderzoek			
Puinhoudende grond* *(circa 1,4 hectare)*	29 x inspectiegat/sleuf	100 t/m 125, Vindplek 1-1 t/m 1-3	5 x asbest in puin 8 x asbest in materiaal (NEN 5896)
Volledige puinlaag* *(circa 1,0 hectare)*	26 x inspectiegat/sleuf	100 t/m 125	4 x asbest in puin (NEN 5898) 5 x asbest in materiaal (NEN 5896) 1 x samenstellings- + uitloogpakket bouwstoffen
Waterbodemonderzoek			
Vijver (circa 500 m^2)	10 x slibsteek, tot vaste bodem	n.v.t.	1 x standaardpakket waterbodem

Toelichting op tabel:
m -mv: meter minus maaiveld;
* veldwerkzaamheden in combinatie uitgevoerd.

3.2 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden (graven inspectiegaten/sleuven en uitvoeren boringen en slibsteken) is uitgevoerd in de periode van 21 t/m 27 juni 2022 door de heer D.M. Reitsema. Voorafgaand aan het graven van de inspectiegaten en -sleuven is, waar mogelijk, een maaiveldinspectie uitgevoerd. De locaties van de boringen en inspectiegaten/sleuven staan weergegeven op de situatietekening (bijlage 2).

Het opgegraven materiaal is beoordeeld op textuur, kleur en zintuiglijk waarneembare verontreinigingen. De gegevens van de monsterpunten zijn verwerkt tot bodemprofielen, welke zijn opgenomen als bijlage 3. De globale bodemopbouw en de relevante zintuiglijke waarnemingen zijn beschreven in paragraaf 4.1.

3.3 Toetsingskader

De analyseresultaten zijn getoetst aan het toetsingskader uit de Wet Bodembescherming. Het toetsingskader bestaat uit achtergrond- (voor grond) en streefwaarden (voor grondwater) alsmede interventiewaarden. Het gemiddelde van achtergrondwaarde (voor grond) wordt als tussenwaarde aangeduid. Een beschrijving van de waarden is hieronder weergegeven:

Achtergrondwaarden (AW)
De achtergrondwaarden geven de milieuhygiënische kwaliteit voor bodem, waarop geen locatie-specifieke bodembelasting is opgetreden. De achtergrondwaarden geven derhalve de gemiddelde gehalten van de parameters in gebieden, waarin geen antropogene beïnvloeding van de bodem heeft plaatsgevonden.

Tussenwaarden (T)
De tussenwaarde ofwel het criterium voor nader onderzoek (gemiddelde van achtergrond- en interventiewaarde) is vastgesteld om aan te geven dat een nader onderzoek nodig is. Voor stoffen waarvoor geen achtergrondwaarde is vastgesteld, dient ½ (interventiewaarde) gehanteerd te worden.

Interventiewaarden (I)
De interventiewaarden geven het concentratieniveau voor verontreinigende stoffen aan waarboven sprake is van ernstige bodemverontreiniging. Indien de interventiewaarde voor grond een bodemvolume van 25 m³ of voor grondwater een bodemvolume van 100 m³ overschrijdt, is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Voor asbest geldt dit omvangscriterium niet en is er al sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging, als de interventiewaarde in enig bodemvolume wordt overschreden. In bijzondere situaties kan ook bij concentraties beneden de interventiewaarden sprake zijn van een geval van ernstige verontreiniging. De interventiewaarden zijn gebaseerd op de risico's voor de volksgezondheid en het ecosysteem. De achtergrond- en interventiewaarden in de grond zijn gerelateerd aan het gehalte aan lutum en organische stof (humus) van de bodem.

Wanneer een gehalte tussen de achtergrondwaarde/ streefwaarde en de tussenwaarde ligt, wordt dit in de tekst aangeduid als een licht verhoogd gehalte. Een gehalte tussen de tussenwaarde en de interventiewaarde wordt aangeduid als een matig verhoogd gehalte. Een gehalte boven de interventiewaarde wordt aangeduid als een sterk verhoogd gehalte.

Het toetsingskader bevat een aantal voorschriften voor toetsing in het geval het gehalte van één parameter of de gehaltenies van één of meer stoffen behorend bij een somparameter beneden de detectiegrens liggen. In dit geval dient de detectiegrens met een factor 0,7 vermenigvuldigd te worden en vervolgens getoetst.

4 RESULTATEN

4.1 Zintuiglijke waarnemingen

In het veld zijn de fysische bodemeigenschappen per te onderscheiden bodemlaag omschreven. Ter plaatse is een heterogene bodemopbouw aangetroffen, met afwisselende klei- leem en zandlagen. Ter plaatse van een groot deel van het terrein is een volledige puinlaag aangetroffen. In bijlage 3 zijn de boorprofielen opgenomen met, per boring, graafgat/sleuf een schematische beschrijving van de bodemopbouw.

De waarnemingen tijdens de veldwerkzaamheden zijn in tabel 4.1 weergegeven.

Tabel 4.1: overzicht bijmenging in de bodem

Boring / graafgat / sleuf	Diepte (m-mv)	Bijmenging
100	0,15 - 2,00	Puin (brokken), hout/glas/plastic (resten), bitumen/ijzer (matig), **asbestverdacht** (4 stuks, totaal 50 gram)
101	0,18 - 0,75	Puin (brokken), bot/hout/glas/plastic (resten)
102	0,58 - 0,90 0,90 - 1,80	Puin (brokken), bitumen/hout/glas/plastic (resten) Puin (brokken), bitumen/hout/glas/plastic (resten), **asbestverdacht** (1 stuks, 31 gram)
103	0,25 - 1,50	Volledige puinlaag (puin, asfalt, glas, plastic, ijzer, bitumen, textiel, **asbestverdacht** (1 stuks, 38 gram)
104	0,15 - 0,75	Volledige puinlaag (puin, asfalt, glas, plastic, ijzer, bitumen, hout, **asbestverdacht** (1 stuks, 9 gram)
105	0,00 - 1,60	Volledige puinlaag (puin, asfalt, glas, plastic, ijzer, **asbestverdacht** (1 stuks, 10 gram)
106	0,25 - 0,75	Volledige puinlaag (puin, glas), **asbestverdacht** (1 stuks, circa 100 gram)
107 / 107a	0,00 - 0,50 0,50 - 1,20	Betonstraatstenen, puin (resten) Puin (resten), bitumen (matig)
108	0,00 - 0,50 0,50 - 1,50	Betonstraatstenen (brokken) Puin (brokken), plastic/hout (resten), **asbestverdacht** (3 stuks, circa 400 gram)
109	0,00 - 0,50	Puin (resten)
110	0,00 - 1,00	Puin (zwak)
111	0,50 - 1,00	Volledige puinlaag (puin, asfalt, hout, plastic)
112	1,00 - 2,00	Volledige puinlaag (puin, ijzer, hout, plastic), **asbestverdacht** (2 stuks, totaal 29 gram)
114	1,50 - 3,00	Volledige puinlaag (puin, ijzer, hout)
115	1,00 - 2,00	Volledige puinlaag (puin, ijzer, hout, plastic)
116	0,70 - 2,50	Volledige puinlaag (puin, ijzer, hout, plastic)
117	0,80 - 1,40	Puin (brokken), hout/plastic (matig)
118	1,00 - 2,90	Volledige puinlaag (puin, ijzer, hout, plastic)
119	1,00 - 2,90	Volledige puinlaag
121	0,00 - 1,80	Puin (zwak)
122	0,50 - 1,30	Puin (matig), plastic (resten)
123	0,00 - 0,40 1,20 - 2,70	Baksteen (resten) Volledige puinlaag (puin, ijzer, hout)
124	0,25 - 1,25	Puin (sterk), glas (resten), **asbestverdacht** (2 stuks, circa 100 gram)
125	0,00 - 0,80	Puin (sterk), glas (resten), **asbestverdacht** (1 stuks, 3 gram)
127	0,00 - 0,50 1,25 - 1,50	Puin (resten) Puin (uiterst)
128	0,00 - 0,40	Puin (zwak)

Tijdens de locatie- en maaiveldinspectie zijn op het maaiveld, ten zuiden van het gronddepot, asbestverdachte resten plaatmateriaal waargenomen (vindplaats 1-1 t/m vindplaats 1-3).

Naast het aangetroffen asbestverdachte materiaal in de bodem (zie tabel 4.1), is in de grond lokaal sprake van een bijmenging met puin. Ter plaatse van een deel van het terrein is op circa 1,0/1,5 m-mv een volledige puinlaag aanwezig, tot circa 2,0/3,0 m-mv. De puinlaag (>50% bodemvreemd materiaal) bestaat voornamelijk uit resten (sloop)puin, hout, asfalt, glas, plastic, ijzer, bitumen. Ter plaatse van het noordelijke terreindeel is direct onder de klinkerbestrating en een laag (straat)zand, een stortlaag aangetroffen. De aanwezigheid van ondefinieerbaar puin kan eveneens als indicator worden beschouwd voor de mogelijke aanwezigheid van asbest.

4.2 Analyseresultaten nader bodemonderzoek

De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 4. In de tabellen in bijlage 8 zijn de analyseresultaten getoetst aan de achtergrond- en interventiewaarden. De resultaten van de toetsing zijn in tabel 4.2 opgesomd.

Tabel 4.2: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Boring	Traject (m-mv)	Parameter(s)			Indicatieve toetsing (BBK)
		> achtergrondwaarde =< tussenwaarde (licht verontreinigd)	> tussenwaarde =< interventiewaarde (matig verontreinigd)	> interventiewaarde (sterk verontreinigd)	
100	0,65 - 1,15	Kwik (0,332), lood (166), zink (318), PAK (17,8), PCB (0,09), minerale olie (810)	-	-	Niet toepasbaar
100	2,00 - 2,10	-	-	-	Altijd toepasbaar
101	0,25 - 0,75	PAK (2,38), PCB (0,035), minerale olie (200)	-	-	Industrie
102	0,58 - 0,90	Kwik (0,286)	-	-	Altijd toepasbaar
103	0,08 - 0,25	-	-	-	Altijd toepasbaar
103	1,50 - 2,00	-	-	-	Altijd toepasbaar
107a	1,20 - 1,60	Zink (189), PAK (4,02)	-	-	Wonen
108	0,50 - 1,00	-	-	-	Altijd toepasbaar
109	0,00 - 0,50	-	-	-	Altijd toepasbaar
110	0,50 - 1,00	-	-	-	Altijd toepasbaar
111	0,08 - 0,58	-	-	-	Altijd toepasbaar
112	2,00 - 2,50	-	-	-	Altijd toepasbaar
113	1,00 - 1,50	-	-	-	Altijd toepasbaar
114	1,00 - 1,50	-	-	-	Altijd toepasbaar
115	0,50 - 1,00	-	-	-	Altijd toepasbaar
116	0,50 - 0,70	-	-	-	Altijd toepasbaar
117	1,40 - 1,90	-	-	-	Altijd toepasbaar
118	2,90 - 3,30	-	-	-	Altijd toepasbaar
119	0,50 - 1,00	-	-	-	Altijd toepasbaar
121	0,50 - 1,00	-	-	-	Altijd toepasbaar
122	0,50 - 1,00	-	-	-	Altijd toepasbaar
123	1,00 - 1,20	-	-	-	Altijd toepasbaar
124	0,25 - 0,75	-	-	-	Altijd toepasbaar
125	0,00 - 0,50	-	-	-	Altijd toepasbaar
127	1,25 -1,50	Lood (178), zink (307), PCB (0,0714), minerale olie (1.050)	PAK (27,4)	-	Niet toepasbaar
128	1,30 - 1,60	-	-	-	Altijd toepasbaar

4.3 Analyseresultaten verkennend asbestonderzoek

Tijdens de locatie- en maaiveldinspectie zijn lokaal op het maaiveld asbestverdachte materialen aangetroffen (vindplek). Uit de visuele beoordeling bleek dit één type asbestverdacht plaatmateriaal te betreffen. De grond uit de graafgaten/sleuven is in delen gezeefd met een grove zeef (maaswijdte maximaal 20 mm), waarbij grote stukken materiaal zijn gescheiden van de grond(matrix). Het grove materiaal (> 20 mm) is visueel onderzocht op asbestverdachte stukken. Hierbij zijn in een aantal graafgaten/sleuven asbestverdachte materialen aangetroffen. In onderstaande tabel 4.3 is een overzicht opgenomen van de analyseresultaten van de onderzochte asbestverdachte materiaalmonsters, per type, zoals aangetroffen tijdens de veldwerkzaamheden.

Tabel 4.3: Overzicht analyseresultaten materiaalmonsters

Materiaalmonsters	Gewicht (gr)	Type materiaal	Asbestsoort	Hechtgebonden (ja/nee)
Vindplek 1 (maaiveld)	10,53	Plaatmateriaal	Chrysotiel (10-15%)	Ja
Vindplek 1-2 (0,00-0,30 m-mv)	9,07	Plaatmateriaal	Chrysotiel (10-15%)	Ja
Sleuf 100 (1,50-1,80 m-mv)	7,23	Plaatmateriaal	Chrysotiel (10-15%)	Ja
Sleuf 101 (0,25-0,75 m-mv)	10,49	Golfplaat	Chrysotiel (10-15%), crocidoliet (2-5%)	Ja
Sleuf 102 (1,50-1,80 m-mv)	31,08	Plaatmateriaal	Chrysotiel (10-15%)	Ja
Sleuf 103 (1,00-1,50 m-mv)	38,83	Plaatmateriaal	Chrysotiel (10-15%)	Ja
Sleuf 104 (0,15-0,75 m-mv)	9,17	Plaatmateriaal	Chrysotiel (10-15%)	Ja
Sleuf 105 (0,50-1,10 m-mv)	10,32	Plaatmateriaal	Geen asbest	n.v.t.
Sleuf 106 (0,25-0,75 m-mv)	4,99	Plaatmateriaal	Geen asbest	n.v.t.
Sleuf 108 (0,50-1,50 m-mv)	9,72	Vloerbedekking	Geen asbest	n.v.t.
Sleuf 112 (1,00-2,00 m-mv)	29,09	Plaatmateriaal	Chrysotiel (10-15%)	Ja
Sleuf 124 (0,15-1,25 m-mv)	61,26	Plaatmateriaal	Geen asbest	n.v.t.
Sleuf 125 (0,00-0,50 m-mv)	3,02	Plastic	Chrysotiel (10-15%)	Nee

tabel 4.4 is een overzicht opgenomen van de berekening van de totale asbestconcentraties ter plaatse van de onderzochte inspectiegaten / sleuven. Hierbij wordt de totale hoeveelheid asbesthoudend materiaal (> 20 mm), 'teruggerekend' naar de totale hoeveelheid doorzochte bodem. Hierbij wordt opgemerkt dat de gewogen concentratie asbest de concentratie serpentijn asbest + 10 * de concentratie amfibool asbest betreft.

Tabel 4.4: berekening asbestconcentratie (> 20 mm)

Hoeveelheid asbest > 20 mm							
	Hoeveelheid (gram)	**Percentage asbest (%)**	**Totaal asbest (mg)**	**doorzocht volume (m^3)**	**dichtheid (kg/m^3)**	**Percentage droge stof (%)**	**Concentratie asbest (mg/kg d.s.)**
Inspectiegat 1-2	9,07	12,5 %	1.133	0,027	1.800	91,7%	**25,4**
Sleuf 100	7,23	12,5 %	903,75	3,7	1.800	87.8%	**0,2**
Sleuf 101	10,49	12,5 %	1.311	1,0	1.800	87.8%	0,8
	10,49	3,5%	367,15	1,0	1.800	87,8	2,3
							3,2
Sleuf 102	31,08	12,5 %	3.885	1,0	1.800	87.8%	**1,0**
Sleuf 103	38,83	12,5 %	4.835	2,5	1.800	90,9%	**1,2**
Sleuf 104	9,17	12,5 %	1.146	0.6	1.800	90,9%	**1,2**
Sleuf 112	29,09	12,5 %	3.636	6,0	1.800	74,8%	**0,5**
Sleuf 125	3,02	12,5 %	377,5	0.6	1.800	90,9%	**0,4**

Ter controle of in de fractie <20 mm (fijne fractie), eveneens asbesthoudend materiaal c.q. -vezels in de grond aanwezig zijn, zijn van het gezeefde materiaal mengmonsters samengesteld (min. 10/25 kg.ds), voor onderzoek in het laboratorium. De geanalyseerde mengmonsters zijn samengesteld uit het gezeefde materiaal (fijne fractie, < 20 mm), de meest verdachte lagen en minimaal twintig grepen.

In tabel 4.5 is de totale concentratie asbest weergegeven. Het betreft de optelling van de in het laboratorium gemeten asbestconcentratie (asbest <20 mm), 'teruggerekend' naar de totale hoeveelheid doorzochte grond en de berekende totale hoeveelheid asbesthoudend materiaal (>20 mm). De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 5. De berekening van de asbestconcentraties is opgenomen in bijlage 9.

Tabel 4.5: gewogen concentratie asbest

Monstercodering (traject m-mv)	Asbest > 20 mm (mg/kg d.s.)	Gecorrigeerde asbestconcentratie < 20 mm (mg/kg d.s.)[1]	Totaal gewogen concentratie asbest (mg/kg d.s.)
Verkennend asbestonderzoek (NEN 5707)			
Inspectiegat 1-2 (0,00-0.30)	25,4	17,98	**43,4**
Sleuf 100 (0,15-2,0 m-mv)	0,20	8,35	**8,6**
Sleuf 101 (0,25-0,75 m-mv)	3,20	8,35	**11,6**
Sleuf 102 (0,58-1,80 m-mv)	1,0	8,35	**9,4**
Sleuf 108 (0,50-1,50 m-mv)	n.a.	<2	**<2**
Sleuf 124 (0,25-1,25 m-mv)	n.a.	10,38	**10,4**
Sleuf 125 (0,00-0,80 m-mv)	0,40	<2	**0,4**
Verkennend asbestonderzoek (NEN 5897)			
Sleuf 103 (0,25-1,50 m-mv)	1,20	2,54	**3,7**
Sleuf 104 (0,15-0,75 m-mv)	1,20	2,54	**3,7**
Sleuf 111 (0,58-1,00 m-mv)	n.a.	6,03	**6,0**
Sleuf 112 (1,00-2,00 m-mv)	0,50	24,0	**24,5**
Sleuf 118-119 (1,0-2,9 m-mv)	n.a.	7,37	**7,4**

[1]: correctie monstergewicht >20 mm en <20 mm
n.a.: niet aangetoond

4.4 Analyseresultaten waterbodemonderzoek

Ter plaatse van het zuidoostelijke terreindeel is een vijver aanwezig. Van het aanwezig slib in de vijver is een monster verzameld en ter analyse aan het laboratorium aangeboden, met als doel indicatief inzicht te verschaffen in de milieuhygiënische kwaliteit en afzetmogelijkheden van de waterbodem. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 6. In tabel 4.6 is een samenvatting opgenomen van de toetsingsresultaten. In bijlage 10 is een volledig overzicht van de toetsingen opgenomen.

Tabel 4.6: Toetsingsresultaten waterbodemonderzoek

Monster	Verspreiden in oppervlakte-water	Verspreidbaar op aangrenzend perceel	Toepassen elders op landbodem	Toepassen in oppervlaktewaterlichaam			
				Altijd toepasbaar	Klasse		Nooit toepasbaar
					A	B	
MM-slib (vijver)	Verspreidbaar	Verspreidbaar	Altijd Toepasbaar		X		

4.5 Analyseresultaten indicatief onderzoek stortlaag

Ter plaatse van het noordelijke terreindeel is, direct onder de klinkerbestrating en een laag (straat)zand, een stortlaag aangetroffen. In eerste instantie is tijdens het verkennend bodemonderzoek, met behulp van handboringen, de laag als sterk puinhoudende bodemlaag beschouwd. Ter plaatse van boring 14 (0,25-0,75 m-mv) is voor lood een matige verontreiniging aangetoond. Tijdens onderhavig aanvullend onderzoek, met een hydraulische kraan, is vastgesteld dat het de bodemlaag een stortlaag betreft (> 50% bodemvreemd materiaal). Als meer dan 50% van de bodem bestaat uit bodemvreemd materiaal, valt dit niet meer onder de definitie ‘bodem’, zoals omschreven in het Besluit bodemkwaliteit en de Wet bodembescherming. Voor het verkrijgen van een indicatie met betrekking tot de hergebruiksmogelijkheden van het stortmateriaal is een mengmonster samengesteld (MM stortlaag, sleuf 103 t/m 106).

Dit materiaal is aan een onderzoek naar samenstelling- en uitlooggedrag onderworpen. Uit de resultaten van het indicatief onderzoek naar de toepasbaarheid van de funderingslagen blijkt, dat de samenstellings- en emissiewaarde voor bouwstoffen voor geen van de geanalyseerde parameters wordt overschreden. Het analysecertificaat is in bijlage 7 opgenomen. De toetsing is in bijlage 11 opgenomen.

4.6 Interpretatie onderzoeksresultaten

Nader bodemonderzoek

Tijdens het nader bodemonderzoek zijn ten behoeve van de horizontale en verticale afperking van de verontreinigingen met zware metalen en PAK, geen sterke verontreinigingen aangetoond. Enkel ter plaatse van boring 127 (1,25-1,50 m-mv) is voor PAK een matige verontreiniging gemeten. Ter plaatse van de overige separaat geanalyseerde monsters zijn hoogstens lichte verontreinigingen gemeten.

Geconcludeerd wordt dat, enkel tijdens het verkennend bodemonderzoek plaatselijk sterk verhoogde gehalten zijn aangetoond:

- ter plaatse van boring 28 (1,15-1,50 m-mv) en boring 29 (1,30-1,80 m-mv) zijn sterke verontreinigingen met PAK aangetoond;
- ter plaatse van boring 39 (0,75-1,25 m-mv) is een sterke verontreiniging met zink gemeten.

De omvang van de verontreiniging is in voldoende mate vastgesteld. Er is sprake van drie verontreingingspots met een beperkte omvang (elk maximaal 20 m^3; circa 40 m^2 x 0,5 m^1). Aangezien de verontreinigingen te relateren zijn aan het ‘stortmateriaal’ is er vanwege de samenhang sprake geval van ernstige bodemverontreiniging (omvang, >25 m^3 bodemvolume). De aanwezigheid van de sterke verontreiniging (circa 60 m^3) vereist aanvullende (sanerings)procedures- en maatregelen, ten aanzien van graafwerkzaamheden op de locatie (zie hoofdstuk 5). De globale verontreinigingscontouren zijn opgenomen in de situatietekening (bijlage 2).

Verkennend asbestonderzoek

Uit de onderzoeksresultaten van het verkennend asbestonderzoek blijkt:

- Tijdens de veldwerkzaamheden is op het maaiveld (vindplaats 1-1 t/m 1-3), in de opgegraven grond uit de inspectiegaten/sleuven (inspectiegat 1-2, sleuf 100, 101, 102 en 125) en in de volledige puinlagen (sleuf 103, 104 en 112) asbesthoudend materiaal aangetroffen (> 20 mm);
- Ter controle of asbest in de fractie (<20 mm) voorkomt zijn ter analyse (meng)monsters van de grond en de puinlagen samengesteld. Uit de analyseresultaten blijkt, dat in de geanalyseerde (meng)monsters van de puinhoudende grond en de volledige puinlagen eveneens asbest wordt aangetroffen;
- Hoewel heterogeen verspreid over de locatie asbest wordt aangetroffen in de fijne en grove fractie, bevinden de gewogen asbestconcentraties zich beneden de hergebruiksnorm voor asbest (100 mg/kg ds). Er is op basis van de onderzoeksresultaten geen sprake van een asbestverontreiniging. Tevens wordt het criterium voor nader onderzoek (asbestconcentratie >50 mg/kg d.s.) niet overschreden.

5 CONCLUSIES EN ADVIES

Tijdens onderhavig onderzoek, met een hydraulische kraan, is vastgesteld dat ter plaatse van een groot deel van het terrein op circa 1,0/1,5 m-mv een volledige puinlaag aanwezig is tot circa 2,0/3,0 m-mv. De puinlaag (>50% bodemvreemd materiaal) bestaat voornamelijk uit resten (sloop)puin, hout asfalt, glas, plastic, ijzer, bitumen. Aangezien meer dan 50% van de bodem bestaat uit bodemvreemd materiaal, is geen sprake meer van bodem volgens het Besluit bodemkwaliteit en de Wet bodembescherming. Ter plaatse van het noordelijke terreindeel is direct onder de klinkerbestrating en een laag (straat)zand een stortlaag aangetroffen (eveneens >50% bodemvreemd materiaal). Uit de resultaten van een indicatief onderzoek naar de toepasbaarheid van de betreffende funderingslaag blijkt, dat de samenstellings- en emissiewaarde voor bouwstoffen voor geen van de geanalyseerde parameters wordt overschreden.

<u>Nader bodemonderzoek</u>
Tijdens het nader bodemonderzoek zijn ten behoeve van de horizontale en verticale afperking van de verontreinigingen met zware metalen en PAK geen sterke verontreinigingen aangetoond. Lokaal is voor PAK een matige verontreiniging gemeten. Ter plaatse van de overige separaat geanalyseerde monsters zijn hoogstens lichte verontreinigingen gemeten.

Geconcludeerd wordt dat, enkel tijdens het verkennend bodemonderzoek sterk verhoogde gehalten zijn aangetoond. De omvang van de verontreiniging is in voldoende mate vastgesteld. Er is sprake van drie verontreingingspots met een beperkte omvang (elk maximaal 20 m^3; circa 40 m^2 x 0,5 m^1). Aangezien de verontreinigingen te relateren zijn aan het ‘stortmateriaal’ is er vanwege de samenhang sprake geval van ernstige bodemverontreiniging (omvang, >25 m^3 bodemvolume).

Aangezien de sterke verontreiniging (circa 60 m^3) zich in de ondergrond bevindt en er derhalve geen contactmogelijkheden zijn en de verontreiniging een immobiel karakter heeft, zal er geen sprake zijn van humane-, ecologische- of verspreidingsrisico’s. Derhalve wordt verwacht dat de sanering als niet-spoedeisend zal worden beoordeeld.

<u>Verkennend asbestonderzoek</u>
Tijdens de veldwerkzaamheden is op het maaiveld, in de opgegraven grond uit de inspectiegaten/sleuven en in de volledige puinlagen asbesthoudend materiaal aangetroffen (> 20 mm).

Ter controle of asbest in de fractie (<20 mm) voorkomt zijn ter analyse (meng)monsters van de grond en de puinlagen samengesteld. Uit de analyseresultaten blijkt, dat in de geanalyseerde (meng)monsters van de puinhoudende grond en de volledige puinlagen eveneens asbest wordt aangetroffen.

Hoewel heterogeen verspreid over de locatie asbest wordt aangetroffen in de fijne en grove fractie, bevinden de gewogen asbestconcentraties zich beneden de hergebruiksnorm voor asbest (100 mg/kg ds). Er is op basis van de onderzoeksresultaten geen sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging met asbest. Tevens wordt het criterium voor nader onderzoek (asbestconcentratie >50 mg/kg d.s.) niet overschreden.

Geadviseerd wordt de asbesthoudende materialen op het maaiveld (ter plaatse van vindplaats 1-1 t/m 1-3) door een erkend asbestverwijderingsbedrijf te laten verwijderen, door middel van 'handpicking'.

Waterbodemonderzoek

Ter plaatse van het zuidoostelijke terreindeel is een vijver aanwezig. Van het aanwezig slib in de vijver is een monster verzameld en ter analyse aan het laboratorium aangeboden. Uit toetsing van de analyseresultaten blijkt, dat het onderzochte slib als "klasse A" slib is beoordeeld. Het slib komt in aanmerking voor verspreiding op een aangrenzend perceel of elders op of in de landbodem. Op basis van de indicatief vastgestelde milieuhygiënische kwaliteit van de baggerspecie worden geen belemmeringen verwacht, ten aanzien van eventuele baggerwerkzaamheden en/of het dempen van de vijver.

Algehele conclusie

Grondwerkzaamheden ter plaatse van de drie verontreinigingsspots, met sterke verontreinigingen, vereisen aanvullende procedures en -maatregelen. Deze bestaan onder meer uit de volgende onderdelen:

- Voor de sanering dient eerst toestemming van het bevoegde gezag (provincie Overijssel) te worden verkregen. Hiertoe ligt het voor de hand om bij deze instantie een BUS-melding in te dienen;
- De sanering dient door een BRL 7000 gecertificeerde aannemer uitgevoerd te worden;
- De werkzaamheden dienen onder toezicht van een BRL 6000 gecertificeerde milieukundig begeleider plaats te vinden;
- De eventueel vrijkomende grond dient naar een erkende be-/verwerker te worden afgevoerd;
- Na afloop dienen de saneringsresultaten in een evaluatieformulier aan het bevoegde gezag te worden gemeld.

Ter plaatse van het overige terrein is een (niet ernstig) geval van bodemverontreiniging, met een diffuse verspreiding, aanwezig. Dit betreffen lichte tot hoogstens matige verontreinigingen met diverse parameters, tot boven de bodemfunctieklasse "Wonen". Bovendien zijn volledige stort- en puinlagen aangetroffen. De (kwaliteit van de) bodem wordt op basis van de onderzoeksresultaten grotendeels ongeschikt geacht voor de realisatie van woningbouw. Geadviseerd wordt de licht tot matig verontreinigde puin(houdende) lagen te verwijderen en/of af te laten dekken ten behoeve van de voorgenomen nieuwbouw.

Voor eventueel voorwaarden met betrekking tot de hergebruik van vrijkomende grond buiten de locatie wordt verwezen naar het gemeentelijk Bodembeheerplan, gebaseerd op het besluit Bodemkwaliteit. Hoewel bij voorkeur hergebruik op basis van de gemeentelijke bodemkwaliteitskaarten kan plaatsvinden, kan, afhankelijk van de hergebruikslocatie, de uitvoering van partijkeuring(en) noodzakelijk zijn om de hergebruiksmogelijkheden van vrijkomende grond als bodem te kunnen bepalen. Ter voorkoming van een overtreding van het Besluit Bodemkwaliteit (illegaal samenvoegen partijen), wordt geadviseerd om grond van verschillende milieuhygiënische kwaliteit en textuur separaat te ontgraven en in depot te plaatsen. Bij eventuele afvoer kan hiermee rekening worden gehouden met de bestemming en toepassing

BIJLAGE 1:

REGIONALE LIGGING ONDERZOEKSLOCATIE

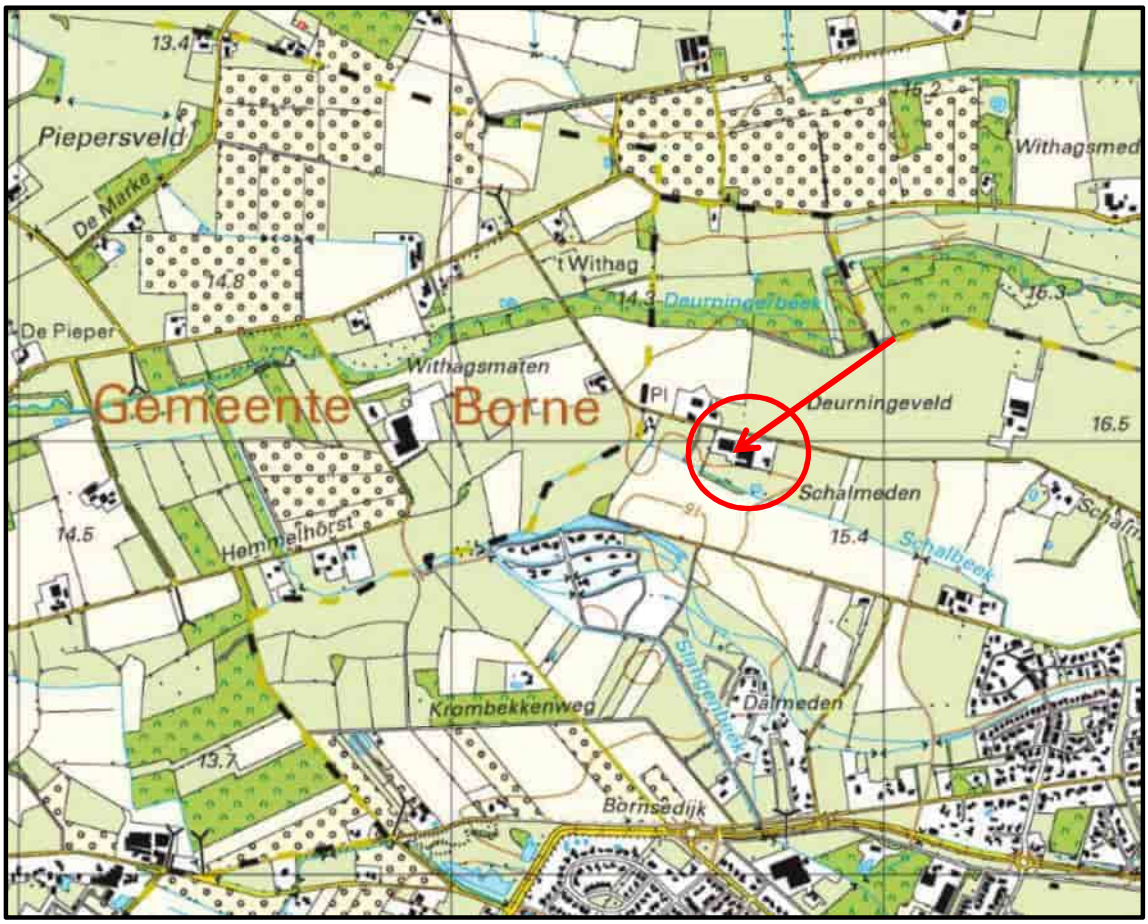

REGIONALE LIGGING ONDERZOEKSLOCATIE	
Projectnaam	Nader bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21, Hengelo
Projectnummer	220155
Opdrachtgever	Veltkamp Milieu

BIJLAGE 2:

SITUATIETEKENINGEN MET MONSTERNAMEPUNTEN

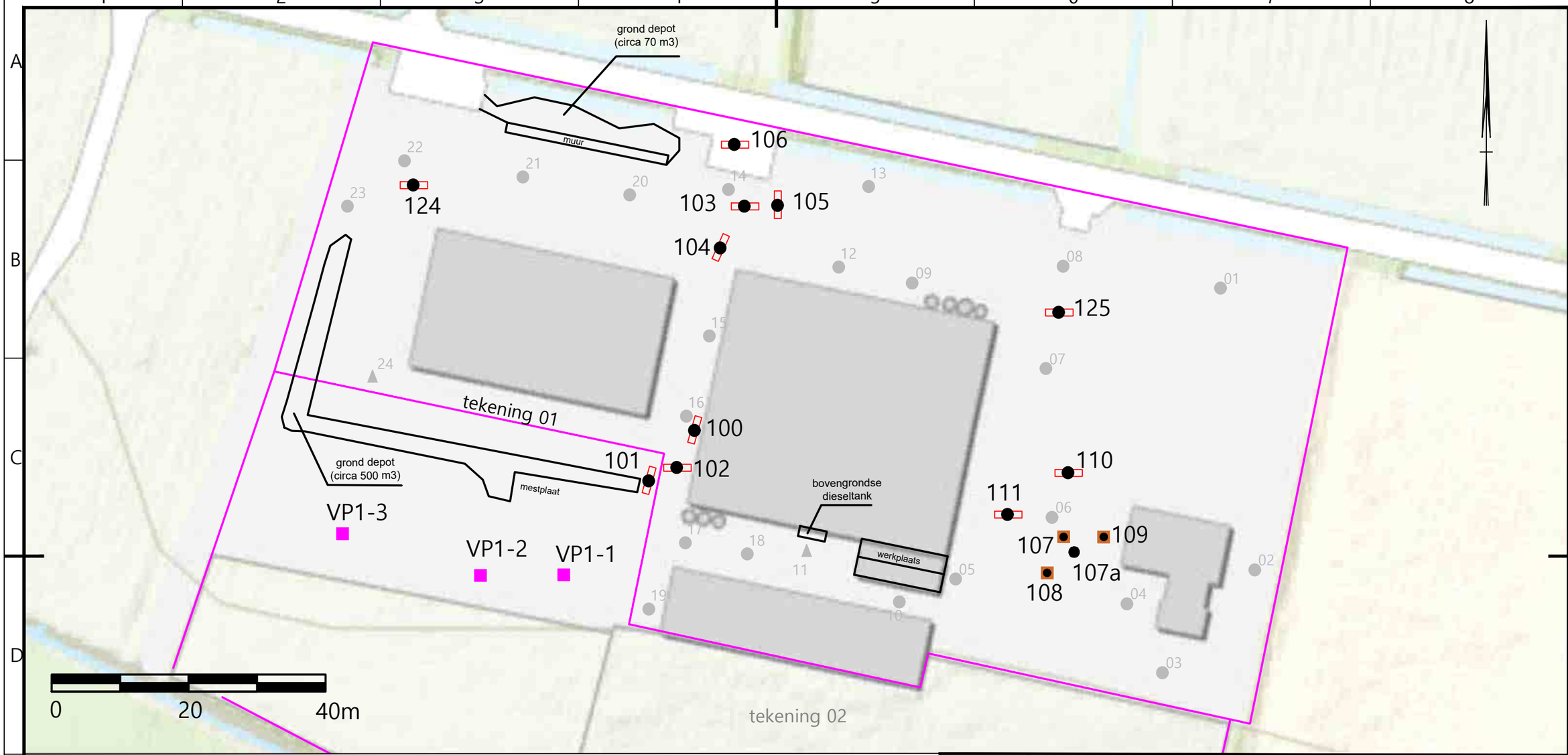

Legenda

- Grens locatie
- Boring
- Sleuf met boring
- Inspectiegat met boring
- Vindplek asbest op maaiveld inclusief inspectiegat
- Voormalig onderzoek boring
- Voormalig onderzoek peilbuis

Getekend door	Datum getekend	Gecontroleerd		Documentstatus
LT	21-07-2022	FV		DEF
Project nr. 220155	Tekeningnummer 1	Schaal 1:600	Formaat A3	

Project
Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo

Opdrachtgever
Veltkamp Milieu

Onderdeel
Overzicht locatie en situering monsterpunten

BODEMVISIE
milieu en veiligheid
Singel 60, 9001 XP Grou
T: 0566 - 653130
E: info@bodemvisie.nl
I: www.bodemvisie.nl

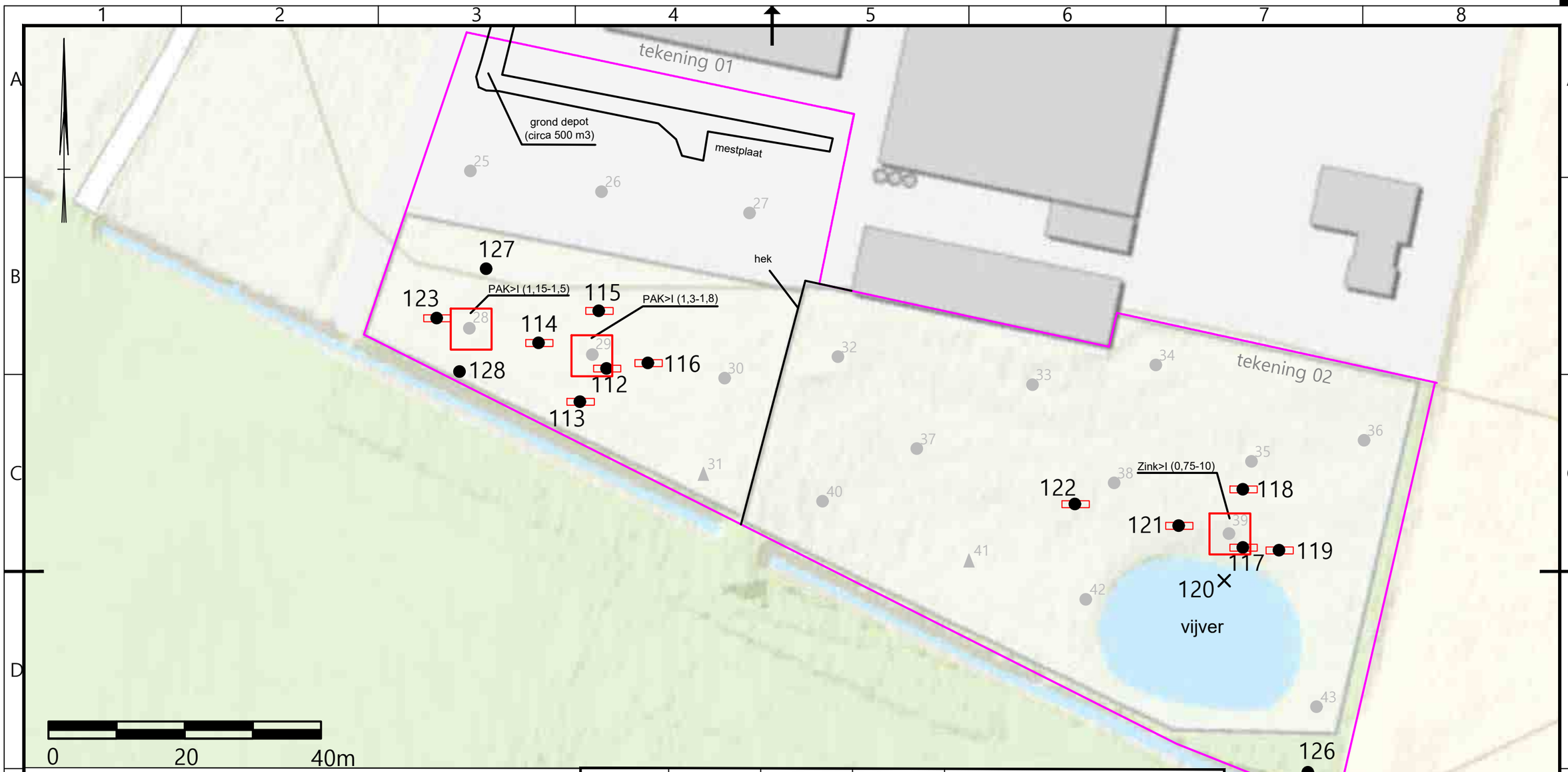

Legenda

- Grens locatie
- Boring
- Sleuf met boring
- Inspectiegat met boring
- Vindplek asbest op maaiveld inclusief inspectiegat
- Globale verontreinigingscontour
- Voormalig onderzoek boring
- Voormalig onderzoek peilbuis

Getekend door	Datum getekend	Gecontroleerd		Documentstatus
LT	21-07-2022	FV		DEF
Project nr.	**Tekeningnummer**	**Schaal**	**Formaat**	
220155	2	1:600	A3	

Project
Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo

Opdrachtgever
Veltkamp Milieu

Onderdeel
Overzicht locatie en situering monsterpunten

BODEMVISIE
milieu en veiligheid
Singel 60, 9001 XP Grou
T: 0566 - 653130
E: info@bodemvisie.nl
I: www.bodemvisie.nl

BIJLAGE 3:

PROFIELBESCHRIJVINGEN

100

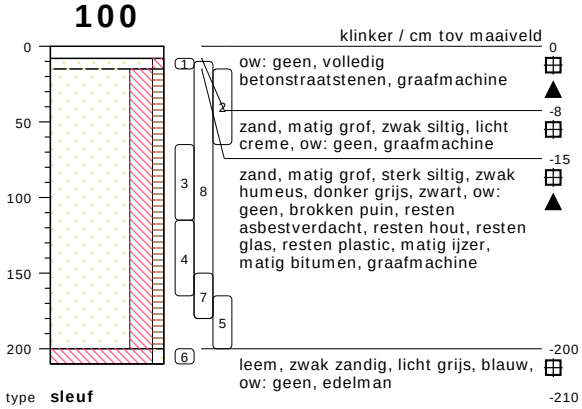

type **sleuf**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

101

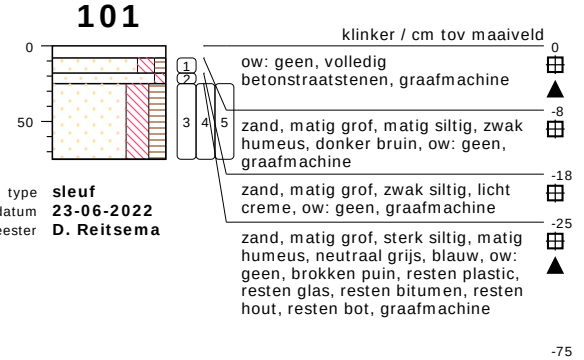

type **sleuf**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

102

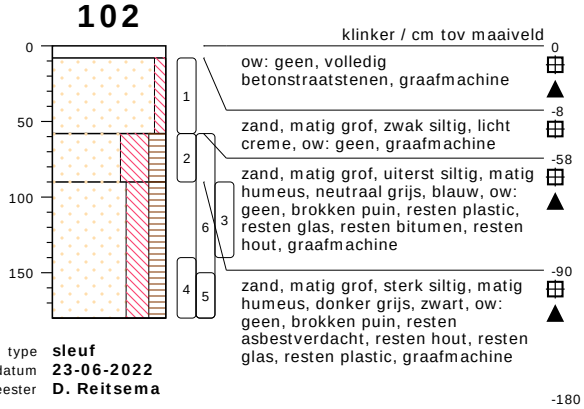

type **sleuf**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

103

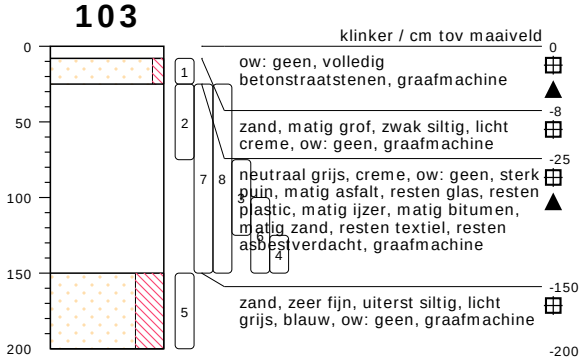

type **sleuf**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

104

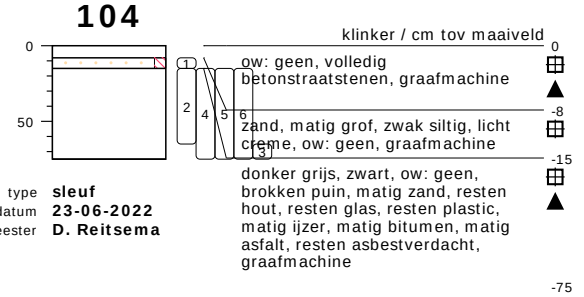

type **sleuf**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

105

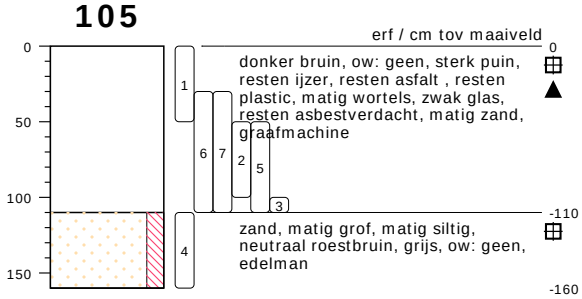

type **sleuf**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

106

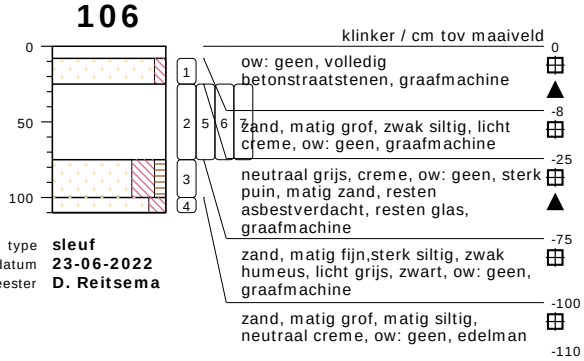

type **sleuf**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

107

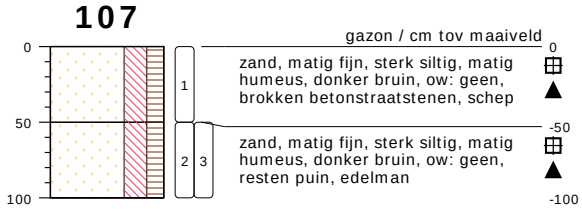

type **inspectiegat**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

107a

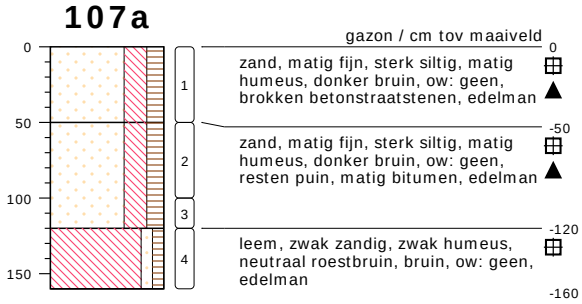

type **grondboring**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

108

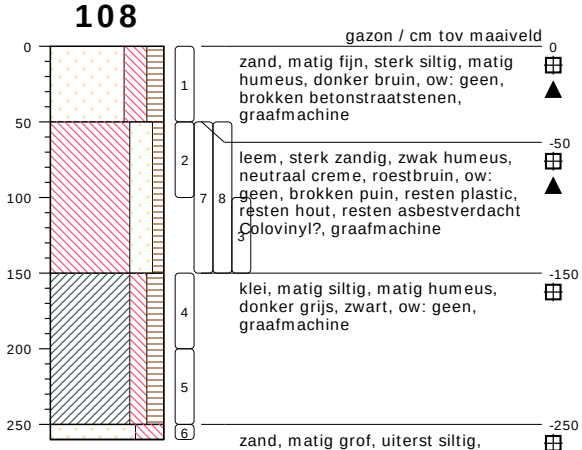

type **inspectiegat**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

109

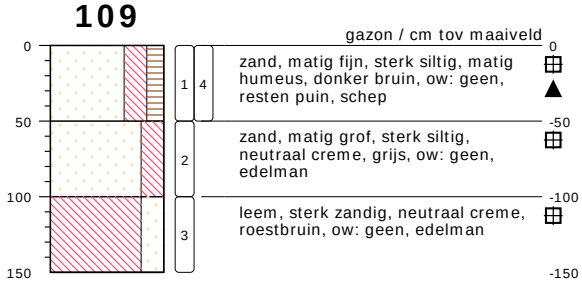

type **inspectiegat**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

110

type **sleuf**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

111

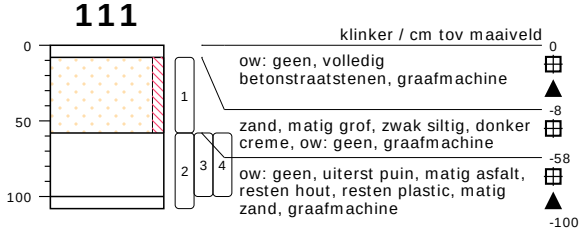

type **sleuf**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

112

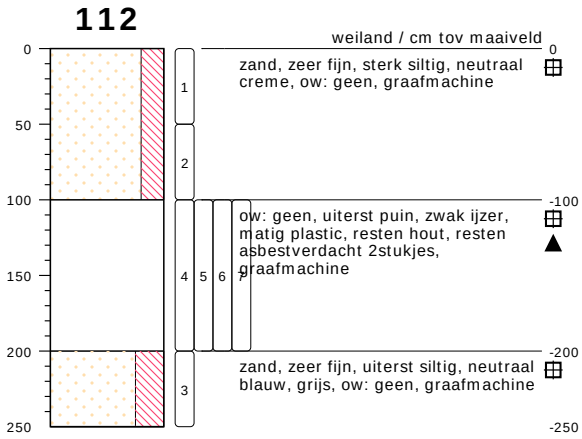

type **sleuf**
datum **21-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

220155.2, meetpunt 112, laag 100-200, bijz. asbestverdacht
257521401

113

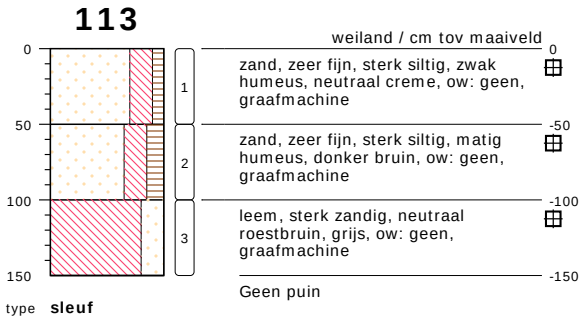

type **sleuf**
datum **21-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

220155.2, meetpunt 113
257521397

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

114

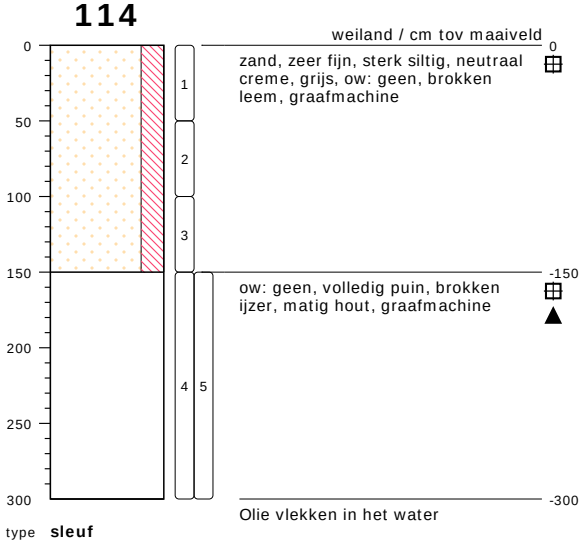

type **sleuf**
datum **21-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

220155.2, meetpunt 114
257521398

220155.2, meetpunt 114
257521399

220155.2, meetpunt 114, laag 150-300, bijz. puin
257521402

220155.2, meetpunt 114, laag 150-300, bijz. puin
257521403

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

115

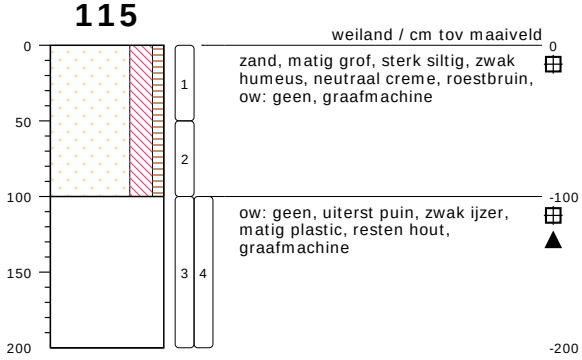

type **sleuf**
datum **21-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

116

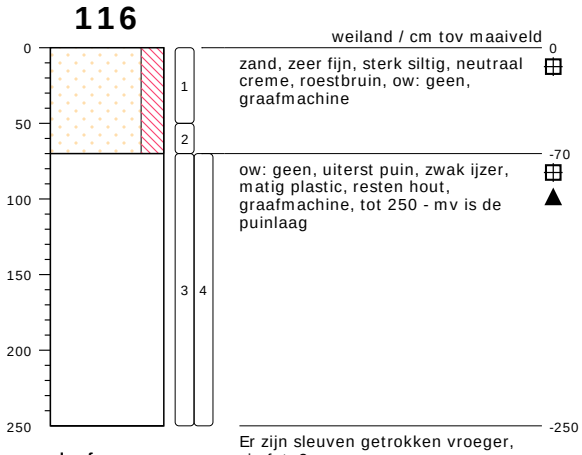

type **sleuf**
datum **21-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

220155.2, meetpunt 116
257521393

220155.2, meetpunt 116
257521394

220155.2, meetpunt 116
257521395

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

220155.2, meetpunt 116
257521396

117

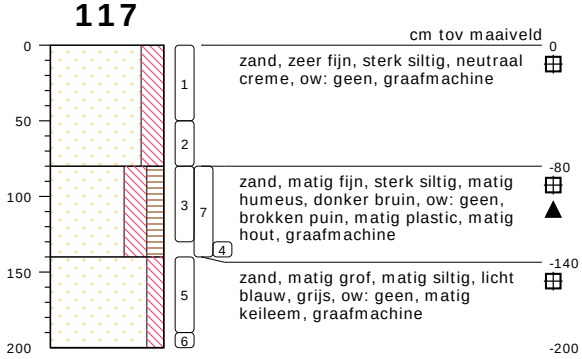

type **sleuf**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

118

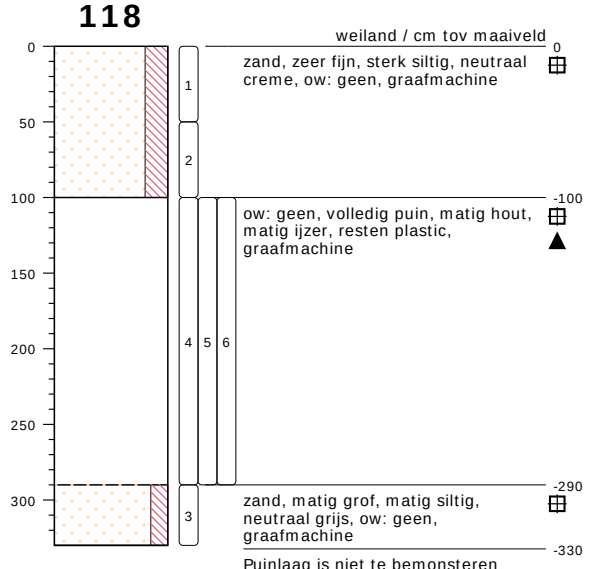

type **sleuf**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

119

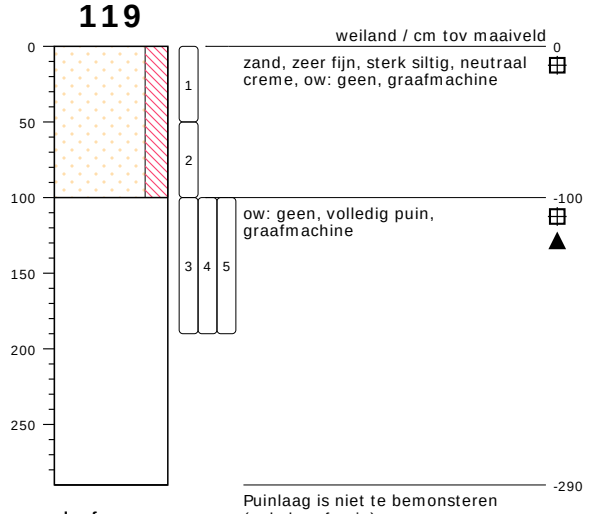

type **sleuf**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

120

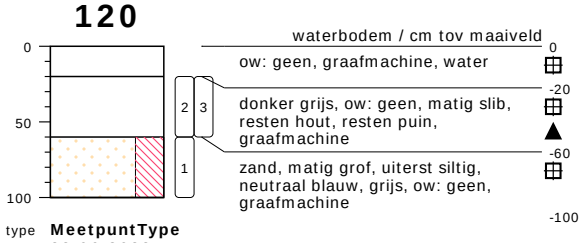

type **MeetpuntType**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

121

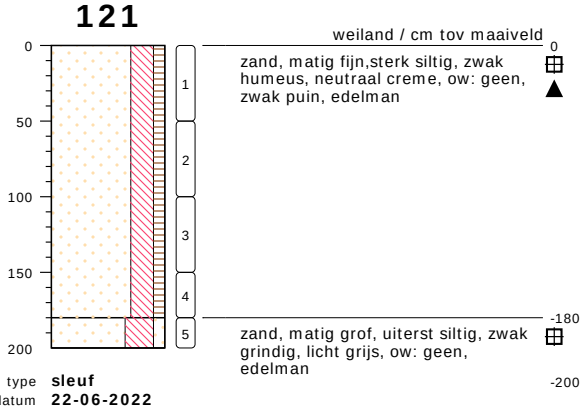

type **sleuf**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

122

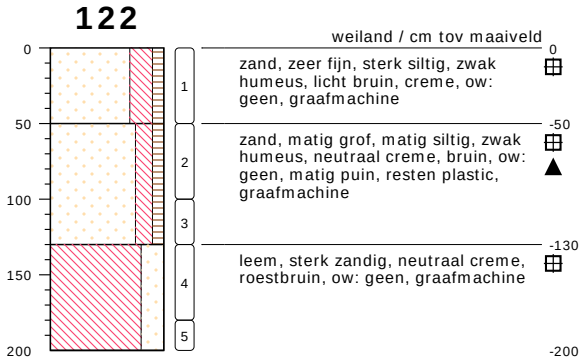

type **sleuf**
datum **21-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

123

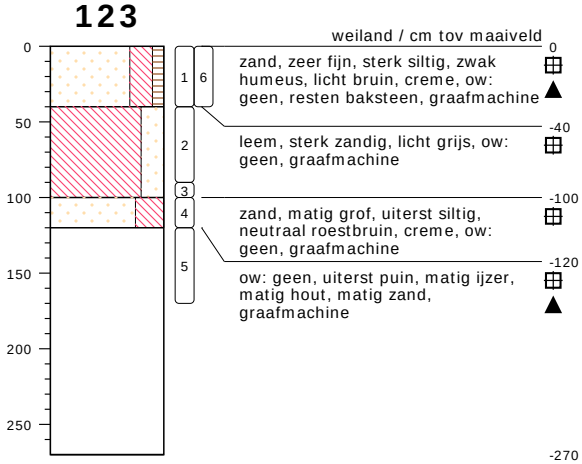

type **sleuf**
datum **21-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

220155.2, meetpunt 123
257521400

220155.2, meetpunt 123, monster 120-170, barcode Y9876428Z
257521410

220155.2, meetpunt 123, monster 120-170, barcode Y9876428Z
257521411

220155.2, meetpunt 123, laag 120-270, bijz. zand
257521405

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

220155.2, meetpunt 123, laag 120-270, bijz. zand
257521406

220155.2, meetpunt 123, laag 120-270, bijz. zand
257521407

220155.2, meetpunt 123, laag 120-270, bijz. zand
257521408

124

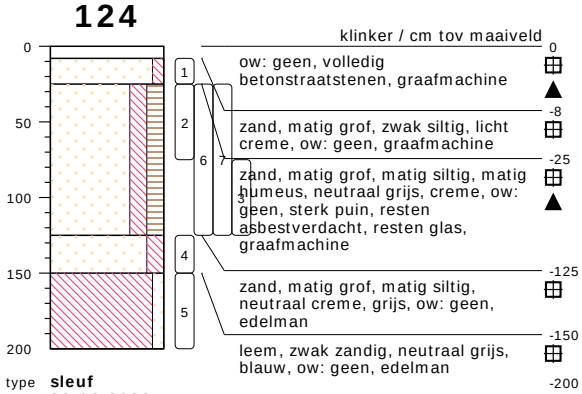

type **sleuf**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

125

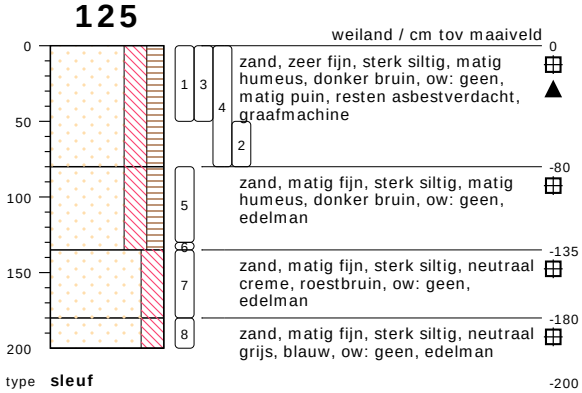

type **sleuf**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

126

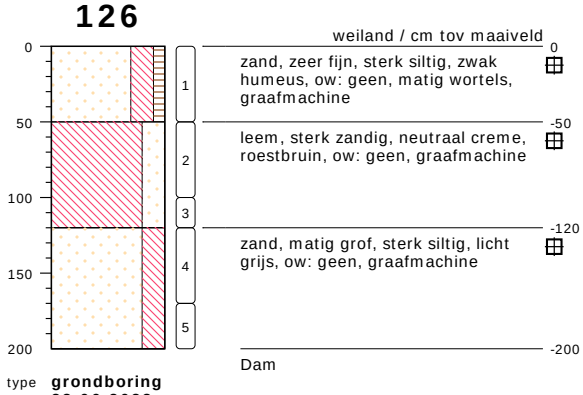

type **grondboring**
datum **23-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

127

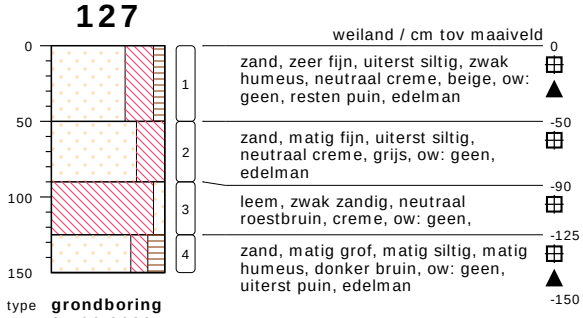

type **grondboring**
datum **27-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

128

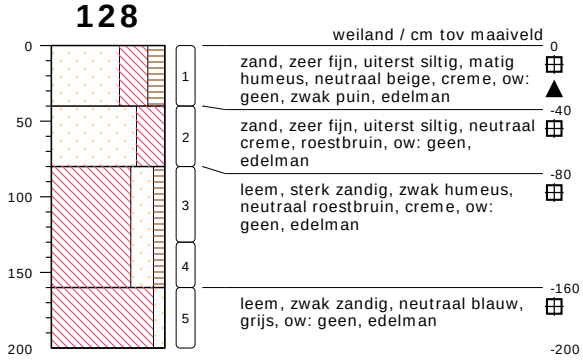

type **grondboring**
datum **27-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

Vindplek 1

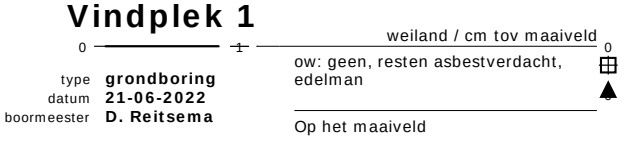

type **grondboring**
datum **21-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

220155.2, meetpunt Vindplek 1, laag 0-0, bijz. asbestverdacht
257521404

Vindplek 1-1

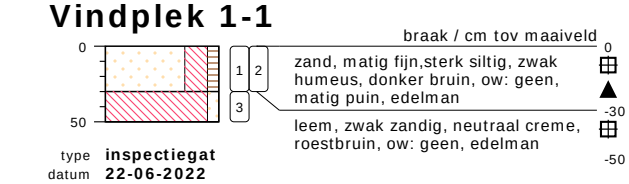

type **inspectiegat**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

Vindplek 1-2

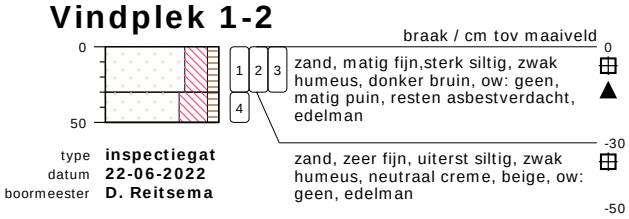

type **inspectiegat**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

Vindplek 1-3

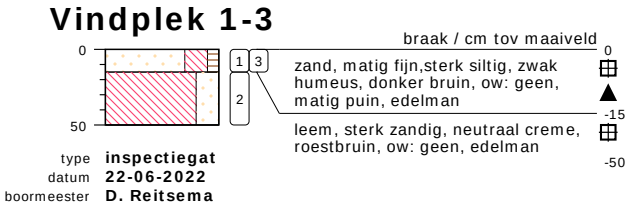

type **inspectiegat**
datum **22-06-2022**
boormeester **D. Reitsema**

bodemprofielen **schaal 1:50**

onderzoek **Verkennend bodemonderzoek (asbest) Schalmedenweg 21 te Hengelo**
projectcode **220155**
getekend conform **NEN 5104**

PEILBUIS

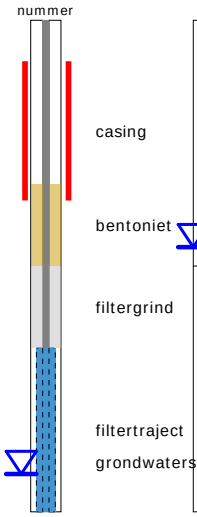

BORING

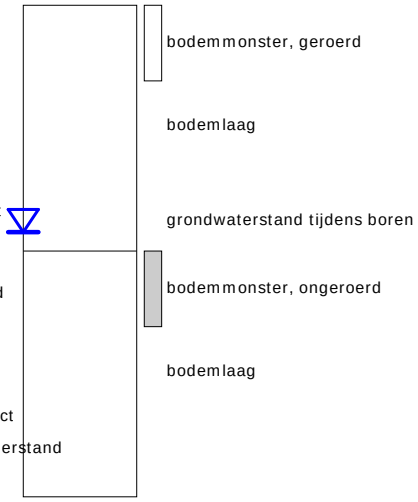

links= cm-maaiveld

rechts= cm+ NAP

OLIE OP WATER REACTIE

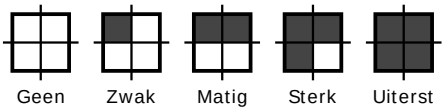

GEUR INTENSITEIT

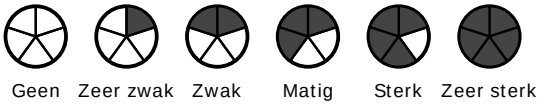

GRONDSOORTEN

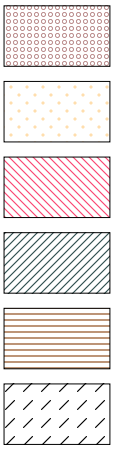

GRIND, grindig (G,g)

ZAND, zandig (Z,z)

LEEM, siltig (L,s)

KLEI, kleiig (K,k)

VEEN, humeus (V,h)

slib

MATE VAN BIJMENGING

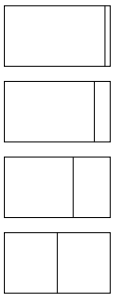

zwak - (0-5%)

matig - (5-15%)

sterk - (15-50%)

uiterst - (> 50%)

VERHARDINGEN

asfalt, beton, klinkers, tegels
stelconplaat, ondoordringbare laag

GRADATIE ZAND

uf = uiterst fijn (63-105 um)
zf = zeer fijn (105-150 um)
mf = matig fijn (150-210 um)
mg = matig grof (210-300 um)
zg = zeer grof (300-420 um)
ug = uiterst grof (420-2000 um)

OVERIG

bodemvreemde bestandsdelen aanwezig

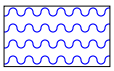

water

GRADATIE GRIND

f = fijn (2-5.6 mm)
mg = matig grof (5.6-16 mm)
zg = zeer grof (16-63 mm)

BESCHRIJVING BODEMLAAG

pid = foto ionisatie detector
bv = bodemvocht
ow = olie op water

BIJLAGE 4:

ANALYSECERTIFICATEN NADER BODEMONDERZOEK

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Uw projectnummer	: 220155
SGS rapportnummer	: 13694477, versienummer: 1.

Rotterdam, 03-07-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 220155. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 25 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1 100: 65-115
002	Grond (AS3000)	2 100: 200-210
003	Grond (AS3000)	3 101: 25-75
004	Grond (AS3000)	4 102: 58-90
005	Grond (AS3000)	6 103: 8-25

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	86.4	80.3	90.1	86.1	95.6
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.1	<0.5	0.9	0.9	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	4.3	32	7.2	8.6	2.7
METALEN							
barium	mg/kgds	S	120	87	40	47	<20
cadmium	mg/kgds	S	0.30	<0.2	<0.2	0.26	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	3.0	7.4	2.8	3.7	<1.5
koper	mg/kgds	S	11	<5	7.0	14	<5
kwik	mg/kgds	S	0.24	<0.05	<0.05	0.22	<0.05
lood	mg/kgds	S	110	<10	29	21	<10
molybdeen	mg/kgds	S	1.0	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	6.1	19	7.7	11	<3
zink	mg/kgds	S	150	34	58	31	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	0.64	<0.01	0.03	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	4.4	0.03	0.40	0.05	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	0.87	<0.01	0.09	0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	4.3	0.02	0.67	0.14	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	1.7	<0.01	0.23	0.06	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	1.7	<0.01	0.28	0.05	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.82	<0.01	0.15	0.03	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	1.5	<0.01	0.21	0.06	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.91	<0.01	0.16	0.05	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.93	<0.01	0.16	0.04	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	17.77 [1)]	0.106 [1)]	2.38 [1)]	0.497 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	2.9	<1	1.2	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	4.5	<1	1.4 [2)]	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	5.3	<1	1.7	<1	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1 100: 65-115
002	Grond (AS3000)	2 100: 200-210
003	Grond (AS3000)	3 101: 25-75
004	Grond (AS3000)	4 102: 58-90
005	Grond (AS3000)	6 103: 8-25

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
PCB 180	µg/kgds	S	4.1	<1	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	18.9 [1)]	4.9 [1)]	7.1 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		39	<5	11	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		69	<5	20	6	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		66	<5	14	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	170	<20	40	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Er zijn componenten aanwezig die een storende invloed hebben op de meting. Om die reden is de onzekerheid in het resultaat vergroot.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	5 103: 150-200
007	Grond (AS3000)	7 108: 50-100
008	Grond (AS3000)	8 109: 0-50
009	Grond (AS3000)	9 110: 50-100
010	Grond (AS3000)	10 111: 8-58

Analyse	Eenheid	Q	006	007	008	009	010
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	86.2	88.8	93.1	90.3	97.5
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	<0.5	0.7	3.5	<0.5	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	14	8.8	5.8	7.0	2.9
METALEN							
barium	mg/kgds	S	45	44	36	29	<20
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	6.4	3.5	2.1	3.1	<1.5
koper	mg/kgds	S	7.4	6.1	10	<5	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10	13	17	<10	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	14	9.2	5.9	9.8	<3
zink	mg/kgds	S	24	23	34	<20	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.04	0.03	<0.01	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.10	0.08	<0.01	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.04	0.04	<0.01	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	0.05	0.05	<0.01	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.03	0.03	<0.01	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.05	0.04	<0.01	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01	0.04	0.03	<0.01	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.04	0.03	<0.01	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]	0.407 [1)]	0.344 [1)]	0.07 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	5 103: 150-200
007	Grond (AS3000)	7 108: 50-100
008	Grond (AS3000)	8 109: 0-50
009	Grond (AS3000)	9 110: 50-100
010	Grond (AS3000)	10 111: 8-58

Analyse	Eenheid	Q	006	007	008	009	010
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	6	<5	<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
008	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
009	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
010	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1 De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
011	Grond (AS3000)	11 112: 200-250
012	Grond (AS3000)	12 113: 100-150
013	Grond (AS3000)	13 114: 100-150
014	Grond (AS3000)	14 115: 50-100
015	Grond (AS3000)	15 116: 50-70

Analyse	Eenheid	Q	011	012	013	014	015
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	82.9	79.6	83.1	95.3	88.3
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	0.8	0.6	0.8	1.0	1.0
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	2.5	11	14	6.8	11
METALEN							
barium	mg/kgds	S	<20	85	54	22	40
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	1.6	6.4	5.1	2.5	3.3
koper	mg/kgds	S	<5	<5	6.6	<5	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10	<10	<10	<10	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	6.4	8.2	16	6.8	7.4
zink	mg/kgds	S	<20	<20	26	<20	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]	0.07 [1)]	0.07 [1)]	0.07 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
011	Grond (AS3000)	11 112: 200-250
012	Grond (AS3000)	12 113: 100-150
013	Grond (AS3000)	13 114: 100-150
014	Grond (AS3000)	14 115: 50-100
015	Grond (AS3000)	15 116: 50-70

Analyse	Eenheid	Q	011	012	013	014	015
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monster beschrijvingen

011	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
012	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
013	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
014	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
015	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1 De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
016	Grond (AS3000)	16 117: 140-190
017	Grond (AS3000)	17 118: 290-330
018	Grond (AS3000)	18 119: 50-100
019	Grond (AS3000)	19 121: 50-100
020	Grond (AS3000)	23 122: 50-100

Analyse	Eenheid	Q	016	017	018	019	020
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	88.1	85.0	89.0	86.7	88.9
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	0.5	1.0	1.7	1.3	1.0
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	2.9	5.6	10	6.2	5.5
METALEN							
barium	mg/kgds	S	<20	<20	31	57	50
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	<1.5	1.9	2.5	4.4	2.6
koper	mg/kgds	S	<5	<5	<5	7.1	7.3
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10	<10	<10	13	23
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	<3	7.3	7.9	8.9	7.5
zink	mg/kgds	S	<20	<20	<20	66	67
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.05	<0.01	<0.01	0.13
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.02	<0.01	<0.01	0.04
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.04	<0.01	0.01	0.29
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.16
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.16
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.10
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.16
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.11
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.11
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]	0.159 [1)]	0.07 [1)]	0.073 [1)]	1.267 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
016	Grond (AS3000)	16 117: 140-190
017	Grond (AS3000)	17 118: 290-330
018	Grond (AS3000)	18 119: 50-100
019	Grond (AS3000)	19 121: 50-100
020	Grond (AS3000)	23 122: 50-100

Analyse	Eenheid	Q	016	017	018	019	020
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	9
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	7
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monster beschrijvingen

016	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
017	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
018	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
019	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
020	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1 De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
021	Grond (AS3000)	20 123: 100-120
022	Grond (AS3000)	21 124: 25-75
023	Grond (AS3000)	22 125: 0-50

Analyse	Eenheid	Q	021	022	023
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	90.9	88.9	91.6
gewicht artefacten	g	S	<1	10	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	stenen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	1.1	2.5	2.4
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	S	5.4	5.5	8.2
METALEN					
barium	mg/kgds	S	31	72	39
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	3.2	2.0	2.3
koper	mg/kgds	S	<5	9.2	9.0
kwik	mg/kgds	S	<0.05	0.15	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10	40	13
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	10	6.0	6.3
zink	mg/kgds	S	<20	140	31
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	0.02	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.90	0.02
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.25	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	1.3	0.04
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.65	0.02
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	0.67	0.02
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.35	0.02
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.62	0.02
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01	0.42	0.02
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.43	0.02
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07 [1)]	5.61 [1)]	0.194 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	1.1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	6.2	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	1.9 [2)]	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	13	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	12	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	9.2	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	44.1 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
021	Grond (AS3000)	20 123: 100-120
022	Grond (AS3000)	21 124: 25-75
023	Grond (AS3000)	22 125: 0-50

Analyse	Eenheid	Q	021	022	023
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	10	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	14	6
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	9	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	30	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monster beschrijvingen

021	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
022	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
023	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Er zijn componenten aanwezig die een storende invloed hebben op de meting. Om die reden is de onzekerheid in het resultaat vergroot.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 16179. Grond (AS3000): AS3000 en NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9878257	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
002	Y9877864	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
003	Y9418466	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
004	Y9878241	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
005	Y9878237	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
006	Y9418460	23-06-2022	23-06-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
007	Y9877858	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
008	Y9876442	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
009	Y9878234	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
010	Y9878229	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
011	O0023918	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
012	O0023923	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
013	O0023927	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
014	Y9877866	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
015	O0023915	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
016	Y9878183	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
017	Y9878077	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
018	Y9877876	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
019	Y9878074	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
020	Y9877234	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
021	Y9876417	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
022	Y9418424	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
023	Y9877862	23-06-2022	22-06-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	1100: 65-115

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

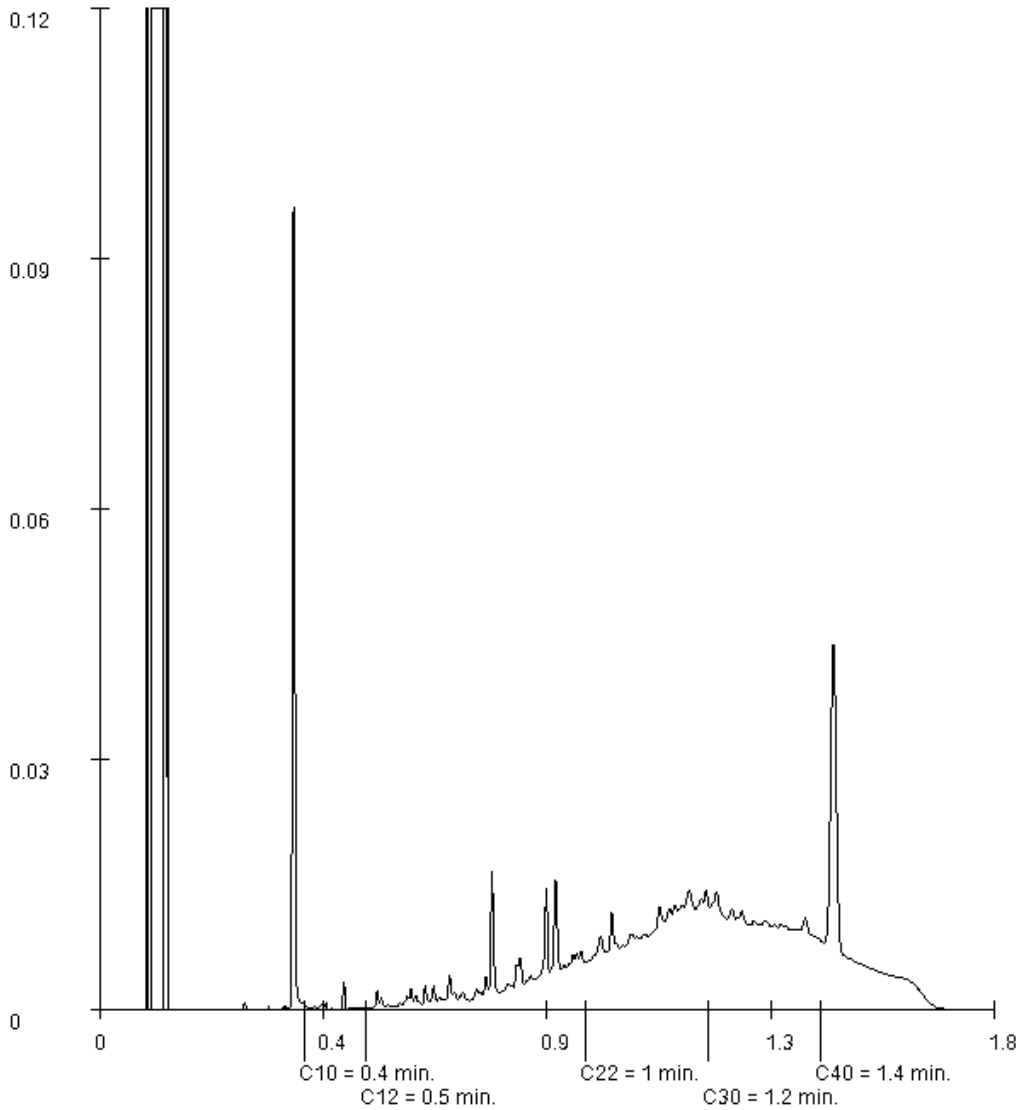

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monsternummer:	003
Monster beschrijvingen	3101: 25-75

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

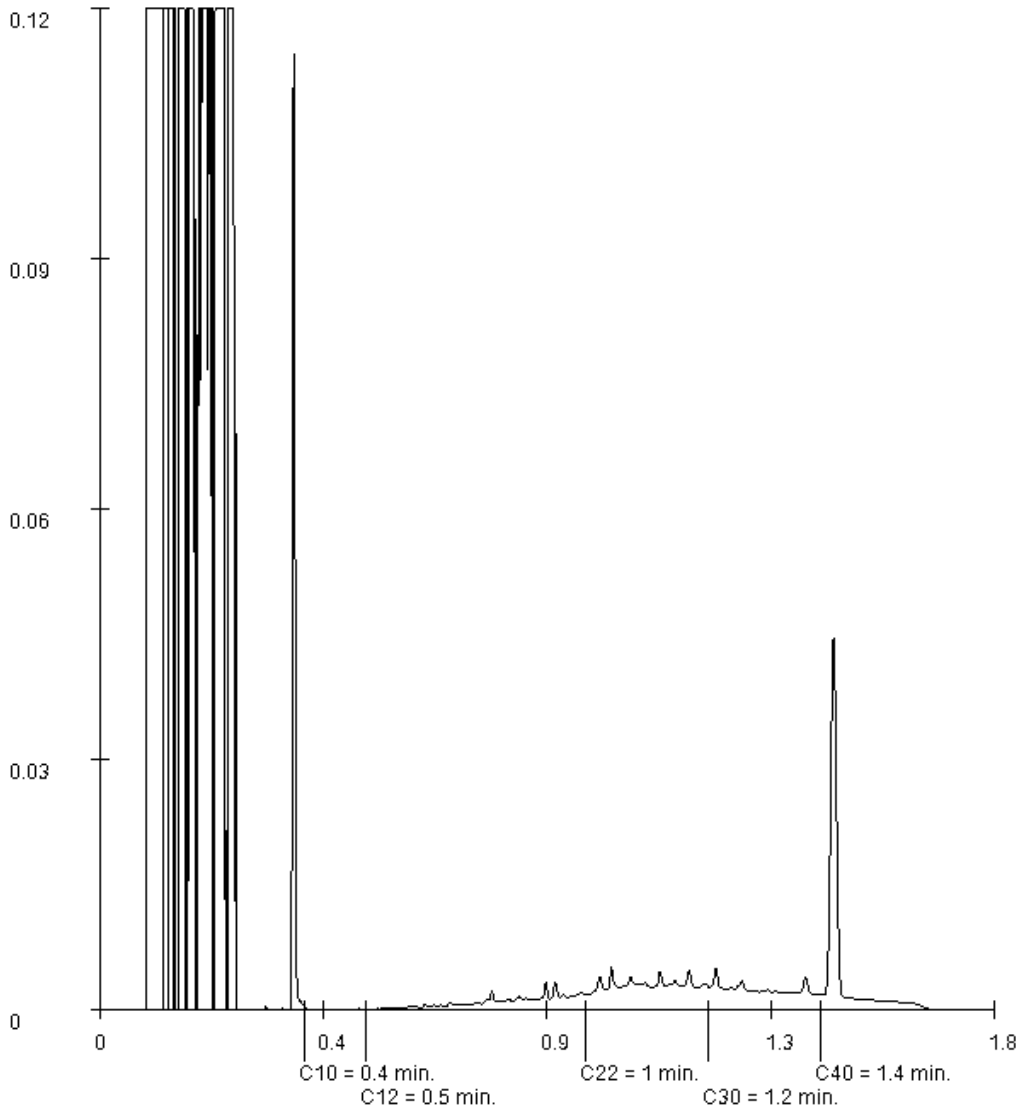

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monsternummer:	004
Monster beschrijvingen	4102: 58-90

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

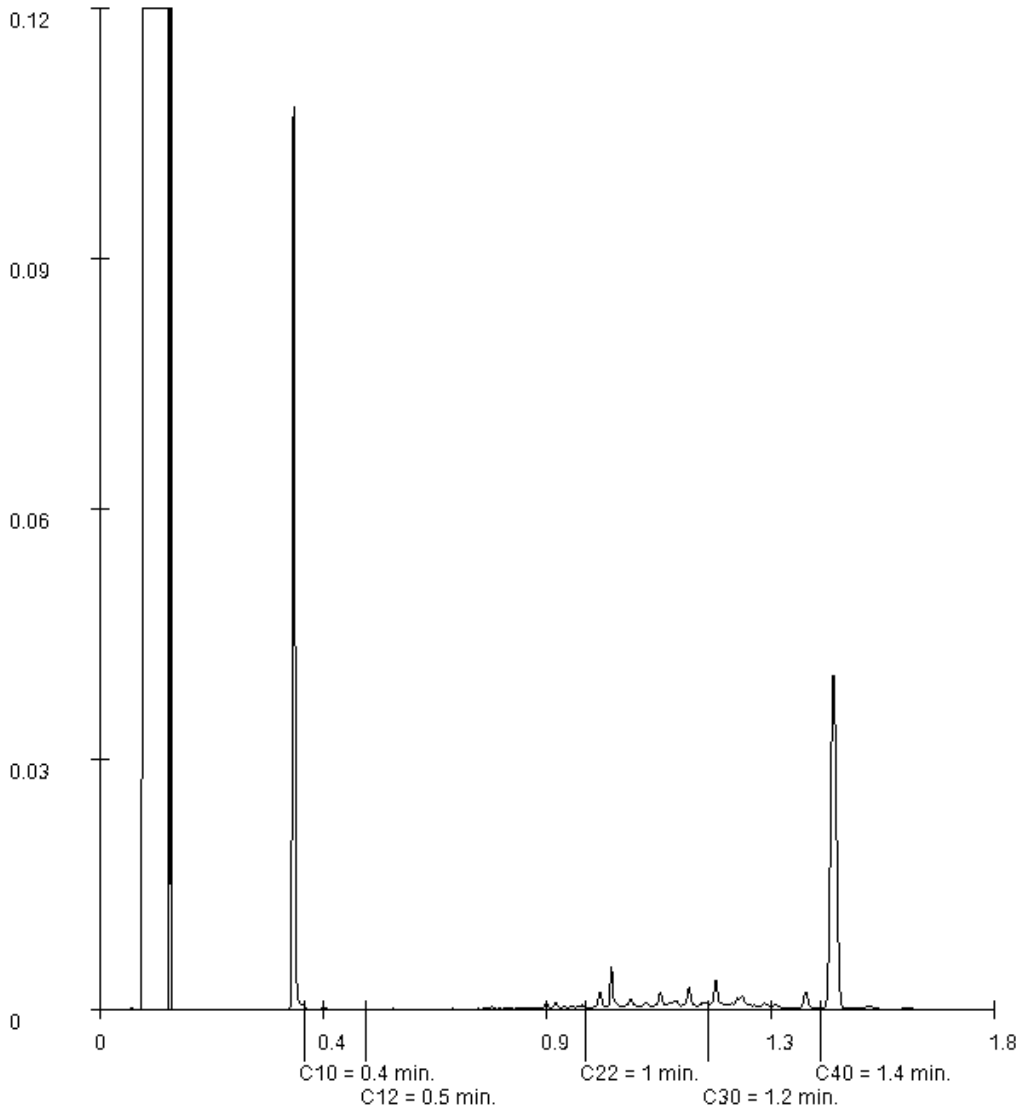

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monsternummer:	007
Monster beschrijvingen	7108: 50-100

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

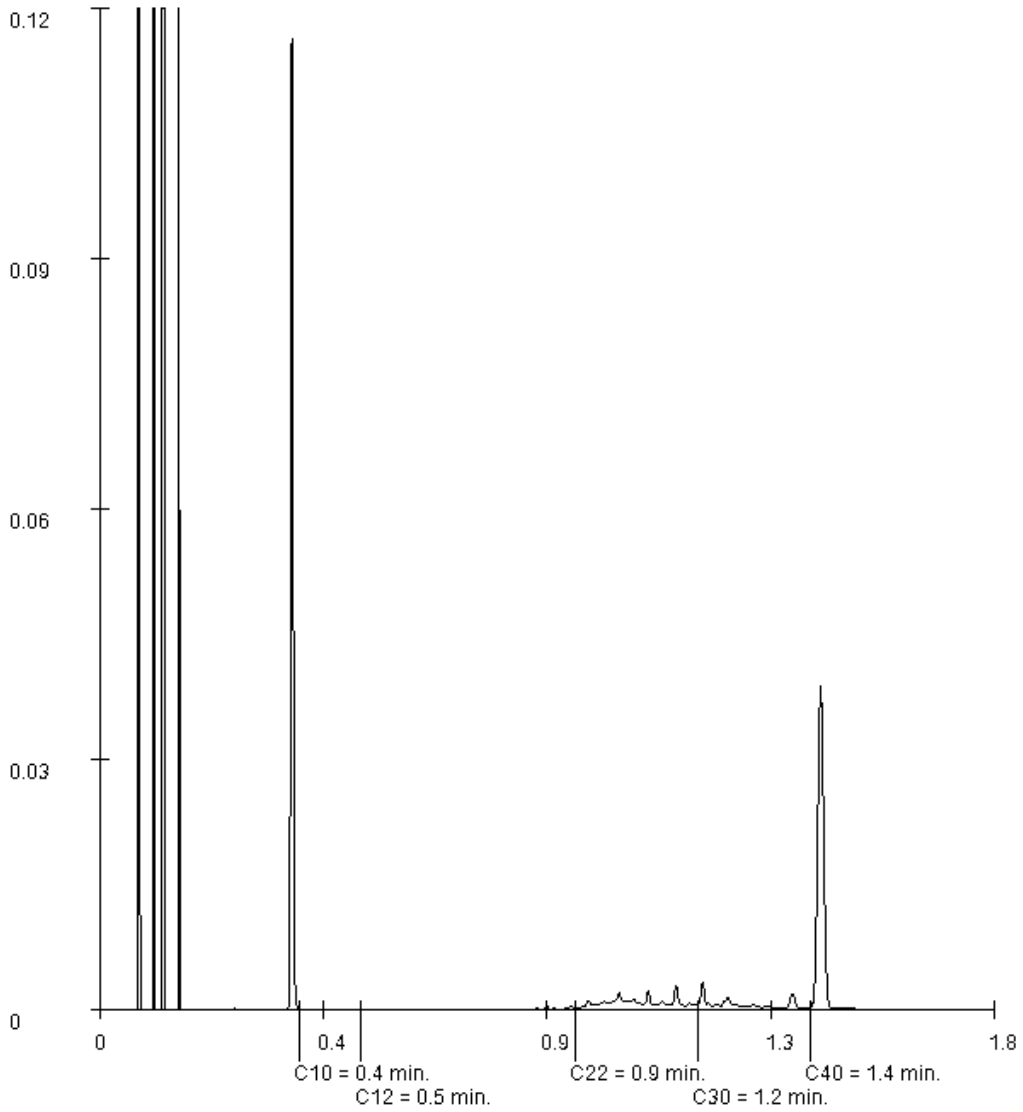

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monsternummer:	020
Monster beschrijvingen	23122: 50-100

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

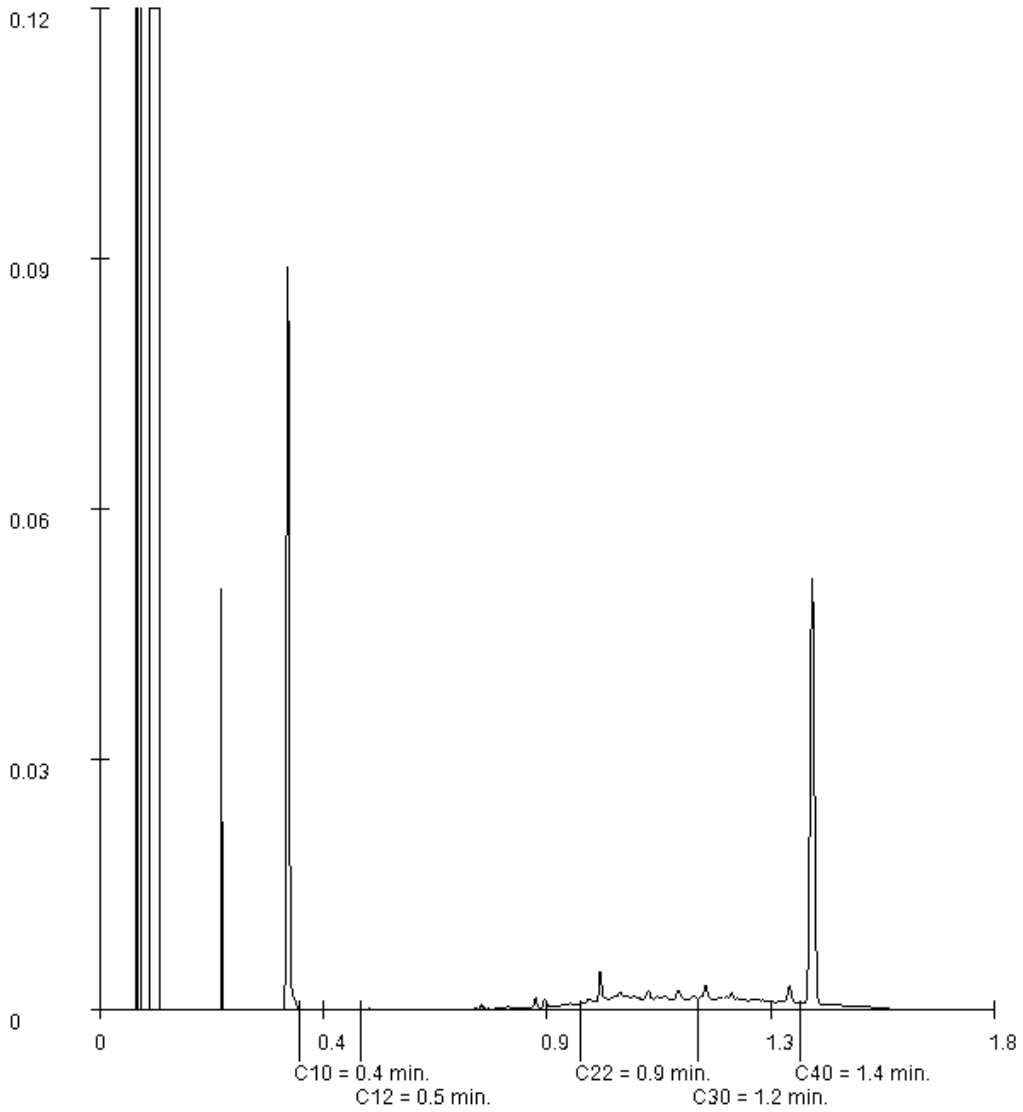

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monsternummer:	022
Monster beschrijvingen	21124: 25-75

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

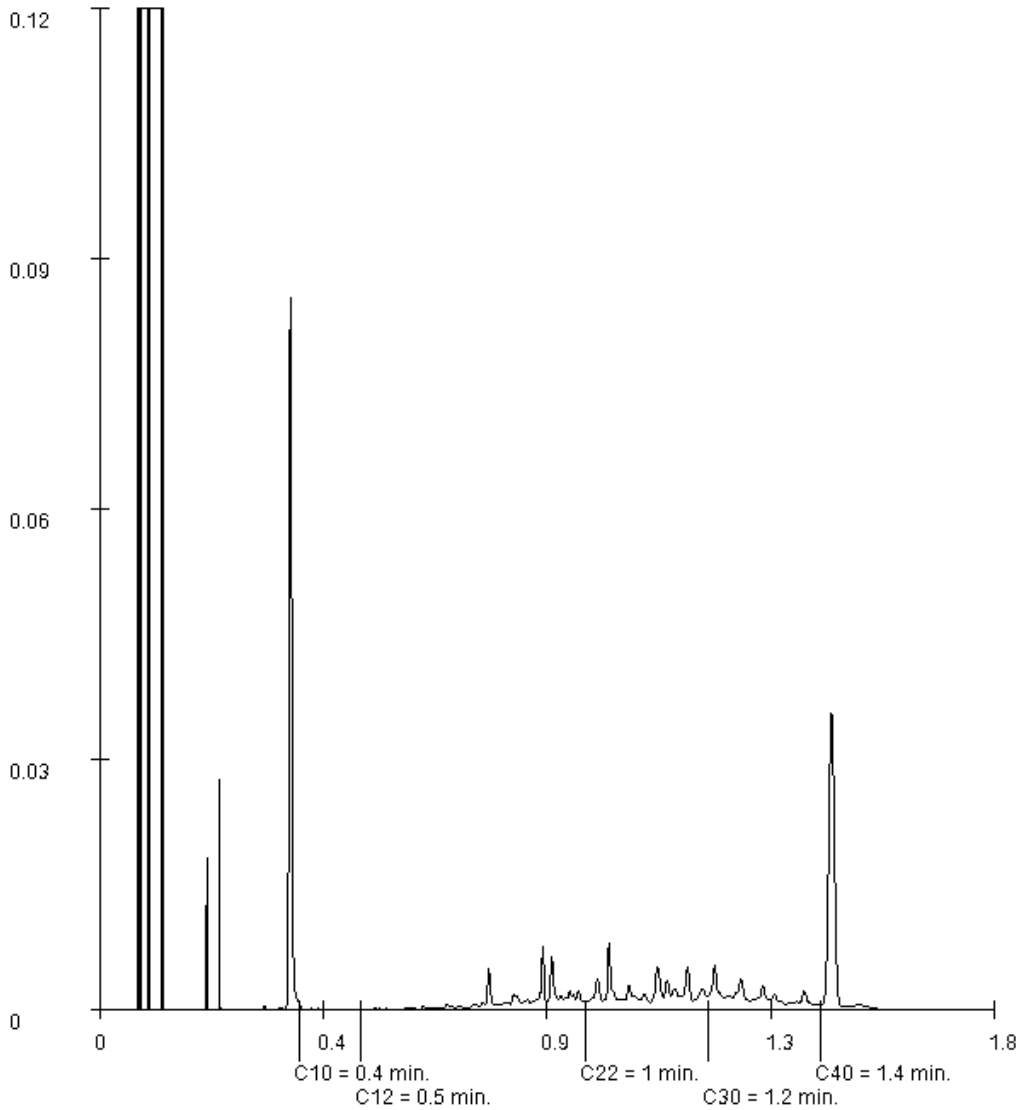

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694477 - 1	Rapportagedatum	03-07-2022

Monsternummer:	023
Monster beschrijvingen	22125: 0-50

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

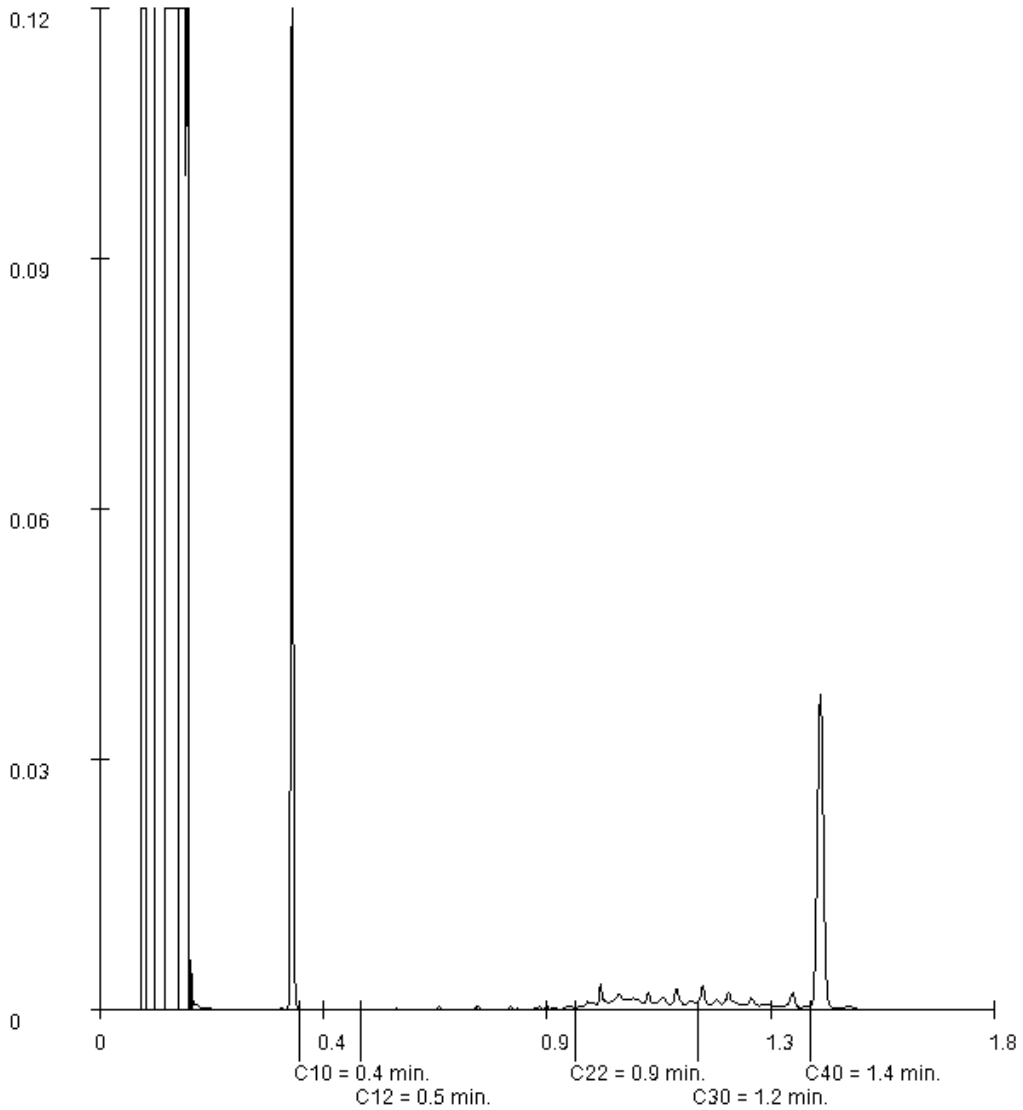

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Uw projectnummer	: 220155
SGS rapportnummer	: 13696256, versienummer: 1.

Rotterdam, 05-07-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 220155. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 7 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696256 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1 107a: 120-160
002	Grond (AS3000)	2 127: 125-150
003	Grond (AS3000)	3 128: 130-160

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja
droge stof	gew.-%	S	81.0	83.6	83.8
gewicht artefacten	g	S	<1	16	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	div. materialen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	3.0	2.2	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	S	14	5.0	6.8
METALEN					
barium	mg/kgds	S	100	100	47
cadmium	mg/kgds	S	0.24	0.28	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	3.4	3.6	3.5
koper	mg/kgds	S	6.3	8.0	<5
kwik	mg/kgds	S	0.09	0.09	<0.05
lood	mg/kgds	S	29	120	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	7.6	6.8	9.0
zink	mg/kgds	S	130	150	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	S	0.17	0.31	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.92	4.8	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	0.35	1.7	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.90	6.9	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.39	3.3	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.35	2.7	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.18	1.6	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.35	2.8	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.21	1.6	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.20	1.7	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	4.02 [1)]	27.41 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	2.6	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	1.7	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	4.8	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	4.5	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	15.7 [1)]	4.9 [1)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696256 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1 107a: 120-160
002	Grond (AS3000)	2 127: 125-150
003	Grond (AS3000)	3 128: 130-160

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		7	23	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		9	93	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		9	110 [2)]	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	20	230	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696256 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Er zijn componenten na C40 aangetroffen. Deze zijn niet van invloed op het gerapporteerde resultaat.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696256 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 16179. Grond (AS3000): AS3000 en NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9876355	28-06-2022	27-06-2022	ALC201
002	Y9875929	28-06-2022	27-06-2022	ALC201
003	Y9875936	28-06-2022	27-06-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696256 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	1107a: 120-160

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

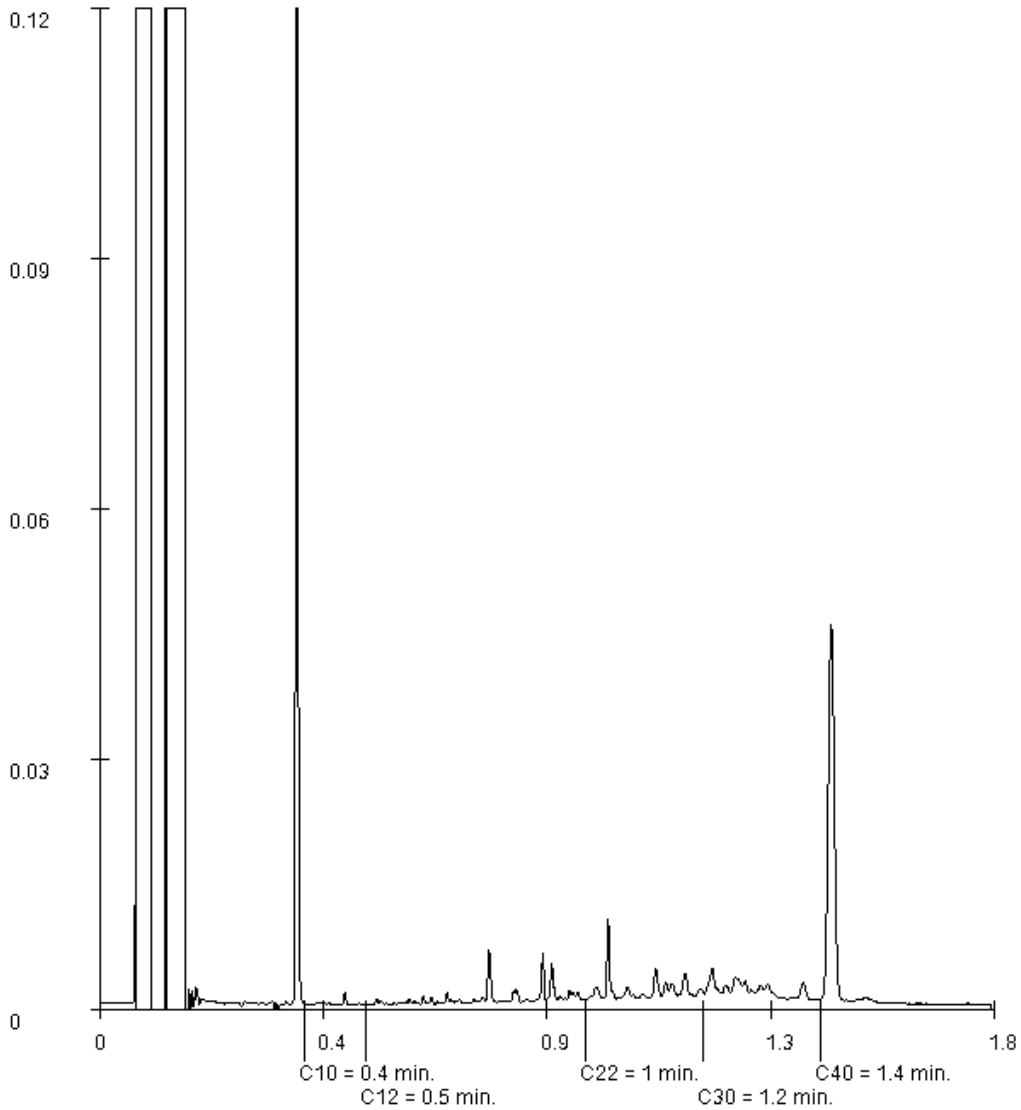

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696256 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Monsternummer:	002
Monster beschrijvingen	2127: 125-150

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

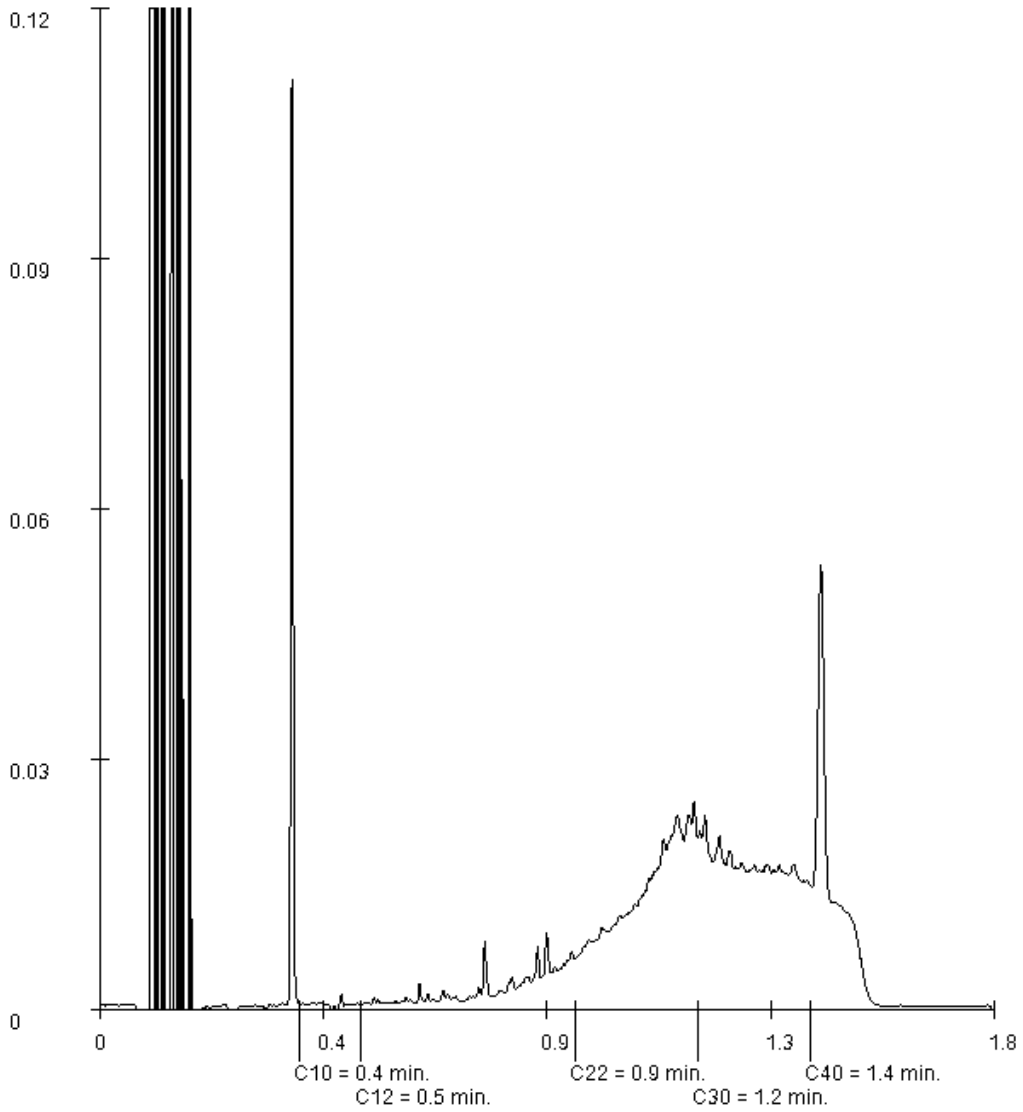

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

BIJLAGE 5:

ANALYSECERTIFICATEN VERKENNEND ASBESTONDERZOEK

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: Bodemonderzoek asbest Schalmedenweg 21, Hengelo
Uw projectnummer	: 220155
SGS rapportnummer	: 13696292, versienummer: 1.

Rotterdam, 07-07-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 220155. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 13 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Bodemonderzoek asbest Schalmedenweg 21, Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696292 - 1	Rapportagedatum	07-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	1 AM-1, Vindplek 1-2: 0-30
002	Asbestverdachte grond AS3000	2 AM-2, 100: 10-180, 101: 25-75, 102: 58-180
003	Asbestverdachte grond AS3000	3 AM-3, 108: 50-150
004	Asbestverdachte grond AS3000	4 AM-4, 124: 25-125
005	Asbestverdachte grond AS3000	5 AM-5, 125: 0-80

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
VOORBEREIDENDE RESULTATEN							
totaal aangeleverd monster	kg		15.02	15.56	15.41	15.81	14.93
in behandeling genomen gewicht	kg		15.02	15.56	15.41	15.81	14.93
Mengmonster samengesteld			nee	nee	nee	nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		13771	13659	13613	13625	13570
droge stof	gew.-%		91.7	87.8	88.4	86.2	90.9
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK							
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	19	9.5	<2	10	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	S	19	9.5	<2	10	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	<2	<2	<2
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	15	5.4	<2	8.4	<2
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	S	22	14	<2	13	<2
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds	S	19	9.5	<2	10	<2
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds	S	<2	<2	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds	S	<2	<2	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds	S	<2	<2	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	1.1	0.65	0.73	0.29	1.1
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	18.735	9.4934	<2	10.4844	<2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Bodemonderzoek asbest Schalmedenweg 21, Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696292 - 1	Rapportagedatum	07-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Asbestverdacht	6 AM-6, 103: 25-150, 104: 15-75, 105: 30-110, 106: 25-75
007	Asbestverdacht	7 AM-7, 112: 100-200, 112: 100-200
008	Asbestverdacht	8 AM-8, 111: 58-100, 111: 58-100
009	Asbestverdacht	9 AM-9, 118: 100-290, 118: 100-290, 119: 50-100, 119: 100-190

Analyse	Eenheid	Q	006	007	008	009
VOORBEREIDENDE RESULTATEN						
totaal aangeleverd monster	kg		31.50	36.71	30.43	58.19
in behandeling genomen gewicht	kg		31.50	36.71	30.43	58.19
Mengmonster samengesteld			nee	nee	nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		28619	27461	26495	43224
droge stof	gew.-%		90.9	74.8	87.1	74.3
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK						
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	Q	5.1	27	1.3	15
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	5.1	27	<2	0.59
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1	0.18	1.3	14
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	Q	3.4	21	0.87	9.7
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	Q	6.8	34	1.8	20
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds	Q	5.1	25	<2	0.59
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	mg/kgds	Q	0.017	0.18	0.18	14
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds	Q	<2	2.3	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds	Q	<2	<2	1.1	<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	Q	0.34	0.18	0.19	n.v.t.
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	Q	5.0731	47.9958	11.6513	14.7492

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Bodemonderzoek asbest Schalmedenweg 21, Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696292 - 1	Rapportagedatum	07-07-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Asbestverdacht	NEN 5898
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdacht	Conform NEN 5898
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	AS3070-1 en NEN 5898
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E2086669	23-06-2022	22-06-2022	ALC291
002	E2086682	23-06-2022	23-06-2022	ALC291
003	E2086675	23-06-2022	22-06-2022	ALC291
004	E2086676	23-06-2022	23-06-2022	ALC291
005	E2086679	23-06-2022	22-06-2022	ALC291
006	E2086683	23-06-2022	23-06-2022	ALC291
006	E2086684	23-06-2022	23-06-2022	ALC291
007	E2086668	22-06-2022	21-06-2022	ALC291
007	E2086667	22-06-2022	21-06-2022	ALC291
008	E2086677	23-06-2022	21-06-2022	ALC291
008	E2086678	23-06-2022	21-06-2022	ALC291
009	Y9877876	23-06-2022	22-06-2022	ALC201
009	E2086674	23-06-2022	22-06-2022	ALC291
009	E2086673	23-06-2022	22-06-2022	ALC291
009	E2086672	23-06-2022	22-06-2022	ALC291

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-001	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 1

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	19	15	22
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	19	15	22
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	19	15	22
berekende bepalingsgrens	1.1		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	18.735	14.988	22.482
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13771	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13771	g
totaal gewicht voor drogen	15020	g
droge stof	91.7	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	419	100	X						Plaat	1	2.0640	18.735		14.988	22.482	
4-8	561	100														
2-4	356	100														
1-2	314	23.5														0.5
0.5-1	597	5.0														0.6
<0.5	11524															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-002	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 2

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	9.5	5.4	14
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	9.5	5.4	14
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	9.5	5.4	14
berekende bepalingsgrens	0.65		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	9.4934	5.4248	13.5621
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13659	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13659	g
totaal gewicht voor drogen	15556	g
droge stof	87.8	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Asbestboard	hechtgebonden	2-5	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	670	100	X						Asbestboard	3	3.7049	9.493		5.425	13.562	
4-8	539	100														
2-4	302	100														
1-2	339	34.5														0.3
0.5-1	723	8.8														0.3
<0.5	11085															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-003	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 3

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.73		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13613	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13613	g
totaal gewicht voor drogen	15406	g
droge stof	88.4	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremolliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	235	100														
4-8	355	100														
2-4	216	100														
1-2	269	30.5														0.4
0.5-1	700	8.5														0.4
<0.5	11839															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremolliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-004	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 4

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	10	8.4	13
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	10	8.4	13
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	10	8.4	13
berekende bepalingsgrens	0.29		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	10.4844	8.3875	12.5812
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13625	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13625	g
totaal gewicht voor drogen	15814	g
droge stof	86.2	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	235	100	X						Plaat	1	1.1428	10.484		8.388	12.581	
4-8	312	100														
2-4	198	100														
1-2	212	100														
0.5-1	479	10.2														0.3
<0.5	12190															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-005	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 5

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.1		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	13570	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	13570	g
totaal gewicht voor drogen	14926	g
droge stof	90.9	gew.-%

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremolliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	111	100														
4-8	150	100														
2-4	130	100														
1-2	190	25.9														0.5
0.5-1	330	5.3														0.6
<0.5	12660															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremolliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-006	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 6

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	5.1	3.4	6.8
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	5.1		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten totaal asbestconcentratie	5.1	3.4	6.8
berekende bepalingsgrens	0.34		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	5.0731	3.3842	6.7619
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<0.1		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	28619	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	28619	g
totaal gewicht voor drogen	31497	g
droge stof	90.9	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Asbestboard	hechtgebonden	5-10	-	-	-	-	-
Grond met bundels	niet hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	1248	100	X						Asbestboard	1	1.7155	4.496		2.997	5.994	
4-8	1143	100	X						Asbestboard	2	0.214	0.561		0.374	0.748	
2-4	713	100	X						Grond met bundels	1	0.0038		0.017	0.013	0.020	
1-2	825	42.3														0.1
0.5-1	1824	6.4														0.2
<0.5	22865															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-007	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 7

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	25	19	31
gemeten amfibool-asbestconcentratie	2.3	1.3	3.3
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	27		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	0.18		
gemeten totaal asbestconcentratie	27	21	34
berekende bepalingsgrens	0.18		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	47.9958	32.3951	63.7532
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	0.18		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	27475	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	27461	g
totaal gewicht voor drogen	36709	g
droge stof	74.8	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Asbestboard	hechtgebonden	2-5	-	-	-	-	-
Colovinyltegel	niet hechtgebonden	0.1-2	-	-	-	-	-
Golfplaat	hechtgebonden	10-15	-	2-5	-	-	-
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	15	100														
8-20	1610	100	X		X				Golfplaat	1	1.7896	10.427		7.820	13.034	
8-20	1610	100	X						Asbestboard	3	2.1902	2.791		1.595	3.988	
8-20	1610	100	X						Plaat	2	2.2815	10.385		8.308	12.462	
4-8	1424	100	X						Colovinyltegel	2	0.4602		0.176	0.017	0.335	
4-8	1424	100	X						Plaat	2	0.6009	2.735		2.188	3.282	
2-4	657	100	X						Plaat	6	0.1988	0.905		0.724	1.086	
1-2	612	30.4	X						Plaat	1	0.0032	0.048		0.012	0.240	
0.5-1	1002	8.3														0.2
<0.5	22156															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-008	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 8

Labomonster Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	0.18	0.1	0.25
gemeten amfibool-asbestconcentratie	1.1	0.76	1.5
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	1.3		
gemeten totaal asbestconcentratie	1.3	0.87	1.8
berekende bepalingsgrens	0.19		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	11.6513	7.7505	15.5521
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	12		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	26495	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	26495	g
totaal gewicht voor drogen	30433	g
droge stof	87.1	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Pical	niet hechtgebonden	2-5	15-30	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	946	100	X	X					Pical	1	0.1351		1.326	0.867	1.785	
4-8	935	100														
2-4	485	100														
1-2	549	33.1														0.08
0.5-1	1289	6.8														0.1
<0.5	22289															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer:	13696292-009	Datum analyse:	07-07-2022
		Projectnummer:	220155
		Projectnaam:	220155

Monsteromschrijving: 9

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	15	9.7	20
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	0.59		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	14		
gemeten totaal asbestconcentratie	15	9.7	20
berekende bepalingsgrens	N.v.t.		

Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	14.7492	9.7438	20.0324
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	14		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	43224	g
totaal gewicht <20 mm na drogen	43224	g
totaal gewicht voor drogen	58193	g
droge stof	74.3	gew.-%

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Asbestboard	hechtgebonden	2-5	-	-	-	-	-
Board	niet hechtgebonden	30-60	-	-	-	-	-
Bundels Chrysotiel	niet hechtgebonden	60-100	-	-	-	-	-
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	2011	100	X						Board	2	0.8497		8.846	5.897	11.795	
4-8	1789	100	X						Asbestboard	1	0.2454	0.199		0.114	0.284	
4-8	1789	100	X						Board	5	0.410		4.268	2.846	5.691	
4-8	1789	100	X						Plaat	1	0.1343	0.388		0.311	0.466	
2-4	1050	100	X						Bundels Chrysotiel	110	0.011		0.204	0.153	0.254	
1-2	1146	22.1	X						Bundels Chrysotiel	38	0.0038		0.318	0.184	0.513	
0.5-1	1240	6.0	X						Bundels Chrysotiel	17	0.0017		0.526	0.240	1.029	
<0.5	35989															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen .

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Uw projectnummer	: 220155
SGS rapportnummer	: 13694505, versienummer: 1.

Rotterdam, 27-06-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 220155. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 21 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694505 - 1	Rapportagedatum	27-06-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	1 Vindplek 1: 0-0
002	Asbestverdacht	2 Vindplek 1-2: 0-30
003	Asbestverdacht	3 100: 150-180
004	Asbestverdacht	4 101: 25-75
005	Asbestverdacht	5 102: 150-180

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
ASBESTONDERZOEK							
aangeleverd materiaal	g		10.54	9.08	7.23	10.50	31.08
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK							
asbestresultaten	-	Q	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694505 - 1	Rapportagedatum	27-06-2022

Monster beschrijvingen

001 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

002 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

003 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

004 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

005 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694505 - 1	Rapportagedatum	27-06-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Asbestverdacht	6 103: 100-150
007	Asbestverdacht	7 104: 15-75
008	Asbestverdacht	8 105: 50-110
009	Asbestverdacht	9 106: 25-75
010	Asbestverdacht	10 108: 50-150

Analyse	Eenheid	Q	006	007	008	009	010
ASBESTONDERZOEK							
aangeleverd materiaal	g		38.83	9.18	10.32	4.99	9.73
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK							
asbestresultaten	-	Q	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694505 - 1	Rapportagedatum	27-06-2022

Monster beschrijvingen

006 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

007 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

008 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

009 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

010 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694505 - 1	Rapportagedatum	27-06-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
011	Asbestverdacht	11 112: 100-200, 112: 100-200
012	Asbestverdacht	12 124: 25-125
013	Asbestverdacht	13 125: 0-50

Analyse	Eenheid	Q	011	012	013
ASBESTONDERZOEK					
aangeleverd materiaal	g		29.10	61.27	3.02
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK					
asbestresultaten	-	Q	zie bijlage	zie bijlage	zie bijlage

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694505 - 1	Rapportagedatum	27-06-2022

Monster beschrijvingen

011 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

012 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

013 * Bij de kwantitatieve bepaling van asbest in materiaalmonster is de bepalingsgrens van de gebruikte onderzoeksmethode voor het schatten van het massapercentage asbest 0,1 (massa %).
Indien het gehalte aan asbest onder de bepalingsgrens ligt (<), wordt het monster als niet asbesthoudend beschouwd. Indien gewenst kan met SEM-analyse een lagere bepalingsgrens worden gerealiseerd (tot 0.01 massa %).

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694505 - 1	Rapportagedatum	27-06-2022

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	0024109AG	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
002	P5279434	23-06-2022	22-06-2022	ALC299
003	P5279363	23-06-2022	23-06-2022	ALC299
004	P5279368	23-06-2022	23-06-2022	ALC299
005	P5279362	23-06-2022	23-06-2022	ALC299
006	P5279367	23-06-2022	23-06-2022	ALC299
007	P5279366	23-06-2022	23-06-2022	ALC299
008	P5279364	23-06-2022	23-06-2022	ALC299
009	P5279365	23-06-2022	23-06-2022	ALC299
010	P5279435	23-06-2022	22-06-2022	ALC299
011	0024110AG	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
011	0024111AG	22-06-2022	21-06-2022	ALC201
012	P5279369	23-06-2022	23-06-2022	ALC299
013	P5279361	23-06-2022	22-06-2022	ALC299

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-001

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 1

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Plaat	1	10.5393	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	1.3	1.1	1.6
Totalen		Serpentijn Amfibool				1.3 <0.1	1.1 <0.1	1.6 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-002

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 2

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Plaat	1	9.0753	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	1.1	0.91	1.4
Totalen		Serpentijn Amfibool				1.1 <0.1	0.9 <0.1	1.4 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-003

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 3

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Dunne plaat	1	7.2315	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	0.90	0.72	1.1
Totalen		Serpentijn Amfibool				0.90 <0.1	0.7 <0.1	1.1 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-004

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 4

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Golfplaat	1	10.4984	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	1.3	1.0	1.6
			Crocidoliet	2-5	Hechtgebonden	0.37	0.21	0.52
Totalen		Serpentijn				1.3	1.0	1.6
		Amfibool				0.4	0.2	0.5

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-005

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 5

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Dunne plaat	1	31.0813	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	3.9	3.1	4.7
Totalen		Serpentijn Amfibool				3.9 <0.1	3.1 <0.1	4.7 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-006

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 6

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Plaat	1	38.8341	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	4.9	3.9	5.8
Totalen		Serpentijn Amfibool				4.9 <0.1	3.9 <0.1	5.8 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-007

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 7

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Plaat	1	9.1798	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	1.1	0.92	1.4
Totalen		Serpentijn Amfibool				1.1 <0.1	0.9 <0.1	1.4 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-008

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 8

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Zwarte plaat	1	10.3226	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totalen		Serpentijn				<0.1	<0.1	<0.1
		Amfibool				<0.1	<0.1	<0.1

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-009

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 9

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Zwarte plaat	1	4.9942	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totalen		Serpentijn				<0.1	<0.1	<0.1
		Amfibool				<0.1	<0.1	<0.1

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-010

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 10

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Vloerbedekking	1	9.7269	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totalen		Serpentijn				<0.1	<0.1	<0.1
		Amfibool				<0.1	<0.1	<0.1

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-011

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 11

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Plaat	2	29.0955	Chrysotiel	10-15	Hechtgebonden	3.6	2.9	4.4
Totalen		Serpentijn Amfibool				3.6 <0.1	2.9 <0.1	4.4 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-012

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 12

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Zwarte plaat	2	61.267	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totalen			Serpentijn			<0.1	<0.1	<0.1
			Amfibool			<0.1	<0.1	<0.1

Analyserapport bepaling van asbest in materiaal verzamelmonsters conform NEN 5896

SGSnummer: 13694505-013

Datum analyse: 27-06-2022

Projectnummer: 220155

Projectnaam: 220155

Monsteromschrijving: 13

Monsteromschrijving	Aantal stukken	massa (g)	Soort asbest	Schatting gewichtspercentage (% m/m)	Hechtgebondenheid	Asbest (g)	Ondergrens (g)	Bovengrens (g)
Plastic	1	3.0242	Chrysotiel	10-15	Niet Hechtgebonden	0.38	0.30	0.45
Totalen		Serpentijn Amfibool				0.38 <0.1	0.3 <0.1	0.5 <0.1

De hechtgebondenheid is enkel bepaald voor het aangeleverde materiaal en kan afwijken van de bevindingen bij de bron.

BIJLAGE 6:

ANALYSECERTIFICATEN WATERBODEMONDERZOEK

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo
Uw projectnummer	: 220155
SGS rapportnummer	: 13696353, versienummer: 1.

Rotterdam, 05-07-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 220155. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696353 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Waterbodem (AS3000)	MM-slib (vijver)

Analyse	Eenheid	Q	001
monster voorbehandeling		S	Ja
droge stof	gew.-%	S	40.9
gewicht artefacten	g	S	0
aard van de artefacten	-	S	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	6.3
gloeirest	% vd DS		92.8
KORRELGROOTTEVERDELING			
min. delen <2um	% vd DS	S	13
METALEN			
barium	mg/kgds	S	54
cadmium	mg/kgds	S	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	3.2
koper	mg/kgds	S	9.1
kwik	mg/kgds	S	0.07
lood	mg/kgds	S	21
molybdeen	mg/kgds	S	<1.5
nikkel	mg/kgds	S	8.5
zink	mg/kgds	S	61
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	mg/kgds	S	<0.03
fenantreen	mg/kgds	S	0.20
antraceen	mg/kgds	S	0.05
fluoranteen	mg/kgds	S	0.37
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.17
chryseen	mg/kgds	S	0.16
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.10
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.18
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.13 [1)]
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.15
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	1.531 [2)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)			
PCB 28	µg/kgds	S	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [2)]

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696353 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Waterbodem (AS3000)	MM-slib (vijver)

Analyse	Eenheid	Q	001
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	mg/kgds		<5
fractie C12-C22	mg/kgds		11
fractie C22-C30	mg/kgds		37
fractie C30-C40	mg/kgds		16
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	65

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696353 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	Er zijn componenten aanwezig die een storende invloed hebben op de meting. Om die reden is de onzekerheid in het resultaat vergroot.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696353 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Waterbodem (AS3000)	waterbodem: NEN 5719. Waterbodem (AS3000): AS3000 en NEN 5719
droge stof	Waterbodem (AS3000)	Waterbodem: NEN-EN 15934. AS3000-waterbodem: AS3210-1 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Waterbodem (AS3000)	Conform AS3000
aard van de artefacten	Waterbodem (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Waterbodem (AS3000)	AS3210-2 en NEN 5754
gloeirest	Waterbodem (AS3000)	Gloeirest bepaling is gelijkwaardig aan NEN-EN 12879
min. delen <2um	Waterbodem (AS3000)	AS3210-3
barium	Waterbodem (AS3000)	AS3210-4 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Waterbodem (AS3000)	Idem
kobalt	Waterbodem (AS3000)	Idem
koper	Waterbodem (AS3000)	Idem
kwik	Waterbodem (AS3000)	Idem
lood	Waterbodem (AS3000)	Idem
molybdeen	Waterbodem (AS3000)	Idem
nikkel	Waterbodem (AS3000)	Idem
zink	Waterbodem (AS3000)	Idem
naftaleen	Waterbodem (AS3000)	AS3210-5
fenantreen	Waterbodem (AS3000)	Idem
antraceen	Waterbodem (AS3000)	Idem
fluoranteen	Waterbodem (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Waterbodem (AS3000)	Idem
chryseen	Waterbodem (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Waterbodem (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Waterbodem (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Waterbodem (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Waterbodem (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Waterbodem (AS3000)	Idem
PCB 28	Waterbodem (AS3000)	AS3210-7
PCB 52	Waterbodem (AS3000)	Idem
PCB 101	Waterbodem (AS3000)	Idem
PCB 118	Waterbodem (AS3000)	Idem
PCB 138	Waterbodem (AS3000)	Idem
PCB 153	Waterbodem (AS3000)	Idem
PCB 180	Waterbodem (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Waterbodem (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Waterbodem (AS3000)	AS3210-6 en NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	J1129150	28-06-2022	27-06-2022	ALC264

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo	Orderdatum	28-06-2022
Projectnummer	220155	Startdatum	28-06-2022
Rapportnummer	13696353 - 1	Rapportagedatum	05-07-2022

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	MM-slib (vijver)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

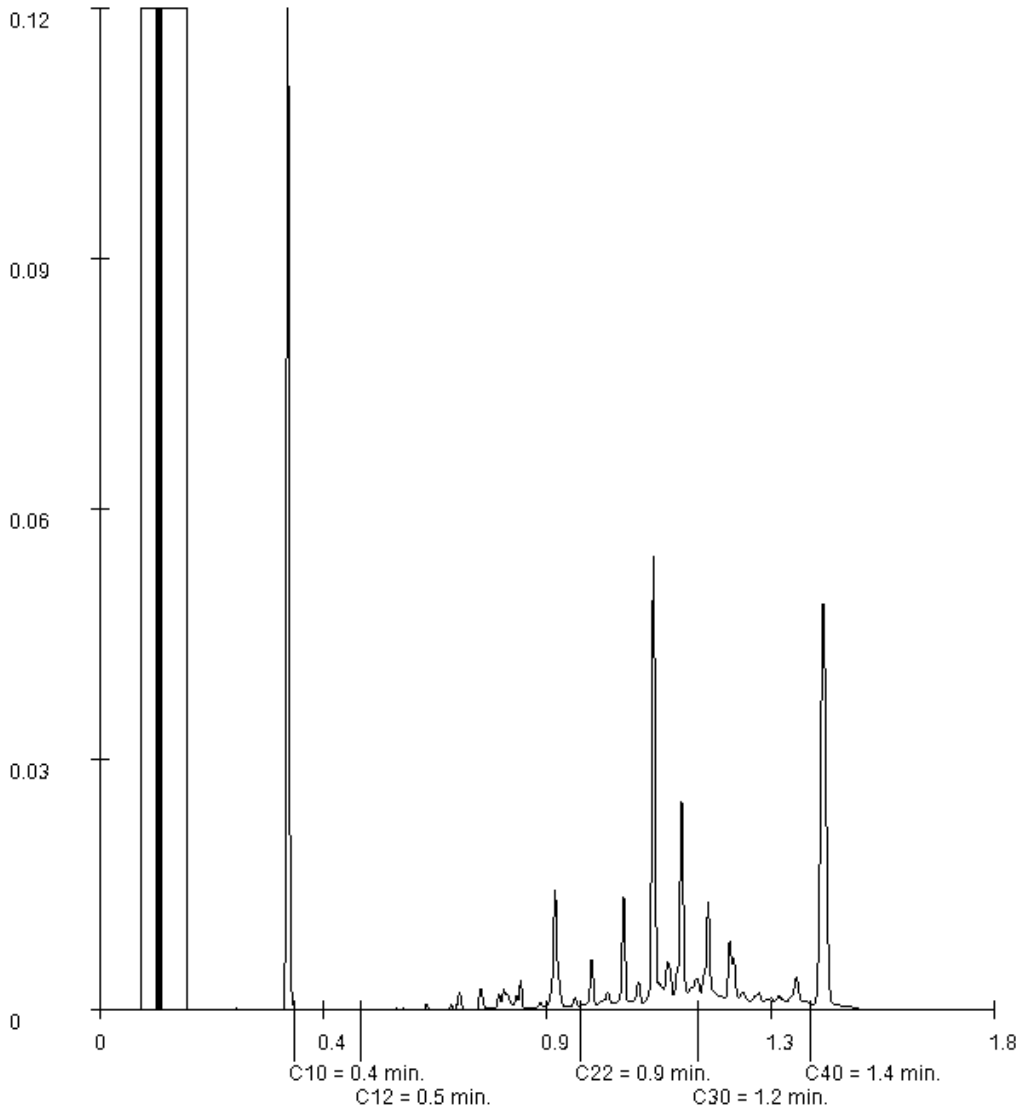

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

BIJLAGE 7:

ANALYSECERTIFICATEN INDICATIEF ONDERZOEK FUNDERINGSLAAG

SGS Environmental Analytics B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser
Singel 60
9001 XP GROU

Uw projectnaam	: Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Uw projectnummer	: 220155.1
SGS rapportnummer	: 13694430, versienummer: 1.

Rotterdam, 01-07-2022

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 220155.1. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155.1	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694430 - 1	Rapportagedatum	01-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Diversen (vast)	MM-stortlaag 103: 25-75, 104: 15-65, 105: 0-50, 106: 8-25, 104: 65-75, 103: 75-125, 103: 125-150

Analyse	Eenheid	Q	001
droge stof	gew.-%		91.9
UITLOGING			
datum start			28-06-2022
CEN-test L/S=10			#
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	mg/kgds		0.06
fenantreen	mg/kgds		0.51
antraceen	mg/kgds		0.13
fluoranteen	mg/kgds		0.90
benzo(a)antraceen	mg/kgds		0.50
chryseen	mg/kgds		0.51
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds		0.30
benzo(a)pyreen	mg/kgds		0.46
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds		0.33
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds		0.34
pak-totaal (10 van VROM)	mg/kgds		4.0
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)			
PCB 28	µg/kgds		<2
PCB 52	µg/kgds		2.2
PCB 101	µg/kgds		16
PCB 118	µg/kgds		5.3
PCB 138	µg/kgds		19
PCB 153	µg/kgds		30
PCB 180	µg/kgds		14
som (7) PCB	µg/kgds		87
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	mg/kgds		<5
fractie C12-C22	mg/kgds		5
fractie C22-C30	mg/kgds		15
fractie C30-C40	mg/kgds		10
totaal olie C10 - C40	mg/kgds		35
UITLOGING			
L/S	ml/g		10.00
eind pH na uitloging	-	Q	7.9
temperatuur t.b.v. pH	°C		21
EC (25°C) na uitloging	µS/cm	Q	172
ELUAAT METALEN			
antimoon	mg/kgds	Q	0.038
arseen	mg/kgds	Q	0.04
barium	mg/kgds	Q	0.12

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155.1	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694430 - 1	Rapportagedatum	01-07-2022

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Diversen (vast)	MM-stortlaag 103: 25-75, 104: 15-65, 105: 0-50, 106: 8-25, 104: 65-75, 103: 75-125, 103: 125-150

Analyse	Eenheid	Q	001
cadmium	mg/kgds	Q	<0.002
chroom	mg/kgds	Q	<0.01
kobalt	mg/kgds	Q	<0.02
koper	mg/kgds	Q	0.09
kwik	mg/kgds	Q	<0.0005
lood	mg/kgds	Q	0.02
molybdeen	mg/kgds	Q	0.05
nikkel	mg/kgds	Q	<0.03
seleen	mg/kgds	Q	<0.02
tin	mg/kgds	Q	<0.02
vanadium	mg/kgds	Q	0.06
zink	mg/kgds	Q	0.17
antimoon	µg/l	Q	3.8
arseen	µg/l	Q	3.6
barium	µg/l	Q	12
cadmium	µg/l	Q	<0.2
chroom	µg/l	Q	<1
kobalt	µg/l	Q	<2
koper	µg/l	Q	9.1
kwik	µg/l	Q	<0.05
lood	µg/l	Q	2.1
molybdeen	µg/l	Q	5.0
nikkel	µg/l	Q	<3
seleen	µg/l	Q	<2
tin	µg/l	Q	<2
vanadium	µg/l	Q	5.6
zink	µg/l	Q	17
ELUAAT DIVERSE NATCHEMISCHE BEPALINGEN			
Fluoride	mg/kgds	Q	4.5
bromide	mg/kgds	Q	<2
chloride	mg/kgds	Q	<10
sulfaat	mg/kgds	Q	310
Fluoride	mg/l	Q	0.45
bromide	mg/l	Q	<0.2
chloride	mg/l	Q	<1
sulfaat	mg/l	Q	31

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155.1	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694430 - 1	Rapportagedatum	01-07-2022

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Diversen (vast)	NEN-EN 15934, CMA/2/II/A.1
CEN-test L/S=10	Diversen (vast)	Eigen methode
naftaleen	Diversen (vast)	Eigen methode, aceton-hexaan-extractie, analyse m.b.v. GC-MS
fenantreen	Diversen (vast)	Idem
antraceen	Diversen (vast)	Idem
fluoranteen	Diversen (vast)	Idem
benzo(a)antraceen	Diversen (vast)	Idem
chryseen	Diversen (vast)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Diversen (vast)	Idem
benzo(a)pyreen	Diversen (vast)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Diversen (vast)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Diversen (vast)	Idem
pak-totaal (10 van VROM)	Diversen (vast)	Eigen methode (GCMS)
PCB 28	Diversen (vast)	Idem
PCB 52	Diversen (vast)	Idem
PCB 101	Diversen (vast)	Idem
PCB 118	Diversen (vast)	Idem
PCB 138	Diversen (vast)	Idem
PCB 153	Diversen (vast)	Idem
PCB 180	Diversen (vast)	Idem
som (7) PCB	Diversen (vast)	Idem
totaal olie C10 - C40	Diversen (vast)	Eigen methode
eind pH na uitloging	Diversen (vast) Eluaat	NEN-EN-ISO 10523
EC (25°C) na uitloging	Diversen (vast) Eluaat	NEN-ISO 7888 en EN 27888
antimoon	Diversen (vast) Eluaat	NEN-EN-ISO 17294-2
arseen	Diversen (vast) Eluaat	Idem
barium	Diversen (vast) Eluaat	Idem
cadmium	Diversen (vast) Eluaat	Idem
chroom	Diversen (vast) Eluaat	Idem
kobalt	Diversen (vast) Eluaat	Idem
koper	Diversen (vast) Eluaat	Idem
kwik	Diversen (vast) Eluaat	NEN-EN-ISO 17852
lood	Diversen (vast) Eluaat	NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Diversen (vast) Eluaat	Idem
nikkel	Diversen (vast) Eluaat	Idem
seleen	Diversen (vast) Eluaat	Idem
tin	Diversen (vast) Eluaat	Idem
vanadium	Diversen (vast) Eluaat	Idem
zink	Diversen (vast) Eluaat	Idem
Fluoride	Diversen (vast) Eluaat	NEN-EN-ISO 10304-1
bromide	Diversen (vast) Eluaat	Idem
chloride	Diversen (vast) Eluaat	Idem
sulfaat	Diversen (vast) Eluaat	Idem

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155.1	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694430 - 1	Rapportagedatum	01-07-2022

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y9418455	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
001	Y9878243	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
001	Y9878247	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
001	Y9878245	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
001	Y9878244	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
001	Y9418447	23-06-2022	23-06-2022	ALC201
001	Y9418459	23-06-2022	23-06-2022	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport

Bodemvisie Milieu & Veiligheid BV
Feike Visser

Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo	Orderdatum	24-06-2022
Projectnummer	220155.1	Startdatum	24-06-2022
Rapportnummer	13694430 - 1	Rapportagedatum	01-07-2022

Monsternummer:	001
Monster beschrijvingen	MM-stortlaag103: 25-75, 104: 15-65, 105: 0-50, 106: 8-25, 104: 65-75, 103: 75-125, 103: 125-150

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

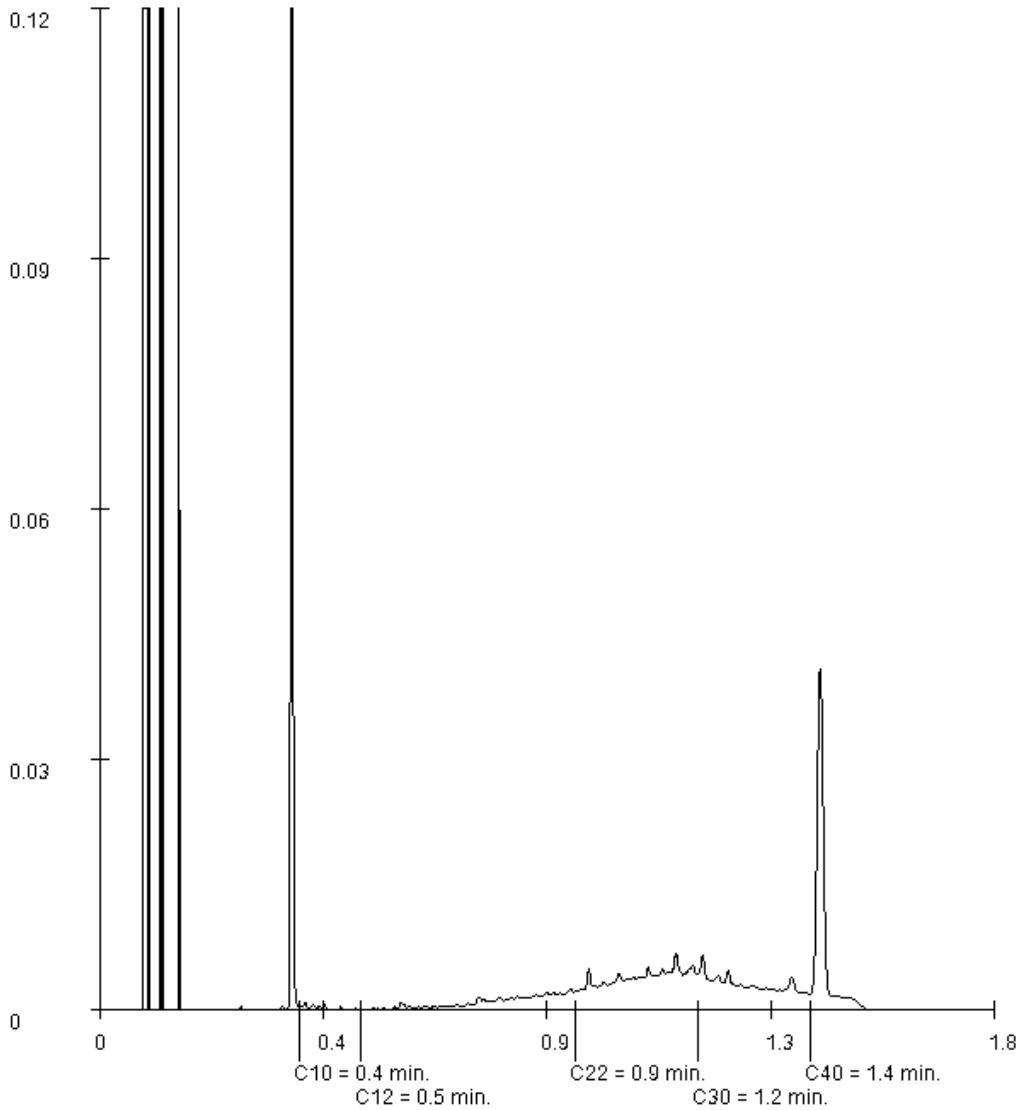

Paraaf :

SGS Environmental Analytics B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

BIJLAGE 8:

TOETSING ANALYSERESULTATEN NADER BODEMONDERZOEK

Projectnaam Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 220155

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	1[1]			2[2]			3[3]			4[4]		
Bodemtype[bt)]	1			2			3			4		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	86.4	--	--	80.3	--	--	90.1	--	--	86.1	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	2.1	--	--	<0.5	--	--	0.9	--	--	0.9	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING												
lutum (bodem)(% vd DS)	4.3	--	--	32	--	--	7.2	--	--	8.6	--	--
METALEN												
barium[+]	120	361		87	71		40	93.9		47	99.8	
cadmium	0.30	0.497		<0.2	0.165		<0.2	0.223		0.26	0.406	
kobalt	3.0	8.43		7.4	6.08		2.8	6.27		3.7	7.55	
koper	11	21		<5	3.56		7.0	12.3		14	23.6	
kwik°	0.24	0.332	*	<0.05	0.0339		<0.05	0.0464		0.22	0.286	*
lood	110	166	*	<10	7.08		29	41.6		21	29.5	
molybdeen	1.0	1		<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	6.1	14.9		19	15.8		7.7	15.7		11	20.7	
zink	150	318	*	34	31.9		58	109		31	55.1	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN												
naftaleen	0.64	--	--	<0.01	--	--	0.03	--	--	<0.01	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	17.77	17.8	*	0.106	0.106		2.38	2.38	*	0.497	0.497	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)												
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	18.9	90	*	4.9	24.5	a	7.1	35.5	*	4.9	24.5	a
MINERALE OLIE												
totaal olie C10 - C40	170	810	*	<20	70		40	200	*	<20	70	

Monstercode en monstertraject
[1] *13694477-001 1 100: 65-115*
[2] *13694477-002 2 100: 200-210*
[3] *13694477-003 3 101: 25-75*
[4] *13694477-004 4 102: 58-90*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
1: lutum 4.3% humus 2.1%
2: lutum 32% humus 0.5%
3: lutum 7.2% humus 0.9%
4: lutum 8.6% humus 0.9%

Projectnaam Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 220155

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	6[1]			5[2]			7[3]			8[4]		
Bodemtype[bt)]	5			6			7			8		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	95.6	--	--	86.2	--	--	88.8	--	--	93.1	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	<0.5	--	--	<0.5	--	--	0.7	--	--	3.5	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING												
lutum (bodem)(% vd DS)	2.7	--	--	14	--	--	8.8	--	--	5.8	--	--
METALEN												
barium+	<20	49.9		45	69.8		44	92.2		36	94.6	
cadmium	<0.2	0.238		<0.2	0.204		<0.2	0.218		<0.2	0.214	
kobalt	<1.5	3.43		6.4	9.73		3.5	7.06		2.1	5.22	
koper	<5	7.07		7.4	10.8		6.1	10.2		10	17.5	
kwik°	<0.05	0.0497		<0.05	0.0421		<0.05	0.0453		<0.05	0.0468	
lood	<10	10.9		<10	9.02		13	18.2		17	24.4	
molybdeen	<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	<3	5.79		14	20.4		9.2	17.1		5.9	13.1	
zink	<20	32.1		24	35.4		23	40.6		34	65.5	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN												
naftaleen	<0.01	--	--	<0.01	--	--	<0.01	--	--	<0.01	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0.07	0.07		0.07	0.07		0.407	0.407		0.344	0.344	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)												
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a	4.9	14	
MINERALE OLIE												
totaal olie C10 - C40	<20	70		<20	70		<20	70		<20	40	

Monstercode en monstertraject
[1] *13694477-005 6 103: 8-25*
[2] *13694477-006 5 103: 150-200*
[3] *13694477-007 7 108: 50-100*
[4] *13694477-008 8 109: 0-50*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
\+ *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
° *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
5: lutum 2.7% humus 0.5%
6: lutum 14% humus 0.5%
7: lutum 8.8% humus 0.7%
8: lutum 5.8% humus 3.5%

Projectnaam Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 220155

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	9[1]			10[2]			11[3]			12[4]		
Bodemtype[bt)]	9			10			11			12		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	90.3	--	--	97.5	--	--	82.9	--	--	79.6	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	<0.5	--	--	<0.5	--	--	0.8	--	--	0.6	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING												
lutum (bodem)(% vd DS)	7.0	--	--	2.9	--	--	2.5	--	--	11	--	--
METALEN												
barium[+]	29	69.2		<20	48.8		<20	51.1		85	155	
cadmium	<0.2	0.224		<0.2	0.238		<0.2	0.239		<0.2	0.212	
kobalt	3.1	7.05		<1.5	3.36		1.6	5.33		6.4	11.3	
koper	<5	6.18		<5	7.02		<5	7.12		<5	5.53	
kwik[°]	<0.05	0.0465		<0.05	0.0496		<0.05	0.0499		<0.05	0.0439	
lood	<10	10.1		<10	10.8		<10	10.9		<10	9.44	
molybdeen	<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	9.8	20.2		<3	5.7		6.4	17.9		8.2	13.7	
zink	<20	26.5		<20	31.8		<20	32.4		<20	22.8	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN												
naftaleen	<0.01	--	--	<0.01	--	--	<0.01	--	--	<0.01	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0.07	0.07		0.07	0.07		0.07	0.07		0.07	0.07	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)												
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9	24.5	[a]	4.9	24.5	[a]	4.9	24.5	[a]	4.9	24.5	[a]
MINERALE OLIE												
totaal olie C10 - C40	<20	70		<20	70		<20	70		<20	70	

Monstercode en monstertraject
[1] *13694477-009 9 110: 50-100*
[2] *13694477-010 10 111: 8-58*
[3] *13694477-011 11 112: 200-250*
[4] *13694477-012 12 113: 100-150*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
9: lutum 7% humus 0.5%
10: lutum 2.9% humus 0.5%
11: lutum 2.5% humus 0.8%
12: lutum 11% humus 0.6%

Projectnaam Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 220155

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	13[1]			14[2]			15[3]			16[4]		
Bodemtype[bt)]	13			14			15			10		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	83.1	--	--	95.3	--	--	88.3	--	--	88.1	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	0.8	--	--	1.0	--	--	1.0	--	--	0.5	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING												
lutum (bodem)(% vd DS)	14	--	--	6.8	--	--	11	--	--	2.9	--	--
METALEN												
barium[+]	54	83.7		22	53.3		40	72.9		<20	48.8	
cadmium	<0.2	0.204		<0.2	0.224		<0.2	0.212		<0.2	0.238	
kobalt	5.1	7.75		2.5	5.76		3.3	5.85		<1.5	3.36	
koper	6.6	9.66		<5	6.21		<5	5.53		<5	7.02	
kwik[°]	<0.05	0.0421		<0.05	0.0467		<0.05	0.0439		<0.05	0.0496	
lood	<10	9.02		<10	10.1		<10	9.44		<10	10.8	
molybdeen	<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	16	23.3		6.8	14.2		7.4	12.3		<3	5.7	
zink	26	38.3		<20	26.7		<20	22.8		<20	31.8	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN												
naftaleen	<0.01	--	--	<0.01	--	--	<0.01	--	--	<0.01	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0.07	0.07		0.07	0.07		0.07	0.07		0.07	0.07	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)												
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a
MINERALE OLIE												
totaal olie C10 - C40	<20	70		<20	70		<20	70		<20	70	

Monstercode en monstertraject
[1] *13694477-013 13 114: 100-150*
[2] *13694477-014 14 115: 50-100*
[3] *13694477-015 15 116: 50-70*
[4] *13694477-016 16 117: 140-190*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
13: lutum 14% humus 0.8%
14: lutum 6.8% humus 1%
15: lutum 11% humus 1%
10: lutum 2.9% humus 0.5%

Projectnaam Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 220155

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	17[1]			18[2]			19[3]			23[4]		
Bodemtype[bt)]	16			17			18			19		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	85.0	--	--	89.0	--	--	86.7	--	--	88.9	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Geen		--	Geen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	1.0	--	--	1.7	--	--	1.3	--	--	1.0	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING												
lutum (bodem)(% vd DS)	5.6	--	--	10	--	--	6.2	--	--	5.5	--	--
METALEN												
barium[+]	<20	37.4		31	60.1		57	145		50	135	
cadmium	<0.2	0.228		<0.2	0.215		<0.2	0.226		<0.2	0.229	
kobalt	1.9	4.79		2.5	4.69		4.4	10.6		2.6	6.61	
koper	<5	6.44		<5	5.68		7.1	12.8		7.3	13.5	
kwik°	<0.05	0.0475		<0.05	0.0445		<0.05	0.0471		<0.05	0.0476	
lood	<10	10.3		<10	9.6		13	19		23	34	
molybdeen	<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	7.3	16.4		7.9	13.8		8.9	19.2		7.5	16.9	
zink	<20	28.1		<20	23.6		66	129		67	135	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN												
naftaleen	<0.01	--	--	<0.01	--	--	<0.01	--	--	<0.01	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0.159	0.159		0.07	0.07		0.073	0.073		1.267	1.27	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)												
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a	4.9	24.5	a
MINERALE OLIE												
totaal olie C10 - C40	<20	70		<20	70		<20	70		<20	70	

Monstercode en monstertraject
[1] *13694477-017 17 118: 290-330*
[2] *13694477-018 18 119: 50-100*
[3] *13694477-019 19 121: 50-100*
[4] *13694477-020 23 122: 50-100*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
16: lutum 5.6% humus 1%
17: lutum 10% humus 1.7%
18: lutum 6.2% humus 1.3%
19: lutum 5.5% humus 1%

Projectnaam Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 220155

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	20[1]			21[2]			22[3]		
Bodemtype[bt)]	20			21			22		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	90.9	--	--	88.9	--	--	91.6	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	10	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Stenen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	1.1	--	--	2.5	--	--	2.4	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)(% vd DS)	5.4	--	--	5.5	--	--	8.2	--	--
METALEN									
barium[+]	31	84.3		72	194		39	85.1	
cadmium	<0.2	0.229		<0.2	0.224		<0.2	0.216	
kobalt	3.2	8.2		2.0	5.08		2.3	4.82	
koper	<5	6.48		9.2	16.7		9.0	15.2	
kwik[°]	<0.05	0.0477		0.15	0.203	*	<0.05	0.0456	
lood	<10	10.4		40	58.6	*	13	18.2	
molybdeen	<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	10	22.7		6.0	13.5		6.3	12.1	
zink	<20	28.3		140	279	*	31	55.5	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	<0.01	--	--	0.02	--	--	<0.01	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0.07	0.07		5.61	5.61	*	0.194	0.194	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9	24.5	[a]	44.1	176	*	4.9	20.4	[a]
MINERALE OLIE									
totaal olie C10 - C40	<20	70		30	120		<20	58.3	

Monstercode en monstertraject
[1] *13694477-021 20 123: 100-120*
[2] *13694477-022 21 124: 25-75*
[3] *13694477-023 22 125: 0-50*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
20: lutum 5.4% humus 1.1%
21: lutum 5.5% humus 2.5%
22: lutum 8.2% humus 2.4%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	RBK eis
METALEN				
barium			920	20
cadmium	0.60	6.8	13	0.20
kobalt	15	102	190	3.0
koper	40	115	190	5.0
kwik	0.15	18	36	0.050
lood	50	290	530	10
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	35	68	100	4.0
zink	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	190	2595	5000	35

1) *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het standaard bodem type 10% humus en 25% lutum.

Projectnaam Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Projectcode 220155

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	1[1]			2[2]			3[3]		
Bodemtype[bt)]	1			2			3		
	or	*br*		*or*	*br*		*or*	*br*	
monster voorbehandeling()	Ja		--	Ja		--	Ja		--
droge stof(gew.-%)	81.0	--	--	83.6	--	--	83.8	--	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	--	16	--	--	<1	--	--
aard van de artefacten(-)	Geen		--	Div. materialen		--	Geen		--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	3.0	--	--	2.2	--	--	<0.5	--	--
KORRELGROOTTEVERDELING									
lutum (bodem)(% vd DS)	14	--	--	5.0	--	--	6.8	--	--
METALEN									
barium[+]	100	155		100	282		47	114	
cadmium	0.24	0.336		0.28	0.457		<0.2	0.224	
kobalt	3.4	5.17		3.6	9.53		3.5	8.07	
koper	6.3	9		8.0	14.9		<5	6.21	
kwik°	0.09	0.108		0.09	0.123		<0.05	0.0467	
lood	29	36.8		120	178	*	<10	10.1	
molybdeen	<0.5	0.35		<0.5	0.35		<0.5	0.35	
nikkel	7.6	11.1		6.8	15.9		9.0	18.8	
zink	130	189	*	150	307	*	<20	26.7	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN									
naftaleen	0.17	--	--	0.31	--	--	<0.01	--	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	4.02	4.02	*	27.41	27.4	**	0.07	0.07	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)									
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9	16.3		15.7	71.4	*	4.9	24.5	[a]
MINERALE OLIE									
totaal olie C10 - C40	20	66.7		230	1050	*	<20	70	

Monstercode en monstertraject
[1] *13696256-001 1 107a: 120-160*
[2] *13696256-002 2 127: 125-150*
[3] *13696256-003 3 128: 130-160*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Staatcourant 27 juni 2013, Nr. 16675 en voor de achtergrondwaarde aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009 en met wijzingen zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*
\- *niet geanalyseerd*
\# *Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012), dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de RBK rapportagegrens zoals beschreven in de Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
[+] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
[°] *Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
[or] *Origineel resultaat*
[br] *Omgerekend resultaat*

[bt)] De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
1: lutum 14% humus 3%
2: lutum 5% humus 2.2%
3: lutum 6.8% humus 0.5%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	RBK eis
METALEN				
barium			920	20
cadmium	0.60	6.8	13	0.20
kobalt	15	102	190	3.0
koper	40	115	190	5.0
kwik	0.15	18	36	0.050
lood	50	290	530	10
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	35	68	100	4.0
zink	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	190	2595	5000	35

1) *AW* *achtergrondwaarde*
1/2(AW+I) *gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
I *interventiewaarde*
RBK *Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*

De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.
De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het standaard bodem type 10% humus en 25% lutum.

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Niet Toepasbaar > industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	86.4	**86.4**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.1	**2.1**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	4.3	**4.3**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	120	**361**	361		--				920	20
cadmium	mg/kg	0.30	**0.497**	0.497		<=AW	-0.01	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.0	**8.43**	8.43		<=AW	-0.04	15	102	190	3
koper	mg/kg	11	**21**	21		<=AW	-0.13	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.24	**0.332**	0.332	*	WO	0.01	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	110	**166**	166	*	WO	0.24	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	1.0	**1**	1		<=AW	0.00	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	6.1	**14.9**	14.9		<=AW	-0.31	35	68	100	4
zink	mg/kg	150	**318**	318	*	IN	0.31	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.64	**0.64**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	17.77	**17.8**	17.8	*	IN	0.42	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	18.9	**90**	90	*	IN	0.07	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	170	**810**	810	*	NT	0.13	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-001	*1 100: 65-115*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	2
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	80.3	**80.3**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	<0.5	**0.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	32	**32**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	87	**71**	71		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.165**	0.165		<=AW-0.04	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	7.4	**6.08**	6.08		<=AW-0.05	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**3.56**	3.56		<=AW-0.24	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0339**	0.0339		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**7.08**	7.08		<=AW-0.09	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	19	**15.8**	15.8		<=AW-0.29	35		68	100	4
zink	mg/kg	34	**31.9**	31.9		<=AW-0.19	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.106	**0.106**	0.106		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-002	*2 100: 200-210*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Klasse industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	90.1	**90.1**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.9	**0.9**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	7.2	**7.2**		--						
METALEN											
barium⁺	mg/kg	40	**93.9**	93.9		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.223**	0.223		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.8	**6.27**	6.27		<=AW-0.05		15	102	190	3
koper	mg/kg	7.0	**12.3**	12.3		<=AW-0.18		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0464**	0.0464		<=AW0.00		0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	29	**41.6**	41.6		<=AW-0.02		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	7.7	**15.7**	15.7		<=AW-0.30		35	68	100	4
zink	mg/kg	58	**109**	109		<=AW-0.05		140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.03	**0.03**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	2.38	**2.38**	2.38	*	WO	0.02	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	7.1	**35.5**	35.5	*	WO	0.02	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	40	**200**	200	*	IN	0.00	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-003	*3 101: 25-75*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	4
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	86.1	**86.1**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.9	**0.9**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	8.6	**8.6**		--						
METALEN											
barium⁺	mg/kg	47	**99.8**	99.8		--				920	20
cadmium	mg/kg	0.26	**0.406**	0.406		<=AW	-0.02	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.7	**7.55**	7.55		<=AW	-0.04	15	102	190	3
koper	mg/kg	14	**23.6**	23.6		<=AW	-0.11	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.22	**0.286**	0.286	*	WO	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	21	**29.5**	29.5		<=AW	-0.04	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	-0.01	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	11	**20.7**	20.7		<=AW	-0.22	35	68	100	4
zink	mg/kg	31	**55.1**	55.1		<=AW	-0.15	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.497	**0.497**	0.497		<=AW	-0.03	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW	-0.02	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-004	*4 102: 58-90*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	6
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	95.6	**95.6**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	<0.5	**0.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	2.7	**2.7**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	<20	**49.9**	49.9		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.238**	0.238		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.43**	3.43		<=AW-0.07	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**7.07**	7.07		<=AW-0.22	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0497**	0.0497		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.9**	10.9		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	<3	**5.79**	5.79		<=AW-0.45	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**32.1**	32.1		<=AW-0.19	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-005	*6 103: 8-25*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	5
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	86.2	**86.2**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	<0.5	**0.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	14	**14**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	45	**69.8**	69.8		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.204**	0.204		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	6.4	**9.73**	9.73		<=AW-0.03	15		102	190	3
koper	mg/kg	7.4	**10.8**	10.8		<=AW-0.19	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0421**	0.0421		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**9.02**	9.02		<=AW-0.09	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	14	**20.4**	20.4		<=AW-0.22	35		68	100	4
zink	mg/kg	24	**35.4**	35.4		<=AW-0.18	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-006	*5 103: 150-200*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	7
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	88.8	**88.8**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.7	**0.7**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	8.8	**8.8**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	44	**92.2**	92.2		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.218**	0.218		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.5	**7.06**	7.06		<=AW-0.05	15		102	190	3
koper	mg/kg	6.1	**10.2**	10.2		<=AW-0.20	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0453**	0.0453		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	13	**18.2**	18.2		<=AW-0.07	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	9.2	**17.1**	17.1		<=AW-0.27	35		68	100	4
zink	mg/kg	23	**40.6**	40.6		<=AW-0.17	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.407	**0.407**	0.407		<=AW-0.03	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-007	*7 108: 50-100*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	8
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	93.1	**93.1**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	3.5	**3.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.8	**5.8**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	36	**94.6**	94.6		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.214**	0.214		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.1	**5.22**	5.22		<=AW-0.06	15		102	190	3
koper	mg/kg	10	**17.5**	17.5		<=AW-0.15	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0468**	0.0468		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	17	**24.4**	24.4		<=AW-0.05	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	5.9	**13.1**	13.1		<=AW-0.34	35		68	100	4
zink	mg/kg	34	**65.5**	65.5		<=AW-0.13	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.344	**0.344**	0.344		<=AW-0.03	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**14**	14		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**40**	40		<=AW-0.03	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-008	*8 109: 0-50*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	9
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	90.3	**90.3**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	<0.5	**0.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	7.0	**7.0**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	29	**69.2**	69.2		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.224**	0.224		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.1	**7.05**	7.05		<=AW-0.05	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.18**	6.18		<=AW-0.23	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0465**	0.0465		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.1**	10.1		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	9.8	**20.2**	20.2		<=AW-0.23	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**26.5**	26.5		<=AW-0.20	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-009	*9 110: 50-100*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	10
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	97.5	**97.5**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	<0.5	**0.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	2.9	**2.9**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	<20	**48.8**	48.8		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.238**	0.238		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.36**	3.36		<=AW-0.07	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**7.02**	7.02		<=AW-0.22	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0496**	0.0496		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.8**	10.8		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	<3	**5.7**	5.7		<=AW-0.45	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**31.8**	31.8		<=AW-0.19	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-010	*10 111: 8-58*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	11
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	82.9	**82.9**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.8	**0.8**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	2.5	**2.5**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	<20	**51.1**	51.1		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.239**	0.239		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	1.6	**5.33**	5.33		<=AW-0.06	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**7.12**	7.12		<=AW-0.22	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0499**	0.0499		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.9**	10.9		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	6.4	**17.9**	17.9		<=AW-0.26	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**32.4**	32.4		<=AW-0.19	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-011	*11 112: 200-250*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	12
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	79.6	**79.6**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.6	**0.6**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	11	**11**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	85	**155**	155		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.212**	0.212		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	6.4	**11.3**	11.3		<=AW-0.02	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**5.53**	5.53		<=AW-0.23	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0439**	0.0439		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**9.44**	9.44		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	8.2	**13.7**	13.7		<=AW-0.33	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**22.8**	22.8		<=AW-0.20	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-012	*12 113: 100-150*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	13
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	83.1	**83.1**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.8	**0.8**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	14	**14**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	54	**83.7**	83.7		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.204**	0.204		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	5.1	**7.75**	7.75		<=AW-0.04	15		102	190	3
koper	mg/kg	6.6	**9.66**	9.66		<=AW-0.20	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0421**	0.0421		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**9.02**	9.02		<=AW-0.09	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	16	**23.3**	23.3		<=AW-0.18	35		68	100	4
zink	mg/kg	26	**38.3**	38.3		<=AW-0.18	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-013	*13 114: 100-150*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	14
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	95.3	**95.3**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.0	**1**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	6.8	**6.8**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	22	**53.3**	53.3		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.224**	0.224		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.5	**5.76**	5.76		<=AW-0.05	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.21**	6.21		<=AW-0.23	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0467**	0.0467		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.1**	10.1		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	6.8	**14.2**	14.2		<=AW-0.32	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**26.7**	26.7		<=AW-0.20	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-014	*14 115: 50-100*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	15
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	88.3	**88.3**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.0	**1**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	11	**11**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	40	**72.9**	72.9		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.212**	0.212		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.3	**5.85**	5.85		<=AW-0.05	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**5.53**	5.53		<=AW-0.23	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0439**	0.0439		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**9.44**	9.44		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	7.4	**12.3**	12.3		<=AW-0.35	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**22.8**	22.8		<=AW-0.20	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-015	*15 116: 50-70*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	16
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	88.1	**88.1**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	0.5	**0.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	2.9	**2.9**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	<20	**48.8**	48.8		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.238**	0.238		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	<1.5	**3.36**	3.36		<=AW-0.07	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**7.02**	7.02		<=AW-0.22	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0496**	0.0496		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.8**	10.8		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	<3	**5.7**	5.7		<=AW-0.45	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**31.8**	31.8		<=AW-0.19	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-016	*16 117: 140-190*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	17
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	85.0	**85**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.0	**1**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.6	**5.6**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	<20	**37.4**	37.4		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.228**	0.228		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	1.9	**4.79**	4.79		<=AW-0.06		15	102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.44**	6.44		<=AW-0.22		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0475**	0.0475		<=AW0.00		0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.3**	10.3		<=AW-0.08		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	7.3	**16.4**	16.4		<=AW-0.29		35	68	100	4
zink	mg/kg	<20	**28.1**	28.1		<=AW-0.19		140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.159	**0.159**	0.159		<=AW-0.03		1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02		190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-017	*17 118: 290-330*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	18
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	89.0	**89**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.7	**1.7**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	10	**10**		--						
METALEN											
barium⁺	mg/kg	31	**60.1**	60.1		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.215**	0.215		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.5	**4.69**	4.69		<=AW-0.06	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**5.68**	5.68		<=AW-0.23	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0445**	0.0445		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**9.6**	9.6		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	7.9	**13.8**	13.8		<=AW-0.33	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**23.6**	23.6		<=AW-0.20	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-018	*18 119: 50-100*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	19
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	86.7	**86.7**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.3	**1.3**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	6.2	**6.2**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	57	**145**	145		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.226**	0.226		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	4.4	**10.6**	10.6		<=AW-0.03		15	102	190	3
koper	mg/kg	7.1	**12.8**	12.8		<=AW-0.18		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0471**	0.0471		<=AW	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	13	**19**	19		<=AW-0.06		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	8.9	**19.2**	19.2		<=AW-0.24		35	68	100	4
zink	mg/kg	66	**129**	129		<=AW-0.02		140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.073	**0.073**	0.073		<=AW-0.04		1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02		190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-019	*19 121: 50-100*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	23
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	88.9	**88.9**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.0	**1**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.5	**5.5**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	50	**135**	135		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.229**	0.229		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.6	**6.61**	6.61		<=AW-0.05		15	102	190	3
koper	mg/kg	7.3	**13.5**	13.5		<=AW-0.18		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0476**	0.0476		<=AW0.00		0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	23	**34**	34		<=AW-0.03		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	7.5	**16.9**	16.9		<=AW-0.28		35	68	100	4
zink	mg/kg	67	**135**	135		<=AW-0.01		140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.267	**1.27**	1.27		<=AW-0.01		1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02		190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-020	*23 122: 50-100*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	20
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	90.9	**90.9**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	1.1	**1.1**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.4	**5.4**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	31	**84.3**	84.3		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.229**	0.229		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.2	**8.2**	8.2		<=AW-0.04	15		102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.48**	6.48		<=AW-0.22	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0477**	0.0477		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.4**	10.4		<=AW-0.08	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	10	**22.7**	22.7		<=AW-0.19	35		68	100	4
zink	mg/kg	<20	**28.3**	28.3		<=AW-0.19	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-021	*20 123: 100-120*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	21
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Klasse industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	88.9	**88.9**		--						
gewicht artefacten	g	10			--						
aard van de artefacten	-	Stenen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.5	**2.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.5	**5.5**		--						
METALEN											
barium⁺	mg/kg	72	**194**	194		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.224**	0.224		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.0	**5.08**	5.08		<=AW-0.06		15	102	190	3
koper	mg/kg	9.2	**16.7**	16.7		<=AW-0.16		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.15	**0.203**	0.203	*	WO	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	40	**58.6**	58.6	*	WO	0.02	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	6.0	**13.5**	13.5		<=AW-0.33		35	68	100	4
zink	mg/kg	140	**279**	279	*	IN	0.24	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.02	**0.02**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	5.61	**5.61**	5.61	*	WO	0.11	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	44.1	**176**	176	*	IN	0.16	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	30	**120**	120		<=AW-0.01		190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-022	*21 124: 25-75*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:41)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	22
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	91.6	**91.6**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.4	**2.4**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	8.2	**8.2**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	39	**85.1**	85.1		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.216**	0.216		<=AW-0.03	0.6		6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	2.3	**4.82**	4.82		<=AW-0.06	15		102	190	3
koper	mg/kg	9.0	**15.2**	15.2		<=AW-0.17	40		115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0456**	0.0456		<=AW0.00	0.15		18	36	0.05
lood	mg/kg	13	**18.2**	18.2		<=AW-0.07	50		290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01	1.5		96	190	1.5
nikkel	mg/kg	6.3	**12.1**	12.1		<=AW-0.35	35		68	100	4
zink	mg/kg	31	**55.5**	55.5		<=AW-0.15	140		430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.194	**0.194**	0.194		<=AW-0.03	1.5		21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**20.4**	20.4		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**58.3**	58.3		<=AW-0.03	190		2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13694477-023	*22 125: 0-50*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
ST	*SGS toetsings resultaat (door SGS berekend)*
SC	*SGS toetsings conclusie (door SGS bepaald)*
AW	*Achtergrondwaarde (door SGS beheerd)*
T	*Tussenwaarde (door SGS berekend en beheerd maar niet meer beschreven in de wetgeving)*
I	*Interventie waarde (door SGS beheerd)*
RBK	*Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
BI	*SGS berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing.*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
NT>I	*Niet toepasbaar > interventiewaarde*
NT	*Niet toepasbaar*
***	*Het gehalte is groter dan de streefwaarde/achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
****	*Het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
*****	*Het gehalte is groter dan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
BT/BC gem	*gemiddelde op basis van standaard bodemtype (humus 10% en lutum 25%)*

Kleur informatie

Rood	*overschrijding klasse B / Interventiewaarde, nooit toepasbaar*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1) of groter dan de B waarde (component niveau)* *Klasse wonen of klasse industrie (monsterniveau)*
Blauw	*>= Achtergrond waarde, industrie of wonen op component niveau*

Normenblad
Toetskeuze: T.1: Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging
Legenda normenblad	
AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden
Normen en definities	http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:45)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	1
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Klasse wonen**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	81.0	**81**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	3.0	**3**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	14	**14**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	100	**155**	155		--				920	20
cadmium	mg/kg	0.24	**0.336**	0.336		<=AW	-0.02	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.4	**5.17**	5.17		<=AW	-0.06	15	102	190	3
koper	mg/kg	6.3	**9**	9		<=AW	-0.21	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.09	**0.108**	0.108		<=AW	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	29	**36.8**	36.8		<=AW	-0.03	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	-0.01	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	7.6	**11.1**	11.1		<=AW	-0.37	35	68	100	4
zink	mg/kg	130	**189**	189	*	WO	0.08	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.17	**0.17**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	4.02	**4.02**	4.02	*	WO	0.07	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**16.3**	16.3		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	20	**66.7**	66.7		<=AW	-0.03	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13696256-001	*1 107a: 120-160*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:45)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	2
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Niet Toepasbaar > industrie**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	83.6	**83.6**		--						
gewicht artefacten	g	16			--						
aard van de artefacten	-	Div. materialen									
organische stof (gloeiverlies)	%	2.2	**2.2**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	5.0	**5.0**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	100	**282**	282		--				920	20
cadmium	mg/kg	0.28	**0.457**	0.457		<=AW	-0.01	0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.6	**9.53**	9.53		<=AW	-0.03	15	102	190	3
koper	mg/kg	8.0	**14.9**	14.9		<=AW	-0.17	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.09	**0.123**	0.123		<=AW	0.00	0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	120	**178**	178	*	WO	0.27	50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW	-0.01	1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	6.8	**15.9**	15.9		<=AW	-0.29	35	68	100	4
zink	mg/kg	150	**307**	307	*	IN	0.29	140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	0.31	**0.31**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	27.41	**27.4**	27.4	**	IN	0.67	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	15.7	**71.4**	71.4	*	IN	0.05	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	230	**1050**	1050	*	NT	0.18	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13696256-002	*2 127: 125-150*

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:45)

Projectcode	220155
Projectnaam	Nader bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	3
Monstersoort	Grond (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	83.8	**83.8**		--						
gewicht artefacten	g	<1			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	<0.5	**0.5**		--						
KORRELGROOTTEVERDELING											
lutum (bodem)	% vd DS	6.8	**6.8**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	47	**114**	114		--				920	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.224**	0.224		<=AW-0.03		0.6	6.8	13	0.2
kobalt	mg/kg	3.5	**8.07**	8.07		<=AW-0.04		15	102	190	3
koper	mg/kg	<5	**6.21**	6.21		<=AW-0.23		40	115	190	5
kwik°	mg/kg	<0.05	**0.0467**	0.0467		<=AW0.00		0.15	18	36	0.05
lood	mg/kg	<10	**10.1**	10.1		<=AW-0.08		50	290	530	10
molybdeen	mg/kg	<0.5	**0.35**	0.35		<=AW-0.01		1.5	96	190	1.5
nikkel	mg/kg	9.0	**18.8**	18.8		<=AW-0.25		35	68	100	4
zink	mg/kg	<20	**26.7**	26.7		<=AW-0.20		140	430	720	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.01	**0.007**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	0.07	**0.07**	0.07		<=AW-0.04		1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**24.5**	24.5		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	<20	**70**	70		<=AW-0.02		190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13696256-003	*3 128: 130-160*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
ST	*SGS toetsings resultaat (door SGS berekend)*
SC	*SGS toetsings conclusie (door SGS bepaald)*
AW	*Achtergrondwaarde (door SGS beheerd)*
T	*Tussenwaarde (door SGS berekend en beheerd maar niet meer beschreven in de wetgeving)*
I	*Interventie waarde (door SGS beheerd)*
RBK	*Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
BI	*SGS berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing.*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
NT>I	*Niet toepasbaar > interventiewaarde*
NT	*Niet toepasbaar*
***	*Het gehalte is groter dan de streefwaarde/achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
****	*Het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
*****	*Het gehalte is groter dan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
BT/BC gem	*gemiddelde op basis van standaard bodemtype (humus 10% en lutum 25%)*

Kleur informatie

Rood	*overschrijding klasse B / Interventiewaarde, nooit toepasbaar*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1) of groter dan de B waarde (component niveau)*
	Klasse wonen of klasse industrie (monsterniveau)
Blauw	*>= Achtergrond waarde, industrie of wonen op component niveau*

Normenblad
Toetskeuze: T.1: Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging
Legenda normenblad	
AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden
Normen en definities	http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

BIJLAGE 9:

TOETSING ANALYSERESULTATEN VERKENNEND ASBESTONDERZOEK

Berekening asbestconcentratie

Tabel 1: Hoeveelheid asbest > 20 mm

Mengmonster (oppervlak sleuf; traject)	Hoeveelheid (gram)	Percentage asbest (%)	Totaal asbest (mg)	Wegingsfactor	Doorzocht volume (m3)	Dichtheid (kg/m3)	Percentage droge stof (%)	Concentratie asbest (mg/kg d.s.)
Inspectiegat 1-2	9,07	12,5%	1133,75	1	0,027	1800	91,70%	25,4
(0,3x0,3 m1; 0,00-0,30 m-mv)							**totaal**	**25,4**
Sleuf 100	7,23	12,5%	903,75	1	3,7	1800	87,80%	0,2
(2,0 x 1,0 m1; 0,15-2,00 m-mv)							**totaal**	**0,2**
Sleuf 101	10,49	12,5%	1311,25	1	1	1800	87,80%	0,8
(2,0 x 1,0 m1; 0,25-0,75 m-mv)	10,49	3,5%	367,15	10	1	1800	87,80%	2,3
							totaal	**3,2**
Sleuf 102	31,08	12,5%	3885	1	2,44	1800	87,80%	1,0
(2,0 x 1,0 m1; 0,58 -1,80 m-mv)							**totaal**	**1,0**
Sleuf 103	38,83	12,5%	4853,75	1	2,5	1800	90,90%	1,2
(2,0 x 1,0 m1; 0,25 -1,50 m-mv)							**totaal**	**1,2**
Sleuf 104	9,17	12,5%	1146,25	1	0,6	1800	90,90%	1,2
(1,0 x 1,0 m1; 0,15-0,75 m-mv)							**totaal**	**1,2**
Sleuf 112	29,09	12,5%	3636,25	1	6	1800	74,80%	0,5
(4,0 x 1,5 m1; 1,0-2,0 m-mv)							**totaal**	**0,5**
Sleuf 125	3,02	12,5%	377,5	1	0,6	1800	90,90%	0,4
(2,0 x 1,5 m1; 0,00-0,80 m-mv)							**totaal**	**0,4**

Tabel 2: Hoeveelheid asbest < 20 mm

Meng-monster	Gewogen concentratie bepaald in laboratorium (mg/kg d.s.)	Massa fractie > 20 mm van uitgegraven materiaal (%)	Gewogen concentratie asbest gecorrigeerd voor grove fractie (mg/kg d.s.)
Inspectiegat 1-2	18,73	4,00%	17,98
Sleuf 100 , 101 , 102	9,49	12,00%	8,35
Sleuf 103, 104, 105, 106*	5,07	50,00%	2,54
Sleuf 108	<2	38,80%	<2
Seluf 111	11,65	48,27%	6,03
Sleuf 112*	47,99	50,00%	24,00
Sleuf 118, 119*	14,74	50,00%	7,37
Sleuf 124	10,48	1,00%	10,38
Sleuf 125	<2	2,00%	<2

** minimaal 50% puin >20 mm. Niet specifiek te wegen i.v.m. grote stukken en hoeveelheden grof/volledig puin*

Tabel 3: Totaal gewogen asbestconcentratie

Inspectiegat / sleuf	Berekende asbestconcentratie > 20 mm (mg/kg d.s.)	Gecorrigeerde asbestconcentratie < 20 mm (mg/kg d.s.)	Totaal gewogen asbestconcentratie (mg/kg d.s.)
Inspectiegat 2 (0,0-0,5)	25,40	17,98	**43,4**
Sleuf 100 (0,15-2,0 m-mv)	0,20	8,35	**8,6**
Sleuf 101 (0,25-0,75 m-mv)	3,20	8,35	**11,6**
Sleuf 102 (0,58-1,80 m-mv)	1,00	8,35	**9,4**
Sleuf 103 (0,25-1,50 m-mv)	1,20	2,54	**3,7**
Sleuf 104 (0,15-0,75 m-mv)	1,20	2,54	**3,7**
Sleuf 108 (0,50-1,50 m-mv)	n.a.	<2	**<2**
Sleuf 111 (0,58-1,00 m-mv)	n.a.	6,03	**6,0**
Sleuf 112 (1,00-2,00 m-mv)	0,50	24,00	**24,5**
Sleuf 118-119 (1,0-2,9 m-mv)	n.a.	7,37	**7,4**
Sleuf 124 (0,25-1,25 m-mv)	n.a.	10,38	**10,4**
Sleuf 125 (0,00-0,80 m-mv)	0,40	<2	**0,4**

BIJLAGE 10:

TOETSING ANALYSERESULTATEN WATERBODEMONDERZOEK

Toetsing volgens BoToVa, module T.1-Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:46)

Projectcode	220155
Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo
Monsteromschrijving	MM-slib (vijver)
Monstersoort	Waterbodem (AS3000)
Monster conclusie	**Altijd toepasbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	ST	SC	BC	BI	AW	T	I	RBK
monster voorbehandeling		Ja			-						
droge stof	%	40.9	**40.9**		--						
gewicht artefacten	g	0			--						
aard van de artefacten	-	Geen									
organische stof (gloeiverlies)	%	6.3	**6.3**		--						
gloeirest	% vd DS	92.8			--	-					
KORRELGROOTTEVERDELING											
min. delen <2um	% vd DS	13	**13**		--						
METALEN											
barium+	mg/kg	54	**88.1**	88.1		--				625	20
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.176**	0.176		<=AW	-0.03	0.6	7.3	14	0.2
kobalt	mg/kg	3.2	**5.11**	5.11		<=AW	-0.04	15	128	240	3
koper	mg/kg	9.1	**12.3**	12.3		<=AW	-0.18	40	115	190	5
kwik°	mg/kg	0.07	**0.0829**	0.0829		<=AW	-0.01	0.15	5.1	10	0.05
lood	mg/kg	21	**25.8**	25.8		<=AW	-0.05	50	315	580	10
molybdeen	mg/kg	<1.5	**1.05**	1.05		<=AW	0.00	1.5	101	200	1.5
nikkel	mg/kg	8.5	**12.9**	12.9		<=AW	-0.13	35	122	210	4
zink	mg/kg	61	**86.7**	86.7		<=AW	-0.03	140	1070	2000	20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN											
naftaleen	mg/kg	<0.03	**0.021**		--	-					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.531	**1.53**	1.53	*	WO	0.00	1.5	21	40	0.35
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)											
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**7.78**	7.78		<=AW	-	20	510	1000	4.9
MINERALE OLIE											
totaal olie C10 - C40	mg/kg	65	**103**	103		<=AW	-0.02	190	2595	5000	35

Monstercode	Monsteromschrijving
13696353-001	*MM-slib (vijver)*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC	*Toetsoordeel*
ST	*SGS toetsings resultaat (door SGS berekend)*
SC	*SGS toetsings conclusie (door SGS bepaald)*
AW	*Achtergrondwaarde (door SGS beheerd)*
T	*Tussenwaarde (door SGS berekend en beheerd maar niet meer beschreven in de wetgeving)*
I	*Interventie waarde (door SGS beheerd)*
RBK	*Tabel 1 (rapportagegrenzen), Staatscourant nr. 22335 (02-11-2012).*
BI	*SGS berekende BodemIndex waarde: =(BT - (S of AW)) / (I - (S of AW))*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
---	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
+	*De normen voor barium zijn ingetrokken. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte door het bevoegd gezag worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 625 mg/kg d.s (waterbodem) en de interventiewaarde voor landbodem van 920 mg/kg (landbodem).*
°	*Er staan twee interventie waardes beschreven voor kwik in grond in de circulaire bodemsanering (per 1 juli 2013); 4 mg/kg d.s. voor organisch kwik en 36 mg/kg d.s. voor anorganisch kwik. Het analyse resultaat is het gehalte aan kwik. Er kan daarin geen verder onderscheid worden gemaakt tussen de twee soorten. Voor deze toetsing wordt de eis van 36 mg/kg d.s. gehanteerd.*
<=AW	*Kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde*
WO	*Wonen*
IN	*Industrie*
,zp	*Interventiewaarde ontbreekt, zorgplicht van toepassing.*
>I	*Groter dan interventiewaarde*
>(ind)I	*INEV (Indicatieve interventiewaarde) wordt overschreden*
somIW>1	*Interventiewaarde wordt overschreden door som fractie interventiewaarde > 1 (interventie factor)*
^	*Enkele parameters ontbreken in de som*
NT>I	*Niet toepasbaar > interventiewaarde*
NT	*Niet toepasbaar*
***	*Het gehalte is groter dan de streefwaarde/achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
****	*Het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef/achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
*****	*Het gehalte is groter dan de interventiewaarde (de toetsingswaarden zijn door SGS beheerd)*
BT/BC gem	*gemiddelde op basis van standaard bodemtype (humus 10% en lutum 25%)*

Kleur informatie

Rood	*overschrijding klasse B / Interventiewaarde, nooit toepasbaar*
Oranje	*>= Tussenwaarde (BI ligt tussen 0.5 en 1) of groter dan de B waarde (component niveau)*
	Klasse wonen of klasse industrie (monsterniveau)
Blauw	*>= Achtergrond waarde, industrie of wonen op component niveau*

Normenblad
Toetskeuze: T.1: Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de bodem

Analyse	Eenheid	AW	Wo	Ind	I
METALEN					
cadmium	mg/kg	0.6	1.2	4.3	13
kobalt	mg/kg	15	35	190	190
koper	mg/kg	40	54	190	190
kwik°	mg/kg	0.15	0.83	4.8	36
lood	mg/kg	50	210	530	530
molybdeen	mg/kg	1.5	88	190	190
nikkel	mg/kg	35	39	100	100
zink	mg/kg	140	200	720	720
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.5	6.8	40	40
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	20	40	500	1000
MINERALE OLIE					
totaal olie C10 - C40	mg/kg	190	190	500	5000

*	Indicatief niveau voor ernstige verontreiniging
Legenda normenblad	
AW	= Achtergrondwaarden
WO	= Maximale waarden bodemfunctieklasse wonen
IND	= Maximale waarden bodemfunctieklasse industrie
I	= Interventiewaarden
Normen en definities	http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/downloads

Toetsing volgens BoToVa, module T.5-Beoordeling kwaliteit van bagger bij verspreiden op een aangrenzend perceel (landbodem)
(Toetsversie 3.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:47)

Projectcode	220155
Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo
Monsteromschrijving	MM-slib (vijver)
Monstersoort	Waterbodem (AS3000)
Monster conclusie	**Verspreidbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC	msPAF
monster voorbehandeling		Ja		-	
droge stof	%	40.9	**40.9**		
gewicht artefacten	g	0			
aard van de artefacten	-	Geen			
organische stof (gloeiverlies)	%	6.3	**6.3**		
gloeirest	% vd DS	92.8		-	
KORRELGROOTTEVERDELING					
min. delen <2um	% vd DS	13	**13**		
METALEN					
barium+	mg/kg	54	**88.1**	-	**<<**
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.176**	V	**<<**
kobalt	mg/kg	3.2	**5.11**	-	**<<**
koper	mg/kg	9.1	**12.3**	-	**<<**
kwik	mg/kg	0.07	**0.0829**	-	**<<**
lood	mg/kg	21	**25.8**	-	**<<**
molybdeen	mg/kg	<1.5	**1.05**	-	**<<**
nikkel	mg/kg	8.5	**12.9**	-	**<<**
zink	mg/kg	61	**86.7**	-	**<<**
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kg	<0.03	**0.021**	-	**0.00143**
fenantreen	mg/kg	0.20	**0.2**	-	**0.178**
antraceen	mg/kg	0.05	**0.05**	-	**0.00562**
fluoranteen	mg/kg	0.37	**0.37**	-	**0.0794**
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.17	**0.17**	-	**0.00498**
chryseen	mg/kg	0.16	**0.16**	-	**0.00641**
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.10	**0.1**	-	**0.000559**
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.18	**0.18**	-	**0.0289**
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.13	**0.13**	-	**0.00848**
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.15	**0.15**	-	**0.0414**
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.531	**1.53**	-	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	ug/kg	<1	**1.11**	-	**<<**
PCB 52	ug/kg	<1	**1.11**	-	**<<**
PCB 101	ug/kg	<1	**1.11**	-	**<<**
PCB 118	ug/kg	<1	**1.11**	-	**<<**
PCB 138	ug/kg	<1	**1.11**	-	**<<**
PCB 153	ug/kg	<1	**1.11**	-	**<<**
PCB 180	ug/kg	<1	**1.11**	-	**<<**
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**7.78**	-	
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**5.56**	--	
fractie C12-C22	mg/kg	11	**17.5**	--	
fractie C22-C30	mg/kg	37	**58.7**	--	
fractie C30-C40	mg/kg	16	**25.4**	--	
totaal olie C10 - C40	mg/kg	65	**103**	V	

ADDITIONELE TOETSPARAMETERS	Eenheid	BT	BC
13696353-001			
arseen	%	**<<**	
chroom	%	**<<**	
antimoon	%	**<<**	
tin	%	**<<**	
vanadium	%	**<<**	
endosulfansulfaat	%	**0.00923**	
alfa-endosulfan	%	**0.0381**	
aldrin	%	**<<**	
beta-hexachloorcyclohexaan	%	**0.000687**	
som chloordaan (som cis- en trans-)	%	**0.000718**	
delta-hexachloorcyclohexaan	%	**0.00171**	
dieldrin	%	**0.0269**	
alfa-hexachloorcyclohexaan	%	**0.00208**	
endrin	%	**0.106**	
gamma-hexachloorcyclohexaan (lindaan)	%	**0.0168**	
hexachloorbenzeen	%	**0.000127**	
hexachloorbutadieen	%	**<<**	
som heptachloorepoxide (som cis- en trans-)	%	**0.00416**	
heptachloor	%	**0.0175**	
isodrin	%	**0.0407**	
2,4'-dichloordifenyldichloorethaan	%	**<<**	
2,4'-dichloordifenyldichlooretheen	%	**<<**	
2,4'-dichloordifenyltrichloorethaan	%	**<<**	
4,4'-dichloordifenyldichloorethaan	%	**<<**	
4,4'-dichloordifenyldichlooretheen	%	**0.000153**	
4,4'-dichloordifenyltrichloorethaan	%	**<<**	
pentachloorfenol	%	**<<**	
pentachloorbenzeen	%	**0.0024**	
telodrin	%	**<<**	
meersoorten PAF metalen	%	**<<**	V
meersoorten PAF organische verbindingen	%	**2.2**	V

Monstercode	Monsteromschrijving
13696353-001	*MM-slib (vijver)*

Verklaring kolommen

SR *Resultaat op het analyserapport*
BT *Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC *Toetsoordeel*
msPAF *Meer-soorten potentieel aangetaste fractie (in %)*

Verklaring toetsingsoordelen

- *Geen toetsoordeel mogelijk*
-- *Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat
V *Verspreidbaar*
NV *Niet verspreidbaar*
NoV *Nooit verspreidbaar*
<< *msPAF getal extreem klein*

Kleur informatie

Rood *Niet of nooit verspreidbaar*

Toetsing volgens BoToVa, module T.6-Beoordeling kwaliteit van bagger bij verspreiden in een zoet oppervlaktewaterlichaam
(Toetsversie 2.0.0, toetskader BBK, SIKB versie 13.3.0, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:49)

Projectcode	220155
Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21, Hengelo
Monsteromschrijving	MM-slib (vijver)
Monstersoort	Waterbodem (AS3000)
Monster conclusie	**Verspreidbaar**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC
monster voorbehandeling		Ja		-
droge stof	%	40.9	**40.9**	
gewicht artefacten	g	0		
aard van de artefacten	-	Geen		
organische stof (gloeiverlies)	%	6.3	**6.3**	
gloeirest	% vd DS	92.8		-
KORRELGROOTTEVERDELING				
min. delen <2um	% vd DS	13	**13**	
METALEN				
barium+	mg/kg	54	**88.1**	--
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.176**	V
kobalt	mg/kg	3.2	**5.11**	V
koper	mg/kg	9.1	**12.3**	V
kwik	mg/kg	0.07	**0.0829**	V
lood	mg/kg	21	**25.8**	V
molybdeen	mg/kg	<1.5	**1.05**	V
nikkel	mg/kg	8.5	**12.9**	V
zink	mg/kg	61	**86.7**	V
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kg	<0.03	**0.021**	-
fenantreen	mg/kg	0.20	**0.2**	-
antraceen	mg/kg	0.05	**0.05**	-
fluoranteen	mg/kg	0.37	**0.37**	-
benzo(a)antraceen	mg/kg	0.17	**0.17**	-
chryseen	mg/kg	0.16	**0.16**	-
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	0.10	**0.1**	-
benzo(a)pyreen	mg/kg	0.18	**0.18**	-
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	0.13	**0.13**	-
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	0.15	**0.15**	-
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kg	1.531	**1.53**	V
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	ug/kg	<1	**1.11**	V
PCB 52	ug/kg	<1	**1.11**	V
PCB 101	ug/kg	<1	**1.11**	V
PCB 118	ug/kg	<1	**1.11**	V
PCB 138	ug/kg	<1	**1.11**	V
PCB 153	ug/kg	<1	**1.11**	V
PCB 180	ug/kg	<1	**1.11**	V
som PCB (7) (0.7 factor)	ug/kg	4.9	**7.78**	V
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	mg/kg	<5	**5.56**	--
fractie C12-C22	mg/kg	11	**17.5**	--
fractie C22-C30	mg/kg	37	**58.7**	--
fractie C30-C40	mg/kg	16	**25.4**	--
totaal olie C10 - C40	mg/kg	65	**103**	V

Monstercode	Monsteromschrijving
13696353-001	*MM-slib (vijver)*

Verklaring kolommen

SR *Resultaat op het analyserapport*
BT *Berekend toetsresultaat (omgerekend naar standaard bodem). Bij organische stof en lutum staan de voor de toetsing gebruikte waarden.*
BC *Toetsoordeel*

Verklaring toetsingsoordelen

- *Geen toetsoordeel mogelijk*
-- *Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat
V *Verspreidbaar*
NV *Niet verspreidbaar*
NoV *Nooit verspreidbaar*
^ *Enkele parameters ontbreken in de som*

Kleur informatie

Rood *Niet of nooit verspreidbaar*

BIJLAGE 11:

TOETSING ANALYSERESULTATEN INDICATIEF ONDERZOEK FUNDERINGSLAAG

Toetsing volgens BoToVa, module T.16-Beoordeling kwaliteit bouwstoffen (emissie)
(Toetsversie 2.0.0, toetskader Bouwstoffen, SIKB versie 13.3.0, , toetskeuze niet-vormgegeven - algemeen, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:18)
LET OP: De beoordeling kwaliteit bouwstoffen (Samenstellingswaarde) is NIET inbegrepen, zie hiervoor toetskeuze T17.

Projectcode	220155.1
Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	MM-stortlaag
Monstersoort en bodemtype	Diversen (vast)-1
Monster conclusie	**Toepasbaar (<= EW)**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC
droge stof	gew.-%	91.9		
UITLOGING				
datum start		28-06-2022 00:00:00		-
CEN-test L/S=10		#		-
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen		0.06		--
pak-totaal (10 van VROM)		4.0		-
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som (7) PCB	µg/kgds	87		-
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40		35		-
UITLOGING				
L/S	ml/g	10.00		-
eind pH na uitloging	-	7.9		-
temperatuur t.b.v. pH	°C	21		-
EC (25°C) na uitloging	µS/cm	172		-
ELUAAT METALEN				
antimoon	mg/kg	0.038	**0.038**	T<EW
arseen	mg/kg	0.04	**0.04**	T<EW
barium	mg/kg	0.12	**0.12**	T<EW
cadmium	mg/kg	<0.002	**0.0014**	T<EW
chroom	mg/kg	<0.01	**0.007**	T<EW
kobalt	mg/kg	<0.02	**0.014**	T<EW
koper	mg/kg	0.09	**0.09**	T<EW
kwik	mg/kg	<0.0005	**0.00035**	T<EW
lood	mg/kg	0.02	**0.02**	T<EW
molybdeen	mg/kg	0.05	**0.05**	T<EW
nikkel	mg/kg	<0.03	**0.021**	T<EW
seleen	mg/kg	<0.02	**0.014**	T<EW
tin	mg/kg	<0.02	**0.014**	T<EW
vanadium	mg/kg	0.06	**0.06**	T<EW
zink	mg/kg	0.17	**0.17**	T<EW
antimoon	µg/l	3.8		
arseen	µg/l	3.6		
barium	µg/l	12		
cadmium	mg/kg	<0.2	**0.0014**	T<EW
chroom	µg/l	<1		
kobalt	µg/l	<2		
koper	µg/l	9.1		
kwik	µg/l	<0.05		
lood	µg/l	2.1		
molybdeen	µg/l	5.0		
nikkel	µg/l	<3		
seleen	µg/l	<2		
tin	µg/l	<2		
vanadium	µg/l	5.6		
zink	µg/l	17		
ELUAAT DIVERSE NATCHEMISCHE BEPALINGEN				
Fluoride	mg/kg	4.5	**4.5**	T<EW
bromide	mg/kg	<2	**1.4**	T<EW
chloride	mg/kg	<10	**7**	T<EW
sulfaat	mg/kg	310	**310**	T<EW
Fluoride	mg/l	0.45		
chloride	mg/l	<1		
bromide	mg/l	<0.2		
sulfaat	mg/l	31		

Monstercode	Monsteromschrijving
13694430-001	*MM-stortlaag 103: 25-75, 104: 15-65, 105: 0-50, 106: 8-25, 104: 65-75, 103: 75-125, 103: 125-150*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Berekend toetsresultaat*
BC	*Toetsoordeel*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
T<EW	*Toepasbaar (<=Emissewaarde)*
NT>EW	*Niet toepasbaar (> EW)*

Kleur informatie

Rood	*Niet toepasbaar (> EW)*

Toetsing volgens BoToVa, module T.17-Beoordeling kwaliteit bouwstoffen (samenstelling)
(Toetsversie 2.0.0, toetskader Bouwstoffen, SIKB versie 13.3.0, , toetskeuze standaard samenstellingswaarde, toetsingsdatum: 14-07-2022 - 12:20)
LET OP: De beoordeling kwaliteit bouwstoffen (Emissiewaarden) is NIET inbegrepen, zie hiervoor toetskeuze T16.

Projectcode	220155.1
Projectnaam	Divers bodemonderzoek Schalmedenweg 21 te Hengelo
Monsteromschrijving	MM-stortlaag
Monstersoort en bodemtype	Diversen (vast)-1
Monster conclusie	**Toepasbaar (<=SW)**

Analyse	Eenheid	SR	BT	BC
droge stof	%	91.9	**91.9**	
UITLOGING				
datum start		28-06-2022 00:00:00		-
CEN-test L/S=10		#		-
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kg	0.06	**0.06**	T<=SW
pak-totaal (10 van VROM)	mg/kg	4.0	**4.04**	T<=SW
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som (7) PCB	ug/kg	87	**87.9**	T<=SW
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	mg/kg	35	**35**	T<=SW
UITLOGING				
L/S	ml/g	10.00		-
eind pH na uitloging	-	7.9		-
temperatuur t.b.v. pH	°C	21		-
EC (25°C) na uitloging	µS/cm	172		-
ELUAAT METALEN				
antimoon		0.038		-
arseen		0.04		-
barium		0.12		-
cadmium		<0.002		-
chroom		<0.01		-
kobalt		<0.02		-
koper		0.09		-
kwik		<0.0005		-
lood		0.02		-
molybdeen		0.05		-
nikkel		<0.03		-
seleen		<0.02		-
tin		<0.02		-
vanadium		0.06		-
zink		0.17		-
antimoon	µg/l	3.8		-
arseen	µg/l	3.6		-
barium	µg/l	12		-
cadmium	µg/l	<0.2		-
chroom	µg/l	<1		-
kobalt	µg/l	<2		-
koper	µg/l	9.1		-
kwik	µg/l	<0.05		-
lood	µg/l	2.1		-
molybdeen	µg/l	5.0		-
nikkel	µg/l	<3		-
seleen	µg/l	<2		-
tin	µg/l	<2		-
vanadium	µg/l	5.6		-
zink	µg/l	17		-
ELUAAT DIVERSE NATCHEMISCHE BEPALINGEN				
Fluoride		4.5		-
bromide		<2		-
chloride		<10		-
sulfaat		310		-
Fluoride	mg/l	0.45		-
chloride	mg/l	<1		-
bromide	mg/l	<0.2		-
sulfaat	mg/l	31		-

Monstercode	Monsteromschrijving
13694430-001	*MM-stortlaag 103: 25-75, 104: 15-65, 105: 0-50, 106: 8-25, 104: 65-75, 103: 75-125, 103: 125-150*

Verklaring kolommen

SR	*Resultaat op het analyserapport*
BT	*Toetsresultaat*
BC	*Toetsoordeel*

Verklaring toetsingsoordelen

-	*Geen toetsoordeel mogelijk*
--	*Heeft geen normwaarde, zorgplicht van toepassing*
#	*Verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
SW	*Samenstellingswaarde*
T<=SW	*Toepasbaar (<=Samenstellingswaarde)*
NT>SW	*Niet toepasbaar (> Samenstellingswaarde)*

Normenblad
Toetskeuze: T.17: Beoordeling kwaliteit bouwstoffen (samenstelling) (toets keuze - standaard samenstellingswaarde)

Analyse	Eenheid	SW
ELUAAT METALEN		
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN		
naftaleen	mg/kg	5
antraceen	mg/kg	10
fenantreen	mg/kg	20
fluoranteen	mg/kg	35
benzo(a)antraceen	mg/kg	40
chryseen	mg/kg	10
benzo(a)pyreen	mg/kg	10
benzo(ghi)peryleen	mg/kg	40
benzo(k)fluoranteen	mg/kg	40
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kg	40
pak-totaal (10 van VROM)	mg/kg	50
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)		
som (7) PCB	ug/kg	500
MINERALE OLIE		
totaal olie C10 - C40	mg/kg	500

Legenda normenblad
SW = Samenstellingswaarde

Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg

Inhoudsopgave

Regels **3**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **4**

Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 11

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **13**

Artikel 3 Agrarisch 13
Artikel 4 Groen 15
Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied 16
Artikel 6 Water 17
Artikel 7 Wonen 18
Artikel 8 Waarde - Archeologie hoog 21
Artikel 9 Waterstaat - Keur 23

Hoofdstuk 3 Algemene regels **24**

Artikel 10 Anti-dubbeltelregel 24
Artikel 11 Algemene gebruiksregels 25
Artikel 12 Algemene afwijkingsregels 26
Artikel 13 Overige regels 27

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **28**

Artikel 14 Overgangsrecht 28
Artikel 15 Slotregel 29

Bijlagen

Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg met identificatienummer NL.IMRO.0164.BP0170-0301 van de gemeente Hengelo;

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 verbeelding

de weergave van de inhoud van een bestemmingsplan conform het gestelde in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012. Onder het begrip 'verbeelding' wordt zowel de analoge wijze als de digitale wijze van verbeelding verstaan;

1.4 aan-huis-verbonden-beroep

een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch, cosmetisch of hiermee gelijk te stellen gebied - daaronder niet begrepen prostitutie -, waarbij het woonhuis in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is

1.5 aanbouw

een bijbehorend bouwwerk dat als afzonderlijke ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw waarmee het in directe verbinding staat, welk bijbehorend bouwwerk onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.6 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.7 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.8 aaneengebouwde woning

een woning die deel uitmaakt van een bouwmassa bestaande uit drie of meer hoofdgebouwen;

1.9 afwijken

het bij omgevingsvergunning afwijken van de regels van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.10 agrarisch bedrijf / agrarische bedrijfsvoering

een bedrijf/bedrijfsvoering, gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of door middel van het houden van dieren, waaronder begrepen het fokken van dieren; een en ander met uitzondering van glastuinbouwbedrijven en boomkwekerijen;

1.11 ambachtelijk bedrijf

een bedrijf dat gericht is op het bedrijfsmatig, geheel of overwegend door middel van handwerk, vervaardigen, bewerken of herstellen en het installeren van goederen alsook het verkoop en/of leveren - als ondergeschikte nevenactiviteit - van goederen die verband houden met het ambacht;

1.12 ander bouwwerk

een bouwwerk, geen gebouw zijnde;

1.13 archeologisch deskundige

de regionaal (beleid)archeoloog of een andere door het college van burgemeester en wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologische monumentenzorg;

1.14 archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de kennis en de studie van de in dat gebied voorkomende overblijfselen van menselijke aanwezigheid of activiteit uit oude tijden;

1.15 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.16 bebouwingspercentage

een op de verbeelding aangegeven percentage dat het gedeelte van het bouwperceel aangeeft dat maximaal mag worden bebouwd;

1.17 bedrijfsmatige kamerverhuur

een samenstel van verblijfsruimten, uitsluitend of mede bestemd of gebruikt om daarin anderen dan aan de rechthebbendende personen behorende tot diens huishouden, woonverblijf, niet in de zin van zelfstandige wooneenheid, te verschaffen, al dan niet met gehele of gedeeltelijke verzorging.

Een en ander kan onder meer blijken uit het feit dat voor de kamers afzonderlijk huur wordt berekend en/of betaald en elke kamer zelfstandig wordt bewoond, waarbij al dan niet sprake is van enkele gemeenschappelijke voorzieningen;

1.18 bestaand

1. bij bouwwerken:

   bouwwerken die aanwezig zijn, dan wel mogen worden gebouwd, krachtens een bouwvergunning, dan wel een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen, die is aangevraagd vóór het tijdstip van terinzagelegging van het bestemmingsplan als ontwerp;

2. bij gebruik:

   bestaand ten tijde van het van kracht worden van het desbetreffende gebruiksverbod;

1.19 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak;

1.20 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.21 boomkwekerij

een agrarisch bedrijf dat gericht is op de productie - door middel van het planten en (op)kweken - van bomen, coniferen, heesters en andere houtgewassen;

1.22 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.23 bouwgrens

de grens van een bouwvlak;

1.24 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.25 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.26 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel;

1.27 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.28 bouwwerk

een constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;

1.29 bijbehorend bouwwerk

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak;

1.30 bijgebouw

een bijbehorend bouwwerk, behorende bij een op hetzelfde bouwperceel gelegen (hoofd)gebouw en dat qua afmetingen ondergeschikt is aan en niet rechtstreeks toegankelijk is vanuit dat (hoofd)gebouw;

1.31 consumentenvuurwerk

vuurwerk dat is bestemd voor particulier gebruik;

1.32 cultuurhistorische waarde

de aan een bouwwerk, landschapselement of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik, dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk, landschapselement of dat gebied heeft gemaakt;

1.33 dak

iedere bovenbeëindiging van een gebouw;

1.34 dakkapel

een constructie ter vergroting van een gebouw, welke zich tussen de dakgoot en de nok van een dakvlak bevindt, waarbij deze constructie onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak is geplaatst;

1.35 dakopbouw

een ondergeschikte opbouw op het dakvlak van een gebouw, ten behoeve van voorzieningen zoals trappenhuizen, luchtbehandelings- en liftinstallaties;

1.36 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.37 ecologische waarden

de aan een gebied toegekende waarden die verband houden met de aanwezigheid en samenhang van dieren en planten en hun leefomgeving en/of tussen dieren en planten onderling. Hiertoe worden in ieder geval gerekend de kernkwaliteiten van de EHS;

1.38 educatief medegebruik

een educatief gebruik van de gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit educatieve gebruik is toegestaan;

1.39 eerste bouwlaag

de bouwlaag op de begane grond;

1.40 erf

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden;

1.41 erker

een toevoeging van ten hoogste één bouwlaag aan de gevel van een woning;

1.42 extensief recreatief medegebruik

die vormen van recreatie welke in hoofdzaak zijn gericht op natuur- en landschapsbeleving, zoals wandelen, paardrijden, (water)fietsen en kanoën;

1.43 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.44 geluidgevoelige functies

bewoning of andere geluidsgevoelige functies zoals bedoeld in de Wet geluidhinder c.q. het Besluit geluidhinder;

1.45 geluidgevoelige gebouwen

gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder c.q. het Besluit geluidhinder;

1.46 geluidsbelasting in dB

de geluidsbelasting in Lden op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00-19.00 uur, van 19.00-23.00 uur en van 23.00-07.00 uur van een jaar als omschreven in bijlage I, onderdeel 1, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG L 189);

1.47 geluidzoneringsplichtige inrichting

een inrichting als bedoeld in onderdeel D van Bijlage I van het Besluit omgevingsrecht;

1.48 het op hobbymatige basis houden van dieren

het uit liefhebberij/vrijetijdsbesteding houden van dieren waarbij de omvang van de activiteit niet meer bedraagt dan 12 NGE;

1.49 het slopen van een bouwwerk

het slopen van een bouwwerk zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1, onder g van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.50 het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde, of van werkzaamheden zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 1, onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

1.51 het verharden van gronden

onder het verharden van gronden wordt verstaan het aanbrengen van een dichte deklaag in de vorm van bijvoorbeeld klinkers, asfalt of beton;

1.52 hoekperceel

een perceel, gelegen aan een hoek van twee wegen c.q. het openbaar gebied;

1.53 hogere grenswaarde

een maximale waarde voor de geluidbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder, het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen en/of het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen;

1.54 hoofdgebouw

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.55 huishouden

persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuiteit in de samenstelling ervan; bedrijfsmatige kamerverhuur wordt hieronder niet begrepen;

1.56 internethandel en/of telefonische colportage

detailhandel waarbij de verkoop via internet en/of telefonische colportage plaatsvindt en waarbij geen sprake is van uitstalling ten verkoop;

1.57 kap

de volledige of nagenoeg volledige afdekking van een gebouw in een gebogen vorm danwel met een dakhelling van ten minste 15° en ten hoogste 75°;

1.58 landschappelijke waarde

waarde in landschappelijk-esthetische en/of geomorfologische zin;

1.59 landschapswaarde

de aan een gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, die wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van levende en niet-levende natuur;

1.60 nutsvoorziening

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie;

1.61 omgevingsvergunning

vergunning als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

1.62 ondergeschikte functie

functie waarvoor maximaal 30% van de vloeroppervlakte als zodanig mag worden gebruikt;

1.63 onzelfstandige wooneenheid

een woonvorm van één of meerdere kamer(s) in een woning waar sprake is van een noodzakelijk gebruik van gemeenschappelijke voorzieningen;

1.64 Overdekt terras/veranda

Een afdak, aan een gebouw dat meestal steunt op (houten) palen maximaal voorzien van 1 wand.

1.65 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.66 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.67 permanente bewoning

gebruik van (een deel van) een gebouw als hoofdwoonverblijf;

1.68 professioneel vuurwerk

vuurwerk, niet zijnde consumentenvuurwerk;

1.69 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.70 recreatief medegebruik

een recreatief gebruik van de gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.71 seksinrichting

een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch pornografische aard plaatsvinden. Onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een (raam)prostitutiebedrijf, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater, een parenclub, een privé-huis of een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.72 uitbouw

een bijbehorend bouwwerk dat als vergroting van een bestaande ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw, welk bijbehorend bouwwerk door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.73 voorgevel

voor wat betreft de realisatie van bijbehorende bouwwerken wordt slechts één gevel als voorgevel aangemerkt, namelijk de gevel die zich als belangrijkste gevel manifesteert;

1.74 voorgevelrooilijn

de bouwgrens die langs de wegzijde met een regelmatige of nagenoeg regelmatige ligging van de voorgevels van de bestaande bebouwing ligt;

1.75 voorkeursgrenswaarde

de maximale waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder, c.q. het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen, het Besluit geluidhinder spoorwegen en/of het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen;

1.76 vloeroppervlakte

de totale oppervlakte van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken;

1.77 vrijstaande woning

een bouwmassa bestaande uit één vrijstaand hoofdgebouw;

1.78 vuurwerkbedrijven

inrichtingen waar professioneel vuurwerk en/of meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk aanwezig is;

1.79 wooneenheid/woning

(een gedeelte van) een gebouw met woonfunctie/een complex van ruimtes, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één individueel huishouden;

1.80 woonhuis

een gebouw, dat één woning omvat, dan wel twee of meer naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden.

1.81 woonhuis voor verzorgd wonen

een gebouw of zelfstandig gedeelte van een gebouw dat bedoeld is voor de huisvesting van personen die niet (geheel) zelfstandig kunnen wonen en daarin geestelijke en/of lichamelijke verzorging behoeven met de hierbij behorende gemeenschappelijke ruimten en voorzieningen;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 algemeen

bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen als plinten, pilasters, kozijnen, schoorstenen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, dakgoten en overstekende daken tot 0,5 meter uit de gevel en luifels tot 1 meter uit de gevel buiten beschouwing gelaten;

2.2 de afstand tot de (zijdelingse) perceelsgrens

de kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de (zijdelingse) perceelsgrens van het bouwperceel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.5 de diepte van een hoofdgebouw

vanaf de aan de straat gelegen bouwgrens tot aan de achtergevel van het hoofdgebouw of vanaf de bestaande voorgevel tot aan de achtergevel van het hoofdgebouw;

2.6 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.7 de hoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw;

2.8 de hoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeiboord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap;

2.9 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de as van de windturbine;

2.10 de inhoud van een bouwwerk

tussen de bovenzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.11 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.12 het bebouwd oppervlak van een bouwperceel

de buitenwerks gemeten oppervlakte van het op een bouwperceel aanwezige c.q. op te richten gebouw of gebouwencomplex, gemeten op een meter boven peil;

2.13 peil

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;

b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de gemiddelde hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;

c. voor andere gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor;

a. agrarische bedrijfsvoering;

b. het uitvoeren en in stand houden van het in Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan opgenomen landschappelijk inrichtingsplan;

met daaraan ondergeschikt:

c. het op hobbymatige basis houden van dieren;

d. extensief recreatief medegebruik;

e. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;

f. watergangen, met dien verstande dat op de gronden gelegen binnen een strook van maximaal 5 meter aan weerszijden van de watergangen, uitsluitend voorzieningen ten behoeve van het waterstaatkundig beheer zijn toegestaan;

g. groenvoorzieningen;

h. tuinen en terreinen;

i. wegen, alsmede voet- en fietspaden en overige infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

j. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met inachtneming van de volgende regels:

a. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals afrasteringen mogen worden gebouwd met een maximale bouwhoogte van 2 meter;

b. het bouwen van sleufsilo's is niet toegestaan;

c. ten behoeve van het recreatief medegebruik is het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan zoals banken, bewegwijzering, picknicktafels en dergelijke met een maximale bouwhoogte van 2 meter.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen:

a. het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;

b. het bedrijfsmatig vervaardigen, opslaan, verwerken of herstellen van goederen en het opslaan en be- of verwerken van producten;

c. detailhandel.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

3.4.1 Verlenen van afwijking

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken het bepaalde in artikel 3.3, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

3.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.5.1 Algemene verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Agrarisch' bestemde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het aanbrengen van mestplaten, folie- en waterbassins;

b. het aanbrengen van verhardingen, met uitzondering van de aanleg van kavel- en koepaden ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering met een maximale breedte van 3 meter;

c. het aanbrengen van houtopstanden, niet zijnde boomteelt;

d. boomteelt.

De onder a. tot en met d. bedoelde werken of werkzaamheden zijn toelaatbaar, indien door die werken en werkzaamheden dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke en natuurwaarden niet onevenredig worden aangetast.

3.5.2 Uitzondering

Het onder 3.5.1 vervatte verbod geldt niet voor de werken of werkzaamheden:

a. welke plaatsvinden binnen het agrarisch bouwvlak;

b. waarvoor ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan een aanlegvergunning is verleend;

c. welke ten tijde van het van kracht worden van het bestemmingsplan in uitvoering waren;

d. welke betreffen het normale onderhoud en/of beheer;

e. welke dienen ter uitvoering van het in Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan opgenomen landschappelijk inrichtingsplan.

Artikel 4 Groen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. uitsluitend voor het uitvoeren en in stand houden van het in Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan opgenomen landschappelijk inrichtingsplan;

b. groenvoorzieningen;

met tevens ondergeschikt:

c. watergangen en waterpartijen;

d. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen het gebruik van de in de bestemming aangegeven gronden en de daarop voorkomende bouwwerken c.q. gebouwen of delen daarvan ten behoeve van opslag van goederen.

Artikel 5 Verkeer - Verblijfsgebied

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Verblijfsgebied' aangewezen gronden zijn bestemd voor (bouwwerken ten behoeve van):

a. wegen, straten en paden;

b. voet- en rijwielpaden;

c. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;

met tevens ondergeschikt:

d. parkeervoorzieningen

e. groenvoorzieningen;

f. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

g. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

5.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 5.2.3.

5.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de bepaling dat voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen. Indien de bestaande bebouwde oppervlakte en/of de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt die als maximum bebouwde oppervlakte dan wel maximum bouwhoogte.

5.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de bepaling dat de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten hoogste 3 meter mag bedragen.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 5.2.3 en toestaan dat grotere nutsvoorzieningen worden opgericht, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

a. de bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan 25 m^2;

b. de hoogte mag niet meer bedragen dan 5 m;

c. geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

   1. het straat- en bebouwingsbeeld;
   2. de verkeersveiligheid;
   3. de sociale veiligheid;
   4. de milieusituatie;
   5. de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

Artikel 6 Water

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor (bouwwerken ten behoeve van):

a. waterhuishoudkundige doeleinden, waterberging, waterlopen met bijbehorende taluds;
b. groenvoorzieningen en bermen;
c. recreatieve voorzieningen;
d. kunstwerken;
e. kademuren;
f. nutsvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

g. bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die ten dienste staan van deze bestemming.

6.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 6.2.3.

6.2.3 Nutsvoorzieningen

Binnen deze bestemming mogen nutsvoorzieningen worden gebouwd met inachtneming van de bepaling dat voor gebouwen van openbaar nut, zoals voorzieningen voor telecommunicatie, water- en energiedistributie geldt, dat de bebouwde oppervlakte niet meer dan 15 m² en de bouwhoogte niet meer dan 3 m mag bedragen. Indien de bestaande bebouwde oppervlakte en/of de bestaande bouwhoogte meer bedraagt, geldt die als maximum bebouwde oppervlakte dan wel maximum bouwhoogte.

6.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met inachtneming van de volgende bepalingen:

a. de hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 meter bedragen;
b. kunstobjecten en bouwwerken ten behoeve van verlichting, geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer mogen maximaal 7,5 meter hoog zijn.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Verlenen van afwijking voor nutsgebouwen

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 6.2.3 en toestaan dat grotere nutsvoorzieningen worden opgericht, mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

a. de bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan 25 m^2;
b. de hoogte mag niet meer bedragen dan 5 m;
c. geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
    1. het straat- en bebouwingsbeeld;
    2. de verkeersveiligheid;
    3. de sociale veiligheid;
    4. de milieusituatie;
    5. de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

Artikel 7 Wonen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. woningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden-beroep;

b. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - rvr", ook voor een woning opgericht middels deelname aan de Rood voor Rood-regeling;

c. het uitvoeren en in stand houden van het in Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan opgenomen landschappelijk inrichtingsplan;

met tevens ondergeschikt:

d. het hobbymatig houden van dieren;

e. tuinen, erven en terreinen;

f. watergangen, met dien verstande dat op de gronden gelegen binnen een strook van maximaal 5 meter aan weerszijden van de watergangen, uitsluitend voorzieningen ten behoeve van het waterstaatkundig beheer zijn toegestaan;

g. voorzieningen ten behoeve van afvoer, tijdelijke berging en infiltratie van hemelwater;

met de daarbij behorende:

h. bouwwerken , geen gebouwen zijnde.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. als gebouw mogen uitsluitend woningen worden gebouwd;

b. de gebouwen dienen binnen een bouwvlak gebouwd te worden;

c. per bouwvlak mag maximaal één woning worden gebouwd;

d. de woning moet met de voorgevel worden gebouwd in de gevellijn;

e. de inhoud van een gebouw mag niet meer bedragen dan 750 m^3, dan wel de bestaande inhoud indien deze meer bedraagt;

f. de goothoogte mag niet meer bedragen dan 4,5 meter, dan wel de bestaande goothoogte indien deze meer bedraagt;

g. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 10 meter, dan wel de bestaande bouwhoogte indien deze meer bedraagt;

h. de dakhelling van een hoofdgebouw mag niet minder dan 12° en niet meer dan 55° bedragen, dan wel de bestaande dakhelling indien deze meer of minder bedraagt;

i. in afwijking van het bepaalde in 7.2.1 onder g. mag van de vereiste dakhelling worden afgeweken ten behoeve van het aanbrengen van een plat dak, indien en voor zover het gedeelte plat dak niet meer bedraagt dan 40% van de oppervlakte van het desbetreffende gebouw.

7.2.2 Bijgebouwen

Binnen deze bestemming mogen geen vrijstaande bijgebouwen worden gebouwd.

7.2.3 Aan- en uitbouwen

Voor het bouwen van aan- en uitbouwen gelden de volgende regels:

a. aan- en uitbouwen dienen minimaal 2,5 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan te zijn gelegen;

b. de gezamenlijke oppervlakte van de aan- en uitbouwen bij een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 75 m2;

c. de goothoogte van een aan- en uitbouw mag niet meer bedragen dan 3 meter;

d. de bouwhoogte van een aan- en uitbouw dient minimaal 2 meter minder dan de bouwhoogte van het hoofdgebouw te bedragen.

7.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 2 meter bedragen, met dien

verstande dat de hoogte van erf- en terreinafscheidingen voor de naar de weg gekeerde gevel(s) ten hoogste 1 meter mag bedragen;

b. de hoogte van antennes mag niet meer dan 12 meter bedragen;

c. de hoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 6 meter bedragen.

7.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van:

a. de voorgeschreven goot- en bouwhoogten met dien verstande dat de goot- en bouwhoogte met maximaal 10% mogen worden vergroot, indien dat vanuit welstandstechnisch en/of stedenbouwkundig oogpunt wenselijk is;

b. de voorgeschreven dakhelling, mits het landelijk karakter van het gebied niet onevenredig wordt aangepast;

c. van het bepaalde in deze bestemming, teneinde verblijfsrecreatieve voorzieningen in de vorm van bed en break-fastvoorzieningen en/of verbouw tot appartementen toe te staan. Voor het toestaan gelden de volgende voorwaarden:

   1. er vindt geen uitbreiding van bebouwing plaats;
   2. de gebruiksoppervlakte mag niet meer bedragen dan 250 m^2 en voor zover het appartementen betreft, maximaal 5 appartementen zijn toegestaan; De maximale oppervlakte van een appartement bedraagt 50 m^2 en de inhoud maximaal 250 m^3;
   3. de verkeersaantrekkende werking dient te zijn afgestemd op de feitelijke ontsluitingssituatie;
   4. de belangen van de omliggende (agrarische) bedrijven mogen niet worden aangetast.

7.4 Specifieke gebruiksregels

7.4.1 Strijdig gebruik

a. Onder strijdig gebruik wordt in ieder geval begrepen:

   1. het gebruik van een woonhuis voor meer dan één woning;
   2. het opslaan, storten of bergen van materialen, producten en mest, behoudens voor zover zulks noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond;

b. Ten aanzien van de uitoefening van een aan-huis-verbonden-beroeps- of kleinschalige bedrijfsactiviteit gelden de volgende voorwaarden:

   1. het beroep of bedrijf mag uitsluitend worden uitgeoefend door een bewoner van het gebouw op hetzelfde bouwvlak;
   2. er mag geen hinder worden of kunnen worden toegebracht aan het woonmilieu;
   3. er mag niet meer dan 1/3 van de oppervlakte van de woning voor de beroeps- of bedrijfsuitoefening worden gebruikt, met een maximum van 50 m^2, dan wel de bestaande oppervlakte indien deze meer bedraagt
   4. er mag geen sprake zijn van detailhandel anders dan productiegebonden detailhandel;
   5. het mogen geen zodanig verkeersaantrekkende activiteiten betreffen, ten gevolge waarvan extra verkeersmaatregelen, waaronder parkeervoorzieningen, noodzakelijk worden.

7.4.2 Voorwaardelijke verplichting landschappelijke inpassing

Tot een met de bestemming strijdig gebruik wordt in elk geval gerekend:

a. het gebruik van en het in gebruik laten nemen van de woningen ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - rvr" zonder de aanleg en instandhouding van de landschapsmaatregelen in de bestemmingen 'Agrarisch','Wonen' en Groen conform het Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan teneinde te komen tot een goede landschappelijke inpassing;

b. in afwijking van het bepaalde onder a. mogen gronden en bouwwerken overeenkomstig de bestemming worden gebruikt onder de voorwaarde dat binnen één jaar na het tijdstip van het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan uitvoering wordt gegeven aan de aanleg en in instandhouding van de landschapsmaatregelen conform het Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan teneinde te komen tot een goede landschappelijke inpassing.

7.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde in:

a. artikel 7.3 onder d en toestaan dat de gronden en bouwwerken worden gebruikt voor logiesverstrekking ten behoeve van recreatieve bewoning in de vorm van bed en breakfast, mits:
   1. de logiesverstrekking plaatsvindt binnen het bestaande gebouw;
   2. er maximaal twee kamers worden gerealiseerd;
   3. er geen keukenblok in de wooneenheden wordt gemaakt;
   4. het parkeren op eigen erf plaatsvindt;
   5. er geen sprake is van onevenredige schade voor de aangrenzende bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt;
   6. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;

b. lid 7.4.1 indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd;

c. lid 7.4.2 indien in plaats van de landschapsmaatregelen zoals opgenomen in Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan andere landschapsmaatregelen worden getroffen, met dien verstande dat:
   1. de landschapsmaatregelen minimaal gelijk zijn aan de in Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan opgenomen landschapsmaatregelen en voorzien in een minimaal gelijk beschermingsniveau van de landschappelijke waarden waarvoor de in Bijlage 1 Ruimtelijk kwaliteitsplan genoemde landschapsmaatregelen zijn bepaald;
   2. er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van in de omgeving aanwezige functies en waarden.

7.6 Verplichting waterberging

a. Met het oog op het beperken van wateroverlast wordt een hemelwaterberging gerealiseerd met een minimale bergingscapaciteit van 55 mm per m2 verhard oppervlak in de nieuwe situatie;

b. De hemelwaterberging wordt zo ontworpen en instand gehouden dat deze na 48 uur weer volledig beschikbaar is, met een maximale afvoer van 1.6 l per seconde per hectare.

7.7 Vloerpeil

a. De begane grondvloer van gebouwen moet op minimaal 0,3 m boven straatpeil komen te liggen waarbij rekening moet worden gehouden met de afstroom van hemelwater naar omliggende percelen.

Artikel 8 Waarde - Archeologie hoog

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie hoog' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de instandhouding en bescherming van archeologische waarden.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, anders dan het bepaalde in 8.2.2.

8.2.2 Bouwwerken ten behoeve van andere bestemmingen

Bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangegeven bestemmingen, zijn op de in 8.1 bedoelde gronden slechts toelaatbaar, indien het een bouwwerk betreft waarbij de bodemingrepen niet dieper dan 40 cm zijn en de oppervlakte van het bouwwerk niet meer dan 2500 m^2 bedraagt.

8.3 Afwijken van de bouwregels

8.3.1 Afwijking

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 8.2.1 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels, mits wordt voldaan aan één van de volgende voorwaarden:

a. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad;

b. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat archeologische waarden op de betrokken locatie niet aanwezig zijn.

c. op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de afwijking regels te verbinden gericht op:

   1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
   2. het doen van opgravingen;
   3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

8.3.2 Advies archeologisch deskundige

Alvorens toepassing wordt gegeven aan artikel 8.3.1 wordt door het bevoegd gezag schriftelijk advies ingewonnen bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden aan het archeologisch onderzoek.

8.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.4.1 Verbodsbepaling

Het is verboden op de tot 'Waarde - Archeologie hoog' bestemde gronden, zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 cm, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven of verruimen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage;

b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;

c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;

d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

e. het slopen en verwijderen van fundamenten.

De onder a. tot en met e. bedoelde werken of werkzaamheden zijn slechts toelaatbaar, indien mede op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.

8.4.2 Uitzondering

Het onder 8.4.1 vervatte verbod geldt niet:

a. indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn;

b. indien de in 8.4.1 genoemde werken een oppervlakte hebben tot ten hoogste 2500 m^2;

c. voor werken of werkzaamheden, die:

   1. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning;
   2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
   3. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
   4. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

Artikel 9 Waterstaat - Keur

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Keur aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het onderhoud van de naastgelegen watergang.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Algemeen

Uitsluitend zijn toegestaan gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bestemd voor het onderhoud van de naastgelegen watergang.

9.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

9.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 2 meter bedragen.

9.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken van het bepaalde onder 9.2.2 en toestaan dat mag worden gebouwd ten behoeve van de basisbestemming, mits;

a. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de waterloop, en;

b. vooraf advies wordt ingewonnen van de beheerder van de watergang.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 10 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 11 Algemene gebruiksregels

11.1 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik in de zin van artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo wordt in ieder geval begrepen; het gebruiken, te doen of laten gebruiken van bebouwde en onbebouwde gronden ten behoeve van:

a. Het al dan niet ten verkoop opslaan van gebruikte, dan wel geheel of ten dele uit gebruikte onderdelen samengestelde motorrijtuigen of aanhangwagens, welke bruikbaar en niet aan hun bestemming onttrokken zijn, behoudens voor zover zulks passend is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;

b. Opslag-, stort-, lozing- of bergplaats van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijke bestemming onttrokken voorwerpen en materialen, behoudens voor zover zulks passend is in verband met het op de bestemming gerichte gebruik van de gronden;

c. Opslag, herverpakking en/of verkoop van zowel consumentenvuurwerk alsook professioneel;

d. Een seksinrichting, escortbedrijf en raam- en straatprostitutie.

11.2 Geoorloofd gebruik

Onder een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt niet verstaan het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige, incidentele evenementen, festiviteiten en manifestaties, indien en voor zover daarvoor vergunning, afwijking, ontheffing of vrijstelling vereist is en deze is verleend.

Artikel 12 Algemene afwijkingsregels

12.1 Verlenen van afwijking

Burgemeester en wethouders zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning bevoegd af te wijken, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het straat- en bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de milieusituatie, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden, van:

a. de bestemmingsbepalingen voor het bouwen met een geringe mate van afwijking van de plaats en richting van de bestemmingsgrenzen indien dit noodzakelijk is in verband met afwijkingen of onnauwkeurigheden ten opzichte van de feitelijke situatie of in die gevallen waar een rationele verkaveling van de gronden een geringe afwijking vergt.

Artikel 13 Overige regels

13.1 Parkeren, laden en lossen

a. Bij de uitoefening van de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's conform de normering uit de "nota autoparkeren" vastgesteld op 17 december 2008, in voldoende mate ruimte zijn aangebracht in, op of onder het gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort en dat indien deze beleidsregels gedurende de planperiode worden gewijzigd, rekening wordt gehouden met de wijziging;

b. Bij de uitoefening van de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor bouwen, welke aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen, moet, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort;

c. burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a en b:

   1. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit, of;
   2. voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.

d. een omgevingsvergunning als bedoeld onder c wordt niet verleend indien dat tot gevolg zou hebben dat het woon- en leefklimaat in de directe omgeving onevenredig wordt aangetast.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 14 Overgangsrecht

14.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

14.2 Afwijking

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 14.1 met maximaal 10%.

14.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 14.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

14.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

14.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 14.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

14.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 14.4, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

14.7 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 14.4 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 15 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg.

Ruimtelijk kwaliteitsplan Rood voor Rood-regeling

Schalmedenweg 21 Hengelo | Concept d.d. februari 2022

AD FONTEM RUIMTELIJK ADVIES

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

COLOFON

Titel	Landschappelijk inpassingsplan RvR Schalmedenweg 21 Hengelo
Opgesteld	februari 2022
Datum laatst gewijzigd	juli 2024
Status	Concept
Opdrachtgever	Familie - Schalmedenweg 21 7559 RB Hengelo
Auteur	Ad Fontem Ruimtelijk Advies A.Veenendaal MSc, adviseur RO en de groene leefomgeving C. Verkade Stationsstraat 37 7622 LW Borne ad-fontem.nl

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en/of Ad Fontem Juridisch Bouwadvies b.v

INHOUDSOPGAVE

Introductie	5
Beleidsanalyse	6
Gebieds- en landschapsanalyse	8
Landschappelijke inpassing	9

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

INTRODUCTIE

Ad Fontem Ruimtelijk Advies heeft het voorliggende landschappelijk inpassingsplan opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkelingen op het perceel Schalmedenweg 21 te Hengelo. De initiatiefnemer is voornemens om in het kader van het Rood voor Rood-beleid vijf compensatiewoningen te realiseren in ruil voor de sloop van 3585 m2 aan landschapsontsierende bebouwing.

De wijziging kan onder meer worden gerealiseerd op voorwaarde dat de woningen landschappelijk wordt ingepast en dat de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse wordt versterkt. De landschappelijke inpassing wordt uiteengezet door middel van onderhavig ruimtelijk kwaliteitsplan. Het beleid en de uitgangspunten van de actoren relevant voor de landschappelijke inpassing worden in beeld gebracht. Het beleid relevant voor de gehele ontwikkeling zal in het bestemmingsplan worden benoemd en getoetst. Er wordt een beschrijving gegeven van het erf in het omliggende landschap op basis van de landschapsinventarisatie en analyse. Dit vormt de basis voor de beschrijving van de nieuwe situatie, inclusief de landschappelijke inpassing die voldoet aan het beleid opgesteld door de gemeente Hengelo.

Figuur 1 Plangebied vanaf de Schalmedenweg september 2020 (Bron: Streetview Google Maps)

Figuur 2 Huidige situatie vanaf de Dalmedenweg september 2020 (Bron: Streetview Google Maps)

Beleidsanalyse

Provinciaal beleid

De Omgevingsvisie Overijssel geeft de provinciale visie op de fysieke leefomgeving van Overijssel weer. Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn de leidende principes of 'rode draden' bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving in de provincie Overijssel. Bestaande kwaliteiten moeten worden beschermd en er moeten verbindingen worden gelegd tussen deze bestaande kwaliteiten en nieuwe ontwikkelingen. De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving.

Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

- generieke beleidskeuzes;
- ontwikkelingsperspectieven;
- gebiedskenmerken.

Voor het behoud en het versterken van de ruimtelijke kwaliteit vormen essentiële gebiedskenmerken het uitgangspunt.
Gebiedskenmerken Middels een verdeling in vier lagen zijn de gebiedskenmerken binnen de Omgevingsvisie toegelicht:

- De natuurlijke laag
- De laag van het agrarisch-cultuur landschap
- De stedelijke laag (hier n.v.t.)
- De lust en leisure laag (hier n.v.t.)

Natuurlijke laag: *Dekzandvlakte en ruggen*

De dekzandgronden beslaan een groot gedeelte van de oppervlakte van de provincie. Na de ijstijden bleef er in grote delen een reliëfrijk – door de wind gevormd – zandlandschap achter, dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/ nat gebied. De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met 'natuurlijke' soorten. En door de (strekkings)richting van het landschap te benutten in gebieds ontwerpen.

Uitgangpunten hiervoor zijn: Ontwikkelingen dragen bij aan beter beleefbaar maken van reliëf en watersysteem; Strekkingsrichting van landschap is uitgangspunt bij ontwikkelingen.

Agrarische cultuurlandschap: *Jong heide- en broekontginningslandschap*

Het landschap dat wij nu typeren als jong heide- en broekontginningslandschap bestond vroeger uit uitgestrekte heide velden en natte laagtes. De hoger gelegen drogere delen van deze woeste gronden werden gebruikt voor de beweiding van schapen en het steken van plaggen voor de bemesting van de essen. De grote oppervlakte aan – voormalige – natte en droge heidegronden was dan ook oorspronkelijk functioneel verbonden met het essen- en oude hoevenlandschap.

De structuur van het landschap is ontstaan ten tijde van technische, medische en chemische uitvindingen (zoals kunstmest) in de 18e en 19de eeuw, die de ontginning van moerige gronden en heidevelden rendabel maakten. De heidevelden, vennen en stuifzanden zijn rond 1900 op grote schaal ontgonnen en vervolgens agrarisch in gebruik genomen. Er ontstond een rationeel boerenland met de lange rechte wegen in een schaakbordachtige structuur, de regelmatige, grote landbouw kavels en de regelmatige verspreide boerderijen. De ontginningsboerderijen liggen veelal haaks op de wegen. De erven werden gerangschikt en ingericht naar de bedrijfsvoering en eigen inzicht van de boer. De omgeving van de planlocatie is dan ook een gebruikslandschap. Het is een grootschalig landschap gericht op de landbouw met over het algemeen alleen perceelrandbegroeiingen. De dragende structuren worden gevormd door groene en blauwe raamwerken. Door de schaalvergroting in de landbouw zijn percelen vergroot en veel houtwallen op kavelgrenzen verdwenen.

Het perceel van Schalmedenweg 21 bevindt zich tussen de Schalmedenweg en de nieuwe wijk Dalmeden ten zuiden van het plangebied. De bebouwing in dit landschap bevindt zich relatief dicht aan de weg, waarbij de reeds bestaande woning in de 1979 wat meer naar achteren is gebouwd. De compensatiewoningen worden toegevoegd aan het rationele en rechthoekige landschap. Om de lineaire structuur te versterken wordt op de perceelsgrens beplanting toegevoegd. De bestaande waardevolle bomen op het perceel blijven in de vorm van een erfbosje gehandhaafd.

Gemeentelijk beleid

Rood voor Rood beleid gemeente Hengelo
De laatste jaren beëindigen steeds meer agrariërs hun bedrijfs activiteiten. Hierdoor komt de voormalige bedrijfsbebouwing leeg te staan. Er wordt enerzijds gezocht naar mogelijkheden tot hergebruik van de bebouwing en anderzijds naar maatregelen om de sloop te bevorderen. Om dit laatste te bewerkstelligen heeft de gemeente Hengelo de beleidsregel Rood voor Rood opgesteld. Het doel van de Rood voor Rood regeling is verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied door de sloop van landschapsontsierende bedrijfsgebouwen. Het uitgangspunt is de sloop van minimaal 1000 m2 aan bedrijfsgebouwen, waarvoor ter compensatie een nieuwe woning kan worden gerealiseerd. De maximale inhoud voor de te realiseren woning op het compensatiekavel (1.000 m2) bedraagt 750 m3. Hierbij dient voldaan te worden aan de algemene beeldkwaliteit passend in het buitengebied.

In onderhavige situatie wordt de intensieve veehouderij beperkt door de nieuwe woonwijk ten zuiden van het plangebied. Derhalve zal het bedrijf worden verplaatst en wordt de landschapsontsierende bebouwing (3585m2) ingezet ten behoeve van de rood voor de regeling. Initiatiefnemer heeft het voornemen vijf compensatiewoningen te realiseren waarbij het geheel landschappelijk wordt ingepast.

Figuur 3 Verandering landschap rondom planlocatie rond 1900, 1950, 1970 en 2010 van links boven naar rechts onder (Bron: topotijdreis.nl)

Gebieds- en landschapsanalyse

Het historische landschap
De Schalmedenweg 21 ligt in een landschap dat is opgebouwd uit dekzandvlakten. Door de wisselwerking tussen abiotische (fysische) en biotische factoren en processen is er sprake van waarneembare verschillen in het landschap. Zo zorgden ijs-, wind- en waterstromen in Overijssel voor het ontstaan van een afwisselend landschap van stuwwallen, dekzandgronden, beekdalen en natte laagtes. Afhankelijk van het agrarisch gebruik door de mens is de door abiotische factoren gevormde bodem veranderd. Het plangebied ligt in een landschap waar vrijwel geen sprake meer is van waarneembare hoogteverschillen. Hoogteverschillen zijn grotendeels afgevlakt door grootschalige ontginning en door de moderne landbouw, ten tijde van schaalvergrotingen en landinrichtingen, is het landschap nog eens sterk gerationaliseerd. Afhankelijk van het agrarisch gebruik door de mens is de door abiotische factoren gevormde bodem veranderd.

Het plangebied ligt in het 'Jong heide- en broekontginningslandschap ' welke omschreven kan worden als een rechtlijnig landschap met laanbeplanting langs de wegen en erfbeplanting langs de perceelranden. Op de historische topografische kaart uit 1900 is te zien dat het plangebied nog uit heide en woeste gronden bestond en er in de omgeving reeds ontginning hebben plaatgebonden nabij de beken. De naam Schalmeden verwijst naar de aanwezigheid van deze graslanden (meden of meien). Op de topografische kaart uit 1950 zijn de ontginningsstructuren in en rond het plangebied zichtbaar.

Door de jaren heen zijn de natuurlijke weide afscheidingen, de houtwallen, singels en bosschages deels verdwenen. Andere landbouwmethoden leidden tot ander gebruik van het land. Veel houtwallen zijn bijvoorbeeld geruimd om de percelen aan te passen aan de grotere machines met als gevolg een schaalvergroting van het landschap. Beplanting en bosschages langs de perceelsgrenzen van de voormalige meien langs de Deurningerbeek maakt het landschap nog wat kleinschaliger. Slecht enkele bosschages op de percelen en de houtwallen tussen agrarische percelen zijn behouden gebleven.

Bodem
In het projectgebied komt het bodemtype veldpodzolgrond voor welke gevormd is op een dekzandrug (geomorfologie). Het bodemtype geeft inzicht in de chemische omstandigheden welke sturend is voor de keuze van het plant materiaal. Beplanting die namelijk van nature op deze bodemtypen groeit, heeft namelijk veel minder last van ziektes en plagen. Ze zijn sterker omdat de bodemomstandigheden optimaal zijn voor de soorten. Ook binden inheemse plantensoorten meer insecten, schimmels en mossen aan zich. Op een veldpodzolgrond groeit o.a. de winter- & zomereik, berk, zwarte els (nattere gronden) van nature. Heesters zoals hulst, vuilboom, hazelaar, meidoorn, vlier, kamperfoelie, framboos, hondsroos en haagbeuk groeien hier goed op. Deze soorten, met name de soorten die reeds aanwezig zijn in de omgeving, zullen worden gebruikt in het ontwerp.

Figuur 4 Schalmedenweg met zicht op het plangebied (Bron: Ad Fontem)

Het huidige landschap en het erf
Het omliggende landschap kenmerkt zich als een relatief rechtlijnig landschap met blauwe en groene structuren zoals de laanbeplanting langs de weg en enkele houtwallen langs perceelsgrenzen. De omliggende gronden bestaan uit landbouwgrond met grote arealen cultuurgrond die wisselend gebruikt worden voor akkerbouw dan wel voor grasland, afgewisseld met agrarische erven, bedrijfspercelen en woonpercelen. De omgeving van het plangebied wordt steeds meer gevuld met woningen. Hierin is de transitie van een werklandschap naar een consumptielandschap te herkennen.

Het perceel waar de woningen op gesitueerd zullen worden ligt tussen de Schalmedenweg en de wijk Dalmeden. Het betreft een intensieve veehouderij ontwikkeld in de jaren ‘70 en ‘80 van de vorige eeuw. Het is een relatief nieuw erf waarbij de beschikbare ruimte praktisch en conform de rechtlijnige grenzen is ingedeeld. Het perceel bevat meerdere inritten naar de diverse schuren en de bedrijfswoning op het erf. Eén inrit zal behouden blijven voor toegang naar de verscheidene woningen.

De huidige beplanting op het erf bestaat hoofdzakelijk uit de omzoming van het bouwperceel van het agrarische bedrijf. Hier zijn reeds forse zomereiken aanwezig met een onregelmatige ondergroei van inheems bosplantsoen. Nabij de Schalbeek aan de zuidzijde, de wat nattere gronden van het plangebied zijn tevens wilgen te vinden. Rondom de woning zijn diverse hagen aanwezig. Ten noorden en aangrenzend aan de weg is een oude boomgaard en een jongere boomgaard aanwezig. Elementen die van waarde zijn voor het landschap en derhalve zo veel mogelijk behouden dienen te worden. Rechts is de analyse van de huidige landschappelijke situatie van het erf, de landschappelijke groenelementen, de erfbeplanting en zijn de landschapsontsierende elementen benoemd en weergegeven.

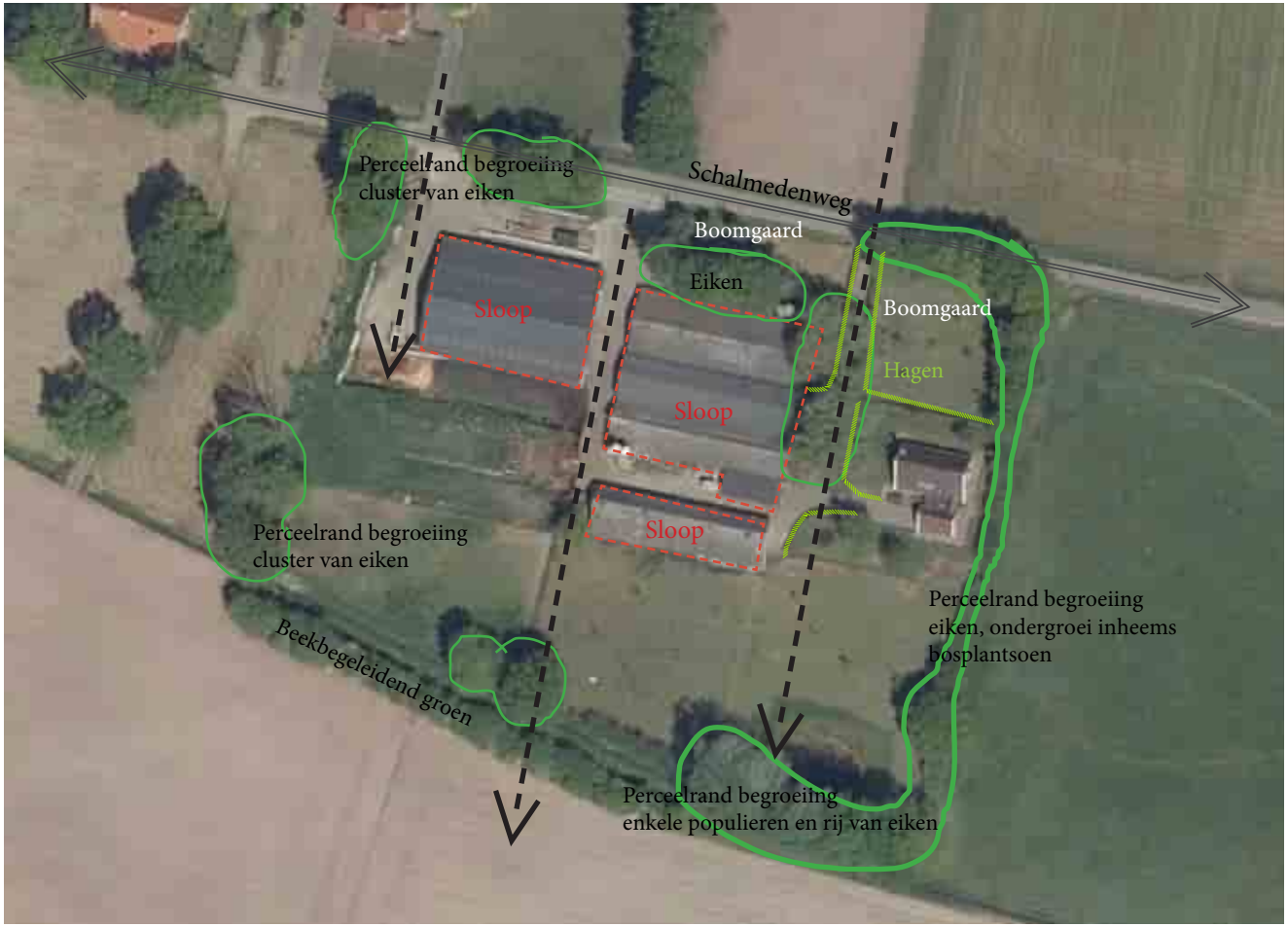

Figuur 5 Luchtfoto met bestaande elementen erf en omgeving (bron: eigen bewerking atlasvanoverijssel.nl)

Figuur 6 Landschapselementen voorzijde erf, met op de voorgrond de meidoornhaag, de jonge boomgaard en op de achtegrond de struweelsingel met reeds forse boomvormers (bron: Ad Fontem)

Figuur 7 Landschapselementen achterzijde erf met struweel en boomvormers van eiken en populieren op de perceels-grenzen van het plangebied (bron: Ad Fontem)

Landschappelijk inrichtingsplan

PROJECT: Rood voor rood
NAAM: Familie -
ADRES: Schalmedenweg 21
POSTCODE: 7559 RB Hengelo

NUMMER: 21AF224
VERSIE: Versie 1.1
DATUM: 11-02-2022
STATUS: Concept

GETEKEND: A.Veenendaal
BIJLAGE: -
FORMAAT: A3
SCHAAL: 1:800

ad fontem

Legenda

Bebouwing en erf
a= Bestaande woning
b= Compensatiewoningen
c= Inrit Schalmedenweg en erfverharding

Bestaande groenelementen
d= Wegbeplanting bestaande uit eiken met een ondergroei van inheems bosplantsoen
e= Erfbomen, solitair, in rij en in clusters
f= Hagen (meidoorn)
g= Houtwal met inheems bosplantsoen en boomvormers (eik)
h= Bestaande eiken (slechte vitaliteit, dan wel dood) in eigendom van de gemeente of derden
i= Boomgaard

Inrichtingsmaatregelen
1= Te slopen schuren (oranje omlijnd)
2= Aanplant haag (meidoorn) op/nabij perceelsgrenzen, lengte totaal ca. 80 meter, aanplant 5 stuks per meter, maatvoering 80-100.
3= Aanplant erfboom (walnoot), maatvoering 16-18
4= Aanplant struweelsingel met boomvormers, dan wel bestaande singel versterken, waarbij de zichtlijnen vanuit de woningen open gehouden mogen worden. Breedte 4 meter, lengte in totaal ca. 170 meter, aanplant in 3 rijen, plantverband 1 x 1 meter, maatvoering 80-100.
5= Aanplant struweel met boomvormers als scheiding tussen de percelen. Breedte 3 meter, totale lengte ca. 1 meter, aanplant in 2 rijen, plantverband 1 x 1 meter, maatvoering 80-100.

Het inheems struweel bestaat uit een gelijke verdeling van de volgende soortenbosplantsoen:
Zwarte els - Alnus glutinosa
Zomereik - Quercus robur
Hazelaar - Corylus avellana
Eenstijlige meidoorn - Crataegus monogyna
Sleedoorn - Prunus spinosa
Gelderse roos - Viburnum opulus
Kardinaalsmuts - Euonymus europaeus
Vuilboom - Frangula alnus

Figuur 8 Inpassingsplan Schalmedenweg 21 (Bron: Ad Fontem)

Ruimtelijk kwaliteitsplan

In het plangebied liggen kansen om een kwaliteitsimpuls te geven aan het ontginningslandschap conform de uitgangs punten van het gemeentelijke en provinciale beleid. De kavel structuur bepaalt de ordening van gebouwen en beplanting op het erf. Middels voorliggende erfinrichting wordt aangesloten bij het rationele en rechtlijnige landschap ter plaatse. De te bouwen woning en bijgebouw(en) dragen bij aan de landelijke uitstraling van het erf. Het toevoegen van gebiedseigen erfbeplanting rondom het erf draagt positief bij aan de kwaliteit van het landschap.

Maatregelen en beplantingsplan

Er worden diverse maatregelen uitgevoerd om het plan landschappelijk in te passen in het kader van de Rood voor Rood regeling van de gemeente Hengelo. De concrete maatregelen en benodigde werkzaamheden worden hieronder uiteengezet. Daarnaast is een beplantingsplan opgenomen waarbij de letters corresponderen met de schets voor de landschappelijke inpassing (figuur 8).

Situering gebouwen

Het gebied kenmerkt zich met een strak en rechtlijnig wegenpatroon die geënt is op de regelmatige en rechthoekige verkavelingstructuur van het gebied. De kavels worden hier op gebasseerd bij de erfindeling. De compensatiewoningen worden zo gesitueerd, dat er samenhang is onderling. Bij de woningen is de voorgevel de gevel die op het erf georiënteerd is. De sloop van de voormalige agrarische bebouwing (1) zal plaatsmaken voor 5 compensatiewoningen. Vanaf een gezamenlijke inrit aan de Schalmedenweg zijn de verscheidene woningen te bereiken. De bestaande woning behoudt een eigen inrit.

1 Sloop schuren

Hagenstructuur en siertuin

De inrit met de toegangsweg naar de bestaande woning worden reeds begeleid door diverse meidoornhagen. Deze structuur zal doorgetrokken worden naar de toe te voegen woningen. De hagen vormen geen strakke afkadering, maar begeleiden de erftoegangsweg en zorgen op een speelse manier voor een afscheiding van de woonpercelen en de centrale erfruimte (verharding). Deze haag bestaat uit de soort meidoorn (Crataegus monogyna) met een aanplant van van 5 stuks in rij, met de maatvoering 80-100 (hoogte in centimeters). De totale lengte van de hagen is ca. 80 meter. De hagen bevorderen de herkenbaarheid van het erf. Bij nieuwe aanplant in de siertuinen behorende bij de woningen bestaat de voorkeur om gebiedsvreemde grote heesters te voorkomen (coniferen, laurierkers) en inheemse, gebiedseigen of passende beplanting als hortensia, rhododendron, vaste planten in de tuin aan te brengen.

2 Aanplant haag (meidoorn) op/nabij perceelsgrenzen

Erfboom

De aanwezigheid van beplanting op het erf was voornamelijk gericht op functionaliteit. Een boomgroep of erfboom is dan ook een kenmerkend beplantingselement op een erf. De vaak oude bomen geven karakter aan het erf. Temidden van de woningen, aangrenzend aan de centrale verharde erfruimte, tevens erftoegangsweg, zal een erfboom van de soort walnoot (Juglans regia) toegevoegd worden, in de maatvoering 16-18.

3 Aanplant erboom (walnoot)

Figuur 9 Meidoornhaag op locatie (Bron: Ad Fontem)

Struweelsingel met boomvormers

De oost, zuid en westelijke perceelsgrenzen worden voorzien van een struweelsingel met boomvormers waarbij de zichtlijnen vanuit de woningen open gehouden mogen worden. De noorzijde van het plangebied is reeds voldoende begroeid met wegbegeleidende beplanting en struweel van voornamelijk eiken met een ondergroei van inheems bosplantsoen. De landschapselementen volgen de richting van het landschap, benadrukken de rechtlijnige rationele structuur en daarnaast wordt de privacy gewaarborgd tussen percelen. De struweel singel heeft een breedte van ca. 4 meter over een lengte van in totaal ca. 170 meter. Het inheemse struweel zal aangeplant worden in drie rijen, in driehoeksverband 1 x 1 met de maatvoering 80-100 cm hoogte. De soorten worden aangeplant in groepen van minstens 5-7 stuks per soort. Op die manier wordt voorkomen dat langzaam groeiende soorten worden overgroeid door snel groeiende soorten.

De struweelsingels worden als hakhout beheerd en tussen de 10-12 jaar afgezet zodat er regelmatig verjonging plaats vindt en er een robuuste struiklaag ontstaat. Enkele boomvormers moeten worden gespaard om diversiteit aan te brengen. De zwarte els en de eik zullen als boomvormers tussen het struweel staan, met een plantafstand van ca. 4-8 meter. Met name een onregelmatig karakter is daarbij belangrijk om het geheel natuurlijker te laten ogen.

4 Aanplant struweelsingel met boomvormers

Het inheems struweel bestaat uit een gelijke verdeling van de volgende soorten bosplantsoen:
Zwarte els - Alnus glutinosa (boomvormer)
Eik - Quercus robur (boomvormer)
Hazelaar - Corylus avellana
Eenstijlige meidoorn - Crataegus monogyna
Sleedoorn - Prunus spinosa
Gelderse roos - Viburnum opulus
Kardinaalsmuts - Euonymus europaeus
Krentenboompje - Amelanchier Lamarckii
Hulst - Ilex aquifolium

Struweel met boomvormers
De onderlinge woonpercelen zullen gedeeltelijk afgescheiden worden met struweel en boomvormers. Het zorgt voor een versterking van de structuur binnen het plangebied en tegelijkertijd voor privacy. Het struweel heeft een breedte van ca. 3 meter over een lengte van in totaal ca. 135 meter. Het inheemse struweel zal aangeplant worden in twee rijen, in driehoeksverband 1 x 1 met de maatvoering 80-100 cm hoogte. De soorten worden aangeplant in groepen van minstens 5-7 stuks per soort. Op die manier wordt voorkomen dat langzaam groeiende soorten worden overgroeid door snel groeiende soorten.

De struweelsingels worden als hakhout beheerd en tussen de 10-12 jaar afgezet zodat er regelmatig verjonging plaats vindt en er een robuuste struiklaag ontstaat. Enkele boomvormers moeten worden gespaard om diversiteit aan te brengen. De zwarte els, de eik en fruitbomen zullen als boomvormers tussen het struweel staan, met een plantafstand van ca. 4-8 meter. Met name een onregelmatig karakter is daarbij belangrijk om het geheel natuurlijker te laten ogen.

5 Aanplant struweel met boomvormers

Het reeds benoemde inheemse struweel kan aangevuld worden met soorten zoals appel- en perenbomen, aalbes, zwarte bes, kruisbes om de diversiteit en tevens de functie van de landschapselementen te vergroten.

Figuur 10 Impressie struweelsingel (Bron: Ad Fontem)

Stationsstraat 37 - 7622 LW Borne - Tel: 074-2557027 - www.ad-fontem.nl

Plangebied

Buitengebied, ontwikkelling locatie Schalmedenweg

Enkelbestemmingen

- A — Agrarisch
- G — Groen
- V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied
- WA — Water
- W — Wonen

Dubbelbestemmingen

- WR-AH — Waarde - Archeologie hoog
- WS-K — Waterstaat - Keur

Functieaanduidingen

- (sw-rvr) — specifieke vorm van wonen - rvr

Bouwvlakken

- bouwvlak

Figuren

- gevellijn

N

Gemeente Hengelo
Postbus 13
7550 AA
www.hengelo.nl

Gemeente Hengelo

team Ruimtelijke Ordening

Plan

Buitengebied,
ontwikkeling locatie Schalmedenweg

Onderwerp

Bestemmingsplan

plan IDN: NL.IMRO.0164.BP0170-0301

raad: B & W

getekend	R.Voorhaar	datum 23-05-2024
	R.Voorhaar	24-06-2024

schaal 1:1000

formaat A3

blad nr :

Nota zienswijzen
-
Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg

Inleiding

Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad en het Gemeenteblad heeft het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg, van 20 december 2023 tot en met 30 januari 2024 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging is er één schriftelijke zienswijze ingediend door:

1. Natuur en Milieuraad Hengelo en omstreken, Landsteinerstraat 16, 7555 MN Hengelo.

Samenvatting van en reactie op de zienswijzen

De aangevoerde argumenten worden onder nadrukkelijke verwijzing naar de motiveringen van de zienswijze als volgt samengevat en van een reactie voorzien.

1. **Natuur en Milieuraad Hengelo en omstreken, Landsteinerstraat 16, 7555 MN Hengelo**.

Punt 1. <u>Rood voor rood regeling</u>
Een onderdeel van de rood voor rood regeling is dat een gedeelte van de meerwaarde, bouwkavel t.o.v. agrarische grond, wordt besteed aan een inrichtingsplan. Indiener geeft aan dat niet te toetsen is of de uitvoering van het inrichtingsplan voldoet aan de rood voor rood regeling.

Reactie:
In de toelichting in paragraaf 4.3.2.6 (Toetsing van het plan aan de Regionale spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Zuidwest-Twente) is de toetsing aan de rood voor rood regeling opgenomen. Daarnaast is in paragraaf 3.2 (Nieuwe ruimtelijke invulling locatie Schalmedenweg) een korte toelichting opgenomen. Bij nieuwe ontwikkelingen dient eerst te worden onderzocht of er een kwaliteitsverbetering kan plaatsvinden op de ontwikkellocatie zelf. Hierbij hoeft niet enkel gekeken te worden naar de ruimtelijke kwaliteit. Een maatschappelijke en/of sociale meerwaarde kan eveneens zorgen voor de balans die wordt gezocht tussen een ontwikkeling en de investering in de kwaliteit. Hiermee kan immers de sociale kwaliteit en het draagvlak in de omgeving worden vergroot. Op de locatie Schalmedenweg vindt een ruimtelijke kwaliteitsverbetering plaats, een intensief agrarisch bedrijf dichtbij een woonwijk wordt gestaakt. Daarnaast heeft de ontwikkeling ook een enorme maatschappelijke en sociale meerwaarde, doordat een jarenlang slepende situatie wordt opgelost en de familie weer toekomstperspectief krijgt.

Punt 2. <u>Verwijderen bouwpuin</u>
Het bodemonderzoek geeft aan dat een gedeelte van het terrein is vervuild met oud bouwpuin dat niet verwijderd wordt en dat asbest middels handpicking verwijderd wordt. Indiener vraagt of dit gewenst is.

Reactie:
Op basis van de resultaten van de uitgevoerde bodemonderzoeken kan worden geconcludeerd dat de locatie niet geheel vrij is van bodemverontreinigingen. Er is sprake van drie verontreinigingsspots met immobiele stoffen (PAK en zink) van een beperkte omvang. Er wordt geadviseerd om de op locatie aanwezige volledige stort- en puinlagen voorafgaand aan de realisatie van woningbouw te verwijderen en/of af te laten dekken ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling. Een en ander wordt in één van de eerder genoemde bodemonderzoeken ook onderschreven. Indien de verontreinigingen/puinlagen worden afgedekt met leeflaag/aaneengesloten verharding, zodat er geen contactrisico's zijn, is er vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen belemmering voor de geplande herontwikkeling. Eventueel op het maaiveld aanwezige asbesthoudende materialen zullen voorafgaand aan de herontwikkeling moeten worden verwijderd (handpicking).

Punt 3: <u>Ontheffing WNB</u>

De Quickscan van Natuurbank Overijssel geeft aan dat op het terrein een steenuilennest aanwezig is. Indiener stelt dat de ontheffing WNB niet aanwezig is bij de ter visie gelegde stukken.

Reactie:
Op 13 november 2024 is door GS van de provincie Overijssel de "Beschikking Omgevingsverordening Overijssel 2024 - beschikking voor een Flora- en Faua-activiteit" verleend. Hierop is de tekst in het bestemmingsplan aangepast (met name paragraaf 5.2.3.1) en zijn er bijlagen toegevoegd (Bijlage 3 Quickscan natuurwaardenonderzoek, Bijlage 4 Nader onderzoek huismus, Bijlage 5 Activiteitenplan huismus en steenuil en Bijlage 6 Beschikking flora en fauna activiteit).

Punt 4: Overgang stad naar platteland
Indiener stelt dat door het plan voor de bouw van 5 woningen afbreuk wordt gedaan aan de gewenste doelstelling dat er een vloeiende overgang moet zijn van stad naar platteland

Reactie:
Uitgangspunt van de rood voor rood regeling is dat het de voorkeur heeft om de compensatie woningen te bouwen op de sloop locatie. Voor de ontwikkeling locatie Schalmedenweg worden de 5 compensatie woningen binnen het huidige agrarische bouwblok gebouwd en dus op de sloop locatie. Doordat de bebouwing op dezelfde plek plaatsvindt als waar in het bestemmingsplan Buitengebied gebouwd kon worden wijzigt er dus niets aan de vloeiende overgang tussen stad en platteland.

Punt 5: Natuurinclusief bouwen
Indiener vraagt of er in dit, en toekomstige, bestemmingsplannen een passage opgenomen kan worden dat er natuurinclusief gebouwd gaat worden.

Reactie:
De vraag van indiener over het natuurinclusief bouwen wordt meegegeven aan de ontwikkelaar, zodat deze daar in het ontwerpproces rekening mee kan houden. Het is geen vereiste.

Conclusie:
De ingediende zienswijze heeft geen aanleiding gegeven het ontwerp bestemmingsplan te wijzigen.

Staat van wijzigingen -

Bestemmingsplan Buitengebied, ontwikkeling locatie Schalmedenweg

Toelichting:
3.2 Figuur 5 vervangen en tekst geactualiseerd.
3.3 Tekst is geactualiseerd
4.2.3.1 Tekst is geactualiseerd
5.2 Tekst is geactualiseerd
6.3.2 Tekst is geactualiseerd
6.5.2 Paragraaf toegevoegd
6.5.3 Tekst is geactualiseerd

Bijlagen bij de toelichting:
- Bijlage 1 geactualiseerd
- Bijlage 3 Quickscan natuurwaardenonderzoek toegevoegd
- Bijlage 4 Nader onderzoek huismus toegevoegd
- Bijlage 5 Activiteitenplan huismus en steenuil toegevoegd
- Bijlage 6 Beschikking flora en fauna activiteit toegevoegd

Verbeelding:
- Verbeelding is aangepast op de gewijzigde verkaveling

Regels:
7.2.1.c Tekst herschreven
7.3.c Vervallen

Bijlagen bij de regels:
- Bijlage 1 geactualiseerd